

ספר ראשון

א לחודש

א אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא חָלַף בְּעֵצַת רְשָׁעִים וּבְדַרְךְ חַטָּאִים לֹא עָמַד
וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יָשָׁב: ב כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חָפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה

— ❦ — שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים — ❦ —
למפלת נפלים

אשרי האיש וגו' (א, א): [שימוש תהלים לפרק א] כתוב יתיה בקלף צבי עד "וכל אשר יעשה יצליח", ושם שלו אלת"ד. כיצד, א' מן אשרי, ל' מן לא כן, ח' מן יצליח, ד' מן דרך רשעים. וכתוב יהי רצון מלפניך אלת"ד שתעשה לאשה (פלוגית בת פלוגית) שלא תפיל ותרפאנה רפואה שלמה מועתה ועד עולם אמון אמון אמון סלה. ותלוהו עליה.

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

כמה חביבים אותם שמשתדלים בתורה לפני הקב"ה שאפלו בזמן שהדין תלוי בעולם ונתנה רשות למשחית להשחית, התלמיד חכם שמור הוא מכל משמר
כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חָפְצוֹ (א, ב): [זוהר במדבר 9' בלק (דף ר"ב.)] עוד פתח ואמר, (דברים כ) כִּי תִצּוּר אֶל עִיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ לְתַפְשֶׁהּ וְגו'. כִּמָּה טוֹבִים הֵם דְּרָכֵי וְשִׁבְלֵי הַתּוֹרָה, שְׁהָרִי בְּכָל דָּבָר וְדָבָר יֵשׁ כִּמָּה עֲצוֹת, כִּמָּה טוֹבוֹת לְבָנֵי אָדָם, כִּמָּה

מרגליות שמאירות לכל צד, ואין לה דבר בתורה שאין בו כמה נרות מאירים לכל צד. פסוק זה הוא כפשוטו, ויש בו כפי מדרשו, ויש בו חכמה עליונה להזהיר למי שצריך. אשרי חלקו מי שמשתדל בתורה תמיד. מי שמשתדל בה, מה כתוב בו? (תהלים א) כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חָפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה, וְהָיָה כְּעֵץ. לָמָּה זֶה סָמוּךְ לָזֶה? אֵלֶּא מִי שְׁמִשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה, לֹא יִהְיֶה כְּעֵץ יָבֵשׁ, אֵלֶּא כְּעֵץ

— ❦ — ענין שימוש תהלים — ❦ —

ממרום האצילנו, תורת אמת נתן לנו והתורה כולה שמותיו של הקב"ה והיא המצלת והמגנה מן המקרים כאמרו בשכבך תשמור עליך וכו'. גם חמשת ספרי תהלים המכוונים כנגד חמשה חומשי תורה וכמה וכמה סודות נוראות ונפלאות בהם להגן ולהציל האדם מרעתו. ובדורות הראשונים היו משתמשים בשימוש תהלים כדמוכח להדיא בגמרא משיר של פגעים וכו'.

* ספר שמוש תהלים: סגולות ושמות המלאכים היוצאים מן הפסוקים בתהלים. על הספר הקדוש הזה הסכימו כבר כל גדולי עולם ובתוכם הרשב"א ז"ל בתשובה (סימן קי"ג). הוספנו על זה מראה מקומות ובמקומות החסרים הוספנו שמוש תהלים החדש מספרי קבלה. יצא לאור ע"י מפעל הזוהר העולמי ראש חודש ניסן ה'תשע"ד.
הקדמה: ידוע לכל העמים כי שם ה' נקרא עלינו

יִזְמַם וְלִילָהּ: ג וְהָיָה בְּעֵץ שָׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם אֲשֶׁר פָּרְיוֹ וְתֵן בְּעֵתוֹ וְעָלְהוּ לֹא יִבּוֹל וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ: ד לֹא בֶן הַרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמִּין אֲשֶׁר תִּדְרָפְנוּ רוּחַ:

זוהר תהלים

רבים הם? אלא שלשה ימים זה אחר זה נקראים ימים רבים. גם כן, כי תצור אל עיר ימים רבים - שלשה ימים זה אחר זה שנודע דבר בעיר. בא ואצוף על (כל) בני ביתי: לא תשחית את עצה - זה תלמיד חכם שהוא בעיר, שהוא עץ החיים, אילן שנותן פרות. על גוף של ישראל אמר, ועץ עשה פרי אשר זרעו בו על הארץ

לא בן הרשעים כי אם כמין (א, ד): זוהר

חדש מדרש רות (דף צא.) למה הדבר דומה? לשני אילנות, אחד קדוש ואחד טמא. מי הוא הקדוש, ומי הוא הטמא? מי שעושה פרי הוא הקדוש, ומי שאין עושה פרי הוא הטמא. וזהו שיעשה צל לעבודה זרה. ועם כל זה הם נטועים בארץ, ולעץ אחד יש מים, ולעץ האחר אין (יש) מים. ועם כל זה, עץ אחד יעשה פרי, ועץ אחד לא יעשה פרי. בדגמא הזו הם ישראל ובני האמות. שני אילנות, שהם נטועים בארץ. רוח של קדשה, ורוח של טמאה. זהו האילנות, והם בארץ אחת, שהן מן הגוף, אחינו עמנו. ולאחד יש מים ועושה פרי, זו היא התורה הקדושה של ישראל

ענין שימוש תהלים

האומרו נצול מכל כלי זיון. והנה מה טוב ומה נעים לזכות בו את הרבים כי לא חדש הוא וכבר היה לעולמים מרגלא בפומייהו דאנשים ושרים ותמימים אשר היו מלפנינו.

פתח השער לספר זוהר תהלים עם ספר שימוש תהלים: ב"ה זכינו להוציא לאור את הספר שימוש תהלים לזוהר תהלים עם הוספות מחכמי הקבלה

שתול על פלגי מים. מה אילן יש בו שרשים, ויש בו קלפות, ויש בו מח, ויש בו ענפים, ויש בו עלים, ויש בו פרחים, ויש בו פרי - שבעה סוגים אלו עולים לשבעה עשר, לשבעים, גם דברי תורה יש בהם פשט המקרא, דרש, רמז שרומז חקמה, גימטריאות, סודות טמירים, סודות נסתרים אלו על אלו, פסול וכשר, טמא וטהור, אסור והתר. מכאן והלאה מתפשטים הענפים לכל צד, והיה כעץ ודאי. ואם לא - אינו חכם בחקמה.

בא וראה כמה חביבים אותם שמשתדלים בתורה לפני הקדוש ברוך הוא, שאפלו בזמן שהדין תלוי בעולם ונתנה רשות למשחית להשחית, הקדוש ברוך הוא מצוהו עליהם, על אותם המשתדלים בתורה, וכך אומר להם הקדוש ברוך הוא: כי תצור אל עיר, בגלל החטאים הרבים שחטאו לפני והתחייבו בדין. ימים רבים, מה זה רבים? (שלשה ימים זה אחר זה נקראו ימים רבים. אף כאן כי תצור אל עיר ימים רבים) שלשה ימים זה אחר זה שנודע דבר בעיר. מנין לנו שימים רבים הם שלשה? שכתוב (ויקרא טו) ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים. וכי ימים

וכבר הסכימו בזה כל גדולי עולם וחזי מאן גברא רבה קמסהיד עליה הרשב"א ז"ל בתשובה סימן קי"ג. וכן ריב"ז בפרק חלק כתב גבי לוחש על מכה וזה לשונו אם יש לו קדחת מותר ללחוש עליו ולהתרפאות בדברי תורה וכו'. עוד מבואר בגמרא פרק במה אשה יוצאה עיין שם. וכן כתב תשב"ץ כי בויהי נועם אין בו שום זי"ן לומר לך שכל

ה על בן לא יקמו רשעים במשפט והטאים בעדת צדיקים: ו כי יודע יהוה
 דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד:

— זוהר תהלים —

תאבד (א, 1): [זוהר ויקרא 9 קדושים (ד' 9 פ"ג)]
 פתח ואמר, (תהלים א) כי יודע ה' דרך
 צדיקים ודרך רשעים תאבד. מה זה כי יודע
 ה'? אלא הקדוש ברוך הוא יודע ומשגיח
 על דרכי הצדיקים להיטיב להם ולהגן
 עליהם, והוא הולך לפניהם לשמר אותם.
 ומשום כך, מי שיוצא לדרך, צריך שאותה
 הדרך תהיה דרכו של הקדוש ברוך הוא,
 וישתף אותו עמו. ומשום כך כתוב, כי יודע
 ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד. היא
 מעצמה, משום שאין הקדוש ברוך הוא
 מכיר באותה דרך שלהם, ואינו הולך עמם.

כתוב דרך, וכתוב ארח. מה בין זה
 לזה? אלא, דרך - ששאר קרסלי
 בני אדם הולכו בה. ארח - שהוא נפתח
 מזמן מועט (זה ארח, כמו שנאמר (איוב לד) וארח
 לחברה עם פעלי און), ועל הארח הזה כתוב,
 (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך
 ואור עד נכון היום. אמן בן יהי רצון.

שנמשלה למים, שנאמר (ישעיה נה) הוי כל
 צמא לכו למים, ואין מים אלא תורה. ועל
 הגוף של ישראל אמה, ועץ עשה פרי אשר
 זרעו בו על הארץ וגו'. ויורש גן העדן, ויורש
 גוף קדוש שלמעלה, ונהנית נשמתו מאור
 השכינה. ואם תאמר, אמת, שאין פרי באילן
 הטמאה, למה הפסוק אמר עץ פרי עשה פרי
 למינו? אין בפרי העץ שיעשה צל לעבודה
 זרה שיאמרו עליו שיעשה פרי, שלא אוכלים
 ממנו, וידפנו הרוח. ועל זה אמר, לא כן
 הרשעים כי אם כמץ וגו'. ויש לאילן הזה של
 הטמאה מים, ולא יעשה פרי, אלא כמו
 שאמרנו, כמ"ץ אשר תדפנו רוח. זו התורה
 שלהם, שכתוב (תהלים א) לא כן הרשעים כי
 אם כמץ כו'. מה שאין בן בישאל, מה
 כתוב? והיה כעץ שתול על פלגי מים.

הקב"ה יודע ומשגיח על דרכי הצדיקים
 להיטיב להם ולהגן עליהם

כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים

ענין שימוש תהלים

ותמצאם עדרים עדרים בניית המדרש. עכל"ק.
 ובזוהר בראשית פרשת וישלח (דף קעט). בא ראיה,
 בשירים ותשבחות הללו שאמר דוד יש בה סודות
 ודברים עליונים בסודות החקמה, משום שכלם
 נאמרו ברוח הקדש, שהיה שורה רוח הקדש על
 דוד והיה אומר שירה, ולכן כלם נאמרו בסודות
 החקמה.

וידוע שהתהלים קראו דוד המלך זמירות היו לי
 חקך מפני שמזמר את כל הקוצים והרשעים
 והמקטרגים, וכן לומדי הזוהר הקדוש נקראים
 מחצדי חקלא, כלומר שהם מתקני השכינה

וגדולי החסידות זיע"א, כדי לקיים דברי חז"ל על
 דורו של משיח צדקנו כפי שביאר הבן איש חי ע"ה:
 נבואת הרי"ח הטוב - לעתיד הכל ילמדו בה
 [בחכמת האמת] כמו שלומדים תהלים: אמרו חז"ל
 דור שבן דוד בא האמת תהא נעדרת, וביאר בספר
 בניהו בן יהודע למרן הרי"ח הטוב זי"ע (סנהדרין
 צז): וז"ל: והאמת נעדרת, כלומר חכמת האמת
 הוא חלק הסוד תרבה והעוסקים יהיו עדרים עדרים
 בלימוד הקבלה. אי נמי עתה יש אנשים פרטיים
 לומדים קבלה כל אחד בקרן זוית בסתר, אבל
 לעתיד הכל ילמדו בה כמו שלומדים תהלים,

ענין שימוש תהלים

ללמוד תורת הרשב"י, כדברי משה רבנו ע"ה בדא יפקון מגלותא ברחמיים.

ובימים הקדושים האלו, אנו צריכים לסגור גדול ומליץ יושר אמיתי, ואין לנו עצה אלא להידבק ברשב"י שהבטיח יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין, ומי שזוכה להשתתף בלימוד של הזוהר הקדוש יחד שבטי ישראל כל אחד במקומו, ידע שהרשב"י זיע"י יושב אִתְּנוּ בְּלִמְדֵינוּ תוֹרָתוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְּקַבֵּל הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אֲבִרְהָם אֲזוּלָאֵי זיע"א זקנו שֶׁל הַחֵיד"א, בְּשֵׁם הַמְּקַבֵּל הָרַב אֲבִרְהָם גְּלָאֲנָטִי זיע"י, בְּסִפְרוֹ "אוֹר הַחֵמָה" עַל הַ"אֲדָרָא דְּמִשְׁכָּנָא" (דף כ"ג ע"ב), וְזֶה לְשׁוֹן קְדוֹשׁ: אֲפִילוּ עוֹד הַיּוֹם, אַחַר שֶׁנִּפְטַר רִשְׁב"י מִבְּיַיְנוּ, כֵּל זְמַן שֶׁאֲנוּ עוֹסְקִים בְּדַבְרֵי הָאֲדָרָא, "אֲתַעֲטֹר" - בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן מְעֵטָר כְּמִלְךָ בְּעֵטְרוֹתָיו בְּרָאשׁ, וְיִשָּׁב בְּגוֹן, עַכְל"ק. וּבְדַאֵי כְּפֶאֱשֵׁר בְּקֶשֶׁת וְיִתְפַּלֵּל בְּזִכּוֹת הַרְשָׁב"י תִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ וְתַעֲשֶׂה בְּקִשְׁתּוֹ. עַל כֵּן עוֹרֵר וְהַתְּעוֹרְרוּ לְהַעֲרִיר אֶת הָעוֹלָם בְּאוֹר הָעֲלִיּוֹן, כִּי בְּאוֹרָךְ נִרְאָה אוֹר לְמִשְׁחָה עַל הַכֶּלֶל וְעַל הַפְּרִט, "אוֹר חֲדָשׁ עַל צִיּוֹן תִּאִיר וְנִזְכָּה בְּמִהְרָה לְאוֹרוֹ" אָמֵן. עֲנֵנו בְּזִכּוֹתֶיהָ דְּבַר יוֹחָאי עֲנֵנו!

מִי שֶׁלֹּא לומד סוּדוֹת הַתּוֹרָה, אֲפִילוּ לְמַד ש"ס וּפּוֹסְקִים וְכוּ', וְלֹא לְמַד תּוֹרַת הַסּוּד, דּוֹחִים אוֹתוֹ מִגֵּן עֵדֵן הָעֲלִיּוֹן, וְמִי שֶׁלֹּמֵד אֲפִילוּ לֹא הִבִּין, מְלַמְּדִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים זֹכֶה לְהֵיוֹת בְּגֵן עֵדֵן הָעֲלִיּוֹן, וּפּוֹתִיחִין לוֹ י"ג שְׁעָרִים שֶׁל סוּדוֹת אֲפִרְסָמוֹן הַסְּהוֹר. (זוהר חֲדָשׁ שִׁיה"ש פ"ו): הַרְעִיָא מְהֵימְנָא, מִצְנָה אוֹתָנוּ לְלַמּוֹד זוהר הַקְּדוֹשׁ דְּוָקָא, כִּי תוֹרַת הַרְשָׁב"י מְאִיר עַד סוֹף הַדּוֹרוֹת, וְצִרְיָךְ לְלַמּוֹד לֹא הֶפְסַק וְלֹא לָתַת מְנוּחָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁיִּגְאָלֵנוּ (זוהר פְּנִיחָה ר"ט). הַשְּׂכִינָה אוֹמְרַת לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, גְּרַשׁ הָאֱמָה הַזֹּאת וְאֶת בְּנֶיהָ, אֵלֶּי הָעָרֵב רַב, שֶׁגְּרָשׁוּנִי מִהַסְּתַפְּחַם בְּנִחְלַת הוֹי"ה, גְּרַשׁ אוֹתָם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּמִן הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁלֵא יְהִיָה לָהֶם חֶלֶק עִם יִשְׂרָאֵל (תיקו"ז דף מט.). עוֹן אָדָם הָרָאשׁוֹן בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע הוּא שְׁלֵא בָחַר לְהַתְּעַסֵּק בְּעֵץ הַחַיִּים שֶׁהִיא חֻכְמַת הַקְּבָלָה, וְזֶה עֲצָמוֹ עוֹן הָעָרֵב רַב הָאוֹמְרִים לְמִשְׁחָה דְּבַר אֲתָה עֲמַנּוּ וְנִשְׁמַעָה בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְאֵל דְּבַר עֲמַנּוּ אֱלֹהִים כֵּן נִמּוֹת' בְּסִתְרֵי תוֹרָה, כְּסִבְרַת הַטּוֹעִים קָצַת בְּנֵי

הַקְּדוּשָׁה וּמְנַקִּים וּמְטַהְרִים אֶת יִשְׂרָאֵל וּמְבַדִּילִים אוֹתָם מִהָעָרֵב רַב וּמְכַל הַרְשָׁעִים, כִּי עֲכָשׁוּ זֶהוּ זְמַן הַבִּירוּר הַטְּהוֹר וְהַקְּדוֹשׁ סוֹף הָאֵלֶּף הַשִּׁישִׁי, עָרַב שֶׁבַת סְמוּךְ וְנִרְאָה לְבִיאַת הַמְּשִׁיחַ שִׁיבּוּא בְּמַהְרָה בִּימֵינוּ בְּרַחֲמִים אֲכִי"ר.

דוד המלך אומר (תהלים פרק קיח יב) "סְבוּנֵי כְּדְבוּרִים וְדַעְכוּ כְּפֶאֱשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם ה' פִּי אֲמִילִם". פִּירוּשׁ אֲמִילִם אֲכִרִיתֶם, אֵיךְ? עַל יְדֵי הַמִּילִים הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁאוֹמְרִים! וְיִדוּעַ שְׁלֹמֵדֵי הַזּוּהַר הַקְּדוֹשׁ נִקְרָאִים "מַחְצָדֵי חֻקְלָא", כְּמִבּוּאָר בּוּזְהַר אֲדָרָא נִשָּׂא (דף קמ"ג ע"א): "וְצִיּוֹן אֲתָנוּן מְאִרִיחוֹן דְּמְאִרְוִין, מַחְצָדֵי חֻקְלָא", וְעַל יָדָם תִּבְאֵ הַיְשׁוּעָה. עַל כֵּן כָּל אֲשֶׁר בָּשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל יִכּוֹנֵה יִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ בְּל"נ לְלַמּוֹד דָּף זוהר הַקְּדוֹשׁ בְּכָל יוֹם, פִּתַּח אֵלֶיָהוּ, תִּיקוּן מ"ג, תִּיקוּן מ"ח, אֲדָרָא רַבָּא, אֲדָרָא זוּטָא, תִּיקוּנֵי זוּהַר, וְכָל אֶחָד יִקַּח לִימוּד מִסוּיִם וַיַּחֲזוֹר עֲלָיו ח"י פְּעָמִים, וּבזֶה יִשׁוּב וַיִּרְחַמֵּנוּ וַיַּחֲשִׁיב לְגַאֲלָנוּ מִכָּל צָרוֹת גְּלוּתֵינוּ, וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ לְהַשְׁקוֹת עַדְרֵינוּ, מִתּוֹרַתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה, וְנִכְיֵן עֲצָמֵינוּ לְקְדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה עַל יְדֵי לִימוּד הַזּוּהַר הַקְּדוֹשׁ בְּרַבִּים בְּאַחַדוֹת וּבְשִׁמְחָה יַחַד עִם אֲמִירַת הַתְּהִלִּים שֶׁתִּתְעוֹרֵר בְּחִבְלַת הַשְּׁרוּן, זֶה חוּבָה וְזֶה הַשְׁעָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, לְאַחוּז בְּאוֹמְנוֹת אֲבוֹתֵינוּ, וּבִפְרֹט כָּל הָרָאשִׁי יִשִּׁיבוֹת, רַבְנֵי קְהִילוֹת, מְלַמְּדִים, יֹאמְרוּ אַחֲרַי כָּל תְּפִילָה דָּף זוהר וְהַתְּהִלִּים בְּצִיבוּר בִּיחַד עִם תְּלַמִּידֵיהֶם, לְאוֹקְמָא שְׁכִינְתָא מִעֲפָרָא, וְלְהַצְלַחַת עִם יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים, וּבזִכּוֹת זֶה נִזְכָּה לְגַאֲלוֹת עוֹלָם בִּימֵי נִיסָן כְּאַמְרַם ז"ל בְּנִיסָן נִגְאָלוּ וּבְנִיסָן עֲתִידִים לְהַגָּאֵל בְּב"א.

ועתה זכינו ליותר ממיליון לומדי זוהר הקדוש, זאת אומרת אם לומדים עמוד אחד בזוהר הקדוש נחשב לכל אחד ואחד כאילו סיים למעלה ממיליון פעם את הזוהר הקדוש, - וְיִתְקַבֵּל תְּפִלוֹתֶיךָ וּמְשַׁאֲלוֹת לְכַף, כִּי הַתְּנַאי לְקַבֵּל תְּפִלוֹת וּקְרִיאַת שְׁמַע הוּא לְמַוֵּד בְּזוּהַר כֵּל יוֹם (תיקו"ז תיקו מ"א), וְזוֹכֶה לְקָרֵב הֶגְאֻלָּה בְּרַחֲמִים. זאת המתנה הגדולה שזכינו לקבל מהרשב"י הקדוש דוד המלך ע"ה, זוהי זכות מיוחדת, כי לא כל אחד זוכה למתנה כזאת גדולה. ובפרט כעת בימי ניסן המסוגלים לגאולה שצריך בכל יום

ב א לָמָּה רָגַשְׁנוּ גוֹיִם וְלֵאמֹיִם יַהֲנוּ רִיב: ב יתִיבְכוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים
נוֹסְדוּ יַחַד עַל יְהוָה וְעַל מְשִׁיחוֹ: ג נִגְתְּקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵינוּ

— שִׁמוּשׁ תַּהֲלִים —

לסערת הים

למה רגשו גוים. וגו', (ב, א): (שימוש תהלים לפרק ב) להנצל מסערת הים אמור אותו וכתוב אותו על חרס ותשליכהו לים וישקוט הים מזעפו. ואי הוה בר נש חש רישיה כתוב יתיה עד פסוק (תרועם בשבט ברזל), ותליהו עליו.

— זוהר תהלים —

עתיד הקדוש ברוך הוא להפּרע מהם בגלוי
סביב ירושלים
ורוזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחו
(ב, ב): [זוהר שמות פ' בשלח (דף נ"ח):]
רבי יצחק אָמר, פֶּסוּק זֶה, בְּשַׁעַה

— ענין שימוש תהלים —

אור יקרות של שני מאורות הגדולים ספר התקונים וספר הזהר קימו וקבלו היהודים קהל עדת ישראל להחזיק בלמוד הקדוש של התקונים והזהר יחיד ורבים מנער ועד זקן, והגם דאין לאל ידם להשיג ולהבין סוד אמרות טהורות שבספרים הקדושים האלה אף על פי כן שותים בצמא את דבריהם ומתלהבין בקריאתן מאד מאד. (הרי"ח הטוב, הן איש חי, בניהו). על ידי עסק ישראל בסודות התורה יבוא משיח צדקנו בב"א כמבואר בזוהר הקדוש. וסימן לדבר סו"ד במילוי סמ"ך ו"ו דל"ת גי' משיח בן יוסף במכוון, שאף משיח בן יוסף יהיה ויתקיים על ידי זכות לימוד רזין דאורייתא. (ספר קהלת יעקב לבעל מלוא הרועים ערך סוד).

הרעיא מהימנא מצוה אותנו ללמוד זוהר הקדוש וְנוֹקָא, שְׁתוֹרַת הַרְשָׁבִי" מְאִיר עַד סוֹף הַדּוֹרוֹת, וְצָרִיף לְלִמּוּד וְלֹא לְתַת מְנוּחָה לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שִׁיגְאָלְנוּ (זוהר פְּנִיחַס רִיט).

וכל מי שישתדל לקרא זוהר הקדוש אפילו בקריאה לבד... הרי הוא כהוגה ומפרש את השם, שיש כוח בו לעשות נסים אפילו בלא ידיעה, ויגן עליו בעולם הזה ובעולם הבא [הרמ"ז קע"ח]:

תורה אשר בזמננו זה המוציאים שם רע על חקמת האמת חיי עולם... ולכן נשברו הלוחות הראשונות מסטרא דעץ החיים... וגרם אבודא דחרבן בית ראשון ושני וגלות האחרון המר והארף אשר אנו בעוונותינו הרבים עד דיתובון בני ישראל בתיבתא ובקשו את השם אלהיהם להכירו ולקדעו ברזי תורה וידעו את מי הם עובדים ומי הוא מלפם, וכדיו יזכו לעסק בחקמת האמת כמו שאמר הפתוב: "ויורה השם עץ וימתקו" על ידי המשיח. וכמו שפתוב בפרשת נשא ברעיא מהימנא (קכד): וז"ל: ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזהר יפקון ביה מן גלותא... עוד אמרו בספר הזהר (תקו ו') וז"ל: וכמה בני נשא יתפרנסון לתתא מהאי חבורא דילך בדרא בתראה בסוף יומיא ובגיניה וקראתם דרוך בארץ. (מהרח"ו). אמר לון רבי שמעון... וכד יהא קריב ליומי משיחא אפילו רבני דעלמא זמינו לאשפקא טמירין דחקמתא ולמנדע ביה קצין וחושבנין, ובההוא זמנא אתגליא לכלא... אמר להם רבי שמעון... וכשיהיה קרוב לימות המשיח, אפלו תינוקות של העולם עתידיים למצא נסרות של חקמה ולדעת בו קצים וחשבונות, ובאותו זמן יתגלה לכל... (זוהר וירא קיח). מִזְמֵן אֲשֶׁר הֶצִיץ וְזָרַח

וְנִשְׁלִיכָהּ מִמֶּנּוּ עֲבֹתֵימוֹ: ה' יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק אֶדְנִי יִלְעַג לָמוֹ:
ה' אֲזוּ יִדְבַר אֱלֹהֵימוֹ בְּאָפוֹ וּבַחֲרוֹנוֹ יִבְהַלְמוֹ: ו' וְאֲנִי נִסְכְּבֹתִי
מִלְבִּי עַל צִיּוֹן הַר קְדוֹשִׁי: ז' אִסְפָּרָה אֶל חַק יְהוָה:

—== זוהר תהלים ==—

9' מצורע (97 ו' ט') רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים ב) יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו. יושב בשמים ישחק - זה יצחק שבא מצד היין, מאיר בראשונה, וצוחק, ואחר כך זועם ומגרש. זהו שכתוב יושב בשמים ישחק, ולא כתוב יושב שמים. ישחק, מאיר וצוחק. ועל כן הדין מאיר וצוחק להם לרשעים. ואחר כך מה פתוב? אז ידבר אלימו באפו ובחרונו ובהלמו. וכך דרכי הרשעים - הקדוש ברוך הוא מאיר להם בעולם הזה, ומאיר להם כמו יין שמאיר בראשונה, ואחר כך זועם והורג. והקדוש ברוך הוא מושך את הרשעים, אם יחזרו כנגדו - יפה. אם לא - הוא מכלה אותם מאותו העולם הבא, ואין להם בו חלק וישמדו מהכל. בא להטהר - מסייעים להם, והקדוש ברוך הוא מטהר אותם ומקרב אותם אליו וקורא עליהם שלום. זהו שכתוב שלום שלום לרחוק ולקרוב וגו'.

משיח בשך את - סוד החק

אִסְפָּרָה אֶל חַק ה' אָמַר אֱלֹהֵי בְנֵי אֲתָה
אֲנִי הַיּוֹם יִדְרֹתֶיךָ (ב, ט): [זוהר
במדבר 9' בלק (97 ו' ט')] וְזֶהוּ וּמִגְבָּעוֹת
אֲשׁוּרָנוּ. בְּיִשְׁבִּיבָה הַעֲלִינָה גְבַעַת חֶסֶד ו'
(גבוהת הכל אותה עליונת הכל). בְּיִשְׁבִּיבָה הַרְקִיעַ
וּמִגְבָּעוֹת, בְּאוֹת ו'. וּמִשְׁלִים לְשָׁנֵי צְדָדִים.
אָחַד, שְׁהַרִי הַגְבַּעַת הַזֹּו לֹא נִפְרְדַת מִבְּנֵה

בהמונים מכל העולם, ולעשות קרב על ירושלים עיר הקדש, ולאחז עצות על הקדוש ברוך הוא. ומה אומרים? נעמד על הפטרון בהתחלה, ואחר כך על עמו ועל היכלו. אז עתיד הקדוש ברוך הוא לצחק עליהם, שכתוב יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו. באותו זמן ילבש הקדוש ברוך הוא גאון עליהם, וישמיד אותם מן העולם, ככתוב (זכריה יד) וזאת תהיה המגפה אשר יגף ה' את כל העמים אשר צבאו על ירושלים המק בשרו והוא עמד על רגליו. רבי אבא אמר משמו של רב ייסא סבא, וכך אמר רבי שמעון, עתיד הקדוש ברוך הוא להחיות את כל אותם המלכים שהציקו לישראל ולירושלים, את אנדריאנוס, ולופינוס, ונבוכדנצר, ולסנחריב, ולכל שאר מלכי העמים שהחריבו ביתו, ולהשליט אותם כבתחלה, ויתכנסו עמם שאר העמים. ועתיד הקדוש ברוך הוא להפרע מהם בגלוי סביב ירושלים. זהו שכתוב וזאת תהיה המגפה אשר יגף ה' את כל העמים אשר צבאו על ירושלים. אשר יצבאו לא כתוב, אלא אשר צבאו. אז כתוב וכרב גאונך תהרס קמין. וזה לזמן שיבא המשיח כתוב, ושירה זו היא שירת העולמים.

יושב בשמים ישחק - זה יצחק

יושב בשמים ישחק וכו' (ב, ט): [זוהר ויקרא

אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֲתָה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ: ה' שָׁאֵל מִמֶּנִּי וְאַתָּנָה גּוֹיִם נִחַלְתֶּךָ
וְאַחֲזַתְךָ אֶפְסֵי אֶרֶץ: ט תִּרְעַם בְּשִׁבְט בְּרוּל כִּכְלִי יוֹצֵר תִּנְפָצִים: י וְעַתָּה

זוהר תהלים

אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֲתָה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ. אָמַר
לוֹ הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, מַה זֶה
הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ? אֵלֶּא בְּשִׁבְלֶךָ אָמַר דָּוִד
בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ. הֵן עוֹד
הַיּוֹם גְּדוּל, בְּאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דְּבָרִים ל"ד)
וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. אֲתָה
קִיַּמְתָּ בְּשִׁכְיִנָּה וְאַהֲבַתְּ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל
לְבָבְךָ - שֶׁהֵינָנו הַגּוֹף, וּבְכָל נַפְשֶׁךָ - שֶׁהֵינָנו
הַנְּשָׁמָה, שֶׁחֲמֹשֶׁה שְׁמוֹת יֵשׁ לָהּ: נְשָׁמָה,
רוּחַ, נַפֶּשׁ, חַיָּה, יְחִידָה. וּבְכָל מַאֲדֶךָ - בְּכָל
מְמוֹנְךָ.

בְּשֵׁנַת י"ג לְמִצּוֹת מְקַבֵּל נֶפֶשׁ אֲצִילוֹת
דְּכָלל יִשְׂרָאֵל

אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֲתָה (ב, ז): [זוהר שמות פ'
משפטים (דף ק"ח:)] בֹּא וּרְאֵה, כָּל מִי
שֶׁהוּא זוֹכֵה לְשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים וּמַעֲלָה,
נִקְרָא בֶּן לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְכָל מִי שֶׁהוּא
מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה וּזוֹכֵה בָהֶם,
נִקְרָא בֶּן לְקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְדָאִי. (דְּבָרִים י"ד)
בְּנִים אֲתָם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם. כְּשֶׁהֲגִיעַ דָּוִד
לְשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּזְכָה בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁנִּכְנַס
לְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה, אָז כָּתוּב (תהלים ב) ה' אָמַר
אֵלַי בְּנֵי אֲתָה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ. מַה
הַטַּעַם? שֶׁהָרִי מִקְדָּם לָזֶה לֹא הָיָה לוֹ בֶּן,
וְלֹא שָׁרְתָה עָלָיו נְשָׁמָה עֲלִיוֹנָה, שֶׁהָרִי
בְּשָׁנוֹת עָרְלָה הוּא הָיָה, וּמִשּׁוֹם כֶּף אֲנִי
הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ, הַיּוֹם וְדָאִי יְלֻדְתִּיךָ. אֲנִי, וְלֹא
הֵצֵד הָאֲחֵר, כְּמוֹ שֶׁהָיָה עַד עַכְשָׁיו, אֲנִי
לְבָדִי. בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנִים, מַה כָּתוּב

לְעוֹלָמִים וְאֵינָה עוֹזֶבֶת אוֹתוֹ, וְעַל כֵּן נִכְלָל
ו' אֲתָה לְעוֹלָם. וְאַחַד, שֶׁהָרִי גִבְעָה
שְׁלֹמֶטָה, בְּנֵה שֶׁנִּכְלָל עִמָּה צָרִיךְ לְעַתִּיד
לְבֹא כְּשִׁיבֵא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ לְקַחַת לוֹ גִּבְעַת
עֲלִיוֹנָה, וְלִהְיוֹנוּ תוֹף כְּנִפְיָה כְּדִי לְחַזֵּק
אוֹתוֹ וְלִהְיוֹנוּ בְּחַיִּים עֲלִיוֹנִים, וּמִמֶּנֶּה
יֵצֵא בְּאוֹתוֹ יוֹם מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. וְסוּד זֶה -
(תהלים ב) 'אֲסַפְּרָה אֶל חֵק ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי
אֲתָה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ. עַתִּיד אֲנִי לוֹמַר
לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא חֵק וְלִבְשָׁרוֹ, (ה' אָמַר
אֵלַי בְּנֵי אֲתָה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ). בְּאוֹתוֹ יוֹם מִמֶּשׁ
יּוֹצִיא אוֹתוֹ הַחֵק הַהוּא מִתַּחַת כְּנִפְיָה
בְּכֹמֶה חַיִּים, בְּכֹמֶה עֲטוּרוֹת, בְּכֹמֶה בְּרִכּוֹת
כְּרָאוּי. וְאוֹתוֹ חֵק לֹא יִשְׁאַר לְבָדוֹ. יִכְלַל בּוֹ
מְשִׁיחַ אַחֵר, בֶּן יוֹסֵף, וְשֵׁם יִתְחַזַּק, וְלֹא
בְּמִקּוֹם אַחֵר. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא גִבְעָה תַּחְתּוֹנָה
שְׂאִינן בָּהּ חַיִּים, יָמוּת מְשִׁיחַ זֶה וְיִהְיֶה,
וְיָמוּת עַד שֶׁתִּלְקַט גִּבְעָה זוֹ חַיִּים מֵאוֹתָהּ
גִּבְעָה עֲלִיוֹנָה, וְיָקוּם.

אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ - עֲבוּר מִי נִחְשָׁב בֶּן

אֲסַפְּרָה אֶל חֵק ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֲתָה
אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ (ב, ז): [זוהר
שמות פ' תרומה (דף קנ"ח:)] שְׁמִיּוֹם שִׁיּוּרֵשׁ אָדָם
נְשָׁמָה שְׁכֻלּוּלָה מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּשְׁכִינָתוֹ, מֵאוֹתָהּ שָׁעָה נִקְרָא בֶּן. אָמַר תַּנְּאֵ
אָחַד, וְכִי מֵאוֹתוֹ יוֹם שִׁיּוּרֵשׁ אָדָם נְשָׁמָה
כְּלוּלָה מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ יִקְרָא
בֶּן מִנִּין לָנוּ? מִהַפְּסוּק הַזֶּה שֶׁאָמַר דָּוִד
בְּסִפְרֵ תְהִלִּים, (תהלים ב) 'אֲסַפְּרָה אֶל חֵק ה'

מְלָכִים הַשְּׂבִילוּ הַיְסָרוּ שְׁפָטֵי אָרֶץ: יֵא עֲבָדוּ אֶת יְהוָהּ בִּירְאָה וְגִילוּ
 בְּרַעְיָה: יב נִשְׁקוּ בַר פֶּן יֵאנָה וְתֵאבְדוּ דְרָךְ פִּי יִבְעַר בְּמַעַט אַפּוֹ אֲשֶׁר־
 בָּל חוֹסֵי בּוֹ:

זוהר תהלים

מקום מתחיל, ובאיזה מקום יכון את העבודה ליחד את שם רבוננו? חזר ואמר, ביראה. ביראה היא הראשית, ממטה למעלה. (כא ראה, בני אהרן הרי בארנו, והרי נתבאר הדבר). בא ראה, מה כתוב כאן אחרי מות, ואחר כך - דבר אל אהרן אחיך וגו' בזאת יבא אהרן? אלא מכאן הראשית להזהיר את הכהנים, כל מי שצריכים להזהר בזאת הזו, וזוהי יראת ה'.

עבדו את ה' ביראה (ב, יא): [זוהר במדבר פ' שלח לך (דף קס"ה)]. בא וראה, אותו רקיע כשסובב בגלגול, מנגן בנגון, ומקול נהמת המים הנובעים לא ידוע אותו נגון. כל אותם האגנים שבארבעה צדדים מתמלאים מנביעת המים שנובעים. מי שהוא בפנים, בשני צדדים עומד שם. אחד בשמחה, שאין שמחה כאותה שמחה בעולם, לקים (שם ק) עבדו את ה' בשמחה. ואחד ביראה, שאין יראה כאותה יראה בעולם, לקים (שם ב) עבדו את ה' ביראה.

משה רבנו עליו השלום לא היה בחטא - באדם הראשון

נשקו בר (ב, יב): [זוהר חדש (דף קכ)]. באותו זמן שיצאו הדברים הללו מפי המגורה הקדושה, ירדה שכינה ונשקה אותו, וכל אותם ראשי ישיבות ברכו

בשלמה? (משלי ד) כי בן הייתי לאבי, לאבי ממש ודאי.

לעבוד את ה' ביראה ובשמחה

עבדו את ה' ביראה וגיילו ברעדה (ב, יא): [זוהר ויקרא פ' אחרי מות (דף טו)]. אחרי מות שני בני אהרן. רבי יצחק פתח, (תהלים ב) 'עבדו את ה' ביראה וגיילו ברעדה'. וכתוב (שם ק) עבדו את ה' בשמחה באו לפני ברננה. הפסוקים הללו קשים זה על זה. אלא כך שנינו, עבדו את ה' ביראה - שכל עבודה שרוצה בן אדם לעבד לפני רבוננו, בראשונה צריך יראה, לפחד ממנו. ומשום הפחד של אדונו ימצא אחר כך שיעשה בשמחה את מצוות התורה, ועל פן כתוב, (דברים י) מה ה' אלהיך שאל מעמך כי אם ליראה. וגיילו ברעדה - שאסור לאדם לשמח יותר בעולם הזה. וזה בדברי העולם. אבל בדברי תורה ובמצוות התורה צריך לשמח. אחר כך ימצא אדם שיעשה בשמחה את מצוות התורה, שכתוב עבדו את ה' בשמחה.

[דף נ"ו ע"ב] רבי אבא אמר, עבדו את ה' ביראה - סוד הדבר הוא. עבדו את ה' ביראה, איזו יראה כאן? אלא כמו שבארנו, שכתוב (משלי א) יראת ה' ראשית דעת, וכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה'. יראת ה' - כך נקרא הקדוש ברוך הוא. רבי אלעזר אמר, עבדו את ה' ביראה - מי שרוצה לעשות עבודת אדונו, מאיזה

ג א מְזִמּוֹר לְדוֹד בְּבַרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנוֹ: ב יְהוֹזָבָב מַה רַבּוּ צָרֵי

שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים

לכאב ראש וכתף

מזמור לדוד בברחו... ה' מה רבו צרי. (ג, א): [שימוש תהלים לפרק ג] למען דחש כתפיה ורישיה אמור על שמן זית ותן מלח וימשח.

זוהר תהלים

והוא חוט של זהב. והוא קו ירק מהצד של תשובה שסובב כל העולם. שלשה חוטים הם למעלה שסובבים את בת העין, שעליהם נאמר (שיר ז) עיניך ברכות בחשבון על שער בת רבים. מה זה בת רבים? בת עין אלו שלשת האבות. שלשה גונים הם של העין. עין המים שאין לה הפסק, עין המים. ומשם נשקו בר להאיר עולמות בסודות נסתרים של התורה. באותו זמן קם אותו זקן ונטל מקלע בידו. פתח ואמר, המגורה הקדושה, עד עכשו היה מקלע בידך, מכאן ואילך הרי התעלית בעליונים, שמר עצמך מהאבנים שלה. שהרי בפי הצדיקים היא מתעלה בתפלות שלהם אל בעלה. ובמעשים שלהם של האבן הזו, כשיורדת למטה היא אבן בחן, שעליה נאמר (תהלים יא) ה' צדיק יבחן. ובה נתנסו האבות. ומשום זה נאמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים, שהם האבות.

הטעם למשמעות "מזמור" לדוד בעת צרה

מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו

(ג, א): [זוהר בראשית פ' ויצא (דף

צ"ג)] וירא והנה באר בשדה וגו'. רבי

יהודה פתח ואמר, (תהלים ג) 'מזמור

אותו, והרועה הנאמן ברך אותו ונשק אותו. באותו הזמן זקן אחד הזדמן אליו. פתח ואמר, נשקו בר, שהיא סלת נקייה, טפה קדושה זו של התורה של משה שנתנה לנו על ידו, שלא היה בו פסלת של מץ ותבן. שמי שאין פסלת בנשמתו, הוא בן של הקדוש ברוך הוא ושכינתו. שיש בן מאותה חטה שנאמר בה האילן שאכל אדם הראשון היה חטה. ח"ט מץ ותבן, שבשבילו אמר דוד (תהלים נא) הן בעיון חוללתי וגו'. ובזמן שהאות ה', שהיא חמשה מיני לחם, היא בכסוי דרה בין (הרודפים אחריה) הרשעים בגלות, שנאמר עליהם (תהלים א) 'לא כן הרשעים כי אם כמץ אשר תדפנו רוח' - 'שהיא מעשה שלו, לא מתחברת עמו. ומשום זה מץ ותבן פטורים מן המעשר, ומשום זה נשקו בר. נשקו בר, שהשפתים העליונות של הרועה הנאמן, שהם ההשקאה שלהם בשני עמודי אמת, שהם למודי ה'. והצדיק הוא לשון למודים, הוא לשון למעלה, ואות ברית למטה.

ועוד נשקו בר, בשפתים העליונות

השכינה העליונה, שכף עולה

שכינה לחשבון שפ"ה. החוט שסובב

אותה הוא אותה כריכה, החוט של זרקא

שמקיף את השפה הוא חוט של חסד,

רבים קמים עלי: ג רבים אמרים לנפשי אין ישועתה לו באלהים סלה: ד ואתה יהוה מִגֵּן בְּעַדִי וּמְרִים רֹאשִׁי: ה קולי אל יהוה

זוהר תהלים

לְדוֹד בְּכַרְחוּ מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנוֹ'. בפסוק הזה התעוררו החברים, אבל מזמור לדוד, למה אמר שירה? אם משום שבנו הוא שקם עליו, יותר קינה היה צריך להיות, שהרי הרע עליו על האדם קצת מקורביו משאחר הרבה. אלא מזמור לדוד, אמר שירה, וכך בקש דוד, שחשב שהקדוש ברוך הוא סלק את חטאו לעולם ההוא. כיון שראה שכאן בעולם הזה רוצה לגבות ממנו, שמו. עוד, שראה שעליונים ממנו היו בעולם שברחו, וכלם לבדם. יעקב ברח, שכתוב (הושע יב) ויברח יעקב שדה ארם, וברח לבדו. משה ברח, שכתוב (שמות כ) ויברח משה מפני פרעה, וברח לבדו. ודוד ברח, כל אותם שליטי הארץ וכל אותם גבורי הארץ וראשי ישראל, כלם ברחו עמו, וסובבים מימינו ומשמאלו לשמר אותו מכל הצדדים. כיון שראה השבח הזה, אמר שירה.

וְאֵתָהּ ה' מִגֵּן בְּעַדִי וּמְרִים רֹאשִׁי

(ג ד): [זוהר בראשית פ' לך לך (דף טז ב.)]

רבי יוסי פתח ואמר, (תהלים ג) ואתה ה' מגן בעדי ומרים ראשי. אמר דוד, אף על גב שכל בני העולם יבואו לערוך עמי קרב - ואתה ה' מגן בעדי. בא ראה, כתוב מגן בעדי. אמר דוד לקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, מפני מה לא עושים בי חתימה של ברכה כמו שחותמים ברכה באברהם, שכתוב אנכי מגן לך, ואומרים מגן אברהם? אמר הקדוש ברוך הוא לדוד: אברהם כבר בחנתיו וצרפתיו, ועומד לפני בקיום שלם. אמר לו דוד: אם כן, (שם טו) בחנני ה' ונסני צרפה כליתי ולבי. כיון שעשה אותו הדבר של בת שבע, נזכר דוד לפניו על מה שאמר. אמר (שם יז) בחנת לבי פקדת לילה צרפתי כל תמצא זמתי כל יעבר פי. אמר, אני אמרתי בחנני ה' ונסני, ואתה בחנת לבי. אני אמרתי צרפה כליתי, ואתה צרפתי כל תמצא, לא מצאת אותי כראוי. זמתי כל יעבר פי - מי יתן והדבר הזה שחשבת,

אף על פי שהיה בורח ונגרש ממלכותו לא מנע עצמו לומר שירה לפני הקדוש ברוך הוא

מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו ג

(א): [זוהר חדש פ' נח (דף כט ב.)]

פתח, בכנסת ישראל כנגד הקדוש ברוך הוא, וישלח את הערב. שאמר רבי פנחס, כתוב ויאמר דוד כו' קומו ונברחה כי לא תהיה לנו פליטה מפני אבשלום. ואף על

אָקְרָא וַיַּעֲנֵנִי מִהֵר קְדָשׁוֹ סֵלָה: ו אֲנִי שָׁכַבְתִּי וְאִישָׁנָה הִקְיֹצְתִי כִּי יִהְיוּ־לִי
 יִסְמְכֵנִי: ז לֹא אִירָא מִרְכָּבוֹת עִם אֲשֶׁר סָבִיב שָׁתוּ עָלַי: ח קוֹמָה יִהְיוּ־לִי
 הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּכִיֹּת אֶת כָּל אֹיְבֵי לְחֵי שְׁנֵי רָשָׁעִים שִׁבְרָתָ:
 ט לִיהְיוּ־לִי עֲמָד בְּרִכְתְּךָ סֵלָה:

זוהר תהלים

יחשב בעת הגלות צער השכינה ויגאל -
 לה' הישועה

שלא יעבר את פי. ועם כל זה חותמים בו
 הברכה, שאנו אומרים מגן דוד. ומשום
 כך אמר דוד, ואתה ה' מגן בעדי כבודי
 ומרים ראשי. [חח] ודאי דרגה זו הכבוד
 שלי שאני מתעטר בו.

יעקב ועשו בכו

קומה ה' הושיעני אלהי כי הכית את כל
 איבי לחי שני רשעים שברת (ג, ח):
 [זוהר בראשית פ' וישלח (דף קעא:)] ויש"קהו
 נקוד למעלה, כי לא נשקו ברצונו. ושנינו,
 מה זה שכתוב (משלי כז) ונעתרות נשיקות
 שונא? זה בלעם כשברך את ישראל, שהרי
 לא ברקם ברצון הלב. אף כאן נעתרות
 נשיקות שונא - זה עשו. אמר רבי יוסי,
 כתוב (תהלים ג) 'קומה ה' הושיעני אלהי כי
 הכית את כל איבי לחי שני רשעים שברת'.
 ושנינו, אל תקרי שברת אלא שרפבת, שהרי
 גדלו שניו וחשב לנשך אותו וכו'. ועל זה
 ויבכו, זה בכה וזה בכה, ובארוה החברים.

לה' הישועה על עמך ברכתך סלה (ג)
 ט: [זוהר ויקרא פ' אמור (דף צ:)] עוד
 פתח ואמר, (תהלים ג) 'לה' הישועה על
 עמך ברכתך סלה'. לה' הישועה - כך
 שנינו, אשריהם ישראל, שלכל מקום
 שגלו, שכינה גלתה עמהם. כשיצאו
 ישראל מהגלות, למי הגאלה - לישראל
 או לקדוש ברוך הוא? אלא הרי פרשוה
 בכמה כתובים, וכאן - לה' הישועה
 ודאי. מתי? על עמך ברכתך סלה.
 בשעה שהקדוש ברוך הוא ישגיח
 בכרכות על ישראל להוציא אותם מן
 הגלות ולהיטיב להם, אזי - לה'
 הישועה ודאי. ועל כן שנינו שהקדוש
 ברוך הוא ישוב עם ישראל מן הגלות.
 זהו שכתוב, (דברים ד) ושב ה' אליהך את
 שבותך ורחמך.

ד א לַמְנַצֵּחַ בְּנִיגוֹת מְזֻמֹּר לְדוֹד: ב בְּקִרְאֵי עֲנִי אֱלֹהֵי צִדְקָן בְּצַר
 הֲרַחֲבֵתָ לִי חֲנִנִי וְשָׁמַעַתְּ פִּתְלֹתַי: ג בְּנֵי אִישׁ עַד מָה כְּבוֹדִי לְכַלְמֶה תֵּאֱהָבוֹן
 רִיק תִּבְקְשׁוּ כְּזֹב סֵלָה: ד וַדַּעֲוֵי בִּי הִפְלָה יְהוָה אֲנִי חָסִיד לֹא יְהוָה אֲנִי
 וְשָׁמַע בְּקִרְאֵי אֱלֹהֵי: ה רָגְזוּ וְאֵל תִּחַטְּאוּ אִמְרוּ בְּלִבְכֶם עַל מִשְׁפַּכְכֶם וְדַמּוּ
 סֵלָה: ו זָכְחוּ וְזָכְחֵי צִדְקָן וּבִטְחוּ אֵל יְהוָה אֲנִי: ז רַבִּים אִמְרִים מִי יִרְאֵנוּ מִזֹּב
 נִסָּה עָלֵינוּ אֹזֵר פְּגִיזָה יְהוָה אֲנִי: ח נִתְתָּה שְׂמֵחָה בְּלִבִּי מֵעַתָּה הֲנַנֵּם וְתִירוּשָׁם
 רַבּוֹ: ט בְּשָׁלוֹם יַחֲדוּ אֲשַׁבְּבָה וְאִישָׁן בִּי אֶתָּה יְהוָה אֲנִי לְבָרֵךְ לְבִטָּח
 תּוֹשִׁיבֵנִי:

שימוש תהלים

טב לכל דבעי

בְּקִרְאֵי עֲנִי וְגו' (ד, ב): [שימוש תהלים לפרק ד] צלי יתיה בכל צפרא וזיל בכל מאי דבעי לך ואת
 מצלח, ואמור אותו ג' פעמים קודם צאת השמש עם שם שלו י"ה י"ה. ויוצא מסוף פסוקים,
 ' מן תפלת', ה' מן ודומו סלה, ' מן לבטח תושיבני, ה' מן ובטחו אל יהוה, ואמור בכל פעם
 יהי רצון מלפניך י"ה י"ה השם הגדול הגבור והנורא שתצליח את דרכי ותישר אורחותי ותמלא
 משאלותי לטובה ותעשה חפצי היום הזה אמן אמן אמן סלה סלה סלה. - ועוד אי בעית
 למשאל כלום לבר נש, צלי יתיה ואמור, יהי רצון מלפניך י"ה י"ה השם הגדול וְגו' שתתנני לחן
 לחדד ולרחמים בעיני (פלוגי בן פלוני) ותמלא משאלותי היום הזה. - גם אם אתה צריך לשלטון
 לשאול ממנו כלום אמור ג"כ ז"פ עם שם שלו ותצליח.

זוהר תהלים

רָגְזוּ וְאֵל תִּחַטְּאוּ (ד, ה): [זוהר ויקרא פ'
 בחקותי (דף ק"ג)] וְנִתְתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְץ
 וְשִׁכְבַּתְּם וְאִין מַחְרִיד וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פֶּתַח,
 רָגְזוּ וְאֵל תִּחַטְּאוּ וְגו'. רָגְזוּ וְאֵל תִּחַטְּאוּ,
 פְּסוּק זֶה פְּרָשׁוּהוּ, שְׁצַרְיָךְ בֵּן אָדָם לְהַרְגִּיז
 יִצַּר טוֹב עַל יִצַּר הָרַע, וְיַפְּהָ. אֲבָל בְּשַׁעָה
 שְׂיוֹרֵד הַלֵּילָה וּבֶן אָדָם שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ,
 כְּמָה מְמַנִּים עַל הַחֲקִים מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם,

וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים, וּבְנֵי אָדָם צְרִיכִים
 לְהַחְרֵד מִלְּפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלַפְחֹד
 מִמֶּנּוּ, בְּשִׁבִיל שְׁלֵא תִמְצָא נִפְשׁוֹ בְּתוֹכָם
 וְיִנְצַל מֵהֶם, וְיִצְטַרְךָ לֹא לְבֶן אָדָם שְׁלֵא
 יוֹצִיא מְלָה בְּפִיו מֵהֶם, כְּדִי שְׁלֵא יַעוֹרֵר
 אוֹתָם אֱלֹהֵי וְלֹא יִמְצָאוּ עִמּוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 אִמְרוּ בְּלִבְכֶם עַל מִשְׁפַּכְכֶם וְדַמּוּ סֵלָה.
 שְׁלֵא יוֹצִיא מֵהֶם דְּבוּר בְּפִיו.

ה א לְמִנְצַח אֵל הַנְּחִילוֹת מְזֻמֹּר לְדוֹד: ב אֲמַרִי הַאֲזִינָה יְהוָה
 בֵּינָה הַגִּינִי: ג תִּקְשִׁיבָה לְקוֹל שְׁעֵי מַלְכֵי וְאַלְהֵי תַּקְוֵי עַל הַיָּמִים
 אֲתַפְּלֵל: ד יְהוָה בְּקֶרֶב תִּשְׁמַע קוֹלִי בְּקֶרֶב אֶעֱרֹךְ לְךָ וְאַצְפָּה:

שימוש תהלים
 לרוח רע

אמרי האזינה וגו' (ה, ב): [שימוש תהלים לפרק ה] אי קאי רוח רע לקבלך צלי יתיה תמיד בכונה עד פסוק (כי אתה תברך צדיק) והוא אזלה. - ולמצוא חן, אם יש לך עבודה גבי שלטון קח שמן זית ואמור אותו ג' פעמים בזריחת השמש ובביאת השמש ותמשח פניך ודיך ורגליך.

זוהר תהלים

רוח אחת ומגיעה לאותו הממנה שממנה על הרפואה. וכשמגיעה הרפואה לפני הקדוש ברוך הוא, הוא פוקד לבית דינו שלא יפתחו בדין, משום שהחיים ביד הקדוש ברוך הוא, ולא בידיהם.

נשמות הצדיקים בגן עדן מודים - והשכינה מליצה טוב על בניה

ומתוך שהוא עת רצון, רצה הקדוש ברוך הוא זכות אותו האיש. אם ימצא בתפלה (יפה. ואם לא נחשב לו בשוגג) או שהוא בעל תשובה - חס עליו. באותה שעה נשמע קול צפרים המקננות, שכתוב (תהלים קד) אשר שם צפרים יקננו. ואותן צפרים מודות ומשבחות לקדוש ברוך הוא. ואותה אילת השחר מתעוררת בעולם ואומרת, (שם לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'. אז אותו ממנה יוצא, ועושה כל מה שנוצטתה.

הרפואות בידי ה'

ואם תאמר שמיני רפואה בידו כמו שאמרנו - לא כן! שהרי רפואה לא היתה, רק בידי המלך הקדוש. אבל בשעה

בקר הוא עת רצון להתפלל - וזהו זמן תפלה

ה' בקר תשמע קולי (ה, ד): [זוהר במדבר פ' בלק (ד' ט"ז)] רבי אלעזר היה הולך לראות את רבי יוסי חמיו, רבי אבא וחרביו הלכו עמו. פתח רבי אלעזר ואמר, 'ה' בקר תשמע קולי' וגו'. ה' בקר, איזה בקר? אלא זה בקר של אברהם שהתעורר בעולם, שכתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. שהרי כשמגיע הבקר, אותו בקר מתעורר בעולם, והוא עת רצון לכל, ולעשות טוב לכל העולם, לצדיקים ולרשעים. ואז זמן תפלה הוא להתפלל לפני המלך הקדוש.

באותה שעה יוצא מלאך רפאל ורפואות בידו

ועל זה, בשעה שבא הבקר, כל אותם אסירי המלך מוצאים מנוחה, זמן תפלה הוא עליהם, וכל שכן אותם שחוזרים בתשובה ומבקשים בקשותיהם לפני המלך הקדוש, משום שבשעה זו יוצא ממנה אחד לצד דרום, ורפאל שמו, וכל מיני רפואה בידו. ומצד דרום יוצאת

ה בי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרוך רע: ו לא יתיצבו הזללים לנגד עיניך

זוהר תהלים

אותו. מה עשה הקדוש ברוך הוא? עשה אור לאורו להתלבש זה בזה. וכן כל שאר האורות, עד שכל העולמות התקיימו בקיומם ויכלו לסבל.

דוד תקן המלכות ואצפה לשון צפוי

ומשום כך התפשטו דרגות והתלבשו אורות, והם נקראים כנפים

עליונים, עד שמגיעים לבקר זה של יוסף, והוא לוקח כל האורות העליונים. ומתוך שכל האורות העליונים בו תלויים, זיוו עולה מסוף העולם עד סוף העולם שלמעלה, עד שהעולמות שלמטה לא יכולים לסבל. בא דוד והתקין נר זה, כסוי לבקר זה של יוסף להתפסות בו ולהעמיד עולמות שלמטה בסדור הנר הזה, ועל זה כתוב בקר אערך לך ואצפה, כמו שנאמר (שמות לז) ויצפהו זהב טהור. (ומשום שאותו נר, דוד תלוי בו וכו') ומשום שאותו הנר הוא של דוד ובו תלוי, אמר שהוא יהיה כסוי לבקר הזה. בא רבי אבא ונשקו, ואמר, אלמלא לא יצאתי לדרך רק לשמע דבר זה - די לי!

עד שאדם לא חטא היה עולה ועומד בחכמת האור העליון ולא היה נפרד מעץ החיים

כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרוך רע (ה).

(ה): [זוהר בראשית פ' בראשית (דף נב):] בא

ראה, עד שאדם לא חטא, היה עולה ועומד בחכמת האור העליון ולא היה נפרד מעץ החיים. פיון שהגדיל תאותו

שפוקד הקדוש ברוך הוא רפואה לאותו האדם, הוא יוצא, וכל המקטרגים הממנים על מחלות רעות פוחדים ממנו. אז אותה הרוח שנסעה מצד דרום מושיטה לו לאותו אדם, והרי הרפואה נמצאת, והכל בידי הקדוש ברוך הוא.

בקר של חסד ובקר יוסף

[דף ר"ד ע"ב] ועל זה כתוב (שם ה) 'ה' בקר תשמע קולי, ולא כתוב ה' בבקר תשמע קולי. אלא לגבי הבקר של אברהם הוא אמר. 'בקר אערך לך ואצפה'. שני בקר למה? אלא אחד בקר של אברהם, ואחד בקר של יוסף, שכתוב (בראשית מד) הבקר אור, ומתרגמים: בקר מאיר, מאיר ודאי. אערך לך ואצפה, מה זה אערך לך? אלא אסדר לך נר שלך להדליק, כמו שנאמר (תהלים קלב) ערכתני נר למשיחי. ולגבי הבקר של יוסף הוא אמר, שאותו סדור של נר שלו הוא.

השבח של דוד שצפה יותר מכלם

ואצפה, מה זה ואצפה? הרי כל בני העולם מצפים ומחכים לטוב הקדוש ברוך הוא, ואפלו בהמות השדה, ומה שבח של דוד יותר מכל בני העולם? אלא דבר זה שאלתי, וכך אמרו לי, והוא דבר אמת שבה מרחוק.

השם יתברך ברא אור לאורו

אור ראשון שבברא הקדוש ברוך הוא היה מאיר עד שלא יכלו העולמות לסבל

—== זוהר תהלים ==—

פסול בכניו שבגללם התחזקה בעולם רוח
הטמאה ונגרע האור מהלבנה ופגם אותה.
ואם תאמר למה? משום זה מטמא את
המקדש והסתלקה שכינה מעל יעקב. כל
שכן אותו שמטמא דרכו ומטמא עצמו
שהוא מחזק את רוח הטמאה, ולכן
כשנטמא נקרא רע.

חטא שנטמא בו אדם יותר בעולם הזה
ובעולם הבא - מי ששופך זרעו לריק
ומוציא זרע לחנם

כִּי לֹא אֵל חֲפִיץ רִשְׁעֵי אֶתָּה לֹא יִגְרָךְ רַע (ה)

(ה): [זוהר בראשית פ' וישב (דף קפח.)] [יִרְע

בעיני ה' אשר עשה וימת גם אתו. רבי
חייא פתח, (קהלת יא) בבקר זרע את זרעך
ולערב אל תנח ידך וגו'. בא ראה כמה
ראוי לאדם להזהר מחטאיו ולהזהר
במעשיו לפני הקדוש ברוך הוא, משום
שכמה שלוחים וכמה ממנים הם בעולם
שהם הולכים ומשוטטים ורואים את
מעשי בני האדם ומעידים עליו [ד"ח
עליהם], והכל כתובים בספר. בגלל זה לא
נכנס למחצה ולא רואה תאר פניו של
עתיק יומין, כמו שלמדנו, כתוב כאן 'לא
יגרך רע', וכתוב ויהי ער בכור יהודה רע
בעיני ה', ומשום כך כתוב (ישעיה א) 'דיכם
דמים מלאו. אשרי חלקו של האיש שירא
מרבנו ויהיה שמור מדרך רעה, ויטהר
עצמו להשתדל ביראת רבונו. ובא וראה,
בכל אותם החטאים שנטמא בהם האדם
יותר בעולם הזה, זהו חטא שנטמא בו
אדם יותר בעולם הזה ובעולם הבא - מי
ששופך זרעו לריק ומוציא זרע לחנם ביד
או ברגל ונטמא בו, כמו שנאמר (תהלים ה)

לדעת ולרדת למטה, נמשך אחריהם עד
שנפרד מעץ החיים, וידע רע ועזב הטוב
לא יגורך רע'. ועל זה כתוב 'כי לא אל
חפץ רשע אתה לא יגרך רע'. מי שנמשך
אחר רע, אין לו דירה עם עץ החיים.

לא יגורך רע - מי זה שנקרא רע!

כִּי לֹא אֵל חֲפִיץ רִשְׁעֵי אֶתָּה לֹא יִגְרָךְ רַע (ה)

(ה): [זוהר בראשית פ' בראשית (דף קנ) [יִרְא

ה' כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר
מחשבת לבו. רבי יהודה פתח, (תהלים ה)
'כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרך רע'.
פסוק זה נאמר ובארנוהו. אבל בא ראה,
מי שנדבק ביצר הרע ונמשך אחריו, יטמא
הוא ויטמאו אותו, כמו שנתבאר.

**כִּי רַבָּה רַעַת הָאָדָם - כָּל הָרַעוֹת הַיּוֹ
עוֹשִׂים, וְלֹא נִשְׁלַם חַטָּאָם עַד שֶׁהָיוּ
שׁוֹפְכִים דָּמִים לְחַנּוּם עַל הָאָרֶץ. וּמִי הֵם
שֶׁהָיוּ מְשַׁחֲתִים דְּרָכָם עַל הָאָרֶץ? זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב רַק רַע כָּל הַיּוֹם. כְּתוּב כְּאֵן רַק רַע,
וְכְתוּב שָׁם [לֹא יִגְרָךְ רַע, וְכְתוּב] (בְּרַאשִׁית
לח) וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה'.**

**אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי רַע אֵינוֹ רִשְׁעֵי? אָמַר
לוֹ, לֹא. רִשְׁעֵי - אֶפְלוּ הַרִים יָדוּ עַל
חֲבֵרוֹ, אֵף עַל גֹּב שְׁלֹא עָשָׂה לוֹ דָּבָר, נִקְרָא
רִשְׁעֵי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ב) וַיֹּאמֶר לְרִשְׁעֵי
לְמָה תִּפְּהוּ רַעְךְ. הַכִּיתָ לֹא כְּתוּב, אֲלֵא תִּפְּהוּ.
אֲבָל רַע לֹא נִקְרָא אֲלֵא מִי שֶׁמְשַׁחֲתִית דְּרָכּוֹ
וּמְטַמֵּא עַצְמוֹ וּמְטַמֵּא אֶת הָאָרֶץ, וְנוֹתֵן כַּח
וְחִזְק לְרוּחַ הַטְּמָאָה שֶׁנִּקְרָאת רַע, שֶׁכְּתוּב
רַק רַע כָּל הַיּוֹם. וְלֹא נִכְנָס בְּפִלְטְרִין וְלֹא
רוּאָה פְּנֵי שְׁכִינָה, מְשׁוּם שֶׁבְּזָה מְסַתְּלֶקֶת
שְׁכִינָה מִן הָעוֹלָם. וּמִנֵּיין לָנוּ? מֵיעֲקֹב.
שֶׁכְּשֶׁהִסְתַּלְּקָה מִמֶּנּוּ שְׁכִינָה, חָשַׁב שִׁישׁ**

זוהר תהלים

עולה. מה הטעם? הם הרגו בני אדם אחרים, וזה הרג בניו ממש, שפך דמים רבים. בא ראה, בשאר רשעי העולם לא כתוב וירע בעיני ה', וכאן כתוב וירע בעיני ה' אשר עשה. מה הטעם? משום שכתוב ושחת ארצה. שנינו, אמר רבי יהודה, אין לך חטא בעולם שאין לו תשובה פרט לזה, ואין לך רשע שלא רואה פני שכינה פרט לזה, שכתוב לא יגרף רע, כלל. אמר רבי יצחק, אשרי הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב (ישעיה ס) ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. מה זה לעולם יירשו ארץ? אמר רבי יהודה, כמו שכתוב (תהלים טז) אתה לך לפני ה' בארצות החיים.

טרם שחטאו היו שומעים קול מלמעלה ויודעים את החכמה העליונה ולא פוחדים כיון שחטאו אפלו קול שלמטה לא יכלו לעמד בו

כי לא אף חפץ רשע אתה לא יגרף רע (ה).
(זוהר שמות פ' כי תשא דף קצ"א:) בא וראה, טרם חטא אדם, היה עולה ועומד בחכמת האור העליון, ולא היה נפרד מעץ החיים. כיון שהגדיל תשוקתו לדעת ולרדת למטה, נמשך אחריהם, עד שנפרד מעץ החיים, וידע רע ועזב הטוב. ולכן כתוב (תהלים ה) 'כי לא אף חפץ רשע אתה לא יגרף רע'. מי שנמשך ברע, אין לו דיור עם עץ החיים. וטרם שחטאו, היו שומעים קול מלמעלה ויודעים את החכמה העליונה ולא פוחדים. כיון שחטאו, אפלו קול שלמטה לא יכלו לעמד בו.

כמו זה, טרם שחטאו ישראל, בשעה

'כי לא אף חפץ רשע אתה לא יגרף רע'.

כי לא אף חפץ רשע אתה לא יגרף רע (ה).
(זוהר בראשית פ' ויחי דף ר"ט:) למדנו, אותו הצדיק שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו, והפרוז קורא עליו שלשים ימים בין צדיקי גן העדן, כל הצדיקים שמחים, כל הצדיקים באים ומעטרים מקומו של אותו הצדיק עד שיבא למדר את דיורו ביניהם. ואם רשע הוא, הפרוז קורא עליו בגיהנם שלשים יום [עליון], וכל הרשעים כלם עצובים. כלם פותחים: וי, שהרי דין חדש מתעורר כעת בגללו של פלוני. כמה שומרי החק מודמנים כנגדו ומקדימים לו: וי, אוי לרשע אוי לשכנו. וכלם פותחים ואומרים: אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו. מה זה [טעם] גמול ידיו? אמר רבי יצחק, לכלל [להוציא] מי שזונה בידו להוציא ולהשחית זרעו לריק. שהרי שנינו, כל מי שמוציא זרעו לריק נקרא רע, ולא רואה פני שכינה, שכתוב (תהלים ה) 'כי לא אף חפץ רשע אתה לא יגרף רע', וכתוב (בראשית לב) ויהי ער בכור יהודה רע. אף כאן, אוי לרשע רע - אוי לאותו רשע שהוא רע, שעשה עצמו רע, כי גמול ידיו יעשה לו - לכלל מי שזונה בידו להוציא ולהשחית זרעו לריק, ולזה טורדים אותו באותו העולם יותר מכלם.

בא תראה, שהרי כתוב אוי לרשע (רע).
כיון שכתוב אוי לרשע, למה רע? אלא כמו שאמרנו, שעשה עצמו רע, וכתוב לא יגרף רע, וכלם עולים וזה לא עולה. ואם תאמר, שאר רשעים שהרגו בני אדם? בא ראה, כלם עולים והוא לא

— זוהר תהלים —

לְזֶה? אֵלָא כִּיּוֹן שְׂיַדַע מְשֵׁה שְׁהַעֲבֵרוּ מִיִּשְׂרָאֵל אוֹתָם כְּלִי זִין עֲלִיוֹנִים, אָמַר, הָרִי וּדְאִי מִכָּאן וְהִלָּא הַנְּחַשׁ הָרַע יבֵּא לְדוּר בִּינֵיהֶם. וְאִם יַעֲמַד הַמִּקְדָּשׁ כָּאֵן בִּינֵיהֶם, יִטְמָא. מִיָּד - וּמִשֵּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנִטְהַר לֹו מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה. מִשּׁוּם שְׁמִשֵּׁה רָאָה שְׁהָרִי אֲזִי יִשְׁלַט הַנְּחַשׁ הָרַע מֵהַ שְׁלֵא הָיָה מִקְדָּם לְכֵן.

להתפלל על זרע כָּשֶׁר

כִּי לֹא אֵל חֲפִיץ רָשַׁע אֶתָּה לֹא יִגְרָךְ רַע (ה).
(ה) : [זוהר ויקרא פ' אמור (ד' צ' צ')] עוֹד פִּתַּח וְאָמַר, וְלֹא יִחַלַּל זִרְעוֹ בְּעַמּוּי כִּי אֲנִי ה' מִקְדָּשׁוֹ. בֵּא רָאָה, כָּל מִי שְׁמוּצִיא זִרְע לְבִטְלָה, לֹא זוֹכֵה לְרִאוֹת פְּנֵי שְׁכִינָה, וְנִקְרָא רַע, שְׁכָתוּב (תהלים ה) 'כִּי לֹא אֵל חֲפִיץ רָשַׁע אֶתָּה לֹא יִגְרָךְ רַע'. זֶה מִי שְׁמוּצִיא אוֹתוֹ בִּידוֹ, אוּ בְּאִשָּׁה אַחֲרַת שְׂאִינָה כְּשֶׁרָה. וְאִם תֹּאמַר שְׁמוּצִיא אוֹתוֹ בְּאִשָּׁה שְׂאִינָה מִתְּעַבְרַת, כִּךְ גַּם? לֹא. אֵלָא כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ. וְעַל כֵּן יִבְקַשׁ אָדָם מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיזְמִין לֹו כְּלִי כְּשֶׁר, שְׁלֵא יִפְגַּם זִרְעוֹ. מִי שְׁמוּצִיא זִרְע בְּכִלִּי שְׁלֵא כְּשֶׁר, פּוֹגֵם אֶת זִרְעוֹ. אוּי לְמִי שְׁפּוֹגֵם אֶת זִרְעוֹ. וּמֵה בְּשֶׁאֵר בְּנֵי אָדָם כִּךְ - בְּכַהֵן שְׁעוֹמֵד לְמַטָּה כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה.

מאותו פגם וְחֲטָא יוֹרְדִים וְאִין עוֹלִים

לֹא יִגְרָךְ רַע (ה, ה). : [זוהר שמות פ' ויקהל (ד' צ' צ')] בְּשַׁעֲה שְׁדָנִים אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, מִסְתַּכְלִים בְּמַעֲשָׂיו. אִם הָיָה פּוֹגֵם אֶת סוּד בְּרִית הַקְדָּשׁ שְׁחַתוּם בְּכֶשֶׁר, וְעַכְשָׁו פּוֹגֵם אֶת הָאָרוֹן (הברית) שְׁלוֹ בְּזָה -

שְׁעַמְדוֹ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינִי, הַעֲבָרָה מֵהֶם זֶהמַתּוֹ שֶׁל הַנְּחַשׁ הַזֶּה, שְׁהָרִי אֲזִי בְטוֹל שֶׁל יִצָּר הָרַע הָיָה בְּעוֹלָם, וְדַחַו אוֹתוֹ מֵהֶם, וְאֲזִי נִאֲחֲזוּ בְּעֵץ הַחַיִּים וְעָלוּ לְמַעְלָה, וְלֹא יָרְדוּ לְמַטָּה. אֲזִי הָיוּ מְכִירִים וְהָיוּ רוֹאִים אֶסְפִּקְלָרִיּוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת, וְעֵינֵיהֶם הוֹאָרוּ, וְשִׁמְחוּ לְהַכִּיר וְלִשְׁמַע. וְאֲזִי חָגַר אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בַחֲגוּרוֹת שֶׁל אוֹתֵיּוֹת הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ שְׁלֵא יוּכַל לְשַׁלַּט עֲלֵיהֶם הַנְּחַשׁ הַזֶּה, וְלֹא יִטְמָא אוֹתָם כְּבִרְאשׁוֹנָה. כִּיּוֹן שְׁחַטָּאוּ בְּעַגְלָה, הַעֲבָרוּ מֵהֶם כָּל אוֹתָן הַדְרָגוֹת וְהָאֲוֹרוֹת הַעֲלִיוֹנִים, וְהַעֲבָרָה מֵהֶם חֲגוּרַת כְּלִי הַזִּין שְׁהַתְּעַטְרוּ מֵהַשֵּׁם הַקְדוּשׁ הַעֲלִיוֹן, וְהַמְשִׁיכוּ עֲלֵיהֶם הַנְּחַשׁ הָרַע כְּמִקְדָּם, וְגִרְמוּ מוֹת לְכָל הָעוֹלָם. וְאַחַר כִּךְ מֵה כְּתוּב? וַיִּרְא אֶהָרֶן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מִשֵּׁה וְהִנֵּה קָרָן עוֹר פָּנָיו וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁת אֱלֹוֹ.

בֵּא וְרָאָה, מֵה כְּתוּב בְּרִאוֹשׁוֹנָה? (שמות יד)
וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה. וְכָלֵם רָאוּ אֶת הַזְּהָרִים הַעֲלִיוֹנִים נְאוּרִים בְּאֶסְפִּקְלָרִיָּה הַמְּאִירָה, שְׁכָתוּב (שם כ) וְכָל הָעַם רָאִים אֶת הַקּוֹלֵת. וְעַל הַיָּם הָיוּ רוֹאִים וְלֹא פּוֹחֲדִים, שְׁכָתוּב זֶה אֱלִי וְאֲנִיָּהוּ. אַחַר שְׁחַטָּאוּ, פְּנֵי הַסְרָסוּר לֹא הָיוּ יוֹכֵלִים לְרִאוֹת. מֵה כְּתוּב? וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁת אֱלֹוֹ. וּבֵא רָאָה, מֵה כְּתוּב בְּהֶם? וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מֵהַר חוֹרֵב, שְׁהַעֲבָרוּ מֵהֶם אוֹתָם כְּלִי זִין שְׁהַתְּחַבְּרוּ בְּהֶם בְּהַר סִינִי, כְּדִי שְׁלֵא יִשְׁלַט אוֹתוֹ הַנְּחַשׁ הָרַע. כִּיּוֹן שְׁהַעֲבָרוּ מֵהֶם, מֵה כְּתוּב? וּמִשֵּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנִטְהַר לֹו מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵה הַפְּסוּק הַזֶּה

שְׁנֵאתָ כָּל פְּעָלֵי אֵוֶן: וְתֵאבֵד דְּבָרֵי כָּזָב אִישׁ דְּמִים וּמְרֻמָּה וְתַעֲב וְהוֹאִיִּם:
 ח וְאֲנִי בְּרַב חֲסֵדָךְ אָבוֹא בֵיתְךָ אֲשֶׁתְּחַוֶּה אֶל הַיְכָל קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ: ט וְהוֹאִיִּם
 יִנְחֵנִי בְּצַדִּיקְךָ לְמַעַן שׁוֹרְרֵי (הוֹשֵׁר) הַיֹּשֶׁר לְפָנַי דְּרַבְּךָ: י בִּי אֵין בְּפִיהוּ נְבוֹנָה
 קַרְבִּים הַזֹּת קָבֵר פְּתוּחַ גְּרוֹנִם לְשׁוֹנִם יַחְלִיקוּן: יא הָאֲשִׁימִם אֱלֹהִים יִפְלוּ

— זוהר תהלים —

לְפָנַי אֶת פְּקֻדוֹן נִפְשׁוֹ, וּמִיָּד נְצוּל מִכָּל
 הַמַּחְלוֹת הַרְעוֹת וּמִכָּל הַרוּחוֹת הַרְעוֹת
 וְלֹא שׁוֹלְטִים עָלָיו

וְאֲנִי בְּרַב חֲסֵדָךְ אָבוֹא בֵיתְךָ אֲשֶׁתְּחַוֶּה
 אֶל הַיְכָל קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ (ח, ט):

[זוהר הקדמת ספר הזוהר דף יא.] בֹּא רְאֵה עֲצָה
 לְאָדָם - כְּשֶׁהוּא עוֹלָה בְּלִילָה עַל מִטָּתוֹ,
 צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו אֶת הַמַּלְכוּת שְׁלֹמֶעֱלָה
 בְּלֵב שְׁלֵם וְלִהְיוֹת לְמִסֵּר לְפָנָיו אֶת
 פְּקֻדוֹן נִפְשׁוֹ, וּמִיָּד נְצוּל מִכָּל הַמַּחְלוֹת
 הַרְעוֹת וּמִכָּל הַרוּחוֹת הַרְעוֹת וְלֹא שׁוֹלְטִים
 עָלָיו. וּבְבִקְרָה, כְּשֶׁקָם מִמִּטָּתוֹ, צָרִיךְ לְבָרֵךְ
 לְרַבּוֹנוֹ, וְלִהְיוֹת לְבֵיתוֹ, וְלִהְיוֹת לְפָנָיו
 הַיְכָלוֹ בִּירְאָה רַבָּה, וְאַחַר כֵּן יִתְפַּלֵּל
 תְּפִלָּתוֹ. וַיִּקַּח עֲצָה מֵאוֹתָם הָאֲבוֹת
 הַקְּדוּשִׁים, שֶׁכְּתוּב (תהלים ה) וְאֲנִי בְּרַב
 חֲסֵדָךְ אָבוֹא בֵיתְךָ אֲשֶׁתְּחַוֶּה אֶל הַיְכָל
 קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ. כֵּן פִּרְשׁוּהָ, שֶׁלֹּא צָרִיךְ
 לְאָדָם לִהְיוֹת לְבֵית הַכְּנֶסֶת אֲלֵא אִם גִּמְלֵךְ
 בְּרֵאשׁוֹנָה בְּאַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, מִשׁוּם
 שֶׁהֵם תִּקְנֵוּ הַתְּפִלָּה לְפָנָיו הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְאֲנִי בְּרַב חֲסֵדָךְ אָבוֹא
 בֵיתְךָ - זֶה אַבְרָהָם. אֲשֶׁתְּחַוֶּה אֶל הַיְכָל
 קִדְשֶׁךָ - זֶה יִצְחָק. בִּירְאָתְךָ - זֶה יַעֲקֹב.
 וְצָרִיךְ לִהְיוֹת לְרֵאשׁוֹ, וְאַחַר כֵּן יִכְנֶס
 לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְיִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ. אַז כְּתוּב
 (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֲתָה יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפָּאֵר.

לְזֶה אֵין חֵלֶק בְּצַדִּיקִים. מִסְתַּכְּלִים בּוֹ
 וְדָנִים אוֹתוֹ, וּמוֹצִיאִים אוֹתוֹ מִכָּלֵל שֶׁל
 אָדָם. כִּיּוֹן שֶׁהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מִכָּלֵל שֶׁל אָדָם,
 מוֹצִיאִים אוֹתוֹ מִכָּלֵל שֶׁל כָּל הָאֲחֵרִים
 שְׁנוֹעֵדוּ לְחַיֵּי עוֹלָם, וְנוֹתְנִים אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ
 (ארוך) צַד שְׂאִינוֹ נְכַלֵּל בְּסוּד שֶׁל גּוֹף הָאָדָם.
 כִּיּוֹן שֶׁנִּמְסָר לְאוֹתוֹ צַד - אוֹי לוֹ שֶׁמְכַנְיָסִים
 אוֹתוֹ לְגִיהֵנָם, וְלֹא יוֹצֵא מִשָּׁם לְעוֹלָמִים.
 עַל זֶה כְּתוּב, (ישעיה טו) וַיִּצְאוּ וַרְאוּ בַּפְּגָרִי
 הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי וְגו'. אוֹתָם שְׁנִשְׂאָרוֹ
 מִכָּלֵל שֶׁל אָדָם.

וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ, כְּשֶׁלֹּא עָשָׂה תְּשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה, תְּשׁוּבָה שְׂרָאוּיָה
 לְכַסּוֹת עַל כָּל מַעֲשָׂיו. וְעַם כָּל זֶה, טוֹב לוֹ
 שֶׁלֹּא יִכְנֶס לְאָרוֹן, שֶׁהָרִי כָּל זְמַן שֶׁהַגּוֹף
 עוֹמֵד, הַנְּשָׂמָה נְדוּנִית וְלֹא נִכְנָסֶת
 לְמִקּוּמָהּ, פָּרַט לְאוֹתָם חֲסִידִים עֲלִיוֹנִים
 קְדוּשִׁים שְׂרָאוּיִים לְעֵלוֹת עִם גּוֹפֵם. אֲשֶׁרִי
 חֵלֶקֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. מִשׁוּם
 שֶׁאֵין חֲטָא קָשָׁה לְפָנָיו הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 כְּמוֹ זֶה שֶׁמִּשְׁקַר וּפּוֹגֵם אֶת אוֹת בְּרִית
 הַקְּדוּשׁ, וְזֶה אֵינוֹ רוֹאֶה פָּנָיו שְׂכִינָה, וְעַל
 חֲטָא זֶה כְּתוּב, (בראשית לח) וַיְהִי עַר בְּכוֹר
 יְהוּדָה רַע בְּעֵינָיו ה'. וְכְתוּב, (תהלים ה) לֹא
 יִגְרַף רַע.

עֲצָה לְאָדָם - כְּשֶׁהוּא עוֹלָה בְּלִילָה עַל
 מִטָּתוֹ, צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו אֶת הַמַּלְכוּת
 שְׁלֹמֶעֱלָה בְּלֵב שְׁלֵם וְלִהְיוֹת לְמִסֵּר

מִפְּעֻצוֹתֵיהֶם בָּרַב פְּשְׁעֵיהֶם הִדְיָחֵמוּ בִּי מָרוּ בָךְ: יב וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בָךְ לְעוֹלָם
 יִרְנְנוּ וְתַסֵּף עֲלֵימוּ וַיַּעֲלֶצּוּ בָךְ אֶהְבִּי שְׁמֶךָ: יג כִּי אֲתָה תִּבְרַךְ צַדִּיק יִהְיוּ־לָהֶם
 בְּצַנְהָ רְצוֹן תַּעֲטֶרְנוּ:

— זוהר תהלים —

עתידים הצדיקים לשמוח עם הקב"ה כבכול
 הקדוש ברוך הוא, שכתוב (תהלים ה)
 וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בָךְ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתַסֵּף
 עֲלֵימוּ וַיַּעֲלֶצּוּ בָךְ אֶהְבִּי שְׁמֶךָ.

כִּי אֲתָה תִּבְרַךְ צַדִּיק ה' כְּצַנְהָ רְצוֹן תַּעֲטֶרְנוּ
 כִּי אֲתָה תִּבְרַךְ צַדִּיק בְּרִכּוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק
 (ה, יג): [זוהר פ' בראשית (דף כד): השלמה
 מהמטות (סימו ט)] הצדיק אבד כל זמן שלא
 יבא השפע אבד ועליו נאמר (ישעיה י"ט)
 וְנָהָר יִחְרַב וַיִּבֶשׂ וַיִּבְעַת הַבְּרִכָּה נֶאֱמַר
 (תהלים ה) 'כִּי אֲתָה תִּבְרַךְ צַדִּיק בְּרִכּוֹת
 לְרֹאשׁ צַדִּיק'.

וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בָךְ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתַסֵּף
 עֲלֵימוּ וַיַּעֲלֶצּוּ בָךְ אֶהְבִּי שְׁמֶךָ (ה)
 (יב): [זוהר בראשית פ' וישב (דף קצג):] כִּי גְדוֹל
 יוֹם ה' וְנוֹרָא מְאֹד וּמִי יִכְלֶנּוּ - שְׁהוּא
 שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל וְעֲלִיוֹן וְתַקִּיף עַל כָּל־ם,
 וְכָל־ם תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ. אֲשֶׁר־י הַצַּדִּיקִים
 שְׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בָהֶם תָּמִיד
 לְזִכּוֹת אוֹתָם לְעוֹלָם הַבָּא וּלְשִׂמְח אוֹתָם
 בְּשִׂמְחַת הַצַּדִּיקִים שְׁעֵתִידִים לְשִׂמְח עִם

ו א לַמְנַצֵּחַ בְּנִגִּינֹת עַל הַשְּׁמִינִית מְזֻמֹּר לְדָוִד: ב יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאֶפְסָי תוֹכִיחֵנִי וְאֵל בְּחַמְתְּךָ תִּסְפְּרֵנִי: ג חַנּוּנֵי יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אֲנִי רַפְאֵנִי

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לחולי העינים

למנצח בנגינות על השמינית... אל באפך וגו' (ו, א): [שימוש תהלים לפרק ו] לחולי העינים. לחוש אותו שבעה פעמים ביום שלשה ימים ויתרפא. ושם שלו הוא ושע"י. כיצד, י' מן "בושו ויבהלו מאוד וכו'. ואמור. יהי רצון מלפניך השם הגדול הגבור והנורא היוצא מזה המזמור שהוא ושע"י, בעל הישועה שתושיעני מכל צער וחולי שיש לי וחשישה שיש לי בעיני כי לך הישועה והיכולת. - ועוד למי שהוא בצער בין בים בין ביבשה לחוש אותו ז' פ' לעת צורך ואמור. יהי רצון מלפניך ישעי בעל הישועה שתושיעני ותצילני מכל צער כי לך הישועה והיכולת.

— זוהר תהלים —

בְּבְרִית רוּאִים פְּנֵי הַשְּׁכִינָה

לַמְנַצֵּחַ בְּנִגִּינֹת עַל הַשְּׁמִינִית מְזֻמֹּר
לְדָוִד (ו, א): [זוהר תורה ו, א]

החברים דרשו שמזמור הזה נאמר על המילה שניתנה ביום השמיניא רבי אבא הלך מטבריא למעון הקיץ של חותנו ורבי יעקב בנו היה עמו, כאשר עברו בכפר טרשא ביקש מהם בעל הבית שילינו אצלו, יען כי למחר יהיה אצלו ברית מילה של בנו הנולד לו, א"ר אבא זאת הבקשה של מצוה היא ולראות פני השכינה נלין פה, ישבו שם כל היום ההוא, וכל אותו הלילה עסקו בתורה.

פִּיּוֹן שְׁנַכְסוּ בְּזֶה הַחֶלֶק נִקְרְאִים צְדִיקִים
פֶּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (ישעי"ו ס) "ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ" וגו', דבר זה הרי ביארו החברים מפני מה

כתוב ועמך כלם צדיקים, וכי כל ישראל צדיקים הם, והלא כמה רשעים יש בהם בישראל, כמה חוטאים וכמה פושעים שעוברים על מצות התורה, אלא כך למדנו בסוד של משנה, זכאים הם ישראל, שעושים קרבן של רצון להקב"ה שמקריבים בניהם ביום השמיני לקרבן, וכאשר נימולים נכנסים בזה החלק הטוב של הקב"ה, שכתוב: "צדיק יסוד עולם" (משלי, י), וכיון שנכנסו בזה החלק של צדיק נקראים צדיקים, ודאי כלם צדיקים, ועל כן "לעולם ירשו ארץ", ככתוב (תהלים קיח) "פתחו לי שערי צדק אבא בס" וגו', וכתוב "זה השער לה' צדיקים יבאו בו", אותן שנימולו ונקראים צדיקים, נצר מטעי, נצר מאותן הנטיעות שנטע הקב"ה בגן עדן וזאת הארץ אחת מהן, ולכך יש להם לישראל חלק טוב בעולם הבא,

זיו זוהר

בכל זה נשען על זכות מצות המילה כמובא כאן בדרשות זוהר ובשאר הדרשות של חלק א' (דף צג:). ב. פירוש בגן עדן העליון עולם הבינה, והנטיעות הן ז' הספירות מן חסד עד מלכות, וזהו

א. יש מסתפקים אולי זה הדרש על קפיטל י"ב למנצח על השמינית, אבל נראה יותר דשייך לכאן, כי התפלות של זה הקפיטל שתבוא לו רפואה שינצל משאול ושיבושו ויבהלו כל אויביו,

יְהוָה יְהוָה כִּי נִבְחַלוּ עֲצָמָיו: ד וְנִפְשֵׁי נִבְחַלְהָ מְאֹד (ואת) וְאַתָּה יְהוָה יְהוָה
 זוהר תהלים

תזדמן שם, והפה שהעיד שישראל עזבו, הוא יעיד שישראל מקיימים זה הברית, והרי למדנו על מה נענש אליהו, על שאמר מלשינות על בניו לפני הקב"ה:

אין העולם מתקיים אלא על הברית הזו עוד פתח רבי אבא ואמר (שופטים ה) "בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'", מה זה ראו דבורה וברק שפתחו במקרא זה, אלא כך למדנו אין העולם מתקיים אלא על הברית הזו, שנאמר (ירמ' לג) "אם לא בריתי יומם ולילה" וגו', שהרי שמים וארץ על זה מתקיימים, ולפיכך כל זמן שישראל מקיימים זה הברית, חוקות שמים וארץ מתקיימים בקיומם, וכל זמן שחס ושלום ישראל מבטלים זה הברית, שמים וארץ אין מתקיימים, וברכות אינן נמצאות בעולם, בוא וראה שאר האומות אין שולטים על ישראל אלא כאשר מבטלים מהם ברית הזו, ומה בטלו מהם, שלא עשו הפריעה ולא נתגלה הברית, ועל כן כתוב "ויעזבו בני ישראל את ה' וגו' וימכרו אותם ביד סיסרא", ויעזבו את ה' ממש, עד שבאתה דבורה והתנדבה לכל ישראל בדבר הזה, אז נכנעו שונאיהם תחתם וזהו שלמדנו שאמר הקב"ה ליהושע, והלא ישראל ערלים הם ולא נתפרעו ולא נתגלו ואין מקיימים ברית

שכתוב (שם לו) צדיקים ירשו ארץ, לעולם ירשו ארץ, מהו לעולם, כמו שביארנו בכרייתא שלנוי והרי נדרש ענין זה בין החברים, זכאים הם ישראל שהקב"ה בחר בהם מכל שאר העמים ונתן להם אות הברית הזו, שכל מי שיש בו זה האות אינו יורד לגיהנם אם הוא נוטר בריתו כראוי, שאין מכניסו ברשות אחר ואינו משקר בשמו של המלך, שכל מי שמשקר בזה כמי שמשקר בשמו של הקב"ה, שכתוב (הושע ה) "בה' בגדו כי בנים זרים ילדו".

צָרִיף לְהִכִּין פֶּסַא מִיַּחַד לְכַבֹּד אֱלֹהֵי הַנְּבִיא
 זְכוּר לְטוֹב

עוד אמר רבי אבא בשעה שהאדם מביא את בנו להכניסו בברית הזו קורא הקב"ה לפמליא שלו ואומר, ראו מה בריה עושה בעולם, באותה שעה נזדמן אליהו ומעופף העולם בארבע טיסות ובא שמה, ולכך למדנו שצריך האדם להכין כסא אחר לכבודו, ויאמר זה הכסא של אליהו, ואם לא, אל ישכן שם, והוא עולה ומעיד לפני הקב"ה, בוא וראה בתחלה כתוב (מלכים א' יט) מה לך פה אליהו וגו', וכתוב "קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל" וגו', אמר לו הקב"ה חייך בכל מקום שזה הרושם הקדוש ירשמו אותו בני בבשרם, אתה

זיו זוהר

הבינה שנקראת עולם הבא, אז יתגלה ויתראה שישראל דבקים במדת המלכות שנקראת ארץ

שאמר והאי ארץ חד מנייהו, רצה לומר המלכות. ג. פירוש לעולם היינו לעתיד לבוא בזמן שליטת

עַד מָתִי: ה' שׁוֹבָה יְהוָה: חֲלֹצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמוֹעַן חַסְדְּךָ: ו' כִּי אֵין
 בְּפִתּוֹת זַכְרְךָ בְּשֵׂאוֹל מִי יוֹדָה לְךָ: ז' יַגִּיעֵתִי בְּאַנְחָתִי אֲשַׁחֶה כְּכֹל לִילָה מִפְּתֵי
 בְּדַמְעֵתִי עֲרִשֵׁי אֲמָסָה: ח' עֲשֵׂשָׁה מִבְּעַם עֵינֵי עֲתָקָה בְּכֹל צוֹרְרָי: ט' סוֹרוּ מִמֶּנִּי
 כָּל פְּעֻלֵי אָנֹן כִּי שָׁמַע יְהוָה: י' שָׁמַע יְהוָה: יא יִשְׁמַע יְהוָה: יב תִּחַנְתִּי
 יְהוָה: יג תִּפְלֹתֵי יָקַח: יד יִבְשׁוּ וַיִּבְהֹלוּ מְאֹד כָּל אֵיכֹי יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רָגַע:

זוהר תהלים

שהרושם של הקב"ה לא נשמר, ואם זוכה ונוטרו השכינה אינה פורשת ממנו, ומתי תשרה עליו, כאשר נושא אשה וזה האות נכנס במקומו, שלמדנו סוד של וא"ו ה"ה הולכים כאחד כדמיון זכר ונקבה נשתתפים כאחד והם אחד, ובכך חסד עליון שורה עליהם ונתעטר במדרגת הזכר ונמתקת מדרגת הנקבה.

על כן זכאים הם ישראל קדושים בעולם הזה ובעולם הבא

עוד למדנו אלו"ה כך הוא, אל זה אור החכמה, וזכר, הנקבה השתתפותם יחד נקרא אלו"ה, ונשמה הקדושה במקום הזה נאחזת, והכל תולה באות הזה, ועל כן כתוב "ומבשרי אחזה אלו"ה", שזה שלמות הכל, מבשרי ממש מזה האות ממש, ועל כן זכאים הם ישראל קדושים שדבקים בו בהקב"ה, זכאים הם בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב (דברים ד) "ואתם הדבקים בה' אלהיכם", ולפיכך "חיים כלכם היום". (זוהר חלק א' דף צ"ד).

שלי, ואתה רוצה להכניסם לארץ ולהכניע שונאיהם (יהושע ה) שוב מול את בני ישראל שנית, ועד שנתפרעו ונתגלה זה הברית לא נכנסו לארץ ולא נכנעו שונאיהם, אף כאן כיון שנתנדבו ישראל לקיים זה הברית כראוי נכנעו שונאיהם תחתם והברכות חזרו לעולם, זה שכתב "כפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'". (זוהר חלק א' דף צ"ג).

זוכה ונוטרו השכינה אינה פורשת ממנו פתח אחר ואמר (איוב יט) "ומבשרי אחזה אלוה", מהו ומבשרי, ומעצמי היה צריך לומר, אלא מבשרי ממש, ומה היא, שכתוב (ירמיה יא) "ובשר קדש יעברו מעליך", ונאמר (בראשית יז) "והיתה בריתי בבשרכם", שלמדנו בכל זמן שנרשם האדם עם רושם הקדוש של זה האות, ממנו יכול לחזות להקב"ה, ממנו ממש, ונשמה הקדושה נדבקת בו, ואם לא זכה שלא נטר זה האות מלטמאו, מה כתוב (איוב ד) "מנשמת אלוה יאבדו", לפי

זיו הזוהר

השם הוי"ה ברוך הוא]. ו. נהירו דחכמתא זו הארת השפע מן החכמה אבא, ו ה דכר ונוקבא היינו תפארת ומלכות, והכל בכלל הוא השם אלו"ה. ז. פירוש שהנשמה נשתלשלת לזה העולם על יד היחוד של תפארת ומלכות, ושם יש לה אחיזה וחיבור שיונקת משם השפעה

ד. רצה לומר תפארת בחי' זכר ומלכות בחי' נקבה. [המבלה"ד: וזהו יחודו"ה שבשם הקדוש]. ה. חסד עליון היינו השפע הבאה מן אבא ואמא חכמה ובינה אתעטר תחלה בדכורא פירוש בתפארת, וממנו נשפע למלכות על יד ספירת היסוד שעל ידי זה נמתקים הדינים שבה. [המבלה"ד: ומתייחד

א שְׁגִיזִין לְדָוִד אֲשֶׁר שָׁר לִיתְהוָה עַל דְּבָרֵי בּוֹשׁ בֶּן יַמִּינִי: ב יְהוָה
 אֱלֹהֵי תְהִי עֲלַי כֶּף חֲסִיתִי הוֹשִׁיעֵנִי מִכָּל רָדְפֵי וְהַצִּילֵנִי: ג פֶּן יִמְרָף
 בְּאֵרֶז נֶפֶשׁ פֶּרֶק וְאִין מִצִּיל: ד יְהוָה אֱלֹהֵי תְהִי עֲלַי אִם עֲשִׂיתִי זֹאת
 אִם יֵשׁ עוֹל בְּכַפִּי: ה אִם גַּמְלֹתַי שׁוֹלְמֵי רַע וְאַחֲלָצָה צוֹרְרֵי רִיקָם: ו יִרְדֹּף
 אוֹיֵב נֶפֶשׁ וַיִּשַׁג וַיִּרְמָס לְאֶרֶץ חַיִּי וּבְכוֹדֵי לְעַפְרֵי יִשְׁבֵּן סִלְהָ: ז קוֹמָה יְהוָה
 בְּאַפְךָ הַנְּשֵׂא בְּעֵבְרוֹת צוֹרְרֵי וְעוֹרָה אֵלֵי מוֹשֶׁפֶט צוֹיֵת: ח וְעַדֹת לְאֻמִּים
 תִּסּוּבְכֶךָ וְעֲלִיָּה לְמָרוֹם שׁוֹבֶת: ט יְהוָה יִדִּין עַמִּים שֹׁפְטֵנִי יְהוָה
 בְּצַדִּיק וּבְתַמִּי עָלַי: י יִגְמַר נָא רַע רְשָׁעִים וְיִתְכוּנֵן צַדִּיק וּבְחֵן לְבוֹת
 וּבְקִלּוֹת אֱלֹהִים תְהִי עֲלַי צַדִּיק: יא מְגַנֵּי עַל אֱלֹהִים תְהִי עֲלַי מוֹשִׁיעַ יִשְׂרָאֵל לֵב:
 יב אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל זֶעַם בְּכָל יוֹם: יג אִם לֹא יָשׁוּב חֲרַבּוּ יִלְמוּשׁ

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

להבריה שונאיך

שגיון לדוד וגו' (ז, א): [שימוש תהלים לפרק ז] הוא טוב שלא יוכלו בני אדם להזיקך ולהבריח שונאיך דאתי בתרך ואינון חוזרים. ושם שלו הוא א"ל עליון. א' מן "אשר שר. ל' מן "אודה בחלוף דא"ל ב"ם ואמור. יהי רצון מלפניך אל עליון שתהפוך לב שונאי כמו שהפכת לב שונאי אברהם אבינו בהזכירו זה השם. - ועוד אם יש לך שונא קח קדרה חדשה ותמלא אותה ממקור המים ואמור ד' פעמים מן "קומה ה' באפך עד סוף המזמור, ושפוך אותו במקום שונאיך ואתה מתגבר עליו ואמור בכל פעם יהי רצון מלפניך אל עליון שתפיל ותכניע (פלוני בן פלונית) אויבי וקמי לפני אמון אמון סלה סלה סלה. - ועוד למאן דאית ליה דינא אמור אותו קדמי דינא ואמור יהי רצון מלפניך אל עליון שתוציאני לזכות ותדינני לכף זכות.

— זוהר תהלים —

שגיון לדוד - מהו השגיון

שְׁגִיזִין לְדָוִד אֲשֶׁר שָׁר לִי עַל דְּבָרֵי
 בּוֹשׁ בֶּן יַמִּינִי (ז, א): [זוהר שמות
 פ' בשלח (דף מ"ח.)] עַל שְׁגִינּוֹת, מַה זֶה עַל
 שְׁגִינּוֹת? עַל שְׁגִיאוֹת הִיא צְרִיף (לכתב),
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים יט) שְׁגִיאוֹת מִי יִבִּין.
 אֵלָּא [הכל הוא. אבל] שְׁגִינּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שם ז) 'שְׁגִיזִין לְדָוִד'. מִינֵי תִשְׁבְּחוֹת הָיוּ
 לְפָנֵי הַנְּבִיאִים לְהַשְׁרוֹת עֲלֵיהֶם רוּחַ
 נְבוּאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל א י') וּפָגַעְתָּ
 חֶבֶל נְבִיאִים יְרִדִים מֵהַבְּמָה וּלְפָנֵיהֶם

נְכַל וְתַף וְגו', וְכַתוּב וְעַתָּה קָחוּ לִי מְגִנָּן
 וְגו'. וְכַל שֶׁפֶן חֲבָקוּק שֶׁהֶצְטַרְף לוֹ יוֹתֵר
 מִכָּלֶם, לְנַחַת הָרוּחַ, וּלְבִשָׁם אֶת אוֹתוֹ
 מְקוֹם, לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו רוּחַ נְבוּאָה. וְכֵן
 כְּמוֹ כֶּף כָּל הַנְּבִיאִים, פָּרַט לְמִשָּׁה שֶׁעָלָה
 עַל כָּל שְׂאֵר נְבִיאֵי הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ!

באור בחינת מדת קל האם הוא מדת של
 חסד או דין

אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל זֶעַם בְּכָל־יוֹם
 (ז, יב): [זוהר ויקרא פ' צו (דף ל:)] זֶה

—== זוהר תהלים ==—

מהו? שהרי בכל יום ויום עומד בדין, בין שבני העולם זכאים, בין שלא זכאים. לא היה בידו. באו ושאלו לו לרבי שמעון. אמר להם, ודאי אל זעם בכל יום, והרי בארוה החברים, לעתים הוא דין ולעתים הוא רחמים. אם זוכים בני העולם, הרי אל עומד, והוא חסד. ואם לא זוכים, הרי אל עומד, ונקרא גבור, ועל זה עומד בכל יום. אבל דבר נאה הוא, אל בכל מקום זהו אור (רב) החכמה העליונה, ועומד בקיומו בכל יום, שכתוב (תהלים נו) חסד אל כל היום. ואלמלא שאל הזה מתעורר בעולם, לא יכול העולם לעמד אפלו שעה אחת מלפני הדינים הקשים שמתעוררים בעולם בכל יום. זהו שכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם אלא באברהם, בהתעוררות של אברהם עומדים, וכשמתעורר אברהם בעולם, כל אותם הדינים שנמצאים בכל יום ויום, הוא דוחה אותם החוצה ולא עומדים לפניו. זהו שכתוב ואל זעם בכל יום. נזעם או זעום בכל יום לא כתוב, אלא זועם. בכל יום ויום שנמצא דין, דוחה אותם החוצה, והוא עומד ומבשם את העולם. זהו שכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו. ואלמלא זה, לא יכול העולם לעמד אפלו רגע אחד. ולכן הכל עומד משום אברהם. וזה שכתוב אל גבור. לא שהוא גבור, אלא הפסוק הזה רמז הוא שרומז לאבות, ורמז הוא שרומז לאמונה העליונה הקדושה, שכתוב פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום. פלא - זו החכמה העליונה שמפלאה ומכסית מהכל, כמו

קרפן אהרן. רבי חזקיה פתח, (תהלים קמה) צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו. צדיק ה' בכל דרכיו, הרי שנינו, כמה יש לבני אדם להתבונן בכבוד רבונם שלא יסוו מדרכם החוצה, שהרי בכל יום ויום הדין תלוי בעולם, משום שהעולם נכרא ועומד על הדין. ולכן צריך אדם להשמר מחטאיו, שלא ידע את הזמן שהדין שורה עליו. יושב בביתו - הדין שורה עליו. יוצא מביתו החוצה - הדין שורה עליו, ולא ידע אם ישוב לביתו ואם לא. יוצא לדרך - על אחת כמה וכמה, שהרי הדין יוצא כנגדו. זהו שכתוב (שם פה) צדק לפניו יהלך. משום כך צריך להקדים ולבקש רחמים מלפני המלך כדי שינצל מן הדין בשעה שהוא שורה בעולם, שהרי בכל יום ויום שורה הדין בעולם. זהו שכתוב ואל זעם בכל יום. עתה יש לומר, הרי שנינו, והתעוררו החברים, אל בכל מקום חסד הוא, כמו שנאמר (דברים י) האל הגדל, וזה אור של חכמה עליונה, ואתה אמרת ואל זעם בכל יום. עזב הפסוק כל אלו השמות ואחז בזה. אם כן, לא עומדים הדברים. ועוד, שכתוב (ישעיה ט) אל גבור, או שנעמיד אותו בדין, או שנעמיד אותו ברחמים.

אָא כֵּךְ שְׁמַעֲנוּ, הַרְשָׁעִים מֵהַפְּכִים רַחֲמִים לְדִין. שְׁאִין לָךְ בְּכָל אֱלוֹ כְּתָרִים עֲלִיּוֹנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ שֶׁלֹּא כְּלוּלִים רַחֲמִים בְּדִין, וְדִין בְּרַחֲמִים. וְרַשָּׁעִים מֵהַפְּכִים רַחֲמִים לְדִין.

[דף ע"א] אמר לו רבי יהודה, טוב בזה שכתוב אל גבור, אלא אל זעם בכל יום

קִשְׁתּוֹ דָרַךְ וַיְכַוְנֶנּוּ: י' וְלוֹ חֵבִין כְּלֵי מָוֶת חֲצִי לְדֹלְקִים יַפְעֵל: טו הִנֵּה יַחְבֵּל אֶנְן
וְהָרָה עֵמֶל וַיֵּלֶד שָׁקֵר: טז בּוֹר כָּרָה וַיִּחַפְּרֶהוּ וַיַּפֵּל בְּשַׁחַת יַפְעֵל: י"ז יָשׁוּב עִמְלוֹ
בְּרֵאשׁוֹ וְעַל קַרְקָרוֹ חָמְסוֹ יִרְדּוּ: יח אֲזַרְהָ יְהוָה יְהוָה כְּצַדִּיק וְאֲזַמְרָה שֵׁם
יְהוָה יְהוָה עֲלֵיוֹן:

זוהר תהלים

מְנַפִּין אוֹתוֹ וּמְנַעֲנְעִים אוֹתוֹ כְּדִי
לְשַׁתְּקוֹ.

אָמַר לוֹ רַבִּי אַבְא, יְהוּדָה יְהוּדָה, מְלָה זֹאת
בְּאֵה לַיָּדָךְ וְלֹא חִקְרַת בַּה? וְהֵלֵא
יִשְׁמְעוּ אֲזַנֶּיךָ מֵה שְׁפִיךְ מַדְבְּרֵי! כִּךָ הִיא
מִדַּת הַגְּבוּרָה, כּוֹעֶסֶת וְרוֹגְזוֹת, שְׁכַתּוּב
(בראשית מט) שְׁמַעוֹן וְלוֹי אַחִים כְּלֵי חָמֶס
מְכַרְתֵּיהֶם, וְכַתּוּב אַרְוֵר אַפֶּם כִּי עָזוּ וְעַבְרַתֶם
כִּי קִשְׁתָּהּ, לְפִי שֶׁהֵם מִתְגַּבְּרִים וּמִתְקַשִּׁים
בְּאַפֶּם וְעַבְרַתֶם לְצִאֵת לַעֲשׂוֹת דִּין לְכָלוֹת
וּלְהַכְרִית בְּנֵי הָעוֹלָם, אַזִּי הִכְהֵן, שֶׁהוּא
הַחֶסֶד הָעֲלִיוֹן, מְנִיף אוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל הַלְוִיִּם,
שֶׁהוּא מִדַּת הַגְּבוּרָה, כְּדִי לְשַׁכַּף וּלְשַׁקֵּט
רְגָזָהּ וּכְעֶסָהּ, כְּדִי שִׁישְׁתַּבְּרוּ הַשְּׁעָרוֹת מִכָּל
שׁוּלֵיהֶן וְלֹא יִתְגַּבְּרוּ וְלֹא יִתְחַזְּקוּ, כְּעֵין
דְּגָמָא זוּ הִכְהֵן שְׁמַנִּיף אֶת הַלְוִיִּם תְּנוּפָה
כְּדִי שִׁישְׁקֵט הַצַּד שֶׁל הַגְּבוּרָה שְׁלֵהֵן, כְּדִי
שֶׁלֹּא יִתְעוֹרֵר הַדִּין בְּעוֹלָם. בָּא רַבִּי יְהוּדָה
וְנִשְׁקָ אֶת יָדָיו. וְכִשְׁתְּעוֹרְרוּ הַדִּינִין בְּעוֹלָם,
כָּל הַדִּינִים הַנִּמְצָאִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, אַבְרָהָם
אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם הוּא דוֹחָה אוֹתָם לַחֲוֹץ
וְאֵינָם עוֹמְדִים לְפָנָיו, זֶהוּ שְׁכַתּוּב וְאֵל זַעַם
בְּכָל יוֹם:

שְׁנֵאמַר (דברים יז) כִּי יִפְלֵא מִמֶּךָ דְבַר.
יֹעֵץ - זֶהוּ נִהַר עֲלִיוֹן שְׁשׁוּפֵעַ וַיּוֹצֵא
וְלֹא פוֹסֵק. וְזֶה יֹעֵץ לְכָל וּמִשְׁקָה אֶת
הַכֵּל. אֵל - זֶה אַבְרָהָם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנו
הָאֵל הַגְּדוֹל. גְּבוּר - זֶה יִצְחָק, שְׁכַתּוּב
הַגְּבוּר. אָבִי עַד - זֶה יַעֲקֹב, שְׂאוּחֵזוּ בְּצַד
הַזֶּה וּבְצַד הַזֶּה וְעוֹמֵד בְּקִיּוֹם שְׁלֵם. שֶׁר
שְׁלוֹם - זֶה צַדִּיק, שֶׁהוּא הַשְּׁלוֹם שֶׁל
הָעוֹלָם, שְׁלוֹם הַבֵּית, שְׁלוֹם הַגְּבִירָה.
בָּאוּ רַבִּי חִזְקִיָּה וְרַבִּי יְהוּדָה וְנִשְׁקוּ אֶת
יָדָיו. בָּכוּ וְאָמְרוּ: אֲשֶׁרֵי חָלְקֵנוּ שִׁשְׁאֲלֵנוּ
אֶת זֶה. אֲשֶׁרֵי הַדּוֹר שְׂאֵתָה שְׁרוּי
בְּתוֹכוֹ.

אַהֲרֵן הִנִּיף אֶת הַלְוִיִּם לְהַשְׁקִיט אֶת מִדַּת
הַגְּבוּרָה

וְאֵל זַעַם בְּכָל יוֹם (ו, יב): נוהר במדבר פ'
בהעלותך (דף קנ"א:) וְהִנִּיף אַהֲרֵן אֶת
הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לְפָנָיו ה'. רַבִּי יְהוּדָה שְׂאֵל
אֶת רַבִּי אַבְא, לְמָה הָיָה הִפְהֵן מְנִיף אֶת
הַלְוִיִּם? אָמַר לוֹ, מִשָּׁל לְמָה הַדְּבַר
דוֹמָה? לְתִינוּק כְּשֶׁהוּא בּוֹכָה וְכוּעֵס, מָה
עוֹשִׂין כְּדִי לְפִיֶסּוֹ? אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה,

ח א למנצח על הגתית מזמור לדוד: ב יהוה על השמים: מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים:

שימוש תהלים

למצא הן

ה' אדונינו וגו' (ח, ב): [שימוש תהלים לפרק ז] למצוא חן. קח שמן זית ואמור עליו במוצאי היום ז'פ ג' ימים ומשח פניך ידיך ורגליך, והוא טוב ג"כ לנער הבוכה.

זוהר תהלים

נתינת התורה לעם ישראל בעלמא הדין
ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ
אשר תנה הודך על השמים (ח, ב):

[זוהר שמות פ' שמות דף ג' ע"א] כְּתוּב (דברים

לג) ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע

מהר פארן ואתה מרבבת קדש מה זה

ואתה מרבבת קדש? ששנינו, כשרצה

הקדוש ברוך הוא לתת תורה לישראל,

באו מחנות של מלאכים עליונים. פתחו

ואמרו, (תהלים ח) ה' אדנינו מה אדיר שמך

בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים,

ורצו שתורה תנתן להם. אמר להם

הקדוש ברוך הוא, וכי יש בכם מות?

שכתוב (במדבר יט) אדם כי ימות באהל.

(דברים כא) וכי יהיה באיש חטא משפט מות

והומת. יש ביניכם חטא? וכי אתם

צריכים דינים? יש ביניהם גזל או גנבה?

שכתוב (שמות כ) לא תגנב. יש ביניכם

נשים? שכתוב לא תנאף. יש ביניכם

שקר? שכתוב לא תענה ברעך עד שקר.

יש ביניכם חמדה? שכתוב לא תחמד. אז

לשם מה אתם רוצים תורה? מיז פתחו

ואמרו, (תהלים ח) ה' אדנינו מה אדיר שמך

בכל הארץ. ואלו אשר תנה הודך על

השמים לא כתוב. ועל כך ואתה מרבבת

קדש, אז מימינו איש דת למו.

ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר
תנה הודך על השמים (ח, ב): [זוהר שמות

פ' בשלח (דף ט"ו)] רבי חייא ורבי יוסי היו

הולכים במדבר. אמר רבי חייא לרבי יוסי,

בא ואמר לה, שפשוצה הקדוש ברוך הוא

להעביר שלטון של הארץ, אינו עושה עד

שמעביר השליט שלהם ברקיע, ולא

מעביר את השליט שלהם עד שממנה אחר

במקומו, כדי שלא יגרע [השלטון]

השמוש שלהם ברקיע, כדי לקיים מה

שכתוב (דניאל ד) ולמי שיחפץ יתננה. אמר

רבי יוסי, ודאי כך הוא.

פתח רבי יוסי ואמר, (תהלים ח) ה' אדנינו

מה אדיר שמך בכל הארץ. ה'

אדנינו - כשרוצה הקדוש ברוך הוא לשבר

את כח העמים עובדי כוכבים ומזלות,

מחזק דינו עליהם ושובר אותם, ומעביר

מלפניו את השליט שלהם. אשר תנה

הודך על השמים, אשר נתת היה צריך, או

תנה הודך. מהו אשר תנה הודך? אלא זהו

סוד של הנהר העמק של הכל, ודוד בקש

בקשתו להשפיע ממנו על השמים, וזהו

ג מפי עוללים וינקים יסדת עז למען צורריך להשבית אויב ומתנקם: ד בי

זוהר תהלים

מתחברים שם שודדי הרים והורגים ומקפחים את בני האדם, ואלה שידעים לא עוברים שם, ומבקש הקדוש ברוך הוא דם אותו הכהן בכל יום.

על איזה חטא מתים התינוקות

מפי עוללים וינקים יסדת עז (ח, ט): זוהר

שמות פ' משפטים (דף ק"ג:) ומה שאמר

והנה דמעת העשוקים - אלו אותם שמתים בחיק אמותיהם, אלה עושים לשפך דמעות לכל בני העולם, משום שאין דמעות שיוצאות מן הלב פדמעות הללו, שכל בני העולם תוהים ואומרים: דיני הקדוש ברוך הוא הם אמת, והולכים על דרך אמת. התינוקות המסכנים הללו שלא חטאו, למה מתו? איפה דין האמת שעושה רבון העולם? אם בחטאי אבותם מסתלקים מן העולם - למה? ודאי אין להם מנחם.

עוד, והנה דמעת העשוקים - אותה דמעה שלהם באותו העולם,

שמגנים על החיים. ששנינו, יש מקום מתקן להם באותו עולם שאפלו צדיקים גמורים לא יכולים לעמד שם. והקדוש ברוך הוא אוהב אותם ונדבק בהם, ומתקן בהם את הישיבה העליונה שלו, ועליהם כתוב (תהלים ח) מפי עוללים וינקים יסדת עז. ומה התועלת שעושים שם, ולמה עולים לשם? שכתוב למען צורריך להשבית אויב ומתנקם. וכן יש מקום אחר לבעלי תשובה.

אשר, כנאמר (שמות ג) אהיה אשר אהיה. בשעה שהנהר הזה העמק של הכל שופע ויוצא על השמים, אז הכל בשמחה, והגבירה מתעטרת במלך, וכל העולמות בשמחה. והשלטון של העמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות מעבר מלפני הגבירה, ואז זוקפים ראש כל האחוזים בה.

בין כך ראו איש אחד שהיה בא, ומשא אחד לפניו. אמר רבי חייא, גלך, אולי האיש הזה עובד עבודת כוכבים ומזלות הוא, או עם הארץ הוא, ואסור להשתתף עמו בדרך. אמר רבי יוסי, גשב כאן ונראה, אולי הוא איש גדול. בין כך עבר לפניו, ואמר להם, בסבוב של המעבר המסכן הזה צריך לווי, ואני יודע דרך אחרת, ונסטה מכאן, ואני רציתי לומר לכם, שלא אהטא בכם ולא אעבר על מה שכתוב (ויקרא יט) ולפני עור לא תתן מכשול, ואתם כמו סומים בדרך הזו, ולא תסתכנו בנפשכם. אמר רבי יוסי, ברוך הרחמן שחכינו כאן. התחברו עמו. אמר להם, לא לדבר שום דבר כאן עד שנעבר בזה. סטו לדרך אחרת.

אחר שיצאו מאותו מקום, אמר להם, באותה הדרך האחרת היו הולכים פעם אחד כהן חכם, וכהן עם הארץ אחד עמו. קם אותו עם הארץ עליו באותו מקום והרגו. מאותו יום, כל מי שעובר באותו מקום, מסכן את נפשו, והרי

אֲרָאָה שְׁמוֹךְ מַעֲשֵׂי אֲנִיבְעֵתֶיךָ יְרַח וְכֹכְבֵּים אֲשֶׁר בּוֹנְנָתָה: ה מָה אֲנוֹשׁ בִּי

זוהר תהלים

תזכרנו וגו', שעתידי לחטא לפניך. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו. מיד - ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו', חשקו בהם, והקדוש ברוך הוא הפילים למטה בשלשלאות.

והם עז"א ועז"ל, שמהם הנשמות של הערב רב, שהם הנפילים, שהפילו עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות, ולכן הפילים הקדוש ברוך הוא מהעולם הבא שלא יהיה להם חלק שם, ונתן להם שכרם בעולם הזה, כמו שנאמר (דברים ז) ומשלם בעולםם אל פניו להאבידו וגו'.

מה אנוש בי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו

ובו' (ה, ה): [זוהר בראשית פ' בראשית (ד) ו ע"א] רבי חייא אמר, וינחם ה' כי עשה את האדם בארץ - נטל תנחומים וחדוה. כשעשה הקדוש ברוך הוא את האדם בארץ, שהוא כדגמא עליונה, וכל המלאכים העליונים משבחים את הקדוש ברוך הוא כשראו אותו בדמות עליונה, ואמרו (תהלים ח) 'ותחסרהו מעט מאלהים וכבוד והדר תעטרהו'. אחר כך כשחטא אדם, התעצב הקדוש ברוך הוא על שחטא. שנתן פתחון פה למלאכי השרת שאמרו לפניו בתחלה כשרצה לכרא אותו, 'מה אנוש בי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו'.

בריאת האדם ודרגתם כלפי המלאכים

מה אנוש בי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו

(ה, ה): [זוהר במדבר פ' בלק (ד) ר"ח] פתח

התורה נתנה לישראל בזכות התינוקות מפי עוזרים וינקים ופדת עז (ה, ה): [זוהר חדש רות 97 קב]. אמר, כך שמעתי, בזמן שרצה הקדוש ברוך הוא לתת תורה לישראל, נטל תורה שבכתב ותורה שבעל פה, והלך הוא לשאר העמים, ולא רצו לקבלם. עד שהוריד אותם לישראל על הר סיני. אמרו מלאכי השרת: למי רוצה הקדוש ברוך הוא לתת שתי תורות הללו? אמר: לישראל, שהם גורלי וחלקי, שכתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, הרי שנים. ואני נתן להם שתי תורות. ועוד, שעולים בערבון עוללים וינקים. ובשבילם יתעוררו שתי התורות הללו, שכתוב 'מפי עוללים וינקים יסדת עז'.

המלאכים כשירדו למטה היה להם נפילה כבכול וזה למוזד זכות לישראל

מה אנוש בריתזכרנו וכן אדם כי

תפקדנו (ה, ה): [זוהר בראשית פ' בראשית (ד) כה]. הנפילים, עליהם נאמר (שם) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבות הנה. ואלה הם מין שני מהנפילים האלה למעלה. שכשרצה הקדוש ברוך הוא לעשות אדם, שאמר נעשה אדם בצלמנו וגו', רצה לעשות אותו ראש לכל העליונים להיות ממנה על כלם ושיהיו מתמנים על ידו, כמו שיוסף שנאמר בו (שם מא) ויפקד פקדים על הארץ, הם רצו לקטרגו ואמרו (תהלים ה) 'מה אנוש כי

תִּזְכְּרֵנוּ וּבֵן אָדָם כִּי תִפְקְדֵנוּ: וּתְחַפְּרֵנוּ מִעַט מַאֲלָהִים וְכַבֹּד וְהָדָר
תַּעֲטִירֵנוּ: ז תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדָיךָ כֹּל שֶׁתָּה תַחַת רִגְלָיו: ח צַנְה וְאַלְפִים כָּלֵם

זוהר תהלים

וְאָמַר, (תהלים ח) 'מֶה אָנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו'.

פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ שְׁמַמְנֵי הָעוֹלָם אָמְרוּ אוֹתוֹ בְּשַׁעַה שְׁעָלָה בְּרִצּוֹן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבְרָא אָדָם. קָרָא לְכַתּוֹת כַּתּוֹת שֶׁל מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן וְהוֹשִׁיבֵם לְפָנָיו. אָמַר לָהֶם, אֲנִי רוֹצֵה לְבְרָא אָדָם. אָמְרוּ לְפָנָיו, (שם מט) וְאָדָם בִּיקָר כֹּל יֵלֵן וְגו'. הוֹשִׁיט הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶצְבְּעוֹ וְשָׂרְף אוֹתָם. הוֹשִׁיב כַּתּוֹת אַחֲרוֹת לְפָנָיו. אָמַר לָהֶם, אֲנִי רוֹצֵה לְבְרָא אָדָם. אָמְרוּ לְפָנָיו, 'מֶה אָנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ? מֶה טִיבוֹ שֶׁל אָדָם זֶה? אָמַר לָהֶם, בֶּן אָדָם שִׁיְהִיָּה בְּצַלֵּם שְׁלָנוּ, שֶׁתְּהִיָּה חֲכַמְתּוֹ עֲלִיוֹנָה מִחֲכַמְתְּכֶם. כִּיּוֹן שֶׁבְּרָא אָדָם, וְחֲטָא, וַיִּצָּא זְכָאֵי לְפָנָיו, בָּאוּ עֲזָ"א וְעֲזָ"ל, אָמְרוּ לְפָנָיו: פֶּתַחֲוֹן פֶּה יֵשׁ לָנוּ אֵלֶיךָ, הָרִי בֶן אָדָם שְׁעֵשִׂית חֲטָא לְפָנֶיךָ! אָמַר לָהֶם: אֲלֶמְלֵא תְהִיּוּ מְצוּיִים אֶצְלָם וְכו'. מֶה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַפִּילֵם מִדְּרָגָתָם הַקְּדוּשָׁה מִהַשְׁמַיִם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּעֵת הַשְּׁבִתִי לְשֵׁאלַתְכֶם, שֶׁבְּלַעַם אָמַר נִפְל וּגְלוּי עֵינַיִם. אִם נֹאמַר שֶׁלֹּא הָיָה כֶּף, וְשִׁבְחִים הָיָה מְשַׁבַּח אֶת עֲצָמוֹ - אֵיךְ יִכְתַּב הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דְבָר כּוֹזֵב בַּתּוֹרָה?! וְאִם דָּבַר אֱמֶת הוּא, אֵיךְ יִשְׁתַּבַּח אוֹתוֹ רָשָׁע בְּדְרָגָה עֲלִיוֹנָה עַל כָּל נְבִיאֵי הָאֱמֶת?! וְעוֹד, שֶׁהָרִי אֵין שׁוֹרָה קְדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה, רַק בְּמִקּוֹם הָרְאוּי לָהּ. כָּעֵת חֲזַרְנוּ לְדָבַר הָרְאוּשׁוֹן. אַחֲרֵי שֶׁהַפִּילֵם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּקוֹמָם הַקָּדוֹשׁ, טָעוּ אַחַר נִשׁוֹת הָעוֹלָם וְהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם. כָּאֵן יֵשׁ לְהַסְתַּכַּל, וְהָרִי כְּתוּב (תהלים קד) עָשָׂה

הָעוֹלָם, הַשְׁתַּנּוּ בְּדְרָגָה אַחֲרָת.

בא וּרְאֵה, הַמֶּן שֶׁהִיָּה יוֹרֵד לְיִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָר, אוֹתוֹ מֶן הָיָה מִטַּל שְׁלֹמְעֵלָה, שֶׁהִיָּה יוֹרֵד מִהַעֲתִיק הַנִּסְתָּר שֶׁל כָּל הַנִּסְתָּרִים. וְכִשְׁהִיָּה נוֹחַת, הָיָה אוֹרוֹ מֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּמִמֶּנּוּ נִזְוֵן שְׂדֵה הַתְּפוּחִים וּמְלֹאכֵים עֲלִיוֹנִים. וְכִשְׁהִיָּה יוֹרֵד לְמִטָּה וְשׁוֹלֵט בּוֹ אֲוִיר הָעוֹלָם, הָיָה מְגִלֵד נִקְפָא, וּמִשְׁתַּנָּה זִיוו, וְלֹא הָיָה זִיוו אֲלֵא כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (במדבר יא) וְהַמֶּן כּוֹרֵעַ גֹּד הוּא וְגו', וְלֹא יוֹתֵר. וְכֹל שֶׁכֵּן הַמְּלֹאכֵים, כִּיּוֹן שֶׁיִּרְדּוּ וְשׁוֹלֵט בָּהֶם אֲוִיר, הַשְׁתַּנּוּ מֵאוֹתָהּ דְרָגָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁהָיָה בָּהּ. מֶה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? רָאָה שֶׁהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם, קִשְׁרָם בְּשִׁלְשׁוֹלוֹת בְּרִזְל בְּהַר הַחֲשָׁךְ. בְּאֵיזָה מִקּוֹם יוֹשְׁבִים? בְּעַמְקֵ הַהַר. הוֹשִׁיב אֶת עֲזָ"א, וְזָרַק חֲשָׁף הַפְּנִים. מִשׁוּם שֶׁבְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁקִּשְׁרָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַתְּחִזֵּק וְהַרְגִּיז כִּלְפֵי מַעְלָה, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִפִּילוֹ בְּעַמְקֵ עַד צְוֹאֲרוֹ, וְזָרַק חֲשָׁף בְּפָנָיו. עֲזָ"ל שֶׁלֹּא הַתְּחִזֵּק, הוֹשִׁיבוּ לְפָנָיו, וְהָאִיר לוֹ הַחֲשָׁךְ. וּבְנֵי הָעוֹלָם

וְגַם בְּהַמּוֹת שָׁרֵי: ט צְפוּר שָׁמַיִם וְרַגְי תִּימָם עֵבֶר אֲרָחוֹת יָמַיִם: י יְהוָה יִתְּנָה לָנוּ
אֲרֵנֵינוּ מִה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ:

זוהר תהלים

קִינ כָּל הַמְדוּרִים שֶׁל צַד שֶׁל הַמִּינִים
הַרְעִים וְרוּחוֹת וְשָׁדִים וְכַשְׁפִּים בָּאִים,
וּמְצַד שֶׁל הַבַּל שֶׁל רַחֲמִים יוֹתֵר וְלֹא
בְשִׁלְמוֹת. יֵינ טוֹב בֵּינָן רַע. וְלֹא נִתְקַן
עִמּוֹ עַד שֶׁבָּא שֵׁת וְהִתְיַחֲסוּ מִמֶּנּוּ כָּל
אוֹתָם דּוֹרוֹת שֶׁל צַדִּיקֵי עוֹלָם, וְכּוּ נִשְׁתַּל
הָעוֹלָם. וּמִקֵּינ בָּאוּ כָּל אוֹתָם חֲצוּפִים
וְרָשָׁעִים וְרָשָׁעֵי הָעוֹלָם.

כָּל מַה שֶׁבָּרָא הַקֶּב"ה בְּעוֹלָמוֹ לֹא בָרָא
בְּמַעֲלָה בְּבִינָה, אֲלֵא הָאָדָם לְבַדּוֹ, שֶׁנִּתְּנָן בּוֹ
כַּח מִן הָעֲלִיּוֹנִים לְדַעַת וְלִהְפִיר וְלִהְבְּדִיל בֵּין
הַטּוֹב וּבֵין הָרַע

וְכַבּוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרְהוּ וְכו' (ח. טו): [זוהר
חדש ט' בראשית] אָמַר רַבִּי חֲנִינְיָא,
הַפְּסוּק הַזֶּה לֹא בָּא אֲלֵא לְהַדְרֵשׁ, וַיִּצְרַח
בְּשֵׁנֵי יוֹדִין, וְכָל הַשְּׂאָר אֵתָּה מוֹצֵא בְיַד
אֲחֵר. אֲלֵא כָּל מַה שֶׁבָּרָא הַקֶּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּעוֹלָמוֹ, לֹא בָרָא בְּמַעֲלָה בְּבִינָה, אֲלֵא
הָאָדָם לְבַדּוֹ, שֶׁנִּתְּנָן בּוֹ כַּח מִן הָעֲלִיּוֹנִים
לְדַעַת וְלִהְפִיר וְלִהְבְּדִיל בֵּין הַטּוֹב וּבֵין
הָרַע, וְהוּא מְעַטֵּר בְּכַבּוֹד וְהָדָר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ח) 'וְכַבּוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרְהוּ',
וְהוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל מַעֲשֵׂה יְדָיו. זֶהוּ
שְׁכִתוּב (ש) תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו. וְאַחֵר
כָּל הַשְּׁבַח הַזֶּה, כְּשֶׁהוּא זוֹכֵר שֶׁהוּא עֹפֵר
וְיָשׁוּב אֶל הָעֶפֶר, הַכֹּל נַעֲשֶׂה הַבַּל לְפָנָיו,
וְאוֹמֵר וַי. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, חֵלֶק הַתְּבָה, וַי
יִצֵּר ה' אֱלֹהִים אֵת הָאָדָם עֹפֵר מִן הָאָדָמָה,
וְיָשׁוּב אֶל הָעֶפֶר כְּמוֹת שֶׁהִיָּה.

שְׂיֻדְעִים מְקוּמָם, בָּאִים אֲלֵיהֶם
וּמְלַמְדִים אֵת בְּנֵי הָאָדָם כְּשָׁפִים וּנְחָשִׁים
וּקְסָמִים. וְאוֹתָם הָרִי הַחֲשָׁךְ נִקְרָאִים
הַרְרֵי קָדָם. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהַחֲשָׁךְ
מְקַדֵּם לְאוֹר, וּמִשּׁוּם זֶה הָרִי הַחֲשָׁךְ
נִקְרָאִים הַרְרֵי קָדָם. לְכֵן וּבִלְעָם לְמַדּוֹ
מֵהֶם כְּשָׁפִים, וְהִינּוּ מַה שֶׁאָמַר בְּלַעַם,
מִן אֲרָם יִנְחֲנִי כְּלֶךְ מִלֶּךְ מוֹאָב מֵהַרְרֵי
קָדָם וְגו'.

וְתַחֲפֶרְהוּ מִעַט מֵאֱלֹהִים וְכַבּוֹד וְהָדָר
תַּעֲטֶרְהוּ (ח. טו) [זוהר בראשית
ט' בראשית (דף לו:)] רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲזַ
נִכְנְסוּ שְׁלֹשָׁה בְּדִין וְנִדְוָנוּ, וְהָעוֹלָם
הַתְּחַתּוֹן הַתְּקַלֵּל וְלֹא עִמַּד בְּקִיּוּמוֹ בְּגַלֵּל
זְהַמַּת הַנְּחָשׁ, עַד שֶׁעֲמַדּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּהַר
סִינַי. אַחֵר כֶּף הַלְּבִישׁ אוֹתָם הַקֶּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּלְבוּשִׁים שֶׁהַעוֹר נִהְנָה מֵהֶם.
זֶהוּ שְׁכִתוּב כְּתָנוֹת עוֹר. בְּתַחֲלָה הָיוּ
כְּתָנוֹת אוֹר שֶׁהָיוּ מִשְׁתַּמְשִׁים בָּהֶם
בְּעֲלִיּוֹנִים שְׁלַמְעֵלָה, מִשּׁוּם שֶׁמְלֹאכֵי
הַשָּׁרֵת הָיוּ בָּאִים לְהַנּוֹת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר.
זֶהוּ שְׁכִתוּב (שם ח) 'וְתַחֲפֶרְהוּ מִעַט
מֵאֱלֹהִים וְכַבּוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרְהוּ'. וְכַעַת
שְׁחָטָאוּ - כְּתָנוֹת עוֹר, שֶׁהַעוֹר נִהְנָה מֵהֶם
וְלֹא הִנְפֵּשׁ. אַחֵר כֶּף הוֹלִידוֹ בֵּין רֵאשׁוֹן.
בֵּין שֶׁל הַזְּהֵמָה הָיָה. שְׁנַיִם בָּאוּ עַל חֲתוּהָ
וְהַתְּעַבְרָה מֵהֶם וְהוֹלִידָה שְׁנַיִם, זֶה יִצְאָ
לְמִינּוֹ וְזֶה יִצְאָ לְמִינּוֹ, וְרוּחַ שְׁלֵהֶם
נִפְרְדּוּ זֶה לְצַד זֶה וְזֶה לְצַד זֶה. זֶה דּוּמָה
לְצַד שְׁלוֹ, וְזֶה דּוּמָה לְצַד שְׁלוֹ. מְצַד שֶׁל

—== זוהר תהלים ==—

שְׁהִיא קְדוּשָׁה וְדוּמָה לוֹ, אֲבָל מֶה חֶסְרוֹן
הוּא? עַל שְׁהִיָּה גוּף וְנִלְקַח מִן הָאָרֶץ. וְאִם
תֹּאמַר בְּדַעַת וּבְחֻכְמָה - אֵי אֶפְשָׁר, שְׁהִירִי
רְחוּק הוּא הָאָדָם מִן הָעֲלִיּוֹנִים, שְׁאָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, הַמְּלֹאכִים
הַקְּרוּבִים מְקַבְּלִים כַּח שְׁפַע אֶסְפָּקְלָרְיָה
שֶׁל מַעְלָה תַחֲלָה, וּמֵהֶם יוֹרֵד לְאוֹתָם
שְׂאִינָם קְרוּבִים, וּמֵהֶם יוֹרֵד לְשָׁמַיִם וְכָל
צְבָאָם, וּמֵהֶם אֶל הָאָדָם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
כְּסֵא הַכְּבוֹד מְקַבֵּל תַּחֲלָה, וּמִמֶּנּוּ
לְמַלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים, וּמֵהֶם לְאוֹתָם שְׂאִינָם
כָּל כֶּד עֲלִיּוֹנִים וּגְבוּהִים כְּמוֹתָם, וּמֵהֶם
לְשָׁמַיִם, וּמֵהֶם אֶל הָאָדָם. אֲבָל בְּמָה נִדְמָה
לוֹ הָאָדָם? אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, בְּנִשְׁמָה,
שְׁהִיא קְדוּשָׁה, וְלֹא תִכְלָה לְעוֹלָם, עַל
שְׁנִטְלָה מִמֶּנּוּ, מִכַּחוּ וּמִגְבוּרָתוֹ, וְלֹא כְּמוֹ
הַגּוּף שְׁנִטְלָה מִן הָאָדָמָה, וְיִכְלָה וְיִשׁוּב
עָפָר כְּשֶׁהִיָּה.

הַקְּב"ה בָּרָא בְּאָדָם אֶת הַחֻמְשָׁה חוּשִׁים
וְאֶת הַנִּשְׁמָה
תַּמְּשִׁילָהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו בִּלְ שִׁתָּה תַחַת
רַגְלָיו (ה, ט): [זוהר חדש פ'
בראשית] כְּשֶׁבָרָא הָאָדָם, נִתְיַחַד הַקְּדוּשָׁה
בְּרוּךְ הוּא עִמָּהֶם בְּעֲשִׂיתוֹ וְאָמַר נַעֲשֶׂה
אָדָם. וְנִתֵּן בּוֹ קְלִסְתָּר פָּנִים, רֵאשִׁי"ה, רֵי"ח,
קוּמ"ה, הֶלִיכ"ה, מִשׁו"ש, דְּבו"ר,
עֲשִׂי"ה. הַמְּשִׁילוֹ בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו, זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים ח) 'תַּמְּשִׁילָהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו
כָּל שִׁתָּה תַחַת רַגְלָיו'. וְכִשְׁזָרַק בּוֹ נִשְׁמָה,
קָם עַל רַגְלָיו, וְנִדְמָה לְתַחַתוֹנִים
וְלְעֲלִיּוֹנִים. נִדְמָה גּוּפוֹ לְאָרֶץ, וְנִשְׁמָתוֹ
לְעֲלִיּוֹנִים, בְּתֹאֵר, וְהֶדְר, וְכָבוֹד, בְּאִימָה,
וּבְיָרְאָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) וְכָבוֹד וְהֶדְר
תַּעֲטִרְהוּ. אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן, רֵאשִׁי הַפְּסוּק
הַזֶּה סֵפֶק בְּלִבִּי, שְׁכָתוֹב (שם) 'וְתַחֲסִרְהוּ
מֵעַט מְאֹלֵהִים'. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, בְּנִשְׁמָתוֹ

א לַמְנַצֵּחַ עֲלֵמוֹת לִבְנֵי מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אֹדָה יְהוָה כָּל לַיְלָה בְּכָל לַיְלָה אֲסַפְּרָה
 כָּל נִפְלְאוֹתֶיךָ: ג אֲשַׁמְחָה וְאֶעֱלֶצֶה בְּךָ אִמְרָה שְׂמֵךְ עַלְיוֹן: ד בְּשׁוּב אֹיְבֵי
 אַחֲזֹר וּבְשָׁלוֹ וַיֵּאבְדוּ מִפְּנֶיךָ: ה בִּי עָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִי וְדִינִי יִשְׁבֹּת לְכִסֵּא שׁוֹפֵט
 צֶדֶק: ו נְעַרְתָּ גֹיִם אֲבֹתָי רָשָׁע שָׁמַם מְחִיתָ לְעוֹלָם וְעַד: ז הָאֹיֵב תִּמְנוּ חֲרָבוֹת
 לְנֶצַח וְעָרִים נָתַשְׁתָּ אֲבָר זִכְרָם הִמָּחָה: ח וַיְהַנְּוֶה לְעוֹלָם יֵשֵׁב כּוֹנֵן לַמִּשְׁפָּט
 כִּסְאוֹ: ט וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבְל בְּצֶדֶק יָדִין לְאֻמִּים בְּמִיִּשְׁרָיִם: י וַיְהִי יְהוָה

שימוש תהלים

לנער חולה

למנצח על מות לבן וגו' (ט, א): [שימוש תהלים לפרק ט] אודה ה' וגו'. לנער הבוכה, כתוב אותו. ושם שלו אהי"ה, א' מן "אודה, ה' מן "האויב, י' מן "נלכדה רגלם בחלופי המ"ם בא"ת ב"ש, ה' מן סופו והוא "סלה, וכתוב, יהי רצון לפניך אהי"ה אשר אהי"ה השם הגדול הגבור והנורא שתסיר ממנו זאת הבכיה ותרפאהו מבלי תשישות ותסיר ממנו סבה וכל שטן ושד ומזיק וכל כאב וחלי מעתה ועד עולם. - ועוד אם עומדים שונאים כנגדך תאמר אותו ותנצל מהם ואמור, יהי רצון מלפניך אהי"ה אשר אהי"ה שתצילני מאויבי ורודפי הקמים עלי כמו שהצלת מי שהתפלל לפניך את השירה הזאת.

זוהר תהלים

כְּשִׁישְׂרָאֵל מְסִימִים תִּפְלְתֶם בְּלִילָה, רַבִּי חֲזַקְיָה בְּנֵי, שְׁמַעְתָּ כְּלוּם? אָמַר לוֹ:
 נוֹשָׂאִים שִׁירָה אַחֲרֵיהֶם אוֹתָם שְׁנַקְרָאִים קוֹל נְעִימוֹת. וּמַהנְעִימוֹת וְהַתְּשַׁבַּחַת
 אִישִׁים, וְכֹה הַשִּׁירָה שְׂאוֹמְרִים? כֹּה אָנוֹשׁ מֵהַפְּסוּק הַזֶּה שְׁשִׁמְעֵתִי, כַּעַת יָדַעְתִּי
 כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וְגו' וְתַחֲסְרוּהוּ קָמַעַט מֵאַלְהֵים
 וְכָבוֹד וְהָדָר תַּעֲטֹרְהוּ וְגו' ה' אֲדַנִּינוּ כֹּה
 אֲדִיר שְׂמֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ.

וְה' לְעוֹלָם יֵשֵׁב' (ט, ה): [זוהר חדש 9'
 בראשית] רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ,
 וְהָיָה עִמּוֹ רַבִּי יוֹסִי בֶר חַלְפָתָא. קָמוּ לְלַכֵּת
 אַחַר חֲצוֹת הַלַּיְלָה. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזַקְיָה, מַה עָשִׂינוּ? שֶׁהָרִי
 שָׁנִינוּ, לְעוֹלָם יֵצֵא אָדָם בְּכִי טוֹב. אָמַר לוֹ
 רַבִּי חֲזַקְיָה: בְּרִיתָא הִיא, בָּא וּשְׁמַע סֵדֶר
 נְעִימוֹת קוֹל גַּלְגְּלֵי הַחַיּוֹת שֶׁהֵם מְשַׁבְּחִים
 שִׁירָה לְפָנֵי אֱלֹהֵינוּ. עַד שֶׁהִטָּה אָזְנוֹ, שָׁמַע
 קוֹל תְּשַׁבַּחַת נְעִימוֹת, שָׁמַע שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים
 (תהלים ט) 'וְה' לְעוֹלָם יֵשֵׁב' וְגו'. אָמַר לוֹ

שִׁירָה. וְמַה הַשִּׁירָה שְׂאוֹמְרִים? (שם ח) מָה

מִשָּׁנֵב לְדָךְ מִשָּׁנֵב לְעֵתוֹת בְּצָרָה: יא וַיִּבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא עֹזְבֹת
 הַרְשִׁיף יְהוָה: יב זָמְרוּ לַיהוָה: יג יָשָׁב צִיּוֹן הַגִּידוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתַי: יד
 כִּי הִרְשָׁה דְמַיִם אוֹתָם זָכַר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת (עֲנִיִּים) עֲנִיִּים: יו תִּנְנֵנִי יְהוָה: יז
 רֹאה עֲנִי מִשְׁנָאֵי מְרוֹמָמֵי מִשְׁעָרֵי מוֹת: יח לְמַעַן אֲסַפְּרָה כָּל תַּחֲלָתֶיךָ בְּשַׁעֲרֵי
 בֵּת צִיּוֹן אֲנִילָה בִּישׁוּעָתֶךָ: יט טָבְעוּ גוֹיִם בְּשַׁחַת עָשׂוּ בְּרִשְׁתׁוֹ זֶה טָמְנֵנוּ נִלְבְּדָה
 רַגְלֵנוּ: כ נִדְרַע יְהוָה: כא מִשְׁפָּט עָשָׂה בַּפֶּעַל בְּפִי נִזְקַשׁ רִשְׁעֵי הַגִּזְיוֹן סָלַח:
 כב יָשׁוּבוּ רִשְׁעִים לְשִׂאוֹלָה כָּל גּוֹיִם שָׁכַחֵי אֱלֹהִים: כג כִּי לֹא לְנִצָּחַ וַיִּשְׁכַּח
 אֲבִיוֹן תִּקְנֹת (עֲנִיִּים) עֲנִיִּים הַנֶּאֱבָד לְעַד: כד קוֹמָה יְהוָה: כה אֵל יַעֲזֹר אֲנֹשׁ וַיִּשְׁפָּטֵנוּ
 גּוֹיִם עַל פְּנֵיהֶם: כו שִׁיתָה יְהוָה: כז מוֹרָה לָהֶם יִדְעוּ גּוֹיִם אֲנֹשׁ הִמָּה סָלַח:

———— זוהר תהלים ————

אָנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו' וַתַּחֲסְרֵהוּ מַעַט
 מֵאֱלֹהִים וְכַבּוֹד וְהִדָּר תַּעֲטֶרְהוּ וְגו' ה'
 אֲדַנִּינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ.
 בְּמִשְׁמְרָה הַשְּׁנִיָּה נוֹשָׂאִים שִׁירָה אוֹתָם
 שְׁנִקְרָאִים מִלְּאָכִים וַחֲשַׁמְלִים וְאֶרְאָאִים,
 וּמָה אוֹמְרִים? (שם כט) הָבֹו לַה' בְּנֵי אֱלֹהִים.

אמירת ויהי נעם במוצאי שבתות

יָשׁוּבוּ רִשְׁעִים לְשִׂאוֹלָה כָּל גּוֹיִם שָׁכַחֵי
 אֱלֹהִים (ט, יח): [זוהר שמות 9' ויקהל
 (ד' ט' כ')] בְּשַׁעֲהַ שְׁפוֹתָחִים יִשְׂרָאֵל "וְיִהְיֶה
 נַעַם" וְסִדֵּר הַקְּדוּשָׁה, כָּל אוֹתָם רִשְׁעֵי
 הַגִּיהֵנִם פּוֹתָחִים וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרִיכֶם
 יִשְׂרָאֵל, הָעַם הַקְּדוֹשׁ. אֲשֶׁרִיכֶם הַצַּדִּיקִים
 הַשׁוֹמְרִים אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה. אוֹי לְרִשְׁעִים
 שְׁלֹא זָכוּ לְשֹׁמֵר תּוֹרָה. אִזְּ דוּמָ"ה מְקַדִּים,
 וּמִתְעוֹרֵר כְּרוֹז וְאוֹמֵר: (שם ט) 'יָשׁוּבוּ
 רִשְׁעִים לְשִׂאוֹלָה כָּל גּוֹיִם שָׁכַחֵי אֱלֹהִים'.
 וְכָל קְבוּצוֹת הַרוּחֹת הַלְלוּ טוֹרֵדוֹת אוֹתָם
 בְּגִיהֵנִם, וְאִין מִי שְׁמַרְחֵם עֲלֵיהֶם. אֲשֶׁרִיכֶם
 כָּל שׁוֹמְרֵי הַשְּׁבֹת בַּעוֹלָם הַזֶּה, וּמַעֲנִיגִים
 אֶת אוֹתוֹ הַעֲנֵג שְׁשׁוּרָה מִלְּמַעְלָה, כְּפִי
 שְׁאֵמ רְנוּ.

אָנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו' וַתַּחֲסְרֵהוּ מַעַט
 מֵאֱלֹהִים וְכַבּוֹד וְהִדָּר תַּעֲטֶרְהוּ וְגו' ה'
 אֲדַנִּינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ.
 בְּמִשְׁמְרָה הַשְּׁנִיָּה נוֹשָׂאִים שִׁירָה אוֹתָם
 שְׁנִקְרָאִים מִלְּאָכִים וַחֲשַׁמְלִים וְאֶרְאָאִים,
 וּמָה אוֹמְרִים? (שם כט) הָבֹו לַה' בְּנֵי אֱלֹהִים.
 בְּחֻצוֹת הַלְּיָלָה מִמֶּשׁ, עַד שְׁמִסְתַּיְמַת
 מִשְׁמְרָה שְׁנִיָּה, שְׁאוֹתָה הַשְּׁעָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְסַתְּכָל בַּעֲדֵן מִמֶּשׁ, שְׁגִנֵּז
 לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא, פּוֹתָחִים חֵיוֹת
 הַקְּדוֹשׁ, וְאַחֲרֵיהֶם שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים
 וְכַרוּבִים, וְאוֹמְרִים (שם לא) מָה רַב טוֹבְךָ
 אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאֶיךָ, (שם סח ה) סִלּוֹ לְרִכְבֵּךְ
 בְּעַרְבוֹת בְּיָה שְׁמוֹ. בְּתַחֲלִילַת הַמִּשְׁמֶרֶת
 הַשְּׁלִישִׁית נוֹשָׂאִים שִׁירָה אוֹתָם שְׁנִקְרָאִים
 אֱלֹהִים, וְאוֹמְרִים (תהלים ט) וְה' לְעוֹלָם יִשָּׁב
 וְגו'. כְּשָׁבָא הַבְּקָר, פּוֹתָחִים הַשְּׁמַיִם
 וְאוֹמְרִים (שם יט) הַשְּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל
 וְגו'. כּוֹכְבֵי בְקָר אוֹמְרִים (שם קמז) מוֹנֵה
 מִסְפָּר לְכוֹכְבִים וְגו', גְּדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב כֹּחַ.

ב לחודש

א לָמָּה יְהוָה־הַיְהוָה תַעֲמֹד בְּרַחֹק תַעֲלִים לְעֵתוֹת בְּצָרָה: ב בְּנִאֲוֹת רָשָׁע יִדְלַק עֵינַי וַתִּפְשֹׁן בְּמִזְמוֹתָיו זֶה חֲשָׁבוּ: ג כִּי חָלַל רָשָׁע עַל תַּאֲוֹת נַפְשׁוֹ וַיִּבְצַע בְּרָף נֶאֱמַן יְהוָה־הַיְהוָה: ד רָשָׁע פִּגְמָה אִפּוֹ כֹּל יִדְרֹשׁ אֵין אֱלֹהִים ^{תַּחַת הַמַּלְאָכִים} כֹּל מִזְמוֹתָיו: ה יִחַלוּ (דרכו) דְרָכָיו בְּכָל עֵת מְרוֹם מִשְׁפָּטָי מִנְגִדוּ כֹּל צוֹרְרָיו וַיִּפֹּחַ בָּהֶם: ו אָמַר בְּלִבּוֹ כֹּל אֲמוֹתָ לְדָר וְדָר אֲשֶׁר לֹא כָרַע: ז אֱלֹהֵי פִיהוּ מְלֵא וּמְרִמּוֹת וַתֵּף תַּחַת לְשׁוֹנוֹ עָמַל וְאָנֹן: ח יֹשֵׁב בְּמֵאֲרֵב חֲצִירִים בְּמִסְתָּרִים יַחְגֹּג נָקִי עֵינָיו לְחֻלְכָּה יִצְפְּנוּ: ט יֵאָרֵב בְּמִסְתָּר כְּאֲרִיָּה בְּסִפָּה יֵאָרֵב לְחִטּוֹף עֵינַי יַחְטֹף עֵינַי בְּמִשְׁכּוֹ בְרִשְׁתּוֹ: י (ודכה) יִדְכֶּה יִשַׁח וְנִפְלַ בְּעֵצוֹמָיו (חלכאים) חֵיל בָּאִים:

— — — — — שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים — — — — —

למי שיש לו שונאים

למה ה' תעמוד וגו' (י, א): [שימוש תהלים לפרק י] למאן דאית ביה שד קח קדרה חדשה ותמלא אותו מים שאובים ותתן בה שמן זית ותלחש עליו זה המזמור ט' פעמים וירחץ במים ההם כל גופו. ושם שלו הוא אל מן. א' מן "אלה פיהו, ל' מן "למה, מ' מן "עניים, ן מן אנוש מן הארץ. ואמור. יהי רצון מלפניך אל מן שתסיר כל חולי וכל שד מגוף (פלוגי) מעתה ועד עולם.

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

מתי כביכול הקב"ה מתעלם בעת צרה
לָמָּה ה' תַעֲמֹד בְּרַחֹק תַעֲלִים לְעֵתוֹת
בְּצָרָה (י, א): [זוהר שמות פ' בשלח (ד) 97]
זֶהוּ זֶה שְׁכַתּוֹב, עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ
וְגו', וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרָתִי. שְׁהִרִי
כֹּל זִמְן שִׁישְׂרָאֵל יִשְׁתַּדְּלוּ בַתּוֹרָה, נִשְׁפָּר
כַּח וְתִקְפֶם שֶׁל עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, זֶהוּ
שְׁכַתּוֹב יְמִינָךְ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, וַדַּאי כִּף הוּא, שְׁכַל זִמְן שְׁקוּלָם
שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִשְׁמַע בְּבִתֵּי כְּנַסִּיּוֹת וּבְבִתֵּי
מִדְרָשׁוֹת וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינּוּ (בראשית כז) הַקֵּל
קוֹל יַעֲקֹב. וְאֵם לֹא, אִזּוֹ הַיְדִים יְדֵי עֲשׂוֹ,
וְהִרִי בְּאֲרָנּוֹ. וּבְרַב גְּאוּנָה תִּהְרַס קְמִיךְ. רַבִּי
חֲזַקְיָה פֶתַח וְאָמַר, (תהלים י) 'לָמָּה ה' תַעֲמֹד

אין עני אלא עני מהתורה וממצוותיה
יֵאָרֵב בְּמִסְתָּר כְּאֲרִיָּה בְּסִפָּה יֵאָרֵב
לְחִטּוֹף עֵינַי (י, ט): [זוהר חדש- תקונא
קדמא (ד) קכח]. וְאֵם תֹּאמַר, הֲרִי פְרִשׁוּהָ
רְבוּתֵינוּ שְׂאֲנֵשִׁי כְּנַסַּת הַגְּדוּלָּה הֲרָגוּ אֶת
הָאֲרִיָּה שֶׁל הַעֲבוּדָה זָרָה שֶׁהוּא יִצְרַר הָרַע,
דְּמִינוּ כְּאֲרִיָּה, עָלָיו אָמַר דָּוִד (תהלים י)

יא אָמַר בְּלִבּוֹ שָׁכַח אֵל הַסְתִּיר פָּנָיו בִּלְרָאָה לְנִצְחָה: יב קוֹמָה יְהוָה אֵל
 נִשְׂא יָרֵךְ אֵל תִּשְׁבַּח (עניים) עֲנִיִּים: יג עַל מָה נֶאֱמַר רָשַׁע אֱלֹהִים תִּשְׁבַּח בְּלִבּוֹ
 לֹא תִדְרֹשׁ: יד רָאֵתָה כִּי אָתָּה עָמַל וְכַעַס תִּבְיֹשׁ לְתַת בְּיָדְךָ עֲלִידָה יַעֲזֹב חֲלֻכָה
 יתּוֹם אָתָּה הָיִיתָ עוֹזֵר: טו שָׁבֵר זֹרַע רָשַׁע וְרַע תִּדְרֹשׁ רָשָׁעוֹ בֵּל תִּמְצָא:
 טז יְהוָה מֶלֶךְ עוֹלָם וְעַד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאֲרֶצוֹ: יז תִּאֲוֹת עֲנִיִּים שָׁמַעְתָּ יְהוָה
 תִּכְיֶן לִבָּם תִּקְשִׁיב אֲזַנְךָ: יח לִשְׁפֹט יתּוֹם וְיָרֵךְ בֵּל יוֹסִיף עוֹד לְעֶרְץ אֲנֹשׁ
 מִן הָאָרֶץ:

זוהר תהלים

פ' בראשית (דף טז.) [שנינו] כתוב ה' מלך
 ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד. ה' מלך
 - למעלה. ה' מלך - באמצע. ה' ימלוך
 - למטה. רבי אחא אמר, ה' [נ"א: זו
 החכמה העליונה] מלך - זה עולם העליון
 שהוא העולם הבא. ה' מלך - זו
 תפארת ישראל. ה' ימלוך - זה ארון
 הברית [נ"א: ר' אחא אמר, ה' מלך זו חכמה
 עליונה, ה' מלך זה עולם העליון שהוא עולם
 הבא, ה' ימלוך זו תפארת ישראל]. בא זמן
 אחר דוד והחזיר אותם מלמטה
 למעלה, ואמר (תהלים י) ה' מלך עולם
 ועד. ה' מלך - למטה. עולם - באמצע.
 ועד - למעלה. ששם התועדות וקיום
 ושלמות הכל. מלך - למעלה. ימלוך -
 למטה.

יארכ במסתור כאריה בספה יארכ לחטוף
 עני, ואין עני אלא עני מהתורה
 וממצוותיה. משום שעתידים להיות
 ישראל בדיחק בגלות, וכדי שלא יהיו
 טועים בו בכבוד המס ובכבוד המלאכה
 באבוד הדעת, הרגו אותו. וכדי שלא
 יתפשטו בעריות, סמאו את עיני יצר הרע
 של בני אדם, ופרשוהו שאריה של עבודה
 זרה, כשתפסו אותו בנימה אחת של נשר
 ממנו, צוח קול עד ארבע מאות פרסה.
 משום זה הכניסו אותו בכלי של עפרת, ולא
 נשמע בו קולו, ושרפו אותו באש, לקיים בו
 (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש.

ענין ג' פעמים ה' מלך מלך ימלוך

ה' מלך עולם ועד (י, טז): זוהר בראשית

יא א לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד בִּיהוָה ִ׀׀׀ חֲסִיתִי אִיךָ הֵאמְרוּ לְנַפְשִׁי (נדר) נִדְרֵי תְרָכֶם צִפּוֹר: ב כִּי הִנֵּה הֲרָשָׁעִים יִדְרָכֶנּוּ קִשְׁתׁ בּוֹנְנֵנו חֲצֵם עַל יָתֵר לִירוֹת בְּמוֹ אֶפֶל לְיִשְׂרָאֵל: ג כִּי הַשָּׂתוֹת יִתְרַסֶּנּוּ צַדִּיק מִה פֶּעַל: ד יְהוָה ִ׀׀׀ בְּחִיבֵל קָרְשׁוּ יְהוָה ִ׀׀׀ בְּשָׁמוֹם כִּסְאוֹ עֵינָיו יַחֲזוּ עַפְעָפְיוֹ יִבְחָנוּ בְּנֵי אָדָם: ה יְהוָה ִ׀׀׀

— — — — — שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים — — — — —

לאבד האויבים

בה' חסיתי וגו' (יא, א): [שימוש תהלים לפרק יא] זה המזמור הוא טוב נגד רוחות רעות ואנשים רעים וסכנות.

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

כָּךְ לֹא יִכּוֹל הָעוֹלָם לְהִתְקִים, אֲלֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאָרִיךְ רִגְזוֹ עִם צַדִּיקִים, וְעִם רָשָׁעִים יוֹתֵר מֵהַצַּדִּיקִים. עִם הֲרָשָׁעִים כְּדִי שְׁיִשׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שְׁיִתְקַיְמוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, כִּפְתוּב (יחזקאל לג) חִי אֲנִי נְאֻם ה' וְגו' אִם אֶחֱפֵץ וְגו' כִּי אִם בְּשׁוֹב רָשָׁע מִדְּרָכֵי וְחָיָה. וְחָיָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְחָיָה בְּעוֹלָם הַבָּא. וְעַל כֵּן מְאָרִיךְ לָהֶם אֶת רִגְזוֹ תְּמִיד. אוּ כְּדִי שְׁיִצְאָ מֵהֶם גְּזַע טוֹב בְּעוֹלָם כְּמוֹ שְׁהוֹצִיא אֶת אַבְרָהָם מִתְּרַח, שֶׁהוּא גְזַע טוֹב וְשָׂרֵשׁ וְחֵלֶק טוֹב לְעוֹלָם. אֲבָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצַּדִּיקִים תְּמִיד בְּכָל הַמַּעֲשִׂים שֶׁהֵם עוֹשִׂים, מִשׁוּם שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שׁוֹאֵל יִסְטוּ יְמִינָה וּשְׂמָאלָהּ, וּמִשׁוּם כֵּךְ בּוֹחֵן אוֹתָם, לֹא בְּשִׁבְלֵוֹ, שֶׁהָרִי הוּא יוֹדֵעַ אֶת הַיֵּצֵר וְכַח הָאֱמוּנָה שְׁלֵהֶם, אֲלֹא כְּדִי לְהָרִים רֹאשׁם בְּשִׁבְלֵם. כְּמוֹ זֶה עָשָׂה לוֹ לְאַבְרָהָם, שְׁכַתוּב (בראשית כב) וְהֶאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם. מִה זֶה נִסָּה? הֲרַמַּת נֶס, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סב) הֲרִימוּ נֶס, שְׂאוּ נֶס, הָרִים דְּגְלוֹ בְּכָל הָעוֹלָם. וְאֵף עַל גִּבְ שִׁזָּה נִתְבָּאָר, בְּשִׁבְלֵי זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִים

הַקְּב"ה אֵינוֹ מַעֲנִישׁ לֹא אֶת הַצַּדִּיקִים וְלֹא אֶת הֲרָשָׁעִים מִיַּד

ה' צדיק יבחן ורשע ואהב (יא, ה): [זוהר בראשית פ' תולדות (דף קלט:)] ויהי רעב

בְּאֶרֶץ מִלְּבַד הָרָעֵב הֲרֹאשׁוֹן וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (שם יא) ה' צדיק יבחן ורשע ואהב [ר"ת נחש] חָמַס שְׁנֵאָה נִפְשׁוּ'. כְּמָה מַעֲשֵׂי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַקְּנִים, וְכָל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה - הַכֹּל עַל הַדִּין וְהָאֱמֶת, כִּפְתוּב (דברים לב) הַצּוֹר תְּמִים פִּעְלוּ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל אֱמוּנָה וְאִין עָנַל צַדִּיק וְיִשָּׁר הוּא.

בא ראה, לא דן הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון עד שצוה אותו לתועלתו שלא יסטה לבו ורצונו לדרך אחרת כדי שלא ישמא, והוא לא נשמר, ועבר על מצוות אדונו, ואחר כן דן אותו בדין. ועם כל זה לא דן אותו כראוי לו, והאריך עמו את רגזו והתקיים יום אחד שהוא אלף שנים, פרט לאותם שבועים שנים שמסר לדוד המלך, שלא היה לו מעצמו כלום. כמו כן אינו דן את האדם כמעשיו הרעים שהוא עושה תמיד, שאם

צדיק יבחן ורשע ואהב חמס שנאה נפשו: ו ימטר על רשעים פחים אש

— זוהר תהלים —

כָּלֵל, לֹא רוּצָה אוֹתָהּ לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, וּמִשׁוּם כֵּן כָּתוּב וְרִשְׁעֵי וְאֵהָב חֲמָס שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ, וְדַאי. דְּכַר אַחַר שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (עמוס 1) נִשְׁבַּע אֲדֹנָי יְהוִה בְּנִפְשׁוֹ, וּמִשׁוּם כֵּן צְדִיק יִבְחֶן.

בא רָאָה, כְּשִׁבְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת הָאָדָם, צָוָה אוֹתוֹ לְהִיטִיב לוֹ. נִתֵּן לוֹ חֲכָמָה, הִתְעַלָּה בְּדַרְגָּתוֹ לְמַעְלָה. כְּשִׁירַד לְמִטָּה, רָאָה תְּשׁוּקַת הַיֵּצֵר הָרַע וְנִדְבַק בּוֹ, וְשָׁכַח כֹּל מַה שֶּׁהִתְעַלָּה [שהסתכל] בְּכַבּוּד הָעֲלִיּוֹן שֶׁל רַבּוֹ. בָּא נִחַ, בְּהִתְחַלָּה כָּתוּב (בראשית 1) נִחַ אִישׁ צְדִיק תָּמִיד הֵיחָד, וְאַחַר כֵּן יָרַד לְמִטָּה, וְרָאָה יֵינן חֲזָק שֶׁלֹּא צָלוּל, מִיּוֹם אֶחָד, וְשִׁתָּה מִמֶּנּוּ וְהִשְׁתַּכַּר וְהִתְגַּלָּה, כְּכַתוּב וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בַּתּוֹךְ אֶהְלֵה. בָּא אֲבָרָהָם, הִתְעַלָּה בְּחֲכָמָה, וְהִסְתַּכַּל בְּכַבּוּד רַבּוּנּוֹ. אַחַר כֵּן וַיְהִי רָעַב בְּאַרְץ וַיֵּרַד אֲבָרָם מִצְרִימָה לְגוֹר שָׁם כִּי כָבַד הָרָעַב בְּאַרְץ וְגו'. מַה כָּתוּב אַחַר כֵּן? וַיַּעַל אֲבָרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנְּגַבָּה, וְהִתְעַלָּה לְדַרְגָּתוֹ הַרְאֵשׁוֹנָה שֶׁהִיְתָה בּוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, וְנִכְנַס בְּשָׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם. בָּא יִצְחָק, מַה כָּתוּב? וַיְהִי רָעַב בְּאַרְץ מִלְּבַד הָרָעַב הַרְאֵשׁוֹן וְגו', וְהִלֵּךְ יִצְחָק וְהִתְעַלָּה מִשָּׁם אַחַר כֵּן בְּשָׁלוֹם. וְאֵת כָּל הַצְּדִיקִים בּוֹחֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי לְהַרִים אֵת רֵאשֵׁם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אֵת דְּגָלוֹ שֶׁל אֲבָרָהָם בְּעֵינֵי כָלֵם. זֶהוּ שְׁכַתוּב נִסָּה אֵת אֲבָרָהָם. אַף כֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי לְהַרִים אֵת דְּגָל הַצְּדִיקִים, הוּא בּוֹחֵן אוֹתָם לְהַרִים אֵת רֵאשֵׁם בְּכָל הָעוֹלָם. צְדִיק יִבְחֶן, מַה הַטַּעַם? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשׁוּם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשִׁמְתַרְצָה בְּצְדִיקִים, מַה כָּתוּב? (ישעיה נג) וְה' חִפֵּץ דְּכָאוֹ הַחֲלִי, וּבְכָאֲרוּהוּ. אָכֵל מִשׁוּם שְׂרִצוֹנוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא מִתְרַצָּה אֲלֵא בְּנִשְׁמָה, אָכֵל בְּגוּף לֹא. שְׁהָרִי הַנִּשְׁמָה דּוֹמָה לְנִשְׁמָה שֶׁל מַעְלָה, וְהַגּוּף אֵינּוּ רְאוּי לְהֵאָחֵז לְמַעְלָה, וְאִף עַל גַּב שְׂדֵמוֹת הַגּוּף הַיָּסוּד עֲלִיּוֹן.

ובא וְרָאָה, בְּזִמְן שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצָּה מִנִּשְׁמַת הָאָדָם לְהַנּוֹת [להאיר] בָּהּ, הוּא מְכַה אֵת הַגּוּף כְּדִי שֶׁתְּשַׁלֵּט הַנִּשְׁמָה, שְׁהָרִי בְּעוֹד הַנִּשְׁמָה עִם הַגּוּף, הַנִּשְׁמָה לֹא יְכוּלָה לְשַׁלֵּט. שְׁכַאֲשֶׁר יֵשׁ רַע [נשבר] לְגוּף, הַנִּשְׁמָה שׁוֹלֵטָה. צְדִיק יִבְחֶן, מַה זֶה צְדִיק יִבְחֶן? כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (ישעיה כח) אֲכַן בַּחֵן. כֵּן גַּם צְדִיק יִבְחֶן, מְחִזֵּק אוֹתוֹ. כְּאֲכַן בַּחֵן הַזֶּה שֶׁהִיא פְּנֵת יְקָרָת, כֵּן גַּם צְדִיק יִבְחֶן. וְרִשְׁעֵי וְאֵהָב חֲמָס שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ (תהלים יא). מַה זֶה שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ? הִתְעַלָּה עַל דַּעְתָּךְ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא שְׁנִפְשׁוֹ שׁוֹנֵאת אֵת הָרִשְׁעֵי הַהוּא? אֲלֵא אוֹתָהּ דַּרְגָּה שְׁכָל הַנִּשְׁמוֹת תְּלוּיוֹת בָּהּ, שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ שֶׁל הָרִשְׁעֵי הַהוּא שֶׁלֹּא רוּצָה אוֹתָהּ

וּנְפֹרִית יְרוּחַ וְלַעֲפוֹת מְנַת בּוֹסֶם: ז כִּי צְדִיק יִחְוֶה צְדָקוֹת אֱהָב יִשְׂרָיִל וַיְחַזֵּן פְּנִימוֹ:

זוהר תהלים

שְׁהִיָּה בָּא, וּפְיֹו פְתוּחַ, (וְהִיָּה לֹחַשׁ בַּלְשׁוֹנוֹ) וְלוֹהֵט בְּאַרְצָךְ בַּעֲפָר. נַעַר בְּגִדָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהִכָּה יָדוֹ בְּרֹאשׁ הַנְּחָשׁ, שְׁכָךְ הַנְּחָשׁ, הַנְּמִיךְ אֶת פְּיֹו וְרָאָה לְשׁוֹנוֹ רוּחַשֶׁת. אָמַר לוֹ: נְחָשׁ נְחָשׁ, לָךְ וְאָמַר לְאוֹתוֹ הַנְּחָשׁ הָעֲלִיּוֹן שְׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי מְצוּי בְּעוֹלָם. הַכְּנִיס אֶת רֹאשׁוֹ לְנִקְבַּ שֶׁל עֶפֶר אֶחָד, וְאָמַר: גּוֹזֵר אֲנִי, כְּשֶׁם שֶׁתַּחְתּוֹן חָזַר לְנִקְבַּ הָעֶפֶר, כִּף הָעֲלִיּוֹן יִחְזַר לְנִקְבַּ תְּהוֹם רַבָּה. רַחֵשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּתְּפִלָּה. עַד שְׁהִיֹו מִתְּפִלִּים, שְׁמַעוֹ קוֹל אֶחָד: מִמְּנֵי הַמְּוֹת, הַכְּנִסוּ לְמִקְוֵיכֶם. הַמְּכֹוֹת שֶׁל הַמְּשַׁחֲתִים לֹא שׁוֹרֹת בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי בִטֵּל אוֹתָן. אֲשֶׁרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׂרַבּוֹנָךְ רוּצָה בְּכַבּוּדְךָ עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. בְּמַשָּׁה כְּתוּב (שְׁמוֹת ל"ב) וַיַּחַל מֹשֶׁה וְגו', שְׁמַשְׁמַע שְׁאֲחָזוּ אוֹתוֹ פְּרָגוֹד, וְאִתָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן גּוֹזֵר, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקִיָּם. הוּא גּוֹזֵר, וְאִתָּה מְבִטֵּל. בֵּינָן כִּף רָאָה שְׁהָאִיר הַשְּׁמַשׁ וְעֵבַר אוֹתוֹ הַשְּׁחֹר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָאִי שְׁהָעוֹלָם הַתְּבַשֵּׁם. נִכְנָס לְבֵיתוֹ וְדָרַשׁ, (תְּהִלִּים י"א) כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהָב יִשְׂרָיִל וַיְחַזֵּן פְּנִימוֹ. מַה הַטַּעַם כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהָב? מִשּׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָיִל וַיְחַזֵּן פְּנִימוֹ. מַה זֶה פְּנִימוֹ? הַפְּנִיָּם הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, שְׁצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ עַל כָּל מַה שְׁצָרִיכִים. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ, אִם כִּף, הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת יִשְׂרָיִל וַיְחַזֵּן פְּנִימוֹ, אוֹ יִשְׂרָיִל וַיְחַזֵּן. מַה זֶה יִשְׂרָיִל וַיְחַזֵּן? אָמַר לוֹ, סוּד עֲלִיּוֹן שְׁאוֹתָם יְמֵי קָדָם שֶׁל

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי לֹא נִרְאָה הַקֶּשֶׁת בְּיָמָיו
כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהָב יִשְׂרָיִל וַיְחַזֵּן פְּנִימוֹ (י"א, ט): [זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף ט"ו א)] מְכָאן סִימָן לְחֶסֶד צְדִיק שֶׁלֹּא מִתְּגַלֶּה הַקֶּשֶׁת הַזֶּה בְּיָמָיו, וְלֹא צָרִיךְ הָעוֹלָם בְּיָמָיו לְאוֹת הַזֹּאת. וְמִי הוּא? אוֹתוֹ שְׁמַבְקֵשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם וְרָאוּי לְהִגָּן עָלָיו, כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, שֶׁלֹּא צָרִיךְ הָעוֹלָם בְּיָמָיו אֶת הָאוֹת הַזֹּאת, שְׁהָרִי הוּא הִיָּה אוֹת סִימָן בְּעוֹלָם. שֶׁלֹּא הִיָּתָה גְּזֵרָה שְׁנִגְזְרָה עַל הָעוֹלָם לְמַעַלָּה שֶׁלֹּא מְבִטֵּל אוֹתָהּ, וְהִיָּנוּ מַה שְׁכָּתוּב (שְׁמוֹאל ב' כ"ג) מוֹשֵׁל בְּאֲדָם. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁל בְּאֲדָם. וְמִי מוֹשֵׁל בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּבִיכּוֹל? צְדִיק. שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר, וְהוּא מְבִטֵּל. כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי שְׁיֹוֹם אֶחָד הִיָּה יוֹשֵׁב עַל הַדֶּלֶת שֶׁל שַׁעַר (מַעֲרַת) לוֹד, הַרִים עֵינָיו וְרָאָה שְׁהַשְּׁמַשׁ מְאִירָה, וְהִסְתִּירָה אוֹרָה שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים. בֵּינֵתִים נְחֹשֶׁף הָאוֹר, וְנִרְאָה בְּשֶׁמֶשׁ שָׁחַר וַיִּרְק. אָמַר לוֹ לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ, בָּא אַחֲרַי בְּנִי, וְנִרְאָה שְׁהָרִי וְדָאִי נִגְזְרָה גְּזֵרָה לְמַעַלָּה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה לְהוֹדִיעַ לִי, שְׁוֹדָאִי שְׁלֹשִׁים יוֹם תְּלוּי אוֹתוֹ הַדְּבַר שְׁנִגְזֹר לְמַעַלָּה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינוֹ עוֹשֶׂה עַד שְׁמוֹדִיעַ לְצְדִיקִים. זֶהוּ שְׁכָּתוּב (עַמּוֹס ג') כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים דְּבַר כִּי אִם גְּלָהּ סוּדוֹ אֶל עַבְדּוֹ הַנְּבִיאִים. עַד שְׁהִיֹו הוֹלְכִים, נִכְנָסוּ לְאוֹתוֹ כְּרָם. רָאוּ נְחָשׁ אֶחָד

זוהר תהלים

העולמות נמצאים כאחד, ואז נקרא ה' אחד ושמו אחד. וכשחטאי העולם מתרבים, נסתר העתיק הקדוש, ואין משגיחים פנים בפנים, ואז מתעוררים הדינים בעולם, והכסאות עולים, ועתיק הימים סתום ולא מתגלה. זהו שכתוב (דניאל ז) הייתי רואה עד שהכסאות הורמו ועתיק הימים יושב. עד שהכסאות הורמו, שאותם הכתרים העליונים, שמשקים את כל האחרים להעמידם בקיומם. ומי הם? האבות. ועתיק הימים יושב ולא מתגלה. ואז מהפכים הרשעים של העולם רחמים לדין.

העתיק הקדוש, נסתר כל הנסתרים. וימי עולם של ז"א, שהם נקראים פנימו, (שהם) רואים בדרך ישר מה שצריך לראות. ששנינו, בשעה שהקדוש ברוך הוא משגיח בעולם ורואה שפשרים מעשיהם של בני האדם למטה, מתגלה העתיק הקדוש בזעיר אנפין, ומסתכלים כל אותם הפנים בפנים נסתרים, וכלם מתברכים. מה הטעם שמתברכים? משום שמתברכים אלו באלו בדרך ישר, שלא סוטים ימינה ושמאלה. זהו שכתוב ישר יחזו פנימו. וכלם מתברכים ומשקים זה את זה, עד שמתברכים כל העולמות. וכל

יב א לְמַנְצַח עַל הַשְּׁמַיּוֹת מְזֻמָּר לְדָוִד: ב הוֹשִׁיעָה יְהוָה יְהוָה כִּי גָמַר חָסִיד
כִּי פִסּוּ אֲמוֹנִים מִבְּנֵי אָדָם: ג שׂוֹא יִדְבְּרוּ אִישׁ אֶת רַעְיוֹ שִׁפְתַי חֲלָקוֹת בְּלִב
וּלִב יִדְבְּרוּ: ד יִכְרַת יְהוָה יְהוָה כֹּל שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת לְשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדִלוֹת:

— שׁוֹא יִדְבְּרוּ אִישׁ אֶת רַעְיוֹ שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת בְּלִב וּלִב יִדְבְּרוּ: ד יִכְרַת יְהוָה יְהוָה כֹּל שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת לְשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדִלוֹת: —
שׁוֹא יִדְבְּרוּ אִישׁ אֶת רַעְיוֹ שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת בְּלִב וּלִב יִדְבְּרוּ: ד יִכְרַת יְהוָה יְהוָה כֹּל שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת לְשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדִלוֹת: —

שלא יחלש

הושיעה ה' כי גמר חסיד וגו' (יב, ב): [שימוש תהלים לפרק יב] טוב לאמרו שלא יחטא האדם ושינצל מעצות רעות.

— זוהר תהלים —

עֲוֹנוֹת חָרֵב, לְמַעַן תִּדְעוּן שְׂדוּן, שְׂדוּן כְּתִיב, לְמַעַן תִּדְעוּ שֶׁכֶּךָ הוּא נִידוּן מִי שִׁישׁ לוֹ חָרֵב בְּלִשׁוֹנוֹ, נִידוּן בְּחָרֵב הַהִיא שֶׁמְכַלָּה הַכֹּל.
"יִכְרַת ה' כֹּל שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת וגו'" (יב, ד): [זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' מצורע דף רבי אבא פתח: "גורו לְכֶם מִפְּנֵי חָרֵב כִּי חָמָה עֲוֹנוֹת חָרֵב לְמַעַן תִּדְעוּן שְׂדוּן" (איוב יט, כט).

על לשון הרע לא מועילה תשובה לבד

[זוהר חלק ג' פ' שלח דף קסא.] רבי יצחק אמר, בוא וראה, כל חטאי העולם הקדוש ברוך הוא מכפר עליהם בתשובה, מלבד על לשון הרע, שהוציא שם רע על חברו, וכך ביארו, שנאמר: "זאת תהיה תורת המצרע" (ויקרא יד, ב), זאת היא תורתו של מוציא שם רע.

בעוון לשון הרע נגזר מיתה על כל העולם בוא וראה, בלשון הרע שאמר הנחש להאשה, גרם להאשה ולאדם לגזור עליהם מיתה, ועל כל העולם, בלשון הרע כתיב: "ולשונם חרב תדה" (תהלים נז, ה), לפיכך "גורו לְכֶם מִפְּנֵי חָרֵב", מפני לשון הרע.

מי שיש לו חרב בלשונו נידון בחרב לה'

בגלל לשון הרע מתו אבותינו במדבר ולא נכנסו לארץ

[זוהר חלק ג' פ' מצורע דף ג.] וכך אמר רבי שמעון, שעל הכל מוחל הקדוש ברוך הוא, מלבד על לשון הרע, לפי שכתוב: "אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנָנוּ נִגְבִּיר שִׁפְתֵינוּ אֲתָנוּ מִי אָדוֹן לָנוּ"א, ובוא וראה, כמה עשה

[זוהר חלק ג' פרשת מצורע דף ג.] "כִּי חָמָה עֲוֹנוֹת חָרֵב", זהו חרב להי', שלמדנו חרב יש לו להקדוש ברוך הוא, שבו הוא דן לרשעים, זהו שכתוב: "חַרֵב לָהֶ' מְלֶאֶה דָם" (ישעיהו לד, ה), "וְחַרְבֵי תֹאכֵל בְּשָׂר" (דברים לב, מב), ולפיכך "גורו לְכֶם מִפְּנֵי חָרֵב כִּי חָמָה

זו הזוהר

מלת תהיה תרמוז, שאין לו תרופה אחרת, אלא שבודאי זאת תהיה ענשו, שיצטרע ואחר כך אם יושב יטהר. יא. משמע שזה הוא כופר בעיקר,

זו המלכות שהיא מדת הדין. ט. פירוש לדעת שיהיה נידון מדה כנגד מדה. י. מדייק תיבת תהיה שהיה צריך לומר זאת תורת המצורע, אבל

ה אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שְׁפָתֵינוּ אֶתְנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ: וּ מִשֵּׁד עֲנִיִּים מֵאֲנָתָה אֲבִיּוֹנִים עֲתָה אֶקְוֶם יֹאמֵר יְהוָה: אֲשִׁית בְּיָשַׁע יָפִיחַ לִי: ז אֲמֹרֹת יְהוָה

זוהר תהלים

על הכל מוחל הקדוש ברוך הוא פָּרַט לְלִשׁוֹן הָרָע

אותו לשון הרע, נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ, ומתו אלה שאמרו, ונגזר בכיה לדורי דורות.

אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שְׁפָתֵינוּ אֶתְנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ (יב, ה): [זוהר במדבר - פ'

המדבר לשון הרע מעורר עליו רוח טומאה רבי חייא אמר, כל מי שמוציא לשון הרע, מטמאים לו כל אבריו, וראוי להיות מצורע, לפי שהדבור הרע ההוא עולה, ונתעורר רוח טומאה עליו, ונטמא, הבא להטמא מטמאים אותו, בהדבור שלמטה נתעורר ענין אחר.

שלח לך (דף קס"א.) רבי שמעון אמר, אֶלְמָלָא הָיוּ נִכְנְסִים יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ בְּסִימָן (באמנות) לְשׁוֹן הָרָע, לֹא הָיָה הָעוֹלָם עוֹמֵד אֶפְלוּ רָגַע אַחַד. מִי אֲמָן שֶׁל לְשׁוֹן הָרָע? הַנְּחָשׁ. וְסוּד הַדְּבָר - מִשְׁבָּא הַנְּחָשׁ עַל חֲוָה הַטִּיל בָּהּ זֵהָמָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְעַל הַפֶּל מוֹחֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פָּרַט לְלִשׁוֹן הָרָע, מִשׁוֹם שְׁכָתוֹב (תהלים יב) אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שְׁפָתֵינוּ אֶתְנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ. בֹּא וְרֵאֵה כִּמָּה עֲשָׂה אוֹתוֹ לְשׁוֹן הָרָע; גִּזַּר עַל אֲבוֹתֵינוּ שְׁלֹא יִכְנְסוּ לְאֶרֶץ, וּמֵתוּ אֲלֵה שְׁאֲמָרוּ, וְנִגְזְרָה בְּכִיָּה לְדוֹרֵי דוֹרוֹת. (כל שכן כֵּאֵן שֶׁהוֹצִיא לְשׁוֹן הָרָע עַל הַכֹּל) כְּבִיכּוֹל פִּיּוֹן שְׁהוֹצִיאוּ עַל הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, כְּאֵלוֹ הוֹצִיאוּ עָלָיו. בְּגִלְלָה זֶה קָנָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל זֶה, (כלומר קנא לשמו) וְעַמְדוֹ יִשְׂרָאֵל כָּלֵם לְהַשְׁמֵד מִהָעוֹלָם אֶלְמָלָא תְּפִלַּת מֶשֶׁה.

השכינה נפרעת ממנו

רבי יהודה אמר כתיב: "זאת תהיה תורת המצרע", "זאת תהיה" ודאי כנגדו, להפרע ממנו מאותו המוציא שם רע."

אין תפלתו מתקבלת

"ביום טהרתו והובא אל הפה" מה משמיענו", אלא נשמע מי שהוא בעל לשון הרע אין תפלתו נכנסת לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי נתעורר עליו רוח טמא, אבל כיון שחזר בתשובה וקבל עליו תשובה" מה כתוב: "ביום טהרתו והובא אל הפה".

זיו הזוהר

המקריב את תפלות ישראל, משמע שרבי יהודה פליג על דעות הקודמות. יד. הכפיל דבריו, אהדר בתשובה וקבל עליה תשובה, כיון שלפעמים די בתשובה מה שמפסיק עשיית העבירה ואינו שב אל קיאו, אבל כאן אין די בכך, אלא שצריך לקבל עליו התשובה בפועל, דהיינו שיפייס את חברו, כדאיתא במשנה, עד שירצה את חברו.

לומר שאין השגחה פרטית. יב. זא"ת רמז על המלכות מידת הדין. יג. קשיא ליה תיבת והובא, שהיה צריך לומר יבא, ומדייק מזה שעד שעשה תשובה נשדדה תפלתו לסטרא אחרא, ועל ידי שיעשה תשובה יתקיים הפסוק: "חיל בלע ונקאנו" (איוב כ, טו), ועל ידי זה הובא ממילא תפלתו אל הכהן שלמעלה, שהוא המלאך מיכאל,

אמרות מחרות כסף צרוף בעליל לארץ מזקק שבעתים: ה אתה יהוה
 תשמרם תצרנו מן הדור זו לעולם: ט סביב רשעים יתחלכון ברם זלות
 לבני אדם:

זוהר תהלים

אפלו בשעת דינו של רשע הוא מעז פניו, ואזי הוא ברשעתו קים. ראה מה כתוב, טרם ישכבו וגו'. אמר רבי יצחק, כשם שכרא הקדוש ברוך הוא גן עדן בארץ - כך ברא גיהנם בארץ. וכשם שכרא גן עדן למעלה - כך ברא גיהנם למעלה. גן עדן בארץ, שכתוב (בראשית ב) ויטע ה' אלהים גן בעדן וגו'. גיהנם בארץ, שכתוב (איוב י) ארץ עיפתה כמו אפל וגו'. גן עדן למעלה, שכתוב (שמואל א כה) והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך, וכתוב (קהלת יב) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה. גיהנם למעלה, שכתוב ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע. גן עדן למטה, כמו שאמרנו. גן עדן למעלה לנשמתן של צדיקים גמורים להיות נזונים מאור הגדול של מעלה. גיהנם למטה לאותם הרשעים [של ישראל] שלא קבלו ברית מילה ולא האמינו בקב"ה ודתו ולא שמרו שבת, ואלו הם עובדי כוכבים ומזלות שנדונים באש, שנאמר (יחזקאל טו) מהאש יצאו והאש תאכלם וגו', וכתוב (ישעיה טו) ויצאו וראו בפגרי האנשים וגו'. גיהנם למעלה לאותם פושעי ישראל שעברו על מצוות התורה ולא חזרו בתשובה, שדוחים אותם לחוץ עד שיקבלו ענשם, והולכים וסוככים כל העולם, שנאמר (תהלים יב) 'סביב רשעים יתחלכון'. ושם נדונים שנים עשר חדש.

ענן מגלת רות - יש בה מגלת יחס לדוד המלך עליו השלום

כסף צרוף בעליל לארץ (יב, ט): [זוהר חדש- מדרש רות] אמר רבי יוסי בן קסמא, תמה אני אם מגלה זו לא באה אלא כדי ליחס זרע דוד שבא מרות המואביה - לא יספר יותר, ולמה לי כל זה? לכתב היחס מבעז, כשנשא את רות, ויאמר אלה תולדות פרץ, עד וישי הוליד את דוד. אלא הכל הצטרף בשביל הצדקת הזו, שבאה להתגיר ולחסות תחת כנפי השכינה, ולהודיע ענותנותה וצניעות שבה וצדקותה. רבי אלעזר ברבי יוסי אמר, להודיע זרע דוד, שהוא (תהלים יב) 'כסף צרוף בעליל לארץ'. שהרי פרץ ועובד כסף צרוף הוא, ככסף הזה שנגרף פעם ושתים. ואם תאמר, מפני מה באו מן האמהות בענין זה? אלא כסף מזקק מתוך סגים שבה. וזרע דוד צרוף מצד זה ומצד זה, שכתוב (דברים ו) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך וגו', בשני יצריך, ביצר הטוב וביצר הרע. הכל צריך כאחד. וזרע דוד צריך כך.

משפט הרשעים וצדיקים בגן עדן וגיהנם
 סביב רשעים יתחלכון (יב, ט): [זוהר בראשית
 9' וירא (דף 97.)] אמר רבי יצחק, מהו שכתוב (ישעיה נז) והרשעים כים נגרש וגו'?

יג א למנצח מזמור לדוד: ב עד אנה יהוה אלהי תשכחני נצח עד אנה תסתיר את פניך מפני: ג עד אנה אשית עצות בנפשי יגון בלבבי יומם עד אנה ירום איבי עלי: ד הפיטה עניי יהוה אלהי אלהי האירה עיני פן אישן המות: ה פן יאמר איבי יכלתי צרי יגילי כי אמוט: ו ואני בחסדך

שימוש תהלים

להנצל ממיטה משונה

עד אנה ה' תשכחני נצח וגו' (יג, ב): [שימוש תהלים לפרק יג] טוב לאמר להנצל ממיטה משונה או שאר פורעניות והוא טוב גם כן לחולי העינים עם עשב הנקרא אוקייאר"ה ובשעת לקיטתה תאמר זה המזמור.

זוהר תהלים

לאחר כן מדורם עם אותם שקבלו ענשם במוותם, כל אחד ואחד כפי המקום הראוי לו. והרשעים של העובדי כוכבים ומזלות נדונים תמיד באש ובמים ושוב אינם עולים, שנאמר ואשם לא תכבה. משפט הרשעים בגיהנם כמו שכתוב וה' המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש וגו', ושוב אינם עולים, ולא יקומו ליום הדין, שנאמר (דברים כט) אשר הפך ה' באפו ובחמתו. באפו - בעולם הזה. ובחמתו - בעולם הבא.

גמל חסד עם השכינה

ואני בחסדך בטחתי וגל לבי בישועתך אשירה ליהוה כי גמל עלי (יג, ו): [זוהר דברים פ' כי תצא (דף רפ"ב ע"ב)] בין כך קם המנורה הקדושה ואמר, רבון העולם, הרי כאן רועה הנאמן, שבו נאמר (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד, עד כעת (שמות ב) וירא כי אין איש. הרי כאן והאיש משה, ששקול לששים רבוא של ישראל, ובו (תהלים לג) ממכון שבתו השגיח. שבו נאמר

ואני בחסדך בטחתי וגל לבי בישועתך אשירה ליהוה כי גמל עלי (יג, ו): [ח"צ, מקובלים, מטה לשם, סוד ה'] סופי תיבות כהנים לויים ישראלים, על ידי ישועתיך כולם יהיו שמחים, כהנים בעבודתם, לויים בדוכנם, וישראל במעמדם. ואני בחסדך בטחתי וגל לבי בישועתך אשירה ליהוה כי גמל עלי (יג, ו) [מקובלים, לקט דוד, סוד ה'] שם יל"י מתיחס לביטחון,

בְּמַחְתֵּי יָגַל לְבִי בִישׁוּעַתֶּךָ אֲשִׁירָה לְיוֹהָנָן כִּי גָמַל עָלַי:

זוהר תהלים

במאמר נפשי כגמול עלי אמי, כי תגמול עלי.
אין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק

ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, כמובא בדברי האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'.

ואמר הרשב"י "אני יכול למצוא דרך משובחת וטובה לברר ניצוצי הקדושה מתוך הקליפות ולהורדת השפע מהעולמות העליונים לעולמות התחתונים, הרבה יותר חזקה מאשר מסירות נפש גופנית להריגה על קידוש השם [של רבו רבי עקיבא], וזאת על ידי מסירת נפש בתכלית הגדולה ביותר לתורה הקדושה שאטרח מאוד מאוד על לימוד התורה עם פרישות מהבלי ותענוגי עוה"ז, ואגלה סודות התורה ככל האפשר, ואפרש לכולם תכלית הבריאה כולה, ואכנס בגנוי המלך העליון כבן שנכנס בגנוי אביו, ואגלה אורות העליונים, ועל ידי האור הגדול הזה אבריא החושך הגדול מן העולם, ואבטל כל הקליפות והדינים מן הקדושה". ועל ידי מסירת נפשו לסודות התורה, וכן על ידי גילוי סודות התורה

אֲשִׁירָה ה' כִּי גָמַל עָלַי (יג, א): [פרי עץ חיים שער הזמירות - פרק ב] גם נראה לעניינת דעתי ששמעתי ממורי ז"ל שצריך לכוין בפסוק "אשירה לה' כי גמל עלי" שבסופי תיבות נרמז שם יל"י, כי שם זה מעלה נשמות דעשיה, כמבואר אצלינו בקבלת שבת בפסוק "ה' למבול ישב", ועיין שם גם פסוק "העלית מן שאול נפשי" היא סוד העלאת המ"ן מבחינת הנפשות שבקלי' העשיה שאין שם אלא בחינת הנפש וקלי' העשיה נקרא שאול דרגא תתאה דגיהנם, וזהו "העלית מן שאול נפשי", גם כל שאר הפסוק מכאן עד ה' מלך, כולם מדברים בענין י' הרוגי מלוכה. שער (שער הכוונות - דרושי תפילת השחר דרוש א' ענין תפלת השחר).

זה הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו

כולנו באנו "יחד שבטי ישראל" למעמד סיום הזוהר הקדוש במירון, בציון רבי שמעון בר יוחאי ע"ה בבית ה' היכלא דרשב"י אשר לא זזה משם השכינה מעולם. אשרינו שזכינו להיות מחוברים להרשב"י הקדוש ולסיים את כל הזוהר הקדוש, כי זהו הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו לקרב את הגאולה ולהביא את המשיח, וזכות הזוהר הקדוש מגן ומציל את עם ישראל מכל מני מרעין בישינ.

— תהלים — זוהר תהלים —

יבא לידי ואקיימנו, ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו. היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד.

רבי עקיבא נפטר ביום הכיפורים - ולא ידעו תלמידיו, עד שאליהו הנביא בא להודיע

ובותב ה'בן יהודע', שתלמידיו לא אמרו לו דברים אלו ביום שנפטר, כי נשמתו יצאה ב'אחד' ואיך השיב להם, אלא בכל יום לפני הוצאתו להורג היו סורקים את בשרו, והוא היה מקבל עול מלכות שמים, ובאותם ימים דברו איתו תלמידיו. אבל ביום שבו נפטר, שהוא יום הכיפורים, לא היו איתו תלמידיו, כמסופר במדרש משלי (פ"ט ס"ב) שאליהו הנביא בא להודיע לרבי יהושע הגרסי על מותו של רבי עקיבא.

אמר להן רבי אליעזר הגדול, תמיה אני אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו, אמר לו שלך קשה משלהן

ובספר "סוד ה'" הביא את ספר "שירי מצוה", להגה"צ רבי בנימין אליהו מזאלשין על צוואת רבי אליעזר הגדול להורקנוס בנו, (המוכא בספר שבט מוסר פרק ט"ז), שביאר שכל דברי רבי אליעזר הגדול היו עמוקים על פי הסוד, ומה שאיתא בגמרא סנהדרין (דף סח.), וז"ל: והתניא כשחלה ר' אליעזר נכנסו ר' עקיבא וחביריו לבקרו... אמר להן למה באתם, אמרו לו ללמוד תורה באנו, אמר

זכה להכניע הקליפות ולבטל גזירות להמשיך לעולם חיים שלום וחירות... כי כל הכוח הגדול הזה צריך אותו דוקא לדור הזה האחרון דור של ביאת המשיח, (מהרצ"א מדינוב), ע"כ.

רבי עקיבא היה חבוש בבית האסורים עשרים שנה

ובמדרש שיר השירים מהגניזה [י"ל ע"י הרב יוסף חיים ורטהימר, הוצאת 'כתב יד וספר' ירושלים תשנ"ה], עמוד י"ח, על הפסוק (א א) 'לריח שמניך טובים וכו'', נאמר: 'השביעי [מעשרה הרוגי מלכות] רבי עקיבא, שהיה חבוש בבית האסורים עשרים שנה, והיו מביאים קולמוסים של קנים, ונותנים בין ציפורניו, ומרתיחין צרורות באש, ומניחין תחת שחיו, ואמרו לו הנח מה שבידך, ובכל כך היה מוסיף להם תוכחות, ומה היה אומר להם, 'כמוהם יהיו עושיהם'. וכל דבר שהיו צריכין לו היו שולחים ושואלין לו בבית האסורים [ראה פטחים קיב: יבמות קח: סנהדרין יב. עירובין כא: ירושלמי יבמות פ"ב ה"ח]. לסוף עשרים שנה ששהה בבית אסורים יצא ליהרג, והיה עונת ק"ש וכו'. ובגמרא (ברכות סא:) מתארת את הוצאתו להורג של ר"ע - 'בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: רבינו, עד כאן, אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך - אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי: מתי

— — — — — תהלים — — — — —

עשרה הרוגי מלכות - כמו רבי שמעון בר יוחאי ובנו רבי אלעזר שניצל, כי בין לומדי תורת הסוד אין, לא שנאה, ולא קנאה, ולא תחרות, אלא כולם באהבה ואחדות גמור, כמו שאמר הרשב"י בזוהר (פרשת נשא - דף קכ"ח ע"א):

תְּדִי רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (חבקוק ג) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יְרֵאתִי. (אמר) (קכ"ח ע"ב) הִתְּם יְאוֹת הַיָּהּ לְמַהוּי דְחִיל. אֲנִן בְּחֻבִּיבּוֹתָא תְּלִיִּיא מְלֵתָא, וְכַתִּיב, (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ, וְכַתִּיב (דברים ז) מֵאֲהַבְתָּ יְיָ אֶתְכֶם, וְכַתִּיב (מלאכי א) אֶהְבֶּתִי אֶתְכֶם וְגו'.

ובראשון הקודש: שְׁמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (חבקוק ג) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יְרֵאתִי. שֶׁם רְאוּי לְהִיּוֹת יְרֵא. אֲנִן בְּחֻבִּיבּוֹת תְּלוּי הַדְּבָר, שְׁכַתּוֹב (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְכַתּוֹב (שם ז) מֵאֲהַבְתָּ ה' אֶתְכֶם, וְכַתּוֹב (מלאכי א) אֶהְבֶּתִי אֶתְכֶם וְגו'.

אם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד

ובגמרא פסחים (דף קיב): חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין, אמר [רשב"י] לו [לרבי עקיבא] רבי למדני תורה, אמר איני מלמדך, אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, אמר לו בני יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק, אמר לו ומי בסכנה, והלא עגל בסכנה, אמר לו אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, עכ"ל. ורואים שרבי עקיבא חשש ללמדו כשהיה עשרים שנה בבית האסורים, ועל

להן ועד עכשיו למה לא באתם, אמרו לו לא היה לנו פנאי, אמר להן תמיה אני, אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו [בלומד באיזה מיתה ימות], אמר לו שלך קשה משלהן... אמר להן הוא טהור, ויצאה נשמתו בטרהה, עיי"ש.

אם היה רבי עקיבא לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתי, ולא היו מתים, ולא הייתה הגזירה

מובן שכל הקפידה היתה מפני שלא למד ולימד את תורת רבו רבי אליעזר שהיתה על פי הסוד, ועל כן קיבל עונש חמור כזה, שרבי עקיבא היה יכול לקבל את כל תורת הסוד וללמד את בני ישראל. וכן כתב הגה"ק מהרצ"א מדינוב בהוספותיו לספר סור מרע ועשה טוב, וזת"ד: ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, ומובא בשם האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'. ומסיים שם (בספר סוד ה') שאם רבי עקיבא היה לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתי, ולא היו מתים, (וגם היו ניצלים מגזירת

—== זוהר תהלים ==—

את כל ישראל, כמו שכתב בזוהר הקדוש: עוד אָמַר אֱלֹהֵינוּ זְכוּנוּ לְבִרְכָה לְרַבֵּי שְׁמֵעוֹן: בְּהַאי סֵפֶר הַזֶּהר יִתְפָּרְקוֹן מִן גְּלוּתָא בְּדִרְא אֲתַגְלִיא בְּדִרְא בְּתִרְאָה. עוד בְּדִף קב"ד: לְשׁוֹן מֹשֶׁה רַבֵּינוּ לְרַבֵּי שְׁמֵעוֹן. וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהִירוּ כְּזֶהר הַרְקִיעַ בְּהַאי חֲבוּרָא דִּילָךְ דְּאִיהוּ סֵפֶר הַזֶּהר בְּאִילִין לֹא צָרִיךְ נִסְיוֹן – רְצָה לֹמַר: כִּי הַלּוּמֵד בְּסֵפֶר הַזֶּהר לֹא יִסְבַּל חֲבָלֵי מְשִׁיחַ וּבְגִין דִּישְׁרָאֵל עֲתִידִין לְמִטְעַם מְאִילְנָא דְחַיֵּי דָא הוּא סֵפֶר הַזֶּהר יִפְקֹון בֵּיהּ מְגַלּוּתָא בְּרַחֲמֵי.

ועל כן לא מספיק ללמוד לעצמו, אלא צריך לזכות את הרבים וללמד ולהשמיע לכל ישראל! כי תורת הסוד נועדה להתגלות וללמד את הרבים בדור האחרון למען הכינו את העולם לקראת תורתו של משיח והגאולה שלימה, וכמבואר בשל"ה הקדוש.

זה אמר לו רבי שמעון אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, יש לבאר על פי כתבי האריז"ל שאין הכוונה למלכות כאן מלכות הרשעה, אלא למדת מלכות שבמיתה על קידוש השם נקרא, שנמסר למידת מלכות העליונה, וזה כוונתו שאם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד, (סוד ה').

מהסיפור הזה אנחנו לומדים, כי אם רבי עקיבא היה לומד אצלו סודות התורה, היה יכול להינצל מלהיות בעשרה הרוגי מלכות, כמו רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, וזה מה שאמר לו רבי אליעזר תמה אני וכו', כי לימוד תורת הסוד יותר גבוה מליהרג על קידוש ה', כי כל תורת הסוד הוא שיחיו ולא ימותו, לא רק הוא, אלא מכפר ומציל

יֵד אֶלֶּם לְמַנְצַח לְהוֹד אָמַר נָבֵל בְּלָבוֹ אֵין אֱלֹהִים הַשְּׁחִיתוּ הַתְּעִיבוּ עָלֶיךָ
 אֵין עֵשָׂה טוֹב: בַּ יְהוָה מִשְׁפִּיל דְּרִישׁ אֶת אֱלֹהִים עַל בְּנֵי אָדָם לְרֵאוֹת הַיֵּשׁ
 מִשְׁפִּיל דְּרִישׁ אֶת אֱלֹהִים: גַּ הַבֵּל כֶּר יַתְדוֹ נֶאֱלָחוּ אֵין עֵשָׂה טוֹב אֵין גַּם

שימוש תהלים

לפחד

אמר נבל בלבו וגו' (יד, א): [שימוש תהלים לפרק יד] טוב לאומרו בזמן שהוא מפחד פן יספרו עליו לשון הרע, ובזמן שלא יאמינו לדבריו.

זוהר תהלים

גודל מעלת לומדי הסוד בעיון חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.

מלאך שמפתחות החכמה נמצאים אצלו
 ה' מִשְׁפִּיל דְּרִישׁ אֶת אֱלֹהִים עַל בְּנֵי אָדָם לְרֵאוֹת
 הַיֵּשׁ מִשְׁפִּיל דְּרִישׁ אֶת אֱלֹהִים (יד, ב):
 [היכלות דקדושה זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רמז): זוהר
 תורה] רבי שמעון אמר, למעלה ברקיע,
 קיימת החיה ההיא, אשר שמו יופיא"ל,
 והוא עומד בכל סודות החכמה, וכל
 אותן מפתחות החכמה נמצאים אצלו.

המלאך מגין בשעת פטירתו של האדם
 שרדף להכיר קונו

והוא המלאך, שעומד לתבוע שכר מאת
 הקדוש ברוך הוא, ליתן לכל אותן
 הרודפים אחר כל בעלי החכמה, ואפילו
 מכל אדם, ולומדים חכמה לדעת את
 רבונם, וזה הוא השכר שהוא נתן
 לאנשים הרודפים אחר חכמה לדעת את

"ה' מִשְׁפִּיל דְּרִישׁ אֶת אֱלֹהִים עַל בְּנֵי אָדָם לְרֵאוֹת
 הַיֵּשׁ מִשְׁפִּיל דְּרִישׁ אֶת אֱלֹהִים" (יד, ב):
 [זוהר תורה; זוהר חלק א' פ' חיי שרה דף קל:]
 אמר רבי יוסי, בוא וראה, זכאים הם
 הצדיקים שנגנו להם הרבה טובות לעולם
 הבא, ואין מקום פנימי בכל אותן
 המקומות, כהם המוכנים להיודעים בסוד
 רבונם, ויודעים להתדבק בהם בכל יום,
 על אלה כתוב: "עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים
 זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לּוֹ" (ישעיהו סד, ג), מהו
 "לְמַחְכָּה לּוֹ", כמו שכתוב: "חֲכָה אֶת
 אֵיבֹב בְּדַבְרֵיהֶם" (איוב לב, ד), ואלה
 המשכילים בדברי החכמה, ומדייקים בה,
 ומחכים לה להבין ברור הדבר, להכיר את
 רבונם, אלה הם שרבונם מתפאר בהם
 בכל יום, אלה הם הנכנסים בין קדושים
 העליונים, והם נכנסים בכל השערים
 שלמעלה, ואין מי שימחה בידם, אשרי

זיו הזוהר

ונקרא גם כן "היכל זוהר", והרמ"ז זצ"ל כתב כאן
 רמז, שהשם יופיא"ל בגימטריא קבל"ה:
 יז. פירוש אפילו מן הפחות ממנו, כדאיתא

טו. דורש למחכה לו פירוש, שלומד במתינות
 ובעיון עמוק, למען ישכיל ויבין היטב. טז. זה
 המלאך הוא השר של היכל "עצם השמים"

אָחַד: הַלֹּא יָדְעוּ כָּל פְּעֻלֵי אֲנֹן אֶבְלֵי עַמִּי אֲכָלוּ לֶחֶם יְהוָה: לֹא קָרְאוּ:
 הַ שֵּׁם פָּחְדוֹ פָּחַד בִּי אֱלֹהִים ^{תְּהִי עִמָּךְ הַיּוֹמָה} בְּרוּר צְדִיק: וְעֵצַת עֲנִי תִבְיֹשׁוּ בִי יְהוָה:

— זוהר תהלים —

רבונם, שכאשר יוצא אדם זה מעולם הזה, מלאך ההוא יוצא נגדו על ד' שרפים מעופפים, ופורח לפניו, ואינו מניח לכל אותן שרי הדין אשר בצד הטומאה לגשת אליו, וכמה הם מלאכי השלום סביביו.

בבושה"י, וכאשר מנשאים כנפיהם אותן השרפים אשר תחת החיה ההיא, מנקשים בכנפיהם ושרפים אותה, והיא נשרפת ולא נשרפת, קיימת ולא קיימת, וכך נידונת בכל יום, מאירה ואינה מאירה, אף על פי שיש לה מעשים טובים.

אין שיעור לשכר העוסקים בחכמה זאת לפי שאין שכר גדול בעולם ההוא, כמו לאלה העמלים בחכמה, להסתכל בכבוד רבונם, ואין שיעור להשכר, של אותן היודעים חכמה, להסתכל בכבוד רבונם, אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא, שכתוב: "אֲשֶׁרֵי אָדָם מֵצֵא חֶכְמָה וְאָדָם יִפְיֵק תְּבוּנָה" (משלי ג, יג).

גודל מעלת הוותרן לעניים

"עֵצַת עֲנִי תִבְיֹשׁוּ בִי ה' מְחַסֵּהוּ": (יד, ו)

[זוהר ח"א פ' וירא (דף קט.) זוהר תורה]

אמר רבי חייא, כל איש שהוא צר עין אל העניים, ראוי הוא שלא יתקיים בעולם, ולא עוד אלא שאין לו חיים לעולם הבא, וכל מי שהוא וותרן לעניים, ראוי הוא שיתקיים בעולם ושיתקיים העולם בזכותו, ויש לו חיים ואריכת החיים לעולם הבא.

הנחשים נכנעים ואינם יכולים להזיק ואלה השרפים כאשר נוסעים ונתגלים, נכנעים לפניהם אותן נחשים שרפים, היוצאים מן הנחש ההוא שגרם מיתה לכל העולם.

כפי שיגע ונצטער להכיר קונו כך הוא מקבל שכר

מלאך קדוש הזה עומד, כאשר הנשמה עולה ומגעת אצלו, אז הוא שואל אותה בסודות החכמה האלוהית, וכפי אותה החכמה שרדף אחריה ונדבק בה, כך נותנים לו שכרו.

אם היה ביכולתו ללמוד ולא למד נדחה לחוץ בבושה נוראה

ואם היה ביכולתו ללמוד אותה החכמה ולא למד, נדחית לחוץ ואינה נכנסת, ועומדת תחת היכל ההוא

זיו הזוהר

עצם השמים, היכל זוהר.

במשנה, איזהו חכם הלומד מכל אדם: יח. זה ההיכל של אותו המלאך יופיא"ל, והוא ההיכל

מִחֶסְהוּ: זְמוּ יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשְׁעֵת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה לִּי: שְׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל
יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל:

זוהר תהלים

המרחם על עניים ברצון הלב צלם המצות בענין זה שיתעלה האיש בצורתו האלקים אינו סר ממנו של אדם.

נבוכדנצר נשתנה צורתו ברגע שהטיל עין רע בעניים

מניין, מנבוכדנצר, אף על פי שחלם לו חלום ההוא, כל זמן שהיה חונן לעניים לא נתקיים בו החלום, כיון שהטיל עין רעה שלא לחנון לעניים, מה כתוב: "עוֹד מִלְּתָא בְּפִסְמֵי מִלְּכָא וּגְוִי" (דניאל ד, כח), מיד נשתנה צורתו ונטרד מן האנשים, זהו שכתוב: "נַעֲשֶׂה אֲדָם" (בראשית א, כו), כתוב כאן עשיה, וכתוב שם: "וְיִשֶׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בְּעֵז" (רות ב, יט).

"נַעֲשֶׂה עִנִּי תְּבִישׁוּ כִּי ה' מִחֶסְהוּ": (יד, 1):

[זוהר ח"א הקדמת הזוהר (דף יג:)] זוהר תורה] סוד זה ראינו בספר של שלמה המלך, שכל מי שמרחם על העניים ברצון הלב, לא תשתנה צורתו לעולם מן צורת אדם הראשון, וכיון שצורתו של אדם נרשמת בו, הוא שולט על כל הבריות שבעולם בצורה ההיא, זהו שכתוב: "וּמִוִּרְאֵיכֶם וְחִתְּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חֵית הָאָרֶץ וּגְוִי" (בראשית ט, ב), כלם זועים ומפחדים מן הצורה ההיא שנרשמת בו, לפי שזאת המצוה טובה מכל שאר

זיו הזוהר

יט. פירוש, שנותן הצדקה, לא בעבור התפארת וגיאות, אלא מחמת נדבת לב טוב, מלא רחמים.

טו א מְזֻמֹּר לְדָוִד יְהוֹנָסִי מִי יְגוּר בְּאֶהְלֶךָ מִי יִשְׁכַּן בְּהַר קִדְשֶׁךָ: ב הוֹלֵךְ תָּמִים וּפְעַל צְדָק וְדָבַר אֱמֶת בְּלִבָּבוֹ: ג לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְיוֹהוּ רָעָה וְחִרְפָּה לֹא נִשְׂא עַל קִרְבּוֹ: ד נִבְּוָה בְּעֵינָיו נִמְאָם וְאֵת יְרֵאֵי יְהוֹנָסִי

שימוש תהלים

להמית שד

ה' מי יגור באהליך וגו' (טו, א): [שימוש תהלים לפרק טו]. טוב להיות מקובל בעיני הבריות וגם זה המזמור טוב להבריא השד אמור אותו על קדרה חדשה מלאה מים שאובים ותרחץ למי שיש בו רוח או שד. ושם שלו יל"י. י' מן "יגור, ל' מן "רגל, י' מן "ימוט, דבסוף המזמור באלפ"א בית"א דא"ת ב"ש, ותאמר. יהי רצון מלפניך השם הגדול יל"י שתסיר כל שד ומוזיק מגוף (פלוגי בר פלונית) וישתה מן המים וירחץ בהם פניו ידיו ורגליו, והוא יברח.

זוהר תהלים

מְזֻמֹּר לְדָוִד ה' מִי יְגוּר בְּאֶהְלֶךָ וכו' (טו, א)

(א): [זוהר חדש פ' ויצא (דף קלז): מדרש

הנעלם] רבי יצחק פתח, (תהלים טו) מְזֻמֹּר לְדָוִד ה' מִי יְגוּר בְּאֶהְלֶךָ מִי יִשְׁכַּן בְּהַר קִדְשֶׁךָ הוֹלֵךְ תָּמִים וּפְעַל צְדָק וְדָבַר אֱמֶת בְּלִבָּבוֹ וגו'. מה משמיע? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר רַבִּי יוֹסִי, אֵלּוּ הָעֵשְׂרֵה הֵם כְּנֶגֶד עֲשֻׂרֵת הַדְּבָרוֹת שְׁעֵתִידִים בְּנֵיו שֶׁל יַעֲקֹב לְקַיֵּם בְּמָקוֹם הַהוּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהָרִי אַחַד עֵשֶׂר הֵם? אָמַר לוֹ, לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְיוֹהוּ רָעָה - דְּבַר אַחַד הֵם, שְׁכַל הַמְּרַגֵּל בְּחִבְרוֹ, מִיָּד עָשָׂה עִמּוֹ רָעָה. לֹא רָגַל בְּלִשְׁוֹנוֹ - לֹא עָשָׂה עִמּוֹ רָעָה. וְכִי מִי שָׁם אֵת אֵלֶּה כְּנֶגֶד עֲשֻׂרֵת הַדְּבָרוֹת?

אֵין לוֹ רִשׁוּת לְהַרְהֵר בְּמָה שְׁאִינּוּ יָכוֹל לְהַשִּׁיג

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל עֲשֻׂרֵת הַדְּבָרוֹת מְשַׁתְּמָעִים מֵהֶם. הוֹלֵךְ תָּמִים - כְּנֶגֶד אֲנִי ה' אֱלֹהֶיךָ. מְלַמֵּד שְׁצִרֶיךָ אָדָם

הוֹלֵךְ תָּמִים - זֶה אַבְרָהָם, שְׁכַאֲשֶׁר נִמּוֹל נִקְרָא תָּמִים. וּפְעַל צְדָק - זֶה יִצְחָק. וְדָבַר אֱמֶת - זֶה יַעֲקֹב

מְזֻמֹּר לְדָוִד ה' מִי יְגוּר בְּאֶהְלֶךָ (טו, א):

[זוהר בראשית פ' ויצא (דף קסא): וַיִּסַּר

בְּיוֹם הַהוּא אֶת הַתִּישִׁים. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים טו) 'ה' מִי יְגוּר בְּאֶהְלֶךָ' וגו'. הָרִי בְּאֶרְצוֹ וּבְאֶרֶץ הַחִבְרִים, הוֹלֵךְ תָּמִים - זֶה אַבְרָהָם, שְׁכַאֲשֶׁר נִמּוֹל נִקְרָא תָּמִים. וּפְעַל צְדָק - זֶה יִצְחָק. וְדָבַר אֱמֶת - זֶה יַעֲקֹב. וְדָאֵי שְׁיַעֲקֹב נִדְבַק בְּאֱמֶת. אִם הוּא בְּאֱמֶת נִדְבַק, מַה הִטְעַם עָשָׂה עִם לְבָן בְּצוּרָה הַזֹּאת?

אָמַר יַעֲקֹב הַבְּחִין אֵת שְׁעַת הַמְּזֹל שְׁלוֹ שְׁהִיתָה, שְׁמַתָּר לְאָדָם לְבַחֵן אֵת שְׁעַתוֹ טָרָם יְשׁוּב לְאֶרְצוֹ, וְאִם מְזֹלוֹ עוֹמֵד בְּמָה שְׁעוּשָׂה - יָפָה, וְאִם לֹא - אֵל יוֹשִׁיט רַגְלוֹ עַד שְׁיַעֲלֶה [שיעמד במה שעשה] אֵלָיו.

עֲשֻׂרֵה דְבָרִים הַנֶּאֱמָרִים כָּאֵן כְּנֶגֶד עֲשֻׂרֵת הַדְּבָרוֹת

יִכְבַּד נִשְׁבַּע לְהִרְעֵ וְלֹא יִמַר: הַ כִּסְפוֹ לֹא נָתַן בְּנִשְׁךָ וְיִשְׁחַד עַל נָקִי לֹא לָקַח
עֲשֵׂה אֱלֹה לֹא יִמוּט לְעוֹלָם:

— זוהר תהלים —

יוֹסִי אוֹמֵר, כִּנְגַד לֹא תִגְנֹב, שְׁכָתוֹב (שמות
כב) אִם זָרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו.

לֹא תִרְצַח

נִבְזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס - כִּנְגַד לֹא תִרְצַח. מִי
שֶׁהוּא נִבְזָה בְּעֵינָיו, לֹא יַעֲשֶׂה
קִטְטָה שְׂיִהְרֹג, וְלֹא יִהְרֹגוּהוּ.

כִּפּוּד אָב וְאִם רַק עַל פִּי הַתּוֹרָה

וְאֵת יִרְאֵי ה' יִכְבַּד - כִּנְגַד כִּפּוּד אֵת אֲבִיךָ
וְאֵת אִמְךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עַל הַכֹּל
חַיִּב אָדָם לְכַבֵּד אֲבָיו וְאִמּוֹ. יֵצֵא מִכָּל זֶה
- אִם יֵאמְרוּ לוֹ לְעֵבֵר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה אוֹ
לְעֵבֵד עֲבוּדָה זָרָה, שְׂאִינוּ חַיִּב לְכַבֵּד. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב וְאֵת יִרְאֵי ה' יִכְבַּד.

יִטִּיל שְׁבוּעָה עַל יִצְרוֹ אִם מִסִּיתוֹ לְעֵרִיּוֹת

נִשְׁבַּע לְהִרְעֵ וְלֹא יִמַר - כִּנְגַד לֹא תִנְאֶף.
שְׂהָרִי אִם יִצְרוּ רוּצָה לְשַׁלֵּט עָלָיו,
יִטִּיל שְׁבוּעָה עַל יִצְרוֹ, כְּמוֹ בּוֹעֵז שְׂאֵמֵר
(רות א) חֵי ה' שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר.

לֹא תִגְנוֹב לֹא תַחֲמוּד

כִּסְפוֹ לֹא נָתַן בְּנִשְׁךָ - זֶהוּ כִּנְגַד לֹא תִגְנֹב.
שְׂאִם אִינוּ מְלוֹנֵה בְּרַבִּיּוֹת, וְדָאֵי לֹא
יִלְךְ וְיִגְנֹב. וְיִשְׁחַד עַל נָקִי לֹא לָקַח - כִּנְגַד
לֹא תַחֲמוּד.

לְקַבֵּל עָלָיו אֵימַת עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם, וְאִין
לוֹ רְשׁוּת לְהִרְהֹר בְּמָה שְׂאִינוּ יָכוֹל לְהַשִּׁיג,
מִשְׁמַע שְׁכָתוֹב אֲנִכִּי ה' אֱלֹהֶיךָ סִתָּם. כְּתוֹב
כְּאֵן הוֹלֵךְ תְּמִים, וְכְתוֹב שָׁם (דְּבָרִים יח)
תְּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ, וְאִין לָךְ רְשׁוּת
לְהִרְהֹר עַל מָה שְׁלֹא הִרְשִׁית.

אִין דְּבַר שְׁעוּמַד בְּפָנֵי חִלּוֹל ה'

וּפְעֵל צָדֵק - כִּנְגַד לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים
אֲחֵרִים עַל פָּנֵי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם
וְלֹא תַעֲבֹדֵם. מִכָּאֵן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִיךְ
לָךְ דְּבַר עוּמַד כִּנְגַד חִלּוֹל ה'. מִנֵּינ לָנוּ?
מִמִּסִּית, שְׁכָתוֹב (שם יג) יָדָךְ תִּהְיֶה בּוֹ
כְּרֵאשׁוֹנָה לְהִמִּיתוֹ. לְמָה? כִּי בִקֵּשׁ
לְהִדִּיחֶךָ מֵעַל ה' אֱלֹהֶיךָ. וְאִם הִרְג אֹתוֹ,
נִקְרָא צְדִיק, מִקְנֵא וּפְעֵל צָדֵק, וְזֶהוּ וּפְעֵל
צָדֵק.

אִסוּרֵי לֹא תִשָּׂא לֹא תַעֲנֶה שְׁמִירַת שְׁבַת
וְאִסוּר גְּנֹבָה

וְדִבֵּר אֱמַת בְּלִבּוֹ - כִּנְגַד לֹא תִשָּׂא אֵת
שָׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׂוּא. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, אִינָם כְּסֻדְרָם, וְאִף עַל גֵּב שְׂאִינָם
כְּסֻדְרָם, אִין זֶה מִשְׁנֵה לָנוּ. לֹא רָגַל עַל
לְשׁוֹנוֹ לֹא עֲשֵׂה לְרַעְהוּ רַעָה - כִּנְגַד לֹא
תַעֲנֶה בְּרַעַף עַד שְׁקֵר. וְחִרְפָּה לֹא נִשָּׂא עַל
קִרְבוֹ - כִּנְגַד מַחֲלֵל שְׁבַתוֹת בְּפִרְהִסְיָא. רַבִּי

זוהר א מִכְתָּם לְדָוִד שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ: ב אֲמַרְתָּ לִיהוָה לִי הוֹדֵא אֲדֹנָי

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים

לפרסם הגנב

שמרני אל כי חסיתי בך וגו' (טז, א): [שימוש תהלים לפרק ז]. זה המזמור טוב לפרסם הגנב. קח טיט מן שפת הנהר וחול מן הים וערב אותם וגבל וכתוב כל הנחשדים וקח ספל חרס ומלא אותו מים שאובים ושים כל השמות הנחשדים בספל כל אחד ואחד לעצמו ואמור עליו זה המזמור י' פעמים ושם שלו הוא ח"י. ח' מן "חבלים, י' מן "נחלת שפרה עלי, ובכל פעם יאמר. יהי רצון מלפניך ח"י שתודיעני מי גנב כך וכך, ומי שגנב יפתח עינו שלו ויעלה פתקו למעלה. וטוב לפתיחת הלב ומשלים האויבים ומוציא האדם מצרה שהיה רגיל בה לרוחה.

זוהר תהלים

המלכות שהיא "מך" = עניה, "תם" = נשמרת מהחיצונים

(טז, א): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רל"ט): זוהר תורה] מה הטעם, "שְׁמֵרְנִי אֵל" כִּי, צד של אברהם נצרך להתעורר, שיאיר חסד העליון, לחסדי דוד הנאמנים.

"מִכְתָּם לְדָוִד שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ"

(טז, א): [זוהר חדש פ' כי תשא (דף

נו): זוהר תורה] זה ביארנו, מהו "מִכְתָּם",

מך, תם, מך לפי שאין לה אור משלה,

תם, כאשר הלבנה בשלימות, ומאירה

באורות עליונים, אז תם, ועל כן "מִכְתָּם

לְדָוִד", מתי, כאשר נשמרת הלבנה, זהו

שכתוב "שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ",

מהו "חֲסִיתִי", כמו שכתוב "חֲסִיָּה

נִפְשִׁי" (תהלים נו, ב) כב.

שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ

שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ (טז, א): [זוהר חדש

פ' כי תשא] מתי? כְּשֶׁנֶּשְׂמַרְתָּ

הַלְבָנָה. זְהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים טז) שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי

חֲסִיתִי. מַה זֶה חֲסִיתִי? כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (שם נו)

חֲסִיָּה נִפְשִׁי.

צָרִיף לְעוֹרָר, שְׁיָאִיר חֲסֵד עֲלִיּוֹן לְחֲסֵדֵי דָוִד

הַנְּאֻמָּנִים

מַה הַטֵּעַם שְׁמֵרְנִי אֵל? צִדּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם

שְׁצָרִיף לְעוֹרָר, שְׁיָאִיר חֲסֵד עֲלִיּוֹן

דוקא שם קל רצה לעורר צד החסד

שיאיר חסד למלכות

"מִכְתָּם לְדָוִד שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ"

זיו הזוהר

המלכות, שנקראת נפש, וצריכה שמירה ומחסה בפני הס"א: כג. מדייק, למה הזכיר השם א"ל, שהוא חסד, מדרגת אברהם, ואומר שזה משום שאל זה תשוקת המלכות, שתוכל להקרא בשם חסדי דוד, על ידי שתקבל השפעה מן מדת החסד:

כ. זו מדת המלכות, שורש דוד המלך, נדמית להלבנה, שאין לה אור של עצמה, אלא מה שמקבלת מן השמש, וכמו כן המלכות מן התפארת: כא. המלכות צריכה שמירה ומחסה מן הס"א, שלא יניקו ממנה השפעה: כב. נפשי זו

אֶתָּה טוֹבָתִי בַל עָלִיךְ: ג לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְאֲדִירֵי כָּל חֲפְצֵי כָּם: ד יִרְבוּ עֲצוּבוֹתֶם אַחַר מָהָרוּ כָּל אִסְיָךְ נִסְבִּיחֶם מְדָם וְכָל אִשָּׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: ה יְהוָהּ מִנֵּת חֶלְקִי וְכוֹסֵי אֶתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ

זוהר תהלים

"אתה תומיך גורלי", מהו "גורלי", זה הגורל שנאחז בו דוד המלך.

מרכבה תחתונה נקראת לילות

אָבְרָךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אֵף לַיְלֹת יִסְרוֹנֵי כְּלִיּוֹתֵי (ט"ז, ט): [זוהר חלק ב'

פ' תרומה דף קלז.] וְלַיְלָה לַלַּיְלָה יְתוּנָה דַּעַת - מְרַכְבוֹתֶיהָ (זו לזו) שֶׁהֵן גּוֹף הַכֶּסֶף, וְכֵלֶן נִקְרָאוֹת לַיְלֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים טז) אֵף לַיְלֹת יִסְרוֹנֵי כְּלִיּוֹתֵי. מְרַכְבָּה עֲלִיּוֹנָה נִקְרָאת יָמִים, יוֹם לַיוֹם. מְרַכְבָּה תַּחְתּוֹנָה נִקְרָאת לַיְלֹת, לַיְלָה לַלַּיְלָה.

פעמים שאמר דוד 'את' ופעמים לא אמר 'את'

"אָבְרָךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי וְגוֹ" (ט"ז, ט).

[זוהר תורה זוהר חלק ג' פ' בלק דף קצט.] אמר רבי אלעזר, הרי אנו רואים שלפעמים אמר דוד את, שכתוב "אָבְרָךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי", וכתוב: "אָבְרָכָה אֶת ה' בְּכָל יְתוּנָה וְגוֹ" (תהלים לד, ב), "בְּרַכֵּי נַפְשֵׁי אֶת ה'" (שם קד, א), כמו כן בהתחלת התפלה נתתקן לומר ברכו את ה' המבורך, ולפעמים אמר דוד "בְּרַכּוּ ה' מְלֹאכֵינוּ" (שם קג, כ), "בְּרַכּוּ ה' כָּל צְבָאֵינוּ וְגוֹ" (שם פסוק כא) ולא אמר את.

לְחִסְדֵי דוֹד הַנְּאֻמָּנִים. זֶה שְׁכָתוֹב (שם קג) וְחִסְדֵי ה' מַעֲלֵם וְעַד עוֹלָם. חִסְדֵי - זֶה אֲבָרָהֶם, שֶׁלֶקַח מִהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אֹר וְחַיִּים וְנָתַן לְעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְעַד עוֹלָם עַל יְרָאֵיו. הוּא הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן שֶׁתְּלוּיָהּ בּוֹ הִירָאָה.

לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְאֲדִירֵי כָּל חֲפְצֵי כָּם

לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה (ט"ז, ט):

[בראשית פ' לך לך דף פג ע"ב] הָאָדָם שֶׁהוּא שְׁלֵם בְּכָל, נִקְרָא קְדוֹשׁ אַחַר כֵּךְ כְּשֶׁשְׁנִיחֶם נִתְקַנְּנִים, נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ אֹר לְכֵן כֶּסֶף לְאֹר הַנִּסְתָּר שְׂאִינוֹ נִרְאָה וְאִינוֹ נוֹדֵעַ מִה שֶׁשָּׂרָה עַל אוֹתוֹ הָאֹר הַלְּבָן, וְאִז הָאֹר שְׁלֵם. וְכֵךְ הָאָדָם שֶׁהוּא שְׁלֵם בְּכָל, וְאִז נִקְרָא קְדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים טז) לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְגוֹ. כְּמוֹ כֵן בְּסוֹד עֲלִיּוֹן.

אתה ה' תומיך ומשפיע בגורלי שהיא המלכות

"ה' מִנֵּת חֶלְקִי וְכוֹסֵי אֶתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי"

(ט"ז, ט): [זוהר ח"ג פ' בלק דף קצט:] זוהר תורה] אמר רבי יצחק בוא וראה, על עץ הזה שכל כחותיו בו תלויים, אמר דוד

זיו הזוהר

כד. זו מדת המלכות גורלו וחלקו של דוד:

לִי בְנַעֲמִים אֶף נִחַלְתָּ שְׁפָרָה עָלַי: ז אֶבְרַךְ אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אֶף
 לִילֹת יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי: ח שְׁוִיתִי יְהוָה לְנִגְדֵי תְמִיד כִּי מִיְמִינִי כָּל אֲמוֹט:
 ט לָכֵן שָׂמַח לִפְנֵי וַיִּגַּל בְּבוֹדֵי אֶף בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵּן לְבַטַּח: י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי
 לְשֹׂאֵל לֹא תִתֵּן חֲסִידֶךָ לְרֵאוֹת שְׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׂמֹחוֹת
 אֶת פְּנִיךָ נְעֻמוֹת בִּימִינֶךָ נֹצַח:

— זוהר תהלים —

[זוהר חדש פ' כי תשא דף טז:] עוד דרש רבי אלעזר ואמר, כתוב: "אֶבְרַךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי", וכתוב "אֶבְרַכְּהָ אֶת ה' בְּכָל עַת תְּמִיד תִּהְלֹתוּ בְּפִי" (תהלים לד, ב), למי נצרך ברכות מן התחתונים, לא"ת, שהיא נאחזת בהם כשלהבת בפתילה, ורוד שהיה יודע זה, אמר אברכה א"ת.

אף לילות יסרוני כליותי, מפחד בלילות תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימינך נצח (טז, יא): [זהר חדש פ' כי תשא] ועל זה (תהלים טז) תודיעני ארח חיים. כמו שנאמר (שמות ב) וידע אלהים. ארח חיים, ומי הוא? שבע שמחות, אותו שפל השבע נקלל בו, ויחזיר פניו כנגד פניך, שאני אחוז בהם. ואז נעמות בימינך נצח, שהשמאל נקלל בימין. וכשנקללת, חוזר הצור לעשות את פעלו של תמים, ועל כן זה יתנו.

אריה יושב על המזבח ואוכל את הקרבן "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימינך נצח" (טז, יא): [זוהר תורה; זוהר חדש] בוא וראה, כאשר

לפני התפילה אנו מושכים את השכינה עלינו

אלא למלאכים העליונים, שהם במרומים של היכל העליון, נאמר ברכו ה', אנו היושבים למטה, ברכו את ה', לפי שאנו צריכים להמשיך עלינו א"ת הזאת, ועמה נכנס אצל המלך, לחזות פניו, ועל כן אמר דוד: "אני בצדק אחזה פניך", בצד"ק ודאי, ולפיכך התחלת התפלה ברכו את ה', להמשיך על ראשינו א"ת הזאת, וכיון שאנו מושכים א"ת הזאת עלינו, יש לנו לומר התפלה ולשבח.

אסור לומר שלום לאיש קודם התפילה ולפיכך אסור לברך לאיש קודם שיתפלל האדם תפלתו, וימשוך על ראשו א"ת הזאת, ואם מקדים ומברך תחלה לאיש, הרי נתמשך לזה האיש במה על ראשו, במקומה של א"ת הזאת. ולפיכך למלאכים העליונים אמר "בְּרַכּוּ ה'", ואנחנו א"ת ה' להוספה.

מברכים את המלכות

"אֶבְרַךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי וגו'" (ט"ז, ז):

זיו הזוהר

כו. ובשביל התקשרות הזאת עם ישראל נקראת המלכות בשם כנסת ישראל:

כה. מדת המלכות נקראת א"ת, כיון שנכללת מן כ"ב אותיות, מן א' עד ת', וגם נקראת בשם צדק.

א תַּפְּלָה לְדוֹד שְׁמֵעָה יְהוָה צַדִּיק תִּקְשִׁיבָה רְנָתִי הַאֲזִינָה תַּפְּלָתִי

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים

לאומרו בדרך

שמעיה ה' צדק וגו' (יז, א): [שימוש תהלים לפרק יז]. טוב למאן דבעי למיזל באורחא. צלי יתיה ואת מצלח ושם שלו הוא י"ה. י' מן "שדוני, ה' מן "מרמה. ואמור. יהי רצון מלפניך י"ה השם הגבור והנורא שתצליח דרכי ותישר אורחותי אמן אמן אמן סלה סלה סלה.

זוהר תהלים

ישראל מטיבים מעשיהם, מזבח ההיא שולטת עם צד הימין, והיו רואים כתבנית אריה רובץ עליה על הקרבן ואוכל אותו, ולכך נקראת אריאל המזבח, קרית חנה דוד ודאי, כי חלקו של דוד היא, וכל ימיו עמל להאיר לה.

דוד התפלל שיתחברו תפארת עם מלכות ועל כן אמר "תודיעני ארח חיים", כמו שכתוב: "וידע אלהים" (שמות ב, כה), "ארח חיים", מי הוא כט, "שבע שמחות את פניך", זה שכל שבע נכללות בו, יחזיר פניו לעומת פניך שאני נאחז בהם, ואז "נעמות בימיך נצח", שהשמאל יתכלל בימין.

דוד המלך ויעקב אבינו צפו את ענני הגלות

שְׁמֵעָה ה' צַדִּיק תִּקְשִׁיבָה רְנָתִי הַאֲזִינָה

תַּפְּלָתִי (יז, א): [זוהר בראשית פ'

ויחי (דף רמג c) רבי יוסי ורבי חזקיה היו הולכים לראות את רבי שמעון בקפוטקיא. אמר רבי חזקיה זה שאמרנו לעולם יסדר אדם שבחו של רבוננו ואחר כך יתפלל תפלתו. מי שלבו טרוד ורוצה להתפלל תפלתו, והוא בצרה, ולא יכול לסדר את שבח רבוננו כראוי, מה הוא?

תַּפְּלָה לְדוֹד שְׁמֵעָה ה' צַדִּיק (יז, א): [זוהר

בראשית פ' בראשית (דף כג): עשירי

בתפלה, וזו שכינה, ועליה נאמר (תהלים יז) 'תפלה לדוד שמעה ה' צדק'. ודוד ברוח הקדש אמר באחרית הימים של הגלות, אמר על ישראל (שם) 'בחנת לבי פקדת לילה, ואין לילה אלא גלות, ומה שאמר איוב הכל היה משל על ישראל שאמר כלה ענן וילך, והשטן רצה לקטר לך, ואמר הקדוש ברוך הוא, איוב לא בדעת

בְּלֹא שִׁפְתַי מִרְמָה: ב מִלִּפְנֵיךָ מִשְׁפָּטִי יֵצֵא עֵינֶיךָ תַּחֲזִינָה מִיִּשְׂרָאֵל: ג בְּחַנְתָּ לְבִי פְקַדְתָּ לִילָה צָרַפְתָּנִי כֹל תִּמְצָא זַמְתִּי כֹל יַעֲבֹר פִּי: ד לַפְעֻלֹת אָדָם בְּדַבַּר שִׁפְתֶיךָ אֲנִי שָׁמַרְתִּי אַרְחוֹת פְּרִיזִין: ה תִּמְדָּךְ אֲשֶׁרִי בְּמַעֲגֵלֹתֶיךָ כֹּל נִמְוָטוּ פְעָמָי: ו אֲנִי קָרָאתֶיךָ כִּי תַעֲנֵנִי אֵל הַט אֲזַנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: ז הַפְלֵה חֲסִדֶיךָ מִזְשִׁיעַ חוֹסִים מִמַּתְקוֹמָמִים בִּימִינֶךָ: ח שְׁמַרְנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עֵינַי בְּצֵל בְּנִפְיֶךָ תִּסְתִּירֵנִי: ט מִפְנֵי רְשָׁעִים זֶה שְׁהוֹנֵנִי אִיבִי בְּנִפְשׁ יִקְיֹפוּ עָלָי: י חֲלָבִמוֹ סָגְרוּ פִימוֹ דַּבְּרוּ בְּגֵאוֹת: יא אֲשֶׁרֵינוּ עִתָּה (סבבנו) סָכְבֹנוּ עֵינֵיהֶם יִשִּׁיתוּ לְנִמְוֹת בְּאַרְצִי: יב דְּמִינוּ בְּאַרְיֵה יִכְסֹף לְטְרוֹף וְכִכְפִּיר יֵשֵׁב בְּמִסְתָּרִים: יג קוֹמָה יְהוָה־יְהוָה קְדָמָה פָּנָיו

זוהר תהלים

חביבה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שבכל זמן שכנסת ישראל באה לפני הקדוש ברוך הוא, הקדוש שמעה ה' צדק הקשיבה רנתי האזינה תפלתי. אמר דוד, אני התקשרתי עם כנסת ישראל, כמו שהיא נמצאת לפניך, גם אני כך נמצא. ומשום כך, שמעה ה' צדק - בראשונה, ואחר כך - הקשיבה רנתי האזינה תפלתי.

בְּלֹא שִׁפְתַי מִרְמָה, מה זה בלא שפתי מרמה? אלא כך שנינו, כל דבור ודבור של תפלה שמוציא אדם מפיו, עולה למעלה ובוקע רקיעים, ונכנס למקום שנכנס, ושם נבחן אותו הדבור, אם זה דבור כשר ואם לא. אם זה דבור כשר - מכניסים אותו לפני המלך הקדוש לעשות רצונו. ואם לא - מסטים אותו החוצה, ומתעוררת באותו דבור רוח אחרת.

אמר לו, אף על גב שלא יכול לכוון לבו ורצונו, סדור ושבח של רבונו למה שיגרע? אלא יסדר את שבח רבונו אף על גב שלא יכול לכוון, ויתפלל תפלתו. זהו שכתוב תפלה לרוד שמעה ה' צדק הקשיבה רנתי. שמעה ה' צדק - בתחלה, משום שהוא סדור של שבח רבונו. ואחר כך הקשיבה רנתי האזינה תפלתי. מי שיכול לסדר שבח רבונו ולא עושה, עליו כתוב (ישעיה א) גם כי תרבו תפלה אינני שמע ידיכם וגו'.

כל דבור ודבור של תפלה שמוציא אדם מפיו עולה למעלה ובוקע רקיעים, ונכנס למקום שנכנס, ושם נבחן אותו הדבור, אם זה דבור כשר ואם לא

שְׁמַעַה ה' צָדֵק הַקְשִׁיבָה רְנָתִי הָאֲזִינָה תִּפְלָתִי (י, א): [זוהר ויקרא פ' מצורע (דף נ"ה.)] רְבִי חִזְקִיָּה פִתַח וְאָמַר, (תהלים יז) 'שְׁמַעַה ה' צָדֵק' וְגו'. כְּמָה

זוהר

להזדווג עם המלכות, שנאחז דוד בפנים שלה,

הספירות ונקרא עץ החיים, הוא יחזור פניו

הַכְרִיעֵהוּ פְּלִטָה נַפְשִׁי מִרְשָׁע חֲרָבָה: יד מִמְּתִים יִדְּךָ יְהוָה מִמְּתִים
מִחֲלֵד חֲלָקֶם בַּחַיִּים (וצפניך) וְצַפְנֹנָה תִּמְלֵא בְטָנָם וְשִׁבְעוּ בָנִים וְהַנִּיחוּ יִתְרָם
לְעוֹלָלֵיהֶם: טו אֲנִי בְּצַדֵּק אֶחְזֶה פְּנִיךָ אֲשַׁבְּעָה בְּהַקְיִין תְּמוֹנֶתְךָ:

זוהר תהלים

על מה זה אלה שנהרגו בהרוגי העולם צדיקים
על ידי המלכות הנקראת צדק אחזה פניך פני ה'

"אני בצדק אחזה פניך וגו'" (יז, טו):

[זוהר תורה; זוהר חלק א' פ' נח דף עב.] פתח יהודי ההוא ואמר, דוד המלך חביבות ודבקות שלו באב"ן ההיא היהלא, ועליה אמר: "אָבֶן מְאֹסוּ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה" (תהלים קיח, כב), וכאשר חפץ להסתכל במראה כבוד רבונו, לקח אותה האב"ן בידו תחלה ואחר כך נכנסלב, לפי שכל מי החפץ להתראות לפני רבונו, לא יכנס אלא באב"ן ההיא, שנאמר: "בְּזֹאת יבא אֶהְרֵן אֶל הַקְּדוֹשׁ" (ויקרא טז, ג), ודוד התפאר עצמו ואמר: "אֲנִי בְּצַדֵּק אֶחְזֶה פְּנִיךָ" לז, וכל יגיעתו של דוד להתראות עם אב"ן ההיא כראוי לפני העלין.

לעזרתו להעלות תפלתו: לג. השכינה הקדושה במקורה מדת המלכות נקראת זא"ת, ונקראת אב"ן, ונקראת צד"ק: לד. אחזה פניך היינו התפארת מלך הקדוש, ששמו שם הוי"ה ברוך הוא:

ממתים ידך ה' ממתים מחלד חלקם

בחיים (יז, יד): [זוהר שמות פ' פקודי

דף ה'ג:] בא וראה, משום שרבי עקיבא עלה למעלה כראוי, נכנס בשלום ויצא בשלום. דוד שאל שאלה, ולא התפרש, שכתוב (תהלים יז) 'ממתים ידך ה' ממתים מחלד חלקם בחיים'. (תוהה) על מה זה אלה שנהרגו בהרוגי העולם צדיקים, זכאים, שלא חטאו חטא כדי שיענשו.

בא וראה, ממתים ידך ה' ממתים מחלד חלקם בחיים. כאן הוא שני צדדים - ידך ה', וחלד. ידך ה' - זה הקדוש ברוך הוא, שהנשמה מתכנסת אליו. ממתים מחלד - זה הצד האחר, שהגוף הוא שולט עליו, שכתוב (ישעיה לח) לא אביט אדם עוד עם יושבי חלד. זיו זוהר

ואז יומתק השמאל דין ויתכלל בימין רחמים: לא. מדת המלכות נקראת אב"ן, בסוד הכתוב: "על אבן אחת שבעה עינים" (זכריה ג, ט), שבעה דוקא ולא שבע, והבן: לב. פירוש, שהתקשר עצמו בשכינה הקדושה, ולקחה

ג לחודש

יח א לִמְנַצַּח לְעַבְדֵי יְהוָה לְדוֹד אֲשֶׁר דִּבֶּר לַיהוָה אֵת דְּבָרֵי
 הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם הַצִּיל יְהוָה אֹתוֹ מִכַּף כָּל אֹיְבָיו וּמִיַּד שָׂאוֹל:
 ב וַיֹּאמֶר אֲרַחֲמֶנּוּ יְהוָה חֲזִקֵינוּ: ג יְהוָה סִלְעֵי וּמַצִּוֹתַי וּמַפְלְטֵי אֱלֹהֵי
 צוּרֵי אַחֲסָה בּוֹ מְגַנֵּי וְקֶרֶן יִשְׁעֵי מִשְׁגָּבַי: ד מִחֲלָל אֶקְרָא יְהוָה וּמִן אֹיְבֵי
 אֹנִישׁ: ה אֶפְפוּנֵי חֲבָלֵי מָוֶת וְנַחֲלֵי בְלִיעַל יְבַעֲתוּנִי: ו חֲבָלֵי שָׂאוֹל סִבְבוּנֵי
 קַדְמוּנֵי מוֹקְשֵׁי מָוֶת: ז בְּצַר לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֵל אֱלֹהֵי אֲשׁוּעַ
 וְשָׁמַע מִחִיבָלוֹ קוֹלִי וְשִׁוְעָתִי לִפְנֵי תְבוּא בְּאֹזְנֵי: ח וַתִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ
 וּמִזְסָדֵי הָרִים יִרְגָּזוּ וַיִּתְגַּעְשׁוּ בִּי חָרָה לֹא: ט עָלָה עֵשָׂן בְּאִפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּי תֹאבֵל
 גְּחָלִים בָּעָרוֹ מִמֶּנּוּ: י וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדַּ וְעָרְפֶּל תַּחַת רַגְלָיו: יא וַיִּרְכַּב עַל כְּרוֹב

===== שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים =====

להנצל ממלכים

למנצח לעבד וגו' (יח, א): [שימוש תהלים לפרק יח] אם ראית לסטים באים לקראתך אמור אותם והם יברחו מלפניך ושם שלו הוא אליה. א' מן "אשר דבר, ל' מן "שאוּל, י' מן מ' ד"ממרום בא"ת ב"ש, ה' מן "האל הנותן. ואמור. יהי רצון מלפניך אלי"ה שתצילני מכל אויבי ומכל שונאי ומכל פגע רע. ועוד אמור אותם על מים ושמן ומשח החולה ויתרפא.

===== זוהר תהלים =====

ה' נתגלה אל ישראל במדת הרחמים
 "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדַּ וְעָרְפֶּל תַּחַת רַגְלָיו"
 (יה, י): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף 9): זוהר
 תורה] אמר רבי שמעון, בשעה שהקדוש
 ברוך הוא חפץ להתגלות בהר סיני, קרא
 הקדוש ברוך הוא לכל פמליא שלו,
 ואמר להם, עכשיו ישראל צעירים, שאין
 יודעים דרכי, ואני חפץ להתגלות
 עליהם, אם אתגלה עליהם בכח של
 גבורה לא יוכלו לסבול, אבל אתגלה
 עליהם ברחמים ויקבלו משפטי, זהו

שכתוב: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי" (שמות יט, טז),
 ביום השלישי ודאי, שהוא
 רחמים לה.

נתגלה ברחמים ונתן התורה שהוא מצד
 הגבורה

מניין, שכתוב: "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדַּ" (שמואל
 ב' כב, י), ובזה נתגלה הקדוש ברוך
 הוא לישראל, הקדים להם רחמים
 בתחלה, ואחר כך ניתנה להם התורה מצד
 הגבורה.

זו זוהר

הבנין ומדתה מדת הרחמים.

לה. ספירת התפארת נקראת שמי"ם, גם יום
 השלישי שהיא ספירה ג' מן ז' הספירות של ימי

וַיַּעַף וַיֵּרָא עַל בְּנֵי רוּחַ: יב וַיֵּשֶׁת הַשֶּׁנֶה סִתְרוֹ סְבִיבוֹתָיו סִכְתּוֹ חֲשֹׁבֶת מִיָּם עָבִי
שְׁחָקִים: יג מִנְגֵּה נִגְדּוֹ עָבִיו עָבְרוּ בְּרֹד וּגְחָלֵי אֵשׁ: יד וַיִּרְעַם בַּשָּׁמַיִם יְהוָה

זוהר תהלים

לְהִיכֵן יֵרֵד ה'

"וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד וַיַּעֲרַף תַּחַת רַגְלָיו" (יה, שם): [זוהר ח"ב פ' יתרו (ד' 19) זוהר תורה] רבי יצחק אמר כתוב: "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד" (שם), ונאמר: "וַיֵּרֵד ה' לְעֵינַי כָּל הַעָם עַל הַר סִינַי" (שמות יט, יא), "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד", אנה ירד, אפשר תאמר שירד לסיני, "עַל הַר סִינַי" כתובלו, ולא כתוב בהר סיני, אלא "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד", אנה ירד?

השכינה היתה על הר סיני וה' ירד עליה להתייחד עמה

אמר רבי יוסי, ירד במדרגותיו, ממדרגה למדרגה ומכתר לכתר, עד שנדבק באר"ץ ההיא, ואז נוארה הלבנה ועמדה בשלימות, זהו שכתוב: "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד" לאר"ץ ההיא, ובכך כתוב: "עַל הַר סִינַי", מה היה נמצא על הר סיני, זאת אומרת שזו השכינה.

כָּל הָעוֹלָם עוֹמֵד עַל עַמּוּד יְחִידִי צְדִיק סוֹד הָעוֹלָם

וַיִּרְעַם בַּשָּׁמַיִם ה' וַעֲלִיזוּ יַתֵּן קִלְוֹ בְּרֹד

וּגְחָלֵי אֵשׁ (יה, יד): [זוהר בראשית פ' וישב (ד' 19)] רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים יח) וַיִּרְעַם בַּשָּׁמַיִם ה' וַעֲלִיזוּ יַתֵּן קוֹלוֹ בְּרֹד וּגְחָלֵי אֵשׁ. בא ראה, כְּשֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, הַתְּקִין לוֹ שְׁבָעָה עֲמוּדִים עַל מַה שְּׁעוּמַד, וְכָל הָעֲמוּדִים עוֹמְדִים בְּעַמּוּד אֶחָד יְחִידִי, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ שְׁכָתוֹב (משלי ט) חֲכָמוֹת בְּנִתָּה בֵּיתָה חֲצָבָה עֲמוּדֶיהָ שְׁבָעָה, וְכָל אֵלֶּה הֵם עוֹמְדִים בְּדִרְגָּה אַחַת מֵהֶם שְׁנִקְרָאת (שם י) צְדִיק יְסוּד עוֹלָם. וְכִשְׁנִבְרָא הָעוֹלָם, נִבְרָא מֵאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁהוּא הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם וְתַקּוּנוֹ, שֶׁהוּא נִקְדָּה אַחַת שֶׁל הָעוֹלָם וְהֶאֱמָצַע שֶׁל הַכֹּל, וְמִי הוּא? צִיּוֹן, שְׁכָתוֹב (תהלים ג) מְזִמּוֹר לְאַסֵּף אֶל אֱלֹהִים ה' דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מְמֹרָח שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ. וּמֵאִיזָה מְקוֹם? מְצִיּוֹן, שְׁכָתוֹב מְצִיּוֹן מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. מֵאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁהוּא צֵד הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה כְּרָאוּי [וכעת ישראל החזיקו בו בסודות המצוות של התורה, משום שכל יום ויום מחזיק אדם בציצית שמתעטף בה], וְצִיּוֹן הַחֲזִיק וְהִנְקִדָּה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וּמֵהַמְּקוֹם הַהוּא נִתְּקַן כָּל

זו הזוהר

שנקראת א"רץ, שהיא המלכות והשכינה הקדושה, ונקראת לבנה, יען כי אין לה אורה, אלא מה שמאיר בה התפארת, עם שאר הספירות, וזהו שלימותה, ולולי שהיתה הורדה כזאת, שתנתן התורה על ידי התגלות אור האלהות באמצעות המלכות, לא היה באפשרות לישראל לסבול אור האלהות הגדולה, כי הרי גם אחר הירידה הזאת, היה קשה להם לסבול.

לו. כאן נדחקו מפורשי זוהר, ונראה לי שמה שמוקף הוא מיותר, ועיקר קושייתו, שכתוב: וירד סתם, ולא פירש לאן ירד, ואם תרצה לומר דהיינו שירד על הר סיני, הלא בתורה אחר שנאמר וירד ה', נכתב על הר סיני, אם כן גם כאן היה לו לומר על הר סיני ולא סתם וירד, ועל זה מתרץ רבי יוסי, שהמכוון הוא הורדה מן ספירות העליונות, עד הספירה

וְעֵלְיוֹן יִתֵּן קִלּוֹ בְרַד וְגַחְלֵי אֵשׁ: טו וַיִּשְׁלַח חֲצִיּוֹ וַיִּפְּצֵם וַיְבַרְקֵם רַב וַיהוָה: טז
 וַיִּרְאוּ אַפְיָם מִיּוֹם וַיִּגְלוּ מוֹסְדוֹת תְּבַל מִנְעֻרְתָּךְ יְהוָה: ז׳ מִנְשַׁמַּת רוּחַ
 אֶפְדָּ: יז וַיִּשְׁלַח מִפְּרוֹם יִקְחֵנִי וַיִּמְשְׁנֵי מִפְּרוֹם רַבִּים: יח וַיִּצְלַנִּי מֵאִיּוֹבֵי עֵז וּמִשְׁנֵאֵי
 בִּי אֲמָצוּ מִמֶּנִּי: יט וַיִּקְדְּמוּנִי בְיָוֶם אִיּוֹבֵי יְהוָה: כ׳ לְמִשְׁעַן לִי: כ׳ וַיִּצְיָאֵנִי
 לְפָרְחָב וַיַּחְלֲצֵנִי בִּי חֶפְצִי בִּי: כא וַיִּגְמְלֵנִי יְהוָה: כב כְּצַדִּיק כְּבָר יָדִי וַיִּשִׁיב לִי:
 כג בִּי שְׁמֵרְתִּי דְרָכֵי יְהוָה: כד וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהֵי יְהוָה: כה בִּי כָּל מִשְׁפָּטָיו
 לְנַגְדִּי וַחֲקָתָיו לֹא אָסִיר מִנִּי: כו וַאֲהֵי תָמִים עִמּוֹ וְאַשְׁתַּמֵּר מִעֲוֹנֵי: כז וַיִּשָּׁב
 יְהוָה: לח לִי כְּצַדִּיק כְּבָר יָדִי לְנַגְדִּי עֵינָיו: כט עִם חֲסִיד תִּתְחַפֵּד עִם גְּבַר תָּמִים

זוהר תהלים

משום שְהרי הוא הִיה מְכַשֵּׁף, כְּפָתוּב
 (בראשית כ) נחשתי וַיְבַרְכֵנִי ה' בְּגִלְגָלָה. וְאָף
 עַל גֵּב שִׁיעַקֵב נִקְרָא אִישׁ שָׁלֵם, מִשׁוּם כִּף
 הִיָּה שָׁלֵם, עִם מִי שֶׁהֲצַטְרַף לוֹ לְלַכֵּת עִמּוֹ
 בְּרַחֲמִים הִיָּה הוֹלֵךְ, וְעִם מִי שֶׁהֲצַטְרַף לוֹ
 לְלַכֵּת עִמּוֹ בְּדִין קָשָׁה וּבְעַקְמִימוֹת הִיָּה
 הוֹלֵךְ, מִשׁוּם שֶׁשְׁנֵי חֲלָקִים הָיוּ בוֹ, וְעֵלְיוֹ
 כְּתוּב (תהלים יח) 'עִם חֲסִיד תִּתְחַפֵּד וְעִם
 עַקֵּשׁ תִּתְפַּתֵּל'. עִם חֲסִיד בְּצַד הַחֲסִיד, וְעִם
 הַעַקֵּשׁ בְּצַד שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה, הַכֹּל כְּרָאוּי.

אוֹתָם שְׁאַחֲזִים בוֹ בְּאֲמוֹנַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא - מִגֵּן הוּא עַל כָּל אוֹתָם רוּחוֹת רְעוֹת
 וּמְזִיקִים שְׁמוֹשׁוּטִיִּים בְּעוֹלָם

הָאֵל תָּמִים דְּרָכֵי אִמְרַת ה' צְרוּפָה מִגֵּן
 הוּא כָּכֵל הַחֲסִים בוֹ (יה, לא): זוהר
 בראשית פ' בראשית (דף טו:): וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
 מְאֹרֶת וְכוּ'. מְאֹרֶת חֲסֵר, שְׁנִבְרָאָה אֶסְפְּרָה
 לְתִינּוּקוֹת. שְׁאֲחַר שְׁנַגְנָזוֹ אוֹר שֶׁל אוֹר
 הַרְאֵשׁוֹן, נִבְרָאָה קִלְפָּה לְמַח, וְאוֹתָהּ
 קִלְפָּה מִתְפַּשְּׁטֶת וּמוֹצִיאָה קִלְפָּה אַחֲרָת.
 כִּיּוֹן שְׁיוֹצֵאָתָּה, עוֹלָה וַיּוֹרְדָתָּה, מְגִיעָה לְגַבֵּי
 פְּנִים קִטְנוֹת, רוֹצָה לְהִתְדַבֵּק בָּהֶם

הָעוֹלָם וְנַעֲשֶׂה, וּמִתּוֹכוֹ נִזּוֹן כָּל הָעוֹלָם.
 וּבֹא וְרָאָה, וַיִּרְעַם בְּשָׁמַיִם ה' וְעֵלְיוֹן יִתֵּן
 קוֹלוֹ וְגו'. כִּיּוֹן שְׁאָמַר וַיִּרְעַם בְּשָׁמַיִם
 ה', לְמָה כְּתוּב וְעֵלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ? הִנֵּה [ס"א
 אלא] כָּאֵן סוּד הָאֲמוּנָה [על מה עולם]
 שְׁאֲמַרְנוּ שְׁצִיּוֹן הִיא הַשְּׁלֵמוֹת וְהִיפִי שֶׁל
 הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָם נִזּוֹן מִמֶּנּוּ, מִשׁוּם שֶׁשְׁתֵּי
 דְרָגוֹת הֵן, וְהֵן אַחַת, הֵם צִיּוֹן וַיְרוּשָׁלַיִם,
 זֶה דִּין וְזֶה רַחֲמִים, וְשִׁנְיָהֶם אֶחָד, מִכָּאֵן
 דִּין וּמִכָּאֵן רַחֲמִים. מִמְעַלָּה לְמַעַלָּה יוֹצֵא
 קוֹל שְׁנִשְׁמַע. לְאַחַר שְׁאוֹתוֹ הַקּוֹל יוֹצֵא
 וְנִשְׁמַע, אֲזַי יוֹצֵאִים הַדִּינִים וְדְרָכֵי הַדִּין,
 וְהַרְחֵמִים יוֹצֵאִים וְנִפְרָדִים מִשָּׁם. וַיִּרְעַם
 בְּשָׁמַיִם ה', זֶה בֵּית הַדִּין בְּרַחֲמִים. וְעֵלְיוֹן,
 אֵף עַל גֵּב שְׁאֵינוֹ נִמְצָא וְאֵינוֹ נוֹדַע, כִּיּוֹן
 שֶׁהַקּוֹל הַהוּא יוֹצֵא, אֲזַי נִמְצָא הַכֹּל, דִּין
 וְרַחֲמִים. זֶהוּ שְׁכַתּוּב וְעֵלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ. כִּיּוֹן
 שִׁיתֵּן קוֹלוֹ, אֲזַי בְּרַד וְגַחְלֵי אֵשׁ, מִיָּם וְאֵשׁ.

יעקב הַלֵּךְ עִם לְבוֹ בְּדִין

עִם חֲסִיד תִּתְחַפֵּד וְעִם עַקֵּשׁ תִּתְפַּתֵּל (יה,
 כ): זוהר בראשית פ' תולדות (דף קלט:):
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְכֵן בְּלִבְּךָ נִרְאָה כִּף,

תתמם: כו עם נכר תתברר ועם עקש תתפתל: כח כי אתה עם עני תושיע ועינים רמות תשפיל: כט כי אתה תאיר גרי יהוה אלתי וניה חשבי: ל כי כד ארץ גודד ובאלתי אדלג שור: לא האל תמים דרבו אמרת יהוה צרופה מגן הוא לכל החסים בו: לב כי מי אלוה מבלעדי יהוה ומי צור זולתי אלהינו: לד האל המאזני חיל ויתן תמים

זוהר תהלים

ומעופפים. אדם שמש מאה ושלישים שנים עם רוחות נקבות, עד שבאה נעמה, ומתוך יפיה טעו אחריה בני האלהים עז"א ועז"ל, והולידה מהם. וממנה התפשטו רוחות רעות ושדים בעולם, שהיא הולכת ומשוטטת בליה [נ"א: עם לילית] והולכת בעולם וצוחקת [נ"א וצוחקות] בבני אדם ועושות להם שישפכו קרי. ובכל מקום שנמצאים בני אדם ישנים יחידים בבית, שורות עליהם, ואוחזות ונדבקות בהם, ולוקחות מהם תאוה ומולידות מהם, ועוד פוגעות בו במחלות, והוא לא יודע. וכל זה בפגימת הלבנה. מארת, כשמתקנת הלבנה, מתהפכות האותיות (תהלים יח) 'אמרת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו'. מגן הוא על כל אותם רוחות רעות ומזיקים שמשוטטים בעולם בפגימתה לכל אותם שאחוזים בו באמונת הקדוש ברוך הוא.

ולהצטיר בתוכם, ולא רוצה להפרד מהם, מפריד אותה הקדוש ברוך הוא משם ומוריד אותה למטה, כשברא אדם כדי לתקן זה בעולם הזה. כיו שראתה את חנה דבוקה בצדו של אדם של יפי של מעלה וראתה דמות שלמה, פרחה משם, ורצתה כמו מקדם להתדבק בפנים קטנות. אותם שומרי השערים שלמעלה לא נתנו לה. נזף בהם הקדוש ברוך הוא והטיל אותה בשפולי הים, וישבה שם עד שחטא אדם ואשתו. אז הוציא אותה הקדוש ברוך הוא משפולי הים, ושולטת על כל אותם תינוקות פנים קטנות של בני אדם שראויים להענש בחטאי אבותיהם, והיא הולכת ומשוטטת בעולם. מתקרבת לשערי גן עדן שבארץ ורואה פרוכים, שומרי שערי גן העדן, ויושבת שם אצל אותו להט החרב, בגלל שהיא יצאה מצד אותו להט.

מי ציר פאלוקינו - משמעוּתה פמה פרושים

ומי צור זולתי אלהינו (יה, לב): [זוהר בראשית פ' לך לך (ד' טז)] ויהי אכרם בן תשעים שנה ותשע שנים וגו'. רבי אבא פתח, (שמואל ב כב) 'כי מי אל מבלעדי ה'

בשעה שמתהפך אותו להט, בורחת ומשוטטת בעולם, ומוצאת תינוקות שראויים להענש, וצוחקת בהם והורגת אותם. וזה בפגימת הלבנה שהקטינה את אורה, וזה מארת. כשנולד קיץ לא יכלה להתדבק בו. אחר כך התקרבה אליו והולידה רוחות ושדים

דְּרַבִּי: לֹד מְשֻׁנָּה רַגְלֵי בְּאֵילֹת וְעַל בְּמַתִּי יַעֲמִידֵנִי: לֹה מְלַמֵּד יָדֵי לְמַלְחָמָה
וְנִחַתָּה קִשְׁת נְחוּשָׁה זְרוּעֵתַי: לו וְתַתֵּן לִי מִגֵּן וְשַׁעַף וַיְמַיְנֶךָ תִּסְעֲרֵנִי וְעִנְיֹתֶךָ
תִּרְבֵּנִי: לז תִּרְחִיב צַעְדֵי תַחְתֵּי וְלֹא מַעְדֵי קַרְסְלֵי: לח אֲרִדּוּף אוֹיְבֵי וְאֲשִׁינָם וְלֹא
אֲשׁוּב עַד בְּלוֹתָם: לט אֲמַחֲצֵם וְלֹא יִבְלוּ קוּם יִפְלוּ תַחַת רַגְלֵי: מ וְתִאֲזַרְנִי חֵיל

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

שְׁיַמְצֵא הַדְּמוּת הַהִיא בְּצִיּוֹר שְׁלֵם כְּרֹאֵי.
אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, בַּא רְאָה, כַּמָּה גְדוּלִים הֵם
מַעֲשֵׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהָרִי
הָאֲמֻנּוֹת וְהַצִּיּוֹר שֶׁל הָאָדָם הִיא כְּמוֹ
הָעוֹלָם, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בוֹרֵא עוֹלָמוֹת, וּמְזוּנָג זְוֹנָגִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד
כְּרֹאֵי לוֹ, וְהוּא צִיר אֶת דְּמוּתָם טָרֵם בּוֹאֵם
לְעוֹלָם. בַּא רְאָה, שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב
זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם, וְכִי סֵפֶר הָיָה לוֹ?
אֵלָּא פִּרְשׁוּהָ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְאָה
לְאָדָם הִרְאֵשׁוֹן דּוֹר דּוֹר וְדוֹרְשָׁיו וְכוּ'. אִיךָ
הִרְאָה לוֹ? אִם תֹּאמַר שֶׁרְאָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ
שֶׁהֵם עֲתִידִים לְבֹא לְעוֹלָם כְּמִי שְׂרוּאָה
בְּחֻכְמָה מֵה יְבֹא לְעוֹלָם - לֹא כֵן, אֵלָּא
רְאָה בְּעֵינֵי אֶת כָּלֵם, וְאוֹתָהּ הַדְּמוּת
שֶׁעֲתִידִים לְעַמֵּד בָּהּ בְּעוֹלָם, אֶת כָּלֵם הוּא
רְאָה בְּעֵינָיו. מָה הֵטַעֵם? מִשׁוּם שְׁמִיּוֹם
שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, כָּל הַנִּפְשׁוֹת הַעֲתִידוֹת
לְעַמֵּד בְּבִנְיַי הָאָדָם, כֵּלָן עוֹמְדוֹת לְפָנַי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ הַדְּמוּת מִמֶּשׁ
שֶׁעֲתִידוֹת לְעַמֵּד בָּהּ בְּעוֹלָם.

כְּמוֹ כֵּן כָּל אוֹתָם הַצְּדִיקִים, אַחַר שִׁיּוּצֵאִים
מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל הַנִּפְשׁוֹת עוֹלוֹת,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לָהֶם דְּמוּת אַחֲרֵת
לְהַתְּלַבֵּשׁ בָּהּ כְּמוֹ שֶׁהָיוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה.
מִשׁוּם כֵּן כָּלֵם עוֹמְדִים לְפָנָיו, וְרְאָה אוֹתָם
אָדָם הִרְאֵשׁוֹן בְּעֵינָיו. וְאִם תֹּאמַר, שְׁאֲחַר
שְׂרָאָה אוֹתָם לֹא עִמְדוּ בְּקִיּוּמָם - בַּא

וּמִי צוֹר' וּגו'. דוֹד הַמְּלֶךְ אָמַר אֶת הַפְּסוּק
הַזֶּה, כִּי מִי אֵל מִבְּלַעֲדֵי ה' - מִי הוּא
הַשְּׁלִיט אוֹ הַמְּמַנֶּה שְׁיִכּוֹל לַעֲשׂוֹת דְּבַר
מִבְּלַעֲדֵי ה'? אֵלָּא מִי שֶׁהַצִּטּוּחַ מֵעַם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשׁוּם שֶׁכָּלֵם אֵין
עוֹמְדִים בְּרְשׁוּתָם וְלֹא יִכּוֹלִים לַעֲשׂוֹת
דְּבַר. וּמִי צוֹר - וּמִי הוּא הַתְּקִיף שְׁיִכּוֹל
לַעֲשׂוֹת תְּקִיף וּגְבוּרָה מַעֲצָמוֹ מִבְּלַעֲדֵי
אֱלֹהֵינוּ? אֵלָּא כָּלֵם בְּיַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְלֹא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת דְּבַר, רַק מְרְשׁוּתוֹ.

דְּבַר אַחַר 'כִּי מִי אֵל מִבְּלַעֲדֵי ה' -
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכֹּל בְּרְשׁוּתוֹ,
וְלֹא כְּמִי שֶׁנִּרְאָה בְּמִרְאֵה הַכּוֹכָבִים
וְהַמְּזֻלוֹת, שֶׁכָּלֵם מְרֹאִים דְּבַר, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מַחְלִיפוֹ לְגוֹן אַחַר. וּמִי צוֹר
זוֹלָתִי אֱלֹהֵינוּ, הָרִי פִּרְשׁוּהָ שְׁאֵין צִיר כְּמוֹ
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא צִיר שְׁלֵם,
עוֹשֶׂה וּמַצִּיר דְּמוּת בְּתוֹךְ דְּמוּת, וּמְשַׁלֵּם
אֶת אוֹתָהּ הַדְּמוּת בְּכָל תְּקוּנָה, וּמְכַנִּיס בּוֹ
נֶפֶשׁ עֲלִיוֹנָה, שְׂדוּמָה לְתַקְוַת הָעֲלִיּוֹן,
מִשׁוּם כֵּן אֵין צִיר כְּמוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
בַּא רְאָה, מֵאוֹתוֹ הַזֶּרַע שֶׁל אָדָם,
כְּשֶׁמִּתְעוֹרְרַת תְּשׁוּקָתוֹ לְנִקְבָתוֹ, וּנְקִבָתוֹ
מִתְעוֹרְרַת אֵלָיו, אִז מִתְחַבְּרִים שְׁנֵיהֶם יַחַד,
וַיּוּצֵא מֵהֶם בֵּן אֶחָד שֶׁכָּלוּל מִשְׁתֵּי דְמִיּוֹת
כְּאֶחָד, מִשׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צִיר
אוֹתוֹ בְּצִיּוֹר שֶׁנִּכְלָל מִשְׁנֵיהֶם. וְעַל כֵּן צָרִיךְ
אָדָם לְקַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּזִמְן הַהוּא, כְּדִי

לְמַלְחָמָה תִּבְרִיעַ קָמִי תַחְתִּי: מֵאֵיבֵי נְתַתָּה לִי עֶרְפָּה וּמִשְׁנְאֵי אֲצְמִיתֶם: מִבְּיַשְׁעוֹ וְאִין מוֹשִׁיעַ עַל יְהוָה: ^{מג} וְאֲשַׁחֲקֶם בַּעֲפָר עַל פְּנֵי רוּחַ בְּטִיט חוּצוֹת אֲרִיקֶם: מִדְּתַפְלִטְנִי מְרִיבֵי עִם תְּשִׁימֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם עִם לֹא יִדְעָתִי יַעֲבֹדוּנִי: מִה לְשִׁמְעַע אֲזִין יִשְׁמְעוּ לִי בְּנֵי נֶכֶד וּבְלֹד: וַיַּחֲרֵגוּ מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם: מִזִּי יְהוָה: ^{מז} וּבְרוּךְ צוּרֵי וַיְרוּם אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי:

— זוהר תהלים —

צור זולתי אלהינו, מי הציר הטוב שציר [שכולל] הכל [זה עם זה] כמו הקדוש ברוך הוא? דבר אחר כי מי אלוה - זה סוד הדבר, שהרי אל הוא כלל שנכלל מכל הדרגות. ואם תאמר שאל הנה היא דרגה אחרת, משום שכתוב (שם ז) ואל זעם בכל יום? בא ראה, שהרי אין אל מבלעדי ה' שאינו לבדו, ולא נפרד לעולמים, ועל כן כתוב (שמואל ב כב) כי מי אל מבלעדי ה' וגו'. ומי צור וגו', שהרי צור אינו לבדו, אלא הכל אחד, ככתוב (דברים ד) וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלהים וגו'.

כל מי שעוסק בדברי תורה ומשתדל בה זוכה להמשיך אותה עמו

חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי (יח, מז): [זוהר בראשית פ' ויצא (דף קסד.)] רבי יצחק ורבי ייסא היו הולכים בדרך. אמר רבי ייסא, הנה שכניה אצלנו, נתעסק בדברי תורה, שכל מי שעוסק בדברי תורה ומשתדל בה, זוכה להמשיך אותה עמו.

פתח רבי יצחק ואמר, (תהלים יח) חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי. הפסוק הזה הוא סוד. חי ה', וכי לא ידענו שהקדוש ברוך הוא נקרא חי? אלא אפלו

ותראה, כל דברי הקדוש ברוך הוא הם בקיום ועומדים לפניו עד שיוֹרְדִים לעולם. כמו זה כתוב (דברים כט) כי את אשר ישנו פה וגו'. הרי פרשוה, שכל בני האדם שעתידיים להיות בעולם, כלם נמצאו שם. כאן יש להסתכל, שהרי כתוב את אשר איננו פה וגו', ומשמע אלו [כלם] שיצאו מאותם שעמדו שם, משום שכתוב עמנו היום, ולא כתוב עמנו עומד היום. אלא ודאי [כאן] כלם עמדו שם, אלא שלא נראו לעין, משום כך כתוב עמנו היום אף על גב שלא נראו.

ואם תאמר, מה הטעם לא נראו כאן כמו שנראו לאדם הראשון שראה אותם עין בעין, והרי כאן ראו יותר? אלא כאן, כשנתנה תורה לישראל, מראה אחר ודרגות עליונות. היו רואים ומסתכלים עין בעין, והיו משתוקקים להסתכל ולראות בכבוד רבונם, ומשום כך ראו את הכבוד העליון של הקדוש ברוך הוא לבדו ולא מאחר. ועל כן, כל בני האדם שעתידיים לעמד בעולם, כלם עומדים לפני הקדוש ברוך הוא באותן הדמיות ממש שעתידיים לעמד בהן. זהו שכתוב (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך וגו'. גלמי ראו עיניך, מה הטעם? משום שדמות אחרת עליונה היתה כזה, ומשום כך כתוב (שם יח) ומי

מה האל הנותן נקמות לי וידבר עמים תחתתי: מט מפלטי מאיבי אף מן קמי תרומני מאיש חמס תצילני: נ על בן אודך בגוים יהונא וילשמך אומרה: נא (מנדל) מגדיל ישועות מלבו ועשה חסד למשיחו לרוד ולרעו עד עולם:

זוהר תהלים

על בן אודך בגוים ה' ולשמך אומרה (יה, ט):
 [זוהר שמות פ' יתרו (ד ט"ו)] וישמע יתרו וגו'. פתח ואמר (תהלים יח) 'על בן אודך בגוים ה' ולשמך אומרה'. דוד המלך אמר את זה ברוח הקדש בשעה שראה שכבוד הקדוש ברוך הוא לא עולה בעליה ולא מתכבד בעולם, אלא מצד שאר העמים. ואם תאמר, הרי הקדוש ברוך הוא לא מתכבד בעולם אלא משום ישראל - כך זה ודאי, שהרי ישראל הם היסוד של הנר להאיר, אבל כששאר העמים באים ומודים לו בשעבוד הכבוד של הקדוש ברוך הוא, אז נוסף יסוד הנר ומתחזק על כל מעשיו בחבור אחד, ושולט הקדוש ברוך הוא לבדו מעלה ומטה. כמו זה כל העולם, אימה ופחד נפל עליהם מלפני הקדוש ברוך הוא. כיון שבא יתרו, שהוא כמר עליון של כל יתר האלילים, אז התחזק ושלט כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל. משום שכל העולם, כששמעו שמע גבורתו של הקדוש ברוך הוא, זעו. וכלם היו מסתכלים ביתרו שהוא חכם וממנה גדול של כל אלילי העולם. כיון שראו שהוא בא ועובד לקדוש ברוך הוא, ואמר עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים, אז כלם התרחקו מעבודותיהם וידעו שאין בהם ממש, ואז התכבד כבוד השם הקדוש של הקדוש ברוך הוא בכל הצדדים. ולכן נרשמה פרשה זו בתורה, וראשית הפרשה היה בו, ביתרו.

צדיק גמור, הוא נקרא חי, שהרי חי - צדיק הוא למעלה וצדיק הוא למטה. למעלה הקדוש ברוך הוא נקרא חי - למטה הצדיק נקרא חי, שכתוב (שמואל ב כג) ובניהו בן יהוידע בן איש חי. למה נקרא חי? משום שהוא צדיק, שהרי צדיק נקרא חי, חי העולמים. וברוך צורי - הכל אחד. חי וברוך - שלא נפרדים זה מזה. שכאשר מתחברים יחד נקרא באר מים חיים. זה נובע החוצה, וזה מתמלא ממנו. וירום אלוהי ישעי - זה העולם העליון, שהוא רם ונשא, רם על הכל, שהרי ממנו יוצא הכל, [מקור שלא 90טק] וכל הנביעה שנובע למלא הבאר כראוי, ומשם מתברכת להאיר לכל אותם שלמטה. וכשמתמלאת [זו] הכל כראוי, אז וירום אלוהי ישעי.

חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי (יה, ט): [זוהר בראשית פ' מקץ (ד קצ"ג)] רבי אלעזר פתח ואמר, (תהלים יח) 'חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי'. אלוהי כתוב בוי"ו. הפסוק הזה יש להתבונן בו, חי ה' - זה חי, צדיק יסוד העולם, שנקרא חי העולמים. וברוך צורי - זהו שכתוב (שם קמד) ברוך ה' צורי, וזה העולם שמתקים על הצדיק הזה. וירום אלוהי ישעי. וירום - זה העולם העליון. אלוהי בנאו זה שמים, כמו שנאמר (שם קטז) השמים שמים לה'. יתרו כבד כבוד ה'

יט א לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד: ב הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מְגִיד

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

לחכמה

השמים מספרים וגו' (יט, ב): [שימוש תהלים לפרק יט] זה המזמור הוא טוב למאן דאית ביה רוח רעה אמור אותו ז"פ והוא יברח ושם שלו הוא ה"י. ה' מן "השמים", י' מן "גואלי". ואמור. יהי רצון מלפניך ה"י השם הגדול הגבור והנורא שתבריח (מפלוגי) זה רוח רעה. כתוב אותו ותלהו עליו. - ועוד למקשה לילד קח עפר מפרשת דרכים וכתוב בו עד "והוא כחתן יוצא", ושים על כריסה וכשתלד תסירהו מיד ואמור אותו ז' פעמים. ועוד לפתיחת הלב טהר עצמך וקח כוס יין ודבש ואמור. יהי רצון מלפניך ה"י שתפתח לבי או לב (פלוגי) בתורתך ובכל חכמה שלא ישכח לעולם מה שילמוד אמן אמן אמן סלה סלה סלה.

— זוהר תהלים —

הַכִּנָּה לַחֲפַת הַקֶּבֶ"ה עִם כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל
בְּלִמּוֹד הַתּוֹרָה בְּשִׁמְחָה
הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
מְגִיד הַרְקִיעַ (יט, ב): [זוהר -
הקדמת 99 זוהר (דף ת.נ)] רַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא
יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָה שֶׁהַפְּלָה
מִתְחַבֵּרַת בְּבַעֲלָה. שְׁשֻׁנֵינוּ, כָּל אוֹתָם
הַחֲבָרִים בְּנֵי הַיֵּכֶל הַפְּלָה, הַצְּטֻרְכוּ בְּאוֹתוֹ
לִילָה שֶׁהַפְּלָה עֲתִידָה לְהִיּוֹת לְמַחֲרָת
בַּתּוֹךְ הַחֲפָה עִם בַּעֲלָה לְהִיּוֹת עִמָּה כָּל
אוֹתוֹ הַלִּילָה, וְלִשְׁמַח עִמָּה בַּתְּקוּנָה
שְׁהִיא מִתְתַקְּנַת לְעֵסֶק בַּתּוֹרָה, מִתּוֹרָה
לְנַבִּיאִים, וּמִנְבִיאִים לְכַתּוּבִים, וּבִדְרָשׁוֹת
הַפְּסוּקִים וּבְסוּדוֹת הַחֲכָמָה, בְּגִלְל שְׁאֵלוֹ
הֵם תְּקוּנָה וְתַכְשִׁיטָה, וְהִיא וְעִלְמוּתָהּ
נִכְנָסֶת וְעוֹמְדָת עַל רְאִישֵׁיהֶם וּמִתְתַקְּנַת
בָּהֶם, וְשִׁמְחָה בָּהֶם כָּל אוֹתוֹ הַלִּילָה,
וְלִמְחֲרָת לֹא נִכְנָסֶת לַחֲפָה אֶלָּא יַחַד אִתָּם.
וְאַלֶּה נִקְרָאִים בְּנֵי הַחֲפָה. וְכִיּוֹן שֶׁנִּכְנָסֶת
לַחֲפָה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹאֵל עֲלֵיהֶם
וּמְבַרְךְ אוֹתָם, וּמַעֲטֵר אוֹתָם בַּעֲטֻרַת
הַפְּלָה. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם.

וְהִיא רַבִּי שְׁמַעוֹן וְכָל הַחֲבָרִים מְרַנְּנִים
בְּרִנַּת הַתּוֹרָה וּמְחַדְשִׁים דְּבָרֵי תּוֹרָה
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם, וְהִיא שְׁמַח רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְכָל שְׂאֵר הַחֲבָרִים. אָמַר לָהֶם רַבִּי
שְׁמַעוֹן, בְּנֵי, אֲשֶׁרֵי חֲלָקְכֶם, בְּגִלְל שְׁמַחַר
לֹא תִכְנַס הַפְּלָה לַחֲפָה אֶלָּא יַחַד אִתְּכֶם.
בְּגִלְל שְׁכַלְמֵם שְׁמַתְקַנִּים תְּקוּנָה בְּלִילָה
הַזֶּה וּשְׁמַחִים בָּהּ, כָּלֵם יִהְיוּ רְשׁוּמִים
וְכַתּוּבִים בְּסֵפֶר הַזְּכוּרֹנוֹת, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְבַרְכְּכֶם בְּשִׁבְעֵים בְּרָכוֹת וְעֵטְרוֹת שֶׁל
עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. פִּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
(תהלים יט) 'הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וְכוּ'.
פְּסוּק זֶה הֵרִי הַעֲמַדְנוּהוּ. אָבֵל בְּזִמְן זֶה
שֶׁהַפְּלָה מִתְעוֹרְרַת לְהַכְנִס לַחֲפָה, לְמַחֲרָת
מִתְתַקְּנַת וּמְאִירָה בְּקִשׁוּטָה יַחַד עִם
הַחֲבָרִים שְׁשֻׁמְחוּ עִמָּה כָּל אוֹתוֹ הַלִּילָה,
וְהִיא שְׁמַחָה אִתָּם. וְלִמְחֲרָת כְּמָה
אוּכְלוּסִים, צְבָאוֹת וּמְרַכְבוֹת חִילוֹת
וּמַחְנוֹת אִתָּה, וְהִיא וְכָלֵם מְחַכִּים לְכָל
אֶחָד וְאֶחָד שֶׁתְּקַנּוּ אוֹתָהּ בְּלִילָה הַזֶּה. כִּיּוֹן
שְׁמַתְחַבְּרִים כְּאֶחָד וְהִיא רוֹאֶה אֶת בַּעֲלָה,
מֵה כְּתוּב הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל.

הַרְקִיעַ: ג יום ליום יביע אִמְר וְלִילָה לְלִילָה יִחַזֵּה דַעַת: ד אין אִמְר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלָם: ה בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצֵה תִּבְל מְלִיָּהֶם לְשִׁמְשׁ שָׁם אֶחָל בָּהֶם: ו וְהוּא בְּחֶתֶן יֵצֵא מִחֶפְתּוֹ יִשִּׁישׁ בְּגִבּוֹר לְרוּיִן אֶרֶץ: ז מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ

—== זוהר תהלים ==—

הַשָּׁמַיִם - זֶה הַחֶתֶן שֶׁנִּכְנַס לַחֶפֶה. מִסְפָּרִים - מְאִירִים כְּזֹהֵר הַסְּפִיר שֶׁמְאִיר וְזוֹהֵר מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם. כְּבוֹד אֵל - זֶה כְּבוֹד כֹּלָה שֶׁנִּקְרָא אֵל, שֶׁכְּתוּב (תהלים ו) וְאֵל זוֹעֵם בְּכָל יוֹם. בְּכָל יְמֵי הַשָּׁנָה נִקְרָא אֵל, וְכַעַת כְּשֶׁהָרִי נִכְנַסֶּת לַחֶפֶה, נִקְרָא כְּבוֹד וְנִקְרָא אֵל. כְּבוֹד עַל כְּבוֹד. אֹרֶךְ עַל אֹרֶךְ. שְׁלֹטוֹן עַל שְׁלֹטוֹן. וְאֵז בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁהַשָּׁמַיִם נִכְנַס לַחֶפֶה וּבָא וּמְאִיר לָהּ, כֹּל אוֹתָם הַחֲבָרִים שֶׁהִתְקִינוּ אוֹתָהּ, כֹּלָם מִתְפָּרְשִׁים בְּשִׁמוֹתָם שָׁם, וְזֵהוּ שֶׁכְּתוּב וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ. מַעֲשֵׂה יְדִיו - אֵלֶּה אוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוֹם הַבְּרִית יַחַד עִם הַכֹּלָה. וְאוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוֹם הַבְּרִית נִקְרָאִים מַעֲשֵׂה יְדִיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנֵהוּ, זֶה בְּרִית הַקְּדִמָּה שֶׁחֲתוּמָהּ בְּכֹשֶׁר בֶּן הָאָדָם.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שִׁמְחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אַחַד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שִׁמְחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשֻׁמּוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדַע בְּסוּד רְבוּנוֹ.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שִׁמְחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אַחַד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שִׁמְחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשֻׁמּוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדַע בְּסוּד רְבוּנוֹ.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שִׁמְחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אַחַד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שִׁמְחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשֻׁמּוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדַע בְּסוּד רְבוּנוֹ.

וּתְקוּפָתוֹ עַל קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מִחֶמְתּוֹ: ה' תּוֹרַת יְהוָה: תְּמִימָה מְשִׁיבַת
נֶפֶשׁ עֲדוּת יְהוָה: נֶאֱמָנָה מִחֲבִימַת פֶּתִי: ט פִּקְוֵי יְהוָה: יִשְׂרִים
מִשְׁמַחֵי לֵב מִצּוֹת יְהוָה: כָּרָה מְאִירַת עֵינָיו: י יִרְאֵת יְהוָה: מְהוֹרָה

זוהר תהלים

שְׁמַאִיר וְנוֹצֵץ בְּהַתְנוּצְצוֹת מְכַל הַצְּדָדִים. זֶה בְּזָה, כְּדֵי לִהְיוֹת אֶחָד. וְלִכֵּן מִמְהָרִים
וְהֶרְקִיעַ הַזֶּה מִשְׁפִּיעַ לוֹ בְּמִשְׁכָּה שֶׁל
אֶהְבָּה וְתִשׁוּקָה לְהִשְׁקוֹת הַשְּׁקָאֵת הַשְּׁמַחָה
לְעָרֵב שֶׁבֵּת. וְכִשְׁשׁוּפֵעַ וּמוֹשֵׁף אוֹתוֹ הַטֵּל
שֶׁל הַבְּדִלָח, הַכֹּל (שׁוֹפֵעַ) מֵלֹא וְשָׁלֵם
בְּאוֹתִיּוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת בְּכֹל אוֹתָם שְׁבִילִים
קְדוּשִׁים. כִּיּוֹן שֶׁהַכֹּל מִתְחַבֵּר בּוֹ, נַעֲשֶׂה בּוֹ
דֶּרֶךְ לְהִשְׁקוֹת וּלְכַרֵּךְ לְמִטָּה. יוֹם לְיוֹם -

(זוהר שכתוב)

יִשְׂרָאֵל לְלִילָה יְחִיָּה דַעַת' - מְרַכְּבֹתֶיהָ (יז)
לְיוֹ) שֶׁהֵן גּוֹף הַכֶּסֶּא, וְכֵלֵן נִקְרְאוֹת
לִילוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים טז) אֵף לִילוֹת
יִסְרוּנֵי כְלִיּוֹתַי. מְרַכְּבָה עֲלִיּוֹנָה נִקְרְאֵת
יָמִים, יוֹם לְיוֹם. מְרַכְּבָה תַּחְתּוֹנָה נִקְרְאֵת
לִילוֹת, לִילָה לְלִילָה. יְחִיָּה דַעַת. יְחִיָּה -
יְחִיָּה. יְחִיָּה תּוֹלְדוֹת, שֶׁהֵם (כּהֵם) שְׁמַיִם.
וְאִם תֹּאמַר, יְחִיָּה לֹא יְחִיָּה - בֵּא וְרֵא, אֲשֶׁתּוֹ
כְּתוּב (בְּרַאשִׁית ג) וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ
חַוָּה, כִּי הִיא הָיְתָה אִם כָּל חַי. חַוָּה וְחַיָּה
בְּמִלָּה אַחַת עוֹלָיִם. וְעַל שֶׁהִסְתַּלְּקָה (יח)
הִסְתַּלְּקָה) ' וְנִכְנְסָה ו', שֶׁהוּא כְּרֵאוֹי, שֶׁהָרִי
ו' הוּא חַיִּים וְדַאי, וְעַל זֶה חַוָּה וְחַיָּה, ' (קטגה נוטלת)
נוֹטְלַת חַיִּים מו'. אֵף כָּאֵן יְחִיָּה - יְחִיָּה. דַעַת - זֶהוּ סוֹד הַשְּׁמַיִם. מֵה שְׁמַיִם
שֶׁשָּׁה צְדָדִים, אֵף כָּאֵן שֶׁשָּׁה צְדָדִים בְּאוֹתָן
תּוֹלְדוֹת שְׁיַחֲיָה כְּמוֹ שָׁלוֹ. וְלִכֵּן יוֹם לְיוֹם
נִכְלָל בְּדִרְגָּה עֲלִיּוֹנָה - אִמְר'. וְלִילָה
לְלִילָה - בְּסוֹד שֶׁל הַזְּכָר שְׁמַאִיר לָהּ,
שֶׁהוּא שְׁמוֹ (שְׁמַיִם), דַעַת. וּמִשׁוֹם שְׁאִמְר'
הַזֶּה הוּא סוֹד עֲלִיּוֹן, וְלֹא כִשְׁאֵר הָאִמְרוֹת,

וְהֶרְקִיעַ הַזֶּה מִשְׁפִּיעַ לוֹ בְּמִשְׁכָּה שֶׁל
אֶהְבָּה וְתִשׁוּקָה לְהִשְׁקוֹת הַשְּׁקָאֵת הַשְּׁמַחָה
לְעָרֵב שֶׁבֵּת. וְכִשְׁשׁוּפֵעַ וּמוֹשֵׁף אוֹתוֹ הַטֵּל
שֶׁל הַבְּדִלָח, הַכֹּל (שׁוֹפֵעַ) מֵלֹא וְשָׁלֵם
בְּאוֹתִיּוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת בְּכֹל אוֹתָם שְׁבִילִים
קְדוּשִׁים. כִּיּוֹן שֶׁהַכֹּל מִתְחַבֵּר בּוֹ, נַעֲשֶׂה בּוֹ
דֶּרֶךְ לְהִשְׁקוֹת וּלְכַרֵּךְ לְמִטָּה. יוֹם לְיוֹם -
יוֹם לְיוֹם וְטַבַּעַת לְטַבַּעַת. עַכְשָׁו מְדַבֵּר
הַכְּתוּב בְּדֶרֶךְ פְּרָט אֵיךְ הַשְּׁמַיִם מְסַפְּרִים
וּמִתְקַנְיִם בְּסַפִּירִיּוֹת וּבְהַתְנוּצְצוֹת עֲלִיּוֹנָה
לְכָבוֹד הַזֶּה, וְאֵיךְ שׁוֹפֵעַ וּמוֹשֵׁף אוֹתוֹ
הֶרְקִיעַ שֶׁפַע שֶׁל טַל עֲלִיּוֹן. וְאוֹמֵר, יוֹם
לְיוֹם יִבִּיעַ אִמְר'. יוֹם לְיוֹם וְדִרְגָּה לְדִרְגָּה,
יְחִיָּה (אוֹחוֹ) לְהַכְלִיל זֶה בְּזָה וְלִהְיֵאֵר זֶה מִזֶּה
מֵאוֹתָה סַפִּירִיּוֹת שֶׁנוֹצְצִים וּמְאִירִים
הַשְּׁמַיִם לְכָבוֹד הַזֶּה. יִבִּיעַ - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
מִבַּע אֶתְעַבֵּד וְגו'. מִמְהָרִים לִהְיֵאֵר זֶה מִזֶּה
וְלִהְתְּנוּצֵץ זֶה מִזֶּה מֵאוֹתוֹ סַפִּירִיּוֹת
וְהַתְנוּצְצוֹת.

אִמְר' - כָּלֵל שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת וְהַשְּׁבִילִים
שְׁיוּצָאִים מֵאֵב וְאֵם, וְאוֹתוֹ רֵאשׁ
שְׁיוּצָא מֵהֵם, שֶׁהוּא בֵּן בְּכוֹר. אֶלֶף - אָבָא.
וְכִשְׁהוּא עוֹלָה וְיוֹרֵד, מִתְחַבֵּרַת מ' עִם א',
וְהִיא אֵם. ו' - רֵאשׁ הַבְּכוֹר. כְּשֶׁמִּתְחַבֵּרַת
כָּל הָאוֹתִיּוֹת - אִמְר'. זֶה אוֹר שֶׁל אָב וְאֵם
וְהַבֵּן הַבְּכוֹר, וּמְאִירִים זֶה בְּזָה בְּחִבּוּר
אֶחָד. שׁוֹלֵט בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת. וְלִכֵּן הַכֹּל נִכְלָל

עומדת לעד משפטי יחונם אמת צדקו יחדו: יא הנחמדים מזהב ומפז

זוהר תהלים

ותשוקה של הפלה (של כלם) לתת לה אוצרות ומתנות, ולכן והוא כחתן יצא מחפתו.

מי זו חפתו? זה עדן. וסוד זה - (בראשית ב) ונהר יצא מעדן. עדן זוהי חפה שמכסה על הכל. ישיש כגבור. ישיש - מצד של אור ראשון שלא נמצא בו דין כלל. כגבור - מצד הגבורה. ואף על פי שגבורה היא דין שלם, כתוב כגבור, ולא גבור. משום שממתיק דין בחסד ונוטל הכל כאחד, בתשוקה ורצון שלם. וכל זה - לרוץ ארח, כמו שנאמר (ישעיה מג) הנותן בים דרך, להשקות ולהשלים את אור הלבנה בכל הצדדים, ולפתח בה דרך להאיר למטה.

'מקצה השמים מוצאו' - מסוף אלו השמים העליונים שאמרנו הוא מוציא, משום שבסיום הגוף הוא מוציא, ובאותו מקום נכר בין הזכר לנקבה. וזהו שכתוב (דברים ד) ולמקצה השמים ועד קצה השמים. קצה השמים - זה העולם העליון. ולמקצה השמים - זה (המלך ש) השלום שלו. כמו שזה נוטל את כל האורות וכלם בו, אף זה כף, נוטל כל האורות והוא יוצא מקצה השמים.

'ותקופתו' - שסובב (שהלבנה) בכל אותם הצדדים (הספירות) הקדושים שראויים להאיר ולהיות משקים ולהתנוצץ ממנו. ואין נסתר - אין מי שמכסה מאותו האור, שהרי לכלם הוא מאיר בכלל אחד, לכל אחד ואחד כראוי

חזר עליו הפסוק ואמר, אין אמר ואין דברים, כשאר אמירות העולם. אלא האמר הזה הוא סוד עליון בדרגות עליונות, שאין שם אמירות ודברים, ולא נשמעו כשאר הדרגות שהן סוד האמונה, שהן קול שנשמע. אבל אלה לא נשמעו לעולמים, וזהו שכתוב בלי נשמע קולם.

אבל בכל הארץ יצא קנם, אף על גב שהם נסתרים עליונים שלא נודעו לעולמים, השפע והמשיכה שלהם נמשך ושופע למטה. ומשום אותה משיכה יש לנו אמונה שלמה בעולם הזה, וכל בני העולם מדרגים סוד אמונות הקדוש ברוך הוא באותן דרגות כאלו נתגלו ולא היו נסתרים וגנוזים. וזהו ובקצה תכל מליהם - מראש העולם עד סוף העולם מדרגים אותם חכמי הלב באותן דרגות גנוזות, אף על גב שלא נודעו. אבל במה הם נודעים? משום שלשמש שם אהל בהם. משום השמש הקדושה, שהיא משכן מאותן דרגות עליונות קדושות, והוא אור שנוטל כל האורות הגנוזים ואתה משיכה שלהם, ובגללו נראית האמונה בכל העולם. מי שנוטל את השמש, כמי שנוטל את כל הדרגות, משום שהשמש הוא אהל שנקלל בהם ונוטל הכל, והוא מאיר לכל אותם הגנונים של האורות שלמטה. ולכן והוא כחתן יצא מחפתו - באור והתנוצצות של כל האורות הגנוזים. שכלם בתשוקה, ברצון שלם, נותנים לו רצונם ואורם, כמו שלחתן יש רצון

רַב וּמְתוּקִים מְדַבֵּשׁ וְנֹפֶת צוּפִים: יב גַּם עֲבָדְךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשֹׁמְרָם עֲקֹב רָב: יג שְׂגִיאוֹת מִי יִבִּין מִנְּסֻתְרוֹת נִקְנִי: יד גַּם מִזֵּדִים חֲשׂוֹךְ עֲבָדְךָ אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזוּ

===== זוהר תהלים =====

הַקִּדְשׁ עַל הָאוֹר וְהַתְּנוּצָצוֹת וְשִׁלְטוֹן (ושלמות) שֶׁל יוֹם הַשֶּׁבֶת עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים (ותקונה שגתקנת ביום זה מכל שאר הימים) בְּשִׁבִיל סוּד הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן שְׁמַאִיר בְּאוֹר, וְנוֹצֵץ בְּהַתְּנוּצָצוֹת, וְנִשְׁתַּלֵּם בְּשִׁלְמוֹת מַעֲלָה וּמִטָּה. וְאֲזוֹ תוֹרַת ה' תְּמִימָה, שֶׁבֶת שֶׁל עֶרֶב שֶׁבֶת (סוד של שמור כבוד לילה, שהיא תורת ה' תְּמִימָה, תורה שבעל פה, משה קבל תורה מסיני. והרי התעוררו על התורה שבעל פה, שאלו תורה שבכתב, הרי כתוב ויצו משה את הלויים וגו' לקוח את ספר התורה. וזה ראוי ללויים לזה שאוחז בשמש, והמלך שבא ממנו משה מאיר לישראל ארבעים שנה שמשביום, ותורת ה'זהעבר שבת) בְּסוּד אֶחָד, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. וְתִקְנֵנוּ (אנשי כנסת הגדולה סודו שלה שבת) הַחֲבָרִים רֵאשִׁית הַתְּשֻׁבָחוֹת מֵאוֹתָן תְּשֻׁבָחוֹת שֶׁל דָּוִד מְסוּד זֶה הַשָּׁמַיִם, שְׁנוּטֵל בְּרֵאשׁ וּמַאִיר לְכָל הַשָּׂאֵר. וְאַחַר כֵּן אוֹתוֹ נִהַר שְׁיוּצָא מֵעֵדֶן, וְזֶהוּ סוּד (תהלים לג) רִנְנוּ צְדִיקִים בַּה'. מִשׁוֹם שֶׁהִנְהָר הִזָּה כּוֹנֵס וְנוֹטֵל הַכֹּל מְסוּד הַשָּׁמַיִם בְּסוּד עֲלִיּוֹן, וּמְקוֹר הַחַיִּים, הַכֹּל כְּרֵאוּי בְּיוֹם זֶה. וְהַשֶּׁמֶשׁ מִתְקַן לְהַאִיר כְּרֵאוּי בְּיוֹם הִזָּה. וְאַחַר כֵּן הַלְּבָנָה שֶׁנִּפְרְדַת מֵהַצַּד הָאֲחֵר בְּיוֹם הִזָּה כְּדִי לְהִיּוֹת מְאִירָה מִן הַשֶּׁמֶשׁ, וְזֶהוּ לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ וְגו'. וְאַחַר שֶׁנִּפְרְדַת מִמֶּנּוּ, הָרִי מִתְחַבֵּר בְּשֶׁמֶשׁ, וְתְשֻׁבַחַת זוּ בְּעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שְׁמִכְנִיס בָּהּ הַשֶּׁמֶשׁ בְּלִבָּנָה. וְתְשֻׁבַחַת זוּ פְּרֻדַת הַלְּבָנָה מִן הַצַּד הָאֲחֵר, וְתְשֻׁבַחַת שֶׁל עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת בְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ. וְאַחַר כֵּן

לו. וּכְשֶׁכֻּלָּם נִשְׁלָמִים וּמְאִירִים מִתּוֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ, אֲזוֹ הַלְּבָנָה מִתְעַטֶּרֶת כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁלֵמָה בְּחֻמְשֵׁים שְׁעָרִים, וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב תוֹרַת ה' תְּמִימָה, שְׁהָרִי אֲזוֹ הִיא (שלמה) תְּמִימָה מְכַל הַצְּדָדִים, בְּסוּד שֶׁל חֻמֵּשׁ דְּרָגוֹת, כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהֵם חֻמֵּשׁ, סוּד שֶׁל חֻמְשֵׁים. וְלָכֵן הִיא בְּאֵה בְּחֻמֵּשׁ חֻמֵּשׁ תְּבוּת, כְּדִי לְהַשְׁלִים לְסוּד שֶׁל חֻמְשֵׁים. תוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ - הָרִי חֻמֵּשׁ. עֲדוּת ה' נֶאֱמָנָה מִחֻכְמַת פְּתִי - הָרִי חֻמֵּשׁ. פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מְשֻׁמְחֵי לֵב - הָרִי חֻמֵּשׁ. מִצּוֹת ה' בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם - הָרִי חֻמֵּשׁ. יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה עוֹמְדַת לְעַד - הָרִי חֻמֵּשׁ. מְשֻׁפְּטֵי ה' אֶמֶת צְדָקוֹ יִחַדּוּ - הָרִי חֻמֵּשׁ. וְכֻלָּם בְּאִים בְּחֻמֵּשׁ חֻמֵּשׁ, לְהַכְּלִל כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. וְלָכֵן, יְהוֹ"ה יְהוֹ"ה שֶׁשׁ פְּעָמִים, כְּנִגְשׁ שֶׁשֶׁת הַצְּדָדִים הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁהֵם סוּד הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן (השמים העליונים), וְעַל זֶה הַלְּבָנָה מִתְמַלֵּאת וְנִשְׁלָמַת בְּסוּדוֹר עֲלִיּוֹן כְּרֵאוּי, וְזֶהוּ בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת, שֶׁהַכֹּל נִשְׁלָם כְּרֵאוּי בְּסוּד הַשֶּׁבֶת מַעֲלָה וּמִטָּה. וְלָכֵן בְּיוֹם הִזָּה נּוֹסֵף אוֹר בְּכֹל, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. הַשָּׁמַיִם נוֹטְלִים מִמְּקוֹר הַחַיִּים בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהֵם מְאִירִים וּמִתְקַנְנִים אֶת הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן מְסוּד הַסֶּפֶר הָעֲלִיּוֹן - הָאֵב שֶׁל הַכֹּל. וּמְסוּד הַסֶּפֶר - הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. וְהוּא מְסוּד הַסֶּפֶר. וְלָכֵן מְסֻפְרִים, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, בְּסוּד שְׁלֹשַׁת הַשָּׁמוֹת הַלְלוּ, שְׁשׁוּלְטִים בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים. וְלָכֵן הַתְּשֻׁבָחַת הַזֹּאת אָמַר דָּוִד בְּרוּחַ

אִתָּם וְנִקְיִתִי מִפֶּשַׁע רָב: מו יִהְיֶה לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְחֲגִיזִין לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה: ז
צִוְרֵי וְנִאֲלֵי:

זוהר תהלים

(דברים ל) העדתי בכם היום את השמים, זה יעקב, מקום השמים. ומנין שהיא מעידה? שכתוב ואת הארץ. וכתוב (תהלים פט) כִּירַח יִכּוֹן עוֹלָם וְעַד בְּשַׁחַק נִאָּמַן. וכאשר ישראל בשלמות כמו שהיו (כראוי), עדים שלמים מעידים בהם, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, ובאותו הזמן שופע הטל שלמעלה ממקום העתיק. מתי? כשהם ביחוד. זהו שכתוב (שיר ה) שְׂרָאֲשֵׁי נִמְלֵא טָל. חשבון טל: יהוה אֶחָד. הקדוש ברוך הוא עם כנסת ישראל. שפאותה השעה יהיו ראויים ישראל לטל. וישראל שםפירים אותם, הם מיחדים אותם פעמים ביום - אחד בצד היום, ואחד בצד הלילה. ומהטל שהוא עתידים המתים להחיות לעולם הבא. זהו שכתוב (דניאל יב) ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו. מישיני - כמו שנאמר (שיר ה) אָנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עַר וְכוּ', המקום של לבי. קול דודי - המקום שנקרא קול, זה יעקב. שראשי נמלא טל - הינו ברכות שמים, שפאים למקום הזה שנקרא שמים, כשהוא ביחוד עם הנקבה, ותקום מן העפר. וכאשר יצחק ברוך את יעקב, אמר (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים, משום שראה שיעקב יורש את המקום ההוא. האלהים - זו האם העליונה. שמעטרת אותו בעטרות עליונות, להתחבר עם הגבירה. וכשמגיע הטל הזה לזעיר, מצד הצפון נקרא, ומצד הדרום שופע, עד שמגיע לכסא הכבוד.

התחברות ועליית הגבירה לבעלה, וזהו (שםצ) תפלה למשה איש האלהים. התחברות והתדבקות אשה בבעלה, לפרש ימין ושמאל לקבל אותה ולהיות כאחד בתבור אחד. (להיות אחד בסוד אחד. וכל אלו שמים מספרים להם ומתקנים אותם. מכאן והלאה תשבחות אחרות של שמחה ותשוקה שלמה. אבל אלו אותם תקון השלמות העליונה בסוד של השם הקדוש כראוי ותשבחות אלו, התקינו בתקון של שבת, שהוא עולה ומתעטר בעטרותיו כראוי, ועולים בסוד השם הקדוש להיות אחד בסוד של כבוד אל של השמים מספרים לו זוהרים לו כמו שאמרנו).

השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע וכו' (יט, כ-ט): נזוהר

חדש פ' בראשית (דף נ"ה): מבאר באריכות כל הפרק כל תיבה] ובא וראה, כתוב (תהלים יט) 'השמים מספרים כבוד אל'. מי השמים? השמים של הקדוש ברוך הוא, מספרים למקום שנקרא כבוד אל. מי זה כבוד אל? בתו של אברהם שנקראת אל. אל זה אברהם. מה מספרים? כמו שנאמר (איוב כח) אֲזַרְאֵה וְיִסְפְּרָה. מה זה ויספרה? כמו שנאמר (שם) מקום ספיר אבניה. ואותם השמים מתקנים אותה בכל תקונייה, את כבוד האל הזו. ועל זה ישראל למטה מביאים לה הארה בלחישיה, ממקור שלמעלה, ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. והמקום שנקרא שמים מעיד בהם. ועל כן עי"ן ודל"ת גדולות, להיות עדים. שמים, שכתוב

— תהלים — זוהר תהלים —

במסתרים. תורת ה' תמימה, כמו שנאמר (בראשית כה) ויעקב איש תם. 'משיבת נפש' - כמו שנאמר (ירמיה נא) נשבע ה' צבאות בנפשו. משום שהוא התקין אותה על תקוניה, וישב בביתה, וזן אותה בכל מה שהצטרקה, ועל כן משיבת נפש.

'עדות' ה' נאמנה (תהלים ט) - זה מקומו של יוסף, שנקרא עדות. למה נאמנה? משום שהוא המקום שמאיר, שלא יכזבו מימיו. מחכימת פתי - המקום שאין לו דעת, הוא מחכים אותה באותה חכמה קטנה שקבלה ממנו, ופרשה, ומנה אותה לפרנס את העולם, ונותנת למי שאין לו זכות משלו. 'פקודי ה' (שם) - אותם התלויים מאותה שבידה הפקדו כל גנזי המלך, ועל כן ישרים, כמו שנאמר (דברים לב) צדיק וישר הוא. וצדק נקרא כף. משמחי לב - שמחה זו כנסת ישראל, ומתי היא בשמחה? בזמן שמתחברת עם לב השמים. 'מצות ה' ברה' - אזי נעשית מצוה ברה. בראשונה נקראת מצוה, וכעת ששורה עליה תורה שבכתב, נקראת מצוה ברה, כמו שנאמר (שיר ו) ברה פתמה, וצדיק וצדק בשקול אחד.

'מאירת עינים' - (זכריה ד) עיני ה' המה משוטטים. מה הטעם מאירת? בראשונה מארת, כמו שכתוב (בראשית א) יהי מארת ברקיע השמים. וכשרקיע השמים הזה מאיר לה, היא מאירה, שנוספה בה יו"ד, אורו של הצדיק ופרישת שלומו, ואז הוא בגדל רב. ומתי היא ברה? כשנכללת הזכר עם הנקבה. 'יראת ה' טהורה' (תהלים ט) - השבח של

וכשמגיע לכסא הכבוד, המקום שנקרא ארץ, אזי צד הצפון שאוחז בו נקדש ונעשה שלג, ובו נברא העולם. ועל זה התעוררו הראשונים, מהיכן העולם נברא? משלג שתחת כסא הכבוד. ועל כך העולם אינו עומד בדין, עד שמתעוררים רחמים. זהו שכתוב (תהלים ט) 'השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע'. זה הרקיע שבו תלויים כל האורות והכוכבים, וזה צדיק שמשפיע אותם למקום הזה של כבוד. 'יום ליום יביע אמר' (שם), מי זה יום ליום? זה השמים והרקיע. 'ולילה ללילה יחיה דעת' - המקום הזה שנקרא לילה, משפיע לגבריאל שנקרא לילה, מה שקבל מהמקום שנקרא דעת, והוא (משלי כד) הון יקר ונעים, שגנו דעתו במקום הלילה. וגבריאל קבל משם, והוא שנקרא לילה, ומשפיע לתחתונים (ישעיה יא) רוח דעת ייראת ה'.

'אין אמר ואין דברים' (תהלים ט) - משום שהכל בלחש. בכל הארץ יצא קום - זה הקו האמצעי שמשפיע לארץ הזו. חזר פרש מי השמים? זה השמש. והוא כחתן יצא מחפתו - זו (שיר ג) העטרה שעטרה לו אמו. 'ישיש כגבור לרוץ ארח' (תהלים יט) להאיר ללבנה. מה זה ישיש כגבור? משום שצד הגבירה מתעורר בצד ההוא. (שם) מקצה השמים מוצאו - זה הראש של הכל. ותקופתו על קצותם, משום שהוא מקיף לכל, (שמות כו) מבריח מן הקצה אל הקצה. 'ואין נסתור מחמתו' (תהלים יט) - הינו שכתוב (ירמיה כג) אם יסתור איש

—== זוהר תהלים ==—

שנקראים צופים, כמו שנאמר נפת צופים. דבר אחר צופים - אלו למודי ה', שְׁמַאֲרִים בָּהּ, ומִשֵּׁם יוֹנְקִים הַנְּבִיאִים, פָּרַט לְמִשָּׁה שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה. ובאותו הזמן שְׁכָלוּלִים כָּלָם בְּאֶחָד, הם נְחַמְדִּים. דבר אחר 'יראת ה' טהורה עומדת לעד', בא וראה, אם אדם משתדל בראשונה במקום הזה שנקרא יראת ה', אזי תורתו עומדת לעד. מה הטעם? כדי שִׁיכַנֵּס מִכָּאן לְאַמוּנָה, מהפתח הזה של הכל. וכשפּוֹחַד מן המקום הזה, מתגדל המקום הזה ויֵוֹשֵׁב בְּאוֹר עִם הַמְּלֶךְ, משום שהוציאה בן טוב לעולם. ועל בן אָמֵר שְׁלֵמָה (קהלת יב) סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא. הסוף הזה, סוף הדרגות. סמ"ך רבתי, שהמקום הזה נקרא סמ"ך. משבאה האשה, בא סמ"ך, שכתוב (בראשית ב) וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׁר תַּחְתָּנָה. ומתי היא בשלמות ובגדל רב? כשאדם פּוֹחַד מִמְּנָה בַּהֲתַחֲלָה, ואחר כך עושה את מצוות אביו. זהו שכתוב (קהלת יב) אֵת הָאֱלֹהִים יִרָא וְאֵת מִצְוֹתָיו שִׁמֹּר. ועל זה כתוב (ויקרא יט) אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ. הקדים האם בִּירָאָה ראשונה. ואת מצותיו שִׁמֹּר - מצות ה'. מי עושה השם הקדוש למעלה? מי שעושה את זה. זהו שכתוב כי זה כל האדם, ואז נשלם האדם למעלה.

פֶּתַח וְאָמֵר, (משלי כד) יִרָא אֵת ה' בְּנֵי וְמֶלֶךְ. ירא את ה' - לחבר היראה בקדוש ברוך הוא. בני וְמֶלֶךְ - להמשיך האור מהאם העליונה, שנקראת מֶלֶךְ, לְבֵן הַבְּכוֹר הַזֶּה, לְהַכְנִס מִמֶּטָה לְמַעְלָה. דבר אחר בני וְמֶלֶךְ - תְּמַשִּׁיךְ הָאוֹר מֵהַבֵּן לְבַת,

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא בְּטָהֳרָה, כְּשֶׁהוּא מְאִיר לָהּ פָּנִים. עוֹמֶדֶת לְעַד - שְׁעוֹמֶדֶת תָּמִיד חוֹמָה רְמָה וְחֻזְקָה עַל בְּנֵיהָ. מְתִי? כְּשֶׁמִּשְׁפָּטִי ה' מִמָּקוֹם שֶׁל אֱמֶת מְאִירִים בָּהּ. וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) צָדְקוֹ יַחְדּוֹ, כְּשֶׁהֵם יַחַד בְּצַדֵּק הַזֶּה וְנוֹטְלִים אֵת שְׁמָהּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) צָדְקוֹ יַחְדּוֹ, וְהִיא הַשֵּׁם שְׁלֵהֶם, מִצְוֹת ה'.

דְּבַר אַחֵר 'פְּקוּדֵי ה' - נִצַּח וְהוֹד, שֶׁהֵם לְמוֹדֵי ה'. 'מִשְׁמַחֵי לֵב' - זֶה הָאֲתָרוּג שְׂדוּמָה לְלֵב. מִצְוֹת ה' - זֶה הָאֲתָרוּג. יִרָאת ה' - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי לא) אֲשֶׁה יִרָאת ה' הִיא תַתְּהַלֵּל. מֶה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁהִיא טְהוֹרָה. מִשְׁפָּטִי ה' אֱמֶת - אֵלּוֹ שֵׁשֶׁת הַבְּנִים שְׁכָלוּלִים בְּיַעֲקֹב, שֶׁנֶּאֱמַר מִשְׁפָּט, וְהוּא אֱמֶת. צָדְקוֹ יַחְדּוֹ - בִּיחּוּד שְׁלֵם בִּירָאת ה', שֶׁהִיא טְהוֹרָה. 'הַנְּחַמְדִּים מִזֶּהָב וּמִפֶּזוֹ רַב' (תהלים יט) מִצַּד הַזֶּהָב, זֶה שֶׁבַחוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ח) שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי. וּמִפֶּזוֹ - זֶה אֲבָרָהֶם, וְזֶה יְמִינוֹ תַחְבָּקֵנִי. רַב - זֶה יַעֲקֹב. וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ - דְּבַשׁ זֶה תָמָר, שְׁכָלוֹל זָכָר וְנִקְבָּה. וּמִשׁוֹם זֶה, מְתִי הֵם מִתּוֹקִים? כְּאֲשֶׁר נִתְחַבְּרוּ וַיִּצָּא מֵהֶם דְּבַשׁ.

'וְנִפְתַּח צוֹפִים' - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ד) נִפְתַּח תַּטּוּפָנָה שְׁפֹתַיִךְ כִּלְהָ. צוֹפִים - מִשׁוֹם שֶׁכָּל מִי שְׂרוּצָה לְצִפּוֹת וְלִהְתְּבוֹנֵן בְּמִרְאֵה הַזֶּה, מִסְתַּכֵּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל לג) צוֹפֵה נִתְתַּיִךְ לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְעֶת מִפִּי דְבַר. וְדַאֲי הַמָּקוֹם הַזֶּה נִקְרָא פֶּתַח הָאֲמוּנָה. וְכָתוּב (שם) וַאֲרָאָה מִרְאוֹת אֱלֹהִים. מִכָּאן וּמַעְלָה אֵין רְשׁוֹת לְהַסְתַּכֵּל. וְעַל כֵּן מִמְּנָה יוֹנְקִים אוֹתָם לְמוֹדֵי ה',

זוהר תהלים

ומשום פנחס התקים העולם, שחבר ברית בלילה. זהו שכתוב אם לא בריתי יומם ולילה. מה הטעם יומם? שהתחברה מ"ם סתומה ביום, ומארה בלילה. ואלמלא זה, חקות שמים וארץ לא שמת, אלו חקות שקבועים בזה, חקות התורה לא יתקיימו. ומתי יתקיימו? כשצדקו יחדו.

גם עבדך נזר בהם, מלטעות בתקוני המלך. שהרי בכל לילה משתדל בהם לחברם יחד. זהו שכתוב (תהלים קיט) חצות לילה אקום להודות לך. על משפטי צדקך - שמשפטים שהם נחמדים, וכוללים מכלם, יתחברו בצדק הזו. ואז, כאשר מתחברים, הם שומרים שלא יתקרב למקדש ערל וטמא. וכשהם שומרים אותה השמירה, שהיא סוף הדרגות שהוא עקב, אזי היא רב שמתחברת למעלה. ועל זה כתוב (משלי כב) עקב ענוה יראת ה'. עקב ענוה נתנה יראת ה'. ענוה - כמו שנאמר (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד, ונקרא (דברים לג) איש האלהים, וכתוב (תהלים יח) וענותך תרבני. וכתוב ראשית חכמה יראת ה', משום שבראש צריך לירא ממנה, ואחר כך לעלות בחכמה. דבר אחר, ראשית חכמה יראת ה' - זו היראה העליונה, ומשום שהיא ראש לתחתונים לקחה שם העליון. ועל זה נקראת עטרת, בשם הכתר העליון, הטמיר מהכל, ליחד הראש עם הסוף, ובשם אחד נכללת.

דבר אחר (תהלים יט) 'בשמרם עקב רב' - אותם משפטים שומרים את העקב רב הזה, שהרי יעקב, בעל הבית, שומר ביתו. והרי העירו על אותו (עקב) שנטל

שנקראת מלך. ועם שונים אל תתערב (שם) - שלא ישנה מסדר האמונה. שהרי בהתחלה צריך להשתדל ביראה הזו, שהיא הפתח לכל, ואחר בתורה שבכתב, שהיא למעלה. משום שכל אדם שאינו ירא חטא, אין לו רשות להכנס לפתח האמונה הזו. כיון שמהפתח הזה דוחים אותו - מהכל דוחים אותו, שאין לו במה שיכנס לכל. זהו שכתוב (תהלים קיח) זה השער לה'. ועל זה העירו הקדמונים, כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקימת. שיושבת החכמה על (תהלים פ) כנה אשר נטעה ימינה, שנקראת כבוד אל. ואם אין אדם ירא ממנה, היא מיסרת אותו, שהתמנתה ליסר את בני האדם. זהו שכתוב (משלי ו) ודרך חיים תוכחות מוסר. מי הוא הדרך לעץ החיים? שהוא שהתמנה על העולם ליסר את בני האדם שלא יטעו מדרך. ועם כל זה צריך לקשרה למעלה, משום שנקראת גוף, וצריכים (וצריכה) נשמה. ונדב ואביהוא, על שלא קשרו אותה, ונטלו ממנה הנשמה, לקחה את נשמתם, וגופם קים, כמו שעשו. (ויקרא י) וישומו עליה קטרת. משום שאין לה משלה חיים כלום, ועץ החיים נותן בה חיים, משום כך היא גוף. יעקב - הנשמה. העתיק - נשמה לנשמה. ופנחס שנתן שלום בארץ, חיים בארץ, נוספה לו נשמה והאירה לו פניה, משום שעורר חיים כנגדה, ועל זה באור פני מלך חיים. כשהמלך הזה שלמטה, פניה מאירים, חיים נדבקים בה. דבר אחר באור פני מלך חיים, זה יעקב, חיים, שבאים לו מהאם.

— תהלים — זוהר תהלים —

נַעֲשִׂים לָהֶם חֲבָרִים וְאוֹהֲבִים. [דף ט ע"א]
 אין אמר ואין דְּבָרִים - בְּשֵׁאֵר דְּבָרֵי
 הָעוֹלָם, שְׁלֹא נִשְׁמָעִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ
 וְלֹא צָרִיף לְשִׁמְעָם. אָבֵל הַדְּבָרִים הַלְלוּ,
 בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קִנּוּם. עוֹשִׂים מִדִּידָה, אוֹתָם
 דְּבָרִים מְדוֹרִים עֲלִיוֹנִים וּמְדוֹרִים
 תַּחְתּוֹנִים, מֵאֲלֵה נַעֲשִׂים רְקִיעִים, וּמֵאֲלֵה
 הָאָרֶץ, מֵאוֹתוֹ הַשְּׂבַח. וְאִם תֹּאמַר שְׂאוֹתָם
 דְּבָרִים בְּמָקוֹם אֶחָד מְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם -
 בְּקִצֵּה תֵּבֵל מְלִיָּהֶם. וְכִיּוֹן שְׁנַעֲשִׂים מֵהֶם
 רְקִיעִים, מִי שׁוֹרֵה בָהֶם חָזַר וְאָמַר, לְשִׁמְשׁ
 שֵׁם אֱהֵל בָּהֶם. אוֹתוֹ שִׁמְשׁ, קָדוֹשׁ שֵׁם
 מְדוֹרוֹ וּמִשְׁכְּנוֹ בָּהֶם וּמִתְעַטֵּר בָּהֶם.

בִּיּוֹן שְׁשׁוֹרֵה בְּאוֹתָם רְקִיעִים וּמִתְעַטֵּר
 בָּהֶם, אֲזֵי - וְהוּא כְּחֹתֵן יֵצֵא מִחֻפְתּוֹ.
 שִׁמְשׁ וְרֵץ בְּאוֹתָם רְקִיעִים. יוֹצֵא מֵהֶם וְרֵץ
 לְתוֹךְ מַגְדָּל אֶחָד אַחֵר בְּמָקוֹם אַחֵר. מְקַצֵּה
 הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ - וְדָאֵי מְעוֹלָם עֲלִיוֹן יוֹצֵא
 וּבָא, שֶׁהוּא קִצֵּה הַשָּׁמַיִם לְמַעְלָה.
 וְתִקּוּפְתּוֹ - מִי זֶה תִּקּוּפְתּוֹ זֶה קִצֵּה הַשָּׁמַיִם
 לְמַטָּה, שֶׁהִיא תִּקּוּפַת הַשָּׁנָה שְׁסוֹכְבַת אֶת
 כָּל הָאֵיבָרִים, וּמִתְקַשְׂרֶת מִן הַשָּׁמַיִם עַד
 רְקִיעַ זֶה. וְאִין נִסְתָּר מִחֻמְתּוֹ - שְׂאוֹתָהּ
 תִּקּוּפָה זֹאת וְתִקּוּפַת הַשִּׁמְשׁ שְׁמֹסֹבֵב בְּכָל
 צֵד. וְאִין נִסְתָּר - אִין מִי שְׁמִתְכֶסֶה מִמֶּנּוּ
 מְכַל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת שֶׁהֵיוּ כְּלָם מְקִיפּוֹת
 וּבְאוֹת אֵלָיו, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד אִין מִי
 שְׁמִתְכֶסֶה מִמֶּנּוּ. מִחֻמְתּוֹ - בְּשִׁעָה
 שְׁמִתְחַמֵּם וְשָׁב (וּמִשְׁתוֹקֵק) לְגִבְיָהֶם בְּתִשׁוּבָה
 (בְּתִשׁוּקָה) שְׁלֵמָה, כָּל הַשְּׂבַח הַזֶּה וְכָל הָעֲלִוִי
 הַזֶּה בְּגִלְלַת הַתּוֹרָה הוּא, שְׁכָתוֹב תּוֹרַת ה'
 תְּמִימָה. שֵׁשׁ פְּעָמִים כְּתוּב כָּאֵן ה', וְשִׁשָּׁה
 פְּסוּקִים מִן "הַשָּׁמַיִם מְסֻפְרִים" עַד "תּוֹרַת

אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁפָרַע שְׁבַע פְּרִיעוֹת,
 לְבַטֵּל שְׁבַעֵה רְאִשֵׁי הַנְּחֻשׁ, שְׁלֹא יִקְרַב
 לְמִקְדָּשׁ. 'צִם מְזִדִּים חֲשֵׁךְ עֲבָדָךְ', זִדִּים -
 זֶה הַנְּחֻשׁ שְׂרוּכֵב עָלָיו (סמ"ל). חֲשֵׁךְ עֲבָדָךְ
 - כְּמוֹ אוֹתוֹ הָעֶבֶד שֶׁכָּל מִפְתָּחוֹת אֲדוֹנּוֹ
 בִּידוֹ, אָמַר שֶׁהִיא בְּחֻשְׁכָּה וְצִלְמוֹת,
 בְּשִׁבִיל אוֹתָם זִדִּים שֶׁשְׁלִטוֹ בְּעוֹלָם וּגְרָמוֹ
 מִיָּתֵה, וְלִפְעָמִים פְּגוּמָה הַלְּבָנָה, וְשׁוֹלֵט
 הַנְּחֻשׁ.

וְדוֹד הָיָה מְבַקֵּשׁ עַל זֶה רַחֲמִים, וְאָמַר אֵל
 יִמְשְׁלוּ בִי אֲזֵי אֵינִי, שְׁלֹא יִשְׁלַט
 בְּמָקוֹמוֹ. לְשִׁמְר אוֹתוֹ הָעֵקֶב עַל יַד יַעֲקֹב,
 שְׁנִקְרָא גְדוֹל, בֶּן בְּכוֹר. שְׂאִין לָךְ בְּעוֹלָם
 שֶׁהַתְּגַבֵּר כְּנֹגַד הַנְּחֻשׁ הַזֶּה כְּמוֹ יַעֲקֹב,
 וְהִסִּירוֹ מִנְּחֻלָּתוֹ, מִשׁוּם שֶׁהוּא בַּעַל הַבַּיִת,
 שְׁלֹא יִטְמֵא בֵּיתוֹ.

הַשָּׁמַיִם מְסֻפְרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
 מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט ב): [זוהר
 הקדמת ספר הזוהר (דף ע"ג)] (תהלים יט) וּמַעֲשֵׂה
 יָדָיו מְגִיד הַרְקִיעַ. אֵלוֹ אוֹתָם הַחֲבָרִים
 שֶׁהַתְּחַבְּרוֹ עִם הַכֶּלֶה הַזֶּה וּבְעֲלֵי בְרִיתָהּ,
 מְגִיד וְרוֹשֵׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד. מִי הַרְקִיעַ זֶהוּ
 הַרְקִיעַ שְׁבוּ חֲמָה וְלִבְנָה וְכוּכְבָּבִים וּמְזֻלוֹת,
 וְזֶהוּ סֵפֶר זְכוֹרוֹן, הוּא מְגִיד וְרוֹשֵׁם אוֹתָם
 וְכוּתֵב אוֹתָם לְהִיּוֹת בְּנֵי הַהֵיכָל וְלַעֲשׂוֹת
 רְצוֹנָם תְּמִיד. (סו) יוֹם לְיוֹם יִבְיעַ אֲמַר - יוֹם
 קָדוֹשׁ מֵאוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ,
 מְשַׁבְּחִים אוֹתָם הַחֲבָרִים וְאוֹמְרִים אוֹתוֹ
 דָּבָר שְׂאֵמַר כָּל אֶחָד לְחֻבְרוֹ. יוֹם לְיוֹם יִבְיעַ
 אוֹתוֹ אֲמַר וּמְשַׁבְּחוֹ, וְלִילָה לְלִילָה - כָּל
 דְּרָגָה שְׁמִשְׁלֵמַת [נ"א: שְׁשׁוֹלֵטת] בְּלִילָה
 מְשַׁבְּחַ זֶה לְזֶה אוֹתוֹ דַּעַת שֶׁל כָּל אֶחָד
 מִחֻבְרוֹ, וּבְשִׁלְמוֹת [ס"א וּבִאֲהַבָּה] רַבָּה

— תהלים — זוהר תהלים —

אליו בעלי הדין. כששוכב הגוף בקבר, היא שומרת אותו. כשהנשמה הולכת להסתלק לשוב למקומה, היא הולכת לפני הנשמה ההיא. וכמה שערים נשברים מלפני התורה עד שנכנסת למקומה, ועומדת על האדם עד שיתעורר בזמן שיקומו המתים של העולם, והיא מלמדת עליו סגוריה. זהו שכתוב (משלי ו) בהתהלךך תנחה אתך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך. בהתהלךך תנחה אתך - כמו שנתבאר. בשכבך תשמר עליך - בשעה ששוכב הגוף בקבר, שהרי אז בזמן שהוא נדון הגוף בקבר, ואז התורה מגנה עליו. והקיצות היא תשיחך - כמו שנתבאר, בזמן שיתעוררו המתים של העולם מן העפר, היא תשיחך להיות עליך סגור.

רבי אלעזר אמר, היא תשיחך, מה זה היא תשיחך? משום שאף על גב שעכשו יקומו מהעפר, התורה לא תשתכח מהם, שהרי אז ידעו את כל אותה התורה שעזבו כשהסתלקו מן העולם הזה. אותה התורה שמונה מאותו זמן, ותכנס למעיהם כמו מקדם, והיא תדבר במעיהם. וכל הדברים מתקנים יותר מכמו שהיו בראשונה, שהרי כל אותם הדברים שהוא לא יכל להשיג אותם כראוי והוא השתדל בהם ולא נדבק בהם - כלם נכנסים למעיו מתקנים והתורה תדבר בו. זהו שכתוב והקיצות היא תשיחך. רבי יהודה אמר, כמו זה כל מי שמשתדל בתורה בעולם הזה, זוכה להשתדל בה לעולם הבא, והנה נתבאר.

ה' תמימה". ועל סוד זה כתוב בראשית - הרי שש אותיות. ברא אלהים את השמים ואת הארץ - הרי שש תבות. פסוקים אחרים כנגד שש פעמים ה'. ששה פסוקים בגלל שש אותיות של כאן. ששה שמות בגלל שש תבות של כאן.

הכל עומד על קיום התורה ושכרה והגנתה לאחר הפטירה וחובת ההשתדלות בתורה

תורת ה' תמימה משיבת נפש (יט, ח):

[זוהר בראשית פ' וישב (דף קפג א):]

ויקחה וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים יט) תורת ה' תמימה משיבת נפש. נמי שמבטל דברי תורה כאלו החריב עולם שלם] כמה יש לבני אדם להשתדל בתורה, שכל מי שמשתדל בתורה, יהיו לו חיים בעולם הזה ובעולם הבא וזוכה בשני עולמות. ואפלו מי שמשתדל בתורה ולא משתדל בה לשמה כראוי, זוכה לשכר טוב בעולם הזה, ואין דנים אותו בעולם ההוא.

[דף קפה ע"א] ובא וראה, כתוב (משלי ג) ארך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד. ארך ימים באותו שמשתדל בתורה לשמה, שיש לו ארך ימים בעולם ההוא שבו ארך הימים, ואותם הימים הם ודאי ימים, שם הוא בטחון הקדשה שלמעלה שבוטח אדם בעולם הזה להשתדל בתורה, להתחזק בעולם ההוא, בשמאלה עשר וכבוד, יש לו שכר טוב ושלווה בעולם הזה. וכ"כ מי שמשתדל בתורה לשמה, כשיוצא מן העולם הזה, התורה הולכת לפניו ומכריזה לפניו ומגנה עליו שלא יקרבו

— תהלים — זוהר תהלים —

כְּשֶׁעֲדִין לֹא יוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ, לֹא יִכּוֹל לִסְבֹּל, שְׁהָרִי לְבוֹ פֹּרֵחַ לְשַׁעָה. וּכְשִׁיּוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ, עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ וְיִכּוֹל לִסְבֹּל. כָּל שֶׁכֵּן כָּאֵן, (וכאן אינו כך) שְׁהָרִי מִשֶּׁה אָמַר לָהֶם כָּל מַה שְׁהָיָה אַחַר כֵּךְ וְחִזַּק לָבָם בַּדְּבָרִים, וְלֹא יִכְלוּ לִסְבֹּל. כָּל שֶׁכֵּן אִם לֹא הָיָה אוֹמֵר לָהֶם דְּבָר. וּמִשׁוּם כֵּךְ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בַּתְּחִלָּה, וְחִזַּק לָבָם, וְאַחַר כֵּךְ וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם. וְעַם כָּל זֶה לֹא יִכְלוּ לִסְבֹּל, שְׁהָרִי שְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חִיָּיא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁשָּׁמְעוּ דְבָרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פָּרַחָה נִשְׁמָתָם, וְעָלְתָה נִשְׁמָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַד כִּפְסָא כְּבוֹדוֹ לְהַדְּבִק שָׁם. [דף 97 ע"א] אָמַרְהָ תוֹרָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִי לְחִנָּם הֵייתִי מֵאֲלֵפִים שְׁנַיִם טָרַם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם?! לְחִנָּם כְּתוּב בֵּה (ויקרא יז) וַאֲשֵׁר אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכָם, (שמות ל) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר, (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים?! אֵיפֹה הֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הַחֲזִירָה הַתּוֹרָה אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקּוּמוֹ. הַתּוֹרָה חִזְקָה וְאַחֲזָה בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם לְהַחֲזִיר אוֹתָן לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים יט) 'תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ'. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ מִפֶּשׁ.

מִי שְׁאוֹמֵר שְׁאוֹתוֹ סְפוֹר שֶׁל הַתּוֹרָה לְהִרְאוֹת רַק עַל אוֹתוֹ סְפוֹר בְּלִבָּד הוּא בָּא תַּפְּח רֹחוֹ. **תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ וְכוּ'** (יט, ח): [זוהר במדבר פ' בהעלותך (דף קמ"ט)]. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. פָּגְעוּ בְּאוֹתָם הָרִי קָרְדוּ. עַד שְׁהָיוּ הוֹלְכִים, הָרִים רַבִּי אֶלְעָזָר עֵינָיו, וְרָאָה אוֹתָם הָרִים רָמִים, וְהָיוּ חֲשׂוֹכִים,

בֹּא רְאֵה, אוֹתוֹ הָאִישׁ שְׁלֹא זוֹכֵה לְהִשְׁתַּדֵּל בְּעוֹלָם הַזֶּה בַּתּוֹרָה וְהוּא הוֹלֵךְ בַּחֲשֻׁכָה, כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, נוֹטְלִים אוֹתוֹ וּמְכַנְּסִים אוֹתוֹ לְגִיחָנָם לְמִקּוּם הַתְּחַתּוֹן, שְׁלֹא יִהְיֶה מֵרַחֵם עָלָיו, שְׁנִקְרָא בּוֹר שְׁאוֹן טִיט הַיָּיִן, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (תהלים מ) 'וַיַּעֲלֵנִי מִבוֹר שְׁאוֹן מְטִיט הַיָּיִן וַיִּקֶּם עַל סֵלַע רְגְלִי כוֹנֵן אֲשׁוּרִי'. וּמִשׁוּם כֵּךְ, אוֹתוֹ שְׁלֹא מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִתְנַפֵּף בְּטַנוּפוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, מַה כְּתוּב? וַיִּקְרָהוּ וַיִּשְׁלַכּוּ אוֹתוֹ הַבְּרָה - זֶה הוּא הַגִּיחָנָם, הַמִּקּוּם שְׁדָנִים אֶת אוֹתָם שְׁלֹא הִשְׁתַּדְּלוּ בַּתּוֹרָה. וְהַבוֹר רַק - כְּמוֹ שְׁהוּא הָיָה רִיק, מַה הִטְעַם? מִשׁוּם שְׁלֹא הָיָה בּוֹ מִים. וּבֹא וְרָאָה כְּמַה הוּא הָעֵנָשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁהָרִי לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מֵהָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה אֲלֵא מִשׁוּם שֶׁהִסְתַּלְקוּ מִן הַתּוֹרָה וְנִעְזְבוּ מִמֶּנָּה, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ירמיה ט) מִי הָאִישׁ הַחֲכָם וַיִּבֶן אֶת זֹאת וְגו' עַל מַה אֲבָדָה הָאָרֶץ וְגו'. וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרַתִי וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִכָּאֵן (ישעיה ה) לִכֵּן גָּלָה עִמִּי מִבְּלִי דַעַת. מִשׁוּם כֵּךְ הַכֹּל עוֹמֵד עַל קִיּוּם הַתּוֹרָה, וְהָעוֹלָם לֹא מִתְקַיֵּם בְּקִיּוּמוֹ אֲלֵא בַּתּוֹרָה, שְׁהִיא קִיּוּם הָעוֹלָמוֹת, מַעֲלָה וּמִטָּה, שֶׁכְּתוּב (ירמיה לג) אִם לֹא כִרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי.

תּוֹרַת הַשָּׁמַיִם מְשִׁיבָה נֶפֶשׁ הָאָדָם

תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ (יט, ח): [זוהר שמות פ' יתרו (דף פ"ט):] וַיִּרְדַּ מִשֶּׁה אֵל הָעַם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִהִי הָאֲמִירָה הַזֹּאת שֶׁכְּתוּב וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם, וְלֹא כְּתוּב מַה אָמַר? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֹּא וְרָאָה, דֶּרֶךְ הָעוֹלָם הוּא, כְּשֶׁבָאָה שְׁמַחָה לְאָדָם אוֹ כְּשֶׁבָא צַעַר -

— תהלים — זוהר תהלים —

אמת, אלא ודאי תורה קדושה עליונה היא תורת אמת.

בא ראה, מלך בשר ודם לא מכבודו לדבר דברי הדיוט, כל שכן לכתבם. ואם עולה בדעתך שמלך עליון הקדוש ברוך הוא לא היו לו דברים קדושים לכתב ולעשות מהם תורה, אלא שהוא כנס דברי הדיוטות, כמו דברי עשו, דברי הגר, דברי לבן ביצקב, דברי האתון, דברי בלעם, דברי בלק, דברי זמרי, וכנסם, וכל שאר הספורים שכתובים, ועשה מהם תורה. אם כן, למה נקראת תורת אמת, (תהלים יט) 'תורת ה' תמימה, עדות ה' נאמנה, פקודי ה' ישרים, מצות ה' ברה, יראת ה' טהורה, משפטי ה' אמת, וכתוב הנחמדים מזהב ומפז רב', אלה אותם דברי תורה? אלא ודאי תורה קדושה עליונה היא תורת אמת, תורת ה' תמימה, וכל דבר ודבר בא להראות דברים (אחרים) עליונים. שאותו דבר של אותו ספור לא להראות על עצמו יצא בלבד בא, אלא להראות על אותו כלל הוא בא, כמו שבארנו.

התורה הקדושה מטהרת ומרפא את האדם

יראת ה' טהורה עומדת לעד (יט, ט): נזוהר ויקרא פ' קדושים (דף ט"ז) ובא ראה, האדם לא נטהר לעולמים, אלא בדברי תורה. משום כך דברי תורה לא מקבלים טמאה, משום שהיא עומדת לטהר את אלו הטמאים, והרפואה נמצאת בתורה, שכתוב (משלי ג) רפאות תהי לשרף ושקוי לעצמותיך. והטהרה נמצאת בתורה, שכתוב (תהלים יט) 'יראת ה' טהורה עומדת

ופחדו בפחד. אמר רבי אלעזר לאותם חברים, אלו אבא כאן, לא היינו פוחדים. אבל כיון שאנו שלשה ודברי תורה בינינו, הדין כאן לא נמצא.

פתח רבי אלעזר ואמר, כתוב (בראשית ח) ותנח התבה בחדש השביעי וגו', על הרי אררט וגו'. כמה חביבים דברי התורה, שבכל דבר ודבר יש סודות עליונים, והתורה בלה נקראת עליונה. ושינוי בשלש עשרה מדות של התורה: כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד, לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל בלוי יצא. שהרי התורה, שהיא כלל עליון, אף על גב שיוצא ממנה ספור אחד בעולם, ודאי לא באה להראות את אותו ספור, אלא להראות דברים עליונים וסודות עליונים. ולא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל בלוי יצא. משום שאותו ספור של התורה או אותו מעשה, אף על גב שהוא יצא מכלל התורה, לא להראות על עצמו יצא בלבד, אלא להראות על אותו כלל עליון של התורה בלה יצא. כגון זה, שכתוב (בראשית ח) ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. ודאי פסוק זה יצא מכלל התורה, ובא בספור העולם. מה אכפת לנו אם שורה כזה או כזה, שהרי במקום אחד שישרה? אלא ללמד על הכלל בלוי יצא. ואשריהם ישאל שנתנה להם תורה עליונה תורת אמת. ומי שאומר שאותו ספור של התורה, להראות על אותו ספור בלבד הוא בא - תפח רוחו. שאם כן, היא אינה תורה עליונה, תורת

— תהלים — זוהר תהלים —

נחש, סטה לך מדרכך, שהרי אותו האיש שב והתנחם על מה שעשה, ולא יוסיף לעשות אותו דבר. תמהו החברים. אמר רבי אבא: מה זה? אמר להם: שתקו. אמר רבי אלעזר: נחש נחש, אמר שלחשו לך משמים, התנחם אותו האיש, ושם בראשו שלא ישוב לחטא הזה לעולמים, סטה לך מדרכך! קם הנחש בקיומו, ולא נסע לכאן ולכאן. שב כמו מקדם, ואמר לו: נחש נחש, ידעתי מה שאתה רוצה. שוב מדרכך, שהרי גוי רשע בא, שעשה רע ליהודי אחד, והנה הוא ישן במערתך. לך והרג אותו! מיד חזר אותו הנחש, ודלג דלוגים לפניו. אמר רבי אלעזר: חברים, אם לא הייתי כאן, כמה רעות היה עושה אותו נחש, שהרי איש אחד יהודי עשה מעשה של חטא, וטרם שב בתשובה, לחשו לנחש הזה להרג אותו, ונמלך אותו האיש בין כך ובין כך, והתנחם מחטאו, ואמר שלא ישוב לעולמים לחטא הזה, ועל זה נצל מן הדין.

אמרו החברים לרבי אלעזר: כמה ידעת? אמר להם: סימן נתן לי אבא, ואני מכיר בו. אמרו לו: מילא הנחש שהכרת בו, אותו שהתנחם ושב מחטאו כמה ידעת? אמר להם: כשהיה הולך אותו נחש, קשקשויו היו עולים וזנבו זקוף, והוא שהלך בכהלה. רוח אחר היה הולך כנגדו, והיה קורא לפניו: שוב מדרכך, שהרי אותו האיש שב מחטאו והתנחם. ואותו הנחש הרע לא היה מקשיב, עד שיתנו לו כפר במקום אותו איש שהתחייב הריגה, ושב מדרכו והתנחם. שכן דרך

לעד. מה זה עומדת לעד? שעומדת תמיד באותה טהרה, ולא זזה ממנה לעולמים. אמר לו, 'ראת ה' כתוב, ולא תורה. אמר לו, כך הוא ודאי, שהרי התורה באה מצד הגבורה. אמר לו, ומשם יצאה?! מכאן יצאה! שכתוב ראשית חכמה יראת ה', וכתוב יראת ה' טהורה. [דף פ"א ע"א] ותורה נקראת קדשה, שכתוב כי קדוש אני ה', וזו התורה שהיא השם הקדוש העליון. ועל כן, מי שמשתדל בה נטהר, ואחר כך מתקדש, שכתוב קדשים תהיו. לא כתוב קדשים היו, אלא תהיו, תהיו ודאי. אמר לו, כך הוא, ומקרא כתוב, (שמות יט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, וכתוב אלה הדברים וגו'. למדנו, קדשת התורה קדשה שעולה על כל הקדשות. והקדשה של החכמה הנסתרת עולה על הכל. אמר לו, אין תורה בלי חכמה, ואין חכמה בלי תורה, והכל הוא בדרגה אחת והכל אחד. אלא תורה נמצאת עם החכמה העליונה, ובה היא עומדת, ובה נטעו שרשיה מכל הצדדים.

מעשה: ברבי אלעזר והנחש - משפטי ה' אמת צדקו יחדו

משפטי ה' אמת צדקו יחדו (יט, י): [זוהר ח"ד פ' בלק (דף ט"ו)] מהשמטות

במדבר ט"ו [ו] ה' ה' ה' ה' והשמש היתה מאד חזקה. ראו אותו שדה ביפי של עשבים, ומים יוצאים לכל צד, ועצים של שדה רבים. ישבו שם. אמר רבי אלעזר: כמה נאה מקום זה לנוח בו. בעוד שהיו יושבים, הנה נחש גדל בא, בחזק השמש. עבר לפניו. אמר לו רבי אלעזר: נחש

זוהר תהלים

ואחר שנמלך ושכ מחטאו, פעת הוא התכבד מעצמו, והקדוש ברוך הוא קורא עליו ואומר, מאשר יקרת - אתה מעצמך יקרת. בעיני נכבדת ואני אהבתיך, שהרי אין אהבה לקדוש ברוך הוא עם אדם בעולם, אלא למי ששכ מחטאו, ועל זה ואני אהבתיך. אבל מה אעשה, שהרי נתת רשות לנחש להזיק. זוהי עצה - ואתן אדם תחתיך. מיהו האדם שנתן הקדוש ברוך הוא כפר תחתי? אותו האדם שבא מהעם של הצד הרע, שאותו הנחש יאכל משלו, שכתוב ואתן אדם, אל תקרי אדם אלא אדם. ולאמים, זה הוא (בראשית כה) ולאם מלאם יאמץ, וזה זרעו של עשו שנתן תחת נפשו.

בעוד שהיו יושבים, הנה אותו היהודי שגזל אותו הגוי ההוא, שהרג אותו הנחש, בא מהדרך ועיף. ומתוך חזק השמש נכנס לאותו שדה וישב תחת עץ אחד, והוא מתרעם לקדוש ברוך הוא ומצדיק עליו הדין, ואומר: רבון העולם, גלוי וידוע לפניך שאני לא חששתי עלי ועל גופי ועל ממוני כלום, שהרי בדין נעשה כל מה שנעשה, אבל אב ואם זקנים יש לי, שאין לי במה אפרנס אותם, ועל זה חששתי. ועוד על כל זה - צרור אחד של דינרים שהיה באותו הארנק, של עני אחד לעשות חפה לבתו העניה, מה יעשה? רבון העולם, על זה כואבני בלבי יותר.

בכה ואמר, (תהלים יט) 'משפטי ה' אמת צדקו יחדו'. דיניו של רבון העולם הם אמת. למה הם אמת, משום שצדקו יחדו? שהרי בשעת הדין, כשהקדוש ברוך

הנחש למעלה ולמטה - כיון שנתנה לו רשות, לא שב, עד שמשלים אותו הדין הרע שנתנה לו רשות לעשות, או שיתנו לו במקומו רשע אחר ככפר, שהרי לא יצא ריקם, כיון שנתנה לו רשות.

אמר לו: מילא כל זה, אותו גוי שאמר שנתן לו כפר במה ידעת? אמר להם: כיון שדברת לנחש, אותו הרוח שהיה הולך כנגדו ולחש לו שישוב לדרך, שהרי התנחם אותו האיש, הוא דלג על אזני ואמר לי.

תמהו החברים. אמר רבי אלעזר: חברים, נלך ונראה, שהרי הנחש כבר עשה את מה שעשה. קמו וקברו לסלע אחד באותו השדה. מצאו אותו הגוי מת, ואותו הנחש ברוך על עקבו, ולא היה נבדל ממנו. לאחר נפרד מעקבו, ועלה על גרונה, ונכרך שם. ומשם ירד על עקבו, ולא היה נפרד ממנו. מצאו לו ארנק אחד מלא דינרים, שגזל ליהודי אחד בדרך והכה אותו. נטל רבי אלעזר את הארנק, ואמר: ברוך הרחמן, שבכל הוא עושה שליחות. שבו לאותו המקום שהיו.

פתח רבי אלעזר ואמר, (ישעיה מג) מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיך ואתן אדם תחתיך ולאמים תחת נפשך. מאשר יקרת?! יקר היה צריך להיות, וכך צריך: מאשר אתה יקר בעיני. מה זה יקרת? מכלל שהוא מעצמו התכבד. כך הוא ודאי, שכל אדם שהוא בחובה לפני הקדוש ברוך הוא, בראשונה הוא מזלזל. והוא תועבה לפני הקדוש ברוך הוא,

—== זוהר תהלים ==—

כל מה שְׁעֲשִׂיתָ - נֶאֱדָה עֲשִׂיתָ, וְעוֹד, שְׁהִרְאִיתָ כְּחֵךְ וּגְבוּרַתְךָ בּוֹ וְעֲשִׂיתָ נִקְמוֹת רַבּוֹת, וְהִרְיֵנוּ רְאִינוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְהִרְאִיתָ כָּל מַה שְׁעֲשִׂיתָ. מִכָּאן וְהִלָּאָה לְךָ וְהִתְחַבַּא בְּמַעְרַתְךָ, וּגְזוֹרֵנִי עֲלֶיךָ, שְׁלֵא תִזִּיק לְבְרִיָּה בְּעוֹלָם. נִפְרַד אֹתוֹ הַנְּחָשׁ, וְכַפֵּף רֵאשׁוֹ וְהִלֵּךְ לוֹ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְאוֹתוֹ הַיְהוּדִי: טַל אֵת תַּכְשִׁיט שׁוֹנֵאָף, שְׁהִרְיֵנוּ כִּיִּס דִּינְרִים שֶׁל זָהָב יֵשׁ לוֹ אֶצְלוֹ, וְעוֹזֵב לוֹ אֵת בְּגָדָיו, וְאֵל תַּטֵּל מִשְׁלוֹ כְּלוֹם. וְלֵךְ לְאִישׁ שְׁבִמְקוֹם פְּלוּנִי, וְתִמְצָא שְׁמֵתָהּ אֶשְׁתּוֹ. לֵךְ אֵלָיו, וְתֵן לוֹ כִּיִּס הַדִּינְרִים הַזֶּה, מִשׁוּם שְׁלֵאוֹתוֹ הָאִישׁ יֵשׁ בֵּין אַחַד, וְשָׁמוּ שְׁמֵעוֹן, וְהִיָּה הוֹלֵךְ עִם סְחוּרָה עַל הַיָּם, וְהֵם בְּסַפִּינָה, וּבְנוֹ שֶׁל הַגּוֹי הַזֶּה גָּנַב לוֹ אוֹתוֹ הַכִּיִּס, וְנָתַן אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ רָשָׁע. וְאָמַר לְאוֹתוֹ הַיְהוּדִי, שִׁיעֲלָה כִּיִּס זֶה לְבָנוּ, שְׁבַקְרוּב יָבֵא אֵלָיו, וְיוֹדֶה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַחֲזִיר הָאֲבָדָה לְבַעֲלֶיהָ. וְכַךְ עָשָׂה. נָטַל הַכִּיִּס, וְהִשְׁתַּחֲוָה לְפָנָיו רַבִּי אֶלְעָזָר, וְנָשַׁק יָדָיו. תְּמָהוּ הַחֲבָרִים.

אָמַר רַבִּי אֲבָא: בְּכָל הַדְרָךְ הַזֶּה יֵשׁ תְּמִיָּהָה בְּכָל מַה שְׁרָאִינוּ בָּךְ, וְכַעֲת הִיא תְּמִיָּהָה עַל תְּמִיָּהָה, מַה זֶה? אָמַר לוֹ: דְּבַר אֵינּוּ בְּסִימָן, וְלֵא בְּחֻקְמָה, אֶלֶּא שְׁרוּחֵי מִסְתַּפְּל, וְאֵנִי רְאִיתִי כְּאֵלוֹ בְּעֵינַי רְאִיתִי. תְּמָהוּ כָּל הַחֲבָרִים. וְכֵלָם הִלְכוּ, וְאוֹתוֹ הַיְהוּדִי עֲמָהֶם, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְחַמְיֹו. כִּיִּן שֶׁהִגִּיעוּ לְשֵׁם, מְצָאוּ אֵת חַמְיֹו שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב עַל גְּבִי מִטָּתוֹ וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה. בְּרַךְ בְּרַכָּה רַבִּי אֶלְעָזָר, וּבְרַכּוּ הַחֲבָרִים, וְהוּא שְׂמַח עִמָּם.

הוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת דִּין, כְּמָה בְּעֲלֵי מְגִנִּים עוֹמְדִים מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, וְנִלְחָמִים אֵלוֹ בְּאֵלוֹ, וּמִצְדִּיקִים אֵלוֹ בְּאֵלוֹ. כִּיִּן שֶׁהִצְדִּיקוּ אֵלוֹ בְּאֵלוֹ וְהִסְכִּימוּ יַחַד, אֲזִי מִשְׁפָּטִי ה' אִמְתַּת צְדָקוֹ יַחְדּוֹ. אִימְתִּי צְדָקוֹ יַחְדּוֹ? כְּשֶׁמִּצְדִּיקִים כָּל בְּנֵי הַדִּין שְׁלַמְעָלָה. וְאֵנִי, רַבּוֹן הָעוֹלָם, עַל זֶה אֲנִי בּוֹכָה, וְלֹא עַל שְׁלִי!

שְׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר וְהַחֲבָרִים, וְקָמוּ אֵלָיו. רְאוּ אוֹתוֹ שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב תַּחַת אוֹתוֹ הָעֵץ, וְהִחֲזִיקוּ בּוֹ, וְנָטְלוּ אוֹתוֹ אֵלֵיהֶם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אֵל תִּפְחַד צְדִיק אִמְתָּה, שְׂאֵם אֵינְךָ צְדִיק שֶׁל אִמְתָּה, לֹא יִרְחִישׁ לְךָ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נֵס גְּדוֹל כְּמוֹ שְׁעָשָׂה. וּבְרֵאשׁוֹנָה טַל אֲרִנַּק הַדִּינְרִים שְׁלֵךְ, וְתִרְאֶה מַה שְׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשַׁבִּילְךָ.

הִיָּךְ עִמָּם, וְרָאָה אוֹתוֹ הַגּוֹי מֵת, וְהִנְחָשׁ הִיָּה עוֹשֶׂה בּוֹ נִקְמוֹת, וְהִיָּה בְרוּךְ עַל צְוֹאָרוֹ כְּבְרֵאשׁוֹנָה. הִשְׁתַּטַּח אוֹתוֹ הַיְהוּדִי בְּעַפְרָה, וְהוֹדָה וְשִׁבַּח אֵת רַבּוֹן הָעוֹלָם, וְקָם וְנָשַׁק יָדָיו רַבִּי אֶלְעָזָר וְהַחֲבָרִים. אָמַר לָהֶם: כַּעֲת יִדְעַתִּי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְחִישׁ נֵס זֶה בְּגִלְלָכֶם.

אֲבָא רַבִּינּוּ, עַל הָאֵב וְהָאֵם הַזְּקֵנִים שִׁישׁ לִי אֲנִי בּוֹכָה, וְעַל עֲנִי אַחַד שְׁנָתָן לִי צְרוּר זֶה. פָּתַח הָאֲרִנַּק, וְהִרְאָה לָהֶם אֵת הַצְּרוּר, וְכֵן הִרְאָה לָהֶם מִכָּה שְׁעָשָׂה לוֹ אוֹתוֹ הַגּוֹי. הִתְפַּלֵּל עֲלָיו רַבִּי אֶלְעָזָר, וְנִרְפָּא.

קָרְבוּ לְאוֹתוֹ הַגּוֹי כְּמוֹ מְקַדָּם, וְרְאוּ אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ שֶׁהִיָּה עוֹשֶׂה בּוֹ נִקְמוֹת כְּבְרֵאשׁוֹנָה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: נְחָשׁ נְחָשׁ,

—== זוהר תהלים ==—

הבא. בא וראה, כל מי שמשתדל בתורה, אחוז בעץ החיים. כיון שאחוז בו - בכל אחוז, שכתוב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה וגו'.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי - דברים נסתרים בלב

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי וכו' (יט, טו):

[זוהר בראשית פ' וישלח (דף קסט.)]
בא ראה, דוד המלך אמר, (תהלים יט) 'יהיו לרצון אמרי פי, אלו דברים שהתפרשו. 'והגיון לבי' - אלו דברים נסתרים שלא יכול בן אדם לפרשם בפיו, זהו הגיון, שהוא בלב, שלא יכול להתפרש. ועל זה צריך הדבר להתפרש בפפה, ודבר שתלוי בלב, והכל סוד הוא. אחד כנגד דרגה תחתונה, ואחד כנגד דרגה עליונה. דבר שהתפרש, כנגד דרגה תחתונה שהצטרף להתפרש. אותו שתלוי בלב הוא כנגד דרגה פנימית יותר, והכל הוא כאחד. ועל זה אמר יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך וגו'. כמו זה אמר יעקב. בתחלה פרש הדבר כראוי, ואחר כך הסתיר הדבר שתלוי בהגיון הלב שלא צריך לפרש, שכתוב (בראשית לב) ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב. כאן הוא דבר התלוי בלב שלא צריך לפרש, וכן צריך כמו שאמרנו, כדי ליחד יחוד שלם כראוי. אשרי הצדיקים שיודעים לסדר שבח רבונם כראוי ולבקש בקשתם, ולכן כתוב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

פתח ואמר, (ירמיה יז) רפאני ה' וארפא וגו'. כיון שאמר רפאני, מהו וארפא? כיון שאמר הושיעני, מהו ואושעה? כיון שהרופא מרפא, מי הוא שיכה? אלא כל רפואה שבועולם ביד הקדוש ברוך הוא, אבל יש מהם על ידי שליח, ויש מהם שלא נמסרו ביד שליח. ואותם שנמסרו ביד שליח הם רפואה, אבל לפעמים חוזרים. אבל אותם שהקדוש ברוך הוא מרפא, אותה המחלה לא חוזרת לעולמים, ועל זה רפואתו היא רפואה, שאין בה מחלה כלל. ומשום כך, רפאני ה' וארפא, ודאי, בלי קטרוג כלל. וכעת, חברים, הקדוש ברוך הוא נתן לי רפואה, ועשק לי וערב לי.

ספרו לו כל אותו המעשה. תמה וכבה ושמח. ואמר: חברים, גדרתי שאלך אליו ואתחבר עמו, ונודה ונשבח לרבון העולם. שמח עמם.

כל מי שמשתדל בתורה אחוז בעץ החיים

הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים (יט, יא):

[זוהר במדבר פ' קרח (דף קע"ג.)] ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי וגו'. רבי אבא פתח, (תהלים יט) 'הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים'. כמה עליונים הם דברי התורה, כמה מכבדים הם, אהובים הם למעלה, אהובים הם לכלם, בגלל שהם שם קדוש. וכל מי שמשתדל בתורה, משתדל בשם הקדוש ונצל מהכל. נצל בעולם הזה, ונצל בעולם

זוהר תהלים

אם הבנים שמחה

וְהָיוּ לְרֵצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְפִי וכו' (יט, ט)
 ... וְאָז, וְצִדְקָתוֹ - זֶה הָעוֹלָם
 הָאֲחֵרוֹן שֶׁנִּקְרָא צְדָק. לְבְנֵי בָנִים -
 שֶׁמְנִיקָה אֶת הַמַּחְנוֹת שֶׁנִּקְרָאוּ בְנֵי בָנִים,
 שֶׁהָרִי שֶׁשָּׁה הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁמְאִירִים לֵה נִקְרָאוּ
 בָנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר א) בְנֵי אִמִּי נִחְרוּ בִּי,
 וְכָתוּב (תהלים קיג) אִם הַבָּנִים שֶׁמְחָה. וְאֵלוֹ
 שֶׁמְקִיפִים אֶת הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה
 נִקְרָאִים בְנֵי בָנִים. וּמָתִי? כִּשְׁשׁוּמְרִים אֶת
 בְּרִיתוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם קג) לְשִׁמְרֵי בְּרִיתוֹ.
 בֹּא וּרְאֵה, מִשׁוּם שֶׁבְנֵי הַבָּנִים הִלְלוּ לֹא
 שָׁמְרוּ אֶת בְּרִיתוֹ כְּבִרְאשׁוֹנָה, וּמְכָרוּ אוֹתוֹ
 לְאַרְץ נְכָרִיָּה, נִגְזַר עֲלֵיהֶם עֲנֹשׁ. וְזֶה שֶׁבִקֵּשׁ
 מֹשֶׁה, כְּשֶׁרָאָה שֶׁיַּעֲשֶׂה דִין בְּאוֹתָם עֲשֶׂרָה
 הַרוּגֵי מַלְכוּת: וּמָה (ואיפה) הִיא תוֹרַתָם?
 אָמַר לוֹ: חֲזֹר לְאַחֲרֵיךָ, לְאוֹתָם שְׁשׁוּרִים
 אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן, שֶׁמְכָרוּ אֶת הַצְּדִיק הַזֶּה.
 אָמַר לוֹ: וּמָה שׁוֹנֵה בְּגוֹפִים הִלְלוּ? אָמַר
 לוֹ: כִּף עָלָה בַּמַּחְשָׁבָה, וְאִין מִי שֶׁיִּכּוֹל
 לְהַשִּׁיג!

וְעַל זֶה הַשְּׁתַּדֵּל דָּוִד לְבָרֵךְ אֶת הַמְּקוֹם
 הַזֶּה, שֶׁבָּא מִמֶּנּוּ אוֹר. וְאָמַר, (תהלים
 קטו) ה' זְכַרְנוּ יְבָרֵךְ - זֶה צְדִיק. יְבָרֵךְ אֶת
 בֵּית יִשְׂרָאֵל - הַצְּדִיק הַזֶּה יְבָרֵךְ אֶת בֵּית
 יִשְׂרָאֵל. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהְרֹן - צִד הַחֶסֶד
 שִׁיש בָּהּ, שֶׁנִּקְרָא בֵּית אֶהְרֹן, כְּשֶׁמְתַחַבֶּרֶת
 לְחֶסֶד. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות ו) וַיִּקַּח אֶהְרֹן אֶת
 אֱלִישֶׁב"ע בֶּת עַמִּינָדָב, שֶׁהִתְחַבְּרָה לֵאל.

יְבָרֵךְ יְרָאִי ה' - אֵלוֹ יוֹשְׁבֵי הַמִּשְׁכָּן,
 שְׁשׁוּרִים בִּירְאָה הַזֹּאת. הַקְּטָנִים עִם
 הַגְּדוֹלִים - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) חֵיוֹת

קְטָנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. חֵיוֹת קְטָנוֹת - כָּל
 אוֹתָם גְּדוֹלִים שֶׁיַּצְאוּ מֵאוֹתָם בְנֵי בָנִים,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ב) כָּל הַפְּקָדִים לְמַחְנֵה
 יְהוּדָה. עִם גְּדוֹלוֹת - אוֹתָם שְׂבָטִים. וְעַל
 כֵּן, כָּל הָעוֹבֵר עַל הַפְּקוּדִים נוֹתֵן שָׂכָר,
 בְּקַע לְגִלְגֵּלֶת, לְהֵיוֹת כְּפָר לְאוֹתָהּ נֶפֶשׁ.
 וַיִּתְפַּשֵּׁט מִמֶּנָּה הָאוֹר, כְּשֶׁמְתַחַבֵּר הַיָּמִין,
 הַכֶּסֶף, אֵלֶיהָ. וְעַל זֶה יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהְרֹן,
 כְּשֶׁנוֹסְפָה בָּהּ בְּרָכָה, וּמִתְעוֹרֵר אֵלֶיהָ
 הַיָּמִין, בְּאוֹתוֹ הַכֶּסֶף, אֲזַי בְּרָכָתָה שׁוֹפַעַת
 בְּאוֹתָם הַיְרָאִים מִמֶּנָּה.

בֹּא וּרְאֵה, כָּל אָדָם שֶׁשָּׁב בְּתִשׁוּבָה לְפָנֵי
 רְבוֹנוֹ וּפּוֹחַד כָּל יוֹם מֵאוֹתוֹ חֲטָא
 שֶׁעָשָׂה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לוֹ וְלֹא
 גּוֹבֵה מִמֶּנּוּ, שֶׁהָרִי אַחֲרֵי יוֹסֵף, פָּחַד רַב נָפַל
 עֲלֵיהֶם, כְּשֶׁרָאוּ שֶׁהִסְתַּלַּק אַבְיָהֶם לְמַעְלָה,
 וְרָאוּ עֲצָמָם בְּגִלוֹת עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא, עַד
 שֶׁאָמַר לָהֶם יוֹסֵף (בראשית ו) אֵל תִּירָאוּ. אֵל
 תִּפְחָדוּ וְדַאי מַעַנֵּשׁ בְּזִמְנָה הַזֶּה, כִּי הִתְחַת
 אֱלֹהִים אָנִי? וְדַאי הִסְתַּלַּקְתִּי לְמַעְלָה
 מֵהַמְּקוֹם הַהוּא. וְדַרְגָּתִי תֵּאִיר לְצַד בֵּית
 הַדִּין, לְהֵאִיר לָכֶם, שְׁאַתֶּם תַּחַת אוֹתוֹ
 הַמְּקוֹם.

כְּשֶׁרָאָה דָּוִד שֶׁבַעל הַבַּיִת שֶׁאָמַר כָּךְ,
 אָמַר (תהלים קטו) ה' זְכַרְנוּ יְבָרֵךְ.
 אוֹתוֹ שִׁיּוֹשֵׁב בְּעוֹלָם הַזְּכָר, ה' - לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה - יְבָרֵךְ אוֹתוֹ בְּעֵטְרוֹת עֲלִיּוֹנוֹת.
 שֶׁהָרִי כָּל הַשְּׂבָטִים, פָּרַט לְיוֹסֵף, יוֹשְׁבִים
 בְּעוֹלָם הַנְּקִבָּה, וּמִתְבָּרְכִים מִמֶּנּוּ.

אוֹתוֹ הַמְּקוֹם, יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְדַאי,
 בֵּיתוֹ שֶׁל דָּוִד. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהְרֹן,
 שִׁיתְעוֹרֵר צִד הַחֶסֶד שְׁלָהּ. יְבָרֵךְ יְרָאִי ה'
 הַקְּטָנִים. מִשׁוּם כִּף יוֹסֵף ה' עֲלֵיכֶם, מֵהַצַּד

— זוהר תהלים —

וְעַל הַכֹּל בִּקְשׁ רַחֲמִים. (ש) 'יְהִיו לְרִצּוֹן'
 - לְפָנַי הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ. אֲמַרִי פִי - זֶה
 הַפֶּה שְׁלוֹ. וְהִגִּיזוֹן לְבִי - זֶה לֵב הַשָּׁמַיִם.
 לְפָנֶיךָ - אֱלוֹ הַפְּנִים הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁנִּחְבְּאִים
 וּמִתְגַּלִּים בְּעַת רִצּוֹן. ה' - זֶה הַיְמִין. צוּרִי -
 זֶה הַשְּׂמָאל. וְגֹאֲלִי - זֶה הָאֲמָצְעִי. דְּבַר
 אַחֵר, ה' - זֶה הָאֲמָצְעִי, זֶה יַעֲקֹב. צוּרִי - זֶה
 הַשְּׂמָאל. וְגֹאֲלִי - זֶה הַיְמִין, שֶׁנִּקְרָא גּוֹאֵל,
 קָרוֹב וְדָאִי, וְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהָרִים אֶת יְמִינוֹ וְלִפְדוֹת אֶת בְּנָיו. זֶהוּ
 שְׁכֵתוֹב (שם קיח) יְמִין ה' רֹמְמָה יְמִין ה'
 עֲשֵׂה חֵיל.

שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁהוּא עֲלֵיכֶם, מִתְעוֹרֵר בְּרַחֲמִים
 עֲלֵיכֶם. שֶׁהָרִי אוֹתוֹ הַחֲטָא יוֹסֵף מִחַל
 לְמַטָּה, וְאָמַר (בראשית נ) אֲנֹכִי אֶכְלָל אֶתְכֶם
 וְאֵת טַפְכֶם. מִשׁוֹם כֶּךָ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם,
 וְתִגַּן זְכוֹתוֹ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם, שֶׁלֹא יִתְפַּסֵּו
 בַּחֲטָאֵיכֶם, וְלֹא יִשְׁלַט עֲלֵיכֶם אוֹתוֹ הַנִּחַשׁ.
 מִשׁוֹם כֶּךָ, 'אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזַ אֵי תִם',
 וְהִתְעַטֵּר אוֹתוֹ הַמְּקוֹם בְּעֵטְרוֹתָיו,
 כְּמוֹ שֶׁהִתְעַטֵּר כְּשֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם
 וְאָמְרוּ אֲזַ יִשִּׁיר, כְּשֶׁרָאוּ שֶׁנִּשְׁלְמָה הַלְּבָנָה.
 (תהלים ט) 'וְנִקִּיתִי מִפֶּשַׁע רֵב' - זֶהוּ חֲטָא
 הַשְּׁבֻטִים שֶׁהָיָה רֵב.

ב א לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדוֹד: ב יַעֲנֶךָ יְהוָהּ אֱלֹהֵי בְּיוֹם צָרָה וְשָׁבְבֶךָ שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: ג יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקֹּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן וְיַסְעֲדֶךָ: ד יִזְכֹּר כָּל מִנְחַתְךָ וְעוֹלֹתֶיךָ יְדַשְׁנֶה סֵלָה: ה יִתֵּן לְךָ כָּל־בְּבֻכָּה וְכָל עֲצָתְךָ יִמְלֵא: ו גִּרְנָנָה בִישׁוּעֶתְךָ וּבִשְׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגַל יִמְלֵא יְהוָהּ אֱלֹהֵינוּ כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ: ז עֲתֵה יְדַעְתִּי בִּי הוֹשִׁיעַ יְהוָהּ מִשִּׁיחוֹ יַעֲנֵהוּ מִשְׁמֵי קִדְשׁוֹ בְּגִבְרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ: ח אֱלֹהֵי בָרָכְבּ וְאֱלֹהֵי בְּפוֹסִים וְאֶנְחֵנוּ בְּשֵׁם יְהוָהּ אֱלֹהֵינוּ נִזְפִיר: ט הַחֵה בָּרְעוּ וְנִפְלוּ וְאֶנְחֵנוּ קַמְנוּ וְנִתְעוֹדֵד: י יְהוָהּ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ:

שימוש תהלים

טוב לדין

יענך ה' ביום צרה וגו' (כ, ב): [שימוש תהלים לפרק כ]. זה המזמור טוב לדין לחוש אותו בשמן וורד ומים ומלח ז' פעמים ומשח פניך וידיך וזרוק בבגדך ותנצל מכל צרה. ושם שלו יה"ו. י' מן "יענך, ה' מן "סלה, ו" מן "קראנו.

זוהר תהלים

זֶה קְדוֹשׁ הַגָּדוֹל. וְעַל דָּבָר זֶה הִתְעַטְרוּ הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן מִשְׁבֶּת לְשֶׁבֶת אַחֲרֵת. "ה' הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ" (כ, א): [תיקוני זוהר תיקון ע' (דף קכח) זוהר תורה] אהי"ה הוי"ה אהי"ה כלל ופרט וכלל, והם יחוד ברכה קדושה, וסימנך "יַעֲנֵנוּ *בְּיוֹם *קְרָאֵנוּ", שכך עולה מספר שלשה שמות האלה כמספר יב"ק. כָּל הַסּוֹעֵד סְעוֹדֵת שְׁבֵת כְּהַלְכָתָה - כָּל עֲצָתְךָ מִלֵּא

וְיִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקֹּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן וְיַסְעֲדֶךָ וְכוּ' (כ, ג-ד): [זוהר במדבר פ' שלח לך (דף קע"ג)]. שְׁהָרִי רַב הַמְּנוּנָא סְבָא אָמַר, (תהלים כ) 'יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקֹּדֶשׁ וּגוֹ'. מִקֹּדֶשׁ - זֶה קְדוֹשׁ יְדִים. 'וּמִצִּיּוֹן יַסְעֲדֶךָ' - זֶה הַמוֹצִיא, שֶׁהוּא סוֹעֵד לֵב הָאָדָם. 'יִזְכֹּר כָּל מִנְחַתְךָ', כָּל - לְרִבּוֹת דָּבָר אַחֵר, זו נְטִילַת יְדִים אַחֲרוֹנָה. 'וְעוֹלֹתֶיךָ יְדַשְׁנֶה סֵלָה' - זו בְּרַפְתְּ הַמְּזוּן בְּזִמּוֹן. אִם אֵתָה עוֹשֶׂה כֵן, יִתֵּן לְךָ כָּל־בְּבֻכָּה וְכָל עֲצָתְךָ יִמְלֵא. וּבִשְׁבֵת מִקֹּדֶשׁ,

כא א לַמְּנַצֵּחַ מְזִמּוֹר לְדָוִד: ב יְהוָה בְּעֵנְךָ יִשְׂמַח מֶלֶךְ וּבִישׁוּעָתֶךָ מִה יִגִּיל מְאֹד: ג תִּאֲוֹת לְבוֹ נִתְתָּה לֹא וְאַרְשֶׁת שְׂפָתַי בַּל מִנְעַת פִּלְאָה: ד בִּי

שימוש תהלים

לילך לפני שלטון

ישמח מלך וגו' (כא, ב): [שימוש תהלים לפרק כא]. אי בעית למיזל לפני שלטון או רב אמור זה המזמור עם השם שלו על פת עם שמן זית ומשח פניך. ועוד לסער הים, לחוש אותו בשמן וורד ומים ומלח ופת וישקוט הים מזעפנו. השם שלו יה"ך. י' מן "יהוה בעוז, ה' מן "רומה, ך' מן "במיתריך, ותאמר. יהי רצון מלפניך השם הגדול הגבור ונורא היוצא מזה המזמור שתשקוט הים מזעפנו כי אתה מושל בגאות הים שאון גליו אתה תשבחם אמן אמן אמן סלה סלה סלה.

זוהר תהלים

שְׁנוֹתָיו שֶׁל דָּוִד הֵלֵךְ מֵהֶם הַכֹּל מֵאָדָם הָרִאשׁוֹן

ה' בְּעֵנְךָ יִשְׂמַח מֶלֶךְ וּבִישׁוּעָתֶךָ מִה יִגִּיל יְגִל מְאֹד (כא, ב): [זוהר שמות 9' פקודי (דף

רל"ה.)] פֶּתַח רַבִּי יִצְחָק אַחֲרָיו וְאָמַר, (תהלים כא) 'ה' בְּעֵנְךָ יִשְׂמַח מֶלֶךְ וּבִישׁוּעָתֶךָ מִה יִגִּיל מְאֹד תִּאֲוֹת לְבוֹ וְגו', חִיִּים שָׁאֵל מִמֶּךָ וְגו'. אֵת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֹא אָמַר דָּוִד אֶלָּא עַל תְּשׁוּבָתֶךָ שֶׁל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׂמַּח אוֹתָהּ בְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת עֹז, שְׂכָתוֹב (שם כט) ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן וְגו'. יִשְׂמַח מֶלֶךְ - זֶה הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (זו כנסת ישראל) שֶׁנִּקְרָא מֶלֶךְ, שְׂכָתוֹב (דברים לג) וַיְהִי בִישְׁרוֹן מֶלֶךְ.

וּבִישׁוּעָתֶךָ מִה יִגִּיל מְאֹד - זוּ יְשׁוּעַת הַיָּמִין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ט) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי וְתוֹשַׁע לֹא יְמִינוּ. (דבר אחר) מִה יִגִּיל מְאֹד, 'י יִתְרָה, וְזֶהוּ סוּד בְּרִית הַקֶּדֶשׁ, שֶׁהוּא שִׂמְחַת הַכֹּל (שלה), וְהַכֹּל נֶאֱמַר עַל הַמֶּלֶךְ הַזֶּה. חִיִּים שָׁאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לֹא אַרְךְ יָמִים עוֹלָם וְעַד. מִכָּאן לְמַדְנֵנו שֶׁלְדוּד הַמֶּלֶךְ לֹא הָיוּ חִיִּים כָּלֵל, פֶּרַט לְזֶה שָׁאֵדָם הָרִאשׁוֹן נִתֵּן לֹא מִשְׁלוֹ.

גְּדוֹלָה כְּבוֹדוֹ, מִשׁוֹם שֶׁהוּא גְּדוֹל, שְׂכָתוֹב (שם קמו) גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ. וְדַאי

נִקְרָא גְּדוֹל, וְסוּד זֶה - (בראשית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים. גְּדֹלִים הָיוּ וְדַאי. וְעַם כָּל זֶה הוּא נִקְרָא גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ. וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִקְרָא גְּדוֹל אֶלָּא בְּזֶה שְׂכָתוֹב (תהלים מח) גְּדוֹל ה' וּמְהִלֵּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קָדְשׁוֹ. בְּמָה הוּא גְּדוֹל? בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קָדְשׁוֹ. כִּי תִשְׁתַּיְתְּהוּ בְּרִכּוֹת לְעַד (תהלים כא). כִּי תִשְׁתַּיְתְּהוּ בְּרִכּוֹת, מִשׁוֹם שֶׁזֶּהוּ בְּרִכַּת כָּל הָעוֹלָם, וְכָל הַבְּרִכּוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם מִכָּאן יוֹצְאוֹת, וְזֹהוּ בְּרִכָּה. וְסוּד זֶה - וְהָיָה בְּרִכָּה. שֶׁהָיָה כָּאֵן שׁוֹרֹת כָּל הַבְּרִכּוֹת שֶׁלְמַעַלָּה וּמִכָּאן יוֹצְאוֹת לְכָל הָעוֹלָם, וְלָכֵן נִקְרָאת בְּרִכָּה.

תְּחִדְהוּ בְּשִׂמְחָה. כְּתוּב כָּאֵן תְּחִדְהוּ

תִּקְדַּמְנוּ בְּרִבּוֹת מִזֵּב תִּשִׁית לְרֵאשִׁי עֲמַרְתָּ פֹז: ה חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לֹו
 אֲרֶךְ יָמִים עוֹלָם וְעַד: ו גְּדוֹל כְּבוֹדוֹ בִּישׁוּעָתְךָ הוֹד וְהִדָּר תִּשְׁוֶה עֲלוּי: ז בִּי
 תִּשִׁיתָהוּ בְּרִבּוֹת לְעַד תִּחְדָּהוּ בְּשִׂמְחָה אֶת פְּנִיךָ: ח בִּי הַמֶּלֶךְ בָּטַח בִּיהוָה
 וּבְחֶסֶד עָלְיוֹן כָּל יְמוֹט: ט תִּמְצָא יָדְךָ לְכָל אֹיְבֶיךָ יְמִינְךָ תִּמְצָא שְׂנְאֵיךָ:
 י תִּשִׁיתָמוּ בְּתַנּוּר אִשׁ לְעֵת פְּנִיךָ יְהוָה: יא בָּאֵפוֹ יִבְלַעַם וְתֹאכְלֵם אִשׁ:
 יב פְּרִימוֹ מֵאֲרֶז תֵּאָבֵד וְזָרַעַם מִבְּנֵי אָדָם: יג בִּי נָמוּ עָלֶיךָ רַעַה חֲשָׁבוּ מִזִּמְהָ
 כָּל יוֹכְלוֹ: יד בִּי תִשִׁיתָמוּ שְׂכָם בְּמִיתְרֶיךָ תְּבוֹנֵן עַל פְּנֵיהֶם: יו רִנְיָהּ יְהוָה
 בְּעֵנֶיךָ נְשִׁירָה וּנְזַמְרָה גְּבוּרָתְךָ:

— זוהר תהלים —

נִמְצָאוּ בְּאֵלֶּה אֶלֶף שָׁנִים רֵאשׁוֹנוֹת אָדָם
 הָרֵאשׁוֹן וְדוֹד הַמֶּלֶךְ.

פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים כא) חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ
 נִתְתָּה לֹו אֲרֶךְ יָמִים עוֹלָם וְעַד.
 חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ - זֶה דוֹד הַמֶּלֶךְ. שְׁהָרִי
 כְּשִׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גֵן עֲדָן, הַטִּיל
 בוֹ נִשְׁמַת דוֹד הַמֶּלֶךְ, וְהִסְתַּכַּל בוֹ וּרְאָה
 שְׂאִין לוֹ חיים מְשֻׁלוֹ כְּלוֹם וְעוֹמֵד לְפָנָיו
 כָּל הַיּוֹם. כִּיִּן שְׁנִבְרָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, אָמַר,
 הָרִי וְדָאִי קִיּוּמוֹ. וּמֵאָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיוּ
 שְׁבַעִים שָׁנִים שֶׁהִתְקַיְּמָה דוֹד הַמֶּלֶךְ בְּעוֹלָם.

עוֹד הָאֲבוֹת הַשְּׂאִירוֹ לוֹ מִחֵייהֶם כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד. אֲבָרְהָם הַשְּׂאִיר לוֹ, וְכָךְ יַעֲקֹב
 וַיֹּסֵף. יַצְחָק לוֹ הַשְּׂאִיר לוֹ כְּלוֹם, מִשׁוּם
 שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ בָּא מִצְדוֹ.

וְדָאִי אֲבָרְהָם הַשְּׂאִיר לוֹ חֲמֵשׁ שָׁנִים,
 שְׁהָיָה לוֹ לְהִתְקַיֵּם מֵאָה וּשְׁמוֹנִים
 שָׁנִים, וְהִתְקַיֵּם מֵאָה וּשְׁבַעִין וְחֲמֵשׁ שָׁנִים,
 חֲסָרִים חֲמֵשׁ. יַעֲקֹב הָיָה לוֹ לְהִתְקַיֵּם
 בְּעוֹלָם כִּימֵי אֲבָרְהָם, וְלֹא הִתְקַיֵּם אֶלָּא
 מֵאָה וָאַרְבָּעִים וּשְׁבַע שָׁנִים. חֲסָרִים
 עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה. נִמְצָא שְׂאֲבָרְהָם וַיַּעֲקֹב

בְּשִׂמְחָה, וְכָתוּב שֵׁם (שְׁמוֹת יח) וַיַּחַד יִתְרוֹ,
 מִשׁוּם שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִקְיֵם
 אֶת כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל מִן הָעֶפֶר וּלְהַחְזִיק בָּהּ
 בְּסוֹד הַיָּמִין, וּלְחַדֵּשׁ אוֹתָהּ חֲדוּשׁ הַלְּבָנָה
 בְּשִׂמְשׁ. כָּתוּב תִּחְדָּהוּ בְּשִׂמְחָה אֶת פְּנִיךָ.
 אֶת פְּנִיךָ - לְהִיּוֹת לְפָנֶיךָ וּלְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
 כְּנֶגֶד פְּנִיךָ בְּאוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת שֶׁתִּשְׁתַּלֵּם
 בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, שְׁהָרִי בְּזִמְן שְׁנַחֲרַב בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ, הִתְרוֹקְנָה מִכָּל מָה שֶׁהִתְמַלְּאָה,
 כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ירמיה טו) אֲמַלְּלָה יִלְדֵת
 הַשְּׁבַעָה. וְכָתוּב (יחזקאל כו) אֲמַלְּאָה
 הַחֲרֻבָה.

הַטַּעַם מִדּוּעַ אָדָם הָרֵאשׁוֹן הַשְּׂאִיר שָׁנִים
 לְדוֹד הַמֶּלֶךְ וְלֹא הָאֲבוֹת הַק'

חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לֹו אֲרֶךְ יָמִים
 עוֹלָם וְעַד (כא, ה): [זוהר בראשית פ'
 וישלח (דף קסח)] רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָרִי נִאָּמַר
 שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ, עַד שֶׁלֹּא הָיָה, לֹא הָיוּ לוֹ
 חיים כָּלֵל, פֶּרֶט לְזֶה שְׂאָדָם הָרֵאשׁוֹן נִתַּן
 לוֹ שְׁבַעִים שָׁנָה מְשֻׁלוֹ, וְכָךְ הָיָה קִיּוּמוֹ שֶׁל
 דוֹד הַמֶּלֶךְ שְׁבַעִים שָׁנָה הָיוּ, וְקִיּוּם שֶׁל
 אָדָם הָרֵאשׁוֹן אֶלֶף שָׁנָה חֲסָר שְׁבַעִים.

—=— זוהר תהלים —=—

לְדוֹד חַיִּים כָּלֵל. אֲבָל אֱלֹהִים שֶׁהֵיָה לָהֶם
אֹר, הָאִירוּ לְדוֹד הַמֶּלֶךְ, וּמֵהֶם הַצְּטָרָף
לְהָאִיר וְלִהְיוֹת לוֹ חַיִּים, שֶׁהָרִי מִצַּד הַחֲשֵׁךְ
אֵין לוֹ חַיִּים כָּלֵל, וְעַל זֶה בָּא יִצְחָק
בְּחֻשְׁבוֹן.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה יוֹסֵף יוֹתֵר מִכֹּלֶם? אֲלֵא
וְדַאי יוֹסֵף בְּלִבְדוֹ כִּמוֹ כֹּלֶם, מִשׁוּם
שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק, וְזֶהוּ שֶׁמֵּאִיר לְלִבְנָהּ יוֹתֵר
מִכֹּלֶם, וְלִכֵּן זֶה הַשְּׂאִיר לְדוֹד הַמֶּלֶךְ יוֹתֵר
מִכֹּלֶם חַיִּים, שֶׁכְּתוּב (בראשית א) וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ.

הַשְּׂאִירוֹ לוֹ מִחַיִּיהֶם שְׁלֹשִׁים וְשֹׁלֶשׁ שָׁנִים.
יוֹסֵף שֶׁהִתְקַיֵּם מֵאָה וְעֶשְׂרֵי שָׁנִים, הָיָה לוֹ
לְהִתְקַיֵּם מֵאָה וְאַרְבָּעִים וְשֶׁבַע שָׁנִים כִּימֵי
יַעֲקֹב, וְחִסַּר מֵהֶם שְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע שָׁנִים.
הָרִי שְׁבָעִים שָׁנִים שֶׁהַשְּׂאִירוֹ לְדוֹד הַמֶּלֶךְ
לְהִתְקַיֵּם בָּהֶם, וּבָהֶם הִתְקַיֵּם דָּוִד בְּכֹל
אוֹתָם הַשָּׁנִים שֶׁהַשְּׂאִירוֹ לוֹ הָאָבוֹת.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה יִצְחָק לֹא הַשְּׂאִיר לוֹ
כָּלוּם כְּאֵלֶּה? מִשׁוּם שֶׁהוּא חֲשֵׁךְ,
וְדוֹד בָּא מִצַּד הַחֲשֵׁךְ, וּמִי שֶׁהוּא בְּחֲשֵׁךְ
אֵין לוֹ אֹר כָּלֵל וְאֵין לוֹ חַיִּים, וְלִכֵּן לֹא הָיָה

כב א למנצח על אילת השחר מזמור לדוד: ב אלי אלי למה עזבתני רחוק מישועתי דברי שאנתי: ג אלהי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא

שימוש תהלים

לכל צער

למנצח על אילת השחר... אלי אלי למה עזבתני וגו' (כב, א): [שימוש תהלים לפרק יד] טוב לעבור הנהר אמור אותו ואל תירא. וגם מפני חיות רעות. ושם שלו הוא א"ה א' מן "אלי" ה' מן "עשה" דסוף המזמור. - ועוד אם פגעת בשונאך אמור אותו ולא תירא. ועוד אמור אותו ז"פ ביום וטהר עצמך מכל טומאה וזהו טוב לפתיחת הלב.

זוהר תהלים

אילת הבקר היה לו לומר! אלא על אילת וחזק השחרות של ישראל, כמו שנאמר (שם פח) כגבר אין איל. באותה שעה יזעקו בני ישראל, ויאמרו אלי למה עזבתני, מתוך צרתם, ואחר כך מה כתוב? (תהלים ל) פתחת שקי ותאזרני שמחה.

זמן הגאולה: באותו הזמן מלחמות יתעוררו בעולם גוי בגוי ועיר בעיר וצרות רבות יתחדשו על שונאיהם של ישראל, עד שיקדדו פניהם כשולי קדרה, ואחר כך יתגלה עליהם גאלתן מתוך שאגת לחצם ודחקם

דוד הפולק אמר שירה על הכוכבים המאירים בבקר

למנצח על אילת השחר מזמור לדוד (כב, א): [זוהר ח"ב פ' שמות (ד' ע"א)] רבי אלעזר ורבי יוסי היו הולכים בדרך, והקדימו ללכת באור. ראו כוכב אחד שהיה רץ מצד זה, וכוכב אחר מצד זה. אמר רבי אלעזר, עכשו הגיע זמן של כוכבי הבקר לשבח את אדונם, והם רצים מפחד ואימת רבונם לשבח ולזמר לו. זהו שכתוב (איוב לח) ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. משום שכלם ביחוד אחד משבחים אותו.

פתח ואמר, (תהלים כב) למנצח על אילת השחר מזמור לדוד. אילת השחר - שכשמיארים פני המזרח ונפרד חשך הלילה, יש ממנה אחד לצד מזרח, ומושך

למנצח על אילת השחר מזמור לדוד (כב, א): [זוהר חדש פ' בראשית (ד' כב.)] עד שהיו הולכים, ראו שהקדיר השחר וחרו האור. אמר רבי חזקיה לרבי יוסי: בא ואראה לך שכהן היא גאלתן של ישראל. בזמן שתאיר להם השמש של הגאולה, תבא להם צרה אחר צרה, וקדרות אחר קדרות. עד שהם בה יאיר עליהם אורו של הקדוש ברוך הוא, שנאמר (הושע ו) כשחר נכון מצאו, וכתוב (מלאכי ג) וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה. ובאותו הזמן מלחמות יתעוררו בעולם, גוי בגוי ועיר בעיר, וצרות רבות יתחדשו על שונאיהם של ישראל, עד שיקדדו פניהם כשולי קדרה, ואחר כך יתגלה עליהם גאלתן מתוך שאגת לחצם ודחקם. וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים כב) למנצח על אילת השחר. אילת השחר?

הַיְמִיָּה לִי: ד וְאַתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב הַתְּהַלּוֹת יִשְׂרָאֵל: ה בְּךָ בְּמַחֲוֵי אֲבֹתֵינוּ בְּמַחֲוֵי וְתַפְלִיטָמוֹ: ו אֲלֶיךָ יַעֲקֹב וְנִמְלָטוּ בְּךָ בְּמַחֲוֵי וְלֹא בּוֹשׁוּ: ז וְאַנְכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ

===== זוהר תהלים =====

יומם וְלִילָה וְגו'. מִיֵּלָא בְּיוֹם, אָבֵל לְמָה בְּלִילָה? כְּדִי שְׂיִהְיֶה מְצוּי אֶל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁלָם. כְּמוֹ שְׂאִין יוֹם בְּלִי לִילָה, וְאִינוּ שְׁלָם אֲלֵא זֶה עִם זֶה, כִּךָ צְרִיךְ בַּתּוֹרָה לְהַמְצִיא עִם הָאָדָם יוֹם וְלִילָה, לְהִיּוֹת שְׁלָמוֹת לְאָדָם יוֹמָם וְלִילָה.

וְהָרִי נֹאמֵר שְׂעָקָר הַלִּילָה מִחֲצוֹת וְאֵילֶךְ, וְאֵף עַל גֵּב שְׂמַחְצִית הָרֵאשׁוֹנָה בְּכֻלָּל הַלִּילָה הַיָּא, אָבֵל בְּחֲצוֹת הַלִּילָה נִכְנָס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגֹן עֲדָן לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצְּדִיקִים, וְאֵז צְרִיךְ לְאָדָם לְקוֹם וְלַעֲסֵק בַּתּוֹרָה.

וְהָרִי נֹאמֵר שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל הַצְּדִיקִים שְׂבָגָן עֲדָן, בְּכֻלָּם מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלוֹ. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (שִׁיר ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים חֲבֵרִים מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׂמִיעֵנִי. וְהָרִי פָרְשׂוּהָ, הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים - זו כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל שְׂמַשְׁבַּחַת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְחַת הַתּוֹרָה בְּלִילָה. אֲשֶׁרִי חֲלַקוּ שֶׁל מִי שְׂמַשְׁתַּתֵּף עִמָּה לְשִׁבַח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְחַת הַתּוֹרָה.

וּבְשִׁבְחָא הַבְּקָר, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בָּאָה וּמַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בָּהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמוֹשִׁיט לָהּ שְׂרָבִיט שֶׁל חֶסֶד, וְלֹא רַק עֲלֶיהָ לְבַדָּה, אֲלֵא עֲלֶיהָ וְעַל אֵלוּ שְׂמַשְׁתַּתֵּפִים עִמָּה, וְהָרִי נֹאמֵר שְׂכַתוֹב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְנָה ה' חֶסֶדוֹ וּבְלִילָה וְגו'.

וְעַל זֶה נִקְרָאת אֵילַת הַשַּׁחַר, וְאֹמֵר רַבִּי שְׂמַעוֹן, בְּשַׁעָה שְׂרוּצָה לְהָאִיר הַבְּקָר, נִחְשָׁךְ, וְהָאִיר נִהְיָה קוֹדֵר,

חוֹט אֶחָד שֶׁל חֲשָׁף לְצַד דְּרוֹם, עַד שְׂבָא וַיּוֹצֵא הַשֶּׁמֶשׁ, וּבּוֹקֵעַ בְּאוֹתָם חֲלוּנֵי הַרְקִיעַ וּמְאִיר לְעוֹלָם, וְאוֹתוֹ חוֹט מִפְּרִיד אֶת חֲשָׁף הַלִּילָה. אִזּוּ בָּאָה אֵילַת הַשַּׁחַר, וּבָא אִיר שָׁחַר בְּקְדֻרוֹת לְהַתְחַבֵּר בְּיוֹם, וּמְאִיר הַיּוֹם. וְאִיר הַיּוֹם כְּלוּל וְשָׂאֻב בְּתוֹכוֹ אֶת אוֹתָהּ הָאֵילַת. וְעַל הָאֵילַת הַזֹּאת, כְּשֶׁנִּפְרַד מֵהַיּוֹם אַחַר שְׂכָלֵל אוֹתָהּ, אָמַר דָּוִד שִׁירָה, שְׂכַתוֹב לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר. וּמָה אָמַר? אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזוּבָתִנִּי. שְׂהָרִי נִפְרַדָּה אֵילַת הַשַּׁחַר מְאוּר הַיּוֹם. עַד שְׂהָיוּ הוֹלְכִים, הָאִיר הַיּוֹם וְהִגִּיעַ זְמַן תְּפִלָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, נִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה וְנִלְךָ. יִשְׁבוּ וְהַתְּפַלְלוּ, אַחַר כִּךָ קָמוּ וְהִלְכוּ.

כְּמוֹ שְׂאִין יוֹם בְּלִי לִילָה וְאִינוּ שְׁלָם אֲלֵא זֶה עִם זֶה כִּךָ צְרִיךְ בַּתּוֹרָה לְהַמְצִיא עִם הָאָדָם יוֹם וְלִילָה

לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד (כב),

(א): [זוהר שמות פ' בשלח דף מ"ו ע"א]

רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (תהלים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד. כְּמָה חֲבִיבָה הַתּוֹרָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָל מִי שְׂמַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, אָהוּב הוּא לְמַעַלָּה וְאָהוּב הוּא לְמַטָּה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַשְׁיָב לְדַבְּרִיו, וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.

וּבַתּוֹרָה צְרִיךְ לַעֲסֵק בְּיוֹם וּבְלִילָה, שְׂכַתוֹב (יהושע א) וְהִגִּיתָ בוּ יוֹמָם וְלִילָה. וְכַתּוֹב (ירמיה לג) אִם לֹא כְרִיתִי

חַרְפַּת אָדָם וּבְזוּי עַם: ה כָּל רֹאֵי יִלְעָנוּ לִי יַפְטוּרוֹ בְּשֹׁפָה יִנְעוּ רֹאשׁ: ט גַּל אֶל יְהוָה יִפְלְטוּהוּ וַיְצַלְהוּ בִּי חַפְזִי בּוֹ: י כִּי אֶתָּה גָּחִי מִכַּפְּטִיחִי עַל שָׂרֵי אֲמוֹ: יא עֲלִידָה הַשְּׁלֵכְתִי מִרְחֹם מִכַּפְּטִי אֲמוֹ אֵלֵי אֶתָּה: יב אֵל תִּרְחַק מִמֶּנִּי כִּי

זוהר תהלים

(כב, א): [זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף כא):] פֶּתַח רַבִּי חִיָּא וְאָמַר, (תהלים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמֹּר לְדוּד. מִי זֶה אֵילַת הַשַּׁחַר? זֶה כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאָת (משלי ה) אֵילַת אֲהָבִים וַיַּעֲלֵת חֵן. וְכִי אֵילַת הַשַּׁחַר, וְלֹא בְּכָל הַיּוֹם? אֵלָּא אֵילַת, מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שַׁחַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ו) כְּשַׁחַר נִכּוֹן מִצְאוֹ. וְדוּד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה עַל כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִרִי לֹא אָמְרָה כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל אֵת זֶה (שנקרא אילת אהבים ויעלת חן, והיא באה מאותו מקום שנקרא שחר, כמו שנאמר (הושע ו) כשחר נכון מצאו, ודוד המלך אמר את זה על כנסת ישראל), מִשְׁמַע שְׁכַתּוֹב עַל אֵילַת הַשַּׁחַר.

בא רָאָה, בְּשַׁעָה שִׁיּוּרְד הַלִּילָה, פְּתַחִים הַסְּתוּמִים שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים נִמְצְאִים (שׁוֹכְבִים), וְכָל אוֹתָם רְחוּקִים מִתְעוֹרְרִים וְהוֹלְכִים וְשֹׁטִים בְּכָל הָעוֹלָם, וּמְחַזְרִים עַל גּוֹפּוֹת בְּנֵי אָדָם וְסוֹכְבִים לְמִקְוֹמוֹתֵיהֶם וְלִמְטוֹתֵיהֶם, וְרוֹאִים אֵת דִּיוּקֵן הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וּפּוֹחֲדִים, שֶׁהִרִי הַתְּחַזְקוּ בְּמִטּוֹתֵיהֶם בְּדַבְרֵי הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. וּבְנֵי אָדָם, נִשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת כָּל אַחַת וְאַחַת כְּרָאוּי לָהּ, וְהִרִי פְּרִשׁוּהָ. אֲשֶׁרִי חֲלָקְם שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁנִּשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת לְמַעְלָה וְלֹא מִתְעַכְּבוֹת בְּמִקְוֹם אַחַר שֶׁלֹּא צָרִיד. כְּשֶׁנֶּחְלַק הַלִּילָה, הַכְּרוֹז עוֹמֵד וּמְכַרְזוֹ, וְנִפְתָּחִים הַפְּתַחִים. אֲזִי רוּחַ אַחַת שֶׁל צֶפּוֹן מִתְעוֹרְרָת וּמְקִישָׁה בְּכַנּוֹר דָּוִד,

וְקִדְרוֹת נִמְצָאָת. אֲזִי מִתְחַבְּרָת אֲשֶׁה בְּכַעֲלָה, שֶׁשְׁנִינוּ, אֲשֶׁה מִסְפֶּרֶת עִם בַּעֲלָה לְדַבֵּר עִמּוֹ וְנִכְנַסֶּת לְהִיכְלוֹ.

אחר כֶּף כְּשֶׁרוּצָה הַשֶּׁמֶשׁ לְהַכְנִס, מֵאִיר וּבֹא הַלִּילָה, וְנוֹטֵל אוֹתוֹ. אֲזִי כָּל הַשְּׁעָרִים סְתוּמִים, וְחִמּוּרִים נוֹעְרִים, וְכֹלְבִים נוֹבְחִים. כְּשֶׁנֶּחְצָה הַלִּילָה מִתְחִיל הַמֶּלֶךְ [לקרא] לָקוּם וְהַגְבִּירָה לְזִמְרָה, וּבֹא הַמֶּלֶךְ וּמְקִישׁ עַל שַׁעַר הַהִיכָל, וְאוֹמַר פְּתַחִי לִי אַחֲוֹתִי רַעֲיָתִי וְגו'. וְאֲזִי מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּנִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים.

אשרי חֲלָקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁמִּתְעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּדַבְרֵי תוֹרָה. וְלִכֵּן כָּל אוֹתָם בְּנֵי הִיכָל הַגְּבִירָה, כֻּלָּם צְרִיכִים לָקוּם בְּאוֹתוֹ זְמַן לְשַׁבַּח אֵת הַמֶּלֶךְ, וְכֻלָּם מְשַׁבְּחִים לְפָנָיו. וְהַשְּׁבַח שֶׁעוֹלָה מִהָעוֹלָם הַזֶּה, זֶה שֶׁהוּא רְחוּק, [יותר] זֶה נִחַת רוּחַ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵהַכֹּל.

כְּשֶׁמִּסְתַּלֵּק הַלִּילָה וּבֹא הַבֶּקֶר (ומחשיר) וְהַתְּקַדֵּר, אֲזִי הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה בְּסוּד בְּחֻדוֹהָ, וְנוֹתֵן לָהּ מִתְּנוּת וְלִכְלָל בְּנֵי הִיכָלָה. אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שֶׁהוּא בְּמַנְיָן.

אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שֶׁמִּתְעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ זְמַן - חֲצוֹת לִילָה וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, וְכָל מִי שֶׁעוֹמֵד בְּאוֹתוֹ זְמַן וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, נִקְרָא חִבְרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמֹּר דָּוִד

צָרָה קְרוּבָה בִּי אֵין עֲזוּר: יג סְבִיבֵי פְרִים רַבִּים אֲבִירֵי כֶּשֶׁן בְּתֵרוּנֵי: יד פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם אַרְיֵה טֹרֵף וְשֹׂאֵנ: טו כַּמּוֹם נִשְׁפַּכְתִּי וְהִתְפָּרְדוּ כָּל עֲצָמוֹתַי הִיָּה לִבִּי בְּדוֹגַנְג נָמַם בְּתוֹךְ מַעֵי: טז יָבֵשׁ בְּחֶרֶשׁ כַּחַי וְלִשׁוֹנִי מִדְּבַק מִלְקוֹחַי וְלַעֲפַר מוֹת תִּשְׁפְּתֵנִי: יז בִּי סְבִיבֵי כָּלִים עֲדַת מְרַעִים הַקִּיפוּנִי כְּאֵרֵי יְדֵי וְרַגְלֵי: יח אֲסַפֵּר

—== זוהר תהלים ==—

שהוא מהיכל המלך, ולכן לא דנים עליו דין. אשרי חלקם של הצדיקים שמשתדלים בתורה, וכל שכן בזמן שהמלך תאב לדברי תורה.

בא וראה סוד הדבר, אין עומדת כנסת ישראל לפני המלך אלא בתורה, וכל זמן שישאל בארץ התעסקו בתורה, כנסת ישראל היתה שרויה עמהם. כשהתבטלו מדברי תורה, לא יכלה לעמד עמהם שעה אחת. משום כך, בשעה שכנסת ישראל מתעוררת למלך בתורה, מתחזק כחה, והמלך הקדוש שמח לקבל אותה. וכל זמן שכנסת ישראל באה לפני המלך ואין התורה נמצאת עמה, כביכול תשש כחה. אוי לאותם שמחלישים את הכח שלמעלה. משום כך אשרי אותם שעוסקים בתורה, וכל שכן באותה שעה שצריך להשתתף עם כנסת ישראל. אזי הקדוש ברוך הוא קורא עליו, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

הצדיק עולה למעלה מדרגה לדרגה

לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשָּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד (כב, א): [זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף כ"ה)]
ואמר רבי שמעון, הרי שנינו, יש מי שזוכה בנשמה, ויש מי שזוכה בהתעוררות הרוח, ויש מי שאינו זוכה

ומנגן מאליו, ומשבחת את המלך, והקדוש ברוך הוא משתעשע עם הצדיקים בגן עדן.

אשרי חלקו של מי שמתעורר באותו זמן ועוסק בתורה, וכל מי שעומד באותו זמן ועוסק בתורה, נקרא חברו של הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, ולא עוד, אלא שאלו נקראים אחים ורעים שלו, שכתוב (תהלים קפב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך. ונקראים חברים של המלאכים העליונים והמחנות העליונים, שכתוב (שיר ח) חברים מקשיבים לקולך. כשבא היום, הכרוז עומד ומכריז, ופתחים של צד דרום נפתחים, ומתעוררים כוכבים ומזלות, ופתחי הרחמים נפתחים, והמלך יושב ומקבל תשבחות. אזי כנסת ישראל נוטלת את אותם דברים ועולה, וכל אותם חברים אחוזים בכנפיה, ודבריהם באים ושורים בחיק המלך. אז מצוה המלך לכתב את כל אותם הדברים.

ובספר כתובים כל אותם בני היכלו, וחוט של חסד נמשך עליהם, שמאותו חוט מתעטר אדם בעטרת המלך, וממנו פותחים עליונים ותחתונים. הוא נכנס לכל שערי המלך, ואין מי שימחה בידו. ואפלו בזמן שבועלי הדין עומדים לדון את העולם, אין דנים עליו דין, משום שהרי נרשם ברשם של המלך, שנודע

כָּל עֲצֻמוֹתַי הַחַדָּה יִבִּיטוּ יִרְאוּ כִּי יֵשׁ יַחְלִקוּ בְּגִדֵי לְהֵם וְעַל לְבוּשֵׁי יַפְּלִיזוּ גִזְרָל׃
כ וְאַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵל תִּרְחַק אֵילֹתַי לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה׃ כֹּא הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי

— זוהר תהלים —

שְׁקוּנָה רוּחַ, אוֹתָהּ רוּחַ יוֹצֵאת, מְשַׁבֵּר הָרִים וְסֹלְעִים, עוֹלָה וּמִתְפַּשֵּׁט וְנִכְנָס בֵּין מְלָאכִים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, וְשֵׁם יוֹדֵעַ מֵה שְׂיֹדֵעַ, וְלוֹמֵד דְּבָרִים, וְחוֹזֵר לְמִקְוֵמוֹ. אִז הוּא קָשֶׁר שֶׁל בֶּן אָדָם בְּקִדְשָׁה, עַד שְׁזוּכָה בְּנִשְׁמָה וְקוּנָה אוֹתָהּ. בֵּינָן שְׁקוּנָה נִשְׁמָה, הִיא עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְשׁוֹמְרֵי הַפְּתָחִים לֹא מְעַכְבִּים אוֹתָהּ, וְהוֹלֶכֶת וּמִתְפַּשֵּׁטת וְנִכְנָסֶת בֵּין אוֹתָם הַצְּדִיקִים שְׁצֻרוֹרִים בְּצֻרוֹר הַחַיִּים, וְשֵׁם רוֹאֵה אֶת עֵנַג הַמְּלָךְ וְנִהְיֵית מִן הַיּוֹזֵר הָעֲלִיּוֹן.

וּכְשֶׁמִּתְעוֹרְרַת הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּחַ צְפוֹן, יוֹרְדַת, וְעוֹמֵד אוֹתוֹ צְדִיק שְׁקֵנָה אוֹתָהּ, וּמִתְגַּבֵּר כְּמוֹ אֲרִיָּה חֹזֵק בְּתוֹרָה, עַד שֶׁבָּא הַבִּקְרָה וְהוֹלֵךְ עִם אוֹתָהּ הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה לְהִרְאוֹת לְפָנָי הַמְּלָךְ, לְקַבֵּל חוּט אַחַד שֶׁל חֶסֶד. וּמִיָּהוּ זֶה? חוּט שֶׁל אֲבָרָהֶם, שֶׁהוּא קִנְיָה אוֹתוֹ, שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית יד) אִם מְחוּט וְעַד שְׁרוּף נֶעַל. הוּא לֹא נִהְיָה מֵאֲחַר כְּלוּם, וְאָמַר אִם מְחוּט, זָכָה לְחוּט הַזֶּה, וְזֶה נִקְרָא הַחוּט שֶׁל אֲבָרָהֶם. וּכְשֶׁבָּא אוֹתוֹ צְדִיק עִם הָאֵילָה הַזֶּה, אִזִּי מִתְעַטֵּר עִמָּה לְפָנָי הַמְּלָךְ, וְדוֹד אָמַר (תְּהִלִּים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשָּׁחַר, זֶה כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל. אֵילַת הַשָּׁחַר – הַשִּׁירָה שֶׁל כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל שְׂאוֹמְרִים בְּגִלוֹת אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזַבְתָּנִי וְגו'.

הַנְּבִיא יִשְׁעִיָּהוּ הִשֵּׁם גֹּרֵם יְשׁוּעָה

וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילֹתַי לְעִזְרָתִי
חוֹשֶׁה (כב, כ): זוהר שמות פ' ואתה

אֵלֵא רַק בְּנַפְשׁ. זֶה מִי שֶׁלֹּא זוֹכֵה אֵלֵא רַק בְּנַפְשׁ, וְלֹא עוֹלָה יוֹתֵר, זֶה נִדְבֵק בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל הַטְּמָאָה, וּכְשֶׁהוּא יִשָּׁן, אוֹתָם צְדָדִים רְעִים בָּאִים וְנִדְבָקִים בּוֹ וּמוֹדִיעִים לוֹ בְּחִלּוּם דְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם, מֵהֶם כּוֹזְבִים, וּמֵהֶם אֱמֶת. וּלְפַעְמִים שְׁצוּחֻקִים עִמוֹ וּמְרִאִים לוֹ דְּבָרֵי שְׁקָר, וּמִצְעָרִים אוֹתוֹ בְּחִלּוּמוֹ. וְעַל כֵּן אֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, מֵהֶם שְׂרוּאִים בְּחִלּוּמָם דְּבָרֵי אֱמֶת, מִשׁוּם אוֹתוֹ צַד שְׁנִדְבָקִים בּוֹ, וְכֻלָּם דְּבָרִים לְזִמְן קָרוֹב.

בֹּא רֵאָה, בְּמִינִים הָרְעִים הִלְלוּ יֵשׁ שֶׁלֹּשׁ דְּרָגוֹת אֵלוֹ עַל אֵלוֹ. הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁלֵהֶם הֵם אוֹתָם שְׁתֻלוּיִים בְּאוֹרֵי. הַדְּרָגָה הַיּוֹתֵר תַּחְתּוֹנָה שְׁלֵהֶם הֵם אוֹתָם שְׁצוּחֻקִים עִם בְּנֵי אָדָם וּמִצְעָרִים אוֹתָם בְּחִלּוּמוֹתֵיהֶם, מִשׁוּם שְׁכֻלָּם חֲצוּפִים כְּמוֹ כְּלָבִים. וְיֵשׁ דְּרָגָה עֲלִיוֹנָה עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם מְעֲלִיוֹנִים וּמִתְחַתְּנִים, וְאֵלוֹ מוֹדִיעִים לְאָדָם דְּבָרִים, מֵהֶם כּוֹזְבִים וּמֵהֶם אֱמֶתִיִּים, וְאֵלוֹ הַדְּבָרִים הָאֱמֶתִיִּים כָּלֵם לְזִמְן הַקָּרוֹב. וְאוֹתָהּ דְּרָגָה מֵאוֹתָם הַתְּלוּיִים בְּאוֹרֵי, שֶׁהֵם יוֹתֵר עֲלִיוֹנִים. אוֹתוֹ שֶׁלֹּא זוֹכֵה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בְּנַפְשׁ, וְאוֹתָהּ נַפְשׁ רוּצָה לְהִתְתַּקֵּן וּלְקַבֵּל רוּחַ, טָרֵם שֶׁהִרְוִיחָה אוֹתָהּ. יוֹצֵא מֵה שְׂיֹצֵא מֵאוֹתָהּ מֵאוֹתָהּ הַנַּפְשׁ, וּמִתְפַּשֵּׁטת בְּעוֹלָם, וְרוּצָה לְעֵלוֹת וְלֹא רוּצָה, עַד שְׂפּוּגֶשֶׁת בְּאוֹתָם שְׁבָאוֹר, וְהֵם מוֹדִיעִים לָהּ דְּבָרִים, מֵהֶם קְרוֹבִים וּמֵהֶם יוֹתֵר רְחוּקִים, וּבְאוֹתָהּ דְּרָגָה הוּא הוֹלֵךְ וְנִקְשֵׁר בְּחִלּוּמוֹ עַד שְׁקוּנָה רוּחַ. בֵּינָן

—== זוהר תהלים ==—

‘וְאַתָּה ה’ אֵל תִּרְחַק אֵילוּתַי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה’. דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה בְּשַׁעַת
 שְׁהִיָּה מִתְקַן וּמְסֻדָּר אֵת תְּשֻׁבַת הַמֶּלֶךְ
 כְּדִי לְחַבֵּר אֵת הַשֶּׁמֶשׁ לְלִבְנָה. כִּיּוֹן שְׁהִיָּה
 מִתְקַן וּמְסֻדָּר אֵת שְׁבָחָיו לְהַתְחַבֵּר, אָמַר
 וְאַתָּה ה’ אֵל תִּרְחַק. וְאַתָּה ה’ – סוּד שֶׁל
 חִבְרוֹת אַחַת בְּלִי פְרוּד. אֵל תִּרְחַק – כִּיּוֹן
 שְׁעֵלְתָה לְהַתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָה, וְהִכַּל בְּעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן, וּמִשָּׁם רוֹצֵה לְעֵלוֹת לְאִין סוּף
 לְהִתְקַשֵּׁר הַכֹּל לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְלִכְּן אֵל
 תִּרְחַק לְהַסְתַּלֵּק מֵאַתְּנוֹ וּלְעֻזָּב אוֹתְנוֹ. וְלִכְּן
 בְּתוֹךְ סְדוּר הַתְּשֻׁבָּה צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל
 לְהַכְלִיל שֵׁם וּלְהַדְבִּיק עִמָּם מִלְּמַטָּה,
 שְׂאֵלְמָלֵא יִרְצֶה לְהַתְעַלּוֹת הַכְּבוֹד הַזֶּה,
 הָרִי יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה אַחֲזִיזִים בּוֹ וּמְחִזְקִים
 בּוֹ שְׁלֵא יַעֲזֹב אוֹתוֹ לְהִתְרַחַק מֵהֶם. וְלִכְּן
 הַתְּפִלָּה בְּלַחֲשׁ, כְּמִי שְׁמֻדְבֵּר בְּסוּד עִם
 הַמֶּלֶךְ. וּבְעוֹד שֶׁהוּא בְּסוּד עִמוֹ, לֹא
 מִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ כָּלֵל. אֵילוּתִי – מָה אֵיֵל
 וְצָבִי, בְּשַׁעַת שֶׁהוֹלְכִים וּמִתְרַחֵקִים, מִיַּד
 חוֹזְרִים לְאוֹתוֹ מְקוּם שְׁעֻזָּבוֹ – אֵף הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, אֵף עַל גַּב שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה בְּאִין סוּף, מִיַּד חוֹזֵר לְמְקוּמוֹ. מָה
 הַטַּעַם? מִשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל לְמַטָּה אַחֲזִיזִים
 בּוֹ, וְלֹא עוֹזְבִים אוֹתוֹ לְהִיּוֹת נִשְׁכָּח
 וּלְהִתְרַחַק מֵהֶם. וְלִכְּן, אֵילוּתִי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה. וּמִשּׁוּם כֶּף צְרִיכִים לְהִתְאַחַד עִם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְאַחֲזוֹ בּוֹ כְּמִי שְׁמַמְשִׁיף
 מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, שְׁלֵא יִשְׂאֵר אִישׁ עֻזָּב
 מִמֶּנּוּ אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת. וְלִכְּן כְּשִׁסּוּמָךְ
 גְּאֵלָה לְתַפְלָה, צְרִיף לְאַחֲזוֹ בּוֹ וּלְדַבֵּר עִמוֹ
 בְּלַחֲשׁ, בְּסוּד, שְׁלֵא יִתְרַחַק מֵעַמּוֹ וְלֹא
 יַעֲזֹב מֵעַמּוֹ, וְלִכְּן כְּתוּב (דְּבָרִים ד) וְאַתָּם

תְּצוּהוּ (דף קע"ט:) פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
 (תהלים כב) ‘וְאַתָּה ה’ אֵל תִּרְחַק אֵילוּתִי
 לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה’. וְאַתָּה ה’ – הַכֹּל אֶחָד. אֵל
 תִּרְחַק – לְהִתְרַחַק מֵאַתְּנוֹ לְהִיּוֹת עוֹלָה
 הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן מִלְּמַטָּה. שְׁהִיָּה כְּאִשֶּׁר
 מִתְעַלָּה הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן מִלְּמַטָּה, אֲזִי נִחְשֵׁף
 כָּל הָאוֹר וְלֹא נִמְצָא כָּלֵל בְּעוֹלָם.

וְעַל זֶה נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּימֵי יְרֵמְיָהוּ.
 וְאֵף עַל גַּב שֶׁנִּבְנָה לְבַסוּף, לֹא חָזַר
 הָאוֹר לְמְקוּמוֹ כְּמוֹ שְׁצָרִיף. וְעַל סוּד זֶה
 שֵׁם הַנְּבִיא הַהוּא שֶׁהִתְנַבֵּא עַל כֶּף –
 יְרֵמְיָהוּ. הָעֵלֶם שֶׁל הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן, שְׁעֵלָה
 לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְלֹא חָזַר לְהָאִיר לְבַסוּף
 כְּמוֹ שְׁצָרִיף. יְרֵמְיָהוּ – הַתְעַלָּה וְלֹא חָזַר
 לְמְקוּמוֹ, וְנִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִחְשְׁכוּ
 הַמְּאֹרוֹת. אָבֵל יִשְׁעִיָּהוּ, הַשֵּׁם גּוֹרֵם
 הַיְשׁוּעָה, וְלְהַחֲזִיר הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן לְמְקוּמוֹ
 (יִשְׁעִיָּהוּ, לְהָאִיר הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן וּלְעֵשׂוֹת יִשׁוּעָה) וְלִבְנוֹת
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל הַטּוֹבוֹת וְכָל הָאֹרוֹת
 יִחְזְרוּ כְּבָרְאשׁוֹנָה. וְעַל זֶה שְׁמוֹתָם שֶׁל שְׁנֵי
 הַנְּבִיאִים הָאֵלּוּ עוֹמְדִים זֶה לְעִמַּת זֶה,
 בְּסַבַּת הַשֵּׁם שְׁגוֹרֵם, וְצָרוּף הָאוֹתִיּוֹת זוֹ בְּזוֹ
 גּוֹרְמוֹת מַעֲשֶׂה, הֵן לְטוֹב וְהֵן לְרַע. וְעַל
 סוּד זֶה צָרוּף הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשְּׁמוֹת
 הַקְּדוֹשִׁים, וְכֵן הָאוֹתִיּוֹת בְּעַצְמָן גּוֹרְמוֹת
 לְהִרְאוֹת סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים כְּדָגְמַת הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהָאוֹתִיּוֹת בְּעַצְמָן גּוֹרְמוֹת סוּדוֹת
 עֲלִיּוֹנִים קְדוֹשִׁים לְהִרְאוֹת בְּהֶם.

אַתָּה ה’ אֵל תִּרְחַק

וְאַתָּה ה’ אֵל תִּרְחַק אֵילוּתִי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה (כב, ב): [זוהר שמות פ' תרומה
 (דף קל"ה): פרק כ"ב – פסוק כ'] כְּתוּב (תהלים כב)

מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי: כַּב הוֹשִׁיעֵנִי מִפִּי אַרְיָה וּמִקֶּרְנֵי רַמִּים עֲנִיתָנִי: כַּג אִסְפָּרָה שְׁמֹךְ לְאַחֵי בְּתוֹךְ קָהֵל אֶחְלָלֶךָ: כַּד יִרְאֵי יְהוָה-יִתְגַּדֵּל תִּלְלוּהוּ כָּל זֶרַע יַעֲקֹב בְּבְרוּהוּ וּגְבוּרֵי מִמֶּנּוּ כָּל זֶרַע יִשְׂרָאֵל: כַּה כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שָׁקַץ עֲנִיתָ עֲנִי וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו

== זוהר תהלים ==

הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. (תהלים קמד) אֲשֶׁרֵי הָעַם שָׁפְכָה לוֹ אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁה' אֱלֹהָיו.

דְּמוֹת אַרְיָה מְקַבֵּל הַקֶּרֶבֶן

הַצִּיּוֹלָה מִחֶרֶב נִפְשֵׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי (כב,

כא): [זוהר תורה; זוהר חדש מדרש רות,

תיקוני זוהר ת' ע'] התפלה היא כקרבן, כמו שדרשו הראשונים שהתפלות כנגד תמידים תקנום, אם היו זוכים היה יורד דמות אריה והיה מקבל הקרבן, וזה מיכאל שמדרגתו חסד והוא מקבל תפלת שחרית, ואם לא זכו מה כתוב בקרבן: "לְכָלֵב תִּשְׁלַכְוֶן אֹתוֹ" (שמות כב, ל), שנחשב לו כטרפה, ובעבור זה היה יורד דמות כלב לקבל זאת המתנה והקרבן, וזהו שאמר דוד "הַצִּיּוֹלָה מִחֶרֶב נִפְשֵׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי".

אם זוכה דמות אריה מקבל נשמתו. וכמו כן, כאשר ימות איש אם זוכה יורד דמות אריה לקבל נשמתו, ואם לא הרי דמות כלב, שעליו אמר דוד "הַצִּיּוֹלָה מִחֶרֶב נִפְשֵׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי".

נשמה נרכבת בכלב. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבי שמעתי שיש נשמה שמרכיבים אותה בכלב, ובשביל זה אמר דוד "הַצִּיּוֹלָה מִחֶרֶב נִפְשֵׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי", מהו "יַחֲדָתִי", זו

הנשמה, וכי הנשמה נרכבת בכלב, אמר לו בני כך הוא, שנרכבת באותו ערל נחש הקדמוני שפיתה לחוה ולהאנשים, זה הוא כלב, וזה הוא יצר הרע שבא בעולם ההוא רוכב עליו שתקבל ממנו הנשמה עונשו.

לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה וְאֵת דָּכָא וְשִׁפְל רֹחַ אֱלוֹ הֵם כְּלֵי הַמְּלָךְ

כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שָׁקַץ עֲנִיתָ עֲנִי (כב, כה):

[זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף טו.)] רַבִּי אֱלֵעָזָר שָׁאַל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן אַבִּיו, אָמַר לוֹ, הֲרִי שְׁנִינוּ שֶׁעַל שְׁלֹשָׁה חֻטָּאֵי הָעוֹלָם הִרְעֵב בָּא לְעוֹלָם, וְכָל הַחֻטָּאִים אֵינָם נִמְצָאִים אֲלָא רַק בְּעִשְׂרִים, מִשּׁוּם שְׁלֵבָם גַּס בָּהֶם, וְלֹא נִמְצָאִים בְּעִנְיִים. מָה הַדִּין? שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִהְרַג אֶת הָעֲנִיִּים וַיַּעֲמִיד אֶת הָעִשְׂרִים! שֶׁהֲרִי מַעֲכָשׁוּ יוֹסִיפוּ לְחַטָּא לְפָנָיו! אָמַר לוֹ, יִפֶּה שְׂאֵלְתָּ, וְהֲרִי פִּרְשׁוּהָ הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, כְּשֶׁרוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַפְרֵעַ מִהֲרָשָׁעִים וּלְאַבְדֵם מִן הָעוֹלָם, אֲזַי נוֹתֵן לָהֶם שְׁלוֹם וּמְשָׁלִים לָהֶם בְּכָל. אֲבָל בָּא וּרְאָה שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא נִמְצָאִים קְרוֹבִים לְמֶלֶךְ הָעֲלִיוֹן, כְּפִלִּים הָלְלוּ שֶׁהוּא מְשַׁתְּמֵשׁ בָּהֶם, וּמִי הֵם? (תהלים נה) לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה. (ישעיה נז) וְאֵת דָּכָא וְשִׁפְל רֹחַ. אֱלוֹ הֵם כְּלֵי הַמְּלָךְ. וְכִשְׁנִמְצָאת בְּצַרְתָּ בְּעוֹלָם וְהִרְעֵב וְהִדִּין

מִמֶּנּוּ וּבְשׁוּעוֹ אֱלֹהֵי שְׁמֹעַ: כו מֵאַתָּה תַחֲלֹתִי בְקָהֶל רַב נְדָרֵי אֲשֶׁלֶם נִגְדַי יִרְאִיו:
 כז יֹאכְלוּ עֲנִיִּים וַיִּשְׁבְּעוּ יַחֲלֹלוּ יְהוָה: **דְּרִשׁוּ יַחֵי לְבַבְכֶם לְעַד:** כח יִזְכְּרוּ
 וַיֵּשְׁבוּ אֶל יְהוָה: **כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ כָּל מִשְׁפַּחֹת גּוֹיִם:** כט פִּי
 לִיהוָה: **חֲמִלּוֹכָה וּמִשָּׁל בְּגוֹיִם:** ל אֲכָלוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ כָּל דְּשָׁנֵי אֶרֶץ לְפָנָיו
 וַיִּכְרְעוּ כָּל יוֹרְדֵי עֶפְרַי וַנִּפְשׁוּ לֹא חַיָּה: לא זָרַע וַעֲבַדְנוּ יִסְפָּר לְאֹדְנֵי לְדוֹר: לב יִבְאוּ
 וַיִּגִּידוּ צְדָקְתוֹ לְעַם נוֹלָד כִּי עָשָׂה:

— זוהר תהלים —

בְּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְהֶעֱמִידוֹ עַל עֲמֻדוֹ, עַל
 עֲמוּד אֶחָד. מַה הוּא? הוּא צְדִיק יְסוֹד
 עוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁבְּרָא הַתְּשׁוּבָה, הַתְּנוּצֵץ אִוֵּר
 מִמֶּנּוּ, וְהָאִוֵּר הַהוּא הַבְּהִיר וְהָאִוֵּר מְסוּף
 הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְכִי נִבְרָא הָעוֹלָם. רָאֵהוּ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִסְתַּכֵּל בְּרִשְׁעִים
 הַעֲתִידִים לְבֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְגִנְזוּ לְעוֹלָם
 הַבָּא לְצְדִיקִים. וְאִם תֹּאמַר, הוֹאִיל וְהוּא
 עֲתִיד לְגִנְזוֹ, לְמָה בְּרָאוֹ? אֲלֵא כְּשֶׁבְּרָא
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אִוֵּר זֶה, לֹא בְּרָאוֹ אֲלֵא
 לְבָרָא כּו אֶת הָעֶפְרַי (הָעוֹלָם). וְנִסְתַּכֵּל וְרָאֵה
 שְׁעֲתִידִים רִשְׁעִים לְבֹא, וְגִנְזוּ לְצְדִיקִים
 לְעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד הַיּוֹם, אֵף עַל פִּי
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גִנְזוּ, כּו הָעוֹלָם
 מִתְקַיֵּם. כּו יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ? אֲלֵא אָמַר,
 בְּאוֹר אַחַר הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ. וְהוּא כְּמוֹ חוּט
 הַיּוֹצֵא מֵאוֹר גָּדוֹל, וְהָעוֹלָם כּו מִתְקַיֵּם.
 וְהוּא עֲמוּדוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁנֵאמַר (מְשָׁלִי י)
 וְצְדִיק יְסוֹד עוֹלָם. וּמִמֶּנּוּ הַשְּׁתִּיל וַיֵּצֵא זָרַע
 דָּוִד עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים כב) 'זָרַע
 יַעֲבַדְנוּ יִסְפָּר לָהּ לְדוֹר'. הוּא שְׁנֵאמַר (שֵׁם
 פט) וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי. וְכָל זָרַעוֹ שֶׁל דָּוִד,
 מִצְדִּיק זֶה יֵצֵא. כְּעִנְיֵן זֶה - (מְשָׁלִי טז) כָּל
 פֶּעַל ה' לְמַעֲנֶהוּ.

מִתְחַזְקִים עַל הָעֲנִיִּים, אֲזִי בּוֹכִים וְגוֹעִים
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַרֵּב
 אוֹתָם יוֹתֵר מִהַכֵּל. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים כב) כִּי
 לֹא בָזָה וְלֹא שָׁקַץ עֲנוּת עֲנִי. וְאִז הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא פּוֹקֵד עַל מַה בָּא הָרָעַב לְעוֹלָם.
 אוֹי לְאוֹתָם הָרִשְׁעִים שֶׁגָּרְמוּ לָזֶה.
 כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁגִּיחַ בְּעוֹלָם עַל
 קוֹלוֹת הָעֲנִיִּים, הִרְחִמָן יַצִּילֵנוּ מִמֶּהם
 וּמַעֲלִבוֹנָם, אֲזִי כְּתוּב (שְׁמוֹת כב) שְׁמוּעַ
 אֲשֶׁמַע צַעֲקוֹתָם. שְׁמוּעַ אֲשֶׁמַע - שְׁתִּי
 פְּעָמִים, אַחַת לְהַשְׁגִּיחַ עַל קוֹלָם, וְאַחַת
 לְהַפְרֵעַ מֵאוֹתָם שְׁגוֹרְמִים לָהֶם אֵת זֶה. זֶהוּ
 שֶׁכְּתוּב וְשִׁמְעֵתִי כִי חֲנוּן אֲנִי וְחָרָה אַפִּי
 וְגו'. וְלִכֵּן בְּשַׁעַה שֶׁרָעַב נִמְצָא בְּעוֹלָם, אוֹי
 לְאוֹתָם הָעֲשִׂירִים הָרִשְׁעִים, מִשׁוּם קוֹלָם
 שֶׁל הָעֲנִיִּים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

לֹא בְּרָא הַקְּב"ה אֶת הָעוֹלָם עַד שֶׁבְּרָא אֶת
 הַתְּשׁוּבָה

זָרַע יַעֲבַדְנוּ יִסְפָּר לְאֹדְנֵי לְדוֹר (כב, לא):
 [זוהר חדש-מדרש רות (דף קג.)] שְׁנֵינּוּ,
 כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְבָרָא הָעוֹלָם,
 הָיָה מַחְרִיט הָעוֹלָם לְפָנָיו, וְלֹא הָיָה עוֹמֵד,
 עַד שֶׁבְּרָא הַתְּשׁוּבָה. כִּיּוֹן שֶׁבְּרָא הַתְּשׁוּבָה,

ד לחודש

כג א מזמור לְדָוִד יְהוֹנָתָן רָעִי לֹא אֶחָסֶר: ב בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצֵנִי עַל

שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים

לשאלת חלום

ה' רועי לא אחסר. וגו' (כג, א): [שימוש תהלים לפרק כג] טוב לשאלת חלום. טהר עצמך והתענה ואמור אותו שבעה פעמים ותישן ותאמר בכל פעם תאות ענוים שמעת וכו'. שם שלו הוא י"ה. י' מן "יהוה רועי, ה' בחלופי נ' דנפשי באותיות הנ"ך.

זוהר תהלים

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּעָה אֶת יִשְׂרָאֵל
לְהַנְהִיגֵם בְּמִישׁוֹר

מְזַמֵּר לְדָוִד ה' רָעִי לֹא אֶחָסֶר (כג, א):

[זוהר חלק ב' פ' שמות דף כ:]

הִיָּה רָעָה אֶת צֵאן יִתְרוֹ חֲתָנוּ כִּהֵן מִדִּין.
רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים כו) 'מְזַמֵּר
לְדָוִד ה' רָעִי לֹא אֶחָסֶר'. כְּלוּמַר, ה' רָעִי -
ה' הַרוּעָה שְׁלִי. מָה הַרוּעָה מְנַהֵג אֶת
הַצֵּאן וּמוֹלִיכֵם לְמַרְעָה טוֹב, לְמַרְעָה שְׁמֵן,
בְּמָקוֹם נַחְלֵי מַיִם, מִיִּשְׁרָאֵל הִלִּיכְתָּן בְּצִדְקָה
וּבְמִשְׁפָּט - אֵף הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּתוּב
בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצֵנִי עַל מִי מִנְחוֹת יִנְהַלְנִי
נַפְשִׁי יִשׁוּבֵב. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דִּרְךָ הַרוּעָה
לְנַהֵג בְּצִדְקָה אֶת צֵאנוּ, לְהַרְחִיקֵם מִן הַגְּזֵל,
לְהַנְהִיגֵם בְּמִישׁוֹר, וְהַשְׁבֵּט בְּיָדוֹ שְׁלֹא יִטּוּ
יָמִין וּשְׂמָאל. כִּךָּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא
רוּעָה אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַנְהִיגֵם בְּמִישׁוֹר, וּבְכָל
עַת הַשְׁבֵּט בְּיָדוֹ שְׁלֹא יִטּוּ יָמִין וּשְׂמָאל.

הַקְב"ה מְמַתֵּן שִׁיבְקֵשׁוּ מִמֶּנּוּ הַפְּרִנְסָה וְעַל
דִּי זֶה מִשְׁפִּיעַ לְכָל הָעוֹלָמוֹת שְׁפַע פְּרִנְסָה

מְזַמֵּר לְדָוִד ה' רָעִי לֹא אֶחָסֶר (כג, א):

[זוהר שמות פ' תרומה דף ק"ע]

זֶה פְּרִשׁוּהוּ, (רבי יצחק פתח) כְּתוּב (תהלים כג)

מְזַמֵּר לְדָוִד ה' רָעִי לֹא אֶחָסֶר. הָרִי
נִתְבָּאָר, מַה בֵּין מְזַמֵּר לְדָוִד וּבֵין לְדָוִד
מְזַמֵּר? וְכֵאֵן שְׁכִינָה קְדָמָה וּבָאָה וְשָׂרְתָה
עָלָיו בְּרֵאשׁוּנָה. ה' רָעִי, וְכִי לְמָה שְׁכִינָה
קְדָמָה לְכָאן, וְהָרִי דָוִד צָרִיךְ לְהַקְדִּים
(לעורר) בְּרֵאשׁוּנָה, הוֹאִיל וּמִבְקֵשׁ מְזוֹנָה
מֵעַם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֲלֵא וְדַאי שְׁכִינָה
קְדָמָה וּבָאָה וְשָׂרְתָה עָלָיו וְהַעֲרָה אוֹתוֹ
לְשִׁבְחָה לְמַלְךְ אֶת הַשְּׁבַח הַזֶּה וּלְבִקְשׁ
מְזוֹנוֹת מִלְפָּנֵי הַמֶּלֶךְ, שְׁהָרִי כִּךָ צָרִיךְ עַל
דְּבַר שֶׁל מְזוֹן שֶׁהִיא רוּצָה וְהַרְצוֹן שְׁלָה,
שְׁכָל בְּנֵי הָעוֹלָם יִבְקֵשׁוּ מְזוֹנוֹת. מִשׁוּם
שְׁכָאֲשֶׁר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה לְהוֹרִיד
מְזוֹנוֹת לְעוֹלָם, הִיא נוֹטֶלֶת בְּרֵאשׁוּנָה,
וְעָלֶיהָ יוֹרְדִים מְזוֹנוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת.
וּמִשׁוּם כִּךָּ הִיא הַקְדִּימָה לְדָבַר זֶה שֶׁל
מְזוֹנוֹת, וְשָׂרְתָה עַל דָּוִד. ה' רָעִי - ה'
הַרוּעָה שְׁלִי. כְּרוּעָה הַזֶּה שְׁמַנְהִיג צֵאנוּ
בְּמָקוֹם שֶׁל דְּשָׂאִים וְעֹשְׁבִים שְׁלֹא חָסְרוּ
דְּבַר, אֵף כִּךָּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא הַרוּעָה
שְׁלִי לְזוֹן אוֹתִי בְּכָל מָה שְׁאֵנִי צָרִיךְ. דְּבַר
אַחַר ה' רָעִי - שְׁנִינּוּ שְׁקֵשִׁים מְזוֹנוֹת שֶׁל
אָדָם לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ קְרִיעַת
יָם סוּף. כֵּאֵן הֵם שְׁנֵי גִּוְנִים, וְשְׁנֵיהֶם בְּדִרְךְ

— זוהר תהלים —

ואמת? אלה עובדי כוכבים ומזלות, ואלה עובדי כוכבים ומזלות. אלו בגלוי עריות, ואלו בגלוי עריות. אלו שופכי דמים, ואלו שופכי דמים. באותה שעה היה קשה לפניו לעבר על דרך הדין. והרי ישראל היו נוסעים על הים, שכתוב (שמות יד) ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו. והיה קשה לפניו לעבר על הדין ולקרע להם את ים סוף, ואלמלא שהשיג הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבקר לעשות מצות רבונו ורצונו, ככתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר - כלם היו אובדים בים, משום שבכל אותו הלילה היה הקדוש ברוך הוא בדין על ישראל.

מהו קשה פרנסתו של אדם בקריעת ים סוף

ששנינו, מה שכתוב ולא קרב זה אל זה כל הלילה, מלמד שבאו מלאכים עליונים לשבח באותו לילה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר להם: וכי (בני מעשי ידי טובעים בים ואתם משבחים לפני? מיד - ולא קרב זה אל זה כל הלילה. מה כתוב? והי באשמת הבקר. השיג הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבקר לעשות רצון רבונו, ככתוב וישכם אברהם בבקר. אז חזר הים, וברחו המים מלפני ישראל. שכתוב, וישב הים לפנות בקר לאיתנו. ושנינו, לאיתנו - לתנאו, לאותו תנאי שהתנה עמו הקדוש ברוך הוא כשברא את העולם. לאיתנו, כתוב כאן לאיתנו, וכתוב שם (תהלים פט) משכיל לאיתן האזרחי, ועל זה לפנות

אמת. אחד בשביל שכל מעשיו של הקדוש ברוך הוא בדין ואמת, ועל הדין והאמת מתקיים כל העולם, ובכל יום ויום ובכל זמן וזמן דן את כל העולם בדין, את הצדיקים ואת הרשעים ואת כל בני העולם, כמו שנאמר (תהלים יא) כי צדיק ה' צדקות אהב. וכשהוא דן בני אדם ורואה בני אדם כמה רשעים וכמה חטאים לפניו, אז קשה בעיניו לתת להם מזון בכל זמן, כי יש לו לזון את הרשעים ואת אותם שחוטאים. והוא עושה עמהם לפנים משורת הדין, וזן ומפרנס אותה כפי החסד העליון שנמשך ונשפע על כל (העמים ובני בני העולם, וכו' הוא זן ומפרנס את הכל, את הצדיקים ואת החסידים ואת הרשעים, ואת כל אותם בני העולם, ואת כל החיות ובהמות השדה ועופות השמים, מקרני ראמים ועד ביצי כנים, ולא נשאר בעולם מי שאינו זן ומפרנס את הכל, אף על גב שקשה לפניו, לפי מעשי בני העולם, בקריעת ים סוף. וכי קריעת ים סוף קשה לפניו, והרי כתוב (נחום א) גוער בים ויבשהו, (עמוס ט) הקרא למי הים וישפכם על פני הארץ, והרי פיון שעלה רצון לפניו, הכל לפניו כאין הוא חשוב, ואתה אמרת שקריעת ים סוף קשה לפניו? אלא, בזמן שישאל עברו לים ורצה הקדוש ברוך הוא לקרע להם את ים סוף, בא רהב, אותו ממנה על מצרים, ובקש דין מלפני הקדוש ברוך הוא. אמר לפניו רבון העולם, למה אתה רוצה לעשות דין על מצרים ולקרע את הים לישראל, הרי כלם רשעים לפניך, וכל דרכך בדין

—== זוהר תהלים ==—

ושנינו, מה הטעם הלך יונה וברח? וכי מי יכול לברח מלפני הקדוש ברוך הוא?! אלא היה הולך ובורח לצאת מהארץ הקדושה, שהרי השכינה אינה שורה מחוץ לארץ ישראל, ומשום שלא תשרה עליו השכינה, היה בורח מארץ הקדש, שהרי השכינה שורה שם, כמו שנאמר (תהלים קכח) אַשְׁתָּךְ כַּגֶּפֶן פְּרִיָה בִּירְכַתִּי בֵיתְךָ. גֶּפֶן פְּרִיָה - זו שְׂכִינָה. מה שְׂכִינָה הֵיטָה נִסְתָּרַת בְּתוֹךְ בֵּית קֹדֶשִׁי הַקְּדוּשִׁים, אף כִּי אֲשֶׁה צְנוּעָה לֹא יוֹצֵאת מִשְׁעַר בֵּיתָה הַחוּצָה. ומשום כִּי הֵיטָה בּוֹרַח יוֹנָה מִחוּץ לָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְהָרִי כָּאֵן כְּתוּב מִלְּפָנָי, וְלֹא כְּתוּב לִפְנֵי.

אָא ודאי כִּי הוּא - מִלְּפָנָי, שְׁהָרִי רוּחַ נְבוּאָה לֹא בָּאָה מִתּוֹךְ שְׂכִינָה אֲלֵא מִלְּפָנָי. אוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת הַנְּבִיאִים שְׁשׁוּרִים עַל הַשְׂכִּינָה, וּמֵאוֹתוֹ מְקוּם פְּחַד לְהִיּוֹת שֵׁם בְּאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְעַל זֶה מִלְּפָנָי. כִּי מִלְּפָנָי ה' הוּא בֹרַח, וְלֹא לִפְנֵי ה', שְׁהָרִי הֵיטָה יוֹדֵעַ שְׁנִבּוּאָה לֹא הֵיטָה בָּאָה אֲלֵא מִלְּפָנָי. וּמִשׁוּם כִּי קָשִׁים זְוֹגִים, קָשִׁים מְזוֹנֹתָיו שֶׁל אָדָם לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּן דָּוִד הִמְלִיךְ תְּלָה מְזוֹנֹתָיו לְמַעְלָה, מִשׁוּם שֶׁלְּמַעְלָה לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים. אֲבָל כְּאֵן פּוֹסֵק, שְׁהָרִי לֹא תְלוּיִים בּוֹ מְזוֹנֹת. לְמַעְלָה הֵם. וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים כג) ה' רָעִי לֹא אֶחְסֵר, לֹא יִפְסְקוּ מְזוֹנֹת מִמְּנֵי לְעוֹלָמִים, מִשׁוּם שְׁאוֹתוֹ נִהָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדֶן לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים, וּמִשׁוּם זֶה קוֹדֶמֶת שְׂכִינָה עַל זֶה.

בא וְרָאָה, בְּשַׁעָה שְׁאוֹתוֹ מְקוּם מְקַבֵּל מְזוֹנֹת מִלְּמַעְלָה, כִּי הַמְקַדְּשִׁים אֵת

בְּקָר, בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁהַקְּדִים אֲבָרְהָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן רְבוּנוֹ אֲזַ נִקְרַע הַיָּם, (כאן ויהם את מחנה מצרים) וְלִכְּן קָשָׁה הֵיטָה לִפְנֵי קְרִיעַת יַם סוּף. כְּמוֹ כֵּן קָשִׁים הַזְּוֹגִים לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּקְרִיעַת יַם סוּף. מִה קְרִיעַת יַם סוּף הָרַג אֵת אֱלֹה בְּצַד הַזֶּה, וְקִיָּם אֵת אֱלֹה בְּצַד הַהוּא - אֵף כְּאֵן בְּזוּגִים, כְּתוּב (תהלים no) מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת, וְשִׁנִּינוּ - בְּכִי וְשִׁירוֹת. מִמִּית אֵת זֶה, וְנוֹתֵן אֵת אֲשֶׁתוֹ לָזֶה, וְלַפְעָמִים לְרָשַׁע מְזַדְמָנֵת אֲשֶׁה מְעֵלָה. אֲבָל סוּדוֹת נִסְתָּרִים הֵם בְּכָל, וְהַכֹּל הוּא בְּדִין. וּמִה שְׁהַעִירוּ הַחֲבָרִים בְּזֶה, וְדָאֵי כִּי הוּא.

וּמִה שְׁהַעִירוּ לִפְנֵי וְלֹא מִלְּפָנָי - לִפְנֵי אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד לִפְנֵי, לִפְנֵי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשִׁמְשׁ לִפְנֵי. וְעַל כִּי לֹא אָמְרוּ שְׁקָשִׁים הַזְּוֹגִים לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן קָשִׁים מְזוֹנֹתָיו שֶׁל אָדָם לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲלֵא לִפְנֵי, וְלָזֶה קָשִׁים כָּל אֱלֹה, שְׁהָרִי לֹא בְרִשׁוֹתָם הֵם עוֹמְדִים. אֵף עַל גַּב שְׁהוּא עוֹשָׂה, (אבל אף על גב שהוא עושה) בְּרִשׁוֹת אַחֲרַת הוּא עוֹשָׂה.

כתוב (ויקרא כב) וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלְּפָנָי. מִה זֶה מִלְּפָנָי? אֲלֵא זֶה הָעוֹלָם הַבָּא, הַהוּא שְׁכָל הַחַיִּים עוֹמְדִים שֵׁם. דְּבַר אַחַר, זֶה צְנוּר עֲלִיוֹן, נִהָר שְׁאִין מִימֵי פּוֹסְקִים לְעוֹלָמִים, וְהַכֹּל אַחַד. וְזֶהוּ שְׁנוּטֵל אֵת כָּל הָעֲדוּנִים שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, וּמֵאוֹתָם עֲדוּנִים עֲלִיוֹנִים תְּתַכְלֶה (הַגִּפְשׁ הַזֶּה), מִמְּקוֹם שֶׁשֵׁם אוֹתוֹ נֵעַם ה', וְזֶהוּ מִלְּפָנָי.

ואם תֹּאמֵר, אִם כִּי, הָרִי כְּתוּב (יונה א) וַיִּקָּם יוֹנָה לְבָרַח תְּרִשִּׁישָׁה מִלְּפָנָי ה'. כִּי יָדְעוּ הָאֲנָשִׁים כִּי מִלְּפָנָי ה' הוּא בֹרַח.

מִי מְנַחֵת יְנַהֲלֵנִי: ג נִפְשִׁי יִשׁוּב וְיַחֲנִי בְּמַעְגְלֵי צֶדֶק לְמַעַן שְׂמוֹן: ד גַּם כִּי אֵלֶיךָ
בִּגְיָא צְלָמוֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אֶתָּה עֲמָדִי שְׁבֻטְךָ וּמִשְׁעֲנִיתְךָ הַפְּחָה יְנַחֲמֵנִי:

— זוהר תהלים —

אתה עמדי שבטך ומשענתך וגו' (כג, ד):
[זוהר חלק א' פ' וישב (דף קפ"ט)]. ויהי ה' את
יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדניו
וגו'. רבי יוסי פתח, (תהלים לו) כי ה' אהב
משפט ולא יעזב את חסידיו לעולם
ושמרו. הפסוק הזה בארוהו באברהם. את
חסידיו, כתוב חסידו, והרי נתבאר.

בא ראה, בכל מקום שהצדיקים הולכים,
הקדוש ברוך הוא שומר אותם ולא
עוזב אותם. דוד אמר (שם כג) גם כן אלך
בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי
שבטך ומשענתך וגו'. בכל מקום
שהצדיקים הולכים, השכינה הולכת
עמם ולא עוזבת אותם.

יוסף הלך בגיא צלמות והורידו אותו
למצרים - השכינה היתה עמו, זהו
שכתוב ויהי ה' את יוסף. ומשום ששכינה
היתה עמו - בכל מה שהיה עושה, היה
מצליח בידו. שאפלו מה שהיה בידו והיה
מבקש אותו אדונו בגון אחר - היה
מתהפך בידו לאותה הצורה שרצון אדונו
היה רוצה בה, כמו שנאמר וירא אדניו כי
ה' אתו וכל אשר הוא עשה ה' מצליח
בידו. מצליח בידו ודאי, כי ה' אתו.

בא ראה, וידע אדניו כי ה' אתו לא כתוב,
אלא וירא אדניו, שהרי בעינו היה
רואה מעשה נסים בכל יום שהקדוש ברוך
הוא עושה בידו, ועל כן ויברך ה' את בית
המצרי בגלל יוסף. הקדוש ברוך הוא
שומר את הצדיקים, ובגללם הוא שומר

רבונם, כלם מתעדינים ומתעוררים ומעלים
כנפים כשבאה שכינה עם אותו מזון, כדי
שלא יסתכלו בה.

נאות דשא - אלה הם המקורות העליונים
שכל המזון וההספקה באים מהם

בנאות דשא ורביצני על מי מנחות
ינהלני (כג, ב): [זוהר שמות פ' תרומה
(דף קע"א)]. כתוב, בנאות דשא ורביצני על
מי מנחות ינהלני. נאות דשא - אלה הם
המקורות העליונים שכל המזון וההספקה
באים מהם. הנאות הללו נקראים נאות
יעקב, נאות דשא, משום שיש נאות בחוץ
שנקראים נאות מדבר, ועל זה בנאות
דשא. ואם תאמר, הרי כתוב תדשא הארץ
דשא, שהרי הוא למטה? אלא דשא
מאותן נאות בא, שנולד וצומח מהם, ועל
זה בנאות דשא ורביצני. על מי מנחות
ינהלני - אלו המים של מנוחה, ששופעים
מאותו מקום ששופע ויוצא מעדן, ואותם
המים נקראים מי מנחות. נפשי ישוב -
זוהי נפש דוד, ולא רצה דוד לתקן אלא
את אותה הדרגה שלו כראוי. במי
המנוחות הללו עתידים הצדיקים לנוח
לעולם הבא, שכתוב (ישעיה נח) וינחך ה'
תמיד וגו'.

בכל מקום שהצדיקים הולכים הקדוש
ברוך הוא שומר אותם ולא עוזב אותם
גם כן אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי

ה תַּעֲרֹף לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגֶד צַרְרֵי דַשְׁנַת בְּשֶׁמֶן רֵאשִׁי בּוֹסֵי רוּיָהּ: ו אַךְ מִזֵּב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיִּי וְשִׁבְתִּי בְּבֵית יְהוָה: לְאַרְבַּע יָמִים:

זוהר תהלים

לְכָל הָעוֹלָם, וְאֶלְמָלֵא יִשְׂרָאֵל - לֹא נִתֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזוּן לְעוֹלָם, וְעִכְשָׁו שִׁישְׂרָאֵל בְּגִלוּת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁנוּטִלִים מְזוּן עַל אַחַד פִּי שְׁנַיִם. בְּזִמְן שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָה הַקְדוּשָׁה, הָיָה יוֹרֵד לָהֶם מְזוּן מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן, וְהֵם נוֹתְנִים חֶלֶק תְּמִצִּית לְעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְכָל הָעַמִּים לֹא נִזְוְנוּ אֶלָּא מֵהַתְּמִצִּית, וְעִכְשָׁו שִׁישְׂרָאֵל הֵם בְּגִלוּת, הַתְּהַפֵּף לְגוֹן אַחֵר.

מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁהִתְקִין סְעוּדָה לְבִנָּי בֵּיתוֹ. כָּל זְמַן שֶׁהֵם עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ, אוֹכְלִים סְעוּדָה עִם הַמֶּלֶךְ, וְנוֹתְנִים לְכָלֵּבִים חֶלֶק הָעֵצְמוֹת לְגֵר. בְּשַׁעַת שֶׁבָּנִי בֵּיתוֹ לֹא עוֹשִׂים אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ, הַמֶּלֶךְ נוֹתֵן אֶת כָּל הַסְּעוּדָה לְכָלֵּבִים, וּמַעֲלָה לָהֶם אֶת הָעֵצְמוֹת. כְּמוֹ זֶה, כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹן רְבוּנָם, הֵם אוֹכְלִים עַל הַשְּׁלַחַן הַזֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְכָל הַסְּעוּדוֹת מִתְקַנּוֹת לָהֶם. וְהֵם, מֵאוֹתָהּ שִׁמְחָה שֶׁלָּהֶם, נוֹתְנִים עֵצְמוֹת שֶׁהֵן תְּמִצִּית לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים. וְכָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל לֹא עוֹשִׂים רְצוֹן רְבוּנָם, הֵם הוֹלְכִים לְגִלוּת, וְהַסְּעוּדָה הוֹלְכֶת לְכָלֵּבִים, וְעוֹלָה לָהֶם הַתְּמִצִּית. כִּכָּהֵן יֹאכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת לֶחֶמֶם טָמֵא בְּגוּיִם, שֶׁהָיָה תְּמִצִּית הַגִּעַל שֶׁלָּהֶם הֵם אוֹכְלִים. אוֹי לְבֵן הַמֶּלֶךְ שִׁיוֹשֵׁב וּמַצְפֵּה לְשִׁלְחַן הָעֶבֶד, וּמֵה שֶׁנִּשְׁאַר מִתּוֹךְ הַשְּׁלַחַן הוּא אוֹכֵל.

דוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (תהלים כג) תַּעֲרֹף לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגֶד צַרְרֵי דַשְׁנַת בְּשֶׁמֶן רֵאשִׁי

אֶת הַרְשָׁעִים, שֶׁהָיָה הַרְשָׁעִים מִתְבָּרְכִים מְשׁוּם הַצְּדִיקִים. כְּמוֹ כֵּן כָּתוּב (שמואל ב ו) וַיִּכְרֹף ה', אֶת בֵּית עֶבֶד אָדוֹם, [הַגְּתִי] בְּעִבּוֹר אַרְוֹן הָאֱלֹהִים. הַצְּדִיקִים, מִתְבָּרְכִים הָאֲחֵרִים בְּגִלְלוֹן, וְהֵם לֹא יִכְלוּ לְהִזּוֹן [נִסְ"א לְהַנְצִיל] בְּזִכּוֹתָם, וְהָיָה פְּרִשׁוּהָ. יוֹסֵף הַתְּבַרְךְ אָדוֹנוֹ בְּגִלְלוֹ, וְהוּא לֹא יָכַל לְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ בְּזִכּוֹתוֹ וְלִצְאֵת לְחֵרוֹת. [דף קפט ע"ב] וְאַחֵר כִּף הַכְּנִיס אֹתוֹ לְבֵית הַסֵּהַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קה) עֵנּוּ בַכְּבֵל רְגְלוֹ בְּרִזֵּל בָּאֵה נַפְשׁוֹ, עַד שֶׁלְּאַחֵר מִכֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹצִיא אֹתוֹ לְחֵרוֹת וְהַשְּׁלִיט אֹתוֹ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם. וּמְשׁוּם כִּף כְּתוּב וְלֹא יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ. כְּתוּב חֲסִידוֹ וְנִתְבָּאֵר, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִגֵּן עַל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב (תהלים ה) וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בְךָ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתִסְדַּף עֲלֵימוֹ וַיַּעֲלֶצּוּ בְךָ אֲהַבֵּי שְׁמֶךָ.

מִקְדָּם פְּרִנְסַת עֲמוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאַחֵר כִּף לְשֶׁאֵר הָעַמִּים

תַּעֲרֹף לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגֶד צַרְרֵי דַשְׁנַת בְּשֶׁמֶן רֵאשִׁי בּוֹסֵי רוּיָהּ (ה, ז): [זוהר שמות פ' תרומה (דף קנ"ב):] וְעֵשִׂית שְׁלַחַן עֲצֵי שִׁטִּים וְגו' (שמות כה). רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (דברים ח) וְאֶכְלֶתָּ וְשִׁבְעַתָּ וּבִרְכַתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'. כְּמָה צְדִיקִים הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בָּהֶם וְקָרְבָם אֵלָיו מְכַל הָעַמִּים, וּבִשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל נִתֵּן מְזוּן וְשִׁבְעַתָּ

— זוהר תהלים —

מהו דרגת טוב וחסד

אף טוב וחסד ירדפוני (כג, ו): [זוהר שמות פ' תרומה (ד קס"ח):] ובטובו חייני, זה צריך רצון למעלה אל עתיק העתיקים, ועל זה היא בדרך נסתר. ובטובו, ולא מטובו. ובטובו, זה הימין (מינו) העליון, ומטובו זו דרגה אחרת שבאה מצד הימין, והיא דרגה למטה ממנו, משום שבאותו הטוב נבנה העולם ובו נזון.

למה נקרא טוב ולמה נקרא חסד? הטוב הוא כשכולל הכל בתוכו ולא מתפשט לרדת למטה. חסד - כשיורד למטה ועושה טוב בכל הבריות, בצדיקים וברשעים, ולא חושש, ואף על גב שדרגה אחת היא. מנין לנו? שכתוב (תהלים סג) אף טוב וחסד ירדפוני. אם טוב, למה חסד? ואם חסד, למה טוב, שהרי באחד מספיק? אלא טוב כולל הכל בתוכו, ולא התפשט למטה. חסד יורד ומתפשט למטה וזן לכל הצדיקים והרשעים כאחד.

כוסי רוייה. תערף לפני שלחן - זו סעודת המלך. נגד צררי - אותם הכלבים שיושבים לפני השלחן ומצפים לחלקת עצמות, והוא יושב עם המלך בענג של הסעודה בשלחן.

דישנת בשמן ראשי - זה ראש הסעודה. שכל שמן ושמנונית ותקון הסעודה נתנים בראשונה לאהוב המלך. מה שנשארו נתן אחר כך לכלבים ולאותם עובדי השלחן. כוסי רוייה - מלאה הכוס לפני אהוב המלך תמיד שלא יצטרך לבקש, ועל סוד זה היו ישראל תמיד עם שאר העמים.

[זוהר שמות פ' תרומה (ד קנ"ו):] שלחנו של אדם מזכה אותו לאכל על שלחן אחר בעדון של אותו העולם, כמו שנאמר (שמואל ב ט) כי על שלחן המלך תמיד הוא אכל. ודוד המלך היה אומר, תערף לפני שלחן נגד צררי, וזוהי עריכת השלחן באותו עולם, שהרי אז הוא עדין ותשוקה שהנשמה נהנית בהם בעולם הבא.

כד א לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה: הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַל וַיֵּשְׁבִי בָּהּ: ב כִּי הוּא עַל

שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים

להנצל משטף מים

לה' הארץ ומלוואה וגו' (כד, א): [שימוש תהלים לפרק כד]. טוב להתפלל בכל יום והוא מסוגל להנצל משטף מים.

זוהר תהלים

מתמלאת [ד"א שמתמלאת] מהם מכח עמוד אחד שהעולם עומד עליו. ואם תאמר על אחד עומד.

על ימים יסדה - אלו חכמי ישראל הגדולים שיסדו תורה וחקמה שנקראת הים הגדול ועל נהרות - אלו התלמידים

בא ראה מה כתוב, (תהלים כד) כי הוא על ימים יסדה. על ימים יסדה (תהלים כד)

- אלו חכמי ישראל הגדולים שיסדו תורה וחקמה שנקראת הים הגדול, וכן הוא ואמר, (קהלת א) כל הנחלים הלכים אל הים. ועל נהרות - אלו התלמידים שהם הגדולים מהנהר, וכן הרב גדול מן התלמידים, והם מתדדים את הרב בקשיותיהן, והוא מתרץ להם כל הקשיות ואינו מתרשל, כמו הנהרות שנמשכים לים ואינו מלא, שנאמר כל הנחלים הלכים אל הים. והראיה - אמרו אחרי כן, מי יעלה בהר ה', כי אין מעשה בלא חכמה, כי התלמוד מביא לידי מעשה: כי הוא, מי הוא זה הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר הוא עשנו, וכתוב (איוב כח) כי הוא לקצות הארץ ביט. על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה - אלו שבועה עמודים שעומדת הארץ עליהם וממלאים אותה, והיא מתמלאת מהם. איך מתמלאת מהם? בשעה שמתרבים הצדיקים בעולם, אז הארץ הזו עושה פרות ומתמלאת מהכל. ובשעה שמתרבים הרשעים בעולם, אז כתוב (שם יד) אזלו מים מני ים ונהר ייחרב

לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַל וַיֵּשְׁבִי בָּהּ וכו' (כד, א-ב): [זוהר

בראשית פ' נח (דף טו.)] רבי יהודה פתח, (תהלים כד) לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַל וַיֵּשְׁבִי בָּהּ. הרי שנינו, לְדָוִד מִזְמוֹר - שָׁאֵמַר שִׁירָה וְאַחַר כֵּן שָׁרְתָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. מִזְמוֹר לְדָוִד - שֶׁשָׁרְתָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְאַחַר כֵּן אָמַר שִׁירָה. לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ - פְּסוּקָה זֶה נֶאֱמַר עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא אֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה. וּמְלוֹאֶתָהּ זֶה הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברי הימים ב ה) כִּי מָלֵא כְבוֹד ה' אֶת בַּיִת ה', וְכָתוּב (שמות מ) וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן. לָמָּה מָלֵא וְלֹא מָלֵא? אֲלֵא מָלֵא וְדָאִי, שֶׁהִתְמַלֵּא מֵהַכֹּל, שֶׁהִתְמַלֵּא מֵהַשֶּׁמֶשׁ. הַלְּבָנָה שֶׁלָּמָּה בְּכָל הַצְּדִידִים. מָלֵא מְכַל טוֹב שֶׁלְמַעְלָה, כְּמוֹ הָאוֹצֵר הַזֶּה שֶׁהִתְמַלֵּא מְכַל טוֹב שֶׁל הָעוֹלָם, וְעַל זֶה כָּתוּב לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַל וַיֵּשְׁבִי בָּהּ - אֲלוֹ שָׁאֵר הָאֲרָצוֹת.

דבר אחר, לה' הארץ ומלוואה - זו ארץ הקדושה העליונה שהקדוש ברוך הוא רוצה בה. ומלוואה - אלו נשמות הצדיקים [ד"א שכלם ממלאים אותה]

זוהר תהלים

מה בין זה לזה? אלא לדוד מזמור - השירה שאמר דוד על כנסת ישראל. מזמור לדוד - השירה שדוד אמר על עצמו. לה' הארץ ומלאה. לה' - זה הקדוש ברוך הוא. הארץ ומלאה - זו כנסת ישראל וכל האוכלוסיין שלה שמתחברים עמה, ונקראים מלאה ודאי הוא, כמו שנאמר (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו. תבל וישיבי בה - זוהי ארץ של מטה שנקראת תבל, ואחונה בדין [של עולם] של מעלה. זהו שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. בין לאחד, בין לעם אחד, בין לכל העולם - מהדין הזה הוא נדון.

לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה וגו' (כד, א): [זוהר שמות פ' ויקהל (דף קצ"ה):] מחנה ראשון ממנה בארבע שעות ראשונות של ראשית הלילה לשבח את אדונם. ומה הם אומרים? (תהלים כד) לה' הארץ ומלאה וגו', כי הוא על ימים יסדה וגו', מי יעלה בהר ה' וגו', נקי כפים ובר לבב וגו'. מה הטעם של זה? משום שכאשר הלילה פורש כנפיו על העולם, אז כל בני העולם טועמים טעם המות ויוצאת נשמתם לעלות למעלה, ואותם מלאכים עומדים ואמרים, מי יעלה בהר ה'. הר ה' - זה הר הבית. מקום קדשו - זה עזרת ישראל. כמו שלמעלה, כך גם למטה. משום שבכל רקיע ורקיע כמה ממנים וכמה שרים עומדים שם, וכשהנשמות יוצאות, רוצות לעלות למעלה, ואם אינן זוכות דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בעולם, ולוקחים אותן כמה קבוצות של רוחות

ויבש. אלו מים מני ים - זו הארץ הקדושה שאמרנו שנשקית מהשקאה עליונה. ונהר יחרב ויבש - אותו העמוד האחד שעומד עליה להיות מואר ממנו. ונהר יחרב ויבש - כמו שנאמר (ישעיה נז) הצדיק אבד.

הארץ ומלאה הינו ארץ ישראל וכל העולם כלו לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה תבל וישיבי בה וכו' (כד, א-ב): [זוהר שמות פ' וארא (דף כ"ב):] רבי יוסי (רבי ייסא) פתח, (תהלים כד) לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה תבל וישיבי בה. הארץ - זו הארץ הקדושה של ישראל שהיא עומדת להשקות ממנו ולהתברך ממנו בראשונה, ואחר כך ממנה נשקה כל העולם. תבל וישיבי בה - אלו שאר הארצות ששונות ממנה. מנין לנו? שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. כי הוא על ימים יסדה - אלו שבעה עמודים שהארץ נסמכת עליהם, והם שבעה ימים, וים כנרת שולט עליהם. אמר רבי יהודה, אל תאמר ששולטת עליהם, אלא שמתמלאת מהם. ועל נהרות יכוננה, מי אלו הנהרות? אלא כמו שנאמר (תהלים צג) נשאו נהרות קולם ישאו נהרות דכים, אותם נהרות כמו שנאמר (בראשית ד) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן, ומשום כך ועל נהרות יכוננה.

לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה וגו' (כד, א): [זוהר חלק ב' פ' בשלח (דף נ"ג):] פתח אותו האיש ואמר, (תהלים כב) לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה וגו'. לדוד מזמור במקום אחד, ובמקום אחר מזמור לדוד.

— זהו זה תהלים —

ישפט תבל בצדק, שתכל תלויה בצדק, והכל דבר אחד.

רבי חייא אמר, לה' הארץ ומלוואה, מילא הארץ, מה זה ומלוואה? אלא אלו נשמות הצדיקים. תבל וישבי בה. תבל - זו הארץ שלמטה. וישבי בה - אלו הם בני האדם. אמר רבי יוסי, אם כך, במה בארנו כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה? אמר לו, ודאי כך זה, שאותה ארץ החיים על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה, שכלם יוצאים מאותו הנהר העליון ששופע ויוצא מעדן, ובהם מתחננת להתעטר עם המלך הקדוש ולזון את העולמות. (ומשום כך) מי יעלה בהר ה' וגו', נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא נפשי וגו'. נפשו כתוב, מה זה נפשי ונפשו? אלא הכל דבר אחד, כמו שנאמר (עמוס ה) נשבע אדני יהוה בנפשו. (שמואל א ב) כֹּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי וּבִנְפֹשִׁי יַעֲשֶׂה. ודוד המלך נאחז באותו לב ובאותה נפש, ועל כן לא נשא לשוא נפשו.

מלאכי השגת אומרים פרק זה שירה

לְדָוִד מְזֻמָּר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ וְגו' (כד), (ס): [זוהר חדש-חדש רות (ד קט)] וְיָהִי בְחֻצֵי הַלֵּילָה. שנינו, שלש משמרות הוא הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג פארי. ובכל משמרה ומשמרה מלאכים ידועים, ממנים בלילה בשלש המשמרות הללו.

במשמרה הראשונה, הם המלאכים שאומרים שירה בראשית הלילה. ומה הם אומרים? (תהלים כד) לְדָוִד

ומודיעים להם דברים כוזבים, ולפעמים דברי אמת ממה שעתידי לבא בזמן הקרוב, כמו שבארוה. ואותן נשמות הצדיקים הולכות ומשוטטות למעלה, ופותחים להם פתחים, ומעלים אותן לתוך אותו מקום שנקרא הר ה', כמו הסוד של הר הבית למטה, ומשם נכנסים לתוך אותו מקום שנקרא מקום קדשו, ששם נראות כל הנשמות לפני אדונם. כמו כן אותו מקום שנראו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, המקום שנקרא עזרת ישראל. בשעה שהנשמות עומדות שם, אזי שמחת רבונם היא, לתקן בהם המקום שנקרא קדש הקדשים, ושם רושמים את כל מעשיהם וזכויותיהם.

אין לנו רשות לראות בשמחה מיום שחרב בית המקדש

לְדָוִד מְזֻמָּר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ וְגו' (כד), (ס): [זוהר ויקרא פ' תוריע (ד קט)] רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. כשהגיעו לשדה אחת, ראו עץ אפרסמון אחד בצד זמין הדרך. אמר רבי יוסי, עטיפה של עשן מצויה בעינים, אין לנו רשות לראות בשמחה מיום שחרב בית המקדש.

פתח ואמר, (תהלים כד) לה' הארץ ומלוואה תבל וישבי בה. פיון שאמר לה' הארץ ומלוואה, למה תבל וישבי בה? וכי תבל איננה מן הארץ? אלא כך אמר, לה' הארץ ומלוואה - זו הארץ הקדושה, שנקראת עץ החיים. תבל וישבי בה - אלו שאר הארצות, כמו שנאמר (שם ט) והוא

ימים יסדה ועל נהרות יבוננה: ג מי יעלה בהר יהוה: וימי יקום במקום

זוהר תהלים

היו, אבל מפני שנכנס הרקיע באמצע נחשבו כשנים. והרקיע כדור, ובא במימי אוקינוס, כמבדיל בין המים. נמצאו מים ממעל, ומים מתחת.

אמר רבי יהודה, רקיעים הם הסוככים, לפעמים ממזרח למערב, ולפעמים ממערב למזרח, ובאים באמצע הים ומבדילים ביניהם. וזהו ויבדל בין המים. ומפני מה מי הים מלוחים? מפני חמימות הרקיע ורתיחתו. בא וראה, קדרה העומדת על האור, וכל מה שמתעכבת על האור, יותר התבשיל נמלח מרב חמימות האש. ואמר רבי יהודה, אלמלא הרקיע היה קים בין המים, כל המים היו נקפאים כמלח, אלא הולך וסובב ואינו ואינו מתקים בין המים.

כמו וכפי שהרצון של האדם מתכונן בו בעולם הזה כך מוכשר עליו רוח מלמעלה כמו אותו הרצון שנדבק בו

מי יעלה בהר ה' וגו' (כד, ג-ד): [זוהר בראשית פ' וירא (ד טז)] ימים שבני אדם עומדים בהם בעולם הזה, שהרי כלם נבראו וכלם עומדים למעלה. ומנין לנו שנבראו? שכתוב (שם קלט) ימים יצרו.

וכשמגיעים הימים להעלות מן העולם הזה, כלם קרבים לפני

המלך העליון. זהו שכתוב (מלכים א ב) ויקרבו ימי דוד למות. ויקרבו ימי ישראל למות. משום שכאשר בן אדם הוא בעולם הזה, אינו משגיח ולא מתבונן על מה הוא

מזמור לה' הארץ וגו', (שם) מי יעלה בהר ה'. (שם) נקי כפים ובר לבב וגו'. משום שכל נשמות בני האדם יוצאות ורוצות לעלות. כשעולות למקום של הממנים הללו ששם עומדים המשמרה הראשונה, יש שם שלש מאות ששים וחמשה היכלות, כחשבון ימות השנה, וממנים מגנים עליהם. אם זוכות אותן הנשמות, פותחים להן פתחים עליונים. ואם לא, דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בכל העולם, ופוגשות את אותן הרוחות הרעות, ומודיעות להן דברים, מהם כוזבים ומהם אמת. אם זוכות להכנס, פותחים להן פתח, ונכנסות ועולות למקום אותן האחרות.

כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יבוננה

(כד, ב): [זוהר חדש פ' בראשית (ד טז ב)]:

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית א). רבי אלעזר פתח, (תהלים ג) אלהים אלי אתה אשחרך. בא וראה שאין מקום בעולם פנוי בלא מים, מפני שהארץ תלויה על המים, שנאמר (שם כד) כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יבוננה. וכי תעלה על דעתך שהמים הם מתחת לארץ, והארץ שהיא כבדה מכל היסודות עומדות על המים? אלא שהמים על הארץ, ולמעלה לשמים.

אמר לו רב חסדא, והרי כתוב (בראשית א) המים אשר מעל לרקיע? אמר לו, אין זה אלא פתרגומו, באמצע המים, שהרקיע מבדיל ביניהם. כי המים אחדים

קָדְשׁוֹ: הַ נְקִי כַפִּים וְכִר לִבָּב אֲשֶׁר לֹא נִשְׂא לְשׂוּא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה:
הַ יִּשְׂא בְרַכָּה מֵאֵת יְהוָה וְצִדְקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וְזֶה דוֹר (דרשו)

זוהר תהלים

וְעִבּוּדוֹת הַכּוֹכָבִים וְהַמְזֻלוֹת וְדַבָּרִים
שֶׁהֶצְטָרְכוּ לָהֶם, וְאִיךָ הִרְצוֹן לְהִתְפַּנֵּן בָּהֶם
כְּדִי לְמַשֵּׁךְ אוֹתָם אֲלֵיהֶם. כְּמוֹ זֶה מִי
שֶׁרוֹצֵה לְהִדְבֵּק לְמַעְלָה בְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
שֶׁהִרִי בְמַעֲשֵׂה וּבְדַבּוּרִים וּבְרִצוֹן הַלֵּב
לְכוֹן בְּאוֹתוֹ הַדָּבָר תְּלוּי הַדָּבָר לְמַשֵּׁךְ אוֹתוֹ
אֵלָיו מִלְמַעְלָה לְמַטָּה וּלְהִדְבֵּק בְּאוֹתוֹ
הַדָּבָר. וְהִיוּ אוֹמְרִים, כְּמוֹ שֶׁבֵּן אָדָם נִמְשָׁךְ
בְּעוֹלָם הַזֶּה - כִּף גַּם מוֹשָׁכִים אוֹתוֹ
כְּשִׁיּוּצָא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. וּבַמָּה שֶׁנִּדְבַּק
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְנִמְשָׁךְ אַחֲרָיו - כִּף נִדְבַּק
בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. אִם בְּקֹדֶשׁ - בְּקֹדֶשׁ, וְאִם
בְּטַמְאָה - בְּטַמְאָה. אִם בְּקֹדֶשׁ, מוֹשָׁכִים
אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ הַצַּד וְנִדְבַּק בּוֹ לְמַעְלָה וְנַעֲשֵׂה
מְמַנָּה שֶׁמֶשׁ לְשִׁמְשׁ לְפָנֵי הַקָּב"ה בֵּין
אוֹתָם שְׁאָר מְלֹאכִים. כְּמוֹ שֶׁכִּף נִדְבַּק
לְמַעְלָה וְעוֹמֵד בֵּין אוֹתָם קְדוּשִׁים, שֶׁכְּתוּב
(זכריה א) וְנִתְתִּי לָךְ מֵהֶלְכִים בֵּין הָעַמִּידִים
הָאֵלֶּה.

כִּף גַּם כְּמוֹ זֶה. אִם בְּטַמְאָה, מוֹשָׁכִים
אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ הַצַּד וְנַעֲשֵׂה כְּאֶחָד מֵהֶם
לְהִדְבֵּק עִמָּם, וְהֵם נִקְרָאִים נִזְקֵי בְנֵי אָדָם.
וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה שִׁיּוּצָא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה,
לִּזְכָּרִים אוֹתוֹ וְשׂוֹאֲבִים אוֹתוֹ לְגִיחָנָם
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁדָּנִים אֵת בְּנֵי הַטַּמְאָה
שֶׁטְמָאוּ עִצְמָם וְרוּחָם, וְאַחַר כִּף נִדְבַּק
בָּהֶם, וְהוּא מִזִּיק כְּאֶחָד מֵאוֹתָם מִזִּיקֵי
הָעוֹלָם. אֲמַרְתִּי לָהֶם, בְּנֵי, דָּבָר זֶה קָרוֹב
לְדַבְרֵי תוֹרָה, אֲבָל יֵשׁ לָכֶם לְהִתְרַחֵק [מִתּוֹרָה]
מֵאוֹתָם הַסְּפָרִים [הַלְלוּ] כְּדִי שְׁלֹא יִסְטָה

עוֹמֵד, אֲלֵא כָּל יוֹם יוֹם חוֹשֵׁב כְּאֵלּוֹ הוּא
הוֹלֵךְ בְּרִיקְנוֹת, שֶׁהִרִי כְּשֶׁהִנְשָׂמָה יוֹצֵאת
מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא יוֹדַעַת לְאִיזוֹ דֶּרֶךְ
מַעְלִים אוֹתָהּ. שֶׁהִרִי הַדָּרֶךְ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה
לְמְקוֹם שְׁאוֹר הַנְּשָׁמוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת מְאִירוֹת,
לֹא נִתֵּן לְכָל הַנְּשָׁמוֹת, שֶׁהִרִי כְּמוֹ שֶׁהוּא
מִמְשִׁיךְ עָלָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּף נִמְשָׁךְ לְאַחַר
שִׁיּוּצָא מִמֶּנּוּ.

בֹּא רְאֵה, אִם בֵּן אָדָם נִמְשָׁךְ אַחַר הַקָּב"ה
וְתִשׁוּקְתוֹ אַחֲרָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה, אַחֲרֵי
זֶה כְּשִׁיּוּצָא מִמֶּנּוּ, הוּא נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו,
וְנוֹתְנִים לוֹ דֶּרֶךְ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה אַחַר אוֹתָהּ
מִשִּׁיכָה שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּרִצוֹן כָּל יוֹם בְּעוֹלָם
הַזֶּה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, יוֹם אֶחָד נִפְגַּשְׁתִּי בְּעִיר
אֶחָת מֵאוֹתָם שֶׁהָיוּ מִן בְּנֵי קָדָם,
וְאָמְרוּ לִי מֵאוֹתָהּ חֻכְמָה שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים
מִיָּמִים רֵאשׁוֹנִים, וְהָיוּ מוֹצֵאִים סְפָרִים שֶׁל
הַחֻכְמָה שֶׁלָּהֶם, וְקָרְבוּ לִי סֹפֵר אֶחָד, וְהָיָה
כְּתוּב בּוֹ, שֶׁכְּמוֹ שֶׁהִרְצוֹן שֶׁל הָאָדָם מִתְּכַנֵּן
בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּף מִמְשִׁיךְ עָלָיו רוּחַ
מִלְמַעְלָה כְּמוֹ אוֹתוֹ הִרְצוֹן שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ. אִם
רִצוֹנוֹ הִתְכַּנֵּן לְדָבָר עֲלִיּוֹן קְדוּשָׁה, הוּא
מִמְשִׁיךְ אוֹתוֹ הַדָּבָר מִלְמַעְלָה לְמַטָּה אֵלָיו.
וְאִם רִצוֹנוֹ לְהִתְדַבֵּק בְּצַד הָאֶחָד וּמִתְכַּנֵּן
בּוֹ, הוּא מִמְשִׁיךְ אֵת אוֹתוֹ הַדָּבָר מִלְמַעְלָה
לְמַטָּה אֵלָיו. וְהִיוּ אוֹמְרִים שֶׁעַקֵּר הַדָּבָר
תְּלוּי בְּדַבּוּרִים וּבְמַעֲשֵׂה וּבְרִצוֹן לְהִתְדַבֵּק,
וּבְזֶה נִמְשָׁךְ מִלְמַעְלָה לְמַטָּה אוֹתוֹ הַצַּד
שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ. וּמִצָּאנוּ בּוֹ כָּל אוֹתָם מַעֲשִׂים

דְּרָשׁוּ מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה: וְשָׂאוּ שְׁעָרִים רְאִישֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם
וַיָּבֹאוּ מַלְאָךְ הַכְּבוֹד: ה מִי זֶה מַלְאָךְ הַכְּבוֹד יְהוָה: עֲזוּזוֹ וְגִבּוֹר יְהוָה: ס

זוהר תהלים

זו נפש דוד, צד האמונה. נפשו - זו נפש האדם ממש. משום שכאשר יצא מן העולם הזה ונפשו תתעלה במעשים שכשרים, על מה שיתקיים בהם ללכת בין כל אותם הקדושים, כמו שנאמר (תהלים קטו) אַתְּהֶלֶךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. ומשום שלא נשא לשוא נפשי, ישא ברכה מאת ה' וגו'.

כיון שעולה נשמת הצדיק למעלה הקב"ה יחד עם יעקב אבינו מקבלים פניו

מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה (כד, ו): [זוהר בראשית פ' וירא (דף טז) - מדרש

הנעלם] אמר רבי שמעון בר יוחאי, כל נשמת הצדיקים, כיון שעומדת במקום שכינת הכבוד, שראויה לשבת, הקב"ה קורא לאבות ואומר להם: לכו ובקרו את פלוני הצדיק שבא, והקדימו לו שלום משמי. והם אומרים: רבון העולם, לא ראוי לאבא ללכת לראות את הבן. הבן ראוי לראות ולהראות ולדרוש את אביו. והוא קורא ליעקב ואומר לו: אתה שהיה לך צער בנים, לך וקבל [למדו] פני פלוני הצדיק שבא לכאן, ואני אלך עמך. זהו שכתוב (תהלים כד) מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה. לא נאמר מבקש, אלא מבקשי. אמר רבי חייא, מראש הפסוק משמע, שכתוב זה דור דרשו וגו'.

שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאִישֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם (כד, ו): [זוהר בראשית פ' וירא (דף

לבכם לעבודות הללו ולכל אותם הצדדים שאמר כאן שמא חס ושלום [לא] תסטו מאחר עבודת הקב"ה, שהרי כל הספרים הללו מטעים את בני האדם, משום שבני קדם היו חכמים, וירשת החכמה הזו ירשו מאברהם שנתן לבני הפילגשים, שכתוב (בראשית כה) וְלִבְנֵי הַפִּילִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדָנּוּ חַי קְדָמָה אֶל אֶרֶץ קְדָם. ואחר כך נמשכו באותה חכמה לכמה צדדים. אבל זרע יצחק, חלקו של יעקב, לא כך, שכתוב (שם) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק. זהו חלק הקדוש של האמונה שבה נדבק אברהם ויצא מאתו גורל ומאותו הצד. מה כתוב ביעקב? (שם כח) וַהֲנִי ה' נָצַב עָלָיו, וְכָתוּב וְאַתָּה יַעֲקֹב עַבְדִּי וְגו'. משום כך צריך האדם להמשיך אחר הקב"ה ולהדבק בו תמיד, שכתוב (דברים י) וְבוֹ תִדְבֹק.

בֹּא רָאֵה, (תהלים כד) מי יעלה בהר ה' וגו'. אחר כך חזר ופרש, נקי כפים. שלא עושה בידיו צלם, ולא מחזיק עמהם במה שלא צריך. ועוד, שלא נטמא בהם ולא מטמא בהם את הגוף כמו אותם שמטמאים את עצמם בידיים להטמא, וזה הוא נקי כפים ובר לבב, כמו זה שלא מושך את רצונו ולבו לצד האחר אלא להמשיך אחר עבודת הקב"ה.

אֲשֶׁר לֹא נִשָּׂא לְשׂוֹא נִפְשׁוֹ. כתוב נפשו ונקרא נפשי, והרי פרשונה, נפשי -

גבור מלחמה: ט שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד:
 י מי הוא זה מלך הכבוד והוא מלך הכבוד סלה:

זוהר תהלים

רנ"ג] ואף על גב שפמה ענפים יש באילן
 וכמה תאנים עליהם - אלו שהקדימו
 בראשונה נקראים בכורים. אלו הם ראשים
 של כלם. כדגמא שלהם נאמר (תהלים כד)
 שאו שערים ראשיכם. (ישעיה מ) שאו מרום
 עיניכם וראו מי ברא אלה. (במדבר א) שאו
 את ראש כל עדת בני ישראל.

שאו שערים ראשיכם. שערים אלו הם
 חמשים שערים של בינה, שהיא
 ישיבה של מעלה. ושאו פתחי עולם - של
 ישיבה של מטה. שכל מי שמשתדל
 בתורה, לבסוף מתנשא. זהו שכתוב (משלי
 ל) אם נבלת בהתנשא. ובארוהו בעלי
 המשנה, כל המנבל עצמו על דברי תורה,
 לסוף מתנשא, ויבא מלך הכבוד, ואין
 כבוד אלא תורה. מכאן, מי שלומד תורה
 שנקראת כבוד, נקרא מלך. ולא תאמר
 באותו עולם הבא ולא יותר - אלא מלך
 בשני עולמות, בדמות רבונו. ומשום זה
 כפול הפסוק פעמים. אחת - מי זה מלך
 הכבוד. שתיים - מי הוא זה מלך הכבוד.
 שאו שערים ראשיכם, מהו ראשיכם?
 פעמים. אלו חיות המרפכה העליונה,
 וחיות המרפכה התחתונה. (ע"כ רעיא מהימנא).

חבור תורה שבכתב לתורה שבעל פה

שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי
 עולם (כד, ז): [זוהר במדבר פ' פנחס (ד)
 רנ"ג] רבי שמעון פתח פסוק ואמר, שאו
 שערים ראשיכם וגו'. פסוק זה בארוהו
 ונתבאר. אכל שאו שערים ראשיכם - אלו

רבי שמעון אומר, נודע בשערים
 בעלה, איזה שערים? כמו שנאמר (תהלים
 כד) שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי
 עולם. ומשום השערים הללו, שהם דרגות
 עליונות, בגללם נודע הקדוש ברוך הוא,
 ואם לא - לא יכולים להתדבק בו.

בא ראה, הרי נשמת האדם אין היא [אין] מי
 שיכול לדעת אותה, אלא על ידי אברי
 הגוף, והם הדרגות שעושות אמנות
 הנשמה. משום כך נודע ולא נודע. כך
 הקדוש ברוך הוא נודע ולא נודע, משום
 שהוא נשמה לנשמה, רוח לרוח, גנוז
 וטמיר מן הכל. אבל באותם השערים, שהם
 פתחים לנשמה, נודע הקדוש ברוך הוא.

שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי
 עולם (כד, ז): [זוהר שמות פ' ויקהל (ד)
 קצ"ו] בשעה שנכנס הקדוש ברוך הוא לגן
 עדן, אז כל אותם עצי הגן וכל אותן נשמות
 הצדיקים פותחים ואומרים, (תהלים כד) שאו
 שערים ראשיכם וגו'. מי זה מלך הכבוד
 וגו'. שאו שערים ראשיכם וגו'. ובשעה
 שנשמות הצדיקים שבארץ חוזרות לגופן,
 אז מחזיקים בהם כל אותם מלאכים,
 ואומרים (שם קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי
 ה'. ולמדנו שזה המחנה השלישי שאומר
 את זה בארבע השעות האחרונות.

כל המנבל עצמו על דברי תורה, לסוף מתנשא
 ויבא מלך הכבוד - ואין כבוד אלא תורה
 שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי
 עולם (כד, ז): [זוהר ח"ג פ' פנחס (ד)

—== זוהר תהלים ==—

שָׂאוּ, לְמִי? לְרֹאשֵׁיכֶם. שֶׁהֵם רָאשִׁים
עֲלֵיכֶם וְשׁוֹלְטִים עֲלֵיכֶם. וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם - אֱלוֹהֵי הָאֲמָהוּת, וְאַרְבַּע הֵן
שְׁלֹמֹה.

הֵם שְׁעָרִים עֲלִיוֹנִים, שְׁעָרִים שֶׁל שָׁכַל
עֲלִיוֹן, וְאֵלֹהֵי חֲמָשִׁים שְׁעָרִים. רֹאשֵׁיכֶם -
אֱלוֹהֵי הָרֹאשִׁים מִי הֵם? אֵלָא כָּל אֶחָד וְאֶחָד
יֵשׁ לוֹ רֹאשׁ לְהִתְפַּשֵּׁט וּלְעֲלוֹת זֶה בְּזֶה
וּלְהַכְלִיל זֶה בְּזֶה.

וַיְבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד - זֶה הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיוֹן שֶׁל
הַכֹּל, שֶׁהוּא מֶלֶךְ מְאוֹתוֹ כְּבוֹד,
שְׂמַאִיר לְלִבְנָהּ. וּמִי הוּא? ה' צְבָאוֹת.
וַיְבֹא, לְאִיזָה מְקוֹם? לְהַכְנִיס הַתּוֹרָה
בְּאֶרֶץ, בְּחִבּוֹר אֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאִי. וְכִיּוֹן
שָׁזָה נִכְנָס לְמְקוֹמוֹ, אִזּוֹ הַתּוֹרָה נִכְנָסָה
בְּאֶרֶץ, וּמִתְחַבֵּר חִבּוֹר אֶחָד, תּוֹרָה עֲלִיוֹנָה
בְּתוֹרָה שְׁפָעַל פֶּה, מִתְחַבְּרוֹת לְפָרֵשׁ
דְּבָרִים סְתוּמִים.

מִצְאָנוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ: שָׂאוּ שְׁעָרִים
- אֱלוֹהֵי הֵם שְׁעָרִים שְׁלֹמֹה
מִהֶאֱבֹת, וְאֵלֹהֵי שְׁלֹשָׁה אֶחָדִים.
רֹאשֵׁיכֶם - אֱלוֹהֵי הֵם רֹאשֵׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל,
וְאֵלֹהֵי הָאֲבוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְאֵלֹהֵי רֹאשֵׁים
שֶׁל אוֹתָם שְׁעָרִים. וּמִשׁוּם אֱלוֹהֵים
אוֹפְנִים, שְׁסוֹכְכִים וְנוֹטְלִים אוֹתָם עַל
כַּתְפֵיהֶם, אוֹמְרִים שָׂאוּ שְׁעָרִים רֹאשֵׁיכֶם.

כה « לְדוֹד אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי אֲשָׂא: ב אֱלֹהֵי כֶּךָ בְּטַחְתִּי אֵל אֲבוֹשָׁה אֵל יַעֲלֶצוּ אֵיבֵי לִי: ג נִם כָּל קִינֹה לֹא יִבְשׁוּ וּבְשׁוּ הַבּוֹגְרִים רִיקָם:

שימוש תהלים

לכל עקא

לדוד אליך ה' נפשי אשא וגו' (כה, א): [שימוש תהלים לפרק כה] אמר אותו בכל בוקר בכל עידן דאית ליה עקא וישתזיב. ושם שלו אל"י. א' מן "אליך, ל' מן "למען, י' מן "מי זה.

זוהר תהלים

בו ו' ? וְלָמָּה סְדוּר זֶה לְפַל עַל אֲפִים ? אֵלָּא סוּד עֲלִיּוֹן הוּא גְנוּז בֵּין הַחֲבָרִים. בְּשִׁעָה שְׁנַכְנַס הַלֵּילָה, (ושולט) הַעֵץ הַתַּחְתּוֹן שֶׁהִמּוֹת תְּלוּי בּוֹ, פּוֹרֵשׁ עֲנַפָּיו וּמְכַסֶּה הַכֹּל. וְעַל כֵּךְ מַחְשִׁיף, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעַם הַמּוֹת, וּמִקְדִּים אָדָם וְנוֹתֵן פִּקְדוֹן נַפְשׁוֹ, וּמִפְקִיד בִּידוֹ בְּפִקְדוֹן. וּמִשׁוֹם שְׁלוֹקֵחַ אוֹתָם בְּפִקְדוֹן, חוֹזֵר הַפִּקְדוֹן לְבַעֲלָיו בְּשִׁעָה שְׁמַגִּיעַ הַבֶּקֶר. כְּשִׁמְגִיעַ הַבֶּקֶר וְחוֹזֵר אֵלָיו פִּקְדוֹנוֹ, צָרִיף לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא הַנְּאֻמָּן הָעֲלִיּוֹן. אַחֲרֵי שְׁקָם, נִכְנָס לְבֵית הַכְּנָסֶת, מִתְעַטֵּר בַּתְּפִלִּין, מִתְכַּסֶּה בְּכִסּוּי צִיצִית, נִכְנָס וּמִטְהַר עֲצָמוֹ בְּקַרְבָּנוֹת בַּתְּחִלָּה, אַחֵר כֵּךְ מְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת בְּסְדוּר שֶׁל שְׁבָחֵי דָוִד, שֶׁהֵם סְדוּר שֶׁל עַל מַלְכוּת. וּבְסְדוּר שְׁבַח זֶה מְשַׁרָּה עָלָיו אוֹתוֹ עַל. אַחֵר כֵּךְ סְדוּר תְּפִלַּת מִישָׁב, וְתְּפִלָּה מֵעַמֵּד, לְקַשְׁרָם כְּאֶחָד.

בא רָאָה סוּד הַדְּבָר, אִף עַל גַּב שְׁתְּפִלָּה תְּלוּיָה בְּמַלְל וְדְבוּר הַפֶּה - הַכֹּל תְּלוּי בְּעַקֵּר הַמַּעֲשֵׂה בַּתְּחִלָּה, אַחֵר כֵּךְ בְּדְבוּר וּבְמַלְל הַפֶּה. אֵיזָה מַעֲשֵׂה? אֵלָּא אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה שְׁעוֹשֶׂה הָאָדָם בַּתְּחִלָּה כְּמוֹ תְּפִלָּה זוּ. וְלֹא יִתְּפַלֵּל אָדָם תְּפִלָּה, עַד שִׁירָאָה מַעֲשֵׂה בַּתְּחִלָּה כְּמוֹ הַתְּפִלָּה. מַעֲשֵׂה

אליך ה' נפשי אשא בקשר גמור

לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא (כה, א): [זוהר בראשית פ' לך לך (דף ט"ז)] בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים פָּגַשׁ בְּהֵם רַבִּי יִיסָא וְיִהוּדִי אֶחָד עָמּוּ. וְהָיָה אוֹתוֹ הַיְּהוּדִי אוֹמֵר, (שם כה) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא. לְדוֹד, וְכִי לָמָּה לֹא כָּתוּב מְזֻמּוֹר לְדוֹד אוֹ לְדוֹד מְזֻמּוֹר? אֵלָּא בְּשִׁבִיל דְּרָגְתוֹ אָמַר דָּוִד אֶת הַתְּשַׁבַּחַת שְׁאֵמַר בְּשִׁבִילוֹ. אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא, אֵלֶיךָ ה' לְמַעְלָה. נַפְשִׁי, מִי זֶה נַפְשִׁי? [אשא] זֶה דָּוִד, [הוא] הַדְּרָגָה הָרֵאשׁוֹנָה שְׁאֵמְרָנוּ. אֲשָׂא - אַעֲלֶה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם קכא) אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים. מִשׁוֹם שְׁדוּד הָיָה מִשְׁתַּדֵּל כָּל יָמָיו לְהַעֲלוֹת אֶת דְּרָגְתוֹ לְהַתְעַטֵּר לְמַעְלָה וְלִהְתְּקַשֵּׁר שֵׁם בְּקֶשֶׁר שְׁלָם כְּרָאוּי.

בְּפָרֵק זֶה יֵשׁ כָּל הָאוֹתוֹת חוּץ מְאוֹת וַיִּי מְדוּעַ, סְדֵר הַיּוֹם, הַשְּׁכֵמַת הַבֶּקֶר וְסְדֵר הַיּוֹם תְּפִלָּה וְתְּפִלִּין

לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא וכו' (כה, א-ב): [זוהר במדבר פ' במדבר (דף ק"ב:)] רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח, (תהלים כה) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא אֱלֹהֵי כֶּךָ בְּטַחְתִּי וְגו'. מָה רָאָה דָּוִד לְסַדֵּר שְׁבַח זֶה כְּכֵה? וְכָל הַשְּׁבָחִים שֶׁהֵם בְּאֵ"ב, כָּלֵם שְׁלָמִים, וְזֶה חֶסֶד, שְׁאֵיִן

— זוהר תהלים —

וּכְנַס רַגְלֵי לְאוֹתוֹ עֵץ הַמָּוֶת, שֶׁהַחֲזִיר לֹא
פָקְדוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מט) וַיֵּאסֹף
רַגְלֵי אֶל הַמָּטָה, שֶׁהָרִי הוֹדָה עַל חֲטָאָיו
וְהִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם.

עֲבָשׁוּ צְרִיף לְהִתְכַּנֵּס לְאוֹתוֹ עֵץ הַמָּוֶת,
וּלְנַפֵּל וְלוֹמַר אֲלֵיו, אֲלֵיךָ ה' נִפְשֵׁי
אֲשָׁא. בְּהִתְחַלֵּה נִתְתִּי לָךְ בְּפִקְדוֹן. כַּעַת
שֶׁקְשַׁרְתִּי אֶת הַיְחִוּד וְעֵשִׂיתִי מַעֲשֵׂה וְדַבּוּר
כְּרָאוֹי וְהוֹדִיתִי עַל חֲטָאֵי, הָרִי נִפְשֵׁי
מִסְרְתִי לָךְ בּוֹדָאֵי. וַיִּרְאֶה אָדָם עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ
נִפְטָר מִהָעוֹלָם, שֶׁנִּפְשׁוֹ מִסֵּר לְמָקוֹם הַמָּוֶת
הַזֶּה, מִשׁוּם כִּף אֵין בּוֹ וְאִ"ו, שְׁוֹאִ"ו עֵץ
הַחַיִּים הוּא, וְזֶה עֵץ הַמָּוֶת הוּא. וְזֶה בָּא
לְהַשְׁמִיעֵנוּ, שֶׁסּוּד הַדְּבָר (מה בא להשמיענו סוד
הדבר) - שֵׁישׁ חֲטָאִים שְׁלֵא מִתְּכַפְּרִים עַד
שֶׁנִּפְטָר הָאָדָם מִהָעוֹלָם, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב
(ישעיהכב) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד
תִּמְתּוֹן. וְזֶה נִתֵּן עֲצָמוֹ וְדָאֵי לְמוֹת וּמִסֵּר
נִפְשׁוֹ לְמָקוֹם זֶה, לֹא בְּפִקְדוֹן כְּמוֹ בְּלִילָה,
אֲלֵא כְּמִי שֶׁנִּפְטָר מִהָעוֹלָם וְדָאֵי. וְתִקּוֹן זֶה
צְרִיף בְּכֹנֶת הַלֵּב, וְאֵז הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא
מְרַחֵם עָלָיו וּמְכַפֵּר לוֹ עַל חֲטָאָיו. אֲשֶׁרִי
הָאִישׁ שִׁיּוּדַע לְפִתּוֹתוֹ וְלַעֲבַד לְרַבּוֹנוֹ
בְּרִצּוֹן וּבְכֹנֶת הַלֵּב. אוֹי לְמִי שֶׁבָּא לְפִתּוֹת
לְרַבּוֹנוֹ בְּלֵב רְחוּק, וְלֹא בְּרִצּוֹן, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים עח) וַיִּפְתּוּהוּ בְּפִיהֶם
וּבְלִשׁוֹנָם יִכְזְבוּ לוֹ וְלָכֶם לֹא נִכּוֹן עִמּוֹ.
הוּא אוֹמֵר (שם כה) אֲלֵיךָ ה' נִפְשֵׁי אֲשָׁא,
וְלֹא כָּל דְּבָרָיו, אֲלֵא בְּלֵב רְחוּק, זֶה גֹרֵם
עָלָיו לְהִסְתַּלֵּק מִהָעוֹלָם טָרָם שְׁלֵא הִגִּיעוּ
יָמָיו, בְּזִמְנֵי שֶׁאֵילֵן זֶה מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם
לַעֲשׂוֹת דִּין. וְלָכֵן צְרִיף אָדָם לְהִדְבִּיק נִפְשׁוֹ
וּרְצוֹנוֹ בְּרַבּוֹנוֹ, וְלֹא יָבֵא אֲלֵיו בְּרִצּוֹן כּוֹזֵב,

רִאשׁוֹן (בראשונה מעשה) בְּשַׁעַה שְׁאָדָם קָם -
צְרִיף לְטַהֵר עֲצָמוֹ בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן יִקְבֵּל
עָלָיו עַל זֶה, יִפְרֹשׁ עַל רִאשׁוֹ פְּרִיסַת מַצָּוָה.
אַחַר כֵּן יִקְשֹׁר קֶשֶׁר הַיְחִוּד, שֶׁהֵם תְּפִלִּין,
(מהו תפלין), תְּפִלָּה שֶׁל רִאשׁ וְשֶׁל יָד, וּלְתַקְנָם
בְּקֶשֶׁר אֶחָד בְּשִׁמְאֵל וְעַל הַלֵּב, כְּפִי שֶׁבְּאַרְנוֹ
(שיר השירים ב) שִׁמְאֵלוֹ תַחַת לְרִאשֵׁי וְגו'.

וְכַתּוּב (שם ח) שִׁימְנִי כַחוֹתֶם עַל לְבָבְךָ כַחוֹתֶם
עַל זְרוּעֶךָ. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. וְזֶהוּ הַמַּעֲשֵׂה
שֶׁבְּתַחֲלָה. אַחַר כֵּן, בְּשַׁעַה שְׁאָדָם נִכְנָס
לְבֵית הַכְּנֶסֶת, יִטַּהֵר עֲצָמוֹ בְּתַחֲלָה
בְּקַרְבָּנוֹת, בְּדַבּוּר הַפֶּה. אַחַר כֵּן יִקְבֵּל עָלָיו
עַל מְלָכוֹת זֶה, לְפָרֵשׁ עַל רִאשׁוֹ (פְּרִישַׁת מַצוּה)
בְּשִׁבְחֵי דוֹד הַמְּלָךְ, כְּמוֹ הַמַּעֲשֵׂה שֶׁפּוֹרֵס
עַל רִאשׁוֹ פְּרִישַׁת מַצָּוָה. אַחַר כֵּן תְּפִלַּת
מִישֵׁב כְּנֶגֶד תְּפִלִּין שֶׁל יָד, וְאַחַר כֵּן תְּפִלַּת
מִעַמֵּד שֶׁהִיא כְּנֶגֶד תְּפִלִּין שֶׁל רִאשׁ. וְזֶה
כְּמוֹ זֶה. מַעֲשֵׂה כְּמוֹ דַבּוּר. וְדָאֵי בְּמַעֲשֵׂה
וְדַבּוּר תְּלוּיָה הַתְּפִלָּה. וְאִם פּוֹגֵם אֶת
הַמַּעֲשֵׂה, הַדַּבּוּר לֹא מוֹצֵא מָקוֹם שְׁשׂוּרָה
בּוֹ, וְזוֹ לֹא תְּפִלָּה, וְנִפְגָּם הָאִישׁ הַהוּא
לְמַעַלָּה וְלַמָּטָה, (ולא עוד, אלא) שֶׁצְּרִיף
לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה וְלַמְלִל דַּבּוּר עָלָיו, וְזוּהִי
תְּפִלָּה שְׁלֵמָה. אוֹי לְאִישׁ שֶׁפּוֹגֵם בְּתַפְּלָתוֹ,
עֲבוּדַת רַבּוֹנוֹ, עָלָיו כְּתוּב (ישעיה א) כִּי תִבּוֹאוּ
לְרִאוֹת פָּנָי וְגו'. גַּם כִּי תִרְבוּ תְּפִלָּה אֵינְנִי
שׁוֹמֵעַ. שֶׁהָרִי בְּמַעֲשֵׂה וּבְדַבּוּר הַדַּבָּר תְּלוּי.

בֵּא רֵאָה, כִּיּוֹן שְׁאָדָם עוֹשֵׂה תְּפִלוֹת כֵּן,
בְּמַעֲשֵׂה וּבְדַבּוּר, וְקוֹשֵׁר קֶשֶׁר הַיְחִוּד,
נִמְצָא שֶׁעַל יָדוֹ מִתְּבָרְכִים עֲלִיוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים. וְאֵז צְרִיף הָאָדָם לְהִרְאוֹת
עֲצָמוֹ, אַחֲרֵי שֶׁסִּים תְּפִלַּת עֲמִידָה, כְּאֵלוֹ
נִפְטָר מִן הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי נִפְרָד מֵעֵץ הַחַיִּים

ד דְרָבִיךָ יְהוָה הַזֹּרֵעַנִי אֲרֻחֹתֶיךָ לְמַדְנִי: ה תְּדַרְיבֵנִי בְּאַמְתָּךְ וּלְמַדְנִי בִּי אֶתָּה אֱלֹהֵי תְהַלְלֵהוּ
 וְיִשְׁעֵי אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָּל הַיּוֹם: ו זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה

זוהר תהלים

לְאוֹתוֹ הַצַּד שְׁשׂוּרָה בּוֹ הַמּוֹת, וְעוֹשֶׂה לוֹ בְּזֶה נַחַת. וְעַם כָּל זֶה, בְּאַלְפָּא בֵּיתָא יֵשׁ רַז הַרְזִים לְחַכְמִים. בְּאַלְפָּא בֵּיתָא זוֹ אֵין וְאוֹ, וְיֵשׁ בֵּה פ"א בְּמִקְוֹמוֹ, וְהֵינְנוּ (שם) פְּדָה אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל. אַחַר כֵּךְ ר' פְּעַמִּים הֵם, וְאֵין בֵּה קו"ף. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁנִפִּילָה הַזֹּ, שְׁנַמְסַר אָדָם לְמוֹת, צָרִיךְ לְכַנֵּן רְצוֹנוֹ, וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְאוֹתוֹ הַצַּד שְׁשׂוּרָה בּוֹ הַמּוֹת, כְּמוֹ שְׁעוֹשֶׂה קוֹף בְּחִרְבוֹת וּבְהָרִים, מִרְאֶה אֶת עֲצָמוֹ שְׁמַת, וְנִרְאֶה שְׁמַת לְפָנֵי חַיָּה אַחַת שְׁפוּחַד מִמֶּנָּה. כִּיּוֹן שְׁאוֹתָהּ הַחַיָּה קִרְבָּה אֵלָיו, וְחוֹשֶׁבֶת לְהַרְגוֹ וּלְנַשֵּׁף אוֹתוֹ, רוֹאֶה אוֹתוֹ נוֹפֵל לְאַרְץ כְּמוֹ מֵת, וְחוֹשֶׁבֶת שֶׁהוּא מֵת, אִזְ שְׂבָה לְאַחֲרֵיהָ וְלֹא נִלְחַמְתָּ בּוֹ. וְלִכֵּן הִסְתַּלְקוּ שְׁתֵּי הָאוֹתוֹת הַלְלוּ, שְׁאֵין מַכִּיר בֵּהֶן רַק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָדוֹ. וְעַם כָּל זֶה, בְּרִצּוֹן הַלֵּב יֵשִׁים אֶת עֲצָמוֹ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַסֵּר לוֹ אֶת נַפְשׁוֹ בְּאַהֲבָה. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחְשִׁיב עָלָיו כְּאִלּוּ נָטַל מִמֶּנּוּ אֶת נִשְׁמָתוֹ. וְלִכֵּן צָרִיךְ לִפְלֹ בְּאַרְץ כְּמוֹ מֵת בְּשַׁעַה שְׁיֵאמַר נִפְּלִית אֲפִים, מִשּׁוּם שֵׁישׁ חֲטָאִים שְׁעוֹשֶׂה אָדָם שְׁאֵין מִתְּכַפְּרִים אֵלָּא בְּמוֹת, כְּפָתוּב (ישעיה כב) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה וְגו'. וְכַעַת, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ שְׁנִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְהוּא נִתֵּן אוֹתָהּ בְּרִצּוֹן, אוֹתָהּ הַשַּׁעַה עוֹמְדַת לְכַפֵּר עַל חֲטָאָיו, וּמִשְׁלִים אֶת כָּל הַצְּדִידִים, וְאֶת אוֹתוֹ הַצַּד שְׁנַתְּבָאָר.

זָכַר רַחֲמֶיךָ ה' וְחִסְדֶּיךָ כִּי מַעֲזֹלִים הָמָּה

(כה, ו): [זוהר בראשית 9' בראשית (דף לז).]

מִשּׁוּם שְׁכָתוּב (שם קא) דְּבַר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְגַדֵּד עֵינֵי. מָה זֶה לֹא יִכּוֹן? בְּשַׁעַה שֶׁהוּא מִתְקִין עֲצָמוֹ לְזֶה וּלְבוֹ רַחֵם מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, קוֹל יוֹצֵא וְאוֹמֵר: לֹא יִכּוֹן לְגַדֵּד עֵינֵי. (למה) זֶה צָרִיךְ לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ, לֹא יִכּוֹן, אֵינוֹ רוֹצֵה שְׁיִתְתַּקֵּן. כָּל שְׂכָן אִם הוּא בָּא לְיַחַד שֵׁם הַקְּדוֹשׁ וְלֹא מִיחַדוֹ כְּרֵאוּי. אֲשֶׁרִי חֲלַקְתָּם שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (ישעיה טו) וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת כְּבוֹדִי וְגו'. וְכְתוּב (תהלים קמ) אֶךְ צְדִיקִים יִדְּוּ לְשִׁמְךָ וְגו'. בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְנִשְׁקָ יָדוֹ וְאָמַר, אֲלֵמְלֵא לֹא כְּאֵתִי לְעוֹלָם רַק לְשִׁמְעַת דְּבָרִים אֵלּוּ - דִּילִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרִי חֲלַקְתָּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַק יִשְׂרָאֵל, שְׁנַדְבָּקִים בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְגו'. (ישעיה טו) וְעַמְּךָ כָּלִם צְדִיקִים וְגו'. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמַלֵּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

מה היא נפילת אפים - באל"ף ב"ת

לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא (כה, א): [זוהר חדש 9' תרומה (דף נב).] מָה הִיא נִפְּלִית אֲפִים? הִרִי פְּרִשׁוּהָ, שְׁעוֹשֶׂה כָּל מָה שְׁעֲשֶׂה מִשָּׁה, תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וּבִקְשׁוֹת וּנִפְּלִית אֲפִים, שְׁכָתוּב (דברים ט) וְאַתְּנַפֵּל לְפָנֵי ה'. אֲכַל אַחַר שְׁמַסִּים תְּפִלְתוֹ, וְנִכְנַס לְתוֹךְ אוֹתָן הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וְהַפְּלָה נִקְשְׁרַת בְּכָלִם, יֵשׁ לְרַדַּת לְמַטָּה. וְהוּאִיל וַיּוֹרֵד לְמַטָּה, צָרִיךְ נִפְּלִית אֲפִים בְּאַלְפָּא בֵּיתָא. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁכִיּוֹן שֶׁהַתְּפִלָּה תְּפִלְתוֹ וְהוּדָה עַל חֲטָאוֹ, מִכָּאֵן וְהִלָּאָה מִרְאֶה אֶת עֲצָמוֹ שְׁמַסֵּר נַפְשׁוֹ לְאֲדוֹנוֹ בְּאַהֲבָה. (תהלים כה) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא. וְנוֹחַ לוֹ

וְחִסְדֵיךָ כִּי מַעֲוֹלָם הִמָּה: ז חַטָּאוֹת נַעֲוִיר וּפְשָׁעֵי אֵל תִּזְכֹּר כְּחִסְדֵיךָ זָכַר לִי אֶתְּהָ לְמַעַן מִזְבֵּךְ יִתְוַלֵּם: ח מִזֶּבֶךְ וַיִּשָּׂר יִתְוַלֵּם: ט עַל בֶּן יִזְרָה חֲטָאִים בְּדַרְךָ: ט וַיִּדְרֶךְ עֲנִיִּים בְּמִשְׁפַּט וּלְמִדָּה עֲנִיִּים דִּרְבּוּ: י כָּל אֲרֻחוֹת יִתְוַלֵּם: יא חֶסֶד וְאֱמֶת לְנַצְרֵי בְרִיתוֹ וְעֵדֻתָיו: יב לְמַעַן שִׁמְךָ יִתְוַלֵּם: יג וְסַלְחָתָהּ לְעֹנֵי כִּי רַב הוּא: יד מִי זֶה הָאִישׁ יִרְאֵה יִתְוַלֵּם: טו יוֹרְנוּ בְּדַרְךָ יִבְחָר: יז נַפְשׁוֹ בְּטוֹב תָּלִין וְזִרְעוֹ

זוהר תהלים

מעולם, הוא זוכר אותם להגן ולרחם על העולם. כמו כן נוטל הקדוש ברוך הוא את הצדיקים מן העולם ומעלה אותם למעלה, כדי להגן על העולם.

ואם תאמר, למה לא נזכר כאן יצחק? אלא נשאר להפריע מאותם שמצייקים לבניו. זהו שכתוב (שם ב) עוררה את גבורתך. וכתוב (ישעיה מב) ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה וגו'. וזהו יצחק שהסתלק מכאן. רבי חייא אומר, זכר רחמיך ה' וחסדיך - אלו הם יעקב ואברהם, שצריכים אותם להגן עלינו. אבל יצחק עומד כדי לעשות קרבות, ומשום כך לא צריכים אותו עמם.

דבר אחר כי מעולם המה, שכשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, נטל את יצחק וקים בו את העולם. ראיה שלא יכול לעמד לבדו, נטל את אברהם והעמיד בו את העולם. זהו שכתוב (בראשית מב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם אלא באברהם. ראיה שצריכים יותר קיום, לקח את יעקב ושתף אותו עם יצחק, וקים את העולם. זהו שכתוב ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמם. ועל זה באברהם ויעקב התקים העולם. ומשום כך - כי מעולם המה.

רבי חייא אומר, מעולם ממש היו, ומעולם שלמטה לקח אותם הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר נזה היו, וגברים גבורים של צד הרע היו, שכתוב אנשי שם, ולא כתוב אנשי השם, אלא אנשי שם, כמו זה כתוב (תהלים כה) זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה. מעולם ודאי. ומעולם שלמטה לקח אותם הקדוש ברוך הוא. והם אבות ראשונים להיות מרכבה קדושה למעלה. גם כאן המה הגברים אשר מעולם. מעולם ודאי לקח אותם הקדוש ברוך הוא. רבי יצחק אומר, מעולם [ומה]? זו מטתו שלשלמה, שכתוב (שיר א) ששים גבורים סביב לה. רבי אחא אומר, כלם נקראו בני האלהים [שהרי עדין לא התבשמה].

זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה - בזכות אברהם ויעקב

זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה (כה, ו): [זוהר ויקרא פ' שמיני (דף ל"ח).] כתוב (תהלים כה) זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה. זכר רחמיך - זה יעקב. וחסדיך - זה אברהם. כי מעולם המה, ומעולם נטל אותם הקדוש ברוך הוא והעלה אותם למעלה, ועשה מהם מרכבה קדושה להגן על העולם. ומשום שהיו

יִירָשׁ אֶרֶץ: יד סוּד יְהוֹנָהּ לִירָאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם: טו עֵינֵי תָמוּד אֶל יְהוֹנָהּ: כוּ פִּי הוּא יוֹצֵא מִרְשַׁת רִגְלֵי: טז פִּנָּה אֶלִי וְחַנְּנִי בִּי יְחִיד וְעֵנִי אֲנִי:

— זוהר תהלים —

ברוך הוא תמיד, והם ראויים לאותם סודות עליונים, ושיהיו אותם סודות עליונים בגניזות ובנסתר כראוי, משום שהם סודות עליונים. אבל ובריתו להודיעם - הסוד שהוא עומד בברית הקדש, להודיעם, משום שהוא מקום שעומד להגלות ולדעת.

ועוד, סוד ה' ליראיו - שהם סודות העומדים ביראה, ואותם יראי חטא יראים בהם באותם סודות עליונים. אבל ובריתו להודיעם - לדעת ולפרש דברים, משום שאותם הדברים עומדים לפרוש.

בא וראה, בארבעים ושנים אותיות נחקק העולם והתקנים, וכלם עטרה של השם הקדוש. כשמצטרפות, עולות באותיות שלמעלה ויורדות למטה, מתעשרות בעשרות בארבעת צדדי העולם, ויכול להתקנים. אחר כך יצאו האותיות ובראו את העולם למעלה ומטה, בעולם היחוד ובעולם הפרוד, ונקראים (שיר השירים ב) הרי בטר, הרי הפרוד שנסקים, כשצד הדרום מתחיל לקרב אליו, ואז המים שופעים, ובכח הזה שלמעלה שופע, והכל הוא בשמחה. כשהמחשבה עולה ברצון של השמחה מטמיר כל הטמירים, מגיע ושופע מתוכה זהר אחד, ומתקרבים זה בזה, והרי פרשוה. ואותן ארבעים ושנים אותיות הן סוד עליון, ובהן נברא העולם העליון והעולם התחתון, והן

סוד העליון של התורה - הוי אומר זו אות ברית קדש

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (כה, יד): [זוהר בראשית פ' יחיי (דף רלז):] בסודם אל תבא נפשי וגו'. רבי אבא פתח ואמר, (תהלים כה) סוד ה' ליראיו וגו'. סוד ה' ליראיו - הסוד העליון של התורה לא נתן הקדוש ברוך הוא אלא לאותם יראי חטא, ומי שהם יראי חטא, מתגלה להם סוד עליון של תורה. ומיהו סוד העליון של התורה? הוי אומר זו אות ברית קדש, שנקראת סוד ה' ברית קדש. שמעון ולוי הטריחו עצמם על סוד זה באנשי שכם שימולו עצמם ויקבלו עליהם סוד זה, והפסוק מעיד שבמרמה. ועוד, במעשה זמרי בן סלוא שפסל את הסוד הזה. ויעקב אמר, בסודם אל תבא נפשי. מי זו נפשי? זו נפש שנוכסת ונאחזת בברית העליונה למעלה, ונקראת נפש צרור החיים.

בשם קדוש של שם ארבעים ושנים (מ"ב) אותיות נברא העולם

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (כה, יד): [זוהר שמות פ' פקודי (דף רל"ד):] פתח רבי יהודה אחריו ואמר, (תהלים כה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. פסוק זה הרי פרשוהו, אבל סוד ה' ליראיו - אותו סוד עליון שעומד בגניזות, (שהוא סתום וגנוז) לא עומד אלא ליראיו, שהם יראים מהקדוש

י צרות לְבָבִי הִרְחִיבוּ מִמְצוּקוֹתַי הוֹצִיאֵנִי: יי רְאֵה עֲנִי וְעֲמְלֵי וְשֹׂא לְכָל חַפְאוֹתַי: יט רְאֵה אוֹיְבֵי בִּי רְבוּ וְשִׁנְאָת חֲמָם שְׁנֵאוּנִי: כ שְׁמֶרְהָ נַפְשִׁי וְהַצִּילֵנִי אֵל אֲבוֹשׁ בִּי חֲסִיתִי בְּךָ: כא תָּם וַיֵּשֶׁר וַיְצַרְוֵנִי בִּי קִנְיַתְיךָ: כב פְּדֵה אֱלֹהִים מִיְּמֵינוּ אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל צָרוֹתָיו:

זוהר תהלים

מעוררים מעשה למעלה. ובאותו זמן נדחית אותה העולה מכל העם הקדוש למעלה, ומתקינים לאותה העולה כלי אחד עם עפר להשרות אותה העולה בתוכו, בסוד הכתוב (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו. (בראשית ג) ועפר תאכל כל ימי חיך. מכאן שלא צריך לנהג בזיון במקום שהוא. אף על גב שמעבירים אותו מהברית הזו, ומקומו כאשר נפרד מהברית הזו הוא עפר, (שהנה) שהרי אחר שהנחש ההוא העבר מלפני האדם, הקדוש ברוך הוא שם לו את מדורו בעפר, שכתוב ועפר תאכל כל ימי חיך. וכיון שהקדוש ברוך הוא כשהעביר אותו מלפני אדם, שם מדורו בעפר והתקין אותו, כך באותו גון ממש אנו צריכים כשמעבירים את העולה, להתקין לה עפר שיהיה בו המדור שלו. כל אדם צריך להקריב אותו בן קרבן לקדוש ברוך הוא, בשמחה, ברצון הלב, להכניסו תחת כנפי השכינה, ונחשב לפני הקדוש ברוך הוא שהוא קרבן שלם שיתקבל ברצון. והקרבן הזה, כמו קרבן הבהמה. זה לשמנה ימים, וזה לשמנה ימים, שכתוב ומיום השמיני והלאה ירצה. במה ירצה? בזה שעוברת עליו שבת אחת. כיון שעוברת עליו שבת אחת, אז זה ירצה לקרבן, וזה לקרבן. למה? משום שנדבק ונודמן אל אותה השבת, סוד ברית הקדש, ועל כן הכל הוא בסוד עליון. (ע"כ רעיא מהימנא).

הקיום וסוד כל העולמות. ועל שהן סוד העולמות, כתוב סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. זה סוד האותיות החקוקות בהצנע, מפרשות בחקיקותיו בגלוי. כל אדם צריך להקריב אותו בן קרבן לקדוש ברוך הוא, בשמחה, ברצון הלב, להכניסו תחת כנפי השכינה, ונחשב לפני הקדוש ברוך הוא שהוא קרבן שלם שיתקבל ברצון. סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (כה, יד): [זוהר ויקרא פ' תוריע (דף מ"ד.)] וביום השמיני ימול בשר ערלתו. מצוה זו למול לשמנה ימים מילת ברית הקדש. סוד עליון, שכתוב (תהלים כה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. למי? לאותם יראיו, אותם יראי חטא, שהרי סוד הברית הקדוש לא ראוי לגלות, רק להם. ואת סוד הברית הקדוש הרי פשוהו, ונתבאר בכמה מקומות. וסוד זה לשמנה ימים הוא חיוב על העולם, לכל העם הקדוש, שכתוב וביום השמיני ימול בשר ערלתו. יום השמיני - זהו אות ברית הקדש, והוא שמיני לכל הדרגות, ומילת אותו הברית להעביר אותה עולה מלפני הברית. שהרי באותו הזמן שמתכנסים העם הקדוש להעביר אותה העולה מלפני הברית, הקדוש ברוך הוא מכניס את כל הפמליא שלו ומתגלה ודאי להעביר את אותה העולה למעלה מלפני הקדוש. שהרי כל המעשים שישראל עושים למטה,

כו א לְדָוִד שִׁפְטָנִי יְהוָהּ כִּי אֲנִי בָתְמוּי הִלַּכְתִּי וּבְיוֹנוּתִי בְּטַחְתִּי
 לֹא אֶמְעָר: ב בָּחַנְנִי יְהוָהּ וְנִסְּנִי (צְרוּפָה) צָרְפָה כְּלוּזוֹתַי וְלִבִּי: ג כִּי
 חֲסִדְךָ לִגְדָה עֵינַי וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּאֱמֻנָתְךָ: ד לֹא יִשְׁכַּחְתִּי עִם מְתֵי שְׂוֵא וְעַם נַעֲלָמוּם
 לֹא אָבוֹא: ה שָׁנְאַתִּי קָהֵל מְרַעִים וְעַם רְשָׁעִים לֹא אֵשֵׁב: ו אֶרְחֹץ בְּנַקְיוֹן בְּפִי

===== שימוש תהלים =====

לצרה ולסכנה

שפטני וגו' (כו, א): [שימוש תהלים לפרק כו]. למי שיש לו צרה בין בים בין ביבשה או למי שהוא בשביה ח"ו, אמור אותו ויש בו י"ב פסוקים וינצל ושם שלו אלהכ". א' מן "אשר בידיהם, ל' מן "לשמיעה, ה' מן "קהל, כ' מן "כפי, י' מן "חטאים.

===== זוהר תהלים =====

רוח רעה שורה על האדם בלילה וכשנשמתו חוזרת נשאר על ידיו עד שנוטל ידיו

"אֶרְחֹץ בְּנַקְיוֹן בְּפִי וְאֶסְבְּכָה אֶת מוֹזְבַּחְךָ"
 ה" (כו, ו): [זוהר תורה; זוהר חלק א'
 פ' וישב דף קפד:] אמר רבי שמעון, מקרא זה נתבאר, אבל בוא וראה סוד הדבר כאן, שהרי אין לך אדם בעולם שלא יטעם טעם מיתה בלילה, ורוח טמא שורה על אותו הגוף, מה הטעם, לפי שהנשמה הקדושה נסתלקה מן האדם ויצאה ממנו, וכיון שהנשמה הקדושה יצאה ונסתלקה ממנו, שורה רוח טמא על אותו הגוף ונטמא, וכאשר הנשמה חוזרת אל הגוף, נתבטל זוהם ההוא, והרי אמרו שידי של האדם זוהם הטמא נשאר בהם, ולכן אל יעביר ידיו על עיניו, לפי שאותו רוח טמא שורה על ידיו, עד שירחץ אותן, וכאשר נוטל ידיו כראוי, אז נתקדש ונקרא קדוש. אופן הנטילה. ואיך צריך להתקדש, נצרך כלי אחד למטה, וכלי אחד למעלה, כדי שיתקדש מהכלי שלמעלה, והכלי שלמטה שינתן זוהם הטמא בו, כלי זה

לקבל הטומאה וזה להתקדש ממנו, זה ברוך וזה ארור, וצריך להזהר שאותן מים טמא אל ישפכם בבית, שלא יקרב אליהם איש, כיון שבהם מתאספים הצד של טומאה, ויכול לקבל נזק מאותן מים טמאים, ועד שיעביר הזוהם מן ידיו לא יברך וזה נתבאר, ולפיכך האדם טרם שיקדש ידיו בבקר נקרא טמא, וכיון שנתקדש נקרא טהור, ולפיכך אל יטול ידיו אלא מן יד שנטהרה תחלה, ככתוב: "וְהִזָּה הַטְּהַר עַל הַטְּמֵא" (במדבר יט, יט), זה נקרא טהור וזה נקרא טמא. מים המאוררים האלו היכן צריכים לשפכן. לפיכך כלי אחד למעלה וכלי אחד למטה, זה קדוש וזה טמא, ומאותן מים אסור לעשות בהם כלום, אלא צריך לשפכם במקום שאנשים לא יעברו עליהם, ולא ילין אותם בבית, שהרי כשנשפכים בארץ רוח טמא נמצא שם ויכול להזיק, ואם יחפור עבורם חפירה משופעת תחת האדמה שלא יהיו נראים מה טוב, ואל יתנם לנשים מכשפות שיכולות להרע לאנשים בהם, לפי שהם מים מאוררים, והקדוש ברוך הוא יחפץ

וְאִסְבְּכָה אֶת מִזְבְּחֶךָ יְהוָה: ז לְשִׁמְעַת בְּקוֹל תְּהִלָּתְךָ וְלִסְפָּר כָּל נִפְלְאוֹתֶיךָ:
 ה יְהוָה אֶתְחַבְּתִי מֵעוֹן בֵּיתֶךָ וּמִקּוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: ט אֵל תִּאֶסֶף עִם
 חַטָּאִים נַפְשִׁי וְעִם אַנְשֵׁי דָמִים חַיִּי: י אֲשֶׁר בִּידֵיָם זָמַח וַיְמִינֵם מְלֶאכֶה שְׂחָד:
 יא וְאֲנִי בְּתַמִּי אֵלֶיךָ פָּדַנִי וְחַנּוּנִי: יב רַגְלִי עָמְדָה בְּמִישׁוֹר בְּמִקְהָלִים אֲבָרָךְ
 יְהוָה:

זוהר תהלים

לטהר לישראל להיותם קדושים, שכתוב: מכל טמאותיכם ומכל גלוּליכם אטהר
 "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם אֶתְכֶם" (יחזקאל לו, כה).

כז א לְדָוִד יְהוֹנָדָה אֹרְי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא יְהוֹנָדָה מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד: ב בְּקִרְבַּ עָלַי מְרַעִים לְאֵבֶל אֶת בְּשָׂרֵי צָרִי וְאִיבֵי לִי הִמָּה כְּשֶׁלּוֹ

שימוש תהלים

לחיות רעות

ה' אורי וישעי וגו' (כז, א): [שימוש תהלים לפרק כז]. אי בעית למכבש בעירא אמור הני פסוקים באודנה והיא מתכבשת.

זוהר תהלים

אותם המינים הרעים הוא מכניס לנגב תהום רבה, וכופת את החמור, ומורידו בשרים שתחת העפר של זהמת הקשר. משום כך יששכר, שהשתדלותו בתורה, כופת את החמור ומוריד אותו מאותו גרם המעלות, שהוא עולה להזיק לעולם, ושם מדורו בין המשפתיים, בין זהמת השרים שבֶּעֶפֶר.

בא ראה מה פתוב, וירא מנחה פי טוב ואת הארץ פי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד. וירא מנחה פי טוב - זו תורה שבכתב. ואת הארץ פי נעמה - זו תורה שבפעל פה. ויט שכמו לסבל - לסבל על התורה ולדבק בה ימים ולילות. ויהי למס עבד - להיות עובד את הקדוש ברוך הוא ולדבק בו ולהתיש את עצמו בה. רבי שמעון ורבי יוסי ורבי חייא היו הולכים מהגליל העליון לטבריה. אמר רבי שמעון, נלך ונשתדל בתורה, שכל מי שידע להשתדל בתורה ולא משתדל - מתחייב בנפשו, ולא עוד, אלא נותנים עליו על הארץ ושעבוד רע, שכתוב ביששכר ויט שכמו לסבל. מה זה ויט? סטה, כמו שנאמר (שמואל א ח) ויטו אחרי הבצע. מי שסוטה דרכו ועצמו שלא לסבל על תורה, מיד ויהי למס עבד.

העוסק והמקבל עליו עול התורה שמור הוא בעולם הזה ולעוה"ב ומבטל כל המזיקים והדינים מן העולם

לְדָוִד ה' אֹרְי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָע ה' מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד (כז, א): [זוהר בראשית 9' ויחי (9 רמב):] דְּבַר אַחַר יִשְׁשַׁכָּר חֲמַר גְּרָם רִבִּץ וְגו' - פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים כז) לְדָוִד ה' אֹרְי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָע ה' מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד. כְּמָה חֲבִיבִים הֵם דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, כְּמָה חֲבִיבִים אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁכֹּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדְּל בַּתּוֹרָה, לֹא פוֹחַד מִפְּגַעֵי הָעוֹלָם, שֶׁמּוֹר הוּא לְמַעֲלָה, שֶׁמּוֹר הוּא לְמַטָּה. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁכּוֹפֵת כָּל פְּגַעֵי הָעוֹלָם וּמּוֹרִיד אוֹתָם לְעַמְק תְּהוֹם רַבָּה.

בא ראה, בשעה שנכנס הלילה, הפתחים נסתמים, וכלבים וחמורים שורים ומשוטטים בעולם, ונתנת רשות להשחית, וכל בני העולם ישנים במטותיהם, ונשמות הצדיקים עולות להתענג למעלה. כשמתעוררת רוח צפון ונחלק הלילה, התעוררות קדשה מתעוררת בעולם, וזה נאמר בכמה מקומות. אשרי חלקו של אותו אדם שעומד באותה שעה ומשתדל בתורה. כיון שהוא פותח בתורה, את כל

וְנִפְּלוּ: ג אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מִחֲנָה לֹא יִירָא לְבִי אִם תִּקְוֶם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי
בוטח: ד אַחַת שְׁאֵלְתִי מֵאֵת יְהוָה אֲוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שְׁבִתִי בְּבֵית יְהוָה

זוהר תהלים

לא שמר אותה דוד המלך כראוי, המלכות
העברה ממנו כל אותו הזמן. וכך למדנו,
הזאת הזו נרמזה במלכות שלמעלה,
ונרמזה בירושלים, הקריה הקדושה.
באותה השעה שדוד עבר עליה, יצא קול
ואמר: דוד, במה שנקשרת תותר. אותך
טורדים מירושלים, והמלכות תוסר ממך.
מנין לנו? שכתוב (שמואל ב יב) הנני מקים
עליך רעה מביתך. מביתך במדיק. וכך
היה. במה שעבר עליו נענש. ומה דוד
המלך כך - שאר בני העולם על אחת כמה
וכמה.

בזאת אני בוטח - הינו תורה

אם תחנה עלי מחנה וגו' (כז א): זוהר
בראשית פ' ויחי (דף רטו:): רב נחמן אמר
מכאן, (תהלים כז) אם תחנה עלי מחנה לא
יירא לבי וגו' בזאת אני בוטח, זאת - זו
תורה תהיה לכשיבא המשיח, ולכן (שיר ב)
וקול התור נשמע בארצנו. למה נמשלה
התורה לגוזל? מה גוזל קולו ערב - אף
דברי התורה קולם ערב, והקול הזה יהיה
כשיבא המשיח ליום הדין. למדנו, הנצנים
נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור
נשמע בארצנו. הנצנים - אלו האבות של
המרכבה שמן העולם הם יקומו ויתראו.
עת הזמיר הגיע - התשבחות שישבחו
הלויים כשישובו לעבודתם כבתחלה. וקול
התור - אשר נתן לי אלהים בזה, דברי
תורה שהם ערבים כקול התור הזה, ז"ה

כיון שהקב"ה אוהז באדם לא יפחד באותו
עולם מכל בעלי הדינים

לדוד ה' אורי וישעי ממי אירע ה' מעוז
חיי ממי אפחד וכו' (כז א): זוהר
במדבר פ' במדבר (דף ק"ט): פתח ואמר, (תהלים
כז) ה' אורי וישעי ממי אירא וגו'. ה' אורי
וישעי, כיון שאדם הסתפל (נאחו) באור
שלמעלה, והקדוש ברוך הוא מאיר עליו,
לא פוחד מעליונים ותחתונים, כמו
שנאמר (ישעיה ס) ועליך יזרח ה' וכבודו
עליך יראה. ה' מעוז חיי, כיון שהקדוש
ברוך הוא אוהז באדם, לא יפחד באותו
עולם מכל בעלי הדינים. גם אני כמו זה,
כיון שאחזתי באביו ובך, לא אפחד
בעולם הזה ובעולם האחר.

זאת - אות הברית

אם תחנה עלי מחנה וגו' (כז א): זוהר
בראשית פ' לך לך (דף צג:): פתח אחר
ואמר, כתוב (תהלים כז) אם תחנה עלי מחנה
וגו'. כך שנינו, בזאת אני בוטח, מה זה
בזאת? זו אות הברית המזמנת תמיד אצל
אדם, ונרמזה למעלה. ומשום כך נאמר
בזאת, כמו שכתוב זאת אות הברית, זאת
בריתי, והכל בדרגה אחת. ושנינו, זה
וזאת הם בדרגה אחת ולא נפרדים. ואם
תאמר, אם כך, הרי שאר בני האדם כך,
למה דוד בלבדו ולא אחר? אלא משום
שהיא אחוזה בו ונרמזה בו, והיא כתר
המלכות. בא ראה, משום שאת הזאת הזו

כָּל יְמֵי חַיֵּי לַחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ: הַ כִּי יַצְפְּנֵנִי בְּסֶפֶה
בְּיוֹם רָעָה יִסְתַּרְנִי בְּסֶתֶר אֶהְלֹו בְּצוּר יְרוּמִמְנִי: וְעֵתָה יְרוֹם רֵאשִׁי עַל אֵיבֵי

זוהר תהלים

(ישעיהו סד, ג). מי שאינו זוכה כל כך יש לו מקום בגן עדן של מטה. ואותן שאין זוכים לעלות כל כך, יש להם מקום למטה כפי דרכיהם, והם אינם זוכים למקום ההוא, ולראות כמו שרואים אותן הצדיקים שהם למעלה, ואלה עומדים בקיום העדן למטה ולא יותר. הצדיקים בגן עדן שלמטה נהנים מזיו השכינה. ואם תשאל איזהו עדן שלמטה, אלא זה עדן שנקרא חכמה שלמטה, והוא עומד על הגן שבארץ, והשגחת אותו העדן עליו, ואלה עומדים בגן הזה, ונהנים מאותו העדן. גן עדן שלמטה בלשון נקבה שלמעלה בלשון זכר. מה בין העדן שלמטה לשלמעלה, כיתרון האור מן החשך, עדן שלמטה נקרא עדנה בלשון נקבה, עדן העליון נקרא עדן בלשון זכר, עליו כתוב: "עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה לו".

כְּדִי לְהַעֲבִיר אֶת הַדִּין מִן הָעוֹלָם. אֲשִׁירָה וְאֶמְרָה - לַיהוּדוֹת וּלְשִׁבְתָּ לְקַבֵּ"ה לְלֹא הַפְּסֵק לְעוֹלָם

וְעֵתָה יְרוֹם רֵאשִׁי עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי וְאֶזְבְּחָה בְּאֶהְלֹו זִבְחֵי תְרוּעָה

אֲשִׁירָה וְאֶמְרָה יְהוָה (כז, ט). [זוהר בראשית פ' מקץ (ד קצח)]. ויוסף הוא השליט על הארץ וגו'. רבי ייסא פתח ואמר, (תהלים כז) ועתה ירום ראשי על איבי סביבותי ואזבחה באהל זבחי תרועה אשירה ואמרה לה.

וזאת תור שנים. מה רוצה לומר? וסוד הדבר - בזמן שלא תהיו תחת פני השכינה, א' של זאת יורד, והוא מתחת לכל, ועולה ה' של זה אל ואנוהו משחרב הבית, שה"א לא יכלה לדור ולהיות בין עמים נכרים, שה"א קדושה חתוכה מן השם. ה"א אלהי: ה"א עדיפה בקדושה, א' עדיפה לאותיות. כשישבו ישראל לארצם, ה"א קדושה שהיא חתוכה מן השם של הקדוש ברוך הוא, תשוב בזה ויצא מגין מתקן.

הצדיקים שזוכים להתקשר בצרור החיים, הם זוכים לראות בכבוד העליון של המלך הקדוש

לַחַזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ (כז, ד):

[זוהר חלק ג' פ' חוקת (ד קצח): זוהר תורה] מדור הצדיקים הרבה יותר גבוה מאשר המלאכים. "לחזות בנעם ה' ולבקור בהיכלו". אמר רבי חייא, בוא וראה, הצדיקים שזוכים להתקשר בצרור החיים, הם זוכים לראות בכבוד העליון של המלך הקדוש, כמו שכתוב: "לחזות בנעם ה' ולבקור בהיכלו", והם מדורים יותר גבוה מכל אותן מלאכים הקדושים וכל המדרגות שלהם, שהרי מקום עליון הוא (חדוה עליונה היא) אין זוכים העליונים והתחתונים לראותו, זהו שכתוב: "עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה לו"

סְבִיבוֹתַי וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה אֲשִׁירָה וְאַזְמֶרְהָ לִיהוָה ^ז : שְׁמַע יְהוָה ^ח קוֹלִי אֶקְרָא וְחַנּוּנִי וְעֲנֵנִי: ^ה לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי אֶת פְּנֵיךָ יְהוָה ^ט אֲבַקֵּשׁ: ^ט אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי אֵל תֵּט בְּאַף עֲבָדְךָ עֲזַרְתִּי הָיִיתָ אֵל

— זוהר תהלים —

אֲשִׁירָה וְאַזְמֶרְהָ - להודות ולשבח לקדוש ברוך הוא ללא הפסק לעולם.

דְּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי - בכל, יִצָּר טוב על יִצָּר רַע, שְׁכָתוּב עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי, זֶה הַיִּצָּר הָרַע שֶׁהוּא סְבִיב הָאָדָם, וְהוּא שׁוֹנֵא אוֹתוֹ בְּכָל. וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה - זוֹ הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה מִצַּד הָאֵשׁ, כְּכַתוּב (דברים לג) מִיִּמֵּינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ. שֶׁהָרִי בְּשָׂבִיל הַתּוֹרָה יְרוּם רֹאשׁוֹ [של האדם] וְנִשְׁבָּרִים כָּל שׁוֹנְאָיו לְפָנָיו, כְּכַתוּב (תהלים יח) תִּכְרִיעַ קָמִי תַחְתִּי.

דְּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי - לְהַכְלִיל עִם הָאֲבוֹת, שֶׁהָרִי דָּוִד הִמְלִיךְ יֵשׁ לֹו לְהַדְּבִק עִם הָאֲבוֹת, וְאָז יִתְרוֹמֵם וְיַעֲלֶה לְמַעְלָה, וְהוּא בְּקִשׁוֹ אֶחָד עִמָּם. עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי - אֵלוֹ הֵם שֶׁבְּצַד הַשָּׂמַאל, כָּלֵם בְּעֲלֵי הַדֵּינִים שֶׁמִּתְּכַוְּנִים לְחַבֵּל, וְאָז הַשָּׂמֵשׁ מִתְּחַבֵּר לְלִבְנָה, וְהַכֵּל הוּא אֶחָד.

רְאוּי הוּא דָּוִד הִמְלִיךְ לֹוֹמֵר שִׁירָה בְּשָׂבִיל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם

לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי אֶת פְּנֵיךָ ה' אֲבַקֵּשׁ (כו, ה): [זוהר ויקרא פ' אמור (דף צ"ג)] אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קִדְשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם. רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח, (תהלים כז) לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי אֶת פְּנֵיךָ ה' אֲבַקֵּשׁ. אֵת הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוֹ הַחֲבָרִים בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, אֲבָל הַפְּסוּק הַזֶּה כָּף גָּאֻמֵר, לֵךְ אָמַר לְבִי, דָּוִד הִמְלִיךְ אָמַר אֵת זֶה בְּשָׂבִיל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל כְּגַד הִמְלִיךְ

בְּאֵה, כְּשֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְרַצֶּה מִהָאָדָם, הוּא זוֹקֵף אוֹתוֹ עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֵּל, וְכָל שׁוֹנְאָיו נִכְנָעִים תַּחְתָּיו. אֵת דָּוִד הִמְלִיךְ שָׁנֵא אוֹתוֹ, דָּחוּ אוֹתוֹ מֵהֶם - הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִים אוֹתוֹ עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. בְּאֵה חֲמִיו - בָּרַח מִלְּפָנָיו, הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִים אוֹתוֹ עַל כָּל מַלְכוּתוֹ, וְכָלֵם הָיוּ כּוֹרְעִים וְסוֹגְדִים לְפָנָיו. וְאֵת יוֹסֵף דָּחוּ אֶחָיו, אַחַר כֵּף כָּלֵם כָּרְעוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְפָנָיו, זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיָּבֹאוּ אֶחָי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ אַפִּים אֲרָצָה.

דְּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי - מַה זֶה וְעַתָּה? כְּמוֹ וְאִתָּה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הִנֵּה נִתְבָּאֵר, עֵת שֶׁהִיא הַדְּרָגָה הָעֲלִיוֹנָה. וּמִי הִיא אוֹתָהּ הָעֵת? זוֹ ה"א, וְנִקְרָאת עֵתָה. וְעַתָּה - זֶה הוּא וּבֵית דִּינֹו. יְרוּם רֹאשִׁי - לְהָרִים אוֹתָהּ בְּכָבוֹד וּמַלְכוּת. עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי - אֵלוֹ שְׂאֵר מַלְכֵי הָאָרֶץ. וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ - זוֹ יְרוּשָׁלַיִם. בְּאַהֲלוֹ - זֶה אֶהֱלֵמוֹעַד. זִבְחֵי תְרוּעָה - שִׁישְׁמַע כָּל הָעוֹלָם. אֲשִׁירָה וְאַזְמֶרְהָ - מֵאוֹתוֹ צַד שֶׁהִיא הַתְרוּעָה. שֶׁהָרִי מִשָּׁם, מִהַצַּד שֶׁל הַתְרוּעָה, בְּאֵה הַשִּׁירָה וְהַתְּשַׁבַּחַת. דְּבַר אַחַר וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי - זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי - זֶה עֲשׂוֹ וְכָל הַשָּׂרִים שָׁלוֹ. וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ - אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל. זִבְחֵי תְרוּעָה - שְׁכָתוּב (שם נא) זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה, כְּדִי לְהַעֲבִיר אֵת הַדִּין מִן הָעוֹלָם.

תַּשְׁשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעָי: י כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי וַיְהוֹזֵבֵנִי
 וַאֲסַפְּנִי: יא הוֹרֵנִי יְהוָה: יב דַּרְכֶּךָ וַנִּחַנֵּי בְּאַרְחַ מִישׁוּר לְמַעַן שׁוֹרְרֵי: יג אֵל
 תִּתְּנֵנִי בְּנַפְשׁ צָרִי כִּי קָמוּ כִּי עָרִי שִׁקֵּר וַיִּפַּח חָמָס: יד לֹיְלֵא הָאֲמֵנָתִי לְרֵאוֹת
 בְּטוֹב יְהוָה: טו בְּאַרְצֵן חַיִּים: יז קָנֹה אֵל יְהוָה: יח חֹזֵק וַיֵּאֱמִין לִבֶּךָ וַקְּנֹה
 אֵל יְהוָה:

— זוהר תהלים —

בה. דְּבַר אַחַר לֵךְ אָמַר לְבִי בְּקֶשׁוֹ פָּנָי -
 בְּשִׁבְלֶךָ אָמַר לְבִי לְבִנֵי הָעוֹלָם בְּקֶשׁוֹ פָּנָי,
 (את פניך ה' אבקש) אֵלֹהִים זְמַנִּים וְחֲגִים שְׁכָלָם
 הַזְמִין לָהֶם לְמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא קִדְשׁ, כְּדִי
 לַעֲטֹר אוֹתָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּיוֹמוֹ, כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד בְּזִמְנֹו, וַיִּשְׁאַבוּ כָּלֵם מֵאוֹתוֹ
 עִמָּק הָעֲמֻקִּים שֶׁהִנְחִילִים וְהַמְעִינֹת
 יוֹצְאִים מִשָּׁם. מִשׁוֹם כֶּךָ כְּתוּב מִקְרָאֵי
 קִדְשׁ, מְזַמְנִים הֵם לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
 קִדְשׁ, לְהַתְעַטֵּר בּוֹ וּלְהִשָּׂאֵב בּוֹ, כְּדִי
 שִׁיתְקַדְּשׁוּ כָּלֵם כְּאֶחָד, וְתִמְצָא בָהֶם
 שְׂמֵחָה.

הַקְדוּשָׁה. וְמָה אָמַר? לֵךְ אָמַר לְבִי,
 בְּשִׁבְלֶךָ אָמַר לְבִי לְבִנֵי הָעוֹלָם, וְהַזְהִיר
 אוֹתָם לְבִי, שֶׁהוּא אֲחוּז בּוֹ, שְׂאֵת זֶה
 בְּשִׁבְלֶךָ הַמְלֶךְ הָעֲלִיּוֹן הוּא אָמַר. בְּקֶשׁוֹ
 פָּנָי, אֵלֹהִים עֲטָרוֹת הַמְלֶךְ שֶׁהוּא אֲחוּז בָּהֶן,
 וְהֵם בּוֹ. הֵם שָׂמוּ, וְהוּא וְשָׂמוּ דְבַר אֶחָד
 הוּא. מִשׁוֹם כֶּךָ אָמַר דָּוִד, אֵת פְּנִיךָ ה'
 אֲבַקֵּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קה) דַּרְשׁוּ ה' וְעִזּוּ
 בְּקֶשׁוֹ פָּנָיו תְּמִיד. בֵּא רָאָה, רָאוּי הוּא דָּוִד
 הַמְלֶךְ לומר שִׁירָה בְּשִׁבְלֵי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְלומר דְּבָרִים שֶׁל
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְמֶלֶךְ, מִשׁוֹם שֶׁהוּא אֲחוּז

כח א לְדוֹד אֱלִיָּהּ יְהוָהּ אֶקְרָא צוּרֵי אֵל תַּחֲרֹשׁ מִמֶּנִּי פֶּן תַּחֲשֶׁה מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי עִם יוֹרְדֵי בּוֹר׃ ב שָׁמַע קוֹל תַּחֲנִנִּי בְּשׁוֹעֵי אֱלִיָּהּ בְּנִשְׁאֵי יְדֵי אֵל דְּבִיר קָרְשָׁד׃ ג אֵל תִּמְשַׁכְּנִי עִם רְשָׁעִים וְעִם פְּעֵלֵי אָוֶן דְּבָרֵי שְׁלוֹם עִם רַעִיָּהִם וְרַעְיָה בְּלִבָּכֶם׃ ד תֵּן לָהֶם בְּפַעְלָם וּבְרַע מַעַלְלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם תֵּן לָהֶם הָשִׁב גְּמוּלָם לָהֶם׃ ה כִּי לֹא יִכְנִנוּ אֵל פַּעֲלֹת יְהוָהּ וְאֵל מַעֲשֵׂה יְדָיו יַחֲרֹסֵם וְלֹא יִכְנִם׃ ו בְּרוּךְ יְהוָהּ כִּי שָׁמַע קוֹל תַּחֲנִנִּי׃ ז יְהוָהּ עֵזִי וּמִגְּנִי בּוֹ כְּמַח לְבָבִי וְנַעֲזַרְתִּי וַיַּעֲלֵז לְבָבִי וּמְשִׁירֵי אֲהוֹדְנֶנּוּ׃ ח יְהוָהּ עֵז לָמוֹ וּמַעֲזוֹ יִשׁוּעוֹת מְשִׁיחוֹ הוּא׃ ט הוֹשִׁיעָה אֶת עַמְּךָ וּבְרַךְ אֶת נַחֲלָתְךָ וְרַעַם וְנִשְׁאֵם עַד הָעוֹלָם׃

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לתפלה

אליך ה' אקרא וגו' (כח, א): (שימוש תהלים לפרק כח). לשונא שישלים עמך תאמר אותו עם שם שלו והוא ה"י. ה' מן ל' "לדוד בחלון אח"ס, י' מן מ' דסוף המזמור בא"ת ב"ש.

— זוהר תהלים —

ידור בין צדיקים

רב חסדא זכה לתורה עושר ועוד על ידי שדר ליד צדיקים

אֵל תִּמְשַׁכְּנִי עִם רְשָׁעִים וְעִם פְּעֵלֵי אָוֶן (כח, א): [זוהר חלק ב' פ' בא (דף לח): זוהר תורה] למדנו, לעולם אל ידור אדם אלא במקום שאנשי מעשה דרים בתוכו, מה הטעם, לפי שאוי לו לזה שמדורו בין רשעים, שהוא נתפס ברשעתם, כמו שכתוב: "יש צדיק אבד בצדקו" (קהלת ז, טו), ואם מדורו בין צדיקים מטיבים לו בעבורם.

[שהרי רב חסדא היה מדורו בתחלה בין אנשי קפוטקאי, והיתה השעה דחוקה לו, וחליים רדפו אחריו, לקח ועשה מדורו בין תלמידי חכמים של צפורי, נתעלה וזכה לכמה טובות להרבה עושר ולתורה הרבה, ואמר שזכה לכל זה לפי שנכנס בין אותן שהקדוש ברוך הוא משגיח עליהם להטיב להם:].

ה לחודש

כט א מְזַמֵּר לְדָוִד הָבוּ לַיהוָה כִּי בָנֵי אֱלֹהִים הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֵז:
 ב הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ:

שימוש תהלים

לרוח רע

הבו לה' בני אלים וגו' (כט, א): [שימוש תהלים לפרק כט]. לרוח רעה קח מים שלא ראו שמש וקח ז' שרביטין דערבה ושבעה עלין דדקל שלא עשה פרי ותן אותם בקדרה של מים ולחוש עליו י' פעמים בערב ותעמיד הקדרה תחת הכוכבים בארץ ותשפוך על שער הבית במוצאי היום ושם שלו הוא ה"א. ה' מן "הבו, א' מן "יו"ד דיהוה עוז בחלוף אי"ק.

זוהר תהלים

אלפי שנאן, שהם י"ח אלפים רבבות עולמות. תפלה כראוי בכוונה. ויש כמה נוטרי שערים ונוטרי היכלות שמקבלים התפלות, וכל תפלה אינה נכנסת אלא במדה ובמשקל, ואין מקבלים תפלה שיש בה מום כמו שכתוב: "כֹּל אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא תִקְרִיבוּ" (ויקרא כב, ט), וכי יש תפלה שיש בה מום, כך הוא, זאת התפלה העולה פגומה בלי מחשבה ובבלבול הדעת, כל שכן אם טעה בה, ולפיכך נאמר בתפלה "מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וגו'".

הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ (כט, ב): [תיקוני

זוהר תקונא עשרין, וחד ועשרין (דף

מז ע"א). זוהר תורה] הקולות נגד שם מ"ב. ועוד אלו ז' קולות של הבו לה', הם מוסבים על ז' השמות של אב"ג ית"ץ וכו', והם ז' הספירות, "קול ה' עַל הַמַּיִם" זה חסד, והוא אב"ג ית"ץ ששם המים של תורה, "קול ה' בְּפֶתַח" זה קר"ע שט"ן וזו גבורה, "קול ה' בְּהַדְרַת" נג"ד יכ"ש וזה

הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ (כט, ב): [זוהר חלק א' פ' בראשית (דף כג): זוהר תורה] סדר קבלת התפלות. "הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ". כאשר התפלות ובקשות של ישראל עולות, אם הן כראוי, כרוז יוצא ואומר "שְׂאוּ שְׁעָרֵיכֶם וְאִשְׁכְּכֶם וְגו'" (תהלים כד, ז), בשעה ההיא נפתחים שבעה היכלותלי, היכל ראשון היכל האהבה, השני היכל היראה, השלישי היכל הרחמים, הרביעי היכל נבואה של אספקלריא המאירה, החמישי היכל נבואה של אספקלריא שאינה מאירה, הששי היכל צדי"ק, השביעי היכל דין צדק, ועליהם נאמר "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים" (בראשית א, א), "בְּרֵאשִׁית" בראשית, אלהים זה היכל השביעי, והם ז' היכלות למטה וז' היכלות למעלה, וכנגדם ז' קולות של הבו לה', וי"ח אזכרות של הבו לה' שבהם יעוף הקדוש ברוך הוא בי"ח העולמות ברכב אלהים רבותים

זו זוהר

ככתוב: הן אל כביר לא ימאס:

לח. אלו ז' היכלות של ז' הספירות: דדקל לומר תפלה בלשון יחיד, מה שאין כן תפלת הצבור

ג קול יְהוָה־יָאָמַר עַל הַמָּיִם אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים יְהוָה־יָאָמַר עַל מַיִם רַבִּים:
 ד קול יְהוָה־יָאָמַר בַּפֶּתַח קוֹל יְהוָה־יָאָמַר בַּתְּהַרְרֵי: ה קול יְהוָה־יָאָמַר שֹׁבֵר

זוהר תהלים

תפארת, כמו שכתוב: "וּכְסָאוֹ כְּשֶׁמֶ"שׁ נִגְדָ"י" (תהלים פט, לו), ובו נאמר למשה

"נִגְדָ"ד כָּל עִמְךָ אֶעֱשֶׂה נִפְלְאוֹת" (שמות לד, י), "קול ה' שֹׁבֵר אֲרָזִים" זה בט"ר צת"ג וזה נצח, "קול ה' חִצְב לְהַבּוֹת אֵשׁ" זה חק"ב טנ"ע וזה הוד, "קול ה' יִחַיֵּל מְדָבָר" זה יג"ל פז"ק שהוא יסוד הר סיני, "קול ה' יְחַוֵּל אֵילוֹת" זה שק"ו צי"ת וזו מלכות.

קול ה' על מים רבים - הינו מְמַנָּה על שלוח מים רבים

קוֹל ה' עַל הַמָּיִם אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים ה' עַל מַיִם רַבִּים

בראשית (דף לא.) [ב רבי אֶלְעָזָר קָפֶץ בַּתְּחִלָּה וְדָרַשׁ, (שם כט) קול ה' על המים אל הכבוד הרעים ה' על מים רבים. קול ה' - זה קול עֲלִיּוֹן שְׁמַמְנָה על המים שְׁשׁוּפְעִים מִדְּרָגָה לְדְרָגָה עַד שְׁמַתְכַנְסִים לְמָקוֹם אֶחָד בְּכִנּוּס אֶחָד. אוֹתוֹ קוֹל עֲלִיּוֹן שׁוֹלַח אֶת אוֹתָם הַמַּיִם בְּדַרְכָם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי דַרְכּוֹ. כְּמוֹ בַעַל הַגֶּן הַזֶּה שְׁמַמְנָה עַל מַיִם לְשִׁלְחָם לְכָל מָקוֹם וּמָקוֹם כְּרָאוּי לוֹ, כֵּן קוֹל ה' מְמַנָּה עַל הַמַּיִם. אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים - כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (איוב כו) וְרַעַם גְּבוּרוֹתָיו מִי יִתְבוּנָן. זֶה צַד שֶׁבָא מְגִבּוּרָה וַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ. דְּבָר אַחֵר אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים - זֶה הֵימִין שְׁיוֹצֵאת מִמֶּנּוּ שְׁמַאֲל. ה' עַל מַיִם רַבִּים - ה' זֶה חֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה שְׁנִקְרָאת יו"ד. עַל מַיִם רַבִּים - עַל אוֹתוֹ עִמְךָ נִסְתָּר שְׁיוֹצֵא מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (תהלים עז) וְשִׁבִּילְךָ בְּמַיִם רַבִּים. שְׁלֹשֶׁה דְּבָרִים הֵלְלוּ אִינָם בָּאִים לְעוֹלָם

קוֹל ה' עַל הַמָּיִם (כט, א): [זוהר בראשית פ'

וירא (דף קיח:) מדרש הנעלם] שָׁנוּ רַבּוּתֵינוּ, שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הֵלְלוּ אִינָם בָּאִים לְעוֹלָם אֵלָּא בְּקוֹלוֹת: קוֹל חִיָּה, שְׁכַתּוּב (בראשית א) בְּעַצֵּב תִּלְדֵּי בָּנִים, וְכַתּוּב (שם ל) וַיִּשְׁמַע אֱלֹהֵי אֱלֹהִים. קוֹל גְּשָׁמִים, שְׁכַתּוּב (תהלים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם, וְכַתּוּב (מלכים א יח) כִּי קוֹל הַמּוֹן הַגָּשֶׁם. קוֹל תְּחִית הַמַּתִּים, שְׁכַתּוּב (ישעיה מ) קוֹל קוֹרָא בַּמְדָּבָר. מַה צָרִיךְ כַּאֲנִי קוֹל בַּמְדָּבָר אֵלָּא? אָמַר רַבִּי זְרִיקָא, אֵלוֹ אוֹתָם קוֹלוֹת לְעוֹרֵר מֵתֵי מְדָבָר. וּמִכַּאֲן שֶׁהוּא הָדִין לְכָל הָעוֹלָם. אָמַר רַבִּי יוֹחֲנָן, הָרִי שָׁנִינוּ, כְּשֶׁנִּכְנַס אָדָם לְקֶבֶר, נִכְנַס בְּקוֹלוֹת. כְּשֶׁיִּקְוָמוּ בַתְּחִית הַמַּתִּים אִינּוּ דִין שֶׁיִּקְוָמוּ בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת? אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, עֲתִידָה בַּת קוֹל לְהָיוֹת מְתַפּוֹצֵצֵת בְּבַתֵּי קְבֻרוֹת וְאוֹמְרַת: (ישעיה כו) הֲקִיצוּ וְרִנְנוּ שְׁכֵנֵי עָפָר. וְעַתִּידִים לְחַיּוֹת בְּטַל שֶׁל אֹרֶךְ גָּדוֹל שֶׁל מַעְלָה, שְׁכַתּוּב (שם) כִּי טַל אֹרוֹת טִלְךָ וְאַרְצְךָ רְפְּאִים תְּפִיל. אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

בשבעה קולות נתנה תורה וראו אותם קולות

קוֹל ה' עַל הַמַּיִם וְכוּ' (כט, ג-ה): [זוהר שמות

פ' יתרו דף פ"ב. השלמה מההשמטות (סימן א)] (שמות כ) וְכָל הָעַם רְאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלְּפִידִם. וְכִי רְאִים אֶת הַקּוֹלוֹת? אֵלָּא וְכָל הָעַם רְאִים אֶת הַקּוֹלֹת, אוֹתָם קוֹלוֹת

אֲרִיזִים וַיִּשְׁבֵּר יְהוָה אֶת אֲרִיזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיִּרְקֹדֵם כְּמוֹ עֵגֶל לְבָנוֹן וַיִּשְׁרֹן

זוהר תהלים

הַיָּם (המים) וַנִּשְׁקִים בְּמַיִם כְּדִי לְגַדֵּל. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (בראשיתב) וַנְהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן. וְכָל אֱלֹהֵי מְעוֹרְרִים בְּרֻכּוֹת לְעוֹלָם מֵאוֹתָהּ הַהִשְׁקָאָה שְׁכַלְם מְשָׁקִים.

בא ראה, שבעת הקולות הללו תלויים בדבור הפה בשאר ימות השנה, ועכשו אין תלויים אלא במעשה, ואנו צריכים מעשה, ולא דבור, משום שבזמן הזה מברך את כל השנה. ביום השביעי של החג, הוא סיום הדין של העולם, והפתקים יוצאים מבית המלך, והגבורות מתעוררות ומסתימות ביום הזה, וערבי נחל (תלויים) בהם. וצריכים לעורר גבורות למים, ולהקיף שבע פעמים כדי לרוות את המזבח הזה מהמים של יצחק, משום שהבאר הזו של יצחק מתמלאת מים, וכשמתמלאת, כל העולם מתברך במים. וביום הזה צריכים גבורות למים, ולסים אותה אחר כך, שהרי ביום הזה מסתים הדין, ומשום כך צריכים לחבט אותם בקרקע שלא ימצאו, שהרי זהו יום של התעוררות וסיום. ולכן התעוררות וסיום הוא שעושים בערבי נחל.

אמר רבי חייא, ודאי כך הוא, ויפה. וערבי נחל, מהצד של נחל ויצאות גבורות. וביום הזה מתעוררים ומסיימים. ביום הזה כתוב, (בראשית כו) וישב יצחק ויחפר את בארת המים. בארת כתוב חסר. וישב, מה זה וישב? אלא היום הראשון של החודש, ראשית הדין היה בכל העולם, ויצחק עומד לכסא לדון את העולם. ביום

שנאמר (תהלים כט) קול יי על המים אל הכבוד הרעים. קול יי בכח. ואומר (ישעיה י) בכח ידי עשיתי. ואומר (שם מח) אף ידי יסדה ארץ. (תהלים כט) קול ה' בהדר. ואומר (שם קיא) הוד והדר פעלו וצדקתו. (שם כט) קול יי שבר ארזים, זה קשת שמשברת עצי ארזים ועצי ברושים. (שם) קול יי חצב להבות אש, זה שעושה שלום בין האש ובין המים, שחוצב כח האש ומונע אותו מללחך המים גם מונע מלכבותו. (שם) קול יי יחיל מדבר, שנאמר (שם יח) ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם. יותר מן המדבר. (שם כט) קול יי יחולל אילות ויחשף יערות ובהיכלו בלו אמר כבוד, שכתוב (שיר השירים ב) השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה. הא למדת שבשבע קולות נתנה התורה, ובכלם נגלה עליהם אדון העולם וראוים, והינו שכתוב (שמות ב) וכל העם ראים את הקולת.

הושענא רבה ביום זה נמסרים כל הפתקאות והדינים בטלים

קול ה' על המים וכו' (כט, ג-ט): [זוהר ויקרא 9' צ (97 ל"א)] כתוב, (תהלים כט) קול ה' על המים אל הכבוד. אמר רבי יוסי, זה אברהם. קול ה' בכח - זה יצחק. קול ה' בהדר - זה יעקב. קול ה' שבר ארזים - זה יצח. קול ה' חצב להבות אש - זה הוד. קול ה' יחיל מדבר - זה צדיק. קול ה' יחולל אילות - זה צדק. וכלם גדלים על

כְּמוֹ בֶן רְאִמִים: ז קוֹל יְהוָהּ הַצֵּב לַהֲבוֹת אִישׁ: ח קוֹל יְהוָהּ יִחִיל מְדַבֵּר יִחִיל יְהוָהּ מְדַבֵּר קָדֵשׁ: ט קוֹל יְהוָהּ יִחִיל לַאֲלוֹת וַיַּחֲשֶׁה

זוהר תהלים

הַזֶּה, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק, לְעוֹרֵר דִּינִים וְלִסִּים דִּינִים. וַיַּחֲפֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם, לְהַרְיֵק גְּבוּרוֹת לְכַנְסֹת יִשְׂרָאֵל לְעוֹרֵר אֶת הַמַּיִם, שֶׁהָרִי מֵיִם יוֹרְדִים לְעוֹלָם בְּגְבוּרוֹת. וּמִשׁוֹם שֶׁהַגְּבוּרוֹת הִלְלוּ אֵין יוֹרְדוֹת אֶלָּא בְּעִנְיִים, וַיּוֹם הַמַּעֲנֵן לֹא נָחָה רוּחָם שֶׁל עַמּוּדֵי הָעוֹלָם, רַק מִשׁוֹם שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ אוֹתָם. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא בְּדִין, וְהַכֹּל כִּךְ צָרִיךְ. מִשׁוֹם כִּךְ הַכֹּל תְּלוּי בְּמַעֲשֵׂהוּ. וְעַל כֵּן הִכְחִין בְּמַעֲשֵׂהוּ וּבִתְקוּן שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לְמַטָּה, מִתְעוֹרְרִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים לְתַקֵּן אוֹתָם, וְהֵם מִתְתַּקְּנִים עַל יְדוֹ.

מִתְחִילִים, וְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה מְסִימִים. וְעַל כֵּן כְּתוּב, (מלאכי א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר ה' יְגוֹ'.
אָמַר לוֹ, הָרִי אֲנִי רוֹאֶה אֶת עֲשׂוֹ בְשִׁלּוֹה, בְּמַלְכוּת, בְּכַרְכִּים עֲלִיוֹנִים, וְשׁוֹלֵט עַל הָעוֹלָם, וְאַתָּה אָמַרְתָּ וְאָשִׁים אֶת הָרִי שְׂמָמָה?!
אָמַר לוֹ, בְּכָל מְקוֹם זֶה כִּךְ, כִּינֵן שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ גָּזַר גְּזֵרָה וְשֵׁם אוֹתָהּ גְּזֵרָה בְּפִתְקֵךְ שְׁלוֹ, הַכְּתוּב מַעֲיֵד כְּמוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂה. וְעַל כֵּן וְאָשִׁים אֶת הָרִי שְׂמָמָה, שֶׁהָרִי שִׁמְתִי אֶת זֶה בְּפִתְקֵךְ שְׁלִי, וְכֵן כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שֶׁגָּזַר עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁכְּתוּב (יחזקאל יז) אֲנִי ה' דְּבַרְתִּי וְעָשִׂיתִי.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָרִי שְׁנִינּוּ, הַעֲרָבָה שְׂדוּמָה לְשִׁפְתֵים בַּיּוֹם הַזֶּה, וּמָה הִיא? אָמַר רַבִּי חֵיָא, אֵף עַל גִּבּ שֶׁלְדָרֵשׁ הוּא בָּא, כִּךְ זֶה וְדָאִי. שֶׁהָרִי בַיּוֹם הַזֶּה זֶה תְּלוּי בְּשִׁפְתֵים, בַּיּוֹם הַזֶּה מְצַנֵּה הַמֶּלֶךְ לְתַת פְּתָקִים לְמַמְנָה, וְהַדִּינִים מְסִימִים, וְנִסְתָּם לְשׁוֹן הָרַע מִהָעוֹלָם. בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן שֶׁל הַחֲדָשׁ הוּא רְאִשִׁית הַדִּין, וְהַסִּיּוּם הוּא בַּיּוֹם הַזֶּה, וְהָרִי נִתְבָּאָר.

כָּל הַעַמּוּדִים הָעוֹלָם תְּלוּיִים עַל הַפְּמִים קוֹל ה' עַל הַפְּמִים

קוֹל ה' עַל הַפְּמִים (כמ, א): [נזוהר חדש פ'
בראשית (ד טו):] שָׁנָה רַבִּי שְׂמַעוֹן, עַל שִׁבְעָה עַמּוּדִים הָאֲרָץ עוֹמְדֵת, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ט) חֲצָבָה עַמּוּדֵיהָ שִׁבְעָה, וְהֵם תְּלוּיִים עַל הַמַּיִם, וְכַנְגָדָם אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עֲלִיו הַשָּׁלוֹם, שִׁבְעָה קוֹלוֹת, שֶׁכְּתוּב (תהלים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם.

מָהוּ קוֹל ה' יְחִיל לַאֲלוֹת

קוֹל ה' יְחִיל לַאֲלוֹת (כמ, ט): [נזוהר שמות פ'
בא (ד טו):] עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, יָרַד הַלֵּילָה. אָמְרוּ, מָה נַעֲשֶׂה? אִם גִּלְךָ - חֲשֶׁךְ הַלֵּילָה. אִם נִשְׁב - פָּחַד הוּא. סָטוּ מִהַדְרִיךְ וַיֵּשְׁבוּ תַחַת אֵילָן אֶחָד. וַיֵּשְׁבוּ וְהָיוּ אוֹמְרִים דְּבַרֵי תוֹרָה, וְלֹא יִשְׁנּוּ. בְּחֻצוֹת

בָּא רְאָה, בַּיּוֹם הַזֶּה הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה מְשִׁלִּימִים וּמְסִימִים אֶת הַבְּרָכוֹת שֶׁלָּהֶם וְשׁוֹרִים בְּדִין, וְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַזֶּה מְסִימִים אֶת הַדִּינִים שֶׁלָּהֶם וְשׁוֹרִים בְּבְרָכוֹת, שֶׁהָרִי לַיּוֹם אַחַר עֲתִידִים לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַמֶּלֶךְ, לְטַל מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת לְכָל הַשָּׁנָה, וּבְאוֹתָהּ שִׁמְחָה לֹא נִמְצָאִים עִם הַמֶּלֶךְ, רַק יִשְׂרָאֵל לְבָדָם. וּמִי שִׁיוֹשֵׁב עִם הַמֶּלֶךְ וְנוֹטֵל אוֹתוֹ לְבָדוֹ, כָּל מָה שְׂרוּצָה שׁוֹאֵל, וְנוֹתֵן לוֹ. וְעַל כֵּן יִשְׂרָאֵל

יערות ובהיכלו בלו אמר כבוד: י יחזקאל למבול ישב וישב יחזקאל

זוהר תהלים

אָמְרוּ רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי חֲזִיָּא, הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַתְּקִין הַדְרָךְ לְפָנֵינוּ. אֲשֶׁרִי
אוֹתָם שְׁעוֹסָקִים בַּתּוֹרָה. בָּאוּ וּנְשַׁקּוּהוּ.
קָרָא עָלָיו רַבִּי יוֹסֵי, (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךְ
לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ. כְּשֶׁהֲגִיעוּ
לְשׂוּדָה, יֵשְׁבוּ. אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ, מַה שׁוֹנֵה
שְׁכָתוֹב (בראשית יט) וְה' הַמְטִיר עַל סֹדֶם וְעַל
עַמֶּרָה וְגו', וּמַה שׁוֹנֵה בַמְּבּוּל שְׁכָתוֹב
אֱלֹהִים אֱלֹהִים בְּכָל מְקוֹם, [למח] וְלֹא כְּתוֹב
וְה' [בכל] ? אֵלָּא שְׁנִינּוּ, בְּכָל מְקוֹם שְׁכָתוֹב
וְה' - הוּא וּבֵית דִּינּוּ. אֱלֹהִים סֶתֶם - דִּין
לְבָדוּ. אֵלָּא בְּסֹדֶם נַעֲשֶׂה דִין וְלֹא לְהַשְׁמִיד
עוֹלָם, וְלָכֵן הוּא הַתְּעַרֵּב בְּדִין, אֲבָל בַּמְּבּוּל
הַשְׁמִד כָּל הָעוֹלָם וְכָל אוֹתָם שְׁנַמְצָאוּ
[בלבדו] בְּעוֹלָם. וְאִם תֹּאמַר, [הרי] נַח וּמִי
שֶׁהָיָה עִמּוֹ [נצלו הרי] נִסְתַּר מִן הָעֵינַן הָיָה,
שְׁלֹא נִרְאָה. וְעַל זֶה כָּל מַה שְׁנַמְצָא בְּעוֹלָם
הַשְׁמִיד אוֹתוֹ, וְעַל זֶה וְה' בְּגִלּוּי, וְלֹא
הַשְׁמִיד הַכֹּל. אֱלֹהִים צָרִיךְ הַסְתָּרָה, וְצָרִיךְ
[אד] לְהַשְׁמֵר, שֶׁהָרִי הַכֹּל מִשְׁמִיד, וְעַל זֶה
אֱלֹהִים לְבָדוּ הָיָה. וְזֶה סוּד (תהלים כט) ה'
לְמַבּוּל יֵשֵׁב. מַה זֶה יֵשֵׁב? אֲלֵמָּלָא פְּסוּק
כְּתוּב, לֹא יִכְלְנוּ לְאָמְרוּ. יֵשֵׁב לְבָדוּ, שְׁלֹא
כָּא עִם דִּין. כְּתוּב כָּאֵן יֵשֵׁב, וְכְתוּב שֵׁם
(ויקרא יג) בְּדָד יֵשֵׁב לְבָדוּ.

ה' לְמַבּוּל יֵשֵׁב (כט, י): [זוהר שמות פ' פקודי
(דף רכ"ז):] בָּא וּרְאָה, הָרִי אֲמַרְנוּ, כָּל ו'
הוּא בְּסוּד הַרְחָמִים, וְכָל מְקוֹם שֶׁבָּא ו'
בְּשֵׁם הַקְדוֹשׁ, הוּא רַחֲמִים, כְּמוֹ (בראשית יט)
וְה' הַמְטִיר עַל סֹדֶם. (שם יג) וְה' אָמַר אֶל
אֲבָרָם. רַחֲמִים וְדִין כְּאֶחָד. שְׁמַה שׁוֹנֵה

הַלֵּילָה רָאוּ אֵילָה אַחַת שְׁעָבְרָה לְפָנֵיהֶם,
וְהִיתָה צוּנְחַת וּמְרִימָה קוֹלוֹת. שְׁמַעוּ. קָמוּ
רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסֵי וְהִזְדַּעְזְעוּ. שְׁמַעוּ קוֹל
אֶחָד שְׁמַכְרִיז וְאוֹמֵר: מִתְעוֹרְרִים קוּמוּ!
יִשְׁנִים הַתְּעוֹרְרוּ! עוֹלָמוֹת הַזְדַּמְנוּ לְפָנֵי
אֲדוֹנֵכֶם! (שהרי קול יוצא שכואבת האילה של מעלה
ושל מטה, שכתוב (תהלים כט) קול ה' יחולל אילות ויחשף
יערות) שֶׁהָרִי אֲדוֹנֵכֶם יוֹצֵא לְגַן עֵדֶן, שֶׁהוּא
הַיְכָלוֹ, לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצְּדִיקִים, שְׁכָתוֹב
וּבְהֵיכָלוֹ כְּלוֹ אוֹמֵר כְּבוֹד. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא,
עֲכָשׁוּ חֲצוֹת הַלֵּילָה מִמֶּשׁ, וְקוֹל זֶה הוּא
הַקּוֹל שִׁיצָא, וְכוֹאבַת הָאֵילָה שֶׁל מַעְלָה
וּמִטָּה, שְׁכָתוֹב (תהלים כט) קוֹל ה' יִחַלֵּל
אֵילוֹת. אֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ שְׁזַכִּינוּ לְשַׁמַּע אֶת זֶה!
קוֹל ה' יִחַלֵּל אֵילוֹת (כט, ט): [זוהר ויקרא פ'

אחרי מות (דף ט"ח):] לְמַדְנּוּ, כְּתוּב קוֹל
ה' יִחַלֵּל אֵילוֹת. אֵילוֹת, אֵילָת כְּתוּב חֶסֶר,
זוֹ אֵילוֹת הַשְּׂדֵה (נ"א זו אילת השחר) (ד"א אילות
השדה). אֵילוֹת הַשְּׂדֵה, שְׁשִׁינּוּ, בְּחֲצוֹת
הַלֵּילָה, בְּשַׁעַת שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס
לְגַן עֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצְּדִיקִים, הַקּוֹל
הַזֶּה יוֹצֵא וּמְכַאֵיב לְכָל אוֹתָן הָאֵילוֹת
שֶׁסְּבִיב הַפֶּסֶא הַנִּכְבָּד הַקְדוֹשׁ, זֶהוּ שְׁכָתוֹב
(שיר ג) שְׁשִׁים גְּבֻרִים סְבִיב לָהּ. דְּבַר אַחַר
יִחַלֵּל אֵילוֹת - כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (איוב כו) חֲלָלָה
יְדוֹ נַחֵשׁ בְּרִיחַ. וַיִּחַשֵּׁף יַעֲרוֹת, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר
(שמואל א יד) בַּיַּעֲרַת הַדְּבָשׁ, וְכְתוּב (שיר ה)
אֲכַלְתִּי יַעֲרֵי עִם דְּבָשִׁי, וּמִינִיקָה אוֹתָם כְּמוֹ
אִם שְׁמִינִיקָה אֶת הַבָּנִים.

בַּמְּבּוּל יֵשֵׁב ה' לְבָדוּ לְדִין

ה' לְמַבּוּל יֵשֵׁב (כט, י): [זוהר בראשית פ' נח (דף

מִלֶּךְ לְעוֹלָם: יֵא יְהוָה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ
בְּשָׁלוֹם:

זוהר תהלים

יִצְחָק, בֹּא וּרְאֵה, בְּכָל מְקוֹם אֲתָה מוֹצֵא
אֱלֹהִים מִדַּת הַדִּין, ה' מִדַּת הַרְחָמִים. וְאָף
עַל פִּי שְׁמֵדַת הַדִּין הִיא - מִדַּת רַחֲמִים
הִיטָה בּוֹ, שְׁאֵלְמָלֵא כֶּךָ, נִחָרַב הָעוֹלָם, אֲכַל
לְמַעַן אוֹתוֹ מִדַּת הַרְחָמִים הִתְיַשֵּׁב הָעוֹלָם.

כל זמן שישראל עוסקים בתורה נשבר
כחם של העמים

"ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ
בְּשָׁלוֹם" (כט, יא): [זוהר תורה; זוהר חלק
ג' פ' ויקרא דף יג.] אמר רבי חייא, אין דבר
בעולם שישבר הכחות של עמים עכו"ם,
מלבד בזמן שישראל עוסקים בתורה,
שכל זמן שישראל עוסקים בתורה, בחינת
הימין נתגבר, ונשבר הכח והתוקף של
העמים עכו"ם, ולפיכך נקראת התורה
"עז", ככתוב: "ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן".

הגזרות על ישראל בזמן שאין עוסקים בתורה
"ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם" (כט,
יא): [זוהר תורה; זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף
(מ.נ.) ובזמן שישראל אין עוסקים בתורה,
בחינת השמאל נתגבר, אז נתחזק כחות העמים
עכו"ם, ושולטים על ישראל, וגוזרים עליהם
גזרות שאין יכולים לעמוד בהם, ובעבור זה
גלו ישראל מארצם ונתפזרו בין האומות, זהו
שכתוב: "עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ וְגו'" "וַיֹּאמֶר
ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרָתִי" (ירמיהו ט, יא-יב).
דברי תורה מרבים שלום בעולם. ודברי
התורה מרבים שלום בעולם, ככתוב: "ה'
עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם".

במבול שכתוב אֱלֹהִים בְּכָל מְקוֹם? לָמָּה
לֹא כָתוּב וְה' אֵלָּא שְׁנִינוּ, בְּכָל מְקוֹם
שְׁכָתוּב וְה' - הוּא וּבֵית דִּינוּ. אֱלֹהִים סָתָם -
דִּין לְבַדּוֹ. אֵלָּא בְּסִדּוּם נַעֲשֶׂה דִין, וְלֹא כְּדִי
לְהַשְׁמִיד אֶת הָעוֹלָם, וּמִשׁוּם כֶּךָ הוּא
הַתְּעַרֵּב עִם דִּין. אֲכַל בְּמַבּוּל כָּל הָעוֹלָם
הַשְׁמִד, וְכָל אוֹתָם שְׁנַמְצָאוּ בְּעוֹלָם. וְאִם
תֹּאמַר, שֶׁהָרִי נָח וְכָל מָה שֶׁעָמּוּ נִצְלוּ - הָרִי
נִסְתָּר מִהָעֵינַי הָיָה, שְׁלֹא נִרְאָה, וְעַל כֵּן כָּל
מָה שְׁנַמְצָא בְּעוֹלָם הַשְׁמִיד אוֹתוֹ. וְעַל זֶה
וְה' - בְּגִלּוּי, וְלֹא הַשְׁמִיד הַכֹּל. אֱלֹהִים -
נִסְתָּר, וְצָרִיף לְהַשְׁמִיר, שֶׁהָרִי מִשְׁמִיד הַכֹּל.
וְלָכֵן אֱלֹהִים לְבַדּוֹ הָיָה, וְסוּד זֶה - (תהלים כט)
ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב. מָה זֶה יִשָּׁב? אֵלְמָלֵא מִקְרָא
כָּתוּב, לֹא יְכוּלִים לוֹמַר. יִשָּׁב - יִשָּׁב לְבַדּוֹ,
שְׁלֹא בָּא עִם דִּין. כָּתוּב כֵּאֵן יִשָּׁב, וְכָתוּב שָׁם
(ויקרא יג) בְּדָד יִשָּׁב, לְבַדּוֹ. וְסוּד לְמַדְנָה,
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּר וְגִלּוּי. גִּלּוּי הוּא
בֵּית דִּין שְׁלֵמֻטָּה. נִסְתָּר הוּא הַמְּקוֹם שֶׁכָּל
הַבְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת מִשָּׁם. מִשׁוּם כֶּךָ, כָּל דְּבָרֵי
אָדָם שֶׁהֵם בְּנִסְתָּר, הַבְּרָכוֹת שׁוֹרֵת עֲלָיו.
וְכָל אוֹתָם שְׁבַגְלוּי, אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל בֵּית דִּין
שׁוֹרֵה עֲלָיו, מִשׁוּם שֶׁהוּא מְקוֹם בְּגִלּוּי.
וְהַכֹּל הוּא בְּסוּד עֲלִיוֹן כְּמוֹ שְׁלֵמֻעֵלָה.

מִדַּת הַדִּין הוּא גַם כֵּן רַחֲמִים

ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב (כט, י): [זוהר חדש פ' נח דף
כ"ז:] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִהוּ שְׁכָתוּב
(תהלים כט) ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב, וְכִי לְדוֹר הָיָה
לוֹמַר דְּבָר זֶה, וְכָל הָעוֹלָם יוֹדְעִים שֶׁהוּא
רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן וְאִזִּי וְקֹדֶם? אֵלָּא, אָמַר רַבִּי

ל' א' מְזִמֹּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: ב' אֲרוֹמְמֶךָ יְהוָהּ: כ"ג כִּי דָלִיתָנִי וְלֹא

שימוש תהלים

לכל דבר רע

מזמור שיר חנוכת וגו' (ל, א): [שימוש תהלים לפרק ל]. הוא טוב לכל דבר רע ושם שלו הוא א"ל. א' מן "ארוממך, ל' מן למען יזמרך.

זוהר תהלים

"מְכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַּת ה'" (שמות טו, יז), שנצרך לבנות בית מקדש למטה ולהתפלל בתוכו התפלות בכל יום לעבוד לו להקדוש ברוך הוא, שהרי תפלה נקראת עבודה, ואותו בית הכנסת נצרך לבנותו ביופי רבה ולהתקינו בכל תקונים, שהרי בית הכנסת שלמטה עומד לעומת בית הכנסת שלמעלה, בית המקדש שלמטה הוא עומד כדמיון בית המקדש שלמעלה, ועומד זה לעומת זה, ובית המקדש ההוא כל תיקוניו וכל עבודתיו וכל אותן הכלים והמשמשים כלם הם כדמיון שלמעלה, המשכן שעשה משה במדבר היה הכל כדמיון שלמעלה, בית המקדש שבנה שלמה המלך הוא בית מנוחה כדמיון שלמעלה בכל אותן התיקונים, להיות בתקון העליון בית מנוחה ונחלה, וכן בית הכנסת צריך להיות בכל תיקוני יופי להיות כדמיון העליון, להיות בית תפלה לתקן תיקונים בתפלה כמו שנתבאר.

זכאי הוא מי שמקדים לבית הכנסת בבקר

"מְזִמֹּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד" (ה, א):

[זוהר תורה; זוהר חלק ב' (דף קלא:)]

זכאי הוא מי שמקדים לבית הכנסת בבקר, וכל מי שמתקדם בתחלה נתחבר עם

בשעה שנבנה בית המקדש למטה לא היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא מיום שנברא העולם כמו ביום ההוא

"מְזִמֹּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד" (ה, א):

[זוהר תורה; זוהר חלק ב' דף קמג.]

אמר רבי יוסי בשעה שנבנה בית המקדש למטה לא היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא מיום שנברא העולם כמו ביום ההוא, המשכן שעשה משה במדבר להוריד את השכינה לארץ, ביום ההוא משכן אחר הוקם עמו למעלה, כמו שנתבאר בהכתוב: "הוּקַם הַמִּשְׁכָּן" (שמות מ, יז), המשכן, משכן אחר שהוקם עמו, וזה המשכן של המלאך נער מטט' ולא יותר, בית הראשון כאשר נבנה בית ראשון אחר נבנה עמו, ונתקיים בכל העולמות והאיר לכל העולמות ונמתק העולם, ונפתחו כל חלונות העליונים להאיר, ולא היתה חדוה בכל העולמות כיום ההוא, אז פתחו עליונים ותחתונים ואמרו שירה.

בית הכנסת שלמטה עומד לעומת בית הכנסת שלמעלה

"מְזִמֹּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד" (ה, א):

[זוהר תורה; זוהר ח"ב, רעיא מהימנא]

מצוה לבנות מקדש למטה כדמיון בית המקדש שלמעלה, כמו שכתוב:

— זוהר תהלים —

שְׁאוֹתָן דְּמִיּוֹת לְהַגְלוֹת בְּדַרְגָּה הַזֹּאת. עַתָּה
הַזְמִיר הַגִּיעַ – שֶׁהָרִי אֶז מְשַׁבַּח וְחֹזֵר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ל) לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא
יָדוּם. וְלִכֵּן נִקְרָא מְזֻמֹּר, כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינֵנו
שֶׁכְּתוּב מְזֻמֹּר לְדָוִד, שֶׁשָּׁרְתָה עָלָיו שְׂכִינָה
בְּרֵאשִׁי. וְזֶהוּ עַתָּה הַזְמִיר הַגִּיעַ. רַבִּי חִיָּיא
אָמַר, שֶׁהָרִי אֶז הַגִּיעַ זְמַן לְשִׁבְתָּ.

פְּתַח, (שם ב) הַנְּצָנִים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ עַתָּה הַזְמִיר
הַגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאֶרְצֵנוּ. הַנְּצָנִים
(נראו בארץ) – זֶהוּ סוֹד שֶׁל שֵׁשׁ דַּרְגוֹת [נעליה
והיא שביעית, ואלו הם שש דרגות, דרגת אברהם,
דרגת יצחק ודרגת יעקב, ויכ"ן ובע"ז ויוס"ף, כלן
נראות בארץ, שכתוב נראו בארץ, בארץ זוהי קריה
קדושה של ארץ ישראל]. נִרְאוּ בְּאֶרֶץ – מְשׁוּם

לא « לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: בַּיָּד יְתוֹאֲמֶיךָ חֲסִיתִי אֵל אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם
בְּצַדְקַתְךָ פִּלְטֵנִי: גַּתְּפָה אֵלַי אֹזְנְךָ מִתְּרָה חֲצִילֵנִי תִּיהֵ לִי לְצוּר מְעוֹז לְבַיִת
מְצוּדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי: דַּ בִּי סִלְעֵי וּמְצוּדוֹתֵי אֶתְּךָ וּלְמַעַן שִׁמְךָ תִּנְחַנֵּנִי וּתְנַחֵלֵנִי:
ה תּוֹצִיאֵנִי מִרְשֶׁת זֶז טָמְנֵנוּ לִי בִּי אֶתְּךָ מְעוֹזִי: ו בְּיַדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְּדִיתָה אוֹתִי

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לעין רעה

בה' חסיתי וגו' (לא, ב): [שימוש תהלים לפרק לא]. לעין הרע. לחוש אותו על שמן זית ושם שלו הוא י"ה. י' מן בצדקתך פלטני, ה' מן "המיחלים לה".

— זוהר תהלים —

ה"א, יהו"ה. י"ד אותיות, כחשבון יד. ונרמזו בארבע פרשיות, ובית התפלין א', ושתי רצועות הראש - שבע. ששני שיניין תשע, וקשר הרצועה עשר. וארבע פרשיות היד - הרי י"ד, יד השכינה, יד יהו"ה. בשבילה נאמר, (סם לא) בידך אפקיד רוחי וגו'. הרוח נפקדה ליהו"ה, והקדוש ברוך הוא יורד אליו לקבלו לשכינה, ושומרים אותו הקדוש ברוך הוא ושכינתו. ומי גורם את זה? מי שפכל מצוה ומצוה מעלה שכינה אל הקדוש ברוך הוא.

כל אדם משיב פקדונו בכל לילה וטועם טעם המנות בלילה

בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' (לא, ט): [זוהר - במדבר - 9' במדבר (דק ק"ט)] אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב (תהלים לא) בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְּדִיתָה אוֹתִי ה' אֵל אֲמַת. יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל בְּפִסּוּק הַזֶּה. רְאִיתֶם מִי שֶׁמִּפְקִיד דָּבָר בְּיַד הַמְּלָךְ? אֵלָּא, וְדַאי אֲשָׁרִי הָאִישׁ שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַמְּלָךְ הַקְּדוֹשׁ וְלֹא חוֹטֵא לְפָנָיו. בֹּא רְאֵה, כִּינּוֹן שֶׁנִּכְנַס הַלְּלִיָּהּ, עֵץ

על ידי התורה והמצוות מקריבים את רוחם קרבנות לפני ה'

בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' (לא, ט): [זוהר שמות 9' משפטים (דק ק"ט)] אֲשָׁרִיָּהֶם (ישראל) שֶׁמִּקְרִיבִים אֶת רוּחָם קְרָבָנוֹת לְפָנָי ה', וּבְכָל לַיְלָה וּלְיַלְהָ שְׂרוּחָם הִיא הָעוֹלָה אֵלָיו, אִם מַעֲלָה אוֹתָהּ בְּתוֹרָה וּמִצְוָה, בְּתוֹרָה שֶׁהִיא עֵשֶׂר אֲמִירוֹת, שֶׁנִּתְּנָנוּ מִהָאוֹת י' שֶׁבַעֲשָׂר דְּבָרוֹת, מֵאוֹתִיּוֹת ה"ה. (כו', בששה) בִּשְׁשׁ חֲמֵשִׁי תוֹרָה ב', בְּרֵאשִׁית. חֲמֵשֶׁה הֵם שֶׁנִּקְרְאוּ חֲמֵשֶׁה חֲמֵשִׁי תוֹרָה. שְׁשִׁי נִקְרָא בְּרֵאשִׁית. וּבְמַחֲשָׁבָה שֶׁהוּא יו"ד ה"א וָא"ו ה"א, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ יִשְׂרָאֵל עֲלֶה בְּמַחֲשָׁבָה. וְלֹאִיזָה מְקוֹם עוֹלָה? לְכַתֵּר שֶׁשָׁם עֲלֵת הָעֲלוֹת, מְפָלָא וּמְכַסָּה. אֲשָׁרִי הַזּוֹכֶה מֵאֵן דְּסִלִּיק לִיהָ בְּמִצְוָה, דַּאִיְהִי מִצְוֹת תְּפִלִּין, דְּבִהוֹן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, דְּבִהוֹן שֵׁם יְהוָה י' - קָדֵשׁ לִי. ה' - וְהִזָּה כִּי יִבְאֶרְךָ. ו' - שֶׁמַּע יִשְׂרָאֵל. ה' - וְהִזָּה אִם שָׁמוּעַ. בְּמַחֲשָׁבָה. לְקֶשֶׁר אוֹתָהּ בְּיָד, שֶׁהַשְּׂכִינָה הִיא י"ה וּכְלוּלָה מִמַּעֲשֵׂה שֶׁהִיא ה'. וְדַבּוּר שֶׁהִיא בִּינָה כְּלוּלָה ו' סְפִירוֹת. וּבְמַחֲשָׁבָה, שֶׁהוּא יו"ד ה"א וָא"ו

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵל אֱמֶת: ז שְׁנֵאתִי הַשְּׁמֵרִים הַבְּלִי שְׂוֹא וְאֲנִי אֵל יְהוָה

זוהר תהלים

שְׁכַתוֹב (תהלים יד) לְרֵאוֹת הַיָּשׁ מִשְׁפִּיל דָּרֶשׁ
אֶת אֱלֹהִים. וְלֹא יִהְיֶה פִתְחוֹן פֶּה לְאָדָם
שִׁיאֵמַר: אֲלֵמָּלֵא שְׁלֹטְתִי בְנַפְשִׁי בְלִילָה,
הִיִּיתִי מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה
בְּיִשְׂרָאֵל בְּדַאִי, וְכִף הוּא! אֲבָל בְּאֵמוֹת
הָעוֹלָם שְׂרָאִינוּ כְּזֶה, מָה הַטַּעַם? אָמַר לוֹ:
יְפֵה מַה שְּׂאֲמַרְתָּ.

בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי

בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' (ל, א): [זוהר במדבר
– פ' פנחס (דף רכ"ב):] וְכִמּוֹ שֶׁנֶּחַ שְׁלַח
אֶת הַיּוֹנָה בְּשִׁלְיֹחוֹתָ, גַּם כִּף שְׁלַח נִשְׁמָה
בְּאָדָם, רוּחוֹ בְּשִׁלְיֹחוֹתָ, וְלִכֵּן צָרִיךְ אָדָם
לְהַפְקִיד אוֹתָהּ בְּמַלְכָּה. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תהלים
לא) בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי. וְאִם הִיא אֲסוּרָה
בְּחֻטְאֵי הַגּוֹף וּבִידֵי חֵילוֹת יֶצֶר הָרָע, מַה
כְּתוּב? בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי פְדִיתָה אוֹתִי ה'
אֵל אֱמֶת.

הַקְּב"ה מוֹשִׁיב הַפְּקֻדוֹן לְאָדָם בְּכָל עֵת אֶף
עַל פִּי שֶׁהוּא מְלַכְלֵךְ

בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' (ל, א): [זוהר
דש-מדדש רות (דף קת):] וְתַקְרָאנָה לוֹ
הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם לְאִמּוֹ יֵלֵד בֵּן לְנַעֲמִי (רות ד).
חֲכָמִים פּוֹתְרִים הַפְּסוּק בְּזֶה שְׁכַתוֹב (שמות
כב) אִם חָבַל תְּחַבֵּל שְׁלֵמַת רֵעֶךָ עַד בֹּא
הַשֶּׁמֶשׁ תִּשְׁכַּח לוֹ. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּנִשְׁמָה
שֶׁל אָדָם מְדַבֵּר בְּזֶה הָעוֹלָם. (ובגופו כשהולך
לְבֵית עוֹלָמוֹ, בְּנִשְׁמָה בּוֹה הָעוֹלָם) מְלַמֵּד שֶׁנִּשְׁמָתוֹ
שֶׁל אָדָם יוֹצֵאת בְּכָל לֵילָה וְלֵילָה, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְמַשְׁכֵּן אוֹתָהּ, וְלִמְחַרְתָּהּ מוֹשִׁיב

הַמְּנוֹת שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, וְעֵץ הַחַיִּים מִסְתַּלַּק
לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה. וְכִיּוֹן שְׁעֵץ הַמְּנוֹת שׁוֹלֵט
בְּעוֹלָם לְבַדּוֹ, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעַם
מְנוֹת. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂאוֹתוֹ עֵץ גֹּרֶם.

וְהָאָדָם צָרִיךְ לְהַקְדִּים וְלְהַפְקִיד בְּיָדוֹ אֶת
נַפְשׁוֹ בְּפְקֻדוֹן, כְּפְקֻדוֹן שֶׁל אָדָם
שְׁנוֹתָן פְּקֻדוֹן לְאַחֵר. שְׂאֵף עַל גֵּב שֶׁהוּא
הַתְּחִיב אֵלָיו יוֹתֵר מֵאוֹתוֹ פְּקֻדוֹן – לֹא
כְּדַאִי לְהֶאֱחֹז בּוֹ, הוּאִיל וְהַפְּקֻדוֹן נִמְסָר לוֹ,
וְאִם יִסְרַב בּוֹ – וְדַאִי נִבְדַּק אַחֲרָיו, שְׂאִין
הוּא מְזַרַע קֶדֶשׁ וְלֹא מִבְּנֵי הָאֱמוּנָה. כִּף
אוֹתוֹ עֵץ, בְּנֵי אָדָם מְקַדְמִים וְנוֹתְנִים לוֹ
פְּקֻדוֹן נַפְשׁוֹ, וְלוֹקַח כָּל נִשְׁמוֹת בְּנֵי
הָעוֹלָם. וְכֵלָם טוֹעֲמִים טַעַם מְנוֹת, מִשּׁוּם
שֶׁזֶה עֵץ הַמְּנוֹת הוּא. וּמִשּׁוּם שֶׁכָּל נַפְשׁוֹת
אֵלוֹ, אֵף עַל גֵּב שְׁכָלָם הַתְּחִיבוּ לוֹ, וְלֹא
כְּדַאִי הוּא לְהַשִּׁיב הַפְּקֻדוֹן לְאָדָם. אֲלֵא
כִיּוֹן שְׁכָלָם נִמְסְרוֹ לוֹ בְּפְקֻדוֹן, מִחֲזִיר כָּל
הַפְּקֻדוֹנוֹת לְבַעֲלֵיהֶם.

בֹּא רֵאָה, לֹא כְּדַאִי לְעֵץ הַמְּנוֹת הַזֶּה
לְהַחֲזִיר פְּקֻדוֹנוֹ לְאָדָם אֲלֵא בְּשַׁעֲה
שְׁעֵץ הַחַיִּים מִתְּעוֹרֵר בְּעוֹלָם. וּמִתִּי
מִתְּעוֹרֵר אוֹתוֹ עֵץ חַיִּים? בְּשַׁעֲה שְׁעוֹלָה
הַבָּקָר. וְאִז, כִּיּוֹן שֶׁזֶה מִתְּעוֹרֵר בְּעוֹלָם, כָּל
בְּנֵי הָעוֹלָם חַיִּים, וּמִשְׁאִיר וּמִחֲזִיר אוֹתוֹ
עֵץ הַמְּנוֹת כָּל הַפְּקֻדוֹנוֹת שֶׁהַפְּקֻדוֹ אֶצְלוֹ,
וְהוֹלֵךְ לוֹ. מָה הַטַּעַם הֵם חַיִּים? מִשּׁוּם
שְׂאוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים גֹּרֶם. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי
בְּנֵי אָדָם רַבִּים הֵם מִתְּעוֹרְרִים בְּלֵילָה בְּעוֹד
שְׁעֵץ הַמְּנוֹת שׁוֹלֵט? אֲלֵא וְדַאִי אוֹתוֹ עֵץ
הַחַיִּים עוֹשֶׂה אֶת זֶה. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם

בְּטַחְתִּי: ה אָנִילָה וְאֶשְׁמָחָה בְּחֶסֶדְךָ אֲשֶׁר רָאִיתָ אֶת עֵינַי יָדַעְתָּ בְּצָרוֹת נַפְשִׁי:
 ט וְלֹא חֲסַנְתָּנִי בְּיַד אוֹיֵב הַעֲמַדְתָּ בְּמִרְחַב רַגְלָי: י חֲנַנִּי יְהוָה: יא כִּי צָר לִי
 עָשִׂשָׁה בְּכַעַם עֵינַי וּבִשְׂנוֹן: יב כִּי כָלוּ כִּיגוֹן חַי וּשְׁנוֹתַי בְּאַנְחָה בְּשֵׁל בְּעוֹנֵי
 כַּחַי וְעֲצָמַי עָשִׂשׁוּ: יג מִכָּל צָרָרִי הָיִיתִי חֲרָפָה וְלִשְׁכַּנִּי מְאֹד וּפְחַד לְמוֹדָעֵי רְאִי
 בַּחוּץ נִדְדוּ מִפְּנֵי: יד נִשְׁפַּחְתִּי כְּמַת מִלֵּב הָיִיתִי כְּכֹלִי אִבֵּד: יו כִּי שָׁמַעְתִּי דַבַּת
 רַבִּים מְגוֹר מִפְּסִיב בְּהוֹסֵדִם יַחַד עָלַי לְקַחַת נַפְשִׁי וּמָמוֹ: יז וְאַנִּי עֲלִיף בְּטַחְתִּי
 יְהוָה: יח אִמְרֵתִי אֱלֹהֵי יְהוָה: יט אֲתָתָּה: כ בִּידֶךָ עֲתַתִּי הִצִּילָנִי מִיַּד אוֹיְבֵי וּמִרְדָּפָי:
 כא הָאִירָה פְּנִיךָ עַל עַבְדְּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְּחֶסֶדְךָ: יב יְהוָה: יג אֵל אֲבוֹשָׁה כִּי
 קָרָאתִיךָ וּבִשְׁנוֹן רִשְׁעִים יָדְמוּ לְשֹׂאוֹל: יד תִּתְּלֵמְנָה שִׁפְתֵי שֶׁקֶר הוֹדְבוֹרוֹת עַל צְדִיק
 עֲתָק בְּנִאֲוָה וְכוּ: כ מַה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאֶיךָ פְּעֻלַּת לַחֲסִים כֶּךָ נִגְדַר בְּנֵי

— זוהר תהלים —

צדיקים העולים מן העולם הזה לרחץ
 עצמם בגן עדן

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' (לא)
 (ב): [הקדמת זוהר-בראשית (ד' ט' ת) פתח
 רבי אלעזר ואמר, (תהלים לא) מה רב טובך
 אשר צפנת ליראיך וגו'. כמה הוא הטוב
 העליון והנכבד שעתיד הקדוש ברוך הוא
 לעשות לבני אדם לאותם צדיקים עליונים
 יראי חטא שמשתדלים בתורה, כשנכנסים
 לאותו העולם. לא כתוב טובך, אלא רב
 טובך. ומי הוא (שם קמה) זכר רב טובך
 יביעו. וזהו ענג החיים ששופעים מהעולם
 הבא לחי העולמים, שהוא זכר רב טובך.
 ודאי הוא (ישעיה סג) ורב טוב לבית ישראל
 וגו'.

עוד מה רב טובך, כאן נחקק סוד
 החכמה, וכל הסודות נכללו כאן.
 מ"ה - כמו שבארנו. רב - זה העץ גדול
 וחקק, משום שיש אילן אחר קטן ממנו,
 וזה הוא גדול ומכניסו לרום הרקיעים.

אותה לחיקו של אדם. לפיכך צריך האדם
 להפקיד נשמתו ליצרו, וקורא פסוק אחד
 של רחמים, כגון (תהלים לא) בידך אפקיד
 רוחי פדית אותי ה' אל אמת. והואיל והיא
 בפקדון - אף על פי שהיא מחיבת בכמה
 חובות, הקדוש ברוך הוא משיב אותה
 לחיקו של אדם. כענין זה צריך להתנהג
 במדותיו של הקדוש ברוך הוא וללכת
 בדרךיו, שכתוב (דברים כח) והלכת בדרךיו.
 שהרי נשמתו פקדון בידו, שהיא מתחת
 כסא הכבוד, והוא נוצר מטפה סרוחה. הרי
 פקדון נשמתו בידו. וכתוב אם חבל תחבל
 שלמת רעך, אם חבלת מעשיך ולכלכת
 נשמתך, שהוא מאור לבושו של הקדוש
 ברוך הוא, שהוא רעך ורע אביך - עד בא
 השמש, כשיגיע זמנו להפטר מהעולם,
 תשיבנו לו, שכתוב (קהלת יב) והרוח תשוב
 אל האלהים אשר נתנה. תנה לו כמו שנתנה
 לך. אם חבל תחבל. אם חבל אדם מעשיו,
 לאחר כן כשהגיע שעתו, מרב חובותיו
 לקונו, חובל את שלו ונוטל נשמתו.

אדם: כא תסתירם בסתר פניך מרכסי איש תצפנם בסכה מריב לשונות:

זוהר תהלים

הזה, ומאותו אור שמחה לכל בו. והוא ימין להתעטר חקיקותיו [חקוקיו] חקוקים יחד אתו, והרי נאמר. כתוב (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך. מה רב טובך - זה אור ראשון שגנז הקדוש ברוך הוא. ליראיך - לצדיקים, שהם יראי חטא כמו שאמרנו.

האור הגדול אין כל בריה יכולה להסתכל בו גנזו הקדוש ברוך הוא לצדיקים לעתיד לבא

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' (לא, כ): [זוהר ח"א 9' בראשית (דף טו).] השלמה מהשמטות סימן [ז] ויאמר אלהים יהי אור. ואמר רבי יוחנן, שני אורות הגדולים היו, שכתוב ויהי אור, ועליו נאמר כי טוב. ולקח הקדוש ברוך הוא האחד וגנזו לצדיקים לעתיד לבא, שכתוב (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם. מלמד שאור הראשון אין כל בריה יכולה להסתכל בו, שכתוב וירא אלהים את האור כי טוב, וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. ראה הקדוש ברוך הוא את כל אשר עשה, ראה טוב מאד מזהיר ובהיר.

ולקח מאורו הטוב, וכלל שלשים ושנים נתיבות החכמה, ונתנו לעולם הזה, והיגו שכתוב (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם תורתו אל תעזבו. הוי אומר: אוצרה של תורה שבעל פה. ואמר הקדוש ברוך הוא, אם ישמרו זאת המדה בעולם הזה,

טובך - זה האור שנקרא ביום הראשון. אשר צפנת ליראיך - משום שגנז אותו לצדיקים באותו העולם.

פעלת - זה גן העדן העליון, שכתוב (שמות טו) מכוון לשבתך פעלת ה'. וזהו פעלת לחוסים בך. נגד בני אדם - זה גן העדן שלמטה שכל הצדיקים עומדים שם ברוח, שנתלבשה בלבוש יקר כצורה ודיוקן של העולם הזה, וזהו נגד בני אדם, באותה צורה של בני אדם שבעולם הזה, ונמצאים שם ופורחים באור ועולים לתוך ישיבת הרקיע באותו גן העדן שלמעלה. ופורחים ורוחצים בטלי נהרות אפרסמון טהור, ויורדים ושורים למטה. ולפעמים נראים נגד בני אדם לעשות להם נסים כמו מלאכים עליונים, כמו שראינו עכשו את אור המאור העליון, ולא זכינו להסתכל ולדעת בסודות של חכמה יותר.

מה רב טובך - זה אור ראשון שגנז הקדוש ברוך הוא ליראיך - לצדיקים

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' (לא, כ): [זוהר - בראשית 9' בראשית (דף טו).] אמר רבי שמעון, וירא אלהים את האור כי טוב, שלא ימצא בו רתחה. כתוב כאן כי טוב, וכתוב שם (במדבר כד) כי טוב בעיני ה' לברך את ישראל, וסוף הפסוק [מוכיח] - ויבדל אלהים בין האור ובין החשך. ולכן לא נמצאה בו רתחה, ואף על גב ששתף אותם הקדוש ברוך הוא כאחד. בא ראה, האור עליון להיות מאיר האור

כב בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי הַפְּלִיא חֲסִדוֹ לִי בְּעִיר מְצֹר: כג וְאֲנִי אָמַרְתִּי בְּחַפְזִי
נְגַרְתִּי מִנְּגַד עֵינַיִךְ אֲבָן שְׁמַעַת קוֹל תַּחְנוּנֵי בְּשִׁיעֵי אֲלִיךָ: כד אֲהַבּוּ אֶת יְהוָה

זוהר תהלים

שָׁאֵמַר רַבִּי מְאִיר, מֵהוּ שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר, וְלֹא
אָמַר לוֹ וַיְהִי כֵן? מִלְּמַד שֶׁהָאֹר הֵוא
גְּדוּל, וְאִין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְהַסְתַּכַּל בּוּ,
גְּנֹזוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד
לְבֹא, וְהִיא מִדַּת כָּל סְחוּרָה שְׁבַעֲוֹלָם, וְהוּא
כַח אֲבָן יְקָרָה שְׁקוּרִין סְחַרְת וְדַר. וְעַל מָה
הִיא מִדַּת דָּר? אֲלֹא מִלְּמַד שֶׁלְּקַח הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְזִינָה אַחַת מֵאֲלִפִּים, וּבְנָה
מִמָּנָה אֲבָן יְקָרָה נְאֻה וּמְקַשְׁטָה, וְכָלֵל בָּהּ
כָּל הַמְצֻוֹת.

מַעֲשֵׂי הָאֲבוֹת וְהַנְּהַגְתָּם וְהַשְׁפַּעְתָּם לְכָל
הַדּוֹר

בא אֲבָרְהָם וּבְקִשׁ כַּחוֹ לְתַת לוֹ, נִתְּנוּ לוֹ
אֲבָן יְקָרָה זֹו וְלֹא רָצָה אוֹתָהּ. זָכָה
וְנִטַּל מִדָּתוֹ, שְׁנֵאמַר (מִיכָה ז) תִּתֵּן אֲמַת
לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם. בָּא יַעֲזֹק וּבְקִשׁ
כַּחוֹ, וְנִתְּנוּ לוֹ וְלֹא רָצָה בָּהּ. זָכָה וְנִטַּל
מִדָּתוֹ, שֶׁהִיא מִדַּת הַגְּבוּרָה, דִּהְיִינוּ הַפְּחַד,
שְׁכָתוּב (בְּרַאשִׁית לא) וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בַּפְּחַד
אֲבִיו יַעֲזֹק.

בא יַעֲזֹב וְרָצָה בָּהּ וְלֹא נִתְּנוּהוּ לוֹ. אָמַר
לוֹ, הוּאִיל וְאַבְרָהָם מִלְּמַעְלָה וַיַּעֲזֹק
לְמַטָּה, אֲתָה תִּהְיֶה בְּאֲמֻצָּע וְתִכְלַל
שְׁלֹשָׁתָם, שְׁכָתוּב תִּתֵּן אֲמַת לְיַעֲזֹב. וְמֵהוּ
הָאֲמֻצָּע? הֵינּוּ שְׁלוֹם, וְהִרִי כְּתוּב תִּתֵּן אֲמַת
לְיַעֲזֹב? אֲמַת וְשְׁלוֹם הֵם אֶחָד, כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר (אֶסְתֵּר ט) דְּבַרִּי שְׁלוֹם וְאֲמַת, (יִשְׁעִיָּה
לט) כִּי יִהְיֶה שְׁלוֹם וְאֲמַת בְּיָמַי, וְהֵינּוּ

שְׁזֹאת הַמִּדָּה נִחְשָׁבַת בְּכָלֵל הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְהִיא תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה, יִזְכּוּ לַחֲיֵי הָעוֹלָם
הַבָּא שֶׁהוּא הַטוֹב הַגְּנוּז.

וְמָה הוּא עֵזוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא?
שְׁכָתוּב (חֲבֻקִּק א) וְנִגְהָ כְּאֹר תִּהְיֶה.
עֵתִיד הַנִּגְהָ שְׁנִלְקַח מִהָאֹר הָרֵאשׁוֹן לְהִיּוֹת
כְּאֹר, אִם יִקְיָמוּ בְּנֵי הַתוֹרָה וְהַמְצֻוָּה אֲשֶׁר
כְּתַבְתִּי לְהוֹרוֹתָם. וְכְתוּב (מִשְׁלִי א) שְׁמַע בְּנֵי
מוֹסֵר אֲבִיךָ וְאֵל תִּשָּׁשׁ תוֹרַת אֲמִךָ, וְכְתוּב
(חֲבֻקִּק א) וְקִרְנֵים מִיָּדוֹ לוֹ, וְשֵׁם חֲבִיּוֹן עֲזָה.
וְמֵהוּ חֲבִיּוֹן עֲזָה? אֲלֹא אוֹתוֹ הָאֹר שְׁגִנְזוּ
וְהַחֲבִיּוּ, שְׁנֵאמַר צַפְנֵת לִירְאִיךָ. וְזֶה
שְׁנֵשְׂאָר לָנוּ – פְּעֻלַּת לְחוֹסִים בְּךָ, אוֹתָם
שְׁחוֹסִים בְּצִלְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְשׁוֹמְרִים
תוֹרַתְךָ וּמְקִיָּמִים מְצֻוֹתֶיךָ, וּמְקַדְּשִׁים שְׁמֶךָ
הַגְּדוּל וּמִיַּחֲדִים בְּסִתְר וּבְגִלּוּי, שְׁנֵאמַר נִגְד
בְּנֵי אָדָם.

אמר רַבִּי רְחוּמַאי, מִלְּמַד שֶׁהִיא אוֹרָה
לְיִשְׂרָאֵל, וְתוֹרָה אוֹרָה, שְׁנֵאמַר
(מִשְׁלִי ו) כִּי נֵר מְצֻוָּה וְתוֹרָה אוֹר. וְאָמַר נֵר –
זוֹ מְצֻוָּה, וּמְצֻוָּה – זוֹ תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. אוֹר
– זֶה תוֹרָה שְׁבַכְתָּב. אֲלֹא מִתּוֹךְ שְׁכָבֵר
נִתְקַיָּם הָאֹר, קוֹרָא לוֹ אוֹר. מִשְׁלֵל לְמָה
הַדְּבָר דּוּמָה? לְאָדָם צְנוּעַ בְּסִפֵּי הַבַּיִת, אִף
עַל פִּי שְׁיוֹם הוּא וְאוֹר גְּדוּל בְּעוֹלָם, אִין
אָדָם רוֹאָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אֲלֹא אִם כֵּן הַכְּנִיס
בוֹ נֵר. נֵר – תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. אִף עַל פִּי
שֶׁהִיא נֵר, צְרִיכָה לָהּ תוֹרָה לְפָרֵק קְשִׁוּתֶיהָ
וּלְבָאָר סוּדוּתֶיהָ, וּמִי הוּא? יִרְאֵת ה', זֶה
הָאֹר הָרֵאשׁוֹן.

כָּל חֲסִידָיו אֲמוּנִים נִצַּר יְהוָה וַיִּתְּנֵם וַיִּמְשָׁלֵם עַל יָתֵר עֲשֵׂה נְאוּה: כה חֲזִקוּ וַיִּאֱמִין לְבַבְכֶם כָּל הַמִּיתָלִים לַיהוָה:

זוהר תהלים

לְטַמֵּא - פּוֹתְחִים לוֹ. מַה זֶה פּוֹתְחִים לוֹ? אֹתָם הַפּוֹתְחִים תָּמִיד. מִצּוֹתֵי חֲקוֹתֵי וְתוֹרַתִי - אָמַר, הוֹאִיל וְלֹא חֲפַצְתִּי בָהּ, אֲשֶׁמֶר מִצּוֹתֶיהָ. מַה זֶה תוֹרַתִי? אֵלֶּא אֶפְלוּ הוֹרָאוֹת וּפְלִפּוּלִים שְׂמוּרִים לְמַעַלָּה הוּא יִדְעֵם וּפְלִפֵּל וְקִימָם. וּמַה זֶה מִשֵּׁם רוּעָה אֲבֹן יִשְׂרָאֵל? הֲוִי אוֹמֵר, צִדֵּק הָעֲלִיוֹן. וּמַהוּ הָאוֹר הַגָּדוֹל הַצֶּפֶן? וְהִינֵנו סִחְרַת. וְהָאֲבֹן שְׂדֵרָה לְמִטָּה הַיְמָנָה נִקְרָאת דָּר, וּמַה הוּא? מִיָּדוּ לוֹ, הִינֵנו חֲמֵשׁ אֲצַבְעוֹת שֶׁל יָד יְמִין: [ע"כ מההשמטות].

הַשֶּׁכֶר הָרַב טוֹב הַצֶּפֶן לְעוֹלָם הַבָּא

מַה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהָ וְגו' (א)
 (ב): [זוהר - בראשית 9' בראשית (97 מ.ו.)]
 וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (תהלים לא) מַה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהָ פְּעֻלַּת לַחֲסוּסִים בָּהּ נִגְדַת בְּנֵי אָדָם. בֹּא רֵא, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרֵא אָדָם בְּעוֹלָם וְהִתְקִין אוֹתוֹ לְהִיּוֹת שְׁלֵם בְּעִבּוּדוֹתוֹ וְלִתְקַן אֶת דְּרָכָיו כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה לְאוֹר הָעֲלִיוֹן שֶׁנִּגְנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים זֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ.

מַהוּ זֶה שֶׁאֲנִי אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם - הָעוֹלָם הַבָּא

מַה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהָ וְגו' (א)
 (ב): [זוהר - בראשית 9' בראשית (97 מ.ו.)]
 הַשְּׁלֵמָה מִהַהֲשִׁמְטוֹת (סימן ט"ז) יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדַרְשׁ, מַה זֶה שֶׁאֲנִי אוֹמְרִים כָּל יוֹם הָעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא יוֹדְעִים מַה אָמַר, הָעוֹלָם

שְׂכַתוֹב (שם נח) וְהִאֲכַלְתִּיךָ נִחַלְתָּ יַעֲקֹב אָבִיךָ. דְּהִינֵנו נִחַלָּה גְּמוּרָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַחֶסֶד וְהַפַּחַד וְהָאֲמֵת וְהַשְּׁלוֹם. וּלְפִיכָךְ אָמַר (תהלים קיח) אֲבֹן מֵאֶסוּ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֵאשׁ פְּנָה.

אֲבֹן מֵאֶסוּ - אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק, שֶׁבָּנוּ אֶת הָעוֹלָם, הִיְתָה עֵתָה לְרֵאשׁ פְּנָה. וְלָמָּה מֵאֶסוּ בָּהּ, וְהֵלֵא נֶאֱמַר (בראשית כו) עָקֹב אֲשֶׁר שָׁמַע אֲבָרְהָם בְּקִלֵּי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמֵרַתִּי מִצּוֹתֵי חֲקוֹתֵי וְתוֹרַתִּי? מַה זֶה מִשְׁמֵרַתִּי? אֲמָרָה מִדַּת חֶסֶד: שְׁכַל יְמֵי הִיּוֹת אֲבָרְהָם בְּעוֹלָם לֹא הִצְרַכְתִּי אֲנִי לְעִשׂוֹת מְלֵאכְתִּי, שֶׁהָיָה אֲבָרְהָם עֲמִד שָׁם בְּמִקוּמִי. וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמֵרַתִּי - בְּמִדָּה זֹאת הִיְתָה מְלֵאכְתִּי, שֶׁאֲנִי מְזַכֶּה אֶת הָעוֹלָם בְּלוֹ, וְאֶפְלוּ נִתְחַיְבוּ אֲנִי מְזַכֶּה אוֹתָם. וְעוֹד מְשִׁיבָם וּמְבִיא בְּלַבְבָם לְעִשׂוֹת רְצוֹן אֲבִיהֶם. כָּל זֶה עָשָׂה אֲבָרְהָם, וְכַתוּב (שם כא) וַיִּטַּע אֲשֶׁל בְּבָאָר שֶׁבַע. סֵדֵר לְחִמּוֹ וּמִימִיּוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, וְהָיָה מְזַכֶּה וּמְדַבֵּר עַל לִבָּם: לְמִי אַתֶּם עוֹבְדִים? עֲבַדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ! וְהָיָה דוֹרֵשׁ לָהֶם, עַד שֶׁהָיוּ בְּאִים וְשָׁבִים.

וּמִנִּין לָנוּ שֶׁאֵין הַחַיִּיבִים הִיָּה מְזַכֶּה? שֶׁנֶּאֱמַר (שם יח) הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאֲבָרְהָם, וְאֲבָרְהָם הָיוּ יְהִיָּה וְגוֹמֵר. אֶלֶּא אֲזַכֶּהוּ שֶׁיִּבְקֹשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים וַיִּזְכֶּה. וְכִי אֶפְשֶׁר לוֹמַר שֶׁלֹּא יָדַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יִכְלוּ לְהַנְצִיל? אֶלֶּא זְכוּתוֹ הוּא אָמַר. מִכָּאן אָמְרוּ, בֹּא לְטָהֵר - מְסִיעֵין אוֹתוֹ. בֹּא

—== זוהר תהלים ==—

יִרְאֵי חֲטָא. פְּעֻלַּת לַחֲוֹסִים בְּךָ - מֵה זֶה פְּעֻלַּתְּ? זֶה מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. רַבִּי אָבָא אָמַר, זֶה גַן עֵדֵן, שֶׁהָרִי בְּאֶמְנוֹת עָשָׂה אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְץ כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, לְחִזֵּק בּוֹ אֶת הַצְּדִיקִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים לא) פְּעֻלַּת לַחֲוֹסִים בְּךָ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם. שֶׁהָרִי הוּא נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם, וְהָאֲחֵר נִגְדַּ עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, גַּן הָעֵדֵן לְמַעַלָּה וְנִגְדַּ בְּנֵי אָדָם הוּא, [ואפלו האחר הוא נגד בני אדם] לְהַתְּכַנֵּס בּוֹ צְדִיקִים שְׁעוֹשִׂים רְצוֹן רַבּוֹנָם.

'נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם' - שֶׁהָרִי בְּאֶמְנוֹת הַזֶּה שְׁנַעֲשֵׂתָהּ בְּאוֹר הַזֶּה הַצָּפוֹן עוֹמְדִים בְּנֵי אָדָם בְּעוֹלָם וְקִיּוּמָם נְהִיָּה

מֵה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיָּה וְגו' (לא, ב): [זוהר - שמונת פ' פקודי (דף ר"ב):] רַבִּי

יוֹסִי פִּתַּח, (תהלים לא) מֵה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיָּה פְּעֻלַּת לַחֲוֹסִים בְּךָ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם. מֵה רַב טוֹבָה, כְּמֵה יֵשׁ לָהֶם לְבַנְי אָדָם לְהִסְתַּפֵּל וְלְדַעַת בְּדַרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהָרִי בְּכָל יוֹם יוֹם יוֹצֵא קוֹל וּמְכַרִּיז וְאוֹמֵר: הַשְּׁמְרוּ בְּנֵי הָעוֹלָם, סִגְרוּ דְלָתוֹת הַחֲטָאִים, הִסְתַּלְקוּ מִהֲרֵשֶׁת שְׁתוֹפֶסֶת טָרָם יִתְפָּסוּ רַגְלֵיהֶם בְּרֵשֶׁת הַזֶּה. הַגְּלִגֵּל סוֹבֵב תָּמִיד, עוֹלָה וְיוֹרֵד. אוֹי לְאוֹתָם שְׂדוּחִים רַגְלֵיהֶם מִתּוֹךְ הַגְּלִגֵּל, שֶׁהָרִי נוֹפְלִים לְתוֹךְ הָעֵמֶק שֶׁטְמוֹן לְאוֹתָם רִשְׁעֵי הָעוֹלָם.

אוֹי לְאוֹתָם שְׁנוֹפְלִים וְלֹא יְקוּמוּ, וְלֹא יֵאָרוּ בְּאוֹר הַגְּנוּז לְצְדִיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁכְמָה מְאֹרוֹת גְּנוּזִים לָהֶם, כְּמֵה עֲדוּנִים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם טְמוּנִים לָהֶם, שְׁכָתוֹב מֵה

הַבָּא מְתַרְגֵּם עֲלָמָא דְאַתִּי (העולם הבא), מְלַמֵּד שְׁקֵדָם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם עֲלֵה בְּמַחְשְׁבָה לְבְרָא אוֹר גְּדוּל לְהָאִיר, וְנִבְרָא אוֹר גְּדוּל שְׁאִין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בּוֹ. צִפָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאִינָם יְכוּלִים לְסַבְּלוֹ, לְקַח שְׁבִיעֵי וְשֵׁם לָהֶם בְּמִקְוֵמוֹ, וְהִשְׁאָר גְּנוּז לְצְדִיקִים לְעֵתִיד לְבֵא. אָמַר, אִם יִזְכּוּ בְּזֶה הַשְּׁבִיעֵי וְיִשְׁמְרוּהוּ - אֲתָן לָהֶם זֶה לְעוֹלָם אַחֲרוֹן, וְהִינוּ שְׁכָתוֹב הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁכָבֵר בְּאֵ מִקְדָּם שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים לא) מֵה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיָּה פְּעֻלַּת לַחֲוֹסִים בְּךָ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם: ע"כ מֵהֵהשְׁמֵטוֹת.

כָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם יִזְכֶּה לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא וְיִחַשֵּׁב לוֹ כְּאִלוֹ בְּנֵה עוֹלָמוֹת

מֵה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיָּה וְגו' (לא, ב): [זוהר - בראשית פ' בראשית (דף טו.מ):]

וּבְמֵה יִזְכֶּה הָאָדָם לְאוֹתוֹ הָאוֹר? בַּתּוֹרָה. שְׁכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, יִזְכֶּה לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא, וְיִחַשֵּׁב לוֹ כְּאִלוֹ בְּנֵה עוֹלָמוֹת, שֶׁהָרִי בַּתּוֹרָה נִבְנָה הָעוֹלָם וְנִתְקַן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (משלי ג) ה' בְּחִכְמָה יִסַּד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתִבְבוּנָה, וְכָתוֹב (שם ח) וְאֵהִיָּה אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְאֵהִיָּה שְׁעֵשׂוּעִים יוֹם יוֹם. שְׁכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בָּהּ, מִתְקַן עוֹלָמוֹת וּמְקִים אוֹתָם.

וּבֵא וְרָאָה, בְּרוּחַ עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם וּבְרוּחַ הוּא עוֹמֵד, רוּחַ שֶׁל אֵלוֹ שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְכָל שְׁכֵן רוּחַ שֶׁל הֶבֶל תִּינּוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. מֵה רַב טוֹבָה - זֶה הַטּוֹב שֶׁנִּגְנוּז לִירְאִיָּה - לְאוֹתָם

— זוהר תהלים —

ומאיר מראש העולם לסופי העולם

מִזֶּה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירָאִיךָ וְגו' (לא)

(ב): [זוהר ויקרא - פ' אמור (דף ט"ז)] אָמַר

אֵל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאִמְרַת אֱלֹהִים. רַבִּי

יְהוּדָה פֶּתַח, (תהלים לא) מִזֶּה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר

צִפְנַת לִירָאִיךָ וְגו'. מִזֶּה רַב טוֹבָה, כַּמָּה

עֲלִיּוֹן וְנִכְבָּד אוֹתוֹ הָאֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּקְרָא

טוֹב, שֶׁכְּתוּב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי

טוֹב, וְזֶה הוּא הָאֹר הַגָּנוּז, שְׂבוּ עוֹשֵׂה

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא טוֹב בְּעוֹלָם, וְלֹא מוֹנֵעַ

אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם, מִכִּיּוֹן שְׂבוּ מִתְקִים הָעוֹלָם

וְעוֹמֵד עָלָיו. אֲשֶׁר צִפְנַת לִירָאִיךָ, שֶׁשְּׁנִינּוּ,

אוֹר עֲלִיּוֹן עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁבְרָא

אֶת הָעוֹלָם, וְגַנְזוּ אוֹתוֹ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד

לְבֹא. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב אֲשֶׁר צִפְנַת לִירָאִיךָ.

פְּעֻלָּתְךָ לְחוֹסִים בְּךָ. פְּעֻלָּתְךָ בְּזִמְנֵן שֶׁנִּבְרָא

הָעוֹלָם אוֹתוֹ הָאֹר הִיךָ עוֹמֵד

וּמְאִיר מִרְאֵשׁ הָעוֹלָם לְסוֹפֵי הָעוֹלָם.

כְּשֶׁהִסְתַּכַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָם

הַרְשָׁעִים שֶׁעֲתִידִים לְעַמֵּד, גָּנְזוּ אֶת אוֹתוֹ

הָאֹר, שֶׁכְּתוּב (איוב לח) וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים

אוֹרָם. וְעֵתִיד לְהָאִיר לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם

הַבָּא, וְזֶה הוּא אֲשֶׁר צִפְנַת לִירָאִיךָ, וְכְתוּב

(מלאכי א) וְזָרְתָה לָכֶם יְרֵאִי שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צְדָקָה

וּמִרְפָּא בְּכִנְפֶיהָ. צֵא וְרָאָה מַעֲשֵׂי הַרְחֻמְנוֹת

שֶׁעוֹשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמָה שֶׁהוּא

מַכֵּה - בּוֹ נוֹתֵן רְפוּאָה!!

מִזֶּה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירָאִיךָ וְגו' (לא)

(ב): [זוהר במדבר - פ' שלח לך (דף קע"ג)]

מִהוּ וּפְעֻלָּתוֹ? אֲלֵא כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, (תהלים לא)

מִזֶּה רַב טוֹבָה וְגו', פְּעֻלָּתְךָ לְחוֹסִים בְּךָ. זֶהוּ

פְּעֻלָּתוֹ. נִגְדַת בְּנֵי אָדָם מִזֶּה זֶה? אֲלֵא נִגְדַת

עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת. אֲשֶׁר צִפְנַת

רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירָאִיךָ. מִזֶּה רַב

טוֹבָה, הִרִי פִּרְשׁוּהָ שֶׁזֶהוּ אוֹר הַגָּנוּז

לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב (בראשית א)

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב, וְכְתוּב

(תהלים צז) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב

שֶׁמְחָה. וְעַל זֶה מִזֶּה רַב טוֹבָה.

כְּתוּב כֵּן מִזֶּה רַב טוֹבָה, וְכְתוּב שֶׁם וַיֵּרָא

אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. אֲשֶׁר

צִפְנַת, מִשּׁוּם שֶׁהִסְתַּכַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

בְּאוֹתוֹ הָאֹר וְהִסְתַּכַּל בְּאוֹתָם הַרְשָׁעִים

שֶׁעֲתִידִים לְחַטֵּא בְּעוֹלָם, וְגַנְזוּ אֶת אוֹתוֹ

הָאֹר לְזִכּוֹת בּוֹ אֶת הַצַּדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא,

כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר.

פְּעֻלָּתְךָ, בְּרֵאשׁוֹנָה צִפְנַת, וְאַחַר כֵּן פְּעֻלָּתְךָ.

אֲלֵא צִפְנַת, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. פְּעֻלָּתְךָ,

בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ הָאֹר הַגָּנוּז בּוֹ עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא אֶת אֲמִנוֹת הָעוֹלָם. מִנֵּיִן לָנוּ?

שֶׁכְּתוּב (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם

וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם, כְּתוּב בְּאִבְרָהָם, וְאוֹתוֹ

אוֹר שֶׁל אִבְרָהָם גָּנְזוּ אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוּא, וְבוֹ עֲשֵׂה אֲמִנוֹת הָעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב

פְּעֻלָּתְךָ לְחוֹסִים בְּךָ, לְאוֹתָם שְׂיוֹשְׁבִים תַּחַת

צֵלוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

נִגְדַת בְּנֵי אָדָם, שֶׁהִרִי בְּאֲמִנוֹת הַזֶּה

שֶׁנַּעֲשֵׂתָה בְּאוֹר הַזֶּה עוֹמְדִים בְּנֵי

אָדָם בְּעוֹלָם וְקִיּוּמָם נִהְיָה. אֵף עַל פִּי

שֶׁהוּא גָנוּז, בְּנֵי הָאָדָם עוֹמְדִים בּוֹ בְּעוֹלָם

הַזֶּה. פְּעֻלָּתְךָ, אֶת אֲמִנוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה שְׂבוּ

נַעֲשֵׂה הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן. אֲמִנוֹת הָעוֹלָם כְּמוֹ

אֲמִנוֹת הַמֶּשֶׁכֶן, שֶׁהוּא אֲמִנוֹת כְּמוֹ שֶׁל

הָעוֹלָם, וְהִרִי בְּאֲרָנוֹ.

בְּזִמְנֵן שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם אוֹתוֹ הָאֹר הִיךָ עוֹמֵד

— זוהר תהלים —

ה" (לא, כד): [זוהר תורה; זוהר חלק ג' דף רפג].
 אמר רבי יוסי מה זה שכתוב: "כִּי שִׁתִּים
 רְעוּת עֲשֵׂה עִמִּי אֲתִי עֲזְבוּ מְקוֹר מֵיִם
 חַיִּים לְחֻצַּב לָהֶם בְּאֵרוֹת בְּאֵרֹת נְשִׁבְרִים"
 (ירמיהו ב, יג), "אֲתִי עֲזְבוּ מְקוֹר מֵיִם חַיִּים",
 זה הוא שאין רוצים לקדש שמו של
 הקדוש ברוך הוא בעניית אמן, ומה
 עונשו, על זה כתוב "לְחֻצַּב לָהֶם בְּאֵרוֹת
 בְּאֵרֹת נְשִׁבְרִים", שיורדים לגיהנם מדרגה
 אחר מדרגה, עד שיורדים לאבדון
 שנקרא תחתית, ואם הוא מקדש שמו
 של הקדוש ברוך הוא לכוון באמן
 כראוי, הוא יעלה מדרגה אחר מדרגה
 להתענג מאותו עולם הבא שנמשך תמיד
 ואינו פסוק, זהו שכתוב: "אֲמוּנִים נִצְר
 ה' וּמְשֻׁלָּם עַל יְתָר עֲשֵׂה גְאוּהָ".

לִירָאִיךָ, מַה זֶה אֲשֶׁר צָפַנְתָּ? וְכִי מִי יִגְזֹל
 וַיִּטַּל מִיָּדוֹ מַה שֶּׁהוּא רוֹצֵה לְתַת, שִׁכְתוֹב
 צָפַנְתָּ? אֲלֵא צֵא וּרְאֵה מַעֲשֵׂי הַרְחֻמָּנוּת
 שְׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. בְּמַה שֶּׁהוּא
 מְכָה - בּוֹ נוֹתֵן רְפוּאָה. בְּמַה מְכָה?
 בְּשִׂמְאֵל. בְּיָמִין מְקָרֵב וּבְשִׂמְאֵל מְכָה. בְּמַה
 שִׁמְכָה - בּוֹ נוֹתֵן רְפוּאָה לְעוֹלָם. כְּתוּב
 (ירמיה א) מְצַפּוֹן תִּפְתַּח הָרְעָה, וּבְצַפּוֹן מְכָה,
 שְׁמִשֵּׁם יוֹצֵאִים כָּל הַדֵּינִים וְכָל הַגְּזֵרוֹת
 הַקְּשׁוֹת - וּבּוֹ שׁוֹרֵה כָּל שִׁכָּר טוֹב וְכָל טוֹב
 שְׁעֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת לְיִשְׂרָאֵל.
 לְעֵתִיד לְבֹא קוֹרֵא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַפּוֹן
 וַיֹּאמֶר לוֹ: כִּךָ נִתְתִּי כָּל טוֹב וְכָל שִׁכָּר טוֹב
 לְבָנִי שִׁסְבְּלוּ כְּמַה רְעוּת בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל
 קִדְשֵׁת שְׁמִי, תֵּן שִׁכָּרִים טוֹבִים שְׁנַתְתִּי כִּךָ.
 "אֲהַבּוּ אֶת ה' כָּל חֲסִידָיו אֲמוּנִים נִצְר

לב « לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה: ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחַשְׁבַּ

— טימוש תהלים —

לבקשת רחמים

אשרי נשוי פשע וגו' (לב, א): [שימוש תהלים לפרק לב]. טוב לבקש רחמים אמור אותו בכל יום אחר תפלתך.

— זוהר תהלים —

שְׁהַמְשִׁיף עָלָיו אָדָם עַל הָעוֹלָם. שְׁפִינָן שְׁחָטָא זֶה הַשְּׁפִיעַ אָדָם עַל הָעוֹלָם, שְׁאָר הַבְּרִיּוֹת שׁוֹלְטוֹת, וּבֶן אָדָם פּוֹחַד מֵהֶם, וְהָעוֹלָם לֹא הִתְקַן בְּתַקּוּנוֹ. וְלָכֵן כְּשֵׁיִצָּא נַח מֵהַתְּבָה, בְּרָכוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב: "וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת נַח וְאֶת בְּנָיֹו" וְגו'.

על ידי תשובה מתתקנת הפלכות

לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה (לב, א): [זוהר פרשת ויקרא (ד) 10 ע"ב] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל חֲטָאֵי הָעוֹלָם אַחֲזִיזִים (זה) בְּזֶה, עַד שֶׁהָאִם מִתְּגַלֶּה בְּגִלְלָם. וְכִשְׁהִיא מִתְּגַלֶּה, כָּל אוֹתָם הַבְּנִיִּים מִתְּגַלְּיִים (בשבילה). וְכָתוּב: "לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַבְּנִיִּים". וְכִשְׁמִתְּקַן הָעוֹלָם לְמַטָּה, הַכֹּל מִתְּתַקֵּן, עַד שֶׁעוֹלָה הַתְּקוּן לְאִם הַקְּדוֹשָׁה וּמִתְּתַקֵּן, וּמִתְּכַסֶּיִת מִמֶּה שֶׁהִתְגַּלְתָּה. וּמִשׁוּם כֵּךְ כְּתוּב, אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה, וְאִזּוּ נִקְרָאת תְּשׁוּבָה, תְּשׁוּבָה וְדַאי. וְאִזּוּ נִקְרָא יוֹם הַכְּפוּרִים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ".

הכל מתתקן על ידי התשובה

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִתִּי נִקְרָאת תְּשׁוּבָה? כְּשֶׁהָאִם מִתְּכַסֶּה וְעוֹמֶדֶת בְּשִׁמְחָה עַל הַבְּנִיִּים, שְׁכָתוּב (תהלים קיג) "אִם הַבְּנִיִּים

מִשְׁכִּיל דְרָגָא אַחַת מְעַשֵּׂר מִיְנֵי שְׁבַח לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה (לב, א): [זוהר בראשית פרשת נח (דף ע"א)] וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת נַח. רַבִּי חִזְקִיָּה פָתַח, (תהלים לב): לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוּהוּ, אָבֵל פְּסוּק זֶה נִתְבָּאָר בְּסוּד הַחֲכָמָה. שְׁהִרִי שְׁנִינוּ, בְּעֵשְׂרָה מִיְנֵי שְׁבַח שְׁבַח דְּוֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֶחָד מֵהֶם הוּא מִשְׁכִּיל, וְהוּא דְרָגָה אַחַת מֵאוֹתָן עֵשֶׂר. וְדוֹד הַתְּקִין עֲצָמוֹ בְּטָרָם שֶׁתְּשָׂרָה עָלָיו הַדְרָגָה הַזֹּה.

כְּשֶׁהִזְכוּיּוֹת מְכַרְיעוֹת אֶת הַכֹּף נִקְרָא נְשׂוּי פֶשַׁע

אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פֶשַׁע, שְׁהִרִי בְּשֵׁנָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹקֵל חֲטָאִים וְזִכְיוֹת שֶׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁל אוֹתוֹ [ד"א כשאותו] מִשְׁקֵל שְׁבָצַד הַחֲטָאִים עוֹלָיִם, וְאוֹתָם הָאֲחֵרִים, הַזִּכְיוֹת שֶׁהֵן בְּמִשְׁקֵל אַחֵר, מְכַרְיעוֹת לְמַטָּה - זֶהוּ נְשׂוּי פֶשַׁע.

בְּשֵׁעָה שֶׁהִדִּין שׁוֹרָה מְכַסֶּה ה' עַל הַצַּדִּיק כְּסוּי חֲטָאָה - בְּשֵׁעָה שֶׁהִדִּין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, שְׁיִהְיֶה מְכַסֶּה שְׁלֹא יִשְׁלַט עָלָיו הַמְּשַׁחִית, כְּמוֹ שֶׁהִיָּה לְנַח שְׁכַסָּה אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאוֹתוֹ חֲטָא

יְהוָה לֹא עֶזַן עֵינָיו וְאֵין בְּרוּחוֹ רַמְיָה: ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֵצְמִי בְּשִׁאֲנָתִי כָּל

זוהר תהלים

יום הדין ויום הכפרים

לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע פְּסוּי

חֲטָאָה (לב, א): [זוהר ויקרא פ' אמור

(דף קא ע"א)] אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה

נִבְרָא אָדָם, וְעַמֵּד בְּדִין לִפְנֵי אֲדוֹנָו וְשָׁב

בְּתִשְׁבּוּבָה, וְקָבַל אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר לוֹ, אָדָם, אַתָּה תִּהְיֶה סִימָן לְכַנְיָךְ

לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, בְּיוֹם הַזֶּה יַעֲמֶדוּ בְּדִין. אִם

יִשׁוּבוּ, אֲנִי אֶקְבַּל אוֹתָם, וְאֶעֱמַד מִכְּסֵּא

דִּין, וְאֶתְיָשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וְאַרְחֵם

עֲלֵיהֶם. וְדוֹד אָמַר, (תהלים קד) אֶהְבֵּתִי כִּי

יִשְׁמַע ה' אֶת קוֹלִי תַחֲנוּנָי. וְעַל זֶה כְּתוּב,

(שם קל) כִּי עֲמַךְ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּנְרָא.

וְכְתוּב, (שם לו) כִּי עֲמַךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךְ

נִרְאָה אוֹר. אַךְ בְּעֶשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה

יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא מְקַרָּא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם.

רַבִּי חֲזִיא פְתַח, (שם לב) לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי

נִשְׁוִי פֶשַׁע פְּסוּי חֲטָאָה. לְדוֹד מִשְׁכִּיל, הָרִי

שָׁנִינוּ, בְּעֶשְׂרֵה מִיַּי זָמַר נִקְרָא (נתקן) סֵפֶר

תְּהִלִּים: בְּנִצּוּחַ, בְּנִגּוֹן, בְּמִשְׁכִּיל, בְּמִכְתָּם,

בְּמִזְמוֹר, בְּשִׁיר, בְּאֲשֶׁרִי, בְּתַפְלָה, בְּהוֹדָאָה,

בְּהַלְלוּיָהּ. וְהַעֲלִיזוֹן מִכָּלֶם - הַלְלוּיָהּ, וְהָרִי

פְּרִשׁוּהָ. דִּיא מְהִימָנָא.

ענוני יום הכפרים

[רעיא מהימנא] מְצֻוָּה זו, לְהַתְעַנּוֹת בְּיוֹם

הַכִּפּוּרִים, לְהַכְנִיעַ אֶת הַגּוּף וְאֶת הַנֶּפֶשׁ,

בְּסוּד שֶׁל חֲמִשָּׁה עֲנוּיִים שֶׁל חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת

שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים. שֶׁהָרִי הַמְקַטְרֵג בָּא

לְהַזְכִּיר אֶת חֲטָאֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר, וְכָלֶם

בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלָמָה לִפְנֵי אֲבִיהֶם. הַכֹּל כְּמוֹ

שֶׁנֶּאֱמַר בְּכֹמָה מְקוּמוֹת. (ע"כ רעיא מהימנא).

שְׂמִחָה". וְשִׁבָּה לְקִיּוֹם. וּמִי שֶׁהָיָה סָגוּר,

שָׁב לְמִקּוּמוֹ. וְכָלֶם שָׁבִים אֶחָד וְאֶחָד,

וּמִתְפָּרְכִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאָז נִקְרָאת

תִּשְׁבּוּבָה (שלמה), תִּשְׁבּוּבָה סֵתָם, לְהַכְלִיל הַכֹּל.

תִּשְׁבּוּבָה מְגִיעַ עַד לְבִינָה הַנִּקְרָאת אִימָא

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּשֶׁמְכַשֵּׁר הָעוֹלָם, כָּלֹ

מְכַשֵּׁר כְּאֶחָד. כְּתוּב: "כִּי גָדוֹל מֵעַל

שָׁמַיִם חִסְדְּךָ". מֵעַל שָׁמַיִם, שְׁעוּלָה

לְמַעַלָּה מִהַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם. וּמִי הוּא.

זו הָאֵם. וְהֵינּוּ שֶׁנִּקְרָאת תִּשְׁבּוּבָה.

מַעַל שָׁמַיִם

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר, מְדַיֵּק שְׂכָתוּב: "מֵעַל

שָׁמַיִם". אֲלֵמָּלָא כְּתוּב עַל שָׁמַיִם,

מִשְׁמַע אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁעוּמַד עַל שָׁמַיִם וְלֹא

יֹתֵר. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר מֵעַל שָׁמַיִם, מִשְׁמַע אוֹתוֹ

מְקוֹם שְׁעוּמַד עַל הַשָּׁמַיִם לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה.

(ומה היא, ' אמא, וזהו שנקרא תשובה).

הַעֲתִיק מִתְגַּלָּה וּמִשְׁפִּיעַ שְׁפַע

שֶׁשָּׁנִינוּ, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁמְכַשְּׂרִים הַמַּעֲשִׂים

לְמַטָּה וְהָאֵם בְּשִׂמְחָה, מִתְגַּלָּה

הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ, וְשָׁב הָאוֹר לְזַעִיר אֲנַפִּין,

וְאָז הַכֹּל בְּשִׂמְחָה, הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת, הַכֹּל

נִמְצָאִים בְּכִרְכוֹת, וְהִרְחַמִּים מְזַמְנִים, וְכָל

הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה. זֶהוּ שְׂכָתוּב: (מִיכָה ז)

"יִשׁוּב יִרְחַמְנוּ יִכְבֹּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ". מִי יִשׁוּב?

יִשׁוּב הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ לְהַתְגַּלּוֹת בְּזַעִיר,

יִשׁוּב לְהַתְגַּלּוֹת, שֶׁהָיָה נִסְתָּר בְּרֹאשׁוֹנָה,

וְהַכֹּל נִקְרָא תִּשְׁבּוּבָה.

—== זוהר תהלים ==—

שְׁאֲמָרוּ הַחֲבֵרִים - יִפֶּה. אָבֵל אִם כֶּךָ,
מִכֶּסֶה חֲטָאָה הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מֵהוּ כֶּסוּי
חֲטָאָה?

חוטא כל מעשיו הטובים נעקרים

אָפֵי שְׁנֵי דְבָרֵי חֲכָמָה יֵשׁ בּוֹ, וּשְׁנֵיהֶם כֶּךָ.
אֶחָד, כְּמוֹ שְׁשָׁנִינוּ, שְׁמַעְשִׁים טוֹבִים
שְׁאֲדָם עוֹשֶׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה, עוֹשִׂים לוֹ
בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם לְבוֹשׁ נִכְבָּד עֲלִיּוֹן לְהִתְלַבֵּשׁ
בָּהֶם. וּכְשֶׁאֲדָם מִתְקַן מַעֲשִׂים טוֹבִים,
וְגוֹבְרִים עָלָיו מַעֲשִׂים רָעִים, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְשַׁגֵּחַ בּוֹ, וּמַעֲשָׂיו הָרָעִים רַבִּים,
וְהוּא רָשָׁע, שְׁנַמְצָא חוֹטֵא לְפָנָי אֲדוֹנוּ,
וְתוֹהָה עַל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׁעֲשֶׂה בְּרֵאשׁוֹנָה,
הָרִי נֶאֱבָד הוּא מִן הַכֹּל, מִהָעוֹלָם הַזֶּה
וּמִהָעוֹלָם הַבָּא. מֵה עוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מֵאוֹתָן טוֹבוֹת שְׁעֲשֶׂה הַחוֹטֵא הַזֶּה
בְּרֵאשׁוֹנָה?

צדיק אחר מקבל את אותם זכיות

אָפֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵף עַל גַּב שְׁאוֹתוֹ
רָשָׁע חוֹטֵא נֶאֱבָד, אוֹתָן טוֹבוֹת
וְזִכְיוֹת לֹא נֶאֱבָדוֹת. יֵשׁ צָדִיק שֶׁהוֹלֵךְ
בְּדַרְכֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן וּמִתְקִין לְבוּשָׁיו
מִמַּעֲשָׂיו, וְטָרַם שֶׁהַשְּׁלִים אֶת לְבוּשָׁיו
הַסְתַּלֵּק - הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁלֵּם לוֹ
מֵאוֹתָם הַמַּעֲשִׂים שְׁעֲשֶׂה (שאבד) הָרָשָׁע
הַחוֹטֵא הַזֶּה, וּמְשַׁלֵּם אֶת לְבוּשָׁיו
שִׁיתְתַּקֵּן בָּהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
(שם כו) יְכִינֹן וְצָדִיק יִלְבָּשׁ. אוֹתוֹ חוֹטֵא
הַתְקִין, וְהַצָּדִיק מִתְכַּסֶּה מִמֶּה שֶׁהוּא
הַתְקִין. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב כֶּסוּי חֲטָאָה, (הכסוי הוא
מזה החטאה, מתכסה מהחטאה) וְעַל כֵּן לֹא כְּתוּב
מִכֶּסֶה, אֶלָּא כֶּסוּי.

במשכיל תלויה סליחה

צָדִיק מִשְׁכִּיל אֲשָׁרֵי נְשׁוּי פֶשַׁע כֶּסוּי
חֲטָאָה (לב, א): כָּאֵן מִשְׁכִּיל, מְקוֹמוֹ
יָדוּעַ. מֵהוּ מִשְׁכִּיל? מִיָּם שְׁמַחְכִּימִים אֶת
אוֹתָם שְׁשׁוֹתִים אוֹתָם, אוֹתוֹ הַמְקוֹם
(שמשתדלים באותו מקום) שְׁנִקְרָא מִשְׁכִּיל, כְּמוֹ
שְׁנִאֲמַר (משלי יז) מִשְׁכִּיל עַל דְּבַר יִמְצֵא
טוֹב. וּמִשׁוֹם שְׁנִקְרָא כֶּךָ, תְּלוּיָהּ בּוֹ סְלִיחָה,
חֲרוֹת הַחֲרִיּוֹת. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב אֲשָׁרֵי נְשׁוּי
פֶשַׁע כֶּסוּי חֲטָאָה.

הסתלקו מסביב לחוטא

מֵה זֶה כֶּסוּי חֲטָאָה? הָרִי פֶרְשׁוּהָ, שֶׁהוּא
כֶּסוּי מְבַנֵּי אָדָם אוֹתוֹ חֲטָא שְׁחָטָא
לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהוֹדָה לְפָנָי הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. אָבֵל (כסוי חטאה) בֹּא רֵאָה,
כְּשֶׁאֲדָם חוֹטֵא, וּמִתְחַיֵּב פַּעַם אַחַת
וּפְעָמִים וְשֵׁלֶשׁ וְלֹא חוֹזֵר בּוֹ, הָרִי חֲטָאֵיו
הֵם בְּגִלּוּי, וּמְפָרְסְמִים אוֹתָם לְמַעַלָּה,
וּמְפָרְסְמִים אוֹתָם לְמַטָּה. וְהַכְרוֹזִים
הוֹלְכִים לְפָנָיו וּמְכַרְזִים: הַסְתַּלְקוּ מִסְבִּיב
לְפָלְגֵי, נְזוּף הוּא מְאֲדוֹנוּ, נְזוּף הוּא
לְמַעַלָּה, נְזוּף הוּא לְמַטָּה, אוֹי לוֹ שְׁפָגַם
אֶת דְּיוֹקָן רְבוּנוּ! אוֹי לוֹ שְׁאִינוּ חוֹשֵׁשׁ עַל
כְּבוֹד רְבוּנוּ! הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַלֶּה
חֲטָאוֹ לְמַעַלָּה. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב, (איוב כ"ז) "יִגְלוּ
שָׁמַיִם עוֹנוֹ וְאַרְצַן מִתְקוֹמְמָה לוֹ. וּכְשֶׁאֲדָם
הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ רְבוּנוֹ וּמִשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּדָתוֹ,
וְהַזְדַּמֵּן לוֹ חֲטָא אֶחָד - הַכֹּל מְכַסִּים עָלָיו,
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, זֶה נִקְרָא כֶּסוּי חֲטָאָה.

מכסה חטאה או כסוי חטאה

אָמַר לוֹ רַבִּי אָבֵא, עַד עַכְשָׁו לֹא הִגַּעְתָּ
לְעַקֵּר הַדְּבַר, וְיִפֶּה אָמַרְתָּ. וְזֶהוּ

זוהר תהלים

מהו מצלות ים

וְאָחַד, שֶׁהִתְכַּסֶּה אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁל הַצַּדִּיק
הַזֶּה בְּאוֹתָם שֶׁנִּקְרְאוּ מְצוּלוֹת
יָם, שֶׁהָרִי מִי שֶׁנוֹפֵל בְּמְצוּלוֹת יָם, לֹא
נִמְצָא לְעוֹלָמִים, מְשׁוּם שֶׁהַיָּם מְכַסֶּים
עֲלֵיהֶם, (מהו המצולות ים, ' כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(מִיכָה ז) וְתִשְׁלִיךְ בְּמְצוּלוֹת יָם כָּל חַטָּאתָם.
מִי הֵם מְצוּלוֹת יָם? אֵלֶּא סוּד נִכְבֵּד הוּא,
וְהָרִי (בִּארֵה רַבִּי שְׁמַעוֹן אִמֵּר) בְּאֵר אוֹתוֹ רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְאָמַר, כָּל אוֹתָם שֶׁבָּאוּ מִצֵּד
הַקָּשָׁה, וְנִאֲחָזוּ בְּמִינִים רָעִים, בְּכַתְרִים
הַתְּחַתּוּנִים, כְּמוֹ עֲזָאזֵל בְּיוֹם הַכְּפוּרִים,
זֶה נִקְרָא מְצוּלוֹת יָם, כְּמוֹ פְּסַלַת הַכֶּסֶף
כְּשֶׁבוֹחֲנִים אוֹתוֹ בְּאֵשׁ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב הִגּוּ
סִיגִים מִכֶּסֶף.

כָּל הַחֲטָאִים נִשְׁאָבִים לְמְצוּלוֹת יָם

כִּי זֶה, הוּא מְאוֹתָם מְצוּלוֹת יָם, וְנִקְרָא
מְצוּלוֹת יָם, מְצוּלוֹת מְאוֹתוֹ יָם קְדוֹשׁ,
מְצוּלוֹת - זְהֵמַת הַכֶּסֶף. וְעַל כֵּן כָּל אוֹתָם
הַחֲטָאִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל שׁוֹרִים לְתוֹכוֹ (אֲצִלוֹ),
וְהוּא מְקַבֵּל אוֹתָם, וְנִשְׁאָבִים לְתוֹכוֹ. מֶה
הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁהוּא נִקְרָא חוּטָא. מֶה זֶה
חוּטָא? חֶסְרוֹן. וְעַל כֵּן הוּא חֶסְרוֹן שֶׁל
הַכֹּל, וְנִטְלָא אֶת חֶסְרוֹן הַגּוּף וְהַנֶּפֶשׁ. בְּיוֹם
הַזֶּה יוֹרֵד מְצוּלוֹת הַיָּם הַזֶּה, זְהֵמַת (הַכֶּסֶף)
הַנֶּפֶשׁ, וְנוֹטֵל זְהֵמַת הַגּוּף. מִי הוּא זְהֵמַת

הַגּוּף? זֶה אֵלוֹ הַחֲטָאִים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי
יְצֵר הָרָע שֶׁנִּקְרָא מְזֵהָם מְנוּל.

עשרה מיני זמרה

"לְדוֹד מְשָׁכִיל אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי
חֲטָאָה (לב, א): [זוהר תורה; זוהר חלק
ג' פ' אמור דף קא.] רבי חייא פתח, "לְדוֹד
מְשָׁכִיל", הרי למדנו בעשרה מיני זמרה
נתקן ספר תהלים, בנצוח, בנגון, במשכיל,
במכתם, במזמור, בשיר, באשרי, בתפלה,
בהודאה, בהללויה, עליון מכלם
הללויה לט, וזה נתבאר.

במשכיל תלויה הסליחה

כֵּן "מְשָׁכִיל", מְקוּמוֹ ידוע, מהו
"מְשָׁכִיל", מִים הַמַּחְכִּימִים לֵאלֹהֵי
הַשׁוֹתִים אוֹתָם, וְזֶה הַמְקוֹם נִקְרָא
"מְשָׁכִיל", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "מְשָׁכִיל עַל דְּבַר
יְמִצָּא טוֹב" (משלי טז, כ), ולפי שנקרא כך,
תולה בו סליחה, ודרור החירות^{מב}, זהו
שכתוב: "אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי
חֲטָאָה".

אם התודה על החטא אשריו אם בני אדם
אין יודעים את החטא

מהו "כְּסוּי חֲטָאָה", הרי ביארו, שהוא
מכסה מאנשים חטא ההוא שחטא

זיו זוהר

דרך הכתוב: "מְשָׁכִיל עַל דְּבַר יְמִצָּא טוֹב" (משלי
טז, כ), והמכוון הוא ככתוב: "וּלְכַבּוֹ יְבִין וְשֶׁב וְרָפָא
לו" (ישעיהו ו, י), ולפיכך תולה בו סליחה וחירות,
כי התשובה היא רפואתו, להביא לו סליחה
וחירות. מג. יש לומר כוונתו, שכאשר האדם

לט. לפי שבהללויה נרמז היחוד של הוי"ה אדני
כידוע. מ. זו הבינה, להיות מבין דבר מתוך דבר,
כמעין המתגבר. מא. רצה לומר, זה סימן שאחר
הבינה נמצא טוב, שהוא חסד. מב. אפשר
לפרש כוונתו, שלפי שהבינה נקרא משכיל על

—=— זוהר תהלים —=—

מעשים טובים הם מלבושים יקרים לעולם הבא
אלא שני עניני חכמה יש בזה, וכך הם
 שניהם, אחד, כמו שלמדנו,
 שמעשים הטובים שהאדם עושה בעולם
 הזה, עושים לו מהם בעולם הבא מלבוש
 של כבוד העליון להתלבש בהם.

רשע המתחרט על מעשיו הטובים נאבד
 בעולם הזה ובעולם הבא

וכאשר האדם עשה מעשים טובים,
 ואחר כך מתגברים עליו
 מעשים רעים, והקדוש ברוך הוא רואה בו
 שמעשיו הרעים רבים הם, ועוד הוא רשע,
 שתוהה על מעשים הטובים שעשה
 בתחלה, נאבד הוא מהכל, מעולם הזה
 ומעולם הבא.

המלבוש שהרשע הכין במעשיו הטובים
 מתכסה צדיק

מה עושה הקדוש ברוך הוא מאותן
 מעשים טובים שעשה זה החוטא
 בתחלה, יש צדיק ההולך בדרכי מלך
 העליון, ומכין לו מלבוש ממעשיו, וטרם
 שעלה בידו להשלים מלבושי הכבוד שלו
 נפטר, משלים לו הקדוש ברוך הוא,

להקדוש ברוך הוא, ומתודה לפני הקדוש
 ברוך הוא.

מכריזים את חטאיו

אבל בוא וראה, כאשר האדם חוטא
 ונתחייב פעם אחת ושתיים ושלוש,
 ואינו חוזר בו, אז חטאיו בהתגלות הם,
 מפרסמים אותם למעלה ומפרסמים אותם
 למטה, כרוזים הולכים לפניו ומכריזים,
 העלו מסביב של פלוני, נזוף הוא
 מרבנו, נזוף הוא למעלה, ונזוף הוא
 למטה, אוי לו שפגם הצלם של רבונו,
 אוי לו שאינו חושש על כבוד רבונו,
 והקדוש ברוך הוא מגלה עונו למעלה,
 זהו שכתוב: **"יגלו שמים עונו וְאָרֶץ**
מִתְקוֹמָמָה לו" (איוב כ, כז).

ההולך בדרך הישר וקרה לו חטא כולם
 מכסים עליו

וכאשר האדם הולך בדרך של רבונו,
 ומתיגע בעבודתו, אם אנה לו
 חטא אחד, כלם מכסים עליו, עליונים
 ותחתונים, זה נקרא **"כְּסוּי חַטָּאָה"**.

אמר לו רבי אבא, אם כן, מכוסה חטאה
 היה צריך לומר, מהו **"כְּסוּי**
חַטָּאָה"מ?

זיו הזוהר

מרמז על הבינה, כשהיא משפעת אושר,
 מלשון אשרי האיש, ומה הוא אושר הטוב
 שתשפיע לו הבינה, היינו שיהיה נשוי פשע.
מד. רצה לומר, בבנין פעול של פועל יוצא,
 שהוא מכסה ומכוסה.

מעורר כח הבינה על ידי שהוא משכיל, דהיינו
 עשיית תשובה, ככתוב: **"וּלְכַבֹּד יְבִין וְשִׁב"**, אז
 יעורר אליו אשרי, וידוע, שתיבת אשרי גם כן
 רמז על הבינה, בסוד הכתוב: **"כְּפֶאֱשְׁרֵי כִי**
אֶשְׁרוּנִי בְּנוֹת" (בראשית ל, יג), והשם אשרי,

— זוהר תהלים —

ה' בחסדיו מגביה את צד הפשעים וצד הזכויות מכריע את הכף

"אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע", שהרי בשעה שהקדוש ברוך הוא שוקל החטאים והזכויות של האנשים, כאשר זה הכף שבצד החטאים מתנשא, והזכויות אשר בכף השנייה מכריעין למטה, זה הוא "נְשׁוּי פֶשַׁע".

ה' מכסה ומגין מפני מלאך המוות הנקרא חטאה

"כְּסוּי חֲטָאָה", בשעה שהדין שורה בעולם, יהיה הוא מכוסה שלא ישלוט עליו המשחית, כמו שהיה לו לנח שהקדוש ברוך הוא היה מכסה עליו מאותו החטא שהמשיך אדם על העולם.

הָאָדָם נִבְרָא בְשִׁבִיל שְׂיַעֲסֵק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת

אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשֵׁב ה' לוֹ עוֹן (לב, ט)

[זוהר שמות פרשת וארא (דף כג ע"ב)]

וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְשָׁמִי ה' לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם. רַבִּי חֲזַקִּיָּה פָתַח, (תהלים לב) אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשֵׁב ה' לוֹ עוֹן וְגו'. כְּמָה אֲטוֹמִים הֵם בְּנֵי אָדָם שְׁלֹא יוֹדְעִים וְלֹא מְסַתְּפִלִים עַל מָה עוֹמְדִים בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי כְּשִׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, עֲשֵׂה אֶת הָאָדָם בְּדִיוֹקָן שְׁלוֹ

מאותן מעשים טובים שאבד אותו רשע החוטא, ונשלם מלבושי הכבוד שלו, להתקשט בהם בעולם ההוא, זהו שכתוב: "יִכִּין וְצַדִּיק יִלְבָּשׁ" (איוב כז, יז), זה החוטא הכין, והצדיק נתכסה ממה שהוא הכין, זהו שכתוב: "כְּסוּי חֲטָאָה" [הוא נתכסה מידי החוטא], ועל כן לא כתוב מכוסה אלא "כְּסוּי" מ"ה.

חטאי הצדיק מתכסים במצולות ים

וְעַנּוּן הַשָּׁנִי, שנתכסה אותו החטא של הצדיק, במה שנקרא מצולות ים, שהרי מי שנופל במצולות ים לא נמצא לעולם, לפי שהמים מכסים עליהם, כמו שכתוב: "וְתִשְׁלַף בְּמַצְלוֹת יָם כָּל חֲטָאוֹתָם" (מיכה ז, יט).

דוד התקין מדרגתו שבמלכות ואחר כך שרה מדת היסוד הנקרא משכיל על המלכות

[זוהר תורה; זוהר חלק א' פ' נח דף ע"א.] רבי חזקיה פתח, "לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה", מקרא זה נתבאר, אבל מקרא זה בסוד החכמה נאמר, שהרי למדנו בעשרה מיני שבחים שבח דוד להקדוש ברוך הוא, ואחד מהם משכיל, והיא מדרגה אחת מאותן עשרה, ודוד התקין עצמו קודם ששרתה עליו מדרגה ההיא.

זיו הזוהר

שאינן זה ממשמעות חיפוי, אלא ממשמעות העלמה ושכחה, שהחטא יהיה נשכח, כי יושלך במקום אשר לא יזכר ולא יפקד ולא יעלה על לב לעולם. מז. כמו שנדרש בזהר על לדוד מזמור.

מה. כוונתו לתרץ, שלפי זה, אין משמעותו של כסוי, בבנין נפעל, שאין זה פעול יוצא, אלא שהוא שם עצם כמו כסות, דהיינו מלבוש. מז. ולפי זה הפירושו, גם כן יתורץ הלשון כסוי.

—== זוהר תהלים ==—

אלו. א"ש לצד צפון, רוח לצד מזרח. מי"ם לצד דרום. משום שהדרום הוא חם ויבש. מים קרים ולחים. עפר לצד מערב. וארבעה אלו קשורים בארבעה אלו, וכלם אחד, ואלה עושים ארבע מתכות, שהם זהב וכסף ונחש"ת וברזל. הרי הם שנים עשר, וכלם אחד.

ה' עושה מזג זה כמזג זה כדי לחברם בא ראה, האש היא בשמאל, לצד צפון, שהרי האש בו תקף החמימות, והיבש שלו חזק. וצפון ההפך שלו, ונמזגים אחד באחד והוא אחד. מים לימין, והוא לצד דרום, והקדוש ברוך הוא לחברם [להחיותם] כאחד, עושה מזג זה כמזג זה.

ה' מזג אותם כאחד

הצפון הוא קר ולח, האש חם ויבש. החליפם לצד דרום. דרום הוא חם ויבש. המים קרים ולחים. והקדוש ברוך הוא מזג אותם כאחד, שיוצאים מים מדרום ונכנסים לצפון, ומצפון שופעים מים. יוצא אש מצפון, ונכנס בתקף הדרום, ומדרום יוצא תקף החמימות לעולם, משום שהקדוש ברוך הוא לווה זה מזה, וכל אחד ואחד מלוה לחברו משלו כראוי לו. כמו זה רוח ומזרח, כדי שילווה כל אחד לחברו, ונכללים זה בזה להתחבר כאחד.

"ורוח אלהים מרחפת על פני המים"

בא ראה, אש מצד זה, מים מצד זה, והם מחלקת. נכנסת רוח ביניהם ואוחזת את שני הצדדים. זהו שכתוב (בראשית א)

והתקינו בתקונינו, כדי שישתדל בתורה וילך בדרךכו.

כשנברא אדם- מעפר המקדש שלמטה נתקן שהרי כשנברא אדם, מעפר המקדש שלמטה נתקן, וארבעה צדדי העולם התחברו באותו מקום שנקרא בית המקדש. ואותם ארבעה צדדי העולם התחברו בארבעה צדדים, שהם יסודות העולם א"ש רוח ומי"ם ועפר, והתחברו ארבעה צדדים אלו בארבעה צדדי (יסודות) העולם, והתקין מהם הקדוש ברוך הוא גוף אחד בתקון עליון, וגוף זה התחבר משני עולמות, מהעולם התחתון הזה ומהעולם שלמעלה.

ארבעה יסודות ארבעה רוחות ארבעה מתכות

[זוהר שמות פרשת וארא (דף כ"ד ע"א)] אמר רבי שמעון, בא ראה, ארבעה ראשונים הם סוד האמונה, והם אבות של כל עולמות, וסוד המרכבה העליונה הקדושה. ואותם ארבעה יסודות, א"ש רוח ומי"ם ועפר, אלה הם סוד עליון. ואלו הם האבות, שכל העולמות אבות של הכל] ומהם יוצאים זהב וכסף ונחש"ת וברזל, ותחת אלו מתכות אחרות שדומים להם [כמו שאלח]. בא ראה, א"ש רוח ומי"ם ועפר אלה הם הראשונים והשרשים שלמעלה ושלמטה, ותחתונים ועליונים עומדים עליהם. ואלה הם ארבעה, לארבעה צדדי העולם, ועומדים בארבעה אלו: צפון ודרום ומזרח ומערב. אלו הם ארבעה צדדים של העולם, ועומדים בארבעה

זוהר תהלים

מְעַרְבִי"ת. מְעַרְבִי"ת דְּרוּמִי"ת. וְכֹלֶם
כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה לְהַשְׁתַּלְשֵׁל אֶחָד בְּאַחַד.

שְׁנַיִם כְּרוּבִים זָהָב

כְּמוֹ כֵּן צָפוֹן עוֹשֶׂה זָהָב, שְׁמַצַּד תִּקְּףָה
הָאֵשׁ נַעֲשֶׂה זָהָב, וְהִינּוּ שְׁכָתוֹב (אויב
לו) מְצַפּוֹן זָהָב יֵאָתֶה. שְׁאֵשׁ אָחוּז בְּעֶפֶר
וְנַעֲשֶׂה זָהָב, וְהִינּוּ שְׁכָתוֹב (שם כח) וְעִפְרוֹת
זָהָב לוֹ. וְסוּד זֶה שְׁנַיִם כְּרוּבִים זָהָב.

"אם קהה הברזל"

[זוהר שמונת פרשת וארא (דף 99 כ"ד ע"ב)] מִיָּם
נִאֲחָזִים בְּעֶפֶר, וְקִרְיֹת בְּלַחוֹת עוֹשֶׂה
כֶּסֶף, כְּעֵת הָרִי עֶפֶר נִאֲחָז בְּשֵׁנֵי צְדָדִים,
בְּזָהָב וּבְכֶסֶף, וְנִתֵּן בֵּינֵיהֶם. רוּחַ אוֹחֲזֹת
אֶת הַמַּיִם, וְאוֹחֲזֹת [תמיהה, במה שאמר רוח
קר ויבש, שאם כן, רוח ועפר שוים בטבעם, אבל
יש אומרים כי רוח חם ולח, ואם כן נוכל לומר
שאוחז הרוח לשני צדדים אש חם ויבש, ורוח חם
ולח. הצד שהוא חם אוחז באש, והצד שהוא לח
אוחז במים, ומפריד מחלקת של אש ומים. עפר
הוא קר ויבש, ומים קרים ולחים, והצד הקר אוחז
בעפר בצד הקר. נמצא שעפר מקבל עליו כלם,
משום כן אוחז לשני הצדדים, שהרי אש חם ויבש,
מים קר ולח. ע"כ] אֶת הָאֵשׁ, וּמוֹצִיָּאָה שְׁנַיִם
כְּאַחַד, שֶׁהוּא עֵין נְחֹשֶׁת קָלֵל. וְעֶפֶר
שְׁאֲמַרְנוּ, כְּשֶׁהוּא לְבָדוּ בִיבֶשׁ וְהִקָּר שְׁלוֹ,
יוֹצֵא בְּרוֹזֵל, וְסִימָנָךְ - (קהלת י) אִם קֵהָה
הַבְּרוֹזֵל וְגו'.

הֶעֱפֵר נִאֲחָז בְּכֹלֶם

וְעֶפֶר זֶה נִאֲחָז בְּכֹלֶם, וְכֹלֶם עוֹשִׂים בּוֹ
כְּצוּרָה שְׁלֵהֶם. בֹּא רֵאָה, בְּלֹא עֶפֶר
אֵין זָהָב וְכֶסֶף וְנִחֲשֶׁת, שֶׁהֲרִי כֹל אֶחָד

וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, שֶׁהֲרִי
אֵשׁ עוֹמְדֵת לְמַעַלָּה בְּצַד זֶה, וּמִיָּם עוֹמְדִים
עַל פְּנֵי הָאָרֶץ. רוּחַ נִכְנָסֶת בֵּינֵיהֶם וְאוֹחֲזֹת
אֶת שְׁנֵי הַצְּדָדִים וּמְפָרִידָה מִחֻלְקָתָה. הֶעֱפֵר,
הַמַּיִם עוֹמְדִים עָלָיו, וְרוּחַ וְאֵשׁ, וּמְקַבְּלֵת
מִכֹּלֶם בְּכַח שֶׁל שְׁלֵשֶׁת אֱלֹהִים שְׁעוֹמְדִים עָלָיו.

אֵין מִחֻלְקָתָה שֶׁל אֵשׁ וּמַיִם

בֹּא רֵאָה. רוּחַ וּמְזֻרָח. מְזֻרָח חֵם וְלַח, רוּחַ
[קר ויבש. הצד שהוא יבש] חֵם וְלַח הִיא,
וְלִכְּנֵן אוֹחֲזֵת אֶת שְׁנֵי הַצְּדָדִים, שֶׁהֲרִי אֵשׁ חֵם
וְיִבֶשׁ, וּמִיָּם קָרִים וְלַחִים. רוּחַ הוּא חֵם
וְלַח. הַצַּד שֶׁהוּא חֵם אָחוּז בְּאֵשׁ. הַצַּד
שֶׁהוּא לַח אָחוּז בְּמַיִם. וְעַל זֶה יֵשׁ הַסְּכָמָה
בֵּינֵיהֶם, וּמְפָרִיד מִחֻלְקָתָה שֶׁל אֵשׁ וּמַיִם.

מְעַרְבֵי נִאֲחָז בְּשֵׁנֵי צְדָדִים

עֶפֶר הוּא קָר וְיִבֶשׁ, וְלִכְּנֵן מְקַבֵּל עָלָיו אֶת
כֹּלֶם, וְכֹלֶם עוֹשִׂים בּוֹ מְעַשִּׂיהֶם,
וּמְקַבֵּל מִכֹּלֶם לְהוֹצִיא בְּכַחֶם מְזוֹן לְעוֹלָם,
מִשּׁוּם שֶׁבְּמַעַרְבֵי נִאֲחָז הֶעֱפֵר שֶׁהוּא קָר
וְיִבֶשׁ, וְצַד שֶׁהוּא קָר אָחוּז בְּצָפוֹן שֶׁהוּא
קָר וְלַח, שֶׁהֲרִי קָר נִאֲחָז בְּקָר. מִשּׁוּם כֵּן
צָפוֹן נִאֲחָז בְּמַעַרְבֵי בְּצַד זֶה. דְּרוֹם שֶׁהוּא
חֵם וְיִבֶשׁ, בְּאוֹתוֹ הֵיבֶשׁ שְׁלוֹ אוֹחֲזֵת אֶת
הֵיבֶשׁ שֶׁל הַמַּעַרְבֵי בְּצַד אַחֵר, וְנִאֲחָז מְעַרְבֵי
בְּשֵׁנֵי צְדָדִים.

כֹּלֶם כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה

וְכֵן נִאֲחָז דְּרוֹם בְּמְזֻרָח, שֶׁהֲרִי חֲמִימוֹת
הַדְּרוֹם נִאֲחָזֵת בְּחֲמִימוֹת הַמְזֻרָח.
וּמְזֻרָח נִאֲחָז בְּצָפוֹן, שֶׁהֲרִי לַחוֹתוֹ נִאֲחָזֵת
בְּלַחוֹת הַצָּפוֹן. עֲכָשׁוּ נִמְצָא דְּרוּמִי"ת
מְזֻרָחִי"ת. מְזֻרָחִי"ת צָפוֹנִי"ת. צָפוֹנִי"ת

— זוהר תהלים —

ישראל שתיים עשרה על שמותם. ושנים
עשר הבקר הללו שהם תחת היים.

הרוח הוא קיום העולם

בא ראה, כל ארבעת הצדדים העליונים
שאמרנו, אף על גב שנקשרים זה
בזה, והם הקיום שלמעלה ומטה, קיום
של העולם יותר הוא הרוח, משום שהכל
עומד בגללו, ונפש לא עומדת אלא ברוח,
שאם נגרעת הרוח אפלו רגע אחד, אין
הנפש יכולה להתקיים, וסוד זה כתוב (משלי
ט) גם בלא דעת נפש לא טוב. נפש בלי
רוח אינה טוב, ולא יכולה להתקיים.

שנים עשר אבנים שנים עשר בקר

ובא ראה, אותם שנים עשר שאמרנו,
שהם שתיים עשרה אבנים, הם שנים
עשר בקר שתחת היים. משום כך נטלו
אותם שנים עשר נשיאים (במדבר ז) כל
הבקר לעלה שנים עשר פרים וגו'. והכל
הוא סוד עליון, ומי שישגיח בדברים
הללו, ישגיח בסוד החכמה העליונה,
שהעקר של הכל בה.

האדם נברא מארבעה יסודות

אמר רבי שמעון, מה שאמר רבי חזקיה,
שכשברא הקדוש ברוך הוא את
האדם, מעפר המקדש שלמטה נברא,
ומעפר המקדש שלמעלה נתנה בו נשמה,
וכמו שכשנברא מהעפר שלמטה התחברו
בו שלשה צדדים יסודות העולם, כך גם
כשנברא מן העפר שלמעלה התחברו בו
שלשה יסודות של העולם והשתלם
האדם, והיגו שכתוב (תהלים לב) אשרי אדם

ואחד מלוה לחברו משלו להתקשר זה
בזה. והעפר נאחז בכלם, משום ששני
צדדים אוחזים אותו, אש ומים. ורוח
נקרבת לו בשביל שני אלה ועושה בו
מעשה.

ברזל מוליד ברזל

נמצא שכשמתחבר עפר עם, עושה
ומוליד עפרות אחרים כמו
שלם, כמו שזהב מוליד עפר פסלת
ירקה, שהיא כמו זהב ממש. כמו שכסף
שמוליד עפרות, וכמו שגחשת העליונה
מולידה בדיל שהוא נחשת קטנה. כמו
שברזל מוליד ברזל, וסימנך - (משלי כז)
ברזל בברזל יחד.

ארבעה היסודות קשורים זה בזה

בא ראה, אש רוח מים ועפר, כלם אחוזים
זה בזה וקשורים זה בזה, ואין בהם
פרוד. והעפר הזה, כשהוא מוליד אחר
כך, לא מתקשרים זה בזה כאותם
עליונים, כמו שנאמר (בראשית ב) ומשם
יפרד והיה לארבעה ראשים, באלה היה
פרוד.

"שם הבדלח ואבן השתם".

משום שהרי העפר, כשהוא מוליד בכח
של שלשת העליונים, מוציא
ארבעה נהרות ששם נמצאות אבנים
יקרות, והם במקום אחד, שכתוב שם
הבדלח ואבן השתם. ואותן אבנים יקרות
הן שתיים עשרה, והן לארבעה צדדי
העולם כנגד שנים עשר שבטים, שכתוב
(שמות כח) והאבנים תהיין על שמות בני

—== זוהר תהלים ==—

להתעורר לשבח למלך. ואז תשבחות מתעוררות, ונמצאת התבשמות הכל. אשרי חלקו של מי שמתעורר לזוג זוג זה כשפא הבקר, והימין מתעורר ומחבקה, ואז זוג הכל נמצא כאחד. (למלך, כשפא הבקר והימין מתעורר ומחבק אותה, אז נמצא זוג הכל כאחד, ואז התשבחות מתעוררות ונמצאת התבשמות הכל. אשרי חלקו של מי שמעורר לזוג זוג זה).

הנשמה עולה למעלה ומעידה על מעשי האדם

בא ראה, בשעה שפני אדם ישנים וטועמים טעם מות והנשמה עולה למעלה - עומדת במקום שעומדת, ונבחנת על מעשיה שעשתה כל היום, וכותבים אותם על פתק. מדוע? משום שהנשמה עולה למעלה ומעידה על מעשי האדם ועל כל דבור ודבור שיוצא מפיו.

דבור קדוש - עולה ובוקע רקיעים.

ובשאותו דבור שהוציא האיש מפיו הוא כראוי, דבור קדוש של תפלה ותורה - אותו דבור עולה ובוקע רקיעים, ועומד במקום שעומד, עד שנכנס הלילה, והנשמה עולה ואוחזת אותו הדבור ומכניסתו לפני המלך.

שמר פתחי פיך

ובשאותו דבור אינו כראוי, והוא דבור מדבורים רעים, מלשון הרע - אותו הדבור עולה למקום שעולה, ונרשם אותו דבור ואותו חטא על האדם. זהו שכתוב (מיכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי

לא יחשב ה' לו עון ואין ברוחו רמיה. אימתי לא יחשב ה' לו עון? בזמן שאין ברוחו רמיה.

וידבר ה' אל משה לאמר נשא את ראש בני גרשון וגו'. רבי אבא פתח, (תהלים לב) אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון ואין ברוחו רמיה. הפסוק הזה אין ראשו סופו, ואין סופו ראשו. ויש להסתכל בו, וכך פרושהו.

בשעת תפלת מנחה הדין שורה בעולם

[זוהר במדבר פרשת נשא (דף קכא ע"א)] בא ראה, בשעת תפלת מנחה הדין שורה בעולם, ויצחק תקן תפלת מנחה, וגבורה עליונה שולטת בעולם, עד שבא ונכנס הלילה, בשביל לקבל אותו (לילה). ומזמן ששורה תפלת מנחה, נפרד השמאל לקבל (אותו) ומתעורר הלילה. אחר שמתעוררים כל אותם שומרי הפתחים שבחוץ, כלם מתעוררים בעולם ומתפשטים, וכל בני העולם טועמים טעם מות.

בחצות השכינה משבחת ומרימה קולה

[זוהר במדבר פרשת נשא (דף קכא ע"ב)] והרי נתבאר. בחצות הלילה ממש מתעורר השמאל כמקדם, ושושנה הקדושה מעלה ריחות ומשבחת ומרימה קול, ואז עולה ושורה הראש למעלה בשמאל, והשמאל אז מקבלה.

הבקר הוא הזמן להתעורר לשבח למלך אז הפרוז קורא בעולם, שהרי זמן הוא

חַיִּים: דַּ כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֵּד עָלַי יְדָךְ נְהַפֵּךְ לְשִׁדִּי בְּחֶרְבֵנִי קוֹיֵן סֶלְחָה:
ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אֹדֶה עָלַי פִּשְׁעֵי לִיהוָה וְאַתָּה

זוהר תהלים

האדם שהוציאו מפיו, זהו שכתוב:
"משכבת חיקך שמר פתחי פיך" (מיכה ז, ה),
ולפי זה "אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון",
מתי, כאשר "אין ברוחו רמיה".

צָרִיךְ לְפָרֵשׁ הַחֵטָא

חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי
אֹדֶה עָלַי פִּשְׁעֵי לִיהוָה וְאַתָּה
נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סֶלְחָה (לב, ה): [זוהר פ'
ויקרא (דף כ ע"א)] רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ
הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי
יוֹסִי לְרַבִּי חֵיָא, נִשְׁתַּדַּל בְּדַבְרֵי תוֹרָה,
בְּדַבְרֵי עֵתִיק הַיָּמִים. פָּתַח רַבִּי חֵיָא וְאָמַר,
(תהלים לב) חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְגו', מִכָּאֵן
לְמַדְנֵנוּ, שֶׁכָּל אָדָם שֶׁמְכַסֶּה אֶת חֲטָאָיו
וְאֵינוֹ מְפָרֵשׁ אוֹתָם לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וַיִּבְקֶשׂ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, לֹא נוֹתְנִים לוֹ
לְפָתַח פֶּתַח שֶׁל תְּשׁוּבָה, מִשּׁוּם שֶׁהוּא
מִתְבַּיֵּשׁ (מכסה) מִמֶּנּוּ. וְאִם הוּא מְפָרֵשׁ
אוֹתָם לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא חָס עָלָיו, וַיִּתְגַּבְּרוּ הַרְחָמִים עַל
הַדִּין.

שְׁעָרֵי דְמַעוֹת לֹא נִנְעָלוּ

וְכֹל שֶׁכֵּן אִם הוּא בּוֹכֵה, שֶׁהָרִי כָּל
הַפְתָּחִים הַסְתוּמִים הוּא פּוֹתַח,
וּתְפִלָּתוֹ מִתְקַבֶּלֶת. וְעַל זֶה פָּרִישֵׁת חֲטָאָיו,
כְּבוֹד הוּא לְמַלְךְ לְהַגְבִּיר רַחֲמִים עַל דִּין.
וְעַל זֶה כְּתוּב, זִבַּח תוֹדָה יְכַבְּדֵנִי. מֵה זֶה
יְכַבְּדֵנִי? שְׁנֵי כְבוֹדִים הֵם, אֶחָד לְמַעְלָה
וְאֶחָד לְמַטָּה. אֶחָד בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֶחָד
בְּעוֹלָם הַבָּא.

פִּיךָ. וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי אָדָם לֹא יִחְשַׁב ה' לוֹ עוֹן,
אֵימָתִי? כְּשֶׁאֵין בְּרוּחוֹ רַמְיָה.

הנשמה עולה למעלה בלילה ומעידה על
מעשיו

אֲשַׁרִּי אָדָם לֹא יִחְשַׁב ה' לוֹ עוֹן וְאֵין
בְּרוּחוֹ רַמְיָה (לב, ב): [זוהר תורה;

זוהר חלק ג' פ' נשא דף קכא.] אָמַר רַבִּי אַבָּא,
מִקְרָא זֶה יֵשׁ לַעֲיִין בּוֹ. בּוֹא וּרְאֵה, בִּשְׁעָה
שֶׁהָאֲנָשִׁים יֹשְׁנִים בְּלַיְלָה, וְטוֹעֵמִים טַעַם
שֶׁל מִיתָה, הַנִּשְׁמָה עוֹלָה לְמַעְלָה, עוֹמֶדֶת
בְּמִקוֹם שֶׁצְרִיכָה לַעֲמוֹד, וְנִבְחַנְתָּ עַל
מַעֲשֵׂיהָ שֶׁעֲשִׂתָה כָּל הַיּוֹם, וְנִכְתְּבִים בְּסִפְרָה,
מֵה הַטַּעַם, לְפִי שֶׁהַנִּשְׁמָה עוֹלָה לְמַעְלָה,
וּמַעֲדִידָה עַל מַעֲשֵׂי הָאָדָם, וְעַל כָּל דְּבוּר
וְדְבוּר שִׁיצָא מִפִּיו.

הנשמה לוקחת כל דיבור טוב ומכניסה
לפני המלך

וְכֹאֲשֶׁר אוֹתוֹ הַדְּבוּר שֶׁהוּצִיא הָאָדָם מִפִּיו
הוּא כְּרָאוּי, כְּגוֹן דְּבוּר קְדוֹשׁ שֶׁל
תּוֹרָה וְתַפְלָה, זֶה הַדְּבוּר עוֹלָה וְבוֹקֵעַ
רְקִיעִים, וְעוֹמֵד בְּמִקוֹם שֶׁצְרִיךְ לַעֲמוֹד, עַד
שֶׁנִּכְנַס הַלַּיְלָה, וְהַנִּשְׁמָה עוֹלָה וְאוֹחֶזֶת
אוֹתוֹ הַדְּבוּר וּמְכַנִּסָּה אוֹתוֹ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ.

דיבור רע נרשם על הנשמה והגוף של
האדם שדיבר

וְכֹאֲשֶׁר זֶה הַדְּבוּר אֵינוֹ כְּרָאוּי, וְהוּא דְבוּר
מְדִיבּוּרִים הַרְעִים אוֹ מַלְשׁוֹן
הַרְעָה, דְבוּר זֶה עוֹלָה לְמִקוֹם שֶׁעוֹלָה, וְאֵז
נִרְשָׁם זֶה הַדְּבוּר וְאוֹתוֹ הַחֵטָא עַל זֶה

נְשִׂאתָ עֵינַי חֲטָאתִי סָלָה: וְעַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מְצֵא רַק לְשִׁטְףָּ

זוהר תהלים

”אודה עלי פשעי לה”

קָשֶׁר נִמְצְאת בְּקִשְׁתּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִי הַחֶכֶם לְבַקֵּשׁ בְּקִשְׁתּוֹ כְּמוֹ דוֹד הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא הִיָּה שׁוֹמֵר אֶת פֶּתַח הַמֶּלֶךְ? אָמַר לוֹ רַבִּי חִיָּיא, וְדַאי כִּף הוּא, וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה לְמַדָּה אוֹתָנוּ אֶת דַּרְכֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ כְּדִי שְׂנַדַּע לְלַכֵּת אַחֲרָיו, כְּמוֹ שְׂנַאָמַר (דברים יג) אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ וְגו'.

פסוק הזה קשה

חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי אִמְרַתִּי
אוֹדָה עָלַי פְּשָׁעֵי לָהּ וְאִתָּהּ

נְשִׂאתָ עֵינַי חֲטָאתִי סָלָה (לב, ה): [זוהר תורה:
זוהר חלק ג' פ' ויקרא דף כ.] אמר רבי חייא,
כל זה המקרא קשה, ביתור לשון, שהרי
ב”אודה עלי פשעיי” היה די, ומהו
”חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי”, ואחר
כך ”אודה עלי פשעיי לה”, ועוד שהרי
אודה עלי פשעיי לך היה צריך לומר.

עיקר הוידוי הוא למלכות כדי שיוכל ליכנס
לפנים

א”א דוד כל דבריו ברוח הקודש אמרם,
ולמלכות השמים אמר, לפי שהיא
השליח מן התחתונים לעליונים, ומן
העליונים לתחתונים, ומי שמבקש
מהמלך, צריך להודיע לה בתחלה, ועל כן
”חטאתי אודיעך” [למלכות השמים אמר].

להתודות לפני ז”א עד שורשו שבבינה

”וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי”, מן צדיקו של עולם,
אמרתי ”אודה עלי פשעיי לה”, זה

הַפְּסוּק הַזֶּה קָשֶׁה בְּכֹל, בְּרַב דְּבָרִים,
שֶׁהָרִי בְּאוֹדָה עָלַי פְּשָׁעֵי מִסְפִּיק,
מֵה זֶה חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי,
וְאַחַר כֵּף אוֹדָה עָלַי פְּשָׁעֵי לָהּ? וְעוֹד,
שֶׁהָרִי אוֹדָה עָלַי פְּשָׁעֵי לָהּ, לָךְ הִיָּה צְרִיף
לְהִיּוֹת!

הודאה למלך ונשיאת החטא זה עתיקא
קדישא

א”א דוד, את כל דבריו הוא אמר ברוח
הקדוש, ואמר את זה למלכות
השמים, משום שהוא שליח מהתחתונים
אל העליונים, ומעליונים אל התחתונים,
ומי שרוצה את המלך, הוא מודיע לה
בראשונה. ועל כן חטאתי אודיעך, (למלכות
השמים אמר) ועוני לא כסיתי, מצדיקו של
עולם. אמרתי אודה עלי פשעיי לה - זהו
המלך הקדוש שכל השלום שלו, והשלום
שצריך אדם להכניס לפניו - בהודאה.
שהרי כף נקרבים שלמים בהודאה,
שכתוב על זבח תודת שלמיו. ואתה נשאת
עון חטאתי סלה. זה למעלה למעלה,
המקום שהעתיק הקדוש שרוי. משום כף
הפסוק הזה אוחו בכל.

”אחרי ה' אלהיכם תלכו”

[זוהר פ' ויקרא (דף כ ע”ב)] כמו זה מי שמבקש
בקשתו למלך, צריך ליחד את השם
הקדוש ברצונו, ממטה למעלה וממעלה
למטה, ולקשר הכל בקשר אחד, ובאותו

— תהלים — זוהר תהלים —

מלך הקדוש שכל השלום שלוֹמִיָּה, והשלמות שצריך האדם להכניס לפניו הוא בהודאה־מִט, שהרי שלמים נקרבים בהודאה, שנאמר: "עַל זֶבַח תוֹדַת שְׁלָמִי" (ויקרא ז, יג).

מי שמתודה ובוכה על חטאיו מתקבלת תפלתו

ואם הוא מתודה עליהם לפני הקדוש ברוך הוא, ומתבייש ממנו, הקדוש ברוך הוא יחוס עליו, ויתגבר רחמים על דין, וכל שכן אם הוא בוכה עליהם, שהרי כל פתחים הסתומים הוא פותח, ונתקבלה תפלתו.

להתודות הוא כבוד למלך

ועל כן ודוי החטאים הוא כבוד המלך, להגביר רחמים על דין, ועל זה כתוב: "זֶבַח תוֹדָה יִכְבְּדֵנִי" (תהלים נ, כג), מהו "יִכְבְּדֵנִי", שני כיבודים הם, אחד למעלה ואחד למטה^ג, אחד בעולם הזה ואחד בעולם הבא.

למעלה למעלה שארך שורה, היינו במקום אבא ואמא

"וַיֵּאָתֶּה נְשֹׂאת עֶוֹן חַטָּאתֵי סֵלָה", זה למעלה למעלה, מקום שהקדמון הקדוש שוכן, לפיכך מקרא זה כולל הכלי־א.

ליחד בבקשתו את כל המדות העליונות

בדמיון זה, מי החפץ לתבוע בקשתו מאת המלך, צריך לייחד שם הקדוש בבקשתו, מלמטה למעלה, ומלמעלה למטה, ולקשור הכל בקשר אחד, ושבוזה הקשר תהיה נמצאת בקשתו.

מי שאינו מתודה אין פותחין לו שערי תשובה **עוד** יש ללמוד מכאן, שכל איש

זיו הזהר

קדישא שריא, והיינו ג' הראשונות, כתר חכמה בינה, ששם י"ג מדות הרחמים, ומשם יתמשך על ידי התפארת נשיאת עון להחוטא, ויש לומר, שאות סמ"ך שתמונתה עגולה וסתומה מכל צד, מורה על אור המקיף לכל, שהוא הכתר מופלא ומכוסה, שעליו נאמר: "שֵׁשׁ חֲשָׁף סִתְרוֹ סְבִיבוֹתָיו סִתְרוֹ" (תהלים יח, ב), אות למ"ד רמז על חכמה שהוא לשון לימוד השייך לחכמה, ואות ה' רמז על בינה, ששורשה ה' הראשונה מן השם הוי"ה ברוך הוא, ואם שגיתי השי"ב. נא. פירוש, שזה הפסוק כולל מן מלכות עד הכתר. נב. הכבוד שלמעלה, היינו תגבורת

מח. כוונתו על ג' המדרגות, מלכות יסוד ותפארת, עבירה קלה שנקראת חטא, נוגע הפגם רק במלכות, גדולה שנקראת עון, מגיע הפגם ליסוד, היותר גדולה שנקראת פשע, מגיע הפגם לתפארת שנקרא מלך, שכל השלום שלו, ובוזה יתורץ לשון הכפול שבוזה הפסוק. מט. פירוש, בוידוי של הבעל תשובה. נ. כאן רבו הפירושים, ודברי זוהר הקדוש כפטיש יפוצץ סלע, ולי הפעוט נראה לפרש, ואת"ה מוסב על התפארת, שעל ידי הוידוי עם תשובה, ישא וימחול התפארת עון חטאתו בכח של סל"ה, ותיבת סל"ה רמז על לעילא לעילא אתר דעתיקא

זוהר תהלים

מזוני באריך אנפין תלוי שהוא למעלה
מז"א

"על זאת יתפלל כל חסיד אליה לעת מצא"

(לב, ו): [זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' אחרי דף
עט:]: רבי יוסי מצא לרבי אבא, שהיה יושב
וקורא מקרא זה, שכתוב: "השליך על ה'
יהבך והוא יכללך" (תהלים נה, כג), "על"
דוקא, שהרי מזון תולה במזלג.

על זאת, למעלה מזאת, שיתפלל לז"א
לעת מצא-זיווג טוב

רבי יהודה היה קורא, "על זאת יתפלל
כל חסיד אליה לעת מצא", "על
זא"ת" ודאיני, "לעת מצא", זה נתבאר.
לעת מצא כשז"א קרוב אלינו. אבל "לעת
מצא", כמו שכתוב: "דרשו ה' בהמצאו
קראו בהיותו קרוב" (ישעיהו נה, ו) ג.

לעת מצא כשיש די שפע

דבר אחר "לעת מצא", בשעה שהנהרות
מתפשטים ונמשכים, ומשפיעים
להאבות ומתברכים כלם.

מזונות תלויים במזל

על זאת יתפלל כל חסיד אליה לעת מצא
רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו

(לב, ו): [זוהר ויקרא פרשת אחרי מות (דף ע"ט:)]

זיו הזוהר

מסוב על ה' דהיינו תפארת, וכן גם לעת מצא.
נו. דורש לעת מצא בעת השפעת השפע מן
הבינה להאבות שהם חסד גבורה תפארת,
ומתברכים כולם, היינו שאר הספירות נצח הוד
יסוד מלכות, ועל זה מרמז תיבת מצ"א, מ' היינו

המתודה על חטאיו ה' בעצמו דן אותו

[זוהר חלק ג' פ' פנחס דף רלא.] רבי שמעון
אמר, מי שמתודה ומפרש חטאיו, לא
נמסר דינו אלא ביד המלך הקדוש בלבדו,
ומי שהקדוש ברוך הוא דיין אותו, הוא
לטוב, ועל כן ביקש דוד המלך ואמר,
"שפטני אלהים" (שם מג, א), אתה ולא אחר,
וכן שלמה אמר "לעשות משפט עבדו"
(מלכים א' ח, נט), הוא ולא אחר, וכל בית דינו
נבדלים ממנו.

לפרש החטא של כל אבר

ולכן נצרך לנו לפרש החטאים של כל
אבר ואבר בהודוי, וכל מה
שחטאנו בפרטיות, זהו שכתוב: "חטאתי
אודיעך וגו'", ואחר כך "ואתה נשאת עון
חטאתי סלה".

מודה בקנס פטור

ומה הטעם שכל מי שמפרש חטאיו
בהודוי נבדל הבית דין ממנו, לפי
שהאדם קרוב לעצמו, ואינו נידון על פיו,
וגם שאינו מניח להמקטרג ללמד עליו
חוב, שהרי האדם התקדם ואמר, ולא נתן
מקום לאחר לומר, ובכך הקדוש ברוך הוא
מוחל לו, זהו שכתוב: "ומודה ועזב
ירחם" (משלי כח, יג).

רחמים על דין. נג. פירוש, סתם הוי"ה הוא
התפארת, ועל היינו גבוה משם, שהוא מזלא, רמז
על ג' הראשונות. נד. וכן הוא על זאת, כי זאת
היינו מלכות, ועל" משמעותו גבוה ממלכות, והוא
התפארת. נה. מביא ראייה שלשון בהמצאו

מִיָּסִי יוֹסִי מְצָא אֶת רַבִּי אֲבָא שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב וְקוֹרֵא אֶת הַפְּסוּק שְׁכָתוּב, (תהלים נה)

הַשְּׁלֹף עַל הַיְּהִבָּה, עַל דְּוָקָא. שְׁהִיָּה מְזוֹנוֹת תְּלוּיִים בְּמִזְל. רַבִּי יְהוּדָה הָיָה קוֹרֵא, (שם לב) עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצָא. עַל זֹאת וְדָאֵי. לְעֵת מְצָא, הָרִי בְּאַרְנוֹ. אֲבָל לְעֵת מְצָא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה נה) דְּרָשׁוּ ה' בְּהִמְצָאוֹ קְרָאֵהוּ בְּהִיּוֹתוֹ קְרוּב. דְּכָר אַחַר לְעֵת מְצָא - בְּשַׁעַה שְׁנֵהָרוֹת שׁוֹפְעִים וְנִמְשָׁכִים, וְהָאֲבוֹת נְהַנִּים, וְהַכֹּל מִתְבָּרְכִים. רַק לְשִׁטָּף מִיָּסִי רַבִּים, מִי זֶה הַשְּׁטָף מִיָּסִי רַבִּים? זֶהוּ עֵמֶק הַנְּחָלִים וְהַנְּהָרוֹת, שְׁמִי יִזְכֶּה לוֹ וְיִזְכֶּה לְהַתְקַרֵּב וְלַעֲלוֹת לְשָׁם. זֶהוּ שְׁכָתוּב בּוֹ, (תהלים לה) רַק לְשִׁטָּף מִיָּסִי רַבִּים אֲלִיוֹ לֹא יִגְיַעוּ, שְׁהִיָּה לֹא זוֹכִים וְלֹא יְכוּלִים.

דוד בקש לשכנה המגינה על האדם שתשמור עליו מהיצר הרע

”אֲתָהּ סֵתֵר לִי מִצַּר תִּצְרְנִי רְנִי פְּלִטָּה

תְּסוּבְּבִנִי סֵלָה” (לב, ז): [זוהר חלק א’

פ’ וישלח דף קענח:] פתח רבי יוסי ואמר, “אתה סתר לי”, זה הקדוש ברוך הוא שהוא סתר ומגן לאדם ההולך בדרכי התורה, והוא נסתר בצל כנפיו, שלא יוכלו להרע לו, “מצר תצרני”, מלמעלה ומלמטה, למעלה יש לו לאדם שונאים, למטה גם כן כך, ומי הוא זה יצר הרע, שהוא שונא למעלה ושונא למטה, ואלמלא יצר הרע לא היה נמצא שונאים לאיש בעולם, לפיכך “מצר תצרני”.

ה' מגן להולכים בדרך התורה

אֲתָהּ סֵתֵר לִי מִצַּר תִּצְרְנִי רְנִי פְּלִטָּה

תְּסוּבְּבִנִי סֵלָה (לב, ז): [זוהר בראשית

פרשת וישלח (דף קעח ע"ב)] פתח רבי יוסי ואמר, (שם לב) אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה. אתה סתר לי - זה הקדוש ברוך הוא שהוא סתר ומגן לאדם שהולך בדרכי התורה, והוא מסתתר בצל כנפיו, שלא יוכלו להרע לו. מצר תצרני - מלמעלה ומלמטה. למעלה יש לאדם

עצם אור הבינה אין יכולים להשיג ולקבל

”רַק לְשִׁטָּף מִיָּסִי רַבִּים” (לב, ז): איזה שטף

מים רבים, זה עומק המעינות והנהרות, כי מי יזכה להתקרב ולעלות שמה, זהו שכתוב בו, “רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו”, שהרי אין ביכולת לזכות לזה.

זיו הזוהר

מבועין ונהרין, היינו העולמות של חכמה ובינה, ששם הוא שטף מים רבים, היינו השפעת השפע בתמידיות, ומי יזכה לעלות שם ישר בעבודתו לגרום שם איזו הטבה, כי שם אין שייך שום הטבה מאיזה נברא שבעולם, ופעולת העבודה

בינה, צ"א היינו הוי"ה אדני" תפארת ומלכות, וזאת העת מובן שהיא שבת ר"ח ומועדים, שאז העת מסוגל שיפעלו ישראל בעבודתם ובתפלתם, שהז' ספירות יתעלו ויתיחדו לקבל שפע מן הבינה, ולהשפיע לכל. נז. עמיקא היינו הכתר,

—== זוהר תהלים ==—

השירים שאמר דוד הפולך נאמרו ברוח הקדש.

בא ראה, בשירים ותשבחות הללו שאמר דוד יש בה סודות ודברים עליונים בסודות החכמה, משום שכלם נאמרו ברוח הקדש, שהיה שורה רוח הקדש על דוד והיה אומר שירה, ולכן כלם נאמרו בסודות החכמה.

דברי השיר נעשים חומות המגינים

"רַנִּי פִּלְטֵ תְּסוּבְּבֵנִי סֵלָה" (לב, ז): יסובבני סלה היה צריך לומר, מהו "תְּסוּבְּבֵנִי", אלו

יריבים, אף למטה כף גם, ומיהו? זהו יצר הרע שהוא צר למעלה וצר למטה, ואלמלא יצר הרע - לא נמצא בעל ריב לאדם בעולם. בשביל כף מצר תצרני.

ישנם שירות ותשבחות שמסגלים להצלה רַנִּי פִּלְטֵ תְּסוּבְּבֵנִי סֵלָה, היה צריך לכתב יסובבני סלה, מה זה תְּסוּבְּבֵנִי? אלו שירים שיש בהם דרגות להצלה, תְּסוּבְּבֵנִי בָהֶם לְהַצִּילֵנִי בְּדַרְךָ. ופסוק זה הוא גם כסדר וגם למפרע, מצד זה ומצד זה.

זיו הזוהר

ואם נרצה ליהנות מן אותו המאור, צריך כל אחד להכין בביתו עששית לזה, ולעשות פעולת החיבור, ואז יתמשך אליו אור מן המקור, ואם לא נעשה בבית ההכנה וההתקשרות, אז לא יבוא הביתה אור ההוא, אף על פי שזרם האלקטרין מן המכונה הגדולה לא נפסק, והמבין יבין את הנמשל, שאין לו דמיון עצמי אל המשל, שהוא רק כדי לשבר את האוזן, ואין כאן המקום להאריך בזה, כי זה כל עיקר חכמת הקבלה, להבין איך שאפשר להיעשות כל מיני שינוים שבעולם מן השמים, אף על פי שכתוב: "אני ה' לא שניתני", ומה שאמר רבי שמעון בר יוחאי שעבודת ישראל מגיע עד אין סוף, רצה לומר שגורמת המשכת השפע משם למטה באמצעות ז' ספירות התחתונות שיתנשאו להתמלא בשפע מן ג' ספירות הראשונות, אשר שם שטף מים רבים בלי הרף, וזה נעשה על ידי הענג והשעשועים וריח הניחוח של עבודת ישראל, העולה למעלה אל הז' ספירות, והן מתנשאות בזה למעלה מעלה, ומזדווגות ומקבלות משם שפע להשפיע למטה, כי רק לבעבור זה הענג והשעשועים וריח הניחוח של עבודת ישראל נברא העולם, והמעמיק בחכמת הקבלה, יבין ענין עמוק הזה מן ספרי

של תורה ותפלה הוא רק לגרום עליית ז' ספירות התחתונות, שיזדווגו תפארת ומלכות, לקבל שפע מן השטף מים רבים, ולהשפיע לשאר העולמות ולעולם הזה, ענין זה עמוק מאד, כי באיזה מקומות בווהר הקדוש איתא שעבודת ישראל מגיע עד אין סוף, אבל אין סתירה, והענין הוא כמו שכתבתי בקצור, כי שם בגבוה שעל גבוה, אין שייך לומר שעבודת הנברא תפעל או תגרום הטבה והוספה, להרבות שפע או להיטיב השפע, כי שם ישטוף שטף מים רבים, מים טובים מאד, בלי השתנות ובלי הפסק, ככתוב: "אני ה' לא שניתני" (מלאכי ג, ז), וכל ענין תועלת של עבודת ישראל בתורה ותפלה ומצות, הוא לגרום עליית ז' ספירות התחתונות אל ג' ספירות הראשונות, לקבל משם שפע, ולגרום הזדווגות תפארת ומלכות, להשפיע אותו השפע לעולמות ולבריות, ובהן נשתנה השפע בהשגחה עליונה לפי מצב ומדרגת הנבראים, ויובן הדבר מעט מן המעט, על דרך משל, שהוא רחוק מאד מן הנמשל, והוא כמו שאנו רואים במאור האלקטרין, שבמקום רחוק עומדת מכונה גדולה, שממנה נזרם בלי הפסק זרם הבל האלקטרין, ונמשך משם זרם האלקטרין לכמה מקומות רחוקים בלי שיעור,

ח אֲשָׁבִילָךְ וְאוֹרְךָ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ אֵינְעֶצֶה עֲלֶיךָ עֵינַי: ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין
הָבִין כְּמִתְגַּן וְרִסָן עֲדִיו לְבָלוּם בַּל קָרִב אֵלֶיךָ: י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרִשְׁעֵי וְהַבּוֹטֵחַ

זוהר תהלים

בני אדם לא יתנהגו כבהמות

והכתוב מכריז ואומר "אל תהיו כסוס
כפרד אין הבין", במה נבדלים
אנשים מן סוס ופרד, בקדושת גופותם,
להמצא בשלמות נעלה מהכל.

רק בזמנים ידועים ולא בכל עת שהוא רוצה
ועל כן הזיווג של אנשים הוא בזמנים
ידועים, לכוון הרצון להתדבק בו
בהקדוש ברוך הוא.

בחצות הלילה הוא העת רצון להזדווג

והרי העירו, שבחצות הלילה הקדוש
ברוך הוא נכנס בגן העדן,
להשתעשע עם הצדיקים, וכנסת ישראל
משבחת לו להקדוש ברוך הוא, והיא עת
רצון להתדבק בהם^ט, והחברים העמלים
בתורה, משתתפים בה בכנסת ישראל
לשבח למלך הקדוש, ועוסקים בתורה,
שאר האנשים אז היא עת רצון לזיווג
שלהם להתקדש בקדושת הקדוש ברוך
הוא, ולכוון הרצון להתדבק בו.

תלמידי חכמים משבת לשבת

ואותן החברים שמתגעעים בתורה, זיווג
שלהם הוא בשעה שזיווג אחר

אותן החומות שיש בהן מדרגות להצלה,
תסובבני בהן להצילני בדרך, ומקרא זה
הוא כסדר והוא למפרע^ט, מצד זה ומצד
זה.

שירות ותשבחות של דוד נאמרו ברוח הקודש

בוא וראה באלה שירות ותשבחות שאמר
דוד, יש בהן סודות וענינים עליונים
בסודות החכמה, לפי שכלן ברוח הקודש
נאמרו, שהיה שורה רוח הקודש על דוד
והיה אומר שירה, ולפיכך כלן בסודות
החכמה נאמרו.

אנשים על ידי תאותיהם אין מתקרבים
לה' יתברך

"אל תהיו כסוס כפרד אין הבין וגו'" (לב,
ט): [זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' תזריע דף

מ:ט] אמר רבי אבא, ראיתי לאותן בני
העולם, שאין משגיחים, ואין יודעים
בכבוד רבונם, נאמר בהם בישראל, "אֲשֶׁר
הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים" (ויקרא כ, כד),
"לְהִיּוֹת לִי" (שם פסוק כו), וכתוב:
"וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִיַּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי
ה'" (ויקרא יא, מד), אם הם מרוחקים, איה
היא קדושה שלהם, הלא רצון שלהם
נתרחקה ממנו.

זיו הזוהר

היא סגולה למגפה רחמנא ליצלן. נט. פירוש,
בשניהם יחד, או בזה לבדו, או בזאת לבדה.

הקבלה, ורבי יוסי מרמז סוד זה בקיצור מאד.
נח. פירוש, שנוכל לאומרו ישר והפוך, כידוע שזאת

זוהר תהלים

צדיקי אמת, ונקראים בני המלך, בנים קדושים.

הרשעים מומשיכים לבניהם נפש חצופה

אוי להם להרשעים, שכלם עזי פנים ומעשיהם בעזות, לפיכך נוחלים בניהם נפש פרוצה מצד הטומאה, כמו שנאמר: "וְנִטְמָתָם בָּם" (ויקרא יא, מג), הבא להטמא מטמאין לו.

סרסורי גיהנם מושכים אנשים לגיהנם

ועל כן כתוב: "אל תהיו פסוס פפּרד", שהם בעלי זנות על כלם סא, "אין הִבִּין", אל יתנהגו האנשים כבהמות בדרך זה, שאם יתנהגו כן זהו עונשם, כתוב כאן "אין הִבִּין", וכתוב: "וְהַכְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה וְהֵמָּה רְעִים לֹא יִדְעוּ הִבִּין" (ישעיהו נו, יא), כלומר יענשו שיודמן להם אותן שנקראים עזי נפש סא, מפני מה, לפי ש"לא ידעו שְׂבָעָה", כמו שכתוב: "לְעֹלֹקָה שְׁתֵּי כְּנוֹת הֵב הֵב" (משלי ל, טו), לפי שהם הֵב הֵב, "לא ידעו שְׂבָעָה", "כָּלֶם לְדַרְכֵם פָּנוּ, אִישׁ לְבַצְעוֹ מִקְצָהוּ", "וְהֵמָּה רְעִים", מהו רועים, אלו הם המושכים ומנהיגים את האדם לגיהנם, שהרי סרסורי הגיהנם הם. וכל זה מי גרם

נמצא, וזה משבת לשבת, לכוון הרצון להתדבק בו בהקדוש ברוך הוא ובכנסת ישראל, שאז היא עת רצון שמתברכים כלם עליונים ותחתונים.

אם עושים כבהמות אינם קדושים

ואם האנשים מרוחקים ממנו, ועושים כבהמות, איה היא הקדושה שלהם, להמצא קדושים, איה אותן נפשות קדושות שממשיכים מלמעלה, ושלמה המלך צעק ואמר "גם בלא דעת נפש לא טוב" (משלי יט, ב), מי הוא דעת, זה הקדוש ברוך הוא, נפש לא טוב, זאת הנפש שממשיכים במעשה זיווגם לא טוב, שהרי מן צד הטומאה נמשכות עליהם נפשות, שאינן טוב, לפי שאין מכוונים לבם להקדוש ברוך הוא.

המקדשים עצמם בשעת הזיווג מומשיכים נשמות קדושות לבניהם

[זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' קדושים דף פ. רבי אלעזר אמר, זכאים הם הצדיקים העמלים בתורה, ויודעים דרכי הקדוש ברוך הוא, ומקדשים עצמם בקדושת המלך, ונמצאים קדושים בכל, ולכן ממשיכים רוח של קדושה מלמעלה, ובניהם כלם

זו הזוהר

משמשי הגיהנם, "לא ידעו שְׂבָעָה", וצועקים הֵב הֵב לנו אותן הרשעים, שלא ידעו שבעה בחייהם, "וְהֵמָּה רְעִים", רצה לומר מנהיגים לגיהנם את אלה שלא ידעו הבין, ועל פי זה יפורש כאן הכתוב: "אל תהיו פסוס פפּרד אין הִבִּין", כלומר הזהרו שלא תיענשו מהכלבים עזי נפש, שיש להם שליטה על לא ידעו הבין.

ס. שאז התדבקות מחשבתם בשניהם יחדו. סא. כאומרם ז"ל ששה דברים בסוס, ואחד מהם שלהוט בזנות, והיינו זרמת סוסים. סב. כאן נלקה הזהר בבית הדפוס בחסר יתיר חליף, וגירסא הנכונה כנזכר כאן, "עזי נפש" אלו משמשי הגיהנם, ופירוש הכתוב הוא שהכלבים עזי נפש שהם המשחיתים

— זהו זה תהלים —

שנמצא זיווג אחר, וזה משבת לשבת, לכונן הרצון לדבק בקדוש ברוך הוא ובכנסת ישראל, שהיא עת רצון שהכל מתברכים, העליונים והתחתונים.

יכון לבו לה'

אם בני אדם התרחקו ממנו ועושים כבהמות, איפה הקדשה שלהם שימצאו קדושים? איפה הנפשות הקדושות שמושכים מלמעלה? ושלמה המלך צווח ואומר, (משלי יט) גם בלא דעת נפש לא טוב. גם בלא דעת, מי הוא הדעת? זה הקדוש ברוך הוא. נפש לא טוב - זוהי הנפש שהם מושכים במעשיהם. לא טוב, שהרי מהצד האחר נמשכות עליהם נפש שאינה טוב, משום שלא מכונים לבם לקדוש ברוך הוא.

שלא לדחות את השעה ללא פונה בה'

מי שמתלהט ביצר הרע בלי רצון וכונת הלב לקדוש ברוך הוא, מהצד של יצר הרע נמשכת עליו נפש שאינה טוב. זהו שכתוב גם בלא דעת נפש לא טוב ואין ברגלים חוטא. מי שהוא אץ ברגלים ודוחה את השעה בלי רצון קדוש - חוטא, חוטא ודאי בכל.

מכות רעות שורות במי שחוטא.

[זוהר ויקרא פרשת תוריע דף נ"א ע"א] ועל זה שורות מכות רעות בבני אדם, ומעידים בפניהם על חצפתם, להראות שהנה הקדוש ברוך הוא מואס בהם ואין דעתו בהם, עד שהם זוכים ומכשירים את מעשיהם כמקדם ומתברכים. ועל

להם, לפי שלא ידעו הבין, שלא התקדשו בזיווג שלהם כמו שנצרך.

והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה'

אל תהיו כסוס כפרד אין הבין (לב, ט):

[זוהר ויקרא פרשת תוריע דף (מס ע"ב)] אָמַר

רבי אבא, ראיתי אותם בני העולם שלא משגיחים ולא יודעים בכבוד רבונם. כתוב בישׂראל, (ויקרא כ) אשר הַבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי. וכתוב (שם) והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה'. אם הם מתרחקים, איפה הקדשה שלהם? הרי רצונם התרחק ממנו, והכתוב מכריז ואומר, (תהלים לב) אל תהיו כסוס כפרד אין הבין. במה נפרדים בני אדם מסוס ופרד? בקדשת עצמם, שימצאו שלמים ורשומים מהכל.

התדבקות אל ה' בחצות

ועל כן זיווגם של בני אדם הוא בזמנים ידועים, לכונן הרצון להדבק בקדוש ברוך הוא. והרי העירו, בחצות הלילה הקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן להשתעשע עם הצדיקים, וכנסת ישראל משבחת את הקדוש ברוך הוא, והיא עת רצון לדבק בהם.

העוסקים בתורה מתדבקים בה' בשבת

והחברים שמשתדלים בתורה,

משתתפים עם כנסת

ישׂראל לשבח את המלך הקדוש, ומתעסקים בתורה לשאר בני האדם, אז עת רצון להתקדש בקדשת הקדוש ברוך הוא ולכונן רצון לדבק בו. ואותם החברים שמשתדלים בתורה, הזיווג שלהם בשעה

זוהר תהלים

אסור להתקרב לְמִי שְׁאַיֵנו עוֹסֵק בַּתּוֹרָה.
 שְׂבָךְ שְׁנִינוּ, שְׂכַל מִי שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדֵּל
 בַּתּוֹרָה, אָסוּר לוֹ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו,
 לְהִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ וְלַעֲשׂוֹת עִמּוֹ סְחוּרָה, וְכָל
 שֶׁכֵּן לְלַכֵּת עִמּוֹ בַּדֶּרֶךְ, שֶׁהָרִי אֵין בּוֹ
 אָמוּנָה. (ועל זה) שְׁנִינוּ, כָּל אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ
 בַּדֶּרֶךְ וְאֵין עִמּוֹ דְּבָרֵי תּוֹרָה, מִתְחַיֵּב
 בְּנַפְשׁוֹ. כָּל שֶׁכֵּן מִי מִתְחַבֵּר בַּדֶּרֶךְ עִם מִי
 שְׁאֵין בּוֹ אָמוּנָה, שֶׁלֹּא מִחְשִׁיב אֶת כְּבוֹד
 אֲדוֹנָו וְאֶת שְׁלוֹ, שֶׁלֹּא חָס עַל נַפְשׁוֹ.

אשריהם הצדיקים שמשתדלים בתורה.

רְבִי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִי שֶׁלֹּא חָס עַל נַפְשׁוֹ,
 אֵיךְ יִשְׁלַף נַפְשׁוֹ כְּשֶׁרָה לְבָנוּ? אָמַר
 רְבִי אֶלְעָזָר, תִּמְהַנֵּי עַל הַדּוֹר, וְהָרִי הַדְּבָר
 נֶאֱמַר וְכוּ'. וְעַל זֶה כָּתוּב אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס
 כְּפָרָד אֵין הַבֵּין. אֲשֶׁרִיהֶם הַצַּדִּיקִים
 שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וְיוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמְקַדְּשִׁים אֶת עַצְמָם
 בַּקְּדוּשָׁת הַמְּלֶךְ, וְנִמְצְאִים קְדוּשִׁים בְּכֹל,
 וּמִשׁוּם כֶּךָ שׁוֹלְפִים רוּחַ שֶׁל קֹדֶשׁ
 מִלְּמַעְלָה, וְכָל בְּנֵיהֶם הֵם צַדִּיקֵי אָמֶת,
 וְנִקְרָאִים בְּנֵי הַמְּלֶךְ, בְּנִים קְדוּשִׁים.

אוי להם לרשעים שמעשיהם חצופים.

אוי להם לרשעים, שכלם חצופים
 ומעשיהם חצופים, ומשום כך
 יורשים בניהם נפש חצופה מצד הטמאה,
 כמו שכתוב ונטמתם בם. בא להטמא -
 מטמאים אותו. אל תהיו כסוס כפרד,
 שהם בעלי זנות (של טמאה) על הכל. אין

זה נודעות המכות לכהן, אותן שבאות
 מצד הטמאה ואותן שבאות מהצד האחר.

התורה מעידה בבני האדם

[זוהר ויקרא פרשת קדושים דף (פ' ע"א)] וַיְדַבֵּר
 ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל כָּל עַדַת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי
 קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם. רְבִי אֶלְעָזָר פִּתַּח,
 (תהלים לב): אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הַבֵּין
 וְגו'. בְּכִמָּה פְּעָמִים הַתּוֹרָה מְעִידָה בְּבָנֵי
 אָדָם, כְּמָה פְּעָמִים הִיא מְרִימָה קוֹלוֹת
 לְכָל הַצַּדִּיקִים לְהַעִיר אוֹתָם, וְכָלֵם רְדוּמִים
 בְּשִׁנָּה בַּחֲטָאֵיהֶם (בַּחֲוִירָהם), אֵינֶם
 מִסְתַּכְּלִים וְאֵינֶם מִשְׁגִּיחִים בְּאִיזָה פְּנִים
 יַעֲמְדוּ לְיוֹם הַדִּין הָעֶלְיוֹן, כְּשִׁיתָבַע אוֹתָם
 הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן עַל עֲלֻבוֹן הַתּוֹרָה שֶׁצוּעַקְתָּ
 כְּנִגְדָם, וְאֵינֶם מִחְזִירִים פְּנֵיהֶם מוֹלָה,
 שְׂכָלֵם פְּגוּמִים בְּכֹל, שְׁאֵינֶם יוֹדְעִים אֶת
 אָמוּנַת הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן, אוֹי לָהֶם וְאוֹי
 לְנַפְשָׁם!

אם אינו עוסק בתורה אין בו אמונה

שְׁהָרִי הַתּוֹרָה מְעִידָה בּוֹ וְאוֹמַרְתָּ, (משלי ט)
 מִי פְתִי יָסַר הִנֵּה חָסַר לֵב (ואמרה)
 אֲמָרָה לוֹ. מַה זֶה חָסַר לֵב? שְׁאֵין בּוֹ
 אָמוּנָה. שְׁמִי שְׁאֵינּוּ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֵין בּוֹ
 אָמוּנָה וּפְגוּם הוּא מִהַכֹּל. (ואמרה) אֲמָרָה
 לוֹ?! אֲמָרָה לוֹ הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת, כְּמוֹ
 שְׁנֶאֱמַר (תהלים מב) אֲמָרָה לְאֵל סִלְעִי. מַה
 זֶה אֲמָרָה? אֵלֹא לְהַכְלִיל וְלְהוֹסִיף אֶת
 הַתּוֹרָה שֶׁלְּמַעְלָה, שֶׁהִיא קוֹרֵאת לוֹ חָסַר
 לֵב, פְּגוּם מִהָאָמוּנָה.

בִּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְכֶנּוּ: יֵא שְׂמֹחוּ בִּיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל:

זוהר תהלים

האדם בשמחה עמו, לפי שזאת השמחה של הקדוש ברוך הוא היא, שכתוב: "נגילה ונשמחה בו", בו ביום, בו בהקדוש ברוך הוא, והכל ענין אחד.

כאשר הרחמים מתעוררים שמחים תפארת ומלכות

"שמחו בה", כאשר הדינים נכפפים, ורחמים נתעורר, וכאשר נתעורר רחמים, אז "וגילו צדיקים", צדי"ק וצד"ק נתברכים כאחד, נקראים צדיקים כמו שנתבאר, שהרי הם נתברכים ומברכים לעולמות, ומשמחים לכל העולמות, "והרנינו כל ישרי לב", אלו בני האמונה, להתקשר בהם.

על ידי עובדין דלתתא איתער עובדין לעילא

ובב"ב נצרך עשיה למטה, לעורר למעלה, כמו שביארו שעל ידי העשיה שלמטה נתעורר העשיה שלמעלה.

שְׂמֹחָה בַּמוֹעֵד

שְׂמֹחוּ בְּיָי וְגִילוּ צְדִיקִים (לב, יא): וויקרא פרשת אמור דף (קה ע"א) [רבי אבא פתח, (תהלים לב) שְׂמֹחוּ בַּה' וְגִילוּ צְדִיקִים, (שמחו בה', כמו שנאמר) וְכָתוּב (שם קיח) זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ. וּפְרָשָׁה, שְׂהָרִי בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (במועדים) צָרִיף לְשִׂמְחָה וּלְהָאִיר פָּנִים, וְיִמְצָא אָדָם

הבין, שלא ישתדלו אנשים בדרך הזו. שאם כך, כתוב כאן אין הבין, וכתוב שם (ישעיה נז) וְהַפְּלָבִים עָזִי נֶפֶשׁ לֹא יָדְעוּ שְׂבָעָה וְהִמָּה רַעִים לֹא יָדְעוּ הַבֵּין. כלומר, יהיו מזדמנים אותם שנקראים עזי נפש. מה הטעם? משום שלא ידעו הבין.

עונשו של אינו מתקדש

והמה רעים, מה זה רעים? אלו אותם המוכילים והמנהיגים את האדם לגיהנם. לא ידעו שבעה, כמו שנאמר (משלי ל) לַעֲלוּקָה שְׁתֵּי בְּנוֹת הַבַּיִת. משום כך שהם הב הב, לא ידעו שבעה. כלם לדרך פנו איש לבצעו מקצהו. שהרי הם תירי הגיהנם. וכל זה מי גרם להם? משום שלא התקדשו באותו זנוג כמו שצריך. ועל זה כתוב, קדשים תהיו פי קדוש אני ה'. אמר הקדוש ברוך הוא, מכל שאר העמים לא רציתי להדביק בי אלא רק ישראל, שכתוב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה'. אתם, ולא שאר העמים. (ועל כן כתוב כאן קדוש) משום כך (קדשים תהיו דוקא).

בני ישראל שמחים בה' ביום טוב

"שְׂמֹחוּ בַּה' וְגִילוּ צְדִיקִים וְגו'" (לב, יא): [קה] זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' אמור דף קה. אמר רבי אבא, כתוב: "זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ" (תהלים קיח, כד), הרי ביארו שבמועדים חפץ הקדוש ברוך הוא שנשמח לו ולהאיר לו פנים, ושימצא

זוהר תהלים

על ידי עובדין דלתתא איתער עובדין
לעילא

ובב"ל צריך מעשה למטה לעורר למעלה.
בא ראה, מי שאמר שלא צריך

מעשה בכל, או דברים להוציא אותם
ולעשות בהם קול, תפח רוחו. והרי כאן
הפרשה הזו תוכיח, הדלקת הנרות וקטרת
הבשמים, (כאחד, משום) שכתוב שמן וקטרת
ישמח לב. (ובזה) ובמעשה הזה נמצאת
הדלקה למעלה ושמחה למטה (הדלקה
ושמחה למעלה ולמטה) והתקשרות יחד כראוי.
(ובמעשה שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה) אמר רבי
יהודה, המזבח שלמטה מעורר מזבח אחר.
הכהן שלמטה מעורר כהן אחר. במעשה
שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה.

בשמחה, משום שאותה שמחה היא של
הקדוש ברוך הוא, שכתוב נגילה ונשמחה
בו - ביום. בו - בקדוש ברוך הוא, והכל
דבר אחד.

כאשר יש רחמים יש חוד והשפעות

שמחו בה', כשהדינים נכנעים
ומתעוררים רחמים, וכאשר
מתעוררים הרחמים, אזי וגילו צדיקים,
(כתוב) צדיק וצדק מתברכים יחד,
שנקראים צדיקים, כמו שנתבאר, שהרי
אלו מתברכים (מברכים) לעולמים, ושמחים
לעולמים כלם. והרנינו כל ישרי לב - אלו
בני האמונה, להקשר להם.

לג א רַנְנוּ צְדִיקִים בַּיהוָה לְיֹשְׁרִים נְאֻחַ תְּחַלֵּה: ב הוֹדוּ לַיהוָה כְּבִנּוֹר בְּנִבְלַ עֲשׂוֹר וּמְרוּ לוֹ: ג שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חֲדָשׁ חִיטִּיבוּ נֶגֶן בְּתִרוּעָה: ד כִּי יֵשֶׁר דְּבַר יְהוָה וְכָל מַעֲשָׂהוּ בַּיָּמוֹנָה: ה אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְהוָה מְלֶאכֶה הָאָרֶץ: ו בְּדַבַּר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל

לאשה שבניה מתים

רננו צדיקים וגו' (לג, א): [שימוש תהלים לפרק לג]. לאשה שבניה מתים. אמור אותו עם שם שלו על שמן זית ומשח אותה. עוד למקום שיש בו צרה ח"ו יאמרו בני המקום זה המזמור. השם שלו יה-וה. י' מן "ביה-וה, ה' מן "הודו, ו' מן "עצת יהוה, ה' מן "היוצר.

זוהר תהלים

בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ

בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם (לג, ו): [זוהר - בראשית פ' וירא

(דף קיח:)] שִׁנִּינוּ בְּכַרְיָתָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל מָה שֶׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵינוֹ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֵלָא בְּדַבּוֹר. שְׂכִינָן שְׂאֵמַר מִמְּקוֹם קִדְשָׁתוֹ יֵהָא כַּךְ - מִיַּד נַעֲשֶׂה. בֵּא רְאֵה כַח גְּבוּרָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכַתוֹב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. שְׂאֵמַר רַבִּי

יֹחָנָן [יהודה], מָה זֶה שְׂכַתוֹב (שמות יב) וְעִבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מְלֶאכֶךְ וְגוֹ? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מְכַאן לְמַדְנֵנוּ כַח גְּבוּרָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמַעֲלָתוֹ שֶׁהוּא גְבוּיָה עַל הַכֹּל. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר זֶה שֶׁל מִצְרַיִם מְזוּהָמָת וּמְטוֹנָפֶת, וְאֵין רְאוּי לְשַׁגֵּר מְלֶאכֶךְ וְלֹא שָׂרָף, דְּבַר קָדוֹשׁ בֵּין רְשָׁעִים אֲרוּרִים מְטוֹנָפִים, אֵלָא אֲנִי עוֹשֶׂה מָה שְׂאֵין יְכוּל לַעֲשׂוֹת מְלֶאכֶךְ וְלֹא שָׂרָף וְלֹא שְׂלִיחַ. שְׂאֵנִי

"אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד ה' מְלֶאכֶה

הָאָרֶץ" (לג, ה): [זוהר חלק ג' דף רצב]. אמר רבי שמעון, בוא וראה כאשר נמתק צד"ק ההיא ממשפ"ט אז נקראת צדקה סי והעולם נמתק בחסד ונתמלא ממנו, זהו שכתוב: "אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד ה' מְלֶאכֶה הָאָרֶץ".

שָׁמַיִם שְׂלֻמְטָה נַעֲשׂוּ בְּדַבַּר שָׁמַיִם שְׂלֻמְעֵלָה

בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם (לג, ו): [זוהר - בראשית פ'

בראשית (דף קג:)] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם. בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ - אֵלוֹ שָׁמַיִם שְׂלֻמְטָה שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּדַבַּר שָׁמַיִם שְׂלֻמְעֵלָה. בְּרוּחַ - שֶׁהוֹצִיא קוֹל עַד שֶׁהִגִּיעַ לְאוֹתוֹ נִהַר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא וְלֹא פוֹסְקִים מִימְיוֹ לְעוֹלָמִים. וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם - כָּל הַתַּחְתּוֹנִים עוֹמְדִים בְּרוּחַ שֶׁהוּא זָכַר.

צָבָאָם: ז כַּיּוֹם כִּינֹר מִי הַיָּם נִתַּן בְּאַצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: ה יִירָאוּ מִיְהוָה אֱלֹהֵי כָל
 הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יִגְוֹרוּ כָּל יֹשְׁבֵי תֵבֵל: ט כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צְוֹה וַיַּעֲמֵד: י יְהוָה
 אֱלֹהֵי הַפִּיר עֲצַת גּוֹיִם הִנְיָא מִחֲשֻׁבוֹת עַמּוּיִם: יא עֲצַת יְהוָה אֱלֹהֵי לְעוֹלָם תַּעֲמֹד
 מִחֲשֻׁבוֹת לְבוֹ לְדֹר וָדֹר: יב אֲשֶׁרֵי חֲגוּי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי הַעָם
 בָּחַר לְנַחֲלָה לֹא: יג מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה אֱלֹהֵי רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם:
 יד מִמִּכּוֹן שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: טו הַיַּעַר יַחַד לִפְנֵי הַמִּכּוֹן אֶל כָּל
 מַעֲשֵׂיהֶם: טז אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרַב חֵיל גְּבוּר לֹא יִנְצַל בְּרַב כַּחַ: יז שֶׁקֶר הַפּוֹסֵם
 לְתִשׁוּעָה וּבְרַב חֵיל לֹא יִמְלֹט: יח הִנֵּה עֵין יְהוָה אֱלֹהֵי אֶל יִרְאוּ לְמִיְחָלִים

— זוהר תהלים —

מתעכבות עד שהקדוש ברוך הוא מוריד אותן למטה.

רבי אלעזר אמר באות אחת נברא העולם בלא אמירה

בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם (לג, ט): [זוהר ח"ג פ' בראשית

(דף ת: מדרש הנעלם) שנינו, בעשרה מאמרות נברא העולם. רבי חייא ורבי נתן אומרים, במאמר אחד נברא, ואיזהו? שכתוב (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו. ורבי אבא אמר, שכתוב (שם) כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צְוֹה וַיַּעֲמֵד. אמירה אחת בלבד.

רבי אלעזר אמר, לא זה ולא זה, אלא באות אחת נברא העולם, בלא אמירה. שלמדנו, רבי אלעזר אמר, אות אחת נטל הקדוש ברוך הוא משמו, ובאותה האות נברא, והינו שאמר רבי אלעזר, מהו שכתוב (שמות טו) מִי כַמְכָה בְּאֵלֵם ה', שיוכל לברא את העולם?

יוסף שהיה טוב עין היה עולי עין

היה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו (לג, יח): [זוהר במדבר פ' נשא (דף ק"ל). האדרא

אומר ממקום קדושותי יהא כך ומיד נעשה, מה שאין המלאך יכול לעשותו. אבל הקדוש ברוך הוא, ממקום קדושתו אומר יהא כך ומיד נעשה מה שהוא רוצה לעשות. ולפיכך לא נעשית נקמה זו על ידי מלאך ושליח, בשביל קלון המצרים, ולהראות גדולתו של מקום שלא רצה שיכנסו בנייהם דבר קדוש, ועל הדרך הזה נאמר אני ולא מלאך. אני יכול לעשותו ולא מלאך.

וברוח פיו כל צבאם

בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם (לג, ט): [זוהר ח"ג פ' אחרי

מות (דף ט"ח:)] בא ראה, בשעה שבאות הנשמות הקדושות ממעלה למטה, ואותם צדיקי העולם שולפים אותם מהמלך ומהגבירה, מעטים הם. שבאותה שעה שיורדת, עומדת לפני המלך, ורצונו של המלך להתבונן בה, כמו שבארנו, בשעה שנושב הקדוש ברוך הוא רוח בכל חיל וחיל של השמים, כל החילות נעשים, ועומדים במקומם. זהו שכתוב וברוח פיו כל צבאם. ומהן

לְחַסְדּוֹ: יֵשׁ לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בְּרַעֲב: כ נִפְשֵׁנוּ חֲבַתָּה לַיהוָה
 עֲזַרְנוּ וּמִגִּנְנוּ הוּא: כֹּא פִי בּוֹ יִשְׁמַח לִפְנֵי פִי בְשֵׁם קְדֹשׁ בְּטַחָנִי: כב יְהִי חֶסֶדְךָ
 יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

זוהר תהלים

רַבָּא קַדִּישָׁא [כְּתִיב (תהלים לג) הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל יְרֵאִיו. וּכְתִיב (זכריה ד) עֵינֵי ה' הִמָּה מְשׁוּטְטִים בְּכֹל הָאָרֶץ. זָכוּ, עֵינֵי יְיָ אֶל יְרֵאִיו, עֵינָא דְלְעִילָא. לָא זָכוּ, עֵינֵי יְיָ הִמָּה מְשׁוּטְטוֹת, עֵינָא דְלְתַתָּא. דְתַנְיָא, מִפְּנֵי מַה זָכָה יוֹסֵף דְלָא שְׁלֵטָא בֵּיה עֵינָא בִישָׂא, מִפְּנֵי שְׁזָכָה לְאַשְׁתַּגַּחָא בְּעֵינָא טְבָא עִילָאָה, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (בראשית מט) בֵּן פּוֹרֵת יוֹסֵף בֵּן פּוֹרֵת עָלֵי עֵין. כְּלוּמַר עַל סַבְת עֵין דְאַשְׁתַּגַּח בֵּיה.

לד א לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְימֶלֶךְ וַיִּגְרְשֵׁהוּ וַיֵּלֶךְ: ב אֲבָרְכָה אֶת
יְהוָה כִּכְלֵ עַת תִּמְיֵד תַּחֲלִתוֹ בְּפִי: ג בִּיהוָה תִּתְחַלֵּל נַפְשִׁי

שימוש תהלים

לילך לדרך

לדוד בשנותו את טעמו וגו' (לד, א): [שימוש תהלים לפרק לד]. כשתלך לפני שר ושלטון אמור אותו עם שם שלו ותמצא חן והשם שלו פל"א. ועוד כשתצא לדרך אמור אותו עם שם שלו ותצליח והוא טוב גם כן לדרוש.

זוהר תהלים

שְׁלַחְנוּ, הַשְׂכִּינָה עוֹמֶדֶת שָׁם, וְהִצַּד הָאָחֵר עוֹמֵד שָׁם. כְּשִׁמְזַמֵּן הָאָדָם לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַשְׂכִּינָה מִתְתַקְּנֶת (בהזמנה זו) לַגִּבִּי מַעֲלָה לְקַבֵּל בְּרָכוֹת, וְהִצַּד הָאָחֵר מִתְכַּוֵּפֵף. (ואם נתקנת בברכות לגבי מעלה והצד האחר אינו בכלל) וְאִם לֹא מִזְמִין הָאָדָם לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִצַּד הָאָחֵר שׁוֹמֵעַ וּמְכַשְׁשׁ לִהְיוֹת לוֹ חֵלֶק בְּאוֹתָהּ בְּרָכָה.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה אֵין הַזְמָנָה בְּשִׁאֵר הַבְּרָכוֹת? אֲלֹא אוֹתוֹ דִּבֵּר הַבְּרָכָה שְׂמֵבְרָכִים עָלָיו, הוּא הַזְמָנָה. וְכֵן וּרְאֵה שְׂכָךְ זֶה, שֶׁזֶה שְׂמֵבְרָךְ עַל הַפְּרִי, אוֹתוֹ פְּרִי הוּא הַזְמָנָה וּמְבָרְכִים עָלָיו, וְאֵין לוֹ חֵלֶק לְצַד הָאָחֵר. וְקֹדֶם זֶה שֶׁהִיָּה אוֹתוֹ פְּרִי בְרִשׁוֹת הִצַּד הָאָחֵר, לֹא מְבָרְכִים עָלָיו, וְכַתּוּב (ויקרא יט) לֹא יֵאָכֵל, בְּשִׁבִיל שְׂלֹא יִבְרְכוּ עַל אוֹתוֹ הַפְּרִי וְלֹא יִתְבָּרֵךְ הִצַּד הָאָחֵר. כִּינֵן שְׂעִיזָא מִרְשׁוֹתוֹ, יֵאָכֵל, וּמְבָרְכִים עָלָיו. וְהִיא הַזְמָנָה לְבְרָכָה. וְכֵן כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם שְׂמֵבְרָכִים עָלֵיהֶם, כָּלֵם

"לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְימֶלֶךְ וַיִּגְרְשֵׁהוּ וַיֵּלֶךְ" (לד, א). [זוהר תורה: זוהר חלק ב' דף קלז:] אמר רבי שמעון הלבנ"ה כאשר נפרדת מן צד הטומאה ביום השבת, בשביל לקבל הארה מן השמ"ש, זה הוא "לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְימֶלֶךְ וַיֵּלֶךְ", ולאחר שנפרדה מן צד ההוא אז מתחברת עם השמ"ש, ומזמור זה מתחיל בכ"ב אותיות שמכניס השמ"ש בהלבנ"ה וּמְזַמֵּר זֶה בְּשִׁבִיל הַפְּרִשְׁת הַלְבַנ"ה מִן צַד הַטּוֹמְאָה, וַיִּשׁ בְּמִזְמוֹר הַזֶּה כ"ב הַאוֹתוֹת מֵהָאֵרֶת הַשְּׁמ"ש.

הזמנה והכנה לפני הברכות

אֲבָרְכָה אֶת ה' כִּכְלֵ עַת וַיֵּלֶךְ (לד, ב): [זוהר במדבר - פ' בלק (דף קפ"א):] פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לד) אֲבָרְכָה אֶת ה' כִּכְלֵ עַת וַיֵּלֶךְ. וְכִי מָה רָאָה דָּוִד לִזְמֹר אֲבָרְכָה אֶת ה'? אֲלֹא רָאָה דָּוִד שֶׁצָּרִיךְ הַזְמָנָה, וְאָמַר אֲבָרְכָה. בְּגִלְל שְׂבִשְׂעָה שְׂאָדָם יוֹשֵׁב עַל

זיו זוהר

גדולה מכל הכ"ב אותיות של האלפ"א בית"א, ולכך התחלת הפסוקים באותיות האלפ"א בית"א.

סד. שבשבת קודש זמן עליית העולמות ואז הזדווגות תפארת במלכות הוא באופן היותר נעלה, והתפארת משפיע בה הארה

יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וַיִּשְׁמְחוּ: ה גְּדִלוֹ לַיהוָה = אֲתִי וַנְּרוֹמְמָה שְׁמוֹ יְהוָה: ה דְּרִשְׁתִּי אֶת יְהוָה = וְעֲנֵנִי וּמְכַל מְגִירוֹתַי הֲצִילֵנִי: ו הַבִּיטוּ אֵלָיו וְנַהְרוּ וּפְנִיחֶם אֵל

זוהר תהלים

יודע? הרי פרשוה, שהרי בהתחלה כתוב, (במדבר כא) והוא נלחם במלך מואב הראשון ויקח את כל ארצו מידו. ששכר את בלעם וכו'. אבל כי ידעתי, ידיעה ודאי ידע בחקמתו. את אשר תברך מברך וגו', מה צריך כאן ברכה, שהרי בשביל קללה הלך? ואם אותו דבר שהיה יודע מבלעם בהתחלה היה קללה, מה זה את אשר תברך מברך? אלא דבר זה לא ידעתי ולא זכיתי בו עד שבא רבי אלעזר ודרש, (תהלים לד) אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלתו כפי. וכתוב (שם טז) אברך את ה' אשר יעצני. מי (צריך) שצריך ברכה מן התחתונים. את, שהרי נאחז בהם כשלהבת בפתילה. ודוד שיידע את זה, אמר אברכה את. אמר אותו רשע, אותה דרגה שלהם, אחוזה בהם בגלל ברכותיהם, שמברכים אותה בכל יום. כח יש לך לברך את אותה דרגה, ותעקר אותה מהם. וזהו כי ידעתי את אשר תברך מברך וגו'. ובזה נוכל להם. תברך את אותה דרגה, ותקלל את הפתילה. ועל זה אמר ואנכי אקרה כה, אעקר אותה מהם שלא תאחז בהם.

ועוד אקרה כה - אשפיע ואמשיך את אותה דרגה בחטאים וטמאה ובקרי ובטמאה שעשו בנייה, והיא תעשה אתם גמר. מיד - וילכו זקני מואב וזקני מדן וקסמים בידם. שלא יאמר אותו רשע שאין עמו אותם מיני כשפים שצריך בידו להתעכב עליהם (ויתעכב עליהם).

הזמנה לברכה, ואין בהם חלק לצד האחר.

ואם תאמר, אף כף לברכת זמון כוס ברכה היתה הזמנה, מדוע הבה ונברך? אלא הואיל ובתחלה כשהיה שותה אמר "בורא פרי הגפן", הרי זה היה הזמנה. וכעת לברכת המזון צריכים שנוי להזמנה אחרת, שהרי כוס זו הוא לקדוש ברוך הוא, ולא למזון, ומשום זה צריך הזמנת הפה.

[דף קפ"ז ע"א] ואם תאמר, נברך שאכלנו משלו זוהי הזמנה, ברוך שאכלנו משלו זוהי ברכה - כן זה בודאי. אבל נברך זוהי הזמנה אחרת, הזמנה של בורא פרי הגפן. (של הפה) שהקודמת היא ההזמנה לכוס של ברכה סתם. וכוס זו, כיון שנטל, היא הזמנה אחרת במלת נברך לגבי עולם העליון, שכל מזונות וברכות יוצאות משם. ומשום זה הוא בדרך נסתר, שעולם העליון הוא נסתר ואין אליו הזמנה, אלא בדרגה זו כוס ברכה. (שבמלת נברך) אמר רבי יהודה, אשרי חלקנו שמיים העולם עד פעת לא שמענו דברים אלו, ודאי הרי אמרנו שזה אינו בן אדם.

הדרגות של עם ישראל לפי הברכות מתעלים ומתקשרים

אברכה את ה' בכל עת וגו' (לד, ט): זוהר ח"ג - פ' בלק (דף קצ"ט) כי ידעתי את אשר תברך מברך וגו'. וכי מאין היה

יִחְפְּרוּ: זֶה עָנִי קָרָא וַיִּחְלָצֵם: שָׁמַע וּמָכַל צְרוּחֹתָיו הוֹשִׁיעֵנו: ה חֲנֹה מְלֹאךְ
וַיִּחְלָצֵם: סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם: ט טַעַמְנוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב יִחְלָצֵם: אֲשֶׁרִי

זוהר תהלים

סעודת הצדיקים לעתיד לבא לשמוח בשמחתו
אשרי הצדיקים שהקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם יותר על שלו

חֲנֹה מְלֹאךְ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם (לד)

(ח): [זוהר שמות [פ' המון] (דף ס"ד.)]
ויאמר ה' אל משה עבר לפני העם וגו'.
רבי חייא פתח, (תהלים לד) חנה מלאך ה'
סביב ליראיו ויחלצם. אשרי הצדיקים
שהקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם יותר
על שלו. בא ראה כמה הם בני העולם
שמחרפים ומגדפים למעלה, כמו
שפגחריב חרף וגדף ואמר (מלכים ב יח) מי
בכל אלהי הארצות וגו'. והקדוש ברוך
הוא מחל ולא תבע ממנו. כיון שהושיט
את ידו על חזקיה, מה כתוב? (שם יט) ויצא
מלאך ה' ויך במחנה אשור וגו'. ירבעם בן
נבט היה עובד לעבודה זרה ומקטר לה
וזבח לה, והקדוש ברוך הוא לא תבע
ממנו. וכשבא עזר הנביא והתנבא עליו,
והושיט ירבעם את ידו כנגדו - מה כתוב?
(שם א יג) ותיבש ידו וגו', ולא יכל להשיבה
אליו. ועל שעבד לעבודה זרה לא תבע אותו
הקדוש ברוך הוא. פרעה חרף וגדף, ואמר
(שמות ה) מי ה' וגו', והקדוש ברוך הוא לא
תבע ממנו, עד שסרב לישראל, שכתוב
(שם ט) עודף מסתולל בעמי, (שם) הנה יד ה'
הויה במקנה וגו'. וכן בכל מקום הקדוש
ברוך הוא תובע את עלבון הצדיקים יותר
על שלו. כאן משה אמר (שם יז) עוד מעט
וסקלוני. אמר לו הקדוש ברוך הוא, משה,
אינו זמן לתבע את עלבונך, אלא עבר

ישמענו ענוים וישמחו (לד, א): [זוהר בראשית
פ' תולדות (דף קס.)] אמר רבי יהודה,
סעודת הצדיקים לעתיד לבא לשמח
בשמחתו, זהו שכתוב (תהלים לד) ישמעו
ענוים וישמחו. רב הונא אמר, מכאן (שם ה)
וישמחו כל חוסי כף לעולם ירננו. אמר
רבי יצחק, זה וזה ישנם לעתיד לבא.
ולמדנו, אמר רבי יוסי, לין המשמר בענביו
מששת ימי בראשית - אלו דברים עתיקים
שלא נגלו לאדם מיום שנברא העולם,
ועתידים להתגלות לצדיקים לעתיד לבא,
וזה היא השתיה והאכילה, ודאי זו היא.

מלאך אחד או מלאכים

חֲנֹה מְלֹאךְ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם (לד)

(ח): [זוהר - בראשית פ' וישלח (דף קס.)]
פתח רבי יצחק ואמר, כתוב (תהלים לד) חנה
מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם. הרי
פרשה. אבל במקום אחד כתוב כי
מלאכיו יצוה לך, מלאכיו רבים, וכאן
אחד, שכתוב חנה מלאך ה' סביב ליראיו
ויחלצם. אלא כי מלאכיו יצוה לך - אלו
שאר מלאכים. מלאך ה' סביב - זו שכינה,
כמו שנאמר (שמות א) וירא מלאך ה' אליו
בלבת אש מתוך הסנה. ולכן חנה מלאך
ה' סביב ליראיו, להקיפו בכל הצדדים כדי
להציל אותו, וכשהשכינה שורה בתוך
האדם, כמה מחנות קדושים כלם
מזדמנים לשם.

הַגִּבּוֹר יַחֲסֶה בּוֹ: י יִרְאוּ אֶת יְהוָהּ אֲנִי קִדְּשִׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו:
 יא כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבוּ וְדִרְשׁוּ יְהוָהּ אֲנִי לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב: יב לְבוֹ בָּנִים
 שָׁמְעוּ לִי יִרְאֵת יְהוָהּ אֲנִי אֲלַמְּדֶכֶם: יג מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים

— זוהר תהלים —

יִשְׁמַר פִּיּוּ מִמַּאֲכָל וּמִשֶּׁתֶּה שְׁמִטְמָאִים אֶת
 הַנֶּפֶשׁ וּמִרְחִיקִים אֶת הָאָדָם

לְפָנֵי הָעַם, וְנִרְאָה מִי יוֹשֵׁט יָדוֹ כְּנִגְדָּךְ. וְכִי
 בְּרִשׁוֹתֶם אֶתָּה עוֹמֵד, אוּ בְרִשׁוֹתַי?

מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים וְגו', (לד, יג-טו): נְזוּחַר
 - וִיקָרָא - פ' שְׁמִינִי (דף מא.) [רַבִּי אַבְבָּא פִתַּח

וְאָמַר, (תהלים לד) מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים
 וְגו', נִצַּר לְשׁוֹנֵף מֶרֶע וְגו', סוּר מֶרֶע וְגו'.
 וְכַתוּב, (משלי כא) שְׁמַר פִּיּוּ וּלְשׁוֹנוֹ וְגו'. מִי
 הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים, אֵיזָה חַיִּים? אֲלֵא אֱלוֹ
 חַיִּים שְׁנִקְרָאִים הָעוֹלָם הַבָּא, וְהַחַיִּים
 שׁוֹרִים שָׁם. וְעַל כֵּן שְׁנִינוּ, עֵץ חַיִּים הוּא
 עֵץ מְאוֹתָם הַחַיִּים, הָעֵץ שְׁנִטַּע בְּאוֹתָם
 חַיִּים, וְעַל כֵּן כְּתוּב מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים.
 אוֹהֵב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב, מִי הַיָּמִים? אֲלֵא
 זֶהוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, שְׂאוֹחֵז
 בְּאוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים, שְׁנִקְרָאוּ יְמֵי
 הַשְּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ. יְמֵי הַשְּׁמַיִם וְדַאי, עַל
 הָאָרֶץ וְדַאי. מִי שְׂרוּצָה חַיִּים שְׁלַמְעֵלָה,
 שִׁיְהִיָּה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם. וּמִי שְׂרוּצָה יָמִים
 עֲלִיוֹנִים לְהִדְבֵּק בָּהֶם וּלְאַהֵב אוֹתָם -
 יִשְׁמַר פִּיּוּ מִהַכֹּל, יִשְׁמַר פִּיּוּ וּלְשׁוֹנוֹ,
 וְיִשְׁמַר פִּיּוּ מִמַּאֲכָל וּמִשֶּׁתֶּה שְׁמִטְמָאִים אֶת
 הַנֶּפֶשׁ וּמִרְחִיקִים אֶת הָאָדָם מְאוֹתָם חַיִּים
 וּמְאוֹתָם יָמִים, וְיִשְׁמַר (פִּיּוּ וּלְשׁוֹנוֹ) לְשׁוֹנוֹ
 מִדְּבָרִים רָעִים שֶׁלֹּא יִטְמָא בָּהֶם, וְיִתְרַחֵק
 מֵהֶם, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם. בֵּא רֵאָה,
 פֶּה וְלָשׁוֹן, כִּךְ נִקְרָא מְקוֹם (אחַר) עֲלִיוֹן,
 וּמִשׁוֹם כִּךְ לֹא יִפְגַּם אָדָם אֶת פִּיּוּ וּלְשׁוֹנוֹ,
 וְכָל שְׂכֵן לְטִמְאָה אֶת נִפְשׁוֹ וְעֲצָמוֹ, מִשׁוֹם
 שְׁנִטְמָא הוּא בְּעוֹלָם הָאֲחֵר, וְהָרִי בְּאֲרָנוּ

"יִרְאוּ אֶת ה' קִדְּשִׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר
 לִירְאָיו" (לד, ט): נְזוּחַר תּוֹרָה; תִּיקוּנִי

זוהר] כֹּל מִי שִׁישׁ בּוֹ יִרְאֵת ה' דְּרִשׁוּ בְּעַלִּי
 מִשְׁנָה שֶׁאֵין לְזֶה מַחְסוֹר, זֶהוּ שְׁכַתוּב:
 "יִרְאוּ אֶת ה' קִדְּשִׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר
 לִירְאָיו", לֹא יִהְיֶה מְאוֹתָן שְׁנֵאמַר בָּהֶם
 וְחֲשׂוֹךְ מִיִּשׁוֹר אֶךְ לְמַחְסוֹר, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ
 חֲסֵרוֹן בְּתוֹרָה אִם הוּא בְּעַל תּוֹרָה, כִּי אִם
 אֵין תּוֹרָה אֵין יִרְאָה, כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ אֵין בּוֹר
 יִרְאָ חֲטָא, וְכְמוֹ שֶׁאִם אֵין תּוֹרָה אֵין יִרְאָה,
 אִף כִּךְ אִם אֵין יִרְאָה אֵין תּוֹרָה, "כִּי אֵין
 מַחְסוֹר לִירְאָיו", לֹא יִהְיֶה לוֹ חֲסֵרוֹן
 בְּמִשְׁנָתוֹ וְלֹא בְּמַעֲשָׁיו הַטּוֹבִים, שֶׁאֵין
 מַחְסוֹר וְעֵנִיּוֹת כְּמַחְסוֹר הַתּוֹרָה וּמַעֲשִׂים
 טוֹבִים, כְּמוֹ שֶׁדְּרִשׁוּ בְּעַלִּי מִשְׁנָה אֵין עֵנִי
 אֲלֵא מְתוֹרָה וּמִצְוֹת.

"כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבוּ וְדִרְשׁוּ יְהוָהּ אֲנִי לֹא יַחְסְרוּ
 כָּל טוֹב" (לד, יג). נְזוּחַר תּוֹרָה; זוּחַר

חֶלֶק ג' דף רנט.] אִמַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן "כְּפִירִים רָשׁוּ
 וְרַעְבוּ", אֱלוֹ הַשְּׁרִים שֶׁל שֶׁאֵר עֲמִים עוֹבְדֵי
 כּוֹכָבִים, [שְׁהָרִי בַּחַג הַסִּכּוֹת הָיוּ יִשְׂרָאֵל מִקְרִיבִים
 בְּשִׁבְלִים קִרְבָּנוֹת ע' פְּרִים] וְאֱלוֹ הַקְּרַבְנוֹת הָיוּ
 הוֹלְכִים וּמִתְמַעֲטִים, וְכְמוֹ שֶׁהַקְּרַבְנוֹת
 נִתְמַעֲטוּ וְכֵן גַּם נִתְמַעֲטָה הַטּוֹב שֶׁלֵּהֶם, אֲבָל
 לְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם עֲמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מֵהַ כְּתוּב, "וְדִרְשׁוּ יְהוָהּ אֲנִי לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב",
 שֶׁהֵם הוֹלְכִים וְנִתְעַלִּים לְמַעְלָה מְעַלָּה.

לראות טוב: י נצר לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה: טו סור מרע ועשה

זוהר תהלים

מדברים דברים רעים, אותם הדבורים עולים למעלה, ובשעה שעולים, הכל מכריזים ואומרים: הסתלקו מסביב הדבור הרע של פלוני! פנו מקום לדרך של הנחש התקיף! אז הנשמה הקדושה עוברת ממנו ומסתלקת ולא יכולה לדבר, כמו שנאמר (תהלים ט) נאלמתי דומיה החשיתי מטוב.

ואתה הנשמה עולה בבושה, בצרה של הכל, ולא נותנים לה מקום כמקדם. ועל זה כתוב, שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו. נפשו ודאי. אותה שהיתה מדברת, נעשתה משתקת משום הדבור הרע. ואז מזדמן הנחש, שהכל חוזר למקומו, וכשאותו הדבור הרע עולה בדרך ידועות ושורה לפני הנחש התקיף, כמה רוחות מתעוררות בעולם, ורוח יורדת מהצד ההוא, ומצאת אותו האיש מעורר אותו בדבור רע, והרוח הממללת הקדושה הזו עוברת ממנו. אז שורה עליו ומטמאת אותו, ואז הוא סגור.

כמו שענשו של האיש הזה משום דבור רע, כך ענשו משום דבור טוב, שבא לידו ויכל לדבר ולא דבר. משום שפגם אותה הרוח הממללת, שהיא מתקנת לדבר למעלה ולדבר למטה, והכל בקדשה. כל שכן אם העם הולכים בדרך עקמה, והוא יכול לדבר להם ולהוכיח אותם, ושותק ולא מדבר, כמו שאמרנו שכתוב נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי נעבר. [ד' ט"ז ע"א] נעבר במכות של

אם שפתותיו ולשונו מדברים דברים רעים אותם הדבורים עולים למעלה, ובשעה שעולים הכל מכריזים ואומרים: הסתלקו מסביב הדבור הרע של פלוני! פנו מקום לדרך של הנחש התקיף! אז הנשמה הקדושה עוברת ממנו ומסתלקת ולא יכולה לדבר

נצר לשונך מרע (לד, יד): [זוהר - ויקרא - פ'

תזריע (ד' ט"ז)]. בא ראה, בכל זמן שהנשמה הקדושה הזו נדבכת באדם, אהוב רבונו הוא. כמה שומרים שומרים אותו מכל הצדדים, רשום הוא לטוב, למעלה ולמטה, והשכינה הקדושה שורה עליו. ובזמן שהוא מסטה את דרכו, השכינה מסתלקת ממנו, והנשמה הקדושה לא נדבכת בו. ומצד הנחש הרע התקיף מתעוררת רוח אחת שמשוטטת והולכת בעולם, שלא שורה אלא במקום שהקדשה העליונה הסתלקה משם, ואז האיש נטמא, ונפגם בבשרו במראה פניו בכל. ובא ראה, משום שנפש חיה הזו היא קדושה עליונה, כשמושכת אותה הארץ הקדושה ונכללת בתוכה, אז קוראים לה נשמה, וזו היא שעולה למעלה ומדברת לפני המלך הקדוש, ונכנסת בכל השערים, ואין מוחה בידה, ועל כן נקראת רוח ממללא, שהרי לכל שאר הנפשות אין רשות לדבר לפני המלך, פרט לזו. ועל כן התורה מכריזה ואומרת: (תהלים לד) נצר לשונך מרע וגו', וכתוב (משלי כא) שמר פיו ולשונו וגו'. משום שאם שפתותיו ולשונו

—== זוהר תהלים ==—

(ב) הִיָּה ה' כְּאוֹיֵב, וְלֹא אוֹיֵב. שְׂאֵם לֹא כָּךְ,
לֹא נִשְׂאָר מִיִּשְׂרָאֵל גְּזַעִים בְּעוֹלָם. כְּמוֹ זֶה,
(שם א) הִיָּתָה כְּאַלְמָנָה, וְלֹא אַלְמָנָה.
כְּאַלְמָנָה שֶׁהִלֵּךְ בַּעֲלָהּ לְעֵבֶר הַיָּם וּמַחֲכָה
לוֹ.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וּמִכַּאֲן מִשְׁמַע? מִשֵּׁם
מִשְׁמַע, שֶׁהוּא עֵקֶר הַכֹּל, שֶׁכְּתוּב
(יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶף דְּמוֹת כְּמִרְאָה
אָדָם. כְּמִרְאָה אָדָם, וְלֹא מִרְאָה אָדָם. אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו'.
כְּתַפּוּחַ, וְלֹא תַפּוּחַ. כְּתַפּוּחַ, שֶׁנִּפְרָד
בְּגִנּוּנוֹ, וּבְגִנּוּנִים אַחֲזוּ הַדְּבָר. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, אִלוּ לֹא בָאתָ לְכַאֵן אֲלֵא לְשַׁמַּע
הַדְּבָרִים הַלְלוּ - דִּי.

כְּמָה עֵדִים נָתַן הַקָּב"ה לְכֹל אָדָם שֶׁלֹּא
יִחְטֹא?

נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע וְגו' (לד, יד-טו): [זוהר -
ויקרא פ' שלח לך (דף קע"ה:)] אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, כְּמָה עֵדִים עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַעֲיֵד בֵּיהֶם בְּנֵי אָדָם, וְכֹלָם בַּעֲצָה וּבַעֲדוֹת
עוֹמְדִים מוּלוֹ. קָם בְּבִקְרָה, מוֹשִׁיט רַגְלָיו
לְלַכֵּת - עֵדִים עוֹמְדִים מוּלוֹ, מְכַרְזִים
וְאוֹמְרִים: (שמואל א ב) רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמַר
וְגו'. (קהלת ד) שְׁמֹר רַגְלֶךָ כַּאֲשֶׁר תִּלְךָ. (משלי
ד) פִּלֵּס מַעְגַּל רַגְלֶךָ. פּוֹתַח עֵינָיו לְהַסְתַּפֵּל
בְּעוֹלָם - הַעֲדִים אוֹמְרִים: (שם) עֵינֶיךָ לִנְכַח
יִבִּיטוּ. קָם לְדַבֵּר - הַעֲדִים אוֹמְרִים: (תהלים
לד) נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע וְגו'. מוֹשִׁיט יָדָיו
בְּדַבְרֵי הַעוֹלָם - הַעֲדִים אוֹמְרִים: (שם) סוּר
מִרַע וַעֲשֵׂה טוֹב. אִם מְצִיתָ לָהֶם - יָפָה,
וְאִם לֹא - כְּתוּב (זכריה ג) וְהִשְׁטָן עִמָּד עַל
יְמִינוֹ לְשַׁטְנוֹ. כֹּלָם מְעִידִים עָלָיו בְּחֻטְאָיו

טְמָאָה. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, מִלְּקָה בְּזֶה
וּמִתְפַּנֵּה מִמֶּנּוּ, שֶׁכְּתוּב (תהלים פז) פִּנְה אֵלַי
וְחַנְּנֵי. מַה זֶה פִּנְה אֵלַי? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(במדבר יב) וַיִּפֶן אֱהֲרֹן. יָרְדוּ רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי
יוֹסִי וּנְשָׁקוּהוּ. הִתְחַבְּרוּ יַחַד כָּל אוֹתָהּ
הַדְרָךְ. קָרָא עֲלֵיהֶם רַבִּי חֵיִיא, (משלי ד)
וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד
נְכוֹן הַיּוֹם.

בְּגַלְל לְשׁוֹן הִרְעַ מַחְלוֹת יוֹרְדוֹת לְעוֹלָם
חֲלִילָה

נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע (לד, יד): [זוהר - שמוות פ'
משפטים (דף קכ"ב:)] שְׁנִינּוּ, יִשְׂרָאֵל
נִקְרְאוּ קִדְשׁ, וּמִשׁוֹם שֶׁהֵם קִדְשׁ אֲסוּר
לְאָדָם לְקַרְא לְחַבְּרוֹ בְּשֵׁם גְּנָאִי וְלֹא לְכַנּוֹת
שֵׁם לְחַבְּרוֹ, וְעִנְשׁוֹ גְּדוֹל, וְכָל שֶׁכֵּן בְּדַבְרֵים
אַחֲרֵים. שְׁנִינּוּ, כְּתוּב (תהלים לד) נִצַּר לְשׁוֹנֵף
מִרַע וְגו'. מַהוּ מִרַע? שֶׁבְּגַלְל לְשׁוֹן הִרְעַ
מַחְלוֹת יוֹרְדוֹת לְעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל מִי שֶׁקּוֹרָא לְחַבְּרוֹ בְּשֵׁם
שְׂאִין בּוֹ וּמַגְנֶה אוֹתוֹ, נִתְפָּס בְּמָה
שְׂאִין בּוֹ. שֶׁאָמַר רַבִּי חֵיִיא אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה,
כָּל מִי שֶׁקּוֹרָא לְחַבְּרוֹ רְשָׁע, מוֹרִידִים אוֹתוֹ
לְגִיהֶנֶם, וְיוֹרְדִים לוֹ לְלַחְיָיו, פָּרִט לְאוֹתָם
חֲצוּפִים שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁמִּתַּר לְאָדָם לְקַרְא
לָהֶם רְשָׁע.

אוֹתוֹ אִישׁ שֶׁקָּלַל אֶת חַבְּרוֹ, עֵבֶר רַבִּי
יִיסָא, אָמַר לוֹ, כְּמוֹ רְשָׁע עָשִׂיתָ. כָּא
לְפָנֵי רַבִּי יְהוּדָה. אָמַר לוֹ, רְשָׁע לֹא אֲמַרְתִּי
לוֹ, אֲלֵא כְּרָשָׁע, שֶׁמִּרְאָה דְּכָרְיוֹ כְּרָשָׁע,
וְלֹא אֲמַרְתִּי שֶׁהוּא רְשָׁע. כָּא רַבִּי יְהוּדָה
וְשָׂאֵל לְמַעֲשֵׂה לְפָנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר לוֹ,
וְדַאי שֶׁלֹּא הִתְחַיֵּב. מִנֵּיִן לָנוּ? שֶׁכְּתוּב (איכה

מִזֶּבֶד בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפָּחוּ: מִי עֵינֵי יְהוָה אֵל צְדִיקִים וְאֲזַנּוֹ אֵל שׁוֹעֲתָם:

— זוהר תהלים —

משום כך צריך להשמר שלא ישמעו את אותה תפלה בני אדם. ועוד, שדבור של תפלה נאחז בעולם העליון, ודבר של העולם העליון אין צריך לשמע. כמו זה מי שקורא בתורה, אחד קורא ואחד לשתק. ואם שנים קוראים בתורה, הם גורעים באמונה שלמעלה, משום שאחד קול ואחד דבור הכל אחד, אז שני קולות ושני דבורים זו גריעות האמונה. אלא שיהיה קול ודבור אחד כמו שצריך, כדי שיהיה אותו קול ואותו דבור אחד. ואותו הממנה ששמו עזריאל הזקן, כשאותה תפלה עולה בלחש, כל אותן ששים רבוא מחנות, וכל אותם בעלי עינים, וכל אותם בעלי אזנים, כלם יוצאים ונושקים אותו דבור של תפלה שעולה. זהו שכתוב (תהלים לד) עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם. עיני ה' אל צדיקים - אלו בעלי העינים שלמטה, משום שיש (שאיז) בעלי עינים שלמעלה. ואזניו אל שועתם - אלה בעלי האזנים.

עיני ה' אל צדיקים - יש כאן סיוע שמימי עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם (לד, טז): (זוהר - ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ה)) רבי אבא ורבי אחא ורבי יוסי היו הולכים מטבריה לצפורי. עד שהיו הולכים, ראו את רבי אלעזר שהיה בא ורבי חייא עמו. אמר רבי אבא, ודאי נשתתף עם השכינה. חכו להם עד שהגיעו אליהם. כיון שהגיעו אליהם, אמר רבי אלעזר, כתוב (תהלים לד) עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם.

למעלה. אם רוצה האיש להשתדל בעבודת הקדוש ברוך הוא - כלם מעידים סגוריא לפניו, ועומדים להעיד עליו טובות בשעה שצריך לו.

עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם

עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם (לד, טז): (זוהר - שמות פ' ויקהל (דף ר"ב)) (ברקיע השני עולה התפלה עד אותו רקיע, ונפתחים) וכשעולה התפלה עד לאותו רקיע, נפתחים שנים עשר שערי אותו הרקיע, ובאותו השער השנים עשר עומד ממנה אחד ששמו עזריאל, וזה ממנה על כמה חילות, על כמה מחנות, וכשתפלה עולה, עומד הממנה הזה ומכריז על כל אותם פתחים ואומר: (ישעיה כו) פתחו שערים וגו', וכל השערים נפתחים, ונכנסת התפלה לכל אותם הפתחים. ואז מתעורר ממנה אחד זקן לימים שעומד לצד דרום, ששמו עזריאל הזקן, ולפעמים הוא נקרא מחניאל, משום שהתמנה על ששים רבוא מחנות, וכלם בעלי כנפים, בעלי מחנות, מלאים עינים. ואצלם עומדים אותם מחנות בעלי אזנים. ונקראים אזנים, משום שהם מקשיבים לכל אותם שמתפללים תפלתם בלחש וברצון הלב, שלא נשמעת אותה תפלה לאחר. התפלה הזו עולה, ומקשיבים לה כל אותם שנקראים בעלי אזנים. ואם אותה תפלה נשמעת לאזני אדם, אין מי שמקשיב לה למעלה, ולא מקשיבים לה אחרים, פרט למי ששומע בראשונה.

מִהֵנָּה לֹא נִשְׁבְּרָה: כִּב תְּמוֹתַת רִשְׁעֵי רָעָה וְשִׁנְאֵי צְדִיק יִאֲשָׁמוּ: בֵּן פְּוֹדָה יִתְּנֶנּוּ
נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יִאֲשָׁמוּ כָּל הַחֹסִים בּוֹ:

— זוהר תהלים —

עמו - כִּשְׂבָא חֲבֵרוֹ, שֶׁהוּא יֵצֵר הַטּוֹב, מֵרַע אֶת הָאָדָם עִמּוֹ וְלֹא יִכּוֹל לְזַקֵּק רֵאשׁוֹ כְּאֵלוֹ הַטְּעִין עַל כְּתַפּוֹ כָּל הַמְּשָׂאוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בְּגִלְלֵי אוֹתוֹ רִשְׁעֵי עָרוֹם שֶׁהַקְּדִים עִמּוֹ. וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה (קהלת ט) וְחִכְמַת הַמְּסֻכָּן בְּזוּיָהּ וּדְבָרָיו אֵינֶם נִשְׁמָעִים, מִשּׁוּם שֶׁהֵנָּה הַקְּדִים אַחֵר. וְעַל כֵּן, כָּל דִּין שֶׁמִּקְבֵּל מֵאָדָם דְּבָר בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ, כְּאֵלוֹ קִבֵּל עָלָיו תּוֹעֵבָה אַחֲרַת לְאֻמוֹנָהּ, אֲלֵא (משלי שם) וְכֹא רָעוּהוּ וְחִקְרוּ, וְזֶה הוּא דֶרֶךְ שֶׁל אָדָם צְדִיק. שֶׁהָרִי הָאָדָם הַצְּדִיק הַזֶּה שֶׁלֹּא הָאֱמִין לְאוֹתוֹ רִשְׁעֵי עָרוֹם שֶׁל יֵצֵר הָרַע בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ, שֶׁהוּא יֵצֵר הַטּוֹב. וּמִשּׁוּם זֶה בְּנֵי אָדָם נִכְשָׁלִים לְעוֹלָם הַבָּא. אֲבָל אוֹתוֹ צְדִיק שְׁפוּחַד מְרַבּוֹנוֹ, כִּמְהָ רַעוֹת סוֹכֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵאֱמִין וְלֹא יִשְׁתַּתֵּף עִם אוֹתוֹ יֵצֵר הָרַע, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִיל אוֹתוֹ מִכָּלִם. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תהלים לד) רַבּוֹת רַעוֹת צְדִיק וּמְכַלֵּם יִצְלִנּוּ ה'. לֹא כְּתוֹב רַבּוֹת רַעוֹת לְצְדִיק, אֲלֵא צְדִיק, מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצֵּה בּוֹ, וּמִשּׁוּם כֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצֵּה מֵאוֹתוֹ הָאָדָם וּמְצִיל אוֹתוֹ מִן הַכָּל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרֵי חֲלִקוּ.

בְּאֵרוֹהָ, וְנִתְבָּאָר שֶׁהוּא יֵצֵר טוֹב. אֲבָל טוֹב יֵלֵד, זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תהלים לו) נֵעַר הֵייתִי גַם זְקַנְתִּי, וְזֶה הוּא נֵעַר שֶׁהוּא יֵלֵד מִסְכָּן, שְׂאִין לוֹ מַעֲצָמוֹ כְּלוּם. וְלִמָּה נִקְרָא נֵעַר? מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲדוּשׁ הַלְּבָנָה שֶׁתְּמִיד מִתְחַדֶּשֶׁת, וְתְמִיד הוּא יֵלֵד מִסְכָּן, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוֹ. וְחִכְסָם, מִשּׁוּם שֶׁשׁוֹרָה בּוֹ חִכְמָה. מִמֶּלֶךְ זֶקֶן - זֶהוּ יֵצֵר הָרַע, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר, שֶׁהָרִי מִיּוֹם שֶׁהָיָה לֹא יֵצֵא מִטְּמֵאָתוֹ לְעוֹלָמִים. וְהוּא כְּסִיל, שֶׁכָּל דְּרָכָיו הֵם לְדֶרֶךְ רָעָה, וְהוֹלֵךְ וּמִסְטֵה אֶת בְּנֵי הָאָדָם וְלֹא יוֹדֵעַ לְהִזְהֵר, וְהוּא בָּא עִם אָדָם בְּעֵלִילוֹת כְּדֵי לְהִסְטוֹתָם מִדֶּרֶךְ טוֹבָה לְדֶרֶךְ רָעָה. בֹּא רֵאֵה, עַל זֶה מְקַדִּים עִם אָדָם בְּיוֹם שְׁנוּלֵד, כְּדֵי שֶׁיֵּאֱמִין לוֹ, שֶׁהָרִי כְּשֶׁבֵא יֵצֵר הַטּוֹב, לֹא יִכּוֹל הָאָדָם לְהֵאֱמִין לוֹ, וְדוֹמָה עָלָיו כְּמַעֲמָסָה. כְּמוֹ זֶה שְׁנִינוּ, מִי הוּא רִשְׁעֵי עָרוֹם? זֶהוּ מִי שֶׁמְקַדִּים לְטַעַן דְּבָרָיו לְפָנֵי הַדִּין טָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ בְּעַל הַדִּין, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (משלי יח) צְדִיק הָרֵאשׁוֹן בְּרִיבּוֹ וְגו'. כְּמוֹ זֶה (הוּא נ"א הַזֶּה) רִשְׁעֵי עָרוֹם, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (בראשית ג) וְהִנֵּחַשׁ הָיָה עָרוֹם, וְהוּא מְקַדִּים וְשׁוֹרָה עִמּוֹ שֶׁל אָדָם בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ לְשִׁרּוֹת עָלָיו. וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא מְקַדִּים, וְהֵנָּה טוֹעֵן טַעֲנָתוֹ

ו לחודש

לה א לְדָוִד רִיבָה יְהוָה אֶת יְרִיבֵי לֶחֶם אֶת לֶחֶמִי: ב תַּחֲזֹק מִגֵּן וְצַנְהָ וְקוֹמָה בְּעֶזְרָתִי: ג וְהָרַק תְּנִית וּסְגַר לְקִרְאֵת רִדְפֵי אָמַר לְנַפְשִׁי יִשְׁעֶתְךָ אֲנִי: ד יִבְשׂוּ וַיְבַלְמוּ מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי וּפְגַו אַחֲזֹר וַיַּחְפְּרוּ חֲשָׁבֵי רַעְתִּי: ה יִהְיוּ כְּמִין לִפְנֵי רוּחַ וּמְלֶאכֶד יְהוָה הַזֹּחֶה: ו יִהְיוּ דְרָכָם חֲשָׁד וַחֲלֻקְלֻקּוֹת וּמְלֶאכֶד יְהוָה רִדְפָם: ז כִּי חָנַם טְמוֹנָו לִי שַׁחַת רִשְׁתָּם חָנַם חֲפָרוּ לְנַפְשִׁי: ח תִּבְוֹאֶהוּ שׂוֹאָה לֹא יִדַּע וְרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר טָמֵן תִּלְבְּרוּ בְּשׂוֹאָה וּפְלֵ בָהּ: ט וּנְפִשִׁי תִגְיֹל בִּיהוָה תְּשִׁישׁ בִּישׁוּעָתּוֹ: י כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֶנָּה יְהוָה מִי כְמוֹךָ מִצִּיל עֲנִי מִחֲזֹק מְמוֹנִי וְעֲנִי וְאֲבִיזֵן מִגִּזְלוֹ: יא יְקוֹמֵן עֲדֵי חָמָס אֲשֶׁר לֹא

— שִׁמוּשׁ תֵּהִלִּים —

אם קמו עליך מריבים

ריבה ה' את יריבי וגו' (לה, א): [שימוש תהלים לפרק לה]. אם קמו עליך בעלי ריבים אמור בכל בוקר ג' ימים ותנצחם. והשם שלו י"ה. י' מן "לחם את לוחמי, ה' מן "החזק מגן וצנה.

— זוהר תהלים —

שֶׁלש דְּרָגוֹת שֶׁל נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה
כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךָ (לה, א):
 [זוהר - שמות פ' תרומה (דף קמ"ב.)] הַרוּחַ,
 זְהוּ שְׂרוּכֵב עַל הַנֶּפֶשׁ הַזֹּו וְשׁוֹלֵט עָלֶיהָ
 וּמְאִיר לָהּ בְּכָל מָה שֶׁצָּרֶיהָ, וְהַנֶּפֶשׁ הִיא
 כֶּסֶף לְרוּחַ הַזֹּו. הַנֶּשְׁמָה, הִיא מוֹצִיָּאָה אֶת
 הַרוּחַ הַזֹּו, וְשׁוֹלֵטת עָלָיו וּמְאִירָה לוֹ
 בְּאוֹתוֹ אֹר חַיִּים, וְאוֹתָהּ רוּחַ תְּלוּיָה
 בְּנֶשְׁמָה הַזֹּו, וְנֶאֱוֹר מִמֶּנָּה בְּאוֹתוֹ הָאוֹר
 שֶׁמְאִיר. אוֹתָהּ נֶפֶשׁ תְּלוּיָה בְּאוֹתָהּ רוּחַ,
 וְנֶאֱוֹרָה מִמֶּנָּה וְנִזְוִיָּת מִמֶּנָּה, וְהַכֹּל קֶשֶׁר
 אֶחָד.

בְּגֵן עֵדֵן, וּנְשָׁמָה לְמַעְלָה. נֶפֶשׁ זוֹ מְתִישְׁבַת
 (לא מתישבת) בְּמִקְוָמָה בְּתוֹךְ הַגּוֹף לְמִטָּה.
 כְּמוֹ זֶה הַכֹּל לְמִטָּה כֶּךָ נִפְרָדִים בְּאָדָם. וְאִף
 עַל גַּב שְׁכָלָם קֶשֶׁר אֶחָד, הַנֶּשְׁמָה עוֹלָה
 לְמַעְלָה לְתוֹךְ נְבִיעַת הַבְּאֵר. הַרוּחַ נִכְנַסַת
 לְגֵן עֵדֵן כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה. הַנֶּפֶשׁ מְתִישְׁבַת
 בְּתוֹךְ הַקֶּבֶר.

וְאִם תֹּאמַר, הַנֶּפֶשׁ לְמַעְלָה שְׁמֵתִישְׁבַת
 בְּתוֹךְ הַגּוֹף בְּקֶבֶר, אֵיפֹה הוּא
 הַקֶּבֶר? אֵלֹא בְּתוֹךְ אוֹתָהּ קְלִפָּה קֶשֶׁה,
 וְלִכֵּן נֶפֶשׁ כְּמוֹ זוֹ שֶׁלְמִטָּה, וְהַכֹּל זֶה כְּמוֹ
 זֶה, וְלִכֵּן שֶׁלש דְּרָגוֹת נִפְרָדוֹת, וְהֵן קֶשֶׁר
 אֶחָד וְסוּד אֶחָד. וּבְכָל זְמַן שֶׁהַעֲצָמוֹת
 נִמְצְאוֹת בְּתוֹךְ הַקֶּבֶר, הַנֶּפֶשׁ הַזֹּו נִמְצָאת
 שָׁם. כֹּאֵן יֵשׁ סוּד לִיּוֹדְעֵי דְרָךְ הָאֱמֶת יִרְאִי
 חֲטָא. בְּשַׁעַה שֶׁהַנֶּשְׁמָה מִתְעַטֶּרֶת לְמַעְלָה
 בְּתוֹךְ הַעֲטָרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהַרוּחַ עוֹמְדַת
 בְּאוֹר עֲלִיּוֹן בְּשִׁבְתוֹת וְחֲדָשִׁים וְזִמְנִים -

וְעַד שֶׁנֶּשְׁמָה עֲלִיּוֹנָה זוֹ לֹא עוֹלָה לְתוֹךְ
 נְבִיעַת עֵתִיק הַעֲתִיקִים, נִסְתֵּר כָּל
 הַנִּסְתָּרִים, וּמִתְמַלֵּאת מִמֶּנּוּ, מִשׁוּם שֶׁלֹּא
 פּוֹסֵק - הַרוּחַ הַזֹּו לֹא נִכְנַסַת לְגֵן עֵדֵן,
 שֶׁהִיא נֶפֶשׁ, וְלְעוֹלָם הַרוּחַ לֹא שׁוֹרָה אֵלֹא

יִדְעֵתִי יִשְׁאֲלוּנִי: יב יִשְׁלֹמוּנִי רְעָה תַחַת מִזְבֵּחַ שְׂבֹול לְנַפְשִׁי: יג וְאֲנִי בַחֲלוֹתֶם
 לְבוּשֵׁי שָׂק עָנִיתִי בְצוּם נַפְשִׁי וַתַּפְלִתֵי עַל חִיקִי תִשׁוּב: יד פֶּרַע בָּאָח לִי

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

ברוך הוא עתיד להחיות את המתים, ועתיד הקדוש ברוך הוא להתקין העצמות ולקרב כל אחת ואחת למקומן, שכתוב (יחזקאל לו) ותקרבו עצמות עצם אל עצמו, וכתוב (ישעיה נח) ועצמתיך יחליץ. אז עתידות הן לומר שירה. איזו שירה אומרות? ה' מי כמוך (מקדימים), וזו השירה המעלה ממה שאמרנו ישראל על הים, שהרי הם לא הזכירו את השם הקדוש אלא אחרי שלש מלים, שכתוב (שמות טו) מי כמכה באלם ה'. וכאן הם מקדימים את השם הקדוש, שכתוב ה' מי כמוך. מציל עני מחזק ממנו - זה יצר טוב מיצר הרע, משום שיצר הרע תקיף הוא כמו אבן, ככתוב (יחזקאל לו) והסרתי את לב האבן, ויצר הטוב הוא בשר, שכתוב ונתתי לכם לב בשר.

אסור לו לאדם להתפלל על הרשעים
 שיסתלקו מן העולם

וְאֲנִי בַחֲלוֹתֶם לְבוּשֵׁי שָׂק וְגו' (ל, יא): [זוהר
 - בראשית פ' וירא (דף קה:) אָמַר רַבִּי,

מִצְוָה לוֹ לְאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל הַרְשָׁעִים כְּדִי
 שִׁיחַזְרוּ לְמוּטָב וְלֹא יִכְנסוּ לְגִיהֶנֶם, שְׁכַתוֹב
 (תהלים לה) וְאֲנִי בַחֲלוֹתֶם לְבוּשֵׁי שָׂק וְגו'.
 וְאָמַר רַבִּי, אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל
 הַרְשָׁעִים שִׁיִּסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם, שְׁאֵלְמָלָא
 סִלְקוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַרַח מִן הָעוֹלָם
 כְּשֶׁהֵיךְ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, לֹא בָּא אֲבִרְהִם
 אֲבִינוּ לְעוֹלָם, וְשִׁכְטֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ,

הַנֶּפֶשׁ הַזֹּה, בְּשַׁעַה שֶׁהָרוּחַ יוֹרֵדֵת מִתּוֹךְ
 הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן לְדוֹר בְּגֵן עֵדֶן מֵאִיר וְנוֹצֵץ,
 הִיא עוֹמֵדֵת בְּתוֹךְ הַקָּבֵר וּמִתְגַּלְמֵת בְּדִיוֹקָן
 שֶׁהֵיךְ בְּתוֹךְ הַגּוֹף בְּתַחֲלָה, וְכֹל אוֹתָן
 עֲצָמוֹת עוֹלוֹת בְּאוֹתוֹ דִּיוֹקָן, וּמִשְׁבַּחֹת
 וּמוֹדוֹת לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 (תהלים לה) כֹּל עֲצָמֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךְ.
 לֹא כְתוּב אוֹמְרוֹת, אֲלֵא תֹאמְרֶנָּה.

וְאֵלְמָלָא נִתְּנָה רְשׁוּת לְעֵין לְרֹאוֹת, הֵיטָה
 רֹאֶה בְּלִילָה כְּשֶׁנִּכְנַסְתָּ (כשירצאת)
 שְׁכַת וְלִילוֹת חֲדָשִׁים וּזְמַנִּים כְּמוֹ דְמִיּוֹת
 עַל גְּבֵי הַקָּבְרִים מוֹדוֹת וּמִשְׁבַּחֹת אֵת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲבָל טְפִשׁוֹת בְּנֵי הָאָדָם
 מְעַכְבֵּת אוֹתָם שְׁלֹא יוֹדְעִים וְלֹא מִשְׁגִּיחִים
 עַל מָה עוֹמְדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא חוֹשְׁשִׁים
 לְהִשְׁגִּיחַ בְּכַבוֹד הַמַּלְאָךְ הָעֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, כֹּל שֶׁכֵּן לְהִשְׁגִּיחַ בְּכַבוֹד אוֹתוֹ
 הָעוֹלָם, וְעַל מָה עוֹמֵד, וְאִיךְ הַדְּבָרִים
 מִתְּפָרְשִׁים.

כֹּל עֲצָמֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךְ - בְּשַׁעַת
 תַּחֲתֵית הַמֵּתִים הָעֲצָמוֹת יִתְקַרְבוּ

כֹּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךְ (לה, י):
 [זוהר דברים פ' ואתחנן (דף רס"ז:) וְהָיוּ
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (תהלים
 לה) כֹּל עֲצָמֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךְ מִצִּיל
 עֲנִי מִחֲזֶק מִמֶּנּוּ וְעֲנִי וְאֲבִיּוֹן מִגְּזֹלוֹ. פְּסוּק
 זֶה אָמַר אוֹתוֹ דְּוִד בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. כֹּל עֲצָמֹתַי
 תֹּאמְרֶנָּה, וְכִי מִי רָאָה עֲצָמוֹת שְׁאוּמְרוֹת
 שִׁירָה? אֲלֵא הַפְּסוּק הַזֶּה בְּזִמְן שֶׁהַקְּדוֹשׁ

הַתְּהַלֵּלְתִּי בְּאֶבֶל אִם קָדַר שְׁחֹזְתִּי: טו וּבְצִלְעֵי שְׁמֹחוּ וְנֶאֱסָפוּ נֶאֱסָפוּ עָלַי גִּבִּים
 וְלֹא יָדַעְתִּי קָרְעוּ וְלֹא דָמוּ: טז בְּתַנְפִּי לַעֲנִי מְעֹוג חָרַק עָלַי שְׁנִימוּ: יז אֲדַנִּי בְּמֹחַ
 תִּרְאֶה הַשִּׁיבָה נַפְשִׁי מִשְׂאִיָּהֶם מִכַּפִּירִים יְחִידָתִי: יח אֲזַדְּדָּ בְּקָהֶל רַב בְּעַם
 עֲצוּם אֲחַלְלֶנָּה: יט אֵל יִשְׁמְחוּ לִי אִיבֵי שִׁקָּר שְׁנֵאֵי חָנָם יִקְרְצוּ עֵינַי: כ כִּי לֹא
 שְׁלוֹם יִדְבְּרוּ וְעַל רִגְעֵי אֲרִיץ דְּבַרֵי מַרְמוֹת יִחְשְׁבוּן: כא וַיִּרְחִיבוּ עָלַי פִּיָּהֶם אָמְרוּ
 הָאֵחַ הָאֵחַ רָאָתָה עֵינֵינוּ: כב רָאִיתָה יְהוָה ^{תַּחֲתֵי הַיָּדָיִם} אֵל תִּחְרַשׁ אֲדַנִּי אֵל תִּרְחַק
 מִמֶּנִּי: כג הָעִירָה וְהַקִּיצָה לְמִשְׁפָּטִי אֱלֹהֵי ^{תַּחֲתֵי הַיָּדָיִם} וְאֲדַנִּי לְרִיבִי: כד שְׁפָטֵנִי
 כְּצִדְקָה יְהוָה ^{תַּחֲתֵי הַיָּדָיִם} אֱלֹהֵי ^{תַּחֲתֵי הַיָּדָיִם} וְאֵל יִשְׁמְחוּ לִי: כה אֵל יֹאמְרוּ כָּל־בָּרֶכֶם הָאֵחַ
 נַפְשֵׁנוּ אֵל יֹאמְרוּ בְּלַעֲנוּהוּ: כו יִבְשׁוּ וַיִּחְפְּרוּ יַחְדָּו שְׁמַחֵי רַעְתִּי יִלְכְּשׁוּ כִּשְׁת
 וּבְלִמָּחַ הַמַּגְדִּילִים עָלַי: כז יִרְנֵוּ וַיִּשְׁמְחוּ חֲפְצֵי צִדְקִי וַיֹּאמְרוּ תְמוּד יִגְדֵל יְהוָה
 הַחֲפִיץ שְׁלוֹם עַבְדּוֹ: כח וּלְשׁוֹנֵי תַהֲגָה צִדְקָה כָּל חַיִּים תִּהְלָתֶנָּה:

———— זוהר תהלים ————

וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד וְהַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְהַתּוֹרָה לֹא
 נִתְּנָה, וְכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים
 וְהַנְּבִיאִים לֹא הָיוּ בְּעוֹלָם. אָמַר רַבִּי
 הַמִּלְאָכִים סְדוּמָה וְגו'. (עד כאן מִדְּרַשׁ
 הַנֶּעְלָם)

לו א' למנצח לעבד יהוה ^{לְדוֹד: ב נָאִם פִּשְׁע לְדָשַׁע בְּקֶרֶב לְבִי אִין}
 פחד אלהים ^{לְגַדְד עֵינָיו: ג כִּי תַחְלִיק אֵלָיו בְּעֵינָיו לְמַצָּא עֵוֹנו לְשֵׁנָא:}
 ה דברי פיו אנו ומרמה חרל להשפיל להיטיב: ה און יחשב על משכבו ותיצב
 על הרך לא טוב רע לא ימאם: ו יהוה ^{בְּהַשְׁמִים חֶסֶדְךָ אֱמוּנָתְךָ עַד}
 שחקים: ז צדקתך כהררי אל משפטך תהום רבה אדם ובהמה תושיע

שימוש תהלים

לכלות הרשעים

למנצח לעבד ה' וגו' (לו, א): [שימוש תהלים לפרק לו]. הוא טוב לכל פתגמא בישא ושם שלו הוא אמ"ת.

זוהר תהלים

בהמה - והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה', כדי שתעבר עליהם שבת אחת, והרי פרושה.

הטעם שנקראת עולה ונשחטת בצפון

אדם ובהמה תושיע ה' (לו, ז): [זוהר - שמות פ' פקודי (דף ר"ט.)] פתח ואמר, (ויקרא ז) זאת תורת העולה היא העולה. אמר רבי שמעון, כתוב (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע ה'. עולה עליה וקשר של כנסת למעלה, ודבוק שלה בתוך העולם הבא, להיות הכל אחד. נקראת עולה קדש קדשים, ומשום כך נקרא עולה, שעולה ומתעטרת להיות הכל אחד בקשר אחד בשמחה. ומשום שעולה למעלה למעלה, כתוב זאת תורת העולה. סוד של זכר ונקבה כאחד, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. העולה, שעולה לתוך העולם הבא להתקשר בתוכו, שנקרא ודאי קדש הקדשים, וגם העולה היא קדש הקדשים. ומשום כך הסדור של שחיטתה לצד צפון, שהוא צד שמאל, שהרי תורה שבעל פה

מי שהוא אדם ושם את עצמו כבהמה צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה' (לו, ז): [זוהר ויקרא פ' אמור (דף צ"א.)] שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו וגו'. רבי יוסי פתח, (תהלים לו) צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה'. בפסוק הזה יש להתבונן בו, אבל בא ראה, צדק - כתר קדוש עליון. כהררי אל - כמו אותם הרים עליונים קדושים שנקראים הרי אפרסמון זך. ומשום שהיא עולה להתקשר בהם למעלה, כל דיניה במשקל אחד לכל, שאין באותו הדין רחמים. משפטיך תהום רבה - משפט שהוא רחמים יורד למטה לאותה הדרגה לתקן עולמות, וחס על העולם, ועושה דין ברחמים לבשם את העולם. ומשום שהוא רחמים - אדם ובהמה תושיע ה'. לכל במשקל אחד. אדם ובהמה, הרי פרושה, מי שהוא אדם ושם את עצמו כבהמה. אדם ובהמה - דין אדם ודין בהמה אחד הוא. אדם - (בראשית יז) וכן שמנת ימים ימול לכם כל זכר.

— זהו זה תהלים —

(שם טו) בגדי קדש הם ורחץ במים את
בשרו ולבשם. מה הטעם (זה קדש)? אלא
סוד הדבר כמו שאמרנו, שהיא קדש
הקדשים, שכלה עולה ומתעטרת בקדש
הקדשים בקשר אחד, ואחר כך מפנה
ומעבירה רוח הטמאה שמטמאת הכל,
שלא תשלט ולא תתקרב לתוף המקדש,
ותעבר מפל צדדי הקדשה, והכל ישאר
קדש בקדשה יחידה.

ואמר רבי שמעון, הרי נאמר, שכתוב
אדם ובהמה תושיע ה'. וכך עולה
סוד האדם, מצד של אדם ודאי. בהמה -
מצד הבהמה. ומשום כך כתוב אדם כי
יקריב מכס. אדם ודאי, שזה קרבנו
למעלה, לקשר קשר בסוד של אדם. ואחר
כך מן הבהמה, והכל הוא בסוד של אדם
ובהמה. וזהו הסוד שצריך לקרבן, אדם
ובהמה כמו שאמרנו. בא וראה, כשברא
הקדוש ברוך הוא את העולם, כך עשה -
אדם ובהמה.

קיום העולם של עליונים ותחתונים הוא
קרבן ומבחר הבריאה הוא האדם ושם
אדם

אדם ובהמה תושיע ה' (ל, ט: [זוהר - ויקרא
- 9' תוריע (דף מ"ח.)] אמר רבי יצחק,
בא ראה, קיום העולם של עליונים
ותחתונים הוא קרבן, הנחת של הקדוש
ברוך הוא. ומי ראוי להקריב לפניו את
הנחת הזו? הנה אומר זה אדם, שיקר מן
הכל. אמר לו, אם כך, הנה כתוב, אדם כי
יהיה בעור בשרו וגו', והיה בעור בשרו
לנגע צרעת. אמר לו, את זה צריך לטהר

לא עולה בחביבות, אלא רק כשמתעורר
צד הצפון, שכתוב (שיר ב) שמאלו תחת
לראשי וימינו תחבקני. ואז היא עולה
בחביבות ומתעטרת בימין, ומתחברת
באמצע, והכל מאיר מהסוד של קדש
הקדשים, וזה מתוך סוד האדם, ברצון
הכהן ובשירת הלויים ובתפלת ישראל.
והרי בארנו, שעולה קדש הקדשים בסוד
הרוח העליונה, משום ששלוש רוחות
קשורות כאחת. רוח תחתונה שנקראת
רוח הקדש, רוח שלפנים באמצע שנקראת
רוח חכמה ובינה. וכן נקראת הרוח
התחתונה. אבל זו נקראת רוח שיוצאת
מתוך השופר, כלולה באש ובמים. הרוח
העליונה, שהיא נסתרת בחשאי, שבה
עומדות כל הרוחות הקדושות וכל הפנים
מאירות. ומשום כך חוזרת העולה לרוח
מש. ואחר כך, מסוד הבהמה מקבלים
וגזונים, לקשר רוח אחרת שהיא תוף
הטמאה, מאותם חלבים ושמנים, כמו
שנתבאר. משום כך עולה קדש הקדשים.
שאר הקרבנות, לעשות שלום בעולם,
כלם מכמה צדדים, ובעלי הדינים (להתעבר)
להתערב (להתעטר) ולהיות נאורים מתוך
רצון להתבשם נקראים קדשים קלים,
משום שלא מתעטרים למעלה למעלה
בקדש הקדשים, ולכן הם קדשים קלים
ושחיטתם בכל מקום, כמו שאמרנו. אבל
עולה, שהיא סוד של קדש הקדשים, אינה
כשאר הקרבנות, שכל מעשיה קדש.

בא וראה מה כתוב, (ויקרא ו) ולבש הכהן
מדו בד. אלו לבושים מיחדים
לקדשה. בד - יחיד, מיחד לקדשה. וכתוב

— זוהר תהלים —

משום כך נקרא אדם. קרא עליו, (תהלים קיט) טוב לי תורת פיך מאלפי זָהב וְכֶסֶף. עוד אָמַר לוֹ, כְּתוּב (שם לו) אָדָם וּבְהֵמָה, וְלֹא כְּתוּב אִישׁ וּבְהֵמָה. אָמַר לוֹ, וְלֹא! וְהָרִי כְּתוּב (שמות יא) לְמַאִישׁ וְעַד בְּהֵמָה. אָבֵל מֵה שְׁכֵתוּב אָדָם וּבְהֵמָה, כְּמוֹ שְׁכֵתוּב (מלכים א ה) מִן הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן עַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר. דָּרָךְ הַכְּתוּב הוּא, שְׁלֹקַח הָעֲלִיּוֹן מִכָּלֶם וְהַנְמוּךְ מִכָּלֶם. אִף כָּאֵן הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַכֹּל - אָדָם, וְהַנְמוּךְ מֵהַכֹּל - בְּהֵמָה. אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (בראשית ב) וְאָדָם אֵינִן לְעֵבֶד אֶת הָאָדָמָה. אָמַר לוֹ, בֹּא וּרְאֵה שְׁכָל מֵה שֶׁבְעוֹלָם אֵינוֹ אֶלָּא בְּשִׁבִיל הָאָדָם, וְכָלֶם בְּגִלּוֹ מִתְקִימִים וְלֹא נִרְאִים בְּעוֹלָם, וְכָלֶם הִתְעַכְּבוּ עַד שֶׁיֵּכֵא אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא אָדָם. זֶהוּ שְׁכֵתוּב (שם) וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרֵם יִהְיֶה בְּאֶרֶץ וְגו'. טָרֵם: עַד שְׁלֹא, כְּתַרְגוּמוֹ. מִשׁוּם שֶׁלֹּא נִרְאָתָה הַדְּמוּת הָעֲלִיּוֹנָה. זֶהוּ שְׁכֵתוּב וְאָדָם אֵינִן. כְּלוּמַר, כָּלֶם הִתְעַכְּבוּ בְּשִׁבִילָהּ שֶׁל הַדְּמוּת הַזֹּאת עַד שֶׁנִּרְאָתָה.

ומשום כך לא נראתה (נבראה) הדמות הזו אלא בדמות שראויה לה. זהו שכתוב (שם) וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, בְּשֵׁם מְלֵא, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל וְהַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל.

בשעה שהכהן פורש ידיו אסור לעם להסתכל בו

אדם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה' (לו, ט): [זוהר - במדבר - פ' נשא (דף קמ"ז)] לְמַדְנֹה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יוֹם אֶחָד יִשְׁבְּתִי לְפָנָי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן וְשִׂאלְתִּי אוֹתוֹ, אָמַרְתִּי, רַבִּי,

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מֵהַכֹּל, שְׁמִי שֶׁהוּא בְּדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה שֶׁל כָּלֶם, לֹא יֵשֵׁב כָּךְ. וּמִשׁוּם כָּךְ כְּתוּב בְּאָדָם, וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן. וְבֹא לֹא כְּתוּב, אֶלָּא וְהוּבָא. שְׁכָל מִי שֶׁרוֹאֶה אוֹתוֹ, מִתְחַיֵּב בּוֹ לְהִקְרִיבוֹ לְפָנָי הַכֹּהֵן, שֶׁהַדְּמוּת הַקְדוּשָׁה לֹא תִשָּׁב כָּךְ. וְכְתוּב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בּוֹ נֶגַע וְגו', וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרָם בְּהַרְתּוֹ וְגו'. וְלֹא כְּתוּב בָּהֶם וְהוּבָא. אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (במדבר יב) וְהָאִישׁ מִשָּׁה, כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ, לְמָה לֹא נִקְרָא אָדָם? אָמַר לוֹ, מִשׁוּם שֶׁנִּקְרָא עֵבֶד לְמַלְךְ, שְׁכֵתוּב (שם) לֹא כֵן עֲבָדֵי מִשָּׁה. (יהושע א) מִשָּׁה עֲבָדִי. וְאִף כָּךְ נִקְרָא אִישׁ כָּלֶפֶי אָדָם שֶׁלְמַעֲלָה. אָמַר לוֹ, אִם כָּךְ, הָרִי כְּתוּב (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, וְלֹא כְּתוּב אָדָם. אָמַר לוֹ, סוּד ה' לִירְאִיוֹ. אָמַר לוֹ, אִם כָּךְ אֲנִי בִינְיָהֶם (יושב) הוֹשִׁיבוּ בְּכָל, וּבְמִקּוּם הַזֶּה לֹא זְכִיתִי.

אמר לו, לך לרבי אבא, שאני למדתי ממנו שלא על מנת לגלות. הלך אצל רבי אבא, מצא אותו שהיה דורש ואמר: מתי נקראת שלמות של מעלה (של הכל)? כשיושב הקדוש ברוך הוא בכסא, ועד שלא יושב בכסא, לא נמצאת שלמות, שכתוב (יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. משמע שכתוב אדם, שהוא הכלל ושלמות הכל. אמר רבי יהודה, ברוך הרחמן שמצאתי אותך בזה. אמר לו, אם כך, הרי כתוב ה' איש מלחמה, ולא כתוב אדם. אמר לו, יפה שאלת. בא ראה, שם לא נמצאת שלמות של הכל, ומשום כך נקרא איש. אבל כאן שלמות הכל והכלל של הכל,

יְתוֹאֲמֵר: הַ מַּה יִקְרַח חֲסֵדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנַפְיֶךָ יַחֲסִיּוּן:

זוהר תהלים

ה' פָּנָיו - לְמַעַלָּה. וּיְחַנְּךָ - לְמַטָּה. יֵשָׂא ה' פָּנָיו - לְמַעַלָּה. וַיֵּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם - לְמַטָּה.

רַבִּי אַבְאָא אָמַר, כֻּלָּם מִתְבָּרְכִים כְּאַחַד בְּעֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּכְלָל וְנִסְתָּר כְּאֵן, בְּעֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת כֻּלָּם מִתְבָּרְכִים. וְהֵם רַחֲמִים תוֹף רַחֲמִים, שְׁלֵא נִמְצָא בָהֶם דִּין. וְלֹא? וְהִרִי כְּתוּב יֵשָׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ! אָמַר רַבִּי אַבְאָא, יֵשָׂא - יִסְלַק וַיַּעֲבִיר כְּדִי שְׁלֵא יִמְצָא דִין כֻּלָּל.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּשַׁעֲה שֶׁהִכְהֵן פּוֹרֵשׁ יְדִיו, אָסוּר לַעֲם לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁשְׂכִינָה שׁוֹרָה בְּיָדָיו. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם כֵּן, כִּיּוֹן שְׁלֵא רוֹאִים, אַז מָה אֲכַפֵּת לָהֶם, שֶׁהִרִי כְּתוּב (שְׁמוֹת ל"ג) כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי, בְּחַיֵּיהֶם לֹא רוֹאִים, אֲבָל בְּמִיתָתָם רוֹאִים? אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהֵשֵׁם הַקְּדוֹשׁ רְמוּז בְּאַצְבָּעוֹת יְדָיו, וְצִרְיֶךָ הָאָדָם לְפָחוּד. אֵף עַל גַּב שְׁלֵא רוֹאָה שְׂכִינָה, לֹא צִרְיֶךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַיָּדִים שֶׁל הַכַּהֲנָיִם, כְּדִי שֶׁהָעַם לֹא יִמְצָא בְּחֻצְפָּה אֶל הַשְּׂכִינָה.

אָדָם הַרְאִשׁוֹן עִם הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים

מַה יִקְרַח חֲסֵדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנַפְיֶךָ יַחֲסִיּוּן (ל"ו, ח): [זוהר - בראשית פ']

בְּרֵאשִׁית (דף ט"ו): אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, עַד הַיּוֹם הַזֶּה עוֹמֵד אָדָם הַרְאִשׁוֹן וְרוֹאָה אֶת הָאֲבוֹת פְּעָמִים בְּיוֹם וּמוֹדָה עַל חֲטָאוֹ, וּמִרְאָה לָהֶם אֶת אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהִיָּה בּוֹ בְּכַבוֹד עֲלִיוֹן, וְהוֹלֵךְ וְרוֹאָה כֹּל אוֹתָם הַצְּדִיקִים וְחַסִּידִים שֶׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ וַיִּרְשׁוּ אֶת אוֹתוֹ

מָה רָאָה דוֹד שְׁאָמַר (תהלים לו) אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'? אָדָם מִיֵּלָא, בְּהִמָּה לָמָּה? אָמַר לוֹ, יָפָה שְׁאֵלָתְךָ, הַכֹּל הוּא בְּמַנְיָן. זְכוּ - אָדָם. לֹא זְכוּ - בְּהִמָּה.

אָמַרְתִּי, רַבִּי, סוּד הַדְּבָר אֲנִי רוֹצֵה. אָמַר לוֹ, הַכֹּל נֶאֱמַר, וּבֹא רָאֵה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא לְיִשְׂרָאֵל אָדָם, כְּדִגְמָה שְׁלִמְעֵלָה, וְקָרָא לָהֶם בְּהִמָּה, וְהַכֹּל בְּפִסּוּק אַחַד, שְׁכַתּוּב וְאַתָּן צְאֵנִי צְאֵן מְרַעִיתִי וְגו'. (יחזקאל לד) וְאַתָּן צְאֵנִי צְאֵן מְרַעִיתִי - הִרִי בְּהִמָּה. אָדָם אַתָּם - הִרִי אָדָם. וַיִּשְׂרָאֵל נִקְרָאוּ אָדָם וּבִהְמָה, וּמִשּׁוּם זֶה אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'. וְעוֹד סוּד הַדְּבָר, זְכוּ - אָדָם כְּדִגְמָה שְׁלִמְעֵלָה, לֹא זְכוּ - נִקְרָאוּ בְּהִמָּה, וְכֻלָּם מִתְבָּרְכִים בְּזִמְן אַחַד - אָדָם שְׁלִמְעֵלָה וּבִהְמָה שְׁלִמְטָה. וְכֹל שֶׁפֶן שֶׁהַכֹּל יֵשׁ בָּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכַתּוּב אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'.

וּבֹא רָאֵה, הַבְּרָכָה לֹא נִמְצָאת לְמַטָּה עַד שֶׁתִּמְצָא לְמַעַלָּה, וּמִשְׁנִמְצָאָה לְמַעַלָּה - גַּם לְמַטָּה נִמְצָאת, וְהַכֹּל תְּלוּי כֶּף לְטוֹב וְלָרַע. לְטוֹב, שְׁכַתּוּב (הושע ב) אֶעֱנֶה אֶת הַשְּׂמַיִם וְהֵם יַעֲנוּ אֶת הָאָרֶץ. לָרַע, שְׁכַתּוּב (ישעיה כד) יִפְקֹד ה' עַל צְבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּגִלְל זֶה (התפארת הזו פתח בו) כְּתוּב אָמַר לָהֶם, סַתֵּם, לְהַתְּבַרֵּךְ עֲלִינוּנֵם וְתַחְתּוֹנֵם כֻּלָּם כְּאַחַד, שְׁכַתּוּב כֹּה תְּבָרְכוּ בַתְּחִלָּה, וְאַחַר כֶּף אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר לָהֶם סַתֵּם, לְהַתְּבַרֵּךְ כֻּלָּם כְּאַחַד. יְבָרְכֶךָ ה' - לְמַעַלָּה. וַיִּשְׁמְרֶךָ - לְמַטָּה. יֵאָר

ט ירנין מדשן ביתך ונחל עדניך תשקם: כי עמך מקור חיים באורך נראה

— זוהר תהלים —

סביב הגן כמו אם שמעטרת את בנה על הכל. זהו שכתוב (שיר ג) צאינה וראינה בנות ציון וגו'. ומשום כך כי עמך מקור חיים, ועל זה באורך נראה אור.

רבי יצחק אמר, כי עמך מקור חיים - זה הכהן הגדול למעלה, כנגדו כהן גדול למטה. משום כך משפיע הכהן שמן משחת קדש עליון למטה ומדליק מנורות למעלה. שהכהן הגדול שלם בשלמות של שבעת הימים העליונים, ולהתעטר על הכל. כנגד זה שבעה ימי מלואים לכהן שלמטה, שימצא הכל כמו שלמעלה. ועל זה ימי המלואים נקראו ימי ההשלמה, כדי שישתלם הכהן בשאר הימים האחרים להשלים שבעה כאחד. ואלה נקראים ימי מלואים, משום שאוחזים בו שאר האחרים. מה זה אומר? שכשהכהן מתעורר, כל שאר האחרים מתעוררים עמו. ומשום כך כתוב, ומפתח אהל מועד וגו', עד יום מלאת וגו'. שבעה ימים ודאי, ואז מתעטר הכהן למטה בכל כמו שלמעלה. משום שבשעה שמתעורר הכהן שלמטה, הכל יתעוררו על ידו למעלה, וימצאו ברכות למעלה ולמטה.

רבי אבא אמר, מה שונה שמשח משה את אהרן? אלא משום שהוא הבן של אותו (אחוז באותו) מקום מקור החיים, וכתוב (ישעיה סג) מוליך לימין משה זרוע תפארתו. ומשה שמש כל אותם ימי מלואים, להשרות הכל עם אהרן.

רבי חזקיה היה יושב לפני רבי אלעזר.

כבוד עליון שבגן עדן. וכל האבות מודים ואומרים, (תהלים לו) מה יקר חסדך אלהים וכני אדם בצל כנפיה יחסיון.

אורות שנבראו טרם שנברא העולם: שבעה. ואלו הם: אור תורה, אור גיהנם, אור גן עדן, אור כסא הכבוד, אור בית המקדש, אור תשובה, אורו של משיח.

כי עמך מקור חיים באורך נראה אור (כ"ו, ט): [זוהר - ויקרא - פ' צו (דף ל"ד)] קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים. רבי חייא פתח, כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים - זה השמן העליון ששופע ואינו פוסק לעולמים, ששרוי בתוך החכמה העליונה של הכל. זהו שכתוב כי עמך, עמך שרוי, ולא נפרד ממך לעולמים, בחביבות של הכל. מקור חיים, משום שהיא מקור ומעין החיים, להוציא חיים לעץ העליון ולהדליק את הנרות. ועל זה אותו העץ נקרא עץ חיים, האילן שנטוע ונשרש משום אותו מקור החיים. ועל זה באורך נראה אור. באורך - זה האור שגנוז לצדיקים לעתיד לבא, שכתוב (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב. ומאותו אור עתידים ישראל להאיר בעולם הבא.

דבר אחר כי עמך מקור חיים וגו' - זה הקדוש ברוך הוא, שהוא עץ עליון באמצע הגן שאוחז את כל הצדדים. מה הטעם? משום שאחוז בו אותו (באותו) מקור חיים, ומעטר אותו בעטרות עליונות

אור: יא מִשְׁךְ חֶסֶדְךָ לְדַעֲיָהּ וְצַדִּיקְךָ לְיִשְׁרֵי לֵב: יב אֵל תְּבוֹאֲנִי רַגְלִי גְאוּהָ וַיֵּד רְשָׁעִים אֵל תִּגְדְּנִי: יג שָׁם נִפְלוּ פְעָלֵי אֲנֹן וַחֲזוּ וְלֹא יִכְלוּ קוּם:

—== זוהר תהלים ==—

בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתנו. והוסיפה שני דברים. אמרה, מפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו, ולא נאמר לה אלא מעץ הדעת. ואמרה, לא תגעו בו פן תמתנו.

מה עשה סמאל הרשע? הלך ונגע באילן, והיה האילן צוח ואומר:

(תהלים לו) אל תבואני רגל גאוה ויד רשעים אל תגדני, אל תגע בי, שנאמר ויד רשעים אל תגדני. הלך ואמר לאשה: הרי נגעתי באילן ולא מתי, אף את תגעי באילן ולא תמותי. הלכה האשה ונגעה באילן, וראתה מלאך המות בא כנגדה. אמרה: אולי עכשו אני מתה, והקדוש ברוך הוא עושה לו אשה אחרת ונותנה לאדם, אלא הריני גורמת לו שיאכל עמי. אם נמות נמות שנינו, ואם נחיה - נחיה שנינו. ולקחה מפריו ונתנה גם לבעלה. נתפקחו עיני שניהם וקהו שניו. אמר לה: מה שהאכלתני שקהו שני? כך קהו שני כל הבריות. ישב לו בדין אמת, שנאמר (שם ט) ישבת לכסא שופט צדק. קרא לאדם ואמר לו: למה ברכת מפני? אמר לו: את קלך שמעתי בגן, ורעדו עצמותי, ואירא כי עירם אנכי ואחבא. פי עירם אנכי - מפעלי. פי עירם אנכי - מצוויי, כי עירם אנכי - ממעשי, ואחבא.

מה היה לבושו של אדם? עור של צפרן, והפשיטו מעליו. ראה עצמו ערם,

אמר לו, כמה אורות נבראו טרם שנברא העולם? אמר לו, שבעה. ואלו הם: אור תורה, אור גיהנם, אור גן עדן, אור כסא הכבוד, אור בית המקדש, אור תשובה, אורו של משיח. ואלה נבראו בטרם שנברא העולם. שבעה אורות ומאורות שנאחזו באהרן, והוא מדליק מנורות ממעלה למטה.

מעשה החטא של חטא עץ הדעת ומה היה הגורם ועונשו של נחש

אל תבואני רגל גאוה ויד רשעים אל תגדני (לו, יב): [זוהר ח"א פ'

בראשית (דף לה): השלמה מהשמטה סימן ל"ד] נשמת הזכר מן הזכר, ונשמת הנקבה מן הנקבה, והינו שהלך הנחש אחרי חנה. אמר: הואיל ונשמתה מן הצפון, אסיתנה מהרה. ומה ההסתה שהיתה? משום שבא עליה. שאלו תלמידיו: איך היה המעשה? אמר להם: סמאל הרשע קשר עם כל צבאות מעלה על רבו, משום שאמר הקדוש ברוך הוא ורדו בדגת הים ובכוף השמים. אמר, היאך אוכל להחטיאו ולגרשו מלפניו? ירד עם כל חילותיו ובקש לו בארץ חבר כמותו. ומי הוא? נחש, והיה לו דמות גמל. רכב עליו ובא לו אצל האשה. אמר לה: אף כי אמר אלהים לא תאכלו מפל עץ הגן. אמר, אבקש יותר ואוסיף, כדי שתגרע היא. אמרה: לא מנענו אלא - מעץ הדעת אשר

— — — — — תהלים — — — — —

רבונו של עולם, הנחש השיאני לחטא
 לפניך. הביא שלשתם וגזר עליהם גזרות
 דין. תשעה ושלשים קללות ומות, והפיל
 סמא"ל ואת הכת שלו ממקום קדשתם
 מן השמים, וקצץ רגליו של נחש, ואררו
 מכל תיה ומכל בהמה, ופקד עליו
 שיהיה מפשיט את עורו אחר שבע
 שנים: ע"כ.

שנאמר מי הגיד לך כי עירם אתה. אמר
 אדם לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של
 עולם, כשהייתי לבדי שמא חטאתי לך,
 אלא האשה שהבאת לי היא הדיחה
 אותי מדברייך, שנאמר האשה אשר נתתה
 עמדי הוא נתנה לי מן העץ. אמר לה
 הקדוש ברוך הוא: לא דיך שחטאת,
 אלא שהחטאת לאדם? אמרה לפניו:

ל א לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בַּמְרַעִים אֵל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה: ב כִּי בַחֲצִיר מְהֵרָה

— שִׁימוֹשׁ תֵּהִלִּים —

לשכור

אל תתחר במרעים וגו' (לו, א): [שימוש תהלים לפרק לו]. לשכור. קח כוס ושים בו מים ואמור עליו זה המזמור עם שם והב על רישיה ואפוהי ואשקי יתיה ומיד יפוג יינו ומקיץ ושם שלו הוא א"ה. א' מן "אל תתחר, ה' מן ויעזרם בגימטריא ה"א.

— זוהר תהלים —

אל תתחר במרעים אל תקנא בעשי עולה. לְדוֹד, אֵם שִׁירָה - לֹא אָמַר, אִם תִּפְלֶה - לֹא אָמַר. אֵלֶּא בְּכֹל מְקוֹם לְדוֹד סָתָם, רוּחַ הַקִּדְּשׁ אָמַר אֵת זֶה. אֵל תִּתְחַר בַּמְרַעִים, מָה זֶה אֵל תִּתְחַר בַּמְרַעִים? הֲיֵה צָרִיף (לכתב) אֵל תִּתְחַבֵּר! אֵלֶּא אֵל תַּעֲשֶׂה תַחֲרוּת בַּמְרַעִים, כִּי לֹא יִדְעֶתָ יְסוֹד עֲצָמְךָ וְלֹא תוּכַל לוֹ, אוֹלֵי הוּא עֵץ שְׁלֹא נִעְקַר לְעוֹלָמִים וְתִדְחָה מִלְּפָנָיו. וְאֵל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה, שְׁלֹא תִשְׁגִּיחַ בְּמַעֲשֵׂיהֶם וְלֹא תִבֵּא לְקַנְא בָהֶם, שְׁכַל מִי שְׂרוּאָה אֵת מַעֲשֵׂיהֶם וְלֹא מְקַנֵּא לְקִדּוּשׁ - בְּרוּךְ-הוּא, עוֹבֵר עַל שְׁלֹשָׁה לְאוּמִים, שְׁכַתּוּב (שמות כ) לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פָּנָי. לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל וְכֹל תְּמוּנָה. לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא. לְכֹן צָרִיף הָאָדָם לְהַפְרֵד מֵהֶם וְלִסְטוֹת דְּרָכּוֹ מֵהֶם, לְכֹן נִפְרַדְתִּי וְסִטִּיתִי אֵת דְּרָכֵי. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה שְׂמֻצָּאתִי אֶתְכֶם, אֲנִי אוֹמֵר פְּסוּקִים הִלְלוּ לְפָנֶיכֶם.

הלמוד מופעשיהם הרעים גרמה הגלות לישראל

לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בַּמְרַעִים אֵל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה (לו, א): [זוהר - שמות פ'

בשלח (דף מ"ח): רבי יצחק ורבי יהודה היו

אל תקנא בעשי עולה - מי שאינו מקנא במעשי רשע עובר על שלושה לאוים לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בַּמְרַעִים אֵל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה (לו, א): [זוהר - בראשית פ' ויחי (דף רלח):] עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגְשׁוּ בְּאוֹתוֹ תִּינוּק שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לְקַפּוֹטְקֵיָא מֵאַחֲרֵי הַחֲמוּר, וְזָקֵן אֶחָד רוֹכֵב. אָמַר אוֹתוֹ זָקֵן לְאוֹתוֹ תִּינוּק, בְּנִי, אָמַר לִי אֵת פְּסוּקֶךָ. אָמַר לוֹ, פְּסוּקֵי אֵינוֹ אֶחָד, אֵלֶּא רַד לְמִטָּה אוֹ אֶרְכָּב לְפָנֶיךָ וְאָמַר לָךְ. אָמַר לוֹ, לֹא רוּצָה, אֲנִי זָקֵן וְאַתָּה תִּינוּק, שְׂאֲשַׁקֵּל אֵת עֲצָמֵי עַמְךָ. אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, אֲזַל לְמָה שְׂאֵלֶת פְּסוּק? אָמַר לוֹ, כְּדֵי שְׁנַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ. אָמַר, תִּפַּח רוּחוֹ שֶׁל אוֹתוֹ זָקֵן, שֶׁהוּא רוֹכֵב וְלֹא יוֹדֵעַ דְּבַר, וְאָמַר שְׁלֹא יִהְיֶה שְׁקוּל עַמִּי. נִפְרַד מֵאוֹתוֹ זָקֵן וְהֵלֵךְ לוֹ בְּדֶרֶךְ.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק, קָרַב אֲלֵיהֶם. שְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ וְסָח לָהֶם אֵת הַמַּעֲשֶׂה. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, יָפָה עֲשִׂיתָ, לָךְ עֲמָנוּ וְנִשְׁבַּח כָּאֵן וְנִשְׁמַע דְּבַר מִפִּיךָ. אָמַר לָהֶם, אֲנִי עֲנִיף, שְׁלֹא אֲכַלְתִּי הַיּוֹם הַזֶּה. הוֹצִיאוּ לָחֵם וְנָתְנוּ לוֹ. הִתְרַחַשׁ לָהֶם נֶס וּמִצָּאוּ מַעֲיֵן מִיָּם דְּקִיק תַּחַת עֵץ. שְׁתוּ מִמֶּנּוּ, וְהֵם שְׁתוּ וַיִּשְׁבוּ.

פִּתַּח אוֹתוֹ תִּינוּק וְאָמַר, (תהלים לו) לְדוֹד

יִמְלוּ וַיְבָרֵךְ דָּשָׁא יְבוֹלוּן: ג בְּטַח בִּיהוֹנָה וְעֵשָׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעַה
אֲמוֹנָה: ד וְהִתְעַנַּג עַל יְהוֹנָה וַיִּתֵּן לָהּ מִשְׁאֵלֹת לַבֶּדֶד: ה גּוֹל עַל יְהוֹנָה

זוהר תהלים

ק"ו:] וכי תאמרו מה נאכל וגו'. רבי יהודה פתח, (תהלים לו) בְּטַח בַּה' וְעֵשָׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעַה אֲמוֹנָה. לעולם יהיה בן אדם זהיר ברבונו, וידבק לבו באמונה העליונה כדי שיהיה שלם עם רבונו. שְׁכָשְׁיָהּ שְׁלָם עֲמוֹ, לא יוכלו להזיקו כל בני העולם. בא ראה, בְּטַח בַּה' וְעֵשָׂה טוֹב, מה זה ועשה טוב? אלא כִּף שְׁנִינִי, במעשה שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה. והרי פְּרִשׁוּהָ, ועשיתם אתם - כביכול אתם תעשו אותם, משום שבאותה התעוררות שלכם שאתם עושים למטה, מתעורר למעלה, ועל זה כתוב ועשה טוב, ואין טוב אלא צדיק, שכתוב (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב. כיון שאתם עושים את זה, ודאי שהטוב הזה יתעורר, ואז שכן ארץ ורעה אמונה, והכל אחד. שכן ארץ, ארץ העליונה, שהרי אין לה בעולם שִׁיכוֹל לשרות עמה עד שיתעורר הטוב הזה אליה. כיון שמעורר אותו, כביכול הוא עושה אותו, ואז שכן ארץ, שרה בתוכה ואכל פריה, השתעשע עמה. ורעה אמונה, זו ארץ, והכל אחד, כמו שנאמר (תהלים צב) ואמונתך בלילות. ורעה אמונה, הנהיגה בכל רצונה. ואם לא תתעורר כנגדה, הטוב הזה מתרחק ממנה, ואל תתקרב אליה, אל תתקרב לתוך כבשן אש יוקרת. ואם תקרב אליה - בפחד, כמי שפחד מן המות, שהרי אז האש דולקת ושורפת את העולם בשלהבותיה. וכיון שמתעורר כנגדה

הולכים מאושא ללוד, והיה עמהם יוסי הסוחר עם גמלים קשורים ומשאות על כתפיהם. עד שהיו הולכים, מצא יוסי הסוחר אשה אחת משאר העמים שלקטה ירקות בשדה. נשמת מהם והחזיק בה ובא עליה. תמהו רבי יצחק ורבי יהודה. אמרו, נשוב מהדרך הזו, שהרי הקדוש ברוך הוא רצה להראות לנו שלא נתחבר עמו. שבו מהדרך, בדקו אתריו, ומצאו שהיה בן של בת אל נכר, ואביו זרע פסול היה. אמרו: ברוך הרחמן שהצילנו.

פתח רבי יצחק ואמר, (תהלים לו) אל תתחר במרעים. מי הם המרעים, שלא כתוב חטאים או רשעים? אלא מרעים, שמרעים לעצמם ולאותם שמתחברים עמם. רבי יהודה אמר, מרעים - הרחק עצמך ממרעים, שלא תהיו רעים וחברים כאחד, שלא ירעו לך מעשיו ותתפס בחטאיו. בא ראה, אלולי היו אותם ערב רב שהתחברו עם ישראל, לא נעשה היה אותו מעשה, ולא מתו מישראל כל אותם שמתו, ולא גרם לישראל מה שגרם. ובא ראה, אותו מעשה ואותו חטא ממש גרם לגלות ישראל.

לעולם יהיה אדם זהיר ברבונו וידבק לבו באמונה העליונה כדי שיהיה שלם עם רבונו בְּטַח בִּיהוֹנָה וְעֵשָׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעַה אֲמוֹנָה (לו ג) [זוהר ויקרא פ' בהר (דף

וְהוֹצִיא כְּאוֹר צִדְקָהּ וּמִשְׁפָּטָהּ בְּצַחְרִים:
 זֶהוּ לִיהוָה וְהִתְחַלְלַל לֹא אֵל תִּתְחַר בְּמִצְלֵיחַ דְּרָבּוּ בְּאִישׁ עֲשֵׂה מְזֻמוֹת:
 ח הַרְף מֵאֶפֶס וְעֹזב חֲמָה אֵל תִּתְחַר אֶף לְהַרְעֵ: ט כִּי מֵרַעִים יִפְרֹתוֹן וְקִנְיֵי יְהוָה
 חֲמָה יִירָשׁוּ אֶרֶץ: י וְעוֹד מְעַט וְאִין רִשְׁעֵ וְהִתְבַּוְנַתְּ עַל מְקוֹמוֹ וְאִינְנוּ:

— זוהר תהלים —

שְׁהִיו הוֹלְכִים. בֵּין כֶּף רְאוּ אִישׁ אֶחָד שְׁהִיָּה בָּא, וְאָמַר לָהֶם: בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, תִּנּוּ לִי מְזוֹן פֶּת לֶחֶם, שְׁשֵׁנִי יָמִים אֵלֶּה שְׁתַּעֲיֵתִי בְּמַדְבָּר וְלֹא אֶכְלֵתִי דָבָר. נִשְׁמַט אֶחָד מֵאוֹתָם שְׁנֵי גְבָרִים, וְהוֹצִיא מְזוֹנוֹ שֶׁהוּא הֵבִיא לְדָרֶךְ, וְנָתַן לוֹ וְהֵאֲכִיל וְהִשְׁקָה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ: מַה תַּעֲשֶׂה עִם הַמְּזוֹן, שְׁהִרִי אֲנִי אֶת שְׁלִי אֲנִי אוֹכֵל? אָמַר לוֹ: וְמָה עַל שְׁלֶךְ אֲנִי הוֹלֵךְ? יֵשֵׁב אֶצְלוֹ אוֹתוֹ עֲנִי, עַד שֶׁאֶכֶל כָּל מַה שְׁהִיָּה אֶצְלוֹ, וְאוֹתוֹ לֶחֶם שֶׁנִּשְׁאָר נָתַן לוֹ לְדָרֶךְ, וְהִלֵּךְ לוֹ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, לֹא רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁדָּבָר זֶה יַעֲשֶׂה עַל יְדִינּוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוּלַי נִגְזַר דִּין עַל אוֹתוֹ אִישׁ, וְרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַזְמִין לְפָנָיו אֶת זֶה כְּדִי לְהַצִּילוֹ. בְּעוֹד שֶׁהִלְכוּ, הִתְעַיַף אוֹתוֹ אִישׁ בְּדָרֶךְ. אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ: וְלֹא אֶמְרָתִי לָךְ שֶׁלֹּא תִתֵּן לֶחֶם לְאַחֵר? אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא לְרַבִּי יוֹסִי, הִרִי מְזוֹן עֲמָנּוּ, נָתַן לוֹ לְאַכֵּל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הִתְרַצָּה לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת הַזְּכוּת? נִלְךְ וְנִרְאָה, שֶׁהִרִי בְּנֻדָּאֵי בְּצוּרַת פָּנָיו שֶׁל זֶה, הִדְפּוּס שֶׁל הַמּוֹת נֶאֱחָז, וְרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַמֵּן זְכוּתוֹ כְּדִי לְהַצִּילוֹ.

בֵּין כֶּף יֵשֵׁב אוֹתוֹ הָאִישׁ וְיִשֵּׁן תַּחַת אֵילָן אֶחָד, וְחֲבֵרוֹ הִתְרַחַק מִמֶּנּוּ וְיֵשֵׁב בְּדָרֶךְ אַחֲרָת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזִיָּא,

הַטוֹב הַזֶּה, אִזּוֹ הוּא שׁוֹרָה בְּתוֹכָהּ, וְאֵתָהּ אֵל תִּפְחַד מִמֶּנָּה. אִזּוֹ - (אִיּוֹב כ"ב) וְתִגְזֹר אֶמְרֵ וְיָקָם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ נִגְהֵ אֹר. בֹּא רְאֵה, בְּנֵי הָאֱמוּנָה מְנַהִיגִים אֶת זֹאת לְרִצּוֹנָם בְּכָל יוֹם. מִי הֵם בְּנֵי הָאֱמוּנָה? אוֹתָם שְׁמַעוֹרְרִים הַטוֹב הַזֶּה כְּנִגְדּוֹ, וְלֹא חָס עַל שְׁלוֹ, וְיוֹדְעִים שֶׁהִרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן לוֹ יוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מְשִׁלִּי י"א) יֵשׁ מִפִּזֹּר וְנוֹסֵף עוֹד. מַה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁזֶה מְעוֹרֵר בְּרִכּוֹת כְּנִגְדּוֹ, וְלֹא יֹאמֵר: אִם אֶתֵּן אֶת זֶה עֲכָשׁוּ, מַה אַעֲשֶׂה לְמַחֵר? אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ בְּרִכּוֹת עַד בְּלֵי דֵי, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוּהָ. וּמִשׁוֹם כֶּף, וְכִי תֹאמְרוּ מַה נֹּאכֵל בְּשִׁנָּה הַשְּׁבִיעִת וְגו', מַה כְּתוּב? וְצוֹיֵתִי אֶת בְּרִכְתִּי לָכֶם בְּשִׁנָּה הַשְּׁשִׁית וְעֲשֵׂת אֶת הַתְּבוּאָה לְשִׁלֵּשׁ הַשָּׁנִים. וְעֲשֵׂת?! וְעֲשֵׂתָהּ הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה וְעֲשֵׂתָ? אֲלֵא לְהוֹצִיא ה', שֵׁיֵשׁ לָהּ שְׁמֵטָה וּמְנוּחָה וְלֹא עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה. כְּתוּב (שְׁמוֹת ט"ז) רְאוּ כִּי ה' וְגו', נָתַן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לֶחֶם יוֹמִים וְגו'. כְּגוֹן זֶה, וְצוֹיֵתִי אֶת בְּרִכְתִּי לָכֶם בְּשִׁנָּה הַשְּׁשִׁית וְגו'.

צְדָקָה הִיא עֵץ הַחַיִּים

בְּטַח בְּה' וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכֵן אֶרֶץ וּרְעָה
 אֱמוּנָה (ל"ג): [זוהר - ויקרא - פ' בהר
 (דף ק"א:)] רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים
 בְּדָרֶךְ, פִּגְעוּ בְּאוֹתוֹ הַר, מְצָאוּ שְׁנֵי גְבָרִים

—== זוהר תהלים ==—

בטח בה' - פראוי ועשה טוב - תקון של ברית הקדש

בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה

אמונה (לו, א): זוהר במדבר פ' פנחס (דף רכ"ה.) פתח ואמר, (תהלים לו) בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. בטח בה', פראוי. ועשה טוב, תקון של ברית הקדש, שתתקן אותה ותשמר אותה פראוי. ואם תעשה את זה, אתה תהיה כאן בארץ, ואותה האמונה שלמעלה תזון ממך ותתפרנס ממך. ועוד, (מתקן אותו ושומר עליו.

שכן ארץ ארץ קדושה עלינו, ארץ החיים, שהארץ היא תשרה בטוב ההוא. ורעה אמונה אותה האמונה שלמעלה תהיה נזונית ומתפרנסת ממנו על ידך. ואם תעשה זה תתענג על ה' ויתן לך משאלת לבך - כל זה מתתקן בתקון הברית. כיון שהתקנה הברית, התתקן הכל. פנחס, משום שקנא על ברית זו, זכה לכל. ולא עוד, אלא שהגן על כל ישראל, וכו התקיים והתענג על ה'. שהרי עלה והתקשר למעלה (והאיר) באור הראשון שברא הקדוש ברוך הוא וגנז אותו. באותו אור שנהנה ממנו אברהם, ואהרן הכהן נקשר בו. אחר שעלה לכהנה גדולה, לא הזכיר לו הרג זמרי, ולא ראוי בשביל שלא יאחז כלל בענפיו של הצד האחר, ולא ראוי להזכיר עליו. שכל מי שהורג, ענפים של צד האחר יש בו. ופנחס הרי נאחז בימיו, ואין לו חלק בצד האחר כלל, ולכן לא נזכר כאן. מה שנראה שבח - גנאי הוא לו, ונחיתות ממעלה עליונה שנאחז בה. ולכן כתוב המכה אשר הכה סתם, ושם האשה המכה, ולא נזכר על ידי מי.

כעת נשב ונראה, שודאי הקדוש ברוך הוא רוצה להרחיש לו נס. קמו וחכו. בין כך ראו צורה אחת של שלהבות עומדת לפניו. אמר רבי חייא, אוי על אותו האיש, שעכשו ימות. אמר רבי יוסי, אשרי אותו האיש, שהקדוש ברוך הוא ירחיש לו נס. בין כך ירד מאילן אחד נחש אחד ורצה להרגו. קמה אותה צורה עליו והרגתו. סובכה הצורה בראשה, והלכה לה.

אמר רבי יוסי, ולא אמרתי לך שהקדוש ברוך הוא רוצה להרחיש לו נס, ולא תוציא זכותו ממנו? בין כך התעורר אותו האיש, וקם והלך לו. אחזו בו רבי חייא ורבי יוסי, ונתנו לו לאכל. אחר שאכל, הראו לו הנס שהרחיש לו הקדוש ברוך הוא.

פתח רבי יוסי ואמר, (תהלים לו) בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. אשרי חלקו של האיש שעושה טוב משלו, שהרי מעורר טוב עם כנסת ישראל, ובמה? בצדקה. שכשצדקה מתעוררת, הוא טוב, אז מתעורר אל כנסת ישראל, ועל זה כתוב (משלי י) וצדקה תציל ממות. מה הטעם? משום שצדקה היא עץ החיים, ומתעוררת על אותו עץ המות, ולוקח אותם שאחוזים בו ומצילים מהמות. מי גרם לאותו עץ חיים שיתעורר לזה? הנה אומר, אותה צדקה שהוא עושה, כפיכול הוא עשה אותו למעלה, כמו שנאמר (תהלים קו) עשה צדקה צדקה בכל עת. והרי נתבאר.

יא וְעַנְיִים יִירָשׁוּ אֶרֶץ וְהִתְעַנְנָנוּ עַל רֵב שָׁלוֹם: יב זִמְם רָשָׁע לְצַדִּיק וְחָרַק עָלָיו שְׁנָיו: יג אֲדַנִּי וְשָׁחַק לֹא בִי רָאָה בִּי יָבֵא יוֹמוֹ: יד חָרַב פְּתַחוֹ רָשָׁעִים וְדָרְכוֹ קִשְׁתָּם לְהַפִּיל עָנִי וְאֶבְיוֹן לְטִבּוֹחַ יִשְׂרָיִי דָרָךְ: טו חָרַבְתָּ תִבּוֹא בְלִפְסֵי וְקִשְׁתוֹתֵם תִּשְׁבַּרְנָה: טז טוֹב מַעַט לְצַדִּיק מִתְּמוֹן רָשָׁעִים רַבִּים: יז בִּי זְרוּעוֹת רָשָׁעִים תִּשְׁבַּרְנָה וְסוּמְךָ צַדִּיקִים יְהוָה: יח יוֹדַע יְהוָה: יט יְמֵי תְּמִימִם וְנִחְלָתָם לְעוֹלָם תִּהְיֶה: כ לא יבִשׁוּ בְּעֵת רָעָה וְכִימֵי רַעְבוֹן יִשְׁבְּעוּ: כא בִּי רָשָׁעִים יֹאבְדוּ וְאֵיבֵי יְהוָה: כב בִּיכָר בָּרִים בְּלוֹ בְּעֵשֶׂן בְּלוֹ: כג לֹא רָשָׁע וְלֹא יִשְׁלַם וְצַדִּיק חֲזִין וְנֹתֵן: כד בִּי מְבָרְכֵי יִירָשׁוּ אֶרֶץ וּמְקַלְלֵי יִפְרָתוּ: כה מִיְהוָה: כו מַצְעֲדֵי גִבּוֹר בּוֹנְנֵי וְדַרְכּוֹ יַחְפֵּץ: כז בִּי יִפֹּל לֹא יִזְטַל בִּי יְהוָה: כח סוּמְךָ יְדוּ:

— זוהר תהלים —

והתחתונות, את כלם חקק הקדוש ברוך הוא באדם באדם, שיהיה הוא שלם בכל. בא וראה, מה מצעדי גבר כוננו, כשהקדוש ברוך הוא מרצה מהאדם, כל צעדיו וכל דרכיו הם מתקנים לפניו, והוא מתקן אותם כל אחד ואחד כראוי. ודרכו יחפץ, אפלו בדברי העולם.

עוד, מה מצעדי גבר כוננו - אם אדם ישים דעתו ורצונו ולבו למלך הקדוש, ללכת אחר דרכיו שהוא עושה, הקדוש ברוך הוא מרצה בו, כאלו הוא שלו ממש. בשעה שיצאו האותיות מתוך הסוד העליון, כמו שנתבאר, והתגלמו והצטירו בדמות של אדם, אחר כך יצאו הנקודות, ונשב בהן רוח חיים, והתקיימו האותיות, כאדם שעומד על רגליו בקיום של הרוח. אחר שהנקודות התקיימו על האותיות ונתנו בהן נפש, הצטרף להיות בדעת ובהשכל, ולנסע במסעותיו, ולתת מזון ותקף לאחר. וזהו בצלמנו כדמותנו. כמו שבארנו, בצלמנו - זה סוד העולם

כל הסודות של מעלה ומטה הכל הוא באדם וסוד וענין של כל האותיות אל"ף ב"ת וצירפם כנגד ששים רבוא

מה מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ (כו, כח): (זוהר חדש-שיר השירים (דף צ:)) מדרש הנעלם] ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א). כתוב (תהלים לו) מה מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ. בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם העליון והעולם התחתון, הכל היה בדיוקן אחד, שיהיה זה כמו זה. בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לברא אדם למטה, רצה לעשות אותו כמו שני העולמים. וכל הסודות של מעלה ומטה, הכל הוא באדם. הגלגלת של הראש שעומדת על הגוף היא בסוד העולם העליון, עם אותם התקונים של הראש. הגוף הוא בסוד של גוף, שהדגות עומדות באיברים יודעים תחת הראש הזה. הירכים והרגלים, הכל בדרך שלמטה, כראוי לו להיות כמו שלמעלה. כל הדמיות העליונות

— תהלים — זוהר תהלים —

לפנים - השכל ומדע וחכמה, ומבחוץ - אותו הצלם שהולך עליו, ומנהיג את האדם בשמירה, שיהיה שמור מן הכל. בעוד שהתנועות הללו הן באדם, האדם הוא שלם בכל, כמו כן בכל אותם הסודות העליונים שלמעלה. וזה סוד מה' מצעדי גבר כוננו, לנסע במסעותיו, באותן התנועות של הטעמים. ודרכו יחפץ, באותן הנקודות. מה', ממנו נטל הסוד הזה, שיהיה למטה הכל כגון אחד וסוד אחד. מה' מצעדי גבר כוננו, כמו אזלא מקפא לפני שופר הולך, שהם מצעדי גבר, שמתקנים כל אחד ואחד כראוי לו, וזהו כוננו. ושאר התנועות, הן שכתוב ודרכו יחפץ, הן בעמידה, הן ללכת, הן להפסיק, הן לנגן בשמחה, הן לשחק, הן לתת דין - הכל הוא מדע והשכל לנסע במסעות כראוי. ורקא, זהו נגון בשמחה. כשבא הניצוץ הקשה באותה הכאה של תוף האויר הזך שלא נתפס, נותן שמחה וחדוה, וזורק מרחוק, לנגן בשמחה למי שלא ידוע ולא נתפס כלל, ועומד בקיומו, ולא מתישב לדעת, עד שקרב ביותר השכל. וכן כל התנועות, כל אחת ואחת כראוי. וטרם שהגיעו התנועות הללו, כל אותם איברי הגוף לא יכולים לנסע במסעות. שהרי כל איברי הגוף בהם נוטלים התחלקות באותיות, שהן עשרים ושנים אותיות שהתגלמו בפרקים ובאיברים. שנים עשר איברים, הם פרקים שנוסעים. והשנים עשר הללו לא נוסעים במסעות כראוי, רק בסוד של שתיים עשרה תנועות, שכלם עושים את הפרקים הללו להסיע אותם. ויש תנועות אחרות,

העליון. כדמותנו - זה סוד העולם התחתון.

דבר אחר, בצלמנו - אלו התנועות של הטעמים, שהם תקון ושלמות, בדעת ובהשכל, לדעת ידיעה להסתכל למעלה, כמו שהוא נסתר ולא התגלה. כמו מלך שהוא חכם בהשכל בחכמה, ואינו נוסע לצד זה או לצד זה, רק בחכמה ובהשכל ובמדע. אף כך, כמו זה התנועות של הטעמים, כל מסעיהם בחכמה ובהשכל ובמדע, כמו שראוי, וזהו בצלמנו.

כדמותנו - אלו סודות של הנקודות, שהם יצאו מתוך דיוקן אחד של נקדה עליונה, מאותו דיוקן נסתר שלא נראה. ומתוך שיוצאים מתוך נקדה אחת, נקראות הנקודות דמות, הדיוקן של הנקדה העליונה. שאם תאמר האותיות - לא כך! שהרי הדיוקן אינו למעלה, ולא תלוי שם דיוקן, שהרי לאחר שיוצאים מסוד העולם העליון, כלם מתגלמים ומצטיירים מה שלא היה מקדם לכן, שאין דיוקן וציור למעלה כלל, ועל כן לא ידוע, ואין מי שמפיר בו כלום. הראשית הסתומה שנגלתה, ולא ידועה, היא נקדה אחת סתומה. ואותה הנקדה לא ידועה ולא גלויה, ואין מי שמפיר אותה. אבל האותיות לא הצטיירו בה, ואין תלויות למעלה, שהרי אין שם כלל דיוקן. ועל כן, כדמותנו - אלו הנקודות. בצלמנו - אלו התנועות, שהוא השלמות של הכל. כאן הסוד ליודעי דין. התנועות שהן שלמות הכל, איפה הן באדם? אלא זה סוד בצלמנו, אלו הם הצלמים של האדם מבפנים ומבחוץ.

זוהר תהלים

כְּשֶׁמִתְחַבֵּר הַזְכָּר בְּנִקְבָה, בְּתִשְׁוֹקָה שְׂבָכָל
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל כָּל הָאֵיבָרִים. אֶל הַנִּקְבָה
מְטִיל בָּהּ סוּד הָאוֹתִיּוֹת, בְּאוֹתָם הַמִּים
שְׁלֵה, וְאַחַר כֵּן הַקְרִימוּ (קפאו) שְׁמִים
שֶׁהִתְגַּלְמוּ הָאוֹתִיּוֹת, וְיוֹצְאוֹת אוֹתִיּוֹת
אַחֲרוֹת כְּמוֹ אֱלוֹ. וְעַל זֶה יֵשׁ אֶלְפָא בִּיתָא
שֶׁל אוֹתִיּוֹת עֲלִיוֹנוֹת גְּדוּלוֹת, וְיֵשׁ אֶלְפָא
בִּיתָא שֶׁל אוֹתִיּוֹת קִטְנוֹת. א' הוּא אֶחָד,
וְסוּד שֶׁל אֶחָד, יוֹצֵא וּמְתַגַּלֵּם בְּסוּד
שְׁלֵמֻטָה, הָאֵיבָרִים הָעֲלִיוֹנִים שֶׁמִּתְחַבְּרִים
בְּאֶחָד, וְהֵם אֶחָד. וְעַם כָּל זֶה אֵינּוּ אֶלָּא
אֵיבָר אֶחָד. מְשׁוּם שֶׁכְּשִׁיּוֹצֵאת א' וְנִתְנַת
בְּרֵאשׁ, יוֹצֵאת בְּאוֹתוֹ הַדְּיוּקָן שֶׁל הָאֲחֵרִים
הִלְלוּ שֶׁהֲצַטְרְכוּ לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, וְכְשִׁיּוֹצֵאת
א', מְרָאָה לְשִׁתֵּי הַדְּרָגוֹת הָאֲחֵרוֹת
שֶׁהֲצַטְרְכוּ לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, שֶׁהֵם הַשְּׂמָאל
וְהָאֲמִצְעָה, וְכֻלָּם נֶאֱחָזִים יַחַד, וְנִרְאִים
בְּדִיוּקָן שְׁלוֹ. כִּיּוֹן שֶׁנִּמְצְאוּ וְהִתְיַשְּׁבוּ
בְּמִקְוָם אוֹתָם שְׁנֵי הָאֵיבָרִים הָאֲחֵרִים,
חֲזוֹרֵת א' וּמִתְיַשְּׁבֵת בְּמִקְוָמָה בְּרֵאשׁ, בְּצַד
הַיָּמִין.

סוּד וּבְאוֹר הָאוֹתִיּוֹת וּפְנִימִיּוֹתָן כִּנְגַד שְׁשִׁים
רְבּוֹא

אֵיךְ עֲשֵׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? כְּשִׁיּוֹצֵאוּ
הָאוֹתִיּוֹת, הָאוֹת הָרֵאשׁוֹנָה שִׁיּוֹצֵאָה,
הֵרֵאשׁ לְכָל הָאוֹתִיּוֹת, הִיא א'. מֵה עֲשֵׂה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַתְעַטֵּף בְּאוֹתָהּ הָאוֹת
וּבְרֵא שְׁמִים. וּבְאוֹת הַזֶּה בְּרֵא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת סוּד הַיְחֻד, שֶׁהֵם שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת,
וְהֵם שְׁמִים, סוּד אֶחָד, כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ, וְהֵרֵי
זֶה נִתְבָּאֵר. כִּיּוֹן שֶׁנִּבְרְאוּ שְׁמִים בְּסוּד הַזֶּה,
טָרֵם שֶׁנִּקְרְשׁוּ וְלֹא הִגְלִידוּ הַשְּׁמִים, שֶׁהֵרֵי

לְתַת הַשְּׂכָל וְחֻקְמָה וּמִדָּע לְכָל הַגּוֹף
וְלַהֲסִיעַ כָּל הַגּוֹף, וְלְתַת חֲדוּהָ לְמַעֲלָה
וְלַמְטָה הַכֹּל כְּרֵאוּי. עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
אוֹתִיּוֹת הֵם הַכֹּלֵל שֶׁל סוּד הַגּוֹף, וְכֻלָּם
הִתְחַלְקוּ בְּאֵיבָרֵי הַגּוֹף. וּמִסוּד הָאוֹתִיּוֹת
הַגּוֹף נִשְׁלַם. נִשְׁאָרוּ אוֹתִיּוֹת אֲחֵרוֹת, שֶׁהֵן
עֲשָׂר. שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה אוֹתִיּוֹת הֵן רֵאשׁוֹנוֹת,
שְׂאוֹתָם הָאֵיבָרִים קִיּוּמוֹ שֶׁל כָּל הַגּוֹף,
שִׁיְהִיָּה כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר עַל תְּקוּנוֹ. וְאֵף עַל
גַּב שִׁישׁ בָּהֶם בְּאוֹתִיּוֹת אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּרְאוֹת
בְּזָכָר, וְאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּרְאוֹת בְּנִקְבָה. כְּמוֹ א'
זָכָר, ב' נִקְבָה. ג' זָכָר, ד' נִקְבָה. ה' נִקְבָה,
ו' זָכָר. וְכֵן כָּל הָאוֹתִיּוֹת הָאֲחֵרוֹת, מֵהֵן
כְּלוּלוֹת בְּזָכָר, וּמֵהֵן כְּלוּלוֹת בְּנִקְבָה. וְאֵם
תֹּאמַר, אֵם כֵּן, אֵיךְ נִכְנָה אָדָם בְּסוּד שֶׁל
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת? שֶׁהֵרֵי
כְּשֶׁמִּסְתַּכְּלִים, וְנִבְחָרוּ הָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֲצַטְרְכוּ
וְרֵאוּיּוֹת הֵיוּ לְזָכָר - אֵין, רַק שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה,
כִּנְגַד שְׁנַיִם עֲשָׂר אֵיבָרִים! אֶלָּא וְדֹא, כָּל
הָאוֹתִיּוֹת כְּלוּלוֹת בְּסוּד שֶׁל זָכָר, וְאוֹתָם
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת - אוֹתִיּוֹת זְכָרִיּוֹת
וְאוֹתִיּוֹת נִקְבִיּוֹת. מְשׁוּם שֶׁכָּל הָאֵיבָרִים,
יֵשׁ אֵיבָר בְּאוֹתָם פְּרָקִים, שֶׁהֵם כְּלוּלִים זֶה
עִם זֶה וְנִכְנָסִים זֶה בְּזֶה. מִי שֶׁנִּכְנָס הוּא
זָכָר, הֵהוּא שֶׁמִּקְבֵּל אוֹתוֹ בְּתוֹכּוֹ הִיא
הַנִּקְבָה. בְּכָל הָאֵיבָרִים יֵשׁ זָכָר וְנִקְבָה,
וְנִכְנָסִים זֶה בְּזֶה כְּזָכָר בְּנִקְבָה. וּמְשׁוּם כֵּן,
כָּל הָאוֹתִיּוֹת עוֹלוֹת בְּסוּד שֶׁל זָכָר וְנִקְבָה.
וְכָל הָאוֹתִיּוֹת צְרִיכוֹת אֱלוֹ אֶת אֱלוֹ,
וְלַהֲתַחַבֵּר אֱלוֹ בְּאֱלוֹ. (א"ב ג"ד ה"ו, אַחַד זָכָר
וְאֶחָד נִקְבָה) נִכְנָס זֶה לְזֶה כְּמוֹ זָכָר בְּנִקְבָה.
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת אֲחֵרוֹת כְּלוּלוֹת
בְּנִקְבָה לְמַטָּה, וְהֵן אוֹתִיּוֹת קִטְנוֹת. שֶׁהֵרֵי

כה נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש להם: כו כל היום

זוהר תהלים

אף כף האותיות, כשהתמלאו עולים לששים. אלף בית גימל דלת הא וזין חית טת יוד כף למד מם נון סמך עין פא צדי קוף ריש שין תו. אלו הם עלית האותיות לששים רבוא, כדי שתהיה שלמות בסוד האותיות בכל האיברים. נשארו עדין שתים עשרה אותיות, והן מם הסתומה, צדי ארפה, נון, פא, כף, והן האותיות האחרות הכפולות מנצפ"ך. והן עולות לשתיים עשרה אותיות. וכשכל האותיות נשלמו, עולות לשבעים אותיות אותיות, סוד השם הקדוש שהקדוש ברוך הוא נקרא בהן. חשבון ישראל שבעים נפש, ושתי אותיות שהם עדים בתוכם, ונכללות בהם, והן י"ה, שכתוב (תהלים קכב) ששם עלו שבטים שבטי י"ה עדות לישראל. ועל זה הסוד, הראובני השמעוני. והרי פרשוה, וכלן עולות לשבעים ושתיים. כמו כן אלפ"א בית"א, שכל האותיות עולות לסוד של שבעים ושתיים אותיות, שהכל יהיה סוד של גוף שלם, הסוד של אדם, סוד המרכבה העליונה, סוד השם החקוק. משום כף כל האותיות עולות בעלית המרכבה העליונה בדיוקנם וגופם, שהכל יהיה סוד אחד פראוי. כל האותיות, כשמתחברות ונחקקות בחקיקותיהן בסוד של שבעים ושתיים אותיות חקוקות, נעשות כלן גוף אחד.

נער הייתי גם זקנתי - למדנו הפסוק הזה
אמר אותו שרו של עולם

נער הייתי גם זקנתי (לו, כה): נזוהר -

היו טמירים בתוך המים, הסוד של האות א', שהיא לימין. לאחר שנקרשו מתוך המים, יצאה האות ו', מצירת בציוור של התגלמות בדיוקן של אדם. ועם כל זה לא נחסר מאותו דיוקן של האות א' כלום, וחזרה והתישבה במקומה. התחיל האור של האות הזו להאיר מראש העולם לסוף העולם. גנו את אורו באות אחרת, ועשה לאות הזו בי"ת אחד, לגנו אורו בתוכו, ונגנו אותו אור בתוכו. ומהשעה ההיא נגנו ונטמן, ולא יצא לעולם, פרט לשביל דק אחד, שנמשך חוט אחד ממנו, וממנו נזון העולם ועומד במקומו. מן האות הזו נבנה הכל. מהאות הזו נזון הכל. באות הזו שמר הקדוש ברוך הוא את ישראל ושבר את שונאיהם לפניהם. זהו שכתוב (שמות טו) ימינך ה' נאדרי בכח ימינך ה' תרעץ אויב. בשעה שגרמו החטאים, מה כתוב? (איכה ב) השיב אחר ימינו. אז באותו הזמן גלו ישראל מן הארץ, ושלטו בהם שונאיהם. א' התישבה בזרוע, בסוד ותקף וכח, שהם שני צדדים אחרים שהחזיקו בו, והיא זרוע הימין. ב' נכללה בתוכה, וכונסת אותה כנגדה, כנקבה שנקנס לתוכה זכר. משום כף כל האותיות, אחת זכר ואחת נקבה. א' התפשטה לאותיות אחרות, ונשלמו בשלמות, לטל שתי דרגות אחרות אלף, להיות השלמות שלו. וזה סוד והחונים עליו מטה פלוני. והחונים עליו - שתי דרגות באחת. עד שעולות האותיות לששים רבוא, כחשבון שבטי ישראל, שהם שנים עשר, ועולים לששים רבוא.

חֹזֵן וּמְלֹחֵה זֹרְעוֹ לְבָרְכָתָהּ: כֹּה סוּר מִרְעַע וַעֲשֵׂה טוֹב וְשָׁכֵן לְעוֹלָם: כֹּה בִּי יְהוָה אֱהָב מִשְׁפָּט וְלֹא יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ וְזֹרַע רְשָׁעִים נִכְרַת: כֹּה צַדִּיקִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְיִשְׁכְּנוּ לְעַד עַלֶיהָ: לִּפְי צַדִּיק יִהְיֶה חֲכָמָה וּלְשׁוֹנוֹ תִּדְבֵר

—== זוהר תהלים ==—

שְׂאִין נִפְרָדִים, וְלֹכֵן לֹא צְרִיךְ לְתַבַּע אוֹתָהּ. אָמַר לוֹ, וּבְזִמְן הַגְּלוּת לֹא כֵּן? אָמַר לוֹ, כְּתוּב זֹרְעוֹ, וְאִינוּ. מְתִי יוֹצֵא? כְּשֶׁהִנְקָה בְּדַבּוּק אֶחָד עִם הַזְּכָר. וְאִם תֹּאמַר, לֹא רְאִיתִי צַדִּיק נֶעְזֵב - בְּזִמְן שֶׁל הַגְּלוּת מֵהָ הִיא?

אָמַר זֶה אֲחֻזוֹ לְמַעְלָה וְלֹא נֶעְזֵב לְעוֹלָמִים. בְּזִמְן אַחֵר לֹא נֶעְזֵב מֵהִנְקָה, אֲחֻזוֹ לְמַעְלָה וְאֲחֻזוֹ לְמַטָּה. אֲחֻזוֹ לְמַעְלָה - בְּזִמְן שֶׁל הַגְּלוּת. בְּזִמְן אַחֵר אֲחֻזוֹ אֶת שְׁנֵי הַצְּדִדִּים, לְמַעְלָה וְלְמַטָּה, וְלְעוֹלָם אִינוּ נֶעְזֵב.

"צַדִּיקִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְיִשְׁכְּנוּ לְעַד עַלֶיהָ"

(לו', כט): [זוהר תורה; זוהר חלק א']

דף קנג: אמר רבי שמעון בוא וראה התעוררות האהבה של כנס"ת ישראל להקדוש ברוך הוא נשמותיהם של הצדיקים למטה מעוררים לה, לפי שהם באים מצד המלך מצד של בחינת זכר, והתעוררות הזאת מגיע להשכינה מצד בחינת זכר ונתעורר אהבה, נמצא שבחינת זכר מעורר חביבות ואהבה להשכינה, ובכך היא נקשרת באהבה אל הקדוש ברוך הוא, כדמיון זה השתוקקות מדת המלכות להעלות מים תחתונים לעומת מים עליונים אינה אלא בנשמותיהם של צדיקים, וכאם הם הצדיקים בעולם הזה

בראשית פ' לך לך (דף צה.) אי לך ארץ שמלכך נער - זו הארץ שלמדנו, כל שאר ארצות שאר העמים עובדי עבודה זרה, נתנו לגדולים מגנים שממנים עליהם. ומעל לכלם ההוא שכתוב בו (תהלים לו') נער הייתי גם זקנתי. ולמדנו, הפסוק הזה אמר אותו שרו של עולם, ועל כן כתוב אי לך ארץ שמלכך נער. אוי לעולם שיונק מהצד הזה. וכשישראל בגלות, יונקים כמי שיונק מרשות אחרת.

נער הייתי גם זקנתי (לו', כח): [זוהר - בראשית פ' ויצא (דף קסב.)] עוד שאל רבי ייסא ואמר, כתוב (תהלים לו') נער הייתי גם זקנתי וגו'. הפסוק הזה פירושו ששרו של עולם אמר אותו. הוא אמר אותו בחכמה יותר ממה שחושבים בני אדם. אמר לו, בני, יפה הוא, שהרי ביחוד הקדוש נאמר נער הייתי גם זקנתי. וכך הוא, ולא ראיתי צדיק נעזב - זה השבח של היחוד שלא נמצא יום ללא לילה, שהנה הלילה תמיד נמצא בו, והצדיק אחוז למעלה ואחוז למטה.

וזרעו מבקש לחם, מה הוא? אלא בשעה שזורק ונשפע הזרע, אינו תובע את הנקבה, שהרי היא שורה עמו, שאין נפרדת ממנו לעולמים וזמינה היא אצלו, שהרי אין זרע שופע אלא בשעה שהנקבה זמינה, ותשוקת שניהם יחד בדבוק אחד,

מִשְׁפָּט: לֹא תוֹרַת אֱלֹהֵינוּ בְּלִבּוֹ לֹא תִמְעַד אֲשֶׁרֵינוּ: לֵב צוֹפֵה רָשָׁע לְצַדִּיק
 וּמִבְּקֵשׁ לְחַמּוֹתָיו: לֵן יְהוָה לֹא יַעֲזֹבֵנו בְּיָדוֹ וְלֹא יִרְשָׁעֵנוּ בְּהַשְׁפָּטוֹ:
 לֵד קָנָה אֵל יְהוָה וְשָׁמַר דְּרָבּוֹ וַיְרוֹמְמֵהוּ לְרִשְׁתֵּי אֶרֶץ בְּהַפְרַת רָשָׁעִים
 תִּרְאֶה: לֵה רָאִיתִי רָשָׁע עָרִיץ וּמִתְעַרֵּה בְּאַזְרָח רַעֲנָן: לוֹ וַיַּעֲבֹר וְהִנֵּה אֵינְנוּ
 וְאִבְקָשָׁהּ וְלֹא נִמְצָא: לוֹ שָׁמַר תָּם וּרְאָה יֵשֶׁר בִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שְׁלֹם:
 לֵה וּפְשָׁעִים נִשְׁמְדוּ יַחַדוּ אַחֲרִית רָשָׁעִים נִבְרַתָּה: לט וְתִשְׁוַעַת צַדִּיקִים מִיְהוָה
 מְעֹזָם בְּעַת צָרָה: מ וַיַּעֲזֹרֵם יְהוָה וַיַּפְלִטֵם וַיַּפְלִטֵם מִרָשָׁעִים
 וַיִּוְשָׁעֵם בִּי חֶסֶד בּוֹ:

זוהר תהלים

ובעולם הבא, שעליהם מתקיימים עליונים ותחתונים, ועל כן: "וצדיק יסוד עולם" (משלי י, כה) כתבו סתם וסוד של הכל שהצדיק הוא יסוד למעלה, והוא יסוד למטה, וכנסת ישראל נכללת מן צדיקים מלמעלה ומלמטה. צדיק מצד זה וצדיק מצד זה יורשים אותה, זהו שכתוב: "צדיקים יירשו ארץ", "יירשו ארץ" ודאי, בוא וראה הצדיק יורש לה לזאת הארץ וממשיך עליה ברכות בכל יום, ונשפע לה ממתקים ומעדנים בהמשכה עליונה שנמשך אליה, והרי נתבאר הענין.

זיו הזוהר

המלכות, והרי זה כח המשפיע שלהם מלמטה במדת המלכות, ועל ידי זה הצדיק שלמעלה שהוא היסוד משפיע בהמלכות שפע ממעל.

סה. סתם עולם יש לדורש על עולם הזה וגם על עולם העליון. סו. פירוש על יסוד היינו כח המשפיע, והצדיק שלמטה מעורר בעבודתו מיון נוקבין במדת

לח א מזמור לדוד לחזקיר: ב יהוה אל בקצףך תוכיחני ובחמתך תיפּרני: ג פי חציו נחתו בי ותנחת עלי ידך: ד אין מתם בכשרי מפני ועמך אין שלום בעצמי מפני הפאתי: ה פי עונתי עברו ראשי במשא כבוד וכברו מפני: ו הכאישו נמקו חבורתי מפני אולתי: ז נעויתי שחתי עד מאד כל היום קדר הלכתי: ח פי כסלי מלאו נקלה ואין מתם בכשרי: ט נפונותי ונדביתי עד מאד שאנתי מנחמת לפי: י אדני נגדך כל תאונתי ואנחתי מן לא נסתרה: יא לפי סחרחר עזבני כחי ואור עיני גם הם אין אתי: יב אחבי ורעי מנגד נגעי יעמדו וקרובי מרחק עמדו: יג וינקשו מבקשי נפשי ודרשי רעתי דברו הוות וקרמות כל היום יהנו: יד ואני כחרש לא אשמע וכלם לא יפתח פיו: טו ואהי כאיש אשר לא שמע ואין בפיו תוכחות: טז פי לך יהוה הוצלתי אתה תענה אדני אלהי: יז פי אמרתי פן ישמחו לי במוט רגלי עלי הגדילו: יח פי אני לצלע נכון ומכאובי נגדי תמיד: יט פי עוני אניד אראג מחפאתי: כ ואיבי חיים עצמו ורבו שנאי שקר: כא ומשלמי רעה תחת טובה ישמנוני תחת (רדופ) רדפי טוב: כב אל תעזבני יהוה אלהי תרחק מפני: כג הושה לעזרתי אדני תשועתי:

שימוש תהלים

אם יעץ עליך רע

ה' אל בקצף תוכיחני וגו' (לח, ב): [שימוש תהלים לפרק לח]. להנצל מלשון הרע שסופר מזמור. ואם יעץ איש בליעל עליך רע קום בשחרית וצא לאויר לצלי יתיה. ושם שלו א"ה.

זוהר תהלים

"ומשלמי רעה תחת טובה ישמנוני תחת רדפי טוב" (לח, כא): [זוהר חלק א' דף דא]. אמר רבי יוסי כתוב "אל תאמר אשלמה רע קנה לה' וישע לך" (משלי כ, כב), התחלת המקרא אזהרה שלא ישלם אדם רע למי שעשה לו טובה, כמו שכתוב: "ומשלמי רעה תחת טובה וגו'", לפי שכתוב: "משיב רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו" (משלי יז, יג), וסוף המקרא מזהיר אפילו למי ששלמו לו רעה

תחת טובה שעשה למי, שאין לו לשלם רעה תחת הרעה שהוא ששלמו לו, אלא "קנה לה' וישע לך" (משלי כ, כב).

"חוששה לעזרתי אדני תשועתי" (לח, כג): [זוהר חלק ב' דף טז]. אמר רבי חייא בוא וראה שבכל מקום הקדוש ברוך הוא תובע עלבון הצדיקים יותר מעל שלו, שהרי כמה הם בני העולם שמחרפים ומגדפים למעלה, כגון שנחריב חרף וגדף ואמר: "מי בכל אלהי הארצות וגו'"

— ❧ — זוהר תהלים ❧ —

מה כתוב: "וַתִּיבֶשׂ יָדוֹ וּגְוֹ" (מלכים א' יג, ד) ולא יכל להשיבה אליו, פרעה חרף וגדף ואמר: "מִי ה' אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקִלּוֹ" (שמות ה, ב), והקדוש ברוך הוא לא תבע ממנו אלא על סירובו מלשלח את ישראל, זכאים הם הצדיקים שהקדוש ברוך הוא חפץ בכבודם יותר מעל שלו.

(מלכים ב' יח, לה), והקדוש ברוך הוא מחל ולא תבע ממנו, וכיון שהושיט ידו על חזקיה מה כתוב: "וַיֵּצֵא מִלְּאֲךָ ה' וַיִּךְ בְּמַחְנֶה אֲשׁוּר וּגְוֹ" (שם יט, לה), ירבעם בן נבט היה עובד עבודה זרה ומקטר אליה ומזבח אליה, והקדוש ברוך הוא לא תבע ממנו, וכאשר בא עדו הנביא וניבא עליו והושיט ירבעם ידו לנגדו,

ז' לחודש

ל א לְמַנְצַחַת (לִידִיתוֹן) לִידוֹתוֹן מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אִמְרָתִי אֲשַׁמְרָה דְרָכֵי מַחְטָא
 בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעַד רָשָׁע לְנִגְדֵי: ג נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה
 הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי נֶעְפֵּר: ד חֵם לְבִי בְּקִרְבִי בְּחִינֵי תִבְעַר אִשׁ דְּבִרְתִּי

===== שימוש תהלים =====

למתענה

אמרתי אשמרה וגו' (לט, ב): [שימוש תהלים לפרק לט]. קום בעלות השחר ותצא לאויר ותאמר שבעה פעמים עם השם תתעלה ושם שלו הוא ה"י. ה' מן "השע מומני, י' מן "אמרת.

===== זוהר תהלים =====

שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁגוּרָמִים רְעָה לְעֶצְמָם אַחַד
 מֵהֶם זֶה - מִי שְׁמַקְלֵל עֲצָמוֹ

אִמְרָתִי אֲשַׁמְרָה דְרָכֵי מַחְטָא בְּלִשׁוֹנִי
 אֲשַׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעוֹד רָשָׁע

לְנִגְדֵי (לט, ב): [זוהר - ויקרא פ' פנחס (דף רמ"ו).]

ובחבור הקדמון, שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁגוּרָמִים רְעָה לְעֶצְמָם - שְׁנַיִם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאַחַד בְּעוֹלָם אַחֵר. וְאֵלּוּ הֵם: מִי שְׁמַקְלֵל עֲצָמוֹ, שְׁלַמְדָּנוּ, מְמַנֶּה אֶחָד מִפְּקָדֵי לִפְנֵי הָאֲדָם, וּבִשְׁעָה שְׁמַקְלֵל עֲצָמוֹ אוֹתוֹ הָאֲדָם, מְמַנֶּה זֶה, וְשִׁבְעִים אַחֵרִים שְׁמַמְנִים תַּחְתָּיו, נוֹטְלִים אוֹתוֹ דְבוֹר וְאוֹמְרִים אָמֵן, וּמַעֲלִים אוֹתָהּ לְמַעַלְהָ וְדָנִים אוֹתָהּ, וְהוּא רוֹדֵף אַחֲרָיו עַד שְׁעוֹשֶׂה אוֹתוֹ וּמְשַׁלֵּם לוֹ אוֹתוֹ דְבוֹר. מִי לָנוּ גְדוֹל מִמֶּשָׁה, שְׁאָמַר (שְׁמוֹת לב) וְאִם אֵינִי מְחַנֵּי נָא מִךְ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ, וְאָמַר לְצַרְךָ, וְאָף עַל גִּבְשֵׁה קְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשֵׂה רְצוֹנִי, עִם כָּל זֶה לֹא נִצּוֹל מֵעֲנֹשׁ, וְהָרִי נִתְבָּאֵר שְׁלֹא נִזְכַּר בְּפִרְשַׁת וְאַתָּה תִּצְוֶה, וְנִמְחָה מִשָּׁם. וְהָרִי פִּרְשׁוּהוּ. מִי לָנוּ גְדוֹל מִדָּוִד הַמְּלִךְ שְׁאָמַר (תְּהִלִּים לט) אִמְרָתִי אֲשַׁמְרָה דְרָכֵי מַחְטָא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעוֹד רָשָׁע לְנִגְדֵי. מִהוּ בְּעוֹד רָשָׁע לְנִגְדֵי? הַמְּמַנֶּה הֵהוּא הַמְּפַקֵּד עַל זֶה, וְלוֹקַח הַדְּבוֹר הֵהוּא לְקַלְקֵל לוֹ לְאָדָם.

נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי

נֶעְפֵּר (לט, ב): [זוהר - בראשית פ'

בראשית (דף ט"ו).] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב

(תְּהִלִּים לט) נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב

וּכְאֹבֵי נֶעְפֵּר. נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה, פְּסוּק זֶה

אִמְרָה אוֹתוֹ כְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת. מָה

הַטַּעַם? בְּגָלָל שְׁקוּל מְנַהֵיג אֶת הַדְּבוֹר,

כִּינּוֹן שֶׁהֵי א בְּגָלוֹת. קוּל נִפְרָד מְמַנֶּה, וְדְבוֹר

לֹא נִשְׁמַע, וְעַל זֶה נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה וְגוֹ'. מָה

הַטַּעַם? בְּגָלָל שֶׁהַחֲשִׁיתִי מְטוֹב, שְׁלֹא

הוֹלֵךְ קוּל אִתָּהּ. וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (שֵׁם סה)

לָךְ דוּמְיָה תִּהְלֶה. מָה זֶה דוּמְיָה? זוֹ תִּהְלֶה

לְדָוִד, שֶׁהֵי א דוּמְיָה בְּגָלוֹת וְשׁוֹתֶקֶת כְּלִי

קוּל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָה זֶה לָךְ? בְּגָלְלָךְ

הֵי א דוּמְיָה וְשׁוֹתֶקֶת שֶׁהִסְתַּלַּק מְמַנֶּה קוּל.

בְּשֵׁשׁ מְאוֹת שָׁנִים לְאַלְף הַשְּׁשִׁי יִפְתָּחוּ שַׁעְרֵי

הַחֲכֵמָה לְמַעַלְהָ וּמַעֲנִינֹת שֶׁל חֲכֵמָה לְמִטָּה

נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי

נֶעְפֵּר (לט, ב): [זוהר - בראשית פ'

בְּלִשְׁוֹנֵי הַיַּם הַיָּבֵשׁ הַיָּבֵשׁ קָצִי וּמִדַּת יָמֵי מַה הִיא אֲדַעַח מַה חָדַל אָנֹכִי:
וְהַיָּבֵשׁ מִפְּחוֹת נְתַתָּה יָמֵי וְחִלְדֵי כְּאֵין נִגְדָה אֵף כֹּל הַכֵּל כֹּל אָדָם נֶצַב סִלָּה:

— זוהר תהלים —

מְכַשְׁמְעָרִיב הַשֶּׁמֶשׁ לְהַכְנִס לְשֵׁבֶת, אֵף כֶּף
גַּם, וְסִימָן לְדָבָר - (בראשית ז) בְּשֵׁנֵת שֵׁשׁ
מֵאוֹת שָׁנָה לַחַיִּי נַח וְגו' נִבְקְעוּ כָּל מַעֲיָנוֹת
תְּהוֹם רַבָּה.

שְׁנֵי קִצִּים הֵם אֶחָד לְיָמִין וְאֶחָד לְשִׁמְאֵל -
צְדִיקִים וְרָשָׁעִים

הַיָּבֵשׁ ה' קָצִי וּמִדַּת יָמֵי מַה הִיא
אֲדַעַח מַה חָדַל אָנֹכִי (למ, ה). [זוהר

- בראשית 9' נח (97 גו.)] רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח,
(תהלים לט) הַיָּבֵשׁ ה' קָצִי וּמִדַּת יָמֵי מַה
הִיא אֲדַעַח מַה חָדַל אָנֹכִי. אָמַר דּוֹד לְפָנָי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: שְׁנֵי קִצִּים הֵם, אֶחָד
לְיָמִין וְאֶחָד לְשִׁמְאֵל, וְהֵם שְׁתֵּי דְרָכִים
לְלֶכֶת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם. קֵץ
לְיָמִין - שְׁכָתוֹב (דניאל יב) לְקֵץ הַיָּמִין. וְקֵץ
לְשִׁמְאֵל - שְׁכָתוֹב (איוב כח) קֵץ שָׁם לַחֲשָׁךְ
וּלְכָל תְּכָלִית הוּא חוֹקֵר [אבן אפולוצלמות,

מַה זֶה וּלְכָל תְּכָלִית הוּא חוֹקֵר? מִי הוּא הַחוֹקֵר?
אֵלָּא אוֹתוֹ קֵץ לְשִׁמְאֵל שֶׁמַּחֲשִׁיךְ פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת].
מַה זֶה וּלְכָל תְּכָלִית? בְּזִמָּן שְׁשֵׁרוּי הַדִּין עַל
הָעוֹלָם לְהַשְׁמִיד - אֲבָן אֶפֶל וְצִלְמוֹת. קֵץ
שָׁם לַחֲשָׁךְ - זֶה מִלְּאֵף הַמּוֹת, זֶה נֶחֱשׂ. קֵץ
כָּל בָּשָׂר, קֵץ שָׁם לַחֲשָׁךְ, שְׁהָרִי מֵצַד שֶׁל
הַתּוֹף הַזֶּהב הוּא בָּא. וּלְכָל תְּכָלִית - בְּזִמָּן
שְׁדִין שְׁרוּי עַל הָעוֹלָם, הוּא חוֹקֵר לְהִיּוֹת
קְטָגוֹר לְעוֹלָם לְהַחֲשִׁיךְ פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת. קֵץ
לְיָמִין, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ שְׁכָתוֹב לְקֵץ הַיָּמִין.
אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדִנְיָאֵל: וְאַתָּה
לֵךְ לְקֵץ וְתָנוּחַ. אָמַר לוֹ: מְנוּחָה בְּעוֹלָם

וִירָא (97 ק"ו.) אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּמוֹ זֶה כְּתוּב
(ישעיה ס) אָנֹכִי ה' בְּעַתָּה אֲחִישְׁנָה. מַהוּ
בְּעַתָּה? בְּעַת ה'. שְׁתָּקוּם מִן הָעֶפֶר, אֲזַ
אֲחִישְׁנָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְעַם כָּל זֶה, יוֹם
אֶחָד הִיא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בְּתוֹף הָעֶפֶר וְלֹא
יוֹתֵר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֶּף אָמַרוּ, אֲבָל בֵּא
רְאֵה הַסּוּד שֶׁלְמַדְנוּ. בְּשַׁעַר שְׁכָנַת יִשְׂרָאֵל
גָּלְתָה מִמְּקוֹמָהּ, אֲזַ אוֹתִיוֹת הַשֶּׁם הַקְדוּשׁ
כְּבִיכּוֹל נִפְרְדוּ, שְׁנִפְרְדָה ה"א מִן וְא"ו,
וּמִשׁוּם שְׁנִפְרְדוּ מַה כְּתוּב? (תהלים לט)
נֶאֱלַמְתִּי דוּמִי"ה, מִשׁוּם שֶׁהִסְתַּלַּק וְא"ו
מִה"א וְקוֹל לֹא נִמְצָא, אֲזַ הַדְּבוּר נֶאֱלָם,
וְלִכְּנֵן הִיא שׁוֹכְכַת לְעֶפֶר כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם
הַזֶּה שֶׁל ה"א. וּמִיָּהוּ? הָאֵלֶף הַחֲמִישִׁי.
וְאֵף עַל גַּב שֶׁהִקְדִּימָה בְּגִלוֹת עַד שֶׁלֹּא
נִכְנַס אוֹתוֹ הָאֵלֶף הַחֲמִישִׁי, הַסּוּד שֶׁל ה"א.
וּכְשִׁיבָא הָאֵלֶף הַשְּׁשִׁי, שֶׁהוּא הַסּוּד שֶׁל
וְא"ו, אֲזַ וְא"ו יָקִים אֶת ה"א.

בְּזִמָּן שֶׁשׁ פְּעָמִים עֲשָׂר שְׁשִׁים נֶפֶשׁ, אֲזַ
שְׁשִׁים שֶׁל וְא"ו עֲשָׂר פְּעָמִים, וְא"ו
שֶׁשׁ פְּעָמִים עֲשָׂר, [שוא"ו] וְא"ו עוֹלָה
[בעשר] בִּי, וְא"ו יוֹרֵדַת בְּה"א. נִשְׁלַמְתָּ
וְא"ו בְּתוֹף עֲשָׂר שֶׁשׁ פְּעָמִים, אֲזַ הֵם
שְׁשִׁים לְהַקִּימָה מִהָעֶפֶר. וּבְכָל שְׁשִׁים
וְשִׁים מֵאוֹתוֹ הָאֵלֶף הַשְּׁשִׁי מִתְחַזְקַת
ה"א, וְעוֹלָה בְּדִרְגוֹתֶיהָ לְהַתְחַזֵּק. וּבְשִׁשׁ
מֵאוֹת שָׁנִים לְאֵלֶף הַשְּׁשִׁי יִפְתָּחוּ שְׁעָרֵי
הַחֲכָמָה לְמַעְלָה וּמַעֲיָנוֹת שֶׁל חֲכָמָה
לְמַטָּה, וְיִתְתַּקֵּן הָעוֹלָם לְהַכְנִס לְשִׁבְעֵי.
כְּמוֹ בֶּן אָדָם שֶׁמַּחֲקֵן בְּיוֹם שְׁשִׁי

ז אף בצלם יתהלך איש אף הכל יהמיון יצבר ולא ידע מי אספם: ה ועתה מה

— זוהר תהלים —

אמר רבי יהודה, הרי שמעתי מרבי שמעון שפסוק זה נאמר על אותם הימים שנגזרו עליו מאדם הראשון, שהם שבעים, שהרי נאמר שחיים בכלל לא היו לו, אלא שאדם נתן לו מאותם ימים שלו שבעים שנים. וסוד זה, וילון לא משמש כלום, והלבנה לא מאירה כלל מעצמה, ושבעים שנים מאירות לה בכל צדדיה, והם חיי דוד סתם. ועל זה רצה דוד מהקדוש ברוך הוא לדעת סוד זה, ועל מה אין חיים ללבנה מעצמה, ולדעת את העקר שלה.

ומדת ימי מה היא - זוהי דרנה [של העולם] עליונה נסתרת שעומדת על כל אותם הימים שהם חיים שלה, מקום שמאיר לכל. אדעה מה חדל אני - אמר דוד, אדע על מה חדל אני אור מעצמי ונמנע ממני כשאר כל אותם האורות העליונים שיש להם לכלם חיים, ואני על מה אני חדל ועל מה נמנע ממני. וזהו מה שרצה דוד לדעת, ולא נתנה לו רשות לדעת.

באתי אליך לבקש ממך שלשה דברים. אחד - שכאשר תאמר דברי תורה ותזכיר מאותם דברים שאני אמרתי שתאמר אותם בשמי. ומעשה פטירת רבי יצחק

אף בצלם יתהלך איש אף הכל יהמיון יצבר ולא ידע מי אספם (למ, ט): [זוהר - בראשית פ' ויחי (דף ע"ב)] רבי יצחק היה יושב יום אחד על פתחו של רבי יהודה והיה עצוב. יצא רבי יהודה ומצא אותו

הזה או בעולם ההוא? אמר לו: בעולם ההוא, כמו שנאמר ינחו על משכבותם. (דניאל יב) [ותעמד לגורלך לקץ הימיו, אמר לו, ' עולם? אמר לו, ותנוח]. אמר לו: בזמן שיקומו מהעפר, אקום ביניהם או לא? אמר לו: ותעמד. אמר לו: הרי ידעתי שיקומו כמות כמות, מהם של צדיקי אמת ומהם של רשעי העולם, ולא ידעתי עם מי מהם אקום. אמר לו: לגורלך. אמר לו: הרי אמרת ואתה לך לקץ. יש קץ לימין ויש קץ לשמאל, ולא ידעתי לאיזה קץ, לקץ הימין או לקץ הימין? אמר לו: לקץ הימין. גם כאן דוד אמר לקדוש-ברוך-הוא, (תהלים ט), הודיעני ה' קצי, מהו חלק גורלי. ולא נחה דעתו עד שהתבשר שיהיה לימין, שכתוב (שם ק) שב לימיני.

בן אדם כשזוכה בעולם הזה במעשים טובים הימים שלו מתרבים למעלה מאותו מקום שהוא מדת ימיו

הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא אדעה מה חדל אני (למ, ט). [זוהר - בראשית פ' ויחי (דף ע"ב)] בא ראה, ימי בן האדם כשזוכה בעולם הזה במעשים טובים, הימים שלו מתרבים למעלה מאותו מקום שהוא מדת ימיו. פתח ואמר, (תהלים ט) הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא וגו'. פסוק זה בארוהו. אבל בא ראה, קצי - זה קץ הימין, שנקשר בדוד. ומדת ימי מה היא - זהו שמתמנה (שיש ממנה) ממש על ימיו.

— תהלים — זוהר תהלים —

שלא רגיל להכנס - לא יכנס. נכנסו רבי יצחק ורבי יהודה, קשר את מלאך המות בחוץ. התבונן רבי שמעון, וראה שעד עכשו טרם הגיע זמן, שהרי עד שמנה שעות של היום היה זמן. הושיבו לפני רבי שמעון והיה מלמדו בתורה. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, שב על הפתח, ומה [ומי] שתראה אל תדבר עמו. אם ירצה להכנס לכאן, תשביע אותו שבועה שלא יכנס. אמר רבי שמעון לרבי יצחק, ראי את דמות אביך היום או לא? שהרי שנינו בשעה שאדם מסתלק מן העולם, אביו וקרוביו נמצאים שם, ורואה אותם ונדע להם, וכל אותם שהיה מדורו עמם שבאותו עולם בדרגה אחת, כלם מתכנסים ונמצאים עמו, והולכים עם נשמתו עד המקום שתשרה במקומה. אמר, עד עכשו לא ראיתי. בין כך קם רבי שמעון ואמר, רבון העולם, נודע רבי יצחק אצלנו, והוא מאותן שבע עינים של כאן. הרי אחזתי אותו ותן לי. יצא קול ואמר: כסא אדוננו קרבה בכנפי רבי שמעון, הרי הוא שלך ועמך יבא בזמן שתכנס לשרות בכסאך. אמר רבי שמעון, ודאי. בין כך ראה רבי אלעזר שהיה מסתלק מלאך המות, ואמר, אין גזר דין במקום שמצוי רבי שמעון בר יוחאי. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, תכנס לכאן ואחז ברבי יצחק, שהרי ראיתי בו שהוא פוחד. נכנס רבי אלעזר ואחז בו, ורבי שמעון החזיר פניו ולמד תורה.

נרדם רבי יצחק וראה את אביו. אמר לו, בני, אשרי חלקך בעולם הזה ובעולם הבא, שהרי בין העלים של עץ

בשער שלו שהיה יושב ועצוב. אמר לו, מה יום זה משאר ימים? אמר לו, באתי אליך לבקש ממך שלשה דברים. אחד - שכאשר תאמר דברי תורה ותזכיר מאותם דברים שאני אמרתי, שתאמר אותם בשמי, כדי להזכיר את שמי. ואחד - שתזכה את יוסף בני בתורה. ואחד - שתלך לקברי כל שבעת הימים ותבקש בקשתך עלי. אמר לו, מנין לך? אמר לו, הרי נשמתי מסתלקת ממני בכל לילה, ולא מאירה לי בחלום כמו שהיתה בתחלה. ועוד, שכאשר אני מתפלל ומגיע לשומע תפלה, אני משגיח בצלמי שבפתל ולא רואה אותו, ואמרתי, הואיל והצלם העבר ולא נראה, שהרי הפרוץ יוצא ומכריז, שכתוב (תהלים לט) אך בצלם יתהלך איש - כל זמן שצלם האדם לא יעבר ממנו, יתהלך איש ורוחו עומדת בתוכו. כשהעבר צלם האדם ולא נראה, אז הוא מעבר מהעולם הזה. אמר לו, ומכאן שכתוב (איוב ח) כי צל ימינו עלי ארץ. אמר לו, כל הדברים הללו שאתה רוצה שאני אעשה, אבל אבקש ממך, שבאותו עולם תברר את מקומי אצלך כמו שהייתי בעולם הזה. ככה רבי יצחק ואמר, בבקשה ממך שלא תפרד ממני כל הימים הללו.

הִיָּכוּ לרבי שמעון, מצאוהו שהיה יושב ועוסק בתורה. זקף עיניו רבי שמעון וראה את רבי יצחק, וראה את מלאך המות שרץ לפניו ורוקד לפניו. קם רבי שמעון, ואחז ביד רבי יצחק. אמר, גזרני שמי שרגיל להכנס - יכנס, ומי

— זוהר תהלים —

אמר לו, דְּבַר חֲדָשׁ שְׁמַעְתָּ? אָמַר לוֹ, וְדַאי.
אָמַר לוֹ. הַשְׁתַּטַּח לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן.

אך בצלם יתהלך איש - זה מלנה תמיד
את האדם מבוואו ועד צאתו

אך בצלם יתהלך איש אך הכל יהמיון
יצבר ולא ידע מי אספם (למ, ט): [זוהר

ויקרא פ' תוריע (דף מ"ג) בא ראה, בשעה
שאדם בא להתקדש להזדוג בנקבתו
(בכונה) ברצון קדוש שלו, מתעוררת עליו
רוח (אחרת) קדושה, כלולה זכר ונקבה,
ורומז הקדוש ברוך הוא לשליח אחד
הממנה על הריגות בני האדם, ומפקיד
בידו אותה הרוח, ומודיע לו לאיזה מקום
יפקד אותו. זהו שכתוב (איוב א) והלילה
אמר הרה גבר. הלילה אמר לאותו ממנה:
הרה גבר מפלוגי. והקדוש ברוך הוא
מפקיד לו, את אותה הרוח, כל מה
שמפקיד, והנה פרשוה. אז יורדת רוח,
וצלם אחד עמה, אותו שעומד בדיוקנו
למעלה, באותו צלם נברא (התגדל), באותו
צלם הולך בעולם הזה. זהו שכתוב (תהלים
לט) אך בצלם יתהלך איש. בעוד שהצלם
הזה נמצא עם האדם, בצלם שלו עומד
בעולם הזה, שמתחברים כאחד (נמצא עמו
אדם עומד בעולם הזה, ושנים הם שמתחברים כאחד)
הוא עומד בעולם הבא, ושנים הם
שמחברים יחד. ושלמה המלך מזהיר את
בני האדם ואומר, (שיר ב) עד שיפוח היום
ונסו הצללים, שנים.

ובהכשפים של אשמדאי מצאנו,
שאותם שיודעים (שורצים)
לכשף כשפים מצד השמאל ולהדבק

החיים שבגן עדן נתון [אתה יושב] עץ גדול
וחזק בשני עולמות, והוא רבי שמעון בר
יוחאי, שהרי הוא אוהו אותך בענפיו.
אשרי חלקך בני. אמר לו, אבא, ומה אני
שם? אמר לו, שלשה ימים היו שכסו את
חדר משכבך, ותקנו לך חלונות פתוחים
להאיר לך מארבעת צדדי העולם, ואני
ראיתי מקומך ושמחתי, שאמרתי אשרי
חלקך בני, מחוץ לזה שעד עכשו לא זכה
בך בתורה. והרי עכשו היו עתידים לבא
אליו שנים עשר צדיקים מהחברים, ועד
שהיו יוצאים התעורר קול בכל העולמות:
מי הם החברים (השבילים) שעומדים כאן?
התעטרו בשביל רבי שמעון, בקשה בקש
ונתנה לו. ולא זה לבדו, שהרי שבעים
מקומות מתעטרים כאן בשבילו, ובכל
מקום ומקום פתוחים פתחים לשבעים
עולמות, וכל עולם ועולם נפתח לשבעים
רצים, וכל רץ ורץ נפתח לשבעים פתחים
עליונים, ומשם נפתחו דרכים לעתיק,
נסתר הכל, לראות באותה נעימות עליונה
שמאירה ומהנה לכל, כמו שנאמר (תהלים
פז) לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו. מה זה
ולבקר בהיכלו? הינו שכתוב (במדבר יב)
בכל ביתי נאמן הוא. אמר לו, אבא, כמה
זמן נתנו לי בעולם הזה? אמר לו, אין
רשות ולא מודיעים לאדם, אבל בהלולא
הגדולה של רבי שמעון תהיה עורף
שלחנו, כמו שנאמר צאינה וראינה בנות
ציון במלך בעטרה שעטרה לו אמו
ביום חתנתו וביום שמחת לבו. בין כך
התעורר רבי יצחק, והיה צוחק ופגיו
מאירים. ראה רבי שמעון, והסתכל בפניו.

זוהר תהלים

הכל. בא ראה, בשעה שהנשמה יורדת להכנס לו בעולם הזה, יורדת לגן העדן של הארץ, ורואה את כבודם של רוחות הצדיקים עומדים שורות שורות. אחר כך הולכת לגיהנם, ורואה את הרשעים שצווחים וי, ולא מרחמים עליהם. ובכל מעידים בה עדות, ואותו העולם הקדוש עומד עליה, עד שיוצאת לעולם. כשיוצאת לעולם, מזדמן לה אותו העולם, ומשתתף עמה, ומתגדל עמה, כמו שנאמר אך בצלם יתהלך איש. ובאותו העולם משתתפים (נמצאים) מי האדם ותלויים בו. זהו שכתוב (איוב ח) כי תמול אגנחנו ולא נדע כי צל ימינו עלי ארץ. כי צל ימינו נדאי. ומיום שמתעברת האשה עד היום שמולידה, לא יודעים בני אדם את מעשי הקדוש ברוך הוא כמה הם גדולים וכמה הם עליונים. זהו שכתוב (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' וגו'.

ישראל קדושים הצלם הזה קדוש ומקום קדוש הוא נמצא בתוכם. ולעובדי כוכבים ומזלות צלם מאותם המינים הרעים מצד הטמאה נמצא בתוכם

אך בצלם יתהלך איש אך הכל יהמיון יצבר ולא ידע מי אספם (לט, ז): [זוהר

ח"ג פ' אמור דף ק"ד:] ויברא אלהים את האדם בצלמו. בו של שלמה המלך מצאנו, שבשעה שהזווג נמצא למטה, שולח הקדוש ברוך הוא דיוקן אחד כמו פרצוף אדם, רשום חקוק בצלם, ועומד על אותו זווג. ואלמלא נתנה רשות לעין לראות, רואה אדם על ראשו צלם אחד

בהם, יקום לאור הנר או במקום שיראו אותם הצלמים שלו, ויאמר אותם דברים שמתקנים לאותם הכשפים, ויקרא להם לאותם צדדים טמאים בשמות הטמאים שלהם, ויזמין (וישביע) הצלמים שלו לאותם שקורא, ויאמר שהוא מתתקן ברצונו להם למצותם, ואותו האיש יוצא מרשות רבונו, ופקדונו נותן לצד האחר. ובאותם דבורים של כשפים שהוא יאמר ויזמין (וישביע) אותם לצלמים, נראים שתי רוחות, ומתתקנים באותם צלמים שלו במראה של בני אדם, ומודיעים לו דברים להרע ודברים להיטיב לזמנים ידועים. ואלו שתי הרוחות שלא נכללו בכלל של גוף, עכשו נכללים בצלמים הללו, ומתתקנים בהם ומודיעים לו לאדם דברים להרע, וזהו שיוצא מרשות רבונו, ופקדונו נותן לצד הטמא.

בא ראה, אסור לאדם לזרק כלי הבית ולהפקידו לצד האחר, שלא צריך, או דבר אחר שכמותו (של ביתו לקבל אותו), שהרי כמה שומרי הכללים מזמנים לדבר ההוא לקבל אותו, ומאותו זמן לא שורים עליו ברכות, שהרי הוא מצד אחר. כל שכן מי שמזמין ברצונו על אותו הטוב העליון שלו, לאחר ולצד האחר, שהרי הוא מאותו שהזמין אותו.

ובשקרים ימי האדם לצאת מן העולם הזה, אותו הצלם העליון שנותנים לו, באה אותה רוח רעה שהיה נדבק בה בכל יום, ונוטלת אותו העולם, ומתתקן בו והולך לו, ולא חוזר לאדם לעולמים. אז ידע שהרי הוא נדחה מן

קניתי אדני תזחלתי לך היא: ט מכל פשעי הצילני חרפת נבל אל תשימני:
 י נאלמתי לא אפתח פי כי אתה עשית: יא חסר מעלי נגעך מתגרת ידך אני
 בליתי: יב בתזכחות על עון יפרת איש ותמם בעש חמודו אך הכל בל אדם
 סלה: יג שמעה תפלתי יהוה ^ל ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש פי
 גר אנכי עמך תושב בכל אבותי: יד השע מפני ואבליגה בטרם אלך ואינני:

— זוהר תהלים —

רשום בפרצוף של אדם, ובאותו צלם
 נברא האדם. ועד שעומד (וטרם שעומד)
 אותו צלם ששלח לו רבונו על ראשו
 וימצא שם, לא נברא האדם. זהו
 שכתוב ויברא אלהים את האדם בצלמו.
 אותו הצלם מזדמן כנגדו עד שיוצא
 לעולם. כשיוצא, הוא מתגדל עם אותו
 צלם, באותו צלם הולך. זהו שכתוב
 (תהלים ט) אך בצלם יתהלך איש. והצלם
 הזה הוא מלמעלה. בשעה שאותן
 רוחות יוצאות ממקומן, כל רוח ורוח
 מתתקנת לפני המלך הקדוש בתקוני
 כבוד, בפרצוף שעומד בעולם הזה,
 ומאותו דיוקן תקון כבוד יוצא הצלם
 הזה. וזה שלישי לרוח, ומקדימה
 בעולם הזה בזמן שנמצא הזיוג. ואין
 לך זוג בעולם שלא נמצא בתוכם צלם.
 אבל ישראל קדושים, הצלם הזה קדוש,
 וממקום קדוש הוא נמצא בתוכם.
 ולעובדי כוכבים ומזלות צלם מאותם
 המינים הרעים, מצד הטמאה נמצא
 בתוכם. ועל פן לא צריך לאדם לערב
 צלם שלו בצלם של עובדי עבודה זרה,
 משום שזה קדוש - וזה טמא. בא ראה
 מה בין ישראל לעובדי כוכבים ומזלות
 וכו'.

ושמעה תפלתי ה' - זו תפלה שבלחש.
 ושועתי האזינה - זו תפלה שאדם מרים
 קולו בצרתו
 ושמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל
 דמעתי אל תחרש (לט, ט): [זוהר
 ח"א פ' חיי שרה דף קלב.] פתח ואמר, (תהלים
 ט) שמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל
 דמעתי אל תחרש. מה הטעם שמעה ולא
 שמע? במקום אחד כתוב שמע ה' וחנוני
 וגו', ובמקום אחר שמעה. אלא בכל מקום
 לפעמים שמע לזכר, ולפעמים שמעה
 לנקבה. שמעה - כמו שנאמר (שם יז) שמעה
 ה' צדק וגו'. שמע - כמו שנאמר (שם ל)
 שמע ה' וחנוני, (משלי א) שמע בני, (דברים כז)
 הסכת ושמע. וכאן שמעה תפלתי ה',
 משום שזה [שהיא] הדרגה שמקבלת כל
 התפלות של העולם. והרי שנינו שעושה
 מהם עטרה ושם אותה בראש של צדיק חי
 העולמים, שכתוב (משלי י) ברכות לראש
 צדיק, ועל פן שמעה תפלתי ה'. שמעה
 תפלתי ה' - זו תפלה שבלחש. ושועתי
 האזינה - זו תפלה שאדם מרים קולו
 בצרתו, כמו שנאמר (שמות ב) ותעל שועתם
 אל האלהים. ומה זה שועתם? אלא
 שבתפלות מרים קולו וזוקף עיניו למעלה,
 כמו שנאמר (ישעיה כב) ושוע אל ההר.

—=— זוהר תהלים —=—

וגרשו מגן עדן וגזר עליו עֶשֶׂר גְּזֵרוֹת וְעַל
חַוָּה עֶשֶׂר גְּזֵרוֹת וְעַל הַנְּחֹשׁ עֶשֶׂר וְעַל
הָאֲדָמָה תִּשְׁעַת גְּזֵרוֹת - שְׁלֹשָׁה מִיַּי תִּשׁוּבָה
כָּאֵן בְּפִסּוּק הַזֶּה: תִּפְלָה שׁוּעָה דְמַעָה

שְׁמוּעָה תִּפְלָתִי ה' וְשׁוּעָתִי הַאֲזִינָה אֵל

דְּמַעָתִי אֵל תִּחְרַשׁ (למ, יג): [זוהר
תד-מדרש רות - דף צ"ז:] רבי נחמיה פתח,
(בראשית ב) וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים גֶּן בְּעֵדֶן מִקְדָּם
וְגו'. כְּשֶׁבָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אָדָם
הָרֵאשׁוֹן, מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּרָאוּ, וּמַעֲפָר בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ נָטַל וּבָרָא אוֹתוֹ. כִּיּוֹן שֶׁבָרָא אוֹתוֹ
וְעָמַד עַל רַגְלָיו, בָּאוּ כָל הַבְּרִיּוֹת
לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ. מַה עָשָׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא? נָטַלוּ מִשָּׁם, וְהִכְנִיסוּ לְגַן עֵדֶן, וְעָשָׂה
לוֹ עֶשֶׂר חֲפוֹת, כְּדָגְמַת עֶשֶׂר חֲפוֹת שֶׁעֲתִיד
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְצַדִּיקִים בְּגַן
עֵדֶן לְעֵתִיד לְבָא. וּמֵלֶאכִי הִשְׁרַת הָיוּ
יורְדִים וְעוֹלִים וְעוֹשִׂים שְׂמִחָה לְפָנָיו, וְנִתְּן
לוֹ חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה. וּכְשִׁירַד סַמְא"ל מִשָּׁמַי
מְרוֹם, רָאָה מַעֲלָתוֹ שֶׁל אָדָם, וּמֵלֶאכִי
הִשְׁרַת מִשְׁמָשִׁים לְפָנָיו בְּחִפְתּוֹ, וַיִּרַע
בְּעֵינָיו. מַה עָשָׂה? נָטַל נֹחַשׁ כְּמִין גָּמַל
וְרָכַב עָלָיו, וַיִּרַד וּפְתָה אוֹתוֹ, עַד שֶׁעָבַר
מֵאֲמֵר יוֹצְרוֹ. וּמַהוּ שֶׁעָבַר? רַבִּי אֱלֶכְסַנְדְּרִי
אָמַר, רוּחַ זְנוּנִים נִכְנַס בְּתוֹכוֹ. רַבִּי חִזְקִיָּה
אָמַר, רוּחַ הַטְּמָאָה הִיְתָה בוֹ, וְעָבַר מֵאֲמֵר
יוֹצְרוֹ. כִּיּוֹן שֶׁעָבַר, נִגְלָה עָלָיו הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְגִרְשׁוֹ מִגַּן עֵדֶן, וְגִזַּר עָלָיו עֶשֶׂר
גְּזֵרוֹת, וְעַל חַוָּה עֶשֶׂר גְּזֵרוֹת, וְעַל הַנְּחֹשׁ
עֶשֶׂר, וְעַל הָאֲדָמָה תִּשְׁעַת גְּזֵרוֹת. נִמְצְאוּ
אַרְבָּעִים חֲסֵר אַחַת, כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים מַלְקֻיּוֹת
שֶׁנִּתְחַיֵּב הָרָשָׁע בְּבֵית דִּין. לְסוּף עָשָׂה
תִּשׁוּבָה, וּקְבַל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ

וְהַתְּפִלָּה הַזֹּאת מְשַׁבֵּרֵת שְׁעָרִים וְדוֹפְקֵת נְסִי"א
וְדוּחֶקֶת אוֹתָם לְהַכְנִיֵס אֶת תִּפְלָתוֹ. אֶל
דְּמַעָתִי אֵל תִּחְרַשׁ - זֹאת נִכְנַסֶּת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ
וְאֵין שַׁעַר שֶׁעוֹמֵד לְפָנֶיהָ, וְלַעוֹלָם לֹא חֲזָרוּ
דְּמַעוֹת רִיקָם. עוֹד, הִנֵּה כְּתוּב כָּאֵן שְׁלֹשׁ
דְּרָגוֹת: תִּפְלָה, שׁוּעָה, דְּמַעָה. כְּנֶגֶד אֵלוֹ
שְׁלֹשׁ אַחֲרִים: כִּי גַר אָנֹכִי עִמָּךְ, אַחַר כֵּךְ
תוֹשָׁב, אַחַר כֵּךְ כָּכָל אַבּוֹתִי, עַקֵּר הָעוֹלָם.

שְׁלֹשָׁה עֲנִינִים כָּאֵן, אֲנַחָה, שׁוּעָה, צְעָקָה

שְׁמוּעָה תִּפְלָתִי ה' וְשׁוּעָתִי הַאֲזִינָה אֵל

דְּמַעָתִי אֵל תִּחְרַשׁ (למ, יג): [זוהר

- ח"ב פ' שמות דף י"ט:] אָמַר רַבִּי יִצְחָק,

שְׁלֹשָׁה עֲנִינִים כָּאֵן, אֲנַחָה, שׁוּעָה,

צְעָקָה, וְכָל אֶחָד מֵהַתְּפִלָּה אֲנַחָה

- שְׂכָתוּב וַיֵּאֲנַחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל. צְעָקָה -

שְׂכָתוּב וַיִּצְעֲקוּ. שׁוּעָה - שְׂכָתוּב וַתַּעַל

שׁוּעָתָם. וְכָל אֶחָד לְבַדּוֹ מֵהַתְּפִלָּה, וְכָלֵם

עָשׂוּ יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, צְעָקָה

וְשׁוּעָה עָשׂוּ, אֲנַחָה לֹא עָשׂוּ, מִשְׁמַע

מִשְׂכָּתוּב וַיֵּאֲנַחוּ, וְלִמְעַלָּה הִיְתָה הָאֲנַחָה

בְּשִׁבְלֵם. צְעָקָה וְשׁוּעָה בְּמַה הִתְּפַרְשׁוּ?

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין לָךְ שׁוּעָה אֲלֵא

בְּתִפְלָה, שְׁנֵאֲמַר (תהלים לט) שְׂמַעָה תִּפְלָתִי

ה' וְשׁוּעָתִי הַאֲזִינָה. אֲלֵיךְ ה' שׁוּעָתִי.

שׁוּעָתִי אֲלֵיךְ וְתִרְפָּאֵנִי. צְעָקָה, שְׂצוּעָה

וְאֵינוֹ אוֹמֵר כְּלוּם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,

הַלְכֵךְ גְּדוּלָה צְעָקָה מִכְּלָם, שְׂצוּעָה הִיא

כְּלָב. זֶהוּ שְׂכָתוּב (איכה ב) צַעַק לְבָם אֵל

ה'. צְעָקָה וּצְעָקָה דְּכָר אֶחָד הוּא, וְזֶה

קְרוּבָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִתְּפִלָּה

וְאֲנַחָה, שְׂכָתוּב (שמות כב) כִּי אִם צַעַק

יִצְעַק אֵלֶי שָׁמַע אֲשַׁמַּע צְעָקָתוֹ.

כִּיּוֹן שֶׁעָבַר אָדָם הָרֵאשׁוֹן נִגְלָה עָלָיו הַקְב"ה

—== זוהר תהלים ==—

נותן לכל, שְׁנֵאֵמַר (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים
 הַלְכִים אֶת הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנוּ מְלֵא. והוא
 בְּדַגְמַת ים. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבְּלֵן. אֵין
 לָךְ בְּכָל הָעוֹלָם שְׁעוּמָדִים לְפָנָיו, אֲלֵא
 תְּשׁוּבָה וּתְפִלָּה שֶׁל אָדָם. וְאָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, שְׁלֹשָׁה מִיָּנִי תְּשׁוּבָה כָּאֵן בְּפִסּוּק
 הַזֶּה: תְּפִלָּה, שׁוּעָה, דְּמַעָּה. וְכֹלָם כְּתוּבִים
 בְּפִסּוּק הַזֶּה, (תהלים לט) שְׁמַעָה תְּפִלָּתִי ה'
 וְשׁוּעָתִי הַאֲזִינָה אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תְּחַרְשׁ. כָּל
 הַשְּׁלֹשָׁה חֲשׁוּבִים לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וּמְכֹלָם אֵין חֲשׁוּבָה מֵהֶם, רַק הַדְּמַעָּה.
 שְׁהָרִי בְּדַמְעוֹת הוֹלֵךְ הַלֵּב וְרִצּוֹן כָּל הַגּוֹף.
 שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׁעָרִים נְכַנְסִים לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. תְּפִלָּה - שְׁכָתוּב בּוֹ שְׁמִיעָה,
 שְׁכָתוּב שְׁמַעָה תְּפִלָּה ה'. שׁוּעָה - שְׁכָתוּב
 וְשׁוּעָתִי הַאֲזִינָה. דְּמַעָּה - לֹא כֹאֵלָה, אֲלֵא
 יוֹתֵר מֵהַכֹּל, שְׁכָתוּב אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תְּחַרְשׁ.
 מַה בֵּין זֶה לְזֶה? הַרְבֵּנִים שֶׁל קִיסָרִי, וְרַבִּי
 אֶלְעָזָר בֶּר יוֹסֵף אָמַר, תְּפִלָּה - לְפַעְמִים
 שְׁאָדָם מֵתְּפַלֵּל תְּפִלָּתוֹ וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שׁוֹמֵעַ, אֲבָל לֹא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת בְּקִשְׁתּוֹ,
 וְשׁוֹתֵק מִמֶּנּוּ וְלֹא מְשַׁגֵּיחַ בּוֹ, שְׁהָרִי אֵין
 כְּתוּב אֲלֵא שְׁמִיעָה. הַשׁוּעָה הִיא יוֹתֵר
 מֵתְּפִלָּה, שְׁצוּרַח בְּרִצּוֹן הַלֵּב לְפָנֵי רְבוּנוֹ.
 וּמִשׁוֹם שְׁשֵׁם רִצּוֹנוֹ יוֹתֵר, כְּתוּב בּוֹ
 הַאֲזִינָה, כְּמִי שְׁמַרְכִּין אֲזִינוּ אֶל אוֹתוֹ
 הַדְּבוּר, וְעַם כָּל זֶה שׁוֹתֵק, וְלֹא רוֹצֵה
 לַעֲשׂוֹת רִצּוֹנוֹ. אֲבָל דְּמַעָּה הִיא בְּלֵב
 וּבְרִצּוֹן שֶׁל כָּל הַגּוֹף, וּמִשׁוֹם כֶּךָ כְּתוּב בּוֹ
 אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תְּחַרְשׁ. וְחַכְמִים אוֹמְרִים,
 לֹא כָּל הַדְּמַעוֹת נְכַנְסוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ.
 דְּמַעוֹת שֶׁל רִגְזוֹ, וְדַמְעוֹת שֶׁל מוֹסֵר דִּין
 לְחִבְרוֹ, לֹא נְכַנְסִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ. אֲלֵא

שְׁעָה. שְׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּר שְׁלוֹם, מַהוּ
 שְׁכָתוּב (תהלים לט) שְׁמַעָה תְּפִלָּה ה' וְשׁוּעָתִי
 הַאֲזִינָה אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תְּחַרְשׁ כִּי גַר אֲנִכִי
 עִמָּךְ? דוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֶת זֶה. שְׁאָמַר רַבִּי
 בּוֹן בֶּר חֲמָא, אָמַר דוֹד, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הוּא קְרוֹב לְכָל אוֹתָם שְׁקוֹרָאִים לוֹ.
 פְּתַח וְאָמַר הַפִּסּוּק הַזֶּה, (שם קמ"ה) קְרוֹב ה'
 לְכָל קְרָאִיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ
 בְּאֵמַת. שְׁהָרִי כָּל אוֹתָם שְׁקוֹרָאִים בְּאֵמַת
 לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְקַרֵּב אוֹתָם וּמְקַבֵּל אוֹתָם, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְבַקֵּשׁ אֶת הַלֵּב. וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל אָדָם
 חָשׁוּב לְפָנָיו מְכֹל הַקְרִבּוֹת וְהַעוֹלוֹת שֶׁל
 כָּל הָעוֹלָם. כִּיּוֹן שְׁהָאָדָם שֵׁם רִצּוֹנוֹ
 בְּתְּשׁוּבָה, אֵין שְׁעַר בְּכָל אוֹתָם הַרְקִיעִים
 שְׁלֹא פוֹתַח אֵלָיו. קְרִבּוֹנוֹ שֶׁל אָדָם תְּלוּי
 בְּלֵב וְרִצּוֹן, שְׁכָתוּב וְהַתּוֹדָה אֲשֶׁר חֲטָא
 עָלָיָהּ. וְהַתּוֹדָה עָלָיו. וְהַכֹּל תְּלוּי בְּלֵב.
 רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקְנָה אָמַר לְחַכְמִים: בְּנִי,
 חֲיִיכֶם, אֵין קְרוֹב לְפָנֵי הַמָּקוֹם כְּלָבוֹ
 שֶׁל אָדָם, וְנוֹחַ לְפָנָיו מְכֹל הַקְרִבּוֹת
 וְהַעוֹלוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. מִי שִׁיוֹשֵׁב
 בְּתַעֲנִית, וְיָשִׁים לְבוֹ וְרִצּוֹנוֹ, הוּא מְקַרֵּב
 קְרִבּוֹן שְׁלָם, שְׁנוֹחַ לוֹ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שְׁמְקַרֵּב לְפָנָיו חֲלָבוֹ וְדָמוֹ וְגוֹפוֹ, וּמְקַרֵּב
 לְפָנָיו הָאֵשׁ וְהָרִיחַ שֶׁל פִּיו. וְהַלֵּב וְהַרִצּוֹן
 נִקְרָאִים מְזַבַּח כְּפָרָה. הַקְרִבּוֹן נִחְלַק לְכַמָּה
 צְדָדִים, לְכַמָּה חֲלָקִים. הַתַּעֲנִית שֶׁל אָדָם
 נִחְלַקֵּת לְכַמָּה צְדָדִים, לְכַמָּה חֲלָקִים.
 וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נוֹטֵל מֵהַכֹּל אֲלֵא
 הַלֵּב וְהַרִצּוֹן. וְשְׁלֹשָׁה מְלָכִים הֵם בְּגוֹף:
 מַח, וְלֵב, וְכַבֵּד. הַמַּח אוֹכֵל מֵהַכֹּל וְנוֹתֵן
 לְלֵב. הַלֵּב אוֹכֵל מֵהַכֹּל וְנוֹתֵן לְכַבֵּד. הַכַּבֵּד

מ א לְמִנְצַח לְדָוִד מְזֻמָּר: ב קוּה קוּיְתִי יְהוָה וַיִּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע שְׁוֹעֲתִי:
 ג וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שְׁאוֹן מְטִיט הַיַּיִן וַיִּקֶּם עַל סֹלַע רַגְלִי בּוֹגֵן אֲשֶׁר־י: ד וַיִּתֵּן בְּפִי
 שִׁיר חֲדָשׁ תְּהַלֵּלָה לְאֱלֹהֵינוּ תְּהַלֵּלָה הַיָּמִים יִרְאוּ רַבִּים וַיִּירָאוּ וַיִּבְטְחוּ בִּיהוָה וַיִּבְטְחוּ:
 ה אֲשֶׁר־י הַגִּבֹּר אֲשֶׁר שָׁם יְהוָה וַיִּבְטְחוּ וְלֹא פָנָה אֵל רַחֲבִים וְשָׁמַי כָּזֹב:
 ו רַבּוֹת עָשִׂיתָ אֵתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחֲשַׁבְתֶּיךָ אֱלֹהֵינוּ אֵין
 עֲרֶךְ אֵלֶיךָ אַנְיָדָה וְאִדְבָּרָה עֲצֻמוֹ מִסֵּפֶר: ז זָבַח וּמִנְחָה לֹא חִפְצָתָ אֲזִנִּים כְּרִיתָ
 לִי עֹלָה וְחִטָּאָה לֹא שְׁאַלְתָּ: ח אֲזִ אֲמַרְתִּי הֵינָה כְּאֵתִי בְּמַגְלַת סֵפֶר כְּתוֹב עָלַי:
 ט לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהֵי חִפְצָתִי וְתוֹרַתְךָ כְּתוֹב מֵעַי: י בְּשֶׁרְתִי צִדֵּק בְּקִהֵל
 רַב הֵנָּה שִׁפְתֵי לֹא אֵבְלָא יְהוָה וְאֵתָּה יָדַעְתָּ: יא צִדְקַתְךָ לֹא כִסִּיתִי כְּתוֹב
 לְבִי אֲמוֹנְתְךָ וְתִשׁוּעָתְךָ אֲמַרְתִּי לֹא כִתְדִתִּי חֲסִדְךָ וְאֲמַתְךָ לְקִהֵל רַב: יב אֵתָּה
 יְהוָה לֹא תִבְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חֲסִדְךָ וְאֲמַתְךָ תְּמוּד יִצְרוּנִי: יג כִּי אֲפִפּוּ
 עָלַי רְעוֹת עַד אֵין מִסֵּפֶר הַשִּׁינּוּנִי עֹנֵתִי וְלֹא יִכְלָתִי לְרֹאוֹת עֲצֻמוֹ מִשְׁעָרוֹת
 רֹאשֵׁי וְלְבִי עֹזְבֵנִי: יד רְצָה יְהוָה לְהַצִּילֵנִי יְהוָה לְעֹזְרֵתִי חוֹשָׁה:
 טו יִבְשׂוּ וַיִּחַפְּרוּ יַחַד מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי לְסִפּוֹתָהּ יִסְגּוּ אַחֲזֹר וַיִּפְלְמוּ חִפְצֵי רַעְתִּי:

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

להנצל מרוח רע

קוה קויתִי וגו' (מ, ב): [שימוש תהלים לפרק מ]. טוב להנצל מרוחות רעות. ושם שלומי"ה. י"ה מן "וישמע שועתי, ה' מן "לעזרתי חושה.

— זוהר תהלים —

ב' מיני גיהנום שלג ואש - וישראל
 ניצולים מהם
וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שְׁאוֹן וגו' (מ, ב): [זוהר בראשית
 פ' ויחי (דף רלח:)] רבי יהודה ורבי
 יצחק היו הולכים בדרך. אמר רבי יהודה
 לרבי יצחק, גלך בשדה הזה, שהוא דרך
 יותר ישרה. הלכו. עד שהלכו, אמר רבי
 יהודה, כתוב (משלי לא) לא תירא לביטתה
 משלג כי כל ביתה לבש שנים. פסוק זה
 רבי חזקיה חברנו באר בו, שאמר, דין
 הרשעים בגיהנם שנים עשר חדש, חצי

מהם בחמה וחצי מהם בשלג. בשעה
 שנכנסים לאש, הם אומרים: זהו ודאי
 גיהנם. נכנסים לשלג, אומרים: זו תריפות
 החרף (הקר) של הקדוש ברוך הוא.
 מתחילים ואומרים: זה, ואחר כך
 אומרים: וי. ודוד אמר, (תהלים מ) 'ויעלני
 מבור שאון מטיט היין ויקם וגו'. ממקום
 שאומרים זה, ואחר כך וי. והיכן נתקנות
 נפשם? בשלג, כמו שאמר (תהלים סח)
 בפרש שדי מלכים בה תשלג בצלמון.
 יכול אף ישראל פן? תלמוד לומר, לא

מִזְ יִשְׁמְנוּ עַל עֵקֶב בְּשִׁתָּם הָאֹמְרִים לִי הָאֵחָ הָאֵחָ: יִי יִשְׁיֵשׁוּ וַיִּשְׁמְחוּ: בְּךָ כָּל
 מִבְּקֵשֶׁיךָ יֹאמְרוּ תִמְיֵד וַיִּגְדַּל יְהוָה: אֲהַבֵּי תִשׁוּעָתְךָ: יְיָ וַאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן
 אֲדַנֵּי יַחֲשֹׁב לִי עֲזָרְתִי וּמִפְּלִטִי אֶתָּה אֱלֹהֵי אֵל תִּתְאַחֵר:

זוהר תהלים

בזמן שישראל ישבו בארץ הקדושה, כי שם היתה הזדוגות האש"ה עם בעל"ה, ובכך זהו שמחת הכל, חדות העליונים והתחתונים, בזמן שישראל אין נמצאים בארץ הקדושה אסור לו לאדם לשמוח ולהראות חדוה, שכתוב שמחו את ירושלים וגילו בה וגו', וגילו בה דוקא, בזמן שירושלם בחדוה צריך האדם לשמוח, רבי אלעזר לטעמו שאמר שמחו את ירושלים זהו שכתוב עבדו את ה' בשמחה.

תִּירָא לְבֵיתָהּ מְשֻׁלָּג. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁכַל בֵּיתָהּ לְבַשׁ שָׁנִים. אֵל תִּקְרֵי שָׁנִים אֲלָא שָׁנִים, כְּמוֹ מִלָּה וּפְרִיעָה, צִיצִית וּתְפִלִּין, מְזוּזָה וְנֶר חֲנֻכָּה וְכוּ'.
 בזמן שישראל אין נמצאים בארץ הקדושה אסור לו לאדם לשמוח ולהראות חדוה ישישו וישמחו בך כל מבקשיך וגו' (מ, יז):
 [זוהר ח"ג (דף קיח.) זוהר תורה] רבי אלעזר פתח (שיע"ו טו) שמחו את ירושלים וגילו בה כל אהביה וגו', שמחו את ירושלים, לפי ששמחה לא נמצאת אלא

מא « לַמְּנַצֵּחַ מְזֻמָּר לְדָוִד: בְּאֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ

שימוש תהלים

אם בטלו אותך מאומנותך

אשרי משכיל אל דל וגו' (מא, א): [שימוש תהלים החדש לפרק מא]. אם רוצים לפוטרו מעבודתו, יקרא כל יום פרקים מא, מב, מג, ולא יוכלו לו. ויש אומרים שיקרא ג' פרקים אלו ג' פעמים ביום ובדוק ומנסה. [לפרנסה ילמד כל יום פסוק: "מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך" (בראשית מט, כ): י' פעמים בבוקר, ובערב קודם השקיעה].

זוהר תהלים

ביום רעה ימלטהו ה' - לרפא את האדם מחטאו לפני שמות

אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו

ה' (מא, ב): [הקדמת ספר זוהר (דף יד):]

ביום רע היה צריך להיות, מה זה ביום רעה היום ששולטת הרעה ההיא לקחת את נשמתו. אשרי משכיל אל דל - זהו שכיב מרע לרפאו מחטאו אצל הקדוש ברוך הוא. דבר אחר - זה היום שהדין שורה על העולם, נצול ממנו, כמו שנאמר ביום רעה ימלטהו ה'. היום שנמסר הדין לאותה רעה לשלט על העולם.

אדם נכנס אצלו ומלמד אותו להנצל מהדין

באותו הזמן ממנים עליו אפטרופוס ללמד עליו זכות לפני המלך, שכתוב אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה. באותה שעה אשרי חלקו של האיש שנכנס אליו ומלמד אותו דרך להנצל מן הדין. זהו שכתוב אשרי משכיל אל דל.

מלמדהו שישוב בתשובה

ואיך יכול להציל אותו? ללמדו דרך החיים לשוב לפני אדונו, אז נעשה אפטרופוס עליו למעלה. ומה שכרו? ביום רעה ימלטהו ה'. דבר אחר אשרי משכיל אל דל - כמה חזק השכר של העני לפני הקדוש ברוך הוא.

האביונים קרובים יותר למלך.

אמר רבי חייא, תמהתי על הפסוק הזה שכתוב (שם ט) כי שמע אל אביונים ה', וכי אל אביונים שומע ולא לאחר?

אין לך בעולם שהוא שבור לב כמו העני / כשהאדם חולה מה קורה סביבו

אשרי משכיל אל דל וגו' (מא, ב): [זוהר

שמות פ' המן (דף ט"א):] ויאמר ה' אל

משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. פסוק זה פרושהו, בשעה שאדם שוכב בבית חליו, הרי נתפס בבית הסהר של המלך - ראשו בקולר, רגליו באזיקים (בדפוס), כמה חילות שומרים אותו מצד זה

— זוהר תהלים —

ר' יצחק נתן חצי מעה

עוד, עני אחד אחר עבר לפני רבי יצחק, והיה בידו חצי מעה פספ. אמר לרבי יצחק: השלם לי ולבני ולבנותי את נפשותינו. אמר לו: ואיך אשלים לנפשותיכם, שהרי לא נמצא אצלי כי אם חצי מעה? אמר לו: בזה אני אשלים בחצי מעה שיש אצלי. הוציאה ונתן לו.

צדקה תציל ממות

הראו לו בחלומו, שהיה עובר על שפת הים הגדול ורצו לזרק אותו לתוכו, ראה את רבי שמעון שהושיט ידו כנגדו, וכא אותו עני והוציאו, ונתנו בידי רבי שמעון ונצל. כשהתעורר, נפל בפיו פסוק זה, (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'.

ל"ב שלישים כנגד ל"ב נתיבות

אשרי משכיל אל דל וגו' (מא, ב): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רל"ג)]. ושמנה ועשרים באמה, הוא ארך של אמה אחת, והרחב ארבע באותה אמה. נמצא אמה אחת שהיא שלשים ושנים שלישים. כמו שנאמר (ישעיה מ) וכל בשלש עפר הארץ, והם שלשים ושנים, כנגד שלשים ושנים שבילים שיוצאים מלמעלה.

שבע הוא סוד עליון בכל.

וכאשר נעשית מדת הארץ במדידה הזו, היא ארבעה צדדים אותו הארץ. וכל צד שבע אמות, שלכך עולות אותן

אמר רבי שמעון, משום שהם קרובים יותר למלך, שכתוב (שם נא) לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה, ואין לך בעולם שהוא שבור לב כמו העני. עוד, אמר רבי שמעון, בא ראה, כל אותם בני העולם נראים לפני הקדוש ברוך הוא כגוף ונפש, והעני לא נראה אלא כנפש לבדה, והקדוש ברוך הוא קרוב לנפש יותר מלגוף.

רבי ייסא השיב נפשו של העני.

עני אחד היה בשכנותו של רבי ייסא, ולא היה מי שישגיח בו, והוא היה מתביש ולא הפציר בבני אדם. יום אחד נחלש, נכנס עליו רבי ייסא. שמע קול אחד שאומר: צדק צדק, הרי נפש פורחת אלי ולא הגיעו ימיו! אוי לבני עירו שלא נמצא בהם שישביב נפשו אליו! קם רבי ייסא ושפך בפיו מים של גרוגרות עם מדה של יין רקוח. בקעה זעה בפניו, ושכ רוחו אליו.

ה' רצה לזכות את ר' ייסא

אחר בא ושאל אותו. אמר: חייך רבי, נפשי יצאה ממני והביאו אותה לפני כסא המלך, ורצתה להשאר שם, אלא שרצה הקדוש ברוך הוא לזכות אותך, והכריזו עליך: עתיד הוא רבי ייסא להעלות רוחו ולהתקשר בחדר אחד קדוש שעתידים החברים לעורר בארץ. והרי תקנו שלשה כסאות שעומדים לך ולחבריך. מאותו היום היו משגיחים בו בני עירו.

זוהר תהלים

9' פקודי (ד' ט"ו) יהירא"ל עומד לצד מערב, וזה עומד להשגיח על כל אותם שעוסקים בתורה ומכניסים בניהם ללמד תורה לבית הרב, ולכל אותם שמסתכלים על חולה כשהוא בבית חליו, ומשגיחים עליו ומודיעים לו שיתבונן בחטאיו ובמעשיו וישוב מהם לרבונו. משום שכל מי שמשתדל עם אותו חולה, שישתפל במעשיו וישוב בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא, הוא גורם לו להנצל ולהשיב לו את רוחו. ועל זה כתוב, (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. מה זה ביום רעה? ביום רע היה צריך להיות! אלא ביום רעה - ביום ששולטת אותה הרעה לקחת את נשמתו. אשרי משפיל אל דל - זהו חולה, כמו שנאמר, (שמואל ב יג) מדוע אתה ככה דל בן המלך. ומשום כך, ביום רעה ימלטהו ה'. ואלו (אותם שמסתכלים) שהם מסתכלים באותו חולה להשיבו מחטאיו אצל הקדוש ברוך הוא, כמו שבארנו. בהיכל הזה עומד עליו להשגיח. וביום ששורה הדין על העולם, ינצל ממנו, כמו שנאמר ביום רעה ימלטהו ה'. היום שנמסר הדין לאותה רעה לשלט בו (על העולם), וכל אלו עומדים להשגיח, ולכן נקראו חרפים.

ה' משגיח ומציץ מן החרפים וחס על כלם ביום של ראש השנה, כשהקדוש ברוך הוא עומד בדין על העולם ואותו צד הרע בא להשטין, אז מתכנסים כל אלה ועומדים לפני הקדוש ברוך הוא. ואז מתעטרים כלם ועומדים לפני הקדוש

שבע אמות לארבעה צדדים בסוד של שבע, (ומתחומים) שהם עשירים ושמנונה שהם בארץ, משום ששבע הוא סוד עליון בכל. וכל אותם שלשים ושנים שבילים כלולים בשבע, בסוד השם הקדוש. ואם תאמר, הרי כתוב מדה אחת לכל היריעה - ודאי שזו מדה אחת, אף על גב שהתפשטה אמה אחר אמה, וזה אחר זה, והכל בסוד (מסוד) המאור העליון זה בא, להיות מעלה ומטה מדה אחת.

חשבונות קדושים ל"ב ול"ד

וזוהי המדה שהיא בקדשה יתרה, משום שיש מדה אחרת שהיא לכסות על זו שהיא בפנים. שהרי במדה אחרת שמכסה על זה עולה בחשבון לחשבון שלשים וארבע, ובפנים לחשבון שלשים ושתים, (שהיא לכסות על זה שהיא לבפנים ועולה בחשבון, בחשבון שלשים וארבע, ולבחוץ לחשבון שלשים ושתים) וזהו סוד שמכסה זה על זה, שלשים ושתים לבפנים - שלשים וארבע (שלשים ושתים הוא עומד בפנים, שלשים וארבע הוא עומד) בחוץ. משום שהרי מדה ראשונה, שהיא קדושה בגונים קדושים, שהם שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני, אלו גונים קדושים, וכל חשבוננו עולה לחשבון שלשים ושתים. ומדה שניה, שהיא לחוץ לכסות על זה, עולה לחשבון שלשים וארבע, וזהו סוד הכתוב (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. ביום רעה ממש ימלטהו ה'.

מי שמושגת עם חולה שישתפל במעשיו וישוב בתשובה לפני הקב"ה הוא גורם לו להנצל ולהשיב לו את רוחו

אשרי משפיל אל דל וגו' (מא, ב) : זוהר ח"ב

— זוהר תהלים —

בית כְּנֶסֶת צָרִיף שְׁיָהָא בו חלונות.

הַחֲלֹנוֹת הִלְלוּ וְהַחֲרָכִים הִלְלוּ, כָּל־עוֹמְדִים לְאַחֲזוֹ אֶת כָּל־הַתְּפִלוֹת שְׁעוֹלוֹת מִלְמַטָּה לְמַעְלָה וְלְהַשְׁגִּיחַ בָּהֶן, לְהַכְנִיסֵן לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל כֵּן, כָּל בֵּית כְּנֶסֶת שָׂאִין בו חלונות, אֵינוֹ מְקוּם לְהַתְּפַלֵּל בו כְּרָאוּי.

ענן י"ב חלונות

שְׁהָרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת לְמַטָּה כְּנֶגֶד בֵּית הַכְּנֶסֶת שְׁלֹמְעֵלָה. בֵּית הַכְּנֶסֶת שְׁלֹמְעֵלָה שָׁיֵשׁ בו חלונות, כְּמוֹ שְׂאֲמָרְנוּ - כִּף גַּם לְמַטָּה. לְמַעְלָה כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה יֵשׁ בָּהּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר חלונות - כִּף גַּם לְבֵית הַכְּנֶסֶת הַתַּחְתּוֹן. וְהַכֹּל עוֹמְדִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה, מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים אֵלּוּ בְּגִוַּן שֶׁל אֱלֹהִים, וְכַבּוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָה בְּכָל־וְעַל כֵּן, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ ה'. כְּשִׁשׁוּלֵט אוֹתוֹ הַצַּד הָרַע - יִמְלֻטְהוּ ה'.

אשרי חלקו של היודע גנזי רבנו.

כְּמוֹ כֵּן, הַמִּמְנָה הַזֶּה הִיֵּרָא"ל עוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם שֶׁחֲסִים עַל עֲנִיִּים, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל, וּבִשְׁבִיל זֶה הַכֹּל עוֹמֵד בְּהִיכַל הַזֶּה, וְהַהִיכַל הַזֶּה נִכְלָל בְּהִיכַל אַחַר רְבִיעֵי, שֶׁשֵּׁם הֵם הַגְּזוּרוֹת וְהַדִּינִים לְכֹל. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שִׁיֹּדַע אֶת גִּנְזֵי רַבּוּנוֹ, לִיתְדוֹ וּלְקַדֵּשׁ אֶת שֵׁם רַבּוּנוֹ תָּמִיד, לְזִכּוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

כָּל אִישׁ שֶׁהוּא דָּל וְחוֹטֵא לְפָנֵי הַקִּבְ"ה לֹא מִחְשִׁיב לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲטָא

אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב) : זוהר חדש

בְּרוּךְ הוּא. בְּאוֹתוֹ זְמַן מַה כָּתוּב? (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) מִשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלֹנוֹת מִצִּיץ מִן הַחֲרָכִים. מִצִּיץ, כְּמִי שֶׁמִּשְׁגִּיחַ מִמְּקוֹם דָּק, שְׂרוּאָה וְלֹא רוּאָה כָּל מַה שֶּׁצָּרִיף. וְאַחַר כֵּן, מִשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלֹנוֹת, מְקוּם שֶׁל הַשְּׁגָחָה יִתְרָה, שְׁפּוֹתַח פְּתוּחִים לְרַחֵם עַל הַכֹּל. וְכִשְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁגִּיחַ עַל הָעוֹלָם, מְסַתְּפֵל בַּחֲלֹנוֹת הִלְלוּ וּבַחֲרָכִים הִלְלוּ, וְחָס עַל הַכֹּל.

"קול דודי הנה זה בא"

וְאָז, כְּשִׁישְׂרָאֵל תּוֹקְעִים בְּאוֹתוֹ שׁוֹפָר וּמִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה אוֹתוֹ הַקּוֹל שִׁיּוּצָא מִן הַשׁוֹפָר, כְּלוּל מֵאֵשׁ וּמִים וְרוּחַ, וְנִעְשָׂה מֵהַכֹּל אוֹתוֹ הַקּוֹל, כְּדֵי לְעוֹרֵר קוֹל עֲלִיוֹן, שִׁיּוּצָא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ הַשׁוֹפָר, שֶׁהוּא כְּמוֹ זֶה, כְּלוּל בְּאֵשׁ וּמִים וְרוּחַ, אֲזַי יוּצָא כְּרוֹז וּמְכַרְזֵי בְּכָל הָרְקִיעִים וְאוֹמְרִים: קוֹל דוּדֵי הֵנָּה זֶה בָּא וְגו' מִשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלֹנוֹת מִצִּיץ מִן הַחֲרָכִים.

אשריהם ישראל שהולכים בדרך ה'.

אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב) : זוהר שְׁמוֹת פְּרֻשַׁת פְּקוּדֵי דִף (רנ"א) [וְאָז כָּל־יּוֹדְעִים שְׁהָרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל יִשְׂרָאֵל, וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שָׁיֵשׁ לָהֶם עֶצֶה בְּאַרְץ כְּדֵי לְעוֹרֵר רַחֲמִים מִלְּמַעְלָה. וְאָז כָּתוּב, (תהלים פט) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה. יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְדָאֵי. יוֹדְעֵי תְרוּעָה, שֶׁמִּשְׁבָּרִים אֶת הַתְּרוּעָה הַזֹּאת, שֶׁהִיא דִּין הַקָּשָׁה שֶׁהַכֹּל נִדְּוִנִים בוֹ. אֲשֶׁרֵי יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, מִשּׁוּם שֶׁהֵם יוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְיוֹדְעִים לְלַכֵּת בְּדַרְכּוֹ וּלְיַחַד יַחַד כְּרָאוּי.

זוהר תהלים

יִצָא אִיּוֹב מִדַּעְתּוֹ

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יִצָא אִיּוֹב מִדַּעְתּוֹ, וְאָמַר
כָּךְ: (שם י) הַטּוֹב לָךְ כִּי תַעֲשֶׂק!?
 הַטּוֹב זֶה הַעֲשֶׂק שֶׁתַּעֲשֶׂה לִּי! אָבִי וְאִמִּי
 עָשׂוּ הַגּוֹף, וְאַתָּה הַתַּחֲבֵרֶת עִמָּהֶם
 בְּשִׁתְּפוּת, וְנָתַתְּ בִּי נֶפֶשׁ וְנִשְׁמָה. הַנֶּפֶשׁ
 הִיא שְׁלֶךְ, אֲמַרְתְּ אֵךְ אֶת נֶפְשׁוֹ שָׁמַר,
 וְהַגּוֹף שָׁעָשׂוּ לִי אָבִי וְאִמִּי, אֲמַרְתְּ עֲשֵׂה בּוֹ
 כָּל מַה שֶׁתִּרְצֶה - וְכִי הוּא טוֹב זֶה הַעֲשֶׂק
 שֶׁתַּעֲשֶׂה לִּי?!

הַמִּשְׁאִיר בְּעוֹלָם בֶּן לוֹמֵד תּוֹרָה יִנְצֵל
 לְמַעַלָּה

דְּבַר אַחַר, (תהלים מא) אֲשָׁרֵי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל.
 מַה זֶה דָּל? אָדָם שִׁימוֹת בְּלֹא בָנִים.
 יִצָּאָה נִשְׁמַתּוֹ מִמֶּנּוּ, בִּשְׁעַת פְּטִירְתּוֹ מִן
 הָעוֹלָם רָאָה מָה אָמַר עָלָיו הַפְּסוּק - (משלי
 יא) יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רַע. וְאִם נִשְׁאָר לוֹ בֶּן
 בְּעוֹלָם, אִם יַחֲזִיק בּוֹ אֶחָד וְיִלְמְדֵנוּ תּוֹרָה -
 יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי, וּבַיּוֹם רַעָה יִמְלֹטְהוּ ה'.

בְּהַרֵּי אֲרָרְט מְקוֹם גִּיהֵנָם

וּבֹא רָאָה, אִם אֶחָד הֵלֵךְ לְבֵין הַרֵי אֲרָרְט,
 הוּא וּשְׁנַיִם עִמּוֹ, וְרָאָה גְמוֹת וּבְקַעִים
 שֶׁל אֵשׁ, וְעָשָׂן יוֹצֵא מֵהַגְּמוֹת, וְשָׁמַע אִישׁ
 אֶחָד שֹׁאֹמֵר וַיִּ! וַיִּ! - אָמַר, וְדַאי מְקוֹם
 אֶחָד מִמְּקוֹמוֹת הַגִּיהֵנָם כָּאֵן.

הַקּוֹצִים שׁוֹרְפִים רֶשַׁע

נִרְדָּם וְרָאָה בַחֲלוּמוֹ אִישׁ אֶחָד, וְגָדִישׁ זֶה
 שֶׁל קוֹצִים עַל כְּתַפְּיוֹ, וּשְׁנַיִם מְמַנִּים
 מֵהַגִּיהֵנָם מְכַנְּסִים אֵשׁ תַּחַת הַגָּדִישׁ שֶׁל

פ' אחרי (ד' ט' ט' ט') דְּבַר אַחַר, אֲשָׁרֵי מִשְׁפִּיל אֶל
 דָּל בַּיּוֹם רַעָה יִמְלֹטְהוּ ה', (ישעיה כז) או
 יַחֲזִיק בְּמַעֲזֵי יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה
 לִי. בֹא וּרְאֵה, דָּל נִקְרָא אָדָם שֶׁאֵין לוֹ
 מִשְׁלוֹ כְּלוּם, וְלֹא שׁוֹאֵל פְּרוּטָה מִשׁוּם
 אָדָם, וְהוּא נִסְתָּר, שְׁלֹא מְגַלֶּה דַחְקוֹ לְשׁוּם
 אָדָם. וּבִשְׁעַת דַּחְקוֹ, הוּא יַעֲשֶׂה מְרִיבָה
 כְּלָפֵי מַעַלָּה, וְאֹמֵר: יוֹתֵר רֶשַׁע אָנִי מִכָּל
 שְׂאָר הָאֲנָשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם. לְאִישׁ אֶחָד
 עֶשֶׂר רַב, בֵּיתוֹ מְלֵא מִזֶּהָב, מִכֶּסֶף, וְלִי אֵין
 שׁוּם פְּרוּטָה בְּעוֹלָם, וְאֵין לִי לֶחֶם לְאָכֹל
 וּבְגָד לְלַבֵּשׁ. עַד שִׁיַּחֲטֵא לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וְכָל אִישׁ שִׁיַּחֲזִיק בְּמַעֲזוֹ וַיִּתֵּן לוֹ
 צְדָקָה, יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי, שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי.

מִי שְׁטוֹב לוֹ יִהְיֶה רֶשַׁע?!

וּבֹא רָאָה, כָּל אִישׁ שֶׁהוּא דָל וְחוּטָא לְפָנָי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא מִחֻשִׁיב לוֹ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲטָא, מִשׁוּם שֶׁאֵינוֹ
 בִּדְעָתוֹ. וּמִנַּיִן לָנוּ? מֵאִיּוֹב. בִּשְׁעָה שֶׁאָמַר
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁטָּן (אִיּוֹב א) מֵאֵין תְּבֵא
 כּוֹ, (אִיּוֹב ב) הַשְּׂמֵת לְבָךְ אֶל עַבְדֵי אִיּוֹב, אָמַר
 לוֹ הַשִּׁטָּן לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יֵשׁ אָדָם
 בְּעוֹלָם שֶׁנּוֹתֵן לוֹ אֲדוֹנוֹ כֶּסֶף וְזָהָב וּמְרַגְּלִיּוֹת
 וּבָנִים וְכָל טוֹב הָעוֹלָם, וַיִּהְיֶה רַע?

הַשִּׁטָּן מִכָּה אֶת אִיּוֹב

אָמַר לוֹ: הִנֵּה כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּיַדְךָ, רַק אֲלֵיו
 אֶל תִּשְׁלַח יָדְךָ. נָתַן אוֹתוֹ בְּיָדוֹ, וְהָרַג
 אֶת בְּנָיו, וְלֹא נִשְׁאָר בְּיָדוֹ כְּלוּם. אַחַר כֵּן
 חָזַר וְאָמַר: (שם) וַגַּע אֶל עַצְמוֹ וְאֶל בְּשָׂרוֹ.
 עַד שֶׁאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: (שם) הִנּוּ
 בְּיַדְךָ אֵךְ אֶת נֶפְשׁוֹ שָׁמַר.

— תהלים — זוהר תהלים —

ונתנו כתב אחד מכל מה שעשיתי. ונשמתי עשתי ערות עם המלאך, ואמר: (דברים יז) על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת. ועל זה (מיכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי פיך. ומי הוא? זו הנשמה, שהיא מעידה על אדם בשעת מיתתו.

הלך לחפש את הבן ההוא

התעורר משנתו אותו איש, הלך לגליל העליון, ואמר לאיש אחד: ראי תינוק שהוא בן של קצב, שמת בזמן פלוני? אמר לו: התינוק הזה שאתה שואל עליו, הוא הולך לבית המטבחים, והוא רשע כמו אביו. כך וכך יהיה לו, ולאביו, ולמינכת שהיניקה אותו. הלך לבית מדרש אחד, שמע תינוק שהיה אומר, (משלי ב) אם תבקשנה ככסף וגו'.

חנף את הבן עד שנעשה רבי

היה לבית המטבחים, וראה תינוק שהיה משחק עם הנערים בבית המטבחים. אמר לו: בני, לך עמי. והלך עמו, והלביש אותו, ונתן אותו לרב אחד שהיה מלמד אותו תורה, עד שגדל התינוק וקרא. ועשה אותו שיאמר הפטרה בבית הכנסת, ועשה אותו שיתפלל. עד שקרא ושנה והתחכם יותר, עד שקראו לו רבי.

בשעה שעבר לתפלה ואמר קדיש קרעו לי גזר הדין מכל וכל. ובשעה שהתחכם נתנו לי חלק בגן עדן

אותו האיש המת שהוא אבי הילד, שהיו דנים אותו, בא בחלום לחכם זה

הקוצים, ונשרף, והיה צועק. והיו אומרים לו שני מלאכים קדושים, שלוחים מהשופט של מעלה שדן אותו: אתה עזבת את הקדוש ברוך הוא ואת מלאכיו, שהיו שומרים אותך בעולם הזה ובעולם הבא, ואתה עשית הרצון של הקוצים, שהם הרשעים, שהם מצדו של סמאל ונחש - הקוצים ישרפו אותך.

האם השארתי בן בעולם?

אמר לו אותו יהודי לאותו הרשע של הגיהנם: מי אתה? אמר: יהודי רשע אני, והממנים של הגיהנם לא מזכירים את שמי, ושלה פעמים דנים אותי ביום, ופעמים בלילה. אמר לו: את שם מקומך ידעת? אמר לו: הגליל העליון. - והשארתי בן בעולם?

השאר בן

אמר, תינוק השארתי, ואני הייתי קצב, ומהרעות הרבות שעשיתי בראשונה היו דנים אותי מפי, ומרגלי ומידי. והמלאך שהוא ממנה על הקברות אומר לי בשעה שדנים אותי: אוי למי שנשבע לקיים את התורה, ונשבע על שקר! אוי לקרקפת שלא הניחה תפלין מעולם! אוי לידים ששמשו בהבלי העולם! ואוי לרגלים שהיו הולכים בהבלי העולם!

הנשמה מעידה בשעת מיתתו

בשעה שהיו מלקים אותי מכות מרדות, אמרתי כל מה שעשיתי. ובאה נשמתי, והמלאך שהיה ממנה על נשמתי,

— זהוהר תהלים —

נהוראי, מה שאמר או יחזק במעזי וגו', וכי הקדוש ברוך הוא שהוא בעל השלום, עושה שלום במרומו, צריך למי שיעשה לו שלום? והלא השלום שלו!

אין דנים את האדם לפי צערו.

אָא העני, בשעה שרואה את עצמו בדחוק, הוא עושה מריבה כלפי מעלה. והמחזיק בידו של עני ועושה עמו צדקה, כבכיול עם הקדוש ברוך הוא עושה שלום, לפי שגורם לעני שמבקש מחילה מלפניו יתברך על שהטיח דברים כלפי מעלה, ואז עושה שלום בינו לבין קונו. מי גרם לו לעשות שלום? זה הנותן צדקה לעני, והמחזיק בידו, שכתוב או יחזק במעזי וגו', וזהו הדל. והקדוש ברוך הוא מהו אומר? אין דנים את האדם לפי צערו.

כשהעולם צריך לרחמים היא נותנת קולות והקב"ה שומע את קולה

אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב) : [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף נ"ב):] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,

יש אילת אחת בְּרַקִיעַ, והקדוש ברוך הוא עושה הרבה בשבילה. בשעה שהיא צונחת, הקדוש ברוך הוא שומע את הצרה שלה ומקבל קולה, וכשהעולם צריך לרחמים, היא נותנת קולות, והקדוש ברוך הוא שומע את קולה, ואז חס על העולם. זהו שכתוב (תהלים מב) כָּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם. וכשרוצה להוליד, היא נסתרת מכל הצדדים, ואז באה ושמה ראשה בין ברִיכה, וצונחת ומרימה קולות, והקדוש

ואמר לו: רבי, כמו שנחמת אותי, ינחם אותך הקדוש ברוך הוא. בשעה שאמר בני הפטרה בקהל, הפקיעו אותי מן הדין. בשעה שעבר לתפלה ואמר קדיש, קרעו לי גזר הדין מכל וכל. ובשעה שהתחכם, נתנו לי חלק בגן עדן, וזהו החלק שאומרים חלק לעולם הבא, החלק שיש לכל צדיק וצדיק בפני עצמו, והכניסו אותי עם הצדיקים לישיבה שלהם.

בזכותך זכיתי בכל הכבוד הזה

ובשעה שהתחכם יותר, וקראו לו רבי, עטרו אותי בכתר שהצדיקים מתעטרים בו, ונתנו לי אכילה ושתייה מאתו תענוג שנהנים מזיו השכינה. וזהו שאומרים, צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. וכל איש שנהנה מזיו השכינה, כאלו אכל ושתה. ובשבילך, רבי, זכיתי לכל הכבוד הזה. אשרי חלקך, שבשביל זה יש לך חלק יותר עליון בעולם הזה ובעולם הבא. ואשריו מי שיזכה שישאיר בן בעולם.

המחזיק בידו של עני ועושה עמו צדקה כבכיול עם הקדוש ברוך הוא עושה שלום

אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב) : [זוהר ח"ב (דף ע"ב):] אָמַר רַבִּי, כְּתוּב (תהלים מא)

אשרי משכיל אל דל וגו'. מהו דל? איש נסתר. ויאמר מה תתן לי, וכי יותר רשע אני מכל האדם שבעולם? ויעשה מריבה עם הקדוש ברוך הוא. אשרי מי שמשכיל לו, שכתוב (ישעיה כז) או יחזק במעזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי. שאמר רבי

— תהלים — זוהר תהלים —

דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'׃, מקרא זה ביארנו אותו, שבשעה שהאדם שוכב על ערש דוי, הרי הוא נתפס בשרי הדין של המלך, ראשו בסוגר, ורגליו בכבל, כמה חילות שומרים אותו מצד זה ומצד זה, כל אבריו בלחץ, מתרוצצים אלו באלה, תאות האוכל סרה ממנו.

כששב בתשובה אז אפוטרופוס שלו מליץ עליו זכות

באותו הזמן פוקדים עליו אפוטרופוס ללמד עליו זכות לפני המלך, ככתוב: **”אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה וגו’”** (איוב לג, כג), בשעה ההיא אשרי חלקו של אדם שנכנס אליו, ומלמד לו הדרך להנצל מעונש הדין, זהו שכתוב: **”אשרי משכיל אל דל”**, ואיך יוכל להצילו, ללמדו דרכי החיים, שיחזור בתשובה לפני רבונו, ובכך נעשה זה אפוטרופוס עליו למעלה, ומה שכרו, **”ביום רעה ימלטהו ה’”**.

ה' שומע אל לב נשבר שהוא העני

דבר אחר, **”אשרי משכיל אל דל”** (מא, ב), כמה גדול שכרו של עני לפני הקדוש ברוך הוא, אמר רבי חייא תמה אני על מקרא זה, שכתוב: **”כי שמע אל אביונים ה’”** (תהלים סט, לד), וכי רק אל אביונים שומע ולא לאחר, אמר רבי שמעון, לפי שהם קרובים יותר למלך, שכתוב: **”לב נשבר ונדפה אלהים לא תבזה”** (תהלים נא, יט), ואין לך בעולם לב נשבר כמו לב העני.

ברוך הוא חס עליה, ומזמן כנגדה אותה נחש אחד, ונושף בערותה, ופותח אותה וקורע לה אותו מקום, ומוליכה מיד. אמר רבי שמעון, בדבר הזה אל תשא אל ואל תנסה את ה', וכך דוקא.

אשרי מי שמשגיח על החולה ומודיע לו שישוב בתשובה

אשרי משכיל אל דל וגו’ (מא, ב) : נזוהר חלק ב' היכלות דקדושה פ' פקודי (דף רנ:) זוהר תורה] אמר רבי שמעון, כל מי שמסתכל על החולה כשהוא שוכב על ערסיה, ומשגיח עליו, ומודיע לו שיסתכל בחטאיו ויפשפש במעשיו, ויחזור בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא, הוא גורם לו להנצל מגיהנם, ולהשיב רוחו להקדוש ברוך הוא.

והוא הגורם שינצל מן הדין

ועל זה כתיב: **”אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה’”**, מהו **”ביום רעה”**, ביום רע היה צריך לומר, אלא **”ביום רעה”**, ביום ששולט רעה ההיא לקחת נשמתו, **”אשרי משכיל אל דל”**, זהו הוא חולה, כמו שכתוב: **”מדוע אתה פכה דל בן המלך”** (שמואל ב' יג, ד), ובשביל זה **”ביום רעה”** ימלטהו ה', מי שמסתכל בחולה הזה, להחזירו מחטאיו לפני הקדוש ברוך הוא, הרי זה ביום שישלוט הדין על העולם ינצל ממנו, זהו שכתוב: **”ביום רעה ימלטהו ה’”**. החולה הוא בבית האסורים של הקדוש ברוך הוא

רבי יהודה פתח ואמר, **”אשרי משכיל אל**

ה אָנִי אָמַרְתִּי יְהוָהּ ־ חֲנֻנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מִתֵּי יָמוֹת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם כָּא לְרֵאוֹת שְׁוֹא יִדְבֵר לְבֹו יִקְבֵּץ אָנֹן לֹו יֵצֵא לַחַוִּץ יִדְבֵר: ח יַחַד עָלַי וַתִּלְחָשׁוּ כָּל שִׁנְאֵי עָלַי יַחֲשֹׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצְוֶק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמֵי הַגְּדִיל עָלַי עָקַב: יא וְאַתָּה יְהוָהּ ־ חֲנֻנִי וְחַקִּימְנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לָּחֶם: יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חֲפֵצָתְךָ כִּי לֹא יִרְעֶה אֹיְבֵי עָלַי: יג וְאֲנִי בַּתְּמִי תַמְכֶּתָּ כִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יְהוָהּ ־ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

— זוהר תהלים —

השכינה שורה למעלה מראשותיו של חולה
ה' יסְעֶדְנוּ עַל עַרְשׁ דְּוִי וגו' (מא, ד): [נתיקוני זוהר
תקון יח דף לה: זוהר תורה] למדנו ער"ש הוא
רע"ש והוא עש"ר בהיפוך האותיות, עשר זו
השכינה שהיא כוללת עשר ספירות, ועליה
אמרו שאין קדושה בפחות מעשרה. והיא
שורה למראשותיו של החולה, ובעבורה
"ה' יסְעֶדְנוּ", ובמה, "עַל עַרְשׁ דְּוִי", על
שכינתו בודאי [שיעשה מן ער"ש עש"ר], שהיא
סועדת להגוף, ואם אין השכינה שם הרי
רע"ש, ורוח סערה שם הסוער לגופו של
החולה, כמו שכתוב: "וְהָאֵנִיָּה חֲשֵׁבָה
לְהַשְׁבֵּר" (יונה א, ד), ובזמן שהשכינה סועדת
לו להגוף, קול יוצא "בֵּן אָדָם עָמַד עַל
רְגְלֵיךָ" (יחזקאל ב, א), והוא עומד ממחלתו
ונפטר מן הדין, שלם בגופו שלם כממונו:

אמן הוא הקיום של הכל

בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד
הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן (מא, יד): [זוהר חלק
ג' פ' וילך (דף קפח:)] אמר רבי יוסי אמר רבי
יהודה מהו אמן, אמר רבי אבא, הרי
נתבאר שהכל נקרא אמן, המעין של
הנחלה הוא הנמשך נקרא אמן, שכתוב:
"וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אָמוֹן" (משלי ח, ל), אל תקרי
אמן אלא אמן, גם נחל ההוא שנמשך
ויוצא אמן נקרא.

על ידי עניית אמן נמשך השפע לכולם.
שֵׁלֵם מְדָנוּ, כתוב "מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם",
עולם שלמעלה ועולם
שלמטה, אף כך אמן ואמן, אמן שלמעלה
ואמן שלמטה, אמן הוא הקיום של הכל.

זיו הזוהר

חכמה, ואמן דלתתא היינו בינה. עוד יש לומר כוונתו,
שעולם דלעילא היינו יחודא עלאה חכמה ובינה, ועולם
דלתתא היינו יחודא תתאה תפארת ומלכות, וכמו כן
אמן הראשון אמן דלעילא, היינו יחודא עלאה חכמה
ובינה, כי אל"ף רמז על חכמה, מ' נו"ן רמז על בינה,
ואמן השני אמן דלתתא, היינו יחודא תתאה תפארת
ומלכות, כי אמ"ן בגימטריא הוי"ה אדנ"י.

סז. כאן רבו הפירושים, ונראה לפי עניות דעתי כוונתו,
דמבוע דהוא נחלא דנגיד אמן אקרי, זה עולם
החכמה, והוא נחלא דנגיד ונפיק אמן אקרי זה עולם
הבינה, ועל זה מביא ראייה, כי כמו מהעולם ועד העולם,
עולם דלעילא היינו עולם היצירה, ששורשו הוא
התפארת, ועולם דלתתא היינו עולם העשייה, ששורשו
היא המלכות, כמו כן אמן ואמן, אמן דלעילא היינו

ספר שני

2 לחודש

מב א לְמִנְצַח מִשְׁכִּיל לְבִנֵי קִרְחָ: ב כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקוֹ מִיָּם בֵּן נַפְשֵׁי תְעַרְגַּ

— ❦ — שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים ❦ —

סגולתו לבנין הבית - ולשאלת חלום

כאיל תערוג. וגו' (מב א): [שימוש תהלים החדש לפרק מב]. כוחו של המזמור גדול לשאלת חלום, אכול סעודת ערב בעוד יום, ואחר הסעודה לא ידבר עם שום אדם כלל, וקודם שישן יקרא מזמור ג' פעמים ותישן, והוא בדוק ומנוסה.

— ❦ — זוהר תהלים ❦ —

ומולידה מיד. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּדָבָר הַזֶּה אַל תִּשְׁאַל וְאַל תִּנְסֶה אֶת ה', וְכִךְ דּוֹקָא.

כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקוֹ מִיָּם

כְּאֵיל תְּעַרְגַּ וגו' (מב, ב): [זוהר שמונת פרשת ויגהל (דף ר"ט:)] פִּתַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים מב) כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקוֹ מִיָּם וגו'. פֶּסוּק זֶה פְּרִשְׁוֵהוּ. אֲבָל חִיָּה אַחַת יֵשׁ בְּעוֹלָם, וְהִיא שׁוֹלֵטַת בְּשִׁלְטוֹן עַל אֵלֶּף מִפְּתַחַת בְּכָל יוֹם. וְהִיא נִקְבָּה, וְתִשְׁוִקְתָּהּ תָּמִיד עַל אֲפִיקוֹ מִיָּם לְשִׁתּוֹת וְלִהְתְּרוֹת מִצְמָאוֹנָה, שְׁכַתּוֹב כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקוֹ מִיָּם.

הַנִּקְבָּה עַל דִּין עוֹמְדַת

כַּאֲזַן יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן. בְּרֵאשׁוֹנָה כְּתוֹב כְּאֵיל, וְלֹא כְּתוֹב כְּאֵילָת, וְאַחַר תְּעַרְגַּ, וְלֹא כְּתוֹב יַעֲרַג. אֲבָל סוּד זֶה, זָכַר וְנִקְבָּה שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד שְׂאִין לְהַפְרִידֵם, וְאֶחָד הוּא, שְׁלֹא צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת אוֹתָם זֶה מִזֶּה, אֲלֹא

כְּשִׁשׁוּמֵעַ ה' קוֹלָהּ שֶׁל אֵילָה חָס עַל הָעוֹלָם כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקוֹ מִיָּם בֵּן נַפְשֵׁי תְעַרְגַּ אֵילָיִךְ אֱלֹהִים (מב, ב): [זוהר שמונת פרשת פרשת בשלח (דף נ"ב:)] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, יֵשׁ אֵילָת אַחַת בְּרַקִּיעַ, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה הַרְבֵּה בְּשִׁבְלָהּ. בְּשַׁעַה שֶׁהִיא צוֹנַחַת, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת הַצִּרְיָה שְׁלֵהּ וּמְקַבֵּל קוֹלָהּ, וְכִשְׁהָעוֹלָם צָרִיךְ לְרַחֲמִים, הִיא נוֹתֵנָת קוֹלוֹת, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלָהּ, וְאֵז חָס עַל הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (תהלים מב) כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקוֹ מִיָּם.

הָאֶפֶן שְׁצוּעֶקֶת

וְכִשְׁרוּצָה לְהוֹלִיד, הִיא נִסְתַּרְתַּ מִּכָּל הַצְּדִידִים, וְאֵז בָּאָה וְשָׁמָּה רֵאשָׁה בֵּין בְּרַקִּיעַ, וְצוֹנַחַת וּמְרִימָה קוֹלוֹת, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלֶיהָ, וּמְזַמֵּן כְּנִגְדָּה אוֹתָהּ נִחַשׁ אֶחָד, וְנוֹשֵׁף בְּעֶרְוֹתָהּ, וּפּוֹתַח אוֹתָהּ וְקוֹרֵעַ לָהּ אוֹתוֹ מְקוּם,

זוהר תהלים

שְׁנִיָּהֶם כְּאָחֵד. וְהִנָּקְבָה הַזֹּז תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם, וְהִיא מִתְעַבְרַת מִן הַזְכָּר, וְקָשָׁה עָלֶיהָ, שֶׁהָרִי עַל דִּין עֹמְדָת.

הַרְבֵּה אַרְבֵּה עֲצָבוֹנָךְ וְהַרְנֵךְ

וְכִשְׁמוֹלֵי יָדָהּ, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לָהּ נַחֵשׁ אֶחָד עֲלִיוֹן גָּדוֹל, וְכֹא וְנוֹשֵׁף בְּאוֹתוֹ מְקוֹם וּמוֹלִידָהּ. וְסוּד זֶה - הַרְבֵּה אַרְבֵּה עֲצָבוֹנָךְ וְהַרְנֵךְ, מִשׁוּם שֶׁהִיא מִתְחַלְחֶלֶת בְּכָל יוֹם וּבַעֲצָב עַל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם. בַּעֲצָב תִּלְדֵי בָנִים. בַּעֲצָב - זֶה סוּד הַנָּחֵשׁ, שֶׁמַּעֲצִיב פְּנִיָּהֶם שֶׁל הָעוֹלָם.

וְהוּא יִמְשַׁל בְּךְ

וְאִלֵּי אִישׁךְ תִּשְׁוֹקְתֵךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם. וְהוּא יִמְשַׁל בְּךְ, הָרִי בְּאַרְנוֹ הַסוּד, שֶׁהוּא שׁוֹלֵט עָלֶיהָ. וְכָל זֶה לְמָה? מִשׁוּם שֶׁאִמְרָהּ הַלְבָּנָה, כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינּוּ. וּמִשׁוּם כֶּךָ הַקְטִינָה אֹרֶה וְהַקְטִינָה שֶׁלְטוֹנָה, וְאִין לָהּ רִשׁוּת מַעֲצָמָה, פָּרַט לְכַאֲשֶׁר נוֹתְנִים לָהּ כַח.

בְּאוֹתָהּ זְמַן בְּעֲלֵי הַתּוֹרָה הַשְּׁעָה דְחֻקָּה לָהֶם

בְּאִיֵּל תַּעֲרַג וְגו' (כב, ב): וְרַעֲיָא מְהִימְנָא זוהר וְיִקְרָא פְרַשְׁתָּ אַחֲרֵי מוֹת (דף סח.) אָמַר הָרוּעָה הַנְּאֻמָּן, בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה הִלְלוּ, בְּעֲלֵי הַחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה, בְּעֲלֵי קְבֻלָּה, בְּעֲלֵי רְזֵי תּוֹרָה, הַשְּׁעָה דְחֻקָּה לָהֶם. וְזֶהוּ שֶׁאִמַּר כְּאֵיל תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם, שֶׁאוֹתָם אֶפְיָקֵי מַיִם שֶׁל הַתּוֹרָה אֵל הַשְּׁכִינָה. וְאִין תּוֹרָה אֵלָּא עֲמוּד הָאֲמָצְעִי,

הַנָּחֵשׁ נוֹשֵׁף אוֹתָם בְּכַמָּה נְשִׁיכוֹת

וּבְאוֹתָם חֲבָלִים שְׂצוּעֶקֶת בָּהֶם, מִתְעוֹרְרִים שְׁבַעִים סְנֵהדְרִין שְׁלֹמְעֵלָה, עַד שִׁיתְעוֹרֵר קוּלָּה עַד יְהוֹי"ה, וּמִיָּד - (תהלים כט) קוֹל ה' יַחֲוֹלֵל אֵילוֹת, שֶׁהֵם בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהָ רְעוּתֶיהָ, לְכֹלֵם יְהִיָּה חֵיל כִּיּוֹלָדָה מִמֶּשׁ בְּדַחְקִים שֶׁהַשְּׁעָה דוֹחֶקֶת אוֹתָם בְּכַמָּה נְשִׁיכוֹת שֶׁל יֵצֵר הָרַע, שֶׁל נַחֵשׁ שְׁנוֹשֵׁף אוֹתָם בְּכַמָּה דְחָקִים.

אֶחָד כֶּךָ נוֹלֵד מְשִׁיחַ וּבְזַמַּן הַהוּא

בְּאוֹתוֹ זְמַן נִפְתַּחַת לְהוֹלִיד אֶת הַמְּשִׁיחַ, מִשׁוּם הַחֲבָלִים וְהַדְּחָקִים שֶׁל הַצְּדִיקִים, וּבְעֲלֵי מַדּוֹת וּבְעֲלֵי רְזִים שֶׁל הַתּוֹרָה, בְּעֲלֵי בִשְׁתּוֹ וְעֲנוּהָ, בְּעֲלֵי יִרְאָה וְאֶהְבָּה, בְּעֲלֵי חֶסֶד, אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאֵי אֱלֹהִים, אֲנָשֵׁי אֱמֶת, שׁוֹנְאֵי כֶּצַע, שֶׁדְּחָקָה אוֹתָם הַשְּׁעָה. וְזֶהוּ שֶׁבְּאַרְוֶה בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, דוֹר שֶׁבֶן דָּוִד בָּא, אֲנָשֵׁי חֵיל יְסוּבְבוּ מַעִיר לְעִיר וְלֹא יַחֲנוּנּוּ, וְיִרְאֵי חֶטָּא יִמְאָסוּ, וְחֲכַמַת סוֹפְרִים תִּסְרַח, וְתִהְיֶה הָאֱמֶת נַעֲדַרְתָּ, וְהַגִּפְּן תִּתֵּן פְּרִיָּהּ, וְהִיִּין בִּיקָר. וּמֵאוֹתָם קוֹלוֹת שֶׁהִיא נוֹתְנָת, שֶׁהֵם שְׁבַעִים, כְּנֶגֶד שְׁבַעִים תְּבוֹת שֶׁל יַעֲקֹב ה' בְּיוֹם צָרָה, נִפְתַּחַת רַחֲמָהּ, שֶׁהִיא שְׁתִּים, כְּלוּלָה מִשְׁתֵּי בֵיתִים, לְהוֹלִיד שְׁנֵי

— תהלים — זוהר תהלים —

רבי אבא פתח, (תהלים מב) כַּאִל תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקִי מִיָּם כֵּן נִפְשֵׁי תַעֲרַג אֵלַיךְ אֱלֹהִים. פְּסוּקַת זֶה פְּרָשׁוּהוּ, כְּתוּב כֵּן אֵיל, וְכְתוּב שֵׁם אֵילָת. מִשּׁוֹם שֵׁשׁ זָכַר וַיֵּשׁ נִקְבָּה (ואף עַל גַּב שֵׁשׁ זָכַר וְנִקְבָּה, הַכֹּל אֶחָד. הָאֵיל הַזֶּה, הוּא נִקְרָא זָכַר, וְהוּא נִקְרָא נִקְבָּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב כְּאֵיל תַּעֲרַג, וְלֹא כְּתוּב יַעֲרֹג. וְהַכֹּל אֶחָד. אֵילַת הַשַּׁחַר).

מְשִׁיחִים, וּמְכַנְיָסָה אֶת רֹאשָׁהּ בֵּין בְּרַכְיָהּ, שֶׁהוּא הָרֹאשׁ שֶׁלָּהּ, הַעֲמוּד הָאֲמָצְעִי. שְׁתֵּי שׁוֹקֵיָהּ, נִצַּח וְהוּד, שְׁנֵי נְבִיאִים. מִשֵּׁם מוֹלִידָה שְׁנֵי מְשִׁיחִים. בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיִּחַשְׁף יַעֲרוֹת, יַעֲבֹר הַנְּחָשׁ מִהָעוֹלָם. (עַד כֵּן רַעִיָּא מְהִימָנָא).

הַצַּדִּיק מִשְׁקָה אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל

כַּאִל תַּעֲרַג וְגו' (מב, ב): זוהר ויקרא פרשת אֶחָדִי מוֹת (דף טו.ס) לְמַדְנֹה, כַּאִל תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקִי מִיָּם - זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֵילוֹתַי לְעֹזְרֹתַי חוֹשֶׁה. תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקִי מִיָּם, וְדַאי כְּדֵי לְהַשְׁקוֹת מִהַשְׁקִיָּה שֶׁל מַעֲיָנוֹת הַנִּחַל עַל יְדֵי הַצַּדִּיק. תַּעֲרַג, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר ו) לְעֹרְגוֹת הַבַּשָּׂם. כֵּן נִפְשֵׁי תַעֲרַג אֵלַיךְ אֱלֹהִים, לְקַבֵּל מִמֶּךָ הַשְׁקָאָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַשֹּׁפֵעַ נִכְנַס קִדְּם לְנִצַּח וְהוּד

מַעֲיָנוֹת הַנִּחַל מִי הֵם? מַעֲיָן אֶחָד לְמַעְלָה, שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית ב) וְנִהַר יֵצֵא מִעַדְרֵן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו', וּמִשֵּׁם שׁוֹפֵעַ יוֹצֵא וּמִשְׁקָה אֶת הַגֶּן. כֹּל אוֹתָם הַנְּחָלִים שׁוֹפְעִים יוֹצְאִים וּמִתְכַנְסִים לְשָׁנֵי מַעֲיָנוֹת שֶׁנִּקְרָאִים נִצַּח וְהוּד, וְאֵלוֹ נִקְרָאִים אֶפְיָקִי מִיָּם, בְּאוֹתָהּ דְרָגָה שֶׁל צַדִּיק, שֶׁמִּמֶּנּוּ שׁוֹפֵעַ יוֹצֵא וּנְשָׁקָה הַגֶּן. מִשּׁוֹם כֵּן אֵיל וְצִבִי נִמְצָאִים כְּאַחַד, (אֵיל וְצִבִי נִקְרָאִים עֲטַרֵת וִיסוּד) צֶדֶק וְצַדִּיק.

אֵיל וְאֵילָת זָכַר וְנִקְבָּה

כַּאִל תַּעֲרַג וְגו' (מב, ב): זוהר במדבר פרשת פנחס (דף טו.ס) וּבַחֲדָשׁ הָרֹאשׁוֹן וְגו'.

הַחַיָּה שֶׁמַּחֲלֶקֶת מְזוּן לְכֹל הַחַיּוֹת

מַהִי אֵילַת הַשַּׁחַר? אֵלָא זֹהִי חַיָּה אַחַת רַחֲמַנִית שְׂאִין בְּכֹל חַיּוֹת הָעוֹלָם רַחֲמַנִית כְּמוֹתָהּ. מִשּׁוֹם שֶׁבְּשִׁעָה שְׂדֵחֻקָּה לָּהּ הַשְׁעָה וְצָרִיכָה לְמִזוֹן לָּהּ וְלְכֹל הַחַיּוֹת, הִיא הוֹלֶכֶת לְמַרְחֹק לְדַרְךָ רַחֲוֹקָה, וּמְבִיאָהּ וּמוֹבִילָהּ מְזוּן, וְלֹא רוֹצֶה לְאָכַל עַד שֶׁתְּבֹא וְתַחֲזֹר לְמִקוּמָהּ. מַדּוּעַ? כְּדֵי שִׁיתְאַסְפוּ אֶצְלָהּ שְׂאָר הַחַיּוֹת וְתַחֲלַק לָהֶן מֵאוֹתוֹ מְזוּן. וְכַאֲשֶׁר מְגִיעָה, מִתְאַסְפוֹת אֶצְלָהּ כֹּל שְׂאָר הַחַיּוֹת, וְהִיא עוֹמֶדֶת בְּאֲמָצְעַת וּמַחֲלֶקֶת לְכֹל אַחַת וְאַחַת. וְסִימָן לְדַבָּר - (מִשְׁלֵי לֹא) וְתַקְּם בְּעוֹד לֵילָה וְתִתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְגו'. וּמִמָּה שֶׁמַּחֲלֶקֶת לָהֶן הִיא שְׂבִיעָה, כְּאֵלוֹ אֶכְלָה יוֹתֵר אֲכַל מִכֶּלֶן. (מִתִּי מַחֲלֶקֶת לָהֶן, ')

יֵשׁ לָּהּ כְּאֲבִים כְּמוֹ הַיּוֹלֶדֶת

וְכַאֲשֶׁר יִגִיעַ הַבֶּקֶר שֶׁנִּקְרָא שַׁחַר, יִגִיעַ לָּהּ חֲבִלֵי גְלוֹת. וּמִשּׁוֹם זֶה נִקְרָאֵת אֵילַת הַשַּׁחַר, עַל שֵׁם שַׁחֲרוֹת הַבֶּקֶר. שֵׁשׁ לָּהּ כְּאֲבִים כְּמוֹ הַיּוֹלֶדֶת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (יִשְׁעִיָּה כו) כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תִּחִיל תִּזְעַק בְּחֲבִלֶיהָ וְגו'. מִתִּי מַחֲלֶקֶת לָהֶן? כַּאֲשֶׁר הַבֶּקֶר רוֹצֶה לָּבֵא, בְּעוֹד שֶׁהוּא לֵילָה

זוהר תהלים

בְּרַפְיָהּ, וּבֹכָה בְּכֹה אַחַר בְּכֹה, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ קוֹלָהּ וּמְתַמְלֵא רַחֲמִים
וְחָס עַל הָעוֹלָם. וְהִיא יוֹרֶדֶת מֵרֹאשׁ הַהָר,
וְרָצָה, וּמְסִתִּירָה עֲצָמָה, וְכָל שְׂאֵר הַחַיּוֹת
וְרֹדְפוֹת אַחֲרֶיהָ וְלֹא מוֹצֵאוֹת אוֹתָהּ. זֶהוּ
שְׂפָתוֹב (תהלים מב) כִּאֲלֵל תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי
מַיִם. מֵהוּ עַל אֲפִיקֵי מַיִם? עַל אֲפִיקֵי מַיִם
- מֵאלוֹ שֶׁהַתִּיבְשׁוּ, וְהָעוֹלָם צָמָא לְמַיִם,
וְאֵז תַּעֲרַג.

הַנְּחָשׁ נוֹשֵׁךְ וְאֵז הִיא יוֹלֶדֶת

בְּשִׁעָה שְׂמַתְעַבְרַת, נִסְתַּמְתָּ. כִּיּוֹן שְׂמַגִּיעַ
זְמַנָּה לֵילֵד, בּוֹכָה וּמְרִימָה קוֹלוֹת,
קוֹל אַחַר קוֹל, עַד שְׂבָעִים קוֹלוֹת כְּחֻשְׁבוֹן
תְּבוֹת שֶׁל מְזֻמּוֹר (תהלים ס) יַעֲנֵךְ ה' בַּיּוֹם
צָרָה, שֶׁהִיא שִׁירָה שֶׁל הַמַּעֲבָרֶת הַזֹּאת.
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ לָהּ וּמוֹצִיא אֶצְלָהּ.
וְאֵז מוֹצִיא נַחֵשׁ אֶחָד גָּדוֹל מֵתוֹךְ הָרִי
הַחֲשָׁף, וּבָא בֵּין הַהָרִים, פִּיר מְלַחֵךְ בַּעֲפָר,
מַגִּיעַ עַד אֵיל זֶה, וּבָא וְנוֹשֵׁךְ לָהּ בְּאוֹתוֹ
מְקוֹם פְּעָמָיִם.

כָּל הַחַיּוֹת שׁוֹתוֹת וְהִיא יוֹלֶדֶת

פְּעָמַיִם רֵאשׁוֹנָה יוֹצֵא דָם, וְהִיא לוֹחֶכֶת.
פְּעָמַיִם שְׁנִיָּה יוֹצֵא מַיִם, וְשָׁתוּ כָּל
אוֹתֵן הַחַיּוֹת שֶׁבְּהָרִים, וְנִפְתַּחַת וְיוֹלֶדֶת.
וְסִימָנָךְ - (במדבר כ) וַיִּף אֶת הַסֶּלַע בְּמִטְהוֹ
פְּעָמָיִם. וְכָתוּב וַתִּשֶׁתּ הָעֵדָה וּבְעֵרָם.

"קוֹל ה' יְחוּלֵל אֵילוֹת"

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלֶיהָ
עַל (מעשה) עֵבּוֹר שֶׁל נַחֵשׁ (של חיה)
זֶה, מֵהַ כְּתוּב? (תהלים כט) קוֹל ה' יְחוּלֵל
אֵילוֹת וַיִּחַשֵׁף יַעֲרוֹת וְגו'. קוֹל ה' יְחוּלֵל
אֵילוֹת - אֵלוֹ חִבְלִים וְצִירִים, לְעוֹרֵר אֵלוֹ

וְהַשְׁחָרוֹת עוֹלָה לְהָאִיר, כְּמוֹ שְׁנֹאמֵר וְתִקֵּם
בְּעוֹד לֵילָה וְתִתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְגו'. כִּיּוֹן
שֶׁהָאִיר הַבֶּקֶר, כָּלֵם שְׂבָעִים בְּמִזוֹן שְׁלָהּ.

מִחֻלְקֵת בְּבֶקֶר

אֵז קוֹל אֶחָד מֵתַעוֹרֵר בְּאֲמַצַּע הָרִקִיעַ,
קוֹרָא בְּכַח וְאוֹמֵר: קְרוֹבִים הַכְּנָסוּ
לְמִקוֹמְכֶם! רַחֲוִקִים צְאוּ! כָּל אֶחָד וְאֶחָד
יֵאֲסֹף לְמִקוֹמוֹ הָרְאוּי לוֹ. כִּיּוֹן שֶׁהָאִיר
הַשֶּׁמֶשׁ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד נֹאסֵף לְמִקוֹמוֹ. זֶהוּ
שְׂפָתוֹב (תהלים קד) תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאֲסִפּוּן
וְגו'. וְהִיא הוֹלֶכֶת בַּיּוֹם, וּמְתַגְלִית בְּלֵילָה,
וּמִחֻלְקֵת בְּבֶקֶר. וְלִכֵּן נִקְרָאת אֵילַת הַשֶּׁחַר.

הַאֲפֹן הַנְּסִי שְׁלוֹקַחַת מְזוֹן

כִּאֲלֵל תַּעֲרַג וְגו' (מב, כ): נְזוּהַר בְּמִדְבַר פִּרְשָׁת
פְּנִיחָס (דף רמס:ו) לְבִסוּף מֵתַגְבַּרְת
כְּגִבּוֹר וְהוֹלֶכֶת, וְנִקְרָאת אֵיל. לְאִיזָה מְקוֹם
הוֹלֶכֶת? הוֹלֶכֶת שְׁשִׁים פְּרָסָאוֹת מֵאוֹתוֹ
מְקוֹם שִׁיצָאָה, וְנִכְנָסֶת לְתוֹךְ הַר שֶׁל חֲשָׁף.
(וּמִשֶּׁם מְרִיחָה מְזוֹן) הוֹלֶכֶת בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַר שֶׁל
חֲשָׁף, וּמְרִיחַ אֶת רִגְלֶיהָ נַחֵשׁ אֶחָד
עַקְלָתוֹן, וְהוֹלֵךְ לְמַרְגְּלוֹתֶיהָ. וְהִיא עוֹלָה
מִשֶּׁם אֶצֶל הַר שֶׁל אוֹר. כִּיּוֹן שְׂמַגִּיעָה שֶׁם,
מְזַמֵּן לָהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נַחֵשׁ אֶחָד,
וְיוֹצֵא וְנִלְחָם זֶה בְּזֶה, וְהִיא נְצוּלִית. וּמִשֶּׁם
נוֹטֶלֶת מְזוֹן וְשִׁבָּה לְמִקוֹמָה בְּחֻצוֹת
הַלֵּילָה. וּמִחֻצוֹת לֵילָה מִתְחִילָה לְחַלֵּק, עַד
שֶׁעוֹלָה שְׁחָרוֹת הַבֶּקֶר. כִּיּוֹן שְׂמַאִיר הַיּוֹם,
הוֹלֶכֶת וְלֹא מֵתְרָאָה, כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאֵר.

מִבְּקֶשֶׁת עַל מְטָר

וּבְשִׁעָה שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ לְמְטָר, מֵתַאֲסָפוֹת
אֶצְלָהּ כָּל שְׂאֵר הַחַיּוֹת, וְהִיא
עוֹלָה לְרֹאשׁ הַר גְּבוּהָ, וּמִכְנִיסָה רֵאשָׁה בֵּין

— תהלים — זוהר תהלים —

היגע בתורה זוכה להשתעשע עם הצדיקים מן השפע של בינה

שלמדנו, זכאים הם הצדיקים, שכתוב בהם "אז תתענג על ה'" (ישעיהו נח, יד), בשביל להתענג מן השפע שהוא של הנחלסה, כמו שכתוב: "והשביע בצחצחות נפשך" (שם פסוק יא), כביכול הקדוש ברוך הוא משתעשע בהם, עם השפע שהוא של הנחל שמתענגים בזה הצדיקים, וכל מי שמתניע בתורה, זוכה להשתעשע עם הצדיקים מן השפע שהוא של הנחל. [זוהר חלק ג' פ' אחר (ד טו)].

כמלכות שרוצה לקבל השפעתה מיסוד אימא דרך הצדיק

כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֶפְיָי מִיּוֹם כִּן נִפְשֵׁי תְּעַרְגַּ אֱלֹהִים (מב, ב): [זוהר חלק ג' פ' אחר (ד טו)] ולמדנו, "כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֶפְיָי מִיּוֹם", זו כנסת ישראלסט, כמו שכתוב: "אֵילוֹתַי לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה" (תהלים כב, ב), "תְּעַרְגַּ עַל אֶפְיָי מִיּוֹם", ודאי לשתות מן המים של מעינות הנחל, על ידי הצדי"ק, "תְּעַרְגַּ", כמו שכתוב: "לְעַרְגוֹת הַבְּשָׂם" (שיר השירים ו, ב), "כִּן נִפְשֵׁי תְּעַרְגַּ אֱלֹהִים", לשתות ממך, בעולם הזה ובעולם הבא.

השבעים קולות. מִיָּד - וַיִּחַשְׁשֶׁ יְעֹרֹת, לְהַעֲבִיר (לעורר) אוֹתוֹ נִחַשׁ וּלְהַתְּגַלּוֹת אוֹתָהּ תִּיָּה בְּיַנְיָהֶם לְלֶכֶת. וּבְהִיכְלוֹ, מֵהוּ וּבְהִיכְלוֹ? בְּהִיכְלוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל אֵלוֹ הַהִמּוֹנִים פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים כְּבוֹד. מֵהוּ כְּבוֹד? (יחזקאל ג) בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ.

העוסק בתורה אינו מתירא מפל צער ונגח כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֶפְיָי מִיּוֹם כִּן נִפְשֵׁי תְּעַרְגַּ אֱלֹהִים (מב, ב): [זוהר חלק ג' פ' אחר (ד טו)] זוהר תורה] פתח רבי שמעון ואמר, "כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֶפְיָי מִיּוֹם וּגוֹ", זכאים הם ישראל מכל העמים, שהקדוש ברוך הוא נתן להם תורה הקדושה, והנחילם נשמות קדושות ממקום קדוש, למען יעשו מצותיו, וישתעשעו בתורה, שכל מי שמשתעשע בתורה, אינו מתירא מכל, שכתוב: "לוֹלֵי תוֹרָתְךָ שִׁעֲשַׁעֵי אֶז אֲבֹדְתִי בְּעֵנְיִי" (תהלים קיט, צב).

תורה נקראת שעשועים

מי הם שעשועי, התורה, כי התורה נקראת שעשועים, שכתוב: "וְאֶהְיֶה שִׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם" (משלי ת, ל), וזהו שלמדנו, שהקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן העדן, מהו להשתעשע, בשביל לשמוח עמהם.

זיו זוהר

השכינה הקדושה. ע. על ידי ספירת היסוד. עא. פירוש, שתהא נעשית ערוגה מלאה מימי שפע הבינה.

סח. שקיו דנחלא, זו הארת השפע מעולם הבינה, שעל זה נאמר "אז תתענג על ה'", על ה' ודאי כידוע, וזאת השפע נקראת צחצחות. סט. זו

זוהר תהלים

ז"א ומלכות צריכים להיות תמיד יחד
כאן יש להסתכל, בתחלה כתוב "כְּאֵיל",
 ולא כתוב כאילת, ואחר כך "תְּעָרְגַּ",
 ולא כתוב יערג, אבל זה סוד במשמעות
 זכר ונקבה שניהם יחד, שלא להפרידם, כי
 אחד הם^ע ולא נצרך להפריש זה מזו,
 אלא שניהם יחדו.

כשמקבלת השפעות קשה עליה
 להשפיעם כי היא מידת הדין
וזאת החיה הנקבה "תְּעָרְגַּ עַל אֶפְיָקִי
 מְיָם", וכשהיא מתעברת מן הזכר,
 ועמוס עליה^ע, שהרי על מדת הדין
 קיימת.

נחש העליון מכישה ומולידה

ובאשר צריכה ללדת, מזמין לה הקדוש
 ברוך הוא נחש העליון הגדול,
 ובא ומכישה באותו מקום, ומולדת^פ.

המלכות מתעצבת כל יום

וזוהו סוד הכתוב: "הֲרֵבָה אֲרֵבָה עֲצָבוֹנָךְ
 וְהֲרֵבָךְ" (בראשית ג, טז) לפי שהיא
 רועדת בכל יום, ותעצב על מעשי העולם,
 "בְּעֵצָב תִּלְדִּי בָנִים", "בְּעֵצָב", זה סוד

מהבינה לספירות ז"א ומשם לנצח והוד
 ומהם ליסוד והיסוד למלכות

מעינות הנחל איזה הם, מעין אחד
 למעלה^ע, שנאמר: "וְנָהַר יֵצֵא
 מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו'" (בראשית ב, י),
 ומשם נמשך ויוצא ומשקה את הגן^ע וכל
 אותן הנחלים, נמשכים ויוצאים
 ומתאספים בשני מעינות שנקראים נצח
 והוד, ואלה נקראים אפיקי מים בהמדרגה
 ההיא שנקראת צדי"ק^ע, שממנו נמשך
 ויוצא השפע להשקות את הגן, לפיכך
 אי"ל וצב"י ביחד נמצאים^ע, צד"ק
 וצדי"ק.

המלכות היא כאיל שצועקת שז"א ישפיע
 לה כדי צורך בני ישראל

**כְּאֵיל תְּעָרְגַּ עַל אֶפְיָקִי מְיָם כֵּן נַפְשִׁי
 תְּעָרְגַּ אֵלֶיךָ אֱלֹהִים** (פב, ב): [זוהר
 חלק ב' פרשת ויקהל (דף ריט:)] עוד אמר רבי
 שמעון, "כְּאֵיל תְּעָרְגַּ עַל אֶפְיָקִי מְיָם",
 מקרא זה נתבאר, אבל חיה אחת יש
 בעולם, והיא שולטת בממשלה על אלף
 מפתחות בכל יום^ע, והיא נקבה,
 והשתוקקות שלה תמיד על אפיקי מים,
 לשותות ולהרוות מצמאונה^ע, שכתוב:
 "כְּאֵיל תְּעָרְגַּ עַל אֶפְיָקִי מְיָם".

זיו זוהר

שכאשר המלכות מזדווגת עם התפארת הם אחד,
 וגם המלכות נקראת בלשון זכר. עט. פירוש,
 כשהיא נתמלאית בשפע מן התפארת, להשפיע
 לעולם הזה, אז נתעורר המקטרג לקטרג, שעל פי
 מדת הדין, אין כדאי להשפיע השפע לעולם הזה,
 ועל ידי זה היא נעשית מקשה לילד. פ. סוד
 הנחש הזה, הוא סוד גדול ונורא, שאינו מובן.

עב. זו הבינה. עג. מן הבינה, נמשך השפע
 להמלכות, שנקראת גן. עד. מן הספירות נצח
 והוד, נמשך השפע ליסוד צדיק. עה. איל
 מלכות, צבי תפארת, צדק מלכות, צדיק יסוד.
 עו. המפתחות מן אוצרות השפע, איהי נוקבא,
 פירוש היא מדת המלכות. עז. פירוש, מן שפע
 עולם הבינה. עח. זה ידוע מכמה מקומות,

— תהלים — זוהר תהלים —

הנחש, המעציב פניהם של העולם.

ז"א מושל במלכות ואין לה מגרמה כלום
וַיֵּאָדָם אֵיִשׁ תְּשׁוּקַתְךָ, כמו שכתוב:
"תַּעֲרַג עַל אַפְיָי מִיָּמִים", **"וְהוּא**
יִמְשֵׁל בְּךָ", הרי ביארנו הסוד, שהוא
 מושל עליהם, וכל זה מפני מה, לפי
 שאמרה הלבנה כמו שלמדנו, ובעבור
 זה נתמעט אורה, ונקטן ממשלחה, ואין
 לה רשות מעצמה, מלבד מה שנותנים לה
 הכח.

המלכות גם בחינת נקבה וגם זכר.

כְּאֵיל תַּעֲרַג עַל אַפְיָי מִיָּמִים בֵּן נַפְשֵׁי
תַּעֲרַג אֵלַיךְ אֱלֹהִים (פב, ב): [זוהר
 חלק ג' פ' פנחס (דף רמט.)] רבי אבא פתח,
"כְּאֵיל תַּעֲרַג עַל אַפְיָי מִיָּמִים בֵּן נַפְשֵׁי תַּעֲרַג
אֵלַיךְ אֱלֹהִים", מקרא זה נתבאר, כתוב
 כאן איל, וכתוב שם **"אֵילַת הַשְּׁחָר"** (תהלים
 כב, א), לפי שיש מדרגת זכר ויש מדרגת
 נקבה, [ואף על פי כן הכל אחד, איל ההוא,
 נקרא בשם של זכר, וגם הוא נקרא בשם של נקבה,
 זהו שכתוב: **"כְּאֵיל תַּעֲרַג"**, ולא כתיב יערג, והכל
 אחד].

משולה לאילה הרחמנית

ומהו **"אֵילַת הַשְּׁחָר"**, אלא זאת היא חיה
 רחמנית, שאין בכל חיות שבעולם

רחמנית כמוה, לפי שבזמן שהשעה
 דוחקת לה, ונצרכת למזון עבודה ועבור
 כל החיות, היא הולכת למרחק לדרך
 רחוק, ומשם מולידה ומביאה מזון, [כמו
 שכתוב: **"מִמְרֹחַק תָּבִיא לְחֶמְהָ"** (משלי לא, יד) פה,
 ולא תחפץ לאכול עד שתבוא ותחזור
 למקומה, מפני מה, בשביל שיתאספו
 אליה שאר החיות, ותחלק להם מאתו
 המזון, וכאשר היא באה מתאספים אליה
 כל שאר החיות, והיא עומדת באמצע,
 ומחלקת לכל אחד ואחד, כמו שכתוב:
"וַיִּתְקַם בְּעוֹד לֵילָה וַיִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וּגְוִי"
 (שם פסוק טו), וממה שהיא מחלקת להם,
 היא תשבע, כאילו אכלה יותר מאכל
 מכל].

לפני הגאולה יהיה לה חבלי משיח

וּכְאֵשֶׁר יבא הבקר שנקרא שחר, יבאו לה
 חבלים של הגלות, ולפיכך
 נקראת **"אֵילַת הַשְּׁחָר"**, על שם חשכות
 הבקר, שיהיה לה חבלים כיולדה, זהו
 שכתוב: **"כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֵדַת תַּחֲוִיל**
תִּזְעַק בְּחֶבְלֶיהָ וּגְוִי" (ישעיהו כו, יז).

בשמתחיל הבקר היא מחלקת להם את
 השפע

ומתי היא מחלקת להם, כאשר הבקר
 קרוב לבוא, ובעוד שהוא לילה

זיו הזוהר

הבינה, באמצעות התפארת. פו. השבעים שרים.
 פז. אף על פי שיונקים הע' שרים שפע שלהם מן
 השכינה הקדושה, מכל מקום ירעו וישחיתו לעם
 ישראל האומות שהם שולטים עליהן.

פא. התפארת שולט על המלכות, כדמיון השמש על
 הלבנה. פב. שקטרגה לומר, אין שני מלכים משתמשים
 בכתר אחד. פג. תפארת ומלכות. פד. לחלק שפע לע'
 השרים, עבור עולם הזה. פה. ממרחק פירוש מעולם

אֱלֹהִים אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְהוָה} : ג צְמָאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְהוָה} לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא וְאַרְאֶה ^{בְּעֵינַי וְיִחַדְתִּי בָהֶם}
 פְּנֵי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְהוָה} : ד תִּוְתָה לִי רַמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה כַּאֲמַר אֱלֹהִים ^{בְּעֵינַי וְיִחַדְתִּי בָהֶם} כָּל הַיּוֹם

זוהר תהלים

שיוצאתפס, ונכנסת לתוך הר שהוא חשך, ומשם מביאה המזון, כאשר הולכת בתוך הר החשך, נמשך אחריה נחש עקלתון אחד, והולך לרגלה^צ, והיא עולה משם אל ההר שהוא אור^צ, כיון שמגעת שמה, מזמין לה הקדוש ברוך הוא נחש אחר^צ, ויוצא ומתגרים זה בזה, והיא ניצלת ומשם היא לוקחת מזון, וחוזרת למקומה בחצות הלילה, ואחר חצות הלילה מתחלת לחלק מזון, עד עלות חשכות הבקר, כיון שמאיר היום, הולכת ולא נראית, כמו שנתבאר.

צועקת בזמן שהעולם צריך למטר

ובזמן שהעולם נצרך למטר, מתכנסות אליה כל שאר החיות^צ, והיא עולה לראש הר גבוה, מכנסת ראשה בין כרעיה, ותגעה גועה אחר גועה, והקדוש ברוך הוא שומע קולה, ונתמלא רחמים, ומרחם על העולם, והיא יורדת מראש ההר, ובורחת ומסתרת עצמה, וכל שאר החיות רצות אחריה, ואין מוצאות אותה, זהו שכתוב: "כִּאֲלֵל תַּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם", מהו "עַל אֲפִיקֵי מַיִם", כאשר נתיבשו המים, והעולם נצמא למים, אז היא תערג.

וחשך היא תעלה לקבל הארה^פ, כמו שכתוב: "וַתִּקֶּם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וּגּוֹ", כיון שמאיר הבקר, כלם נשבעים בהמזון שלה.

המלאכים הקרובים לשכינה יחזרו לשלוט והרחוקים ממנה יחזרו לתהום

אז קול אחד נתעורר באמצע הרקיע, קורא בכח, ואומר, הקרובים יכנסו למקומם, והרחוקים יצאו, כל אחד יאסף למקומו הראוי לו.

נקראת אילת השחר שמחלקת לפנות בוקר

כיון שמאיר השמש, כל אחד ואחד נאסף למקומו, זהו שכתוב: "תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶסְפוּן וּגּוֹ" (תהלים קד, כב), והיא הולכת ביום ונתגלית בלילה, ומחלקת כעלות הבקר, ולפיכך נקראת אילת השחר.

אופן נטילת השפע וחלוקתם

אחר כך מתגברת כגבור והולכת, ואז נקראת איל, אנה הולכת, הולכת ששים פרסאות, מהמקום ההוא

זיו הזוהר

השפע למלכות. צ. ס"מ כרוך אחריה, לגזול ממנה השפע בחזירתה משם. צא. היינו לעולם היצירה. צב. אפשר שזה המלאך גבריאל ילחם עם הס"מ, ואין מניחו לגזול השפע. צג. כל ע' השרים.

פח. לקבל שפע מן התפארת. פט. שתין פרסי יש לומר, שזה רמז על שש הספירות, שעל המלכות עד הבינה, שהוא עולם הבריאה, ונקרא הר של חשך בענין ההשגה, כי יוצר הוא אור, ובורא הוא חשך, ומן הבינה נמשך

אִיחָ אֱלֹהֶיךָ ^{תהי' בעל תשובה} : ה' אֵלֶּהָ אֲזַכְּרֶהָ וְאִשְׁפָּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי אֶעְבֵּר בַּסֶּף אַדְדָּם
 עַד בֵּית אֱלֹהִים ^{תהי' בעל תשובה} בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹרָה הַמּוֹן חוֹנֵג: וְ מַה תִּשְׁתַּחֲוִי נַפְשִׁי
 וְתַהַמְּוִי עָלַי הוֹחֲלִי לְאֱלֹהִים ^{תהי' בעל תשובה} כִּי עוֹד אֲזַכְּרֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵינוּ: וְ אֱלֹהֵי ^{תהי' בעל תשובה}
 עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל בֶּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֲרִץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מִחַר מִצְרָיִם: ה' תִּהְיוּם
 אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ כָּל מִשְׁפָּרֶיךָ וְגִלְיָה עָלַי עֲבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה

— זוהר תהלים —

בְּאַרְבָּעִים וְחַמְשָׁה גֻּנִים נִחְלַק הָעוֹלָם
 תִּהְיוּם אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ
 וְגו' (מב, ח): [זוהר פרשת בראשית
 (ד' 91)] בְּאַרְבָּעִים וְחַמְשָׁה גֻּנִים שֶׁל
 מִינֵי אִוֵּרֹת נִחְלַק הָעוֹלָם. שְׂבַעָה
 נִחְלָקִים לְשַׂבְּעָה תִּהְיוּמוֹת. כָּל אֶחָד מִכֶּה
 בְּתִהְיוּם שְׁלוֹ, וְאַכְנִים מִתְּגַלְּגֵלוֹת בְּתוֹךְ
 הַתִּהְיוּם, וְנִכְנָס אֹתוֹ אִוֵּר בְּאוֹתָם אַכְנִים
 וְנוֹקֵב אוֹתָם, וּמִים יוֹצְאִים בָּהֶם,
 וְשׁוֹקְעִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל הַתִּהְיוּם
 וּמִכְסָה לְשָׁנֵי צְדָדִים.

”תִּהְיוּם אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ”

יּוֹצְאִים מִים בְּאוֹתָם נִקְבִים, וְנִכְנָס אִוֵּר
 וּמִכָּה לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הַתִּהְיוּם.
 מִתְּגַלְּגֵל הָאִוֵּר בְּחִבְרָתוֹ, וּפּוֹגְשִׁים
 בְּאֶחָד, וְנִחְלָקִים הַמִּים, וְאוֹחֲזִים כָּל
 אוֹתָם שְׂבַעָה בְּשַׂבְּעָה תִּהְיוּמוֹת, וְכוֹרִים
 [שׁוֹרִים] בְּחִשְׁכִים שֶׁל הַתִּהְיוּם. וְהַחֲשִׁכִים
 הִלְלוּ מִתְּעַרְבִים בָּהֶם, וְעוֹלִים הַמִּים
 וְיִוֵּרִדִים וּמִתְּגַלְּגֵלִים בְּאוֹתָם מְאוֹרוֹת.
 וּמִתְּעַרְבִים כְּאֶחָד אִוֵּרֹת וְחֶשֶׁךְ וּמִים,
 וְנַעֲשׂוּ מִהֶם אִוֵּרֹת שְׁלֵא נִרְאִים
 חֲשׁוֹכִים.

כָּל אֶחָד מִכֶּה בְּחִבְרוֹ, וְנִחְלָקִים לְשַׂבְּעָה
 וְחַמְשָׁה צְנוּרוֹת שֶׁל הַתִּהְיוּם, וּבָהֶם

כָּל הַגִּידִים שֶׁשָׁם נַעֲשׂוּ צַבַּע אֶחָד
 תִּחַת אֵלֶּה שְׁלֵשׁ מְאוֹת [וששים] וְשִׁמּוֹנִים
 [וחמשה] גִּידִים. מִהֶם לְבָנִים וּמִהֶם
 שְׁחָרִים וּמִהֶם אֲדָמִים. נִכְלְלוּ זֶה בְּזֶה
 וְנַעֲשׂוּ גֵּן אֶחָד. אוֹתָם גִּידִים נִרְקְמוּ בְּשַׂבְּעָה
 עֲשָׂרָה רִשְׁתוֹת, וְכָל אֶחָת נִקְרְאת רִשְׁת
 גִּידִים. [התקימו] נִרְקְמוּ זֶה בְּזֶה וְיִוֵּרִדִים
 בְּתַחֲתִית הַתִּהְיוּם. תִּחַת אֵלֶּה עוֹמְדוֹת שְׁתֵּי
 רִשְׁתוֹת כְּמִרְאֵה הַבְּרִזָּל, וְשְׁתֵּי רִשְׁתוֹת
 אַחֲרוֹת כְּמִרְאֵה הַנְּחֹשֶׁת.

שְׁנֵי כְּסָאוֹת יֵשׁ שָׁם

שְׁנֵי כְּסָאוֹת עוֹמְדִים עֲלֵיהֶם, אֶחָד מִיָּמִין
 וְאֶחָד מִשְּׂמָאל. כָּל אוֹתָן רִשְׁתוֹת
 מִחְבְּרוֹת כְּאֶחָד, וּמִים יוֹרְדִים מֵאוֹתָם
 צְנוּרוֹת וְנִכְנָסִים בְּרִשְׁתוֹת הָאֵלֶּה. אוֹתָם
 שְׁנֵי כְּסָאוֹת, אֶחָד כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ שְׁחָר,
 וְאֶחָד כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ תַּחַשׁ. שְׁנֵי הַכְּסָאוֹת
 הִלְלוּ, כְּשֶׁהֵם עוֹלִים, עוֹלִים [באחד] בְּאוֹתוֹ
 כְּסֵא שֶׁל הַרְקִיעַ הַשְּׁחָר. וְכִשְׂיִוֵּרִדִים,
 יוֹרְדִים בְּאוֹתוֹ כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ הַתַּחַשׁ.

זוהר תהלים

לא ברא הקדוש ברוך הוא דבר שלא לצורך
אָמְרוּ לוֹ: מה שכתוב (שם א) ויעש אלהים
 צורך הִיה לוֹ לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת רְקִיעַ
 לְהַבְדִּיל בֵּין הַמַּיִם? אָמַר לָהֶם: כָּכֹר כָּתוּב
 (משלי טז, ד) כָּל פֶּעַל ה' לְמַעַנְהוּ. לֹא בָרָא
 הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דָּבָר שְׁלֵא לְצִרְךָ. וּבָרָא
 הַרְקִיעַ, וּכְשֵׁהוּא חֲזוּר, אֵינּוּ חֲזוּר אֶלָּא
 לַעֲתִים יְדוּעִים. וְסִילּוֹן אֶחָד שֶׁל מַיִם יוֹצֵא
 מִתְּהוֹמוֹת, וְסִילּוֹן שֶׁל מַיִם יוֹצֵא מִגֵּיהֶנּוּם,
 וַיּוֹרֵד בְּצַנּוֹר סִילּוֹן הַתְּהוֹם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב
 (תהלים מב) תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ.
 וְהַרְקִיעַ נִכְנָס בְּאֲמֻצֵּעַ שְׁנֵיהֶם, וְאֶלְמָלָא
 שְׁנִכְנָס בֵּינֵיהֶם, הָיוּ הוֹרְגִים לְשׁוֹתֵיהֶם. זֶהוּ
 שֶׁכָּתוּב (בראשית א) וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר
 מִתַּחַת לָרְקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרְקִיעַ.

הַרְקִיעַ מַחְזִיר הַמַּיִם הַיּוֹצֵאִים מִהֵהָנֵם
 שְׁלֵא יָמוּתוּ הָאֲנָשִׁים

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַתִּינּוֹק הַזֶּה בְּרוּחַ הַקִּדּוּשׁ
 אָמְרוּ, שֶׁכָּף הָיָה מִמֶּשׁ שֶׁכָּתוּב יְהִי
 רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, בְּתוֹךְ מִמֶּשׁ, בְּאֲמֻצֵּעַ
 הַמַּיִם, בְּהַפְּנֵס הַרְקִיעַ בְּאֲמֻצֵּעַ, מַחְזִיר
 הַמַּיִם הָרָעִים הַיּוֹצֵאִים מִגֵּיהֶנּוּם לְמִקּוֹמָם,
 וְלֹא יֵצֵא לְעוֹלָם מֵאוֹתָם הַמַּיִם, אֶלָּא כִּמְלֵא
 הַלֵּג, בִּימֵי אֱלִישָׁע. וְנֶאֱמַר בָּהֶם וְהַמַּיִם
 רָעִים וְהָאֶרֶץ מְשַׁפֶּלֶת. כְּלוֹמֵר, בְּשִׁבִיל
 שֶׁהַמַּיִם רָעִים, הָאֶרֶץ מְשַׁפֶּלֶת מִבְּנֵי אָדָם,
 שֶׁכָּלִים בְּשִׁבִילָם.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהַמַּיִם יוֹצֵאִים לְהַתְּעַרֵּב אֶזְ
 מִבְּדִילָם

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, עַל כָּל זֶה מַעִיד הַכָּתוּב

בֵּין שְׁנֵי כִסְאוֹת אֱלוֹ מִתְּגַלְגְּלִים כָּל אוֹתָם
 תְּהוֹמוֹת

תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ וְגו' (מב, ח): [זוהר פרשת בראשית (דף נא.)] שְׁנֵי
 הַכִּסְאוֹת הָלְלוּ, אֶחָד מִיְמִין וְאֶחָד מִשְּׂמָאל.
 וְאוֹתוֹ כִּסֵּא שֶׁל הַרְקִיעַ הַשְּׁחָר מִיְמִין, וְאוֹתוֹ
 כִּסֵּא שֶׁל רְקִיעַ הַתַּחַשׁ מִשְּׂמָאל. כְּשַׁעוֹלִים
 בְּכִסֵּא שֶׁל הַרְקִיעַ הַשְּׁחָר, מִנְמִיךְ הַכִּסֵּא שֶׁל
 רְקִיעַ שְׂמָאל וַיּוֹרְדִים בּוֹ. מִתְּגַלְגְּלִים
 הַכִּסְאוֹת אֶחָד בְּאֶחָד, [ויורדים ולוקחים]
 לֹוֹקְחִים כָּל אוֹתָן הַרְשָׁתוֹת לְתוֹכָם וּמְכַנְּיָסִים
 אוֹתָם לְתַחֲתִית הַתְּהוֹם הַתַּחֲתוֹנָה. עוֹמֵד
 כִּסֵּא אֶחָד וְעוֹלָה לְמַעְלָה מִכָּל אוֹתָם
 הַתְּהוֹמוֹת, וְעוֹמֵד כִּסֵּא אֶחָד לְמַטָּה שֶׁל כָּל
 הַתְּהוֹמוֹת. בֵּין שְׁנֵי כִסְאוֹת אֱלוֹ מִתְּגַלְגְּלִים
 כָּל אוֹתָם תְּהוֹמוֹת. וְכָל אוֹתָם צִנּוֹרוֹת נִנְעָצוּ
 בֵּין שְׁנֵי הַכִּסְאוֹת הָלְלוּ.

שְׁבָעִים וַחֲמִשָּׁה צִנּוֹרוֹת

שְׁבָעִים וַחֲמִשָּׁה [אורות] צִנּוֹרוֹת הֵם.
 שְׁבָעָה הֵם עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַכֵּל,
 וְכָל אוֹתָם אַחֲרִים אַחֲזוּזִים בָּהֶם, וְכָלֵם
 נִעֲוָצִים בְּגִלְגְּלֵי הַכִּסֵּא הַזֶּה בְּצַד הַזֶּה,
 וְנִעֲוָצִים בְּגִלְגְּלֵי הַכִּסֵּא הַזֶּה בְּצַד הַזֶּה.

מַיִם עוֹלִים וַיּוֹרְדִים

בָּהֶם [נ"א: בתהומוות] מַיִם עוֹלִים וַיּוֹרְדִים.
 אוֹתָם שְׁיּוֹרְדִים כּוֹרִים בְּתְהוֹמוֹת
 וּבוֹקְעִים אוֹתָם. אוֹתָם שְׁעוֹלִים נִכְנָסִים
 בְּאוֹתָם נִקְבֵי הָאֲבָנִים, וְעוֹלִים וּמְמַלְאִים
 לְשִׁבְעַת הַיָּמִים. עַד כָּאן שְׁבָעָה גִּוְנִים שֶׁל
 אִוְרוֹת בְּסוּד עֲלִיוֹן.

—= זוהר תהלים =—

פרשת לך לך (דף 99ב:) בא ראה, העולם שלמעלה צריך את התעוררותו של העולם התחתון. וכשנשמות הצדיקים יוצאות מן העולם הזה ועולות למעלה, כלן מתלבשות באור שלמעלה בדמות נכבדה, ובהם הקדוש ברוך הוא משתעשע ותאב להם, שהם פרי מעשיו, ועל זה נקראו ישראל שיש להם נשמות קדושות בנים לקדוש-ברוך-הוא, כמו שנאמר (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם. בנים ודאי, פרי מעשיו.

ה' שומע את למוד הצדיקים בחצות הלילה

אמר רבי ייסא, אפלו אותם שבעולם הזה [של הארץ]. איך? אמר לו, משום שבחצות הלילה כל אותם צדיקי אמת, כלם מתעוררים לקרא בתורה ולשמע את תשבחות התורה. והרי נתבאר שהקדוש ברוך הוא וכל אותם הצדיקים שבתוף גן העדן כלם מקשיבים לקולם, וחוט של חסד נמשך עליהם ביום, שכתוב (תהלים מב) יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי.

גדל התשבחות שבלילה

ועל כן התשבחות שעולות בלילה לפניו, זו תשבחת שלמה. בא ראה, בשעה שישאל היו סגורים בבתייהם כשהרג הקדוש ברוך הוא בכוכבי מצרים, היו אומרים הלל ותשבחות לפניו.

בחצות הלילה

יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי וגו' (מב, ט): [זוהר בראשית פרשת לך לך

הזה, שאמר רבי יהודה, כל מה שעשה הקדוש ברוך הוא, לא עשה דבר לבטלה, ומפני שהיה גלוי לפניו שאתם המים היוצאים מגיהנם, ויתערכו במים האחרים ויזיקו לברייתו, עשה את הרקיע להכנס באמצע שניהם, להבדיל ביניהם. זהו שכתוב ויהי מבדיל בין מים למים, בין מים הרעים למים הטובים, ובאותה שעה ממש שהמים יוצאים להתערב במים הטובים, אז הרקיע חוזר ונכנס ביניהם, ומחזירם לאחור.

המים אשר מעל השמים הם טובים

בא שמע, אמר רבי אלעזר, המים הללו שהם להחיות העולם ולתקון הבריות, איך יקראו? אמר רבי ברכיה, המים אשר מעל השמים, שהם מים טובים.

האש של התורה אוכלת אש נכריה

תהום אל תהום קורא קול צנוריה וגו' (מב, ה): [זהו חדש תקונא קדמאה (דף

קל)] **ויש תהום אחר שנאמר בו** (תהלים מב) תהום אל תהום קורא לקול צנוריה. מה זה צנוריה? אותם הצנורות של החכמה שהם ווי העמודים. כל משבריך - אלו הטעמים של התורה. וגליך - אלו הנקודים של התורה. עלי עברו - זה סוד העבור, שנאמר בו (שמות לד) ויעבר ה' על פניו ויקרא.

ה' משתעשע עם בניו הצדיקים

יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי תפילה לאל חי (מב, ט): [זוהר בראשית

חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ (שירה) שִׁירוֹ עִמּוֹ תִפְלֶה לְאֵל חַיִּי: י אֹמְרָה לְאֵל סִלְעֵי לְמָה

זוהר תהלים

כּבִּיכּוֹל אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, כְּאֵלוֹ אוֹתוֹ הַנַּחֵל מוֹרִיק עַל רֹאשׁוֹ וּמִשְׁקָה אוֹתוֹ בַּתּוֹךְ אוֹתָם הַנְּטִיעוֹת שְׁבִגְן עֵדֶן. [אמר רבי יוסי] וְלֹא עוֹד, אֲלֵא הוּאִיל וְכָל הַצְדִּיקִים שְׁבַתּוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן מְקַשִּׁיבִים לוֹ, שָׁמַיִם לוֹ חֶלֶק בְּאוֹתָהּ הַשְּׁקֵאת הַנַּחֵל. נִמְצָא שֵׁשׁ לוֹ חֶלֶק תָּמִיד בְּעוֹלָם הַבַּא.

סֵדֶר הָעֲבוּדָה בַּלְיָהּ

יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמּוֹ
וְגו' (מב, ט): [רעיא מהימנא זוהר במדבר פרשת נשא (דף קכא:)] מִבֵּין שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעֲלָה וְעַד בֵּין חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל הַבָּא לְעַבֵּד עֲבֹדַת עֲבָדָה וְעֲבֹדַת מִשָּׂא בְּאֵהָל מוֹעֵד. מִצְוָה זוֹ לְהִיּוֹת הַלְוִיִּם מְשׁוֹרְרִים בַּמִּקְדָּשׁ. וְאִם עַל גֵּב שְׁבִאֲרָנוּ לְמַעֲלָה, כְּאֵן צָרִיף לְחַדֵּשׁ דְּבָרִים, שְׁהָרִי הַכֹּהֵן מְקַרֵּב קֶרְבָּן, וְהוּא מִיכָאֵל. לְוִי הוּא גְבִירָאֵל, הוּא צָרִיף לְנִגְן. וְסוּד הַדְּבָר - (תהלים מב) **יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ, זֶה חֲסִד כֹּהֵן גְּדוֹל, שְׁמִיכָאֵל הוּא כֹּהֵן הַדְּיוּט לְגִבֵּי רַבּוֹנוֹ, וְעַם כָּל זֶה שְׁהַדְּיוּט הוּא אֲצֵל רַבּוֹנוֹ - הוּא מְלַף חֵיוֹת הַקִּדְשׁ. וּבְכַרְכַּת הַדְּיוּט אֵל תְּהִי קֶלְהָ בְּעֵינֶיךָ, וְזֶהוּ יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ. וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמּוֹ - זֶה גְּבוּרָה. שִׁירָה - (דברים לג) כְּכֹר שׁוֹרוֹ הַדָּר לוֹ. (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמַאל. וּגְבִירָאֵל שְׁלוּחוֹ, וְצָרִיף לְשׁוֹרר וּלְנִגְן בַּחֲדוּהָ בֵּינָן הַתּוֹרָה, (להתעסק לשלח קרבות לפני המלך בשמחה. ומי שאין לו רשות) לְהַתְּעַסֵּק בַּתּוֹרָה, יְקִים (איכה ב) קוֹמֵי רַנִּי בְּלִיל לְרֹאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת. וַיֹּאמֶר בְּאֲשֶׁמְרוֹת כְּמָה סְלִיחוֹת וְתַחֲנוּנִים וּבְקִשׁוֹת כְּכֹל מִינֵי**

(דף צ"ב:) בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, כְּשֶׁהַצִּפּוּרִים מִתְּעוֹרְרוֹת, צַד הַצִּפּוֹן מִתְּעוֹרֵר בְּרוּחַ, עוֹמֵד בְּמִקּוּמוֹ הַשְּׂרָכִיט שְׂבֻצַד הַדְּרוֹם, וּמִכָּה בְּאוֹתָהּ הָרוּחַ וְשׁוֹקֵט וּמִתְּבַסֵּס. אֲזִי מִתְּעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִנְהַגְיוֹ לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצְדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן.

אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל אָדָם שָׁקָם בַּחֲצוֹת לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בַּתּוֹרָה

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל אָדָם שְׁעוֹמֵד לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בַּתּוֹרָה, שְׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל הַצְדִּיקִים שְׁבִגְן עֵדֶן, כָּלָם מְקַשִּׁיבִים לְקוֹלוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (שיר השירים ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים חֲבָרִים מְקַשִּׁיבִים לְקוֹלָךְ הַשְּׁמִיעֵנִי. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו חוּט אֶחָד שֶׁל חֲסִיד שִׁיְהִיָּה [תמיד] שְׁמוֹר בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (תהלים מב) **יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמּוֹ.**

הַקָּם בַּחֲצוֹת לְלַמֵּד יֵשׁ לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא **יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמּוֹ**
וְגו' (מב, ט): [זוהר בראשית פרשת לך לך (דף צ"ב:)] אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָהּ, כָּל מִי שְׁמִשְׁתַּדֵּל בְּשְׁעָה הַזֹּאת בַּתּוֹרָה, וְדַאי יֵשׁ לוֹ חֶלֶק תָּמִיד בְּעוֹלָם הַבָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָה הַטַּעַם תָּמִיד? אָמַר לוֹ, כִּף לְמַדְנֵי, שְׁכָל חֲצוֹת לַיְלָה, כְּשֶׁמִּתְּעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגֵן עֵדֶן, כָּל הַנְּטִיעוֹת שֶׁל הַגֵּן מְשָׁקִים יוֹתֵר מֵאוֹתוֹ הַנַּחֵל שְׁנִקְרָא נַחֵל קְדוּמִים, נַחֵל עֲדָנִים, שְׁאִין פּוֹסְקִים מִימֵיו לְעוֹלָמִים.

שְׂבַחְתָּנִי לְמַה קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֲץ אֹיִב: י' בְּרִצָּח בְּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוֹרְרִי
בְּאֲמָרָם אֵלֵי כֹל הַיּוֹם אֵיזָה אֵלֶיךָ ^{תַּחֲתֵי הַמַּיִם}: יב מַה תִּשְׁתַּחֲוֶהוּ נַפְשִׁי וּמַה תִּהְיֶה
עָלַי הַחַיִּלִּי לְאֱלֹהִים ^{תַּחֲתֵי הַמַּיִם} כִּי עוֹד אֲדַנּוּ יְשׁוּעַת פָּנָי וְאֱלֹהֵי ^{תַּחֲתֵי הַמַּיִם}:

— זוהר תהלים —

יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָה שִׁירָה עַמּוֹ
וְגו' (מב, ט): [זוהר חלק ג' פ' אחר (דף
סו). זוהר תורה] אמר רבי שמעון, אשרי
חלקו מי שבא עם השכינה [בבקר],
בשעה שהיא באה לקבל פני המלך,
לספר עמו, וזה היה נמצא עמה [בלילה]
בשעה שהושיט המלך ימינו לקבל את
השכינה, זהו שכתוב: "אֲשָׂא כִנְפֵי שָׁחַר
אֲשַׁכְּנָה בְּאַחֲרֵית יָם" (תהלים קלט, ט), מהו
אחריית ים, אותה שעה של הבקר היא
אחריית ים ההוא.

בעת הסתלקות הדינים.

שְׂבַחְצוֹת הַלֵּילָה, הִיָּה הַתַּחֲלָה, וְעוֹד הִיָּה
דִּין, וְעַכְשֵׁיו הוּא אַחֲרֵית שֶׁל
הַדִּין, שְׁנִסְתַּלְקִים הַדִּינִים שְׁלָה, וְהִיא
נִכְנַסֶּת בְּכַנְפֵי הַמֶּלֶךְ, הִיא וְכֹל אוֹתָן
שְׁנִדְוּוּגוּ עִמָּה צַד, זֶהוּ שְׁכָתוֹב: "אֲשַׁכְּנָה
בְּאַחֲרֵית יָם".

המלך פורס כנפיו עליהם

וְלַמִּדְנֹו, כֹּל אוֹתָן שֶׁהִתְיַגְעוּ בַתּוֹרָה
בְּחִצּוֹת הַלֵּילָה, נִשְׁתַּתְּפוּ עִם
הַשְּׂכִינָה, וְכַאֲשֶׁר בֵּא הַבֶּקֶר, וְהַמַּלְכָּה
מִתְקַרְבֶּת אֶל הַמֶּלֶךְ, הִרִי זֶה נִמְצָא עִמָּה
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְהַמֶּלֶךְ פּוֹרֵס כְּנָפָיו עַל כָּלָם,
זֶהוּ שְׁכָתוֹב: "יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ
וּבְלַיְלָה שִׁירָה עַמּוֹ וְגו'".

וְנָה בְּגִרוֹנוֹ, שֶׁהוּא כְּנוֹר לְהוֹצִיא בּוֹ קוֹל
בְּשֵׁשׁ כְּנָפֵי רֵאָה עִם וְרָדִים בְּשֵׁשֶׁת צְנוּרוֹת
הַקְּנָה, וְזוֹ ו'. וְיוֹצִיאֹ מֵהַלֵּב, שֶׁשֵּׁם בֵּינָה,
כְּמוֹ שֶׁפְּרָשׁוּהָ בְּעַלֵּי הַמְּשָׁנָה, הַלֵּב מִבֵּין.
יוֹצִיא בֵּין מִבֵּינָה, מִבֵּין יָה, שֶׁהוּא ו', שֶׁהוּא
אֶפְרוּחַ בְּשֵׁשׁ כְּנָפִים, וְיַעֲלֶה בְּשֵׁשֶׁת צְנוּרוֹת
הַקְּנָה, שֶׁהֵם (מַלְכִים אֵי) שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לְכַפָּסָה.
וְשֵׁנֵי כְּסָאוֹת הֵם, (יִרְמִיָּה יז) כְּסָא כְּבוֹד מְרוֹם
מֵרָאשׁוֹן, וְהֵם הַלֵּב וְהַפֶּה. ל"ב, (שְׁמוֹת יז)
וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כָּס יֵה מִלְחָמָה לְה' בְּעַמְּלֶק.
כְּבֹד, סְמָא"ל, פֶּה הַכְּסָפָה, כָּס ה', זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים פֵּא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר וְגו'.

מֵהוּ שׁוֹפֵר? קְנָה, ו', קוֹל שֶׁעוֹלָה מִן הַקְּנָה
אֶל הַפֶּה, שֶׁשֵּׁם ה', בְּחֻמְשָׁה מֵינֵי תְּקוּנֵי
דְּבוּר, שֶׁהֵם: הַשְּׁפָתִים וְשֵׁנִים וְחֶךְ. שְׁפָתִים
שְׁנִים. שְׁנִים וְטוֹחֲנוֹת שְׁנֵי מֵינִים. וְחֶךְ - הָרִי
חֻמְשָׁה. שְׁטוֹחֲנִים כְּנֶהָר, שֶׁהוּא קוֹל, כְּמוֹ
שְׁטוֹחֲנִים הָרְחִים. לְהוֹצִיא קוֹל וְדְבוּר
שִׁיּוֹצֵא מֵהַבֵּינָה שֶׁל הַלֵּב בְּמַחְשָׁבָה. שֶׁהוּא
שֵׁם מְפָרֵשׁ בְּעֶשְׂרֵה מֵינֵי תְּלִים. וּבְשׁוֹפֵר,
אֵין פּוֹחֲתִין מַעֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת. וְהַתּוֹרָה -
הַקּוֹל שֶׁלָּה, הַדְּבוּר שֶׁלָּה, הַבֵּינָה שֶׁלָּה,
שֶׁפְּרָשׁוּהָ, אֵיזָהוּ חֶכֶם? הַמִּבֵּין דְּבָר מִתּוֹךְ
דְּבָר. מַחְשָׁבָה שְׁלוֹ חֻשׁבָּה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְכַל קְרִבְנוֹת וְעוֹלוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
(וִיקָרָא ז) זֹאת הַתּוֹרָה לְעֹלָה [ז] לְמִנְחָה.

אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל הַמְּשִׁתְּתָף בְּשִׁכְיָה

זיו הזוהר

צד. היינו אותם שלמדו תורה מחצות הלילה עד הבקר.

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

עדן כלם מקשיבים לקולם של אותן
 שמתעוררים בחצות הלילה לקרות בתורה,
 וחוט של חסד נמשך עליהם ביום, שכתוב:
 "יִוָּמָם יִצְוָה ה' חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָהּ שִׁירָה עִמִּי
 וגו'", ועל כן התשבחות העולות בלילה
 לפניו, זו היא שבחה שלימה.

ה' וכל הצדיקים מקשיבים לקולם של
 הצדיקים הלומדים בלילה
 יוֹמָם יִצְוָה ה' חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָהּ שִׁירָה עִמִּי וגו'
 (מב, ט): [זוהר חלק א' פ' לך לך (דף 99ב): זוהר
 תורה] אמר רבי ייסא, הרי אמרו שהקדוש
 ברוך הוא וכל אותן הצדיקים שבתוך הגן

מג א שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי מִגּוֹי לֹא חָסִיד מֵאִישׁ מִרְמָה וְעֹזְלָה
 תְּפַלְטֵנִי: ב כִּי אֶתָּה אֱלֹהֵי מַעֲזוּי לָמָּה וַנְּחַתְּנִי לָמָּה קָדַר אֶתְחַלֵּךְ
 בְּלַחֲזֵן אֹיִב: ג שְׁלַח אֹרְךָ וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי יִבְאוּנִי אֶל הַר קְדְשֶׁךָ וְאַל

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לבנין הבית

שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים וְגו' (מג, א): [שימוש תהלים לפרק מג]. אלו הג' מזמורים אם בטלו אותך מן אומנתך והעמידו אחר במקומך אמור אותם שלש פעמים ביום ואתה תראה פלאים גדולים. ועוד "כאיל תערוג" בחון הוא לשאלת חלום התענה ואמור אותו ז' פעמים ותישן ושם שלו צבא. צ' מן "כי כאיל בחלוף מצנפ"ר, ב' מן מ' "מה תשתוחחי באלב"ם, א' מן אלה".

— זוהר תהלים —

רבי שמעון בן יוחאי - הקב"ה דן אותך בעצמו ולא המלאכים ובית דין של מעלה שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי וְגו' (מג, א): [זוהר חדש פ' בראשית (דף כד. השלמה מההשמות סימן יח:)] שְׁנֵי רְבוּתֵינוּ, כְּשַׁחֲלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, נִכְנְסוּ לְפָנָיו רַבִּי פְּנִיָס וְרַבִּי חֵיָא וְרַבִּי אֲבָהוּ. אָמְרוּ לוֹ, מִי שֶׁהוּא עֵמוּד הָעוֹלָם - יָמוּת? אָמַר לָהֶם, אֵין בֵּית הַדִּין שְׁלַמְעֵלָה מַעֲזֵנִים בְּדִינִי, שֶׁהָרִי אָנִי, רְאִיתִי שְׂאִינִי נֹתֵן לְמֵלֶאךָ וְלִדְיָן שְׁלַמְעֵלָה, שְׂאִינִי כְּשֶׁאָר בְּנֵי אָדָם. אֵלָּא הַדִּין הַזֶּה שְׁלִי, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דָן אוֹתוֹ, וְלֹא בֵּית דִּינֵנוּ. וְהִינּוּ מֵה שְׂאֵמֶר דּוֹד בְּבִקְשָׁתוֹ לְפָנָיו (תהלים מג) שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי. וְכֵן שְׁלַמְעֵלָה אָמַר, לַעֲשׂוֹת מִשְׁפֵּט עֲבָדוֹ, הוּא לְבַדּוֹ, וְלֹא אֲחֵרִים. שֶׁהָרִי שְׁנִינּוּ, כְּשֶׁהָאָדָם הוּא שׁוֹכֵב, בֵּית דִּין שְׁלַמְעֵלָה מְסַתְּפִלִים בְּדִינֵנוּ. יֵשׁ מֵהֶם שְׁנוּטִים לְכַף זְכוּת, שְׁמֵרָאִים זְכוּתוֹ שֶׁל אָדָם, וְיֵשׁ מֵהֶם שְׁנוּטִים לְכַף חוֹבָה, שְׁמֵרָאִים חוֹבָה שֶׁל אָדָם, וְלֹא יוֹצֵא הָאִישׁ מִן הַדִּין כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה.

בְּכָל מְקוֹם שְׁלוֹמֵדִים תּוֹרָה בְּלִילָה יוֹצֵא חוּט אֶחָד מְאוּר הַגְּנוּז וְנִמְשָׁךְ עַל אוֹתָן לְוִמְדֵי הַתּוֹרָה

שְׁלַח אֹרְךָ וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי יִבְאוּנִי
 אֵל הַר קְדְשֶׁךָ וְאַל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ (מג,

א): [זוהר ח"ב (דף קמח:)] זוהר תורה] שְׁלַח אֹרְךָ וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי יִבְאוּנִי אֵל הַר קְדְשֶׁךָ וְאַל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי כְּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יֵהִי אֹרֵךְ וַיְהִי אֹרֵךְ, הָרִי בִיאוּרָא שְׁנוּטִים לְכַף חוֹבָה, וְהוּא מְתוּקֵן אֵל הַצַּדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁפִּירְשְׁנוּ שְׁכָתוּב אֹרֵךְ זְרוּעַ לְצַדִּיק, לְצַדִּיק וְדָאִי סַתְּמָה, וְאֹרֵךְ הוּא לֹא שֶׁמֶשׁ בְּעוֹלָם מְלַבֵּד

אֲבָל מִי שֶׁדָּן אוֹתוֹ הַמְּלַךְ הָעֲלִיּוֹן, שְׁשׁוּלֵט עַל הַכֹּל, הוּא טוֹב, וְלֹא יָכוֹל אִישׁ

מִשְׁפָּנוֹתֶיךָ: ד וְאַבְרָאָה אֵל מְזַבַּח אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי עַל הַיְהוּדִים} אֵל אֵל שְׂמַחַת גִּילִי וְאוֹרְךָ ^{בְּעֵינֵי הַיְהוּדִים}
 בְּכִנּוּר אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי עַל הַיְהוּדִים} אֱלֹהֵי ^{בְּעֵינֵי הַיְהוּדִים} הַ מַּה תִּשְׁתַּחֲוֶה נַפְשִׁי וּמַה תִּתְהַמֵּי עָלַי הוֹחִילִי
 לֵאלֹהִים ^{הַתְּהִי עַל הַיְהוּדִים} בִּי עוֹד אוֹרְנִי יְשׁוּעַת פָּנַי וְאֱלֹהֵי ^{בְּעֵינֵי הַיְהוּדִים}

זוהר תהלים

כאשר נכנסה להמשכן שלמטה, ומהיום והוא לא נתגלה עוד, אבל שימוש הוא משמש בעולם, והוא מחדש בכל יום מעשה בראשית:

מְזַבַּח אֱלֹהִים - זֶהוּ הַמְזַבַּח שְׁלַמְעֵלָה

וְאַבְרָאָה אֵל מְזַבַּח אֱלֹהִים וְגו' (מג, ד):

[זוהר פ' ויקרא (דף כ"ד):] רַבִּי יוֹסִי

פָּתַח, וְאַבְרָאָה אֵל מְזַבַּח אֱלֹהִים. מִי זֶה מְזַבַּח אֱלֹהִים? זֶהוּ הַמְזַבַּח שְׁלַמְעֵלָה, מְזַבַּח אֱלֹהִים וְדַאי. וְהִינּוּ בְּאֵר שֶׁל יִצְחָק, וְלַפְעָמִים מְזַבַּח ה', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר קָם מִלְּפָנַי מְזַבַּח ה'. וְעַל זֶה יוֹרְשִׁים הָעוֹלָמוֹת מִכָּאֵן דִּין וְרַחֲמִים, מְשׁוּם שֶׁהִיא יוֹנֶקֶת בְּצַד הַזֶּה וּבְצַד הַזֶּה, וְהָרִי בְּאֵרוֹ אֵת הַדָּבָר.

ביום הראשון, ואח"כ נגנו ולא שמש יותר, רבי יהודה אומר אלמלי נגנו מכל וכל לא נתקיים העולם אפילו רגע אחד, אלא נגנו ונזרע כזרע זו שעושה תולדות וזרעים ופירות, וממנו נתקיים העולם, ואין לך יום שלא יופיע ממנו בעולם וזה מקיים הכל, שבו זן הקב"ה את העולם, ובכל מקום שלומדים תורה בלילה יוצא חוט אחד מאותו אור הגנוז ונמשך על אותו לומדי התורה, זש"כ יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי, יום שהוקם המשכן למטה מה כתוב (שמות מ) ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן, מהו הענן, חוט אחד היה מאותו אור הראשון שהופיע בחדוה של השכינה

ח לחודש

מד א לְמַנְצַח לְבָנֵי קִרַח מִשְׁבִּיל: ב אֱלֹהִים ^{תהי' מלכותו} כְּאֲזִינֵנו שְׁמַעֵנו אֲבוֹתֵינוּ
 סִפְרוּ לָנו פֶּעַל פְּעֻלַת בִּימֵיהֶם בְּיָמֵי קָדְמָם: ג אֶתָּה יְיָ גֵוִים הוֹרַשְׁתָּ
 וְתַטְעַם תְּרַע לְאֲמִים וְתִשְׁלַחֲם: ד כִּי לֹא בַחֲרָבָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְזִרְזַעֲם לֹא הוֹשִׁיעָה
 לָמוֹ בִּי יְמִינְךָ וְזִרְזַעְךָ וְאוֹר פְּנֵיךָ כִּי רָצִיתָם: ה אֶתָּה הוּא מִלְּפִי אֱלֹהִים ^{תהי' מלכותו}
 צִוָּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב: ו כִּךְ צָרִינוּ נִגְנַח בְּשִׁמְךָ נָבוֹם קָמוּנוּ: ז כִּי לֹא בְקִשְׁתִּי אֶבְטַח
 וְחָרְבִי לֹא תוֹשִׁיעֵנִי: ח כִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ מִצָּרֵינוּ וּמִשְׁנֵאֵינוּ הִבִּישׁוֹת: ט בְּאֱלֹהִים ^{תהי' מלכותו}
 הִלְלָנוּ כָּל הַיּוֹם וְשִׁמְךָ לְעוֹלָם נִזְדַּח סְלָח: י אַף וְנַחַת וְתִבְלִימָנוּ וְלֹא תִצָּא
 בְּצַבָּאוֹתֵינוּ: יא תִּשְׁיבֵנו אַחֲזֵר מִנֵּי צָר וּמִשְׁנֵאֵינוּ שָׁסוּ לָמוֹ: יב תִּתְּנֵנוּ כְּצֶאֱן

===== טימוש תהלים =====

להנצל מיד אויב

אלהים באזנינו וגו' (מד, ב): [טימוש תהלים לפרק מד]. אמור אותו ואת שם שלו והוא טוב להנצל מן האויבים.

===== זוהר תהלים =====

תאמר, הנה המלאך שהתגלה לבלעם, הרי שנינו שליח של רחמים והתהפך לדין - לא! לעולם לא משתנה. אלא שליח הרחמים היה להגן על ישראל ולהיות עליהם סגור, וכנגדו הוא הדין. כך דרכיו של הקדוש ברוך הוא, כשמיטיב לזה, אותו החסד הוא דין לזה. כן השליח הזה היה של רחמים לישראל, ולבלעם התהפך לדין, משום כך צוה ישועות יעקב. אמר דוד, צוה על העולם, כאשר ישלחו שלוחים שיהיו מצד הרחמים. רבי אבא אמר, צוה ישועות יעקב, שהם בתוך הגלות, ותמצא להם גאולה בתוך גלותם. בא ראה, המשבח של האבות היה יעקב, ואלמלא יצחק לא בא יעקב לעולם. ומשום כך, צוה ישועות יעקב - זה יצחק. שכיין שנצל יצחק, היו ישועות יעקב.

צוה ישועות יעקב כל אותם השליחים שעושים שליחות בעולם שכלם יהיו בצד הרחמים ולא יהיו מצד הדין

אתה הוא מלכי וגו' (מד, ה): [זוהר ח"א פ' וירא (דף ק"ט.)] ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים מד) אתה הוא מלכי וגו'. זוהי השלמות של כל הדרגות יחד זו עם זו.

צוה ישועות יעקב, כל אותם השליחים שעושים שליחות בעולם, שכלם יהיו בצד הרחמים ולא יהיו מצד הדין.

משום שיש בעלי שליחים מצד הרחמים ומצד הדין הקשה. אותם שליחים שבאים מצד הרחמים לא עושים שליחות של דין בעולם כלל. ואם

מֵאֲבָל וּבְגוּזִים זְרִיתָנוּ: יג תִּמְכַּר עַמּוֹךְ בְּלֹא הוֹן וְלֹא רִבִּית בְּמַחֲוִירָהֶם: יד תִּשְׁיַמְנוּ
 חֲרָפָה לְשִׁכְנֵינוּ לְעַג וְקָלָם לְסִבִּיבוֹתֵינוּ: טו תִּשְׁיַמְנוּ מִשָּׁל בְּגוּזִים מְנוּד רֹאשׁ
 בְּלֵאָמוּם: טז כָּל הַיּוֹם בְּלִמְתִּי נִגְדִי וּבִשְׁתַּת פָּנַי בִּפְתָנִי: יז מִקּוֹל מַחְרָף וּמִגְדָּף
 מִפְּנֵי אוֹיֵב וּמִתַּנְקָם: יח כָּל זֹאת בְּאַתְנֹו וְלֹא שִׁכְחֲנוּךָ וְלֹא שָׁקְרָנוּ בְּבְרִיתֶךָ:

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

בא ראה, טרם שנמול אברהם הרי לא נאמר שהוא שמר את התורה. כיון שנמול מה כתוב? (בראשית כו) עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרת מצותי חקותי ותורתִי. והכל משום שנמול ונרשם בו הרשם הקדוש ושמר אותו כראוי, מעלה עליו כאלו שמר את כל התורה. אף ביצחק כתוב, (בראשית יז) ואת בריתי אקים את יצחק. ועל זה נקראת התורה ברית. בא ראה, משום שיוסף שמר את הברית הזו ולא רצה לשקר בה, זכה לכבוד בעולם הזה ולכבוד בעולם הבא, ולא עוד, אלא שהקדוש ברוך הוא השרה את שמו בתוכו, שכתוב (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו. וזכה לברכת העולם הזה ולברכת העולם הבא. אמר רבי יצחק, כתוב (דברים לג) בכור שורו הדר לו וגו'. משום שיוסף שמר את הברית הזו, זכה בשור, שהוא ראשון לקרבן. אמר לו רבי יהודה, אם כן, למה התברך בדבר שהוא שמאל? בימין היה צריך, שהרי כתוב (יחזקאל א) ופני שור מהשמאל. אמר לו, כדי שיגן על חטאי ירבעם.

אמר לו, סוד למדנו בכתוב הזה, שפיון שיוסף שמר את הברית הזו, שהברית הזו אחוזה בשתי דרגות, ואותן שתי דרגות למעלה נקראו בשמות. ולמדנו בפרשת פרה אדמה, שהפרה הזו

כיון שנמול מה כתוב עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרת מצותי חקותי ותורתִי

כל זאת באתנו ולא שכחנוך ולא שקרנו בבריתך (מד, יח): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ע"ג)] נפש כי תחטא. רבי אבא פתח, (תהלים מד) כל זאת באתנו ולא שכחנוך ולא שקרנו בבריתך. כל זאת באתנו, היה צריך להיות כל אלו באו עלינו! אלא כל הדינים שלמעלה באו עלינו. ולא שכחנוך, ולא שקחנו דברי תורתך. מכאן למדנו, כל מי ששונה דברי תורה ולא רוצה לעסק בה, כאלו שכח את הקדוש ברוך הוא, שהרי כל התורה היא שמו של הקדוש ברוך הוא. ולא שקרנו בבריתך, שכל מי שמשקר בברית הקדש הזו שרשומה בו, כאלו שמשקר בשמו של המלך, משום ששמו של המלך רשום באדם. ומקרא אחר מודה לכתוב הזה, שכתוב (שם) אם שכחנו שם אלהינו ונפרש פפינו לאל זר. אם שכחנו שם אלהינו, כמו שנאמר ולא שכחנוך (זוהר התורה שהיא שם אלהינו). ונפרש כפינו לאל זר, כמו שנאמר ולא שקרנו בבריתך. והכל דבר אחד. מה השקר כאן? שפרש כפיו לרשות אחרת ומשקר בברית הזו, ולכן התורה אוחזת בזה. שכל מי ששומר את הברית הזו כאלו שמר את כל התורה, ומי שמשקר בזה כאלו משקר בכל התורה.

יט לא נסוג אַחֲזֹר לְבַנּוֹ וְהִטּוּ אֲשֶׁרֵינוּ מִנֵּי אֲרָחֶךָ: כַּ כִּי רַבִּיתֵנוּ בַּמָּקוֹם תַּנִּים וְתַבֵּם

זוהר תהלים

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁנִינוּ, שְׁנִי כְּתָרִים
מִתְאַחֲדִים כְּאֶחָד וְהֵם הִפְתַּח שֶׁל
כָּל הַכְּתָרִים, וְשְׁנִינוּ, אֶחָד דִּין וְאֶחָד
רַחֲמִים, וּמִתְבַּשְׂמִים זֶה עִם זֶה, זָכַר וּנְקָבָה.
(וּשְׁנִינוּ, אֶחָד זָכַר וְאֶחָד נִקְבָּה, אֶחָד דִּין וְאֶחָד רַחֲמִים).
בְּצַד הַזָּכָר שְׁרוּי חֶסֶד, וּבְצַד הַנְּקִיבָה שְׁרוּי
דִּין. (וּמִשׁוּם כֵּךְ) אֶחָד לְכֹן וְאֶחָד אָדָם. וּכְדִי
לְהַתְבַּשֵּׁם זֶה עִם זֶה, (מִשׁוּם כֵּךְ) הֵם
מִתְקַשְׂרִים זֶה בְּזֶה. וְהַבְּרִית הַזֹּאת אוֹחֲזֶת
בָּהֶם בְּיוֹמָם וְלַיְלָה, בְּדִין וְחֶסֶד. בְּדִין
בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כֶּף שׁוֹרָה בְּחֶסֶד,
וּמִתְבַּשֵּׁם בְּכָל. וְזוֹהֵי הַבְּרִית שֶׁנִּקְרָאת
יוֹמָם וְלַיְלָה, שְׂאוּחֲזֶת בְּשְׁנֵיהֶם. וּמִי שְׂזוֹכָה
לְשֹׁמֵר אֶת אוֹת הַבְּרִית הַזֹּאת כְּרֵאוּי וְלֹא
חוֹטֵא בָּהּ כָּל יָמָיו, הוּא אוֹחֲזֵ בְּיוֹמָם
וְלַיְלָה, וְזוֹכָה לְשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, הָעוֹלָם הַזֶּה
וְהָעוֹלָם הַבָּא. וְלָכֵן אֲבָרְהָם נִקְרָא שְׁלֹם,
שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית יז) הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהִיָּה
תָּמִים. וְאִמְתִּי נִקְרָא שְׁלֹם? כִּשְׂזוֹכָה
בְּשְׁנֵיהֶם, בְּיוֹמָם וְלַיְלָה, שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים מֵב)
יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ וּבְלַיְלָה שִׁירָה עֲמִי.
וּשְׁנֵיהֶם יֵרֵשׁ אֲבָרְהָם, וְלֹא הַתְּקִים בּוֹ
הַחֶסֶד בְּקִיּוֹם שְׁלֹם עַד שְׁנִמּוֹל. כִּיּוֹן
שְׁנִמּוֹל, הַתְּקִים בּוֹ וְזָכָה לְשְׁנֵיהֶם, וְנִקְרָא
שְׁלֹם.

כְּמוֹ שְׁשְׁנִינוּ, שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית יח) וְהוּא יֵשֵׁב
פֶּתַח הָאֵהָל כַּחַם הַיּוֹם. פֶּתַח הָאֵהָל,
זֶהוּ הַכְּתָר הָעֲשִׂירִי שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שֶׁהִיא פֶּתַח
לְכָל הַמְּשַׁכֵּן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל שְׁאָר הַכְּתָרִים,
וְדוֹד הַמֶּלֶךְ קוֹרָא (לֹזַח) פֶּתַח (צִדִּק), שְׁכָתוֹב
(תְּהִלִּים קיח) פֶּתַחוּ לִי שְׁעָרֵי צִדִּק, וְכָתוֹב זֶה
הַשְּׁעָרֵי לֵה'. כַּחַם הַיּוֹם, כִּשְׁמֵאִיר הָאוֹר שֶׁל

הִיא דְרָגָה אַחַת מֵאוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת
עֲלִיוֹנוֹת, וְהַזּוֹג שֶׁל פֶּרָה נִקְרָא שׁוֹר, וְזֶהוּ
בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הַדָּר לוֹ וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנָיו. הַדָּר
לוֹ וְדָאִי. וְלֹא כְּמוֹ הַשׁוֹר הַזֶּה שֶׁל הָעוֹלָם,
אֲלֵא וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנָיו. קַרְן עֲלִיוֹנָה הִיא עַל
כָּל הָאֲחֵרוֹת, וְעַל כֵּן - בָּהֶם עֲמִים יִנְגַח
יַחֲדִיו אֶפְסֵי אֶרֶץ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִשְׁמַע
שְׁכָל מִי שְׁשׁוֹמֵר אֶת אוֹת הַרְשָׁם הַקְּדוֹשׁ,
אוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת נִקְשָׁרוֹת בּוֹ,
לְשֹׁמֵר אוֹתוֹ בְּכָל וּלְעֹטְרוֹ בְּכַבּוֹד עֲלִיוֹן,
וְלָכֵן זָכָה בְּשְׁתֵּי מַלְכִּיּוֹת - אַחַת הוּא,
וְאַחַת בְּנוֹ. שְׁכִיּוֹן שֶׁשְׁלָמָה הַמֶּלֶךְ גִּדְּבַק
בְּנָשִׁים נְכָרִיּוֹת, נִתְּנָה הַמַּלְכוּת לִירְבָעָם,
וְלָכֵן הַבְּרִית חִבִּיבָה מֵהַכָּל.

מִשׁוּם כֵּךְ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאָדָם הַזֶּה
שְׂמוּלִיד בֵּן, נִקְשָׁר לְשְׁכִינָה, שֶׁהִיא
הִפְתַּח שֶׁל כָּל הַפְּתָחִים (וְהַתִּינּוֹק הַזֶּה שְׁנִמּוֹל,
נִקְשָׁר בְּשְׁכִינָה, שֶׁהִיא פֶּתַח שֶׁל כָּל הַכְּתָרִים)
הָעֲלִיוֹנִים, הִפְתַּח שֶׁנִּקְשָׁר בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ.
(שְׂאִמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן) וְאוֹתוֹ דָם שְׁיִוצֵא מֵאוֹתוֹ
תִּינּוֹק שְׁמוֹר לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּבְשִׁעָה שְׁמַתְעוֹרְרִים דֵּינִים בְּעוֹלָם, מִשְׁגִּיחַ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ דָם וּמְצִיל אֶת
הָעוֹלָם. וּמִשׁוּם כֵּךְ כְּתוֹב, (בְּרֵאשִׁית יז) וּבֶן
שְׁמֹנֶת יָמִים יִמּוֹל לְכֶם כָּל זָכָר. וְכָתוֹב
(תְּהִלִּים ז) וְאִם בְּגִבּוֹרֵת שְׁמוֹנִים שָׁנָה. וְהַכָּל
עוֹלָה בְּמִשְׁקָל אֶחָד. שְׁנִינוּ, בְּאוֹתוֹ הַדָּם
זוֹכָה הָעוֹלָם לְהַתְבַּשֵּׁם בְּחֶסֶד, וְכָל
הָעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים, שְׁכָתוֹב (יִרְמִיָּה לג) אִם
לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֲקוֹת שְׁמִים וְאֶרֶץ
וְגו'. אִם לֹא בְּרִיתִי מִיָּלָא, אֲבָל לְמָה יוֹמָם
וְלַיְלָה?

עלינו בצלמות: כא אם שִׁבְחָנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וּנְפָרֵשׁ בְּפִינוּ לְאֵל זָר: כב הלא אֱלֹהִים יִחְקֶר וְזֹאת בִּי הוּא יִדַע תְּעַלְמוֹת לֵב: כג בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ בְּצֵאן טְבַחָה: כד עוֹרָה לָמָּה תִישֵׁן אֲדָנִי תְקִיֵצָה אֵל תִּזְנַח לְנִצְחָ:

זוהר תהלים

החסד, חלק גורלו, כמו שישב בזה - ישב בזה. מתי התקיימו בו? כשנמול, ולכן נקראת ברית יומם ולילה. שנינו, כתוב (שמות יב) ופסח ה' על הפתח. מה זה ופסח ה' על הפתח? ששורה על הפתח הזה חסד להתבשם. ומשום כך, ולא יתן המשחית וגו'

אשרי העם הקדוש שנקראו צאן של הקדוש ברוך הוא

בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ בְּצֵאן טְבַחָה (מד, כג): [זוהר שמות פ' משפטים (ד)

ק"ט:] אֲשֶׁרִי הָעָם הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָאוּ צֵאן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְהַקְרִיב אֶת עֲצָמָם קְרִבְנוֹת לְפָנָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מד) בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ בְּצֵאן טְבַחָה. וּמְקַרְבִּים אֶת עֲצָמָם כְּמוֹ צֵאן, בְּתַעֲנִית. שְׁמַעוּט הַחֲלָב וְהֵדָם שֶׁבְתַעֲנִית חָשׁוּב יוֹתֵר מְקַרְבֵּן בְּהֵמוֹת, שֶׁהִיא מְתַמַּעֵט הֵדָם וְהַחֲלָב וְכָל אוֹתָם אֲמוֹרִים וּפְדָרִים שֶׁנֶּאֱכָלִים כָּל הַלַּיְלָה.

הַקְּב"ה יִפְקַח עֵינָיו לְרֵאוֹת אֶת טוֹבַת עַם יִשְׂרָאֵל

עוֹרָה לָמָּה תִישֵׁן יְיָ הַקְּיֵצָה וְגו' (מד, כד): [אדרא רבא קדישא זוהר במדבר פ' נשא

(ד קל"א:)] בְּכִסּוּתָא דְעֵינָיו, לְהַטִּין אֶלְף וְאַרְבַּע מֵאָה רַבּוּא, דְּמִתְאַחֲדֵן בְּגִבְיָתָא דְאִינְהוּ כְּסוּתָא. וְאֲשַׁגְחוּתָא דְעֵינָא דְעֵתִיק יוֹמִין עֲלֵיהּ. וּבְשַׁעֲתָא דְסִלְקִין אֵינָן

כָּל הַמְכוּוֹן לְבוֹ בְּהַאי פְּסוּקָא כְּדִי לְמִסוֹר נִפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ נִהְרַג בְּכָל יוֹם עָלָיו

בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם וְגו' (מד, כג): [זוהר ח"א פ' חיי שרה (ד קל"א):] מַה זֶה הַשְּׁדָה נִתְתִּי לָךְ וְהַמְעַרְהָ אֲשֶׁר בּוֹ? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹצֵר שֶׁל שְׁלוֹה וּמְנוּחָה רַבָּה. אָמַר רַבִּי שְׁלוֹם בַּר מְנוּיָמִי, אֵין לָךְ כָּל צְדִיק צְדִיק מְאוּתָם הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה שְׂאִין לוֹ מְאֵתִים עוֹלְמוֹת וְכִסּוּפִים בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר ח) וּמְאֵתִים לְנִטְרִים אֶת פְּרִיו. וּמְאֵתִים עַל שְׁמוֹסְרִים עֲצָמָם בְּכָל יוֹם כְּאֵלוֹ הִרְגוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ, וְנִצְחָו כְּמוֹ הַפְּסוּק הַזֶּה. [וכך אמרו בפסוק הזה] שְׁכָתוּב וְאֶהְבֵּת אֶת ה' וְגו'.

לְמִדְנָו, כָּל הַמְכוּוֹן אֶת לְבוֹ בְּפִסּוּק הַזֶּה כְּדִי לְמִסוֹר נִפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ הִרְגַּב בְּכָל יוֹם עָלָיו. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים מד) בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם. אָמַר רַב נַחֲמָן, כָּל הַמוֹסֵר נִפְשׁוֹ

כה לְמָה פָּנִיךָ תִּסְתָּר תִּשְׁבַּח עֵינַי וְלִחְצֵנִי: כו כִּי שָׁחָה לְעֵפֶר נַפְשִׁי דְבַקָּה לְאַרְצֵי בְּמִנְנוּ: כז קוֹמָה עֲזָרְתָה לָנוּ וּפְדָנוּ לְמַעַן חֲסֹדְךָ:

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

וְיִתְסַחֵן בְּהֵוָה חוֹרָא. וְכָל זִימְנָא דְעֵינַי לָאו מְתַפְקָח, כָּל מְאָרִיהוּן דְדִינִין, כְּפִיין לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וּשְׂאָר עַמִּין שְׁלִטִין עָלֵיהוּ. וּבְזִמְנָא דִּיפְקַח עֵינַי, יִתְסַחֵן בְּעֵינָא טָבָא, וְרַחֲמֵי עַל יִשְׂרָאֵל. וְאַסְתַּחֵר (ס"א ואתוהר) עֵינָא, וְעָבִיד נִוְקָמִין בְּשְׂאָר עַמִּין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים לה) הָעִירָה וְהִקִּיצָה. הָעִירָה: לְאַתְסַחֵא בְּהֵוָה חוֹרָא. הִקִּיצָה: לְמַעַבְד נִוְקָמִין לְאִינוּן דְכְּפִיין לִזְנוּ.

כְּסוּתָא, אֲתַחֲזִי כְּמֵאן דְאַתְעַר מְשַׁנְתִּיה, וְאַתְפְּקָח עֵינַי, וְחֵמָאן לְעֵינָא פְּקִיחָא, וְאַתְסַחֵן בְּחַד חוֹרָא דְעֵינָא טָבָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ה) רוּחַצוֹת בְּחֶלֶב. מֵאֵי בְּחֶלֶב. בְּחוֹרָא דְלְעֵילָא קְדָמָא (נ"א בחוורא קדמאה דעֵינָא טבא). וּבְהֵוָה שְׂעֵתָא אֲשַׁתְּכַח אֲשַׁחֲזוּתָא דְרַחֲמֵי. (ס"א ובגין כך צלותא דִּישְׂרָאֵל סְלֵקָא בְּגִין דִּיפְקַח עֵינַי, וְיִתְסַחֵן בְּהֵוָה חוֹרָא) וְעַל דָּא צְלִי דְוָד, (תהלים מד) עוֹרָה לְמָה תִּישָׁן יְיָ הִקִּיצָה. דִּיפְקַח עֵינַי,

מה « למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידירת: ב רחש לבי דבר

שימוש תהלים

מי שיש לו אשה רעה

למנצח על שושנים... רחש לבי וגו' (מה א): [שימוש תהלים לפרק מה]. למי שיש לו אשה רעה אמור אותה על שמן זית ומשח גופך.

זוהר תהלים

רחש לבי דבר טוב

רחש לבי דבר טוב וגו' (מה, ב): [זוהר חדש פ' חקת (דף טו.ג.)] רחש לבי - זו התיה שרוחשת בלילה, שנקראת לבי. דבר טוב - שעולה ברצונה שהמלך יתחבר עמה, שנקרא טוב. דבר אחר, משום שלא נתנה לו רשות לגלות, אמר רחש, משום שמרחישה לו את הדבר הזה בלב, ואפלו בשפתותיו לא נתנה לו רשות לרחש, אלא בלב. דבר אחר, מה הטעם רחש לבי? משום שדבור בלא קול לא יכול לדבר, והלכ"י הזה שנקרא דבור, עד כאן לא נשלמה, עד שבא שלמה המלך ובנה לה בית, והלכנה נשלמה בגדל יתר על הכל, משום שהתחבר עמה הקול. ובאותה שעה נתנה רשות לדבר, שהרי נשלמה בקול. וישבה בשלמות עם המלך, משום שהוציאה בן חכם לעולם, והתקינה בית למלך. אז המלך שם מדורו עמה, והתחילה לדבר, ואמרה ישקני מנשיקות פיהו.

אבל כעת בימי דוד, עד אז לא ישבה בשלמות. משום כך רחש לבי ודאי הדבר הטוב ההוא. כעת טוב, ולא טובים. כיון שהתחבר עמה קול, אז ודאי טובים בכל. הצדיק נקרא טוב, שכתוב (ישעיה א)

שיר השירים - שיר כפול

למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידירת (מה, א): [זוהר חדש פ' חקת (דף טו.ג.)] בא וראה, דוד רמז לו את התשבתת הזו של שיר השירים קדש קדשים על יד בני קרח, אלא שלא הגיע הזמן שנקמר. משום כך כתוב (תהלים מה) למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידירת. על שושנים - אלו נשיקות פיהו, שנקראות שפתותיו שושנים. דבר אחר, שושנים אלו שש שנים שהתחברו בשושנה האדמה הזו, שהיא השביעית של הכל. משכיל - זה שפע של העתיק הקדוש שמשפיע להם בשעה הזו, שיושבים יחד ולא נפרדים, משום אותם נשיקות בדבקות הרוח, ולא נפרדים. שיר ידירת - רמז לשירה הזו, שנקראת שיר כפול. כאן שיר השירים, וכאן שיר ידירת, והכל אחד. הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל נקראים דודים. זהו שכתוב (שיר ה) שתו ושכרו דודים. משום כך שיר ידירת, שהם דודים. וזה משבח את זה, וזה משבח את זה. וכמו ששם כנסת ישראל התחילה התשבתת, שכתב ראוי, שכתוב ישקני, אף כאן היא התחילה לשבח את המלך.

טוב אומר אני מעשי למלך לשוני עט סופר מחיר: ג יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק

זוהר תהלים

מתנהג העולם הזה. ועל כן חוט של חסד משוך עליו, להאיר מאורו. וכאשר מתחברת עמו ויושבת לִמִּין, הוא מתגדל בכל.

אשרי חלקו של משה שעליו כתוב יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם

יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חן בשפתותיך
על כן ברכך אלהים לעולם (מה, מו)

א : [זוהר שמות פ' בא (דף ל"ז):] בנביא הנאמן. אשרי חלקו של משה, שעליו כתוב יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם. אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחד אלהים אלהיך ושמן ששון מחבריך. יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם - משת וחנוך. הוצק חן בשפתותיך - מנח ובניו. על כן משחד אלהים אלהיך - מאברהם ויצחק. שמן ששון - מיעקב. מחבריך - משאר נביאים.

יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם וגו' (מה, א) : [זוהר חדש פ' חקת (דף טו):] הרי פרשה החברים באברהם: נתיפית בעליונים - (בראשית טו) אנכי מגן לך. נתיפית בתחוננים (שם כג) נשיא אלהים אתה. לכה יפִּיפִית, שתי תשכחות כלולות. הוצק חן בשפתותיך - (שם יח) הנה נא הואלתי. על כן ברכך אלהים לעולם - (שם כד) ויה' בריך את אברהם בכל. אבל בא וראה, הפסוק הזה יש בו סוד עליון, כנגד המלך העליון. אמרתי לו, יפִּיפִית למעלה במחנות

אמרו צדיק כי טוב. אף היא נקראת טובה, (קהלת ז) טובה חכמה. וכשנקרבו, התחברו כאחד באותן נשיות, אז (שיר א) כי טובים דידי מִיִּין, הם דודים שניהם כאחד. כאן דודים, וכאן ידידת. ומתי הם טובים? מִיִּין, כשנשקים ממנו של היין המשמר ההוא. ועל זה כתוב (שם ה) שתו ושכרו דודים. שהרי הנטיעות צריכות השקאה מן הנהר העמק, האם העליונה, שהיא השקתה אותם בראשונה מהיין ההוא. זהו שכתוב (שם ב) שמאלו תחת לראשי, ואחר כך לריח שמניך טובים. זהו שכתוב וימינו תחבקני. וזהו השמן הטוב, ששופע לו מהאם. זהו שכתוב (תהלים קלג) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן. זה הכהן הגדול למעלה, ימין המלך, כהן לעולם. וכשמגיע אותו השמן לזקן של אהרן, אז ודאי נקראים שמניך, מצד האם ומצד של אברהם, ואז שמניך טובים.

מה הטעם שופע אותו השמן הטוב של אברהם? משום שפשט הימין להאיר ללבנה, ועל זה כתוב (שם) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. מה טוב - זה האור הראשון, יום הראשון, שכתוב (בראשית א) ויֵרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. ומה נעים - זה נעים זמירות ישראל. היום הרביעי, הלבנה. ובא ראה, כמו שהאור שנברא ביום הראשון נתן שלמות, ושפע ממנו אור לאור שהעולם הזה מתנהג בו - אף אברהם, האור הראשון נתן אור לבת הזו של המלך, היום הרביעי, שעל ידה

חַן בְּשִׁפְתוֹתַי עַל בֶּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם: ד חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר

זוהר תהלים

שֶׁל כְּבוֹד, שִׁפְרָשָׁה עָלָיו הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה. מְשׁוּם כֶּף (בראשית לו) הָדָר וְשֵׁם עִירוֹ פְּעוּ. מִתִּי? כְּשִׁמְחַחְבֶּרֶת עִמּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בַּת מִטְרָר. וְעַל זֶה, הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ וְדָאֵי. כְּמוֹ כֶּן (שיר א) נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ נִזְכִּירָה דְרִיךְ מִיַּיִן. הַשְּׁפַע שֶׁל הָאֵם שִׁמְשָׁקָה אוֹתָךְ וְאֵת הַכֹּל, וְזֶה הוּא הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ וְדָאֵי.

חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר - מִי שִׁיּוֹצֵא לְדָרְךָ יִתְקַן עֲצָמוֹ בַּתְּפִלָּה שֶׁל רְבוּנוֹ וְיִזְדַּרְזַר בַּתְּפִלָּה וּבִקְשׁוֹת עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדָרְךָ, כְּפִתּוּב צֶדֶק לְפָנָיו יְהִלֵּף וְיִשֵּׁם לְדָרְךָ פְּעֻמָּיו

חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ (פה, ד): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רמ):]

זְבוּלוֹן לְחוּף יָמִים יִשְׁכֵּן וְהוּא לְחוּף אֲנִית וְיִרְכְּתוּ וְגו'. רַבִּי אַבָּא פִּתַח, (תהלים מה) חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ. וְכִי זֶה הוּד וְהִדְרָךְ לְחַגֵּר כְּלֵי זִיָּן וְלִהְיוֹדְרִי בְּזֶה? מִי שִׁמְשָׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה וְעוֹרֵךְ קָרֵב בַּתּוֹרָה וּמְזַרְזֵר עֲצָמוֹ בָּהּ - זֶהוּ שִׁבְח [של רבונן], זֶהוּ הוּד וְהִדְרָךְ, וְאֵתָה אוֹמֵר חגור חֲרָבָה? אֵלֶּא וְדָאֵי שִׁעְקָר הַדְּבָר, אוֹת בְּרִית הַקִּדְשׁ נִתֵּן הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְרָשָׁם אוֹתוֹ בְּכַנֵּי אָדָם כְּדִי שִׁישְׁמְרוּ אוֹתוֹ וְלֹא יִפְגְּמוּ אוֹתוֹ בְּפָגַם אֵת רָשָׁם הַמְּלִיךְ הַזֶּה, וּמִי שִׁפּוּגֵם אוֹתוֹ, הָרִי עוֹמְדָת נִגְדוֹ (ויקרא כו) חָרֵב נִקְמַת נִקְם בְּרִית, לְנִקְם נִקְמַת הַבְּרִית הַקִּדּוּשׁ שֶׁנֶּרְשָׁם בּוֹ, וְהוּא פּוֹגֵם אוֹתוֹ. וּמִי שִׁרְוֹצָה לְשִׁמּוֹר מְקוֹם זֶה, יִזְדַּרְזַר וְיִתְקַן עֲצָמוֹ וְיִשֵּׁם כְּנִגְדוֹ בְּשַׁעַה שֶׁהִיצֵר תוֹקֵף אוֹתוֹ אֵת הַחֲרֵב שִׁעוּמְדָת עַל הַיָּרֵךְ, לְהַפְרַע מִמִּי שִׁפּוּגֵם מְקוֹם זֶה, וְאֵז חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר.

הַעֲלִיּוֹנִים, שִׁמְשִׁבְחִים לְפָנֶיךָ. וְלִמְטָה בְּאוֹתָם צְדִיקֵי אָמֶת שִׁעוּמְדִים בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה. הוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַיךָ, בְּשַׁעַה שִׁאֲתָה קוֹרָא וּמְקִישׁ בְּשַׁעְרֵי הַיְכָלִי (שירה) פִּתְחֵי לִי אַחוּתֵי - (מה, ג) עַל כֶּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים. הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה מְעַטֶּרֶת אוֹתָךְ בְּעֻטְרוֹת עֲלִיּוֹנוֹת. לְעוֹלָם, מְשׁוּם אוֹתוֹ הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן, וּבְשִׁבְלִיהָ אָמַר שֶׁהוּא מְאִיר לָהּ.

דְּבָר אַחֵר, לְעוֹלָם זוֹ יִמִּין לְמַעְלָה שִׁכְתוּב (תהלים ק"י) אֲתָה כֹהֵן לְעוֹלָם. וְכֹל הַבְּרָכוֹת וְהַשְּׁמָן הַטוֹב שׁוֹרִים בּוֹ, וּבְאֲרָנוֹ אוֹתוֹ. וְעַל זֶה פִּתּוּב עַל כֶּן, כְּשֶׁהִכֵּן הַזֶּה מִתְחַבְּרֶת לְמַעְלָה. אֲבָל בְּזִמְן שִׁמְתַרְחַקֶת מִמֶּנּוּ זֶה הָעוֹלָם, מַה כְּתוּב? שֶׁאֵג יִשְׂאֵג עַל נְוָהוּ, זוֹ הַגְּבִירָה, מְשׁוּם שֶׁנִּמְנָעוּ מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת, שֶׁלֹּא שׁוֹרִים בּוֹ, אֵלֶּא כְּאֲשֶׁר נְוָהוּ הַזוֹ מִתְחַבְּרֶת עִמּוֹ. וְזֶהוּ שִׁכְתוּב (ירמיה כה) שֶׁאֵג יִשְׂאֵג עַל נְוָהוּ? כְּנִגְדֵךְ זֶה כְּתוּב (שיר א) כִּי טוֹבִים דוֹדֶיךָ מִיַּיִן לְרִיחַ שִׁמְנֶיךָ טוֹבִים. מַה הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁבְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם. מְשִׁכְנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוֹצָה (שם), כְּנִגְדֵךְ זֶה כְּתוּב (מה, ד) חגור חֲרָבָה עַל יַרֵּךְ גְּבוּר. זוֹ (ישעיה לד) חָרֵב לֵה' מְלֵאָה דָם, לְהַפְרַע מִן הַרְשָׁעִים, שִׁגוּרְמִים לָהּ פְּרוּד מְלִמְעָלָה. קְרַבְתָּ אוֹתָהּ אֵלֶיךָ לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, וְתִתְבַּשְׁמוּ כְּאֶחָד. וּכְשִׁמְתַקְרַבְתָּ עִמּוֹ, מִתְלַבֵּשׁ בְּהוֹד וְהִדְרָךְ. זֶהוּ שִׁכְתוּב (תהלים קד) הוּד וְהִדְרָךְ לְבִשְׁתָּ. וּמַה הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁאוֹתָהּ שַׁעַה הַתְּגַדֵּל מְשׁוּם שֶׁהִתְחַבְּרָה בְּעִיר אֱלֵהֵינוּ. וְעַל זֶה כְּתוּב (שם) גְּדַלְתָּ מְאֹד הוּד וְהִדְרָךְ לְבִשְׁתָּ, בְּאוֹתָם לְבוּשִׁים

הוֹדֶה וְהִדְרֶה: הַ וְהִדְרֶה צִלַּח רֶכֶב עַל דְּבַר אֱמֶת וְעֲנָה צֶדֶק וְתוֹרָה נִרְאֹת

זוהר תהלים

(דף טו.ג.) כנגד זה שחורה אני ונאנה. בראשונה, כשנקראת חרב לדון את העולם, נקראת ודאי שחורה. וכעת, כשנקרכת למעלה בעונה, נקראת נאנה. נאנה ודאי בכל. בנות ירושלים - אלו שתיים עשרה חיות עליונות גדולות שנקראות כך, וכלן בשלמות. על שהיו כעת בגלות באהלי קדר, חזרו הן כעת כריעות שלמה ודאי. ובא ראה, כיון שהחרב היא החורה מהדין שהיה בה, שהכשירו בני העולם את מעשיהם, נעשתה דבר, דבר אמת, והתחברה עם אמת. ואמת בעונה. ואזי צדק בכל, והכל אחד. הסוף בראש דבר אמת. אמת בראש, שכתוב (תהלים קיט) ראש דברך אמת. הראש של אותו שנקרא דברך, סוף הדרגות, נקרא אמת. הראש בסוף, עונה צדק בלא פרוד, נכללו והתחברו בכל. עונה הראש, צדק הסוף, (משלי כב) עקב עונה יראת ה'.

ותורה נראות ימינה וגו' (מה, ה) - זה יעקב, שנטל שני חלקים, משום שנדבק בימין לעולמים, שכתוב (בראשית ל) מחשף הלכן אשר על המקלות. ובשעה ההיא הכל החזר כריעות שלמה, משום שצד הימין התעורר בעולם, ויד הימין פשוטה לקבל את השבים בתשובה. שהרי עד עתה התקדרו בחטאייהם באהלי קדר, וכעת שחוזרים בתשובה, הם כריעות שלמה, משום שאברהם התעורר בעולם, ימינו של המלך.

גבור הוא, וגבור נקרא. ועל כך הודך והדרך. דבר אחר חגור חרבך על ירך גבור - מי שיוצא לדרך, יתקן עצמו בתפלה של רבונו ויזדרז בצדק הזה, חרב עליונה, בתפלה ובקשות עד שלא יצא לדרך, ככתוב (תהלים פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו.

על ירך - על אותו רשם קדוש לשמור אותו. ואם שמר אותו אז נקרא גבור והקדוש ברוך הוא מלביש אותו בלבושיו

חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך

(מה, ד): [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף ט"א.)]

וזה הולך כמו ששנינו. אמר רבי יהודה, מה זה שכתוב (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך. אלא, כל מי שמזרו את עצמו ושם את פחד החרב השנונה החזקה כנגדו, על ירך - מה זה על ירך? זהו הרשם הקדוש, כמו שנאמר (בראשית כד) שים נא ירך תחת ירכי. דבר אחר חגור חרבך - כלומר, זרז ותקף את היצר הרע שלך, שהוא חרבך, על ירך, על אותו רשם קדוש לשמר אותו. ואם שמר אותו אז נקרא גבור, והקדוש ברוך הוא מלביש אותו בלבושיו. ומהו לבוש של הקדוש ברוך הוא? הוד ונצח (והדר), שכתוב (תהלים קד) הוד והדר לבשת. אף כאן הודך והדרך. ואז נדבק האדם במלך הקדוש כראוי.

והדרך צלח רכב על דבר אמת ועונה

צדק וגו' (מה, ה): [זוהר חדש פ' חקת

עולם ועד שבט מישר שבט מלכותך: ח אהבת צדק ותשנא רשע על

זוהר תהלים

הללו. כנגד זה - (שיר א) הגידה לי שאהבה נפשי. אתה שכל אהבת נפשי בך. אם לא תתחבר עמי, איך תרעה את העולם? איך תזון את נפשי מהעמק העליון, אותך ואת האחרים? שהרי אין שורות הברכות שלמעלה אלא במקום של זכר ונקבה. שלמה אהיה כעטיה (שם). איך אהיה בבושה, כשתובעים ממני מזון בני האבות, שהם עדרי חבריך, עדר ה' ממש. משום כך אהבת צדק - זה הכסא שלך. ותשנא רשע - זה צד השפחה, שכל דבריך בחובה, ועומדת לחייב על העולם.

דבר אחר, אף על גב שהכל אחד - אהבת צדק, אלו ישראל שאחוזים בצדק הזה, והיא חלקם, שכתוב (מלאכי א) אהבתי אתכם וכו', ואהב את יעקב. לרבות הדרגה של צדק, שאוחז בה בשעה שנקרא יעקב. ותשנא רשע - זה עשו, שכל מעשיו בחובה, וצדו צד של רשע, נחש עקלתון. זהו שכתוב (שם) ואת עשו שנאתי. על פן משחך אלהים אליך שמן ששון (מה, ח) - זה השמן הטוב ששופע על ראשך מהצד העליון, שנקרא כך. מה זה על כן? משום שאהבת צדק. זהו שכתוב (שם קלג) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. שבת אחים - התחברות של אח בצדק. גם - לרבות את ישראל. משום כך אמרה לו: איכה תרעה - לעצמך, איכה תרביץ - אותם העדרים הקדושים של יעקב. מחברך - אלו האבות העליונים, שהתחברו עמך בראשונה. דבר אחר, ישראל שהם אחים ורעים לו, משפיעים

שבט מלכותך - על זה כתוב (במדבר כד) וקם שבט בישראל, לעורר בעולם. מה הטעם? שהרי הוציאה לך בן טוב חכם לעולם. והשבח הזה משבחת הגבירה למלך להרים הראש של ישראל על הכל. לא יסור שבט - משום שכתוב (תהלים פט) כסאו כשמש נגדי.

אברהם אהבי מה הטעם אהבי משום שכתוב אהבת צדק - הינו שאהב לעשות צדקה וחסד

אהבת צדק ותשנא רשע (מה, ח) [זוהר ח"א פ' לך לו (דף ע"ג)] בא ראה, אברהם רצה לקרב אל הקדוש ברוך הוא והתקרב. זהו שכתוב (מה, ח) אהבת צדק ותשנא רשע. משום שאהב צדק ושנא רשע, התקרב לצדקה, ועל זה כתוב (ישעיה מא) אברהם אהבי. מה הטעם אהבי? משום שכתוב אהבת צדק. האהבה שאהב אברהם את הקדוש ברוך הוא מפל בני דורו, שהיו אבירי לב, והם רחוקים מצדקה, כמו שנתבאר.

אהבת צדק - אלו ישראל שאחוזים בצדק

אהבת צדק (מה, ח): [זוהר ח"א פ' חקת (דף ע"ג)] משום שהצדק הזו, אהבתך, היא אהבה קטנה, שבהתחברות למעלה נעשית גדולה. ואף הוא גם בהתחברותה עמה הוא גדול. זהו שכתוב (שם מח) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. ועל זה מושכת אותו הגבירה בדברי האהבה

בן מִשְׁחָה אֱלֹהִים תְּהַלְלֵהוּ הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מִחֲבָרֶיךָ: ט מור וְאֶהְלוֹת קְצִיעוֹת כָּל בְּגֵדְתֶיךָ מִן הַיְיָ מִנִּי שְׁמֵחֹךְ: י בְּנֹת מַלְכִים בְּיִקְרוֹתֶיךָ נִצְבָּה שָׁגַל לִימִינְךָ בְּכַתֵּם אוֹפִיר: יא שְׁמְעֵי בַת וִרְאֵי וְהִטִּי אֲזַנְךָ וְשִׁבְחֵי עַמְּךָ וּבֵית

זוהר תהלים

את השמן ששון הזה על ראשו בתפלתם. שמן ששון - אלו שנים עשר נהרות אפרסמון זך, שמאירים בה. ואז יש שמחה בעולמות, רצון בעולמות, והרגז מסתלק מן העולם.

מור וְאֶהְלוֹת וקציעות - בשלשת הצבעים לבן אדום וירוק

מור וְאֶהְלוֹת (מה, ט): [זוהר חדש 9 חקת 9ד] מור - זה אברהם, שנקרא הר המור. וְאֶהְלוֹת - זה יעקב. קציעות - זה יצחק. כָּל בְּגֵדְתֶיךָ - בשלשת הצבעים הללו, לבן אדום וירוק, השתלמו אותם לבושי הארצמן.

אין שמחה לפניו מכל מרכבותיו כשמחת נשמותם של הצדיקים שהם קרובים לו

מִן הַיְיָ מִנִּי שֵׁן (מה, ט) - אלו שבעה היכלות עליונים, שנשמות הצדיקים שמחות בהם לפני הקדוש ברוך הוא, ואז שמחה לפניו. וְלִמָּה נִקְרָאוּ הַיְיָ שֵׁן? משום שזכו בתורה והתחזקו בה, זכו לש"ן הזו. מני שמחוך (מה, ט), במה עוסקות הנשמות הללו? הן עוסקות בתשבחות שלי לפניך, ואז משלמת השמחה לפניך, שאין שמחה לפניו מכל מרכבותיו, כשמחת נשמותם של הצדיקים שהם קרובים לו. דבר אחר מני שמחוך, ודאי שאין שמחה לפניו כמו הזמן שעשה שלמה את שיר השירים, ושבח את תשבחת הגבירה אל המלך.

בְּנֹת מַלְכִים בְּיִקְרוֹתֶיךָ. (מה, ט): [זוהר חדש 9 חקת 9ד] ומה אומרים? בנות מלכים - אלו הנשמות הקדושות, שנדאי נקראות בנות מלכים, שהרי הם היו מזווג של המלך והגבירה. בְּיִקְרוֹתֶיךָ - זה גן עדן שנכבד מכל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולם הזה, שהם נטיעות ידיו.

נִצְבָּה שָׁגַל לִימִינְךָ וגו' (מה, ט), כמו שְׁנֵאמַר (שם קי) נָאם ה' לַאֲדָנִי שֵׁב לִימִינִי. משום כך למטה, נדבקה באברהם, ומשום כך נקרא אברהם אהבי, שנדבקה בו אהבתי והודיע את דיני לעולם, ובשבילה זכה לבן, שהרי ה"א נוספה עליו מקדם לכן.

בְּכַתֵּם אוֹפִיר וגו' (מה, ט), כמו שְׁנֵאמַר (ישעיה יג) וְאָדָם מִכַּתֵּם אוֹפִיר. ומתי היא בכתם אופיר? כשמזדוגת עם המלך, כשיוֹרֵד הַכֶּתֶר בְּדִלּוּגִים, שְׁמַאִיר מִצַּד הָאָם הַעֲלִיוֹנָה, וְשׁוֹרָה עַל רֹאשׁ הַגְּבִירָה. ואז (שם מד) כַּתְּפָאֶרֶת אָדָם לְשִׁבְתּוֹ בֵּית. שהרי הבית של העולם הזה מתנהג על ידה. משום כך אָמְרָה לו, אִם לֹא תִתְחַבֵּר עִמִּי, אֵיךְ אֶהְיֶה בְּצַמְאוֹן עַל אוֹתָם עֲדָרִים קְדוּשִׁים שְׁסֻמוּכִים עַל שְׁלֹחֲנֵי? זהו שכתוב (שיר א) שְׁלֵמָה אֶהְיֶה כְּעֵטֶיהָ עַל עֲדָרֵי חֲבָרֶיךָ.

שְׁמְעֵי בַת וִרְאֵי וגו' (מה, יא): [זוהר חדש 9 חקת 9ד] מה משיב לה הקדוש ברוך הוא? שְׁמְעֵי בַת וִרְאֵי. כנגד זה, (שיר א) אִם לֹא תִדְעֵי לָךְ הִיפָּה בְּנָשִׁים צְאֵי לָךְ

אָבִיךָ: יב וַיִּתְּאוּ הַמֶּלֶךְ יַפְנֶה כִּי הוּא אֲדֹנָיךָ וְהַשְׁתַּחֲוִי לוֹ: יג וּבַת צַר בְּמִנְחָה פָּנֶיךָ

זוהר תהלים

כֶּאלוּ הֵם שְׂכוּחִים מִן הָעוֹלָם, עַד שִׁישׁוּבוּ
בַת־שׁוֹבָה לְפָנָי. וּבֵית אָבִיךָ, שֶׁהוּא אַבְרָהָם,
שֶׁהִיא בַתּוֹ, וְשָׁמָּה בְּכָל.

וַיִּתְּאוּ הַמֶּלֶךְ יַפְנֶה (מה, יב): [זוהר חדש פ' חקת
(דף טג.)] זֶה הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שְׂאוֹהֵב
לְדַבֵּק בְּךָ וּלְהַזְדַּוֵּג עִמָּךְ זְרוּג עוֹלָמִים.
וּמִתִּי? בְּשַׁעַה שְׂכָל בְּנֵי הַיִּכָּל הַמֶּלֶךְ
צַדִּיקִים, בְּשַׁעַה שִׁיִּסְרַת אוֹתָם וְהִנְהִיגָת
אוֹתָם לְרַצוֹן הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (משלי לא)
מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרַתוּ אָמוֹ. וְזוּ בַת שְׂבַע אִם
שְׁלֵמָה, שֶׁהִנְהִיגָה אוֹתוֹ לְרַצוֹן הַמֶּלֶךְ.

לְסִסְתִּי בְּרַכְבִּי פָרְעָה דְּמִיתִיךָ רַעֲיָתִי -
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן בְּלָבוֹ לְהַכְנִס
אֲחֵרֵיהֶם לָיִם, כְּדִי שִׁישְׁבְּעוּ יִשְׂרָאֵל
מִמְּמוֹנָם שֶׁהוֹבִילוּ לְשֵׁם עַמְהֶם

כִּי הוּא אֲדֹנָיךָ (מה, יב) - כָּל כַּחַךְ הוּא מִמֶּנּוּ.
אֵינן הַלְבָּנָה מְאִירָה אֶלָּא מִן הַשֶּׁמֶשׁ.
שְׁמָה אֲדֹנָי, סִימָן לִדְקוּחַת מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. א'
מְרַאשׁ הַכָּל לְהַתְנַהֵג בָּהּ, וַי' הֲרַאשׁ שֶׁל
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְהַשְׁתַּחֲוִי
לוֹ (מה, יב), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מ"א א) וַתִּקַּד בַּת
שְׂבַע. וְאֵז הַמֶּלֶךְ עוֹשֶׂה כָּל רַצוֹנָה. וַיִּשְׂרָאֵל
מִתְגַּבְּרִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וּמְדוֹרִם עִם
הַמֶּלֶךְ וְעִם הַגְּבִירָה. וְאֵז שְׂאָר הָעַמִּים
נִכְנָעִים תַּחְתֵּיהֶם, וְכָלֶם חוֹזְרִים לְעַבְד
אוֹתָם, מִשׁוּם שֶׁהֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ. מִשׁוּם כֶּךָ
(תהלים מה) וּבַת צַר בְּמִנְחָה פָּנֶיךָ יַחֲלוּ עֲשִׂירֵי
עַם. כְּנִגְדָּה זֶה, (שיר א) לְסִסְתִּי בְּרַכְבִּי פָרְעָה
דְּמִיתִיךָ רַעֲיָתִי. שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן
בְּלָבוֹ לְהַכְנִס אֲחֵרֵיהֶם לָיִם, כְּדִי שִׁישְׁבְּעוּ
יִשְׂרָאֵל מִמְּמוֹנָם שֶׁהוֹבִילוּ לְשֵׁם עַמְהֶם.

בְּעַקְבֵי הַצֶּאֱן וּרְעִי אֶת גְּדִיתִיךָ. אָמַר לָהּ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הִנֵּה לָךְ עֶצֶה עֲלִיוֹנָה,
צְאִי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֶּאֱן - אֵלּוֹ הַצַּדִּיקִים
הַשְּׁלֵמִים שֶׁהִתְעַטְרַת בָּהֶם לְפָנָי, וּרְעִי אֶת
גְּדִיתִיךָ - אוֹתָם שֶׁנִּמְשָׁכִים אַחֲרֶיךָ. וְאוֹתָם
רְשָׁעֵי הַדּוֹר יִתְמַשְׁכְּנוּ בַּחֲטָאֵיהֶם, אֲלֵקָה
אוֹתָם בְּרַצוֹעָה, וְלֹא יוֹסִיפוּ לְחַטָּא.
וְתַשְׁמְרֵי בְּנֵיךְ שֶׁהוֹלְכִים אַחֲרֶיךָ, שֶׁלֹּא
יִתְמַשְׁכְּנוּ עֲלֵיהֶם, וְהַכָּל בְּדִין וְאִמְתָּ. מָה
הַטַּעַם? שְׂכָל הַנְּשֻׁמוֹת הֵן לְפָנָי, וְעַל זֶה
(יחזקאל יח) בֵּן לֹא יִשָּׂא בְּעוֹן הָאָב וְאָב לֹא
יִשָּׂא בְּעוֹן הַבֵּן. כְּמוֹ זֶה, שְׁמַעִי בַת וּרְאִי.
שְׁמַעִי, שְׂכָךְ תְּלוּיָהּ הַשְּׁמִיעָה, כְּשִׁישְׂרָאֵל
חוֹזְרִים בַּת־שׁוֹבָה לְפָנָי - שְׁמַעִי, הַכְּנִיִּסִי
תְּפִלוֹתֶיךָ לְפָנָי, שֶׁהַפֶּתַח שֶׁל הַכָּל הוּא
בְּךָ, הַכָּל מִסְרַתִּי בְּיַדְךָ לְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן. וְעַל כֵּן שְׁמַעִי בַת וּרְאִי, מִשׁוּם
שֶׁאַתְּ הַמְרַאָּה שֶׁל הַכָּל, אַתְּ נִקְרָאת בְּאֵר
לְחֵי רוֹאֵי. מִשׁוּם כֶּךָ יֵשׁ לָךְ לְעֵינַי כָּל יוֹם
בְּמַעֲשֵׂי הָעוֹלָם, לְתַת לְאָדָם כְּפִי מַעֲשָׂיו.
בֹּא וּרְאֵה, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָעוֹלָם, הַפְּקִיד אֶת הַיִּכָּלוֹ בְּיַד הַגְּבִירָה
לְעֵינַי עַל הָעוֹלָם, וּכְשֶׁבָנִי הָעוֹלָם צַדִּיקִים,
נוֹסַפֶּת שְׂמִיחָה לְמַעְלָה.

וְהַטִּי אֲזָנְךָ (מה, יא), כְּנִגְדָּה תְּפִלַּת הַכָּל. וְכֵן
עֲשֵׂתָהּ אַף הִיא מִכָּל הַתְּפִלוֹת,
לְקָרֵב עֲטָרָה לְצַדִּיק. מִשׁוּם שֶׁהָרִי כָּל
הַתְּפִלוֹת הֵן לְקָרֵב הָעֲטָרָה לְצַדִּיק. וְשִׁכְחִי
עִמָּךְ (מה, יא), שְׂכָשְׁכְּנֵי לֹא הוֹלְכִים בְּדַרְךָ
יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לָךְ לְהַבִּיא עֲלֵיהֶם מַכּוֹת, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כו) וְהִפִּיתִי אֶתְכֶם גַּם אֲנִי
שְׂבַע. וְעַל כֵּן וְשִׁכְחִי עִמָּךְ, עֲשִׂי אוֹתָם

יחלו עשירי עם: יד כל כבודך בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה:

זוהר תהלים

שלמה (שיר א) נאוו לְחַיֵּךְ בַּתְּרִים צְנֹאֲרָךְ
בַּחֲרוּזִים. לְחַיֵּךְ - פְּעָמִים, לְזִמְנָה הַהוּא
וְלַעֲתִיד לְבֹא. בַּתְּרִים - שְׁנֵי תוֹרִים וְדָאֵי.
מִשׁוּם שְׁבִימֵי הַמְּשִׁיחַ תַּתְּחַדֵּשׁ דַּעַת
בְּעוֹלָם, וְתוֹאֵר הַתּוֹרָה לְפָנֵי הַכֹּל, מִשׁוּם
שְׁכָתוֹב (יְרִמְיָה לֵא) כִּי כוֹלָם יִדְעוּ אוֹתִי
לְמַקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָם. וְעַל זֶה מִמְּשִׁבְצוֹת
זֶהֱבָ לְבוּשָׁה, זֶה צַד הַצָּפוֹן, שֶׁהַתְּלַבְּשָׁה בּו
לְעִשְׂוֹת נִקְמוֹת בְּאוֹתָם שֶׁהִצְיִקוּ לְבִנְיָהּ.
וְעַל זֶה קוֹרְאִים לוֹ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְדוּד
וְדָאֵי הוּא. וְאֵז מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם. מַה פְּתוֹב
לְמַעֲלָה? (תהלים מד) כִּי שָׁחָה לְעַפְרָה נִפְשָׁנוּ
כִּי, קוֹמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ. מַה זֶה קוֹמָה?
מִשׁוּם שֶׁעַד עֵתָה הִיא נּוֹפֶלֶת. כָּעַת קוֹמָה
עֲזַרְתָּה לָנוּ, שֶׁנִּדְבַק הַמֶּלֶךְ עִם הַגְּבִירָה.
וּפְדָנוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ - זֶה אֲבָרְהָם, הַיְמִין,
שֶׁלֹא תִהְיֶה לְאַחֹר. שֶׁמִּשׁוּם כֶּךָ אָמַר
(תהלים י) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי. מִשׁוּם כֶּךָ,
מִמְּשִׁבְצוֹת זֶהֱבָ לְבוּשָׁה.

בשבילה עומדת הארץ מתי בשעה
שנאחזת במשפט

כָּל כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה (מִה, יד) : [זוהר
ח"א פ' יח"י (דף קל"ז)] רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח
וְאָמַר, (תהלים מה) כָּל כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ
פְּנִימָה. כָּל כְּבוֹדָה - זו כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל.
כְּבוֹדָה - מִשׁוּם שֶׁהוּא כְּבוֹד, זֶה עַל זֶה. זֶה
זָכַר וְזוֹ נִקְבָּה (זו נִקְבַח), וְנִקְרְאָת כְּבוֹדָה. בַּת
מֶלֶךְ - הִינּוּ בַת שְׁבַע, בַּת קוֹל שֶׁהוּא קוֹל
גְּדוֹל, וְזֶהוּ מֶלֶךְ הָעֲלִיוֹן. פְּנִימָה - מִשׁוּם
שֶׁיֵּשׁ מֶלֶךְ שְׂאִינּוֹ לְפָנִים כְּמוֹתוֹ, וְזוֹ כְּבוֹדָה
בַּת מֶלֶךְ. מִמְּשִׁבְצוֹת זֶהֱבָ לְבוּשָׁה, מִשׁוּם

והכל נטלו ישראל בים שֶׁכַר אוֹתָהּ
הַעֲבוּדָה שֶׁעָבְדוּ עִמָּם.

אז ישראל יחזרו בתשובה שלמה - משום
שנראה באותם צרות רבות שבאות עליהם
כמי שנשפח זכרונם למעלה

וּבַת צַר וְגו' (מִה, יג) : [זוהר ח"א פ' חקת (דף
ק"ג)] כְּמוֹ כֵּן לְעִתִּיד לְבֹא, וּבַת צַר -
זֶה צַדוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ וְשֶׁאֵר הָעַמִּים שֶׁהִצְיִקוּ
לְיִשְׂרָאֵל, וְעַד עֵתָה הֵיוּ מְצִיּוּקִים לָהֶם
בַּחֲטָאֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נט) כִּי יָבֹא
כְּנֶהֱרַ צַר רוּחַ ה' נִסְסָה בּוֹ. אֵז יִשְׂרָאֵל
יִחְזְרוּ בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שֶׁנֶּרְאָה בְּאוֹתָם צְרוֹת רְבוֹת שְׁבָאוֹת
עֲלֵיהֶם כְּמִי שֶׁנִּשְׁפַּח זְכוֹרוֹנָם לְמַעֲלָה. וְכִשְׁם
חֲזוֹרִים בַּתְּשׁוּבָה בְּלֵב שְׁלֵם, כְּפִתּוֹב (דברים
ד) בְּצַר לָךְ וּמִצְאוּךָ וְגו', וְשִׁבְתָּ עַד ה'
אֱלֹהֶיךָ. וְיָשׁוּב הַמֶּלֶךְ לְבֵית הַגְּבִירָה
לְפִיטָה. וְעַל זֶה (ישעיה נט) וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹא'ל,
זֶה הַמֶּלֶךְ שֶׁבָא לְבֵית הַגְּבִירָה. מִשׁוּם
שְׁבִיטָהּ כָּלֵם שְׁלָמִים לְפָנֶיהָ, בָּא לְהַקִּימָהּ
מִהַעֲפָר. בְּמִנְחָה פְּנִיךָ יִחְלוּ עֲשִׂירֵי עָם (מִה,
יג), מִשׁוּם שֶׁאֵתָּה (מִה, יד) כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ
פְּנִימָה. וּמַהוּ כְּבוֹדָה? כְּבוֹד ה'. וְזוֹ הַבַּת
מֵאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ שֶׁהִיא פְּנִימָה וְדָאֵי. וְזוֹ הָאֵם
הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁהִיא הַפָּנִים שֶׁל הַכֹּל, וְהִיא
מְעוֹרְרַת חֲרוֹת וּמְנוּחָה עַל בְּנֵיהָ.

בימי המשיח תתחדש דעת בעולם ותואר
התורה לפני הכל

ממשבצות זהב לבושה (מִה, יד) : [זוהר ח"א
פ' חקת (דף ק"ג)] כְּנֶגֶד זֶה אָמַר

טו לְרַקְמוֹת תּוֹבֵל לְמַלְךְ בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ: טז תּוֹבֵל לְנֶהַח

זוהר תהלים

הָאָרֶץ. וּכְשִׁמְתַעֲלָה לְמַעְלָה וְאֵלֶּה מַעְלוֹת אוֹתָהּ, אִזּוּ כְּתוּב, וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשְׁה. וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מוֹבָאוֹת לָךְ, וְכְתוּב וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה. אֶל מִשְׁה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר דְּמוֹת שֶׁל אָדָם. וּמִזֵּן לָנוּ שֶׁנֶּאֱמַר אָדָם? שְׁכָתוּב (שם ו) לֹא יָדוֹן רוּחִי בְּאָדָם לְעֵלָם בְּשֵׁם הוּא בְּשֵׁר, וְהִינוּ מִשְׁה. וּמִשׁוֹם כֶּף עַל הַכֶּסֶף הִזָּה דְּמוֹת שֶׁל אָדָם עוֹמְדֵת עָלָיו, וְהִינוּ מִשְׁה. וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן - אֵלּוּ אַרְבַּע הַחִיּוֹת כְּשֶׁעוֹלוֹת, כְּפִי שֶׁאֲמַרְנוּ.

לְרַקְמוֹת וְגו' (מה, טו): [זוהר חדש פ' חקת (טו, טז)] אֵלּוּ לְבוּשֵׁי כְבוֹד, שֶׁהֵם רְקוּמִים לְמַקְדָּשׁ. וְכָל הַבְּגָדִים שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלַבֵּשׁ, לְתַתּוֹ נִקְמָה בְּאָדָם. תּוֹבֵל לְמַלְךְ - זֶה הַכֶּלֶה הַמְּלִיֵּשָׁה אוֹתוֹ. מִי גֵרָם כָּל זֶה? מִשׁוֹם שִׁישְׂרָאֵל לֹא הִתְעַרְבוּ בְּצַד שֶׁל עֲשׂו, כָּל אֵלּוּ עֲתִידִים לְרַאוֹת כְּכּוֹד שֶׁל צִיּוֹן.

בְּנִגְדָה זֶה, תּוֹרֵי זֶהב נַעֲשֶׂה לָךְ. תּוֹרֵי - שְׁנַיִם. רְמָזוֹ לְתוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה בֵּימֵי פְרָעָה, וְרְמָזוֹ לְדַעַת שֶׁתִּתְּחַדֵּשׁ בֵּימֵי הַמְּשִׁיחַ. עִם נִקְדוֹת הַכֶּסֶף - שָׁם (הוֹשֵׁעַ ג) בְּחַמְשָׁה עֶשְׂרֵי כֶּסֶף, וְכֵאֵן (שִׁיר ח) אִם חוֹמָה הִיא נִבְנָה עָלֶיהָ טִירַת כֶּסֶף. וְדַאי שֶׁמִּצַּד שֶׁל אַבְרָהָם בָּאָה זֶה לָהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ויקרא כו) וְאֵף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר. וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר.

שֶׁהִתְלַבְּשָׁה וְנִאֲחָזָה בְּגִבּוֹרָה עֲלִיוֹנָה, וְגַם זֶה נִקְרָא מַלְךְ, וּבְשִׁבִילָה עוֹמְדֵת הָאָרֶץ, מְתִי? בְּשִׁעָה שֶׁנֶּאֱחָזֵת בְּמִשְׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מְשִׁלֵי כט) מַלְךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ. וְלִזּוֹ קוֹרְאִים מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם, וַיְהוּדָה נֶאֱחָז בָּהּ, וַיִּרְשׁ הַמַּלְכוּת שֶׁבְּאָרֶץ.

מִשׁוֹם כֶּף עַל הַכֶּסֶף הִזָּה דְּמוֹת שֶׁל אָדָם עוֹמְדֵת עָלָיו וְהִינוּ מִשְׁה

בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ

(מה, טו): [זוהר שמות פ' פקודי (ד)

רלח.]] וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשְׁה וְגו'. כְּתוּב (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לְרִקְיעַ, זֶהוּ הָרִקְיעַ שֶׁעוֹמֵד עַל אַרְבַּע חִיּוֹת, שֶׁכְּשִׁמְתַעֲלוֹת בְּתוֹךְ אוֹרֵי אֶחָד שֶׁמִּכָּה בָּהֶן, אֵינָן זוֹקְפוֹת רֹאשׁ לְהִסְתַּכֵּל לְמַעְלָה. מִשׁוֹם שֶׁאוֹתָהּ רוּחַ חַיָּה מִכָּה בְּכָלֵן, וּבְאוֹתָהּ רוּחַ כָּלֵן מִתְעַלּוֹת, שְׁכָתוּב וּבַהֲנִשָּׂא הַחִיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשְׂאוּ הָאוֹפָנִים לְעַמְתָּם. וְכְתוּב כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפָנִים. לָמָּה מִתְעַלּוֹת? אֵלּא כְּשִׁמְכָה אוֹתוֹ אוֹרֵי עָלֶיהֶן, הוּא מַעְלָה אֶת אוֹתָן אַרְבַּע שֶׁתַּחַת הַחַיָּה הַזֹּה, וְהֵן מַעְלוֹת אוֹתָהּ לְמַעְלָה, עַד שֶׁמִּבִּיאוֹת אוֹתָהּ לְזוּהַר הָעֲלִיּוֹן, וְהִינוּ סוּד הַכְּתוּב, בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ. מִשׁוֹם שֶׁאַרְבַּע הִלְלוּ נִקְרְאוֹת כֶּף, וְלֹא זָזוּ מִהַחַיָּה הַזֹּה, שֶׁהִיא כֶּסֶף, לְעוֹלָמִים. וּמַעְלוֹת אוֹתָהּ מִמַּטָּה לְמַעְלָה לְהִתְקִין כֶּסֶף כְּפִי מַעְלָה. וְסוּד זֶה - (בראשית ז) וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה וְתָרַם מֵעַל

בְּשִׂמְחַת וְגִיל תִּבְאֵינָה בְּהִיבֵל מְלֶךְ: יי תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ תְּשִׂיתֵמוּ לְשָׂרִים
בְּכָל הָאָרֶץ: יי אֲזַבִּירָה שְׁמֶךָ בְּכָל דֶּר נֶדֶר עַל בֶּן עַמִּים יִהְיוּךָ לְעֹלָם וָעֶד:

— זוהר תהלים —

אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכָלָם בְּאַהֲבָה, כְּאוֹתָם
דֹּר הַמְדָּבָר, כְּאוֹתָם שְׁנִקְרְאִים דֹּר דְּעָה.
יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכָלָם בְּאַהֲבָה יִתְגַּבְּרוּ עַל
הַתּוֹרָה. כְּנִגְדָּה זֶה כְּתוּב (שיר א) עַד שֶׁהִמְלִיךְ
בְּמַסְבוֹ נְרָדִי נִתַּן רִיחוֹ. שֶׁהִקְדִּימוּ עֲשִׂיָּה
לְשִׁמְיָעָה, אֲךָ כִּאֵן בְּנֵיךָ יִשְׁתַּלְּמוּ כְּמוֹתָם.

בְּזִמְן שֶׁהַשׁוֹפָר הַגָּדוֹל הֵוא יוֹצֵיא הַכֹּל
לְחֵרֹת

אֲזַבִּירָה שְׁמֶךָ בְּכָל דֶּר נֶדֶר (מה, יח) : [זוהר
דט ו' חקת (דג טו)] מִהַדֹּר
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהַדְּרוֹר וְהַחֵרֹת תְּלוּיִים בּוֹ לְכֹל.
בְּזִמְן שֶׁהַשׁוֹפָר הַגָּדוֹל הֵוא יוֹצֵיא הַכֹּל
לְחֵרֹת, אֲזִי עַמִּים יִהְיוּךָ לְעוֹלָם וָעֶד,
שֶׁלֹּא יִפְרֹד עוֹלָם מִוְּעֵד, וְוָעֵד מִעוֹלָם. כְּנִגְדָּה
זֶה, צְרוּר הַמֶּר דּוֹדֵי לִי בֵין שְׂדֵי יִלִּין. עַד
כִּאֵן נִתְּנָה לוֹ רִשׁוֹת לְגִלוֹת. בָּא שְׁלֵמָה
וְהַשְׁתַּלֵּם בְּכֹל, וְהַשְּׁלִים הַכֹּל, וְהַכְּלִיל
בְּאוֹתָן הַתְּשַׁבְּחוֹת חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה, הַקְּיוּם
שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְגִלוֹתָהּ לְבָנָיו בְּזִמְן שֶׁתְּעוֹרֵר הַדְּעַת
בְּעוֹלָם. כְּשֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יִשְׁיֵג
דְּבָקוֹת בְּחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה, סוּד שְׁמוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֵהוּ הַטוֹב שְׂאִין לוֹ
הַפְּסָקָה כְּלָל, לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

תּוֹבֵלְנָה בְּשִׂמְחַת וְגִיל - שְׁתֵּי שִׂמְחוֹת
לְמַעַלָּה וְלַמַּטָּה

תּוֹבֵלְנָה בְּשִׂמְחַת וְגִיל (מה, טו) : [זוהר דטו
ו' חקת (דג טו)] שְׁתֵּי שִׂמְחוֹת,
לְמַעַלָּה וְלַמַּטָּה. לְמַעַלָּה - שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
וְהַפֶּסֶא נִשְׁלָמִים, כְּשִׁיאֲבֹד יוֹדֵעַ צִיד מִן
הָעוֹלָם וְזָכְרוֹנוֹ לֹא יִזְכֵּר לְעוֹלָמִים. לְמַטָּה
- יִשְׂרָאֵל בְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּרַחֲמִים
עֲלִיוֹנִים מְרִים דְּגָלָם עַל הַכֹּל. וְעַל זֶה
מוֹבָאוֹת לָךְ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ישעיה טו) וְהִבִּיאוּ
אֶת כָּל אֲחִיכֶם מִן הַגּוֹיִם מִנְחָה לָּהּ. וְעַל
זֶה כְּתוּב תִּבְאֵינָה בְּהִיבֵל מְלֶךְ.

יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכָלָם בְּאַהֲבָה יִתְגַּבְּרוּ עַל
הַתּוֹרָה

תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ (מה, יח) : [זוהר דטו
ו' חקת (דג טו)] אֲמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל: תַּחַת אֲבֹתֶיךָ, אוֹתָם
הָאֲבוֹת הָעֲלִיוֹנִים שֶׁהוֹדִיעוּ אוֹתָךְ בְּעוֹלָם
וְתִקְנֵנו אוֹתָךְ - עַל הַכֹּל יִהְיוּ בְּנֵיךָ. תְּשִׂיתֵמוּ
לְשָׂרִים, אֶת אוֹתָם הָאֲבוֹת הָעֲלִיוֹנִים,
שֶׁכְּתוּב בָּהֶם (במדבר כא) בְּאֵר חֲפְרוּהָ שָׂרִים,
שֶׁתִּקְנֵנו אוֹתָךְ בְּכֹל, וְהַכֹּל לְבָאֵר הַזֶּה. כְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל נִקְרְאָת. דְּבָר אַחֵר, (מה, יח) תַּחַת

אֱלֹהִים תִּתְחַלְחַלְתֶּם לַפְּנֹת בְּקֶרֶן ז' הָמוּ גוֹיִם מָמוּ מִמְּלֻכּוֹת נָתַן בְּקוֹלוֹ תַּמּוּג אֶרֶץ:
 ח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ צָבָאוֹת עָמְנוּ מִשְׁנֵב לָנוּ אֱלֹהֵינוּ יַעֲקֹב סָלָה: ט לָבוּ חֲזוּ
 מִפְּעֻלוֹת יְהוָה אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ: י מִשְׁבִּית מַלְחָמוֹת עַד קָצָה

זוהר תהלים

וְגו' [מה זה חזו? כמו שנאמר (ישעיה כא) חזות קשה הגד לי, במעשי הקדוש ברוך הוא נגלתה נבואה עליונה לבני אדם, אשר שם שמות בארץ שמות ודאי, שהרי השם גורם לכל] [והוא לשון שממון]. שאלו היו מפעלות יו"ד ה"א ו"א ו"ו ה"א - שם קיום בארץ, אבל משום שהיו מפעלות השם של אלהים - שם שמות בארץ. אמר לו רבי חייא, כעת התעוררת לזה? לא כף אני אמרתי לו, משום שבין שם זה ובין שם זה הפל הוא שבח. אבל אני אמרתי לו כמו שהעירו החברים ששם שמות. שמות בארץ, שמות ממש [שם בארץ, ולמה? בשביל להשתמש בהם העולם ולהיות קיום בעולם].

רבי יצחק אמר, הכל הוא, ואפלו מה שאמר רבי יהודה - יפה אמר. שאלו העולם יהיה בשם הרחמים, יתקיים העולם. אבל משום שהעולם נברא על דין ועומד על דין, שם שמות בארץ, ייפה הוא, שאלמלא כף לא יוכל העולם להתקיים מלפני חטאי בני האדם. בא ראה, כשנולד נח קראו לו על שם של נחמה נח נוח לו, נוח לעולם, נוח לאבות, נוח לבנים, נוח לעליונים, נוח לתחתונים, נוח לעולם הזה, נוח לעולם הבא [ושיהיה [וליהיות] השם גורם. אבל לגבי הקדוש ברוך הוא לא כף. נח בהפוך אותיות - ח"ן, כמו שנאמר ונח מצא חן. אמר רבי יוסי, חן הינו נח. בצדיקים, השם שלהם גורם לטוב.

שהמלך במסבו (שירא), באותה חברות ותפניק של העין העליון, (הרי בארנו שזה) באותו שביל נסתר וגנוז ולא ידוע, ומתמלא ממנו, ויוצאים בנחלים ידועים. נרדי נתן ריחו - זה הים האחרון שברא את העולם התחתון כמו שלמעלה, ומעלה ריח טוב עליון לשלט ולעשות, ויכול וישולט ומאיר באור עליון.

בא וראה, בשעה שהנרד הזה העלה ריח למעלה, אז החביבות נקשרה, ועולה הנרד הזה להאחו למעלה, וכל המרכבות הקדושות, בלן מעלות ריחות להתעטר למעלה. כל אותן מרכבות נקראות עלמות שיר, כמו שנאמר (תהלים מז) על עלמות שיר, ויהי פרושה. מה זה עלמות שיר? אלא כמו שנאמר (שיר ו) ועלמות אין מספר. מה זה ועלמות אין מספר? כמו שנאמר (איוב כה) היש מספר לגודליו. ומשום שאין להם חשבון, כתוב ועלמות אין מספר.

אשר שם שמות בארץ - בצדיקים השם שלהם גורם לטוב ברשעים השם שלהם גורם לרע

לבו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ (מז, ט): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף ע"ח)] רבי יהודה פתח, (תהלים מז) לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ. פסוק זה הקימוהו ונתבאר. אבל לכו חזו

—= זוהר תהלים =—

היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי, ודאי הקדוש ברוך הוא התרצה בבצלאל לעבודת המשכן יותר מכל ישראל. למה? אמר לו, השם גורם, והרי פרשוה, שהקדוש ברוך הוא שם שמות בארץ להתעטר (לעזר) בהם ולעשות בהם מעשה בעולם. זהו שכתוב (תהלים מו) אשר שם שמות בארץ. אמר לו, סוד הוא כאן. יהודה היה מצד השמאל, וחוזר ונדבק בימין, ועל זה בצד זה נעשה המשכן. התחיל מצד שמאל, ונדבק בצד ימין, ואחר כך נכלל זה בזה ונעשה הכל ימין. כמו כן התורה מתחילה משמאל ונדבקה בימין, ונכלל זה בזה ונעשה הכל ימין. ראובן התחיל מימין וסטה לשמאל, ונסעו עמו שאר השבטים שהם שמאל, משום שהתחיל מימין וסטה לשמאל. יהודה התחיל משמאל וסטה לימין. התחיל משמאל, משום שבא מצד שמאל, ונדבק בימין, והמשכן נעשה בצד הזה. התחיל מצד שמאל ונדבק בצד ימין. ועל זה בצלאל, שבא מהצד שלו, עשה את המשכן והתתקן אצלו. והרי פרשוה שהקדוש ברוך הוא רצה בו, ובחר אותו מכלם למעשה הזה. ונתן לו חכמה ותבונה ודעת, כמו שבארנוה, משום שעמו היה בראשונה השכל הלב, שכתוב (שמות לא) ובלב כל חכם לב נתתי חכמה. משום שהקדוש ברוך הוא לא נתן חכמה אלא למי שיש בו חכמה, ופרשוה החכמים ונתבאר, וכן כמו כן בצלאל. רבי שמעון אמר, בצלאל - שמו גרם לו, ועל חכמתו נקרא כך, וסוד המלה בצלאל - בצל אל.

ברשעים, השם שלהם גורם לרע. בנח כתוב ונח מצא חן בעיני ה'. בער בכור יהודה התהפכו אותיותיו לרע. ע"ר ר"ע. רע בעיני ה'.

אשר שם שמות בארץ - השם גורם לכל לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ (מו, ט): [זוהר ח"א פ' נח (דף טו)]. רבי אלעזר פתח, (תהלים מו) לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ. הפסוק הזה הרי נתבאר, ובארנוהו. אבל לכו חזו, מה זה חזו? כמו שנאמר (ישעיה כא) חזות קשה הגד לי. במעשיו שהקדוש ברוך הוא עושה מתגלה נבואה עליונה לבני אדם. אשר שם שמות - שמות ודאי, שהרי השם גורם לכל.

ברקיע יש שמות קדושים ובארץ יש שמות קדושים

לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ (מו, ט): [זוהר ח"א פ' שמות (דף ה)]. רבי אבא פתח ואמר, (תהלים מו) לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ, אל תקרי שמות אלא שמות. והולך זה בזה, שאמר רבי חייא, כמו ברקיע עשה הקדוש ברוך הוא בארץ. ברקיע יש שמות קדושים, ובארץ יש שמות קדושים.

ודאי הקדוש ברוך הוא התרצה בבצלאל לעבודת המשכן יותר מכל ישראל למה? אמר לו השם גורם

אשר שם שמות בארץ (מו, ט): [זוהר ח"א פ' פקודי (דף רכ"ג)]. רבי יוסי ורבי יצחק

הָאֲרִיץ קִשְׁתַּי יִשְׁבֵּר וְקִצְיָן חֲנִית עֲנָלוֹת יִשְׂרָף בְּאִשׁ: י' הָרָפוּ וְדָעוּ כִּי אֲנֹכִי
 אֱלֹהִים ^{תְּהִלַּת הַיְהוָה} אֲרוֹם בְּגוֹיִם אֲרוֹם בְּאֲרִיץ: יב יְהוָה ^{יְהוָה} צְבָאוֹת עֲמָנוּ מִשָּׁנָב
 לָנוּ אֱלֹהֵי ^{תְהִלַּת הַיְהוָה} יַעֲקֹב סֵלָה:

—== זוהר תהלים ==—

ז' שמות קרא לאדמה - כנגד ז' רקיעים
 דבר אחר, לכו חזו מפעלות אלהים, אמר רבי
 פנחס, מה ראה דוד שאמר מפעלות
 אלהים ולא אמר מפעלות ה' ? אלא בשם של
 אלהים השתכלל מעשה בראשית, וכשברא
 הקדוש ברוך הוא את העולם, היו המים
 הולכים ויוורדים, וכשזרק הארץ למטה, זרק
 אותה בין המים, והיתה טמונה, וקפאה בין
 המים. ועשה הקדוש ברוך הוא אות בתוך אות,
 דרכו וטבעו של עולם שהמים קלילים והארץ
 כבדה, ומי שהוא כבד, יורד למטה, והקליל
 עולה למעלה, אבל הקדוש ברוך הוא, להראות
 אותותיו ומעשיו לבני האדם, הרפין והוריד
 המים שקלילים למטה, והארץ שהיא כבדה,
 העלה למעלה על מה שקליל. זהו מה שכתוב
 (תהלים קלו) לרקע הארץ על המים. כלומר, המים
 שהם קלילים - למטה, והארץ שהיא כבדה -
 למעלה. ועוד, שמבין המים נראתה ויצאה
 היבשה, שאין דרך הארץ להעלות מתוך מים
 יבשה, אלא לחות, וכשהעלה יבשה מבין
 המים, קרא שמה ארץ. זהו שכתוב (בראשית ז)
 ויקרא אלהים ליבשה ארץ. ושנה, ז' שמות
 קרא לה: ארץ, אדמה, גיא, נשיה, ציה, ארקא,
 תבל. גדול שבכלם תבל, שכתוב (תהלים ט) והוא
 ישפט תבל בצדק. זהו שכתוב אשר שם שמות
 בארץ. אמר רבי יצחק, שבעה רקיעים ברא
 הקדוש ברוך הוא, כנגדם ברא שבע ארצות,
 ושנינו, ארץ אחת ממם הוציאו המים, וממנה
 נתהוו שבע ארצות, כפי שאמרנו.

לכו מראש העולם עד סופו ותמצאו את
 מעשי הקב"ה כמעשיו בראש העולם כך
 מעשיו בסוף העולם מביא דירים לעולם

לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות
 בארץ (מ, ט): [זוהר חדש פ' בראשית (דף
 ע"ט)] ויאמר אלהים יקוו המים וגו', רבותינו
 פתחו בפסוק הזה (תהלים מו ט) לכו חזו
 מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ. אמר
 רבי אבא, בא וראה שלא כמדת הקדוש
 ברוך הוא מדת בשר ודם. מדת בשר ודם,
 מעשיו מבלים אותו, אבל הקדוש ברוך הוא
 מבלה את מעשיו. והינו מה שאמרה חנה,
 אין קדוש כה' כי אין בלתך. מהו כי אין
 בלתך? אל תקרי בלתך אלא בלותך. כך הוא
 כתוב, לכו חזו מפעלות אלהים וגו'. אמר
 רבי אבא, מעשי הקדוש ברוך הוא שעשה
 אותם בעולם הזה, דוד המלך היה כבהלה,
 ואמר לכו חזו. בואו היה צריך לו לכתב!
 אלא אמר דוד, כל דירי הארץ שבעולם הזה
 לכו, לכו מראש העולם עד סופו, ותמצאו
 את מעשי הקדוש ברוך הוא. כמעשיו בראש
 העולם, כך מעשיו בסוף העולם. מביא
 דירים לעולם, אם זכו - מושיב אותם ואת
 בניהם ואת בני בניהם עד סוף העולם, לא
 זכו - מחריב אותם מהם, ואותו מקום ואותה
 קריה לא תבנה לעולמים. להראות לבני
 אדם שמקום של רשעים היה אותו מקום,
 והקדוש ברוך הוא עשה בו דין, זהו שכתוב
 אשר שם שמות בארץ.

מז « לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי קִרְחַ מְזֻמּוֹר: בְּכָל הָעַמִּים תִּקְעוּ כַף הַרְיָעוּ לְאֱלֹהִים ^{תִּקְעוּ מִלְּפָנֵי הַיְיָ} בְּקוֹל רִנָּה: ג כִּי יִתְנַזֵּה ^{תִּתְנַזֵּה} עֲלֵיוֹן נֹרָא מֶלֶךְ גְּדוֹל עַל כָּל הָאָרֶץ: ד יִדְבַר עַמִּים תַּחְתִּינוּ וּלְאֱמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ: ה יִבְחַר לָנוּ אֵת נִחְלָתָנוּ אֵת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר אָהַב סִלָּה: ו עָלָה אֱלֹהִים ^{תִּתְנַזֵּה מִלְּפָנֵי הַיְיָ} בְּתַרְוֵעָה יִתְנַזֵּה ^{אֵת הַיְיָ} בְּקוֹל שׁוֹפֵר:

שימוש תהלים

לתשובה

כל העמים תקעו כף וגו' (מז, ב): [שימוש תהלים לפרק מז]. תאמר זה המזמור ז' פעמים ביום ויקבלוך הבריות בסבר פנים יפות.

זוהר תהלים

פֶּאֶשֶׁר הַשְּׁלִיחַ צְבוּר הוּא זְפָאֵי פְּרָאוֹי זְפָאִים
הם הקהל שולחיו שְׁפָל הַדִּינִים נתבטלים
מָהֶם עַל יְדוֹ
עָלָה אֱלֹהִים בְּתַרְוֵעָה ה' בְּקוֹל שׁוֹפֵר:
(פז, ו) [זוהר ח"ג דף יח: (זוהר תורה)] עלה
אלהים בתרועה ה' בקול שופר. אמר רבי
אבא ביום של ראש השנה שהוא יום
הדין, והשרים המקטרגים עומדים על
ישראל לקטרג עליהם, נחוץ לנו תפלות
ובקשות, ונחוץ לנו להראות עבודה
בשופר לעורר שופר העליון, ואנו
מוציאים בקול ההוא רחמים ודין ביחד
הכל כראוי² כמו שהשופר העליון ההוא
הוציא קול שהוא כוללם יחד, ולעורר
רחמים אנו הולכים ולשבר הכח של שרי
הדין שלא ישלטו ביום הזה, וכאשר
נתעורר רחמים אז כל מאורות העליונים
מאירים מצד זה ומצד זה, ובכך (משלי ו)
באור פני מלך חיים. רבי אלעזר אמר ביום
של ראש השנה שבו נידון העולם, שרי

הדין שרי יבבא ויללה כלם נמצאים ביום
ההוא לפני הקב"ה, וכמה שרים מגיני
מלחמה נתעוררים ביום ההוא, וכלם
עומדים תחת כסא כבוד ההוא בשעה
שהעולם נידון, וישראל מתפללים תפלות
ביום ההוא ומבקשים ומתחננים לפניו
ותוקעים בשופר, ובכך הקב"ה מרחם
עליהם ומהפך הדין לרחמים, וכל עליונים
ותחתונים פותחים ואומרים אשרי העם
יודעי תרועה, וע"כ נחוץ ביום ההוא שזה
התוקע יבין עיקר הדבר, ויכוון כונה
הראויה בתרועה ויעשה הדבר בחכמה³
וע"כ כתוב אשרי העם יודעי תרועה, ולא
כתוב תוקעי תרועה, והרי זה נתבאר: (זוהר
ח"ג-דף קמט.) ועל זה מצאנו בספרו של רב
המנונא סבא בענין תפלות של ר"ה שהוא
אומר, התפלות וקול השופר שמוציא
זכאי ההוא שנמצא מן רוחו ומן נפשו בזה
השופר, זה הקול עולה למעלה, וביום
ההוא עומדים ונמצאים המקטרגים

זיו הזוהר

צה. רחמים ודין שמוציא התוקע מפיו זה קול שופר המורכב מן מים אש ורוח, וזה דוגמא לשופר העליון דהיינו בינה שהוציאה הקול זה התפארת שהוא כולל חסד דין ורחמים: צו. ועל זה בא הרמז בגמרא שתקיעת שופר חכמה ולא מלאכה:

ו זְמָרוּ אֱלֹהִים ^{תהי' בעל היסודות} זְמָרוּ וּזְמָרוּ לְמַלְכֵנוּ זְמָרוּ: ח כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים
 זְמָרוּ מִשְׁבִּיל: ט מֶלֶךְ אֱלֹהִים ^{תהי' בעל היסודות} עַל גְּזוּיִם אֱלֹהִים ^{תהי' בעל היסודות} יָשָׁב עַל כַּפָּא
 קָרְשׁוּ: י נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי ^{תהי' בעל היסודות} אֲבָרְהָם כִּי לֵאלֹהִים ^{תהי' בעל היסודות} מָגִנִּי
 אָרֶץ מְאֹד נַעֲלָה:

זוהר תהלים

וגו' (מו, י): [זוהר ח"א פ' לך לך (דף טו:)]
 וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם. מַה כְּתוּב לְמַעֲלָה?
 (בראשית יא) וַיִּמַּת הֶרֶן עַל פְּנֵי תְרַח אֲבִיו
 וגו'. מַה אוֹמֵר כָּאן? אֵלֶּא עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם
 לֹא הָיָה אָדָם שְׁמַת בְּחַיֵּי אֲבִיו פָּרַט לָזָה,
 וּכְשֶׁנֶּזְרַק אַבְרָהָם לָאֵשׁ, נִהְרַג הֶרֶן,
 וּמִשּׁוֹם זֶה יֵצְאוּ מִשָּׁם. [מי הרג את הרוח?
 אלא כיון שהשליכו את אברהם לאור כשדים,
 התגלה עליו הקדוש ברוך הוא והצילו, והיה
 הרוח אחיו עומד שם.] אָמְרוּ הַכַּפְשִׁידִים, בְּשִׁבִיל
 זְכוּתוֹ שֶׁל הֶרֶן נִצּוֹל, מִיָּד יֵצְאָה שְׁלֵהֶבֶת
 שֶׁל אֵשׁ וְשָׂרְפָה אֶת הֶרֶן, זֶהוּ שְׁכַתוּב
 וַיִּמַּת הֶרֶן עַל פְּנֵי תְרַח אֲבִיו, וַיֵּשׁ
 שְׂאוּמְרִים שְׂאִין שׁוֹלְטֵת אֵשׁ בְּזַרְעוֹ שֶׁל
 תְּרַח, אֲכָל נִשְׁלִיף אֶת הֶרֶן לָאֵשׁ, וְאִם לֹא
 יִבְעַר, גִּדַּע וּדְאֵי שְׂאִין שׁוֹלְטֵת הָאֵשׁ
 בְּזַרְעוֹ, מִיָּד הִשְׁלִיכוּ אֶת הֶרֶן לָאֵשׁ
 וְנִשְׂרַף, וְהָיָה תְרַח אֲבִיו עוֹמֵד שָׁם, זֶהוּ
 שְׁכַתוּב וַיִּמַּת הֶרֶן עַל פְּנֵי תְרַח אֲבִיו.
 בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם יָדְעוּ כָּל אֲמָה וְלִשׁוֹן שֶׁלֹּא
 הִצִּיל אֶת אַבְרָהָם אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שֶׁהוּא יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהָיוּ מְבִיאִים אֶת
 בְּנֵיהֶם לְמִשְׁכְּנוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, וְאוּמְרִים
 לוֹ, רָאִינוּ אוֹתָךְ שְׂאֵתָהּ בּוֹטְחַ בְּקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רְבוּן הָעוֹלָם, לְמַד אֶת
 בְּנֵינוּ מִדְרַכְךָ שְׂאֵתָהּ יוֹדַע, וְעַלִּיהֶם אָמַר
 הַכְּתוּב (תהלים מז) נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם
 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם.

למעלה, וכאשר עולה זה קול השופר כלם
 נדחים לפניו ואין יכולים לעמוד, אשרי
 חלקם של הצדיקים שיודעים לכוון לעורר
 את רצון לפני רבונם, ויודעים לתקן
 העולם ביום ההוא בקול השופר, וע"ז
 כתוב אשרי העם יודעי תרועה, יודעי ולא
 תוקעי בלבד, ובעבור זה צריך הקהל ביום
 ההוא לבחור אדם השלם מכל, היודע
 ומבין דרכיו של המלך הקדוש ויודע
 בכבוד המלך שהוא יתפלל עליהם תפלות
 ביום ההוא, ולעורר קול שופר בכל
 העולמות בכונת הלב בחכמה ברצון
 בשלימות, בשביל שיתבטל הדין על ידו
 מן העולם, אוי לאותו הקהל שהשליח
 צבור שלהם לא נמצא כראוי, שהרי
 חטאות הצבור באות להזכר בגללו,
 כמש"כ (ויקרא ד) אם הכהן המשיח יחטא,
 שהוא השליח של כל ישראל, לאשמת
 העם הוא, לפי שהדין שורה עליהם,
 וכאשר השליח צבור הוא זכאי כראוי
 זכאים הם הקהל שולחיו, שכל הדינים
 נתבטלים מהם על ידו:

בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם יָדְעוּ כָּל אֲמָה וְלִשׁוֹן שֶׁלֹּא
 הִצִּיל אֶת אַבְרָהָם אֲלֵא הַקְּב"ה שֶׁהוּא יְחִידוֹ
 שֶׁל עוֹלָם וְהָיוּ מְבִיאִים אֶת בְּנֵיהֶם לְמִשְׁכְּנוֹ
 שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ

נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם

מח א שיר מזמור לבני קרח: ב גדול יתוהוֹהִי וּמְהַלֵּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ

שימוש תהלים

כדי שישונאיך יפחדו ממך

שיר מזמור לבני קרח, גדול ה' ומהולל וגו' (מח, א): [שימוש תהלים לפרק מח]. לעשות שישונאיך יפחדו ממך תהיה רגיל לאמרו עם שם שלו. ושם שלו הוא ז"ך. ז' מן "רעדה אחזתם", ך' מן "כי זה".

זוהר תהלים

בספרו של רב המנונא סבא, שבת זוגו היתה כמוהו ביראת הקדוש ברוך הוא, ומהצד של אשתו נקרא גדול. אף כאן, גדול ה' ומהלל מאד. ובמה הוא גדול? חזר ואמר, בעיר אלהינו הר קדשו. ומשום כך התשבחת הזו בשני. ואם תאמר, למה לא כתוב כי טוב בשני? משום שעתידים להפרד, וסוד הדבר - (בראשית ב) לא טוב היות האדם לבדו. בזמן שהוא לבדו, כתוב לא טוב. ולכן לא כתוב כי טוב בשני.

שיר שהוא כפול שיר שהוא משבח משאר השירים ועל שהוא משבח משאר השירים גדול ה' ומהלל מאד וגו' (מח, ב) [זוהר ח"א פ' אחרי מות (דף נ:)] שיר מזמור לבני קרח גדול ה' ומהלל מאד וגו' (מח, ב) אמר רבי חייא, יום אחד הייתי הולך בדרך ללכת אל רבי שמעון ללמד ממנו פרשת הפסח. פגשתי בהר אחד, וראיתי בקיעים וחורים בסלע אחד ושני אנשים בו. עד שהייתי הולך, שמעתי קול האנשים הללו שהיו אומרים, (תהלים מח) שיר מזמור לבני קרח גדול ה' ומהלל מאד וגו'. מהו שיר מזמור? אלא כך שנו משמו של רבי שמעון, שיר שהוא כפול, שיר שהוא משבח משאר השירים, ועל שהוא משבח

מתי נקרא הקדוש ברוך הוא גדול? בזמן שפנסת ישראל נמצאת עמו

שיר מזמור לבני קרח (מח, א): [זוהר ח"א פ' ויקרא (דף טו)] רבי אבא פתח, (שם מח) שיר מזמור לבני קרח. השיר הזה היא תשבחת מעלה על כל שאר התשבחות שזכו לשבח אותו בני קרח. שיר מזמור - תשבחת על תשבחת, תשבחת שמתחלקת לשתי תשבחות. וזכו בני קרח לשבח את פנסת ישראל. והשבח של פנסת ישראל הם אומרים. ומה הוא? שכתוב (שם) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו. מתי נקרא הקדוש ברוך הוא גדול? בזמן שפנסת ישראל נמצאת עמו. זהו שכתוב בעיר אלהינו, הוא גדול בעיר אלהינו, עם עיר אלהינו. אמר לו רבי יהודה, מה עושה כאן אלהינו? אמר לו, כך זה ודאי, העיר הזו היא יראת אלהינו, (כחה) ותשבחתה של ישראל היא. מה משמע? נשמע שמלך בלי גבירה אינו מלך, ואינו גדול ואינו מהלל. ולכן כל מי שלא נמצא זכר ונזכרה, את כל השבח מסירים ממנו ואינו בכלל של אדם. ולא עוד, אלא שאינו כדאי להתברך. כתוב (איוב א) ויהי האיש ההוא גדול מכל בני קדם. שנינו

הַר קָדְשׁוֹ: ג יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יִרְבְּתִי צִפּוֹן קְרִיַת מְלֶךְ

זוהר תהלים

והתחדש מזלו להוליד, והתגדל על הכל. ועל זה (בראשית כד) וה' ברוך את אברהם בכל, בכ"ל, בכ"ל הזו, בת המלך שנתנה לו. ומהי הברכה? השמן הטוב שיורד על ראשו. זהו שכתוב (תהלים קלג) מה טוב ומה נעים. ודאי. כשמן הטוב, השמן שורה בו ברכה, שהמקום גורם. ועל זה, וה' ברוך את אדני מאד. ויגדל, כמו שכתוב (בראשית יב) ואגדלה. שמך, כמו שכתוב (שיר א) שמן תורק שמך. בא וראה, כשהקדוש ברוך הוא עתיד להרים ימינו על הכל בימות המשיח, כשמן הטוב הזה, מה כתוב? (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סכת דויד הנפלת. היום ההוא איננו יודעים מי הוא! אלא זה היום הראשון, הימין של אברהם שעתיד לעורר להקימה מהעפר.

ועל זה ביום ההוא, היום הראשון של הכל. נאם ה' - זה אברהם, שנאמר עליו נאם ה' מלפני הכל, שכתוב (בראשית כב) כי נשבעתי נאם ה'. וכאן נרמז השם של העתיק, שנשבע בו הזעיר אנפין לאברהם. ועל זה אותו היום (זכריה יד) נקרא לא יום ולא לילה. שבעתיק תלוי, שצריך להוקיר זקנו. ביום ההוא (עמוס ט) אקים את סכת דויד הנפלת. משה ראה את כל אותן הצרות שעתידות לבא לעולם, כשהספה הזו נופלת, שכתוב (ויקרא כו) והפיתי אתכם גם אני, אף אני עמכם בגלות. וכשנשלמו אותם חטאים, מה כתוב? (שם) ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר. סמך את הארץ הקדושה, סכת דוד, לאברהם, להקימה בימין, ושתשוב בשלמות. מי

משאר השירים, פעמים נאמר בו שירה, וכן (שם צב) מזמור שיר ליום השבת. כמו כן שיר השירים אשר לשלמה, שירה למעלה משירה. שיר מזמור, שירה של הקדוש ברוך הוא שמזמרים בני קרח (על) אותם שיושבים על פתח הגיהנם. ומי הם? אחיהם שהם שיושבים בשערי הגיהנם. ועל פן השירה הזאת נאמרת ביום שני. קרבתי אליהם ואמרתי להם: מה עסקיכם במקום הזה? אמרו: סוחרים אנחנו, ושני ימים בשבוע אנו בדלים מהישוב ועוסקים בתורה, כי לא עוזבים אותנו בני אדם כל יום ויום. אמרתי: אשרי חלקכם.

מי שקורא לו אברם פוגם המקום שנקרא עשה ולא תעשה

גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו וגו' (מח, ב): [זוהר ח"א פ' אחרי מות (דף נו:)]
ובא ראה, כשבא אברהם לעולם, מה כתוב בו? (בראשית יב) ואגדלה שמך. מה היא? שהוסיף בו ה"א. והמקום הזה, בו התגדל הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (מח, ב) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. כאשר הקריה הזו הקדושה, שנקראת ה' תחתונה, אהבה קטנה מתדבקת בו, ושורה בתוכה, אז שמן יתגדל על הכל. ובא ראה, כתוב (שם קמה) צדיק ה' בכל דרכיו. משום שבדרגה הזו נתן בים דרך. וחסיד בכל מעשיו, באותה הדרגה, ימין המלך נעשית בעולם. ועל פן אברהם בימין הזה עשה אותו ברעה חדשה,

רַב: ד אֱלֹהִים ^{תקנה בעל חסות} בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נֹדַע לְמִשְׁגָּב: ה כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נֹעְדוּ עִבְרוּ יַחְדָּו: ו הִמָּה רָאוּ בֵּן תִּמְהוּ נִבְחָלוּ נִחְפְּזוּ: ז רַעְדָה אַחֲזֹתֶם שֵׁם חֵיל בַּיּוֹלָדָה: ח בְּרוּחַ קָדִים תִּשְׁפֹּר אֲנִיּוֹת תִּרְשִׁישׁ: ט בְּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ בֶּן רְאִינוּ בְּעִיר יְהוֹאָחָב ^{אֱלֹהֵינוּ} צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ ^{תקנה בעל חסות} אֱלֹהִים ^{תקנה בעל חסות} יִבְנֶנָּה עַד עוֹלָם סֶלָה: י דְּמִינוּ

זוהר תהלים

הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. וּמִי הֵם מַעֲשֵׂי? מִי שֶׁלֹּא תְלוּי בּוֹ מַעֲשֵׂה, מָה עוֹשֶׂה? שֶׁהֲרִי הַמַּעֲשֵׂה תְלוּי לְמַעֲלָה! אֵלֶּא מִי הֵם מַעֲשֵׂי? אֵלּוּ הֵם (שם) לְשׁוֹנֵי עֵט סוֹפֵר מְהִיר. מְשׁוּם שֶׁמִּשְׁבַּחַת בַּחצוֹת הַלֵּילָה לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. שִׁיר יְדִידָת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שִׁיר הַשִּׁירִים. שֶׁמִּשְׁבַּחַת הַגְּבִירָה אֶת הַמֶּלֶךְ. אַף כָּאֵן הַגְּבִירָה מִשְׁבַּחַת אוֹתוֹ.

גְּדוֹלָה ה' וּמְהִלָּה (מח, ב), כְּפִי שֶׁאֲמַרְנוּ. יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ (מח, א), הַתְּשַׁבַּחַת שֶׁל הַזְּנוּג שֶׁלָּהֶם. יִפָּה נוֹף - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה צַדִּיק, מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ, אִזּוּ הִיא שְׂמִיחַת הַכֹּל, וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל מִתְבַּרְכֶּת. אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נֹדַע לְמִשְׁגָּב וּגו' (מח, ד) - אֵלּוּ הֵם נִצְיָח וְהוֹד, שֵׁשׁ הַתְּכַנְסוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרֻכּוֹת, הַתְּכַנְסוֹת שֶׁל שְׂמִיחָה. מִשֵּׁם יוֹצֵאת עַל יְדֵי הַדְּרָגָה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרָאת צַדִּיק, וְשֵׁם הַתְּכַנְסוֹת הַבְּרֻכּוֹת לְבִשָׁם אֶת הָעִיר הַקְּדוֹשָׁה וְלִהְתְּבַרֵךְ מִשֵּׁם. כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נֹעְדוּ - אֵלּוּ כָּל כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֻלָּל אֶחָד, וּלְמִקּוֹם אַחַר הַדְּבָרִים הִלְלוּ עוֹלָם.

מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הִר צִיּוֹן - אוֹתָהּ נִקְדָּה הִיא הַמַּרְאָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם

יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הִר צִיּוֹן וּגו' (מח, א) [זוהר ח"א פ' פקודי (דף רכב:)] פְּתַח וְאָמַר, (תהלים מח) יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ

הִיא בְּרִיתִי? זֶה אֲבָרְהָם, שְׁכָתוֹב (בראשית יז) הִנֵּה בְּרִיתִי אִתְּךָ וְהִייתָ לְאָב הַמּוֹן גּוֹיִם. וּכְשֶׁהַבְּרִית הַזֹּאת, שֶׁהִיא ה' עִמָּךְ, תִּשְׁתַּלֵּם בְּכָל. וְעַל זֶה הָעִירוּ הַחֲבָרִים, מִי שֶׁקּוֹרָא לוֹ אֲבָרְהָם, פּוֹגֵם הַמִּקּוֹם שֶׁנִּקְרָא עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה, מְשׁוּם שֶׁבָּה' הַזֹּאת הַשְּׁתַּלֵּם בְּאֲמוּנָה.

וּכְשֶׁתִּסְתַּלֵּק ה' בְּיָמֵינוּ שֶׁל הָאֵם, הַבַּת תִּקְבַּל מִהָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה אוֹתָהּ הַטּוֹבָה שֶׁלֹּא תִפְסַק לְעוֹלָמִים, וְאִזּוּ עוֹשֶׂה נְקָמוֹת לְשָׂאֵר הָעַמִּים. וְעַל זֶה כְּתוּב (דניאל ב) שֶׁמֶהֱרָה נִגְזְרָת אֲבָן בְּיָדִים. מִהֶהָר - זֶה אֲבָרְהָם, הֶהָר הָעֲלִיּוֹן. נִגְזְרָת אֲבָן - זוֹהִי אֲבָן אַחַת שֶׁעָלֶיהָ שִׁבְעָה עֵינַיִם. וְעוֹשֶׂה דִינִים בְּכָל אֵלּוּ שֶׁהִדְקוּ אֶת בְּנֵיהָ בֵּין הַרְגָלִים, הַדְּקָה אוֹתָם בְּכָל. וְכָתוּב (שם) הִיתָה לְהַר גְּדוֹל וּמִלְאָה אֶת כָּל הָאָרֶץ, מְשׁוּם שֶׁנִּדְבְּקָה בְּיָמֵינוּ, (ישעיה ל) אור הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה. וּבֹא רָאָה, בְּרִאשׁוֹנָה כְּשֶׁבֵּא אֲבָרְהָם לְעוֹלָם, הוֹאֲרָה הַלְּבָנָה וְהִתְחִילָה לְהָאִיר, עַד שֶׁהִשְׁתַּלְּמָה בְּדִרְגָתָהּ בְּיָמֵי שְׁלֹמֹה, שֶׁהִתְגַּדַּל עַל הַכֹּל, שְׁכָתוֹב (מ"א א) וַיִּגְדַּל אֶת כִּסְאוֹ מִכִּסֵּאךָ. וְעַל זֶה (הושע א) וְאֶכְרָה לִי בַחֲמֶשֶׁה עָשָׂר כֶּסֶף, אוֹתָם הַחֲמֶשֶׁה עָשָׂר צַדִּיקִים שֶׁעַד שְׁלֹמֹה. וְעַל זֶה עַל יְדוֹ נִתְּנָה הַתְּשַׁבַּחַת הָעֲלִיּוֹנָה הַזֹּאת, כְּדִי שִׁיתְגַּדַּל בָּהּ. אֲבָל דָּוִד נֶאֱמַר בְּלַחֲשׁ, וְלֹא נִתְּנָה לוֹ רְשׁוֹת לְגִלּוֹת. אָמַר אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמֶלֶךְ וּגו' (מח, ב), לְעוֹרֵר אֶת

אֱלֹהִים ^{תקנה בעל חובלים} חֲסֵדְךָ בְּקֶרֶב חִיבְלֶךָ: י' בְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים ^{תקנה בעל חובלים} בֵּן הַחֵלֶתְךָ עַל
 קִצְוֵי אֶרֶץ צֶדֶק מְלֵאָה יִמְיָנְךָ: יב וְשִׁמַּח הַר צִיּוֹן תִּגְלָנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן
 מִשְׁפָּטֶיךָ: יג סִבּוּ צִיּוֹן וְהִקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדְּלֶיהָ: יד שִׁיתוּ לְבָבָם לַחִילָה פִּסְגוּ
 אַרְבָּנוֹתֶיהָ לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: טו בִּי זֶה אֱלֹהִים ^{תקנה בעל חובלים} אֱלֹהֵינוּ ^{תקנה בעל חובלים}
 עוֹלָם וָעֶד הוּא יִנְהַגְנוּ עַל מוֹת:

זוהר תהלים

וגסות העפר יותר מכלם, וסביב זה עומדים מי האוקינוס שסובב כל העולם. נמצא שאותה נקדה עומדת במרכז, וכל הגונים של ההתפשטות של העולם סביבה.

התפשטות ראשונה הוא בית המקדש, וכל אותם היכלות ועזרות, וכל אותו תקון שלו וירושלים, וכל העיר מהחומות ופנימה. התפשטות שניה - כל ארץ ישראל שהתקדשה בקדשה. התפשטות שלישית הוא כל שאר הארץ, מקום בית מושב שאר העמים, וים האוקינוס שסובב הכל. והרי פרשוק שסוד זה גוני העין שסובבים אותה נקדה של מרכז העין, שהוא מראה של כל העין, כמו שאותה נקדת המרכז שאמרנו שהיא מראה של הכל, ושם עומד בית קדש הקדשים וארון וכפרת שהם המראה של הכל. נמצא שאותה נקדה היא המראה של כל העולם. ועל זה כתוב יפה נוף מושל כל הארץ הר ציון וגו'. יפה - יפה אותו המראה ושמחת הכל. נוף - נוף האילן, שהוא היפי של הכל.

הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב. בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, זרק אבן אחת נכבדה מתחת כסא כבודו ושקע אותה עד התהום, וראש אחד של אותה אבן נעוץ בתוך התהומות, וראש אחר למעלה, ואותו הראש האחר העליון הוא נקדה אחת (עליונה) שעומדת במרכז העולם, ומשם התפשט העולם לימין ולשמאל ולכל הצדדים, והתקיים באותה נקדת המרכז, ואותה אבן נקראת אבן השתיה, שממנה נשתל העולם לכל הצדדים. עוד שתי"ה - שת י"ה. הקדוש ברוך הוא שם אותה להיות יסוד העולם והשתלת הכל. בשלשה גונים התפשטה הארץ סביב אותה נקדה. התפשטות ראשונה סביב אותה נקדה, כל צחות וזכות הארץ שם הם עומדים, ושם הם. וזו עומדת למעלה על כל הארץ סביב אותה נקדה. התפשטות שניה סביב אותה התפשטות ראשונה, אין שם צחות וזכות כאותה ראשונה, אבל הוא דק וצח בצחות של העפר יותר מכל שאר עפר אחר. התפשטות שלישית היא חשך

ט לחדוש

ממ א לְמַנְצַח לְבַנֵי קִרַח מְזֻמֹּר: ב שִׁמְעוּ זֹאת כָּל הָעַמִּים הָאֵינִי כָּל יִשְׁבֵי
 חֶלְדָּ: ג גַּם בְּנֵי אָדָם גַּם בְּנֵי אִישׁ יַחַד עֲשִׂיר וְאַבְיִן: ד פִּי יִדְבֵר חֲכָמוֹת
 וְהַגִּית לְבִי תְבוּנוֹת: ה אִטָּה לְמִשְׁלֵ אֲוֵנִי אֶפְתַּח בְּכַנּוֹר חִידָתִי: ו לָמָּה אֵירָא
 שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים

לקדחת

לבני קרח מזמור וגו' (מט, א): [שימוש תהלים לפרק מט]. לקדחת כתוב אותו עם שם שלו ותלהו עליו. ושם שלו הוא שד"י. ש' מן "שמעו, ד' מן "אדם, י' מן ק' "עקבי בחלוף אי"ק. וטוב לכתוב ג"כ עמו (מזמור לאסף) הבא אחריו עד "הוא סלה.

זוהר תהלים

שלשה מפחדים ואינם יודעים כוונה מפחדים
 למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני. (מט, א)
 1: [זוהר ח"א (דף קצח). זוהר תורה] פתח רבי אלעזר ואמר, בוא וראה שלשה הם שמפחדים ואין יודעים ממה מפחדים וזה נתבאר אבל יש מי שמפחד ויודע ממה הוא מפחד, וזה הוא מפני אותן חטאים שלא ידע שהם חטאים ולא נזהר בהם, ולכך הוא מפחד מימי רע, איזה הם ימי רע, אלו הם הימים שהם נועדים ומחוברים ברע ההוא, והוא יצה"ר שנקרא רע, ויש לו ימים יודעים שניתנה לו רשות בעולם להסטיין לכל אותן שמטמאים דרכיהם, כי מי שבא להטמא מטמאים לו, ואלו הם שנקראים ימי רע, והם ממונים על אותן החטאים שאנשים דשים אותם בעקבותיהם. ולפיכך כל מי שהוא חוטא באותן החטאים שדש אותן ברגליו אינו יודע בהם, והוא מפחד תמיד, דוד המלך היה נשמר תמיד מחטאים האלה, וכאשר היה יוצא למלחמה היה מפשפש בהם, וע"כ לא נתירא להתגיר

עמהם מלחמה, ובוא וראה ד' מכלים היו, מה ששאל זה לא שאל זה, דוד אמר ארדף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם, מפני מה, מפני שהיה נשמר מאלו החטאים, ולא נתן מקום לאויביו לשלוט, וע"כ ביקש לרדוף אחריהם תמיד, ולא רדפו הם אחריו לתבוע על חטאיו שיפול בידיהם, אסא היה מפחד יותר, אע"פ שהיה מפשפש בחטאיו, אבל לא כדוד המלך, הוא ביקש לרדוף אחריהם ולא ילחם עמהם, אלא שהקב"ה יהרגם, וכך היה שכתוב (ד"ה ב' יד) וירדפם אסא והעם אשר עמו וגו', וכתוב ויגף ה' את הכושים לפני אסא ולפני יהודה וינסו הכושים, דוד מה כתוב בו (שמואל א' ל') ויכם דוד מהנשף ועד הערב למחרתם, אבל אסא הוא היה רודף והקב"ה הורגם, יהושפט מלך יהודה כמו כן היה מבקש ואומר, אני אין ביכולתי לרדוף ולא להרוג, אלא אני אזמר ואתה תהרגם, לפי שהוא לא היה מפשפש כל כך כאסא, והקב"ה עשה לו כן, שכתוב (ד"ה ב' כ) ובעת החלו ברנה ותפלה נתן ה' מארבים על בני עמון מואב

בִּימֵי רַע עֶזְרָא עֲקָבִי יִסּוּבֵנִי: ז הַבְּמִתִּים עַל חֵילָם וּבָרַב עֲשָׂרָם יִתְחַלְּלוּ: ח אַח
 לֹא פָדָה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא יִתֵּן לְאֱלֹהִים תְּהִי עֵלְיָהֶם כְּפָרוֹ: ט וַיִּקַּר פְּדִיּוֹן נַפְשָׁם וַחֲדָל
 לְעוֹלָם: י וַיְחִי עוֹד לְנֶצַח לֹא יִרְאֶה תְּשַׁחֵת: יא כִּי יִרְאֶה חֲכָמוֹם יְמוּתוֹ יַחַד
 כְּסִיל וְכַעַר יֵאבְדוּ וְעֵזְבוּ לְאַחֲרֵים חֵילָם: יב כִּרְפָם כְּתִימוֹ לְעוֹלָם מִשְׁבַּנְתָּם
 לְדֹר וָדֹר קָרְאוּ בְּשִׁמוֹתָם עָלֵי אֲדָמוֹת: יג וְאָדָם בִּיקַר בַּל יִלִּין נִמְשָׁל בְּבַהֲמוֹת
 נְדָמוֹ: יד זֶה דְרָכָם כְּסֵל לָמוֹ וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֵלָה: טו כִּצְאוֹן לְשִׁאוֹל
 שְׁתוֹ מוֹת יִרְעֵם וַיִּרְדּוּ בָם יִשְׁרִים לִבְקָר (צִירִים) וְצוֹרֵם לְבַלּוֹת שִׁאוֹל מִזֶּבֶל לֹא:
 טז אַךְ אֱלֹהִים תְּהִי עֵלְיָהֶם יִפְדֶּה נַפְשֵׁי מִיַּד שִׁאוֹל כִּי יִקְחֵנִי סֵלָה: יז אֵל תִּירָא כִּי
 יַעֲשֶׂר אִישׁ כִּי יִרְפֶּה כְּבוֹד בֵּיתוֹ: יח כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח הַבַּל לֹא יִרְדּוּ אַחֲרָיו
 כְּבוֹדוֹ: יט כִּי נַפְשׁוֹ כְּחַיִּיו יִכְרֹךְ וַיִּזְדַּךְ כִּי תִיטִיב לָךְ: כ תִּבּוֹא עַד דֹּר אֲבוֹתָיו
 עַד נֶצַח לֹא יִרְאוּ אוֹר: כא אָדָם בִּיקַר וְלֹא יִבִּין נִמְשָׁל בְּבַהֲמוֹת נְדָמוֹ:

————— ❦ ————— זוהר תהלים ————— ❦ —————

עקבי, זה סוד מסודות האמונה, שנאמר
 (בראשית כה) וידו אוחזת בעקב עשו, זה הוא
 עקב שהוא ואותן העקבים שמסתכלים
 תמיד באותן החטאים שהאדם דש בהם
 בעקביו. זכאים הם הצדיקים שיודעים
 להשמר מחטאים והם מפשפים תמיד
 במעשיהם, למען לא ימצא מקטרג בעולם
 הזה, ולא יסטיין עליהם לעולם הבא,
 שהרי מתקנת להם דרכים ונתיבות ללכת
 בהם, שכתוב (משלי א) דרכיה דרכי נעם וכל
 נתיבותיה שלום.

אדם ביקר כל ילין נמשל כבהמות נדמו.

(מט, כא): [זוהר ח"ג (דף קמג): זוהר תורה]

למדנו מי שנקרא אדם והנשמה יצאה
 ממנו וימת, אסור להלינו בבית לעשות לו
 לינה על הארץ, משום הכבוד של זה הגוף
 שלא יתראה בו בזיון, שכתוב אדם ביקר
 כל ילין, אדם שהוא יקר מכל היקרים כל
 ילין, מה הטעם, לפי שאם יעשו כך נמשל

והר שעיר הבאים ליהודה וינגפו, חזקיה
 מלך יהודה כמו כן היה מבקש ואומר, אני
 אין ביכולתי לא לזמר ולא לרדוף ולא
 להתגיר מלחמה, לפי שנתירא מאותן
 החטאים שאמרת, מה כתוב (מלכים ב ט)
 ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ה' ויך
 במנחה אשור מאה ושמונים וחמשה אלף
 וישכימו בבקר והנה כלם פגרים מתי,
 חזקיה היה יושב בביתו שוכב במטתו
 והקב"ה הרג אותם, ומה צדיקים אלה היו
 מפחדים מאותן החטאים, שאר בני
 העולם על אחת כמה וכמה, לפיכך
 צריכים האנשים להשמר מאותן החטאים
 ולפשפש אחריהם כמו שאמרנו, בשביל
 שלא ישלטו עליו אותן ימי רע שאין
 מרחמים עליו. ולפיכך אמר דוד למה
 אירא בימי רע, יראתי לא כתוב אלא
 אירא, שאין לי להתירא מאותן ימי רע
 כמו שאמרנו, עון עקבי יסובני, איזה

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

בלי רוח עושה פגם בהגוף של העולם, שהרי מפני זה אין עושים לינה בארץ הקדושה בהמקום שצדק ילין בה, לפי שזה הגוף הנכבד נקרא דמות המלך, ואם עושה בו לינה הרי נמשל לבהמה, זש"כ נמשל כבהמות נדמו.

כבהמות נדמו, מה כהמות לא היו בכלל של אדם, מפני שלא נראה בהן רוח קדוש, אף כל גוף בלי רוח נמשל כבהמות, וזה הגוף שהוא כבוד של הכל אין להראות בו בזיון, ולמדנו בספר הצנועים כל מי שעושה לינה לזה הגוף הקדוש כשהוא

א מזמור לאסף אל אלהים יהוה יתוואני דבר ויקרא ארץ מזמור

שימוש תהלים

להציל מלסטים

אל אלקים ה' דבר וגו' (נ, א): [שימוש תהלים לפרק נ]. שם שלו הוא ח"י. להנצל מן האויבים ומהלסטים. וטוב לישא עליו בשעת סכנה.

זוהר תהלים

שלימות הכל שלימות האבות הקדושים כולם הם קיימים במדרגה אחת מהן שנקראת צדיק יסוד עולם

מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא

ארץ וגו' (נ, א): [זוהר ח"ג (דף טה): זוהר תורה] למדנו שאמר רבי יהודה אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ, שלימות הכל שלימות האבות הקדושים דבר ויקרא ארץ להמצא בכנסת ישראל בשלימות בשמחה, ומאיזה מקום הוא נמצא עמה, חזר ואמר מציון מכלל יופי אלהים הופיע צ"ל למדנו כאשר רצה הקב"ה לברוא עולם התחתון, עשה הכל כדמיון שלמעלה, עשה ירושלים באמצע כל הארץ, מקום אחד שנקרא ציון עליה, וממקום הזה נתברכה, ובמקום הזה של ציון התחיל העולם להבנות וממנו נבנה, זש"כ אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ מזמור שמש עד מבואו, ומאיזה מקום, מציון מכלל יופי אלהים הופיע צ"ל כלומר מציון שהוא שלימות היופי של העולם אלהים הופיע, ובוא וראה לא נתברכה ירושלים אלא מציון וציון מלמעלה, והכל אחד באחד נתקשר.

מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא

ארץ וגו' (נ, א): [זוהר ח"א (דף קפג): זוהר תורה] עוד אמר רבי יהודה בוא וראה כאשר ברא הקב"ה את העולם התקין לו ז' עמודים על מה להתקיים, וכל העמודים קיימים בעמוד אחד המיוחד וזה נתבאר שכתוב (משלי ט) חכמות בנתה ביתה חצבה עמודיה שבעה, ואלה כלם הם קיימים במדרגה אחת מהן שנקראת צדיק יסוד עולם, והעולם כאשר נברא ממקום ההוא נברא, שהוא יסוד העולם ותיקון העולם, שהוא נקודה המיוחדת של העולם ואמצעות הכל, ואיזה הוא, ציון, שכתוב מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבואו, ומאיזה מקום, מציון, שכתוב מציון מכלל יופי אלהים הופיע, מהמקום ההוא שהוא צד היסוד של האמונה השלימה כראוי, וציון הוא כח התקיפות והנקודה של כל

זיו הזהר

השם אלהים דהיינו מלכות בא אליה מציון דהיינו היסוד: ק. ז' סמכין אלו ז' הספירות של ז' ימי הבנין, וכלן מקושרות בחד סמכא יחידאי זה היסוד:

צז. פי' שלימות הכל הוא כאשר ג' האבות חסד גבורה תפארת משפיעים להמלכות שנקראת ארץ: צח. ציון זה ספירת היסוד שממנו ועל ידו תבא השפע להמלכות: צט. פי' שהופעת והארת

זוהר תהלים

אלהים, בתפלת ערבית תעלה בהשם
שנקרא הויהקד וסוד הדבר אל אלהים ה'
דבר ויקרא ארץ.

אֶלְךָ וְחַמֵּשׁ מְאוֹת וְחַמֵּשִׁים רְבּוּא בְעֵלְי
שִׁירָה מְזַמְרִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁמְאִיר
הַיּוֹם

מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה אֵל אֱלֹהִים ה' דָּבָר וַיִּקְרָא
אַרְצָן מְמֹזְרָה שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ (ג, ט)

[זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ט"ו:)] וַיִּצְא אֶל
הַמְּזַבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' וְכִפֵּר עָלָיו. רַבִּי
יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים ג) מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה
אֵל אֱלֹהִים ה' דָּבָר וַיִּקְרָא אַרְצָן מְמֹזְרָה
שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ. לְמַדְנֵנו, אֶלְךָ וְחַמֵּשׁ מְאוֹת
וְחַמֵּשִׁים רְבּוּא בְעֵלְי שִׁירָה מְזַמְרִים
לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁמְאִיר הַיּוֹם. וְאֶלְךָ
וְחַמֵּשׁ מְאוֹת וְאַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה בְּצִהָרִים.
וְאֶלְךָ וְחַמֵּשׁ מְאוֹת וְתִשְׁעִים אֶלְךָ רְבּוּא
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁנֵקְרָאת בֵּין הָעֶרְבִים.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּשִׁמְאִיר הַיּוֹם, כָּל אוֹתָם
בְּעֵלְי יִכָּבֵה מְשִׁבְחִים בְּדַבְרֵי

תְּשִׁבְחוֹת כְּנֶגֶד הַבְּקָר הַזֶּה. (כשמתעורר)
שְׁכִשְׁמֵתְעוֹרֵר הַבְּקָר הַזֶּה, כְּלֵם מִתְּבַשְׂמִים,
וְהַדִּין שׁוֹכֵף, וְאוֹמְרִים תְּשִׁבְחוֹת. זֶהוּ
שְׁכִתוּב (איוב לט) בְּרֵן יָחַד כִּכְבִּי בְקָר וַיִּרְעֵנו
כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. וְאוֹתוֹ זָמַן (אמונה) שְׁמִתָּה
וּבְרָכוֹת נִמְצְאוּ בְּעוֹלָם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְעִיר אֶת אֲבָרְהָם לְהַחְיֹתוֹ,
וּמִשְׁתַּעֲשַׁע עִמּוֹ וּמְשַׁלְּטוֹ בְּעוֹלָם. וּמִנֵּן
לָנוּ שֶׁהַבְּקָר הַזֶּה הוּא שֶׁל אֲבָרְהָם? שְׁכִתוּב

העולם, וממקום ההוא נתיסד כל העולם
ונעשה, ומתוכו כל העולם ניזון, לפי
ששתי מדרגות הן והן אחד, הן ציון
ירושלים^{קא} זו דין וזה רחמים ושניהן
אחד, מכאן דין ומכאן רחמים.

באותה שעה נודמנים האבות עם השכינה
ומקדימים לספר עמה ולהתחבר עמה

מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה אֵל אֱלֹהִים י"ו דָּבָר וַיִּקְרָא
אַרְצָן וְגו'. (ג, ט): [זוהר ח"ג (דף ט"ו:).]

[זוהר תורה תורה] אמר רבי שמעון למדנו
כאשר מתנוצץ הבקר והשכינה באה לקבל
פני המלך לספר עמו, באותה שעה
נודמנים האבות עם השכינה ומקדימים
לספר עמה ולהתחבר עמה, והקב"ה
מדבר אליה עמה^{קא} והוא קורא לה
לפרוס עליה כנפיו, זש"כ מזמור לאסף
אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ וגו', אל, זה
אור החכמה ונקרא חסד^{קא} אלהים זו
גבורה, הוי"ה זה שלימות הכל רחמים,
ולכך דבר ויקרא ארץ וגו'.

בתפלת מנחה תעלה בהשם שנקרא
אלהים

מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה אֵל אֱלֹהִים וְגו'. (ג, ט): [זוהר,

תיקוני זוהר כ', כא (דף ט"ו:). זוהר תורה]

זכאי הוא מי שמעלה לה [להשכינה]
בתפלתו אצל בעלה, בתפלת
שחרית תעלה בהשם שנקרא אל הגדול
ודאי, בתפלת מנחה תעלה בהשם שנקרא

זיו זוהר

גבורה תפארת והיינו האבות: קג. חסד הוא ענף
החכמה: קד. זה שאמר שהתפלות תקנו האבות:

קא. ציון יסוד רחמים, ירושלים מלכות דין: קב. פי'
שהקב"ה מדבר וקורא אל השכינה באמצעות חסד

זוהר תהלים

תשכחות על כל אותם אֶלֶף וחמש מאות
 וחמשים רבוא, מתמנה עליהם ממנה
 אחד, ושמו הימן, כנגד שלמטה, ותחת
 ידו שרים ממנים עליהם לתקן שיר.
 באותה שעה שמתעורר זמן של בין
 הערבים ומזמרים כל אותם אֶלֶף וחמש
 מאות ותשעים אֶלֶף רבוא בעלי היללה,
 מתמנה עליהם ממנה אחד, ושמו ידותון,
 כנגד שלמטה, ותחת ידו ממנים עליהם
 שרים לתקן אותו הזמר, כמו שנאמר (שם
 כה) זמיר עריצים.

באותה שעה שמגיע היללה, מתעוררים
 כל אותם שמחוץ לפרכת, ואז
 הכל שוכך, ופתח לא נמצא, והדינים
 שלמטה מתעוררים, כלם מתמנים כאחד
 אלה על אלה, עד שנחלק היללה. אחר
 שנחלק היללה וכלם מתפנסים, מתמנה
 עליהם ממנה אחד ומכנס את כל המחנות,
 כמו שנאמר (במדבר י) מאסף לכל המחנות
 וגו', ושמו אסף, כנגד שלמטה, ותחת ידו
 כל אותם שרים ממנים ומבשרים תהלות.
 עד שבא הבקר. כיון שבא הבקר, קם אותו
 נער ויניק משדי אמו לטהר אותם, ונכנס
 לשמש. כשמתעורר הבקר, אז היא עת
 רצון שמדברת הגבירה עם המלך, והמלך
 מושך ממנו חוט אחד של ברכות ופורס
 על הגבירה ועל אותם שמזדוגים עמה. מי
 הם שמזדוגים עמה? אותם שמשתדלים
 בתורה בלילה, כשנחלק. רבי שמעון אמר,
 אשרי חלקו של מי שבא עם הגבירה
 בשעה שבאה לקבל את פני המלך לדבר
 עמה, ונמצא עמה, בשעה שהמלך מושיט
 את ימינו לקבל את הגבירה. זהו שכתוב

(בראשית יט) וישכם אברהם בבקר. באותו
 זמן של בין הערבים, כל אותם אֶלֶף וחמש
 מאות ותשעים אֶלֶף רבוא בעלי היללה
 נקראים, ומזמרים באותה שעה, והקטטה
 שורה בעולם. ואותה שעה ההתעוררות
 שמעיר הקדוש ברוך הוא את יצחק,
 ועומד ודן את הרשעים שעוברים על דברי
 התורה, ושבעה נהרות אש זורמים
 ויוצאים וחלים על ראשי הרשעים,
 ושלחות גחלים של אש מתעוררות
 ממעלה למטה. ואז שב אברהם למקומו,
 כמו שנאמר ואברהם שב למקומו. והיום
 פונה, ורשעי הגיהנם צוחים ואומרים:
 (ירמיהו ו) אוי לנו כי פנה היום פי ינטו צללי
 ערב. ואותה שעה צריך אדם להזהר
 בתפלת המנחה.

בזמן שמגיע היללה, אותם אֶלֶף וחמש
 מאות וארבעים ושמנה נקראים
 מחוץ לפרכת ואומרים שירה. אז
 מתעוררים הדינים שלמטה, והולכים
 ומשוטטים בעולם, ואלה אומרים שירה
 עד שנחלק היללה משמרת וחצי. אחר
 שנחלק היללה, מזדמנים כל האחרים
 כאחד ואומרים תהלות, כמו שנאמר (ישעיה
 ט) ותהלות ה' יבשרו. רבי יהודה אמר,
 כשנמצא רצון בבקר, תהלות ה' מבשרים.
 רבי יוסי אמר, אחר שרוח הצפון
 התעוררה בחדות היללה והלכה לה,
 מבשרים תהלות עד שיבא הבקר,
 ומתעורר הבקר הזה, ואז שמחה וברכות
 נמצאים בעולם. למדנו, אמר רבי אבא,
 כלם כף, ומעל כלם שלשה שרים. באותה
 שעה שמתעורר הבקר הזה ומעוררים

— זהו זוהר תהלים —

ידעתי, שבמקום שיש דין יש רחמים, ולפעמים במקום שיש רחמים יש דין. אמר לו, בא וראה שככה זה, יהו"ה בכל מקום רחמים. ובשעה שמהפכים הרשעים רחמים לדין, אז כתוב יהו"ה, וקוראים אותו אלהים. אבל בא ראה סוד הדבר, שלש דרגות הן, וכל דרגה ודרגה לבדה, ואף על גב שהכל אחד ומקשרים באחד, ולא נפרדים זה מזה. בא ראה, כל הנטיעות וכל המאורות (שמטלהים) כלם מאירים ומתלהטים ונשקים ומתברכים מאותו נהר ששופע ויוצא שהכל כלול בו, ובו כלל הכל. והנהר הזה נקרא א"ם לגן ומעל לגן, משום שעדן משתתף עמה ולא נפרד ממנה. ומשום כך כל המענינות יוצאים ושופעים ונשקים לכל עבר ופותחים בה פתחים, ועל כן רחמים נמצאים ממנה, ורחמים פתוחים בה. ומשום שקוראים לה אם, נקבה גבורה, ודין יוצא ממנה. נקראת רחמים לבדה, הרי מצדיה מתעוררים דינים, ומשום כך כתוב ברחמים ונקוד בדין. האותיות ברחמים, ונשפע דין מצדה, כמו כן יהו"ה, הנה דרגה אחת.

דרגה שניה - מצד הראשונה הזו יוצאת ומתעוררת דרגה אחרת שנקראת גבורה, וזה נקרא אלהים באותיות הללו ממש. והראשית (אחת) היא מזעיר אנפין, ובו נאחזה. ומשום שנאחזה (זה) בזה כתוב ה' האלהים, כי ה' הוא האלהים, באלו האותיות, והוא אחד, וזוהי דרגה שניה. דרגה שלישית - צדק. כתר אחרון, הרי בית דין של המלך. ולמדנו אדנ"י כך

(תהלים קלט) אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים. מי אחרית הים? אותה שעה אחרית של אותו ים היא. שכשנחלק, היתה ראשית, והיה דין, ועכשו האחרית הוא שלה, שמסתלקים דיניה, ונכנסת לכנפי המלך היא וכל אותם שמזדווגים עמה. זהו שכתוב אשכנה באחרית ים.

ולמדנו, כל אותם שמשתדלים בתורה בשעה שנחלק הלילה, משתתפים עם השכינה. וכשבא הבקר והגבירה מתחברת עם המלך, הוא נמצא עמה עם המלך, והמלך פורס על כלם את כנפיו. זהו שכתוב (שם מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי וגו'. למדנו, באותה שעה האכות מזדמנים עם הגבירה, ומקדימים לדבר עמה ולהתחבר עמה, והקדוש ברוך הוא מדבר עמה עליהם, והוא קורא לה לפרס עליה את כנפיו. זהו שכתוב (שם ג) מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ וגו'. אל - זה אור התכמה, ונקרא חסד. אלהים - זו גבורה. יהוה - זו שלמות הכל, רחמים. ועל זה - דבר ויקרא ארץ וגו'. רבי אלעזר היה יושב לפני רבי שמעון אביו. אמר לו, הרי שנינו אלהים בכל מקום הוא דין. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. יש מקום שנקרא אלהים, כמו אדנ"י יהו"ה. למה נקרא אלהים, והרי אותיות הרחמים הן בכל מקום?

אמר לו, כך זה כתוב במקרא, שכתוב (דברים ה) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים, וכתוב (מלכים א יח) ה' הוא האלהים. אמר לו, דבר זה

—== תהלים —==

כְּתוּב וְכִּי נִקְרָא, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת
בְּשֵׁם הַזֶּה, וְהַשֵּׁם הַזֶּה בְּמָקוֹם הַזֶּה נִשְׁלָם,
וְאֵלּוּ הֵן שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת שְׁנִקְרָאוֹת בְּשִׁמּוֹת
הַדִּין, וְהַכֹּל נִקְשָׁר אֶחָד עִם אֶחָד בְּלִי פְרוּד,
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. אָמַר לוֹ, אִם נוֹחַ לִפְנֵי אָבָא,
הָרִי שְׁמַעְתִּי עַל זֶה, שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ג) אֶהְיֶה
אֲשֶׁר אֶהְיֶה, וְלֹא עוֹמֵד בּוֹ. אָמַר לוֹ, אֲלַעְזֹר
בְּנִי, הָרִי פְרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים, וְעַכְשָׁו בְּדַבֵּר
אֶחָד הַכֹּל נִקְשָׁר. וְסוּד הַדְּבָר כִּי הוּא.
אֶהְיֶה, זֶה כָּלֵל שֶׁל הַכֹּל. שֶׁכְּשֶׁבִילִים
סְתוּמִים וְלֹא מִתְפָּרְשִׁים, וּכְלולִים בְּמָקוֹם
אֶחָד, אִזּוֹ נִקְרָא אֶהְיֶה, הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל,
סְתוּם וְלֹא נִגְלָה.

אֶחָד שֶׁהַכֹּל יֵצֵא וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד הַתִּתְקַן
בְּמָקוֹמוֹ, עֵזֵב אֶת הַכֹּל וְאָמַר
יְהוָה. זֶה פֶּרֶט, וְזֶה הַקִּיּוּם. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה
יֵדַע מִשֶּׁהָ אֶת סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַנִּסְתָּר
וְהַנִּגְלָה, וְנִדְבֵק בָּמָה שְׁלֹא נִדְבֵקוּ שְׂאָר
בְּנֵי הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ. בָּא רַבִּי אֲלַעְזֹר
וְנִשֵּׁק יָדוֹ.

אֶחָד שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ רֵאשִׁית וְאוֹתוֹ נִהַר
עֵבֶר לְמִשְׁךְ אֶת הַכֹּל, אִזּוֹ נִקְרָא
אֲשֶׁר אֶהְיֶה. כְּלוֹמַר, עַל פֶּן אֶהְיֶה, אֶהְיֶה
מִזְמַן לְהַמְשִׁיךְ וּלְהוֹלִיד הַכֹּל. אֶהְיֶה -
כְּלוֹמַר, עַכְשָׁו אֲנִי הוּא הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל,
הַכָּלֵל שֶׁל כָּל פֶּרֶט. אֲשֶׁר אֶהְיֶה -
שֶׁהַתְּעַבְרָה הָאֵם, וְעַתִּידָהּ לְהוֹצִיא אֶת כָּל
הַפֶּרֶטִים וּלְגַלוֹת אֶת הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן. אֶחָד
כִּי רָצָה מִשֶּׁהָ לְדַעַת מֵהוּ פֶּרֶט הַדְּבָר, עַד
שֶׁפֶּרַשׁ וְאָמַר אֶהְיֶה (יְהוּה) - זֶהוּ פֶּרֶט. וְכֵאֵן
לֹא כְּתוּב אֲשֶׁר אֶהְיֶה. וּמִצְאָתִי בְּסִפְרוֹ שֶׁל
שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר - בְּקִשְׁרֵי שֶׁל עֲדוֹן
הַמִּמְשָׁלָה נִמְצְאָת בַּחֲבָרוֹתָא עֲלִיּוֹנָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִי אֲשֶׁרֹנִי בְּנוֹת,
אֶהְיֶה עַתִּידָהּ לְהוֹלִיד. בֹּא וְרֵאָה אֵיךְ יוֹרֵד
מִדְּרָגָה לְדְרָגָה לְהוֹדִיעַ אֶת סוּד הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ (לְהִרְאוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא) לְמִשְׁהָ.
בְּרֵאשׁוֹנָה אֶהְיֶה, הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל, הַנִּסְתָּר
שֶׁלֹּא הַתְּגַלָּה כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁאַרְנוֹ. וְסִימָן -
(מִשְׁלֵי ח) וְאֶהְיֶה אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְגוֹ', וְכְתוּב

אֲשֶׁר אֶהְיֶה, כְּלוֹמַר, עַל פֶּן אֶהְיֶה, אֶהְיֶה
מִזְמַן לְהַמְשִׁיךְ וּלְהוֹלִיד הַכֹּל. אֶהְיֶה -
כְּלוֹמַר, עַכְשָׁו אֲנִי הוּא הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל,
הַכָּלֵל שֶׁל כָּל פֶּרֶט. אֲשֶׁר אֶהְיֶה -
שֶׁהַתְּעַבְרָה הָאֵם, וְעַתִּידָהּ לְהוֹצִיא אֶת כָּל
הַפֶּרֶטִים וּלְגַלוֹת אֶת הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן. אֶחָד
כִּי רָצָה מִשֶּׁהָ לְדַעַת מֵהוּ פֶּרֶט הַדְּבָר, עַד
שֶׁפֶּרַשׁ וְאָמַר אֶהְיֶה (יְהוּה) - זֶהוּ פֶּרֶט. וְכֵאֵן
לֹא כְּתוּב אֲשֶׁר אֶהְיֶה. וּמִצְאָתִי בְּסִפְרוֹ שֶׁל
שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר - בְּקִשְׁרֵי שֶׁל עֲדוֹן
הַמִּמְשָׁלָה נִמְצְאָת בַּחֲבָרוֹתָא עֲלִיּוֹנָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִי אֲשֶׁרֹנִי בְּנוֹת,
אֶהְיֶה עַתִּידָהּ לְהוֹלִיד. בֹּא וְרֵאָה אֵיךְ יוֹרֵד
מִדְּרָגָה לְדְרָגָה לְהוֹדִיעַ אֶת סוּד הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ (לְהִרְאוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא) לְמִשְׁהָ.
בְּרֵאשׁוֹנָה אֶהְיֶה, הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל, הַנִּסְתָּר
שֶׁלֹּא הַתְּגַלָּה כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁאַרְנוֹ. וְסִימָן -
(מִשְׁלֵי ח) וְאֶהְיֶה אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְגוֹ', וְכְתוּב

שָׁמַשׁ עַד מְבֹאוֹ: ב מְצִיּוֹן מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ: ג יְבֹא אֱלֹהֵינוּ
 וְאֵל יַחֲרֹשׁ אֵשׁ לְפָנָיו תֹּאכַל וְסִבִּיבָיו נִשְׁעָרָה מְאֹד: ד יִקְרָא אֵל הַשָּׁמַיִם מֵעַל
 וְאֵל הָאָרֶץ לְדִין עַמּוֹ: ה אִסְפוּ לִי חֲסִידֵי בְרִיתִי בְרִיתִי עָלַי זָבַח: ו וַיִּגִּדּוּ שָׁמַיִם
 צְדָקָן בְּי אֱלֹהִים שִׁפְטָה הוּא סֵלָה: ז שִׁמְעָה עַמִּי וְאֲדַבְּרָה יִשְׂרָאֵל וְאֶעֱיֶדָה
 בְּךָ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ אֲנֹכִי: ח לֹא עַל זְבָחֶיךָ אוֹזִיחֶיךָ וְעוֹלֹתֶיךָ לְגַנְדִּי
 תָּמִיד: ט לֹא אֶמְחַ מִּבֵּיתֶךָ פֶּר מִמִּכְלֵאתֶיךָ עֲתוּדִים: י כִּי לִי כָּל חַיְתוֹ יָעַר
 בְּהִמּוֹת בְּהַרְרֵי אֶלְפָּ: יא יִדְעֵתִי כָּל עוֹף הָרָיִם וְזִיו שָׂרֵי עַמּוּדֵי: יב אִם אֲרַעֵב לֹא
 אֲמַר לָךְ כִּי לִי תִבֵּל וּמְלֹאָה: יג הַאֲזַכֵּל בְּשֵׁר אֲבִירִים וְדָם עֲתוּדִים אֲשַׁתֶּה:
 יד זָבַח לְאֱלֹהִים תוֹרָה וְשָׁלֵם לְעִלְיוֹן גְּדֻרְיָךְ: טו וַיִּקְרָאֵנִי בְּיוֹם צָרָה אֲחַלְצֶךָ

זוהר תהלים

הכל נכלל. י מוציאה לפניה אותו נהר, ושני בנים שמניקה האם, והתעברה מהם, ומוציאה אותם אחר כך. ה' - כמו כן ה', והם בנים תחת האב והאם.

אחר שהולידה, הוציאה בן זכר, ושמה אותו לפניה, וצריך לכתב ו', וזה יורש את נחלת האב והאם, ויורש שני חלקים, וממנו נזונית הבת. ועל כן צריך לכתב אחר כך ו"ה כְּאָחָד, כמו ש"ה" ראשונה י"ה כְּאָחָד, ולא צריך להפרידם. אף כֵּאֵן ו"ה כְּאָחָד, ולא צריך להפרידם. והרי בארנו את הדברים. והדברים הללו עולים למקום אחר. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים את הסודות העליונים של המלך הקדוש וראויים להודות לו. זהו שכתוב (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישראלים את פניך. למדנו, אמר רבי יהודה, (שם ט) אל אלהים דבר ויקרא ארץ. שלמות הכל, שלמותם של האבות הקדושים. דבר ויקרא ארץ, להמצא עם כנסת ישראל בשלמות ובשמחה. ומאיזה מקום הוא נמצא עמה? חזר ואמר, מציון

הטעם לקרבן וקרא מן הבמה

בְּהִמּוֹת בְּהַרְרֵי אֶלְפָּ (ג. ט): [זוהר ח"ג פ' פנחס
 (דף ר"ח)] אמר, הכל דבר אחד, הקדוש ברוך הוא אמר את זה, באתי לגני, בגלל שכל קרבנות העולם כֵּאֵשׁ עוֹלִים, כלם עולים לתוך גן עדן בתחלה, סוד כנסת ישראל. וכיצד? בראשונה

וּתְבַכְּדָנִי: מו וְלִרְשָׁע אָמַר אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֵהוּ} מַה לָּךְ לְסַפֵּר חֲקֵי וּתְשֹׂא כְרִיתִי עָלַי
 פִּיךָ: יז וְאַתָּה שָׁנֵאתָ מוֹסֵר וּתְשַׁלְּךָ דְּבַרִי אַחֲרֶיךָ: יח אִם רָאִיתָ גִּבּוֹר וּתְרִץ עִמּוֹ
 וְעַם מְנַאֲפִים תִּלְקֹד: יט פִּיךָ שִׁלַּחַת בְּרָעָה וּלְשׁוֹנְךָ תִּצְמִיד מְרָמָה: כ תִּשָּׁב
 בְּאַחֶיךָ תִּדְבַר בֶּבֶן אִמְךָ תִּתֵּן דִּבְרֵי: כא אֱלֹה עֲשִׂיתָ וְהִחַרְשִׁיתִי דְמוּת הַיּוֹת אֲהִיָּה
 כְּמוֹךָ אוֹכִיחֶךָ וְאַעֲרֹכָה לְעֵינֶיךָ: כב בֵּינֵנו נָא זֹאת שִׁבְחִי אֱלֹהִים פֶּן אֶטְרַף וְאִין
 מְצִיל: כג זִבַח תִּזְדָּה וּבְכֹדָנִי וְשֵׁם דְּרָךְ אֲרָאֵנוּ בִּישַׁע אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֵהוּ}:

— זוהר תהלים —

אותם בגמיעה אחת. זהו שכתוב (איוב מ)
 יבטח כי יגיח ירדן אל פיהו. סוד הדבר,
 החמורה של כל אלו, עקר ויסוד לאלו
 הבהמות שלמה, משום שהרוח
 מתפשטת מהן (שרוחות הבהמות מתפשטות מהן)
 למטה, ומצטיירת אותה הרוח למטה
 בבהמות. וכאשר חטא האדם, מביא
 בהמה לקרבן, ואותה הרוח של בהמה זו
 עולה וחוזרת למקומה, ומתפשטת אותה
 הרוח בכלם. וכל אלו מסוג זה מתקרבים
 ובאים ונהנים מאותו חלב ודם שהיה
 לבוש של רוח זו, שהרי מצד שלהם היתה
 (בגלל) אותה הרוח (שלהם). וכלם נהנו ונזונו
 ונעשו סגורים על אותו האדם. ונקנס דרך
 הושט, כמו שנתבאר. ומשום זה הקרבן
 מן הבהמה.

ובהתחלת הקרבן, בשעה שאדם מודה על
 חטאיו, ושחיטתו וזריקת דמו על המזבח.
 עתה יש להסתכל, איך אותן רוחות
 קדושות נהנות מזה, ומה טעם של קרבן
 בהמה, והרי יותר היה ראוי לאדם לשבר
 אותה הרוח ולשוב בתשובה, ומה הטעם
 של שחיטת הבהמה ולשרפה באש
 המזבח? אלא סוד הוא, משום שיש בהמה
 שרוכצת על אלף הרים, ואלף הרים
 אוכלת בכל יום, וכלם נקראים (תהלים ג)
 בהמות בהררי אלף. ועל זה למדנו שיש
 בהמה שאוכלת בהמה. וממה נעשו?
 מאש. ואת כלם לוחכת אותם בהמה
 בלחיקה אחת. זהו שכתוב (דברים ד) כי ה'
 אלהיך אש אכלה הוא אל קנא. וכל מי
 הירדן שנתמלא בשש שנים, היא שותה

נא א למנצח מזמור לדוד: ב בבוא אליו נתן הנביא בא אשר בא אל בית שבע: ג חנני אלהים ^{תהלה} בחסדך ברב רחמיך מחה פשעי: ד (הרבה) הרב בבסני מעוני ומחטאתי מחרני: ה כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי

— שיימוש תהלים —

לנטמא בזנות

בבוא אליו נתן הנביא (נא, ב) [שימוש תהלים לפרק נא] אם יש לו חטא יאמר על שמן שומשמן עם שם שלו שהוא ד"ם. ד' מן מ' "דפרים בחלוף אי"ק, מ' מן ב' בבוא באלב"ם. ואמור אותו ג"פ ערב ובוקר וצהרים. וימשח גופו באותו שמן.

— זוהר תהלים —

חטאתי נגדי תמיד - אפילו לאחר התשובה פשפש במעשיו

כי פשעי אני אדע וגו' (נא, ה): [זוהר ח"א פ'

נח (דף עג:)] פתח ואמר, (תהלים נא) כי

פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד. כמה יש לבני אדם להשמר מחטאיהם לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי אחר שחטא אדם, רשום חטאו למעלה ולא נמחק, רק בכח של תשובה רבה, כמו שנאמר (ירמיה ב) כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך ברית נכתם עונך לפני. בא ראה, כיון שחטא אדם לפני הקדוש ברוך הוא פעם אחת - עושה רשם. וכשחטא בו פעם שנייה - מתחזק יותר אותו הרשם. חטא בו פעם שלישית - מתפשט אותו הכתם מצד זה לצד זה, ואז כתוב נכתם עונך לפני. בא ראה, כיון שחטא דוד המלך לפני הקדוש ברוך הוא על העסק של בת שבע, חשב שאותו חטא נרשם עליו לעולמים. מה כתוב? (שמואל ב יב) גם ה' העביר חטאתך לא תמות. העבר אותו הרשם מלפניו.

העולם, למה נתן אותה הקדוש ברוך הוא לאוריה החתי מקדם לזה? אמר לו, כך דרכו של הקדוש ברוך הוא - אף על גב שמזמנת לכן אדם להיות שלו, מקדים אחר ונושא אותה עד שמגיע זמנו של זה. כיון שהגיע זמנו, נדחה זה שנשא אותה מלפני האחר הזה שבא אחר כך ומסתלק מהעולם, וקשה לפני הקדוש ברוך הוא להעבירו מהעולם כשעדין לא הגיע זמנו מלפני האחר הזה. וסוד שבת שבע שנתנה לאוריה החתי [כפי שאמרנו] בתחלה, צא ודיק ותמצא למה נתנה הארץ הקדושה לכנען בטרם שבאו ישראל, ותמצא דבר זה. והכל סוד אחד הוא ודבר אחד. בא ראה, דוד, אף על גב שהודה על חטאו ושב בתשובה, לא הסיר מלבו ורצונו מאותם חטאים שחטא ומאותו חטא של בת שבע, כי פחד עליהם תמיד שמא יגרם אחד מהם ויקטרג עליו בשעת הסכנה, ולכן לא שכח אותם ממנו ומרצונו.

דבר אחר, כי פשעי אני אדע - כל הדרגות שתלויות בהם חטאי בני אדם אני אדע. וחטאתי נגדי תמיד - זו פגימת הלכנה שלא יצאה מטמאתה עד שבא

אמר לו רבי אבא, והרי שנינו שבת שבע היתה של דוד המלך מיום שנברא

תְּמִיד: ו לָךְ לְבַדְךָ חֲטָאתִי וְהִרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרֶךָ תִּזְכֶּה
בְּשִׁפְטֶיךָ: ז הֵן בְּעוֹזֵן חוֹלְלָתִי וּבַחֲטָא יַחַמְתַּנִּי אֲמִי: ח הֵן אֲמַת חֲפֻצַּת בְּטַחֹת

זוהר תהלים

רבוננו, כמו שְׁנֵאמַר (תהלים נא) וְחֲטָאתִי נִגְדִי
תְּמִיד, כְּדִי שִׁיָּשׁוּב מֵהֶם.

האם חטא דוד המלך ומה היה חטאו כלל

לָךְ לְבַדְךָ וּגו' (נא, ו): [זוהר ח"ב פ' משפטים (דף

ק"א)] דוד המלך אָמַר, (תהלים נא) לָךְ

לְבַדְךָ חֲטָאתִי וְהִרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי וּגו'. לָךְ
לְבַדְךָ, מַה זֶה לָךְ לְבַדְךָ? אֵלָּא מִשׁוּם שִׁישׁ

חטאים שחוטא אדם לקדוש ברוך הוא

וּלְבַנֵּי אָדָם, וְיֵשׁ חֲטָאִים שֶׁחֲטָא לְבַנֵּי אָדָם

וְלֹא לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיֵשׁ חֲטָאִים

שֶׁחֲטָא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ וְלֹא לְבַנֵּי

אָדָם (אחרים). דוד המלך חטא לקדוש ברוך

הוא לבדו ולא לבני אדם. ואם תאמר, הרי

חטא אותו החטא של בת שבע, ושנינו, מי

שָׁבָא עַל אִשָּׁה עֲרוּהָ בְּרֻצוֹנָה אָסַר אוֹתָהּ

עַל בְּעֻלָּה, וְחֲטָא לְחַבְרוֹ, וְחֲטָא לְקָדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא - לֹא כִּף הוּא. שֶׁהָהוּא שֶׁאִתָּהּ

אוֹמַר בְּהִתֵּר הִיָּה, וְדוּד לְקַח אֶת שְׁלוֹ, וְגַט

הִיָּה לָהּ מִבְּעֻלָּה טָרָם שִׁיֻּצָא לְקִרְבִּי, שֶׁכִּף

הִיָּה מִנְהַג שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל שְׁנוֹתָנִים גַּט זְמַן

לְאִשְׁתּוֹ כָּל שִׁיֻּצָא לְחֵיל, וְכִף עֲשָׂה אוֹרְיָהּ

לְבַת שֶׁבַע, וְאַחַר שֶׁעָבַר זְמַן וְהִיָּתָה פְּטוּרָה

לְכָל, לְקַח אוֹתָהּ דוּד, וּבְהִתֵּר עֲשָׂה כָּל מַה

שֶׁעֲשָׂה. שֶׁאֵלְמֵלֵא לֹא כִּף זֶה הִיָּה בְּאִסוּר,

לֹא הִיָּה מִשְׁאִיר אוֹתָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

בִּידוֹ. וְהִיָּנוּ שֶׁכְּתוּב לְעִדּוֹת, (שמואל ב יב)

וַיִּנְחַם דָּוִד אֶת בַּת שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ. עִדּוֹת

שֶׁאִשְׁתּוֹ הִיא, וְדָאִי אִשְׁתּוֹ, וּבַת זִוְגוֹ הִיָּתָה

שֶׁהַזִּוּמָנָה אֵלָיו מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. (וסוד

הדבר מלכות של מעלה שהוא נעשה רגל רביעית

שלמה והאירה בשלמות, ואז התבסס

העולם וישבו ישראל לבטח, שכתוב

(מלכים א ה) וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל וַיְהוֹדָה וַיִּשְׂרָאֵל לְבִטָּח אִישׁ

תחת גפנו ותחת תְּאֲנָתוֹ. ועם כל זה -

וְחֲטָאתִי נִגְדִי תְּמִיד, וְלֹא נִפְסַק מִהָעוֹלָם

עַד שֶׁיָּבֵא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ לְעֵתִיד לְבָא, כְּמוֹ

שְׁנֵאמַר (זכריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה אֲעִבִיר

מִן הָאָרֶץ.

צריך אדם להשמר מחטאיו ולא יסטה

לְיָמִין וּלְשִׁמְאֵל וְעַם כָּל זֶה צָרִיף לְאָדָם

לְבַדֵּךְ בַּחֲטָאִיו בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁהָרִי כְּשֶׁאָדָם

עוֹמֵד מִמּוֹטָתוֹ שְׁנֵי עֵדִים עוֹמְדִים לְפָנָיו

וְהוֹלְכִים עִמּוֹ כָּל הַיּוֹם

וְחֲטָאתִי נִגְדִי תְּמִיד (נא, ה): [זוהר ח"א פ'

וישב (דף קצ"א)] אָמַר רַבִּי יוֹסִי,

מִשׁוּם זֶה צָרִיף לְאָדָם לְהִשְׁמַר מִחֲטָאִיו

וְלֹא יִסְטָה לְיָמִין וּלְשִׁמְאֵל, וְעַם כָּל זֶה

צָרִיף לְאָדָם לְבַדֵּךְ בַּחֲטָאִיו בְּכָל יוֹם וְיוֹם,

שֶׁהָרִי כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד מִמּוֹטָתוֹ, שְׁנֵי עֵדִים

עוֹמְדִים לְפָנָיו וְהוֹלְכִים עִמּוֹ כָּל הַיּוֹם.

רוֹצֵה הָאָדָם לְקוֹם - אוֹתָם הָעֵדִים אוֹמְרִים

לוֹ בְּשַׁעַר שְׁפוֹתַי עֵינָיו: (משלי ד) עֵינֶיךָ

לֹא תִּסְתֹּר וְעַפְפֵּיךָ יִישִׁירוּ נִגְדֶךָ. קָם

וּמִסְדֵּר רִגְלָיו לְלַכֵּת - אוֹתָם הָעֵדִים

אוֹמְרִים לוֹ: (שם) פִּלַּס מִעֲגָל רִגְלֶךָ וּגו'.

וְעַל כֵּן, כְּשֶׁהוֹלֵךְ הָאָדָם בְּכָל יוֹם, צָרִיף לוֹ

לְהִשְׁמַר מִחֲטָאִיו. בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כְּשֶׁבָא

הַלֵּילָה, צָרִיף לְהִתְבּוֹנֵן וּלְבַדֵּךְ בְּכָל מַה

שֶׁעֲשָׂה כָּל הַיּוֹם הַהוּא כְּדִי שִׁיָּשׁוּב מֵהֶם

וַיִּסְתַּכֵּל בָּהֶם תְּמִיד, כְּדִי שִׁיָּשׁוּב לְפָנָיו

זוהר תהלים

דוד, לך לבדך חטאתי. לבדך ולא לאחר. שהוא היה אותו החטא שחטא אליו. וזהו בדבר אוריה, וזהו בחרב בני עמון. כתוב, כי ה' עיניו משטטות בכל הארץ, אלו הנקבות. וכתוב, (זכריה ד) עיני ה' המה משוטטים, אלו הזכרים. והרי הם ידועים. דוד אמר (תהלים נא) והרע בעיניך עשיתי. בעיניך? לפני עיניך היה צריך להיות! אלא מה זה בעיניך? אמר דוד, באותו מקום שחטאתי, בעיניך היה. שהייתי יודע שהרי עיניך היו זמינים ועומדים לפני ולא החשכתי אותם, הרי החטא שחטאתי ועשיתי, באיזה מקום היה? בעיניך.

למען תצדק בדברך תזכה בשפטך (י. סג): ולא יהיה לי פתחון פה לומר לפניך. בא וראה, כל אמן כשמדבר, הוא מדבר באמנותו. דוד היה בדיח המלך, ואף על גב שהיה בצער, כיון שהיה לפני המלך, שב לבדחנותו כמו שהיה כדי לבדח את המלך. אמר, רבון העולם, אני אמרתי (שם כו) בחגני ה' ונסני, ואתה אמרת שלא אוכל לעמד בנסייך. הרי חטאתי למען תצדק בדברך ויהיה דברך אמת, שאלמלא לא חטאתי, יהיה דברי אמת, ויהיה דברך בריקנות. עכשו שחטאתי, כדי שיהיה דברך אמת, נתתי מקום לצדק דברך, לכן עשיתי, למען תצדק בדברך תזכה בשפטך. חזר דוד לאמנותו ואמר תוף צערו דברי בדיחנות למלך. שנינו, דוד לא היה ראוי לאותו המעשה, שהרי הוא אמר, (שם קט) ולבי חלל בקרבי (נקוד חלל, שכבר היה חלל בקרבי) כף הוא. אבל דוד אמר, בלב יש שני היכלות, באחד דם ובאחד

למרכבה העליונה, ונקרא בת שבע, על אבן אחת שבע העינים) הרי עדות שלא חטא דוד את חטא בת שבע כמו שאמרנו.

ומה החטא שחטא? (אלא) לקדוש ברוך הוא לבדו ולא לאחר. שהרג את אוריה בחרב בני עמון ולא הרג אותו בשעה שאמר לו ואדני יואב, שהרי דוד היה רבון עליו (ועל יואב), והכתוב מוכיח, שכתוב (שם כג) אלה שמות הגברים אשר לדוד, ולא אשר ליואב. ולא הרג אותו באותה שעה, והרג אותו בחרב בני עמון. והכתוב אומר ולא נמצא אתו דבר, רק בדבר אוריה החתי. רק למעט הוא בא. בדבר אוריה, ולא באוריה. והקדוש ברוך הוא אמר, ואותו הרגת בחרב בני עמון. וכל חרב בני עמון היה חקוק בו נחש עקם, דיוקן של דרקון, והוא עבודה זרה שלהם. אמר הקדוש ברוך הוא, נתת כח לאותו שקרן. (שכיון שחרב בני עמון התגברה אותה שעה על אוריה, כמה חזק התחזק אותו נחש עקם) משום שבשעה שהרגו בני עמון את אוריה, ועמו רבים מבני ישראל, והתגברה באותה שעה חרב בני עמון, כמה חזק התחזקה אותה עבודה זרה שקרן.

ואם תאמר שאוריה לא היה צדיק, כיון שכתוב עליו אוריה החתי - לא כף! צדיק הוא היה, אלא ששם מקומו היה חתי, כמו שנאמר ויפתח הגלעדי, על שם מקומו נקרא כף. ועל זה בדבר אוריה החתי, ששקוץ בני עמון התגבר על מחנה אלהים, שמחנות דוד היו ממש דיוקן שלמעלה, ובאותה שעה שפגם דוד מחנה זה, פגם למעלה מחנה אחר. ועל זה אמר

וּבְסִתָּם חֲכָמָה תִּזְרְעֵנִי: ט תַּחֲטְאֵנִי בְּאִזּוּב וְאַטְחֶר תְּכַבֵּסֵנִי וּמִשְׁלֵג אֲלַבֵּן:
י תִּשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תַּגְּלִינָה עֲצֻמוֹת דְּבִיתִי: יא הִסְתֵּר פְּנֵיךָ מִחֲטָאֵי וְכָל

זוהר תהלים

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה אָמַר, כִּי הִ' אָמַר לוֹ קָלֵל. יָדַע שֶׁהָרִי מִמְקוֹם עֲלִיּוֹן יֵרֵד הַדָּבָר. שְׁנֵי צְוּוּיִים צָוָה דָּוִד אֶת שְׁלֹמֹה בְּנוֹ - אֶחָד שֶׁל יוֹאָב, וְאֶחָד שֶׁל שְׁמַעִי, עִם שְׂאֵר הַצְּוּוּיִים שֶׁצָּוָה אוֹתוֹ. שֶׁל יוֹאָב - שְׁכָתוּב (מלכים א ב) וְגַם אֶתָּה יָדַעְתָּ אֶת עֲשֵׂה לִי יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה. דָּבָר נִסְתָּר הָיָה, שֶׁהָרִי אָפְלוּ שְׁלֹמֹה לֹא הָיָה לוֹ לְדַעַת. אֲלֹא מִשׁוּם שְׂאֲחָרִים יָדְעוּ (אוֹתוֹ), זֶה הַתְּגִלָּה לְשְׁלֹמֹה. וְעַל זֶה אָמַר, וְאֶתָּה יָדַעְתָּ יְגוֹ', מֵה שְׁלֹא רָאוּי לָךְ לְדַעַת.

רוּחַ. אוֹתוֹ אֶחָד שְׁמָלָא בְדָם, בּוּ יֵשׁ דִּיּוֹר לִיְצַר הָרַע, וְלִבִּי לֹא כָךְ, שֶׁהָרִי הוּא רִיקוֹן, וְלֹא נִתְתִּי דִיּוֹר לְדָם רַע לְשַׁכֵּן בּוּ יְצַר הָרַע, וְלִבִּי הוּא וְדָאֵי חָלָל בְּלִי דִיּוֹר (דס) רַע, וְכִיּוֹן שְׁכָךְ זֶה, לֹא רָאוּי דָּוִד לְאוֹתוֹ חֲטָא שְׁחָטָא, אֲלֹא כְּדִי לְתַת פִּתְחוֹן פֶּה לְרִשְׁעִים, שִׂיאֲמָרוּ, דָּוִד הִמְלִיךְ חֲטָא וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה וּמַחֵל לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל שְׁכָן לְשֶׂאֵר בְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה אָמַר (תהלים נא, ט) אֲלַמְדָּה פִּשְׁעִים דְּרַכִּיךָ וְחֲטָאִים אֲלִיךָ יִשׁוּבוּ.

יִשְׂרָאֵל שְׁמַעִי - שְׁכָתוּב וְהִנֵּה עִמָּךְ שְׁמַעִי בֶן גֵּרָא. מֵה זֶה וְהִנֵּה עִמָּךְ? מִזְמֵן הוּא עִמָּךְ תְּמִיד, רַבּוּ הָיָה, וּמִשׁוּם כֶּךָ לֹא אָמַר לוֹ עַל יוֹאָב וְהִנֵּה עִמָּךְ יוֹאָב. אֲבָל שְׁמַעִי זֶה שְׁנַמְצָא תְּמִיד עִמוֹ, אָמַר וְהִנֵּה עִמָּךְ. וַיִּשְׁלַח הִמְלִיךְ וַיִּקְרָא לְשְׁמַעִי וַיֹּאמֶר בְּנֵה לָךְ בֵּית בִּירוּשָׁלַם. אֵיפֹה הִיא חֲכָמְתוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה בְּזֶה? אֲלֹא הַכֹּל עֲשֵׂה בְּחֲכָמָה, וְלִכְל הַצְּדָדִים הוּא הַתְּבוּנָן. שֶׁהָרִי שְׁמַעִי הָיָה חָכֵם, וְאָמַר שְׁלֹמֹה, אֲנִי רוֹצֵה שֶׁתִּגְדֵּל תּוֹרָה עַל יְדֵי שְׁמַעִי וְלֹא יֵצֵא הַחוּצָה. עוֹד דָּבָר אַחֵר הַשְּׂגִיחַ שְׁלֹמֹה בְּחֲכָמָה, שְׁכָתוּב (שמואל ב טז) יֵצֵא יֵצֵא וּמְקַלֵּל. מֵה זֶה יֵצֵא יֵצֵא פְּעָמִים? מִסְפִּיק וַיֵּצֵא וַיִּקְלַל (לו). אֲלֹא יֵצִיאָה אַחַת - שִׁיֵּצֵא מִבֵּית מִדְרָשׁוֹ לְדוֹד, וַיֵּצִיאָה אַחַת - שִׁיֵּצֵא מִירוּשָׁלַם אֶל עַבְדּוֹ שְׁמַת עָלָיו. יֵצִיאָה אַחַת לְמִלְךָ, וַיֵּצִיאָה שְׁנֵי לְעַבְדִּים. וְכָל זֶה רָאָה שְׁלֹמֹה וְהַשְּׂגִיחַ בְּרוּחַ הַקְדָּשׁ אוֹתָהּ הַיֵּצִיאָה

וְכָתוּב, (שמואל ב טז) וְדוֹד עָלָה בְּמַעְלָה הַזִּיתִים עָלָה וּבּוֹכָה וְרֹאשׁ לוֹ חֲפוּי וְהוּא הֵלֵךְ יַחַף. רֹאשׁ לוֹ חֲפוּי וַיַּחַף לָמָּה? אֲלֹא הָיָה נְזוּף, עֲשֵׂה עֲצָמוֹ נְזוּף לְקַבֵּל עֲנָשׁ, וְהֵם הָיוּ רְחוּקִים מִמֶּנּוּ אֲרַבַּע אַמּוֹת. אֲשֶׁרִי הָעֵבֶד שְׁכָךְ עוֹבֵד לְרַבּוֹ וּמוֹדַע לְחֲטָאוֹ לְשׁוֹב מִמֶּנּוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה. בֹּא וְרֹאֵה, יוֹתֵר הָיָה מֵה שֶׁעֲשָׂה לוֹ שְׁמַעִי בֶן גֵּרָא מִכָּל הַצְּרוֹת שֶׁעֲבָרוּ עָלָיו עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְלֹא הִשִּׁיב דָּוִד כִּנְגָדוֹ דָּבָר, שְׁכָךְ הָיָה רָאוּי לוֹ, וּבְזֶה הִתְכַּפְּרוּ חֲטָאֵיו. עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהַתְּבוּנָן, שְׁמַעִי הָיָה תְּלָמִיד חָכֵם, וְחֲכָמָה רַבָּה הָיְתָה בּוֹ, לָמָּה יֵצֵא לְדוֹד וְעֲשֵׂה לוֹ כָּל מֵה שֶׁעֲשָׂה? אֲלֹא מִמְקוֹם אַחֵר הָיָה הַדָּבָר, וְהַכְּנִיס לוֹ בְּלִבּוֹ דָּבָר זֶה, וְכָל זֶה לְתוֹעֲלָתוֹ שֶׁל דָּוִד, שֶׁהָרִי מֵה שֶׁעֲשָׂה לוֹ שְׁמַעִי, גֵּרָם לוֹ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה וְשָׁבֵר לְבוֹ בְּשִׁבְרֵי רַב, וְשִׁפְף הַרְבֵּה דְמַעוֹת מִתּוֹךְ לְבוֹ לְפָנָי

—== זוהר תהלים ==—

לו כתוב. ועוד, שהרי האילן גורם להיות נוטר ונוקם כנחש.

ורוח נכון חדש בקרבי - זו רוחו של המשיח ודוד התפלל אותו רוח נכון חדש בקרבי.

לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וּגּוֹ', (נא, ים) : [זוהר ח"א פ' וישב (דף קצב:)] רבי יהודה פתח,

(תהלים נא) **לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וּרוּחַ נְכוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי**. את הפסוק הזה בארוהו, אָבֵל לֵב טְהוֹר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים א ג) וְנִתַּתְּ לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ וּגּוֹ', וְכָתוּב (משלי טו) וְטוֹב לֵב מְשִׁתָּה תָמִיד, וּמִשׁוֹם כֶּךָ לֵב טְהוֹר וְדָאִי. ורוח נכון חדש בקרבי - זהו רוח נכון ודאי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית א) ורוח אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְהִתְעוֹרְרוּ, זו רוחו של המשיח, וְהִתְעוֹרְרוּ (יחזקאל יא) ורוח חדשה אֵתָן בְּקִרְבְּכֶם. ודוד התפלל, אותו רוח נכון חדש בקרבי.

מִשׁוֹם שִׁישׁ מֵהֶצֶד הָאֲחֵר לֵב טָמֵא וּרוּחַ עוֹעִים שֶׁמִּסְטָה אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם, וְזוֹ הִיא רוּחַ טְמֵאָה שֶׁנִּקְרָאת רוּחַ עוֹעִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה יט) ה' מִסֹּף בְּקִרְבָּה רוּחַ עוֹעִים, וְעַל כֵּן וְרוּחַ נְכוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי. מה זה חדש? זה חדוש הלבנה. בְּשִׁעָה שֶׁמִּתְחַדֶּשֶׁת הַלְּבָנָה, דוּד מְלֹךְ יִשְׂרָאֵל חֵי וְקִיָּם, וּמִשׁוֹם כֶּךָ חֲדָשׁ. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה שֶׁכָּתוּב (מלכים א כב) וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֵד לְפָנָי ה' וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶפְתָּנוּ וַיֹּאמֶר ה' אֵלָיו בְּמָה. וַיֹּאמֶר אֶצֵּא וְהִיִּיתִי רוּחַ שֶׁקָּרַב בְּפִי כָּל נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תִּפְתָּה וְגַם תּוֹכַל צֵא וַעֲשֵׂה כֵן. וְשִׁנִּינוּ שֶׁהִיְתָה רוּחַ

השנייה, ועל זה אמר והיה ביום צאתך. ידע שביציאה ימות. ועפר בעפר מהו? אמר שלמה, אל אבי זה היה בעפר, אל שמעי זה יהיה במים, שכתוב והיה ביום צאתך ועברת את נחל קדרון. שם עפר וכאן מים. שניהם דן שלמה, להיות עפר ומים כמו סוטה, למי שהסטיין דרכו לאביו.

כְּתוּב והוא קללני קללה נמרצת. וכתוב ואֶשְׁבַע לוֹ בַּה' לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ בְּחֶרֶב. וכי שמעי היה טפוש? שאלו כף השביע אותו, שלא יאמר בחרב לא, אָבֵל בְּחִנִּית אוּ בְּחֶץ בֶּן. אֵלָּא שְׁנֵי דְבָרִים יֵשׁ כָּאֵן. אַחַד אָמַר הַתִּינוּק, בְּנוֹ שֶׁל הַדָּג הַגְּדוֹל, אוֹתוֹ שֶׁקִּשְׁקְשְׁוּ עוֹלָיִם לְרוּם הָעֲנָנִים. שְׂבוּעָתוֹ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, כְּשֶׁהָיָה רוּצָה לְהִשְׁבַּע, הָיָה מוֹצִיא אֶת חֶרְבוֹ שֶׁשָּׁם הָיָה חֲקוּק שִׁם חֲקוּק וְשִׁם נִשְׁבַּע. וְכֵן עָשָׂה לְשִׁמְעִי, שֶׁכָּתוּב וַאֲשַׁבַּע לוֹ בַּה' לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ בְּחֶרֶב. בְּמָה הִיְתָה הַשְׂבוּעָה הַזֹּאת? בְּחֶרֶב. (בחרב הזו שהשם הקדוש רקן בה שבועה) בְּחֶרֶב נִשְׁבַּע. וְדָבָר אַחֵר דִּן שְׁלֹמֹה. אָמַר, בְּקִלְלָהּ בָּא אֵל אָבִי, בְּדָבָרִים - הָרִי דְבָרִים אֵלָיו. וּבִשְׁם הַמֶּפָּרֵשׁ הָרַג אוֹתוֹ וְלֹא בְּחֶרֶב. וְלִכֵּן שְׁלֹמֹה עָשָׂה כֵּךָ. עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהִתְבוּנָה, שֶׁכִּיּוֹן שְׁדוּד הַשְּׂבִיעַ אוֹתוֹ, לָמָּה הָרַג אוֹתוֹ, שֶׁנֶּרְאָה שֶׁשְׂבוּעָה זוֹ הִיְתָה בְּעִלְיָהּ, שֶׁהָרִי הִלֵּב וְהִפָּה לֹא הָיוּ כְּאֶחָד? אֵלָּא וְדָאִי דוּד לֹא הָרַג אוֹתוֹ, וְהָרִי יְדוּעַ, כָּל אֵיבָרֵי הַגּוּף מְקַבְּלִים הַכֹּל, וְהִלֵּב לֹא מְקַבֵּל אֶפְלוֹ כְּחוּט שֶׁל נִימָה שֶׁל שַׁעֲרָה. דוּד הַמֶּלֶךְ הָיָה הִלֵּב, וְקַבֵּל מֵה שְׁלֹא רָאוּי לוֹ לְקַבֵּל, וּמִשׁוֹם כֵּךָ, וַיִּדְעַתְּ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה

עֲזַנְתִּי מִחַה: יב לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נְכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי: יג אֵל

זוהר תהלים

ועוד, על מה שהרג את נבות ונטל את פרמו, למה הרג אותו הרג? אלא שהרג אותו בלי דין נענש. הרג אותו בלי דין ונטל את פרמו, ומשום כך כתוב (מלכים א כא) הרצחת וגם ירשת, ועל כן נענש. ובא וראה כמה הם בני אדם בעולם שרוח השקר הזו מסטה אותם בשקר, והוא שולט בעולם בכמה צדדים ובכמה מעשים, והנה בארנו את הדברים. ועל כן דוד המלך בקש להשמר ממנו ורצה לצאת מתוך הטמאה, שכתוב (תהלים נא) לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי. זו היא רוח נכון, והאחר הוא רוח שקר. ועל כן שתי דרגות הן, אחת קדושה ואחת טמאה.

קרבו בא להתקרב לפני ה' ולעורר חסדים ללב טהור ברא לי אלהים וגו', (נא יב): וזוהר ח"א פ' ויקרא (דף ה:) רבי חזקיה היה מצוי לפני רבי שמעון. אמר לו, זה שנקרא קרבן, קרוב היה צריך להיות, או קריבות. מה זה קרבן? אמר לו, הרי זה ידוע לחברים, קרבן הוא מאותם הכתרים הקדושים שנקרבים כלם כאחד ונקשרים זה עם זה עד שכלם נעשים אחד, ביחוד שלם, לתקן את השם הקדוש פראוי. זהו שכתוב קרבן לה'. קרבן של אותם כתרים קדושים לה' הוא, להתקן השם הקדוש וליחדו פראוי כדי שימצאו רחמים בכל העולמות. והשם הקדוש שהתעטר בעטרותיו לבשם את הכל. וכל זה כדי לעורר רחמים ולא לעורר דין. ומשום כך

נבות היזרעאלי. וכי הנשמות, כיון שעולות ועומדות למעלה, הן יכולות לשוב לעולם הזה? והדבר תמוה שאמר, אצא והייתי רוח שקר בפני וגו'.

ועוד, מה הטעם נענש עליו אחאב? שהרי דין התורה ששם שמואל לפני ישראל כך הוא, שכתוב (שמואל א ח) את שדויתכם וכרמיכם וזיתיכם הטובים יקח, ואם אחאב נטל אותה כרם בנבות, דין היה! ועוד, שהיתה לו כרם אחרת, או זֶהב, ולא רצה! אמר לו, יפה שאלת. בא ראה, הרוח הזו שאמרו שהיא רוח של נבות, כאן יש להסתכל - וכי הרוח של נבות יכולה לעלות ולעמד לפני הקדוש ברוך הוא לבקש שקר, שכתוב ויצא הרוח? ואם הוא צדיק, איך יבקש שקר בעולם ההוא, שהוא עולם של אמת? ומה בעולם הזה לא צריך צדיק שקר, בעולם ההוא לא כל שכן? ואם אינו צדיק, איך יכול לעמד לפני הקדוש ברוך הוא? אלא ודאי נבות לא היה כל כך צדיק לעמד לפני הקדוש ברוך הוא, אלא רוח אחרת היתה ששלטה בעולם, שזוהי רוח שתמיד עומדת ועולה לפני הקדוש ברוך הוא, וזוהי שמסטה את בני העולם לשקר, ומי שהוא רגיל בשקר, משתדל תמיד בשקר, ועל זה אמר אצא והייתי רוח שקר וגו', ועל כן הקדוש ברוך הוא אמר לו צא ועשה כן. צא מכאן, כמו שבארוהו שכתוב (תהלים קא) דבר שקרים לא יכון לנגד עיני, ומשום זה היא רוח שקר ודאי.

תְּשָׁלִיבֵנִי מִלְּפָנֶיךָ יְרוּחַ קְדֻשָׁךְ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי יְהוָה הַשִּׁיבָה לִּי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ
נְדִיבָה תִסְמְכֵנִי טו אֶלְמֶדֶה פְּשָׁעִים דְּרַכֶּיךָ וְחַטָּאִים אֱלֹהֶיךָ יִשׁוּבוּ: טז הַצִּילֵנִי
מִדְּמַיִם אֱלֹהִים תִּשְׁמַעְתִּי תִרְנֵן לְשׁוֹנֵי צְדָקָתְךָ: יז אֲדַנִּי שְׁפָתַי

זוהר תהלים

הזוהר תקונא תמני טרי (דף לד ע"א) זוהר תורה
אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהַלְתֶּךָ, אֲדַנִּי
עולה במספר היכ"לשה ונאמר (חבוקק ב) וה'
בהיכל קדשו הס מפניו כל הארץ, זכאי
הוא מי שזוכה ליכנס להיכלו של הקב"ה
לחזות את המלך והמטרונה, זכאי הפה
שתשרה בו תפלה שהיא אֲדַנִּי שאומרים
אלהי אדני שפתי תפתח, וזכאין השפתים
שהן שערי ההיכל, כדמיון אלה שנאמר
בהן פתחו לי שערי צדק, שכאשר הפה
פותח בתפלה עם השכינה אז הוי"ה יענה
מיד, זש"כ (ישעי' נח) אז תקרא וה' יענה,
א"ז מספר ח', והן ח' אותיות של הוי"ה
אהי"ה, וה' יענה, הוא ובית דינו, וזהו
הוי"ה אֲדַנִּי יאהדונה". ובווא וראה אם
האדם עולה במחשבתו בתפלתו עם
השכינה, וכמו כן בכל מצוה ומצוה שהוא
עושה, מיד כשהוא דופק בפתח היכל
המלך הן נביא או חוזה או חכם או צדיק
או חסיד, מדי כשהוא קורא לפני השער
אם השכינה עלתה שמה אז הוי"ה יענה
מיד, ולא ימתין לעבד או לשר שיפתח לו,
אלא הקב"ה ממש פותח לו מתוך
החביבות והאהבה שיש לו אליה כחתן
אל הכלהשי ואם השכינה לא עלתה

לה' הוא, ולא לאלהים. לה' - אָנוּ צְרִיכִים
לְעוֹרֵר רַחֲמִים, וְלֹא לְאֱלֹהִים. אָנוּ רוֹצִים
רַחֲמִים וְלֹא דִין. אָמַר, אֲשֶׁרִי חֲלָקִי
שְׁשָׂאֲלַתִּי וְהִרוּחְתִּי אֶת הַדְּבָרִים הַלְלוּ,
וְזֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר. אָבֵל הָרִי כְּתוּב, (תהלים נא)
לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וּגְו', (נא, יב) לֵב
נִשְׁבֵּר וְנִדְבָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. זְבַחִי
אֱלֹהִים כְּתוּב, וְלֹא זְבַחִי ה'. אָמַר לוּ, וְדַאִי
כֶּךָ זֶה, קָרַבֵּן אֱלֹהִים לֹא כְּתוּב, אֶלֶּא זְבַחִי
אֱלֹהִים. וְלִכֵּן שְׁחִיטָתֵךְ בְּצִפּוֹן, שְׁהָרִי
זְבִיחָה הִיא בְּשִׁבְלֵי אֱלֹהִים, אוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל
הַגְּבוּרָה שִׁתְּבַשֵּׁם וְיִשְׁבֵּר אֶת רוּחַ הַדִּין,
וְיַחַלֵּשׁ הַדִּין, וְיִתְגַּבְּרוּ רַחֲמִים עַל דִּין. וְעַל
כֵּן זְבַחִי אֱלֹהִים, לְשִׁבֵּר אֶת הַפֶּתַח וְהַתְּקַף
שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה, שְׁכְּתוּב רוּחַ נִשְׁבְּרָה,
שְׁתִּהְיֶה אוֹתָהּ רוּחַ הַתְּקִיפָה נִשְׁבְּרָה, וְלֹא
יִתְגַּבֵּר רוּחָהּ וְכִחָהּ וְתִקְפָה. וְאֵז אָדָם צְרִיף
לְעַמֵּד עַל הַמְּזַבַּח בְּרוּחַ נִשְׁבְּרָה, וְיִתְבַּיֵּשׁ
בְּמַעֲשָׁיו, כְּדִי שְׁתִּהְיֶה אוֹתָהּ רוּחַ תְּקִיפָה
שְׁבוּרָה, וְהַכֵּל כְּדִי שְׁהַדִּין יִתְבַּשֵּׁם,
וְיִתְגַּבְּרוּ הַרַחֲמִים עַל הַדִּין.

כְּאֲשֶׁר הִפָּה פוֹתַח בְּתַפְלָה עִם הַשְּׁכִינָה אֶז
הַוִּי"ה יַעֲנֵה מִיד

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּגְו' (נא, יז): [תיקוני

זיו זוהר

קודם כל מצוה ותפלה לשם יחוד קוב"ה
ושכינתיה:

קה. כאן יתבאר הסוד לאמר פסוק זה קודם כל
התפלה שבלחש: קו. ובעבור סוד זה נתקן לומר

תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהַלֵּתֶךָ: יֵה כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַח וְאַתָּנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה:
 יֵה זִבְחֵי אֱלֹהִים רֹחַ נְשִׁבְרָה לֵב נְשִׁבְרָה לֵב נְשִׁבְרָה וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה:

זוהר תהלים

זִבַּח שְׁלָמִים לַה'. וּמִשׁוֹם כָּךְ, כִּיּוֹן שְׂדוּד
 הַמֶּלֶךְ אָמַר לְאֱלֹהִים, הַצֵּטְרֵךְ לְכָתֹב כִּי לֹא
 תַחֲפֹץ זִבַּח וְאַתָּנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. שְׁהָרִי
 לְשֵׁם הַזֶּה לֹא מְקַרִּיבִים, אֲלֵא רֹחַ נְשִׁבְרָה,
 שְׁכָתוֹב זִבְחֵי אֱלֹהִים רֹחַ נְשִׁבְרָה. קָרָבָן
 שֶׁל אֱלֹהִים הוּא עֵצֶב וְשִׁבְרוֹן לֵב. וּמִשׁוֹם
 כָּךְ, מִי שֶׁחָלַם חֵלוֹם רַע, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת
 עֲצָבוֹת, שְׁהָרִי בְּמִדַּת אֱלֹהִים (דִּין) עוֹמֵד,
 וְזִבַּח שֶׁל מִדַּת הַדִּין צָרִיךְ עֲצָבוֹת וְרוּחַ
 נְשִׁבְרָה, וְאוֹתָהּ עֲצָבוֹת מְרַפֵּאת אֶת הַחֵלוֹם
 הָרַע, וְלֹא שׁוֹלֵט עָלָיו הַדִּין. שְׁהָרִי הַזִּבַּח
 שְׂרָאוֹי לְמִדַּת הַדִּין, הַקָּרִיב לְפָנֶיהָ.

לֵב נְשִׁבְרָה וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. מַה זֶה
 לֹא תִבְזֶה? מִכָּל לֵב שֵׁשׁ לֵב שֶׁהוּא
 בּוֹזֵה? כֵּן. זֶהוּ לֵב שֶׁהוּא גָּאָה, לֵב בְּגִסּוֹת
 הַרוּחַ, הַיְנוּ לֵב בּוֹזֵה, אֲבָל לֵב נְשִׁבְרָה
 וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. הַיְטִיבָה בְּרַצוֹנָךְ
 אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם. מַה זֶה
 הַיְטִיבָה? נִרְאֶה שְׁהָרִי טוֹב יֵשׁ בָּהּ, וְעִכְשָׁו
 הַיְטִיבָה עַל אוֹתוֹ הַטוֹב! וְדַאי כָּךְ הוּא,
 שְׁהָרִי מִן הַיּוֹם שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הַשְׁתַּדֵּל בְּבָנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׁלֹמֶעֱלָה עַד
 עַכְשָׁו, אוֹתָהּ הִטְבָּה שֶׁל רַצוֹן לֹא שָׁרְתָה
 עַל אוֹתוֹ הַבָּנִין, וְעַל כֵּן לֹא נִתְקַן. שְׁהָרִי
 בְּשָׁעָה שֶׁהִרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן יִתְעוֹרֵר, הוּא
 יִיטִיב וְיִדְלִיק אֶת הַמְּנֹרוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַבָּנִין
 וְאוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה, שְׁאִפְלוּ הַמְּלָאכִים שֶׁל
 מַעֲלָה לֹא יוֹכְלוּ (לֵא) לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ בֵּית
 מִקְדָּשׁ וְלֹא בְּאוֹתוֹ בָּנִין, וְאֵז בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 וְכָל הַמַּעֲשֶׂה נִתְקַן.

בתפלה ההיא או בעשיית מצוה, אין
 הקב"ה מחשיבו שיפתח לו היכלו,
 ואפילו לא על ידי שליח, ואין הוא
 כדאי ליכנס להיכל המלך, עוליו נאמר
 בחוץ תעמד, ומבחוץ נותנים לו בקשתו
 על ידי שליח או ממונה, ואם גם
 תפלתו אינה עולה כראוי דוחים אותה
 החוצה וסוגרים השערים בפניה, ועליה
 נאמר (משלי א) אז יקראנני ולא אענה
 ישחרנני ולא ימצאנני, כמו כן כאשר
 קוראים ישראל כל אחד ואחד להקב"ה
 בקריאת שמע או בתפלה או בכל
 מצוה, אם השכינה איננה שם גם הוא
 לא נמצא שם, זש"כ (שמות כ) בכל
 המקום אשר אזכיר את שמ"י אבוא
 אליך וברכתיך.

כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח וּגו' (נא, יח) : [זוהר ח"ב פ'
 משפטים (דף ק"א)]. כָּתוּב כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח
 וְאַתָּנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. זִבְחֵי אֱלֹהִים רֹחַ
 נְשִׁבְרָה לֵב נְשִׁבְרָה וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה.
 כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח, וְכִי לֹא רוּצָה הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שִׁיקְרִיבוּ לְפָנָיו קָרְבָן, וְהָרִי הוּא
 תִקַּן לְרָשָׁעִים קָרְבָן שִׁיקְרִיבוּ וְיִתְכַפֵּר לָהֶם
 חַטָּאִים? אֲלֵא שְׂדוּד אָמַר אֶת זֶה לְשֵׁם
 אֱלֹהִים, וְקָרְבָן לֹא מְקַרִּיבִים לְשֵׁם אֱלֹהִים,
 אֲלֵא לְשֵׁם יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. שְׁהָרִי
 לְדִין הַקְּשָׁה, מִדַּת הַדִּין, לֹא מְקַרִּיבִים
 קָרְבָן, שְׁכָתוֹב (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם
 קָרְבָן לַה'. לַה', וְלֹא לְשֵׁם אֱלֹהִים. וְכִי
 מְקַרִּיב קָרְבָן מִנְחָה לַה'. זִבַּח תּוֹדָה לַה'.

כ היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים: כא אז תחפץ זבחי צדק
עולה וכליל אז יעלו על מזבחתך פרים:

זוהר תהלים

רוח הולך ולא ישוב. שיהיה אותו אדם
בהבטחה שלא ישוב אצלו לעולמים. זהו
שכתוב ולא ישוב. לב נשבר ונדכה - אותו
אדם שלא התגאה ולא התענג בתענוגי
העולם - אלהים לא תבזה, בכבוד הוא
אצלו.

היטיבה ברצונך וגו' (נא, כ): [זוהר ח"ב פ'
משפטים (דף ק"ז).]

ירושלים. וכי מיום שהשתדל בכנין בית
המקדש עד עכשו לא בנה אותם? (א) אם
חומות ירושלים עד עכשו לא בנה - בית
המקדש על אחת כמה וכמה. אלא שכל
מעשי הקדוש ברוך הוא אינם כמעשי בן
אדם. כשבני אדם בנו בית המקדש למטה,
בהתחלה עשו את חומות העיר, ולבסוף
עשו את בית המקדש. חומות העיר
בהתחלה כדי להגן עליהם, ואחר כך בנין
הבית. והקדוש ברוך הוא לא כך, אלא
בונה בתחלה את בית המקדש, ובסוף
כשיוזיד אותו מן השמים יושיב אותו על
מקומו, אז יבנה את חומות ירושלים, שהן
חומות העיר. ועל זה אמר דוד המלך עליו
השלוש, (תהלים נא) היטיבה ברצונך את ציון
- בהתחלה, ואחר כך תבנה חומות
ירושלים. כאן יש סוד. כל המעשים
שעושה הקדוש ברוך הוא, בהתחלה
מקדים אותו שלבחוץ, ואחר המח
שלפנים, וכאן לא כך. בא וראה, כל אותם
המעשים שעושה הקדוש ברוך הוא
ומקדים אותו של בחוץ, המח הקדים

כאשר בא אדם להטמא בחטאיו ממשיך
עליו רוח מצד הטמאה ומתגאה על האדם
ושולט עליו לכל רצונו

זבחי אלהים רוח נשברה וגו' (נא, ט): [זוהר
ח"ג פ' פנחס (דף ר"מ)]. רבי אבא פתח,
(תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה וגו'.

פסוק זה פרושהו, שרצון הקדוש ברוך
הוא, אין רצונו בקרבן של אדם על
חטאיו, אלא רוח נשברה. ובני אדם לא
יודעים מה אומרים. וכך שמענו מהמנורה
הקדושה, שכאשר בא אדם להטמא
בחטאיו, ממשיך עליו רוח מצד הטמאה,
ומתגאה על האדם ושולט עליו לכל
רצונו. ואותו צד הטמאה מתגבר בכחו
ומתחזק, ושולט עליו שיעשה רצונו. בא
אדם ושולט עליו להטהר - מטהרים אותו.
בזמן שהיה בית המקדש קיים, הקריב
קרבנו - כל כפרה שלו תלויה עליו, עד
שהתחרט ושבר לאותה הרוח מתוך גאותו
והשפיל אותה. וזוהי השבירה של אותה
דרגה של טמאה. וכאשר נשברת אותה
רוח הטמאה ומקריב קרבנו, זהו שמתקבל
ברצון כמו שצריך.

ואם לא נשברת אותה רוח, אין קרבנו
כלום, ונמסר לפלבים, שהרי קרבן
זה אינו של הקדוש ברוך הוא, אלא
מהפלבים. ומשום זה זבחי אלהים כמו
שצריך הוא רוח נשברה, שישבר אותה
רוח טמאה ולא תשלט. ועל זה מי שישבר
אותה כמו שצריך, עליו כתוב, (תהלים עח)

—== זוהר תהלים ==—

ראו עתה כי אני הוא ואין אלהים עמדי

אז תחפץ וגו' (נא, כא) : [זוהר ח"ב פ' משפטים דף

ק"ט.] באותו זמן, (תהלים נא) אז תחפץ זבחי

צדק. היות שהרי אז יתחבר הכל בחבור

אחד, ויהיה השם שלם בכל תקונו, ואז

הקרבן יהיה שלם לה' אלהים. שעכשו

אלהים לא מתחבר לקרבן, שאלמלא

התחבר בו, כמה אלהים יעלו אזנים

להתחבר לשם. אבל באותו זמן, (שם פו) כי

גדול אתה ועושה נפלאות אתה אלהים

לבדך. ואין אלהים אחר. ובאותו זמן כתוב,

(דברים לב) ראו עתה כי אני הוא ואין

אלהים עמדי. (ראו עתה) ראו כי אני הוא

גדול, מה זה עתה? אלא שלא היה קדם

לכן, ובאותו זמן זה יהיה. אמר הקדוש

ברוך הוא, עתה ראו מה שלא יכלתם לראות

מקדם לכן. כי אני אני, למה פעמים? אלא

כדי לדיק, שהרי אין שם אלהים, אלא הוא.

שהרי כמה פעמים שנאמר אני פעם אחת

ולא יותר, והיה שם הצד האחר. אבל עכשו

אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שהרי כל

הצד האחר העבר, ודוקא אני אני. אני אמית

ואחיה. עד עכשו המח היה מן הצד האחר.

מכאן והלאה, אני אמית ואחיה. מכאן

שבאותו הזמן, כל אותם שלא טעמו טעם

המות - ממנו יהיה להם מות, ויקים אותם

(מיד). למה? כדי שלא תשאר מאותה הזקמה

בעולם כלל, ויהיה עולם חדש במעשי ירי

הקדוש ברוך הוא.

במשכה, ובמעשה אותו של בחוץ,

שהרי כל קלפה היא מצד האחר, והמח

מן המח, ותמיד הצד האחר מקדים וגדל

ומתרבה ושומר הפרי. כיון שמתרבה,

זורקים אותו החוצה, ויכין רשע וצדיק

ילבש, וזורקים את אותה קלפה,

ומברכים את הצדיק בעולם. אבל כאן,

בכנין בית המקדש, שהצד הרע יעבר

מהעולם - לא צריך, שהרי המח

והקלפה שלו היה. הקדים המח, שכתוב

היטיבה ברצונך את ציון - בהתחלה,

ואחר כך תבנה חומות ירושלים. אותה

חומה החיצונית, שהיא קלפה, שלו היא

ממש, שכתוב (זכריה ב) ואני אהיה לה

נאם ה' חומת אש סביב. אני ולא הצד

הרע.

ישראל הם המח העליון של העולם.

ישראל עלו במחשבה בתחלה.

העמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות,

שהם קלפה, הקדימו, שכתוב (בראשית לו)

ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום

לפני מלך מלך לבני ישראל. ועתיד

הקדוש ברוך הוא להקדים את המח

בלי קלפה, שכתוב (ירמיה ב) קדש ישראל

לה' ראשית תבואתה. המח קודם

לקלפה. ואף על גב שהמח יעמד בלי

קלפה, מי הוא שיושיט יד לאכל ממנו?

משום שכל אכליו יאשמו רעה תבא

אליהם נאם ה'.

נב א לַמְנַצֵּחַ מִשְׁבִּיל לְדָוִד: ב בָּבוֹא דוֹאֵג הָאֲדָמִי וַיִּגְדַּל לְשֹׂאוֹל וַיֹּאמֶר לוֹ
 בָּא דָוִד אֶל בֵּית אַחִימֶלֶךְ: ג מַה תַּתְּחַלֵּל בְּרַעַה הַגִּבּוֹר חֶסֶד אֶל כָּל
 הַיּוֹם: ד הַיּוֹת תִּחְשַׁב לְשׁוֹנֵךְ בְּתַעַר מִלְטֵשׁ עֲשֵׂה רַמְיָה: ה אַחֲבַת רַע מִטּוֹב
 שָׁקַר מִדְּבַר צָדֵק סֵלַח: ו אַחֲבַת כָּל דְּבָרֵי בָלַע לְשׁוֹן מִרְמָה: ז גַּם אֶל יִתְצַדֵּךְ
 לְנֶצַח יַחֲתֶךְ וַיִּסְחָךְ מֵאֲחֵל וְיִשְׂרָשֶׁךְ מֵאַרְצֵי חַיִּים סֵלַח: ח וַיִּרְאוּ צַדִּיקִים וַיִּירְאוּ
 וְעָלְיוּ יִשְׁחַקוּ: ט תִּנְהַה הַגִּבּוֹר לֹא יִשִּׂים אֱלֹהִים ^{תַּחַת בְּעַל הַיָּמִין} מְעֻזּוֹ וַיִּכְטַח בְּרַב עֲשָׂרוֹ
 יַעֲזֹ בַּחֲרָתוֹ: י וַאֲנִי כְּזֹת רַעַנְן בְּבֵית אֱלֹהִים ^{תַּחַת בְּעַל הַיָּמִין} בְּמַחְתֵּי בַחֲסֵד אֱלֹהִים ^{תַּחַת בְּעַל הַיָּמִין}

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להסיר המורגל מדבר לשון הרע

בבוא דואג וגו' (נב, ב) [שימוש תהלים לפרק נב] להסיר המורגל מדבר לשון הרע, כתוב אותו ותלחו עליו.

— זוהר תהלים —

דוד המלך נקרא זית רענן

חמור גורם לחטא גם כן נענש עליו

וַאֲנִי כְּזֹת רַעַנְן בְּבֵית וְגו' (נב, ב): [זוהר ח"ג
 פ' שלח לך (דף קס"ד):] וּבִשְׁעָה שְׁכַתּוֹב
 וְלֹא יִסְפָּה שׁוֹב אֵלָיו עוֹד, לֹא יָדַע אָדָם
 לְאֵן הִלְכָה, וְהִיא שָׁבָה לְמִקּוּמָה וְנִגְנְזָה
 בְּפֶתַח זֶה, וְהִיא תִקַּח עֲטָרָה בְּפִיָּה וְתִשִּׂים
 עַל רֹאשׁ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, הַגִּיעַ וְלֹא הַגִּיעַ,
 וְאִז כְּתוֹב, (תהלים כא) תְּשִׁית לְרֹאשׁוֹ עֲטָרַת
 פָּז. וְכִינּוֹן שִׁיקְרָא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בְּסִפְרֵי
 תוֹרָה, יְקוּמוּ שְׁנֵי נְשָׂרִים, זֶה מִכָּאן וְזֶה
 מִכָּאן, וַיּוֹנֶה מִתְּכּוֹפֶפֶת, וּמֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ
 יוֹרֵד, וְעֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ, עַד מִדְּרָגָה
 אַחְרֹנָה. וְשְׁנֵי נְשָׂרִים פּוֹרְחִים לְמַעַלָּה עַל
 רֹאשׁוֹ, וַיּוֹנֶה שָׁבָה וְעֲטָרָה בְּפִיָּה, וַיִּקְבְּלוּ
 אוֹתָהּ שְׁנֵי נְשָׂרִים אֵלָיו. דָּוִד הַמֶּלֶךְ נִקְרָא
 זֵית רַעַנְן לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַתּוֹב
 (תהלים נב) וַאֲנִי כְּזֹת רַעַנְן בְּבֵית וְגו'. עֲלֵה
 זֵית - זֶה מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ כֵּן דָּוִד. וְזֶהוּ שְׁרָמְזָה
 יוֹנָה זו בִּימֵי נַח, שְׁכַתּוֹב (בראשית ח) וְהִנֵּה

בבוא דואג האדמי וגו' (נב, ב): [זוהר ח"ב
 (דף רכ"ד) זוהר תורה] בבווא דואג
 האדמי ויגדל לשאול ויאמר לו בא דוד
 אל בית אחימלך. אמר רבי אבא בוא
 וראה דוד במה שהוא היה בורח מלפני
 שאול, בזה גרם שנאבדו כל אותן כהני
 נוב, ולא נשאר מכלם אלא אביתר בלבדו
 שברח, וזאת גרם כמה רעות בישראל,
 מת שאול ובניו ונפלו מישראל כמה
 אלפים ורבבות, ועכ"ז חטא ההוא היה
 תולה על דוד לגבות ממנו, עד שכל זרע
 דוד נאבדו ביום אחד, ולא נשאר מהם
 אלא יואש בלבדו שנגנב, כדמיון שלא
 נשאר מאחימלך אלא אביתר בלבדו, ועד
 זמן רב חטא ההוא היה תולה לעשות דין
 על נוב בשביל אותו החטא של נוב,
 שכתוב (ישעי' י) עוד היום בנוב לעמוד,
 וזה נתבאר.

עולם ועד: יא אודך לעולם כי עשית ואקנה שמך כי טוב נגד חסידך:

== זוהר תהלים ==

וכתוב כי טוב נגד חסידך, וכי לאחר אינו טוב? לא היה בידו? אמר: אוי לסחורתנו שעזבנו את הקדוש ברוך הוא בגללה. רבי חייא ורבי יוסי שהיו יושבים במערה שמחו. אמר רבי חייא לרבי יוסי, ולא אמרתי לך שפשושה הקדוש ברוך הוא נס, בכל הוא עושה? יצאו.

בשיצאו, הקדים רבי חייא ופתח, (ישעיה נ) שלום שלום לרחוק. שני שלומות כאן, אחד לרחוק ואחד לקרוב, והכל אחד. לרחוק – שנעשה קרוב. (ועוד לרחוק) זהו בעלי התשובה, שקדם היה רחוק, ועכשו הוא קרוב. ועוד רחוק – כשאדם מתרחק מהתורה, רחוק הוא מהקדוש ברוך הוא. ומי שקרוב לתורה, מקרב אותו הקדוש ברוך הוא עמו, ועכשו התחברו עמנו ותכנסו למערה. באו אותם סוחרים והשתתפו עמם. שחררו את המשא מחמוריהם ותקנו להם אכל, ויצאו כלם לפי המערה. אמר אחד מהסוחרים: יאמרו לנו בעלי התורה את הפסוק הזה, אודך לעולם כי עשית ואקנה וגו'. כי עשית, מה זה כי עשית, ולא כתוב מה? וכתוב כי טוב נגד חסידך, וכי לגבי אחר אינו כי טוב? אמר רבי חייא, כי עשית ודאי. ומה עשית? לעולם. שבגלל זה העולם שעשה הקדוש ברוך הוא והתקין אותו, מודה אדם לקדוש ברוך הוא בכל יום. ואקנה שמך כי טוב נגד חסידך, כך זה ודאי, כנגד אותם צדיקים, שמו של הקדוש ברוך הוא הוא טוב, ולא כנגד

עלה זית טרף בפיה. אותו עלה זית טרף ונחטף לכבודו, במה? בפיה. שעומדת על ראשו, ומקבל כבוד מיונה זו. ומה שכתוב טרף ולא טרפה, (אלא) כזכר הזה שעושה חיל ומנצח. בישיבת הרקיע יונה זכר הוא. מתוך שנקרא יונה כתוב כנקבה, וכתוב כזכר בזמן שמקבל כבוד זה.

אודך לעולם כי עשית ואקנה מה זה כי עשית ולא כתוב מה? כי טוב נגד חסידך וכי לגבי אחר אינו כי טוב?

אודך לעולם כי עשית וגו'. (נב, יא): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף כ"א)]. רבי יוסי פתח, (שופטים ד) ויאמר אליה ברק אם תלכי עמי והלכתי וגו', מה זה אומר? אלא אמר ברק, הואיל ורוח הקדשה שורה עליה, בזכותה אנצל ולא ישרה עלי נזק. ומה ברק סמוך על אשה להנצל בגללה – אנו, שהתורה עמנו, שהיא שמו של המלך הקדוש, על אחת כמה וכמה. ישבו בתוך אותה המערה כל אותו היום, וכשירד הלילה, האירה הלבנה במערה. עברו שני סוחרים וחמוריהם טעונים מיין וממאכל לעצמם, נחו על מטענם, ואמרים זה לזה: גלון כאן, נתן אכל ומשתה לחמורים, ואנו נכנס למערה הזו. אמר לו חברו: טרם שנכנס, תאמר לי הפסוק הזה שאינו מישיב.

אמר לו: מה הוא? אמר לו: דבר אחד, שכתוב (תהלים נב) אודך לעולם כי עשית וגו'. מהו כי עשית ולא כתוב מה?

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

וַיֵּשׁ חֶסֶד, וְאֵלֹהֵי נִקְרָאוּ חֶסֶדִי דָּוִד
הַנְּאֻמָּנִים. וַכִּשְׁחֶסֶדִי דָּוִד הִלְלוּ מִתְמַלְאִים
מֵאוֹתוֹ טוֹב שְׁשׁוּפֵעַ שֶׁל הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ,
אֲזִי נִקְרָא הַיְסוּד טוֹב, אֲזִי נִמְצָא לָהֶם
טוֹב. שֶׁהָרִי כִּמוֹ שֶׁנִּמְצָא שֶׁהוּא בּוֹ, כִּף
הוּא מְבֹשֵׁם אֶת הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה,
וְהַכֹּל נִמְצָא בְּבִרְכָה, וְעַל כֵּן דָּוִד הִזְהָה
מִחִכָּה לְדַרְגָּה הַזֹּאת שֶׁמְאִירָה לְעוֹלָם הַזֶּה
שֶׁהוּא אֲחוּז בָּהּ. הַדְּבָרִים הֵלְלוּ, כִּף
שֶׁמַּעֲתִי אוֹתָם, אֲלֵא שֶׁלֹּא יִדְעֵתִי מִה זֶה.
בְּאוֹ רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יוֹסִי וְנִשְׁקוּ אוֹתוֹ
בְּרֵאשׁוֹ. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, מִי מְכַסֶּה עֵינַיִךְ
בְּעַפְרָה, רַבִּי שֶׁמַּעֲוֹן בֶּן יוֹחָאִי, שֶׁאֲתָה
בְּמִקוּמְךָ וְאֲתָה מְרַעֵשׂ הַהָרִים הָעֲלִיוֹנִים,
וְאֶפְלוּ צִפְרֵי הַשָּׁמַיִם וְכֹלֶם שְׂמַחִים
בְּדַבּוּרֶיךָ. אוֹי לְעוֹלָם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
כְּשֶׁתִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ.

הַרְשָׁעִים שֶׁמְבַזִּים אוֹתוֹ בְּכֹל יוֹם וְאֵינָם
עוֹסְקִים בְּתוֹרָה. אָמַר לוֹ, זֶה יָפָה, אֲבָל
שֶׁמַּעֲתִי דְבַר מְאֻחָרֵי הַכֶּתֶל, וְאֲנִי פוֹחַד
לְגִלוֹת. אָמְרוּ לוֹ רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יוֹסִי, אָמַר
דְּבָרְךָ, שֶׁתוֹרָה אֵינָה יְרֻשָׁה לְמִקוּם אֶחָד.
אָמַר לָהֶם, יוֹם אֶחָד הֵייתִי הוֹלֵךְ לְלוֹד
וְנִכְנַסְתִּי לְעִיר, וְסִמַּכְתִּי אֶת עַצְמִי
אֲחֵר כֶּתֶל אֶחָד, וְרַבִּי שֶׁמַּעֲוֹן בֶּן יוֹחָאִי
הִזְהָה בְּאוֹתוֹ הַבֵּית, וְשֶׁמַּעֲתִי מִפִּי אֶת
הַפְּסוּק הַזֶּה, אוֹדְךָ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ.
אוֹדְךָ, דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם (לְקִדּוֹשׁ בִּירוֹד
הוּא) אָמְרוּ עַל אוֹתוֹ עוֹלָם אֲחֵרוֹן, שֶׁהוּא
עָשָׂה שֶׁדוֹד הַמֶּלֶךְ אֲחוּז בּוֹ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם,
וְבוֹ יִרַשׁ אֶת הַמַּלְכוּת. וְאֶקְוֶה שֶׁמֶךָ כִּי טוֹב
- זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּיחּוּד שֶׁל הָעוֹלָם
הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא טוֹב. מִתִּי נִקְרָא טוֹב? נִגִּיד
חִסְדֶּיךָ. מִי הֵם חִסְדֶּיךָ? אֲלֵא יֵשׁ חֶסֶד

נד « לַמְנַצֵּחַ בַּנְּגִינָת מִשְׁכִּיל לְדָוִד: ב בְּבֹא הַזִּיפִים וַיֹּאמְרוּ לְשֹׂאֵל הֲלֹא דָוִד
מִסְתַּתֵּר עִמּוֹ: ג אֱלֹהִים ^{תַּחַת הַמַּלְאָכִים} בְּשִׁמְךָ הוֹשִׁיעֵנִי וּבְנִבְרֹתֶיךָ תְּדִינֵנִי:
ד אֱלֹהִים ^{תַּחַת הַמַּלְאָכִים} שְׁמַע תַּפְלְתִּי הָאֲזִינָה לְאִמְרֵי פִי: ה פִּי זָרִים קָמוּ עָלַי וְעֲרִיצִים
בְּקִשׁוֹ נַפְשִׁי לֹא שָׁמוּ אֱלֹהִים ^{תַּחַת הַמַּלְאָכִים} לְנַגְּדָם סֵלָה: ו הִנֵּה אֱלֹהִים ^{תַּחַת הַמַּלְאָכִים} עֶזְרָ לִי
אֲדַנִּי בְּסִמְכֵי נַפְשִׁי: ז (יֵשׁוּב) יָשִׁיב תָּרַע לְשִׁרְרֵי בְּאִמְתָּךְ הַצְּמוּתָם: ח בַּנְּדָבָה
אֶזְבְּחָה לָּךְ אֹזְנָה שְׁמֶךָ יְהוָה ^{יְהוָה} בִּי טוֹב: ט בִּי מִכָּל צָרָה הֲצִילֵנִי וּבְאִיְבֵי
רְאֵתָה עֵינָי:

— ❦ — **שימוש תהלים** — ❦ —

להנקם מאויבך

בבוא הזיפים וגו' (נד, ב) [שימוש תהלים לפרק נד]. אמור אותו ותנצל ותראה נקמה מאויבך. ושם
שלו הוא "ה. י' מן סוף המזמור "ראתה עיני, ה' מן ו' "מסתתר עמנו בגימטריא ה"א.

— ❦ — **זוהר תהלים** — ❦ —

ישמעו תפלת הלחש אנשים, ועוד שדברי
תפלת הלחש נאחזים בעולם העליון,
ודברי עולם העליון אין צריכים להשמע
לאיש.

המתפללים תפלתם בלחש בכונת הלב
שלא נשמע תפלה זו לאחר זאת התפלה
עולה ומאזינים לה כל המלאכים שנקראים
בעלי אזנים

במעשה חסד איש למטה מעורר למעלה
פי זרים קמו עלי ועריצים בקשו נפשי
וגו'. [זוהר ח"ג (דף צב:)] למדנו שישראל
אכזריות נמנעת מהם יותר מכל שאר
עמים, ובל יראה מישראל מעשה עריץ
בעולם, שהרי כמה בעלי עינים עומדים
אצל האיש בשעת מעשה כזה, זכאי הוא
מי שמראה מעשה של חסד למטה, שהרי
במעשה האיש תולה כל דבר לעורר
למעלה ענין אחר.

אֱלֹהִים שְׁמַע תַּפְלְתִּי וְגו' (נד, ד): [זוהר ח"ב
(דף רב.) זוהר תורה] אֱלֹהִים שְׁמַע
תַּפְלְתִּי הָאֲזִינָה לְאִמְרֵי פִי. [אמרי פי, זאת היא
תפלת הלחש], ולמדנו כל אלה שמתפללים
תפלתם בלחש בכונת הלב, שלא נשמע
תפלה זו לאחר, זאת התפלה עולה
ומאזינים לה כל המלאכים שנקראים בעלי
אזנים, ואם זאת התפלה נשמעת לאזני
איש, אין מי שיאזין לה למעלה, ואין
מאזינים לה אחרים מלבד מי ששמע
אותה בתחילה, לפיכך נצרך להשמר שלא

י' לחודש

נָה א' לַמְנַצֵּחַ בַּנְּגִינָה מִשְׁבִּיל לְדָוִד: ב' הַאֲזִינָה אֱלֹהִים תִּפְלְתִי וְאַל תִּתְעַלֵּם מִתְחַנְּנִי: ג' הִקְשִׁיבָה לִי וְעֲנֵנִי אֲרִיד בְּשִׁיחֵי וְאַחֲמָה: ד' מִקּוֹל אוֹיֵב מִפְּנֵי עֲקַת רָשָׁע כִּי יִמְטֹו עָלַי אֲנֹן וּבָאֵף יִשְׁטְמוּנִי: ה' לִפִּי יַחִיל בְּקִרְבִּי וְאִימוֹת מוֹת נִפְלוּ עָלַי: ו' יִרְאֶה וְרַעַד יָבֵא כִּי וַתִּבְסַנִּי פְּלָצוֹת: ז' וְאָמַר מִי יִתֵּן לִי אֶבֶר בַּיּוֹנָה אֲעוֹפֶה וְאַשְׁבְּנָה: ח' הִנֵּה אֲרַחֵיק נֶדָד אֶלֶן בַּמִּדְבָּר סְלָה: ט' אַחֲשִׁיחַ מִפְּלֹט לִי מֵרוּחַ סַעָה מִסְּעֵר: י' בִּלְעַ אֲדַנִּי פֶּלֶג לְשׁוֹנֵם כִּי רָאִיתִי חָמָס וְרִיב בְּעִיר: יא' יוֹמָם וְלַיְלָה יִסּוּבְכֶּה עַל חוֹמֹתֶיהָ וְאֲנֹן וְעָמַל בְּקִרְבָּהּ: יב' הַזֹּנוֹת בְּקִרְבָּהּ וְלֹא יִמִּישׁ מִרְחֻבָּהּ תֵּדָ וּמִרְמָה: יג' כִּי לֹא אוֹיֵב יִחַרְפֵּנִי וְאִשָּׁא לֹא מִשְׁנֵאֵי עָלַי הַגְּדִיל וְאַפְתָּר מִמֶּנּוּ: יד' וְאַתָּה אֲנֹשׁ בְּעֵרְבֵי אֲלוֹפֵי וּמִדְּעֵי: טו' אֲשֶׁר יַחַדוּ נִמְתִּיק סוֹד בְּבֵית אֱלֹהִים נִחְלָד בְּרַגְשׁ: טז' (ישימות) יִשִּׁי מוֹת עֲלִימוֹ יִרְדּוּ שְׂאוֹל חַיִּים כִּי רְעוֹת בְּמִגְרֵם בְּקִרְבָּם: יז' אֲנִי אֶל אֱלֹהִים אֶקְרָא וַיִּחַנְּוּ: יח' יוֹשִׁיעֵנִי: יט' עֵרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים אֲשִׁיחָה וְאַחְמָה וַיִּשְׁמַע קוֹלִי: יט' פָּדָה בְּשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקִּרְב

== שִׁמוֹשׁ תֵּהִלִּים ==

לכלב רע, ולשלם גמול לאויביך

האזינה אלהים תפלתי וגו' (נה, ב) שימוש תהלים לפרק נה]. לשלם גמול לאויביך ושם שלו הוא ו"ה. ו' מן "ואתה, ה' מן האזינה.

== זוהר תהלים ==

בבקר שהיא שעת החסד מספיק לו בחסד באשיחה ובמנחה שהיא שעת הדין הקשה צריך המנה ומשום כך ואהמה

עֵרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים וְגו' (נה, יח): [זוהר ח"א פ' חיי שרה (דף קלג.)] בא ראה, דוד בא ואמר שלשת זמני התפלות הללו, שכתוב (תהלים נה) **עֵרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים**, הנה שלשה. והוא לא התפלל אלא שנים מהם, שכתוב אשיחה ואהמה, ולא יותר. זה לתפלת הבקר – וזה לתפלת המנחה. משום כך דיק אשיחה ואהמה. בבקר, שהיא שעת החסד, מספיק לו בחסד באשיחה. ובמנחה, שהיא שעת הדין הקשה, צריך

עֵרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים וְגו' (נה, יח) לכן לא שמו את תפלת ערבית חובה שאין מי שיכול לתקנה כמו יעקב והאיך מתקנים התפלה

עֵרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים וְגו' (נה, יח): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קכ"ט:)] וכתוב (תהלים נה) **עֵרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים וְגו'** פסוק זה פרשוהו ונתבאר, אבל כאן עדין ועדינים הוא של תפלת כל היום, והחברים התעוררו

זוהר תהלים

ובשעה שאותו עשן מעקם דרכו ועולה, הממנה הזה וששים אלף רבוא מחנות אחרות, כלם מתעתדים לקבלו ולהזון ממנו, ועומדים באותו נקב, ונכנסים בפתח אחד שנקרא קרי, וזהו סוד הכתוב (ויקרא כו) ואם תלכו עמי קרי וגו'. וכתוב, והלכתי עמכם בחמת קרי. באותו רגז היוצא מהפתח של קרי. ואלו הם שמשוטטים בלילה, ובשעה שהנשמות יוצאות לעלות להראות למעלה, הם יוצאים ומקטרגים בהם, ולא יכולים לעלות ולהראות למעלה, פרט לאותם חסידים קדושים עליונים שהם בוקעים רקיעים ואוירים ועולים, וקבוצות השרים הללו יוצאים ומודיעים דברים נזכרים לבני אדם, ונראים להם בדמיות אחרות, וצוחקים עליהם, עד ששופכים זרע, ונקראים בעלי קרי, משום שאותם שיוצאים מפתח הקרי גרמו להם. ובשעה שמתאכלים אמורים ופדרים, אותו עשן היה מרוה אותם וזן אותם. כפי כבודם כך מזונם מה שראוי להם. ובזה לא יצאו ולא משוטטים בארץ הקדושה.

ערב, כמו שנאמר (שמות יב) וגם ערב רב עלה אתם. שכל אותן קבוצות שרים מתערבים בשלטון הלילה, ולכן לא שמו את תפלת ערבית חובה, שאין מי שיכול לתקנה כמו יעקב, שהוא היה בעל (מטהר) המשכן ומתקן אותו כראוי. ואף על גב שהיא רשות, תפלה זו היא כדי להגן עלינו מתוך פחד בלילות, מתוך פחד של כמה צדדים של הגיהנם, שהרי באותה שעה טורדים את הרשעים בגיהנם על כל

בשלת הזמנים הללו. ערב זוהי אספקלריה שלא מאירה, ובקר זוהי אספקלריה המאירה, וצהרים – (אין זה מקום שגקרא חשך, אלא הוא מקום שעומד בין זה לזה, אבל הזמן של תפלת מנחה) מקום שהוא נקרא חשך, שאחורו בערב ועומד זה עם זה. ומה שנאמר צהרים, שהוא תקף חזק השמש, הוא נקט בלשון מעלה. וכך היא הדרך – לאיש שחר קוראים לו לבן, ונקט לשון מעלה, ולפעמים קוראים ללבן שחר, שכתוב (במדבר יב) פי אשה כשית לקח. (עמוס ט) הלא כבני כשיים אתם לי וגו'. ערב זה – תפלת ערבית. ומשום שבערב הזה מתערב הצד האחר שמחשיך את אורו ושולט בלילה, שמו לו רשות, ואין לו זמן קבוע. אמורים ופדרים מתאכלים בזמן הזה, ומכאן נזונים כמה קבוצות של שרים שיוצאים ושולטים בלילה.

ואם תאמר, אם כך, הרי שנינו שכל אותם בעלי הצד האחר של רוח הטמאה לא שולטים בארץ הקדושה, והרי מעוררים אותם ישראל בזה, ואסור לעוררם לשרות על הארץ הקדושה. אלא בלילה אותו העשן עולה, ולא עולה כמו שבקרוב אחר, שהיה העשן עולה בדרך ישר, וכאן היה עולה אותו עשן לנקב אחד של הצפון, ששם כל מדורים של רוחות רעות. וכיון שאותו עשן עולה ומעקם דרך לאותו צד, כלם היו נזונים ועומדים ונכנסים למקומם, ולא היו יוצאים ושולטים בעולם. ממנה אחד עומד לאותו הצד של אותו נקב שבצפון, בכל אותם קבוצות של שרים, ושמו סנגירי"א,

—= זוהר תהלים =—

הסוד ליוֹדְעֵי מִדִּין: מִי שְׂרוּצָה לְצֵאת לְדֶרֶךְ, יָקוּם בְּנֶגַה, וַיִּשְׁגִּיחַ בְּהַתְּבוֹנְנוֹת לְפִי שְׁעָה לְצַד מְזֻרָח, וַיִּרְאֶה כְּמֶרְאֵה אוֹתוֹת שְׁמֵכוֹת בְּרַקִּיעַ, זו עוֹלָה וְזו יוֹרֶדֶת, וְאַלֶּה הֵם הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ בְּהֵם שָׁמַיִם וָאָרֶץ.

אם הוא יוֹדֵעַ בְּסוֹד אוֹתָן הָאוֹתוֹת, שֶׁהֵם סוֹד הַשָּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁל אֲרַבְעֵים וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת, וַיִּזְכִּירָן כְּרְאוּי בְּרִצּוֹן הַלֵּב, יִרְאֶה תוֹךְ אור הַנֶּגַה שֶׁל הַרְקִיעַ שֶׁשׁ יוֹדֵי"ם, שֶׁלֹּשׁ לְצַד יְמִין וְשֶׁלֹּשׁ לְצַד שְׂמָאל, וְשֶׁלֹּשׁ וָוִי"ם שְׁעוֹלוֹת וַיּוֹרְדוֹת וְנוֹצְצוֹת בְּרַקִּיעַ. וְהֵן הָאוֹתוֹת שֶׁל בְּרִכַּת כְּהֵנִים, וְאֵז יִתְפַּלֵּל תְּפִלְתוֹ וַיֵּצֵא לְדֶרֶךְ, וְדָאֵי שְׂכִינָה מְקַדֶּימָה עִמוֹ. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ. כְּשֶׁבֵּא הַבֶּקֶר הַזֶּה, עֲמוּד אֶחָד נְעוּץ בְּצַד דְּרוֹם לְתוֹךְ מְתִיחַת הַרְקִיעַ שֶׁעַל גְּבֵי הַגֶּן, חוּץ מֵאוֹתוֹ עֲמוּד שֶׁנְּעוּץ בְּאֲמֻצַּע הַגֶּן. וְעֲמוּד זֶה מְאִיר בְּאוֹר שֶׁל שְׁלֹשָׁה גְּוִנִים מְרָקִים בְּאֲרֻגְמָן. בְּאוֹתוֹ הַעֲמוּד קִיָּם עֲנָף אֶחָד, וּבְאוֹתוֹ עֲנָף נִזְדַּמְּנוּ שְׁלֹשׁ צִפְּרִים, מִתְּעוֹרְרוֹת צִפְצוּף לְשִׁבְחָה. פֶּתַח אֶחָד וְאָמַר, (תהלים קיג) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי ה' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'. פּוֹתַח הַשָּׁנִי וְאָמַר, יְהִי שֵׁם ה' מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. פּוֹתַח הַשְּׁלִישִׁי וְאָמַר, מִמְזֻרָח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהַלֵּל שֵׁם ה'. אֵז הַכְּרוֹז מְקַדֵּים וְקוֹרָא הַזְּדַמְּנוּ קְדוֹשִׁים עֲלֵינוּנִים, אוֹתָם הַמְּשַׁבְּחִים אֶת רְבוּנָם הַתְּתַקְּנוּ לְשִׁבְחָה הַיּוֹם. וְאֵז נִפְרָדִים הַיּוֹם מֵהַלְלוּיָהּ. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שֶׁקָּם בְּבֶקֶר מִתּוֹךְ תְּשַׁבְּחָתָהּ שֶׁל תּוֹרָה שֶׁלָּמַד בְּלִילָה, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁל תְּפִלַּת הַבֶּקֶר.

אֶחָד שְׁנַיִם מְאֹשֶׁר בְּיוֹם. וְלִכֵּן מְקַדֶּימִים יִשְׂרָאֵל לֹאמַר "וְהוּא רְחוּם", שֶׁהוּא מְשׁוּם פֶּתַח הַגִּיְהֵנִם. וְלֹא דִין אַחַר אֶסוּר לְעוֹרְרוֹ, שֶׁנִּרְאֶה שֶׁהָרִי אֵין לוֹ רְשׁוּת לְשַׁבֵּת לְהַעֲבִיר אֶת הַדִּין מִהָעוֹלָם. וּפְתַח שֶׁל קְטְרוּג הַנְּשָׁמוֹת, כְּשֶׁרוּצוֹת לְעֵלוֹת לְמַעְלָה כְּדִי לְהִרְאוֹת לְפָנֵי רְבוּנָם. וְלִכֵּן אָנוּ מְקַדֶּימִים "שׁוֹמֵר אֶת עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד אָמֵן". פֶּתַח שֶׁל כְּמָה מְזִיקִים וְקְטְרוּגִים שֶׁנִּמְצָאִים בְּלִילָה, וַיֵּשׁ לָהֶם רְשׁוּת לְהִזִּיק לְמִי שִׁיוּצָא הַחוּצָה מִשְׁעַר בֵּיתוֹ, וְלִכֵּן אָנוּ מְקַדֶּימִים "וְשׁמֵר צֵאתָנוּ וּבְאָנוּ".

וְעַל כָּל זֶה, מִתּוֹךְ פֶּתַח שֶׁל כָּל זֶה אָנוּ מְקַדֶּימִים הַגּוֹפּוֹת, הַרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת לְמַלְכוּת הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁשֶׁלְטוֹן הַכֹּל בְּיַדֶּיהָ, וְעַל זֶה תְּפִלַּת עַרְבִית בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה. עֵתָה שֶׁקְרִבְנוֹת וּמְזַבְּחוֹת לֹא נִמְצָאוּ, אָנוּ עוֹשִׂים כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁאָנוּ עוֹשִׂים עַל הַסּוֹד הַזֶּה. בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, כְּשֶׁמִּתְעוֹרְרַת רוּחַ צְפוֹן, מְכָה בְּכָל אוֹתָם מְדוּרֵי הַרוּחוֹת הַרְעוּת, וְשׁוֹבֵר אֶחָד (סלע חזק) אֶת הַצַּד הָאֲחֵר, וְנִכְנָס וּמְשׁוֹטֵט לְמַעְלָה וּמַטָּה, וְכָל אוֹתָן קְבוּצוֹת שֶׁל מַחְבְּלִים נִכְנָסוֹת לְמִקוּמָן, וְנִשְׁבֵּר כְּחֵץ וְלֹא שׁוֹלְטוֹת. וְאֵז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן, וְהָרִי נִתְבָּאֵר. כְּשֶׁבֵּא הַבֶּקֶר, אור הַנֵּר שֶׁשֶׁלֹּט בְּלִילָה נִגְנָז מִלְּפָנֵי אור הַיּוֹם, וְאֵז הַבֶּקֶר שׁוֹלֵט, וּמְעַבֵּר שֶׁלְטוֹנוֹ שֶׁל הָעֶרֶב. (ואז) הַבֶּקֶר הַזֶּה הוּא בֶּקֶר שֶׁל אור רֵאשׁוֹן, הַבֶּקֶר הַזֶּה מְשַׁלֵּם טוֹב לְכָל הָעוֹלָמִים. מִמֶּנּוּ נִזְוָנִים עֲלֵינוּנִים וְתַחְתּוֹנִים. זֶה מְשַׁקָּה אֶת הַגֶּן. זוֹהֵי שְׁמִירָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. כֹּאן

לִי כִי בְרַבִּים הָיוּ עֲמֹדָי: כ יִשְׁמַע אֵל וְיַעֲנֵם וַיֵּשֶׁב קָדָם סֶלָה אֲשֶׁר אֵין חֲלִיפוֹת
 לָמוֹ וְלֹא יֵרְאוּ אֱלֹהִים: כא שְׁלַח יָדָיו בְּשַׁלְמוֹ חֲלָל בְּרִיתוֹ: כב חָלְקוּ
 מִחֲמַאת פִּיו וַיִּקְרַב לָבוֹ רַבּוֹ דְבָרָיו מִשְׁמֵן וְחִמָּה פְתַחְחוֹת: כג הַשְׁלֵךְ עַל יְחִנּוּ
 יִתְבַּךְ וְחֹא יִכְלַבְלַךְ לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק: כד וְאַתָּה אֱלֹהִים
 תִּזְרַם לְבָאֵר שַׁחַת אֲנָשֵׁי דָמִים וּמְרַמָּה לֹא יַחֲצוּ יְמֵיהֶם וְאֲנִי אֶכְטַח בָּךְ:

————— ❦ ————— זוהר תהלים ————— ❦ —————

נשמע שצריך לכוון הלב בשבת קודש
 למעלה מעלה יותר מבשאר הימים
 השלך על ה' יהבך והוא יבדלך וגו'
 (נה, כג): [זוהר ח"ג (דף עט): זוהר
 תורה] רבי יוסי מצא לרבי אבא שהיה
 יושב וקורא מקרא זה שכתוב השלך על
 ה' יהבך, על דוקא, שהרי מזונות במזל
 תולהו וזה מתאים כמו שאמר רבי
 שמעון למדנו שכתוב (במדבר כח) עולת
 שבת בשבתו על עולת התמיד, נשמע
 שצריך לכוון הלב למעלה מעלה יותר
 מבשאר הימים, וע"כ על עולת התמיד
 דוקא, ולמדנו כתוב בחנה ותפלל על
 ה' (שמואל א' א) על דוקא, לפי שבנים
 במזל הקדוש תולה כמו שביארנו, ואין
 לך תיבה בתורה או אות קטנה בתורה
 שלא תרמוז על חכמה עליונה, ותלויים
 מהן תלי תלים סודות של חכמה
 העליונה, זש"כ (שיר ה) קווצותיו תלתלים,
 וזה נתבאר.

זוהר תהלים

זיו זוהר

של י"ג מדות הרחמים, וסתם הוי"ה היינו התפארת:

קז. במזל פ"ב בג' ספירות הראשונות ששם המקור

זו א לַמְנַצֵּחַ עַל יוֹנַת אֱלֹם רַחֲקִים לְדָוִד מִבְּתֵם בְּאַחֵז אֲתוֹ פְּלִשְׁתִּים בְּגַתִּי:
 ב חֲנַנִי אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הימלות} כִּי שָׁאֲפֵנִי אֲנֹשׁ כָּל הַיּוֹם לֶחֶם וּלְחַצְנִי: ג שָׁאֲפוּ שׁוֹרְרֵי
 כָּל הַיּוֹם כִּי רַבִּים לַחֲמִים לִי מְרוֹם: ד יוֹם אִירָא אֲנִי אֱלֹהֵי אֲבֹתַי: ה בְּאֱלֹהִים
 אֶהְלֵל דְּבָרוֹ בְּאֱלֹהִים ^{תקנה בעל הימלות} בְּמַחְתֵּי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה בְּשָׂרִי: ו כָּל
 הַיּוֹם דְּבָרֵי יַעֲצֹבוּ עָלַי כָּל מַחֲשַׁבְתֵּם לְרָע: ז יִגְוֹרוּ (יַצְפִּינוּ) יַצְפִּינוּ הַמָּוָה עִקְבֵי
 יִשְׁמְרוּ בְּאֲשֶׁר קִוּוּ נַפְשִׁי: ח עַל אֲזֶן פֶּלֶט לָמוֹ בְּאֵף עַמִּים הוֹרֵד אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הימלות}:
 ט נְדִי סִפְרָתָה אֶתָּה שִׁמְמָה דְמַעְתִּי בְּנֶאֱדָךְ הֲלֹא בְּסִפְרָתָךְ: י אִזּוּ יִשׁוּבוּ אוֹיְבֵי
 אַחֲזֹר בְּיוֹם אֶקְרָא זֶה יִדְעֵתִי כִּי אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הימלות} לִי: יא בְּאֱלֹהִים ^{תקנה בעל הימלות} אֶהְלֵל דְּבָרִי
 בִּיתְנוּאֵי ^{תקנה בעל הימלות} אֶהְלֵל דְּבָרִי: יב בְּאֱלֹהִים ^{תקנה בעל הימלות} בְּמַחְתֵּי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה אֲדָם
 לִי: יג עָלַי אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הימלות} נִדְרִיךָ אֲשֶׁלֶם תּוֹדַת לְךָ: יד כִּי הִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת הֲלֹא
 רַגְלֵי מִדְּחֵי לְהַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הימלות} בְּאֹזֵר הַחַיִּים:

שימוש תהלים

לנאסר בכבלי ברזל

למנצח על יונת אלם וגו' (נו, א): [שימוש תהלים לפרק נו] לנאסר בכבלי ברזל ולהנצל מיצר הרע.

זוהר תהלים

שערי דמעות לא ננעלו

שהיא מבקשת נמסר בידיה, ואיש ההוא
 עם תפלה ההיא אין חוזרים ריקם,
 והקב"ה מרחם עליו, אשרי חלקו של איש
 ההוא שמוריד דמעות לפני הקב"ה
 בתפלתו.

בזמן שמרבים צדיקים בעולם הוי"ה שמו
 ונקרא בשם הרחמים ובזמן שמרבים
 רשעים בעולם אלהים שמו ונקרא בשם
 האלהים

בְּאֱלֹהִים אֶהְלֵל דְּבָרִי וְגו' (נו, יא): [זוהר ח"א
 (דף קעג): זוהר תורה] בְּאֱלֹהִים

אֶהְלֵל דְּבָרִי בְּה' אֶהְלֵל דְּבָרִי. אמר רבי יוסי
 הרי אמרו שהשם הוי"ה בכל מקום מורה
 על רחמים, בודאי הקב"ה הוי"ה שמו
 הוא, שכתוב (ישעי' מב) אני ה' הוא שמי,

נְדִי סִפְרָתָה אֶתָּה וְגו' (נו ט): [זוהר ח"ב (דף
 קסה). זוהר תורה] נְדִי סִפְרָתָה אֶתָּה
 שִׁמְמָה דְמַעְתִּי בְּנֶאֱדָךְ הֲלֹא בְּסִפְרָתָךְ. אמר
 רבי יוסי למדנו כל השערים ננעלו ונסגרו,
 ושערי דמעות לא ננעלו, ואין דמעה אלא
 מתוך צער ועצבון, וכל אותן הממונים על
 שערים ההם כלם משברים הרי קרח
 ומנעולי ברזל ומכניסים אותן הדמעות,
 ותפלה זו נכנסת לפני מלך הקדוש, ובכך
 מדרגה הידועה יש לה צער מן העצבון
 והצרה של איש ההוא, כמש"כ (ישעי' סג)
 בכל צרתם לו צר, תשוּקת עולם העליון
 אל אותה מדרגה הידועה כתשוּקת הזכר
 תמיד אל הנקבה, וכאשר המלך נכנס אצל
 המטרונה מוצא אותה בעצבון, אז כל מה

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

ואנו רואים שלפעמים נקרא שמו אלהים, וזה מורה על דין בכל מקום, אלא בזמן שמרבים צדיקים בעולם הוי"ה שמו ונקרא בשם הרחמים, ובזמן שמרבים רשעים בעולם אלהים שמו ונקרא בשם האלהים. ובא וראה כל התחלות קשות ולבסוף נחת, בראש

השנה ההתחלה קשה שכל העולם נידון כל אחד ואחד לפי מעשיו, ואח"כ נחת של סליחה וכפרה, לפי שההתחלה היא מבחינת השמאל וע"כ הדין קשה, ואח"כ נתעורר בחי' הימין וע"כ נמצא נחת: [זש"כ באלהים אהלל דבר בה' אהלל דבר:].

וְאֵלֵהֶם לְמַנְצֵחַ אֵל תִּשְׁחַת לְדָוִד מִכְתָּם בְּבִרְחוֹ מִפְּנֵי שְׂאוּל בְּמַעְרָה: ב חֲנַנִּי
 אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} חֲנַנִּי כִּי בְךָ חִסִּיה נַפְשִׁי וּבְצִל כְּנַפְיָךְ אֶחְסֶה עַד יַעֲבֹר הַדּוֹת:
 ג אֶקְרָא לְאֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} עֲלִיּוֹן לְאֵל גִּמְרַ עָלַי: ד וְשַׁלַּח מִשְׁמַיִם וַיּוֹשִׁיעֵנִי חַרְפָּה
 שְׂאֵפֵי סֶלָה וְשַׁלַּח אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} חֲסִדוֹ וְאַמְתּוֹ: ה נַפְשִׁי בְּתוֹךְ לְבָאֵם אֲשַׁכְּבָה
 לְחַטִּים בְּנֵי אָדָם שִׁנִּיתָם חֲנִית וְחַצִּים וּלְשׁוֹנָם חָרֵב חֲדָה: ו רֹמְמָה עַל הַשָּׁמַיִם
 אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדְךָ: ז רִשְׁתָּ הַכִּינּוֹ לַפְּעַמִּי כַּפְּךָ נַפְשִׁי כְּרוּ לְפָנֵי
 שִׁיחָה נִפְלְוּ בְּתוֹכָה סֶלָה: ח נִבְּוֹן לְבֵי אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} נִבְּוֹן לְבֵי אֲשִׁירָה וְאַזְמִרָה:

———— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים ————

להצלחה

מכתם לדוד בברחו (נו, א) [שימוש תהלים לפרק נז]. להצלחה צלי יתיה בבי כנישתא עם שם שלו
 שהוא ח"י. ח' מן "חנני אלהים, י' בגימטריא מן כ' "על הארץ כבודך.

———— זוהר תהלים ————

בְּשִׁעָה שְׁבַנֵי אָדָם זֹכִים וְשׁוֹמְרִים אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה אִזְ הָאָרֶץ מִתְחַזְקֶת וְנִמְצָאֵת
 בָּהּ כָּל הַשְּׂמֵחָה

רֹמְמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים וְגו' (נו, ו): [זוהר
 ח"א פ' נח (דף קסו)] בֵּא רֵאָה, בְּשִׁעָה
 שְׁבַנֵי אָדָם זֹכִים וְשׁוֹמְרִים אֶת מִצְוֹת
 הַתּוֹרָה, אִזְ הָאָרֶץ מִתְחַזְקֶת וְנִמְצָאֵת בָּהּ כָּל
 הַשְּׂמֵחָה. מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁהַשְּׂכִינָה
 שׁוֹרָה עַל הָאָרֶץ. וְאִזְ הַכֹּל, עֲלִיּוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים, בְּחֻדוּהָ. וְכִשְׁבַּנֵי אָדָם
 מִשְׁחִיתִים דְּרָכֶיהֶם וְלֹא שׁוֹמְרִים אֶת

אוי להם לרשעים שחוטאים ומרגיזים את
 רבונם בכל יום ובחטאייהם דוחים את
 השכינה מן הארץ

רֹמְמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים וְגו' (נו, ו): [זוהר
 ח"א פ' נח (דף קסו)] [יִשְׂאוּ אֶת הַתְּכָה
 וְתָרַם מֵעַל הָאָרֶץ. רַבִּי אַבְא פְתַח, (שם נו)
 רֹמְמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדְךָ. אוי להם לרשעים שחוטאים
 ומרגיזים את רבונם בכל יום, ובחטאייהם
 דוחים את השכינה מן הארץ, וגורמים
 שתסתלק מן העולם. והשכינה נקראת

מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְחוֹטְאִים לְפָנֵי רַבּוֹנָם, אִזְ
 כְּבִיכּוֹל דּוֹחִים אֶת הַשְּׂכִינָה מִהָעוֹלָם,
 וְנִשְׁאַרְתָּ הָאָרֶץ מִשְׁחַתָּת, שֶׁהָרִי הַשְּׂכִינָה
 נִדְחָתָה וְלֹא שׁוֹרָה עָלֶיהָ, וְאִזְ הִיא נִשְׁחַתָּת.
 מָה הַטַּעַם נִשְׁחַתָּת? מִשׁוּם שֶׁשׁוֹרָה רוּחַ
 אַחֲרֵת עָלֶיהָ שֶׁמַּחְבֵּלֵת אֶת הָעוֹלָם. וְעַל זֶה
 אוֹמְרִים, שִׁישְׂרָאֵל נוֹתְנִים עֵז לְאֱלֹהִים
 שֶׁמַּעֲמִידִים אֶת הָעוֹלָם. אֱלֹהִים זֶה שְׂכִינָה.

ט עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכִנּוֹר אֶעֱרָה שָׁחַר: י אֹדֶךָ כְּעַמִּים אֲהַנִּי אֲזַמְרָךָ
 בְּלֵאמִים: יא כִּי גָדַל עַד שָׁמַיִם חֲסֶדְךָ וְעַד שְׁחָקִים אֲמַתְךָ: יב רוּמָה עַל שָׁמַיִם
 אֱלֹהִים תִּתְּנֵהּ בְּעַלְיוֹת הַשָּׁמַיִם עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדְךָ:

זוהר תהלים

אֱלֹהִים, וְעַלֶּיהָ כָּתוּב רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם
 אֱלֹהִים.
 אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שְׁזוּכָה לְעֵלוֹת יוֹתֵר וַיִּנְתֵּר עַד
 הַשָּׁמַיִם

כִּי גָדַל עַד שָׁמַיִם חֲסֶדְךָ וּגְוִי' (נו, ט): [זוהר
 ח"א פ' ויחי (דף ריח):] אִם זָכָה לְעֵלוֹת יוֹתֵר
 - טוֹב חָלְקוּ וְגוֹרְלוֹ לְהִדְבֵּק בְּתוֹךְ הַגּוֹף שֶׁל
 הַמֶּלֶךְ, וְאִם לֹא זָכָה לְעֵלוֹת יוֹתֵר - כָּתוּב
 (שם) וְהָיָה הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם
 קָדוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ. וְאִם זָכָה לְעֵלוֹת יוֹתֵר -
 צָדִיק הוּא, שְׁזוּכָה לְכָבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 וּלְהַתְעַדָּן בְּעֵדוֹן עֲלִיּוֹן שֶׁלְמַעְלָה מִמָּקוֹם
 שְׁנִקְרָא שָׁמַיִם, שְׁכָתוּב (שם נח) אֲזַ תִּתְעַנֵּג
 עַל ה'. עַל ה' דּוֹקָא. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מִי
 שְׁזוּכָה לְחֶסֶד הַזֶּה, שְׁכָתוּב (תהלים קח) כִּי
 גָדַל מֵעַל שָׁמַיִם חֲסֶדְךָ. וְכִי עַל הַשָּׁמַיִם
 הוּא, וְהָרִי כָּתוּב (שם נו) כִּי גָדַל עַד שָׁמַיִם
 חֲסֶדְךָ? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יֵשׁ חֶסֶד וְיֵשׁ חֶסֶד,
 חֶסֶד עֲלִיּוֹן וְחֶסֶד תַּחְתּוֹן. חֶסֶד עֲלִיּוֹן הוּא
 מֵעַל הַשָּׁמַיִם, וְחֶסֶד תַּחְתּוֹן הוּא שְׁכָתוּב
 (ישעיה נה) חֲסִדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים, וּבְאֵלֶּה
 כָּתוּב עַד שָׁמַיִם.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה מַכִּיר בַּחֲצוֹת לַיְלָה

עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה וּגְוִי' (נו, ט): [זוהר חדש פ'
 בראשית (דף י"ז):] אָמַר רַבִּי תַנְחוּם,
 בֹּא וּרְאֵה, דָּוִד הָיָה מַכִּיר אוֹתָהּ הַשְּׁעָה,
 שְׁשָׁנֵינוּ, כִּנּוֹר הָיָה תְלוּי לְמַעְלָה מִמַּטְטוֹ
 שֶׁל דָּוִד, וְכִשְׁהָיָה חֲצוֹת הַלַּיְלָה, רוּחַ
 צְפוֹנִית בָּאָה וּמְנַשְׁבֶּת בּוֹ, וּמִיָּד הָיָה קָם
 וּמִתְגַּבֵּר בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, שְׁכָתוּב (תהלים
 נו) עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכִנּוֹר אֶעֱרָה
 שָׁחַר. אָמַר רַבִּי זִירָא, מַנִּין לָנוּ שְׁרוּחַ
 צְפוֹנִית מְנַשְׁבֶּת בְּכִנּוֹר? אָמַר רַב יִצְחָק,
 מִכָּאן - כָּתוּב כָּאֵן עוֹרָה כְּבוֹדִי, וְכָתוּב שָׁם
 עוֹרֵי צְפוֹן. מַה לְהֵלֵן צְפוֹן, אִף כָּאֵן צְפוֹן.
 וְהָיוּ מְקַשְׁיָבִים לוֹ בְּכָל לַיְלָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וְכָל הַצְּדִיקִים שְׂבָגֵן עֵדָן, וְזֵהוּ בַּחֲצֵי
 הַלַּיְלָה.

נח א למניצח אל תשחת לדוד מכתם: ב האמנם אלם צדק תדברון מישרים
 תשפטו בני אדם: ג אף בלב עולת תפעלון בארץ חמם ידיכם תפלוסון:
 ד זרו רשעים מרחם תעני מבטן דברי כזב: ה חמת למו פרמות חמת נחש כמו
 פתן חרש יאמם אזנו: ו אשר לא ישמע לקול מלחשים חזר חברים מחפם:
 ז אלהים תהם שנימו בפיו מלתעות כפירים נתן יהוה: ח יפאסו
 כמו מים יתחלבו למו ידרך (חצו) חציו כמו יתמללו: ט כמו שבלול תמם יחלך
 נפל אשת כל חזו שמש: י בטרם יבינו סירתיכם אטר כמו חי כמו חרון ישערנו:

שימוש תהלים

לכלב רע

האמנם אלם צדק תדברון (נח, ב): [שימוש תהלים לפרק נח] לכלב רע שלא יזק.

זוהר תהלים

ליזהר שלא יעקר נשמתו כמקוקמה ע"י הפעס בשביל להשרות תחתיה אל זר ולא להתחבר לרשעים
 חמת למו כדמות חמת נחש וגו' וגו'
 (נח, ה): [זוהר ח"ג (דף קפב). זוהר תורה]
 רבי יהודה פתח, כתיב (ישעי' ב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא, כאן פקד הקב"ה לאדם והזהיר אותו להשמר מאותן אנשים שהטו דרכיהם מן דרך טוב לדרך רע, ומטמאים נפשם רוחם ונשמתם בטומאה הידועה ההיא. ובמה ניכר האיש לדעת מי הוא אם להתחבר עמו או להתרחק ממנו, בחמתו ממש ידע אותו האדם ויכירו מי הוא, אם הוא שומר נשמה הקדושה שלו בשעה שכעס בא עליו, שלא יעקר נשמתו ממקומה ע"י הכעס בשביל להשרות תחתיה אל זר ההוא, זה הוא אדם כראוי, זה הוא עבד רבוננו, זה הוא אדם שלם, ואם זה האיש אין שומר את נשמתו, והוא עוקר קדושה עליונה

הזאת ממקומה להשרות תחתיה צד הטומאה, ודאי זה הוא איש המורד ברבוננו, ואסור לקרב אליו ולהתחבר עמו, וזה הוא (איוב יח) טורף נפשו באפו, הוא טורף ועוקר נפשו בשביל חמתו ושמרה בקרבו אל זר, וע"ז כתוב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו, שאותה נשמה הקדושה הוא טורף לה ומטמא אותה בשביל אפו, אשר החליף הנשמה באפו, כי במ"ה נחשב הוא, עבודה זרה נחשב איש כזה, ומי שמתחבר עמו כאילו מתחבר בעבודה זרה ממש, מה הטעם, לפי שעבודה זרה ממש שורה בו, ומה אל זר כתבו בו (ויקרא יט) אל תפנו אל האלילים, כמו כן אסור להסתכל בפניו. ואפשר תאמר שזה רק לשעה הוא, שעוברת ואח"כ חוזרת, לא כן, שכיון שנעקרה קדושת נפשו ממנו וממקומה, ואל זר ההוא כבש למקום ההוא, הוא התחזק בו ואין עוזב מקומו. וזה האיש נטמא כל הגוף שלו

יֵא וְשִׁמְחָ צְדִיק בִּי חֲזָה נָקָם פְּעָמָיו יִרְחֵץ בְּדָם הַרְשָׁעִי: יב וַיֹּאמֶר אָדָם אֵךְ פְּרִי
 לְצַדִּיק אֵךְ יֵשׁ אֱלֹהִים שְׁפָטִים בְּאַרְצָן:

זוהר תהלים

שלמעלה, ואלהים שהוא הבית דין שלמטה, זש"כ אך יש אלהים שפטים בארץ, אלהים עליון סוד אלהים חיים הוא כולל לאותן שלמטה והכל אחד. ובוא וראה כאשר עמוד סנהדרין למטה לדון דיני נפשות היו צריכים לפתוח בזכות, בשביל להכליל זכות בדין, והתחילו בזכות מן הקטן שבהם, ואח"כ נגמר הדין מהגדול שבהם להיות הזכות נכלל בדין, כך למעלה וכך למטה, דין בזכות הוא שלימות הדין קט זה בלא זה אין הוא שלימות, ולפיכך יצחק ורבקה כאחד הם, זה דין וזאת זכות להיות שלימות ביחד, אשרי חלקם של ישראל שהקב"ה נתן

להם תורה שלימה ללכת בדרך האמת אדם אך פרי לצדיק, פי' אדם שהוא מן הבית דין מחויב לתור לפתוח בזכות ולמצוא פרי לצדיק, פי' להצדיק, ולפעמים מצדיקים ומזכים לאב בשביל פריו, כמו שאמרו ברא מזכה אבא, ואך בזה האופן יש אלהים שפטים בארץ, פי' שהשפטים ראויים להקרא בשם אלהים כיון שהשכינה שרויה ביניהם אם מתנהגים כן:

מבפנים ומבחוץ וכל חלקי נפשו קי ועוד הוא מטמא למי שמתחבר עמו, מלבד כאשר יטהר זה האיש מכל וכל ויעקר לאל זר ההוא מגופו לעולם, ואח"כ יתיגע להתקדש ולהמשיך קדושה עליו, בכך ולואי שיתקדש.

אשרי חלקם של ישראל שהקב"ה נתן להם תורה שלימה ללכת בדרך האמת

וַיֹּאמֶר אָדָם אֵךְ פְּרִי לְצַדִּיק וְגו' (נח, יב):

[זוהר ח"ב (דף רנז.) זוהר תורה] וַיֹּאמֶר

אָדָם אֵךְ פְּרִי לְצַדִּיק אֵךְ יֵשׁ אֱלֹהִים שְׁפָטִים בְּאַרְצָן, אמר רבי שמעון בוא וראה יש אלהים חיים שהוא למעלה מעלה נסתר קח. ובוזה יובן זרו רשעים מרחם על ידי טבליהם ויש אלהים שהנפש החש, והם טמאים כעבודה זרה לכן בניהם שמולידים הם רשעים מרחם, וזהו שאיתא בגמ' פסחים תניא היה ר"מ אומר כל הנותן בתו לעם הארץ כאילו כופתה ומניחה לפני ארי, מה ארי דורס ואוכל ואין לו בשת פנים אף ע"ה מכה ובוועל ואין לו בושת פנים: קט. ובוזה יובן ויאמר

זוהר תהלים

האדם טעם מיתה, ושולט בו הצד של רוח הטומאה.

ובזה היה נזהר דוד המלך שלא יטעם טעם מיתה, ולא ישלוט בו הצד של רוח האחר, לפי ששים נשמין חסר אחד הוא סוד החיים שלמעלה, שהם ששים נשמין העליונים, והם הסוד שלהם הוא שתולה בהם החיים^{יב}, ומשם ולמטה סוד של מיתה הוא.

בַּחצוֹת הַלַּיְלָה שֶׁהִקְדָּשָׁה מִתְעוֹרְרַת הָיָה דָּוִד צָרִיךְ לְהִתְקַשֵּׁר לְמִקוֹמוֹ בְּמַלְכוּת וְלֹא לְהִתְחַזֵּק בְּמִקוֹם הַמְּיֻתָּה

ועל כן דוד המלך היה משער שיעור שנתו בלילה, באופן שיתקיים בחיים, שלא ישלוט בו טעם של מיתה, וכאשר הגיע חצות הלילה היה דוד מתקיים במקום החיים, לפי שכאשר מגיע חצות הלילה, וכתר הקדוש נתעורר, נצרך שלא יהיה נמצא דוד מתקשר במקום אחר, במקום של מיתה.

דוד היה הולך לישון כשיעור שיתין נשמין קודם חצות הלילה

אמר לו, בהתחלת הלילה היה יושב עם כל חכמי ביתו, והיה שופט משפטים ועסק בדברי תורה, ואחר כך היה מתנמנם שינתו עד חצות הלילה, וקם בחצות הלילה ונתעורר והתיגע בעבודת רבונו בשירות ותשבחות^{יג}.

דוד מלך ישראל חי וקים לא ישן יותר משייתין נשמין כדי שלא להיכנס למדרגת מיתה

בתוך כך אמר איש ההוא, וכי דבר זה שאמרתם כך הוא, יש סוד בענין זה, שהרי דוד המלך חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, ודוד המלך היה נשמר כל ימיו שלא יטעם טעם מיתה, לפי ששינה אחד מששים במיתה היא, ודוד בעבור מקומו שהוא חי, לא היה מתנמנם אלא ששים נשמין^{יד}, שעד ששים נשמין פחות אחד הוא חי, משם ולהלאה טועם

זיו הזוהר

ששרשו שהיא המלכות, תפרד מן התפארת עץ החיים, ויתגבר בה המיתה, כי אם אין רחמים מתגבר הדין. קיב. האמנם שכל שתין נשמין העליונים הם מקום החיים, כי הן שש הספירות כלל התפארת עץ החיים, אבל כיון שבסוף הששית תיכף מתחלת המקום שהוא סוד המיתה, לפיכך היה דוד נשמר מלישון שתין נשמין שלמין, על דרך סייג שלא יתמך בשינה רגע יותר באונס, רק היה ישן שתין נשמי פחות מעט, ויש מפורשים כאן שהשתין נשמין העליונים, רמז על שש מדרגות של מדת המלכות, ורק מדרגה השביעית של מדת המלכות, היא סוד המיתה ששם אחיזת ויניקת הקליפות בסוד הכתוב:

קי. רבי יוסי דייק כן, ממשמעות מקרא הזה, "וְאָנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ", ואמרו חכמינו זכרונם לברכה אין עז אלא תורה, שנאמר: "ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן" (תהלים כט, יא), והיינו כמו שאמר דוד, "וְזִמְרוֹת הָיוּ לִי חֲקִיף" (תהלים קיט, נד), וכך היה מנהגו בתחלת הלילה, ועל אחר חצות אף "וְאָרְנָן לְבַקֵּר חֲסִדָּךְ", פירוש עד הבקר ירנן בשירות ותשבחות. קיא. פירוש שמקומו ושורשו הוא במדת המלכות שהיא סוד המיתה, ועבודת יוד היה לגרום הזדווגות המלכות עם התפארת, שנקרא עץ החיים, ועל ידי זה נעשית המלכות בבחינת חיים, ולכך היה דוד נזהר שלא לישון שתין נשמין שלמין, לטעום טעם מיתה, כי היה גורם על ידי זה פגם למעלה

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

בחצות הלילה יהיה כל אדם ער

לפי שכאשר נחלק הלילה וקדושה העליונה נתעוררת, ואם אדם ישן אז במטתו ואינו נתעורר להשגיח בכבוד רבונו, הרי הוא נקשר בסוד המיתה ונדבק במקום אחר, ועל כן דוד המלך היה עומד להסתכל בכבוד רבונו תמיד, חי אצל חי, ולא היה ישן בשינה לטעום טעם של מיתה, ולפיכך היה מתנמנם כסוס ששים נשמין ולא בשלימות.

מחצות יש שישים נשמין אחרים מצד המיתה

בתוך כך בא רבי אלעזר, כיון שראה אותם, אמר ודאי השכינה כאן, במה עסקתם, ספרו לו כל המדובר, אמר

בודאי יפה אמר, אבל אותן ששים נשמין, בודאי ששים נשמין של החיים הם, בין למעלה ובין למטה, משם ולהלאה יש ששים נשמין אחרים, שהם כלם מצד המיתה, ומדרגה של מיתה עליהם, ונקראין דורמיטא, וכלם הם טעם של מיתה.

דוד לא היה ישן כלל מחצות והלאה

ולפיכך דוד המלך היה מתדבק באותן ששים נשמין של חיים, ומשם ולהלאה לא היה ישן כלל, זהו שכתוב: "אם אַתָּן שְׁנַת לְעֵינַי לְעַפְעָפִי תְּנוּמָה" (תהלים קלב, ד), ועל כן יפה אמר, למען שיתקיים דוד חי בצד של חי, ולא בצד של מיתה.

זו הזוהר

שפע החיים, שעל ידי מדת הרחמים של התפארת, יתבטל הדין של המלכות, ובעבור זה נקרא דוד מלך ישראל חי וקיים.

"רְגְלֶיךָ יִרְדּוּת מְנוֹת" (משלי ה, ה), ודברי הזוהר הקדוש כפטיש יפוצץ סלע. קיג. היינו כנזכר לעיל, שעבודת דוד היה תמיד, לגרום הזדווגות המלכות עם התפארת עץ החיים, להמשיך אליה

יא לחודש

ס א לַמְנַצֵּחַ עַל שׁוֹשַׁן עֲדוּת מִבְּתָם לְדוֹד לְלַמֵּד: ב בְּחַצוֹתוֹ אֶת אָרֶם נְהָרִים

— שׁוֹשׁוֹן תְּהִלִּים — לילך למלחמה

מכתם לדוד ללמד (ס, א): [שימוש תהלים לפרק ס] שם שלו הוא י"ה. י' "דצרינו, ה' מן ד' "ללמד בחלוף ה, אמור אותו קודם שתלך למלחמה ז' פעמים ותנצח.

— זוהר תהלים —

מִפָּרֶשׁ כָּל מַיְנֵי זָמֹר וְשָׁבַח בְּפִנְיֹתָן כְּמוֹ לַמְנַצֵּחַ - מִל נֶצַח שְׁבַעִים שְׁמוֹת יֵשׁ לוֹ

ע שׁוֹשַׁן עֲדוּת וְגו' (ס, א): [זוהר ח"ג פ' פנחס רעיא מהימנא (דף רכ"ג)] קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וַיִּתְחַדְּשׁוּ דְבָרִים מִפִּיךָ בְּפֶסוּק זֶה שְׁמַקְדָּם. לַמְנַצֵּחַ - שֵׁם נֶצַח, נִגּוֹן צַח. וְכוּ נִקְרָא ה' בְּעַל נֶצְחוֹן קְרִבּוֹת לְאַמּוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, וְרַחֲמִים וְדִין לְיִשְׂרָאֵל. וְסוּד הַדְּבָר - (מְשַׁלֵּי יֵא) וּבְאֵבֶד רְשָׁעִים רָנָה. מ"ל - שְׁבַעִים שְׁמוֹת יֵשׁ לוֹ, וְעַם נֶצַח וְהוּד ע"ב, כְּחֻשְׁבוֹן חֶסֶד, וְסוּד הַדְּבָר - (תהלים טז) נְעֻמּוֹת בִּימִינֶךָ נֶצַח. הוּד - בו הוּדוּ לְה'. צְדִיק - בו (תהלים לג) רָנְנוּ צְדִיקִים בַּה', וְבו (ירמיה לא) רָנוּ לְיַעֲקֹב שְׁמִחָה. תְּפַאֲרָת - בו (תהלים קג) הִלְלוּ אֵל. הִלְלוּיָהּ, הִלְלוּ יָהּ, שְׁשֵׁם יְהוָה. בְּנִגּוֹן וּבְזָמֹר - חֶסֶד וּגְבוּרָה. בְּשִׁיר וּבְכִרְכָּה - חֻכְמָה וּבִינָה. בְּאֲשֵׁרֵי - כְּתָר. בְּתַהֲלָה - מְלָכוֹת.

מִצָּרִים. אֲשֵׁרֵי שָׁבוּ שְׁרוּי הָעוֹלָם מִשְׁבָּחִים. (תהלים קמד) אֲשֵׁרֵי הָעַם שָׁכְכָה לוֹ. בְּכִרְכָּה - (שם לד) אֲבָרְכָה אֶת ה' בְּכָל עֵת. בְּתַהֲלָה - תָּמִיד תַּהֲלֶתוּ בְּפִי. עַל שׁוֹשַׁן עֲדוּת (שם ס) - זֶה הוּד, שֶׁהוּא שׁוֹשַׁן, אָדָם שׁוֹלֵט עַל לִבָּן, שֶׁהַנֶּצַח שׁוֹלֵט הוּא לִבָּן עַל אָדָם. מֵה זֶה עֲדוּת? זֶה צְדִיק. הוּא בְּרִית, שֶׁהוּא אוֹחֵז אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים ד) הַעֲיִדְתִּי בְכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. מֵה זֶה מִכְתָּם? מ"ף ת"ם. מָךְ הוּא צְדִיק, תָּם עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי, דְּרָגַת יַעֲקֹב, (בראשית כה) אִישׁ תָּם. גּוֹף וּבְרִית נְחֻשְׁבִים לְאַחַד. לְלַמֵּד - חֶסֶד וּגְבוּרָה, שְׁמֶשֶׁם נִתְּנָה תוֹרָה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד.

אמֹר לוֹ, יִפָּה אֲמַרְתָּ, אָבֵל (תהלים יב) לַמְנַצֵּחַ עַל הַשְּׁמִינִית, שְׁלֹא תִזְוֶז נֶצַח מֵהוּד, שֶׁהִיא סְפִירָה שְׁמִינִית, אֲמֹר לַמְנַצֵּחַ עַל הַשְּׁמִינִית. אֲמֹר הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אִם כָּךְ, בִּינָה דְרָגָתָךְ, וְלָמָּה פָּרְשׁוּהָ וְנִתְּנָן הַהוּד לְמִשָּׁה, שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כז) וְנִתְּתָה מֵהוּדָךְ עָלָיו? מָר לוֹ, יִפָּה שְׁאַלְתָּ. ה' עוֹלָה בְּאוֹת י', חֲמֵשׁ פְּעָמִים עֶשֶׂר, לְחֻמְשֵׁים שְׁעָרֵי בִינָה. וְהַתְּפִשְׁטוֹתָם מִחֶסֶד וְעַד הוּד הֵן חֲמֵשׁ, עֶשֶׂר בְּכָל סְפִירָה, הֵם חֲמֻשִׁים. וּמִשׁוֹם זֶה מְבִינָה עַד הוּד, הַכֹּל הַתְּפִשְׁטוֹת אַחַת. אַחַר כָּךְ בָּא

מְזֻמָּר - בו ר"ז ובו מו"ם. מצד הזמר של תורה וזמר של תפלה. זמר מצד אחר הוא מו"ם ז"ר. זמר בבית - חרב בבית. נדה שפחה בת עובדי כוכבים ומזלות זונה. וזה אותיות מזמור. ר. גגו"ן - שם ג"ן. כך יפי הנגון, בו הלל, כמו (שמות יב) ליל שמרים הוא לה' להוציאם מארץ

— תהלים — זוהר תהלים —

רבי פנחס ולן בכפר עקימין, ורבי יצחק ורבי חייא עמו.

ושונה יש בה שלשה עשר עלים ויש בה חמשה עלים מבחוץ חזקים שמחפים לשונה זו ומגנים עליה

על שושן עדות וגו' (ס, א) : [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רל"ג)] עד שהיו יושבים, אותו נשר

חזר אליהם ושושנה אחת בפיו, והשליך לפנייהם והלך לו. ראו ושמוחו. אמר רבי פנחס, ולא אמרתי לכם שנשר זה בשליחות של קונו הולך ובא? שושנה זו היא שושן עדות שאמרתי, והקדוש ברוך הוא שלח אותה אצלנו. פתח כמקדם ואמר, (תהלים ס) למנצח על שושן עדות מכתם לדוד ללמד. וכי שושן עדות איזו עדות מעיד? אלא שושן זה היא עדות למעשה בראשית, והיא עדות לכנסת ישראל, עדות ליחוד העליון, וזהו בגלל ששושנה זו יש בה שלשה עשר עלים, וכלם עומדים בשרש אחד, ויש בה חמשה עלים מבחוץ חזקים שמחפים לשונה זו ומגנים עליה. והכל בסוד החכמה הוא. שלשה עשר עלים אלו הם שלש עשרה מדות הרחמים שירשת כנסת ישראל מלמעלה, וכלם אחוזים בשרש אחד. (שהם י"ג תקונים של הזקן התחתון של אריך אנפין, שהם י"ג תקונים עליונים של זעיר אנפין) והוא ברית אחת ודגמת ברית היסוד (היחוד) של הכל. חמשה חזקים שסוכבים עליה אלו חמשים שערים, חמש מאות שנה (של היסוד, יסוד (כבית המקדש) ברית קדש) שעץ החיים הולך בהם.

צדיק, ולקח כל החמשים שערים לבדו, להיות שקול לכל החמש, ונקרא כל, שנוטל כל חמשים שערים. וגם כך כלה לקחה את כלם. אמר, כעת התישב דבר זה על בריו. ועוד למנצח - שם מ"ל עם נצח. וזה מ"ל מחשמ"ל. מן ח"ש - הוד ונצח, הם כנגד שתי השפתיים. ולכן נקראו שפתיים, חיות אש מדברות. ובחגיגה, עד היכן מעשה מרכבה? ופרשנה מן וארא, עד חשמל. שמצד הגבורה נקראו חיות אש. ונהר שיוצא מהזעה שלהם - יסוד. כל שלשת אלה מרכבה לתפארת, אדם. מעשה מרכבה זו מלכות. ובשלשת אלו, הוא חכמה ובינה ודעת. ולכן פרשנה בעלי המשנה שאין דורשים במעשה מרכבה ביחיד, אלא אם כן הוא חכם ומבין מדעתו.

שושן עדות - אלו סנהדרין גדולה

על שושן עדות וגו' (ס, א) : [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רל"ג)] פתח ואמר רבי פנחס על זה,

(תהלים ס) למנצח על שושן עדות מכתם לדוד ללמד. מהו ללמד? ללמד לבני העולם חכמה. והרי פרשנהו, שושן עדות - אלו סנהדרין גדולה, שכתוב בה (שיר השירים ו) סוגה בשושנים. מכתם לדוד - סימן שהראו לו, לדוד, כאשר שלח ליואב לארם נהרים ולארם צובה להלחם בהם. אמר רבי פנחס, זהו שושן עדות שקיים כאן. הרי הכוכבים בשמים, שכונה עלינו, ומדרגות עליונות עמה, ועזרה קדושה לשבח. זהו שושן בשלמות כמו שצריך. קמו והלכו אלו לכאן ואלו לכאן. הלך לו

וְאֵת אָרֶם צוּכָה וַיִּשָּׁב יוֹאֵב וַיָּדָ אֶת אֲדוֹם בְּגִיַּא מֶלֶח שְׁנַיִם עָשָׂר אֲלָף: ג אֱלֹהִים
 וְנַחֲתָנוּ פְּרִצְתָנוּ אֲנַפְתָּ תִּשׁוּבָב לָנוּ: ד הֲרַעַשְׁתָּה אֶרֶץ פְּצַמְתָּה רַפָּה
 שְׁבָרֶיהָ כִּי מָטָה: ה הֲרֵאִיתָה עֲמֹד קָשָׁה הִשְׁקִיתָנוּ יַיִן תַּרְעֵלָה: ו נִתְתָּה לִירְאִיד
 נִם לְהִתְנוֹסֵם מִפְּנֵי קִשְׁט סֵלָה: ז לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ (ענני) וְעַנְנֵי:

זוהר תהלים

זהו אחד. והוא עקר ושרש שהכל אחוים בו. שלשה עשר
 עלים אלו (סוד) שֶׁל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה בְּחֻשְׁבוֹן,
 חותם המלך. בא וראה, כְּדָגְמַת הַשּׁוֹשְׁנָה
 בֵּין הַחוּחִים, (שיר השירים ב) כִּף הֵם יִשְׂרָאֵל
 בֵּין הָעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, וְכִף
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׂאֵר הַמוֹנֵי הַשָּׂרִים
 הַמְּמַנִּים. כֹּל זְמַן שֶׁהַשּׁוֹשְׁנָה עוֹמְדַת סְגוּרָה
 וְאִינָה פְּתוּחָה, אֵין בָּהּ רִיחַ, וְלֹא מַעְלִים
 אוֹתָהּ וְלֹא מוֹצִיאִים אוֹתָהּ מִתּוֹךְ הַקּוֹצִים.
 אֲבָל בְּשַׁעַה שֶׁהַשּׁוֹשְׁנָה פְּתוּחָה, מַעְלָה
 רִיחַ, וְאֵז מוֹצִיאִים אוֹתָהּ מִתּוֹךְ הַקּוֹצִים,
 וְנִהְיִית מֵהֶם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲמַר (שיר
 השירים ה) פִּתְחֵי לִי אֲחֹתִי רַעֲיָתִי. וְהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לֹא שָׁלַח אוֹתָהּ לָנוּ אֲלָא לְלַכֵּת
 לְדַרְכֵּנוּ.

ישראל - אף על גב שהם רשעים ונכנעים
 הם בימין ולא נדבקים לשמאל ולא
 מתערבים עמו לעולמים

הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעַנְנֵי (ס, ט): [זוהר ח"ג פ'
 שמיני (דף 97 א'.)] אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 וְדַאי כִּף הוּא, שֶׁהָרִי שְׁנֵינוּ שִׁישׁ יְמִין וַיִּשׁ
 שְׁמָאל, רַחֲמִים וְדִין. יִשְׂרָאֵל (לימין), וְעוֹבְדֵי
 עֲבוּדָה זָרָה לְשְׁמָאל. יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב
 שֶׁהֵם רַשָּׁעִים וְנִכְנָעִים, הֵם בְּיְמִין וְלֹא
 נְדָבְקִים לְשְׁמָאל, וְלֹא מִתְעַרְבִים עִמּוֹ
 לְעוֹלָמִים. וּמִשּׁוֹם כִּף כְּתוּב, (תהלים ס)
 הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעַנְנֵי. שְׁכַאֲשֶׁר מִתְעַלָּה

עדות למעשה בראשית. כל מעשה
 בראשית, כלם (חמש מאות שנה של
 היסוד ברית קדש, כלם מעשה של בראשית יושבים וכו')
 תבות ודעות בהבנה, ועומדים בחשבון,
 ושם אלהים של מעשה בראשית, מראה
 למעלה ומראה למטה. מראה למעלה
 בסוד של העולם הבא, ומראה למטה
 בסוד של כנסת ישראל. שושנה - עדות
 למעשה בראשית, שעומדת בכל אלו
 הסימנים, שכתוב (זה) בראשית ברא
 אלהים. זו שושנה. שלשה עשר עלים (הם)
 שלש עשרה תבות עד שם אלהים השני.
 ואלו הם: א - את, ב - השמים, ג - ואת, ד
 - הארץ, ה - והארץ, ו - היתה, ז - תהו, ח
 - ובהו, ט - וחשך, י - על, יא - פני, יב -
 תהום, יג - ורוח. הרי שלשה עשר עלים
 של השושנה. חמשה חזקים שסוכבים
 לאלו הם: א - מרחפת, ב - על, ג - פני, ד
 - המים, ה - ויאמר. הרי חמשה אחרים.
 אחר כך נאמר יהי אור, הרי עקר ושרש
 של השושנה שהכל אחוז בה. עדות
 ליחוד. חמשה עלים חזקים, השרש
 והיחוד שאחוזים בו שלשה עשר עלים
 אלו. (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' -
 הרי חמשה עלים של השושנה. אחד - זהו
 העקר והשרש שהכל אחוז בו. סוד (עדות
 ליחוד. חמש תבות שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, אלו
 חמשה עלים חזקים של השושנה. שרש ויסוד אחוים בו.

ח אלהים ^{תהי עול חובלים} דבר בקדשו אעלוה אחלקה שכם ועמק סבות אמרד: ט לי גלעד ולי מנשה ואפרים מעוז ראשי יהודה מחקקי: י מואב סיר רחצי על אדום אשליך נעלי עלי פלשת התרעעי: יא מי יבלני עיר מצור מי נחני עד אדום: יב הלא אתה אלהים ^{תהי עול חובלים} ונתתנו ולא תצא אלהים ^{תהי עול חובלים} בצבאותינו: יג הבה לנו עזרת מצר ושוא תשועת אדם: יד באלהים ^{תהי עול חובלים} נעשה חיל והוא יבום צרינו:

זוהר תהלים

מן העולם. פי עצום הוא ממני. וכי עד אותה שעה איפה ערכו קרב בו ונצחו אותו? באיזה מקום נפגשו בחרבם והיו גברים כגבורים להראות גבורתם? מה זה כי עצום הוא ממני? אלא אותו רשע היה חכם וראה למרחוק. ראה את דוד המלך שבא מרות המואביה גבור תקיף כאריה, ועשה קרבות תקיפים ונצח את מואב, ושם אותם תחת רגליו. אמר, עצום הוא. אותו שירש אותה גבורה, מלך אחד מהם יצא מאתנו להשמיד את מואב.

אולי נכה בו. פסוק זה כף היה לו לומר: אולי אוכל אכה בו, או אולי נוכל נכה בו. אלא אותו רשע היה חכם. אמר, ראיתי יד אחת של אריה תקיף אחד, פרוש רגל (יד), אם אוכל עמך שנתחבר (שנינו) שניהם (ונתחבר) ונגרע מאותו אריה יד זו, עד שלא יבא אתו מלך לעולם ולא יגרש את מואב ממקומו. ארה לי. מה זה ארה לי? אמר רבי אבא, אותו רשע בשתי לשונות אמר לבלעם. אחד אמר ארה לי, ואחד אמר קכה לי. מה בין זה לזה? אלא אמר לו, ארה לי עשבים וכשפי ראשי נחשים, ושם אותם בקדרת המכשפים. כיון שראה שכחו יותר בפיו, שב ואמר

הימין, ישראל שנדבקים עמו יתעלו ויתעטרו בו. אז נכנע השמאל, וכל אותם שבאים מצדו. זהו שכתוב (שמות טו) ימינך ה' תרעץ אויב.

מואב סיר רחצי וגו' (ד, ט): [זוהר ח"ג פ' בלק דף קצ"ח] ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה וגו'. ועתה, רבי אלעזר אמר, אמר אותו רשע, ודאי השעה עומדת לי לעשות מה שאני רוצה. ראה, ולא ראה יפה. ראה כמה אלפים נופלים מישראל על ידו לזמן מועט, אמר, ודאי השעה עומדת לי, ולכן ועתה, ולא בזמן אחר. לכה? לך היה לו לכתוב! מה זה לכה? אמר, נזרו עצמנו לאותו שמרתך בכנפיו עליהם לאותו ששמו כ"ה. ועתה לכה, נערך קרב באותו כ"ה. (ועתה לכה, כמו שנאמר (מלכים ב ג) ועתה לשלל מואב). אמר, עד עתה לא היה בעולם מי שיכול להם, בגלל אותו הפטרון שעומד עליהם. כעת שהשעה עומדת לנו, לכה נעשה קרב. וכל עצת אותו רשע לכ"ה היתה, שכתוב ואנכי אקרה כה. אעקר את אותה כה ממקומה. ושניהם בעצה רעה היו לכה הזו, כמו שנאמר (תהלים ב) על ה' ועל משיחו. לא ידעו שהרי אחר כך הנה הזו תעקר אותם

זוהר תהלים

ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי. הלעיטני, הלעיטה ממשי, פתיחת הפה והגרון לבלע. אמר דוד לאותו הבלען מלעיט הלעיטים: אני אזרק עליו נעלי לסתם את גרונו. עלי פלשת אתרועע. גם כן זה למרחוק הסתכל דוד, ואמר: כנען הוא צד רע של הצד האחר ההוא, ופלשתים הם משם, לצד אחר מה צריך? תרועע, שכתוב (במדבר י) וכי תבאו מלחמה בארצכם [וגו'] והרעתם וגו', לשבר כחו ותקפו, ומשום כן עלי פלשת אתרועע. וכך ראוי להם.

ולכה נא קבה לי. ואפלו כן, אותו בלק הרשע לא עזב את כשפיו, אלא לקט כל מיני עשבים, כשוף של ראשי נחשים, ולקח קדרת מכשפים ונעץ אותה תחת הקרקע אלף וחמש מאות אמה (על אלף וחמש מאות אמה), וגנז אותה לסוף הימים. כיון שבא דוד, כרה בתהום אלף וחמש מאות אמה, והוציא מים מהתהום ונסך על המזבח. באותה שעה אמר, אני ארחץ אותה הקדרה. (תהלים ס) מואב סיר רחצי. סיר רחצי בודאי. על אדום אשליך נעלי. מה זה אשליך נעלי? אלא גם זה כן היה למרחוק, שכתוב (בראשית כה)

סו « לַמְּנַצֵּחַ עַל נְגִינת לְדָוִד: ב שְׁמֹעָה אֱלֹהִים רְנָתִי הַקְּשִׁיבָה תְּפִלָּתִי: ג מִקְצֵה הָאָרֶץ אֵלֶיךָ אֶקְרָא בְּעֵטֶף לְבִי בְּצוּר יְרוּם מִפְּנֵי תַנְחִינִי: ד בִּי הִיטָּה מִחֶסֶד לִי מִגְדֹּל עַיִן מִפְּנֵי אוֹיֵב: ה אֲנִי וְרַחֵם בְּאַהֲלֶיךָ עוֹלָמִים אַחֶסֶד בְּסִתְרֵךְ בְּנִפְיֶךָ פְּלָה: ו בִּי אֵתָה אֱלֹהִים שְׁמֹעָה לְגִדְרֵי נִתְתָּ יְרֵשֶׁת יִרְאֵי שְׁמוֹךְ: ז יָמִים עַל יָמֵי מֶלֶךְ תּוֹסִיף שְׁנוֹתָיו כְּמוֹ דָר וָדָר: ח יֵשֶׁב עוֹלָם לְפָנֵי אֱלֹהִים חֶסֶד וְאֱמֶת מִן יַבְרָחֹו: ט כֵּן אֲזַמְּרָה שְׁמוֹךְ לְעַד לְשִׁלְמֵי גִדְרֵי יוֹם יוֹם:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

אם יש לך יראה לשבת בבית

שמעה אלהים רנתי (סא, ב): [שימוש תהלים לפרק סא] אם אתה דר בבית ותירא אמור אותו כשתכנס לבית ותצליח. ושם שלו הוא שד"י. ש' מן "שמעה, ד' מן כ' 'כן אזמרה באותיות דכ"ף, י' מן מ' שהוא בסוף המזמור באותיות י"ם.

— זוהר תהלים —

כָּל מִי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ לְסַדֵּר אֶת שִׁבְח רְבוֹנוּ טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא מִשׁוּם שְׁצָרִיךְ תְּפִלָּה שֶׁהִיא שְׁלֵמָה לְמַעַלָּה (מִשׁוּם שְׁצָרִיךְ תְּפִלָּה) מִתּוֹךְ מִחְשָׁבָה וְרִצּוֹן הַלֵּב

אשרי האיש שקושר קשרי רבונו

מחשבה מוציאה רצון, (רצון מוציא הכל) רצון שיוצא מתוך מחשבה, מוציאה קול שגשמע, ואותו קול שגשמע עולה לקשר קשרים ממטה למעלה, היכלות תחתונים בעליונים. הקול שהוא קושר קשרים ומושך ברכות ממעלה למטה בלחש, תומך את ארבעת התומכים הללו: מחשבה ורצון, קול ודבור. סוף בסיום הקשר, המקום שהכל נקשר בו כאחד, וכלם נעשים אחד. אשרי האיש שקושר קשרי רבונו, וסומך סמיכות פראוי, ומתכונן בכל הדברים הללו שאמרנו. אשריו בעולם הזה ובעולם הבא. עד כאן נתקנו ההיכלות שבצד הקדשה.

מקצה הארץ אליך אקרא בעטף לבי וגו'

(סא, א): [זוהר שמות 9 פקודי (דף רס"ב):]

אמר רבי שמעון זכאי מי שמבין דרכו ללכת בדרך האמת, וכל מי שלא יודע לסדר את שבח רבונו, טוב לו שלא נברא, משום שצריך תפלה שהיא שלמה למעלה, (משום שצריך תפלה) מתוך מחשבה ורצון הלב וקול ודברי השפתיים, לעשות שלמות וקשר ויחוד למעלה, כמו שהוא למעלה. כמו שיוצאת שלמות ממעלה למטה, כך דרך ממטה למעלה לקשר קשר פראוי. הסוד לחברים שילכו בדרך ישרה - מחשבה ורצון וקול ודבור. אלו הארבעה קושרים קשרים. אחר קשר הקשרים של כלם כאחד, נעשו כלם מרפכה אחת להשרות עליהם שכינה,

סב « לַמְנַצֵּחַ עַל יְדוּתוֹן מְזֻמּוֹר לְדָוִד: ב אֵךְ אֵל אֱלֹהִים ^{תהי' מל' תהי' מל' תהי' מל'} דּוֹמְיָה נַפְשִׁי מִמֶּנּוּ יִשְׁוּעָתִי: ג אֵךְ הוּא צוּרִי וַיִּשְׁוּעָתִי מִשֹּׁנְבֵי לֹא אִמּוּט רַבָּה: ד עַד אָנֹכָה תְהוֹתָנוּ עַל אִישׁ תִּרְצָחוּ: בְּלִבְכֶם פָּקִיר נְטוּי נָדַר תְּדַחֲוּנִי: ה אֵךְ מִשְׁאֲתוֹ יַעֲצוּ לְחַדִּיחַ יִרְצוּ כָּזָב בְּפִיו יִבְרָכוּ וּבִקְרָפָם יִקְלְלוּ סֵלָה: ו אֵךְ לֵאלֹהִים ^{תהי' מל' תהי' מל' תהי' מל'} דּוֹמְיָ נַפְשִׁי בִּי מִמֶּנּוּ תִקְנָתִי: ז אֵךְ הוּא צוּרִי וַיִּשְׁוּעָתִי מִשֹּׁנְבֵי לֹא אִמּוּט: ח עַל אֱלֹהִים ^{תהי' מל' תהי' מל' תהי' מל'} יִשְׁעִי וּבְבוֹדֵי צוּר עֵזִי מִחֲסֵי בְּאֱלֹהִים ^{תהי' מל' תהי' מל' תהי' מל'}: ט בְּטָחוּ בּוֹ בְּכָל עֵת עִם שֹׁפְכוֹ לְפָנָיו לְבַבְכֶם אֱלֹהִים ^{תהי' מל' תהי' מל' תהי' מל'} מִחֲסָה לָנוּ סֵלָה: י אֵךְ הֶבֶל בְּנֵי אָדָם כָּזָב בְּנֵי אִישׁ בְּמֵאוֹנִים לְעֵלוֹת הַמָּה מִהֶבֶל יָחַד: יא אֵל תִּבְטְחוּ בְעֵשֶׂק וּבְגִזּוֹל אֵל

לֵאמֹר אוֹתוֹ אַחַר מִנְחָה וְאַחַר עֲרִבִית

אך אל אלהים דומיה נפשי (סב, ב): [שימוש תהלים לפרק סב] אמור מזמור זה ליל יום א' אחר תפלת ערבית, ולאחר מנחה של יום ב'. ושם שלו הוא איטמ". א' מן אך אל אלהים, ' מן "ישועתי, ט' מן "לא אמוט, מ' מן "עוז לאלהים, י' מן "לאיש כמעשהו. ולאחר שתגמור זה המזמור תאמר. יהי רצון מלפניך אל אחד שתמחול ותסלח ותכפר עוני כמו שסלחת ומחלת וכפרת למי שהתפלל לפניך המזמור הזה.

זוהר תהלים

אלו מאותם שעומדים בקיום, שאותם שנשאאו ששוקלים במשקל זכרים ונקבות זה עם זו (אלו הם ששוקלים במשקל זכרים ונקבות להגשא זה עם זו), ואלו נקראים מאזנים. על זה כתוב, (תהלים סב) במאזנים לעלות, ולא אותם שכתוב בהם, (ויקרא ט) מאזני צדק, שאמרנו. כל אותם ששוקלים זה עם זה, ולא שוקל זה יותר מזה, עולים ומתחברים כאחד, והם חבור של זכר ונקבה כאחד, ועל זה - במאזנים לעלות. ואף על גב שלפעמים מסתיע הדבר ושוקל זה יותר מזה, עולים ומתחברים כאחד, והרי בארנו.

אחת דבר אלקים שתים זו שמעתי - בדבור אחד נכלל כל התורה כלה
אחת דבר אלקים שתים זו שמעתי וגו'

ברקיע יש היכל שיש בו שני מלאכים שרים גדולים והם מונים על שנים עשר אלפים מונים אחרים

אך הבל בני אדם כזב בני איש במאזנים
לעלות וגו' (סב, ט): [זוהר ח"ב פרשת ויקהל דף רנח.] אותם שני העמודים שלצד מזרח הם קרעיא"ל, שהתמנה בחוץ על שנים עשר אלף ממנים, שכלם נקראים יתדות המשכן. זה לימין. ולשמאל - שמעיא"ל, והתמנה על שנים עשר אלפים ממנים אחרים, וכלם יתדות כמו שאמרנו. (אותם ממנים אחרים) התומכים שהתמנו לצד דרום, אחד סעדיא"ל ואחד סטריא"ל (סעריהא"ל), כל אחד ואחד על שנים עשר אלף ממנים אחרים. אלו לא מעבירים משלטונם לעולמים. אלו כלם ממנים על קיום העולם.

תִּהְיֶה לְךָ חֵיל כִּי יִנּוּב אֵל תִּשְׁתַּחֲוֶה לְךָ: יב אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים ^{תְּהִי עֲלֵיךָ הַיּוֹם} שְׁתִּים זֶה
 שְׁמַעְתִּי כִּי עֹז לְאֱלֹהִים ^{תְּהִי עֲלֵיךָ הַיּוֹם}: יג וְלֹא אֲדַנִּי חֶסֶד כִּי אַתָּה תִּשְׁלַם לְאִישׁ
 בְּמַעֲשָׂהוּ:

===== זוהר תהלים =====

דבור ודבור שִׁיָּצָא מִפִּי נַעֲשֶׂה מִלֶּאֱךָ, וְזֶהוּ
 וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְאֵת הַלְּפִידִים,
 וּבְמָקוֹם אַחַר אָמַר הַכְּתוּב אַחַת דְּבַר
 אֱלֹהִים שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְתִּי. מַה זֶה? אָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן: זְקַן זְקַן, שְׁמַעְתִּי שְׁבָאֲדָם נִתַּן
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים, נִשְׁמָה
 וְרוּחַ וְנֶפֶשׁ, הַנִּשְׁמָה מִכֶּסֶף הַכְּבוֹד, שֶׁם
 יוֹרֶדֶת הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיוֹנָה כְּלוּלָה מִשְׁלֹשׁ
 סְפִירוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְעֲלִיהֶן נֹאמַר אַחַת דְּבַר
 אֱלֹהִים שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְתִּי, אַחַת וְשְׁתִּים -
 הָרִי שְׁלֹשׁ סְפִירוֹת עֲלִיוֹנוֹת, שֶׁנֹּאמַר בְּהֵן
 אַחַת, אַחַת וְאַחַת, שְׁלֹשָׁה אַחָדִים, וְזֶהוּ
 אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְתִּי, ז'ו -
 בְּה עוֹשֶׂה אוֹתָם אַחָד. וְאַחַר כֵּן דְּבַר עֲמוֹ
 מִהָרוּחַ, שֶׁהוּא מִטְטְרוּן, כּוֹלֵל כָּל צְבָא
 הַשָּׁמַיִם שְׁלֵמֻטָּה, מִשּׁוּם שֶׁהַתְּלַבֵּשׁ בּוֹ
 וְרוֹכֵב עָלָיו הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי הַכוֹלֵל שֶׁשׁ
 סְפִירוֹת, וְלִכֵּן בְּכָל דְּבַר וְדְבַר שִׁיָּצָא
 מִמֶּנּוּ, הִיָּה יוֹצֵא מִמֶּנּוּ מִלֶּאֱךָ, וְזֶהוּ וְכָל
 הָעַם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת. אַחַר כֵּן יֵרְדֶה
 הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה עֲשִׁירִית בְּאוֹפֵן, שֶׁהוּא
 נֶפֶשׁ הָאָדָם מִשָּׁם, וְנֹאמַר בּוֹ וְעַל הָאָרֶץ
 הִרְאָךְ אֶת אֲשׁוֹ הַגְּדוּלָּה, מִשּׁוּם שֶׁעָלִיו
 נֹאמַר וְהִנֵּה אוֹפֵן אַחַד בְּאָרֶץ, כְּדִי שִׁישְׁמַע
 קוֹלוֹ וְדְבוּרוֹ מִן הַכֶּסֶף וְהַמְּלָאכִים וְשָׁמַיִם
 וְאָרֶץ, שִׁיִּכְרִיּוּ בּוֹ בְּכָל מַעֲלָה וּמִטָּה
 כְּנִשְׁמָה שֶׁשְׁלִטוֹנָה בְּכָל הַגּוֹף וְאֶפְלוֹ
 בְּאִיבָר קִטְן, וְאִין אִיבָר פְּנוּי מִמֶּנָּה.

(פב, יב): [תִּיקוּנִים (תִּיקוּן כ"ב)] וְעָלִיו נֹאמַר
 בְּדָבָר יְהו"ה שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ, וְהוּא דְבַר אַחַד
 שְׁכוּלֵל עֶשֶׂר אַמִּירוֹת, וְסוּד הַדְּבָר - אַחַת
 דְּבַר אֱלֹהִים שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְתִּי, לְהִרְאוֹת
 בְּה שְׁעֶשֶׂת הַדְּבָרוֹת נֹאמְרוּ בְּדְבַר אַחַד,
 שְׁתִּים זֶה, אֵלּוּ אֲנֹכִי וְלֹא יִהְיֶה לְךָ, וְהוּא
 אַחַד, אַחַד בִּינֵיהֶם, וְזֶהוּ שְׁאֲמַרְנוּ
 שְׁבִשְׁנֵיהֶם תְּלוּיּוֹת מְצוּוֹת עֲשֶׂה וְלֹא
 תַעֲשֶׂה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁנֵּיהֶם דְּבַר
 לְתַת כְּבוֹד לְתוֹרָה, שֶׁהָרִי הוּא בְּדְבַר אַחַד
 אָמַר הַכָּל, וְלָמָּה אָמַר שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְתִּי?
 ז'ו אַחָד בְּחֻשְׁבוֹן, שְׁשְׁתֵּי תוֹרוֹת הִיוּ,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אַחַד בִּינֵיהֶם וְשָׁמוּ
 אַחַד, וּמִשְׁנֵי דְבוּרִים יָצָא הַקּוֹל וְנִחְלַק
 לְשְׁבָעִים קוֹלוֹת, כְּנֶגֶד שְׁבָעִים פְּנִים, וְהָרַג
 בָּהֶם שְׁבָעִים אֲמוֹת עַל שְׁלֹשׁ קָבְלוֹ אֶת
 הַתּוֹרָה, וּבְשְׁנֵי דְבוּרִים הָרַג שְׁתֵּי אֲמוֹת,
 שֶׁהֵן עֶשֶׂר וַיִּשְׁמַעְאֵל, שְׁלֹשׁ רְצוֹ לְקַבֵּל אֶת
 הַתּוֹרָה.

הַקְּב"ה נִתַּן בְּאָדָם נִשְׁמָה רוּחַ וְנֶפֶשׁ

אַחַת דְּבַר אֱלֹקִים שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְתִּי וְגו'
 (פב, יב): [תִּיקוּנִים (תִּיקוּן ל"ח דף ע"ט)] קָם
 זְקַן אַחַד מֵאַחַר הִצֵּל שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן
 וְאָמַר: רַבִּי רַבִּי, הָרִי רִאִיתִי שֶׁנֹּאמַר מִן
 הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעַךְ אֶת קְלוֹ לְיִסְרָךְ וְכו',
 וּבְמָקוֹם אַחַר שְׁמַעְתִּי שְׁדָבָר עִם יִשְׂרָאֵל
 מִצַּד שֶׁל הַמְּלָאכִים, שְׁכַף פְּרָשׁוּהוּ, שְׁכַף

סג « מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה: ב אלהים אלי אתה אשתרף

שימוש תהלים

להצליח בסחורה

מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה, אלהים אלי אתה (סג, א): [שימוש תהלים לפרק סג] אם שתפת עם אחרים ואתה רוצה להחלק אמור זה המזמור ויבא לך חלק הטוב, וכן להצליח בסחורה. ושם שלו י"ה. י' מן והמלך ישמח בה', ה' מן "במדבר יהודה.

זוהר תהלים

הקב"ה בחר בדוד המלך יותר מכלם כיון שהיה מתדבק ומשתוקק בו בכל זמן

מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה (סג, א): [זוהר חדש שיר השירים מדרש הנעלם (דף פ"ב א)] פתח ואמר, משכני אחריו

נרוצה הביאני המלך חדריו. כתוב (תהלים סג) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה. בא וראה, דוד המלך, הקדוש ברוך הוא התרצה בו יותר מכל מלכי העולם, כמו שנאמר (מלכים א ח) ואבחר בדוד להיות על עמי ישראל. מה הטעם? משום שדוד, מיום שהיה הולך אחר הצאן במדבר, היה מסתכל שם במדבר את מעשה האמנות של הקדוש ברוך הוא, והיה משבח ואומר (תהלים ח) כי אראה שמיד מעשה אצבעותיך וגו'. מה הטעם? משום שהרי בליה כל בני העולם שוכבים ישנים על מטותיהם, והוא היה יושב במדבר, והיה מסתכל בשמים, בלבנה ובכוכבים ובמזלות ובמעשה השמים, והיה אומר כי אראה שמיד וגו'. וכתוב (שם) ה' אדוננו מה אדיר שמך וגו'. ותמיד היה פוחד, ומשבח ומרומם את הקדוש ברוך הוא. אחר כך היה בורח מלפני חמיו, ובכל צרה שהיתה לו, היה משבח ומתפלל לפני

וקמה אומר? אלהים אלי אתה אשתרף וגו'. (סג, ב) אלהים, אלי, אתה - שלשה שמות הם. אלהים - זוהי דרגתו, כתר המלכות. אלי - זה הראש שהכתר הזה שעומד עליו, והוא עמוד אחד שכל העולם עומד עליו, שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. אתה - זה הימין העליון, שכתוב (תהלים קי) אתה כהן לעולם. ועל זה שלש דרגות כאן - אלהים, אלי, אתה. אשתרף, ואבקר אצלך בכל יום תמיד. צמאה לך נפשי (שם סג), כמי שצמא לשותות. אף כאן אני, צמאה נפשי אליך, תאב אליך בשרי, שיהיו הנפש והבשר דבקים אליך. בארץ ציה וענף בלי מים, מה זה בלי מים? שאין שם אור התורה, האור של המאור העליון. כן בקדש חזיתך (שם), מה הטעם? אלא כן בקדש חזיתך, אף על גב שאני במדבר הזה, במקום

— תהלים — זוהר תהלים —

למקום ששורה שכינה, משום שמים חיים אין מצויים כאן. ומי הם המים החיים? זו שכינה, שכתוב בה (בראשית כו) באר מים חיים, ועל זה ארץ ציה ועיף בלי מים כתוב. אמרו רבי חייא ורבי יוסי, ודאי שהדרך תקינה לפנינו. נכנסו למערה וישנו. בחצות הלילה שמעו את קול חיות המדבר שנוהמות. התעוררו. אמר רבי חייא, הרי עת היא לסייע לכנסת ישראל שמשפחת את המלך. אמרו, כל אחד ואחד יאמר דבר ממה ששמע וידע בתורה. ישבו כלם.

הטעם שהזכירו המקום שאמרו לשבח הקב"ה במדבר יהודה

מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה (סג, א): (זוהר ח"ב פ' תרומה דף ק"מ.) רבי אבא פתח פסוק ואמר, (שם אט) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה. מה זה שונה מכל שאר התשבחות שלא אמר באיזה מקום שבח אותם דוד המלך? ומה שונה כאן שאמר בהיותו במדבר יהודה? אלא לא זה לבדו, שהרי אף כף גם - (שם לד) בשנותו את טעמו לפני אבימלך. כבא הזיפים. וכן כלם. להראות לכל בני העולם שבחו של דוד, שאף על גב שהיה בצער והיו רודפים אחריו, היה משתדל לומר שירות ותשבחות לקדוש ברוך הוא. ואף על גב שברוח הקדש היה אומר - רוח הקדש לא היתה שורה עליו עד שהוא השתדל שתשרה עליו. וכך בכל מקום - לא שורה רוח הקדש שלמעלה עד שיתעורר עליו האדם מלמטה. ודוד, אף על גב שרדפו

שהוא כף - אני רואה אותך להדבק בך, ומשתוקק אחריו לראות עזך וכבודך. וזה הוא כמו שכתוב (שם) משכני אחריו נרוצה. בזמן שתמשכני אחריו, הכל נתרצה עמך.

צמאה לך נפשי - הרי נפשי וגופי משתוקקים אליך להראות לפניך ולא יכלתי - כי אני בארץ ציה ועיף בלי מים שהרי ארץ ציה ועיף נקרא מחוץ למקום ששורה שכינה

מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה (סג, א): (זוהר ח"ב פ' ויקרא דף ק"ג.) רבי חייא ורבי יוסי, ושמחו באותו לילה. אחר שאכלו, פתח חברו הסוחר ואמר, אמר לפניכם דבר אחד שהתעסקתי בו היום הזה, הפסוק הזה שכתוב (תהלים אט) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה. דוד אמר שירה כשהיה בורח מחמיו, למה אמר אלהים אלי אתה אשחרך צמאה לך נפשי וגו'? אלהים אלי אתה, שהרי בגבורה אחוזה תמיד. אשחרך, וכי איך יכל דוד לשחר את הקדוש ברוך הוא בארץ רחוקה, וגרש מהארץ שבה שרויה השכינה? אלא, אף על גב שגרש משם, לא עזב את שלו לשחר את הקדוש ברוך הוא. ואני שמעתי, אשחרך - כמי שאומר, אלך להראות לפניך, רק שלא יכלתי. כף אשחרך, רק שאני מחוץ למקום ששם שורה שכינה. צמאה לך נפשי, שהרי נפשי וגופי משתוקקים אליך להראות לפניך, ולא יכלתי, כי אני בארץ ציה ועיף בלי מים, שהרי ארץ ציה ועיף נקרא מחוץ

צְמֹאָה לָךְ נִפְשִׁי כְּמֵה לָךְ בְּשָׂרִי בְּאָרְץ צִיָּה וְעֵינַי בְּלִי מַיִם: ג בֶּן בִּקְדָשׁ חַיִּיתִיךָ
 לְרֵאוֹת עֵזֶךָ וּבְכֹדֶךָ: ד כִּי טוֹב חֶסֶדְךָ מִחַיִּים שְׁפָתַי יִשְׁבַּחֲוֶנְךָ: ה בֶּן אֲבִרְכָךָ
 בְּחַיִּי בְּשִׂמְךָ אִשָּׁא כְּפִי: ו כְּמוֹ חֶלֶב וְדָשֵׁן תִּשְׁפַּע נִפְשִׁי וְשִׁפְתַי רִנְנוֹת יְהוָה לִי:
 ז אִם זְכַרְתִּיךָ עַל יְצוּעֵי בְּאִשְׁמֵרוֹת אֶהְיֶה בְךָ: ח כִּי חַיִּיתָ עֲזָרְתָה לִי וּבְצֹל בְּנַפְשִׁי

— זוהר תהלים —

חיים. אלי - קצה השמים עד קצה השמים.
 אתה - הדרגה שלו. ואף על גב שהכל
 אחד ובשם אחד עולה. אשחרך - אם
 כמשמעו שלו, יפה. אבל אשחרך - התקין
 האור שמאיר בשחר. שהרי האור שעומד
 בשחר לא מאיר עד שיתקנו אותו למטה.
 ומי שמתקן את אור השחר הזה, אף על
 גב שהוא שחר, זוכה לאור לבן שמאיר,
 וזהו אור אספקלריה המאירה, וזהו האדם
 שזוכה לעולם הבא.

מְצַאֲנִי, שְׁזוֹכִים לְשָׁנֵי אוֹרוֹת

צְמֹאָה לָךְ נִפְשִׁי כְּמֵה לָךְ בְּשָׂרִי (סג, ב):
 וְזֶה סוּד (משלי א) וּמִשְׁחָרֵי
 יִמְצְאֲנִי. וּמִשְׁחָרֵי - שְׁמֵתִקְנִים הָאוֹר שֶׁל
 מִשְׁחָרֵי הַשַּׁחַר. יִמְצְאֲנִי, לֹא כְּתוּב
 יִמְצְאוּנִי, אֲלָא יִמְצְאֲנִי, שְׁזוֹכִים לְשָׁנֵי
 אוֹרוֹת - לָאוֹר הַשַּׁחַר הַשַּׁחַר, וְלָאוֹר הַלְבָן
 שְׁמַאִיר. וְזוֹכֵה לְאִסְפֵּקלָרְיָה שְׁאִינָה
 מְאִירָה, וְלְאִסְפֵּקלָרְיָה שְׁמַאִירָה. וְזֶהוּ
 יִמְצְאֲנִי. וְעַל כֵּן אָמַר דָּוִד אֲשַׁחֲרֶךָ. הַתְּקִין
 אוֹר שֶׁל הַשַּׁחַר הַשַּׁחַר לְהָאִיר עָלָיו אוֹר
 לְבָן שְׁמַאִיר. צְמֹאָה לָךְ נִפְשִׁי כְּמֵה לָךְ
 בְּשָׂרִי (תהלים סג), כְּמִי שֶׁרַעַב לְאֹכֵל וְצָמָא
 לְשִׁתוֹת. בְּאָרְץ צִיָּה וְעֵינַי בְּלִי מַיִם, מְשׁוּם
 שֶׁהוּא מְדַבֵּר וְאֵינוֹ מְקוּם שֶׁל יְשׁוּב, וְלֹא
 מְקוּם שֶׁל קִדְשׁ. וְלָכֵן הוּא מְקוּם בְּלִי מַיִם.
 וְכִמוֹ שְׁאֵנוֹ רַעֲבִים וְצָמָאִים אֲלִיד בְּמְקוּם

אחריו והיה בצערו, לא היה עוזב שירות
 ותשבחות מפיו ולשבח את רבנו על
 הכל.

ואם תאמר, זה ששנינו מזמור לדוד או
 לדוד מזמור, וכאן שרתה עליו רוח
 הקדש בתחלה, משום שאמר מזמור
 לדוד. אלא, אם הוא היה מכונן עצמו
 בתחלה, לא היתה שורה עליו רוח הקדש.
 מזמור זה רוח הקדש. למה נקרא כך?
 משום שהיא משבחת את המלך העליון
 תמיד, (שכל הזמן הוא היה משבח ומזמר ולא שוכך)
 שכל הזמן היתה משבחת ומזמרת ולא
 שוככת. כיון שבא דוד, מצא גוף מתקן
 כראוי ושרתה עליו, והיו מגלים בעולם
 הזה לשבח ולזמר למלך, והכל כדי
 שיתתקן העולם הזה כמו שלמעלה. לדוד
 - איש שלם בתקונו, איש מתקן, איש
 צדיק. דוד ודאי שלא השתנה לעולמים.
 בהיותו במדבר יהודה - זה שבח של דוד,
 אף על גב שהיה בצערו, אף על גב שהיו
 רודפים אחריו, ואיזו תשבחת אמר?
 תשבחת גדולה ונכבדה. והשבח שלו מה
 הוא? (תהלים סג) אלהים אלי אתה אשחרך.
 אלהים סתם. כיון שאמר אלהים, למה
 אלי? אלא אותה דרגה שלו. שלש דרגות
 כאן: אלהים, אלי, אתה. ואף על גב שהם
 שלשה שמות, דרגה אחת היא, בסוד של
 אלהים חיים. אלהים - למעלה, אלהים

אֲרֵנָה: ט דְּבָקָה נִפְשִׁי אַחֲרֶיךָ בִּי תִמְכָּה יְמִינֶךָ: י וְהִמָּחָה לְשׂוֹאָה יִבְקָשׁוּ נִפְשֵׁי
 יִבְאוּ בְּתַחְתִּיּוֹת הָאָרֶץ: יא יִגִּירָהוּ עַל יְדֵי חֶרֶב מִנֵּת שְׁעָלִים יַחֲיוּ: יב וְתִמְלֹךְ
 יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים ^{תַּחֲנוּן בְּעַל הַיְמִינֹת} יִתְהַלֵּל כָּל הַנִּשְׁבָּע בּוֹ בִּי וַיִּסְבֵּר פִּי רוֹבְרֵי שְׂקָר:

זוהר תהלים

אוחזו בה להעלותה ולחברה בחבור אחד
 כראוי, כמו שנאמר ותאחזני ימינך,
 וכתוב וימינו תחבקני, ועל כן בי תמכה
 ימינך. וכשאוחזו בו בקדוש ברוך הוא,
 אז כתוב שמאלו תחת לראשי וימינו
 תחבקני. והוא יחוד אחד וחבור אחד.
 וכשהוא חבור אחד, אז מתמלאת אותה
 דרגה שלו ומתברכת.

בראשית ברא אלהים - ב' ראשית

וְהִמְלֹךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים וְגו' (סג, יב) : [זוהר
 ח"א פ' בראשית (דף כט.)] [כשמתעוררת
 גבורה] עֲלִיּוֹנָה לְאָחֶז בּוֹ תַחַת רֵאשׁוֹ
 וְלִקְרָבוֹ בְּחֶדְוָה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד. וְהִמְלֹךְ
 יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים - שְׂמֵחָה, אור [באור]
 [שמאיר] שְׁהוֹצִיא בְּשִׁבִיל אֶחָד טְמִיר וְגִנּוּזוֹ
 וְנִכְנַס בּוֹ בְּשָׁנִים שֶׁהֵם אֶחָד, וְעַל זֶה
 הָעוֹלָם נִתְקַן בְּקִיּוּם שְׁלָם. וְהִמְלֹךְ יִשְׁמַח
 בְּאֱלֹהִים - עוֹלָם [אור עליון] הַתַּחְתּוֹן שְׂמֵחַ
 בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן [נ"א: נסתר אותו ששלח] עֲמֵק
 [שמחה ששופעת ויוצאת באיזה מקום שמח?
 באלהים, בו שמח, בו שולח] חֲיִים לְכֹל.
 נִקְרָאִים חֲיֵי הַמְּלֶךְ. זֶה עֵקֶר הַבֵּית. בֵּית זֶה
 בּוֹנֶה בֵּית שֶׁל הָעוֹלָם וּבּוֹנֶה הָעוֹלָם. וְזֶהוּ
 בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, ב' ראשית. ראשית
 חֲכָמָה כְּשִׁכּוֹנֵס הַכֹּל לְתוֹכוֹ וְנִעְשָׂה יָם גְּדוֹל
 לְשֹׂאֵב הַכֹּל.

הזה, כן בקדש חזיתך וגו'. ואנו, כמו
 שאנו צמאים אל מורנו לשותת בצמאון
 את דבריו במקום הזה, אף כך צמאים
 לשותת בצמא דבריו בבית המקדש,
 המקום שנקרא קדש. אמר רבי שמעון
 לרבי אבא, מי שהתחיל הדבר - יאמר
 עכשו.

כאשר אדם בא להדבק בקדוש ברוך הוא
 הקדוש ברוך הוא אוחז בו ולא עוזב אותו
 דְּבָקָה נִפְשִׁי אַחֲרֶיךָ וְגו' (סג, ט) : [זוהר ח"א
 פ' ויצא (דף קטג.)] רְבִי חֲזִיא פְּתַח
 וְאָמַר, (תהלים סג) דְּבָקָה נִפְשִׁי אַחֲרֶיךָ בִּי
 תִמְכָּה יְמִינֶךָ. בְּפִסּוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל,
 דְּבָקָה נִפְשִׁי אַחֲרֶיךָ - מִשׁוּם שְׁדוּד הַמְּלֶךְ
 הִיָּה מְדַבֵּיק תְּמִיד אֶת נִפְשׁוֹ אַחֲרֵי
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא חָשַׁשׁ לְדַבְּרִים
 אַחֲרִים שֶׁל הָעוֹלָם, אֲלֵא לְהַדְּבִיק נִפְשׁוֹ
 וּרְצוֹנוֹ בּוֹ. וְכִיּוֹן שֶׁהוּא הִיָּה נִדְּבַק
 בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הִיָּה תוֹמֵךְ בּוֹ וְלֹא
 עוֹזֵב אוֹתוֹ. מִכָּאן שְׂפָאֶשֶׁר אָדָם בָּא
 לְהַדְּבִיק בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אוֹחֶז בּוֹ וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ. דָּבָר אַחֵר
 דְּבָקָה נִפְשִׁי אַחֲרֶיךָ - לְהַתְּעֵטֵר דְּרָגָתוֹ
 לְמַעְלָה. שְׁהָרִי כְּאֶשֶׁר נִדְּבַקְתָּ הַדְּרָגָה
 הַהִיא [שלו נתברכה, וכשהתגלתה] בְּדְרָגוֹת
 הָעֲלִיּוֹנוֹת לְעֻלּוֹת אַחֲרֵיהֶן, אִז הִיָּמִין

סד א לְמַנְצַח מְזֻמֹּר לְדוֹד: ב שְׁמַע אֱלֹהִים קוֹלִי בְּשִׁיחִי מִפְּחַד אֹיֵב
 תִּצַּר חַיִּי: ג תִּסְתַּיְרֵנִי מִסּוּד מְרַעִים מִרְגֵּשֶׁת פְּעָלֵי אֲנִי: ד אֲשֶׁר שָׁנְנוּ כְּתָרֵב
 לְשׁוֹנֵם דָּרְבָנוּ הֵצֵם דְּבַר מֶר: ה לִירוֹת בְּמִסְתָּרִים תָּם פְּתָאם יִרְהוּ וְלֹא יִירָאוּ:
 ו יַחֲזִקוּ לְמוֹ דְּבַר רַע יִסְפְּרוּ לְטָמוֹן מוֹקְשִׁים אָמְרוּ מִי יִרְאֶה לְמוֹ: ז וַיִּחַפְּשׂוּ עוֹלֹת
 תִּמְנוּ חֶפֶשׁ מִחֶפֶשׁ וְקָרַב אִישׁ וְלֵב עָמַק: ח וַיִּרֶם אֱלֹהִים חֵץ פְּתָאוֹם חַיִּי
 מִבוֹתָם: ט וַיִּבְשִׁילוּהוּ עֲלִימוֹ לְשׁוֹנֵם וַתִּנְדְּדוּ כָּל רֵאָה בָּם: י וַיִּירָאוּ כָּל אָדָם
 וַיִּגִּירוּ פֶּעַל אֱלֹהִים וּמַעֲשָׂהוּ הַשְּׁבִילֹי: יא יִשְׁמַח צְדִיק בִּיחְזוֹנָם וַחֲסָה
 בּו וַיִּתְחַלְּלוּ כָּל יִשְׂרָי לֵב:

שימוש תהלים

לעבור נהר

שמע אלהים קולי בשיחי (סד, ב): [שימוש תהלים לפרק סד] אי ברת נהר דמיא אמור יתיה ואז תשתזיב.

זוהר תהלים

יִשְׁמַח צְדִיק בְּה' וְגו' (סד, יא): [זוהר ח"ב (ד' ט) זוהר תורה] יִשְׁמַח צְדִיק בְּה' וְחָסָה בּו וַיִּתְחַלְּלוּ כָּל יִשְׂרָי לֵב. אמר רבי שמעון כתבו (ישע"י נז) הצדיק אבד, הרי ביארנו הענין, הצדיק נאבד לא כתיב אלא הצדיק אבד, מכל אותן פני המלך לא נמצא מי שאבד אלא צדי"ק"י אבד בשני צדדים, אחד שאין שרויות בו ברכות ככתחלה, ועוד שנתרחקה ממנו בת זוגו שהיא כנסת ישראלסיו נמצא שהצדיק אבד יותר מהכל, ולעתיד לבוא כתיב (זכרי' ט) גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלם הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע הוא, צדיק ומושיע לא כתיב אלא צדיק ונושע הוא, הוא נושע בודאי, וזה נתבאר.

זיו זוהר

קיד. היינו ספירת היסוד צדיק: קטו. היינו השכינה הקדושה שעליה נאמר והנה אופן אחד בארץ כידוע:

סה א לְמִנְצַח מְזֻמָּר לְדָוִד שִׁיר: ב לֵךְ דְּמִיָּה תִּהְיֶה אֱלֹהִים תְּהִי עִיּוֹן וְלֵךְ יִשְׁלַם נְדָר: ג שְׁמַע תְּפִלָּה עֲדִיף כָּל בָּשָׂר יִבְאוּ: ד דְּבָרֵי עֲוֹנֹת

— שִׁימוֹשׁ תֵּהִלִּים —

אי בעי כלום מבר נש

לך דומיה תהלה (סה, ב): [שימוש תהלים לפרק סה] אי בעית כלום מבר נש, אמור זה המזמור עם שם שלו ותצלית. ושם שלו הוא י"ה. י' מן "שירו שבסוף המזמור, ה' מן "דומיה והוא טוב להצלית.

— זוהר תהלים —

ישראל. ומה שאמר ואני תפלה, הכל אחד, ועל זה שמע תפלה, וזו תפלה של יד, שכתוב (שמות יג) על ידכה, בה"א. עדיף כל בשר יבאו - בשעה שהגוף שרוי בצער, במחלות ומכות, כמו שנאמר ובשר כי יהיה בעורו. את הנגע בעור הבשר. הבשר החי. ומשום כך לא כתוב כל רוח יבאו, אלא כל בשר יבאו. מה זה עדיף? אלא כמו שנאמר והובא אל הכהן, זה הוא הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב ואם יראנה הכהן. בא ראה, במקום אחד אהרן הכהן, ובמקום אחר הכהן סתם, וזה הקדוש ברוך הוא.

פשעינו אתה תכפרם

דברי עונות גברו מני וגו' (סה, ד): [זוהר בראשית פ' ויצא (דף קנא.)] רבי חייא פתח ואמר, דברי עונות גברו מני פשעינו אתה תכפרם. הפסוק הזה קשה, שאין סופו ראשו ואין ראשו סופו. אלא דוד בקש על עצמו, ואחר כך בקש על הכל (תהלים סה) דברי עונות גברו מני. אמר דוד, אני ידעתי בעצמי שחטאתי, אבל כמה רשעים הם בעולם שהתגברו חטאיהם

דוד המלך היה יודע ברוח הקדש שהזדמן השיר הזה להתגלות בעולם

לך דמיה תהלה וגו' (סה, ב): [זוהר חדש שיר השירים (דף ע"ז.)] כתוב שיר (תהלים סה), וכתוב (שם) לך דמיה תהלה וגו'. דוד המלך היה יודע ברוח הקדש שהזדמן השיר הזה להתגלות בעולם, ואמר, השיר שעתיד להתגלות - לך דמיה. הוא בחשאי, שאין רשות לגלות התשפחת הזו, אלא התשפחת והתהלה זה אלהים בציון, כשנבנה בית המקדש, שהוא כנגד המקדש העליון, ואז לך ישלם נדר.

עדיף כל בשר יבאו - בשעה שהגוף שרוי בצער, במחלות ומכות

שמע תפלה עדיף וגו' (סה, ג): [זוהר ח"ג פ' תזריע (דף מ"ח.)] שנה רבי יוסי, כתוב (תהלים סה) שמע תפלה עדיף וגו'. שמע תפלה - זה הקדוש ברוך הוא. רבי חזקיה אמר, שמע תפלה!? שומע תפלות היה צריך להיות! מה זה שמע תפלה? אלא תפלה זו כנסת ישראל, שהיא תפלה, שכתוב (שם קט) ואני תפלה. (תהלים ט) (ואני תפתי) ודוד אמר אותה בשביל כנסת

גָּבְרוּ מִנִּי פִשְׁעֵינוּ אֶתְּהָ תִכְפְּרֵם: ה' אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ
נִשְׁבְּעָה בְטוֹב בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ: ו' נִרְאוֹת בְּצַדֵּק תַעֲנֵנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ

זוהר תהלים

עֲלֵיהֶם יוֹתֵר מִמֶּנִּי. הוֹאִיל וְכֵן, לִי וְלָהֶם,
פִּשְׁעֵינוּ אֶתְּהָ תִכְפְּרֵם.

חֲסִידִים הִרְאִישׁוּנִים כְּשִׁמְקָרִיבִים אֶת בְּנֵיהֶם
לְקַרְבָּן אוֹמְרִים: אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכַּן
חֲצֵרֶיךָ. אוֹתָם שְׁעוֹמְדִים עֲלֵיהֶם אוֹמְרִים:
נִשְׁבְּעָה בְטוֹב בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ

אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב וְגו' (סה, ה): נוזחה
ח"א פ' לך לך (דף טז) פתח אחד

וְאָמַר, (תהלים סה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכַּן
חֲצֵרֶיךָ וְגו'. בַּתְּחִלָּה חֲצֵרֶיךָ, לְאַחַר מִכֵּן
בֵּיתְךָ, וְלְאַחַר מִכֵּן הַיְכָלְךָ. זֶה פְּנִימִי מִזֶּה,
וְזֶה [נ"א: לתור] לְמַעַל מִזֶּה. יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ
בַּתְּחִלָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ד) וְהָיָה
הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַיִם קְדוֹשׁ
יֵאמָר לוֹ. נִשְׁבְּעָה בְטוֹב בֵּיתְךָ לְאַחַר מִכֵּן,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת.
לֹא כְּתוֹב הַחֻכְמָה יִבְנֶה בַיִת. שְׂאֵם הָיָה
כְּתוֹב כֶּךָ, מִשְׁמַע שְׁחֻכְמָה נִקְרָאת בַּיִת.
אֲלֵא כְּתוֹב בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת, הִינּוּ מֵה
שְׁכַתוֹב (בראשית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן וְגו'. קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ
לְאַחַר זֶה הוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. שְׁכַף שְׁנִינּוּ,
מֵה זֶה הַיְכָל? כְּלוֹמַר ה"י כ"ל, זֶה וְזֶה,
וְהַכֹּל נִשְׁלַם יַחַד. מֵה מוֹכִיחַ רֹאשׁ הַכְּתוֹב
שְׁכַתוֹב אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ?
זֶה מִי שִׁמְקָרִיב אֶת בְּנוֹ קְרִיבָן לְפָנָי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְצוּנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּקִרְבָּן הַהוּא, וּמִתְרַצֶּה בּוֹ
וּמְקַרֵב אוֹתוֹ, וְשֵׁם אֶת מְדוּרוֹ בְּשֵׁנֵי
חֲדָרִים, וְאוֹחֵז אֶת זֶה וְאֶת זֶה, שְׂאוֹתָם

הַשָּׁנִים נִקְשְׁרוּ יַחַד, שְׁכַתוֹב יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ,
וְדַאי שְׁנֵי חֲצֵרֶיךָ. מִשּׁוֹם כֶּךָ הַחֲסִידִים
הִרְאִישׁוּנִים, זְקִינּוֹ שֶׁל כָּאֵן, כְּשִׁמְקָרִיבִים
אֶת בְּנֵיהֶם לְקַרְבָּן הַזֶּה, פּוֹתְחִים
וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכַּן
חֲצֵרֶיךָ. אוֹתָם שְׁעוֹמְדִים עֲלֵיהֶם אוֹמְרִים:
נִשְׁבְּעָה בְטוֹב בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ. אַחַר
כֶּךָ מְבַרֵךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצוּנּוּ
לְהַכְנִיסוֹ בְּבֵרִיתוֹ שֶׁל אֲבֹרָהּם אֲבִינוּ.
וְאוֹתָם שְׁעוֹמְדִים עֲלֵיהֶם אוֹמְרִים: כְּשֵׁם
שֶׁהַכְּנִסְתוֹ לְבְרִית וְכו'. וְשִׁנּוּ, בַּתְּחִלָּה
יִבְקֹשׁ אָדָם רַחֲמִים עָלָיו, וְאַחַר כֶּךָ עַל
הָאֵחָר, שְׁכַתוֹב (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעֵדוּ -
בַּתְּחִלָּה, וְאַחַר כֶּךָ - וּבְעֵד כָּל קֹהֵל
יִשְׂרָאֵל. וְאָנּוּ לְקַחְנוּ אֶת הַדֶּרֶךְ הַזֶּה, וְכֶךָ
יִפֶּה וְרֹאיוֹ לְפָנֵינוּ.

עֲשֶׂרָה דְבָרִים שֶׁל הָאֱמוּנָה יֵשׁ בְּפִסּוּק הַזֶּה
אָמַר רַבִּי אֲבָא, וְדַאי כֶּךָ הוּא וְנֶאֱמַר
הַדְּבָר. וּמִי שֶׁלֹּא אוֹמַר כֶּךָ, הוּא
מוֹצִיא אֶת עֲצָמוֹ מֵעֲשֶׂרָה חֲפוֹת שְׁעִתִּיד
לְעֲשׂוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים
בְּעוֹלָם הַבָּא. וְכֹלָם נִקְשְׁרִים בְּזֶה. וּמִשּׁוֹם
כֶּךָ עֲשֶׂרָה דְבָרִים שֶׁל הָאֱמוּנָה יֵשׁ
בְּפִסּוּק הַזֶּה אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב וְגו',
וּמִכָּל דְּבָר וְדָבָר נַעֲשִׂית חֲפָה אַחַת
מִמֶּנָּה. אֲשֶׁרִי חֲלַקְתֶּם בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁהִרִי הַתּוֹרָה נִקְשְׁרָת
בְּלִבְכֶם כְּאִלּוֹ עֲמִדְתֶּם בְּגוֹפְכֶם בְּהַר סִינִי
בְּשַׁעַת שֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל.

—= זוהר תהלים =—

קרובים למלך יותר מכלם, והם מושכים עליהם ברצון הלב יותר ובכח רב להתקרב למלך. בא ראה, כמה מקומות מתקנים לקב"ה בעולם ההוא, ובכלם בית מושבים לצדיקים, כל אחד ואחד לפי דרגתו כראוי לו.

כתוב (תהלים סה) **אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך, שהקדוש ברוך הוא מקרב אותם אליו, שעולים אותם הנשמות ממטה למעלה ולהאחז בנחלתם שנתקנה להן. ישכן חצריך - אלו המקומות והדרגות שבחונן, ומי הם? כמו שנאמר (זכריה א) ונתתי לך מהלכים בין העמדים האלה. זוהי דרגה בין קדושים עליונים. ומי שזכאים לדרגה הזו הם שליחים של רבון העולם, כמו אותם המלאכים, ותמיד עושים שליחות ברצון רבונם, משום שאלו (התקדשו) תמיד בקדשה ולא נטמאו. כמו כן מי שנטמא בעולם הזה, הוא מושך עליו רוח טמא, וכשיוצאת ממנו נשמתו, מטמאים אותו, ומדורו בין אותם הטמאים, ואלו הם המזיקים של העולם. כמו שממשיך אדם את עצמו בעולם הזה - כך הוא מדורו ונמשך באותו העולם (ואותו רוחות הטמאות מטמאות אותו ומכניסות אותו לגיהנם).**

יש מקום לחסידים עליונים שנקנסים לפנים כמה מדורים על מדורים ואורות על אורות נפרדים בעולם ההוא וכל אחד מתבייש מאור חברו כמו שהמעשים נפרדים בעולם הזה **בא** ראה, מי שמתקדש ושומר את עצמו בעולם הזה שלא יטמא, מדורו

אשריהם בעלי תשובה שהרי בשעה אחת ביום אחד [בפ"א] ברגע אחד קרבים לקב"ה מה שלא היה כך אפלו לצדיקים גמורים שהתקרבו לקב"ה בכמה שנים

אשרי תבחר ותקרב (סה, ה): [זוהר בראשית 9' חיי שרה (דף קכט.)] **ואברהם זקן בא בימים וה' ברוך את אברהם בכל. רבי יהודה פתח, (תהלים סח) אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך. הפסוק הזה נתבאר, אבל אשרי האיש שדרכיו כשרות לפני הקדוש ברוך הוא, והוא התרצה בו לקרבו אליו. בא ראה, אברהם התקרב אליו, ותשוקתו היתה כל יום בזה. ולא התקרב אברהם ביום אחד או בפעם אחת, אלא מעשיו קרבוהו בכל ימיו מדרגה לדרגה, עד שהתעלה בדרגתו. כשהיה זקן ונכנס לדרגות עליונות כראוי, שכתוב ואברהם זקן, ואז בא בימים, באותם ימים עליונים, באותם ימים ידועים בסוד האמונה. וה' ברוך את אברהם בכל. שמשם יוצאות כל הברכות וכל טוב.**

אשריהם בעלי התשובה, שהרי בשעה אחת ביום אחד [בפעם אחת] ברגע אחד קרבים לקב"ה, מה שלא היה כך אפלו לצדיקים גמורים שהתקרבו לקב"ה בכמה שנים. אברהם לא נכנס באותם הימים העליונים עד שהיה זקן, כמו שנאמר. וכן דוד, שכתוב (מלכים א א) והמלך דוד זקן בא בימים. אבל בעל התשובה מיד נכנס ונדבק בקב"ה. רבי יוסי אמר, שנינו, המקום שבעלי התשובה עומדים בעולם ההוא, אין לצדיקים גמורים רשות לעמד בו, משום שהם

— זהו זה תהלים —

הולכת ושטה ובקעת בין הרוחות הטמאות הללו, וכלם מכריזים ואומרים: פנו מקום, פנו. זה אינו מצדנו! והיא עולה בין אותם הקדושים, ומודיעים לה דבר אחד אמת. וכשירדת, כל אותם מחנות של ערוב רוצים להתקרב אליה לדעת אותו הדבר, והם מודיעים לה דברים אחרים. והדבור ההוא שנוטלת בתוך אותם קדושים בין אותם האחרים הוא כתבואה בתוך התבן. וזה נמי הוא זוכה יותר בעוד שהוא עומד והנשמה עומדת בעולם הזה.

כמו כן כשיצאות הנשמות מהגוף מהעולם הזה, רוצות לעלות, וכמה שומרי הפתח ומחנות מזיקים נמצאים. אם הם מצדם - כלם אוחזים בהם באותן הנפשות, ומוסרים אותם ביד דומה להכניסם לגיהנם. ואחר כך עולות ואוחזים בהם, והם נוטלים אותם, ומכריזים בהם: אלו הם שעברו על מצוות רבונם. וכן משוטטות בכל העולם. ואחר כך מחזירים אותם לגיהנם, וכן עד שנים עשר חדשים. אחר שנים עשר חדשים הם שוככים באותו מקום שראוי להם. אותם הנשמות שזכו עולות למעלה, כמו שנתבאר, וזכות במקומותיהם.

בא ראה, אשרי הצדיקים שנגנזו להם כמה טובות לעולם ההוא, ואין מקום פנימי בכל אותם פחות שיודעים את סוד רבונם ויודעים לדבק בהם בכל יום. על אלו כתוב (ישעיה טד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו. מה זה למחכה לו? כמו שנאמר (איוב לב) חכה את איוב בדברים. ואלו הם שדוחקים לדבר של

בעולם ההוא בין אותם קדושים עליונים ועושים תמיד שליחות, ואלו עומדים בחצר, כמו שנאמר (שמות כז) את חצר המשכן. ויש אחרים שהם בפנים יותר שאינם בחצר, אלא בבית, כמו שנאמר (תהלים סה) נשבעה בטוב ביתך. אמר דוד, נשבעה בטוב ביתך. כיון שאמר ישכן חצריך, למה כתוב נשבעה בטוב ביתך? ישבע בטוב ביתך היה צריך להיות, כמו שכתוב ישכן! אלא הרי שנינו, אין ישיבה בעזרה אלא למלכי דוד לבדם. ויש מקום לחסידים עליונים שנקנסים לפנים, ומי הם? ככתוב (במדבר א) והחנים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה משה ואהרן וכניו וגו'. וכמה מדורים על מדורים ואורות על אורות נפרדים בעולם ההוא, וכל אחד מתבייש מאור חברו. כמו שהמעשים נפרדים בעולם הזה, כך גם מקומות ואורות נפרדים בעולם ההוא.

ובא וראה, הרי נאמר שאפלו בעולם הזה, כשאדם ישן על מטתו והנשמות צריכות לשוטט בעולם ויצאו מתוך הגוף, אין כל נשמה ונשמה עולה ומשוטטת לראות בכבוד סבר פני עתיק הימים, אלא כמו שנמשך תמיד וכפי המעשים, כך נשמתו עולה. אם נטמא - הוא ישן והנשמה יוצאת, וכל אותן רוחות טמאות לוקחות אותה, ונדבקות בהן באותן הדרגות התחתונות שמשוטטות בעולם, והם מודיעות לה דברים שקרובים לבא לעולם. ולפעמים שמודיעים לה דברים כוזבים וצוחקים עליה, והרי פרשוה. ואם זוכה אדם, כשהוא ישן ונשמתו עולה,

מִבְּטַח כָּל קַצְוֵי אֶרֶץ וַיִּם רְחֻקִים: ז מְכִיַן הָרִים בְּכַחוּ נְאֻזָר בְּגִבּוֹרָה: ח מִשְׁבִּיחַ שְׁאוֹן יָמִים שְׁאוֹן גְּלִיהֶם וְהַמֶּזֶן לְאֲמִים: ט וַיִּירָאוּ יֹשְׁבֵי קְצוֹת מְאוֹתֵיהֶּ מוֹצְאֵי כֶּבֶד וְעָרֵב תִּרְנִין: י פְּקַדְתָּ הָאָרֶץ וְתִשְׁקַקְהָ רַבַּת תַּעֲשֶׂרנָה פְּלֶג אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי עַל הַיָּם} מָלֵא מַיִם תִּבְיֵן הַיָּם בִּי בֶן תִּבְיַנְהָ: יא תִּלְמִיָה רוּחַ נַחַת גְּדוּרֶיהָ בְּרִיבִים תִּמְנַנְנָה צְמִיחָה תִּבְרַךְ: יב עֲמַרְתָּ שְׁנַת טוֹבָתְךָ וּמַעֲגִלֶיךָ יִרְעֶפוּ דָשָׁן: יג יִרְעֶפוּ נְאוֹת מִדְּבַר וְגִיל גְּבֻעוֹת תַּחְגְּרֶנָּה: יד לְכֹשֵׁי כָרִים הֲצִאן וְעִמְקִים יַעֲטֹפוּ כָר יִתְרוֹעְעוּ אַף יִשְׁרוּ:

— זוהר תהלים —

מֹשֶׁה, שְׁעָלִיו כְּתוּב אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב, וְכָתוּב (שְׁמוֹת) וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל, (שם כד) וּנְגַשׁ מֹשֶׁה לְבַדּוֹ אֶל ה' וְהֵם לֹא יִגְשׁוּ. כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב - אֵלֹהֵי הַנְּקֻבוֹת. וְתִגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל - אֵלֹהֵי הַזְּכָרִים.

לְשׁוֹם אוֹרְחוֹתָיו בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל עֵת

אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב וְגו' (סוה, ה): [זוהר חדש

9' נח (דף כ"ז):] רַבִּי יוֹחָנָן פְּתַח, (תהלים

סוה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ קֹדֶשׁ הֵיכְלְךָ. בֹּא וּרְאֵה כִּמְהָ יֵשׁ לְאָדָם לְזָהָר וּלְבִדָּק עֲצָמוֹ וּמַעֲשָׂיו בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם. הֲיֵאָדָּ? קֵם בְּבִקְר - יֹאמַר: יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי, שִׁיְהֵא לְבִי נְכוּן וּמְסוּר בְּיָדֶי שְׁלֵא אֲשַׁפְּחֶךָ. מוֹשִׁיט רַגְלָיו לְלַכֵּת - יִשְׁגִּיחַ עַל צַעְדֵי רַגְלָיו שְׁלֵא יִשׁוּטוּ לְהִרְע. הֵלֶךְ לְדַבֵּר מְצוּהָ - יְרוּץ, שְׁנֹאמַר (הושע יא) אַחֲרַי ה' יִלְכוּ כְּאַרְיֵה יִשְׂאָג. וְאַפְלוּ בְּשִׁבְתָּ מְצוּהָ לְרוּץ. עֵבֶר כָּל הַיּוֹם - צָרִיךְ לְבִדָּק אֶת גּוּפוֹ מֵהַ שְׁעֵשָׂה בַיּוֹם הַהוּא, וְאִם צָרִיךְ, יַעֲשֶׂה מִיַּד תְּשׁוּבָה עָלָיו קֹדֶם שְׁיִישֵׁן.

חֲכָמָה וּמְדִיקִים אוֹתָהּ וּמְחַכִּים לְדַעַת אֶת בְּרוּר הַדְּבַר, וְהֵם מְפָרִים לְרַבּוֹנָם. אֵלֹהֵי הֵם שְׂרַבּוֹנָם מִשְׁתַּבַּח בְּהֵם בְּכֹל יוֹם. אֵלֹהֵי הֵם שְׁנִכְנָסִים בֵּין עֲלִיּוֹנִים קְדוּשִׁים, וְאֵלֹהֵי נִכְנָסִים בְּכֹל הַשְּׁעָרִים שְׁלֹמְעֵלָה, וְאִין מִי שְׁיִמְחָה בְּיָדָם. אֲשֶׁרִי חֲלַקְם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אֲשֶׁרִי חֲלַקוּ שֶׁל מוֹשֶׁה - שְׁעָלִיו כְּתוּב אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב

אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב (סוה, ה): [זוהר שמות 9'

יתרו (דף ע"ט):] וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלֶּאדָּה ה'

מִן הַהָר לֹאמַר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (תהלים סוה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ. אֲשֶׁרִי חֲלַקוּ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בּוֹ וְקִרְבֵּי אוֹתוֹ לְשֵׁרוֹת בְּתוֹךְ הֵיכְלֵי הַקְּדוּשָׁה, שְׁפָל מִי שֶׁהוּא הַתְּרַצָּה בּוֹ לְעִבּוּדָתוֹ, רְשׁוּם הוּא מְרֻשָׁמִים שְׁלֹמְעֵלָה לְדַעַת, שְׁהָרִי הוּא נִבְחָר מִלְּפָנֶי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ הַעֲלִיּוֹן לְשֵׁרוֹת בְּמְדוּרוֹ, וְכֹל מִי שְׁנִמְצָא בּוֹ אוֹתוֹ הַרְשָׁם, עוֹבֵר בְּכֹל הַשְּׁעָרִים שְׁלֹמְעֵלָה וְאִין מוֹחָה בְּיָדוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲשֶׁרִי חֲלַקוּ שֶׁל

אָנֹשׁ לְרֵאשֵׁנוּ בָּאֲנֹשׁ וּבַמִּים וְתוֹצִיאֵנוּ לְרוּיָהּ: יג אָבוֹא בְיָהָר בְּעוֹלוֹת
 אֲשֶׁלֶם לְךָ נְדָרַי: יד אֲשֶׁר פָּצוּ שַׁפְּתַי וְדַבַּר פִּי בַצַּר לִי: טו עֲלוֹת מַחִים אֲעֲלֶה
 לְךָ עִם קְטֹרֶת אֵילִים אֲעִשֶׂה בְּקָר עִם עֲתוּדִים סֶלַח: טז לְבוֹ שְׁמָעוּ וְאַסְפְּרָה כָּל
 יְרֵאֵי אֱלֹהִים הַשְׁמַעוּ אֲשֶׁר עָשָׂה לְנַפְשִׁי: יז אֲלוֹי פִּי קָרָאתִי וְרוּמִם תַּחַת לְשׁוֹנֵי:
 יח אֲנִי אִם רָאִיתִי בְּלִפִּי לֹא יִשְׁמַע אֲדֹנָי: יט אֲכֵן שָׁמַע אֱלֹהִים הַקָּשִׁיב
 בְּקוֹל תַּפְּלָתִי: כ בְּרוּךְ אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא הִסִּיר תַּפְּלָתִי וְחִסְדּוֹ מֵאֵתִי:

זוהר תהלים

באו בתנורים על מסירות נפש והתוצאה מכך
בָּאֲנֹשׁ וּבַמִּים (סו, יב): [זוהר שמות 9'
 וארא (99 כ"ט):] ותעל הצפרדע. היתה
 אחת והולידה, והתמלאה הארץ מהם. והיו
 כלן מוסרות עצמן לאש, שכתוב וכתנור
 ובמשארותיך. ומה היו אומרות? (תהלים 10)
בָּאֲנֹשׁ וּבַמִּים וְתוֹצִיאֵנוּ לְרוּיָהּ. ואם
 תאמר, אם כך מה אכפת למצרים שכל
 אותן הצפרדעים נכנסות לאש? אלא כלן
 נכנסות לאש והולכות בתנור ולא מתות.
 ואותן שמתות מה עשו? לחם היה בתנור,
 ונכנסות לתוך הלחם ומתבקעות, ויוצאות
 מהן אחרות ונשאבות לתוך הלחם. באו
 לאכל ממנו, אותה פת הפכה לצפרדע
 במעיהם ורוקדות, ומרימות קולות עד
 שהיו מתים, וזה קשה להם מהכל.

לכלי אחר, וכל זה כפי פעלם של בני
 אדם. אם בני אדם מטיבים מעשיהם -
 אותו הגלגל הסובב מסובב אותם ימינה,
 ואז נעשים מעשים בעולם להיטיב להם
 כראוי, והגלגל סובב תמיד ולא שוקט
 באותו צד הימין, והעולם מתגלגל בו.
 באו בני אדם להרע - תחבולתו שסוככת
 תמיד והיתה עומדת בסבוב של הימין,
 הקדוש ברוך הוא מסובב אותה לצד
 שמאל ומהפך מסבות וכלים שהיו
 שמאל. ואז הגלגל סובב ונעשים מעשים
 בעולם להרע לבני אדם. והגלגל סובב
 לאותו צד עד שבני אדם שבים להיטיב
 מעשיהם, והגלגל עומד במעשי בני
 האדם. ועל כך בתחבולתו לפעלם, ולא
 עומד תמיד.

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

אומר, בוא וראה בשעה שהקב"ה נתעורר לכל אותן המרכבות לתת להם טרף קטן כמו שביארנו שכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה, אז כלם בשמחה פותחים ואומרים, אלהים יחנו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה קט"ו כאשר רוח צפון נתעורר ויורד לעולם מנשב ואומר, לדעת בארץ דרכך בכל גוים

— ❦ — מנורה טהורה — ❦ —

ב. ז' פסוקים במזמור זה רומזים נגד ששה קצות העולם, ונגד הקדוש ברוך הוא

והשבעה פסוקים מן המזמור הזה, דע, כי השבעה פסוקים מן המזמור הזה רומזים לששה קצות העולם, שהם, מזרח, מערב, צפון, דרום, שמים וארץ, והקדוש ברוך הוא אדון ומלך על כל, הוא רומז לקנה האמצעי שהוא גוף המנורה.

ג. הנר מקנה האמצעי היה מאיר ונותן אור גדול יותר מכל אור הנרות

וזה הפסוק רומז ליום השביעי שהוא שבת, ומעלתו וקדושתו הוא על ששת ימי המעשה, והוא סוד עץ החיים אשר בתוך הגן. רצה לומר באמצע הגן, ומזה קנה האמצעי, היה בה שפע שמן לכל הנרות שעל קני המנורה, וזה הנר מקנה האמצעי היה מאיר ונותן אור גדול יותר מכל אור הנרות הששה שעל ששה קני המנורה.

כמו כן רומז להקדוש ברוך הוא, שממנו בא האור והברכות והצלחות לכל העולם.

וכמו כן ארץ ישראל הוא קנה האמצעי, וירושלים הוא הנר מן הקנה האמצעי, ובית המקדש הוא האור המתפשט ומנוצץ. וירושלים של מעלה מכון נגד ירושלים של מטה, דכתיב (ירמיה ז', יב) כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו, ובירושלים של מעלה שער השמים ובית המקדש וכסא הכבוד.

ד. מן הקנה האמצעי, שהוא ארץ ישראל, ישפיעו ממנו הברכות והצלחות והתנועות לכל הארצות

ומזה קנה האמצעי, שהוא ארץ ישראל, ישפיעו ממנו הברכות והצלחות והתנועות לכל הארצות, משש איקלימים שיש בעולם, ולפיכך אמר הנביא (יחזקאל כ, ו) וצבי היא לכל הארצות.

— זיו הזוהר —

קטז. גם במאמר זה עלו קמשונים שיבושים ודילוגים בהזהר כמובא במפרשי הזהר, ובעזהש"י תקנתיו ושמתי המעקשים למישור: אינון רתיכין היינו השבעים שרים של אומות העולם תובעים מן המלכות שפע פרנסה עבור האומות: קיז. זה הפסוק אומרים בדרך תפלה למדת המלכות המפרנסת אותם: קיח. רוח צפון היינו התעוררת הגבורה מן התפארת אל המלכות שזהו התחלת הזיוג בסוד הכתוב שמאלו תחת לראשי וגו', והתפארת מבקש שפע מעולם הבינה להשפיע להמלכות, ואומר אל הבינה אם הבנים שתשפע השפע בעבור זה למען דעת בארץ דרכך וגו': קיט. כנור זו המלכות ואומרת זה הפסוק להמליץ שע"י קבלתם השפע יודיך עמים וגו': קכ. זהו שאומר רוח צפון של התפארת אל המלכות שתחלק להם השפע ביושר ואז ישמחו וירננו וגו':

אֶתְּנוּ סֵלָה: ג לְדַעַת בְּאַרְצֵי דְרַבְרָה בְּכָל גּוֹיִם וְשׁוֹעֲתָהּ: ה יוֹדוּךָ עַמּוּם אֱלֹהִים
 יוֹדוּךָ עַמּוּם בְּלָם: ה וְשִׁמְחוּ וִירְנְנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמּוּם מִיִּשְׂרָאֵל

תהי' בכל החבילות
 תהי' תהי' תהי' תהי' תהי'

זוהר תהלים

שָׁנִים שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וַיֵּשׁ מִי
 שֶׁמָּחֵשֵׁב אוֹתָם מִשְׁבַּטֵּל הַתְּמִיד, מִשׁוּם
 שֶׁבְּדַרְגָּת יַעֲקֹב תְּלוּי קֶץ הַגְּאֻלָּה, שֶׁדַּרְגָּתוֹ
 אֲמַת. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב תַּתֵּן אֲמַת לַיַּעֲקֹב,
 שֶׁהוּא סִמְּן אֶלֶף מְאֵתִים תִּשְׁעִים. וַיֵּשׁ מִי
 שֶׁהוֹסִיף בּו ב', קָרוֹב יְהוּ"ה לְכָל קְרָאִיו
 לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֲמַת, לְדַעַת בְּאַרְצֵי
 דְרַבְרָה. אֵף כִּף אֶרֶץ - אֶלֶף ר"ץ, מְאֵתִים
 וְתִשְׁעִים, לְקִיָּם בְּהֵם אֲמַת מְאָרְצֵי
 תִצְמַח, כְּשִׁיחֵיו בַּחוּץ כְּחֶשְׁבוֹן אֶרֶץ, אֲבָל
 גָּזַר דִּינָם שְׁבַעִים שָׁנָה.

יברכנו אלהים אלהינו יברכנו אלהים
 וייראו אותו כל אפסי ארץ קמא בשביל
 להמשיך הטוב של הקב"ה למעלה
 למטה, ואח"כ בא דוד ברוח הקודש
 וסדרם יחד, נכפל בכלם אותו המקרא
 של הכנור, לפי שזה הוא השתלמות
 כבודו של הקב"ה למעלה ולמטה,
 בשעה ששאר עמים נכנעים ומודים לו
 להקב"ה, וכיון שהם נכנעים ומודים לו
 אז נשתלם כבודו של הקב"ה למעלה
 ולמטה.

דוד המלך קם ושבח והודה למלך הקדוש

כל האומר אמן? הא שמייה רבא בכל כחו,
 קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה

יוֹדוּךָ עַמּוּם אֱלֹהִים וְגו' (ס, ט): זוהר שמות
 9' יתרו (דף ט"ו) רבי אלעזר פתח
 ואמר, (תהלים טו) יוֹדוּךָ עַמּוּם אֱלֹהִים יוֹדוּךָ
 עַמּוּם בְּלָם. בא וראה, דוד המלך קם
 ושבח והודה למלך הקדוש, והוא השתדל

לְדַעַת בְּאַרְצֵי דְרַבְרָה וְגו' (ס, ט): [תיקוני
 הזוהר הקדמת תקוני הזהר (דף ט"ו)] כָּל
 הָאוֹמֵר אֲמֵן יֵהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא בְּכָל כְּחוֹ,
 קוֹרְעִים לוֹ גְזֵר דִּינֵוּ שְׁל שְׁבַעִים שָׁנָה,
 שֶׁהֵם שְׁבַעִים שָׁנִים אַחַר אֶלֶף וּמְאֵתִים

מנורה טהורה

שבעה איקלמים מן העולם, וממנו מתפרנסין
 ומקבלים שבע הברכות והצלחות והתבואות
 לכל הארצות בצניורות. ובזה הענין תבין סוד
 קדושת יום השבת.

וממנו מוצצים ומתפרנסים כל הארצות
 שבעולם, כמו שמוצץ הילד החלב
 אמו. כי ארץ ישראל היא האם ושורש ועמוד
 החזק באמצע העולם, שעליה נשענים כל

זיו הזוהר

אם ח"ו עם ישראל עניים חסרי השפע והם
 בשפלות ובצרות אז אין אומה"ע יראים מן
 הקב"ה ולמה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם:

קכא. אלו הפסוקים יאמר דוד לתבוע שפע וברכה
 עבור ישראל, וימליץ שע"י שישאל יתברכו
 בשפע וברכה ויראו אותו כל אפסי ארץ, משא"כ

—= זוהר תהלים =—

בנו, על זה כתוב (תהלים טו) יודוך עמים אלהים יודוך עמים כלם. בא רבי אלעזר ונשק ידו. בכה רבי אבא ואמר, (שם קג) כרחם אב על בנים. מי ירחם על רבי אלעזר וישלים דבריו, חוץ מאהבת מורנו? אשרי חלקנו שזכינו לשמע דברים אלו לפניו, שלא נבוש בהם לעולם הבא.

דוד סדר אותם ברוח הקדוש

אָרְיָן נִתְּנָה יְבוּלָהּ וְגו' (ס, ט): [זוהר שמות פ' יתרו (ט ד) ג' ט] כִּשְׁהִיָּה דְדוֹד קָם וּמִתְעוֹרֵר עָלָיו רוח הקדוש, פתח ואמר, ארץ נתנה יבולה יברכנו אלהים אלהינו יברכנו אלהים וייראו אותו כל אפסי ארץ. כדי להמשיך את טוב הקדוש ברוח הוא מלמעלה למטה. אחר כך בא דוד וסדר אותם ברוח הקדוש כאחד, הסתכל בכל הכתוב הזה של הכנור, של שלמות וכבוד הקדוש ברוח הוא למעלה ולמטה.

בתורה באותה שעה כשרוח צפון התעוררה והיתה מכה באותם נימי הכנור, והכנור היה מנגן ואמר שירה וכו'. ואיזו שירה הוא אומר? בא וראה, בשעה שהקדוש ברוח הוא מתעורר אל כל אותן המרכבות לתת להן טרף, כמו שבארנו שכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לבייתה וחק לנערתי, אז כלם בשמחה פותחים ואמרים, (תהלים טו) אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה. כשרוח צפון מתעוררת ויורדת לעולם, נושבת ואמרת, לדעת בארץ דרכך בכל גוים ישועתך. בשעה שמנגן הכנור באותה רוח, פותח ואומר, יודוך עמים כלם.

אשרי חלקנו שזכינו לשמוע דברים אלו לפניו

יודוך עמים אלהים וגו' (ס, ט): [זוהר שמות פ' יתרו (ט ד) ג' ט] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֱלֵעָזָר

—= מנורה טהורה =—

הקדוש ברוח הוא, היוצאים מן ו' ויסע ויבא ויט. ובזה המזמור כל אותיות של ע"ב שמות*.

האותיות הראשונות מן שלש פסוקים הם, א-ל י יי א"י, עולים בגימטריא ע"ב, נגד ע"ב שמות של

הערת מנורה טהורה

מוצא שם המפורש את מן הראשון ואת מן האמצע ואת מן האחרון וכו', ותמצא זה השם בספר הישר והוא הנקרא והיי יל"י סייט על"ם כו'.

וראה במגלה עמוקות אופן קע"ט שכתב שם של ע"ב יש בו כל כ"ב אותיות חוץ מאות ג', וכן בשלשה פסוקי ימין שבתורה ימינך ה' נאדרי בכח, נטית ימינך, מימינו אש דת למו יש בכל אחד כל אותיות ולא נעלם רק אות גימל, וכן בפסוק וללוי אמר תומיך ואוריך, ג"כ נעלם ג', וכן בפסוק ארון וכפורת וכרובים (ועי' בכלי יקר ושפתי חכמים תרומה כ"ה י"א אות ק), וכן בפרשת סוטה וכן בכל תמניא אפי באות ק, וכן ביי"א סליחות שהתפלל שלמה על בית המקדש, ה' במלכים ו' בדה"י, בכל אלו אין בהם גימל כו' עיי"ש.

וראה בזהר צו ל"ד ע"ב ומום אין כך אלו הסנהדרין דאינון לקבל ע"ב שמהן, וכתב בספר דברי יצחק שהכוונה שהצירוף האחרון הע"ב הרי הוא "מום", וזה שאמרו דסנהדרין קבל ע"ב שמהן, ואם תאמר הרי סנהדרין אינם רק ע"א, על זה סיימו ומו"ם אין כך, עיי"ש.

וּלְאֵמִים בְּאֶרֶץ תִּנְחַם סְלָה: ו יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים ^{תִּתֵּן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ} יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלֶם: ז אֶרֶץ
 נִתְּנָה יְכִילָה יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים ^{תִּתֵּן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ} אֱלֹהֵינוּ ^{תִּתֵּן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ}: ח יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים ^{תִּתֵּן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ} וַיִּירָאוּ
 אֹתוֹ כָּל אֲפָסֵי אֶרֶץ:

מְנוּחָה טְהוּרָה

ל'ה בני אלִים.

ובפסוק האמצעי, שהוא ישמחו, והוא גוף המנורה, הוא רומז ליום השבת, שהוא שביעי, תמצא בו מ"ט אותיות, כמספר כל התיבות שיש בשבעה פסוקים של המזמור, והוא רומז למ"ט שנים, ושנת החמישים יובל, והמ"ט אותיות שהם בקנה האמצעי, שהוא ישמחו, שהוא רומז ליום השבת, הוא רומז לאלף השביעי, שהוא שבת הגדול לחי עולמים.

ובשמות של י"ב מזלות טש"ת סא"ב מע"ק גד"ד, יש בהם מ"ט אותיות. ובשמות של י"ב שבטים, תמצא מ"ט אותיות. וכך תמצא בשנים עשרה אבנים שעל החושן, כמו שכתוב בפרשת פקודי (שמות לט, י-ג), הם מ"ט אותיות, כמספר אותיות שמות של שנים עשר שבטים, וכמספר שמות של שנים עשר מזלות.

והקנה האמצעי, יש בו אחד עשר תיבות, העשרה תיבות רומזים לעשרה גלגלים, שבהם שבעה כוכבי לכת, שהם גלגלים, שבתאי, צדק, מאדים, חמה, נוגה, כוכב, לבנה, אלו הן שבעה כוכבים המשרתים בשבעה ימי השבוע הקבועים כל אחד מהן בהשבעה גלגלים, והגלגל השמיני קבועים בו שנים עשר מזלות.

וגלגל התשיעי הוא המקיף וסובב כל הגלגלים, והים והיבשה וכל ברואיהם סגורים בתוכו, ובזה הגלגל קבועים כל הכוכבים הנראים בלילה, וסובב ומנהיג כל כוכבי שמים וגלגליהם ממזרח למערב.

ה. פסוק ראשון רמז לשבעה כוכבי לכת

ובפסוק ראשון אלקים יחננו תמצא שבעה תיבות, והוא רמז לשבעה כוכבי לכת, המנהיגים י"ב מזלות, והעולם כולו, ברצון השם יתברך. וכמו כן רמז לשבעת ימי השבוע.

ו. פסוק אחרון רמז לשבעה שבועות של ספירה

והפסוק האחרון, **יברכנו אלקים**, כמו כן יש בו ז' תיבות, שהוא רומז לשבעה שבועות של ספירה, ולשנת השמיטה שהיא שבע שנים. ושני קנים בצד ימין, שהם **לדעת בארץ, ויודוך עמים**, יש בכל אחד ששה תיבות, והם שנים עשר תיבות, נגד שנים עשר מזלות, טלה, שור, תאומים, סרטן, אריה, בתולה, מאזנים, עקרב, קשת, גדי, דלי, דגים. והשני פסוקים השמאליים, יש בהן כמו כן שנים עשר תיבות נגד שנים עשר שבטים. וסופי תיבות של שלש פסוקים מצד ימין הכ"ם גימטריא אדנ"י שהוא מכה האויבים מן הקורא מזמור זה בכוונה. וסופי תיבות של שלש פסוקים מצד שמאל צו"ם בגימטריא קו"ל, והפסוק האמצעי מתחיל ב'י, ומסיים בה', והוא י"ה, בזה השם נברא שני העולמות של (ישעיה כו, ד) כי ביה ה' צור עולמים, והם שלשה שמות היוצאים מאלו השבעה קנים, שהוא קו"ל, י"ה, אדנ"י. והם בגימטריא רי"ו, נגד רי"ו אותיות שם בע"ב שמות, שבהם קרע משה רבינו עליו השלום את הים, והם יוצאים מן ו'יסע ו'יבא ו'יט, וזה קו"ל י"ה אדנ"י, מה הקול ששמעו בני ישראל מסיני והוא קול אלקים חיים. וכנגד זה הקול הזכיר דוד עליו השלום שבעה קולות במזמור (תהלים כט) **הבו**

— מנורה טהורה —

היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם. ושומע ומאזין כל התפילות והצעקות ברגע אחד, צופה ומביט עד סוף כל הדורות, והשגחתו וממשלתו בכל העולם מעלה ומטה, כמו שאמר הנביא (עמוס ט, ב) אם יעלו לשמים משם אורידם ואם יחתו בשאול ידי יקחם ואם יתחבאו בקרקע הים משם אצוה את הנחש ונשכם.

ראה והבן, בכח אלו השביעיות לכמה ענינים רומזים, כי בפסוק ראשון של התורה, והוא בראשית (בראשית א, א) יש בו ז' תיבות, כנגד ז' כוכבי לכת, וכנגד ז' ימי השבוע. ויש בו כ"ח אותיות, שהם, שבתאי, צדק, מאדים, חמה, נוגה, כוכב, לבנה.

ועל זה אמר הפסוק (במדבר יד, יז) ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת, וכמו כן תמצא בפסוק ראשון של עשרת הדברות, שהוא (שמות כ, א) וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמור. ז' תיבות וכ"ח אותיות. לאמור כי בזה הפסוק נמצא כ"ח אותיות, ובפסוק אחרון של תורה, שהוא (דברים לד, יב) ולכל היד החזקה עד כל ישראל, יש בו י"ב תיבות, ומ"ט אותיות, כנגד שנים עשר שבטים ומ"ט יובלות. וכמו כן רומזים שבעה קני המנורה, לשבעה חלקי העולם, וקראו לאלו החלקים שבעה ארצות.

והשבעה חלקים האלה, קורין אותו בלשון הקודש, נופות, יפה נוף ממוש כל הארץ (תהלים מח, א), שאמר על ארץ ישראל, ובלשון ערב קורין לאלה הז' נויות, איקלימים, שהעולם נחלק לז' חלקים הנקראים איקלימים, הה' איקלימים יש בהן ישוב, והישוב הוא ממזרח למערב באורך העולם, והוא מיושב מבני אדם ומבהמות וחיות.

והשני איקלימים לצד דרום ולצד צפון, שהם ימין ושמאל, הם חורבות, ואין בהם

והגלגל העשירי הוא נקרא גלגל השכל, ממנו מתפשט השכל לגלגלים ולכל הנבראים, ועליו כסא הכבוד והשכינה. ועל זה אמרה תורה (ויקרא כז, לב) העשירי יהיה קודש לה'. וזה סוד יום הכיפורים, שהוא בעשור לחודש השביעי, והוא יום קודש.

ועל זה גלגל עשירי רומזים עשרה מאמרות שבספר בראשית, וי' דברות. ועל זה, בזה הפסוק האמצעי שהוא שורש ועמוד לכל הקנים, והוא ישמחו, מתחיל בי' רומז לי' גלגלים האלו, ומסיים בה', הרי יו"ד ה"א, והוא י"ה, וי"ה במילואו בגימטריא יהוד, רומז שהקדוש ברוך הוא יושב על כסא רם ונשא, על אלו י' גלגלים, והם הכל י"א, נגד י"א תיבות שיש בקנה האמצעי.

וי' שבראש זה הפסוק וה' בסופו שמילואו יהוד, רומז שהקדוש ברוך הוא השגחתו וממשלתו בעליונים ובתחתונים, כמו שאמר הכתוב (דברים ז, ט) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד. (תהלים עב, יט) וימלא כבודו את כל הארץ.

ועל זה הטעם יו"ד למעלה וה' בסופו. ועל זה אמר דוד עליו השלום עשר פעמים הללוי"ה במזמור (ק"י) הללו א-ל בקדשו וגו', עד בצלצלי תרועה, כנגד י' גלגלים, ואחר כך סיים כל הנשמה תהלל י-ה הללוי-ה, כנגד י"א תיבות שהם בקנה האמצעי. והזכיר י"ה בזה הפסוק, רומז להקב"ה שעל כסא הכבוד, ומציץ וצופה ומביט עד סוף כל הדורות. ועל זה אמר (שם סח, ה) סולו לרוכב בערבות ביה-שמו. הכ' של ביה"שמו, בגימטריא שני, רצה לומר, השגחתו וממשלתו בעליונים ובתחתונים ומפרנס כל העולם כולו מקרני ראמים עד ביצי כינים. כמו שאמר דוד עליו השלום (שם לג, יד) ממכון שבתו השגיח אל כל יושבי הארץ

— מְנוּחָה טְהוּרָה —

(שם שם, י) וקדשתם את שנת החמישים שנה וקראתם זרור בארץ לכל יושביה. וכן עבד עולם יוצא לחירות, ונקרא עולם, וכמו כן נמשך זה ההיקף לששת אלפים, ובחר באלף השביעי, יהיה שבת הגדול לעולם.

וכן אמרו חז"ל (סנהדרין צ"ז ע"א) שתא אלפי שנין הוה עלמא, וחד חרוב. רצה לומר, חרוב שיעשה הקדוש ברוך הוא בזמן ההוא כלייה גדולה באומות, חוץ מישראל ששומרים את יום השבת, שהוא רומז לקנה האמצעי שבתחילתו י', ובסופו ה'. והוא שם י-ה, והשגחתו וממשלתו ברום ובתחת. וזה רומז שעל קנה האמצעי כסא הכבוד והקב"ה י-ה עומד על כסא רם ונשא. והקנה האמצעי הוא ירושלים ובית המקדש ועץ החיים, לפיכך אמר (ישעיה סו, א) השמים כסאי והארץ הדום רגלי. וירושלים של מטה מכון נגד ירושלים של מעלה, ועל זה אמר דוד (תהלים קכב, ג) ירושלים הבנויה, שבנאה י-ה, שבנאה אותה ירושלים כעיר שחברה לה יחדיו, אותה ירושלים שהיא למטה שהיא בנויה כצורת ירושלים שלמעלה, ששתיהן מחוברות ומכוונות זה כנגד זה. ועל אלו שתי ירושלים שהן שנים, שלמטה ושלמעלה, נקרא ירושלים שלמטה בתוספת יו"ד, כמו עינים ידיים רגלים, על שם שתי ירושלים שלמעלה ושלמטה, זה ששת אלפים נגד ששת ימי הבריאה, יום לאלף יום לאלף, והאלף השביעי הוא נגד יום השבת, שכולו יהיה שבת מנוחה לחי עולמים, ולישראל. ובלע המות לנצח ויתבטל הגיהנם, ובזה האלף השביעי שהוא השבת הגדול, יתגלה האור הגדול הגנוז לצדיקים, כמ"ש דוד ע"ה (שם לא, ט) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם.

וזה האור הצפון רומז לאור הנר שעל קנה האמצעי, וזה הנר יהיה מעין אורו כפלי כפלים יותר מכל ששת הנרות, כי הוא רומז

ישוב באלו השני קצוות, צד דרום מפני החום הגדול, וצד צפון מפני קרירות הגדול שבו, ואלו השני קצוות רעות הם לכל חי. והאמצעי, שהוא ממזרח למערב, הוא טוב ומיושב, ובכל האחד ואחד מז' איקלימים שולט בו כוכב אחד מז' כוכבי לכת.

ואלו הן שמות מן ה' איקלימים המיושבים, שהם ממזרח למערב, א' ארץ ישמעאל. ב' תוגרמה ויון. ג' אשכנז. ד' צרפת. ה' ספרד. תמצא בשמות אלו האיקלימים, כמו כ"ח אותיות כמנין ז' שמות ז' כוכבי לכת, ובמספר ימי השבוע שהם אחד שנים ג' ד' ה' ו' ושבתון תמצא בשמות ז' ימים אלו כ"ח אותיות, וכמנין אותיות פסוק **בראשית**.

ראה היאך בחר הקב"ה בכל השביעיות, בז' ימי השבוע בחר בקנה האמצעי, שהוא רומז ליום השבת, ולבורא ברוך הוא, ולכסא הכבוד, ולעץ החיים אשר בתוך הגן. בחדשי השנה בחר בחודש השביעי מתשרי עד ניסן, שהוא ז'. ובו פסח, ובו נעשו ניסים לישראל. ובפסח שבעה ימים, הראשון מקרא קודש, וביום השביעי מקרא קודש, וכן מחודש ניסן עד חודש תשרי, שבעה חדשים, בחר בחודש השביעי שהוא תשרי. ובזה החודש שהוא שביעי לניסן, הוא יותר חשוב, כי יש בו שבע מצוות, כגון ראש השנה, צום כיפור, והם שבעה דברים, סוכות לולב, אתרוג, הדס ערבה.

גם בשנים, בחר השם יתברך בשנת הז' שנת השמיטה, שנאמר (ויקרא כה, ז) ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה'. והוא שנת השמיטה לקרקעות ולעבדים ולשפחות. ועוד, זה ההיקף לשבע שמיטות שנאמר (שם שם, ח) וספרת לך שבע שבתות שנים שבע שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה, והוא מקרא קודש, וחיבים לקדשו, שנאמר

— מנורה טהורה —

חסרון כיס ולא צלמות. ויהיו כולם שכלים נפרדים, וזה רומז (ויקרא יב, ג) וביום השמיני ימול בשר ערלתו. רצה לומר, שיתבטל נפש הבהמית המתאוה המותרות בזה האלף השמיני, וכמו כן רמז (במדבר כט, לה) ביום השמיני עצרת.

על זה אמר שלמה עליו השלום (קהלת יא, ב) תן חלק לשבעה וגם לשמונה. ועל זה אמר הכתוב (דניאל יב, ג) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד. יהיו מאירים ככוכבים לעולם ועד, כי בגלגל השמיני קבועים כל הכוכבים שהם נראים בלילה וי"ב מזלות. לפיכך דימה אותם בזה אלף השמיני לכוכבים. ובאלף התשיעי, שהוא כנגד גלגל התשיעי, אז יהיו ישראל במילואם יותר ויותר במעלה, ובאותו תענוג, ויעלו עוד מדרגה למדרגה יותר גדולה, שיהיו קרובים לגלגל העשירי, שהוא גלגל השכל, שעליו כסא הכבוד, ושם השכינה, ואין שום מלאך יכול לדעת מקומו. ואומרים איה מקום כבודו להעריצו. **וישראל יהיו חוזרים כמו מלאכי השרת ויעלו למדרגה יותר מהמלאכים,** שיעלו עד גלגל השכל מתחת כסא הכבוד עם אברהם יצחק ויעקב אבותינו, ומשה ואהרן דוד וכל הנביאים וכל הצדיקים שהיו מעולם.

ועתה ראה לכמה רמזים וכמה סודות גדולים מן בורא העולמות, מן עולם הבא ומן העולם הזה ועולם העליון, רומז זה המזמור, שכל אלו השביעיות שרמזתי לך, תבין סוד השבועה, ולמה נקרא שבועה, כי כל העושה שבועה הוא נשבע בכל אלה השביעיות, וכל הנשבע לשקר הוא משקר באלו השבעה דברים, בהקדוש ברוך הוא, ובששה קצות העולם, ובכל השביעיות כולם שאמרנו.

ועוד ראה, שהפסוק (תהלים לו, י) כי עמך מקור חיים באורך נראה אור, שהוא כתוב על

לאור הגדול הצפון לצדיקים בזה האלף השביעי שהוא כולו שבת ומנוחה ותענוג גדול לישראל ששומרים השבת.

ובאותו הזמן יתבטל היצה"ר, ובלע המות לנצח. ואז יהיו כולם דומים למלאכי השרת, כי הקב"ה יעשה כליה בכל האומות שלא ישאיר שום אומה בעולם, אלא ישראל לבד. כמ"ש הנביא (ירמיה ל, י-יא) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי אתך אני כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הדחתך שמה ואותך לא אעשה כלה וגו'. ולא ישאיר שום אומה בעולם אלא ישראל, כמו שהבטיחנו הקב"ה בתורתו הקדושה ע"י מרע"ה, ככתוב (דברים לג, כז) מעונה אלקי קדם ומתחת זרועות עולם ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד. **כי בסוף אלף הששי נשמדו ויאבדו כל הכותיים, שהם שונאי ישראל. ועם קדוש שומרי השבת ישארו ויצליחו הם לבדם בכל העולם.** וישכון ישראל בטח בדד עין יעקב (שם שם, כח), רצונו לומר, עין יעקב כמו ויכם את עין הארץ, מראה הארץ, רצונו לומר, כי באותו האלף השביעי לא יהיה מראה בשום אומה בעולם, אלא עין יעקב לבדו, לפי שכולם יהיו ישראל, ויהיו כל ישראל יודעים את השם למקטנם ועד גדלם, כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים (ישעי' יא, ט).

וזה האלף השביעי כנגד גלגל שבתאי, שהוא גלגל השביעי, וזה הכוכב משרת ביום השבת, והוא הגלגל הגדול שבכל השבעה גלגלים.

ואחר שישלים זה האלף השביעי, אז יתחיל אלף השמיני שהוא כנגד גלגל השמיני, שבו קבועים י"ב מזלות, ואז יתחיל להיות לנשמות תענוג גדול, ופושטים צורות ולובשים צורות אחרים, ויהיו רוחניים כמו מלאכי השרת, לא ירעבו ולא יצמאו ולא

— מְנוּחָה מְנוּחָה טְהוּרָה —

דברים בד"ה דהנה ידוע, וכו', הכוונה בדיוק ב, כנ"ל.

הכוונה בדיוק ג, גואלינו בזכות אבותינו, שלעולם יתפלל רק בזכות אבות ולא בזכות עצמו, ראה ספר הגלגולים הקדמה, קין והבל קרח ומשה רבינו ע"ה בת' וצפורה כו'. ועיין עץ חיים בהקדמה לברכת ק"ש.

הכוונה בדיוק ד, דהנה ידוע שהשם החמישי מע"ב שמות הוא מה"ש ר"ת של מעולם הוא שמך, (ראה במלא הרועים במסכת שבת דף י"ב, שמוציין לזה, ועי"ע בח"א מהרש"א שם).

ואפשר לבאר בהקדם הכתוב בפרשת עקב "והי' עקב תשמעון וגו' ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד וגו' (דברים ז, יג). ובמדרש: הלכה מנורה של פרקים מהו לטלטה בשבת וכו'. וצריך להבין, מהו ההמשך של "עקב תשמעון" למנורה של פרקים?

ואפשר לומר, דהנה אנו אומרים בכל יום "היום יום ראשון בשבת וכו'". והנה ידוע גודל מעלת אמירת קפיטל ס"ז בתהלים שנקרא "מזמור המנורה", שכתוב בס' מנורת זהב להמהרש"ל, ובשם הרמ"א בספרו תורת העולה, דהאומר מזמור המנורה בצורת המנורה, ובפרט כשאומרה על קלף, זוכה לכל הברכות והשפעות טובות, וכאילו הדליק המנורה בבית המקדש. וכהיום נדפס המזמור הזה בהרבה סידורים בצורת המנורה. ועפ"י האריז"ל מובא לאומרו בכל יום ז' פעמים לפני התפילה בביהמ"ד, וכל פעם יסבב את הבלעמערס שקורין עליו בס"ת, ובשבת רק פעם אחת. ועוד כתב שם, שבכל יום יכוין כוונת השמות של "אנא בכח" וכו' ומזה מתבטלים כל המקטרגים וכו'.

ובכוונת האר"י כתב, שבמזמור המנורה יש רי"ו אותיות כנגד ג' פעמים שם

הקנים, יש בו שבעה תיבות, ועל כל קנה וקנה משבעה קני המנורה, היה כתוב תיבה אחת, ועל קנה האמצעי שהוא שבת וארץ ישראל, כתוב עליו חיים, בעבור שהוא ארץ החיים, ומארץ החיים ישפיע כל הברכות והצלחות, לכל שבעה חלקי הארץ, הנקראים איקלימים. ונקרא ארץ החיים, בעבור שהוא באמצע העולם, כמו עץ החיים שהוא באמצע בגן עדן. וכמו קיים הלב באמצע הגוף, שממנו יתפשט ויבוא רוח חיים לכל איברי הגוף, ש-ד-י ממונה על יצר, ותכתוב יצר במילואו יו"ד צד"י רי"ש, ותמצא ש-ד-י בסופי תיבות.

וזהו בסוד המזמור והמנורה, בעזרת השם יתברך נותן התורה, והוא יתן לי ולכל ישראל עוז ותעצומות לזכות לאורה של ביאת הגואל אשר לקו ומיחליו שמורה, עכ"ל. (נדפס על ידי יחיאל בר אשר הכהן גף ז"ל, הנקרא מיכל כהן יצ"ו מויניציאה)

ענף ב'

בספר דברי תורה להאדמו"ר מהאלמין על פירוש תפילות ופיוטים ברכת קריאת שמע

על הראשונים כו' פודנו ומצילנו מעולם הוא שמך ואין לנו עוד אלקים זולתך סלה: צ"ב א. ההמשך של התפילה על הראשונים לסוף קטע הקודם ז"ה ויציב, שמסיים על אבותינו ועלינו, על בנינו ועל דורותינו, ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך. ב. הכוונה במ"ש דבר טוב וקים לעולם ועד וכו'. ג. ביאור גואלנו גואל אבותינו וכו'. ד. פודנו ומצילנו מעולם הוא שמך, מהו ההמשך מעולם הוא שמך למ"ש מקודם פודנו ומצילנו, וגם מה שסיים ואין לנו עוד אלוקים זולתך סלה, צ"ב.

ואפשר לומר הכוונה בדיוק א, עיין מחפץ חיים ורבי הלל מקאלאמאייע בביאור על בנינו כו'. ועיין ד"ת פ' פנחס ופ'

—== מנורה טהורה ==—

- לפני ברכת המזון ג' פעמים ביום ולפני השנייה ובקש שעל המטה, ס"ה 22 פעמים ביום.

ומצאתי בספר סגולות ישראל לאומרו במסע הדרך 70 פעמים להכניע 70 אומות העולם (כמדומה לי בשם מדרש תלפיות).

והנה ראיתי בספר מבעל מקובל גדול ספרדי שהקשה, למה הגלות נתארך כ"כ, הלא הי' לו להשי"ת לפדות אותנו מזמן, כי הלא עמו אנכי בצרה, ומהו הריח של ה' שאנו סובלים יסורים בגלות כ"כ הרבה זמן. ותירץ, כי בזמן שבית המקדש הי' קיים הי' אהרן עומד ומטיב את הנרות, ועכשיו בחנוכה כל הכלל ישראל מדליקים נרות חנוכה וממילא יש להשי"י יותר נחת, כי יש לו עכשיו רבבות אהרן הכנ"ס שמדליקים נרות חנוכה.

ובאופן זה אפ"ל מה שאמרו חז"ל כל הלומד פרשת עולה כאילו הקריב עולה, ובאופן זה כל ישראל מקריבין כל יום קרבנות, ואומרים כל יום "הבכור והמעשר והפסח וכו'", וכאילו מקריבין בכל יום כל הקרבנות כולם, כמבואר בתפלה "עליה השלם כל הקרבנות".

והעולה על כולנה כשאומרים המזמור "למנצח" בצורת מנורה, שחשוב כאילו הדליק המנורה בבית המקדש, ובפרט שאומרים המזמור 22 פעמים ביום. ולא לחינם תקנו האריז"ל לאומרו כ"כ הרבה פעמים ביום. וג"כ ע"י אמירת הלמנצח שסגולתו נורא מאד ופועל בשמים יותר מכל התפילות נזכה עי"ז לבנין בית המקדש השלישי, כי מצא מין את מינו וניעור.

ובזה אפשר לפרש הפסוק "והי' עקב תשמעון", "עקב" הוא בחינת עקביים, שהוא עקבתא דמשיחא, כמבואר

ע"ב, והאותיות של תחילת כל פסוק "אלקים יחנונו גו' סלה", "לדעת גו' ישועתך", "יודוך גו' כולם", "ישמחו גו' סלה", "יודוך גו' כולם", "ארץ גו' אלקינו" ו"יברכנו גו' ארץ", הם מספר **ע"ב**, וסופי האותיות של סופי הפסוקים הנ"ל הם **צו"ם הכ"ם י"ה**, ג"כ כמספר רי"ו, שלש פעמים שם ע"ב.

והנה שם ע"ב שמות של הקדוש ברוך הוא מובא ברש"י (סוכה מ"ה ריש ע"א ד"ה אני והוא בגימ' אנה ה') יוצאים מן הפסוקים **ויסע ויבא ויט**. ובזה המזמור מרומזים כל אותיות של ע"ב שמות, ועיין בתוי"ט ובאוהחה"ק שם.

ובספרי הבעש"ט מובא, שכשאמר הקב"ה "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו", מקשים המפרשים מה הי' לו למשה רבינו ע"ה לעשות בעת צרה ח"ו אם לא לצעוק אל השי"ת; אז עס טוט וויי שרייט מען. ומתרצים המפרשים, שהיות והי' הקטרוג גדול, שהס"מ טען הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז, והשי"ת לא יכל להשתיק את המקטרג, לכן אמר הקב"ה למשה מה תצעק אלי, לא יעזור לך כולם הצעקות, רק "דבר אל בני ישראל ויסעו", פי' תכוין השם של חסד (ע"ב) "ויסע ויבא ויט", שבג' פסוקים אלו יש שם החסד, וג' פעמים ע"ב הם מספר רי"ו כמנין האותיות של שם החסד, שכל שם הוא של ג' אותיות, ובזה השם יכולים להשתיק כל שטן ופגע רע ומקטרג.

עפ"י האריז"ל צריך לומר מזמור המנורה: פעם אחת בתיקון חצות, שבע פעמים לפני התפילה, פעם אחת בתוך התפילה, לפני ברוך שאמר ופעם אחת אחר תפילת שמו"ע, ופעם אחת אחר כל סדר תפילה, ע"כ ס"ה 11 פעמים - לפני מנחה ואחר שמו"ע ואחר מנחה, לפני מעריב אחר שמו"ע ואחר מעריב

— מנורה טהורה —

הרשב"א ורב האי גאון ומובא בהקדמה לס' שמוש תהלים שבאופן אמירת פרקי תהלים מותר ואין שום חשש, וכל הספרים מלאים עם סגולות לתיקון הגוף והנפש ע"י פסוקי תהלים (בענין אמירת תהלים לחולי הנפש ע"י בס' יסוד התשובה ויסוד יוסף), ובליקוטי הגר"א מביא הסודות בענין אמירת מזמור שיר חנוכת הבית לדוד סגולתו, ויש בזה י"ג פעמים שם הוי"הוצ"א אותיות או תיבות ועוד כוונות, עיי"ש. ובליקוטי הגר"א ובעץ חיים מביא ג"כ על קפיטל לדוד ה' אורי, וסגולתו אפילו לכל השנה אחר התפילות, כמובא בספרי החיד"א והגר"א.

זוהו כוונת המדרש אם מותר לומר ולטלטל ה"למנצח" שנכתב על קלף בצורת מנורה בשב"ת, זאת אומרת, בכל השבוע, שאומרים בשיר של יום "היום יום כו' בשבת": ר"א אומר חייב חטאת, כלומר שמחוייב לומר ה"למנצח" בצורת מנורה כדי לקנות העון של חיוב חטאת, שידוע גודל הענין של אמירת תהלים לכל הרוצים לשוב בתשובה לתקן העבירות, כמבואר בשל"ה ובראשית חכמה ובזהר.

וידוע גודל הענין שכל אחד מישראל עומד ומשתוקק להיות ולהתפלל אצל הכותל מערבי שהוא מקום המקדש, ומבזבז ממון רב כדי לזכות להתפלל כמה פעמים אצל הכותל. ובזה שהוא אומרים את ה"למנצח" בצורת מנורה, לא רק שהוא עומד אצל הכותל רק הוא ממש בבית המקדש ומדליק ומטיב הנרות, ולא רק פעם אחת ביום, רק 22 פעמים ביום. ולפי החיד"א בעבודת הקודש והבן איש חי, שבשעה שאומרים מזמור "אלקים יחנונו ויברכנו" יצייר במחשבתו צורת המנורה אם אין הציור מנוח לפניו, ה"ז חשוב ג"כ כמדליק המנורה בבית המקדש.

בעץ חיים שבעקבתא דמשיחא יכשלו בחלב דחלק אחוריים, "תשמעון את המשפטים האלה", מה שהצדיקים אומרים, כמ"ש "באין מליץ יושר מול מגיד פשע תגיד ליעקב דבר חוק ומשפט", "תגיד ליעקב"ב", שהוא בחי' עקביים בעקבתא דמשיחא, "דבר חוק ומשפט", שיקיימו דברי השופט (משפ"ט הו"ע שופ"ט), "אין לך אלא שופט שבימך", כמו רבינו האריז"ל שאמר וגילה לנו הסוד הגדול של אמירת למנצח בצורת מנורה, "ושמרתם ועשיתם אותם", אז "ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד", חס"ד הוא מספר ע"ב, שהוא ע"ב שמות המרומזים בצורת המנורה.

ועוד אמר "ושמר ה' אלקיך לך", כי ע"י אמירת למנצח בצורת מנורה, עי"ז ניצול מכל מיני פגעים רעים בדרך, כמבואר במנורת המאור ובשבט מוסר ועוד שהוא סגולה נפלאה לפני שיוצאים לדרך ובשעת הנסיעה ג"כ, כמובא לעיל.

וראה במפרשי המדרש הסמיכות של הלכות מנורה לפרשת עקב, שהוא רק מפני שדרשו בשבת, והי' אז קהל גדול בשעת הדרש, לכן דרשו ההלכות שצריכים להזהר בהם.

וידוע המדרש פליאה "אין עושין מלאכה אלא בשבת", שמבארים המפרשים "אלא בשבת" כשאומרים "היום יום כו' בשבת", ובשבת אומרים "היום יום שבת".

ובאופן זה אפשר לבאר ג"כ כאן "מהו טלטלה בשבת", זאת אומרת, בכל השבוע שאומרים אז "בשבת".

וידועים דברי הפחד יצחק ועוד, שמתרצים הקושי' איך מותר לומר פרקי תהלים לסגולה, וחד מהם רצו לומר ע"ז כי לא נחש ביעקב, אבל מובא כבר בזה בשו"ת

— מנורה טהורה —

אחד, וכו', ונמצא יהי' יחוד קוב"ה [ושכינתו] יהי"ה אדנ"י גי' מספר יפ"ה, שהזיווג הזה של איש ואשה מעורר הזיווג העליון לקרב ביאת משיחנו, ויהי' זיווג יהי"ה אדנ"י גימ' מספר יפ"ה וכו', ועד שם היתה עבודת אברהם ליחוד הנ"ל, והפתח לזה הי' אברהם שממנו התחיל להשתלשל אומה הישראלית, עכדה"ק. אבל כל זמן שעדיין לא נכלה החי' זו אדום, היחוד הוא הוי' אדנ"י.

יש לפרש עד"ז זהו שמפטרין פרשת שמיני (שמואל ב' ו-ז) מענין דוד המלך, וסיום ההפטרה הוא ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם לפניך כסאך יהיה נכון עד עולם ככל הדברים האלה וגו', פי' דרך בעת הגלות היחוד הוא הוי' אדנ"י, אבל לעתיד לבוא יכון כסא דוד ואז באמת יהי' היחוד יהי' אדנ"י שעולה בגימטריא צ"ה, וזהו הרמז עולם כ"ל הדברים ר"ת בגימטריא צ"ה, דכשיכון כסא דוד בב"א יהי' יחוד ב' שמות הקדושים צ"ה, ודו"ק.

ועי' בשערי ציון להתפלל כל יום תפילת הע"ב שמות והיא סגולה גדולה להנצל מכל פגעים רעים, עיי"ש, ועי"ע עבודת הקודש להחיד"א, ועי"ע בכ"י שלי באריכות, ואכמ"ל.

וזהו ג"כ ביאור של עזרת אבותינו אתה הוא מעולם מעולם וכו' וים סוף להם בקעת וזדים טבעת וידידים העברת עברו ים שמרמז לכוונת ע"ב שמות של ויסע ויבא ויט שע"י הי' הישועה לשמך הגדול על שפת הים, הכוונה לשם הנ"ל, וזהו הכונה צור ישראל צור בגימטרי' רצה עם הכולל שע"י שם הנ"ל נעשה מצרה אותיות רצה, ועי' בעש"ט על התורה סו"פ בלק ביאור הוד והזדר אותיות דוה כו' וביאור שויתי הוי' לנגדי עיי"ש, ואכמ"ל.

ובזה אפשר לפרש כוונת התפילה של פודנו ומצילנו כו', שבעקבתא דמשיחא (עי' סוף סוטה "אין לנו על מי להשאן אלא על אבינו שבשמים") שלא יהיה לנו אל מי לילך ולבקש רחמים ותחנונים שכבר כלו כל הקיצין אנו מבקשים פודנו ומצילנו בזכות השם מעולם הוא שמך בזכות של השם מה"ש שהוא שם של ע"ב שמות כנ"ל, ותיבת "הוא" ג"כ בגי' י"ב ע"י צרופי י"ב שמותיו של הקב"ה, ואם תכוון כנ"ל אז, ואין לנו עוד אלוקים שלא יהיה עוד מדת הדין ויהיה כולו רחמים ויהיה זולתך סלה, הכוונה בזה ש"סלה" בגימטרי' צ"ה, בהקדם מה שבארתי שבפרשת שמיני בסוף הפרשה נרשם מספר הפסוקים של פרשת שמיני, צ"א פסוקים, עבדי"ה סימן. וצ"ב הרמז בצ"א פסוקים מה בעי בזה. וביארתי שם, דהנה הפסוק מסיים ובין החיה אשר לא תאכל, ולדברי הנועם אלימלך הנ"ל דחי' זו אדום והכוונה בזאת החי' אשר תאכלו שאדום יכלה מן הארץ, אפ"ל דזהו שאמר הכתוב, דכל זמן שהוא ובין החיה אשר לא תאכל, דעדיין לא נכלה אדום מן הארץ, צ"א פסוקים, פי' דבזמן הגלות יש יחוד השמות הוי' אדנ"י שעולים בגימטריא צ"א, אבל לעתיד לבוא בב"א יהי' יחוד השלם אדנ"י יהי"ה, כמובא מהאריז"ל, ועיין בספה"ק זרע קודש (פרשת וירא) שכתב וז"ל, רומז לנו הכתוב בר"ת מתיבות יושב פ'תח ה'אהל היא יפ"ה, ע"ד שאמרו [רבתי] ז"ל מאי האי דאמרו אינשי כשמזווגים ומתחתנים איש ואשה אומרים שהזיווג יהי' עולה יפה, ולהבין איזה מקום יהי' עולה, ומאי הלשון הזה שיהי' עולה יפה, ופי' כי כלל העבדות ליחוד קוב"ה ושכינתו בחי' יחוד שמות הוי' ואד' שהצדיקים מייחדין במעשיהם הטובים. והנה כתוב בספרים שלעתיד יהי' משם הוי' אותיות יהי"ה, שהו' תהי' יו"ד, וזה (זכריה י"ד ט') ביום ההוא יהי' ה'

— מנורה טהורה —

ג) לכוין לדעתו של דוד המלך ע"ה

בספר "כף החיים" לר' חיים פלאג'י ז"ל (אות י"ד) אחרי העתיק לשון החיד"א בס' מדבר קדמות, הוסיף בזה הלשון: "וכן אנן יתמי דיתמי דלא ביתא אדם לנו, ראוי לכוין לדעתו של דוד המלך ע"ה וכל קדושים עמו דהוו ידעי עומקן של דברים סוד ה' ליראיו".

ד) סוד גדול לאומרה בצורת מנורה

סוד גדול לומר למנצח זה בצורת המנורה. וכן בסדר עם כוונות האריז"ל של רבינו

יעקב קאפיל ז"ל נדפס המזמור הזה בצורת המנורה. וכן בסדר "עבודה ומורה דרך" דפוס סלאוויטא נדפס המזמור בצורת המנורה. וכתוב שם מעל המנורה: בכל עת שאומר זה המזמור ובפרט בליל ספירה, יאמר אותו בציור המנורה. (סדור עם כוונות האריז"ל של רבינו שבת מראשקוב ז"ל, [בסדר תיקון חצות ובכוונת ספירת העומר])

ה) טעם אמירת מזמור אלקים יחננו - כאילו מקביל פני שכינה

ז"ל האבודרהם, בסדר שחרית של חול: "ויש מקומות שנוהגין לומר בכל יום מימות העומר, "מזמור שיר אלקים יחננו ויברכנו", מפני שיש בו מ"ט תיבות חוץ מן הפסוק הראשון שהוא פתיחת המזמור, והם כנגד מ"ט ימי העומר. ועוד יש בו שבעה פסוקים חוץ מן הפסוק הראשון, והם כנגד ז' שבועות. ובמקצת מקומות אומרים אותו בכל יום, מפני שנקרא "מזמור המנורה" והקורא אותו בכל יום נחשב כמדליק המנורה בבית המקדש וכאילו מקביל פני שכינה כי תמצא ז' פסוקים כנגד ז' קני מנורה, וגם יש בו מ"ט תיבות כנגד מנין הגביעים והכפתורים והפרחים והנרות שבז' קני המנורה שעולין למנין מ"ט. ופסוק ראשון יש בו ד' תיבות כנגד מלקחיה ומחתותיה, מלקחיה תרי, ומחתותיה תרי. עכ"ל. (שלמי צבור למהרי"ט אלגזי ז"ל

במשפטי הזמירות)

וע"י אמירת התפילה הזאת בכוונה הנ"ל מבטל האדם כל גזירות רעות ומרעין בישין מעליו ומעל כל בני ביתו ומעל כל ישראל. ובזה ממתיק וממלל כל הדינים, וכל אחד לפי כח כונתו ועומק מחשבתו וקירות לבו והכנתו בכל אבריו וחושיו בודאי יהיה לבו בטוח בה' שיהיו לו לרצון אמרותיו לפני אדון כל יומתקו מעליו כל הדינים וכל המקטרגים, ויתהפכו למליצי יושר, וישיג מבוקשיו במהרה בקרוב לכל טוב ורצון אמן ואמן.

ענף ג'

פרק א - מזמור המנורה

פסוקים של מזמור ס"ז שבתהלים שנקראת מזמור המנורה עוסקים בבקשה ובשבח ה' המולך על כל העולם

א) הקב"ה הראה מזמור הזה לדוד המלך, ולמשה רבינו ע"ה

דוד המלך עליו השלום הראהו הקב"ה ברוח הקדש מזמור "למנצח בנגינות מזמור שיר אלהים יחננו" וכו' כתוב על טס של זהב מופז עשוי בצורת מנורה. וכן הראה אותו למשה רבינו ע"ה. והיה דוד המלך ע"ה נושא זה המזמור כתוב ומצוייר וחוקק במגיניו בטס של זהב כצורת מנורה כשהיה יוצא למלחמה והיה מכיין סודו והיה נוצח אותם ואויביו נופלים לפניו. (קונטרס מנורת זהב כ"י מועתק מכ"י הרב מהר"ר חיים באכנר זלה"ה בעל אור חדש על דיני ברכות. והעיד הרב מהר"ח הנזכר שהוא העתיקו מכתבת יד הקדש של הגאון מהרש"ל ז"ל ושם כתוב סודות ונפלאות הרמוזות במזמור הנזכר) ("מדבר קדמות" להחיד"א ז"ל [מערכת ד' אות כ"ב])

ב) צורת המנורה היתה לדוד למגן ולמחסה

... לכן מקובל שהמנורה היתה מצויירת במגן דוד. להיות כי זכות התורה והאמונות האמיתיות עם עיקרי הדת היו עומדים לדוד במלחמותיו, ולכן היתה המנורה למגן ולמחסה אליו, והוא מבואר. (תורת העולה לרבינו משה איסרליש הרמ"א ז"ל [סוף פרק כ'] ועיי"ש מה שהאריך בענין המנורה)

— מנורה טהורה —

(1) יגן מכל גזירות רעות להקהל

לצייר הלמנצח בצורת מנורה בבית הכנסת על הארון הקודש ויגין בעד גזירה רעה ח"ו להקהל. ("יראת אל" להגאון מוהר"ר אלעזר מגרמיזא בעל הרוקח ז"ל, מהרש"ל בספרו מנורת המאור, האריז"ל, סגולות ישראל)

(2) להנצל העיר מכל צרה

סגולה להנצל העיר מכל צרה לצייר המנורה בארון הקודש ולקרות בו בכל יום כשנוטלין ס"ת מבה"כ זו לאחרת וק"ו לבית להתפלל זהו סגולות ס"ת. (זוהר ויקרא, ספר זכירה)

פרק ב

סגולתה - לאומרה על קלף

(א) שכו רב ועצום:

מה מאד הפליגו באמירת "למנצח בנגינות - בציור מנורה. וכתבו ז"ל ששכרו רב ועצום. וראיתי קונטרס בכתב יד לראשונים בזה בסודותיו ותועלותיו. ולפחות לעשות נחת רוח ליוצרינו נאמר אותו בכונה בציור מנורה כתוב על קלף. (עבודת הקודש להחיד"א ז"ל, חלק "צפורן שמיר" [סימן ב' אות ח"י], ועי' חס"ל [אות ו'], ש"ץ [דף ס"ו ע"א], כף החיים להרח"ף [סי' י"ב אות י"ד], כף החיים [סי' נ"א אות י"א])

(ב) יאמר על קלף או נייר, - ויהי זקוף לפניו ולא משכב **כשאומר** "למנצח בנגינות מזמור שיר" המצויר בצורת המנורה על קלף או על נייר, יזקוף את הציור של המנורה שמסתכל בו, כדי שיהיה הציור זקוף לפניו כדמיון המנורה שהיתה זקופה ועומדת בהיכל, ולא יניח הציור מושכב ושטוח לפניו. (עוד יוסף ח"י לבמח"ס "בן איש חי" [בפרשת ויגש אות ג'])

(ג) לאומרה אחר כל שלש תפילות

מצאתי כתוב, שיאמר קודם שייסיים העמידה מזמור "למנצח בנגינות... אלקים

יחננו" בצורת מנורה כתובה על קלף.

(עבודת הקודש להחיד"א ז"ל, חלק כף אחת [סימן כ"ו])

(ד) להדיבק הלמנצח בסידור ע"י תפירה או דבק

בספר סגולות ישראל (מערכת מ' אות ס"ד) כתב וז"ל: ועיין להרב שע"ת סי' א' ס"ק ג' שכתב דכיון שיש בה שם המפורש אינו ראוי שתהי' בקלף מצויירת כדי שלא תפיל לארץ שע"פ הרוב אינם משמרים אותה כראוי ותשתפכנה בראש כל חוצות ע"ש, והרב כף החיים כתב שיהיה זהיר שלא תפיל ארצה. ואני אומר דיותר טוב שתהיה דבוקה בסידור ע"י תפירה או ע"י דבק בתחלת הסידור וזהו דרך הנאה לעשות כבוד לשמו י"ת עכ"ל.

(ה) בכתב אשורית זוכים שכל תיבה עלה למעלה וכו' והוא סגולה בדוקה ומנוסה

"כשאתה אומר שמע תצייר את צורת השי"ן והמ"ם והעי"ן כמו שהם כתובים בכתב אשורית לנגד עיניך וכן על זה הדרך בכל תיבה ותיבה עד הסוף. גם תביט הנקודות וטעמים שעל כל אות ואות כאשר הם מצויירים לפניך בסידור ובזה אז תזכה שכל תיבה ותיבה תעלה ממש כצורתה למעלה מעלה כל אות למקומו ושורשו לפעול פעולות ותיקונים נפלאים הצריכים אליו ודבר זה הוא סגולה נפלאה בדוק ומנוסה למרגילים עצמם בזה לבטל ולהסיר מעליו כל מוחשבות ההבלים הטורדות ומונעות טהרת המחשבה וכוונה". (בן איש חי)

1. עיני תמיד אל ה'

וכן הרב החיד"א זצוק"ל כתב בזה"ל: "כשאתה הולך לישן יצייר שם המיוחד הוי"ה ב"ה כאילו כתוב לפניו בכתב אשורית גדולה עיני תמיד אל ה' כי הוא יוציא מרשת רגלי" (צפורן שמיר ס"ח קכ"א)

— מְנוּחָה מְנוּחָה טְהוּרָה —

האמצעי היה בו שפע השמן לכל הנרות שעל קני המנורה. וזה הנר מקנה האמצעי היה מאיר ונותן אור גדול יותר מכל הנרות שעל ז' קני המנורה. כמו כן רומז להקב"ה שממנו הברכה והאורה וההצלחה לכל העולם. וכמו כן ארץ ישראל הוא קנה האמצעי וירושלים הוא נר מן קנה האמצעי ובהמ"ק הוא האור המתפשט, וירושלים ובהמ"ק של מטה דכתיב כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו. ומזה קנה האמצעי שהוא א"י ישפיעו ממנו הברכות וההצלחות והתבואות לכל הארצות מן ה' איקלמים שיש בעולם. לפיכך אמרו... א"י ראש לכל הארצות וממנו מוצאים ומתפרנסים כל הארצות שבעולם...

ובזה הענין תבין סוד קדושת יום השבת. והאותיות הראשי פסוקים מן הז' פסוקים... בגימטריא ע"ב כנגד שמות של הקב"ה היוצאים מן ויס"ע ויב"א וי"ט.

ובזה המזמור תמצא האותיות של ע"ב שמות. בפסוק ראשון אלהים יחננו תמצא בו ז' תיבות והוא רמז לז' ככבי לכת (והמזלות) המנהיגים המזלות והעולם כולו ברצון הש"ית... (כאן בא באריכות רמזים וסודות על מספר התיבות שבכל פסוק וראשי תיבות וכו'). ודוד המלך ע"ה נושא במגיניו מצויר בצורת מנורה והיה נוצח מלחמותיו ואויביו נופלים לפניו.

ואמרו בעלי הקבלה הקב"ה הראה לדוד מזמור זה ברוח הקודש כתב באותיות מופז ונעשה בצורת מנורה. וכן הראה למשה רבינו ע"ה במראה אשר הראה ה' את משה כן עשה את המנורה.

והרואה אותו מצויר בצורת מנורה ימצא חן וחסד בעיני אלקים ואדם.

ואם יצויר בבה"כ בארון הקודש יגין בעד גזירה להקהל.

ז) וכן כתב רבינו הקדוש הרבי רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל זיע"א בצעטיל קטן שלו שיצייר לפניו בשעת אכילה אותיות מאכ"ל "בכתב אשורית". (צעטיל קטן)

פרק ג

גודל מעלת אמירת מזמור ס"ז, הנקרא מזמור המנורה - סודות ורמזים גדולים ונפלאים שממנו הברכה והאורה והצלחה לכל העולם.

א. בספר "יראת אל" להגאון הגדול מוהר"ר אלעזר מגרמיזא בעל הרוקח ז"ל (העתקנו לפי כתי"י ישן. ויתכן שהוא הכתי"י לראשונים שראהו החיד"א ז"ל כמובא להלן). בתחילת הקונטרס מצויר המזמור בצורת המנורה. (הפסוק "אלהים יחננו ויברכו" וגו' הוא הקנה הימני תחת תיבת "למנ", דהיינו לימין הקורא). מעל הפסוק למנ צחב וגו' כתוב הפסוק "כי עמך מקור חיים" וגו'. למטה אצל קני המנורה כתובים השמות היוצאים מסופי הפסוקים של ששה הקנים. אח"כ כתוב כך:

המזמור הזה עשה דוד המלך עליו השלום ברוח הקודש ויש בו סודות ורמזים גדולים ונפלאים והוא עשוי בצורת המנורה. והם ג' פסוקים בצד ימין ופסוק ישמחו וירננו באמצע וג' פסוקים בצד שמאל והם ז' פסוקים כנגד ז' קני המנורה. והקנה האמצעי הוא גוף המנורה... ופסוק ראשון למנצח... אינו מן המנין אך הוא שם (...) המזמור. והם שמות הקדושים של הקב"ה והם כתובים על כל אחד ואחד מז' קני המנורה. והם ג' אותיות על כל קני המנורה וב' אותיות על קנה האמצעי. וששה פסוקים מן המזמור הזה דע כי ו' פסוקים רמוזים לששה קצוות העולם מזרח מערב צפון דרום שמים וארץ. והש"י ברא אותם הוא אדון ומלך על כל.. רומז לקנה האמצעי שהוא הגוף. וזה הפסוק רומז ליום השבת שמעלתו וקדושתו על ו' ימי המעשה והוא סוד עץ החיים (אשר בתוך הגן) רצה לומר באמצע הגן ומזה קנה

— ❦ — **מנורה טהורה** — ❦ —

והאומרו בכל יום קודם הנץ החמה, לא יקרה לו מקרה רע.

וחשוב הוא לפני הקב"ה כאילו הדליק המנורה בבית המקדש.

ומובטח שהוא בן עוה"ב.

והאומרו בבוקר אחר ברכת כהנים ז' שבועות כל ימי הספירה לא יקרה לו נזק כל השנה כולה ויצליח במעשיו. והכל רומזים עניינם כנגד ז' קני המנורה חנינה ברכה אורה ישועה הודאה שמחה רננה שכל אלו ענינים עתידיים להיות לישראל. וראוי לכון בה. וגם טוב לאומרו ז"פ כשאדם יוצא לדרך לשלום ולהצלחה.

הפסוק "כי עמך מקור חיים באורך נראה אור" היה כתוב עליה על כל קנה וקנה תיבה אחת... ועל הקנה האמצעי שהוא שבת ועץ החיים... כתוב עליו תיבת החיים בעבור שהוא ארץ החיים וממנו יושפעו כל הברכות והצלחות... ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

ב. חמשה חומשי תורה - נגד המנורה נאמרו.

בקונטרס "מנורת זהב" שהועתק מכתב יד מופת הדור הגאון מהר"ר שלמה נ"ע מאוסטרא לוריא מהרש"ל (נדפס בויניציאה על ידי יחיאל בר אשר הכהן ז"ל הנקרא מיכל כהן יצו. וחי"א ז"ל ראה קונטרס זה בכת"י והביא עדות לכך שכתב היד הועתק מכתיבת יד הקודש של הגאון מהרש"ל ז"ל, כמובא להלן) ובו העתק כמעט כלשון הספר "יראת אל" בשם הגאון בעל הרוקח ז"ל. ובצד ציור המנורה כתוב כך:

חמשה חומשי תורה נגד המנורה נאמרו.

בראשית ז' תיבות (בפסוק הראשון של ספר בראשית יש בו ז' תיבות) נגד שבעה נרות.

שמות י"א תיבות נגד י"א כפתורים.

ויקרא ט' תיבות נגד ט' פרחים.

במדבר י"ז תיבות נגד גובה של מנורה שהוא י"ז טפחים ומשהו, כיון שהאחרון חסר לא נכתבה תיבה נגדו.

דברים כ"ב תיבות נגד כ"ב גביעים.

והיתה גבוהה י"ח טפחים להורות על מספר ח"י כי היא עץ החיים אשר בה תוסיף חיים על המחזקים בה כמו שנאמר "עץ חיים היא" וגו'.

ג) הקב"ה הראה מזמור הזה לדוד המלך, ולמשה רבינו ע"ה **דוד** המלך עליו השלום הראהו הקב"ה ברוח הקדש מזמור "למנצח בנגינות מזמור שיר אלהים יחננו" וכו' כתוב על טס של זהב מופז עשוי בצורת מנורה. וכן הראה אותו למשה רבינו ע"ה. והיה דוד המלך ע"ה נושא זה המזמור כתוב ומצוייר וחקוק במגיניו בטס של זהב בצורת מנורה כשהיה יוצא למלחמה והיה מכון סודו והיה נוצח אותם ואויביו נופלים לפניו. (קונטרס מנורת זהב כ"י מועתק מכ"י הרב מהר"ר חיים באכנר זלה"ה בעל אור חדש על דיני ברכות. והעיד הרב מהר"ח הנזכר שהוא העתיקו מכתיבת יד הקדש של הגאון מהרש"ל ז"ל ושם כתוב סודות ונפלאות הרמוזות במזמור הנזכר).

(מדבר קדמות"ה להיחיד"א ז"ל [מערכת ד' אות כ"ב])

ד) צורת המנורה היתה לדוד למגן ולמחסה

... לכן מקובל שהמנורה היתה מצויירת במגן דוד. להיות כי זכות התורה והאמונות האמיתיות עם עיקרי הדת היו עומדים לדוד במלחמותיו, ולכן היתה המנורה למגן ולמחסה אליו, והוא מבואר. (תורת העולה לרבינו משה איסרליש הרמ"א ז"ל [סוף פרק כ'] ועיי"ש מה שהאריך בענין המנורה)

ה) לכוון לדעתו של דוד המלך ע"ה

בספר "כף החיים" לר' חיים פלאגי ז"ל (אות י"ד) אחרי העתיק לשון החיד"א בס'

—== מנורה טהורה ==—

על הארון הקודש ויגין בעד גזירה רעה ח"ו להקהל. ("יראת אל" להגאון מוהר"ר אלעזר מגרמיזא בעל הרוקח ז"ל, מהרש"ל בספרו מנורת המאור, האריז"ל, סגולות ישראל)

(ט) להנצל העיר מכל צרה

סגולה להנצל העיר מכל צרה לצייר המנורה בארון הקודש ולקרוא בו בכל יום כשנוטלין ס"ת מבה"כ זו לאחרת וק"ו לבית להתפלל זהו סגולות ס"ת.

(זוהר ויקרא, ספר זכירה)

פרק ד

(א) אמירתו כשנכנס לבית הכנסת

אחר שנכנס לבית הכנסת יאמר מזמור אלהים יחננו ז' פעמים ויקיף בכל פעם התיבה.

ובשבת יקיף פעם אחת התיבה ולא יותר. (אור הישר עמוד העבודה סימן ה, סידור תפלה ישרה ברדיטשוב)

(ב) בלמנצה יש שבעה פסוקים - כנגדם יקיף שבע הקפות סביב התיבה שבאמצע בית הכנסת

בסידור חמדת ישראל דף יא: וזל"ק: ואחר שנכנס לבית הכנסת ישתחוה כנגד ההיכל ויאמר אח"כ מזמור אלהים יחננו ויברכנו וכו' אשר יש בו שבעה פסוקים וכנגדם יקיף שבעה הקפות סביב התיבה שבאמצע בית הכנסת. וטוב הוא שיכוין לגמור פסוק אחד בכל הקפה מהם. ויכוין כי התיבה היא כנגד המלכות ותכוין להמשיך אליה שבעה אורות מקיפים שהם מן החס"ד עד המלכות ואור המקיף של המלכות ג"כ אנו ממשיכים אליה והיא בכלל השבעה מקיפים וגם תכוין לכלול עצמך לקבל מן שבעה אורות המקיפים האלו אתה והמלכות ביחד. עוד ביום ראשון תכוין לפסוק ראשון שהוא

מדבר קדמות, הוסיף בזה הלשון: "וכן אנו יתמי דיתמי דלא בינת אדם לנו, ראוי לכוין לדעתו של דוד המלך ע"ה וכל קדושים עמו דהו ידעי עומקן של דברים סוד ה' ליראיו".

(ו) סוד גדול לאומרה בצורת מנורה

סוד גדול לומר למנצח זה בצורת המנורה. וכן בסוד עם כוונות האריז"ל של רבינו יעקב קאפיל ז"ל נדפס המזמור הזה בצורת המנורה. וכן בסדר "עבודה ומורה דרך" דפוס סלאוויטא נדפס המזמור בצורת המנורה. וכתוב שם מעל המנורה: בכל עת שאומר זה המזמור ובפרט בליל ספירה, יאמר אותו בציר המנורה. (סוד עם כוונות האריז"ל של רבינו שבתי מראשקוב ז"ל, [בסדר תיקון חצות ובכוונת ספירת העומר])

(ז) טעם אמירת מזמור אלקים יחננו - כאילו מקביל פני שכינה

ז"ל האבודרהם, בסדר שחרית של חול: "ויש מקומות שנוהגין לומר בכל יום מיימות העומר, "מזמור שיר אלקים יחננו ויברכנו", מפני שיש בו מ"ט תיבות חוץ מן הפסוק הראשון שהוא פתיחת המזמור, והם כנגד מ"ט ימי העומר. ועוד יש בו שבעה פסוקים חוץ מן הפסוק הראשון, והם כנגד ז' שבועות. ובמקצת מקומות אומרים אותו בכל יום, מפני שנקרא "מזמור המנורה" והקורא אותו בכל יום נחשב כמדליק המנורה בבית המקדש וכאילו מקביל פני שכינה כי תמצא ז' פסוקים כנגד ז' קני מנורה, וגם יש בו מ"ט תיבות כנגד מנין הגביעים והכפתורים והפרחים והנרות שבז' קני המנורה שעולין למנין מ"ט.

ופסוק ראשון יש בו ד' תיבות כנגד מלקחיה ומחתותיה, מלקחיה תרי, ומחתותיה תרי.

עכ"ל. (שלמי צבור למהרי"ט אלגזי ז"ל במשפטי הזמירות)

(ח) יגן מכל גזירות רעות להקהל

לצייר הלמנצח בצורת מנורה בבית הכנסת

— מנורה טהורה —

לכלול נפשך עם המלכות יחד לקבל מז' אורות מקיפים הנ"ל ועל ידי הקפה אנו ממשיכין אליה.

יום ראשון אלהים יחננו וכו' שהוא כנגד מקיף החסד הוא הגובר, על שאר פסוקים.

יום שני לדעת וכו' שהוא כנגד מקיף הגבורות והוא הגובר וכו'.

יום שלישי יודוך וכו' שהוא כנגד מקיף הת"ת והוא הגובר וכו'.

יום רביעי ישמחו וכו' שהוא כנגד מקיף נצח והוא הגובר על שאר וכו'.

יום חמישי יודוך וכו': שהוא כנגד מקיף ההוד והוא הגובר על שאר וכו'.

יום ששי ארץ וכו'. שהוא כנגד מקיף היסוד הוא הגובר על שאר וכו'.

יום שבת יברכנו אלהים ויראו אותנו כל אפסי ארץ שהוא כנגד מקיף המלכות והוא הגובר על שאר וכו'.

המצויר בצורת המנורה על קלף או על ניר, יזקוף את הציור של המנורה שמסתכל בו, כדי שיהיה הציור זקוף לפניו כדמיון המנורה שהיתה זקופה ועומדת בהיכל, ולא יניח הציור מושכב ושטוח לפניו. (עוד יוסף חי' לבמוח"ס "בן איש חי" [בפרשת ויגש אות ג']

ב) לאומרה אחר כל שלש תפילות
מצאתי כתוב, שיאמר קודם שיסיים העמידה מזמור "למנצח בנגינות... אלקים יחננו" בצורת מנורה כתובה על קלף.

(עבודת הקודש להחיד"א ז"ל, חלק כף אחת [סימן כ"ו])

ד) להדביק הלמנצח בסידור ע"י תפירה או דבק

בספר סגולות ישראל (מערכת מ' אות ס"ד) כתב וז"ל: ועיין להרב שע"ת סי' א' ס"ק ג'

אלהים יחננו וכו' ותכוין כי היא גובר על הששה הפסוקים והוא תגבורת החסד על הששה התחתונות וביום השני תכוין כי פסוק השני גובר על כולם והוא הגבור"ה. ובה תכוין עד יום הששי כי אז תכוין בפסוק הששי הגובר על כולם.

ואמנם ביום השבת (אין) צורך רק להקיף אלא הקפה אחת בלבד והוא ספיקא אם הוא כנגד הת"ת הנקראת שבת וכולם כוללין בו. אם הוא כנגד הבינה הכולל לכל השבעה ולכן אין בשבת רק הקפה אחת, עכ"ל.

ג) סדר הקפת התיבה באמירת למנצח

... כשיכנס ישתחוה כנגד ההיכל, ואחר כך יאמר מזמור אלקים יחננו (שבו) שבעה פסוקים כנגד שבעה מקיפים דחסד עד המלכות, ואם עדיין אין שם בני אדם הרבה דלא מחזי כיוהרא.

ובכל פסוק ממנו יקיף פעם א' התיבה סוד המלכות ז' פעמים להמשיך לה מקיפים אלו ושיהנה גם הוא מאורם. ותכוין (סידור הארז"ל להר"ר שבתי ז"ל)

פרק ה

א) לאומרה על קלף

מה מאד הפליגו באמירת "למנצח בנגינות - בציור מנורה. וכתבו ז"ל ששכרו רב ועצום. וראיתי קונטרס בכתב יד לראשונים בזה בסודותיו ותועלותיו. ולפחות לעשות נחת רוח ליוצרינו נאמר אותו בכונה בציור מנורה כתוב על קלף. (עבודת הקודש להחיד"א ז"ל, חלק "צפורן שמיר" [סימן ב' אות ח"י], ועי' חס"ל [אות ו'], ש"ץ [דף ס"ו ע"א], כף החיים להרח"ף [סי' י"ב אות י"ד], כף החיים [סי' נ"א אות י"א])

ב) יאמר על קלף או ניר, - ויהי' זקוף לפניו ולא משכב **כשאומר** "למנצח בנגינות מזמור שיר"

— מנורה טהורה —

"למנצח בנגינות מזמור שיר" (תהלים סז) בצורת המנורה בכל יום בהנץ החמה, לא יקרה לו שום מקרה רע, וחשוב לפני הקדוש ברוך הוא כאלו הוא מדליק נרות בבית המקדש.

יצליח במעשיו ולא יהא ניזוק כל היום.

ובספר "מנורת המאור" כתב: לאמרו בימי העמר כששליח צבור אומר ברכת הכהנים, יאמר היחיד "למנצח בנגינות מזמור שיר" עד "אפסי ארץ", ויצליח במעשיו (אגרת הרמב"ן, ו) ויסתכל בצורת המנורה, ולא יהא ניזוק כל היום. ומסים שם: וטוב לאמרו אפלו כל ימות השנה. עד כאן לשונו.

ילך לשלום ולהצלחה

וכל האומרו שבע פעמים בדרך ויכון בו, ילך לשלום ולהצלחה. וטוב שכל אדם יסתכל בו קדם צאתו לדרך, ובדרך יתפלל אותו כאמור. (שבט מוסר פל"א)

(ב) אמירתו קודם ברכת המזון

מנהג הרב לומר קודם ברכת המזון פסוקים אלו (תהלים סז) "למנצח בנגינות" וגו', (תהלים לד, ב) אברכה את ה' וגו', (קהלת יב, יג) סוף דבר הכל נשמע וגו' (תהלים קמה, כא) תהלת ה' ידבר פי וגו', (תהלים קטו, יח) ואנחנו נברך י"ה וגו', (יחזקאל מא, כב) וידבר אלי זה השלחן וגו'. (אור הישר עמוד העבודה סימן יב, סידור תפלה ישרה כתר נהורא ברדיטשוב)

(ג) לאומרה בימי הספירה - סודותיו

לדעתי סוד הכתוב הזה וצורך העניינים המיוחדים אל השמאל לסיוע פעולות הימין וצורתם ותבניתם צויירו ונרשמו במזמור נכבד ומעולה היה המנהג לאמרו בימי הספירה. והוא, "אלהים יחנונו ויברכנו" וגומר (תלים ס"ז), שבא בקבלה שהיה מצוייר במגן דוד כדמות מנורה. שלשה קני מנורה מצדה האחד והם ג' פסוקים רצופים, אלקים

שכתב דכיון שיש בה שם המפורש אינו ראוי שתהי' בקלף מצויירת כדי שלא תפיל לארץ שע"פ הרוב אינם משמרים אותה כראוי ותשתפכנה בראש כל חוצות ע"ש, והרב כף החיים כתב שיהיה זהיר שלא תפיל ארצה. ואני אומר דיותר טוב שתהיה דבוקה בסידור ע"י תפירה או ע"י דבק בתחלת הסידור וזהו דרך הנאה לעשות כבוד לשמו י"ת עכ"ל.

(ה) בכתב אשורית זוכים שכל תיבה עלה למעלה וכו' והוא סגולה בדוקה ומנוסה

"כשאתה אומר שמע תצייר את צורת השי"ן והמ"ם והע"י"ן כמו שהם כתובים בכתב אשורית לנגד עיניך וכן על זה הדרך בכל תיבה ותיבה עד הסוף. גם תביט הנקודות וטעמים שעל כל אות ואות כאשר הם מצוירים לפניך בסידור ובוה אז תזכה שכל תיבה ותיבה תעלה ממש כצורתה למעלה מעלה כל אות למקומו ושורשו לפעול פעולות ותיקונים נפלאים הצריכים אליו ודבר זה הוא סגולה נפלאה בדוק ומנוסה למרגילים עצמם בזה לבטל ולהסיר מעליו כל מחשבות ההבלים הטורדות ומונעות טהרת המחשבה וכוונה". (בן איש חי)

וכן הרב החיד"א זצוק"ל כותב בזה"ל: "כשאתה הולך לישן יצייר שם המיוחד הו"ה ב"ה כאילו כתוב לפניו בכתב אשורית גדולה עיני תמיד אל ה' כי הוא יוציא מרשת רגלי". (צפורן שמיר ס"ח קכ"א)

וכן כתב רבינו הקדוש הרבי רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל זיע"א בצעטיל קטן שלו שיצייר לפניו בשעת אכילה אותיות מאכ"ל "בכתב אשורית". (צעטיל קטן)

פרק ז

(א) האומרה בכל יום בהנץ החמה, לא יקרה לו שום רע. **כל** האומר (מכאן בחוקי חיים אות ס' סק"ג) מזמור

☞ מנורה טהורה ☞

יסתכל בצורת המנורה שבו לא היא ניזוק כל היום. ומסיים, וטוב לאומרו בכל יום. וכל האומרו בצורת המנורה בכל יום בהנץ החמה לא יקרה לו שום מקרה רע, וחשוב כאילו הדליק את הנרות בבית המקדש. עכ"ל. ("שלמי חגיגה" למהרי"ט אלגאזי [בהלכות ספירת העומר אות ל"ו], ראה באריכות בפתי עולם אות ט"ז, ובכף החיים אות ל"ו)

(1) ההצלחה תשרה בכל מעשיו

בספר ילקוט מעם לועז בפ' אמור בדיני ספירת העומר (ויקרא דף רע"ט) וז"ל: אומרים הספרים שכל האומר מזמור זה כפי שהוא מצויר כאן בכל אחד מימי העומר אחרי ברכת כהנים שאומרים הכהנים בשחרית, לא יארע לו שום נזק באותה שנה, וההצלחה תשרה בכל מעשיו. ומזמור זה כתב דוד המלך בצורת מנורה במגיניו כשהיה יוצא למלחמה, ובזה נצח את אויביו. (כסא רחמים)

(2) למצוא חן בעיני אלקים ואדם - אם הוא מצויר על ארון הקודש יגן בעד גזירה רעה על הקהל

המזמור הזה וכל זה עם המנורה רומז לעניינים גדולים, ויש בו סגולות רבות והיה דוד המלך ע"ה נושא זה המזמור כתוב ומצויר במגיניו כצורת מנורה כשהיה יוצא למלחמה היה נוצח אותם ונופלים לפניו אויביו.

ואמרו חכמים ז"ל, כל מי שמתפלל אותו זה המזמור כמנורה בכל יום בהנץ החמה, לא יקרה לו שום גזירה רעה ויהיה חשוב לפני בורא עולם ית' הב"ה כאילו הוא מדליק נרות בביהמ"ק ויהיה מובטח שהוא בן עולם הבא. וכל האומר אותו אחר ברכת כהנים בבוקר בשבעה שבועות של ימי הספירה לא יקרה לו שום נזק בכל השנה כולה, ויהיה מצליח במעשיו, וכו', וכמו כן כל הקורא אותם בכונה שיכוון בו, וכל האומר אותו שבעה פעמים בדרך ויכוין, כי ילך לשלום ולהצלחה. (מהרש"ל,

יחננו, לדעת בארץ, יודוך עמים. ושלשה קני מנורה מצדה הב' והם יודוך עמים, ארץ נתנה יבולה, יברכנו אלהים. והקנה האמצעי הוא פסוק ישמחו וירננו לאומים, העומד באמצע, כי הוא ארוך מכולם כמשפט הקנה האמצעי. והנה יש בז' הקנים מ"ט תיבות כמספר ימי הספירה, כמו שמספר הפסוקים הנזכרים היו על מספר שבתותיה וכו'. וזה תוארה, הקנה הראשון מהימין הוא "אלהים יחננו ויברכנו" וגו'. וכו', הקנה הראשון מהשמאלי וכו' "הוא יברכנו אלהים וייראו אותו כל אפסי ארץ". וכו'. והנה להיות הימים האלה, שמתחלת ספירת העומר ועד תשלומה בכללם ופרטם, מסכימים עם כללי ופרטי המזמור הזה, רצוני, בהיות מספר הפסוקים כמספר השבועות, ומספר התיבות כמספר הימים כמו שאמרנו, היה המנהג בכל ישראל לקרא אותו בכל לילות זה הזמן, סמוך לספירה, וכו'.

(עקידת יצחק לרבינו יצחק עראמה זלה"ה [בפרשת אמור])

(ד) לאומרה מעומד - ובימי הספירה יכוין בכל יום ויום מן המ"ט ימים

גם ראיתי למורי ז"ל, מקפיד וזהיר מאד, לומר אחר ספירת העומר, "מזמור אלהים יחננו" כו', כולו מעומד, ולכוין בכל יום ויום מן המ"ט ימים, בתיבה אחת ממ"ט תיבות שיש בזה המזמור. גם יכוין באות אחת ממ"ט אותיות שיש בפסוק "ישמחו וירננו" כו'. וזה מספר אותיות המ"ט של הפסוק "ישמחו" כדי שלא תטעה בהם, תיבת לאמים חסר ו', תשפוט מלא ו', תיבת מישור מלא ו'.

("שער הכוונות" למהר"ח וז"ל [ענין ספירת העומר, סוף דרושי"א])

(ה) סגולתה בימי העומר, בברכת כהנים, ובכל יום, וחשוב כאלו הדליק את הנרות בבית המקדש

מצאתי כתוב בשם אגרת הרמב"ן, דכל ימי העומר כשאומרים ברכת כהנים, אם יאמר היחיד מזמור זה יצליח במעשיו, ואם

— מנורה טהורה —

בספרו "מנורת זהב טהור", והוא העתק מדברי רבינו אלעזר בעל הרוקח בספר "יראת אל"

(ח) ע"י אמירתה - זוכים להקביל נרו של מלך המשיח
מצאתי במדרש רבתי פרשת אמור, אמר רבי אלעזר בן שמוע, בזכות "ערוך את הנרות", תנצלו מן "ערוך מאתמול תפתה" (ישעיהו ל'). אמר רבי חנן בזכות להעלות נר תמיד, אתם זוכים להקביל נרו של מלך המשיח, כמש"נ [תהלים קל"ב], ערכתי נר למשיחי, וגו', הנה ודאי דרשות אלו רומזים על מה שנתבאר, כי כלל התורה מצלת מזדינה של גיהנם ומקרבת מלך המשיח וכו', עכ"ל. (תורת העולה לרבינו משה איסרליש הרמ"א ז"ל [סוף פ"כ])

(ט) לצייר לפניו צורת המנורה

טוב לומר "מזמור אלהים יחננו ויברכנו" בצורת המנורה. ובציור ההשכלה בלבד סגי, אם אין ציור מונח לפניו. (בן איש חי לרבינו יוסף חיים ז"ל [שנה ראשונה פ' ויגש ד'])

(י) ויעיל לכמה דברים טובים

מצאתי כתוב שיש לומר זה המזמור בצורת המנורה. ויעיל כוונתו לכמה דברים טובים כי יש בו סודות גדולים. ובפרט בלילי ספירה. (סדור "שערי השמים" מבעל השל"ה ז"ע)

(יא) אחר כל שלש תפלות

יאמר אחר כל שלש תפלות "מזמור לדוד ה' רעי" ומזמור "אלקים יחננו" (האר"י ז"ל), (עבודת הקודש להחיד"א ז"ל, חלק קשר גדול [אות י"ג])

יא* אחר הסרת הטלית

בסידור האריז"ל להר"ר שבתי מראשקוב ז"ל (בדף קי"ז) וזל"ק: אחר הסרת הטלית יאמר מזמור לדוד ה' רועי, ומזמור אלקים יחננו, עכ"ל.

(יב) הטעם שאומרים אחר התפלה

בסידור עמודי שמים למהרי"ע ז"ל (דף קצ"ח) דפוס ישן נושן שהדפיסו הגאון המחבר זצ"ל, וז"ל: "יא למנצח (ס"ז) ויא גם אדון עולם, הטעם כדי לסיים במה שהתחילו להתפלל כדרך שעושין בסיום התורה, עכ"ל.

(יג) סגולה להצלחה

יאמר בכל יום בבקר קפטיל ס"ז בצורת המנורה בדוק ומנוסה, (מצאתי בכמה ספרים), (שער הצלחה מהצה"ק המקובל מרן רבי ברוך פנחס מסקאליע ז"ע)

(יד) סגולתה - להולך לדרך

כל האומר מזמור למנצח בנגינות בצורת המנורה ז' פעמים כשיצא לדרך ויכוון בו, ילך לשלום ולהצלחה, וטוב שיאמרה קודם שיסיים תפלת העמידה כשהוא כתובה על קלף. (ס' יראת אל, מהרש"ל בס' מנורת זהב טהור, תורת העולה לרבינו הרמ"א, עבודת הקודש, אגרת הרמב"ן שלמי חגיגה למהרי"ט אלגזי, שבט מוסר, כף החיים)

(טו) סגולתה - לתיקון היסוד

מובטח לו שלא יקרנו מקרה בלתי טהור, עיין הרש"ץ. (ימלט נפשו, לקוטים מפרדס, מע' מנורה, סגולות ישראל)

(טז) לפני השינה יאמר הלמנצח

בסידור חמדת ישראל שסידר הגאון הקדוש המקובל האלקי גדול מרבן שמו מוהר"ר שמואל וויטאל זי"ע, בן הגה"ק המקובל האלקי הנשר הגדול מו"ה חיים וויטאל זי"ע, שקיבל מפני רבו האר"י זי"ע, שקיבל מפי אל"י ז"ל, (בדף קי"ד ע"ב) וזל"ק: א"ש עוד אני אומר קודם שאישן יאמר: "למנצח בנגינות מזמור שיר" וכו', עכ"ל.

(יז) כאלו הדליקה בביהמ"ק - כאלו מקבל פני השכינה - לא יקרה לו שום גזירה רעה - מובטח לו שהוא בן עוה"ב
בספר ראה מעשה ד' קכ"ב שכתב וז"ל:

—== מנורה טהורה ==—

יח) כאילו נבנה בית המקדש - וכאילו הדליק המנורה בבית המקדש

טעם על גודל ענינו באמירת למנצח בצורת מנורה, כי איתא במנחות דק"י אע"א: "אלו תלמידי חכמים העוסקים בהלכות עבודה מעלה עליהם הכתוב כאלו נבנה בית המקדש בימיהם". ומטעם זה כתוב בסה"ק "יראת אל" להקדוש רבי אלעזר מגרמיזא בעל הרוקח ז"ל "שהאומרה חשוב הוא לפני הקב"ה כאילו הדליק המנורה בבית המקדש, ומשפיע שפע לכל העולם" יע"ש.

ובחנוכה בשעת הדלקת הנרות אמרתי הטעם למה הקב"ה מאריך גליותינו כל כך, (עי' באריכות בשבט מוסר פנ"ב כמה טעמים על זה) כי בזמן שבית המקדש היה קים היה אהרן הכהן עומד ומטיב את הנרות והיה להקב"ה נחת רוח מאוד כידוע, ועכשיו בעת הגלות אין לו להקב"ה הנחת רוח הזה אמרתי לתרץ, כי בעת שבית המקדש היה קים היה רק אחד מדליק את הנרות, והיום יש לו להקב"ה מליוני יהודים שמדליקים נרות חנוכה, וכפי הנראה יש להקב"ה יותר נחת רוח מזה, כי אינו דומה למיעוט העוסקים במצוה או המרובים העוסקים במצוה.

וראה בס' קב הישר (פרק צ"ו) שמאריך בגודל קדושת הנרות של מצוה וכו' וזל"ק: והרה"ג מהרש"ל ז"ל כתב בהקדמת ספר הנקרא ים של שלמה וז"ל, פעם אחת בא לידי ע"י נר של מצוה כאילו הראו לי מן השמים ונתנו לי הרמנא ואמיץ כח מרקיע ופתחו לי שערי אורה ע"כ. ושמעתי מפי מורי ע"פ קבלה שהענין הוא כך, כשהיה הרב ר' שלמה לוריא ז"ל מחבר ספרו ים של שלמה, אירע לו שהיה רק נר קטן דלוק לפניו והיה זמן קרוב להכבות, והיה דלוק כמה שעות יותר משלש וארבע נרות שלמים, וזה העיד עליו תלמידו

ובספר לקוטים מפרדס (ערך המנורה) כתב וז"ל: מה שנוהגים לכתוב "למנצח בנגינות" בצורת מנורה ולמעלה כותבים שם הוי"ה ב"ה בפ' שויתי ד' לנגדי תמיד שתועיל לענין היראה וגם מועיל לנצח אויבינו ודוד המלך ע"ה ה' נושא המנורה ומנצח אויביו ולזה כותבין למנצח ופ' שויתי והיא סגולה שלא יוזק ולא יקרא לו מקרה רע ב"מ עכ"ל. ובס' חרדים כ' על פ' ובשם אלקיננו נדגול צריך שישא דגל ד' בימינו ושם ד' חקוק עליו כי מלחמות היצר הוא מלחמות השם והרשעים וכסילים מרים קלון דגל הטומאה החיצונית ואז גורם לשלוט הבאים מסטרא דילה שם העכו"ם והצדיקים הקדושים מרימים דגלו י"ת באותיותיו ואז אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ד"א נזכיר המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד ה' הושיעה המלך הנלחם מלחמותינו הוא יעננו ביום קראנו.

וכתב בספר שערי תפלה להרב מהר"י רוקח בדין זה וז"ל: למנצח בנגינות עיין הרד"א (ד' מ"ו ע"ב) דהקורא אותו בכל יום בצורת המנורה נחשב לו כאלו הדליקו בביהמ"ק וכאלו מקבל פני השכינה יע"ש. ועיין מהרח"ך ז"ל שכתב בצורת המנורה. האריז"ל ה' אומר, מי שאומר זה המזמור בצורת המנורה בכל יום בהנץ החמה לא יקרה לו שום גזירה רעה וכאלו מדליק נרות בבית המקדש ומובטח לו שהוא בן עולם הבא וימצא חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם ואם הוא מצויר על ארון הקודש יגן עלינו מכל גזירות רעות להקהל וכל אומרו ז"פ בדרך ויכוין בה ילך לשלום ולהצלחה ע"ש וראיתי דברים נפלאים ציור מנורה נאה מהרב מהר"א אל אנקא"ר כת"י וכתוב בה כל המעלות, וכו'.

(סגולות ישראל)

— מנורה טהורה —

מנורה על כן ראוי לכל אחד לקיים דברי הקדוש בעל החיד"א ז"ל בספרו "עבודת הקודש" שכתב בזה הלשון "ולפחות לעשות נחת רוח ליוצרנו נאמר אותו בכונה בציור מנורה. כתוב על קלף", עכ"ל. (חיים של שלום שו"ע או"ח סימן א')

(ט) לכתוב הפסוק "כי עמך מקום חיים" וכו' על הקנים - סגולתה"

...ראה שהפסוק "כי עמך מקור חיים באורך נראה אור" שהוא כתיב על הקנים, יש בו שבעה תיבות ועל כל קנה וקצה מז' קני המנורה היה כתוב תיבה אחת ועל קנה האמצעי שהוא שבת וארץ ישראל כתוב עליו חיים בעבור שהוא ארץ החיים, ומארץ החיים ישפיע כל הברכות והצלחות לכל ז' חלקי הארץ הנראים איקלימים, ונקרא ארץ החיים בעבור שהוא באמצע העולם כמו עץ החיים שהוא באמצע גן עדן וכמו קיים הלב באמצע הגוף שממנו יתפשט ויבוא רוח חיים לכל איברי הגוף. (מהרש"ל, בספרו "מנורת זהב טהור", והוא העתק מדברי רבינו אלעזר בעל הרוקח בספר "יראת אל")

(כ) כשיוצא לדרך יאמר הפסוק לישועתך קייתי ה' שכתוב מתחת ציון המנורה ישר והפוך

הטעם שכתוב בהרבה ספרים הפסוק "לישועתך קייתי ה'". מתחת לציון המנורה נראה שהוא מטעם שמזמור המנורה טוב לומר קודם יציאת לדרך, וכן הוא גם פסוק לישועתך קייתי ה'.

וכן כתב רבינו בחיי (בפרשת ויחי): ודע כי בעל השמות מוציאים מן הכתוב הזה השם שמועיל בדרך כנגד השונאים... והשם היוצא מן הכתוב הזה* הוא בסדר אותיות הכתוב והתיבות משולשות. וידוע ומפורסם הוא בנקודו. וצריך אדם להזכירו בסדרן למפרע גם כן**, כדי שילך בדרך סלולה וישיב אויביו אחר וכו' עכ"ל. (*עין "תורת חיים" לר' חיים כהן [ליוורנו תרנ"ד], ביאור על עניני נסתר שבפירוש רב"ח (**דהיינו ה' קייתי לישועתך וכו', [האזרח בישראל])

ונכדו ז"ל, בעל הנר הכיר בנרו כי ה' עמו ע"כ, וזה אירע להגאון הנ"ל נס ממש כנר של שמן הקודש שבבית המקדש, זכותו יעמוד לנו אשרי לו ואשרי יולדתו, עכ"ל. ועיי"ש יותר באריכות. [אמר המעתיק: אולי זכה לזה "מדה כנגד מדה" ע"י שכתב קונטרס "מנורת זהב" בגודל מעלת אמירת מזמור ס"ז שבתהלים, הנקרא מזמור המנורה, וכתב שם סודות ורמזים גדולים ונפלאים שממנו הברכה והאורה והצלחה לכל העולם, עיין לעיל בפ"ג] **ובספר זרע קודש** (דף צ"ו) כתב: וע"י שאנו זוכרין נס חנוכה ומדליקין נרות, אנו ממשיכין גאולה העתידה, וכמ"ש מודים אנחנו לך וכו' הטוב כי לא כלו רחמך, ולכן ע"י נר חנוכה אנו ממשיכין תקון כל העולם שהוא ע"י אור האמת כנ"ל... ומשיח ר"ת תבות מ'דליקין ש'מונת י'מי ח'נוכה, רומז שמצוה זו תקרב ביאתו במהרה בימינו. ובספר שארית ישראל (דף ט') כתב: "וקבלתי ממורי הרב מטשערנאביל ז"ל, [הרה"ק בעמח"ס מאור עינים] כי חנוכה הוא בסוד אורו של משיח כמאמר ערכתך נר למשיחי, שע"י מצות הנרות בחנוכה נמשך עלינו אור משיח צדקינו אור צדיקים אור צדיק יסוד עולם הכולל בתוכו אור שבעה רועים בחי' אור זרוע לצדיק, שע"י אור של חנוכה נמשך אורו של משיח" וכו'. ואחרון חביב מה שכתב זקני הרמ"א ז"ל בספרו תורת העולה (ספ"ב) וז"ל: מצאתי במדרש רבתי פרשת אמור וכו', אמר רבי חנן בזכות להעלות נר תמיד, אתם זוכים להקביל נרו של מלך המשיח, כמש"נ [תהלים קל"ב], ערכתך למשיחי, וגו'.

הנה ודאי דרשות אלו רומזים על מה שנתבאר, כי כלל התורה מצלת מדינה של גיהנם ומקרבת מלך המשיח וכו'. עכ"ל"ק והיות ואנו רואים שכל הספה"ק מלאים בגודל הענין של אמירת למנצח על קלף בצורת

סח א לְמִנְצַח לְדָוִד מְזֻמָּר שִׁיר: ב יְקוּם אֱלֹהִים ^{תהי' על ה' ויהי' עמו} יְפֻצּוּ אוֹיְבָיו וַיִּנָּסוּ
 מִשְׁנֵאָיו מִפְּנֵי: ג בְּהִנְדָף עֵשֶׂן תִּנְדָּף בְּהִמָּס דוֹנֵג מִפְּנֵי אֵשׁ יֶאֱבְדוּ רְשָׁעִים
 מִפְּנֵי אֱלֹהִים ^{תהי' על ה' ויהי' עמו}: ד וְצַדִּיקִים יִשְׁמְחוּ יַעֲלִצוּ לִפְנֵי אֱלֹהִים ^{תהי' על ה' ויהי' עמו} וַיִּשְׁיֹשׁוּ
 בְּשִׂמְחָה: ה שִׁירֵי לְאֱלֹהִים ^{תהי' על ה' ויהי' עמו} וּמְרוֹ שְׁמוֹ סִלּוֹ לְרֹכֵב בְּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעֲלוֹזוֹ

— שִׁמוֹשׁ תֵּהִלִּים —

לרוח בישא

יקום אלהים יפוצו אויביו (סח, ב): [שימוש תהלים לפרק סח] לרוחא בישא סב מנא מלא מיא דלא חמו שמושא ולחיש אותו ושם שלו י"ה. י' מן "יקום, ה' מן "נורא באותיות הנ"ך.

— זוהר תהלים —

עֲרָבוֹת זֶה הֶרְקִיעַ הַשְּׁבִיעִי, וְלָמָּה נִקְרָא
 עֲרָבוֹת? עַל שֶׁהוּא כְּלוּל מֵאֵשׁ וּמִים
 כְּאֶחָד, וּמֵצֵד הַדְּרוֹם, וּמֵצֵד הַצֶּפֶן, וְהוּא
 מְעַרְבַּ מְשַׁנֵּי צַדִּדִּים.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֶּךָ, שְׁתֵּי הָעֲרָבוֹת
 שְׂמַתְחַבְרוֹת בְּלוּלָב, וְשִׁנֵּינוּ עֲרָבוֹת.
 זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים סח) סִלּוֹ לְרֹכֵב בְּעֲרָבוֹת.
 אִם כֶּךָ, מִי נוֹתֵן יִרְכִים בְּגוֹף, אוֹ גוֹף
 בִּירְכִים? שֶׁהִרִי זֶה עוֹשֶׂה פְרוֹת וְנִצָּנִים, וְזֶה
 לֹא עוֹשֶׂה פְרוֹת וְנִצָּנִים. אֲלֹא וַדָּאִי שֶׁהַכֹּל
 הוּא סוּד שֶׁל עֲרָבוֹת שְׂבֻלוּלָב. אוֹתָם עֲרָבוֹת
 שְׂבֻלוּלָב, אֶחָד אֵשׁ וְאֶחָד מִים. בְּסוּד הַזֶּה
 שֶׁל כָּלָם, וְהוּא שְׁבִיעִי, הוּא אֵשׁ וּמִים
 כְּלוּלִים כְּאֶחָד בְּסוּד אֶחָד, וּמְשׁוּם
 שְׂעֲרָבוֹת הוּא סוּד הַכֶּלֶל שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת

סוד עֲרָבוֹת שְׂבֻלוּלָב בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

סִלּוֹ לְרֹכֵב בְּעֲרָבוֹת וּגוֹ' (סח, ה): [זוהר ח"ב
 פ' תרומה (דף קס"ה.)] אוֹתָם עֲשָׂה
 רְקִיעִים סוּד הַסּוּדוֹת שֶׁלֹּא נִמְסָר, רַק
 לְיֹדְעֵי הַחֲכָמָה, וְהַכֹּל הוּא בְּסוּדוֹת שֶׁל
 הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא גִלְיָה סוּד כָּל
 רְקִיעַ וְרְקִיעַ, וְהֵם שְׂמֵשִׁים שְׂמֵשֵׁמִשִׁים
 בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד. שְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם
 לְמַעְלָה, וְשְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם לְמַטָּה, כְּמוֹ
 שְׂלִמְעָלָה. שְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם שְׂבָעָה
 כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת לְהַנְהִיג הָעוֹלָם הַזֶּה כְּפִי
 דְרָכּוֹ וּכְמוֹ שְׂצָרִיף לוֹ. בְּכָלֶם הַשְּׁבִיעִי
 עֲדִיף, חוּץ מִן הַשְּׁמִינִי שְׂמִנְהִיג אֶת כָּלֶם
 וְעוֹמֵד עַל כָּלֶם. כְּתוּב סִלּוֹ לְרֹכֵב בְּעֲרָבוֹת.
 מִי רֹכֵב בְּעֲרָבוֹת, וּמִי הֵן הָעֲרָבוֹת? אֲלֹא

— מְנוֹרָה טְהוֹרָה —

ובצאתי אפרוש כפי בתפלה לבורא כל עולמים שיהיו אמרינו ומעשינו לרצון לפני אדון כל וספרינו זה
 "ספר סגולות ישראל החדש" יהיה לנו לתרופה נפלאה לעמוד איתן כחומות ברזל מול הנסיונות הקשים
 והמרים בכלל ובפרט, ויגן מכל גזירות רעות ונצליח בכל מעשינו ונמצא חן בעיני אלקים ואדם ושנוכח
 לראות בנים ובני בנים חיים וקיימים עוסקים בתורה ובמצוות לשמה מתוך בריאות הגוף השלימה ונוכח
 להתדבק באורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום ויראו עינינו וישמח לבנו בישועתו באמת
 בישועת עולמים בביאת אליהו הנביא זל"ש ומלך המשיח במהרה בימינו אכ"ר.

—== זוהר תהלים ==—

אָדָם, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (ישעיה סג) בְּכָל צָרָתְם לֹא
(לו) צָר. תְּשׁוּקַת אוֹתוֹ הֵעֹלָם הֵעֲלִיזוֹן
לְמָקוֹם הַזֶּה, כְּזֹכֵר שֶׁתְּשׁוּקַתוֹ תָּמִיד אֶל
הַנִּקְבָּה. כְּשֶׁנִּכְנַס הַמֶּלֶךְ לַגְּבִירָה וּמוֹצֵא
אוֹתָהּ בַּעֲצָב, אִזּוֹ כָּל מָה שֶׁהִיא רוֹצֵה, נִמְסָר
בְּיָדֶיהָ, וְאוֹתוֹ אָדָם וְאוֹתָהּ תִּפְלָה לֹא
חוֹזֶרֶת רִיקָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עֲלָיו.
אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שֶׁשׁוֹפֵף דְּמָעוֹת
לְפָנָי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתַפְלָתוֹ. כְּמוֹ זֶה
בְּשֶׁבֶת, מִי שִׁיּוֹשֵׁב בְּתַעֲנִית בְּשֶׁבֶת, מֵתוֹךְ
צִעְרוֹ מֵרָאֵה עֲצָב, וּבְשֶׁבֶת שׁוֹלֵט אוֹתוֹ
רְקִיעַ עֲלִיּוֹן, אוֹתוֹ שֶׁנִּרְאָה בְּשִׁמְחָה, שֶׁהוּא
שִׁמְחָה וּמְשִׁיחַ לְכָל אוֹתוֹ שִׁיּוֹשֵׁב בַּעֲצָב,
מְשׁוּם שֶׁהוּא שׁוֹלֵט, מוֹצִיא אֶת אוֹתוֹ
הָאָדָם מֵאוֹתוֹ הַעֲנָשׁ שֶׁנִּגְזַר עֲלָיו, וְהֵרִי
נֹאמַר סְלוּ – הֵבּוּ כְבוֹד וְרוֹמְמוֹת לְאוֹתוֹ
שֶׁרוֹכֵב בְּעֶרְבוֹת, שֶׁהוּא שִׁמְחָה וּמְשִׁיחַ
לְכָל, הַרְקִיעַ שֶׁעַל גְּבֵי הַחַיּוֹת בְּיַיָּה שְׁמוֹ
וְדָאֵי, שֶׁהֵרִי בְּאוֹתוֹ מְקוֹם הַשֵּׁם הַזֶּה נִכְלָל.
וְעֲלִזוֹ לְפָנָיו – מְשׁוּם שֶׁלֹּא צָרִיךְ לְהִרְאוֹת
לְפָנָיו עֲצָב, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, פְּסוּק זֶה כֶּף צָרִיךְ
לֹמַר: סְלוּ לְרוֹכֵב עַל עֶרְבוֹת. מָה זֶה
בְּעֶרְבוֹת? בְּיָה שְׁמוֹ, בְּיָה הוּא הִיָּה צָרִיךְ
לְהִיּוֹת! מָה זֶה שְׁמוֹ? אֶלֶּא פְסוּק זֶה עַל
נִסְתָּר כָּל הַנִּסְתָּרִים, עֵתִיק כָּל הָעֵתִיקִים
נֹאמַר, אוֹתוֹ שֶׁלֹּא הִתְגַּלָּה וְלֹא נוֹדַע כְּלָל
שֶׁהוּא רוֹכֵב בְּעֶרְבוֹת. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהוּא
בָּא וְרוֹכֵב בוֹ, אִם כֶּף, אִף עַל גֵּב שֶׁהוּא
נִסְתָּר, בְּמָקוֹם הַזֶּה עוֹמֵד לְהִתְגַּלּוֹת. אֶלֶּא
סְלוּ לְרוֹכֵב בְּעֶרְבוֹת, זֶהוּ עֵתִיק שֶׁל כָּל
הָעֵתִיקִים, נִסְתָּר כָּל הַנִּסְתָּרִים, שֶׁלֹּא יָדוּעַ.
וּבִמָּה הוּא רוֹכֵב? בְּעֶרְבוֹת, בְּיַיָּה, שֶׁהוּא

הָאֲחֵרוֹנִים, הוּא סוֹד הַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיּוֹנָה,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בְּרְקִיעַ הַזֶּה יוֹתֵר
מִכָּל הַרְקִיעִים, וְתְשׁוּקַתוֹ תָּמִיד לְתַקֵּן אוֹתוֹ
הַרְקִיעַ בְּיַיָּה עֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה סְלוּ לְרוֹכֵב
בְּעֶרְבוֹת, לְאוֹתוֹ שֶׁרוֹכֵב בְּעֶרְבוֹת, וּמִיָּהוּ?
אוֹתוֹ הַרְקִיעַ טָמִיר וְגִנּוּז שְׁעוֹמֵד עַל גֵּב
הַחַיּוֹת, שֶׁהוּא רוֹכֵב בְּעֶרְבוֹת.

וְעֲלִזוֹ לְפָנָיו. לֹא כְּתוֹב מִלְּפָנָיו, אֶלֶּא
לְפָנָיו, שֶׁהֵרִי אִין מִי שִׁיִּדַּע בּוֹ
כְּלוּם. אֶבֶל לְפָנָיו, מִי שֶׁנִּכְנַס אֶצֶל הַרְקִיעַ
הַזֶּה, צָרִיךְ לְהִכְנַס בְּשִׁמְחָה וְלֹא בַּעֲצָב
כְּלָל, מְשׁוּם שֶׁהַרְקִיעַ הַזֶּה גּוֹרֵם, שֶׁשֵּׁם לֹא
שׁוֹרָה עֲצָב וְרִגְז כְּלָל, שֶׁהֵרִי שֵׁם הַכָּל
בְּשִׁמְחָה. וְעַל זֶה, כִּהֵן גְּדוֹל שְׁעוֹמֵד לְפָנָיו
לֹא הִיָּה נִכְנַס לְבֵית הַקְדוּשׁ – רַק בְּשִׁמְחָה
וְלְהִרְאוֹת שִׁמְחָה, שֶׁהֵרִי הַמְּקוֹם גּוֹרֵם. וְעַל
זֶה כְּתוֹב (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה
בְּאוֹ לְפָנָיו בְּרִנָּה. שֶׁהֵרִי צָרִיךְ שֶׁלֹּא
לְהִרְאוֹת בּוֹ עֲצָב. וְאִם תֹּאמַר, אִם כֶּף, מִי
שֶׁהוּא בַּצֵּר וְדַחַק, שֶׁלֹּא יְכוּל לְשִׁמַּח אֶת
לְבוֹ, וּמֵתוֹךְ דְּחָקוֹ יֵשׁ לוֹ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים
לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הֵעֲלִיזוֹן. אִם כֶּף, לֹא יִתְפַּלֵּל
תִּפְלָה כְּלָל, וְלֹא יִכְנַס בַּעֲצָב כְּלָל, שֶׁהֵרִי
לֹא יְכוּל לְשִׁמַּח אֶת לְבוֹ וְלְהִכְנַס לְפָנָיו
בְּשִׁמְחָה. מָה הַתְּקוּן שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם הַזֶּה?

אֶלֶּא וְדָאֵי הֵרִי שְׁנִינּוּ, כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ
וְנִסְגְּרוּ, וְשְׁעָרֵי דְּמָעוֹת לֹא נִסְגְּרוּ,
וְאִין דְּמָעָה אֶלֶּא מֵתוֹךְ צֵעַר וְעֲצָב, וְכָל
אוֹתָם הַמְּמַנִּים עַל אוֹתָם הַשְּׁעָרִים, כְּלָם
מְשִׁבִּים חֲתִיכוֹת קָשׁוֹת וּמְנַעֲוִלִים
וּמְכַנִּיסִים אוֹתָן דְּמָעוֹת, וְאוֹתָהּ תִּפְלָה
נִכְנַסֵּת לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ. וְאִזּוֹ לְאוֹתוֹ
מְקוֹם יֵשׁ דַּחַק מֵאוֹתוֹ עֲצָב וְדַחַק שֶׁל אוֹתוֹ

לְפָנָיו: ו אָבִי יְתוּמִים וְדִין אֱלֹמֶנֶת אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} בְּמַעֲוֵן קָדְשׁוֹ: ז אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} מוֹשִׁיב יְחִידִים בִּיתָה מוֹצִיא אֲסִירִים בְּבוֹשְׁרוֹת אֵךְ סוֹרְרִים שְׂבָנו צְחִיחָה: ח אֱלֹהִים ^{תקנה בעל הכולל} בְּצִאתָךְ לְפָנַי עָמַד בְּצַעֲדֶךָ בִּישִׁמוֹן סֶלְחָ: ט אָרְץ רַעֲשָׁה אַף

— זוהר תהלים —

סוד קדמון שִׁיצָא לְפָנָיו (ממגו), וְזֶהוּ שְׁמוֹ. מאותו נסתר שלא ידוע שְׁמוֹ הוּא י"ה. לא שְׁהוּא הוּא, אֶלֶא הוּא הוּא, בְּשִׁבִיל שְׁאוֹתָה פֶּרְכַת שֶׁנִּפְרָסָה וַיִּצָּאָה מִלְּפָנָיו. אֲבָל הַפֶּרְכַת הַזֹּו הִיא שְׁמוֹ, וְזֹוהִי מְרַכְבָּתוֹ, וְלֹא נוֹדַע כָּלָל.

אֲמֹן יְהִי שְׁמִיָּה רַבָּא מְבָרַךְ בְּשֵׁם הַזֶּה כְּלוּלִים שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהֵן הַכָּלָל שֶׁל כָּל הַסּוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים

בא וְרָאָה מַה כָּתוּב, (בראשית ב) וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיַּנְחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ. וְשִׁנְיָנוּ, לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ - אֵלוֹ קְרִבְנוֹת, וְהַכֹּל אֶחָד. אֲבָל הַסּוּד הַזֶּה שֶׁל מִצְוֹת הַתּוֹרָה, לְעִבְדָּהּ - אֵלוֹ רַמ"ח אִיבְרִים עֲלִיוֹנִים. וּלְשִׁמְרָהּ - אֵלוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וְחֲמִשָּׁה אִיבְרִים תַּחְתּוֹנִים.

אֵלֶּה הָעֲלִיוֹנִים שֶׁל זְכוֹר, וְאֵלֶּה הַתַּחְתּוֹנִים שֶׁל שְׁמוֹר, וְהַכֹּל אֶחָד. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהַשְׁלִים אוֹתָם. מִצְוֹת הַתּוֹרָה גוֹרְמוֹת לְאָדָם לְהַשְׁלִים רוּחוֹ וּנְשִׁמְתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. הַתּוֹרָה מְזַכֶּה אֶת הָאָדָם לְרֵשֶׁת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת, עוֹלָם הַזֶּה וְעוֹלָם הַבָּא. כָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, מִשְׁתַּדֵּל בַּחַיִּים. חַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְחַיִּים בְּעוֹלָם הַבָּא. נְצוּל מִכָּל הָעֲנָשִׁים הָרָעִים שֶׁלֹּא יִכּוּלִים לְשַׁלֵּט עָלָיו. אִם בְּהַשְׁתַּדְּלוֹת כָּךְ, כָּל שְׁכָן מִי שְׁעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה.

וְזֶהוּ שְׁמוֹ הַגְּדוֹל, מִשּׁוּם שִׁישׁ שְׁמוֹ שְׁאִינוּ כָּל כֶּךָ גְּדוֹל כְּמוֹ זֶה אֵף עַל גַּב שִׁישׁ בּוֹ תוֹסַפֵּת אוֹתִיּוֹת. זֶהוּ הַשֵּׁם הַגְּדוֹל, וְלִכְן בְּשֵׁם הַזֶּה אָנוּ מוֹצִיאִים אֲמֵן, שֶׁהוּא מְמַנֵּו. בְּזֶה הוֹלֵךְ אֲמֵן בְּכָל הַזְּמַן, וּבְשֵׁם אַחַר לֹא כָךְ.

אֲמֹן יְהִי שְׁמִיָּה רַבָּא מְבָרַךְ, שְׁכַאֲשֶׁר הַשֵּׁם הַזֶּה מִתְתַקֵּן - הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת, וְכָל הָעוֹלָמוֹת שְׁמַחִים בְּשִׁמְחָה. בְּשֵׁם הַזֶּה כְּלוּלִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. בְּשֵׁם הַזֶּה כְּלוּלִים שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהֵן הַכָּלָל שֶׁל כָּל הַסּוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים. הַכָּלָל שֶׁל עוֹלָם הַזְּכוֹר לְמַעְלָה, וְהַכָּלָל שֶׁל עוֹלָם הַנְּקֵבָה לְמַטָּה. וְכָל הַמִּצְוֹת כֵּלֵן פְּרָקִים וְאִיבְרִים, לְהִרְאוֹת בְּהֵן אֶת סוּד הָאֲמוּנָה. מִי שֶׁלֹּא

שָׁמַיִם נִטְפוּ מִפְּנֵי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} זֶה סִינֵי מִפְּנֵי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} אֱלֹהֵי ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} יִשְׂרָאֵל: ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} גַּשְׁמׁ נְדֻבּוֹת תְּנִיף אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} נַחֲלֶתְךָ וְנִלְאָה אֶתָּה כּוֹנְנֶתָּה: ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} יֵא חִיתְךָ יִשְׁבוּ כִּי תִכֵּן בְּמִזְבְּחֶךָ לְעֵנֵי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים}: יב אֲדֹנָי יִתֵּן אִמֹר ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} הַמְּבִשְׂרוֹת צָבָא רָב: יג מַלְכֵי צָבָאוֹת יִדְוֹן יִדְוֹן וְנָתַת בֵּית תַּחֲלֶק שָׁלָל: יד אִם ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} תִּשְׁכַּבְנוּ בֵּין שְׂפָתַיִם בְּנֵפֵי יוֹנָה נַחֲפָה בְּכַפֶּיךָ וְאִכְרוֹתֶיהָ בִּירְקָרֶק חֲרוּזִין: ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} טו בְּפָרֵשׁ שְׂדֵי מְלָכִים כִּי תִשְׁלַג בְּצִלְמוֹן: טז הַר אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} הַר בְּשֵׁן הַר ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} גְּבַנְנִים הַר בְּשֵׁן: יז לְמָה תִרְצְדוֹן הָרִים גְּבַנְנִים הָהָר חֲמֹד אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} לְשִׁבְתוֹ ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} אֶף יִתְוָאֵי: יח יִשְׁבֵן לְנֹצָח: יט רֶכֶב אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִפְּנֵי הַיְהוּדִים} רַבְתִּים אֶלְפֵי שְׁנָאן אֲדֹנָי

זוהר תהלים

אותם שלא שומרים את ברית הקדש
הזו גורמים התפרדות בין ישראל לאביהם
שבשמים

גַּשְׁמׁ נְדֻבּוֹת תְּנִיף וְגו' (ס"ח, י'): [זוהר
ח"א פ' וישב (דף קפ"ט)] ובא ויראה,
אותם שלא שומרים את ברית הקדש הזו,
גורמים התפרדות בין ישראל לאביהם
שבשמים, משום שכתוב וסרתם ועבדתם
אלהים אחרים והשתחיתם להם, וכתוב
ועצר את השמים ולא יהיה מטר. שזהו
כמו שמשתחוה לאלוה אחר, שמשקר
באות הברית הקדושה הזו. וכאשר
הברית הקדושה נשמרת בעולם כראוי,
אז הקדוש ברוך הוא נותן ברכות למעלה
להריק בעולם, כמו שנאמר (תהלים סח)
גַּשְׁמׁ נְדֻבּוֹת תְּנִיף אֱלֹהִים נַחֲלֶתְךָ וְנִלְאָה
אֶתָּה כּוֹנְנֶתָּה. גַּשְׁמׁ נְדֻבּוֹת - זהו גַּשְׁמֵי
רְצוֹן, כְּשִׁמְתַרְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל וְרוֹצֵה לְהַרְיֵק לָהּ בְּרֻכּוֹת,
אִזִּי נַחֲלֶתְךָ וְנִלְאָה אֶתָּה כּוֹנְנֶתָּה. נַחֲלֶתְךָ -
הֵם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם נַחֲלָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כְּמוֹ שְׁנָאֵמֶר (דברים לב) יַעֲקֹב חָבַל

נחלתו. ונלאה - זו כנסת ישראל, שהיא
נלאה בארץ אחרת. שהיא צמאה לשתות,
ואז היא נלאה. וכשאותו גשם של רצון
נתן, אז אתה כווננתה. ועל פן שמים וארץ
וכל צבאם, כלם עומדים על הקיום הזה,
שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה
חקות שמים וארץ לא שמתי, ומשום כך
צריך להזהר בזה, והרי פרושה. ומשום
כך כתוב ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה,
ואחריו כתוב ותשא אשת אדניו את עיניה
אל יוסף.

אלפי שנא"ן כלל של כל הציונים = שו"ר
נש"ר אר"ה ו' זהו אדם

רֶכֶב אֱלֹהִים רַבְתִּים וְגו' (סח, יח):
[זוהר ח"א פרשת בראשית (דף ע"ח)]

עץ פרי עשה פרי - דמות זכר
ונקבה. ודמות פניהם פני אדם, אלה
אינם כמותם כרובים. אלה פנים
גדולות בדמות חתומה. כרובים, פנים
קטנות כמו תינוקות. פני אדם, כל
הדמיות פלולות בהם. בגלל שהם פנים
גדולות ומצטיירים בהם ציורים חקוקים

זוהר תהלים

אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אַחַר מִתְעַטֵּר מִתְחַקֵּק
בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי פָּנִים גְּנוּנִים לְהִתְחַזֵּק
וּלְהִתְיַשֵּׁר בְּתַקָּף, וְהוּא גְבוּר. אִזְ חוֹזֵר
לְאַחֹר, וְהַפְסָא חוֹקֵק וְגוֹלֵף אוֹתוֹ,
וְנִרְשָׁם לְהִתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה. אָדָם
מִסְתַּכֵּל בְּכֹלָם, וְכֹלָם עוֹלִים וּמִסְתַּכְלִים
בּוּ. אִזְ כֹּלָם הִצְטִירוּ בְּחִקְיָתָם בְּצִיּוּר
זֶה בְּסוּד שֵׁם אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נוֹרָא. וְאִז
כְּתוּב עֲלֵיהֶם (יחזקאל א) וַדְּמוֹת פְּנֵיהֶם
פְּנֵי אָדָם. כֹּלָם כְּלוּלִים בְּדְמוּת הַזֶּה.
וְהַדְּמוּת הַזֶּה כּוֹלֵלֶת אוֹתָם. וְעַל סוּד זֶה
נִקְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (נחמיה ט) הָאֵל
הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא. שֶׁהָרִי הַשְּׁמֹת
הִלְלוּ חִקּוּקִים הֵם לְמַעְלָה בְּסוּד
הַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיוֹנָה, כְּלוּלָה בְּאַרְבַּע
אוֹתוֹת יְהו"ה, שֶׁהוּא הַשֵּׁם שְׂכוּלֵל
הַכֹּל. דְּמִיּוֹת הָאֵלָה מְחַקְקוֹת וְגִלּוּפוֹת
בְּכַסָּא, וְהַכַּסָּא חִקּוּק מְרַקֵּם בְּהֵם, אֶחָד
לְיָמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל וְאֶחָד לְפָנִים וְאֶחָד
לְאַחֹר, רְשׁוּם בְּאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם.
הַכַּסָּא, כִּשְׁהוּא עוֹלָה, רְשׁוּם בְּאַרְבַּע
הַדְּמִיּוֹת הִלְלוּ. אַרְבַּעַת הַשְּׁמֹת
הָעֲלִיוֹנִים הִלְלוּ לּוֹקְחִים אֶת הַכַּסָּא הַזֶּה,
וְהַכַּסָּא נִכְלָל בְּהֵם, עַד שְׁלוֹקֵחַ וְלוֹקֵט
נִפְשׁוֹת וְעֲנוּגִים שֶׁל כְּסוּפִים. כִּיּוֹן
שְׁלוֹקֵחַ וְלוֹקֵט אוֹתָם עֲנוּגִים וְכְסוּפִים,
יּוֹרֵד מְלֵא כְּמוֹ עֵץ שְׂמָלָא עֲנָפִים לְכֹל
צֵד וּמְלֵא פְרוֹת. כִּיּוֹן שֶׁהוּא יּוֹרֵד,
יוֹצֵאִים אַרְבַּע הַדְּמִיּוֹת הִלְלוּ מְצִירִים
בְּצִיּוּרֵיהֶם חִקּוּקִים מְאִירִים נוֹצְצִים
מְלֵהֲטִים, וְהֵם זּוֹרְעִים זֶרַע עַל הָעוֹלָם,
וְאִז נִקְרָא עֵשֶׁב מְזִרִיעַ זֶרַע, הָעֵשֶׁב שֶׁהֵם
זּוֹרְעִים זֶרַע עַל הָעוֹלָם.

כְּמוֹ חִקְיָקוֹת שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ בְּאַרְבַּעַת צַדֵּי
הָעוֹלָם, מְזִרִיעַ מְעַרְבֵי צְפוּ"ן וְדָרוֹם.
מִיכָא"ל רְשׁוּם רְשׁוּם לְצַד דָּרוֹם, וְכֹל
הַפָּנִים מִסְתַּכְלִים אֵלָיו. פְּנֵי
אָדָם, פְּנֵי אַרְי"ה, פְּנֵי שׁו"ר, פְּנֵי
נֶשֶׁר. אָדָם הוּא זָכָר וְנִקְבָּה, וְלֹא נִקְרָא
אָדָם פֶּרֶט לְאֵלָה. מְצִטִּירִים צִיּוּרִים שֶׁל
רִכָּב אֱלֹהִים רְבוּתִים, שְׂכְתוּב (תהלים סח)
רִכָּב אֱלֹהִים רְבוּתִים אֶלְפֵי שִׁנְאָן. שִׁנְאָן
כָּלֵל שֶׁל כָּל הַצִּיּוּרִים, שׁו"ר נֶשֶׁר
אַרְי"ה. וְזֶהוּ אָדָם, הַתְּפִשְׁטוֹת
שֶׁנִּכְלָלָה כְּאֶחָד בְּסוּד זָכָר וְנִקְבָּה. וְכֹל
הָאֵלָפִים וְרִבּוּבוֹת, כֹּלָם יּוֹצֵאִים מִהַסּוּד
הַזֶּה שִׁנְאָן. וּמִהַדְּמִיּוֹת הִלְלוּ נִפְרָדִים
כֹּל אֶחָד וְאֶחָד בְּצִדֵּיהֶם כְּמוֹ שְׂרָאוּי
לְהֵם. וְאֵלָה הֵם שְׂמֵשְׁלָבִים אֶחָד בְּאֶחָד,
וְכָלוּלִים אֶחָד בְּאֶחָד, לְהִיּוֹת כֹּל אֶחָד
וְאֶחָד כְּלוּל בְּחִבּוּר. שׁו"ר נֶשֶׁר אַרְי"ה
אָדָם מִתְנַהֵגִים בְּסוּד שֶׁל אַרְבַּעַת
שְׁמוֹת חִקּוּקִים עוֹלִים לְהִתְנַהֵג
וְלְהִסְתַּכֵּל. עוֹלָה לְהִתְנַהֵג וְלְהִסְתַּכֵּל שׁוּר
אֵל פְּנֵי אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד מִתְעַטֵּר
מְחַקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי גְנוּנִים, וְהוּא א"ל.
אִז חוֹזֵר לְאַחֹר, וְהַכַּסָּא חוֹקֵק וְגוֹלֵף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהִתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה.
עוֹלָה לְהִתְנַהֵג וְלְהִסְתַּכֵּל נֶשֶׁר אֵל פְּנֵי
הָאָדָם. עוֹלָה שֵׁם אַחֵר, מִתְעַטֵּר מְחַקֵּק
בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי פָּנִים גְּנוּנִים לְהִיּוֹת מוֹאֵר
וְלַעֲלוֹת בְּעֲלִיָּה בְּעֵטוֹר שְׂלִמְעֵלָה, וְהוּא
גְדוֹל. אִז חוֹזֵר לְאַחֹר, וְהַכַּסָּא חוֹקֵק
וְגוֹלֵף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהִתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם
הַזֶּה.

עוֹלָה לְהִתְנַהֵג וְלְהִסְתַּכֵּל אַרְיָה אֵל פְּנֵי

בם סיני בקדש: יט עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם ואף סוררים

זוהר תהלים

אותן מתנות שהיו בראשונה - באר ועננים. באר - זו בארו של יצחק. עננים - אלו העננים של אהרן. אמר רבי יצחק, מפני מה זכה אהרן לזה? משום שהוא קשור בעננים (ראש לעננים), והוא נקשר כל יום ויום לכלם כאחד, שכלם מתברכים על ידו.

אשרי חלקו של משה שרבונו חפץ ביקרו על כל שאר בני העולם

עלית למרום וגו' (סח, יט): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קמ"ח.ו)] ויהי ביום כלות משה, ודאי פלתו של משה. ששנינו, אמר רבי שמעון, מהו שכתוב (תהלים סח) עלית למרום שבית שבי וגו'? אלא בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא (שמות ג) של נעליך מעל רגליך, הודעו עיניך. אמר מיכאל לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, התרצה לסתור אדם? והרי כתוב (בראשית ה) זכר ונקבה בראם ויברך אתם, ואין נמצאת הברכה אלא במי שהוא זכר ונקבה, ואתה אומר להפרד מאשתו? אמר לו: הרי קים משה פריה ורביה, כעת אני רוצה שישא את השכינה, ובשבילי תרד השכינה לדור עמו. זהו שכתוב עלית למרום שבית שבי. ומהו השבי? שכינה שנשא לך. לקחת מתנות באדם. באדם לא כתוב, אלא באדם הידוע למעלה. וביום שירדה השכינה, אותו יום שנשא משה היא ירדה, זהו שכתוב כלות משה, כלת משה ממש.

מתנות טובות מהקב"ה בזכות - אהרן מלשה ומרים

עלית למרום שבית שבי וגו' (סח, יט): [זוהר ח"ג פ' אמור (דף ק"ג.א)] שנינו, שלש מתנות עליונות הזדמנו לישראל על ידי שלשה אחים: משה, אהרן ומרים. מן - בזכות משה. ענני כבוד - בזכות אהרן. באר - בזכות מרים. וכלם אחוים למעלה. מן בזכות משה, שכתוב (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. מן השמים (דוקא) - זה משה. ענני כבוד בזכות אהרן, שכתוב (במדבר יד) אשר עין בעין נראה אתה ה' וגו', וכתוב (ויקרא טז) וכסה ענן הקטרת. מה למעלה שבעה, אף כאן גם שבעה, שהרי בקטרת שבעה עננים נקשרים כאחד (ועוד). ואהרן הוא ראש לכל שבעת העננים, והוא קושר את ששת האחרים עמו בכל יום. באר בזכות מרים, שהרי היא ודאי נקראת באר. ובספר האגדה, (שמות ב) ותתצב אחתו מרחק לדעה וגו' - זוהי באר מים חיים, והכל קשר אחד. מתה מרים - הסתלקה הבאר, שכתוב (במדבר ב) ולא היה מים לעדה. ובאותה שעה רצתה באר אחרת להסתלק, שהיתה מצויה עם ישראל. כשראתה ששה עננים שהיו קשורים עליה, נקשרה היא בהם. מת אהרן, הסתלקו אותם עננים והסתלק ענן הבאר עמהם. בא משה, החזיר אותם. זהו שכתוב (תהלים סח) עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם. לקחת מתנות ודאי,

על כל שאר בני העולם

אשרי חלקו של משה שרבונו חפץ ביקרו על כל שאר בני העולם

על כל שאר בני העולם

עֲלִיַת מְרוֹם וגו' (פס, יט) : [זוהר במדבר פ' (שא דף קמ"ח):] וביהושע שפניו כפני הלבנה, כתוב (יהושע ה) של נעלה, שלא נפרד אלא בזמנים ידועים, שהרי השכינה לא נשאה לו כל כך ולא נראתה לו, שכתוב (שם) ויפל יהושע אל [על] פניו ארצה. אבל כאן כלת משה ודאי. מתנות באדם, מתנת כתוב. אשרי חלקו של משה שרבונו חפץ ביקרו על כל שאר בני העולם.

כשבא רבי שמעון, בא ושאל דבר כמקדם. אמר לו, הרי שאלה זו נאמרה. ה' מסיני בא, כמו שנאמר (שמות יט) הנה אנכי בא אליך בעב הענן, ומסיני בא והתגלה עליהם. וזרח משעיר למו, ממה שאמרו בני שעיר שלא רוצים לקבל, מזה האיר להם לישראל והוסיף עליהם אור חביבות גדולה. גם כך הופיע והאיר לישראל מהר פארן, ממה שאמרו בני פארן שלא רוצים לקבל, מזה הוסיפו לישראל חביבות ואור יותר פראוי. ומה ששאלת על ידי מי התגלה אליהם - (כא ראה) סוד עליון הוא, והתגלה הדבר על ידך. התורה יצאה מסוד עליון, של ראש (קדוש) המלך הנסתר. כשהגיעה לזרוע שמאל (ימין), ראה הקדוש ברוך הוא באותה זרוע דם רע שמתרבה משם. אמר, צריך לברר וללבן זרוע זו, ואם לא ימך אותו דם רע, יפגם הכל. אבל צריך לברר מכאן כל פגם.

סדר קבלת התורה אצל עם ישראל בדוקא מה עשה? קרא לסמאל, ובא לפניו, ואמר לו: התרצה תורת. אמר: מה כתוב בה? אמר לו: לא תרצח. דלג הקדוש ברוך הוא למקום שצריך. אמר:

הופיע והאיר לישראל מהר פארן - ממה שאמרו בני פארן שלא רוצים לקבל מזה הוסיפו לישראל חביבות ואור יותר פראוי

עֲלִיַת מְרוֹם שְׁבִית שְׁבִי וגו' (פס, יט) : [זוהר ח"ג פ' בלק (דף קצ"ב):] בא וראה, כתוב (שופטים ה) ה' בצאתך משעיר בצעדך משה אדום ארץ רעשה וגו'. בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לתת תורה לישראל, הלך וזמן את בני עשו ולא קבלוה, כמו שנאמר (דברים לג) ה' מסיני בא וזרח משעיר למו, ולא רצו לקבלה. הלך לבני ישמעאל, ולא רצו לקבלה, שכתוב הופיע מהר פארן. בין שלא רצו, חזר להם לישראל. כך שנינו. עכשו יש לשאל, והרי שנינו שאין חטאה כשאדם מדקדק דיוקים בתורה וישאל שאלותיו להאיר דבריו. פסוק זה לא מתישב, ויש לשאל, הקדוש ברוך הוא כשהלך לשעיר, לאיזה נביא שלהם התגלה? וכשהלך לפארן, לאיזה נביא שלהם התגלה? אם תאמר

— זוהר תהלים —

ואמר: לא תנאף. אמר: אוי אם ירשה זו יוריש לי הקדוש ברוך הוא, ירשה רעה שיעבר ממני כל שלטוני בה, שהרי ברכת המים נטלתי, ברכת דגני היים, שכתוב (בראשית א) פרו ורבו וגו', וכתוב (שם יז) והפריתי אתו והרבייתי אתו וגו', וכתוב (שם טז) והוא יהיה פרא אדם. התחיל להתחנן לפני רבונו ואמר לו: רבון העולם, שני בנים יצאו מאברהם - הרי בני יצחק, תן להם, ולהם ראויה. אמר לו: איני יכול, שאתה הבכור ולך ראויה. התחיל להתחנן לפניו, ואמר: רבון העולם, בכורתי תהא שלו, ואור זה שירשתי על זה, קח ותן להם. וכך עשה. זהו שכתוב הופיע מהר פארן. מה שונה שבסמאל כתוב וזרח, וברה"ב כתוב הופיע? אלא נטל באותו אור שהפשיט ממנו סמאל חרב והרג, להרג בדין ולהרג פראוי. זהו שכתוב (שם) ואשר חרב גאותך. אף על גב שלא היתה שלך. ונטל אותה ברכה שהפשיט ממנו רה"ב קצת, כמו שהופיע קצת מברכתם לעשות פריה ורבייה. בגלל כך הופיע מהר פארן, ולא כתוב וזרח.

עלית למרום שבית שבי

פיון שנטל מתנות אלו לישראל מאותם שליטים גדולים, בא וקרא לכל אותם רבבות קדש שממנים על שאר העמים, והשיבו לו גם כך, ומכלם קבל ונטל מתנות לתת להם לישראל. לרופא שהיה לו כלי אחד מלא סם חיים ושמו לבנו. רצה לתת לבנו את אותו כלי שמן

חס ושלום, תורה זו שלך היא, ושלקך תהיה. לא רוצה תורה זו. שב והתחנן לפניו. אמר: רבון העולם, אם אתה נותן לי אותה, כל שלטוני עובר, שהרי שלטוני על הרג הוא, וקרבנות לא יהיו, ושלטוני על כוכב מאדים. אם כך הכל יתבטל מן העולם. רבון העולם, קח תורתך, ולא יהיה לי חלק ונחלה בה. אבל אם נוח לפניך, הרי עם בני יעקב להם ראויה. והוא חשב שלשון הרע אמר עליהם. וזהו וזרח משעיר למו, משעיר ממש יצא לישראל אור. אמר סמאל: ודאי אם בני יעקב יקבלו את זה, יעברו מן העולם ולא ישלטו לעולמים. שב אליו כמה פעמים ואמר זה, ואמר לו: אתה בכור, ולך ראויה. אמר לו: הרי לו בכורתי, והרי מכרתיה לו, ואני הודיתי. אמר לו: הואיל ולא רצית שיהיה לך בה חלק, תעבר ממנה בכל. אמר: יפה. אמר לו: הואיל וכך, תן לי עצה איך אעשה שיקבלו בני יעקב שאתה אומר. אמר לו: רבון העולם, צריך לשחד אותם. קח אור מאור חילות השמים ותן עליהם, ובזה יקבלוה, והרי שלי יהא בתחלה. הפשיט ממנו אור שפסה אותו, ונתן לו לתת להם לישראל, זהו שכתוב וזרח משעיר למו. משעיר ממש. זה סמאל, שכתוב (ויקרא טז) ונשא השעיר עליו. למו - לישראל.

פיון שבער זה והעביר דם רע מזרוע שמאל, חזר לזרוע ימין (שמאל). ראה בו גם כך. אמר: כך גם צריך לנקות מדם רע זרוע זו. קרא לרה"ב, אמר לו: התרצה תורתך? אמר לו: מה כתוב בה? דלג לו

לִשְׁבֹן יְהוָה אֱלֹהִים: ב בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֹם לָנוּ הָאֵל יִשְׁוּעַתְנוּ סִלַּח: כ
 כֹּא הָאֵל לָנוּ אֵל לְמוֹשְׁעוֹת וְלִיהוֹהָ (קרי ולאֱלֹהִים) אֲדֹנָי לְמוֹת תּוֹצְאוֹת: כב אֲךָ
 אֱלֹהִים יִמְחִין רֹאשׁ אִיבֵיו קְדָקֵד שְׁעַר מִתְחַלֵּף בְּאִשְׁמוֹ: כג אָמַר אֲדֹנָי
 מִבֶּשֶׁן אָשִׁיב אָשִׁיב מִמְצֻלוֹת יָם: כד לְמַעַן תִּמְחִין רִגְלֶךָ בְּדָם לְשׁוֹן כְּלָבִיךָ

זוהר תהלים

אֶפְרַסְמוֹן שֶׁל סַם חַיִּים. הַרּוּפָא הִיָּה חָכֶם, אָמַר: עֲבָדִים רַעִים יֵשׁ בְּבֵיתִי, אִם יִדְעוּ שְׂאֵנִי נוֹתֵן לְבָנִי אוֹצֵר זֶה, יִרַע בְּעֵינֵיהֶם וִירְצוּ לְהִרְגוֹ. מַה עֲשֵׂה? לְקַח קֶצֶת סַם הַמּוֹת וְנָתַן עַל פֶּתַח הַכְּלִי, קָרָא לְעֲבָדָיו וְאָמַר לָהֶם: אַתֶּם נְאֻמְנִים לְפָנַי, הִתְרַצוּ אֵת אוֹתוֹ הַסַּם? אָמְרוּ: נִרְאָה מַה זֶה. טָרַם הִרְיָחוּ רַצּוֹ לְמוֹת. אָמְרוּ בְּלִבָּם: אִם סַם זֶה יִתֵּן לְבָנוּ, וְדָאֵי יְמוֹת, וְאָנוּ נִירֵשׁ אֵת אֲדוֹנֵנוּ. אָמְרוּ לְפָנָיו: מוֹרְנוּ, סַם זֶה לֹא רְאוּי אֶלָּא לְבָנְךָ, וְהָרִי שְׂכַר עֲבוֹדַתְנוּ הַשְּׂאֲרָנוּ אֶצְלֶךָ, לָךְ וְתֵן לוֹ לְשַׁחַד שְׂיִקְבַּל סַם זֶה. כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא רוּפָא חָכֶם, יִדַּע שְׂאֵם יִתֵּן תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל טָרַם שְׂיִוְדִיעַ לָהֶם, בְּכֹל יוֹם הָיוּ רוֹדְפִים אֵת יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם וְהוֹרְגִים אוֹתָם. אֲבָל עֲשֵׂה אֵת זֶה, וְהֵם נִתְּנוּ לוֹ מִתְּנוֹת וְאוֹצְרוֹת כְּדֵי שְׂיִקְבְּלוּהָ, וְכֹלָם קִבְּלָם מִשָּׂה לְתַתָּם לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב (תהלים סח) עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׂבִיתָ שְׂבִי וְגו'.

בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם וְגו' (סח, כ): [זוהר ח"א

פ' מוקץ (דף קצ"ד)] בֹּא רְאֵה, [כמו שנאמר]

(שם סח) בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֹס לָנוּ.

בְּרוּךְ אֲדֹנָי, בְּאֶלְפֵי דְלִ"ת נו"ן יו"ד,

וְהַפְּסוּק הַזֶּה הוּא סוּד הַחֲכָמָה. יוֹם יוֹם -

אֵלוּ שְׁנַתִּים יָמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי מִקֵּץ

שְׁנַתִּים יָמִים. וּפְרַעַה חֵלֶם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל

הַיָּר - סוּד הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, זֶה יוֹסֵף,

שְׁנֵהָר [שכל הנהר] הַזֶּה הוּא יוֹסֵף הַצַּדִּיק.

יֵשׁ לָנוּ לְשִׁים לֵב לְאִמּוֹנַת הַקְּבָ"ה שְׂכָל

דְּבָרָיו דְּבָרֵי אֱמֶת וְאִמּוּנָה רַבָּה שְׂכִינּוֹן

שְׂאוּמֵר דְּבַר הַכֹּל נַעֲשֵׂה וְזֶה הָאִישׁ דּוֹחֵק

הַלֵּב, וְאוֹמֵר: לְכַמָּה שָׁנִים וּלְכַמָּה זְמַנִּים

יִשְׁתַּלֵּם זֶה

אָמַר ה' מִבֶּשֶׁן וְגו' (סח, כ): [זוהר ח"א פ' בלק

דף קפ"ה.] כְּתוּב (תהלים סח) אָמַר ה'

מִבֶּשֶׁן אָשִׁיב אָשִׁיב מִמְצֻלוֹת יָם. יֵשׁ לָנוּ

לְשִׁים לֵב לְאִמּוֹנַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָל

דְּבָרָיו דְּבָרֵי אֱמֶת וְאִמּוּנָה רַבָּה. שְׂכִינּוֹן

שְׂאוּמֵר דְּבַר, הַכֹּל נַעֲשֵׂה. וְזֶה הָאִישׁ דּוֹחֵק

הַלֵּב, וְאוֹמֵר: לְכַמָּה שָׁנִים וּלְכַמָּה זְמַנִּים

יִשְׁתַּלֵּם זֶה, שֶׁהוּא כֶּךָ. כְּפִי גְדֻלְתּוֹ, שְׂכָל

הַעוֹלָמוֹת מְלֵאִים כְּבוֹדוֹ, כִּף זֶה. דְּבָרָיו

אֶפְרַסְמוֹן שֶׁל סַם חַיִּים. הַרּוּפָא הִיָּה חָכֶם, אָמַר: עֲבָדִים רַעִים יֵשׁ בְּבֵיתִי, אִם יִדְעוּ שְׂאֵנִי נוֹתֵן לְבָנִי אוֹצֵר זֶה, יִרַע בְּעֵינֵיהֶם וִירְצוּ לְהִרְגוֹ. מַה עֲשֵׂה? לְקַח קֶצֶת סַם הַמּוֹת וְנָתַן עַל פֶּתַח הַכְּלִי, קָרָא לְעֲבָדָיו וְאָמַר לָהֶם: אַתֶּם נְאֻמְנִים לְפָנַי, הִתְרַצוּ אֵת אוֹתוֹ הַסַּם? אָמְרוּ: נִרְאָה מַה זֶה. טָרַם הִרְיָחוּ רַצּוֹ לְמוֹת. אָמְרוּ בְּלִבָּם: אִם סַם זֶה יִתֵּן לְבָנוּ, וְדָאֵי יְמוֹת, וְאָנוּ נִירֵשׁ אֵת אֲדוֹנֵנוּ. אָמְרוּ לְפָנָיו: מוֹרְנוּ, סַם זֶה לֹא רְאוּי אֶלָּא לְבָנְךָ, וְהָרִי שְׂכַר עֲבוֹדַתְנוּ הַשְּׂאֲרָנוּ אֶצְלֶךָ, לָךְ וְתֵן לוֹ לְשַׁחַד שְׂיִקְבַּל סַם זֶה. כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא רוּפָא חָכֶם, יִדַּע שְׂאֵם יִתֵּן תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל טָרַם שְׂיִוְדִיעַ לָהֶם, בְּכֹל יוֹם הָיוּ רוֹדְפִים אֵת יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם וְהוֹרְגִים אוֹתָם. אֲבָל עֲשֵׂה אֵת זֶה, וְהֵם נִתְּנוּ לוֹ מִתְּנוֹת וְאוֹצְרוֹת כְּדֵי שְׂיִקְבְּלוּהָ, וְכֹלָם קִבְּלָם מִשָּׂה לְתַתָּם לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב (תהלים סח) עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׂבִיתָ שְׂבִי וְגו'.

מֵאֲבִיבִים מִיָּהוּ: כִּי רָאוּ הַלִּיבוֹתֶיךָ אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֶנְיָהוּ} חֲלִיבוֹת אֵלֵי מִלְכֵי בְּקֶדֶשׁ: כִּי קָרְמוֹ שָׁרִים אַחַר נִגְנִים בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפְפוֹת: כִּי בְּמִקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֶנְיָהוּ} יְהוָה ^{אֱלֹהֵינוּ} מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל: כִּי שֵׁם בְּנִימָן צָעִיר רָדַם שָׂרֵי יְהוּדָה רִגְמָתָם שָׂרֵי זְבֻלוֹן שָׂרֵי נַפְתָּלִי: כִּי צִוָּה אֱלֹהֶיךָ ^{תְּהַלְלֶנְיָהוּ} עֵינֶיךָ עִוְזָה אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֶנְיָהוּ} זֶה פְּעֻלָּתָ לָנוּ: לִי מִחִיכְלָךְ עַל יְרוּשָׁלַם לְךָ יוֹבִילוּ מְלָכִים שִׂי: לֹא גָעַר חֵיט קָנָה עֲדַת אַבִּירִים בְּעֵגְלֵי עַמִּים מִתְרַפֵּס בְּרָצִי כֶסֶף בְּזֶר עַמִּים קָרְבוֹת יַחְפְּצוּ: לֹכַ יֵאָתּוּ חֲשֻׁמְנִים מִנֵּי מִצְרַיִם בּוֹשׁ תְּרִיץ יָדָיו לְאֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֶנְיָהוּ}: לֹכַ מִמְּלִכּוֹת הָאָרֶץ שִׁירוּ לְאֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֶנְיָהוּ} וּמְרוּ אֲדָנֵי סֵלָה: לֹכַ לְרֹכֵב בְּשָׁמַי שָׁמַי קָדַם הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל

זוהר תהלים

שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ אֶת בַּת פְּרָעָה, בָּא גְבַר יִאֵל, נֶעַץ קָנָה בֵּים הַגְּדוֹל, וְעָלָיו נִבְנִית עִיר שֶׁל רוֹמִי. מֵהוּ קָנָה? זֶה הַזְּכָר שֶׁל זֶה הַחֲתָיָה רָעָה, שֵׁישׁ לוֹ צַד קָטָן בְּאַחִיזָתוֹ בְּקֶדֶשׁ. וְזֶהוּ קָנָה שְׁנַעוּץ בֵּים הַגְּדוֹל, וּמִשּׁוֹם זֶה הִיא שׁוֹלְטָת עַל הָעוֹלָם, וְעַל שְׁלֹטוֹן זֶה כְּתוּב, (ישעיה יט) קָנָה וְסוּף קָמְלוּ. קָנָה, שְׁלֹטוֹן וְרֹאשׁ לְכָל הַמְּלָכוֹת. וְעוֹד קָנָה, שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁבֵר אוֹתוֹ כְּקָנָה זֶה. בָּא וּרְאָה, בְּמִצְרַיִם הִיא שׁוֹלְטָת, וּמִמֶּנָּה יוֹצֵאִים כְּמָה שְׁלֹטוֹנִים לְמִינֵיהֶם, וְהַכֹּל בְּסוּד שֶׁל חֲמִץ. כִּיִּן שְׁשִׁבֵר אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוֹצִיא חֲמִץ וּמִכְנָסִים מִצָּה. בְּמָה? בְּחוּט קָטָן מִהַכֹּל שִׁבֵר אוֹת ח' שֶׁל חֲמִץ, וְנִעְשָׂה מִצָּה. אֵלּוֹ אוֹתִיּוֹת, אֵלּא שְׁשִׁבֵר ח' שֶׁל חֲתָיָה זֶה, שְׁנִקְרָא חֲמִץ. וְעַל זֶה נִקְרָא חֵיט קָנָה, שְׁנוֹחַ לְשִׁבֵרוֹ כְּמוֹ קָנָה זֶה. בְּמָה נִשְׁבֵּר? בְּחוּט קָטָן כְּמוֹ שְׁעֵרָה שִׁבֵר ח' וְעֵבֵר מֵאִיתָנָה, וְהִיא מִצָּה. וְעַל זֶה כְּתוּב גָּעַר חֵיט קָנָה. גָּעַר בֵּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִשְׁבֵּר ח' שֶׁל חֲמִץ וְנִעְשָׂה ה'. (ועובר ח' של חמץ ונעשה). וְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁבֵר לוֹ לְאוֹתוֹ קָנָה

אָדָם קָטָן, וְכָל דְּבָרָיו הֵם לְפִי שְׁעָה, כִּי הוּא לְפִי שְׁעָה. אֲכַל בְּתִשׁוּבָה וּבִכְקֻשָּׁה וּמִעֲשִׂים טוֹבִים וּבִדְמָעוֹת רַבּוֹת, הוּא קְדוֹשׁ גְּדוֹל וְעָלִיז עַל כָּל הָעוֹלָם, מִזְּהִיר אוֹרוֹ, וּמִקְמֵט קִדְשׁוֹ לְאָדָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. אָמַר ה'. לְעֵתִיד לְבֹא עֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַתְּעוֹרֵר וּלְהַשִּׁיב מִבִּשְׁן כָּל אוֹתָם שֶׁהִרְגוּם חֵיט הַשְּׂדֵה וְאָכְלוּ אוֹתָם. מִשּׁוֹם שֵׁישׁ בְּעוֹלָם (אף כאן מֶלֶךְ הַבְּשׁוֹן) מְקוֹם מוֹשֵׁב שֶׁל כָּל חֵיט גְּדוֹלוֹת וְהָרִים רָמִים וּגְדוֹלִים וְנִסְתָּרִים אֵלּוֹ בְּאֵלּוֹ, וְעַרְדַּ הַמְּדַבֵּר הַתְּקִיף שָׁם, הוּא עוֹג, (כִּי) עֲרוּדֵי הַמְּדַבֵּר הִיא, וּמִצְוֵי שָׁם כְּחוֹ, מִשּׁוֹם שְׁהִיא מֶלֶךְ הַבְּשׁוֹן, שְׁכָל מְלָכֵי הָעוֹלָם לֹא יִכְלוּ לַעֲרֹךְ נִגְדוֹ קָרֵב בְּגֻלָּל חֲזַק הַבְּשׁוֹן, וּכְאֵ מִשָּׁה וְעַרְךָ נִגְדוֹ קָרֵב.

חוט קָטָן כְּשֵׁעֵרָה בֵּין חֲמִץ לְמִצָּה נִקְוֹד

גָּעַר חֵיט קָנָה וְגו' (סח, לא): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רנ"ב)] רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים סח) גָּעַר חֵיט קָנָה עֲדַת אַבִּירִים בְּעֵגְלֵי עַמִּים. גָּעַר חֵיט - זֶה הַחֲתָיָה שְׁאָחוֹז בֵּה עֲשׂוֹ. קָנָה - לְמַדְּנוּ, שְׁכִיּוֹם שְׁנִשָּׂא

עו: לה תנו עז לאלהים ^{תקנה על הבורות} על ישראל ^{תקנה על הבורות} נאֹתו ועזו בשחקים: לו נזרא אלהים
 מפקד שׂיך אל ישראל הוא נתן עז ותעצמות לעם ברוך אלהים ^{תקנה על הבורות} ^{תקנה על הבורות}

זוהר תהלים

כמו זה, ישבר רגל ק' מקנה, וישאר הנה. (ישעיה מ) הנה ה' אלהים בְּחֶזֶק יבוא וזרעו משלה לו הנה שָׁכְרוּ אֹתוֹ וּפְעָלָתוֹ לְפָנָיו. מהו ופְעָלָתוֹ? זה פעל של אותה ק' (פעלה של אותו חמק) שִׁישְׁבֵר אֹתָהּ, והיא פְעָלָה שְׁלִפְנָיו, והוא יַעֲבִיר רַגְלוֹ וַיְהִיֶּה הַנְּהָ, שְׁנַאֲמַר (שם מא) ראשון לַצִּיּוֹן הַנְּה הַנֶּם וּגְוֹ.

כְּשָׂרִים, כְּבִיכּוֹל מְתָשִׂים כַּחוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּכְשֻׁעוֹשִׁים מְעֻשִׁים כְּשָׂרִים, נוֹתְנִים כַּח וְתַקְּף לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים סח) תָּנוּ עֵז לְאֱלֹהִים. בְּמָה? בְּמַעֲשֵׂים כְּשָׂרִים, וְעַל זֶה בְּאֹתוֹ יוֹם כָּל הַשָּׂרִים הַגְּדוֹלִים הַמְּמַנִּים הַתְּכַנְּסוּ עַל ה'. עַל ה' וְדָאֵי, שְׁהָרִי כִּיּוֹן שְׁהַתְּכַנְּסוּ עַל יִשְׂרָאֵל, הֵם הַתְּכַנְּסוּ עָלָיו.

תנו עז לאלהים - ישראל נותנים כח בפמליא של מעלה כביכול

אשרי התורה והתפלה שהיא קו שלה
 אשרי הנשמה שהיא הקו שלה שִׁכְשָׁהּ
 מקננת שם לא פוחדת מכל המקטרגים
 של העולם

תָּנוּ עֵז לְאֱלֹהִים וּגְוֹ (סח, לח): זוהר ח"ב פ'
 בא (דף ל"ב:) וַיִּבְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים - אֱלוֹ
 מְמַנִּים גְּדוֹלִים שְׁלוּחִים בְּעוֹלָם, לְהַשְׁגִּיחַ
 בְּמַעֲשֵׂי בְנֵי הָאָדָם. לְהַתִּיצַב עַל ה' - כְּמוֹ
 שְׁנַאֲמַר (מלכים א כב) וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם עִמָּד
 עָלָיו מִימִינוֹ וּמִשְׁמָאלוֹ. אֲבָל לְהַתִּיצַב עַל
 ה', בְּפִסּוּק זֶה מְצָאנוּ אֲהַבַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא עַל יִשְׂרָאֵל, מְשׁוּם שֶׁהַשְׁלוּחִים הִלְלוּ,
 שְׁמַמְנִים לְהַשְׁגִּיחַ עַל מַעֲשֵׂי בְנֵי הָאָדָם,
 הוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים וְלוֹקְחִים אֶת כָּל אוֹתָם
 הַמַּעֲשִׂים, וּבָיִם שָׂבָא הַדִּין לְעַמֵּד לְדוֹן
 הָעוֹלָם, נַעֲשִׂים קְטַגּוּרִים לְעַמֵּד עַל בְּנֵי
 אָדָם. וּבֵא רְאֵה, מְכָל הָעַמִּים שְׁבַעוֹלָם לֹא
 עוֹמְדִים לְהַשְׁגִּיחַ בְּמַעֲשֵׂיהֶם רַק עַל יִשְׂרָאֵל
 לְבָדָם, מְשׁוּם שֶׁאֵלֶּה בְּנִים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וּכְשָׁלָא נִמְצָאִים הַמַּעֲשִׂים שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל כְּרָאוּי, כְּבִיכּוֹל אוֹתָם שְׁלוּחִים
 מְמַנִּים, כְּשָׁרוּצִים לְעַמֵּד עַל אוֹתָם מַעֲשִׂים
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הֵם עוֹמְדִים וְדָאֵי עַל ה',
 שְׁהָרִי כְּשִׁישְׁבֵר יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשִׂים שְׁלֹא

אם תשכבון בין שפתים וגו' (סח, יד):
 (תיקונים תכ"א זוהר חדש) אֲשֶׁרִי הִפֵּה
 שְׁבַתְפֵּלָה עוֹשֶׂה בּוֹ מִשְׁכָּב לְשִׁכְנָה, וְזֶהוּ
 (תהלים סח) אִם תִּשְׁכַּבּוּן בֵּין שַׁפְתַּיִם, שְׁבַתְהֵן
 אֲדַנִּי שַׁפְתֵי תַפְתָּח, לְהַשְׁכִּיב בְּהֵם הָאֵם
 הָעֲלִיּוֹנָה שְׁנַאֲמַר בָּהּ (דברים כב) וְהָאֵם רֹכַצַת
 עַל הָאֲפָרָחִים. שְׁבַזְמָן שֶׁהִיא פּוֹרֶשֶׂת
 כְּנִפְיָה עַל גּוֹזְלֶיהָ, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁבְתוֹת
 וַיָּמִים טוֹבִים, כְּמוֹ שְׁבַאֲרוּהָ (לברוך) הַפּוֹרֶשׁ
 סַכַּת שְׁלוֹם עָלֵינוּ, נִמְצָאוּ בַּחֲרוֹת מְכָל
 אֲמוֹת הָעוֹלָם, וּמְשׁוּם זֶה בְּשַׁבְתוֹת וַיָּמִים
 טוֹבִים שֶׁהִיא רוֹכַצַת עַל יִשְׂרָאֵל, אֵין לָהֶם
 פַּחַד מְכָל הַמְּקַטְרָגִים שְׁבַעוֹלָם. וּכְשִׁיבָאוּ
 יְמוֹת הַחַל, נֶאֱמַר בּוֹ (שם) שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת
 הָאֵם. וּמָה יֵשׁ בֵּין הַשְׁכִּינָה הָעֲלִיּוֹנָה
 לַתַּחְתּוֹנָה שֶׁהַכָּל אֶחָד? אֵלֶּא הַשְׁכִּינָה
 הַתַּחְתּוֹנָה הִיא כִּיּוֹנָה, וְנֶאֱמַר בָּהּ (תהלים סח)

— זוהר תהלים —

מְכַל הָעוֹפוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה, וְהַכְּנָפִים שְׁלָה הֵם
מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם, וּבְשִׁבִילָהּ
נֹאמַר (דברים לב) כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ, וְזוֹ
יְרוּשָׁלַיִם. וְעָלִיו נֹאמַר (שם כב) כִּי יִקְרָא קֵן
צִפּוֹר. שֶׁהֵקֵן שְׁלָה הִיא יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל
מְעֵלָה, וְקֵן הַצִּפּוֹר יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מֵטָה.
אֲשֶׁרִי הִפָּה שֶׁהוּא הֵקֵן שְׁלָה. אֲשֶׁרִי הַתּוֹרָה
וְהַתְּפִלָּה שֶׁהִיא קֵן שְׁלָה. אֲשֶׁרִי הַנְּשֻׁמָּה
שֶׁהִיא הֵקֵן שְׁלָה. שֶׁכִּשְׁהִיא מְקַנְנֶת שָׁם, לֹא
פּוֹחֶדֶת מִכָּל הַמְקַטְרָגִים שֶׁל הָעוֹלָם.
וּמִשׁוּם זֶה נִקְרָאת נִשְׁמַת כָּל חַי.

כְּנָפֵי יוֹנָה נִחְפָּה בְּכֶסֶף, צָרִיף לְכִסּוֹתָהּ,
שֶׁהִיא יְרָאָה וְפָחַד נִמְצָא מִצְדָּה, מִשׁוּם
שֶׁנִּשְׁטְלָה מִצְדַּד הַגְּבוּרָה שֶׁשָׁם סִמָּא"ל לְתַבְעַ
דִּינָיִם. וּמִשׁוּם זֶה צָרִיף לְכִסּוֹת אוֹתָהּ
מִכְמָה בְּעֲלֵי דִינָיִם שֶׁלֹּא מִכִּירִים אוֹתָו.
וּבְמָה? בְּכֶסֶף, שֶׁהוּא יָמִין, שֶׁכְּגָלְלוּ נֹאמַר,
כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָהּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בְּיוֹם.
וּמִשׁוּם זֶה נִחְפָּה בְּכֶסֶף לְרִשָּׁם אוֹתָהּ מִצְדַּ
הַרְחָמִים, שֶׁלֹּא יִפְּירוּ בָּהּ בְּעֲלֵי הַדִּין. אֲבָל
הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה הִיא כְּנֶשֶׁר, שֶׁלֹּא פּוֹחֶדֶת

יג לחודש

ס א לְמַנְצַחַת עַל שׁוֹשְׁנִים לְדָוָד: ב הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהִים ^ס כִּי בָאוּ מֵיַם עַד נַפְשִׁי: ג טַבְעִתִּי בֵּינוֹן מִצִּוְלָה וְאִין מְעַמָּד בְּאִתִּי בְּמַעֲמָקֵי מַיִם וְשִׁבְלַת שְׁטַפְתָּנִי: ד יִגְעַתִּי בְּקֶרְאֵי נַחַר גְּרוֹנִי כְּלוֹ עֵינֵי מִנְחַל לְאֱלֹהֵי ^ס ה רַבּוֹ מִשְׁעָרוֹת רֵאשֵׁי שְׁנָאֵי חַנָּם עָצְמוּ מִצְמִיתֵי אִיבֵי נְשָׁקָ אֲשֶׁר לֹא גִלְתִּי אִזּוּ אָשִׁיב: ו אֱלֹהִים ^ס אַתָּה יִדְעֵת לְאִוְלָתִי וְאֲשִׁמוֹתֵי מִמֶּךָ לֹא נִכְחַדּוּ: ז אֵל יִבְשׂוּ כִּי קִנְיֶךָ אֲדַנִּי יְהוָה (קרי אלהים) צָבָאוֹת אֵל יִבְלְמוּ כִּי מִבְּקִשְׁיֶךָ אֱלֹהֵי ^ס יִשְׂרָאֵל: ח כִּי עָלִיךָ נִשְׂאֵתִי חֲרָפָה פִּסְתָּהּ כְּלִמָּה פָּנֵי: ט מוֹזֵר הָיִיתִי לְאָחִי וְנִכְרִי לְבְנֵי אִמִּי: י כִּי קִנְאֵת בֵּיתְךָ אִכְלַתְנִי וְחֲרָפוֹת חוֹרְפִיךָ נִפְלוּ עָלַי: יא וְאִכְכָּה כַּצֹּם נַפְשִׁי וְתַחֲיוּ לְחֲרָפוֹת לִי: יב וְאִתְּנָה לְבוֹשֵׁי שָׂק וְאָחִי לֶחֶם לְמִשְׁלִי: יג יִשְׁתַּחֲוּ כִּי יִשְׁבִּי שַׁעַר וְנִגְנִינֹת שׁוֹתֵי שִׁכְרִי: יד וְאִנִּי תַפְלִיתִי לְךָ יְהוָה ^ס עַת רְצוֹן אֱלֹהִים

— — — — — שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים — — — — —

להמדי וזנאי

הושיעני אלהים כי באו (סט, ב): [שימוש תהלים לפרק סט] אם אתה חמדן וזנאי ובעל עבירות תאמר אותו על מים ותשתה.

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

אֶצֶל הַקֶּבֶ"ה כְּבִיכּוֹל יִכּוֹל לְהִיּוֹת בְּרַגְעַת אֶחָד
דִּין וְחֶסֶד

וְאִנִּי תַפְלִיתִי וְגו' (סט, יד): [זוהר ח"א 9' וירא (דף 97 קה:)] וְאִבְרָהִם הָיוּ יְהִיָּה לְגוֹי גְּדוֹל וְעֶצוֹם. מַה הַטַּעַם הַבְּרָכָה הַזֹּאת כָּאֵן? אֵלָּא כְּדֵי לְהוֹדִיעַ שְׁאֵפְלוּ בְּשַׁעַת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב בְּדִין עַל הָעוֹלָם, לֹא מִשְׁתַּנָּה. שְׁהָרִי יוֹשֵׁב בְּדִין עַל זֶה [ד"א ויושב] וּבְרַחֲמִים עַל זֶה, וְהַכֹּל בְּרַגְעַת אֶחָד וּבְשַׁעַת אֶחָת. אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, וְהָרִי כְּתוּב (תהלים

אימתי הוא עת רצון

ט) וְאִנִּי תַפְלִיתִי לְךָ ה' עַת רְצוֹן. לַפְעָמִים שֶׁהוּא עַת רְצוֹן, וְלַפְעָמִים שְׂאִינוּ עַת רְצוֹן. לַפְעָמִים שְׁשׁוּמַע, וְלַפְעָמִים שְׁלֹא שׁוּמַע. לַפְעָמִים שְׁנִמְצָא, וְלַפְעָמִים שְׁלֹא נִמְצָא, שְׁכְּתוּב (ישעיה נה) דְרָשׁוּ ה' בְּהִמְצָאוֹ קִרְאֵהוּ

וְאִנִּי תַפְלִיתִי וְגו' (סט, יד): [זוהר ח"ב 9' וירא (דף 97 קנו:)] פְּתַח אוֹתוֹ הַסּוֹחֵר וְאָמַר,

(תהלים ט) וְאִנִּי תַפְלִיתִי לְךָ ה' עַת רְצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי בְּאֵמַת יִשְׁעֶךָ. שְׁנִינוּ, אִימְתִי נִקְרָאת עַת רְצוֹן? בְּשַׁעַת

בְּרַב חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי בְּאַמַּת יִשְׁעֶךָ: טו הַצִּילֵנִי מִיָּמַי וְאַל אֶטְבְּעָה אֲנִצְלָה

זוהר תהלים

השְׁעָרִים בְּשַׁבַּת מִשְׁעַת הַמִּנְחָה וּמַעֲלָה. אֵילֹו שְׁעָרִים נִנְעָלוּ? שְׁעָרֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ, כְּדֵי לְהַזְכִּיר אֶת מֹשֶׁה הַרוֹעֵה הַנְּאֻמָּן שֶׁהַתּוֹרָה הַתְּבַטְּלָה בְּגִלְלוֹ. בְּאוֹתוֹ זְמַן בֵּית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל מֹשֶׁה בְּטַל, כָּל שְׁכֵן הָאֲחֵרִים. מִי רוֹאֶה אֶת שְׁעָרֵי בֵּית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שְׁנִנְעָלוּ, וְשָׁלֵא יִנְעָלוּ כָּל הָאֲחֵרִים?! כְּשֶׁהַתּוֹרָה שֶׁל מֹשֶׁה עֲצוּבָה עָלָיו בְּאוֹתוֹ זְמַן, מִי לֹא עֲצוּב?! מִשׁוֹם כֶּךָ כָּל שְׁעָרֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ נִנְעָלוּ, וְהַצְּטָרְכוּ כֻלָּם לְצַדִּיק אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדֶרֶךְ שַׁבַּת, וְהֵינּוּ צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל.

שְׁלֹשָׁה הֵם שֶׁהִסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם בְּזְמַן מִנְחָה דְשַׁבַּת בְּעַת רְצוֹן- מֹשֶׁה רַבֵּנוּ יוֹסֵף הַצַּדִּיק וְדוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם

שְׁלֹשָׁה הֵם שֶׁהִסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם בְּזְמַן הַזֶּה, וְכֻלָּם כְּלוּלִים בְּמֹשֶׁה. אֶחָד - מֹשֶׁה הַנְּבִיא הַנְּאֻמָּן הַעֲלִיּוֹן, וְאֶחָד - יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וְאֶחָד - דָּוִד הַמֶּלֶךְ. מִשׁוֹם כֶּךָ יֵשׁ כְּאֵן שְׁלֹשָׁה צַדִּיקֵי דִין. אֶחָד הוּא שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק קוֹדֵם לְכָל אֱלֹהִים, וְזֶהוּ צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוּם רַבָּה וְגו'. זֶה יוֹסֵף, שֶׁהוּא לְבָדוּ כְּהַרְרֵי אֵל, כְּמוֹ כָּל הַהָרִים הַעֲלִיּוֹנִים. וְאֶחָד מֹשֶׁה הַנְּבִיא הַנְּאֻמָּן, וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם עא) וְצִדְקָתְךָ אֱלֹהִים עַד מְרוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ גְדֻלוֹת, מִשׁוֹם שֶׁהוּא נוֹטֵל לְכָל הַצַּדִּיקִים, יָמִין וּשְׂמָאל. וְאֶחָד הוּא דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם קיט) צִדְקָתְךָ צִדְקָ לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אָמֶת. לְעוֹלָם - זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ. אֲזוֹ מִתְכַּנֵּס הַכֹּל

שֶׁהַצְּבוּר מִתְפַּלְלִים. יָפָה הוּא, וְכֶךָ הוּא וְדָאֵי. שְׁהָרֵי אֲזוֹ הַצְּבוּר מִסְדָּרִים וּמִתְקַנְיִם אֶת תְּקוּנָהּ שֶׁל הָעֵת הַזֹּאת, וְאֲזוֹ הוּא עַת רְצוֹן וְצָרִיךְ לְבַקֵּשׁ בְּקִשָּׁה, שְׁכָתוֹב אֱלֹהִים בְּרַב חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי בְּאַמַּת יִשְׁעֶךָ, שְׁהָרֵי אֲזוֹ יֵשׁ לְבַקֵּשׁ אֶת הַבְּקִשָּׁה. וְאֵנִי תְּפַלְתִּי לָךְ ה', הָרֵי כְּאֵן סוֹד הַיְחוד. וְאֵנִי - זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ, הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא גְאֻלָּה. תְּפַלְתִּי - זֶה תְּפַלְתִּי. וְכְאֵן הוּא סְמִיכָה לְגְאֻלָּה, שֶׁהוּא אֶחָד. כְּשֶׁהוּא סוֹמֵךְ גְאֻלָּה לְתְּפַלְתִּי, אֲזִי הוּא עַת רְצוֹן. עַת רְצוֹן - אֵף כֶּךָ, כִּלְלֵ הוּא כְּאֶחָד, עַת אֶחָד, רְצוֹן אֶחָד, נְכַלְלוּ זֶה בְּזֶה וְנִהְיִי אֶחָד. וְדוֹד הַמֶּלֶךְ רָצָה לִיחַד בְּפִסּוּק הַזֶּה יְחוּד אֶחָד. וְאִם תֹּאמֶר, לְמָה הַתְּמַנָּה הַפִּסּוּק הַזֶּה בְּתְּפַלְתִּי מִנְחָה שֶׁל שַׁבַּת? נֹאֶה הוּא לְהִיּוֹת בְּשַׁבַּת בְּאוֹתָהּ תְּפַלְתִּי מִנְחָה וְלֹא בְּתְּפַלְתִּי חַל, שְׁוֹדָאֵי אֵינִי תְּפַלְתִּי מִנְחָה שֶׁל שַׁבַּת כְּמוֹ חַל. מִשׁוֹם שְׁהָרֵי בַחַל, בְּשַׁעַת הַמִּנְחָה, תְּלוּי הַדִּין בְּעוֹלָם וְאֵינּוּ עַת רְצוֹן, אֲבָל בְּשַׁבַּת כְּשֶׁכָּל הַרְגוֹז הוֹסֵר וְהַכֵּל נְכַלְל כְּאֶחָד, וְאֵף עַל גַּב שְׁמִתְעוֹרֵר דִּין, זֶה הַתְּבַשְׂמוּת, וְלִכְּן צָרִיךְ פִּסּוּק שֶׁל יְחוּד לִיחַד אֶת כָּל הַדְּרָגוֹת. שְׁכָשִׁישׁ יְחוּד, הַדִּין מִתְחַבֵּר וְנִכְלָל בְּרַחֲמִים וְהַכֵּל מִתְבַּסֵּם, וְאֲזוֹ כְּתוּב עַת רְצוֹן. עַת רְצוֹן כּוֹלֵל הַכֵּל כְּאֶחָד. וְהַדִּין מִתְבַּסֵּם בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְיֵשׁ שְׁמִחָה בְּכָל.

מִשָּׁה הִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ שַׁעַת תְּפַלְתִּי מִנְחָה שֶׁל שַׁבַּת, בְּשַׁעַת שְׁנִמְצָאת עַת רְצוֹן. וּבְאוֹתָהּ שַׁעַת רְצוֹן הִיָּה לְמַעֲלָה, וְצַעַר לְמַטָּה, וְעַל זֶה נִנְעָלוּ

—== זוהר תהלים ==—

שֶׁל הַכֹּל. וְכֵן הוּא רְצוֹן הַרְצוֹנוֹת, בְּסוּד
הַכְּתוּב (שיר השירים ד) כְּחוּט הַשְּׁנִי
שֶׁפְּתוּתֵיךְ. רְצוֹן כָּל הַנְּשֻׁמוֹת שִׁיּוּצָאוֹת
מֵאוֹתוֹ מוּצָא פִי ה'. הַהִיכֵל הַזֶּה הִיכֵל
הַרְצוֹן, שֶׁשָּׁם עוֹמְדוֹת כָּל הַבְּקָשׁוֹת וְכֵן
הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, מִשּׁוֹם שֶׁרְצוֹן כָּל
הַרְצוֹנוֹת כְּשֶׁנִּשְׁקוֹת נִמְצָאוֹת, בְּסוּד
הַכְּתוּב (בראשית כט) וַיִּשָּׂק יַעֲקֹב לְרַחֵל. וְאִז,
כְּשֶׁנִּשְׁקָה זֶה לְזֶה, אִז נִקְרָאת עֵת רְצוֹן,
מִשּׁוֹם שֶׁהָרִי אִז נִמְצָאת שְׁלֵמוֹת וְכֵן
הַפְּנִים מֵאִירוֹת. וְכִשְׁתַּפְּלוֹת עוֹלוֹת, אִז
הוּא עֵת רְצוֹן לְהִמְצָא. וְעַל כֵּן כְּתוּב, (תהלים
ט) וְאֲנִי תַפְלִיתִי לְךָ ה' עֵת רְצוֹן. שֶׁהוּא
חִבּוּר זֶה עִם זֶה.

עֵת רְצוֹן בַּעֲת מְנַחָה דְשִׁבְתָּ

וְאֲנִי תַפְלִיתִי וְגו' (ס"ט, י"ד): [זוהר ח"ג אידרא
רבא קדישא פ' נשא (דף קכ"ט.)] מִצְחָא
דְּגִלְגֵּלְתָא רַעוּא דְרַעוּיָן, רַעוּתָא דְזַעֲרִי
אֲנַפִּין לְקַבְּלִי הַהוּא רַעוּתָא (נ"א מצחא
דגולגלתא, רצון אקרי. דהא רעוא דרעוין אתגלי בההוא
מצחא לקבל דא לתתא. כתיב) דְּכְתִיב (שמות כח)
וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָמִיד לְרְצוֹן וְגו' וְהַהוּא
מִצְחָא דְאֶקְרִי רְצוֹן, הוּא גְלוּיָא דְכָל רִישָׁא
וְגוֹלְגֵּלְתָא, דְּמִתְפַּסְיָא בְּאַרְבַּע מְאָה
וְעֶשְׂרִין (נ"א ועשר) עֲלָמִין. וְכֵן אֲתַגְּלִיא,
אֲתַקְבֵּלָא צְלוֹתְהוֹן דִּישְׂרָאֵל. אִימְתִי
אֲתַגְּלִיא. שְׁתִּיק רַבִּי שְׁמַעוֹן. שְׂאֵל תַּנְיִינוֹת
אִימְתִי. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר
בְּרִיהַ, אִימְתִי אֲתַגְּלִיא. אָמַר לִיהַ בְּשַׁעֲתָא
דְּצְלוֹתָא (רפ"ח) דְּמְנַחָה דְשִׁבְתָּא. אָמַר לִיהַ
מֵאִי טַעְמָא. אָמַר לִיהַ, מִשּׁוֹם דְּהָיָא
שַׁעֲתָא בְּיוֹמֵי דְחוּל, תַּלְיָא דִּינָא לְתַתָּא

בְּזִמְן הַזֶּה, תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל
פֶּה. וְעַל זֶה בְּזִמְן הַזֶּה נִנְעָלוּ שַׁעְרֵי תּוֹרָה,
וְנִנְעָלוּ שַׁעְרֵי כָּל הָעוֹלָם בְּזִמְן הַזֶּה. בְּשַׁעַה
שְׁמַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, יָבִישׁוּ הַמְּקוֹרוֹת
וְהַמַּעֲיָנוֹת, וְכֵן הַשְּׁבָטִים נִפְּלוּ בַּגְּלוּת.
פְּתַחוּ הָעֲלִיוֹנִים וְאָמְרוּ, צְדָקְתְךָ כְּהָרִי אֵל
מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוּם רַבָּה וְגו'.

בְּשַׁעַה שְׁמַת מִשָּׁה, נַחֲשָׁךְ הַשְּׁמַשׁ
בַּצְּהָרִים, וְנִנְעָלָה תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב,
הָאוֹר שֶׁל הָאֶסְפֵּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה. בְּשַׁעַה
שְׁמַת דְּדוּד הַמְּלֶךְ, כְּנֶסֶה הַלְּבָנָה אֶת אֹרְחָה,
וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה כְּנֶסֶה אֶת אֹרְחָה. וּמֵאוֹתוֹ
זִמְן נִגְנְזוּ אֹרוֹת הַתּוֹרָה, וְהַתְּרַבְּתָה
הַמְּחַלְקֵת עַל הַמְּשַׁנָּה, וְהַחֲכָמִים בְּמַחְלָקָת,
וְכֵן חֲזָקִי הַלֵּב בְּעַרְבוּבָיָה. וְעַל זֶה אֵין
שְׁמַחַת הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ זִמְן בְּכָל דּוֹרוֹת
הָעוֹלָם. וּמִהֵן חֲמֵרוֹת הַתַּעֲנִיּוֹת שֶׁגִּזְרוּ
רַבָּנָן? כְּשֶׁמַת פְּלוּנִי גִזְרוּ תַעֲנִית, כְּשֶׁהָיָה
כֶּךָ גִזְרוּ כֶּךָ. (זה שהיה) וְכִשְׁהָיָה כְּנוּס יִתַּר
שֶׁל שְׁמַחַת הַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל
פֶּה, בְּאוֹתוֹ זִמְן עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה
שַׁצְרִיף לְנַעַל שַׁעְרֵי הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ זִמְן.
וְלָכֵן אֹמְרִים אֶת אֱלוֹ צְדוּקֵי הַדִּין, כְּמוֹ
שֶׁנִּתְבָּאָר. שְׁמַחוּ רַבִּי יוֹסֵף וְרַבִּי חִיָּיא
וְנִשְׁקוּהוּ בְּרֵאשׁוֹ כְּמַקְדָּם, וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרִי
חִלְקֵנוּ בְּדֶרֶךְ הַזֶּה!

הִיכֵל הַרְצוֹן - שֶׁשָּׁם עוֹמְדוֹת כָּל הַבְּקָשׁוֹת
וְכֵן הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם

וְאֲנִי תַפְלִיתִי וְגו' (ס"ט, י"ד): [זוהר ח"ב פ' פקודי
(דף ר"ג.)] הַהִיכֵל הַשְּׁשִׁי. זֶהוּ הַהִיכֵל
שֶׁנִּקְרָא הִיכֵל הַרְצוֹן, שֶׁהוּא רְצוֹן שֶׁנִּקְרָא
(דברים ח) מוּצָא פִי ה', שְׁמַחָה שֶׁל הַדְּבָקוֹת

מִשְׁנָאֵי וּמְמַעְמָקֵי מָוִם: טו אַל תִּשְׁטַפְנִי שְׂבִלַת מוֹם וְאֵל תִּבְלַעְנִי מְצוּלָה וְאֵל
 תִּאָטֵר עָלַי בְּאֵר פִּיחַ: זי עֲנֵנִי יְהוָה ^{לְמַעַן} כִּי טוֹב חֶסֶדְךָ כְּרֹב רַחֲמֶיךָ פְּנֵה אֵלַי:
 יח וְאֵל תִּסְתַּר פְּנִיךָ מֵעֵבְרֶךָ כִּי צָר לִי מִחַר עֲנֵנִי: יט קְרַבָּה אֵל נַפְשִׁי גְּאֻלָּה
 לְמַעַן אִיבִי פְּדֵנִי: כ אַתָּה יַדְעֵת חֲרַפְתִּי וּבִשְׁתִּי וּבְלַמְתִּי נִגְדָדָה כָּל צוּרְרָי:
 כא חֲרַפָּה שְׂבָרָה לְבִי וְאָנֹשֶׁת וְאַקְוָה לְנוֹד וְאִין וְלִמְנַחֲמִים וְלֹא מְצֹאתִי: כב וַיִּתְּנוּ
 בְּכָרוֹתַי רֹאשׁ וְלִצְמָאֵי וַיִּשְׁקֹנֵי חֲמוּץ: כג יְחִי שְׁלַחְנָם לְפָנֵיהֶם לֶפֶת וְלִשְׁלוֹמִים
 לְמוֹקֵשׁ: כד תַּחֲשַׁבְנָה עֵינֵיהֶם מִרְאוֹת וּמִתְנִיחָם תְּמוּד חֲמֹעַד: כה שִׁפְךָ עֲלֵיהֶם
 וְעָמְךָ וַחֲרוֹן אַפֶּיךָ יִשְׁיגֵם: כו תְּחִי מִירְתָּם נִשְׁמָה בְּאַחֲלִיחֶם אֵל יְחִי יֵשֵׁב: כז כִּי
 אַתָּה אֲשֶׁר הַפִּיִת רָדְפוֹ וְאֵל מִכְאוֹב חֲלָלֶיךָ יִסְפְּרוּ: כח תִּנְהַ עֵזֶן עַל עֵזָם וְאֵל
 יִבְאוּ בְּצַדִּיקְתֶּךָ: כט יִמְחוּ מִסֵּפֶר חַיִּים וְעַם צַדִּיקִים אֵל יִפְתְּבוּ: ל וְאֵנִי עֵנִי וּכְוֹאֵב
 יִשׁוּעַתְךָ אֱלֹהִים ^{תִּפְתַּח} תִּשְׁנַבְּנִי: לא אַחֲלֶלְהָ שֵׁם אֱלֹהִים ^{לְמַעַן} כְּשִׁיר וְאֲנִדְלֹנִי
 בְּתוֹדָה: לב וְתִיטֹב לִיהוָה ^{לְמַעַן} מִשׁוֹר פֶּר מִקֶּרֶן מִפְּרִים: לג רֹאֵי עֲנִיִּים יִשְׁמְחוּ
 דְרָשִׁי אֱלֹהִים ^{תִּפְתַּח} וַיְחִי לְבַבְכֶם: לד כִּי שָׁמַע אֵל אֲבִיוֹנִים יְהוָה ^{לְמַעַן} וְאֵת
 אֲסִירָיו לֹא בִזָּה: לה וַחֲלָלוּהוּ שָׁמַיִם וְאָרֶץ יָמִים וְכָל רִמְשׁ בָּם: לו כִּי אֱלֹהִים
^{תִּפְתַּח} יוֹשִׁיעַ צִיּוֹן וַיִּבְנֶה עָרֵי יְהוּדָה וַיִּשְׁבּוּ שָׁם יִירֵשׁוּהָ: לו זוֹרַע עֲבָדָיו יִנְחַלְוֶהָ
 וְאַהֲבֵי שְׁמוֹ יִשְׁבְּנוּ בָּהּ:

❦ ————— ❦ זוהר תהלים ❦ ————— ❦

כִּי שׁוֹמֵעַ אֵל וְגו' (סט, לד): [זוהר ח"ב פ' המן
 (קט טו)] אָמַר רַבִּי חֲזִיָא, תְּמַהֲתִי עַל
 הַפְּסוּק הַזֶּה שְׂכָתוֹב (שם טו) כִּי שׁוֹמֵעַ אֵל
 אֲבִיוֹנִים ה', וְכִי אֵל אֲבִיוֹנִים שׁוֹמֵעַ וְלֹא
 לְאַחַר? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשׁוֹם שֶׁהֵם
 קְרוֹבִים יוֹתֵר לְמַלְךְ, שְׂכָתוֹב (שם נא) לֵב
 נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה, וְאִין לֶךְ
 בְּעוֹלָם שֶׁהוּא שְׂבוּר לֵב כְּמוֹ הָעֵנִי. עוֹד,
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בֵּא רֵאָה, כָּל אוֹתָם בְּנֵי
 הָעוֹלָם נִרְאִים לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ, וְהָעֵנִי לֹא נִרְאָה אֵלָּא בְּנַפֶּשׁ
 לְבַדָּה, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוֹב לְנַפֶּשׁ
 יוֹתֵר מִלְּגוֹף.

בְּזַעִיר אִפִּין. וּבְשִׁבְתָּא אַתְּגַלִּיא מְצַחָא
 דְּאַתְקָרִי רְצוֹן. בַּהֵיא שַׁעְתָּא אֲשַׁתְּכִיךְ
 רוּגְזָא. וְאַשְׁתַּכַּח רְעוּא, וּמִתְקַבְּלָא צְלוֹתָא.
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים טו) וְאֲנִי תִפְלְתִי לֶךְ
 יְיָ עֵת רְצוֹן. וְעַת רְצוֹן מַעֲתִיק יוֹמִין,
 לְגַלְיָה מְצַחָא. וּבְגִין כֶּךָ אַתְתַּקֵּן הָאֵי קְרָא,
 לְמִימְרֵיהָ בְּצְלוֹתָא דְמִנְחָה בְּשִׁבְתָּא. אָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה, בְּרִיךְ בְּרִי
 לְעַתִּיק יוֹמִין, רְעוּא דְמְצַחָא תִשְׁכַּח
 בְּשַׁעְתָּא דְתַצְטְרִיךְ לִיהָ.

הַקְּב"ה שׁוֹמֵעַ יוֹתֵר תְּפִילַת הָאֲבִיוֹן שֶׁהוּא
 קְרוֹב יוֹתֵר לָהּ

א לַמְּנַצֵּחַ לְדָוִד לְהַזְכִּיר: ב אֱלֹהִים ^{תהי' בעל הומויות} לְהַצִּילַנִי יְהוָה־אֱלֹהֵי לְעִזְרָתִי
 חוֹשָׁה: ג יִבְשׂוּ וַיַּחֲפְרוּ מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי וַיִּפְּלוּ וַיִּפְּלֻמוּ חַפְצֵי רַעְתִּי:
 ד יָשׁוּבוּ עַל עֵקֶב בְּשֹׁתָם הָאֲמָרִים הָאֵחָ הָאֵחָ: ה יִשִּׁישׁוּ וַיִּשְׁמְחוּ בְּךָ כָּל מִבְּקָשֶׁיךָ
 וַיֹּאמְרוּ תְּמִיד וַיִּגְדַּל אֱלֹהִים ^{תהי' בעל הומויות} אֱהָבֵי יִשׁוּעָתְךָ: ו וַאֲנִי עֲנִי וְאֶבְיוֹן אֱלֹהִים
 חוֹשָׁה לִי עֲזָרִי וּמַפְלְטִי אֶתָּה יְהוָה־אֱלֹהֵי אֵל תִּתְאַחֵר: ^{תהי' בעל הומויות}

— שִׁימוֹשׁ תֵּהִלִּים —

למלחמה

אלהים להצילני (ע, ב): [שימוש תהלים לפרק ע] אמור יתיה בקרבא לקבל שונאך ותנצח.

— זוהר תהלים —

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה מְדוּד הַמְּלֶךְ
 בְּעוֹלָם הִזָּה וּבְעוֹלָם הַבָּא
 וַאֲנִי עֲנִי וְאֶבְיוֹן אֱלֹהִים חוֹשָׁה לִי עֲזָרִי
 וּמַפְלְטִי אֶתָּה ה' וְגו' (ע, ב): [זוהר ספר
 שמוות (פרשת פקודי דף רל"ב ע"ב)] דָּוִד הַמְּלֶךְ
 תְּמִיד הָיָה מִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ לְקָדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּל מִי שֶׁמְנַמֵּךְ עֲצָמוֹ לַפָּנִי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא מְזַקֵּף אוֹתוֹ עַל
 הַכֹּל, וּמְשׁוֹם כֵּךְ הַתְּרַצָּה בּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא בעולם הזה ובעולם הבא. בעולם
 הזה - שכתוב (ישעיה לו) וגננתי על העיר
 הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי.
 ובעולם הבא - שכתוב (הושע ג) ובקשו את
 ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל ה'
 ואל טובו באחרית הימים. דוד הוא ה'יה
 מלך בעולם הזה, ודוד יהיה מלך לעתיד
 לבא. ועל זה אמר, אכן מאסו הבונים
 היתה לראש פנה.

א בך יהוה ^{תקנה על חסות} חסיתי אל אבושה לעולם: ב בצדקתך תצילני ותפלטני מטה אלי אונך והושיעני: ג תיה לי לצור מעון לבוא תמיד צוית להושיעני כי סלעי ומצודתי אתה: ד אלהי ^{תקנה על חסות} פלטני מיד רשע מפה מעול וחומץ: ה כי אתה תקנתי אדני יהוה (קרי אלהים) מבטחי מנעורי: ו עליך נסמכתי מבטן ממעי אמי אתה גזוי בך תהלתי תמיד: ז כמזפת הייתי לרבים ואתה מחסי עז: ח ימלא פי תהלתך כל היום תפארתך: ט אל תשליבני לעת זקנה כבלות בחי אל תעזבני: י כי אמרו אויבי לי ושמרי נפשי נועצו יחדו: יא לאמר אלהים ^{תקנה על חסות} עזבו רדפו ותפשוהו כי אין מציל: יב אלהים ^{תקנה על חסות} אל תרחק ממני אלהי ^{תקנה על חסות} לעזרתי (חיושה) חושה: יג יבשו יכלו שמיני נפשי יעמו חרפה וכלמה מבקשי רעתי: יד ואני תמיד איחל והוספתי על כל תהלתך: טו פי יספר צדקתך כל היום תשועתך כי לא ידעתי ספרות: טז אבוא בגברות אדני יהוה (קרי אלהים) אוזביר צדקתך לבדך: יז אלהים ^{תקנה על חסות} למדתני מנעורי ועד הנה אניד נפלאותיך: יח וגם עד זקנה ושיבה אלהים ^{תקנה על חסות} אל תעזבני עד אניד ורועך לדור לכל יבוא גבורתך: יט וצדקתך אלהים ^{תקנה על חסות} עד מרום אשר עשית גדלות אלהים ^{תקנה על חסות} מי כמוך: כ אשר (הראיתנו) הראיתני צרות רבות

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

למצא הן

בך ה' חסיתי (עא, א): [שימוש תהלים לפרק עא] להנצל מהתפיסה אמור אותו בכל יום ז' פעמים ערב ובקר וצהרים.

— זוהר תהלים —

הרחמים מעכבים את הדין שלא יכלה את העולם
 וְכָל הַמַּעֲשִׂים שֶׁל הָעוֹלָם הֵם עוֹמְדִים בְּדִין חוּץ מִשֶּׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי לְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם שְׁלֵא יֵאבֵד. פֶּרֶשׁ עָלָיו רַחֲמִים, וְאוֹתָם הֶרְחַמְתָּ מֵעַכְבִּים אֶת הַדִּין שְׁלֵא יִכְלֶה אֶת הָעוֹלָם, וְעַל הֶרְחַמְתָּ מִתְּנַהֵג הָעוֹלָם וּמִתְקִים בְּשִׁבְלָם. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה דִין בְּאֵדָם בְּלִי דִין, הֲרֵי נֹאמַר, שְׁכַאֲשֶׁר הַדִּין שׁוֹרֵה עַל הָאֵדָם כְּשֶׁהוּא צָדִיק, מִשׁוּם אֲהַבְתּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָיו הֵיא, הֶרְחַמְתָּ מֵעַכְבִּים אֶת הַדִּין שְׁלֵא יִכְלֶה אֶת הָעוֹלָם וּמִתְנַהֵג הָעוֹלָם וּמִתְקִים הָאָרֶץ תְּשׁוּב תַּעֲלֵנִי (עא, כ): [זוהר ח"א פ' וישב דף קפ.] רבי חייא פתח ואמר, (איוב לד) לכן אנשי לבב שמעו לי חללה לאל מרשע ושדי מעול, כי פעל אדם ישלם לו וכארח איש ימצאנו. בא ראה, כשבא הקדוש ברוך הוא את העולם, עשה אותו על הדין, ועל

וְרַעוּת תָּשׁוּב (תחיינו) תַּחֲיִינוּ וּמִתְהַלְמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנִי: כֹּא תִרְבַּ גְּדַלְתִּי
 וְתִסַּב תִּנְחַמְנִי: כִּב גַּם אֲנִי אֹדְךָ כְּכֹלִי נִכְלֵ אֱמֶתְךָ אֱלֹהֵי ^{תקנה בעל הכולל} אֲזַמְּרָה לְךָ
 בְּכַנּוּר קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: כִּג תִּרְנְנָה שִׁפְתֵי כִי אֲזַמְּרָה לְךָ וְנִפְשִׁי אֲשֶׁר פָּדִיתִי: כד גַּם
 לְשׁוֹנֵי כָּל הַיּוֹם תִּהְיֶה צְדִקְתְּךָ כִּי בָשׂוּ כִי תִפְרוּ מִבִּקְשֵׁי רַעְתִּי:

—== זוהר תהלים ==—

שְׂאִינוּ מְרַצָּה בּו, לֹא נוֹתֵן לוֹ צַעַר בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, אֲלֹא דִרְכֵיו מִתְקַנּוֹת וְהוּא בְשִׁלְמוֹת
 יִתְרָה, מִשׁוּם שְׂאֵם עוֹשֶׂה צְדָקָה אוֹ חֶסֶד,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁלֵּם לוֹ אֶת שְׂכָרוֹ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם
 הַהוּא. וְזֶהוּ שִׁתְּרָגַם אוֹנֵקְלוֹס (דְּבָרִים ז)
 וּמְשַׁלֵּם לְשׁוֹנְאָיו וְגו' - מְשַׁלֵּם לְשׁוֹנְאָיו
 טוֹבוֹת שֶׁהֵם עוֹשִׂים [הוּא], וּמִשׁוּם כִּף אוֹתוֹ
 צְדִיק שֶׁנֶּשֶׁבַר תְּמִיד הוּא אֶהוּב שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וְהַדְּבָרִים הֵלְלוּ כְּשֶׁבִדְק, וְלֹא
 מְצָא חֶטָּא בִּידוֹ שֶׁנַּעֲנַשׁ עָלָיו.

כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר, שֶׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מֵרַחֵם עָלָיו בְּאַהֲבָה לְקַרְבֵּ אוֹתוֹ אֵלָיו,
 מְשַׁבֵּר אֶת הַגּוֹף כְּדֵי לְהַשְׁלִיט אֶת הַנְּשִׁמָּה,
 וְאֵז מִתְקַרֵּב הָאָדָם אֵלָיו בְּאַהֲבָה כְּרֹאוֹי,
 וְהַנְּשִׁמָּה שׁוֹלֵטֶת וְהַגּוֹף נִחְלָשׁ. וְצָרִיךְ גּוֹף
 חָלָשׁ וְנִפְשׁ חֲזָקָה שֶׁמִּתְגַּבְּרֶת בְּחֲזֶק, וְאֵז הוּא
 אֶהוּב שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 הַחֲבָרִים, נוֹתֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצְדִיק צַעַר
 בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי לְזַכּוֹת אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.
 וְכֹאֲשֶׁר הַנְּשִׁמָּה חָלְשָׁה וְגוֹף חֲזָק, הוּא
 שׁוֹנְאוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,

יד לחודש

עב א לשלמה אלהים משפטך למלך תן וצדקתך לבן מלך: ב ידון עמך בצדק וענייך במשפט: ג ישאו הרים שלום לעם ונבעות בצדקה: ד ישפט עניי עם יושעי לבני אביון וידבא עושק: ה ייראוך עם שמש ולפני ירח

שימוש תהלים

למצא חן וחסד

לשלמה אלהים משפטך (עב, א): [שימוש תהלים לפרק עב] כתיב אותו ותלהו עליך ותמצא חן וחסד בעיני הבריות. ושם שלו הוא א"ה א' מן "אלהים, ה' מן יאשרוהו וטוב שלא ירד מנכסיו.

זוהר תהלים

ייראוך עם שמש. ואף על גב שהרי בארנו את הפסוק הזה, אמר רבי אלעזר, אלמלא שבני העולם הם אטומי לב וסתומי עינים, לא יכולים לעמד מקול הנעימה של גלגל השמש כשנוסע (ויצא) ומשבח לפני הקדוש ברוך הוא.

זמן תפילת מנחה לפני ששקעה חמה

ייראוך עם שמש (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' (פרשת בראשית)] ומשום כך, אמר רבי אלעזר, אסור לו לאדם לומר את תשבחות תפלתו אלא עם דמדומי החמה, שכתוב ייראוך עם שמש. וכן אמר רבי אלעזר, התפלה והתשבחת של הלילה, מששקעה החמה טרם נראתה הלבנה, שכתוב (תהלים עב) ייראוך עם שמש, זוהי תפלת הבקר. ולפני ירח וגו', זוהי תפלת הלילה.

מאותו יום נדרתי שלא להקדים שלום רק לאדם צדיק

ייראוך עם שמש (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' מקץ (ד' טז)] רבי חייא רבי יוסי היו הולכים בדרך. בינתים ראו איש אחד שהיה בא מעטף בעטוף של מצוה וכלי

זמן התפלה הוא מיד עם שקש תחלת היום

ייראוך עם שמש (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' וישלח (ד' קעח)] ועכשו שהאיר השמש, הוא זמן התפלה להתפלל, כמו שבארוהו, שכתוב (תהלים עב) ייראוך עם שמש. מהו עם שמש? לשמר אור השמש עמנו להאיר לה, שהרי יראה עם השמש צריך, ולא להפרידם. וכשלא מאיר היום, הוא לא יראה עם השמש, וצריך לחבר אותם כאחד, וזהו עם שמש.

בשעה שנוסע השמש בגלגליו פותח בקול נעימה ואומר שירה

ייראוך עם שמש (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' ויקהל (ד' קצ"ו)] בשעה שיוצאת השמש ביום, ישראל נוטלים שירה למטה, והשמש למעלה, שכתוב ייראוך עם שמש. בשעה שנוסע השמש בגלגליו, פותח בקול נעימה ואומר שירה. ואיזו שירה אומרים? (תהלים קד) הודו לה' קראו בשמו וגו'. (שם) שירו לו זמרו לו וגו'. וישראל משבחים את הקדוש ברוך הוא ביום עם השמש. זהו שכתוב (שם עב)

דור הדרים: ו ירד כמטר על גו כרביבים וריוף ארץ: ז יפרח בימיו צדיק ורב
 שלום עד כלי ירח: ח וירד מים עד ים ומנחח עד אפסי ארץ: ט לפניו יברעו
 ציים ואיביו עפר ילחכו: י מלכי תרשיש ואיים מנחה ישיבו מלכי שבא וסבא
 אשפר יקריבו: יא וישתחוו לו כל מלכים כל גוים ועבדוהו: יב כי יציל אביון
 משוע ועני ואין עזר לו: יג יחס על דל ואביון ונפשות אביונים וישוע: יד מתוך
 ומחמם ונאל נפשם ויקר דמם בעיניו: טו ויחי ויתן לו מזהב שבא ויתפלל
 בעדו תמיד כל היום יברכנהו: טז יהי פסת בר בארץ בראש הרים ירעש

—== זוהר תהלים ==—

שמשתדלים היו בתורה, קרב אליהם
 ונתן להם שלום.

אמר להם, רבותי, במה חשדתם אותי
 כשנתתם לי שלום ולא השבתי
 לכם? אמר לו רבי יוסי, אולי היית
 אומר תפלה או מרחיש בתלמודך. אמר
 להם, הקדוש ברוך הוא ידון אתכם לכף
 זכות. אבל אמר לכם, יום אחד הייתי
 הולך בדרך, מצאתי איש אחד והקדמתי
 לו שלום, ואותו איש היה שודד, וקם
 עלי וצער אותי, ואלמלא שהתגברתי
 עליו הצטערתי. מאותו יום נדרתי שלא
 להקדים שלום, רק לאדם צדיק, אלא
 אם הפרתיו בראשונה, משום שיכול
 לצער אותי ויתגבר עלי בכח, משום
 שאסור להקדים שלום לאיש רשע,
 שכתוב (ישעיה מט) אין שלום אמר ה'
 לרשעים. ואותה השעה שראיתי אתכם
 ונתתם לי שלום ולא השבתי לכם,
 חשדתי אתכם, משום שלא ראיתי בכם
 מצוה שנראית בחוץ, וכמו כן הייתי
 חוזר על תלמודי, אבל עכשו שראיתי
 אתכם שאתם צדיקים, הנה הדרך
 מתקנת לפני.

זין קשורים תחתיו. אמר רבי חייא,
 האיש הזה, אחד מן השנים יש בו - או
 שהוא צדיק שלם, או שהוא בשביל
 לרמות את בני העולם. אמר לו רבי
 יוסי, הרי החסידים העליונים אמרו, הרי
 דן כל אדם לכף זכות. הנה שנינו, אדם
 שיוצא לדרך, יתפון לשלשה דברים -
 לדורון, לקרב, ולתפלה. מנין לנו?
 מיעקב. שהרי הוא התפון לשלשת אלו,
 וזו עצמו לדורון, לקרב ולתפלה.
 והאיש הזה הוא הולך בדרך, הנה יש
 בו עטוף של מצוה לתפלה, והנה בו
 כלי זין לקרב. כיון שיש בו שני אלה,
 השלישי אין לרדף אחריה. כשקרב
 אליהם, נתנו לו שלום ולא השיב להם.
 אמר רבי חייא, הנה אחד מאותם
 השנים שראויים להיות בו - אין בו,
 שהרי לא תקן עצמו לדורון, ובדורון
 כלול השלום. אמר רבי יוסי, אולי היה
 משתדל בתפלתו, או שמרחיש תלמודו
 כדי שלא ישפח אותו. הלכו יחד, ולא
 דבר אותו האיש עמהם. אחר כך
 נשמטו רבי חייא ורבי יוסי והשתדלו
 בתורה. כיון שראה אותו האיש

בְּלִבְנוֹן פָּרִיז וַיִּצְיָצוּ מַעִיר בְּעֶשֶׂב הָאָרֶץ: י' יְחִי שְׁמוֹ לְעוֹלָם לְפָנֵי שְׁמֹשׁ יְגוֹן
 שְׁמוֹ וַיִּתְּבַרְכוּ בּוֹ כָּל גּוֹיִם וְאַשְׁרוּהוּ: י"ח בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ: י"ט וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ
 אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן: כ בָּלוּ תַפְלוֹת דָּוִד בֶּן יִשָּׁי:

תפלה בעל תשובות
 תפלה בעל תשובות

—== זוהר תהלים ==—

של העולם עתידים למצא נסתרות של חכמה ולדעת בו קצים וחשבונות ובאותו זמן יתגלה לכל

יְחִי שְׁמוֹ לְעוֹלָם לְפָנֵי שְׁמֹשׁ יְגוֹן שְׁמוֹ וְגו'
 (עב, י'): [זוהר ח"א פרשת וירא דף ק"ח.]

כְּשָׁבֵאוּ אֵל רַבִּי שְׁמַעוֹן, סִפְרוּ לּוֹ הַמַּעֲשֵׂה
 הַזֶּה. אָמַר לָהֶם, אוֹלֵי בְּקֶץ הַמָּשִׁיחַ שֶׁל
 אוֹתָם אוֹתוֹת הַיֵּיתֶם עֲסוּקִים? אָמְרוּ לוֹ,
 אֵת זֶה לֹא יָדַעְנוּ, שֶׁהַרִי הַכֹּל נִשְׁכַּח מֵעַמָּנוּ.
 אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׂאִין רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּזֶה שִׁיתְּגַלֶּה כָּל כֶּף לְעוֹלָם,
 וּכְשִׁיחָה קָרוֹב לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ, אֶפְלוּ
 תִּינֹקוֹת שֶׁל הָעוֹלָם עֲתִידִים לִמְצֹא נִסְתָּרוֹת
 שֶׁל חֲכָמָה וְלָדַעַת בּוֹ קִצִּים וְחֲשֻׁבוֹנוֹת,
 וּבְאוֹתוֹ זְמַן יִתְּגַלֶּה לְכָל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (צַפְנִיָּה
 א) כִּי אִזְ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים וְגו'. מַה זֶה אִזְ?
 בְּזְמַן שֶׁתְּקוּם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִן הָעֶפֶר וַיִּקִּים
 אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִזְ אֶהְפֹּךְ אֶל
 עַמִּים שֶׁפָּה בְּרוּרָה לִקְרֹא כָּלֶם בְּשֵׁם ה'
 וְלַעֲבֹדוֹ שְׂכָם אֶחָד.

הַהִנְהָגָה שֶׁתְּהִיָּה קוֹדֵם בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ
 יְחִי שְׁמוֹ לְעוֹלָם לְפָנֵי שְׁמֹשׁ יְגוֹן שְׁמוֹ
 וַיִּתְּבַרְכוּ בּוֹ כָּל גּוֹיִם וְאַשְׁרוּהוּ: (עב,
 י'). [זוהר (ח"ב דף טז)] רַבִּי שְׁמַעוֹן הָרִים
 יָדָיו, וּבִכָּה וְאָמַר, אוֹי לְמִי שִׁיזְדַּמֵּן
 בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שִׁיזְדַּמֵּן
 בְּאוֹתוֹ זְמַן. אוֹי לְמִי שִׁיזְדַּמֵּן בְּאוֹתוֹ זְמַן
 - מִשׁוּם שֶׁכְּשִׁיבֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לִפְקֹד אֶת הָאֵילָה, יִסְתַּכַּל מִי הֵם אוֹתָם
 שֶׁעָמְדוּ עִמָּה, בְּכָל אוֹתָם שֶׁנִּמְצְאוּ
 עִמָּה, בְּכָל מַעֲשֵׂי כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלֹא
 יִמְצֹא צְדִיק, שְׁכָתוֹב (ישעיה סג) וְאִבִּיט
 וְאִין עוֹזֵר. וְכִמָּה צָרוֹת עַל צָרוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיזְדַּמֵּן וַיִּמְצֹא
 בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן - מִשׁוּם שֶׁאוֹתוֹ שִׁיעַמַּד
 בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּאִמּוֹנָה, יִזְכֶּה לְאוֹתוֹ אוֹר
 שֶׁל שְׂמִיחַת הַמֶּלֶךְ, וְעַל אוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב
 (זכריה יג) וְצִרְפְּתִים כְּצִרְפֵי אֶת הַכֶּסֶף
 וּבַחֲנִיתִים כְּבַחֲזֵן אֶת הַזֵּהָב וְגו'

כְּשִׁיחָה קָרוֹב לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ אֶפְלוּ תִינֹקוֹת

ספר שלישי

עג א מזמור לאסף אך טוב לישראל אלהים לברי לבב: ב ואני במעט
 (נמוי) נמיו רגלי באין (שפכה) שפכו אשרי: ג כי קנאתי בהוללים שלום
 רשעים אראה: ד כי אין חרצפות למותם ובריא אולם: ה בעמל אנש אינמו
 ועם אדם לא ינגעו: ו לכן ענקתמו נאווה יעטף שית חמם למו: ז וצא מחלב

— ❦ — **שימוש תהלים** — ❦ —
 להנצל מפחד

אך טוב לישראל (עג, א): [שימוש תהלים לפרק עג] להנצל משמד אמור אותו ז' פעמים בכל יום.

— ❦ — **זוהר תהלים** — ❦ —

אך טוב לישראל כדי להדבק בו

משום שטוב הוא לישראל, יש לישראל
 חלק לעולם הזה, ובעולם הבא לראות עין
 בעין את מראה הכבוד, ככתוב (ישעיה נב) כי
 עין בעין יראו בשוב ה' ציון. ברנף ה'
 לעולם אמן ואמן.

מזמור לאסף אך טוב לישראל (עג, א): [זוהר

בראשית פ' מקץ (דף רה ע"א)] פתח

ואמר, (תהלים עג) מזמור לאסף אך טוב
 לישראל אלהים לברי לבב. בא ראה,
 הקדוש ברנף הוא עשה את הימין ועשה
 שמאל להנהיג את העולם. אחד נקרא טוב,
 ואחד נקרא רע. ובשני אלה נכלל האדם,
 והתקרב בכל. ובאותו הרע, שהוא השמאל,
 נכללו עמים עובדי כוכבים ומזלות ונתן
 בצד שלהם, משום שהם ערלי לב וערלי
 בשר ולהטמא בו. אבל בישראל מה כתוב?
 אך טוב לישראל. ואם תאמר, לכולם? לא,
 אלא לאותם שלא נטמאים עם אותו הרע,
 שכתוב לברי לבב, משום שזה טוב וזה רע.
 טוב לישראל לבדם, ורע לעמים עובדי
 כוכבים ומזלות. אך טוב לישראל כדי
 להדבק בו, ובהנהיגו ישראל בסוד עליון,
 בסוד האמונה, שהכל יהיה אחד. אמר רבי
 יוסי, אשרינו שלא טעינוו בו, והרי הקדוש
 ברנף הוא שלח אותך אלינו. אמר רבי יוסי,

כי קנאתי בהוללים וגו' (עג, א): [זוהר

בראשית פ' וישלח (דף קטו)] בא ראה,

כשדוד המלך נצל מאכיש מלך גת, אז
 אמר את זה, משום שהשכינה הקיפה
 אותו ונצל מהם מאכיש ומעמו, כל אותם
 שהתקיפו [שהקיפו] אותו. מה כתוב?
 (שמואל א כא) ויתהלל בידם, למה ויתהלל?
 היה צריך לכתב וישתגע, כמו שנאמר (שם)
 כי הבאתם את זה להשתגע עלי. אלא חזר
 על אותו דבר שאמר דוד בתחלה, שכתוב
 (תהלים עג) כי קנאתי בהוללים וגו'. אמר לו
 הקדוש ברנף הוא: חייך עדין אתה צריך
 את זה. כיון שנכנס לבית אכיש והחזיקו
 בו, מה כתוב? ויתהלל בידם, פאותם
 הוללים שקנא בהם בהתחלה. ואז באה
 שכינה ושרתה סביב דוד.

עִינָמוּ עֲבָרוּ מִשְׁפִּיזוֹת לִבָּב: ה יִמִּיקוּ וַיִּדְבְּרוּ בְרָע עֲשָׂק מִפְּרוֹם יִדְבְּרוּ: ט שְׁתוּ
 בַשָּׁמַיִם פִּיחֵם וּלְשׁוֹנָם תִּחְלַךְ בְּאָרְצָן: י לִבָּן (ישיב) יִשׁוּב עִמּוֹ הָלַם וְיָמִי מָלֵא יִמְצוּ
 לָמוּ: יא וְאָמְרוּ אֵיכָה יָדַע אֵל וַיִּשׂ דַּעַה בְּעֲלִיּוֹן: יב הִנֵּה אֱלֹהֵי רְשָׁעִים וְשִׁלְוֵי עוֹלָם
 הִשְׁגּוּ חֵיל: יג אֵךְ רִיק זִבְתִּי לִבָּבִי וְאַרְחִיץ בְּנִקְיוֹן פִּפְי: יד וְאֵחִי נִגְנַע כָּל הַיּוֹם
 וְתוֹכַחְתִּי לַבְּקָרִים: טו אִם אָמַרְתִּי אֲסַפְּרָה כִּמוֹ הִנֵּה דוֹר בְּנֵיךְ בְּגִדְתִּי:
 טז וְאֵחָשְׁבָה לְדַעַת זֹאת עֲמַל (היא) הוּא בְּעֵינַי: יז עַד אָבוֹא אֵל מִקְדָּשִׁי אֵל
 אֲבִינָה לְאַחֲרֵיָתָם: יח אֵךְ בַּחֲלָקוֹת תִּשִׁית לָמוּ הַפְּלָתָם לְמִשְׁוֹאוֹת: יט אֵךְ הָיוּ
 לְשִׁמָּה כְּרִנַּע סִפּוֹ תִמּוֹ מִן פְּלֵאוֹת: כ בַּחֲלוֹם מִחֲקוּיִן אֲדַנִּי פָּעִיר צִלְמָם תִּבְּוֶה:
 כא כִּי יִתְחַמֵּן לִבָּבִי וּכְלִיזוֹתִי אֲשַׁתּוֹנֵן: כב וְאָנִי בְעַר וְלֹא אֲדַע בְּהִמּוֹת הַיִּיְתִי
 עֲמִךְ: כג וְאָנִי תָמוּד עֲמִךְ אַחֲזֶתָ בְּיַד יְמִינִי: כד בַּעֲצָתְךָ תִּנְחַנֵּי וְאַחַר כְּבוֹד
 תִּקְחֵנִי: כה מִי לִי בַשָּׁמַיִם וְעֲמִךְ לֹא חֲפָצְתִי בְּאָרְצָן: כו כָּלָה שְׁאֵרֵי וּלְבָבִי צוּר
 לִבָּבִי וְחֲלָקֵי אֱלֹהִים ^{תִּתְּנוּ לְעוֹלָם} לְעוֹלָם: כז כִּי הִנֵּה רַחֲמֵיךָ יֹאבְדוּ הַצְּמִתָּה כָּל זִוְנָה
 מִפְּנֵי: כח וְאָנִי קִרְבַּת אֱלֹהִים ^{תִּתְּנוּ לְעוֹלָם} לִי טוֹב שְׁתִּי בְּאֲדָנִי יְהוָה (קרי אלהים) מִחֲסִי
 לְסִפְּר כָּל מַלְאֲכוֹתֶיךָ:

===== זוהר תהלים =====

ק"ט) טוב לי תורת פיך, אֲזִי מִתְקַרֵּב לְקִדּוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּקְרָא טוֹב, שְׁכָתוֹב (שם קמה)
 טוֹב ה' לְכָל, וְאֲזוּ מִתְקַרֵּב לְהִיּוֹת צַדִּיק,
 כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג) אָמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב.
 וּכְשֶׁהוּא צַדִּיק, שְׁכִינָה שׁוֹרָה עָלָיו,
 וּמְלַמֶּדֶת אוֹתוֹ סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים בַּתּוֹרָה,
 מִשׁוּם שֶׁאֵין מִתְחַבֵּרֶת שְׁכִינָה אֶלָּא עִם
 טוֹב, שֶׁהָרִי צַדִּיק וְצַדִּק הוֹלְכִים יַחַד.

כְּשֶׁבֶן אָדָם מִתְקַרֵּב לַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת טוֹב
 - אֲזִי מִתְקַרֵּב לְקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּקְרָא
 טוֹב - וְאֲזוּ מִתְקַרֵּב לְהִיּוֹת צַדִּיק
 וְאָנִי קִרְבַּת אֱלֹהִים לִי טוֹב וְגו' (עג, כח):
 [זוהר תדט (דף ק"ו: סתרי תורה פרשת וישב)]
 פָּתַח אוֹתוֹ הַיְהוּדִי וְאָמַר, וְאָנִי קִרְבַּת
 אֱלֹהִים לִי טוֹב וְגו'. בֹּא וּרְאֵה, כְּשֶׁבֶן אָדָם
 מִתְקַרֵּב לַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת טוֹב, שְׁכָתוֹב (שם

עד א משביל לאספה למה אלהים ונחת לנצח ועשן אפה בצאן
 מרעיתך: ב זכר עדתך קנית קדם גאלת שכט נחלתך הר ציון זה שכנת
 בו: ג הרימה פעמיה למשאות נצח כל הרע אויב בפךש: ד שאגו צררוך בקרב
 מועדך שמו אותתם אתות: ה ינדע במביא למעלה בסכך עין קרדמות: ו (ועת)
 ועתה פתוחיה יחד בכשיל וכילפת יהלמון: ז שלחו באש מקדשך לארץ חללו

שימוש תהלים

אי הוה לך סנאין

למה אלהים זנחת לנצח (עד, א): (שימוש תהלים לפרק עד) אי היו לך סנאין מעיקין או רוחין מעיקין
 לך אמור יתיה ואת חזי ניסין.

זוהר תהלים

חרבן בית המקדש - ומזמן שהוא אין
 שמחה לפניו למעלה ולמטה
 שלחו באש מקדשך לארץ חללו משכן
 שמה (עד, ז): [זוהר ספר בראשית פ' נח
 (דף טא ע"ב) זוהר תורה] רבי אלעזר הלך אל
 רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא חמיו.
 כיון שראה אותו, התקין לו שטיח של
 פסוי במוטות של עץ, וישבו. אמר לו
 חמיו, אפשר ששמעת מאביך זה שכתוב
 (איכה ב) עשה ה' אשר זמם בצע אמרתו
 אשר צוה מימי קדם? אמר לו, הרי פרשוה
 החברים, בצע אמרתו - שקרע האדרת
 שלו. אשר צוה מימי קדם - שהרי אותה
 האדרת צוה מאותם ימים ראשונים
 עליונים, וביום שחרב בית המקדש קרע
 אותה, משום שהאדרת הזו היא כבודו
 ותקונו, וקרע אותה. אמר לו, עשה ה'
 אשר זמם, וכי מלך חושב [קדם] להרע
 לבניו עד שלא יבאו לחטא?! אמר לו,
 (משל) למלך שהיה לו כלי יקר, ובכל יום
 היה פוחד עליו שלא ישבר והיה מסתפל
 בו ומצא חן בעיניו. לימים בא בנו והרגיו

היגו שכתוב עשה ה' אשר זמם.

בצע אמרתו וגו' (איכה ב) [האמרתו הזו

בתחלה ישבה בראש אמיר, והרי התעטרו

עטרה לראש ואילן נאה לפניו, והיא מימי קדם

ודאי, ואז עצבות לפניו בבתי החיצונים ודאי,

(ישעיה לג) והן אראלם צעקו חצה, (שם כב) ויקרא

ה' אלהים צבאות ביום ההוא וגו']. היגו בזמן

שנחרב בית המקדש. אבל בזמן אחר אין

חדוה לפני הקדוש ברוך הוא כמו זמן

שאובדים רשעי העולם ואותם שהרגיו

לפניו. זהו שכתוב (משלי יא) ובאבד רשעים

רנה. וכן בכל דור ודור שעושה דין ברשעי

מִשְׁכַּן שְׁמֶךָ: ה אָמְרוּ בְּלִבָּם נִינֵם יַחַד שְׂרָפוּ כָּל מוֹעֲדֵי אֵל בְּאֶרֶץ: ט אֹתֵינוּ
 לֹא רָאִינוּ אֵין עוֹד נְבִיא וְלֹא אִתְּנוּ יָדַע עַד מָה: י עַד מָתִי אֱלֹהִים ^{תְּהִי עִלְיָהּ} יִחַרְף
 צָר וַיֵּאֵין אֹיִב שְׁמֶךָ לְנֶצַח: יא לָמָּה תִּשְׁיֵב יַדְךָ וַיִּמְיָנְךָ מִקְרָב (חֹקֵךְ) חִיקְךָ בְּלֵחָ:
 יב וְאֱלֹהִים ^{תְּהִי עִלְיָהּ} מִלְּפִי מִקְרָם פֶּעַל יִשְׁוּעוֹת בְּקְרָב הָאֶרֶץ: יג אֵתָּה פּוֹרְרֵת בְּעוֹד
 ים שְׁבַרְתְּ רֹאשֵׁי תַנְיִנִים עַל הַמַּיִם: יד אֵתָּה רִצְצֵת רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן תִּתְּנֵנִי מֵאֲכָל
 לָעַם לְצִיִּים: טו אֵתָּה בְּקַעַת מַעַן וְנַחַל אֵתָּה הוֹכֵשֶׁת נְהַרֹת אֵיתָן: טז לָךְ יוֹם
 אַף לָךְ לַיְלָה אֵתָּה הַכִּינּוֹת מְאוֹר וְשִׁמְשׁ: יז אֵתָּה הַצַּבֹּת כָּל גְּבוּלוֹת אֶרֶץ קוֹץ
 וְחֹרֵף אֵתָּה יַצְרֵתָם: יח זָכַר זֹאת אֹיִב חֹרֵף יְהוָה ^{יְהוָה} וְעַם נָבָל נֵאֲצוּ שְׁמֶךָ:
 יט אֵל תִּתֵּן לְחַיֵּת נֶפֶשׁ תוֹרֵךְ חַיֵּת עֲנִיָּה אֵל תִּשְׁבַּח לְנֶצַח: כ הַבֵּט לְפָרִית פִּי

— זוהר תהלים —

העולם, חֲדוּה וְתִשְׁבַּחַת לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי שְׁנִינוּ שְׂאִין חֲדוּה
 לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה דִין
 בְּרָשָׁעִים אֲלֵא? בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעַה שְׁנַעֲשֶׂה
 דִין בְּרָשָׁעִים, חֲדוּוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת לְפָנַי עַל
 שְׁנֵאֲבָדוּ מִהָעוֹלָם. וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ
 כְּשֶׁמְגִיעַ אוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַמִּתִּין לָהֶם וְלֹא שָׁבוּ
 אֵלָיו מִחֲטָאֵיהֶם. אֲבָל אִם נַעֲשֶׂה בָּהֶם דִּין
 עַד שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּם, [וְעַד] שְׁלֹא נִשְׁלַם
 חֲטָאָם, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (בְּרַאשִׁית טו) כִּי לֹא שְׁלַם
 עוֹן הָאָמוּרִי עַד הַנְּהָ, אִז אֵין חֲדוּה לְפָנַי,
 וְרַע לְפָנַי עַל שְׁנֵאֲבָדוּ. וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה
 עוֹשֶׂה בָּהֶם דִּין טָרָם שֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּם? אֲלֵא
 הֵם גָּרְמוּ רַע לְעַצְמָם, שֶׁהֲרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֵינוֹ עוֹשֶׂה דִין בְּטָרָם מְגִיעַ זְמַנָּם,
 אֲלֵא מִשּׁוֹם שֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים עִם יִשְׂרָאֵל לְהַרַע
 לָהֶם, וְלִכֵּן עוֹשֶׂה בָּהֶם דִּין וּמֵאֲבָדָם
 מִהָעוֹלָם בְּלֹא הַזְמַן. וְזֶהוּ שְׂרַע לְפָנַי.
 וְלִכֵּן הַטְּבִיעַ מִצְרִים בְּיָם וְהָאֲבִיד שׁוֹנְאֵי
 יִשְׂרָאֵל בִּימֵי יְהוֹשָׁפָט, וְכֵן כָּל־שֶׁהֲרִי
 מִשּׁוֹם יִשְׂרָאֵל נֵאֲבָדוּ לְפָנַי זְמַנָּם. אֲבָל
 כְּשֶׁהִשְׁלַם הַזְמַן שֶׁחָכַה לָהֶם וְלֹא שָׁבוּ, אִז

חֲדוּה וְתִשְׁבַּחַת לְפָנַי עַל שְׁאֲבָדוּ
 מִהָעוֹלָם, פָּרַט לְזְמַן שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
 שְׂאֵף עַל גַּב שֶׁהִשְׁלַם הַזְמַן שֶׁלָּהֶם
 שֶׁהִרְגִּיזוּ לְפָנַי, לֹא הִיָּתָה חֲדוּה לְפָנַי.
 וּמֵאוֹתוֹ זְמַן לֹא הִיָּתָה חֲדוּה לְפָנַי לְמַעַלָּה
 וּלְמַטָּה.

כָּל אָדָם שְׁמֹרִים קוֹלוֹ וּבֹכָה עַל חֲרָבן
 הַבַּיִת זֹכָה לְרֵאוֹתוֹ בִּישׁוּבוֹ וְשִׁמְחָתוֹ

הַבֵּט לְפָרִית פִּי מִלֵּאוּ מִחֲשַׁבֵי אֶרֶץ
 נְאוֹת חָמָס (עַד, ט): [וְתִיקוּנֵי זוּהַר
 (תִּיקוּן ד' וְכ"א)] רַבִּי יְהוּדָה הִיָּה יוֹשֵׁב לְפָנַי
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהוּא קוֹרָא, כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה נב)
 קוֹל צְפִיף נִשְׂאוֹ קוֹל יַחְדּוֹ יִרְנְנוּ. קוֹל
 צְפִיף, מִי הֵם צְפִיף? אֲלֵא אֵלֵה הֵם
 שְׁמַצְפִּים מְתֵי יְרַחֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְבָנוֹת אֵת בֵּיתוֹ. נִשְׂאוֹ קוֹל? יִשְׂאוֹ קוֹל
 הִיָּה צְרִיף לְהִיָּוֹת! מַה זֶה נִשְׂאוֹ קוֹל?
 אֲלֵא כָּל אָדָם שְׁבֹכָה וּמְרִים קוֹלוֹ עַל
 חֲרָבן בֵּיתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֹכָה
 לָמָּה שְׁכָתוֹב אַחַר כָּךְ - יַחְדּוֹ יִרְנְנוּ, וְזֹכָה
 לְרֵאוֹתוֹ מִיֹּשֵׁב בְּחֲדוּה.

מִלֵּאֵי מַחְשְׁבֵי אֶרֶץ נִאֲוֹת חָמָס: כֹּא אֵל יֹשֵׁב דָּךְ נִבְלָם עֵינִי וְאֶבְיוֹן יִהְלֵלוּ שְׁמֹךְ:
 כִּי קִוְיָה אֱלֹהִים הַיְהוָה יִשְׁמַע הַיְהוָה וְיִשְׁמַח בְּיִשְׁרָאֵל רִיבָה רִיבְךָ זָכֹר חֲרַפְתָּךְ מִנִּי נָכַל כָּל הַיּוֹם: כִּי אֵל
 תִּשְׁפַח קוֹל צְרָרְךָ שְׁאוֹן קְמוּךְ עֲלֵה תְּמִיד:

עה א לַמְנַצֵּחַ אֵל תִּשְׁחַת מִזְמוֹר לְאַסָּף שִׁיר: ב הוֹדִינוּ לָךְ אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֶנּוּ} הוֹדִינוּ וְקָרֹב שָׁמֶךָ סִפְרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ: ג כִּי אָקַח מוֹעֵד אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט: ד נִמְגִים אֶרֶץ וְכָל יִשְׁבֵיהָ אֲנֹכִי תִבְנִיתִי עֲמוּנֹתֶיךָ סֶלַח: ה אָמַרְתִּי לְהוֹלִיל אֵל תְּהַלּוּ וְלָרְשָׁעִים אֵל תִּרְיֵמוּ קָרָן: ו אֵל תִּרְיֵמוּ לְמָרוֹם קָרְנֵכֶם תִּדְבְּרוּ בְצַוָּאר עֵתֶךָ: ז כִּי לֹא מוֹצֵא וּמַמְעַרֵב וְלֹא מַמְדַּבֵּר הָרִים: ח כִּי אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֶנּוּ} שַׁפֵּט

— **שימוש תהלים** —
להשפיל הגאווה

הוֹדִינוּ לָךְ אֱלֹהִים (עה, ב): [שימוש תהלים לפרק עה] לסליחת עון. השם שלו ה"ד. ה' מן ק' דצדיק דסוף המזמור בצרופ ה"ק. ד' מן "הוֹדִינוּ.

— **זוהר תהלים** —

לְיִשְׂרָאֵל: בְּנֵי, אֵל תִּפְחָדוּ, הָרִי אֲנִי עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח, אֲבָל הַזְדַּרְזוּ בְּיוֹם הַזֶּה וְתִגְדוּ לִי כַח. בְּמָה? בְּשׁוֹפָר. שְׁאֵם נִמְצָא קוֹל הַשׁוֹפָר פָּרְאוּי וּמְכֻנָּיִם בּוֹ לְמִטָּה, אוֹתוֹ הַקּוֹל עוֹלָה, וְכֹו מִתְעַטְרִים הָאֲבוֹת, וְעוֹמְדִים בְּמִשְׁכְּנֵנוּ שֶׁל יַעֲקֹב. וְלִכְן צָרִיךְ לְהִזְהַר בְּשׁוֹפָר וְלַדַּעַת אֶת אוֹתוֹ הַקּוֹל וְלִכְוֹן בּוֹ.

וְאֵין לָךְ קוֹל בְּשׁוֹפָר שְׁלֹא עוֹלָה רְקִיעַ אַחַד, וְכָל אוֹתָם הָאוֹכְלוֹסִים שֶׁל אוֹתוֹ רְקִיעַ, נוֹתְנִים מְקוֹם לְאוֹתוֹ קוֹל. וְמָה אוֹמְרִים? (יואל ב) וְה' נָתַן קוֹלוֹ לְפָנַי חִילוֹ וְגו'. וְעוֹמֵד אוֹתוֹ הַקּוֹל בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ, עַד שְׁבָא קוֹל אַחַר, וְנוֹעֵדוֹ (וְהַתְעוֹרֵר) יִחַדְדוּ, וְעוֹלִים בְּזוּוֹג לְרְקִיעַ אַחַר. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, יֵשׁ קוֹל שֶׁמְעֵלָה קוֹל, וְמָה הוּא? אוֹתוֹ הַקּוֹל שֶׁל תְּקִיעַתְּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁלְמִטָּה. וְכִינּוֹן שֶׁמִּתְחַבְּרִים כָּל הַקּוֹלוֹת הַלְלוּ שֶׁלְמִטָּה וְעוֹלִים לְאוֹתוֹ רְקִיעַ עֲלִיוֹן שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ שׁוֹרֵה בּוֹ, מִתְעַטְרִים (נוֹעֲדִים) כָּלָם לְפָנַי הַמֶּלֶךְ, וְאֵז הַכְּסָאוֹת

צָרִיךְ לְהִזְהַר בְּשׁוֹפָר וְלַדַּעַת אֶת אוֹתוֹ הַקּוֹל וְלִכְוֹן בּוֹ

כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים (עה, ח): [זוהר ח"א פ' ויקרא (דף י"ג)] רַבִּי אֲבָא אָמַר, כְּתוּב (תהלים עה). כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט, אֲלֵמָּלָא שְׁעֵבַר הַדִּין שֶׁל יַעֲקֹב בְּמְקוֹם שִׁיעֲקַב שׁוֹרָה (וּנְרַפָּא) וְהַתְּכַסָּה (וּרוּחִיק) (וְהַתְּבַשֵּׁם) שָׁם, אוֹי לְעוֹלָם שִׁיפְגַשׁ בְּדִינוֹ. וְסוֹד הַדָּבָר - (ישעיה טו) כִּי בְּאֵשׁ ה' נִשְׁפָּט. וְזוֹהֵי הַתְּבַשְׁמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם. וְכִינּוֹן שְׁנַכְנַס לְמִקְוָמוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, וְיַעֲקֹב אוֹחַז בּוֹ, אֲזִי הָאֵשׁ שׁוֹכֶכֶת וְהַגְּחִלִים מְצַטְנְנִים. לְאָדָם שְׁהִיָּה רוֹגֵז, וְחָגַר וְשָׁם עָלָיו כְּלֵי זִינ, וְיִצְא מְרַגֵּז לְהַרְגַּ אֲנָשִׁים. חָכָם אַחַד עֵמֵד עַל הַפֶּתַח וְאִחַז בּוֹ. אָמַר: אֲלֵמָּלָא לֹא הַחֲזִיק בִּי וְתַפְס אוֹתִי, הָרִי הִיָּה נִמְצָא הַרְגַּ שֶׁל אֲנָשִׁים. בְּעוֹד שֶׁהַחֲזִיקוּ זֶה בְּזֶה וְאִחַזוּ זֶה בְּזֶה, הַצְּטַנְן רְגִזוּ עַל שִׁיעֲצָא לְהַרְגַּ. יִצְא לְהוֹכִיחַ - מִי סוֹבֵל אֶת הַרְגֵנוּ וְחִזַּק הַדִּין שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם? הֵוּהוּ אוֹמֵר, זֶה שְׁעֵמֵד עַל הַפֶּתַח. כִּךְ אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים: ט כִּי כּוֹס בְּיַד יְתוֹאֲמֵי יַיִן חָמַר מְלֵא מִסֶּךָ וַיִּגַּר מִזֶּה
 אֶף שְׁמֵרִיהָ יִמְצֵו יִשְׁתּוּ כָּל רִשְׁעֵי אֶרֶץ: י וַאֲנִי אֲגִיד לְעֵלָם אֲזַמְּרָה לְאֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב: יא וְכָל כְּרָגֵי רִשְׁעִים אֲגַדֵּעַ תְּרוֹמַמְנָה כְּרַנּוֹת צְדִיק:

זוהר תהלים

ישפיל - מי שגורם להשפיל את השכינה ממקומה, וזה ירים - מי שגורם להעלותה ממקומה, שחטאי ישראל משפילים אותה למטה, וזכיותיהם מעלים אותה למקומה, הרי צדיק הוא מי שעושה זכיות להעלותה למקומה.

יש יין טוב ויש יין רע

יַיִן חָמַר מְלֵא מִסֶּךָ וַיִּגַּר (עה, ט): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רמ"ז)]. כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינוּ, יֵשׁ יַיִן וַיִּשׁ יַיִן. כֶּף גַּם יֵשׁ כּוֹס וַיֵּשׁ כּוֹס, וְהַכֵּל - זו לְטוֹב וְזו לְרַע. יַיִן לְטוֹב, שְׁכָתוֹב (תהלים קד) וַיַּיִן יִשְׂמַח לְכַב אֲנוֹשׁ. וַיַּיִן לְרַע, שְׁכָתוֹב (שם עה) וַיַּיִן חָמַר מְלֵא מִסֶּךָ וַיִּגַּר. כּוֹס לְטוֹב, שְׁכָתוֹב (שם קטז) כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֲשָׂא. כּוֹס לְרַע, שְׁכָתוֹב (ישעיה נא) כּוֹס חֲמָתוֹ, כּוֹס הַתְּרַעְלָה. כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּצַד הַקְּדוּשָׁה הַיְכָלוֹת וּמְמַנִּים הַכֵּל לְטוֹב, וְרוּחוֹת קְדוּשׁוֹת וְכָל הַצְּדִידִים הַקְּדוּשִׁים - כֶּף גַּם יֵשׁ בְּצַד הַטְּמָאָה הַיְכָלוֹת וּמְמַנִּים כָּלֵם לְרַע, וְרוּחוֹת טְמָאוֹת מְמַנּוֹת וְכָל הַצְּדִידִים הַטְּמָאִים. וְזֶה כְּנֶגֶד זֶה, כְּמוֹ יֵצֵר הַטוֹב וַיֵּצֵר הָרַע, וְהַכֵּל בְּסוּד אֶחָד.

עולים, וכסא אחר של יעקב עומד ומתתקן. ועל זה מצאנו בספרו של רב המנונא סבא באותן תפלות של ראש השנה שהיה אומר, התפלה וקול השופר (שאותו קול) שמוציא אותו הצדיק, שנמצא מרוחו ונפשו באותו השופר של אותו הקול שעולה למעלה. ובאותו יום עומדים ונמצאים מקטרגים למעלה. וכשעולה אותו קול השופר, כלם נדחים לפניו ולא יכולים לעמד. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים לכונן את הרצון לפני רבונם ויודעים לתקן עולם ביום הזה בקול שופר. ועל זה כתוב, (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה. יודעי, ולא תוקעי.

חטאי ישראל משפילים את השכינה למטה וזכיותיהם מעלים אותה למקומה

כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים (עה, ח): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רמ"ז)]. מֵאֲזֵנֵי צֶדֶק שְׁתֵּי זְרוּעוֹת, אֲבָנֵי צֶדֶק שְׁנֵי עֲמוּדֵי אֲמֵת, הֵינן צֶדֶק צְדִיק, וְכִשְׁהַעֲמוּד הָאֲמִצְעֵי מְרַחֵק מִמֶּנָּה, הוּא מִשְׁפֵּט, וְבוֹ כְּתוּב כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים. זֶה

עו « לַמְנַצֵּחַ בְּנִינַת מְזֻמָּר לְאַסְפָּה שִׁיר: ב נֹדַע בִּיהוּדָה אֱלֹהִים
 בְּיִשְׂרָאֵל גְּדוֹל שְׁמוֹ: ג וַיְהִי בְשָׁלֹם סָבוּ וּמַעֲזֻנְתּוֹ בְּצִיּוֹן: ד שְׁמֹחַ שֹׁבֵר
 רִשְׁפֵי קָשָׁת מִגֵּן וְחָרֵב וּמְלַחֲמָה סֵלָה: ה נֶאֱזָר אֶתְּהָ אֲדִיר מִהַרְרֵי טָרֶף:
 ו אֲשַׁתּוּלְלוּ אֲבִירֵי לֵב נִמְזוּ שְׁנַתֶּם וְלֹא מִצְאוּ כָּל אֲנָשִׁי חֵיל יְדִיהֶם: ז מִנְעַרְתֶּךָ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב נִרְדָּם וְרָכַב נְסוּם: ח אֶתְּהָ נִזְרָא אֶתְּהָ וּמִי יַעֲמֹד לְפָנֶיךָ
 מֵאִז אֲפָד: ט מִשְׁמַיִם הַשְׁמַעֲתָ דִין אֶרֶץ יִרְאָה וְשָׁקְטָה: י בְּקוּם לְמִשְׁפָּט
 אֱלֹהִים לְחֹשִׁיעַ כָּל עַגְוֵי אֶרֶץ סֵלָה: יא כִּי חֲמַת אָדָם תִּדְוָךָ שְׁאֲרִית
 חֲמַת תַּחֲזֹר: יב נִדְרוּ וְשָׁלְמוּ לִיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּם כָּל סְבִיבָיו יוֹכִילוּ
 שִׁי לְמוֹרָא: יג יִבְצֹר רוּחַ נְגִידִים נִזְרָא לְמַלְכֵי אֶרֶץ:

— שִׁמוּשׁ תֵּהִלִּים —

להנצל מאש וממים

נודע ביהודה אלהים (עו, ב): [שימוש תהלים לפרק עו] להנצל מאש וממים.

— זוהר תהלים —

הוא בעולם: אם יקבלו בני ישראל את
 התורה - מוטב, ואם לא - יחזר העולם
 לתהו ובהו. כיון שראתה הארץ שהרי
 הזמין הקדוש ברוך הוא לכל העמים
 לקבל התורה ולא קבלו, ומכל העמים
 לא נשארו אלא ישראל לבדם, חשבה
 הארץ שישאל לא יקבלו כמותם,
 ומשום זה ארץ רעשה. כיון שאמרו
 נעשה ונשמע, מיד שקטה, זהו שכתוב
 (תהלים עו) ארץ יראתה ושקטה. יראתה
 בהתחלה, ולבסוף ושקטה.

התורה לא נתנה אלא למי שיש בו ברית
 קדש - אם יקבלו בני ישראל את התורה
 - מוטב ואם לא - יחזר העולם לתהו ובהו
 משמים השמעת דין ארץ יראתה ושקטה
 (עו, ט): [זוהר ח"ג פ' בלק (דף קצ"ב).]
 אמר רבי יוסי, (שופטים ה) ה' בצאתך
 משעיר בצעדתך משדה אדום ארץ רעשה.
 בשעה שהקדוש ברוך הוא שב משעיר,
 שלא קבלו את התורה, ארץ רעשה וגו'.
 מה הטעם רעשה? משום שרצתה לחזר
 לתהו ובהו, שפך התנה הקדוש ברוך

אֵף הַצָּרִיף יִתְהַלְכוּ: יֵט קוֹל רַעְמָךְ בַּגִּלְגָל הַאִירוּ בְרָקִים תִּבְל רְגֹזָה וְתַרְעֵשׁ
הָאָרֶץ: כ בַּיָּם הִרְבֵּךְ (וּשְׁבִילֶיךָ) וּשְׁבִילֶיךָ בְּמִים רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: כֹּא נַחִיתָ
בְּצֹאן עֲמֹךְ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

זוהר תהלים

לְמַדוּ יִשְׁבִּי תִבְל. כְּלוֹמַר, יְכוּלִים לְסַבֵּל
אֶת הַדִּין שֶׁל צָדֵק, וְלֹא יִשְׁמַד הָעוֹלָם
מִמֶּנּוּ. מְתֵי צָדֵק לְמַדוּ יִשְׁבִּי תִבְל? כַּאֲשֶׁר
מִשְׁפָּטֶיךָ לְאָרֶץ. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, נִפְשֵׁי
אוֹיְתֶיךָ בְּלִילָה - זֶה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. אֵף רוּחִי
בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי אֲבָא בֶּא רָאָה, הַנֶּפֶשׁ וְהַרוּחַ
נִדְרָעוֹת (נִפְגְּשׁוֹת) (מִשְׁתַּחֲפוֹת) כְּאֶחָד
לְעוֹלָמִים. לְמַדְנוּ, עֲבוּדָה שְׁלֵמָה שֶׁצָּרִיף
אָדָם לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ
שֶׁלְמַדְנוּ וְאַהֲבַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, שִׂיֵּאֱהָב
אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֵּת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ,
וְזוֹהִי אֶהְבָּה שְׁלֵמָה, אֶהְבֵּת נֶפֶשׁוֹ וְרוּחוֹ.
כְּמוֹ שֶׁאֵלֶּה נִדְבָקִים בְּגוּף, וְהַגּוּף אוֹהֵב
אוֹתָם, (זא) כֵּן יִדְבֵק אָדָם לְאֶהָב אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֵּת נֶפֶשׁוֹ וְרוּחוֹ
לְדָבֵק בוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב נִפְשֵׁי אוֹיְתֶיךָ בְּלִילָה,
(כְּלוֹמַר) נִפְשֵׁי מִמֶּשׁ. אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי
אֲשַׁחֲרֶךָ, אֶתְדַבֵּק בְּךָ אֶהְבָּה רַבָּה בְּלִילָה,
שֶׁצָּרִיף אָדָם מֵאֶהְבֵּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְעַמֵּד בְּכָל לֵילָה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּעַבְדוּתוֹ
עַד שִׁיתְעוֹרֵר הַבֶּקֶר, וְיִמְשֹׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל
חֶסֶד. שֶׁשְׁנִינּוּ, אֲשֶׁרֵי חִלְקוּ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם
שִׂאוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבָּה כְּזוֹ,
וְצִדִיקֵי הָאָמֶת הִלְלוּ שִׂאוֹהֲבִים אֶת הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא כֵּן, הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם בְּעִבּוּרָם,
וְשׁוֹלְטִים עַל כָּל הַגְּזוּרוֹת הַקְּשׁוֹת שֶׁלְמַעֲלָה
וְלִמְטָה... וְכָל מָה שֶׁגּוֹזֵר עַל הָעוֹלָם
מִתְקַיֵּם.

בְּלִילָה, נִפְשֵׁי אוֹיְתֶיךָ בְּלִילָה הִיָּה צָרִיף
לְהִיּוֹת! מַהוּ נִפְשֵׁי אוֹיְתֶיךָ? אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי
אֲשַׁחֲרֶךָ, יִשְׁחַרְךָ הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת! אֲלֹא
כֵּן לְמַדְנוּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא רוּחַ
וְהַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַכֹּל, וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים: נִפְשֵׁי
וְרוּחִי אֶתָּה. מִשׁוּם כֵּן אוֹיְתֶיךָ לְדָבֵק בְּךָ,
וְאֲשַׁחֲרֶךָ לְמַצֵּא אֶת רְצוֹנְךָ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
בְּשִׁעָה שֶׁאָדָם יֵשֵׁן בְּמִטָּתוֹ, יוֹצֵאת נֶפֶשׁוֹ,
עוֹלָה וּמַעֲרִידָה בְּאָדָם עַל כָּל מָה שֶׁעָשָׂה
בְּכָל הַיּוֹם. הַגּוּף אוֹמֵר לְנֶפֶשׁ: נִפְשֵׁי אוֹיְתֶיךָ
בְּלִילָה, אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ.

דָּבָר אַחֵר, נִפְשֵׁי אוֹיְתֶיךָ - אֶמְרָה כְּנִסַּת
יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
נִפְשֵׁי אוֹיְתֶיךָ בְּלִילָה, בְּעוֹד שֶׁאֲנוּ בְּגִלוֹת
בֵּין הָעַמִּים, וּמְנוּעָה נִפְשֵׁי מִכָּל רַע (וּשְׁבַע)
נִפְשֵׁי מִכָּל הַבְּיוֹנוֹת) שֶׁקְּשׁוּרָה בֵּין הָעַמִּים,
נִפְשֵׁי אוֹיְתֶיךָ, כְּדִי לְשׁוּב לְמִקּוּמִי. אֵף רוּחִי
בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ, כְּלוֹמַר, אֵף עַל גִּב שֶׁהֵם
מִשְׁעַבְדִּים אֶת בְּנֵי בְּכָל שְׁעַבּוּד, רוּחַ
הַקְּדוֹשׁ לֹא זֹזָה מִמֶּנִּי כְּדִי לְשַׁחַר אוֹיְתֶיךָ
וְלַעֲשׂוֹת מְצוּוֹתֶיךָ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָמְרוּ
יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּעוֹד
שֶׁנִּפְשֵׁי בִי, אוֹיְתֶיךָ בְּלִילָה. מָה הַטַּעַם
בְּלִילָה? אֲלֹא מִשׁוּם שֶׁהַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת בְּשִׁעָה
הַזֹּאת צָרִיכָה לְחַמֵּד אוֹיְתֶיךָ. אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי
אֲשַׁחֲרֶךָ, כַּאֲשֶׁר מִתְעוֹרֵר בִּי רוּחַ הַקְּדוֹשׁ,
אֲשַׁחֲרֶךָ בְּהַתְעוֹרְרוֹת לְעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ. כִּי
כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לְאָרֶץ, בְּזִמְן שֶׁהַמִּשְׁפָּט
יֵרֵד לְאָרֶץ לְבִשֵׁם אֶת הָעוֹלָם, אֲזִי צָדֵק

עח « משכיל לאסף האזינה עמי תורתו הפיו אונכם לאמרי פי: ב אפתחה במשל פי אביעה חירות מני קדם: ג אשר שמענו ונרעם ואבותינו ספרו לנו: ד לא נבחר מפניהם לדור אחרון מספרים תהלות יהוה ועוזו ונבלאותיו אשר עשה: ה ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל אשר צנה את אבותינו להודיעם לבניהם: ו למען ידעו דור אחרון בנים יולדו יקמו ויספרו לבניהם: ז וישימו באלהים כסלם ולא ישבחו מעללי אל ומצותיו ונצרו: ח ולא יהיו כאבותם דור סורר ומרה דור לא הבין לבו ולא נאמנה את אל רוחו: ט בני אפרים נושקו רומי קשת הפכו ביום קרב: י לא שמרו ברית אלהים וכתורתו מאנו ללכת: יא וישבחו עלילותיו ונבלאותיו אשר הרקם: יב נגד אבותם עשה פלא בארץ מצרים שדה צען: יג בקע ים ויעבירם

— שמוש תהלים —

להיות לחן ולחסד בעיני המלכות

משכיל לאסף האזינה (עח, א): [שימוש תהלים לפרק עח] טוב להיות לחן ולחסד לפני המלכות.

— זוהר תהלים —

כהן גדול צריך להיות תלמיד חכם ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל וגו' (עח, ה): [זוהר חדש מדרש רות (ד) רבי חידקא ורבי שמעון בר יוסי היו הולכים בדרך. אמר רבי שמעון לרבי חידקא, הרי שנינו, נכרי ועוסק בתורה הוא כמו כהן גדול. מה הטעם שקל אותו לכהן גדול, והרי כתוב (תהלים עח) ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל. הקדוש ברוך הוא נתן אותה לישראל, לקבל עליה שחר לעולם הבא. ומי שלא קבלוה, לא מקבלים עליהם שחר בעולם הבא. שפך אמר רבי עקיבא, ישראל שעמדו על הר סיני, מקבלים עליה שחר. נכרים שלא עמדו על הר סיני, אין מקבלים עליה שחר. ואתה אמת, נכרי ועוסק בתורה הרי הוא כמו כהן גדול?!

אמר לו, כמו כהן גדול עם הארץ שנינו ודאי. שאמר רבי יוסי בר יודא אמר רבי יוחנן, מה שכתוב (משלי ג) יקרה היא מפנינים וכל חפציה לא ישונו בה - אפלו ממזר תלמיד חכם עדיף מכהן גדול עם הארץ המשמש לפני ולפנים. והואיל ואינו קורא בתורה, אין עבודתו עבודה, ואינו מקבל עליה שחר, ועליו כתוב (שם יט) גם בלא דעת נפש לא טוב. כהן גדול שאינו יודע עקר של עבודה, אין עבודתו עבודה. ואמר רבי יודא, מנין שכהן גדול צריך להיות תלמיד חכם? שכתוב (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. ואם הוא עם הארץ, אין מקבל עליה שחר. כך גוי העוסק בתורה - הואיל והוא גוי, אין עסקו בתורה עסק, ואינו מקבל שחר.

וַיֵּצֵב מוֹם כְּמוֹ נֶדֶד יִד וַיִּנְחָם בְּעֵינָיו יוֹמָם וְכָל הַלַּיְלָה בְּאוֹר אֵשׁ: טו יִבְקַע צָרִים
 בַּמִּדְבָּר וַיִּשָּׁק בְּתַהֲמוֹת רַבָּה: טז וַיִּזְצֵא נוֹזְלִים מִסַּלַּע וַיִּזְרַד בְּנִהְרֹת מוֹם:
 יז וַיִּזְסִיפוּ עוֹד לַחֲמָא לֹו לַמְרוֹת עֲלִיּוֹן בְּצִיָּה: יח וַיִּנְסוּ אֵל בַּלְבָּבָם לִשְׂאֵל אֶבֶל
 לְנַפְשָׁם: יט וַיְדַבְּרוּ בְּאֱלֹהִים וַיִּתְעַבְּרוּ אֶמְרוּ הַיּוֹבֵל אֵל לַעֲרֹף שְׁלַחַן בַּמִּדְבָּר: כ הֵן
 הִבֵּה צוֹר וַיִּזְוֹבוּ מוֹם וּנְחָלִים יִשְׁטַפוּ הֲגַם לֶחֶם יוֹבֵל תַּת אִם יִכִּין שְׂאֵר לַעֲמוֹ:
 כא לִבְנֵי שְׂמֵע יְהוָה וַיִּתְעַבֵּר וְאֵשׁ נִשְׁקָה בַיַּעֲקֹב וְגַם אֵף עָלָה בְּיִשְׂרָאֵל:
 כב כִּי לֹא הֵאֱמִינוּ בְּאֱלֹהִים וְלֹא כָּטְחוּ בִישׁוּעָתוֹ: כג וַיִּצְוּ שְׁחָקִים מִמַּעַל
 וְדַלְתֵי שָׁמַיִם פָּתַח: כד וַיִּמְטֵר עֲלֵיהֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיִּתֵּן לָמוֹ: כה לֶחֶם
 אֲבִירִים אֶבֶל אִישׁ צִידָה שָׁלַח לֶחֶם לְשִׁבְעֵ: כו יִסַּע קָדִים בְּשָׁמַיִם וַיִּנְהַג בְּעִזּוֹ

— זוהר תהלים —

עֲלִיּוֹן, שְׁכָתוֹב הַנְּגִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן
 הַשָּׁמַיִם. מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. וּבְאוֹתוֹ זְמַן
 הוּא נִמְצָא לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מִמְקוֹם זֶה.
 חֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, נִזְוֹנוּ מִמְקוֹם
 אַחֵר יוֹתֵר עֲלִיּוֹן, וּמַהוּ? כְּפָתוֹב (קַהֲלַת ז)
 הַחֲכָמָה תַּחֲזִיחַ בְּעֲלִיָּהּ. מְקוֹם יוֹתֵר עֲלִיּוֹן.
 אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֵּן, לָמָּה חִלְשָׁה
 נַפְשָׁם יוֹתֵר מִשְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי שְׂאֵר
 בְּנֵי הָעוֹלָם בְּכַח וַחֲזָק יִתֵּר נִרְאִים לְהַמְצִיא
 (הֵם יוֹתֵר)? אָמַר לוֹ, יִפְּהָ שְׂאֵלְתָּ. בֵּא רְאֵה,
 כָּל מְזוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל בְּנֵי הָעוֹלָם בְּאִים
 מִלְמַעְלָה. אוֹתוֹ מְזוֹן שְׂבָא מִן הַשָּׁמַיִם
 וְהָאֲרִץ, זֶה מְזוֹן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְהוּא מְזוֹן
 שֶׁל הַכֹּל, וְהוּא מְזוֹן גַּם וְעַב. וְאוֹתוֹ מְזוֹן
 שְׂבָא יוֹתֵר מִלְמַעְלָה, הוּא מְזוֹן יוֹתֵר דְּקִיק,
 שְׂבָא מִמְקוֹם שְׁנִמְצָא הַדִּין, וְזֶהוּ הַמְזוֹן
 שְׂאֶכְלוּ יִשְׂרָאֵל כְּשִׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם. [וְיוֹתֵר
 דְּקִיק] הַמְזוֹן שְׁנִמְצָא לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ
 זְמַן בַּמִּדְבָּר, מִמְקוֹם עֲלִיּוֹן שְׁנִקְרָא שְׁמַיִם,
 הוּא מְזוֹן יוֹתֵר דְּקִיק, שְׁנִכְנַס יוֹתֵר לְנַפְשׁ
 מִהַכֹּל, וְנִפְרַד יוֹתֵר מִהַגּוֹף, וְנִקְרָא לָהֶם
 אֲבִירִים.

כָּל יוֹם וְיוֹם נוֹטֵף טַל מִהֶעֱתִיק הַקְּדוֹשׁ
 לְעִיר אֲנַפִּין

לָהֶם אֲבִירִים אֶבֶל אִישׁ (שׁח, כח): [זוהר
 שְׁמוֹת פ' הַמִּן (דף ט"א):] וּבֵא רְאֵה, כָּל
 יוֹם וְיוֹם נוֹטֵף טַל מִהֶעֱתִיק הַקְּדוֹשׁ לְעִיר
 אֲנַפִּין, וּמִתְבָּרְכִים כָּל שְׂדֵה הַתְּפוּחִים
 הַקְּדוֹשִׁים, וּמֵאוֹתוֹ טַל נִשְׁפָּע לְאֵלוֹ
 שְׁלִמְטָה, וּמִמֶּנּוּ נִזְוֹנִים מְלֵאכִים קְדוֹשִׁים,
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מֵאֶכְלוּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם
 טח) לָהֶם אֲבִירִים אֶבֶל אִישׁ, וּמֵאוֹתוֹ מְזוֹן
 אֶכְלוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 כְּמָה בְּנֵי אָדָם נִזְוֹנִים בְּזְמַן הַזֶּה מִמֶּנּוּ, וּמִי
 הֵם? אֵלוֹ הַחֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
 יָמִים וְלֵילוֹת. וְכִי יַעֲלֶה עַל דַּעְתָּךְ מֵאוֹתוֹ
 מְזוֹן מִמֶּשׁ? לֹא, אֵלָא כְּעֵין אוֹתוֹ מְזוֹן
 מִמֶּשׁ שְׁשִׁקוֹל עַל אֶחָד פִּי שְׁנַיִם. בֵּא רְאֵה,
 כְּשִׁנְכַּנְסוּ יִשְׂרָאֵל וַנְּדַבְּקוּ בַמְּלַךְ הַקְּדוֹשׁ
 מִשׁוֹם גְּלוּי שֶׁל הָרָשָׁם הַקְּדוֹשׁ, אֹז זָכוּ
 לְאֶכְל לָהֶם אַחֵר עֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהִיא
 בַּתְּחִלָּה. בַּתְּחִלָּה, כְּשִׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם, נִכְנְסוּ
 לְלָחֶם שְׁנִקְרָא מִצָּה, וְכַעַת זָכוּ וְנִכְנְסוּ
 לְאֶכְל לָחֶם אַחֵר יוֹתֵר עֲלִיּוֹן, מִמְקוֹם

— זוהר תהלים —

מזון ממקום שנקרא שמים, והוא נכבד ועליון, דקיק מהכלן.

מִזוֹן עֲלִיּוֹן קְדוֹשׁ וְנִכְבָּד זֶהוּ מִזוֹנוֹת שֶׁל רִחוֹת וּנְשָׁמוֹת, וְהוּא מִזוֹן שֶׁל מְקוֹם רְחוֹק עֲלִיּוֹן, (מאותו מקום שנקרא נועם ה').
והנכבד מהכל הוא מזון החברים שמשתדלים בתורה, והוא מזון שבא מחכמה עליונה. מה הטעם ממקום זה? משום שתורה יצאה מחכמה עליונה, ואותם שמשתדלים בתורה נכנסים בעקר שרשיה, ולכן מזונם בא מאותו מקום קדוש עליון. בא רבי אלעזר ונשק ידו. אמר, אשרי חלקי שעמדתי בדברים הללו! אשרי הצדיקים שמשתדלים בתורה ימים ולילות, שזוכים להם בעולם הזה ובעולם הבא, שכתוב (דברים ל) כי הוא חייך וארץ ימיה.

אכילה צריכה נקיות - כמו פולאכי השרת למעלה

לָחֶם אֲבִירִים אִכֹּל אִישׁ (עח, כח): [זוהר חדש מדרש רות (דף ק"ה):] שנית - גטילת ידיים קדם אכילה, מה הטעם? משום שאכילה צריכה נקיות, כמו שמלאכי השרת למעלה. שכף אמר רב המנונא סבא, מהו שכתוב (תהלים עח) לחם אבירים אכל איש - הלחם שמלאכי השרת אוכלים. מה יוצא מזה? אלא מה מלאכי השרת אוכלים בקדשה ובטהרה ובנקיות - אף ישראל כן צריכים לאכל בקדשה ובטהרה, שכתוב (ויקרא יא) והתקדשתם. אלו מים ראשונים. והייתם קדשים - אלו מים אחרונים. כי קדוש - זה שמן טוב. אני ה' - זו ברכת

המזון היותר עליון מהכל הוא מזון החברים, אותם שמשתדלים בתורה, שאוכלים מזון של רוח ונשמה, ולא אוכלים מזון הגוף כלל, והיינו ממקום עליון נכבד על הכל, ונקרא חכמה. לכן חלש גוף החברים יותר מבני העולם, שהרי לא אוכלים מזון הגוף כלל, ואוכלים מזון של רוח ונשמה ממקום רחוק עליון נכבד מהכל. ולכן אותו מזון דקיק מן הדקיק יותר מהכל. אשרי חלקם. זהו שכתוב החכמה תחיה בעליה. אשרי חלקו של הגוף שיכול להזון במזון הנפש. אמר לו רבי אלעזר, ודאי כף הוא. אבל בזמן הזה איך נמצאים מזונות אלו? אמר לו, ודאי שיפה שאלת. בא ראה, וזהו ברור הדבר, מזון ראשון הוא מזון של כל העולם, אותו שבא משמים וארץ, והוא מזון הגוף (של הכל). מזון שהוא יותר עליון ממנו, אותו שהוא יותר דקיר, וכא ממקום שהדין שרוי, שנקרא צדק, וזהו מזון העניים. וסוד הדבר - מי שמשלים לעני, משלים לו אות אחת ונעשה צדקה, וסוד זה - (משלי יא) גמל נפשו איש חסד. גמילות חסדים משמע, שהרי בדין שרוי, והשלים לו חסד, אז הוא רחמים. מזון יותר עליון מאלה, הוא מזון עליון ונכבד ממקום שנקרא שמים, והוא דקיק מכלם, והוא מזון של חולים. זהו שכתוב (תהלים מא) ה' יסעדנו על ערש דוי כל משכבו הפכת בחליו. ה' דוקא. מה הטעם? משום שהחולים הללו אינם נזונים אלא באותו של הקדוש ברוך הוא ממש. נומהו, חלב ודם. זהו שכתוב (יחזקאל מה) להקריב לי חלב ודם. וזהו

תִּימֵן: כו וַיִּמָּטֵר עֲלֵיהֶם כַּעֲפַר שָׁאֵר וּבְחֹזֶל יָמִים עוֹף פִּנְנָה: כח וַיִּפֹּל בְּקֶרֶב מַחְנֵהוּ
 סָבִיב לְמַשְׁבַּנְתָּיו: כט וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁפְּעוּ מְאֹד וַתֵּאָוֶתֶם יְבֹא לָהֶם: ל לא זָרוּ
 מִתֵּאָוֶתֶם עוֹד אֲכָלֶם בְּפִיהֶם: לא וְאִף אֱלֹהִים ^{תִּפְתָּחוּ} עָלָה בָהֶם וַיִּהְרֹג
 בְּמַשְׁמִינֵיהֶם וּבְחֹזְרֵי יִשְׂרָאֵל הִכְרִיעַ: לב בְּכָל זֹאת חָטְאוּ עוֹד וְלֹא הֵאֱמִינוּ
 בְּנִפְלְאוֹתָיו: לג וַיִּכַּל בַּהֲבֵל יָמֵיהֶם וּשְׁנוֹתָם בַּבְּהִלָּה: לד אִם הֲרָגֶם וַדַּרְשׁוּהוּ וְשָׁבוּ
 וְשִׁחֲרוּ אֵל: לה וַיִּזְכְּרוּ בִּי אֱלֹהִים ^{תִּפְתָּחוּ} צִוְרִים וְאֵל עֲלִיּוֹן גֹּאֲלָם: לו וַיִּפְתְּחוּ
 בְּפִיהֶם וּבִלְשׁוֹנָם יִכְזְבוּ לוֹ: לו וְלִבָּם לא נִבּוֹן עֲמוֹ וְלֹא נֶאֱמַנּוּ בְּבָרִיתוֹ:

— זוהר תהלים —

יָדָיו וְאָכַל. אוֹתוֹ הֶעֱנִי קָם מֵהַשְּׁלֶחַן וְהִלָּךְ
 לו. קָרָא לוֹ וְאָמַר לוֹ: שָׁב בְּמִקְוֶמְךָ וְאָכַל!
 אָמַר לוֹ: חַס וְשָׁלוֹם שְׁאֵנִי אֲכַל עִמָּךְ,
 שְׁעֲלִיךָ כְּתוּב (משלי כג) אֵל תִּלְחַם אֶת לֶחֶם
 רַע עֵינַי וְכוּ', וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁמַאֲכֻלְךָ
 טָמֵא, וְכְתוּב (ויקרא יא) וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם
 וְנִטְמַתֶּם בָּם. שְׁכַל מִי שְׁשׁוּרָה עָלָיו רוּחַ רַע
 עֵינַי, מְקַבֵּל טְמָאָה סְתוּמָה, שְׁאִין לָהּ
 פְּתִיחוֹת כָּלֵל. בֵּא הַמַּעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים,
 וְנִתְּנוּ לְאוֹתוֹ הֶעֱנִי מֵאָה זִוּיִם. בְּכָה רַבִּי
 חֲגִי וְאָמַר, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל! אֲשֶׁרִיכֶם
 עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת! וְמָה הֶעֱנִי,
 שְׁהִיָּה רַעֲב, וְעֶצֶר מֵעֵינַי, וְשֹׁמֵר עֲצֻמוֹ, וְלֹא
 חֲשַׁשׁ אֲלֵא לְכַבּוֹד אֲדוֹנוֹ - כִּמָּה שְׁכָר טוֹב
 עֲתִיד לְמִי שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.

הַמְּזוּן. וְכַךְ אוֹמְרִים. וְהִתְקַדְשְׁתֶּם, שְׁכַל
 הָאוֹכֵל בַּקְדוּשָׁה וּבְטַהֲרָה וּבִנְקִיּוֹת, נִדְמָה
 לְמִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת שֶׁהֵם קְדוּשִׁים. וְשִׁכְתוּב כִּי
 קְדוּשׁ אֲנִי ה', מִלְּמַד שְׁצַרְיָךְ כּוֹנֵה בְּבִרְכַת
 הַמְּזוּן. וְכָל הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם,
 אֲכִילְתוּ טָמֵא. וְהַשְׁכִּינָה מָה הִיא אוֹמְרָת?
 (משלי כג) אֵל תִּלְחַם אֶת לֶחֶם רַע עֵינַי וְאֵל
 תִּתְּאוּ לְמִטְעַמְתָּיו. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שְׁיִישׁ
 מִדַּת פְּרַעְנוֹת בַּעוֹלָם, וְשָׁמוֹ עֵינַי הֶרַע. וְכָל
 הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם, אוֹתָהּ הַמְּדָה שֶׁל
 פְּרַעְנוֹת שׁוֹרָה עָלָיו. וְכָל אוֹתוֹ הַמֵּאֲכֵל
 שְׁלָהּ הִיא נִקְרָא לֶחֶם רַע עֵינַי.

שְׁכַךְ אָמַר רַב הַמְּנַנֵּן סָבָא, שְׁתֵּי מִדּוֹת
 עוֹמְדוֹת עַל שְׁלֶחְנוֹ שֶׁל אָדָם, אַחַת
 מִדַּת טוֹב, וְאַחַת מִדַּת רַע. כְּשֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ
 יָדָיו וּמְבָרֵךְ, מִדַּת טוֹב אוֹמְרָת: זֶהוּ שְׁלֶחְנוֹ
 שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִגִּיחָה יָדִיהָ עַל
 רֵאשׁוֹ וְאוֹמְרָת לוֹ: עַבְדִּי אָתָּה, עַבְדּוֹ שֶׁל
 מְקוֹם אָתָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר
 לִי עַבְדִּי אָתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.
 וְכִשְׁאִין אָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל, מִדַּת
 רַע אוֹמְרָת: זֶה שְׁלִי הוּא! מִיֵּד שׁוֹרָה עָלָיו
 וּמִטְמָאָה אוֹתוֹ, וּמֵאֲכָלוֹ נִקְרָא לֶחֶם רַע
 עֵינַי. מַעֲשֶׂה הִיָּה בְּכָבֵל, בְּאִישׁ אֶחָד שֶׁזָּמַן
 אוֹתוֹ הֶעֱנִי לְאָכַל. רָאָה אוֹתוֹ שֶׁלֹּא נִטַּל

יְחוּד שֶׁל תִּפְלָה וּבִרְכָה תְּלוּי בַּדְּבוּר וּבְדַבַּר הַפֶּה
 וַיִּפְתְּחוּ בְּפִיהֶם וּבִלְשׁוֹנָם וַיִּכְזְבוּ לוֹ וְלִבָּם
 לֹא נִבּוֹן עֲמוֹ (עח, לו): [זוהר חדש ט']

בְּהוֹר (דף ט"א.) [וַיִּדְבַּר ה' כו', (במדבר ו) כֹּה
 תְּבָרְכוּ. בֵּא וְרָאָה, כִּינּוֹן שֶׁשִּׁי"ץ סִימַת תִּפְלָתוֹ
 וְכֵא לְבָרֵךְ בְּרִכַת כֹּהֲנִים, צָרִיךְ וְדַאי לְכִנּוֹן
 בְּרִצּוֹן הַלֵּב לְבָרֵךְ אֶת הָעָם הַקְּדוּשׁ.
 שְׁבַמַּעֲשֶׂה וּבְדַבּוֹר קוֹשֵׁר אֶת קֶשֶׁר הַיְחוּד,
 וַיִּמְצָא שְׁעַל יָדוֹ מִתְּבָרְכִים עֲלִיוֹנִים

לח והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו:

— זוהר תהלים —

ח"א פ' בראשית (דף כג:)) ואם תפלה אינה שלמה, כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה, כמו שנאמר (איכה א) כל רדפיה השיגוה בין המצרים, ולכן מתפללים (תהלים עח) והוא רחום יכפר עון - זה סמאל שהוא נחש. ולא ישחית - זה המשחית. והרבה להשיב אפו - זה אף. ולא יעיר כל חמתו - זו חמה, כדי שלא ירדפו אחר התפלה. וכמה מלאכי חבלה תלויים מהם. שבעה ממנים הם, ותלויים מהם שבעים, ובכל רקיע ורקיע הם מקטרגים, ותלויים מהם עשרת אלפים רבוא. ואם תפלה עולה שלמה בעטוף של מצוה ותפלין על הראש והזרוע, נאמר בהם (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם יהו"ה נקרא עליך ויראו ממך. שם ה' פרושה שהיא תפלין של ראש. ומי שרואה שם יהו"ה על הראש בתפלה שהיא אדני"י (יהו"ה), מיד בלם בורחים. זהו שקתוב (תהלים צא) יפול מצדך אלף וגו'.

בשבת אין דין גיהנום אכילו לרשע הגדול ביותר אלא אם כן רשע שחלל שבת תמיד [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קנ"א:)] בכל ערב שבת כשמתקדש היום, הכרוזים הולכים בכל אותם מדורי הגיהנום: הסתלקו דיני הרשעים, שהרי המלך הקדוש בא, והיום מתקדש, והוא מגן על הכל. ומיד מסתלקים הדינים ויש לרשעים מנוחה. (וכל אותם מחללי שבתות ומועדים בפרהסיא, דינים מסתלקים מעליהם) (ואפלו עובדי כוכבים ומזלות שלא נצטוו לשמר שבתות ומועדים, שם שומרים בעל כרחם)

ותחתונים. ואז צריך לו הש"ץ לומר יברכה ה' - כלפי ההיכל, וישמרך - להסתכל לצד ימינו, להמשיך חוט של חסד על העם הקדוש בראשונה. ואחר כך יאמר יאר ה' כלפי ההיכל. פניו אליך ויחנך, ויסתכל לצד שמאלו, ליחד בימין, משום שמקור הברכה הוא מצד הימין. ואז כל הצד של שמאל מסתלק, ואין נזק כלל. ואז, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום, וזהי תפלה שלמה.

אוי לו למי שבא לפתות את אדונו בלב רחוק ולא ברצון שלם, כמו שנאמר (תהלים עח) ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו. וזהו שליח הצבור, שיתבונן בראשונה בצד שמאלו, כדי שיתעורר צד הדין בראשונה, ועל ידו יש פרווד ולא קשור. שהיחוד של תפלה וברכה תלוי בדבור ובדבר הפה, והכל תלוי בעקר המעשה. ומי שלא מכיר את עקר המעשה, אין עבודתו עבודה. ואם פוגם המעשה בדבור, לא נמצא מקום להשרות בו ברכה, ואין תפלתו תפלה, ונפגם אותו האיש למעלה ולמטה. אוי לאותו האיש שפוגם תפלתו, עבודת רבונו. עליו כתוב (ישעיה א) כי תבאו לראות כו', רמס חצרי לא תוסיפו הביא וגו', לא אוכל און ועצרה.

אם תפלה אינה שלמה כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה

והוא רחום יכפר עון וגו' (עח, לח): [זוהר

— זהו זה תהלים —

אותו גוף לקברו, ונדונים שניהם, זה לצדו וזה לצדו. וכל זה בעוד שהגוף קים על בריו, שהרי כיון שהגוף נתעכל, אין לגוף את כל הדינים הללו, והקדוש ברוך הוא כתוב בו, ולא יעיר כל חמתו. כל רשעי העולם, בעוד שהגוף שלם בכל איבריו בתוך הקבר, נדונים גוף ורוח, לכל אחד דין כראוי לו. כיון שהגוף נתעכל, דין הרוח שוכך. מי שצריך לצאת, יוצא. ומי שצריך להיות עליהם מנוחה, יש להם מנוחה. ומי שצריך להיות עפר ואפר תחת רגלי הצדיקים, כל אחד ואחד כראוי לו נעשה לו. ולכן כמה טוב להם, בין לצדיקים בין לרשעים, להיות גופם דבוק בארץ ולהרקיב בתוך העפר לזמן קרוב ולא להיות בקיום כל אותו זמן רב, כדי לדון גוף ונפש ורוח תמיד (בכל יום). שהרי אין להם כל צדיק וצדיק בעולם שאין לו דין הקבר, משום שאותו מלאך הממנה על הקברים עומד על הגוף ודן אותו בכל יום ויום. אם לצדיקים כך - על אחת כמה וכמה לרשעים. ובזמן שהגוף נרקב ונבלה בעפר, הרי הדין שוכך מהכל, פרט לאותם חסידים העמודים של העולם שהם ראויים להעלות נשמתם לאותו מקום עליון שראוי להם, ומעטים הם בעולם.

אימתי יש דין גיהנום - תקנתו והוא רחום - ומדוע אין אומרים אותה בימים טובים

[זוהר חדש מדרש רות (דף ע"ג א')] ושלשה ממנים שולטים בגיהנום מתחת ידי דומה. והם: משחית, אף, חמה. וכל האחרים ממנים תחתם. וכל אותם הממנים רצים ושבים,

אבל אש הגיהנום לא שוככת מעל אלה שלא שמרו שבת לעולמים, וכל רשעי הגיהנום שואלים עליהם: מה שונים אלה שאין להם מנוחה מכל הרשעים של כאן?! ואותם בעלי הדין משיבים להם: אלה הם הרשעים שפפרו בקדוש ברוך הוא ועברו על כל התורה. משום שלא שמרו שבת שם, לכן אין להם מנוחה לעולמים. וכל אותם הרשעים יוצאים ממקומם, ונתנת להם רשות ללכת ולראות אותם. ומלאך אחד ששמו סנטריא"ל הולך ומוציא את אותו הגוף שלהם ומכניסו לגיהנום לעיני הרשעים, ורואים אותו שמעלה תולעים, ולנשמה אין מנוחה באש הגיהנום. וכל אותם הרשעים ששם סוככים את אותו הגוף ומכריזים עליו: זהו פלוני הרשע שלא חשש לכבוד רבונו, וכפר בקדוש ברוך הוא, וכפר בכל התורה כלה. אוי לו! טוב שלא נברא ולא יבא לדין הזה ולבושה הזו! זהו שכתוב (ישעיה 10) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר. כי תולעתם לא תמות - מן הגוף. ואשם לא תכבה - מן הנשמה. והיו דראון לכל בשר - והיו די ראון, עד שכל רשעי העולם של שם יאמרו די לראיה הזו.

רבי יוסי אמר, ודאי כך זה, משום ששבת היא כנגד כל התורה, והתורה היא אש - משום שעברו על אש התורה, הרי אש הגיהנום דולק, שלא שוכך מעליהם לעולמים. אמר רבי יהודה, לאחר כשיוצאת שבת, בא אותו מלאך ומחזיר

לֹט וַיִּזְכָּר כִּי בָשָׂר הִמָּוֶה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב: מ כַּמָּה יִמְרוּזְהוּ בַמְדָּבָר יַעֲצִיבוּהוּ

זוהר תהלים

הדין מן העולם, והרשעים בגיהנם יש להם מנוחה, ומלאכי חבלה אינם שולטים עליהם משעה שקדש היום.

ועל כן אין אומרים בערב שבת והוא רחום, שלא יתעוררו מלאכי חבלה.

ולפיכך הוא אסור מפני כבודו של מלך המגן על הרשעים בשבת, להורות שפכר נסתלק הדין מן העולם, וכבר אין רשות למחבלים לחבל. לשומר שהיה מלקה את הרשעים. בא המלך להגן עליהם, ושם אותו לפניו. כיון שעומד לפני המלך, מי שמפחידם במלכות, האין זה קלונו של המלך? כך המלך הוא השבת, נוטל את רשעי הגיהנם לפניו, ומגן עליהם, וכל השומרים מעבירים מלפני המלך. מי שנוטל רצועה לפני המלך ומפחיד אותם, האין הוא קלונו של המלך? והוא הדין שאין לומר שומר עמו ישראל.

אוי להם מי שגורמים שילך לו מן העולם ולא ישוב לעולם שאלו הם שעושים את התורה יבשה ולא רוצים להשתדל בחכמת הקבלה ויזכר כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב (עח, לט): זוהר - תיקוני זוהר תקונא

תלתין (דף 97 עג) זוהר תורה הנתבי השני, ורוח אלהיים מרחפת על פני המים. מה זה ורוח? אלא בודאי בזמן שהשכינה יורדת לגלות, הרוח הזו נושבת על אותם שמתעסקים בתורה, משום שהשכינה נמצאת ביניהם, והרוח הזו נעשית קול, ותאמר כך: אותם ישנים ששנה

ודנים בם נפשותם של רשעים. וכל אותם כתות של מלאכי חבלה, כלם מרעישים גיהנם, ונשמע קולם ברקיע. וקול הרשעים בגיהנם צוחים ואמרים: וי ואין מרחם עליהם. ועל כל אלו השלשה ממנים, עם שאר כתות של מלאכי חבלה, שמרעישים גיהנם, אמר עליהם הפתוב (ישעיה 10) קול שאון מעיר קול מהיכל קול ה' משלם גמול לאיביו. כנגד שלשה משחיתים הללו, ששולטים כל ימי השבוע. מזמן תפלת ערבית, כל הלילה, דנים לאותם אשר (שם כט) היה במחשך מעשיהם וגו', ומהרהרים הרהורים על משכבותם. ועליהם אמר הפתוב (שם) והיה במחשך מעשיהם וגו'. (מיכה ב) הוי חשבי און ופעלי רע על משכבותם וגו'. וכיון שהתחילו, גומרים ביום על כלם. אבל התחלת הדין ברשעים בגיהנם משתחשף הלילה. ועל זה נקראים לילות, כמו שנאמר (שיר ג) מפחד בלילות. ואמר רבי אלכסנדראי, מפחדה של גיהנם. ולפיכך תקנו בתפלת ערבית כל ימי השבוע, והוא רחום יכפר עון. על כי מאותה שעה שתחשך, דנים את הרשעים בגיהנם על ידי המשחיתים, שהם משחית אף וחמה. וכלם נכללים בזה של והוא רחום. משחית, זהו שכתוב (תהלים עח) ולא ישחית. אף, שכתוב והרבה להשיב אפו. חמה, שכתוב ולא יעיר כל חמתו. ולפיכך תקנו לומר והוא רחום בימי החל ולא בשבת. שכיון שנכנס שבת, מסתלק

בִּישִׁמוֹן: מא וַיָּשׁוּבוּ וַיִּנְסוּ אֶל וּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל חֲתוּנוֹ: מב לא זָכְרוּ אֶת יְהוָה יוֹם
 אֲשֶׁר פָּדָם מִיַּד צָר: מג אֲשֶׁר שָׁם בְּמִצְרַיִם אֶתוֹתָיו וּמוֹפְתָיו בְּשָׂדֵה צֹעַן:
 מד וַיַּחַפְּדוּ לָדָם יְאִרִיחֵם וַנְּזַלִּיחֵם כֹּל יִשְׁתִּיּוֹן: מה יִשְׁלַח בָּהֶם עָרֹב וַיֹּאכְלֵם
 וַצַּפְרָדַע וַתִּשְׁחִיתֵם: מו וַיִּתֵּן לְחִסְיֵל יְבוּלָם וַיִּנְעֵם לְאַרְבֶּבֶת: מז יַחְרֹג בְּפָרֶד גַּפְנֵם
 וַשְׁקִמוֹתֵם בַּחֲנַמַּל: מח וַיִּסְגֵּר לְבָרֶד בְּעֵירִים וּמְקַנְיֵהֶם לְרֹשָׁפִים: מט יִשְׁלַח בָּם
 חֲרוֹן אַפּוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וַצָּרָה מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים: נ וַיִּפְלֵם נְתִיב לְאַפּוֹ לֹא חֲשָׂד
 מִמּוֹת נַפְשָׁם וַחֲתִיָּם לְדָבָר הַסְּגִיר: נא וַיֵּךְ כָּל בְּכוֹר בְּמִצְרַיִם רֵאשִׁית אוֹנִים
 בְּאַחֲלֵי חָם: נב וַיִּסַּע בְּצֹאן עֲמוֹ וַיִּנְהַגֵם בַּעֲדָר בַּמִּדְבָּר: נג וַיִּנְחַם לְבַטַח וְלֹא פָחַדוּ
 וְאֵת אוֹיְבֵיהֶם בִּסְפֵה הַיָּם: נד וַיְבִיאֵם אֶל גְּבוּל קְדִשׁוֹ הַר זֶה קִנְיַתָּה יְמִינוֹ: נה וַיִּגְרֹשׁ
 מִפְּנֵיהֶם גּוֹיִם וַיִּפְּלֵם בַּחֲבֵל נַחֲלָה וַיִּשְׁבֵן בְּאַחֲלֵיהֶם שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל: נו וַיִּנְסוּ
 וַיִּמְרוּ אֶת אֱלֹהִים ^{הַמְּשַׁלְּחִים} עֲלֵיָן וְעַדוֹתָיו לֹא שָׁמְרוּ: נז וַיִּסְגְּרוּ וַיִּבְגְּדוּ בְּאֲבוֹתָם
 נְהַפְּכוּ בְּקִשְׁת רְמִיָּה: נח וַיִּבְעִיסוּהוּ בְּכִמוֹתֵם וּבְפִסְלֵיהֶם וַקְּנִיאֻהוּ: נט שְׁמַע
 אֱלֹהִים ^{הַמְּשַׁלְּחִים} וַיִּתְעַבֵּר וַיִּמָּאֵם מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל: ס וַיִּמָּשׁ מִשְׁבֵן שְׁלוֹ אַחַל שִׁבְן
 בְּאָדָם: סא וַיִּתֵּן לְשָׁבִי עִזּוֹ וַתִּפְאַרְתּוֹ בְּיַד צָר: סב וַיִּסְגֵּר לְחֶרֶב עֲמוֹ וּבִנְחַלְתּוֹ
 הַתְּעַבֵּר: סג בַּחֲרוֹרֵי אֲבֵלָה אֵשׁ וּבַתּוֹלְתָיו לֹא הוֹלְלוּ: סד בַּחֲנֵיו בַּחֲרֵב נִפְלוּ
 וְאִלְמִנְתּוֹ לֹא תִבְכְּיֶנָּה: סה וַיִּקַּץ בְּיָשָׁן אֲדָנִי בְּגִבּוֹר מִתְרוֹנֵן מִיּוֹן: סו וַיֵּךְ צָרוֹ
 אַחֲזֹר חֲרַפַּת עוֹלָם נָתַן לְמוֹ: סז וַיִּמָּאֵם בְּאַחַל יוֹסֵף וּבְשִׁבְט אֶפְרַיִם לֹא בָחַר:
 סח וַיִּבְחַר אֶת שִׁבְט יְהוּדָה אֶת הַר צִיּוֹן אֲשֶׁר אָהֵב: סט וַיִּכֵּן בְּמוֹ רַמִּים מִקְדֵּשׁוֹ
 בְּאַרְצֵי יִסְדָּה לְעוֹלָם: ע וַיִּבְחַר בְּדוֹד עַבְדּוֹ וַיִּקְחֵהוּ מִמִּבְּלָאת צֹאן: עא מֵאַחַר
 עֲלוֹת הַבְּיָאוֹ לְרַעוֹת בְּיַעֲקֹב עֲמוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל נַחֲלָתוֹ: עב וַיִּרְעַם בָּתֵּם לְבָבוֹ
 וּבַתְּבוֹנוֹת בְּפִי יַנְחֵם:

————— ❦ ————— זוהר תהלים ————— ❦ —————

כְּצִיץ הַשָּׂדֶה, כָּל הַחֶסֶד שְׁעוֹשִׂים, עוֹשִׂים
 לְעֶצְמָם. וְאִפְלוּ כָּל אֵלוֹ שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים
 בַּתּוֹרָה, כָּל חֶסֶד שְׁעוֹשִׂים - לְעֶצְמָם
 עוֹשִׂים. בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיִּזְכֹּר כִּי בִשָׁר הִמָּה רוּחַ
 הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב לְעוֹלָם, וְזוֹהֵי רוּחוֹ שֶׁל
 מְשִׁיחַ, אוֹי לָהֶם מִי שְׂגוֹרָמִים שִׁילֵךְ לוֹ מִן
 הָעוֹלָם וְלֹא יָשׁוּב לְעוֹלָם, שְׂאֵלוֹ הֵם

בַּנְּחִירֵיהֶם, סְתוּמֵי הָעֵינַיִם וְאֲטוּמֵי הַלֵּב,
 קוֹמוּ וְהִתְעוֹרְרוּ אֶל הַשְּׂכִינָה, שֵׁישׁ לְכֶם לֵב
 בְּלֵי הַשְּׂכָל לְדַעַת אוֹתָהּ, וְהִיא בֵּינֵיכֶם.
 וְסוּד הַדָּבָר - קוֹל אוֹמֵר קְרָא, כְּמוֹ קְרָא נָא
 הֵישׁ עוֹנֵךְ וְאֵל מִי מִקְדוּשִׁים תִּפְנֶה, וְהִיא
 אוֹמֶרֶת מָה אֶקְרָא, כָּל הַבִּשָׁר חֲצִיר, הַכֹּל
 הֵם כְּבִהְמוֹת שְׂאוּכְלוֹת חֲצִיר, וְכֹל חֶסֶדוֹ

טז לחודש

עט א מזמור לאסף אלהים ^{תקנתה תהלים} באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך שמו את ירושלים לעיים: ב נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסדיך לחיתו ארץ: ג שפכו דמם כמים סביבות ירושלים ואין קובר: ד היינו חרפה לשבנינו לעג וקלם לסביבותינו: ה עד מה יהונתן ^{תקנתה תהלים} תאנה לנצח תבער כמו אש קנאתך: ו שפך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמה לא קראו: ז כי אבל את יעקב ואת נוהו השמו: ח אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו רחמיך כי דלנו מאד: ט עזרנו אלהי ^{תקנתה תהלים} ישענו על דבר

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להכניע שונאים

אלהים באו גוים (עט, א): [שימוש תהלים לפרק עט] טוב לאמרו להמית שונאים.

— זוהר תהלים —

בא לחטא לפניו כבתחלה - אותם חטאים ראשונים שהעביר מלפניו, חשב עליהם, ולכן כתוב אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו רחמיך וגו'. שאם רחמיך לא יקדימו על ישראל, לא יוכלו לעמד בעולם. משום שכמה הם בעלי הדין הקשה, בעלי מגנים, וכמה מלשינים שעומדים עליהם שלישראל למעלה, ואלמלא שהקדים הקדוש ברוך הוא רחמים על ישראל, עד שלא ישגיח בדינם, לא יוכלו לעמד בעולם. ועל זה מחר יקדמונו רחמיך כי דלנו מאד, דלות של מעשים טובים, דלות של מעשים כשרים [לפני הקדוש ברוך הוא]. בא תראה, אלמלא יסגלו ישראל מעשים כשרים לפני הקדוש ברוך הוא, לא היו עומדים עמים עובדי כוכבים ומזלות בעולם, אבל ישראל הם גורמים לשאר עמים עובדי כוכבים ומזלות לזקף ראשיהם בעולם. שאלמלא ישראל לא היו חוטאים לפני הקדוש ברוך

הקב"ה פרחם אב על בנים ואין זוכר לנו העונות

אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו וגו'. (עט, ח): [זוהר בראשית פ' ויחי (דף רכט:)] רבי חזקיה ורבי יוסי ורבי יהודה היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי, כל אחד ואחד מאתנו יאמר דברי תורה. פתח רבי יהודה ואמר, (תהלים עט) אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו וגו'. בא ראה, הקדוש ברוך הוא, באהבת ישראל אוהב אותם, שהם גורלו וירשתו, לא מסתכל אחר בדינם, פרט לו לבדו. וכיון שהוא מסתכל בדינם, מתמלא עליהם רחמים, משום שהוא כאב שמרחם על הבנים, כמו שנאמר (שם קג) פרחם אב על בנים רחם ה' וגו'. וכיון שנמצאים להם חטאים, מעביר אותם ראשון ראשון, עד שמעביר כלם מלפניו. וכיון שהעביר כלם מלפניו, לא נשארים עליהם חטאים לתת שלטון לצד האחר של דין עליהם.

כבוד שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ וּכְפָר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: י לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אִי־הָאֱלֹהִים ^{הַיְיָ} יוֹדֵעַ (כַּנִּיִּים) בְּגוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּדִים: יא תְּבוֹא לְפָנֶיךָ אֲנַקְתָּ אֶסִיר בְּגִדְלֵךְ וְרוּעֵךָ הוֹתֵר בְּגִי תְמוֹתֶהָ: יב וְהִשָּׁב לְשִׁבְעֵינוּ שְׂבָעֵתִים אֵל חֵיקֶם חֲרַפְתָּם אֲשֶׁר חֲרַפְנוּ אֲדָנָי: יג וְאַנְחֵנוּ עִמָּךְ וְצֹאן מִרְעִיתֶךָ גֹּדְדָה לָךְ לְעוֹלָם לְדֹר וָדֹר נִסְפָר תְּהַלֵּתֶךָ:

—=— זוהר תהלים —=—

ולסבל את הגלות. אבל הולכים לבית מדרשות, פותחים ספרים, ורואים כל אותן טובות שמחכים, ורואים שכתובים בתורה שהבטיח להם הקדוש ברוך הוא עליהם, ומתנחמים בגלותם, ושאר העמים מחרפים ומגדפים אותם ואומרים: איך אלהיכם? איך אותן טובות שאתם אומרים שמעתדות לכם, וכי כל עמי הארץ יתבישו מכם?

זהו שכתוב, (שם טו) שמעו דבר ה' החרדים אל דברו אמרו אחיכם שנאיכם וגו'. מה זה החרדים אל דברו? אלו שסבלו כמה רעות, כמה שמועות שמעו אלה על אלה ואלה אחר אלה וחרדו עליהן, כמו שנאמר (ירמיה ל) כי וגו' קול חרדה שמענו פחד ואין שלום וגו'. אותם חרדים תמיד אל דברו כשנעשה הדין. אמרו אחיכם שנאיכם - אלה הם אחיכם בני עשו. מנדיכם - כמו שנאמר (איכה ד) סורו טמא קראו למו. שאין עם שמבזים אותם בפנים ורוקקים בפני ישראל כמו בני אדום, וכלם אומרים שטמאים כמו נדה, וזהו מנדיכם. למען שמי יכבד ה', אנו (שאומרים) בני אל חי, שבנו יתכבד שמו, אנו שולטים על העולם בשביל אותו שנקרא גדול, (בראשית כז) עשו בנו הגדל. ובשם הזה נקרא הקדוש ברוך הוא גדול, (תהלים קמה) גדול

הוא, שאר עמים עובדי כוכבים ומזלות נכפים לפניהם. ובא ראה, אלמלא שהמשיכו ישראל במעשים רעים לצד אחר בארץ הקדושה, הרי נתבאר, שלא ישלטו עמים עובדי כוכבים ומזלות בארץ הקדושה, ולא הגלו מעל הארץ, ועל זה כתוב כי דלונו מאד, שאין לנו מעשים כשרים כראוי, ולכן כי דלונו מאד מהר יקדמונו רחמיך

אלמלא כל אותן טובות שמחכים ורואים שכתובים בתורה לא היו יכולים לעמוד ולסבל את הגלות אבל הולכים לבית מדרשות פותחים ספרים ורואים כל אותן טובות שמחכים ורואים שכתובים בתורה שהבטיח להם הקב"ה עליהם ומתנחמים בגלותם

לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אִי־הָאֱלֹהִים יוֹדֵעַ בְּגוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ

הַשְּׁפוּדִים (עמ' ט): [זוהר ח"ב (דף קפ"ח): זוהר תורה] פתח רבי יוסי ואמר, (ישעיה מא) הן יבשו ויכלמו כל הנחרים בך וגו'. עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות לישראל כל אותן טובות שאמר על ידי נביאי האמת, וישראל סבלו עליהם כמה רעות בגלותם. ואלמלא כל אותן טובות שמחכים ורואים שכתובים בתורה, לא היו יכולים לעמוד

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

שתולה קללתו באחר, משום שאתם
אומרים שאז יבשו ויכלמו, ומשום כך
רוח הקדש היתה אומרת הדבר כך, ועל
זה הן יבשו ויכלמו כל הנחירים כך. מי הם
כל הנחירים כך? אלה שחזקו את נחיריהם
ברגז עליך בגלות הזו. באותו זמן יבשו
ויכלמו מכל הטובות שיראו אצל ישראל.

ה' ומהלל מאד. אנו בני הגדול, והוא
גדול. ודאי למען שמי יכבד ה'. אבל אתם
קטנים מהכל, כתוב יעקב בנה הקטן, איה
אלהיכם? איה אותן טובות שיתבישו כל
העמים משמתכם? מי יתן ונראה
בשמתכם כמו שאתם אומרים, והם
יבשו, (רוח הקדש אומר והם יבשו) (עוד, כמי) כמי

ב א לַמְּנַצֵּחַ אֵל שְׁשָׁנִים עֲדוּת לְאַסֵּף מִזְמוֹר: ב רַעַה יִשְׂרָאֵל הָאֵזוּנָה נִחַג בְּצִאֵן
 יוֹסֵף יֵשֵׁב תְּכַרְכְּבִים הוֹפִיעָה: ג לִפְנֵי אַפְרַיִם וּבְנֵימָן וּמְנַשֶּׁה עוֹרְרָה אֶת
 גְּבוּרָתָךְ וְלָכֵה לִישַׁעְתָּה לָנוּ: ד אֱלֹהִים תְּהַלְלֵם הַשִּׁיבֵנו וְהָאֵר פְּנֵיךְ וְנִשְׁעָה:
 ה יְהוָה־יִתְּנָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת עַד מְתֵי עֲשֵׂנָת בַּת־פִּלַּת עֲמֹד: ו הַאֲכִלְתֶּם
 לֶחֶם דְּמָעָה וַתִּשְׁקֹמוּ בְדַמְעוֹת שְׁלִישׁ: ז תְּשִׁימוּנוּ מְדוּן לְשִׁבְנוֹנוּ וְאִיבִינוּ יִלְעָנוּ
 לָמוּ: ח אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנו וְהָאֵר פְּנֵיךְ וְנִשְׁעָה: ט גִּפְן מִמְצָרִים תִּסְיַע
 תִּגְרָשׁ גּוֹיִם וַתִּטְעָה: י פְּנִית לִפְנֵיהָ וַתִּשְׂרַשׁ שְׂרָשִׁיהָ וַתַּמְלֵא אֶרֶץ: יא כֶּסֶף הַרִים
 צִלָּה וְעַנְפֵיהָ אֲרוֹזֵי אֵל: יב תִּשְׁלַח קַצִּירָהּ עַד יָם וְאֵל נָהָר יוֹנְקוֹתֶיהָ: יג לָמָּה פָּרַצְתָּ
 גְּדִרֶיהָ וְאֲרוֹהָ כָּל עַבְרֵי דָרְךָ: יד יְכַרְסֶמְנָה חֲזוֹר מִיַּעַר וְזוּי שְׂדֵי יַרְעֵנָה: טו אֱלֹהִים

===== שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים =====

לבל תעבוד עבודת מינות

רועה ישראל (פ, ב): [שימוש תהלים לפרק פ] טוב לאמרו לבל תעבוד עבודת אלילים.

===== זוהר תהלים =====

אין שבור כגפן בנטיעתו שבור בענביו
 שבור שהם כתושים בין הרגלים

גפן ממצרים תסיע וגו' (פ, ט): [זוהר ח"ב
 רעיא מהימנא (דק 97)] אמר רועה הנאמן
 וכך מכל האילנות אין שבור כגפן.

בנטיעתו שבור, בענביו שבור, שהם
 כתושים בין הרגלים. וכך זית, הזיתים
 שלה כתושים. בגלות נמשלו ישראל להם,
 זהו שכתוב (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע.
 וכן בגלות הרביעית, (ישעיה ה) כי כרם ה'
 צבאות בית ישראל. וכמו זה ישראל
 משולים לזית, (ירמיה יא) זית רענן יפה פרי
 תאר. ומשום כך (תהלים קכח) אשתך כגפן
 פריה בירכתי ביתך בניך כשתלי זיתים.
 סמוך זה לזה, משום שהם שבורים
 בגלות. ואחר שיהיו נקיים מתוך פסלת,
 יתקדשו לבית המקדש ביין לנסף על גבי
 המזבח, וזיתים להדליק מאור נרות

למנוחה. ומי זוכה לזה? יין שלא התנסף
 לכוכבים ומזלות. שערכ רב הם יין
 שהתנסף לכוכבים ומזלות, ומתם
 משמדים, מינים, אפיקורסים, משמדים
 לעברות שבכל התורה כלה.

וישראל שנאמר בהם, ויתעברו בגוים
 וילמדו מעשיהם. עד שיהיו
 דרוכים בין רגליהם, בגלות הם לא נבררו
 מהם. ובשבילם אמר דוד, עליו השלום,
 (שם ט) למה אירא בימי רע עון עקבי
 יסבני. ועליהם אמר שלמה (שיר השירים א)
 צאי לך בעקבי הצאן. ביעקב. שעליו
 נאמר אל הנחש הקדמוני שפתה את חנה,
 (בראשית ג) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו
 עקב. אחר שיצאו מן הגלות נמשלים
 לתפוחים ולכל הריחות הטובים, כמו
 שביציאת מצרים, שכתוב בה (שיר השירים ח)
 תחת התפוח עוררתך:

צְבָאוֹת שׁוֹב נָא הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּפְקֹד גְּפֶן זֹאת: מִן וּכְנָה אֲשֶׁר נִמְעָה
 וְיִמְיָךְ וְעַל בֶּן אֲמֻצָּתָה לְךָ: יִי שְׂרָפָה בְּאֵשׁ בְּסוּחָה מִנְעֵרַת פְּנִיךָ יֹאבְדוּ: יִי תְּחִי
 יְרֵךְ עַל אִישׁ וְיִמְיָךְ עַל בֶּן אָדָם אֲמֻצָּת לְךָ: יִי וְלֹא נִסּוּג מִמְּךָ תַחֲנוּנֵי וּבִשְׂמֹךְ
 נִקְרָא: כִּי יִחַזְקֶנּוּ אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנו הָאֵל פְּנִיךָ וְנִשְׁעָה:

זוהר תהלים

ענני החלומות וכחותם

הרחמים הבאים מלפני כסא הכבוד על ידי
 שמיעת קול השופר

תקעו בחדש שופר וגו' (פא, ד): [זוהר ח"א
 פ' וירא (דף קיד.)] בא ראה, כמו זה
 בראש השנה ויום הכפורים, שנמצא הדין
 בעולם, הוא עומד לקטרג, וישראל
 צריכים להתעורר בשופר ולעורר קול
 שכלול בא"ש ומי"ם רוי"ח ונעשים אחד,
 ולהשמיע אותו קול מתוך השופר. ואותו
 קול עולה עד מקום שיושב כסא הדין
 ומכה בו ועולה. כיון שמגיע הקול הזה
 מלמטה, הקול של יעקב נתקן למעלה,
 והקדוש ברוך הוא מעורר רחמים. שהרי
 כמו שישראל מעוררים למטה קול אחד
 כלול בא"ש ורוי"ח מי"ם שיוצאים כאחד
 מתוך השופר, כך גם מתעורר למעלה
 שופר. ואותו קול שכלול בא"ש ומי"ם
 רוי"ח נתקן, ויוצא זה מלמטה וזה
 מלמעלה, ונתקן העולם ונמצאים
 הרחמים.

ואותו מקטרג מתערבב, שחושב לשלט
 בדין ולקטרג בעולם, ורואה
 שמתעוררים רחמים. אז מתערבב ותש
 כחו ולא יכול לעשות דבר, והקדוש ברוך
 הוא דן את העולם ברחמים. שאם תאמר
 שנעשה דין - לא כך! אלא מתחברים
 רחמים עם דין, והעולם נדון ברחמים. בא
 ראה, כתוב (תהלים פא) תקעו בחדש שופר

הבט משמים וראה וגו' (פ, טז): [זוהר ח"א
 פ' ויחי (דף רלח.)] וְחֵלוֹם הוּא דְרָגָה
 תַּחְתּוֹנָה הִיא חִיצוֹנָה, שְׁהָרִי שְׁנִינוּ, חֵלוֹם
 הוּא אֶחָד מִשְׁשִׁים שֶׁל נְבוּאָה, מָה הַטַּעַם?
 מִשּׁוֹם שֶׁבֶּא מִדְרָגָה שְׁשִׁית לְמַטָּה, וְהָרִי
 נִתְבָּאָר. בֹּא רְאֵה, הַחֵלוֹם נִרְאֶה לְכֻלָּם,
 מִשּׁוֹם שֶׁחֵלוֹם בֶּא מִצַּד הַשְּׂמָאל, וְיִוֵּרֵד
 בְּכַמָּה דְרָגוֹת, וְנִרְאֶה חֵלוֹם, אֶפְלוּ לְחִיבִים
 וְאֶפְלוּ לְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזּוֹלוֹת. מִשּׁוֹם
 שֶׁלְפָעֲמִים לּוֹקְחִים חֵלוֹם וְשׁוֹמְעִים אוֹתָם
 הַמִּינִים הָרַעִים, וּמוֹדִיעִים לְבְנֵי אָדָם.
 מֵהֵם שְׁצוֹחֲקִים [בַּהֵם] עַל בְּנֵי אָדָם
 וּמוֹדִיעִים לָהֶם דְּבָרִים כּוֹזְבִים, וְלְפָעֲמִים
 שׁוֹמְעִים דְּבָרֵי אֱמֶת, וְלְפָעֲמִים שֶׁהֵם
 שְׁלוּחִים לְרַשְׁעִים וּמוֹדִיעִים לָהֶם דְּבָרִים
 עֲלִיוֹנִים. מָה כָּתוּב בְּרִשְׁעֵי הַזֶּה? רְאֵה
 חֵלוֹם אֱמֶת, שֶׁכָּתוּב וּבְגִפְנֵי שְׁלֶשָׁה שְׂרִיגִים.
 מֵהִי גִפֶּן? זֶה כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים
 פ) הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּפְקֹד גְּפֶן זֹאת.
 מִשָּׁמַיִם, שֶׁהָרִי מִמְּקוֹם זֶה נִזְרָקָה, כְּמוֹ
 שְׁנֹאֲמַר (אִיכָה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ.
 וּפְקֹד גְּפֶן זֹאת, גְּפֶן שֶׁהִיא זֹאת, וְדָאֵי.
 שְׁלֶשָׁה שְׂרִיגִים - כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (בְּרַאשִׁית כט)
 שְׁלֶשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ. וְהִיא
 כְּפִרְחַת - שֶׁכָּתוּב (מַלְכִים א ה) וַתִּרְבַּח חֲכֵמַת
 שְׁלֹמֹה, שֶׁהֵאִירָה הַלְּבָנָה. עֲלֵתָהּ נִצָּה - זֶה
 יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה.

—== זוהר תהלים ==—

מתערבב ולא יודע כלום ולא יכול לשלט.

והקדוש ברוך הוא דן את ישראל ברחמים וחס עליהם ומוצא להם זמן כל אותם עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים לקבל את כל אותם השבים לפניו ולכפר להם מחטאייהם ומעלה אותם ליום הכפורים. ועל זה בכל מצוה הקדוש ברוך הוא את ישראל לעשות מעשה, כדי שלא ישלט עליהם מי שלא צריך ולא ישלט עליהם הדין ויהיו כלם צדיקים בארץ כאהבת האב על הבנים [בני אדם], והכל תלוי במעשה ובדבורים, והרי בארנו הדברים.

בפסה ליום חגנו, שהלבנה מתכסה, שהרי אז שולט הנחש הרע ויכול להזיק לעולם. וכשמתעוררים רחמים, עולה הלבנה ומעברת משם, והוא מתערבב ולא יכול לשלט, ועובר שלא יתקרב לשם, ולכן בראש השנה צריך לערבב אותו כמי שמתעורר משנתו ולא יודע כלום. ביום הכפורים צריך לנוח ולעשות לו נחת רוח בשעיר שמקריבים לו, ואז מתהפך לסגור על ישראל, אבל ביום של ראש השנה מתערבב, שלא יודע ולא יכול לעשות כלום. רואה התעוררות של הרחמים עולים מלמטה ורחמים מלמעלה והלבנה עולה ביניהם, אז הוא

פא א לְמִנְצַח עַל הַגְּתִית לְאַסֵּף: ב הַרְנִינוּ לְאֱלֹהִים עֲזֹנּוּ הָרִיעוּ לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: ג שְׂאוּ זְמֵרָה וְתִנוּ תֵּף כַּנּוֹר נְעִים עִם נֶבֶל: ד תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסֶח לְיוֹם חַגְנוֹ: ה בִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב:

למו שי לו מחשבות עבודה זרה

הרנינו לאלהים (פא, ב): [שימוש תהלים לפרק פא] ג"כ לבל תעבוד ע"א.

זוהר תהלים

אשְׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרַב אוֹתָם אֵלָיו מְכַל הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהַתְּרַצָּה בָּהֶם וּמִמְקוֹם רְחוֹק קָרַב אוֹתָם אֵלָיו תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר וְגו' (פא, ד): נוהר ויקרא 9' אמור (דף צ"ח:) בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֲדָשׁ. רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (שם פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסֶח לְיוֹם חַגְנוֹ. אשְׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרַב אוֹתָם אֵלָיו מְכַל הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהַתְּרַצָּה בָּהֶם, וּמִמְקוֹם רְחוֹק קָרַב אוֹתָם אֵלָיו. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (יהושע כד) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנְּהַר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם. לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי מִמְּקוֹם רְחוֹק הַתְּרַצָּה בָּהֶם וְקָרַב אוֹתָם אֵלָיו, וְכָתוּב, וַאֲקַח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אֲבָרְהָם מֵעֵבֶר הַנְּהַר וְגו'. בַּפְּסוּקִים הִלְלוּ יֵשׁ לְהַסְתַּכַּל, וְכִי כָל יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ יוֹדְעִים אֶת זֶה, וְכָל שֶׁפֶן יְהוֹשֻׁעַ?

א"א כָּל הַתּוֹרָה נִסְתַּרְתָּ וְנִגְלִיתָ, כְּמוֹ שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ נִסְתַּר וְנִגְלָה, מִשׁוּם שֶׁכָּל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קְדוּשׁ, וְעַל כֵּן הִיא נִסְתַּרְתָּ וְנִגְלִיתָ. אִם יְהוֹשֻׁעַ וְיִשְׂרָאֵל הָיוּ יוֹדְעִים, לְמָה כָּתוּב כֹּה אָמַר ה' ? אֶלָּא וַדַּאי סֵתֵר הַדְּבָר - הַטּוֹב הָרַב שֶׁעָשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַתְּרַצָּה בְּאֲבוֹת, וְעָשָׂה אוֹתָם מְרַכְבָּה קְדוּשָׁה עֲלֵיוֹנָה

חק ומשפט - דין רפיא ודינא קשיןא

תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר וְגו' (פא, ד): [נוהר ח"ג

9' פנחס (דף קל"א:) פְּתַח וְאָמַר, (תהלים

ו עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע:
ז הסירותי מסבל שכמו בפיו מדוד תעברנה: ח בצרה קראת ואחלצה אענך

זוהר תהלים

אדם גלויים לפניו? אלא שלא לתן פתחון
פה לבני אדם. ראה מה כתוב ולוט? ישב
בשער סדם, שהיה יושב לנסות את
הבריות.

יוסף הצדיק - למד שבעים לשון ולשון
הקדש ביותר

עדות ביהוסף שמו וגו' (פא, ט): [זוהר ח"א פ'
פנחס (דף ר"ג)] רבי חייא פתח, (תהלים

פא) עדות ביהוסף שמו וגו'. הרי פרשוה
שלמד שבעים לשון, ולשון הקדש יותר.
זהו שכתוב (סם) שפת לא ידעתי אשמע.
אבל מה זו עדות? בא וראה, בשעה
שאשת פוטיפר אחזה בו לאותו הדבר,
עשה יוסף עצמו כמי שלא יודע לשונה,
וכן בכל יום עד אותה שעה אחרונה,
שכתוב (בראשית ט) ותתפשהו בבגדו. מה
זה ותתפשהו? אלא משום שעשה עצמו
כמי שלא יודע לשונה, ורוח הקדש צונחת
בנגדו: (משלי ז) לשמרך מאשה זרה מנכריה
אמריה החליקה. מה בא להשמיענו? אלא
כל מי ששומר עצמו מזה, מתקשר
לשכינה ואחוז באותה עדות. ומהי? ה'
שנתוספה בו, שכתוב עדות ביהוסף שמו.
גם כאן התוספה י' בפניחם על שקנא בזה.

יוסף נקרא צדיק כל - ובו תורה שבכתב

עדות ביהוסף שמו וגו' (פא, ט): [זוהר ח"א פ'
תולדות (דף ל"ג)] יוסף הכיר את

הקדוש ברוך הוא מתוך האספקלריה

פא) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו.
תקעו בחדש שופר, מהו בחדש? זה בית
דין רפה, שנקרא חדש. בכסה - (כסא של
העולם העליון, כסא של אות ה', זה פחד יצחק שהוא
כסא למלך העליון. עוד בכסה) זה דין קשה, פחד
יצחק. דין שמתכסה תמיד, שאין הוא דין
בגלוי. כי חק - זה דין רפה. ומשפט - זה
דין (קשה). ושניהם הם כאחד. בגלל זה שני
מים, ושניהם בסוד אחד.

כל הכובש את יצרו - מחיל עליו את
מלכות השמים

עדות ביהוסף שמו וגו' (פא, ט): [זוהר ח"א פ'
וירא, מדרש הנעלם (דף ק"ג)] רבי פתח
בפסוק זה, (שופטים ג) ואלה הגוים אשר
הניח ה' לנסותכם את ישראל. אמר רבי,
ראיתי באותו עולם, [ואין העולם] עומד
[ואין מעלה] אלא באותם ששולטים על
רצון לבם, שנאמר (תהלים פא) עדות ביהוסף
שמו וגו'. אמר רב יהודה, למה זכה יוסף
לאותה המעלה והמלכות? בשביל שכבש
יצרו. ששנינו, כל הכובש את יצרו, מחיל
עליו את מלכות השמים. שאמר רב אחא,
לא ברא הקדוש ברוך הוא את היצר הרע
אלא לנסות בו בני אדם. והאם רוצה
הקדוש ברוך הוא לנסות בני אדם? כן.
שאמר רב אחא, מנין לנו? משכתוב (דברים
יא) כי יקום בקרבך נביא וגו' ובא האות
והמופת וגו', כי מנסה ה' אלהיכם וגו'.
ולמה צריך נסיון, שהרי כל מעשי בני

בְּסֵתֶר רַעַם אֲבַחֲנֶךָ עַל מִי מְרִיבָה סֵלָה: ט שְׁמַע עַמִּי וְאַעֲיֶדְהָ בְּךָ יִשְׂרָאֵל אִם

זוהר תהלים

אומרים: מה טיבם של שני ארונות האלו? ומשיבים להם: קים זה מה שכתוב בזה. קי"ם ודאי, זהו שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם, הוא הקיום של העולם.

אורז"תא - שמה דקודשא ברוף הוא וצריף לכבדה כראוי

שְׁמַע עַמִּי וְאַעֲיֶדְהָ בְּךָ וְגו' (פא, ט): [זוהר
 ח"ב פ' ט' משפטים (דף קכ"ד)] דבר אחר
 ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו - רבי
 יהודה פתח, (תהלים פא) שְׁמַע עַמִּי וְאַעֲיֶדְהָ
 בְּךָ וְגו', לא יהיה בך אל זר וגו'. אנכי ה'
 אלהיך המעלה מארץ מצרים וגו'.
 הפסוקים הללו אמרם דוד ברוח הקדוש,
 ויש להתבונן בהם. שְׁמַע עַמִּי - בכמה
 מקומות הזהירה התורה את האדם, בכמה
 מקומות מזהיר הקדוש ברוף הוא את
 האדם, והכל לתועלת האדם כדי שישמר
 את מצוות התורה. שְׁכַל מִי שִׁישְׁמַר אֶת
 מִצְוֹת הַתּוֹרָה וּמִשְׁתַּדֵּל בָּהּ, כְּמִי
 שִׁמְשַׁתְּדֵל בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. שְׁשִׁנּוּ, כָּל
 הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וּמִי שִׁמְשַׁתְּדֵל בָּהּ כְּמִי שִׁמְשַׁתְּדֵל בַּשֵּׁם
 הַקָּדוֹשׁ, מִשׁוּם שֶׁכָּל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קָדוֹשׁ
 אֶחָד, שֵׁם עֲלִיּוֹן, שֵׁם שְׁפוּלָל אֶת כָּל
 הַשְּׁמוֹת, וּמִי שִׁגְרַע מִמֶּנָּה אוֹת אַחַת כְּאֵלוֹ
 עָשָׂה פָגָם בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. שְׁשִׁנּוּ, וְשֵׁם
 אֱלֹהִים אַחֲרֵים לֹא תִזְכְּרוּ - לֹא תוֹסִיף עַל
 הַתּוֹרָה וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנָּה. רַבִּי חֵיִיא אָמַר,
 וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרֵים - זֶה מִי שִׁמְתַעֲסֵק
 בַּסְּפָרִים אַחֲרֵים שֶׁאֵינָם מִצַּד הַתּוֹרָה. לֹא
 יִשְׁמַע עַל פִּיךָ - שְׁאִסּוּר אִפְלוֹ לְהִזְכִּירם

ההיא שנקראת כל, ועל פן נקרא יוסף
 כלכל, שכתוב (בראשית מז) ויכלכל יוסף,
 ונקרא יסוד עולם. משה ואהרן הם שני
 כרובים, שנשמע הקול שלמעלה
 מביניהם, ועל פן נתנה תורה על ידיהם.
 זהו שכתוב (שמות כה) ונועדתי לך שם
 ודברתי אתך וגומר. והם שני הכרובים
 שלמעלה, הם נצח והוד, והם שני תומכי
 הגוף. כמו כן יש לה לגבירה למטה שני
 כרובים תחתיה, שיונקים ממנה, והם
 עליונים ודאי, על ארון העדות, שנקרא
 צדק ארון העדות. ומי העדות? זה יוסף,
 זהו שכתוב (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו.
 ונקרא תורה שבכתב, והארון הזה תורה
 שבעל פה.

בא וראה, כל אותם אבות עליונים
 שאחוזים למעלה, כלם רמוזים
 בתורה שבכתב, תורת ה', ודוד שהוא
 אחוז בביתא, שהיא תורה שבעל פה,
 רמוז בדברי קבלה, ומשום כך נקראת
 קבלה, שמקבלת אור מתורה שבכתב,
 שנקרא צדיק, ונקרא יוסף, ונקראת כל.
 ואותם שני הכרובים העליונים עומדים על
 אותו ארון העדות. זהו שכתוב והנצח
 וההוד כי כל בשמים ובארץ, וזהו סיום
 של השמים, ומזוג לארץ הזו. וכך הוא,
 שכל מה שבא הקדוש ברוף הוא - בא
 כנגדו למטה. ויוסף נקרא עדות, זהו
 שכתוב עדות ביהוסף שמו, ועל פן שמו
 של יוסף שלם בכל, למעלה ולמטה. ועל
 זה שנינו, ארון של יוסף וארון השכינה
 היו הולכים יחד במדבר, וכל העולם היו

תִּשְׁמַע לִי: י לא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר: יא אֲנֹכִי יְהוָה: יב אֱלֹהֶיךָ תִּשְׁמַע לְךָ מֵאָרֶץ מִצְרַיִם הִרְחֵב פִּיךָ וְאִמְלֵאֲהוּ: יג וְלֹא שָׁמַע עִמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה לִי: יד וְאִשְׁלַחְהוּ בִּשְׂרִירוֹת לִבָּם יִלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם: יו לֹא עִמִּי שָׁמַע לִי יִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵי יְהִלְכוּ: יז בְּמַעַט אוֹיְבֵיהֶם אֲכַנֶּיעַ וְעַל צָרֵיהֶם

זוהר תהלים

ועל זה, ונשא חטאו. אבל ונקב שם ה' מות יומת. אמר רבי יהודה, אם כך, למה ונשא חטאו? ונסלח חטאו היה צריך להיות! (אלא) אמר לו, כמו שאמר אלהי, כמו שבארנו סתם, ולא פרש. רבי חייא אמר, כי יקלל אלהיו סתם, ולא פרש, וזה ודאי ונשא חטאו. אבל ונקב שם ה' מות יומת, שהרי כאן תלויה אמונת הכל, ואין לו רשות לטען עליו כלל.

אמר רבי יוסי, כך זה ודאי, שהרי השם הזה הנו אמונת העליונים והתחתונים, ועל זה עומדים כל העולמות, באות זעירה אחת תלויים אלף אלפים ורבוא רבבות עולמות של תשוקות, ועל זה שנינו, האותיות הללו קשורות אלו באלו, וכמה אלף רבבות עליונים (עולמות) תלויים בכל אות ואות, ועולות ונקשרות באמונה (בגלוי), ונסתר בהם מה שלא השיגו העליונים והתחתונים, התורה תלויה בהם, העולם הזה והעולם הבא, הוא וישמו אחד. ועל כן כתוב, (תהלים לט) אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני. וכתוב, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך.

לא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר - שלא תהא נוח לכעס לא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר (פא, ט): זוהר חדש פ' נח (דף כ"ז): אלה תולדת נח, רבי

וללמד מהם טעם, כל שפן על התורה.

שלא יכניס אדם את היצר הרע לתוכו. שכל מי שבא להתחבר עמו אל זר שרוי בתוכו שהרי כשמתחבר בו אדם מייד בא לעבר על דברי תורה ובא לעבר על אמונת השם הקדוש

שָׁמַע עִמִּי וְאֶעֱיֶדָה בְּךָ וְגו' (פא, ט): זוהר ח"ג פ' אמור (דף ק"א): איש איש כי

יקלל אלהיו ונשא חטאו. רבי יצחק פתח, (תהלים פא) שָׁמַע עִמִּי וְאֶעֱיֶדָה בְּךָ יִשְׂרָאֵל אִם תִּשְׁמַע לִי לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר. כִּי־כֵן שִׁכְתוֹב לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר, מֵה זֶה וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר? אֵלָא לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר, שְׁלֵא יִכְנִיס אָדָם אֶת הַיֵּצֵר הָרַע לְתוֹכוֹ. שְׁכַל מִי שֶׁבָא לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, אֵל זֶר שְׂרוּי בְּתוֹכוֹ, שֶׁהָרִי כְּשֶׁמִּתְחַבֵּר בּוֹ אָדָם, מִיִּד בָּא לְעֵבֵר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה, וּבָא לְעֵבֵר עַל אֲמוֹנַת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וּבָא אַחֵר כֶּךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְאֱלִילִים אַחֲרָיִם, וְעַל זֶה כְּתוֹב לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר. כִּי־כֵן שְׁלֵא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר, לֹא תָבֵא לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְאֱלִילִים אַחֲרָיִם וְלְעֵבֵר עַל אֲמוֹנַת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. זֶהוּ שִׁכְתוֹב וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר, וְזוֹהִי אֲמוֹנָה רְעָה שֶׁל הָאָדָם. וְעַל זֶה, כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיו, שְׂיִכּוֹל לְטַעַן שֶׁהוּא קָלַל אֶת אוֹתוֹ אֵל זֶר, יֵצֵר הָרַע שֶׁלִּפְעָמִים שׁוֹרֵה עָלָיו, וְאָנוּ אֵינָנוּ יוֹדְעִים אִם דְּבָרָיו אֲמֵת אוֹ לֹא.

אָשִׁיב יְדִי: מִן מְשֻׁנְאֵי יְהוֹנָדָב וְיִבְחֹשׁוּ לִי וַיְהִי עִתָּם לְעוֹלָם: י וַיֵּאבִילָהּ
מִחֲלֵב חֲטָה וּמִצּוֹר דְּבַשׁ אֲשֶׁבִיעֶנָּה:

—== זוהר תהלים ==—

אָבֵל בְּדַבְרִים אַחֲרִים אָסוּר לֹא לְכַעַס.
וְהָרַב אֲצֵל תְּלִמִיד, כְּדֵי שֶׁיֵּהָא מְצוּי
בְּכַבּוּדוֹ וּבְמוֹרָאוֹ - מִתֵּר. וְאֲצֵל שְׁאָר הָעַם,
לְמַעַן יִהְיֶה מוֹרְאוֹ עֲלֵיהֶם לְשֵׁם שְׁמַיִם -
מִתֵּר. וְשְׁאָר אֲנָשִׁים אָסוּר, שְׂאִין כְּעֶסְנוֹתָם
לִירְאָת שְׁמַיִם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִדַּת
הַצַּדִּיק - קָשָׁה לְכַעַס, וְנוֹחַ לְרַצּוֹת. וְזוֹ
הַמִּדָּה גְּדוּלָּה מְכֻלָּן. וּבֵא הַפְּתוּב לְהוֹרוֹת,
אֵלֶּה תּוֹלְדֵת נַח - נוֹחַ בְּדַעְתּוֹ, נוֹחַ
בְּדַבּוּרוֹ, נוֹחַ בְּמַהְלָכוֹ. וּמִי עוֹשֶׂה זֶה?
אִישׁ צַדִּיק. וּכְשִׁמַּת, אֹמְרִים עָלָיו: אִי
עָנָו, אִי חָסִיד. תְּמִיִם הָיָה בְּדַרְתּוֹ, וְלָמָּה
יִזְכֶּה? אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נַח, לְמַעַלָּה
עַל כָּל הַמַּעֲלוֹת.

אֲלֶכְסַנְדְּרָאִי פְתַח, (תהלים פא) לֹא יִהְיֶה בְּךָ
אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר. לֹא יִהְיֶה
בְּךָ אֵל זָר - זֶה יֵצֵר הָרַע. וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה
לְאֵל נֹכֵר - שְׁלֹא תִבְעַל אֲרַמִּית. רַבִּי
אֲלֶעָזָר אֹמֵר, לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר - שְׁלֹא
תִּהְיֶה נוֹחַ לְכַעַס. שְׁכָל הַכּוֹעֵס, כְּאִלוֹ עוֹבֵד
עֲבוֹדַת אֱלִילִים. שְׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, כְּךָ
הוּא דְרַכּוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע: הַיּוֹם אֹמֵר לְךָ
עֲשֵׂה כְךָ, וְלִמְחַר אֹמֵר לְךָ עֲבֹד עֲבוֹדָה
זָרָה, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד. הוּא הָיָה אֹמֵר, כַּעַס
תְּלִמִיד חָכֵם גְּדוּל מְכֻלָּן. בְּמָה דַבְרִים
אֹמְרִים? בְּדַבְרִים שֶׁהֵם כֹּנְגֵד הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׁאָמְרָה תּוֹרָה (משלי כא) אִין
חֲכָמָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין עֲצָה לְנַגְדַּי ה'.

פב א מזמור לאסף אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים יִשְׁפֹּט: ^{הַתְּהִלָּה הַזֹּאת} ב עד מתי תִּשְׁפֹּטוּ עוֹל וּפְנֵי רִשְׁעִים תִּשְׁאוּ סֵלָה: ג שִׁפְטוּ דָל וְיִתּוֹם עֵינֵי וְרִשׁ הַצְּדִיקִים: ד פִּלְטוּ דָל וְאֶבְיוֹן מִיַּד רִשְׁעִים הַצִּילוּ: ה לֹא יִדְעוּ וְלֹא יִבְנִינוּ בַחֲשֵׁכָה וְתִתְּלָכּוּ יַמּוּטוּ פֶל מוֹסְדֵי אָרֶץ: ו אֲנִי אִמַּרְתִּי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה הַזֹּאת} אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיּוֹן בְּלִבְכֶם: ז אֲכַן כְּאֶדָם תִּמּוֹתוֹן וּכְאֶחָד הַשָּׂרִים תִּפְלוּ: ח קוֹמָה אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה הַזֹּאת} שִׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי אַתָּה תִּנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם:

— שִׁמוּשׁ תֵּהִלִּים —
להצליח בשליחותך

אלהים נצב (פב, א): [שימוש תהלים לפרק פב] אם שלחך איש בשליחות אמור בדרך ואתה תחזור מהרה ותצליח בשליחותך.

— זוהר תהלים —

חטא העגל חזר לקדמותו - לטמאה ולמנות לכל

אֲנִי אִמַּרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיּוֹן ^(פב, ז): נזוהר ח"ב פ' פקודי (דף רל"א:). וְרוּחַ הַטְּמָאָה שְׁתַּמִּיד נִמְצָאת בַּמִּדְבָּר, מְצָאָה מְקוֹם בְּאוֹתוֹ זְמַן לְהִתְחַזֵּק בּוֹ. וְמֵה שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל טְהוֹרִים מְאוֹתָהּ זֶהְמָה רְאוּשָׁה שֶׁהִטִּיל בְּעוֹלָם וְגָרַם מוֹת לְכָל - כְּשֶׁעָמְדוּ עַל הַר סִינַי גָּרַם לָהֶם כְּמוֹ מִקְדָּם לְטִמְאָה אוֹתָם וְלִהְתַּגַּבֵּר עֲלֵיהֶם, וְגָרַם מוֹת לָהֶם וְלְכָל הָעוֹלָם וְלְדוֹרוֹתֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים פב) אֲנִי אִמַּרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיּוֹן. אֲכַן כְּאֶדָם תִּמּוֹתוֹן וּבְנֵי עֲלִיּוֹן וּמִשׁוּם כִּי אֶהְרֵן חֲזוֹר אַחַר כִּי לִהְטָהָר בְּסוּד הָאֲמוּנָה הָעֲלִיוֹנָה בְּאוֹתָם שְׁבַעָה יָמִים קְדוּשִׁים, וְאַחַר כִּי לִהְטָהָר בְּעֵגֶל.

אֲכַן כְּאֶדָם תִּמּוֹתוֹן - מִיִּתְּנוּ שֶׁל אָדָם מוֹרֵי־דָתוֹ לְעִפְרָר כְּדֵי שִׁמְיָחָה אוֹתוֹ יִצַּר הָרַע שְׁבָתוֹכוֹ

אֲכַן כְּאֶדָם תִּמּוֹתוֹן וּבְנֵי עֲלִיּוֹן ^(פב, ז): [זוהר ח"ב פ' שלח לך (דף קס"ב:)] חזרו לפני אותם

עד מתי תִּשְׁפֹּטוּ עוֹל וּבְנֵי עֲלִיּוֹן ^(פב, ז): [זוהר ח"ב (דף ק"ז). זוהר תורה] וְכָל דִּין שֶׁלֹּא דִין אֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, זֶהוּ כְּאֵלּוּ הַשְּׁלִיט אֶת סַמְא"ל בְּעוֹלָם. (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אֶת אֶרְצָה, וְהַפִּיל עִמָּה אֶת הַשְּׂכִינָה, וְיָקִים אֶת גִּיהֵנִם, בַּת הַזּוּג שֶׁל סַמְא"ל עִם סַמְא"ל. בְּמִקּוֹם שֶׁל דִּין הָאֱמֶת יָקִים שְׁפַת שְׁקֵר. דִּין אֱמֶת - עֲמוּד הָאֲמִצְעִי. שְׁפַת שְׁקֵר - גִּיהֵנִם וְסַמְא"ל. וּמִשׁוּם כִּי, כְּשֶׁדִּין דִּין, גִּיהֵנִם פְּתוּחָה לְפָנָיו מִשְׁמָאלוֹ, בַּת זוּגוֹ שֶׁל סַמְא"ל. וְחָרַב עַל צְנָאוֹרוֹ, מִלֵּאךְ הַמְּנוֹת. סַמְא"ל מֵאַחֲרָיו מַעַל צְנָאוֹרוֹ, וְגַן עֵדֶן פְּתוּחַ לִימִינוֹ, וְעַץ הַחַיִּים פְּתוּחַ לְפָנָיו עַל רֵאשׁוֹ. אִם דִּין דִּין שְׁקֵר, שׁוֹלֵט עֲלָיו מִלֵּאךְ הַמְּנוֹת וְשׁוֹחֵט אוֹתוֹ, וְאַחַר כִּי שׁוֹרֵף אוֹתוֹ בְּגִיהֵנִם. וְאִם דִּין דִּין אֱמֶת, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִכְנִיסוּ לְגַן עֵדֶן וּמִטְעִים אוֹתוֹ מִעַץ הַחַיִּים, שְׁכָתוּב עֲלָיו (בראשית ג) וְלָקַח גַּם מִעַץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחָי לְעֵלָם. שְׁנַבְרָא בַתוֹרָה, שְׁבָה נֶאֱמַר (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

בְּעַלֵי מִקְרָא, וּמִצְאוּ שְׁהִיּוּ אוֹמְרִים, (שם פב)
 אֲנִי אֲמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבָנֵי עֲלִיּוֹן כְּלַכֶּם.
 אֲנִי אֲמַרְתִּי, בְּשַׁעַה שְׁהִקְדַּמְתֶּם עֲשִׂיהָ
 לְשִׁמְיעָה, שְׁהָרִי אֱלֹהִים אַתֶּם וְגו'. כִּיּוֹן
 שְׁנַמְשַׁכְתֶּם אַחַר יִצְרַח הָרַע - אֲכַן כְּאָדָם
 תִּמּוֹתוֹן וְגו'. מֵה מִיתַתוּ שֶׁל אָדָם מוֹרִידָתוֹ
 לְעַפָּר כְּדִי שִׁימְחָה אוֹתוֹ יִצְרַח הָרַע שְׁבָתוֹכוֹ,
 וְאוֹתוֹ יִצְרַח הָרַע הוּא שְׁמַת וְנִתְעַכַּל בְּתוֹכוֹ.

יז לחודש

פג א שיר מזמור לאסף: ב אלהים אלהי דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל: ג כי הנה אויביך יהמיון ומשנאיה נשאו ראש: ד על עמך יערימו סוד ויתעצו על צפוניך: ה אמרו לבנו ונבחרים מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד: ו כי נועצו לב יחדו עליך ברית יברתו: ז אהלי אדם וישמעאלים מואב וחגרים: ח גבל ועמון ועמלק פלשת עם ישבי צור: ט גם אשור גלגה עמם היו זרוע לבני לוט סלח: י עשה להם כמדון כסיסרא כבין בנחל קישון: יא נשמדו בעין דאר היו דמן לאדמה: יב שיתמו נדיבמו פערב וכזאב וכזבח וכצלמנע כל נסיכמו: יג אשר אמרו נירשה לנו את נאות אלהים: יד אלהי שיתמו כגלגל בקש לפני רוח: טו פאש תבער יער ובלהבה תלהט הרים: טז בן תרדמם בסערך ובסופתך תבחלם: יז מלא פניהם קלון ויבקשו שמך יהוה:

שימוש תהלים

למלחמה

אלהים אל דמי לך (פג, ב): [שימוש תהלים לפרק פג] למלחמה כתוב אותו ותלהו עליך ולא ינצחוך ואם ינצחוך לא יעשו בך שום רעה.

זוהר תהלים

אברהם אבינו היה מוציא את בני העולם מעבודה זרה ומכניס אותם לעבודת הקב"ה

אלהים אלהי דמי לך וגו' (פג, ב): [זוהר ח"א פ' לך לך (טו 99):] פתח ואמר, (תהלים פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל. זו היא ההתעוררות של מטה כדי לשלט. אמר דוד, אלהים אל דמי לך, להעיר אל העליון ולהתחבר אל הימין. מה הטעם? משום (שם) כי הנה אויביך יהמיון וגו'. [וכתוב] כי נועצו לב יחדו עליך ברית יברתו. ומשום כך, אלהים אל דמי לך להעיר כלפי מעלה, שהרי אז מתעורר הימין וקושר אותה עמה. וכאשר נקשרת בימין, אז נשברים השונאים,

שכתוב (שמות טו) 'מינך ה' נאדרי בכח מינך ה' תרעץ אויב. ובא וראה, בשעה שהתחברו כל אותם המלכים להלחם בקרב על אברהם, התיעצו להעבירו מן העולם, וכיון ששלטו בלוט בן אחיו של אברהם, מיד הלכו, שכתוב ויקחו את לוט ואת רכשו בן אחי אברם וילכו. מה הטעם? משום שדמותו של לוט הייתה דומה לאברהם, ומשום כך וילכו, שכל אותו הקרב היה בשבילו. מה הטעם? משום שאברהם היה מוציא את בני העולם מעבודה זרה ומכניס אותם לעבודת הקדוש ברוך הוא. ועוד, הקדוש ברוך הוא העיר אותם בעולם כדי לגדל את שמו של אברהם בעולם ולקרב אותו

יח יבִּשׁוּ וַיִּבְהֲלוּ עָדֵי עַד וַיַּחֲפְרוּ וַיֹּאבְדוּ: יט וַיִּדְעוּ כִּי אַתָּה שְׁמֶךָ יְהוָה
לְבַדְּךָ עֲלִיּוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ:

זוהר תהלים

זה יאמר לה' אני - זה חננניה. וזה יקרא בשם יעקב - זה מישאל. וזה יכתב ידו לה' ובשם ישראל יכנה - זה עזריה. באותה שעה כנס הקדוש ברוך הוא את הפמליא שלו, ואמר להם: באיזה דבור מאותם הדבורים שאמרו אלה השלשה אציל אותם? פתחו ואמרו, (תהלים סג) וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ.

באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא לכסא: כסא שלי, באיזה דבור מאותם הדבורים אציל את אותם הצדיקים? אמר לו: באותו הדבור שכלם צחקו עליו אציל אותם, לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. כמו שעמד יעקב אצל אברהם באש, יקום עכשו אצל אלה. זהו שכתוב, כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב וגו'. מהבושה של הליצנות. שנינו, כל אותם שצחקו מהדבור הזה, נשרפו באותה אש, והרג אותם שביב של אש. מה הציל את אלה? על שהיו מתפללים לפני הקדוש ברוך הוא ומיחדים שמו פראוי, ועל שמיחדים שמו פראוי, נצלו מאותה אש יוקדת.

לעבודתו. וסוד הדבר - פיון שאברהם התעורר לרדף אחריהם, אז אלהים אל דמי לך, עד שהכל נקשר לאברהם. וכשהכל נקשר לאברהם, אז נשברו כל המלכים מלפניו, כמו שאמרנו, שכתוב ימינך ה' תרעץ אויב וגו'.

מה הציל את אלה? על שהיו מתפללים לפני הקדוש ברוך הוא ומיחדים שמו פראוי ועל שמיחדים שמו פראוי נצלו מאותה אש יוקדת

וידעו כי אתה שמך ה' וגו' (פג, יט): [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ט"ז)] אלא כך שנינו, בשעה הזו שנכתפו לפל באש, כל אחד הרים קולו ואמר אל כל אותם עמים ומלכים ושרים. חנניה אמר, (תהלים קיח) ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם ה' לי בעזרי ואני אראה כשנאי טוב לחסות בה' וגו'. מישאל פתח ואמר, (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' וגו' כי אתך אני נאם ה' להושיעך כי אעשה וגו'. באותה שעה ששמעו כלם את שם יעקב, תמהו וצחקו בליצנות. עזריה פתח ואמר, (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. זהו שכתוב, (ישעיה מד) זה יאמר לה' אני וגו'.

פד א לְמַנְצַח עַל הַגִּתִּית לְבַנֵּי קִרְחַ מְזֻמֹּר: ב מַה יְיָדוּת מְשַׁכְּנוֹתֶיךָ יְהוָה
צְבָאוֹת: ג נִכְסְפָה וְגַם כָּלְתָה נַפְשִׁי לְחֻצְרוֹת יְהוָה לְבִי
וּבְשָׂרִי יִרְנְנוּ אֵל אֵל חַי: ד גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית וְדָרוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר שָׁתָה

שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים

לְמִי שְׂרוּהָ גּוֹפֵי מְרֹבב חֲלוּי

מה ידידות משכנותיך (פד, ב): [שימוש תהלים לפרק פד] למי שרווח גופו מרוב חליו. 'אמר אותה על קדרה חדשה מלאה מים שלא ראו שמש ושפוך עליו ויעיל בעז"ה. ושם שלו הוא א"ב. א' מן "צבאות, ב' מן "בך.

זוהר תהלים

הגוף משתוקק לחצרות ה' שמשם הוא נלקח
נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' וגו'
מְשׁוּם כֶּךָ נִסְעוּ לְמַדְבָּר מִהֶעֱנַג שֶׁל יְרִיחוֹ.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שׁוֹפְטִים א) וּבְנֵי קִינֵי חִתִּין מִשֶּׁה
עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים וְגו'.

גם צפור מצאה בית - אלו רוחות הצדיקים
גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית - אֵלוֹ רוּחוֹת הַצַּדִּיקִים
גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית וְגו' (פד, ד): [זוהר ח"ג
פ' בלק (דף קצ"א:)] וַיֵּרָא בָּלֶק וְגו'. רַבִּי
אֶלְעָזָר אָמַר, וַדָּאֵי מַה שְּׁאָמַר רַבִּי חֲיִיא,
דְּבַר נִסְתָּר הָיָה. אֲבָל כְּתוּב, (תהלים פד) גַּם
צְפוֹר מְצָאָה בֵּית וְדָרוֹר קֵן לָהּ וְגו'. וְכִי דָוִד
הִמְלִיךְ עַל צְפוֹר בְּעוֹלָם הָיָה אוֹמֵר דְּבַר
זֶה? אֵלָּא כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינּוּ כַּמָּה חֲבִיבוֹת
הַנְּשָׁמוֹת לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִם
תֹּאמַר כָּל נְשָׁמוֹת הָעוֹלָם - לֹא כֶּךָ! אֵלָּא
אוֹתָן נְשָׁמוֹת הַצַּדִּיקִים שֶׁשָּׂם מְדוּרָן אִתּוֹ,
מְדוּרֵיהֶן לְמַעַלָּה וּמְדוּרֵיהֶן לְמַטָּה, וְכָךְ
נֶאֱמַר. גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית - אֵלוֹ רוּחוֹת
הַצַּדִּיקִים. שְׁנִינּוּ, שֶׁלֵּשׁ חוֹמוֹת הֵן לְגַן עֵדֶן,
וּבֵין כָּל אַחַת וְאַחַת כַּמָּה רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת
מְטִילוֹת שָׁם וְנִהְיֹת מְרִיחַ שֶׁל עֲנוּגֵי
הַצַּדִּיקִים שְׂבֻפָּנִים, אֵף עַל גֵּב שֶׁלֹּא זָכוּ
לְהַכְּנִס. אֲבָל עֲנוּג רוּחוֹת הַצַּדִּיקִים
שְׂבֻפָּנִים - (ישעיה טד) עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים
וְגו'. וְיָמִים רְשׁוּמִים יֵשׁ בְּשָׁנָה, וְהֵם יָמֵי

תורה לא צריכה תפנוקים ולא סחורה אלא
לעמל בה יומם ולילה

גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית וְגו' (פד, ד): [זוהר
ויקרא פ' ויקרא (דף ט"ו:)] פְּתַח וְאָמַר,
(שמואל א טו) וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל אֵל הַקִּינֵי. מִי הוּא
הַקִּינֵי? אֵלוֹ בְּנֵי יִתְרוֹ, חָמִיו שֶׁל מֹשֶׁה,
שֶׁעָשׂוּ קֵן בְּמַדְבָּר כְּמוֹ הַדָּרוֹר הַזֶּה, כְּמוֹ
שְׂנֵאָמַר (תהלים פב) וְדָרוֹר קֵן לָהּ, כְּדֵי לְלַמֵּד
תוֹרָה. שְׂתוֹרָה לֹא צְרִיכָה תְּפִנוּקִים וְלֹא
סְחוֹרָה, אֵלָּא לְעַמֵּל בָּהּ יוֹמָם וְלִילָה.

— זוהר תהלים —

ובימים רשומים, שלש פעמים בשנה, הקדוש ברוך הוא רוצה להשתעשע באותם הצדיקים, ומראה להם היכל טמיר גנוז שלא יודעים ולא מכירים אותו כל הצדיקים ששם. אשר שתה אפרחיה את מזבחותיה - אלו אותם צדיקים שנתקנו בכנים קדושים, שזכו לתורה שבכתב ולתורה שבעל פה בעולם הזה. ואלו נקראים שני מזבחות. מתעטרים לפני המלך הקדוש, שהרי זכות בנייהם בעולם הזה מגנה עליהם, ומעטרים אותם שם. מי הרוח שזוכה לכל זה? זו ששתה אפרחיה, ללמד למזבחותיה וגו'. מפאן והלאה אמר דברך, שהרי בלי בושא אני נראה שם.

פתח כמקדם רבי אלעזר ואמר, גם צפור מצאה בית - זה יתרו. ודרור קן לה - זה בניו שהיו בלשפת הגזית מלמדים תורה וחותכים דברי תורה בפיהם. מה זה מצאה בית? אלא בהתחלה לקחו וחנו במדבר, לקחו מענג מדן ומהמתיקות ששם וחנו במדבר. כיון שראה הקדוש ברוך הוא שפסופם היה על התורה, משך אותם משם והכניסם ללשפת הגזית. ודרור קן לה - הכל אחד. צפור דרור הכל הוא אחד. (שופטים ד) חבר הקיני. (שמואל א טו) ויאמר שאול אל הקיני וגו'.

ארץ ישראל נמשלת פלידת אדם בכל הבחינות ומבאר באריכות

גם צפור מצאה בית וגו' (פד, ד): [זוהר חדש שיר השירים, מדרש הנעלם (דף עה.)] פתח רבי יהושע ואמר, (תהלים פד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה

ניסן וימי תשרי, שאותן רוחות משוטטות ופוקדות מקום שצריך. ואף על גב שפעמים רבות משוטטות, אבל ימים אלו רשומים הם ונראים על גבי חומות הגנה, כל אחת ואחת כמראה צפרים מצפצפות בכל בקר ובקר.

ואותו צפצוף שבח הקדוש ברוך הוא, ותפלה על חיי בני אדם של העולם. משום שאותם ימים כל ישראל מתעסקים במצוות, ובמצוות רבון העולם. ואז בשמחה נראות צפרים מצפצפות, ועל גבי החומות של גן עדן מצפצפות משבחות ומודות ומתפללות על חיי העולם הזה. אמר רבי שמעון, אלעזר, ודאי יפה אמרת שודאי אותן רוחות שם. אבל מה תאמר על ודרור קן לה? אמר, כך למדתי, זוהי נשמה קדושה שעולה למעלה, ועולה למקום טמיר וגנוז שעין לא ראתה אלהים זולתך וגו'. אמר רבי שמעון, אלעזר, ודאי יפה אמרת ויפה הוא, אבל כל זה בגן עדן שלמטה הוא, וכמו שאמרת הוא וכך זה ודאי. גם צפור מצאה בית - אלו רוחות קדושות שזכו להכנס ולצאת אחר כך, משום שמשוטטות ונראות כמראה צפרים, ואלו רוחות מצאה בית. ודאי שלכל אחת ואחת יש להן מדורים ידועים בפנים.

ועם כל זה, כלם נכונים מחפת חבריהם. אלו שיש להם דרור וחרות מהכל.

והקדוש ברוך הוא מראה להם היכל טמיר גנוז אחד שעין לא ראתה אלהים זולתך, ואותו היכל נקרא קן צפור, ומשם מתעטרים עטרות למשיח לעתיד לבא.

זוהר תהלים

זרוע שמאל. וזה הגיהנם. מאותה פסלת של השלג. והוא לענש של הנשמות של הרשעים.

הראש נתתקן בשמים. והיה העולם בלי ראש, עד שנבנה בית המקדש. כשהוקם המשכן, הוקם בראש. הפה של כל העולם, שהתתקן בראש, סיני. והוא רשם את הפה הזה תוך המים, מהברור של השלג. הירכים וכל שאר האיברים, בכל שאר הארץ. וכשם שלאשה יש צירים וחבלים בשעת הלדה, כן כשבקש הקדוש ברוך הוא להוציא הארץ לאור העולם, היו המים עולים ויורדים, יעלו הרים ירדו בקעות. מה עשה הקדוש ברוך הוא? הוציא מן הקרקע רעמים וזועות, ונסו המים. זהו שכתוב (תהלים קד) מן גערתך ינוסון מן קול רעמך תפזון. ויצאה הארץ, ונשארה נמוכה ומלכלכת, כולד הזה שיוצא נמוך כמות ומלכלך מהלדה.

וכשם שמפעפעין את הולד עד שיתעורר, ונתנים אש ונר לגבו לחמו, ומראה להאיר - כך עשה הקדוש ברוך הוא בארץ, כשיצאה מתוך המים. והכל בפסוק אחד. זהו שכתוב (שם עז) קול רעמך בגלגל האירו ברקים תבל, מיד - רגזה ותרעש הארץ. עד כאן נסתם הפה, עד שבאו ישראל, והפה נפתח בראשו בשמים, וזה סיני שנתנה בו התורה, ושם נתתקן הדבור. וכשנכנסו לארץ ישראל, נסתם הפתוח, ונפתח הסתום. נסתם הפה - שלא היה בו הדבור (משנחלק משה). הפך מן האדם. נפתח הטבור - בית המקדש. ומשם אוכל מה שאמו אוכלת, ושותה

אפרחיה את מזבחותרך ה' צבאות מלכי ואלהי. גם צפור - שם שנינו, עשה הקדוש ברוך הוא בארץ אתרים ומקומות קדושים יותר עליונים משאר מקומות הישוב. והכל כמו יצירת האדם. שהקדוש ברוך הוא בחר אותו הזרע ומנפץ אותו, כמו זה שמברר ומנפץ חטים, תכן לחוד וקש לחוד, עד שמברר את החטים על מקומם. כך נטל הקדוש ברוך הוא שלג מתחת פסא כבודו, ואותו השלג מתחמם בכמה גונים, והטיל אותו בתוך המים של האשה. מכאן שאשה לא מתעברת עד שתשפך מים, ובאותם המים מטיל הזכר שלג, זהו הזרע שהוא מחבר יחד, יותר מאותו של האשה, כמו שהשלג כנגד המים. לאחר שהטיל אותו הקדוש ברוך הוא לתוך המים, בבר אותו ונפץ אותו, ועשה בהתחלה טבור, שהיא נקדה אחת מתוך הבחירה של השלג, ואותו טבור הוא נקדה של ציון.

ומשם התפשטו ארבעה חוטים לארבעה צדדים של העולם - מזרח ומערב צפון ודרום. מאותו החוט שנמשך מצד המזרח, ממנו נעשה גוף. מתחיל במזרח, ומסים במערב. הגוף הוא ארץ ישראל. נרשם באותיות אדני. אדון ורבון כל העולם. מאותו החוט שנמשך מצד הדרום, שהוא הברור של כל השלג ותקפו, ממנו נעשתה זרוע ימין, והוא בחירת הענג. וזה גן עדן שנכנס בו אדם הראשון, והוא לענג הנשמות, וזה טמיר וגנוז, הימין של כל העולם. מאותו החוט שנמשך מצד הצפון, ממנו נעשית ונבראת

— זוהר תהלים —

האור מאיר וצח, והכל נהנים ממנו. וכל זמן שהפתילה נעדרת והשמן חסר מן הפתילה, האור נסתלק, ואין מי שיודע באותו האור כלום. כִּף, כל זמן שישראל היו מתקנים ומסרגלים כפתילה זו, אור של מעלה היתה דולקת עליהם, ואומרת שירה, ואינו משתכף לעולם, כדגמת האור על הפתילה שאינו משתכף לעולם לנגד מעלה. ואותו השיר הוא המעלה שבשירים, קדש קדשים. נעדר הפתילה - נעדר האור ונסתלק, ואין מי שיודע בו. ושלמה צווח ואומר, (קהלת יב) וזכר את בוראיו בימי בחורתיך. היה מתתקן ומסרגל עצמו במצוות ובמעשים טובים בימי בחורתיך, בזמן שהמאור שהוא לזהב בפתילה. דבר אחר, על האור שהוא בזמן שהפתילה מתקנת, אמר לנגד אותו האור וזכר את בוראיו. התעורר לנגד הקדוש ברוך הוא בשיר ותעורר האהבה.

עד אשר לא יבאו ימי הרעה (ש) - בזמן שהלכנה מתמעטת ותשלט הרעה, והימים שלה הם ימים שאין בהם חפץ. עד אשר לא תחשף השמש - זה נהר היוצא מעדן, שכתוב (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן, שכתוב בו (איוב יד) ונהר יחרב ויבש. והאור - זה האור שבא הקדוש ברוך הוא ונתעטף בו, והוא ימינו. זהו שכתוב (איכה) השיב אחר ימינו. והירח - הוא הים המתמלא מאותו נהר. זהו שכתוב (איוב יד) אָזְלוּ מִים מִנִּי יָם וְנָהָר יִחַרְבַּ וַיִּבֶשׁ. והכוכבים - אלו שנים עשר מזלות הידועים לה. ושבו העבים - אלו שרי אמות העולם. אחר הגשם - אחר בכיתן

ממה שאמו שותה. וכל העולם נזון מתמצית ארץ ישראל.

ומשום כִּף, מקומות ואתרים הם בעולם, בשבח של אלו על אלו. גן העדן, שהוא זרוע הימין של כל העולם, יש בו מקומות ואתרים לשבח אלו על אלו, ושם הוא עץ החיים, ועץ הדעת טוב ורע. ובהיכל אחד מהם יש מקום טמיר וגנוז מן הכל, ואין מי שמכיר את אותו מקום פרט לצפור אחת, שבאה בכל יום שלש פעמים ומצפצפת בתוך עצי הגן (ואמרת גם צפור וגו'). ובאותה הצפור יודעות הנשמות את סימניהן, בזמן שמודות ומשבחות, ובזמן שמשתדלות לדעת בחכמה. ואותה הצפור נכנסת לאותו היכל, ונטמנת ונגננת ולא נודעת. ודרור - זו הנשמה הקדושה, שעולה למעלה, והיא בת חורין. דבר אחר, (שם פד) ודרור קן לה - זה היובל, שכתוב וקראתם דרור. קן לה - בחכמה העליונה. צפור ודרור, זה למעלה וזה למטה. אשר שתה אפרחיה, מי? הדרור הזו שנת החמשים, שמוציאה ממנה ששה אפרוחים והצפור הזו. אותם האפרוחים, תשוקתם לתוף שני המזבחות, המזבח הפנימי והמזבח החיצון. נטלו מן המזבח הפנימי ונתנו למזבח החיצון. מלכי ואלהי, מלכי - זה המזבח החיצון, ואלהי - זה המזבח הפנימי.

המזבח החיצון תמיד תשוקתו למזבח הפנימי, ולעולם אינו שוכך מלומר בשירות ותשבחות. זהו שכתוב שיר השירים אשר לשלמה. כל זמן שהנר דולק על הפתילה, והפתילה כתקונה,

— תהלים — זוהר תהלים —

וּצְמִיחַת הַשֶּׁקֶד אֶחָד וְעֶשְׂרִים יוֹם. כָּךְ מִשְׁבְּעָה עֶשֶׂר בְּתַמוּז עַד תְּשַׁעָה בְּאָב. וּמִיּוֹם שֶׁהַשֶּׁקֶד מִצִּיץ, הַפֶּרַח אֵין מוֹצִיא פְּרִי, עַד עֶשְׂרִים וְאַחַד יוֹם. וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲגָב - יִתֵּן הַסִּבָּל עַל שִׁכְמוֹ שֶׁל בֵּית דָּוִד. וְתַפְרֵה הָאֲבִיוֹנָה - זוֹ עֲבוּדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה. וְצוּחִים בְּנֵי הָאָדָם וְאִינָם נִעְנִים. מָה הַטַּעַם? כִּי הֵלֶךְ הָאָדָם אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ. מִסְתַּלֵּק הַכְּבוֹד לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהֵם צוּחִים וְאֵין מִי שִׁישְׁגִיחַ בָּהֶם, מִשׁוּם שֶׁהוּא הַסְתַּלֵּק לְבֵית עוֹלָמוֹ שֶׁמִּמֶּנּוּ יֵצֵא. וְעַל זֶה נִמְצְאָת הַמְּאָרָה, וְרַע, וּמּוֹת, וּמְאֹרְעוֹת רַעוֹת בְּעוֹלָם, וְסוֹפְדִים וְצוּחִים בְּכָל יוֹם, שֶׁכְּתוּב (שם ט) כִּי עָלָה מוֹת בְּחַלּוּנֵינוּ. עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֻבֵּל הַכֶּסֶף (קהלת יב) - חוּט שֶׁל חֶסֶד שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה. וְתִרְצֵן גִּלְתֵּי הַזָּהָב - שֶׁהִיא יוֹרֶדֶת בְּאוֹתוֹ הַחוּט. נִשְׁבֵּר הַחוּט, נִפְלֵה הַגִּלְתֵּי וְתִשְׁבֵּר כֵּד עַל הַמְּבוּע - שֶׁהַתּוֹרָה נִשְׁתַּכְּחָה בְּגִלוּת, וְאוֹתוֹ הַמְּשָׁאֵב, יוֹפִיא"ל (ר"א יפ"פ"ה) הַשָּׁר, לֹא שָׁאֵב מִמַּעֲיָן הַתּוֹרָה, וּבְנֵי אָדָם נְבוֹכִים בָּהּ. וְנִרְצֵן הַגִּלְגָּל אֶל הַבוֹר, וּמִלֵּאָךְ הַמְּשֻׁחִית נִתֵּן לוֹ רְשׁוּת לְחַבֵּל בְּכָל יוֹם. וַיֵּשֶׁב הָעֶפְרַיִם עַל הָאֶרֶץ כְּשֶׁהָיָה, וַיִּכְלוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת, וְהָעוֹלָם יָכְלָה. וְהָעֶפְרַיִם שֶׁהִכֵּל נִהְיָה מִמֶּנּוּ, יָשׁוּב כְּבַתְחִלָּה, וַיְהִיָּה הָעוֹלָם תָּרַב כְּשֶׁהָיָה. וְהָרוּחַ תִּשְׁוֵב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה, וַיִּתְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם כְּבַתְחִלָּה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַּת עֶפְרַיִם יִקְצוּ. בָּא רַבִּי עֲזַרְיָה וְרַבִּי מְרוֹנוֹס, וּנְשָׁקוּהוּ בְּרֹאשׁוֹ. קָרָא עֲלָיו, (משלי יח) לֵב נְבוֹן יִקְנֶה דַעַת וְאֵזֶן חֲכָמִים תִּבְקֶשׁ דַּעַת.

שֶׁל מִלְּאֲכֵי הַשֶּׁרֶת, שֶׁכְּתוּב מִלְּאֲכֵי שְׁלוֹם מִרְיָבִיּוֹן. בְּיוֹם שִׁזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבַּיִת (קהלת יב) - אֵלוֹ שׁוֹמְרֵי הַחֻמוֹת, שֶׁכְּתוּב (ישעיה סב) עַל חוֹמוֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַיִם הַפְּקֻדְתֵי שׁוֹמְרִים. וְהַתְּעוּתוֹ אֲנִשֵּׁי הַחֵיִל - אֵלוֹ הֵם שְׂשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ. וּבְטָלוּ הַחֻנוֹת - אֵלוֹ הֵם אוֹכְלֵי הַקֶּרֶבֶנּוֹת. כִּי מַעֲטוֹ - כִּנְפֵי הַחֵיִתוֹת. וְחָשְׁכוּ הָרְאוֹת בְּאֶרְבוֹת - אֵלוֹ הֵם (זכריה ד) עֵינֵי ה' הֵמָּה מְשׁוֹטְטִים בְּכָל הָאֶרֶץ, וְהֵם שְׁבַע עֵינֵי ה'. וְסָגְרוּ דְלֶתֵיךָ בְּשׁוּק - אֵלוֹ הֵם הַשְּׁעָרִים שֶׁכֻּלָּם נִנְעָלוּ, זוֹלָתֵי שְׁעָרֵי דְמַעוֹת שֶׁלֹּא נִנְעָלוּ. בְּשִׁפְלֵי קוֹל הַטְּחִנָּה - סִכַּת דָּוִד, שֶׁנִּפְלָה וְנִשְׁפָּלָה לְעֶפְרַיִם, וְקוֹלָהּ שֶׁהִיָּתָה מְשׁוֹרְרָה תָּמִיד בְּשִׁיר הָאֶהְבָּה - שִׁפְלֵי. וַיִּשְׁחוּ כָּל בְּנוֹת הַשִּׁיר - הֵם הַמְּלָאֲכִים הַנְּחַלְקִים בְּמִשְׁמֵרוֹתָם עַל הַשִּׁיר. מֵהֵם מְשׁוֹרְרִים בְּיוֹם, וּמֵהֵם מְשֻׁמְרוֹת מְשׁוֹרְרִים בְּלֵילָה. גַּם מְגַבֵּה יִירָאוּ, (קהלת ה) כִּי גְבִיָּה מַעַל גְּבִיָּה שְׁמֵר. וְשׁוֹמֵר זֶה מְזַה, וּמִקְבָּל זֶה מְזַה בְּנִעְיָמָה וּבִקְדָשָׁה. וּבְחֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ יֵצְתָה מְאָרָה, וְדִין חֶזֶק מְצוּי לְפָנָיו. וְגְבִיָּה יִירָא מְגַבֵּה וּמְדִינּוֹ.

וְחַתְחַתִּיּוֹם בְּדֶרֶךְ, כְּתוּב (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בְּיָם דֶּרֶךְ וּבְמִים עֲזִים נְתִיבָה. וּבְאוֹתוֹ דֶּרֶךְ הָיָה יוֹרֵד, וּבָא הַטַּל מִרְאשׁוֹ שֶׁל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל שְׂמִחָה וְכָל טוֹב וְכָל רְצוֹן, בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ הָיָה בָּא. וּבְחֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁבֵּר עַל שֶׁבֵּר בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ נִמְצָא, וְכָל רִגְזוֹ וְאִימוֹת וְתַקְפָּה וְדִין הָיוּ בְּאוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ. וַיִּנְאֵץ הַשֶּׁקֶד, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (דניאל ט) וַיִּשְׁקֹד ה' עַל הָרַעָה. וְכְתוּב (ירמיה א) מִקַּל שֶׁקֶד אֲנִי רוֹאֶה.

אֶפְרָחֶיךָ אֶת מִזְבְּחֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת מִלְכֵי וְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל : ה' אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יַחְלִיפוּ סֵלָה : ו' אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי מַסְלוֹת בְּלִבְכֶם :

— זוהר תהלים —

וְדַאי מְסִיעִים לוֹ. וּבְזֶה יִתְחַזַּק בְּקַבֵּ"ה שֶׁהוּא יָסִיעַ לוֹ, וְיִתְחַזַּק בוֹ, שֶׁלֹּא יִשִּׁים אֶת כַּחוֹ בְּטַחוּנוֹ בְּאַחֵר. וּמִשּׁוֹם כֵּן, עוֹז לוֹ כִּי מַסְלוֹת בְּלִבְכֶם. שֶׁיַּעֲשֶׂה לְבוֹ כְּרֵאוֹי בְּלֵי הַרְהוּר אַחֵר, אֲלֵא כַּמְסֵלָה הַזֶּה שֶׁהִיא מִתְיַשְׁבֵּת לְעֵבֵר בְּכָל מְקוֹם שֶׁצָּרִיךְ, כֵּן גַּם.

דְּבַר אַחֵר, אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי - עוֹז כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כט) ה' עוֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן. מִשּׁוֹם שֶׁצָּרִיךְ לְאָדָם לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה לְשִׁמּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה וְאִינוֹ מִשְׁתַּדֵּל לְשִׁמְהָ, טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא. מַסְלוֹת בְּלִבְכֶם, מֵה זֶה מַסְלוֹת בְּלִבְכֶם? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם סח) סְלוּ לְרֵכֵב בְּעָרְבוֹת בְּיָה שְׁמוֹ. זֶה הַתּוֹרָה הִיא שֶׁהוּא הַשְׁתַּדֵּל בָּהּ לְהָרִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלַעֲשׂוֹתוֹ חֲטִיבָה בְּעוֹלָם. בֵּא רֵא, כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל יַעֲקֹב הָיוּ לְשִׁמּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשּׁוֹם כֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה עִמּוֹ תָּמִיד, שֶׁלֹּא זָזָה מִמֶּנּוּ הַשְּׂכִינָה. שֶׁהָרִי בְּשָׁעָה שֶׁקָּרָא לוֹ יִצְחָק אֶת עֶשׂוֹ בְּנוֹ, יַעֲקֹב לֹא הָיָה שָׁם, וְהַשְּׂכִינָה הוֹדִיעָה לְרַבֵּקָה, וּרַבֵּקָה הוֹדִיעָה לְיַעֲקֹב.

מִשּׁוֹם שֶׁלֵּב הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת לְהַעִיר אֵלָיו אַהֲבָה - וְהַלֵּב הוּא עֹקֵר וְיִסוּד הַכֹּל

אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי בְּךָ וְגו' (פד, י): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קס"ב)] רַבִּי יִצְחָק הָיָה מְצוּי לְפָנָיו רַבִּי אֶלְעָזָר, אָמַר לוֹ, וְדַאי שֶׁאַהֲבַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁאָדָם אוֹהֵב אוֹתוֹ לֹא מִתְעוֹרְרָת אֲלֵא מֵהַלֵּב, מִשּׁוֹם

יִשִּׁים אֶת כַּחוֹ בְּקַבֵּ"ה שֶׁיִּסְיַע לוֹ כִּשֶׁהוּא מִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתָם הַמְּצוּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה וְלָלֶכֶת בְּדַרְךְ אֲמַת שְׁכִינּוֹ שֶׁאָדָם בֵּא לְהַטְהֵר וְדַאי מְסִיעִים לוֹ

אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי בְּךָ וְגו' (פד, י): [זוהר ח"ב פ' תולדות (דף קמ"ב)] וְיִקְרָא אֶת עֶשׂוֹ בְּנוֹ הַגָּדֹל. שֶׁנִּכְלָל מִצְדוֹ שֶׁל הַדֵּין הַקָּשָׁה. וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא זְקַנְתִּי לֹא יִדְעַתִּי יוֹם מוֹתִי. רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים פד) אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי בְּךָ וְגו'. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שֶׁמִּתְחַזַּק בְּקַבֵּ"ה וְשֵׁם בוֹ אֶת תְּקוּפוֹ. יְכוֹל כַּחֲנֻנְיָה מִיִּשְׂרָאֵל וְעוֹרְיָה שֶׁהִתְחַזְּקוּ וְאָמְרוּ, (דניאל ג) הֵן אֲתַנּוּ אֱלֹהֵינוּ שֶׁאֲנּוּ עוֹבְדִים יְכוֹל לְהַצִּילֵנוּ מִתּוֹךְ כַּבֶּשֶׁן הָאֵשׁ הַיּוֹקְדָת, וּמִיָּדֶךָ הַמְּלַךְ יִצִּיל. בֵּא רֵא, שֶׁאִם לֹא יִצִּיל וְלֹא יַעֲמֵד עֲלֵיהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, נִמְצָא שֶׁשְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא יִתְקַדַּשׁ בְּעֵינֵי הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ. אֲלֵא כִּינּוֹן שֶׁיִּדְעוּ שֶׁלֹּא אָמְרוּ כְּרֵאוֹי, חֲזְרוּ וְאָמְרוּ, וְהֵן לֹא יִדוּעַ לְהִיּוֹת לָךְ הַמְּלַךְ וְגו'. כִּינּוֹן יִצִּיל בֵּין לֹא יִצִּיל, יִדוּעַ לְהִיּוֹת לָךְ הַמְּלַךְ וְגו'. וְשִׁנִּינוּ שֶׁיִּחְזַקְאֵל הוֹדִיעַ לָהֶם דְּבַר, וְשִׁמְעוּ וְקִבְּלוּ מִמֶּנּוּ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עִמָּד עֲלֵיהֶם, כְּדֵי שֶׁיִּקְבְּלוּ שְׂכָר, וְאִז חֲזְרוּ וְאָמְרוּ, וְהֵן לֹא יִדוּעַ לְהִיּוֹת לָךְ הַמְּלַךְ וְגו'. אֲלֵא לֹא יִתְחַזַּק אָדָם שֶׁיֹּאמֶר, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִצִּילֵנִי, אוֹ יַעֲשֶׂה לִּי כֵּן וְכֵן. אֲבָל יִשִּׁים אֶת כַּחוֹ בְּקַבֵּ"ה שֶׁיִּסְיַע לוֹ, כִּשֶׁהוּא מִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתָם הַמְּצוּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה וְלָלֶכֶת בְּדַרְךְ אֲמַת. שְׁכִינּוֹ שֶׁאָדָם בֵּא לְהַטְהֵר,

זוהר תהלים

הדין. כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה, הכל הוא כדי להראות כבודו, והכל הוא לעבודתו. וכי מי ראה עבד שמקטרג את אדונו, ובכל מה שרצון אדונו נעשה הוא מקטרג? רצון הקדוש ברוך הוא הוא שיהיו האנשים תמיד בעבודתו וילכו בדרך אמת כדי לזכותם בכמה טובות. הואיל ורצונו של הקדוש ברוך הוא בזה, איך בא עבד רע ונמצא מקטרג מתוך רצון אדונו ומסטה את בני האדם לדרך רעה, ודוחה אותם מדרך טובה, ועושה להם שלא יעשו את רצון אדונם ומסטה את בני האדם לדרך רעה? אלא ודאי שרצון אדונו הוא עושה. למלך שהיה לו בן יחידי והיה אוהב אותו ביותר, וצוה עליו באהבה שלא יקריב את עצמו לאשה רעה, משום שכל מי שקרב אליה, אינו כדאי להכנס להיכל המלך. הודה לו אותו הבן לעשות רצון אביו באהבה.

בבית המלך בחוץ היה זונה אחת נאה למראה ויפת תאר. לימים אמר המלך, אני רוצה לראות את רצונו של בני אלי. קרא לאותה הזונה ואמר לה: לכי ותפתי את בני, כדי לראות את רצון בני אלי. מה עשתה אותה זונה? הלכה אחר בן המלך והתחילה לחבק ולנשק אותו ולפתותו בכמה פתויים. אם אותו בן יאה ומצית למצות אביו - גוער בה ולא מצית לה ודוחה אותה ממנו. ואז אביו שמח בבנו ומכניסו לתוך הפרגוד של היכלו, ונותן לו מתנות ואוצרות וכבוד רב. מי גרם את כל הכבוד הזה לבן הזה? הנה

שלב הוא התעוררות להעיר אליו אהבה. (והקדוש ברוך הוא רוצה את הלב) אם כך, למה פתוב בכל לבבך ואחר כך ובכל נפשך, ששמעם שהם שני גונים, אחד הלב ואחד הנפש? אם הלב עקר - מה צריך נפש? אמר לו, ודאי שלב ונפש הם שנים, ומתאחדים לאחד. שהרי לב ונפש וממון, כלם אחוזים זה בזה, והלב הוא עקר ויסוד הכל. וזה שנאמר בכל לבבך, בשני לבבות הוא, שהם שני יצרים, אחד יצר טוב ואחד יצר רע. ושני אלה, כל אחד ואחד נקרא לב. זה נקרא לב טוב, וזה נקרא לב רע. ומשום כך הוא לבבך, שהם שנים, יצר הטוב ויצר הרע.

ובכל נפשך? ובנפשך היה צריך להיות! מה זה ובכל נפשך? הבכל הזה לשם מה? אלא להכליל נפש ורוח ונשמה. זהו ובכל נפשך, בכל מה שאוחזת הנפש הזו. ובכל מאדך, אף כך כמה מינים הם של ממון, כלם משנים אלה מאלה, ועל זה פתוב בכל. אהבת הקדוש ברוך הוא למטר לו כל זה, לאהב אותו בכל אחד ואחד. ואם תאמר, ביצר הרע איך אדם יכול לאהב אותו, שהרי יצר הרע הוא מקטרג שלא יקרב אדם לעבודת הקדוש ברוך הוא, ואיך יאהב אותו בו? אלא זוהי עבודת הקדוש ברוך הוא יותר, כשהיצר הזה נכנע לו משום האהבה שאוהב את הקדוש ברוך הוא. שכשהיצר הרע הזה נכנע והאדם הזה שובר אותו, זוהי אהבת הקדוש ברוך הוא, משום שיודע לקרב את אותו יצר הרע לעבודת הקדוש ברוך הוא. כאן הוא סוד לבעלי

ז עבְרֵי בַעַמְק הַבְּכָא מַעֲיָן יִשְׁתַּוְּהוּ גַם בְּרַבּוֹת יַעֲמָה מוֹרְחָ:

— זוהר תהלים —

אותו מקטרג שנקרא מלאך המות לא מתגבר בכחו, עד שמסטה את בני האדם ומקטרג להם והורג אותם, ואז יש לו נחת ומתחזק ומתגבר בכחו. כמו שמתחזק צד החיים כשבני אדם הם טובים וילכו בדרך ישר, אף כף המקטרג הזה מתחזק ומתגבר כשהרשעים מצייתים לו, והוא שולט עליהם. הרחמן יצילנו. ואשרי אותם שזוכים לנצחו ולהכניעו ולזכות בשבילו לעולם הבא, ומתחזק אדם במלך הקדוש תמיד. על זה ודאי נאמר, (תהלים פד) אשרי אדם עוז לו כף מסלות בלבכם. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.

ראיתי את אותו המקום של מלך המושח שם. ושמעתי פרוז מכריו בכל יום: אשריהם החברים שמשתדלים בתורה, ואותם שמזכים בה את האחרים, ואותם המעבירים על מדותיהם

עבְרֵי בַעַמְק הַבְּכָא וגו' (פד, ט): [זוהר תת, מדרש רות (דף צח.)] רבי פרוספדאי חלה. נכנסו אליו רבי יוסי בן קסמא וחכמים. אותו היום, יום השבת היה. ראו אותו שהיה בוכה, ואחר כך צחק. בינתים נרדם. אמרו, יום השבת הוא, ואסור לטלטלו, וטרחה אחרת לא צריך. השאירוהו.

קם רבי יוחנן ודרש, (רות א) וימת אלימלך איש נעמי ותשארא היא ושני בניה. מת אלימלך - נשארו בניה להתנחם בהם, שנשארו שני בניו להשלים את מקום

אומר, אותה הזונה. ואתה הזונה יש לה בזה שבח או לא? ודאי שיש לה שבח מכל הצדדים. אחד - שעשתה את רצון המלך. ואחד - שגרמה לאותו הבן כל אותו הטוב ולכל האהבה הזו של המלך אליה. ועל זה כתוב (בראשית א) והנה טוב מאד. והנה טוב - זה מלאך החיים. מאד - זה מלאך המות, שהוא ודאי טוב מאד למי שמציית למצוות רבונו. ובא ראה, אם לא יהיה המקטרג הזה, לא היו יורשים הצדיקים את הגנזים העליונים הללו, שעתידיים לרשת עולם הבא. אשריהם שנפגשו במקטרג הזה, ואשריהם שלא פגשו בו. אשריהם שפגשו בו ונצלו ממנו, שבשבילו יורשים כל אותן טובות וכל אותם עדונים וכל אותן תשוקות של העולם הבא, שעליו כתוב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים וזלתך.

ואשרי אותם שלא פגשו בו, שבשבילו יורשים גיהנם ונטרדו מארץ החיים, שהרי אותם הרשעים שפגשו אותו, היו מצייתים לו ונמשכו אחריו, ועל זה יש לצדיקים להחזיק לו טובה, שהרי בגללו יורשים כל אותן הטובות ועדונים ותשוקות לעולם הבא. מהי תועלתו של המקטרג הזה כאשר הרשעים מצייתים לו? אלא אף על גב שאין בו תועלת, מצות אדונו הוא עושה. ועוד, שהרי מתחזק בשביל זה. הואיל והוא רע, הוא מתחזק כשהוא עושה רע. הרשע אינו מתחזק, עד שהורג אדם. כיון שהרג בני אדם, אז מתחזק ומתגבר בכחו ויש לו נחת. כף

—== זוהר תהלים ==—

אָמַר לוֹ לְרַבִּי יוֹחָנָן: הִתְקַן דְּבַרְיָךְ, וְלֶךְ לְכַסְאָךְ שִׁתְּקַנּוּ לָךְ, שֶׁהָרִי שָׁנִים עֶשְׂרֵי מֵהַחֲבָרִים יָבִאוּ בְּשִׁבְלֶךָ, וְאֲנִי רֵאִיתִי מָה שֶׁלֹּא נִתְּנוּ לִי רִשּׁוֹת לְגִלּוֹת. וְרֵאִיתִי מֵאוֹתָם הַחֲבָרִים שֶׁהִתְקַיִּים תְּלִמּוּדָם בִּידָם. וְרֵאִיתִי אֶת אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ שָׁם. וְשִׁמְעֵתִי כְּרוֹז מְכַרְזֵי בְּכָל יוֹם: אֲשֶׁרֵיהֶם הַחֲבָרִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, וְאוֹתָם שֶׁמְזַכְּרִים בָּהּ אֶת הָאֲחֵרִים, וְאוֹתָם הַמְּעִבִירִים עַל מִדּוֹתֵיהֶם. רֵאִיתָם, כִּשְׁהֵייתִי בּוֹכָה וְצוֹחֵק, הָרִשּׁוֹת נִתְּנָה לְמֶלֶךְ הַמּוֹת לְהִבִּיא אוֹתִי, וְרֵאִיתִי הַשְּׂכִינָה אֲצִלִּי, וְלֹא נִתְּנוּ לוֹ. וְעַל כֵּן בְּכִיתִי מִמֶּלֶךְ הַמּוֹת, וְצַחֲקֵתִי כִּשְׁרֵאִיתִי הַשְּׂכִינָה שֶׁלֹּא נּוֹתַנְתָּ לוֹ. וְרֵאִיתִי עַד שֶׁנּוֹטְטִילִים אוֹתִי לְבֵית הַדִּין שָׁשָׂם, וְרֵאִיתִי כַּמָּה צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת, שֶׁם כָּלֶם מִתְּעַסְקִים בְּדִינֵי הָעוֹלָם, וּבְרֵאִשִּׁיָּהֶם סַנְדַּלְפוּ"ן בְּעַל הַפְּנִים, שֶׁקּוֹשֵׁר קֶשְׁרִים לְאֲדוֹנוֹ, וּפְרַכְתָּ אַחַת פְּרוּסָה עָלָיו, וְכָל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם שֶׁתַּחַת יָדוֹ, וְלֹא נִתְּנָה רִשּׁוֹת לְקַרְבֵּי לְרֵאִיתוֹ.

וְרֵאִיתִי בֵּית דִּין, וְכַמָּה שָׂרִים מְמַנִּים לְפָנֵיהֶם, מֵהֶם סְנַגּוּרִים עַל בְּנֵי הָעוֹלָם, וּמֵהֶם קְטַגּוּרִים. נִטְלוּ וְקָרְבוּ אוֹתִי אֲלֵיהֶם. וְרֵאִיתִי שָׁם רַבִּים מִן הַחֲבָרִים. אָמְרוּ לוֹ לְמֶלֶךְ הַמּוֹת: מָה זֶה מִבְּנֵי הָעוֹלָם אֲצִלְךָ? אָמַר לָהֶם: שֶׁלֹּא נּוֹתַנִּים לִי לְהִמִּית אוֹתוֹ, וְקַרְבְּתִיו לְדִין. (אמר להם, דונו דינו, והניחו אותי לשבת וקרבו אותי לדין לפני שלשה סנהדרין שידונו דיני, ושמעתי.) שָׁקְמוּ שְׁלֹשָׁה עֵדִים, וְאָמְרוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים מְצָאנוּ כִפֶּר, מְצָאנוּ כִפֶּר, וְהַעֲיָדוּ עָלַי שֶׁהַעֲבַרְתִּי תַמִּיד עַל מִדּוֹתֵי. הִתְעַסְקוּ בְּדִינֵי כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם,

אֲלֵימֶלֶךְ, שֶׁהָיָה נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה. אַחַר כֵּן מָה כְּתוּב? וַיָּמוּתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מִחֲלוֹן וְכַלְיוֹן, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְרוּחַ הַטְּמָאָה. עַכְשָׁיו הוּא שֶׁבֶר עַל שֶׁבֶר. הַנִּשְׁמָה לְנִשְׁמָה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא י', וְהַרוּחַ הַשְּׂכֵלִית שֶׁהוּא וּא"ו, לֹא יָמוּתוּ, אֲלֵא אָדָם יוֹרֵד מִגְּדֻלָּתוֹ נִקְרָא מֵת. אָף כֵּאֵן, כְּשִׁמַּת רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר, הִנְחַמָּה בַּחֲכָמִים שֶׁנִּשְׁאַרוּ, וְהֵם רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נּוּרִי וְחֲבָרָיו. מֵתוּ רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נּוּרִי וְחֲבָרָיו - נִשְׁאַר רַבִּי פְּרוֹסְפָּדָי. וְכַעַת חֲבָרָנוּ רַבִּי פְּרוֹסְפָּדָי שִׁמַּת עַכְשָׁיו, הוּא שֶׁבֶר עַל שֶׁבֶר.

בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, רַבִּי חֲלֻקִיָּה שֶׁהָיָה אֲצִלוֹ, רָאָה אוֹתוֹ שֶׁחֲזָרוֹת הַדְּמָעוֹת עַל פְּנָיו, וְצַחֲוֹק בְּפִיו. קָרָא לְרַבִּי יוֹחָנָן וְלַחֲבָרִים, וְרָאוּ אוֹתוֹ עִם דְּמָעוֹת עַל פְּנָיו, וְצַחֲוֹק בְּפִיו. אָמְרוּ שֶׁוּדְאִי לֹא מֵת. יָשְׁבוּ, וְלֹא עָזְבוּ אָדָם לְקַרְבֵּי אֲלָיו. בְּעָרְב פֶּתַח עֵינָיו, בִּקֵּשׁ מִים לְשִׁתּוֹת. קָרְבוּ אֲלָיו רַבִּי יוֹחָנָן וְחֲכָמִים. אָמַר לָהֶם: רַבּוֹתֵי, לָכוּ לְשִׁלוֹם. לְמַחֵר שׁוּבוּ אֵלַי וְאִמַר לָכֶם מָה שֶׁרֵאִיתִי, וְצוּוּ אוֹתִי לְהוֹדִיעַ לַחֲבָרִים. שֶׁעַכְשָׁיו הַצְּטַרְכְּתִי לְתַקֵּן כָּל הַדְּבָרִים שֶׁרֵאִיתִי, וּבְלִילָה הַזֶּה שֶׁהֵייתִי שָׁם, עוֹלָם אַחַר רֵאִיתִי, וְלֹא יִדְעֵתִי מָה הוּא. אָמְרוּ לְבְנֵי בֵּיתִי שֶׁלֹּא יִקְרְבוּ אֵלַי, וְלֹא יִהְיֶה אָדָם כֵּאֵן. כָּלֶם הִלְכוּ. וְרַבִּי יוֹחָנָן נִשְׁאַר שָׁם, וְלֹא קָרַב אֲלָיו כָּל אוֹתוֹ לִילָה. כִּשְׁהָיָה מְאִיר הַיּוֹם, רָאוּ אוֹתוֹ שֶׁהָיָה מְדַבֵּר וּבּוֹכָה. וְלֹא יִדְעוּ דְּבַר. קָם וַיֵּשֶׁב, וְקָרָא לְרַבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לוֹ: מָה רֵאִיתָ? אָמַר: מֵעוֹלָם אַחַר בְּאִתִּי, וְנִכְנַסְתִּי לְשָׁם, וְלֹא נִתְּנוּ לִי רִשּׁוֹת לְגִלּוֹת דְּבַר, אֲלֵא לָךְ וְלַחֲבָרֶיךָ. וְאָמַר לָהֶם מָה שֶׁרָאָה.

ח ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים ^{תהיב תהיב} בציון: ט והנה אלהים אלהים ^{תהיב תהיב} צבאות שמעה תפילתי האזינה אלהי ^{תהיב תהיב} יעקב סלה: י מנגנו ראה

זוהר תהלים

וחשף על פני תהום. אור לישרים שמאיר הקדוש ברנף הוא לצדיק הזה, רבי כרוספדאי, את אור התורה. ומי עושה את זה? הקדוש ברנף הוא, שנקרא חנון ורחום וצדיק.

ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים בציון ^(דף נ"ח) מאי ולקוט שושנים, אל תקרי שושנים, אלא שושונים. אלן אינון דקדמי רוחא בהאי עלמא דמתקלי (בד"ח ד"א איתא דמתלקט) ומסתלקי מהאי עלמא עד לא מטא זמנייהו. כדן קרי ההוא נער מטטרו"ן לגבריאל די קסת הסופר בחרצוי ואמר ליה, כתוב פתקא והב למלאך המנות על פלוני דילקוט ליה מעלמא ואתלקיט מיד, וסלקין ליה למתיבתא דמטטרו"ן בקדמיתא. ותמן אמר תלמודיה דאייתי בידיה, ואוליף תמן מה דאוליף. לבתר סלקין ליה למתיבתא עילאה דקודשא בריה הוא. וזמינא למתיבתא דיליה, ותמן אשתעשע בהו באינון דיליה ברזי עלאין וטעמי אורייתא דהוו סתימין בהאי עלמא. ויפיאל"ל רב ממנא אזיל מגו מתיבתא עילאה וחתים סתרין ורזי דאורייתא מגו תרי מתיבתא כל מה דאקשו במתיבתא דרקיעא אינון דמתיבתא עילאה, מתרצין במתיבתא עילאה. דלית תמן פרכי וקושפין אלא במתיבתא דרקיעא, וחתים מתרי מתיבתי מלין דאורייתא כדקא יאות. ועל דא כתיב (תהלים פ"ד) ילכו מחיל אל

שראיתם שישנתי, ועשו חשבון של ימים ושנים שלי, ונמצאו תמיד שלמים. ועל שהעברתי תמיד על מדותי, עזבו את הדין, ולא יכלו לדון בזה, עד שהעלו את דיני למקום אחר, ולא ידעתי לאיזה מקום.

ובא מן הדין לעזר אותי, ולתת לי זמן להשלים תלמודי בעולם הזה, שעדין לא גמרתי אותו, ולא עזב אותי מלאך המנות, עד שנתנו לו במקומי את רבי כרוספדאי הזקן של מקדם, ואז עזב אותי. כשראיתם הדמעות בפני וצחוק בפיה, אותם הדמעות - שבכיתי מפחדו של מלאך המנות, וצחקתי - משמחת השכינה, ועל שחכו לי עד זמן אחר כדי להודיע לי מה שגליתי לכם. ולא ישנתי על יד מלאך המנות, אלא השאירו עמי את רבי אושעיא, ועמו הולך אני לשם. תמהו החברים, וקראו עליו, (תהלים פד) עברי בעמק הבכא מעינן ישיתוהו גם ברכות יעטה מורה. עברי בעמק הבכא - זה רבי כרוספדאי, שעבר על זה של מלאך המנות, שהוא עמק הבכא, שהוא גרם בכיה לכל העולם. מעינן ישיתוהו - שהניחוהו לגמר את תלמודו, ולהיות מעיין בתורה. לפיכך, גם ברכות יעטה מורה. אם התורה גורמת לו חיים, כל שכן מי שגורס אותה גרסה ולומד אותה. קרא עליו רבי יוחנן, (תהלים קיב) זרח בחשף אור לישרים חנון ורחום וצדיק. זרח בחשף, מהו חשף? זהו מלאך המנות, שמחשיף את פני העולם, כמו שנאמר

אלהים ^{תקבלתם} חן וכבוד יתן יהוה ^{לכם} לא ימנע טוב להלכים בתמים:
 יג יהוה ^{לכם} צבאות אשרי אדם כמיטח כף:

— זוהר תהלים —

ומשום כף - וכסף פקודי העדה מאת כפר וגו'.

ואם תאמר, מי שיוצא לדרך שלא נמצא

זכר ונקבה, השכינה נפרדת ממנו?

בא ראה, מי שיוצא לדרך יסדר תפלה

לפני הקדוש ברוך הוא כדי להמשיך עליו

שכינת רבונו עד שלא יצא לדרך, בזמן

שנמצא זכר ונקבה. כיון שסדר תפלתו

ושבחיו ושכינה שורה עליו - יצא, שהרי

השכינה הזדווגה עמו, כדי שימצא זכר

ונקבה. זכר ונקבה בעיר, זכר ונקבה

בשדה. זהו שכתוב (תהלים פה) צדק לפניו

יהלך וישם לדרך פעמיו. בא ראה, כל זמן

שכך אדם מתעכב בדרך, [בכל כחו] צריך

לשמר מעשיו כדי שהזווג העליון לא

יפרד ממנו, וימצא פגום בלי זכר ונקבה.

בעיר צריך כשנקבתו עמו, כל שכך כאן

שהזווג העליון נקשר בו. ולא עוד, אלא

שהזווג העליון הזה שומר אותו בדרך

ולא נפרד ממנו עד שישוב לביתו.

מי שיוצא לדרך יסדר תפלה לפני הקב"ה

כדי להמשיך עליו שכינת רבונו עד שלא

יצא לדרך

פי שמש ומגן ה' אלהים וגו' (פד, יב) : [זוהר

ח"א פ' בראשית (דף טו)] רבי שמעון היה

הולך לטבריה, והיו עמו רבי יוסי ורבי

יהודה ורבי חייא. בין כף ראו את רבי

פנחס שהיה בא. כיון שהתחברו כאחד,

ירדו וישבו תחת אילן אחד מאילני הדר.

אמר רבי פנחס, הרי ישבנו, מאותם דברים

מעלים שאתה אומר בכל יום אנו רוצים

לשמע. פתח רבי שמעון ואמר, (בראשית יג)

וילך למסעיו מנגב ועד בית אל עד המקום

אשר היה שם אהלה בתחלה בין בית אל

ובין העי. וילך למסעיו? למסעו צריך

להיות! מה זה למסעיו? אלא שני מסעות

הם, אחד שלו ואחד של השכינה, שהרי

כל בן אדם צריך להמצא זכר ונקבה כדי

כה « לַמְנַצֵּחַ לְבַנֵּי קִרְחַ מְזֻמּוֹר: ב רְצִיַת יְהוָה אֲרֻצֶּךָ שְׁבֹתָ (שְׁבוֹת) שְׁבִית יַעֲקֹב: ג נְשֹׂאת עֵזֶן עֲמֶךָ כְּפִית כָּל חַטָּאתָם סְלַח: ד אִסַּפְתָּ כָּל עֲבֻרֶיךָ הַשִּׁיבוֹת מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ: ה שׁוּבֵנו אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנו וְהִפֵּר בְּעַסְךָ עִמָּנוּ: ו הַלְעוֹלָם תִּאֲנַף בָּנוּ תִמְשֵׁךְ אַפֶּיךָ לְדֹר וָדֹר: ז הֲלֹא אַתָּה תִשׁוּב תִּחְיִנֵנוּ וְעֲמֶךָ יִשְׁמַח: ח הֲרֵאֵנוּ יְהוָה חֲסִדְךָ וַיִּשְׁעֶךָ תִּתֵּן לָנוּ: ט אֲשַׁמְעָה מַה יִּדְבֵר הָאֵל יְהוָה: י כִּי יִדְבֵר שָׁלוֹם אֶל עַמּוֹ וְאֶל חֲסִידָיו וְאֵל יִשׁוּבוּ לְכַסְלָה: י אֶךְ קָרוֹב לִירְאָיו יִשְׁעוּ לְשִׁפְן כְּבוֹד בְּאַרְצֵנוּ: יא חֲסֵד וְאַמֶּת נִפְגְּשׁוּ צַדִּיק וְשָׁלוֹם נִשְׁקִי: יב אֱמֶת מֵאַרְצֵי תְצַמַּח וְצַדִּיק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָה: יג גַּם יְהוָה יִתֵּן תְּפִלָּתְךָ וְיִתֵּן תְּפִלָּתְךָ

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לרצות את הברך

רצית ה' ארצך (פה, ב): [שימוש תהלים לפרק פה] לרצות את חברך פוק לאוירא ותלה אפך לשמים לצד דרום ואמור ז' פעמים זה המזמור והוא מקבל אותך ושם שלו הוא ו"ה. ו' מן "וישעך תתן לנו, ה' מן "הראנו ה' חסדך.

— זוהר תהלים —

ארץ ישראל אין שולט עליה קמונה אחר
אלא הקב"ה בלבדו

רצית ה' ארצך וגו' (פה, ב): [זוהר ח"א (פ9):

זוהר תורה] רצית ה' ארצך שבת שביית יעקב. אמר רבי אבא בוא וראה ארץ ישראל אין שולט עליה ממונה אחר אלא הקב"ה בלבדו, ובזמן שישאל היה שרונים על ארץ הקדושה היה הכל מתוקן כראוי, וכסא שלם עליהם ועשו העבודה שהיתה בוקעת אוירי העולם, ועלתה עבודה ההיא למעלה למקום הראוי, לפי שארץ הקדושה אינה מוכנת לעבודה אלא לעבודת ישראל בלבד, ולפיכך שאר עמים עכו"ם היו מרוחקים שלא שלטו בה כמו עכשיו, לפי שלא ניזונו אלא מן התמצית, ואם תשאל הלא אנו רואים כמה מלכים ששלטו בה בזמן שביית המקדש היה קיים בעולם, אבל בוא וראה בבית הראשון

אמת בו ברא העולם ועל שמו נקרא ומתקיים כל העולם והוא נושא העליונים והתחתונים

אמת מארץ תצמח וגו' (פה, יב): [תיקוני זוהר תיקון (ג"ט) זוהר תורה] מה, ועוד בזמן שישראל משקרים בתורת אמת

וְאֶרְצֵנוּ תַתֵּן יְבוּלָהּ: יד צֶדֶק לְפָנָיו יְחַלֵּךְ וַיִּשֶׂם לְדַרְךָ פְּעָמָיו:

זוהר תהלים

וְאָמַר, (קהלת י) וְגַם בְּדַרְךָ כְּשֶׁהִסְכֵּל הַלֵּךְ לְבוֹ חֶסֶד וְגו'. כְּשֶׁבֵן אָדָם רוֹצֵה לְתַקֵּן דְּרָכָיו לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדַרְךָ צָרִיף לְהַמְלִיךְ בוֹ וּלְהַתְפַּלֵּל לְפָנָיו עַל דְּרָכּוֹ, כְּמוֹ שֶׁשָּׁנִינוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים פה) צֶדֶק לְפָנָיו יְחַלֵּךְ וַיִּשֶׂם לְדַרְךָ פְּעָמָיו. שֶׁהָרִי הַשְּׂכִינָה לֹא נִפְרְדַת מִמֶּנּוּ.

וְמִי שֶׁלֹּא מֵאֲמִין בְּרַבּוֹנוֹ, מֵה כְּתוּב בוֹ? וְגַם בְּדַרְךָ שֶׁהִסְכֵּל הַלֵּךְ לְבוֹ חֶסֶד. מִי זֶה לְבוֹ? זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יֵלֵךְ עִמּוֹ בְּדַרְךָ וְגוֹרֵעַ מִסִּיעוֹ בְּדַרְכּוֹ. מְשׁוּם שֶׁאֹתוֹ בֵּן אָדָם שֶׁלֹּא מֵאֲמִין בְּרַבּוֹנוֹ, עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדַרְכּוֹ לֹא בְּקֶשׁ אֶת סִיעוֹ רַבּוֹנוֹ. וְאֶפְלוּ בְּדַרְךָ כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ, לֹא עוֹסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְלִכֵּן לְבוֹ חֶסֶד, שֶׁאֵינוֹ הוֹלֵךְ יַחַד עִם רַבּוֹנוֹ וְלֹא נִמְצָא בְּדַרְכּוֹ. וְאוֹמֵר לְכָל סֶכֶל הוּא - וְאֶפְלוּ כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ דְּבַר אֲמוּנָה שֶׁל רַבּוֹנוֹ, הוּא אוֹמֵר שְׂזוֹ טְפִשׁוֹת לְעֵסֵק בָּזֶה. כְּמוֹ זֶה שֶׁשָּׁאֲלוּ לְבֵן אָדָם עַל אוֹת הַבְּרִית שֶׁרָשְׁמוּ בְּבֶשֶׂר הָאָדָם, וְאוֹמֵר שֶׁלֹּא דְבַר אֲמוּנָה הוּא. שָׁמַע זֹאת רַבִּי יִיבֹא הַזְקֵן וְהַסֵּתֶפֶל בוֹ, וְנַעֲשֶׂה גֵל שֶׁל עֲצָמוֹת. וְאָנוּ בְּדַרְךָ הַזֶּה בְּסִיעוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצִים לוֹמַר דְּבַרֵי תוֹרָה.

נֹאמַר בוֹ (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אִמַת אֶרְצָה, מֵהוּא אֶרְצָה, זֶה הַשְּׂכִינָה, וּבִזְמַן שִׁישְׂרָאֵל מְקִיִּימִים תּוֹרַת אִמַת נֹאמַר בוֹ (תהלים פה) אִמַת מֵאֲרֵץ תְּצַמַח, וּבְגִלּוֹת נֹאמַר (ישעי' נט) וְתִהְיֶה הָאִמַת נְעֻדְרַת, וְהַשְּׂקֵר שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, וּבִזְמַן שֶׁנִּתְתַקֵּן הָאִמַת וְיִתְעַלֶּה לְמִקְוָמוֹ יִמְחָה הַשְּׂקֵר מִן הָעוֹלָם, זֶשׁ"כ (משלי יב) שִׁפְתֵי אִמַת תִּכּוֹן לְעַד וְעַד אֲרֻגִיעָה לְשׁוֹן שְׂקֵר, כּוֹנֵנַת לֹא כְתִיב אֵלּא תִכּוֹן לְעַד, [כֹּאשֶׁר אִמַת תִּכּוֹן לְעַד בְּכוּן] וְעַד אֲרֻגִיעָה לְשׁוֹן שְׂקֵר, מִי הָאִמַת, זֶה הַתְּפֹאֶרֶת עִמּוּד הָאֲמִצְעִי, הַשְּׂכִינָה שֶׁלוֹ (מלאכי ב) תּוֹרַת אִמַת הִיִּתְהַ בְּפִיהוּ, וְמִי הַשְּׂקֵר, זֶה סַמָּא"ל, בִּזְמַן שֶׁהָאִמַת שׁוֹלֵט נִעְבַר הַשְּׂקֵר מִן הָעוֹלָם, בְּרַא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת סוֹפֵי תִיבוֹת אִמַת, וְכֵן גַּם בְּרַא אֱלֹהִים אֶת, כִּי בוֹ בְּרַא הָעוֹלָם וְעַל שְׁמוֹ נִקְרָא וּמִתְקִיִּים כָּל הָעוֹלָם, וְהָאִמַת הוּא נוֹשֵׂא הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים.

צֶדֶק לְפָנָיו יְחַלֵּךְ וְגו' (פה, יד) : [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טז):] רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה הוֹלֵךְ בְּדַרְךָ וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי אֱלֵעָזָר בְּנוֹ וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר לְאַבְיוֹ, הַדְרָךְ מִתְקַנֵּת לְפָנָינוּ, רוֹצִים לְשָׁמַע דְּבַרֵי תוֹרָה פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן

פו « תַּפְלָה לְדוֹד הַטָּה יְהוָה אֲזַנְךָ עֲנֵנִי כִי עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי: ב שְׁמֶרָה נִפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֵתָה אֱלֹהֵי הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ: ג חֲנֻנִי

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —
להנצל מרוח רע

תפלה לדוד הטה (פו, א): [שימוש תהלים לפרק פו] הוא טוב להרגילו להנצל מרוח רעה.

— זוהר תהלים —

שְׁכַל תַּפְלוֹת הַנְּגוּן הָיוּ מִתְעַטְפוֹת לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלֹא הָיוּ נִכְנָסוֹת עַד שֶׁתִּכְנַס תַּפְּלַת הָעֲנִי

לְמַדְנֵנו שְׂאִין אוֹת בַּתּוֹרָה שְׂאִין בָּהּ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְנִכְבְּדִים

תַּפְּלָה לְדוֹד הַטָּה ה' אֲזַנְךָ וְגו' (פו, א):

[זוהר חדש, תקונא קדמאה (דף קכח):]

שְׁמֶרָה נִפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי וְגו' (פו, ב): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף ר"ג):] רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פו) שְׁמֶרָה נִפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי הוֹשַׁע עֲבָדְךָ וְגו'.

וְדוֹד בְּגַלְל הַגְּלוֹת אָמַר (שמואל א יז) הָעַם רָעַב וְעַיִף וְצָמָא וְצָמָא בְּמַדְבָּר. וּמִשׁוֹם שָׂרְאָה הַשְּׂכִינָה חֲרֻכָּה וַיִּבְשָׂה, הוּא הִיָּה נוֹטֵל הַצֶּעַר בַּשְּׂבִילָה. שְׂאֵחַר שָׂרְאָה שְׁחִזְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה בְּשִׂמְחָה, תִּקַּן עֲשָׂרָה מִיַּי תְּהִלִּים, וּבִסוּף שָׁל כָּלֵם אָמַר (תהלים פו)

פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פו) שְׁמֶרָה נִפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי הוֹשַׁע עֲבָדְךָ וְגו'. יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל בְּסוּף הַפְּסוּק, וְאַחַר כֵּן עַל כָּל הַפְּסוּק. בְּסוּף הַפְּסוּק כְּתוּב הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ, צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת הַבּוֹטֵחַ בְּךָ! מַה זֶה הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ? אֵלֹא כִּבְיָכוֹל דָּוִד מִבְּטִיחַ לוֹ שֶׁלֹּא יַעֲבֹר עָלָיו חֲצוֹת הַלַּיְלָה בְּשָׁנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. קִמְתִּי הִיָּה לוֹ לְהִיּוֹת! אֵלֹא אָקוּם, וְאַתְקַשֵּׁר בְּךָ לְעוֹלָמִים. שְׁמֶרָה נִפְשִׁי, שְׁמַר הִיָּה צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! וְהָרִי לְמַדְנֵנו שְׂאִין אוֹת בַּתּוֹרָה שְׂאִין בָּהּ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְנִכְבְּדִים. שְׁמֶרָה - לְקִדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא אָמַר, שְׁמֶרָה אֵת אוֹתוֹ חֲלַק שְׂנֵאֲחֻזַּת בּוֹ נִפְשׁ. שִׁכְשִׁיּוּצֵאֵת הַנֶּפֶשׁ מִהָעוֹלָם הַזֶּה, בָּאָה לְרִשְׁתַּ עוֹלָם (הבא). אִם זוֹכָה, כְּמָה חֲלִלוֹת עֲלִיוֹנִים יוֹצֵאִים לְקַבְּלָהּ וְלִשְׁמֹר אוֹתָהּ וְלִהְכַנְיֶסָהּ לְמַדּוֹר מְקוּמָהּ. וְהָיָה הַזֶּה לְקַחְתָּהּ לְהִתְאַחַד עִמָּה בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשִׁבְתוֹת. וְאִם לֹא זוֹכָה, כְּמָה שׁוֹמְרֵי חֶק בְּעֲלֵי

וְדוֹד בְּגַלְל הַגְּלוֹת אָמַר (שמואל א יז) הָעַם רָעַב וְעַיִף וְצָמָא וְצָמָא בְּמַדְבָּר. וּמִשׁוֹם שָׂרְאָה הַשְּׂכִינָה חֲרֻכָּה וַיִּבְשָׂה, הוּא הִיָּה נוֹטֵל הַצֶּעַר בַּשְּׂבִילָה. שְׂאֵחַר שָׂרְאָה שְׁחִזְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה בְּשִׂמְחָה, תִּקַּן עֲשָׂרָה מִיַּי תְּהִלִּים, וּבִסוּף שָׁל כָּלֵם אָמַר (תהלים פו) תַּפְּלָה לְדוֹד הַטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנֵנִי וְגו'. רָאָה שְׁכַל תַּפְלוֹת הַנְּגוּן הָיוּ מִתְעַטְפוֹת לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלֹא הָיוּ נִכְנָסוֹת עַד שֶׁתִּכְנַס תַּפְּלַת הָעֲנִי. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב תַּפְּלָה לְעֲנִי כִי יַעֲטֹף (שם קב), שְׁעוֹטֵף כָּל תַּפְלוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת עַד שֶׁנִּכְנָסַת תַּפְּלַת הָעֲנִי. וּמִשׁוֹם כֵּן תַּפְּלַת (העני הקדים לכל. מי היא תפלת העני, / זו תפלת) עֲרִבִית שֶׁהִיא רְשׁוּת בְּפָנֵי עֲצָמָה בְּלֹא בְעֵלָה. וּמִשׁוֹם שֶׁהִיא בְּלֹא בְעֵלָה, הִיא עֲנִיָּה וַיִּבְשָׂה וְצָדִיק עֲנִי וַיִּבֶשׁ. וְתַפְּלַת הַשְּׂבִיב הִיא צָדִיקָה לְעֲנִי (שלה, כמו שבארוה בעלי המשנה, שמש בשבת צדקה לעניים). וּמִשׁוֹם זֶה צָרִיךְ אָדָם שֶׁיְהִיָּה הוּא כְּמוֹ עֲנִי לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ בַּתַּפְּלַת הָעֲמִידָה בְּכָל שִׁשְׁתַּ יָּמֵי הַחַל בַּשְּׂבִיל הַשְּׂכִינָה. וּמִתְעַטֵּף בְּעֵטוֹף שֶׁל מַצּוֹה כְּעֲנִי, וַיְהִיָּה בַּתַּפְּלִין כְּאֶבְיוֹן

— תהלים — זוהר תהלים —

לממנה של אותה צפרדע שלא יודע מה שאני אומר, שלא אמרתי כי חסיד אני. אלא משום שפרשוהו חכמים, ולא עם הארץ הארץ חסיד, שהתורה נתנה מימין הקדוש ברוך הוא שהוא חסד. ומשום זה מי שמתעסק בתורה נקרא חסיד. בגלל זה אמרתי להקדוש ברוך הוא שמרה נפשי, ולא תדון אותה כמעשה אלו עמי הארצות שנאמר בהם ולא עם הארץ חסיד. ואם תאמר, כמה עמי הארצות הם שעשו חסד - אלא כך פרושהו: איזהו חסיד? זה המתחסד עם קונו. כמו דוד שהיה מחבר. ומה היה מחבר? תורה של למעלה היה מחבר עם הקדוש ברוך הוא. ומשום זה, שמרה נפשי כי חסיד אני.

ש'ש פעמים נעשה דוד עבד בתהלה הוא

שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי וְגו' (פז, ב): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רכ"א):] דָּבָר אַחֵר, שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי - לְמָה? כְּדֵי שְׂאֲתַחֲסֵד עִם אֲנִי, שְׁנֵאמַר בּוֹ אֲנִי וְהִ"ו. אוֹי לוֹ לְמִי שְׂמִפְרִיד אֲנִי מֵהוּא, שְׁנֵאמַר (תהלים ק) הוּא עָשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ. שֶׁהַכֹּל אֶחָד בְּלִי פְרוּד. זֶהוּ שְׂכָתוּב (דברים לב) רָאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא [וגו'], אֲנִי אֲמִית וְאֲחִיָּה מְחַצְתִּי וְאֲנִי אֲרָפָא וְאִין מִדֵּי מְצִיל. אֲנִי יְהוָה, אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר. וְזֶה אֲנִי מִן אֲדָנִי. ה' - עֲמוּד הָאֲמָצְעִי.

ומשום שיהיה הוא לימין, שהוא חסד, אומר, שמרה נפשי שאתחסד בך עם אני, והוא אדני לגבורה. ובתפארת מתחברים שני שמות - יאהדונה. וסוד הדבר בחסד ובגבורה (יחזקאל א) ופניהם

דינים מזדמנים מולה ודוחים אותה החוצה. אוי לאותה נפש שמתגלגלת בריקנות, כמו אבן בכף הקלע. זהו שכתוב (שמואל א כה) ואת נפש איביו יקלענה בתוך כף הקלע. ודוד בקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא ואמר שמרה נפשי, שלא ידחו אותה החוצה. וכשיגיע (למולך, יפתחו לך) מולה, יפתחו לה פתחים, ותקבל אותה לפניך. כי חסיד אני, וכי חסיד נקרא? אומר רבי יהודה, כן, שכתוב (ישעיה נה) חסדי דוד הנאמנים. בגלל כך שמרה נפשי, שלא תעזוב אותה ללכת החוצה. רבי יצחק אומר, כל אדם שיש לו חלק בצדיק, יורש ארץ זו, כמו שכתוב (שם ט) ועמך כלם צדיקים וגו'. וצדיק זה נקרא חסיד. אומר דוד, אחר שבמקום זה נאחזתי, חסיד אני, ולכן שמרה נפשי להתקשר בך.

שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי - מִי שְׂמִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה נִקְרָא חֲסִיד

שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי וְגו' (פז, ב): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רכ"א):] (תהלים פו) שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי - אֵף עַל גֹּב שְׁפָרְשׁוּהָ בְּגִמְרָא, וְלֹא חֲסִיד אֲנִי, שְׂכָל מַלְכֵי מְזֻרְח וּמַעֲרָב יִשְׁנִים עַד אַרְבַּע שָׁעוֹת, וְאֲנִי (שם קט) חֲצוֹת לֵילָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׂכָל מַלְכֵי מְזֻרְח וּמַעֲרָב וְכו', וְאֲנִי יָדִי מְלַכְלוֹת בְּדָם שְׂפִיר וְשִׁלְיָה כְּדֵי לְטַהֵר אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ. מִיֵּד נִזְדַּמְנָה לוֹ צְפַרְדֵּעַ אַחַת וְאִמְרָה לוֹ, לְמָה אַתָּה מְשַׁבַּח עֲצָמְךָ לוֹמַר חֲצוֹת לֵילָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ? וְאֲנִי כָל לֵילָה לֹא יִשְׁנָה לְשַׁבַּח לּוֹ וּלְנַגֵּן לְפָנָיו! אֲמַר דָּוִד, אוֹי

— תהלים — זוהר תהלים —

וְכַנְפֵיהֶם פְּרֹדוֹת מְלַמְעֵלָה. וּבַתְּפָאֶרֶת שְׁנַקְרָא (שמות טו) ה' אִישׁ מְלַחֲמָה, מַה כְּתוּב? (יחזקאל א) שְׁתִּים חֲבֵרוֹת אִישׁ, שְׁנֵי שְׁמוֹת מִתְחַבְּרִים בּוֹ כְּאַחַד. וּשְׁתִּים מְכֻסּוֹת אֶת גְּוִיתֵיהֶנָּה. תְּפָאֶרֶת נִקְרָא גּוֹף, (דניאל י) וּגְוִיתוֹ כְּתָרְשִׁישׁ, יֵאֱהוּיָהּ"ה. הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֶתָּה אֱלֹהֵי. שְׂמַח נֶפֶשׁ עֲבָדְךָ. תְּנֵה עֲזָךְ לְעֲבָדְךָ (תהלים פו). שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נַעֲשֶׂה דָוִד עֶבֶד בַּתְּהֵלָה הַזֶּה, כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שֶׁהַעֲמִידוֹ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׁצָרִיךְ אָדָם לְהִיּוֹת עֶבֶד בַּתְּפִלָּה: בְּבִרְכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שֶׁמְסַדֵּר שְׂבָחוֹ לִפְנֵי רַבּוֹ. בְּאִמְצָעִיּוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שֶׁמְבַקֵּשׁ פָּרֶס מְרַבּוֹ. וּבְאַחֲרוֹנוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שֶׁמוֹדֵה לִפְנֵי רַבּוֹ בְּפָרֶס שֶׁקָּבַל מִמֶּנּוּ וְהוֹלֵךְ לוֹ. וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים שֶׁעֶבֶד צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מִצַּד הָעֲבוּדָה, שֶׁפָּרְשׂוּהָ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׁאִין עֲבוּדָה אֲלָא תְּפִלָּה, וְשְׁלֹשָׁה אַבוֹת נִקְרְאוּ עֲבָדִים מִצַּדָּה, עַל שֵׁם הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא עֲבוּדַת ה'. וְגַם כֶּךָ מִשָּׁה עֶבֶד ה'. וְלִכְּנָן (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים. אֲבָל לְגַבֵּי אַחֲרִים - כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם, מִצַּד הַמְּלָכוֹת. וְהִיא לָמָּה נִקְרְאת עֲבוּדָה? כְּדָרְךָ אִשָּׁה לְעֶבֶד לְבַעֲלָהּ, וְדָרְךָ בָּנִים לְעֶבֶד אֶת אֲבֵיהֶם.

חַנּוּנְיָה מִישָׂאֵל וְעֲזַרְיָה לְמָדוּ מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִן הַצָּרִיךְ דְּעֵימ

שְׁמֵרָה נֶפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי וְגו' (פ, ט): [זוהר
חדש פ' אחרי (דף נח.)] וּבִשְׁעָה שֶׁכִּפְּתוֹ
אֶת חַנּוּנְיָה מִישָׂאֵל וְעֲזַרְיָה לְזַרֵּק אוֹתָם
לְתוֹךְ כִּבְשָׁן הָאֵשׁ הַיּוֹקֶדֶת, פֶּתַח חַנּוּנְיָה
וְאָמַר (תהלים קיח) ה' לִי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה
לִי אָדָם. ה' לִי בְּעֲזָרִי וְאֲנִי אִרְאֶה בְּשִׁנְאִי.
פֶּתַח מִישָׂאֵל וְאָמַר (ישעיה כט) כֹּה אָמַר ה'
אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם לֹא
עֲתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עֲתָה פָּנָיו יִחְרָרוּ כִּי
בְּרָאוֹתוֹ יִלְדִּי מַעֲשֶׂה יָדַי וְגו'. וּבְאֹתָהּ
הַשְּׁעָה דָּנּוּ דִּינוֹ לְמַעֲלָה. אָמַר הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא: (ישעיה מד) זֶה יֵאמֵר לֵה' אֲנִי -
זֶה חַנּוּנְיָה, שְׁאָמַר ה' לִי בְּעֲזָרִי וְאֲנִי אִרְאֶה

וְכַנְפֵיהֶם פְּרֹדוֹת מְלַמְעֵלָה. וּבַתְּפָאֶרֶת שְׁנַקְרָא (שמות טו) ה' אִישׁ מְלַחֲמָה, מַה כְּתוּב? (יחזקאל א) שְׁתִּים חֲבֵרוֹת אִישׁ, שְׁנֵי שְׁמוֹת מִתְחַבְּרִים בּוֹ כְּאַחַד. וּשְׁתִּים מְכֻסּוֹת אֶת גְּוִיתֵיהֶנָּה. תְּפָאֶרֶת נִקְרָא גּוֹף, (דניאל י) וּגְוִיתוֹ כְּתָרְשִׁישׁ, יֵאֱהוּיָהּ"ה. הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֶתָּה אֱלֹהֵי. שְׂמַח נֶפֶשׁ עֲבָדְךָ. תְּנֵה עֲזָךְ לְעֲבָדְךָ (תהלים פו). שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נַעֲשֶׂה דָוִד עֶבֶד בַּתְּהֵלָה הַזֶּה, כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שֶׁהַעֲמִידוֹ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׁצָרִיךְ אָדָם לְהִיּוֹת עֶבֶד בַּתְּפִלָּה: בְּבִרְכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שֶׁמְסַדֵּר שְׂבָחוֹ לִפְנֵי רַבּוֹ. בְּאִמְצָעִיּוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שֶׁמְבַקֵּשׁ פָּרֶס מְרַבּוֹ. וּבְאַחֲרוֹנוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שֶׁמוֹדֵה לִפְנֵי רַבּוֹ בְּפָרֶס שֶׁקָּבַל מִמֶּנּוּ וְהוֹלֵךְ לוֹ. וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים שֶׁעֶבֶד צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מִצַּד הָעֲבוּדָה, שֶׁפָּרְשׂוּהָ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׁאִין עֲבוּדָה אֲלָא תְּפִלָּה, וְשְׁלֹשָׁה אַבוֹת נִקְרְאוּ עֲבָדִים מִצַּדָּה, עַל שֵׁם הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא עֲבוּדַת ה'. וְגַם כֶּךָ מִשָּׁה עֶבֶד ה'. וְלִכְּנָן (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים. אֲבָל לְגַבֵּי אַחֲרִים - כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם, מִצַּד הַמְּלָכוֹת. וְהִיא לָמָּה נִקְרְאת עֲבוּדָה? כְּדָרְךָ אִשָּׁה לְעֶבֶד לְבַעֲלָהּ, וְדָרְךָ בָּנִים לְעֶבֶד אֶת אֲבֵיהֶם.

וְדָוִד נַעֲשֶׂה עֲנִי, חֲסִיד וְעֶבֶד. זֶהוּ שְׂכָתוּב, (תהלים פו) תְּפִלָּה לְדָוִד הִטָּה אֲדָנִי אֲזַנְךָ עֲנִי וְאֶבְיוֹן אֲנִי. שְׁמֵרָה נֶפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי. הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֶתָּה אֱלֹהֵי הַבּוֹטָח אֲלֶיךָ. נַעֲשֶׂה עֲנִי לְשַׁעַר הַמְּלָךְ, שְׁנֵאמַר בָּהּ (שם נא) אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח. אֲדָנִי הֵיכָ"ל, נַעֲשֶׂה עֲנִי לְשַׁעַר הַמְּלָךְ. וּמַה כְּתוּב? הִטָּה אֲדָנִי אֲזַנְךָ עֲנִי, וְזוּהִי

אֲדָנִי כִּי אֱלֹהֶיךָ אֶקְרָא כָּל הַיּוֹם: ד שִׂמַּח נַפְשׁ עַבְדְּךָ כִּי אֱלֹהֶיךָ אֲדָנִי נַפְשִׁי אֶשְׂאֵא:
 ה כִּי אַתָּה אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קְרֹאֶיךָ: ו תִּאֲזִינָה יְהוָה תִּפְלְתִי
 וְהִקְשִׁיבָה בְּקוֹל תַּחֲנוּנֹתַי: ז בְּיוֹם צָרָתִי אֶקְרָאָךָ כִּי תִעַנֵּנִי: ח אֵין כְּמוֹךָ בְּאֱלֹהִים
 אֲדָנִי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ: ט כָּל גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יִבְאוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵיךָ אֲדָנִי
 וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ: י כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעִשָׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים תִּפְלְתִי לְבָרְךָ:
 יא הוֹרְנִי יְהוָה דְּרָכְךָ אֶחְלֶךְ בְּאֲמַתְךָ יַחַד לְבָבִי לִירְאֵה שְׁמֶךָ: יב אֲזַרְךָ

—= זוהר תהלים =—

ובשליה, ומטהר את הטהור, ומטמא את הטמא. ואני קם בשמחה בשלש משמרות, כמו שנאמר חצות לילה אקום להודות לך. ואני גם כמו סוס בהבל אחד. ובחצות לילה אקום להתעסק בתורה, ובמשמרה שלישית אני מנגן עם המלאכים לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (איוב לח) ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. מי הם? המלאכים הקדושים שאומרים שירה עמי בלילה. זהו שכתוב (תהלים מב) ובלילה שירה עמי תפלה לאל חי. אמרו הצפרדעים: אנחנו עשינו יותר ממך בשביל הקדוש ברוך הוא. אמר להם דוד: ומה אתם עשיתם יותר ממני? אמרו לו: שהיינו שורפות את גופנו באש בתנור במצרים. ובשעה שהיו כופתים את חנניה מישאל ועזריה, אמרו בלבם, נעשה כמו הצפרדעים.

כל בן אדם שירא את הקדוש ברוך הוא שרויה עמו האמונה פראוי שהרי אותו אדם הוא שלם בעבודת רבונו

הורני ה' דרךך וגו' (פו, יא): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טו) פתח ואמר, (תהלים פו) הורני ה' דרךך אהלך באמתך יחד

בשנאי. וזה יקרא בשם יעקב - זה מישאל, שאמר כה אמר ה' אל בית יעקב וגו'. ובשם ישראל יכנה - זה עזריה שאמר שמע ישראל. בא וראה, בשעה שאמר מישאל כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם, עשו ליצנות בלשונם. אמר הקדוש ברוך הוא: הכסא שלי, אותה הליצנות שעשו תציל אותם בדרגה הזו, כמו שהצלתי את אברהם. ולא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. באותה השעה, כל אותם שכפתו אותם, הרג אותם שכיב אש.

מה דניאל לא היה עמהם? אמר בלבו: הרי עשו ממנו צלם, והמלך אמר שמו כשם האלוה שלו, זהו שכתוב (דניאל ד) די שמה בלטשאצר כשם אלהי. וכתוב (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש. ועל כן התכסה מהם. וכי אדם יברח מן המלכות? אלא מלאכים היו מכסים אותו. מה ראו חנניה מישאל ועזריה שנתנו עצמם לאש? אלא בא תראה, יום אחד היה דוד יורד להניח גופו לפני הנהר, והיה אומר (תהלים פו) שמרה נפשי כי חסיד אני. אמרו לו: ואתה חסיד? אמר להם: ולא חסיד אני, שידי מלכלכות בשפיר

אֶרְנֵי אֱלֹהֵי הַקָּדוֹשׁ בְּכָל לִבִּי וְאֶכְבְּדָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם: יג כִּי חִסְדְּךָ גָּדוֹל עָלַי וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִשְׂאוֹל תַּחֲתֶיךָ: יד אֱלֹהִים הַקָּדוֹשׁ יְדִים קָמוּ עָלַי וְעַד עֵרִיצִים בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי וְלֹא שָׁמוּךְ לִנְגָדִם: טו וְאַתָּה אֶרְנֵי אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת: טז פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי תִּנֶּה עִזְּךָ לְעַבְדְּךָ וְהוֹשִׁיעָה לִבְּנֵי אִמְתְּךָ: יז עֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְמוֹכָח וְיִרְאוּ שְׂנְאֵי יוֹבְשׁוּ כִּי אַתָּה יְהוָה וְעוֹרְתָנִי וְנַחְמָתָנִי:

—== זוהר תהלים ==—

וְחַנּוּנִי? אֵלָּא בְּעִבּוּר דְּרַגְתּוֹ שֶׁהוּא מִתְעַטֵּר בַּהּ הוּא אָמַר. (שם פו) תִּנֶּה עִזְּךָ לְעַבְדְּךָ - תִּנֶּה עִזְּךָ זֶה הַעֲזֵי הַעֲלִיּוֹן, כְּפָתוּב (שמואל א ב) וַיִּתֵּן עֹז לְמַלְכוֹ. מִי מַלְכוֹ? זֶה מֶלֶךְ סִתָּם, מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. אַף כָּאֵן לְעַבְדְּךָ זֶה מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, כְּמוֹ שְׁאַמְרָנוּ מֶלֶךְ סִתָּם. וְהוֹשִׁיעָה לִבְּנֵי אִמְתְּךָ - וְכִי לֹא הָיָה בֶן יִשְׂרָאֵל הוּא, עַד שְׁאַמְרַי בְּשֵׁם שֶׁל אָמוֹ וְלֹא בְּשֵׁם שֶׁל אָבִיו? אֵלָּא הִנֵּה הַקָּמוּ, שְׁכַאֲשֶׁר יָבֵא אָדָם לְקַבֵּל דְּבַר עֲלִיּוֹן לְהַזְכִּיר, צָרִיךְ לְלַכֵּת בְּדַבָּר שֶׁהוּא וְדָא, וְעַל כֵּן הַזְכִּיר אֶת אָמוֹ וְלֹא אֶת אָבִיו. וְעוֹד, הִנֵּה שְׁנֵינּוּ (שהרי) שְׁזָה מֶלֶךְ כְּפִי שְׁאַמְרָנוּ.

יְכִינּוּ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הַזֶּה מְאִיר לְכָל הָעוֹלָמוֹת

פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי וְגו' (פו, טו): [זוהר ח"ג פ' קדושים (ד' ט"ז)] רַבִּי אַבְא פְּתַח, (תהלים

פו) **פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי תִנֶּה עִזְּךָ לְעַבְדְּךָ.** פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי, וְכִי לֹא הָיָה לוֹ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם יָפָה כְּדוֹד, שֶׁהוּא אוֹמֵר פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי? אֵלָּא כֶּף שְׁנֵינּוּ, דָּוִד אַחַר יֵשׁ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְמַנֶּה עַל כְּמָה אוֹכְלוֹסִים עֲלִיּוֹנִים וּמַחְנוּת. וּכְשֶׁרוּצָה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, מִסְתַּכֵּל בְּדוֹד הַזֶּה, וּמְאִיר לוֹ פָּנִים, וְהוּא

לְכַבֵּי לִירְאָה שְׁמֶךָ. פְּסוּק זֶה קָשָׁה, שֶׁהָרִי שְׁנֵינּוּ, הַכֹּל בֵּינָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חוּץ מִלְּהִיּוֹת צָדִיק אוֹ רָשָׁע. וְדוֹד אִיךָ תִּבְעֵ אֵת זֶה מִהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֵלָּא דָּוִד כֶּף אָמַר, הוֹרְנִי ה' דְּרַכְךָ - אוֹתָהּ דְּרַךְ מִישׁוֹר וּמִתְקַנֶּת לְגַלוּת עֵינַי וְלִדְעַת אוֹתוֹ. אַחַר כֶּף אֶהְלֵךְ בְּאַמְתְּךָ - אֵלַיךְ בְּדֶרֶךְ אִמְתְּךָ וְלֹא אֶסְטָה לִימִין וְלִשְׂמָאל. יַחַד לְכַבֵּי - מַה זֶה לְכַבֵּי? כְּמוֹ שְׁנֵינּוּ (שם עג) צוֹר לְכַבֵּי וְחִלְקִי. וְכֹל זֶה אֲנִי מִבְּקֵשׁ לִירְאָה אֵת שְׁמֶךָ. לְהַדְבִּק בִּירְאָתְךָ, לְשַׁמֵּר אֵת דְּרַכֵּי כְּרֵאוֹי. לִירְאָה שְׁמֶךָ - מְקוּם חִלְקִי שְׁבוּ שְׂרוּיָה הִירְאָה לִירְאָה. בֵּא רְאָה, כֹּל בֶּן אָדָם שִׁירָא אֵת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂרוּיָה עִמּוֹ הָאֲמוּנָה כְּרֵאוֹי, שֶׁהָרִי אוֹתוֹ אָדָם הוּא שְׁלֵם בְּעִבּוּדֵת רְבוּנוֹ. וּמִי שֶׁלֹּא שְׂרוּיָה בּוֹ יִרְאֵת רְבוּנוֹ, לֹא שְׂרוּיָה בּוֹ אֲמוּנָה, וְאֵינּוּ כְּדָא לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

תִּנֶּה עִזְּךָ לְעַבְדְּךָ - זֶה הַעֲזֵי הַעֲלִיּוֹן

פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי וְגו' (פו, טו): [זוהר ח"א פ' לך

לך (ד' ט"ז)] הֵלְכוּ, כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְשָׂדֶה אַחַד יִשְׁבוּ. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים כה) **פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי.** בְּפְסוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ אוֹתוֹ בְּכֶמֶה מְקוּמוֹת. אֲבָל בְּפְסוּק הַזֶּה דְּבָרִים נִסְתָּרִים יֵשׁ בּוֹ. פָּנָה אֵלַי - וְכִי דָּוִד אָמַר פָּנָה אֵלַי

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶזְמַתְעוֹרְרִים בְּלִבּוֹ
 חֲצִי בְּלִיסְטְרָאוֹת בְּאַהֲבָה עֲלֵיוֹנָה, וּמִגְדֹּל
 הַשְּׁלֵהֲבַת שֶׁל הָאֱהָבָה הַעֲלִיּוֹנָה אֵלָיו, אָמַר
 הַסְּבִי עֵינֶיךָ מִנְּגִדִי, סוֹבְבִי עֵינֶיךָ לְצַד אַחַר
 מִמְּנִי, שֶׁהֵם שׁוֹרְפִים אוֹתִי בְּשִׁלְהֲבוֹת
 אֱהָבָה. וְעַל כֵּן כְּתוּב בְּדוֹד, (שְׁמוּאֵל א טז)
 וְהוּא אֲדַמְנִי עִם יָפֵה עֵינַיִם וְטוֹב רְאִי.
 וּבִשְׂבִיל אוֹתוֹ דוֹד עֲלִיּוֹן הִנָּאָה, אֱהָבְתוֹ
 וּתְשׁוּקָתוֹ שֶׁל הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַדְבִּיק
 עִמּוֹ, אָמַר דוֹד פְּנֵה אֵלַי וְחַנְּנִי.

מֵאִיר לְעוֹלָמוֹת וְחָס עַל הָעוֹלָם.
 וַיִּפְּיוּ שֶׁל הַדּוֹד הַזֶּה מֵאִיר לְכֹל הָעוֹלָמוֹת,
 רָאשׁוּ גְלִגְלַת זֶהָב שֶׁנִּרְקְמָה בְּשִׁבְעָה
 תְּכֵשִׁיטֵי מִיָּנִים שֶׁל זָהָב, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.
 וְחִבִּיבוֹתוֹ שֶׁל הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּנִגְדּוֹ,
 וּמֵרַב אֱהָבְתוֹ אֵלָיו אָמַר לְקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שִׁיחֲזִיר עֵינָיו כְּנִגְדּוֹ וַיִּסְתַּכֵּל בּוֹ, מִשׁוּם
 שֶׁהֵם יָפִים בְּכֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר ה) הַסְּבִי
 עֵינֶיךָ מִנְּגִדִי וְגו'. הַסְּבִי עֵינֶיךָ מִנְּגִדִי,
 שְׂבִשְׁעָה שֶׁהָעֵינַיִם הִלְלוּ מִסְתַּכְלוֹת בּוֹ

כז א לבני קרח מזמור שיר יסודתו בתררי קדש: ב אהב יהוה ^{תקיעת חליל} ^{תקיעת חליל} שערי ציון מכל משכנות יעקב: ג נכבדות מדבר בך עיר האלהים ^{תקיעת חליל} ^{תקיעת חליל} סלה: ד אזביר רהב וכבל לידעי הנה פלשת וצור עם בוש זה ילד שם: ה ולציון ^{תקיעת חליל} ^{תקיעת חליל} ואמר איש ואיש ילד ביה והוא יכוננה עליון: ו יהוה ^{תקיעת חליל} ^{תקיעת חליל} יספר בכתוב עמים זה ילד שם סלה: ז ושרים כחללים כל מעיני בך:

— שימוש תהלים —

טוב להושיע את העיר

לבני קרח מזמור שיר יסודתו (פז, א): [שימוש תהלים לפרק פז] טוב להושיע את העיר.

— זוהר תהלים —

הדרים הישנים ולא מתו, ומי הם, ישיני חברון, שהם לא מתו אלא ישנים, וע"כ כתוב בהם גויעה, כמי שנרדם ויש בו קיום להתנער, אף כך אותן ד' זוגות שבחברון ישנים הם ולא מתו, וכלם מתקיימים בקיומם באותן הגופים שלהם, ויודעים גנוזי נסתרות יותר משאר בני אדם, גנוזים הם שם לפני פתח הגן עדן הגופים שלהם, ואלו הם שוכני עפר.

עתידי הקב"ה לפייס פנסת ישראל להכניס אותם להיכלו ולהזדוג עמך זוג לעולם כמה שכתוב וארשתיך לי לעולם

ולציון ואמר איש וגו' (פז, ה): [זוהר ח"ג דף (א) זוהר תורה] והוא יכוננה עליון.

אמר רבי יוסי עתיד הקב"ה להכריז על כנסת ישראל ויאמר (ישעי' נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלם, כמי שאוחז ביד חברו ואומר התנער וקום, כך הקב"ה יאחז בה ויאמר התנערי קומי, א"ל רבי אחא וכן כל אותן בני היכלו של המלך

ד' זוגות שפחברון ישנים הם ולא מתו וכלם מתקיימים בקיומם באותן הגופים שלהם

ולציון ואמר איש וגו' (פז, ה): [זוהר ח"ג דף (א) זוהר תורה] ולציון ואמר איש ואיש ילד ביה והוא יכוננה עליון. אמר רבי יהודה כתוב (ישעי' נב) יחיו מתיך נבלתי יקומון הקיצו ורננו שוכני עפר וגו', בוא וראה כל אותן המתים שבעולם כלם מתים על ידי מלאך המשחית, שהוא מלאך המות, מלבד אותן המתים בארץ הקדושה אין מתים על ידו, אלא על ידי מלאך של רחמים השולט בארץ. ועל זה כתיב יחיו מתיך, אלו המתים בארץ הקדושה, שהם המתים שלו ולא של אחר, שאין שולט שם צד אחר כלל, נבלתי יקומון אלו המתים בארץ נכריה אחרת על ידי המשחית ההוא, וע"כ נקראים נבלה, מה נבלה מטמאה במשא, אף כך אותן המתים בחוץ לארץ מטמאים במשא ובמגע. הקיצו ורננו שוכני עפר, שוכני

יח לחודש

פח א שיר מזמור לבני קרח למנצח על מחלת לענות משביל להימן האזרחי:
 ב יתְּוֹאֲרֵהוּ אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי בַלַּיְלָה נְגַדְךָ: ג תְּבוֹא לְפָנֶיךָ

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים

טוב לאומרו להציל הקהל מצרתם

על מחלת לענות (פח, א): [שימוש תהלים לפרק פח] הכה טובים להושיע את העיר או את הקהל.

זוהר תהלים

הַשְּׁבַח שֶׁל הָאֱמוּנָה שֶׁנִּרְאָה בְּאֶרֶץ.
 שְׁהָרִי לְמַעַל פּוֹתָחִים בְּשִׁמְחָה שִׁירָה,
 כְּמָה מְלֹאכִים עֲלִיוֹנִים בְּכִמָּה
 מִיָּנִים שְׁמִשְׁבַּחִים בַּלַּיְלָה בְּכָל הַצְּדָדִים.
 כְּמוֹ כֵן לְמִטָּה בְּאֶרֶץ, מִי שְׁמִשְׁבַּח אֶת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ בַּלַּיְלָה, בּוֹ חֶפֶץ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל אוֹתָם הַמְּלֹאכִים
 הַקְּדוֹשִׁים שְׁמִשְׁבַּחִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, כְּלָם מְקַשְׁבִּים לְאוֹתוֹ שְׁמִשְׁבַּח אוֹתוֹ
 בַּלַּיְלָה בְּאֶרֶץ, שֶׁהַשְּׁבַח הַזֶּה הוּא בְּשִׁלְמוֹת,
 לְהַעֲלוֹת אֶת כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְלִמְטָה וּלְזַמֵּר בְּשִׁמְחָה שֶׁל הַיְחוּד. בֹּא
 רְאֵה, דָּוִד הַמֶּלֶךְ כְּתָב, ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי
 וְגו'. ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי, מִתִּי הוּא יִשְׁוֹעָתִי?
 בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁהִקְדַּמְתִּי שְׁבַח בַּלַּיְלָה אֶצְלֶךָ,
 אֲזִי הוּא יִשְׁוֹעָתִי בַיּוֹם. וּבֹא רְאֵה, שְׁהָרִי
 בַּלַּיְלָה, מִי שְׁמִשְׁבַּח אֶת רְבוֹנוֹ בְּשִׁבְחָה שֶׁל
 הַתּוֹרָה, אֲזִי מִתְחַזֵּק בְּחֹזֶק בַּיּוֹם בְּצַד הַיָּמִין,
 שֶׁהֵנָּה חוֹט אֶחָד יוֹצֵא מִצַּד הַיָּמִין, וְאֲזִי
 נִמְשָׁךְ עָלָיו וּמִתְגַּבֵּר בּוֹ, וְעַל כֵּן אָמַר ה'
 אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי וְגו'.

מי שמשבח לרבנו בלילה בזמרת בתורה
 אז הוא נתחזק ביום בתקוה בצד הימין

ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי וְגו' (פח, ב): [זוהר ח"א דף

בלשון הזה פותחים, זש"כ (שם ט) קומי
 אורי כי בא אורך, הרי המלך כאן בודאי,
 ובכן זהו הכבוד שלה ושמחת הכל כאשר
 המלך נתפייס עמה, בכל אותן זמנים
 שמלפנים היא באה אל המלך ועמדה
 לפניו, כמש"כ (מלכים א' א) ותבא לפני
 המלך, ותעמד לפני המלך, אבל בזמן הזה
 לא כן, אלא המלך יבא אליה ויתפייס
 עמה ויחזירה להיכלו, זש"כ (זכרי' ט) הנה
 מלכך יבא לך ודאי ולא את אליו, יבא לך
 לפייס אותך, יבא לך להקים אותך, יבא
 לך להשלים אותך בכל, יבא לך להכניס
 אותך להיכלו ולהזדוג עמך זיוג לעולם,
 כמש"כ (הושע ב) וארשתוך לי לעולם וגו'.

כל אותם המלאכים הקדושים שמשבחים
 את הקדוש ברוך הוא כלם מקשיבים
 לאותו שמשבח אותו בלילה בארץ
 שהשבח הזה הוא בשלמות

ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי וְגו' (פח, ב): [זוהר ח"א פ'
 ויגש אליו (דף טז):] פתח רבי אלעזר ואמר,

(שם פח) ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי בַּלַּיְלָה
 נְגַדְךָ. בֹּא רְאֵה, דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה קָם בְּחִצּוֹת
 הַלַּיְלָה וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּשִׁירִים
 וְתִשְׁבַּחֹת לְשִׁמְחַת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה, וְזוֹ
 הִיְתָה שְׁמִיחַת הָאֱמוּנָה בְּאֶרֶץ, מִשּׁוֹם שֶׁזָּהוּ

—== זוהר תהלים ==—

בלילה, בוא וראה בשעה שנתעורר רוח צפון ונחלק הלילה הרי ביארנו ששלהבת אחד יוצא ודופק תחת כנפי התרנגול ומכה בכנפיו וקורא, ושלהבת ההוא בזמן שמגיע אליו ונתעורר כנגדו הוא מסתכל בו ונדדעזע וקורא, בשביל כבוד רבונו לעשות רצונו, וקורא להם לאנשים, וע"כ נקרא שכוי, הסתכלות, ונקרא גבר, לפי שנתעורר בשלהבת של גבורה, שמצד הגבורה הוא בא לעורר בעולם, ואז אותן בני האמונה עומדים ונותנים גבורה וכח לכנסת ישראל, וכזאת נקרא רנה של תורה, וע"כ נחל דוד המלכות הוא ובניו לעולם ולדורי דורות, וכאשר התרנגול קורא והאנשים ישנים במטותיהם ואין נתעוררים, התרנגול קורא אח"כ ואומר מה שאומר, וזה נתבאר, אח"כ מכה בכנפיו ואומר, אוי לפלוני נזיף רבונו מרוחק רבונו שלא נתעורר רוחו ואינו משגיח על כבוד רבונו, וכאשר מאיר היום כרוז קורא עליו ואומר, ואל אמר איה אלוה עושי נותן זמירות בלילה, לסעוד להשכינה באותן הזמירות להיות הכל בחבור אחד, עושי, עושני היה צריך לומר, מהו עושי, אלא בשעה שהאדם קם בחצות הלילה ומתיגע ברנה של תורה, כי רנה של תורה לא נקרא אלא בלילה, וכאשר הוא נמצא בלילה עם התורה, אז כאשר מאיר היום הקב"ה וכנסת ישראל מתקנים אותו בחוט אחד של חסד, להצילו מכל רע ולהאיר לו בין העליונים והתחתונים: רבי יהודה אמר אני שמעתי שכך אמר רבי אבא מקרא זה, איה אלוה

צַעֲקָתִי בַלַּיְלָה נְגַדְךָ. פתח רבי אלעזר ואמר, ה' אלהי ישועתי, בוא וראה דוד המלך היה קם בחצות הלילה והתיגע בתורה בשירות ותשבחות לשמח למלך ולהמטרונה, וזאת היא שמחת השכינה בארץ, לפי שזאת היא שבחה של השכינה שנראית בארץ, שהרי למעלה פותחים שירה בחדוה כמה מלאכים עליונים בכמה מיני שירות שמשבחים בלילה בכל הצדדים, וכדמיון הזה למטה בארץ, מי שמשבח לו להקב"ה בארץ בלילה בוחר בו הקב"ה, וכל אותן מלאכים הקדושים שמשבחים לו להקב"ה כלם מקשיבים לזה שמשבח לו בלילה בארץ, כי זאת השבחה היא בשלמות העלות כבודו של הקב"ה מלמטה ולומר בשמחת היחוד, בוא וראה דוד המלך אמר ה' אלהי ישועתי וגו', ה' אלהי ישועתי מתי היא ישועתי, באותו יום שאני מקדים זמירות בלילה אליי, בכך היא ישועתי ביום, ובוא וראה שהרי מי שמשבח לרבונו בלילה בזמרת התורה, אז הוא נתחזק ביום בתקוף בצד הימין, שהרי חוט אחד יוצא מצד הימין, ואז הוא נתמשך עליו ונתגבר בו, וע"כ אמר ה' אלהי ישועתי יום צעקתי בלילה נגדך.

אֵלָא בְּשַׁעָה שְׁהָאֲדָם קָם בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה וּמְתַיְגַע בְּרִנָּה שֶׁל תּוֹרָה כִּי רִנָּה שֶׁל תּוֹרָה לֹא נִקְרָא אֵלָא בַּלַּיְלָה

ה' אֱלֹהֵי יִשׁוּעָתִי וְגו' (פח, ב:) [ח"ג (דף כג). זוהר תורה] פתח רבי יוסי ואמר (איוב לה) ולא אמר איה אלוה עושי נותן זמירות

תִּפְלְתִי הַמָּה אֲזַנֶּךָ לְרַנְתִּי: ד כִּי שָׁבַעְתָּ בְּרַעוֹת נַפְשִׁי וְחַיִּי לְשֹׁאֵל הַגִּיעוּ: ה נַחֲשֵׁבְתִי עִם יוֹרְדֵי בּוֹר הָיִיתִי כַּגֹּבֵר אֵין אֵיִל: ו בַּמַּתִּים חָפְשִׁי כִּמּוֹ חֲלָלִים שָׁבְבִי קִבְרֵי אֲשֶׁר לֹא זְכַרְתָּם עוֹד וְהַמָּה מִיָּדְךָ נִגְזְרוּ: ז שְׁתַּנִּי כְּבוֹד תַּחֲתִיּוֹת בְּמַחֲשָׁבִים בְּמַצְלוֹת: ח עָלַי סָמְכָה חַמְתְּךָ וְכָל מִשְׁבְּרֶיךָ עֲנִיתָ סֵלָה: ט הִרְחַקְתָּ מִיָּדַעִי מִמֶּנִּי שְׁתַּנִּי תוֹעֵבוֹת לָמוֹ כֵּלָא וְלֹא אֵיצֵא: י עֵינַי דָּאֲבַח מִנִּי עֵינֵי קָרְאֲתֶיךָ יְהוָה: יא בְּכָל יוֹם שִׁמְחֵתִי אֱלֹהֶיךָ כִּפְּי: יב הַלַּמַּתִּים תַּעֲשֶׂה פֶלְא אִם רָפְאִים יִקְוִמוּ יוֹדוּךָ סֵלָה: יג חִסְפָּר בַּקֶּבֶר חֲסֵדְךָ אֲמוּנָתְךָ בְּאֲבֵדוֹן: יד חִוּדַע בַּחֲשָׁךְ פֶּלְאֵךְ וְצַדִּיקְךָ בְּאֶרֶץ נְשִׁיחַ: יוּ וְאֲנִי אֱלֹהֶיךָ יְהוָה: יז שׁוֹעֲתִי וּבִבְקָר תִּפְלְתִי תִקְדְּמֶךָ: יח לָמָּה יְהוָה: יט תִּזְנַח נַפְשִׁי תִסְתִּיר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי: כ עֵינֵי אֲנִי וְגוֹעַ מִנְעַר נְשִׂאתִי אֲמִיד אֲפוֹנָה: כא עָלַי עָבְרוּ חֲרוֹנֶיךָ בַּעוֹתֶיךָ צְמַתוֹתַנִּי: כב סַבּוּנֵי כַּפּוּם כָּל הַיּוֹם הַקּוֹפֵו עָלַי יָחַד: כג הִרְחַקְתָּ מִמֶּנִּי אֲהַב זָרַע מִיָּדַעִי מַחֲשָׁךְ:

—= זוהר תהלים =—

חדשה, זש"כ אלוה עושי, והרי ביארו א"ל ו"ה, א"ל זה אברהם שנאמר האל הגדול, ו זה הקב"ה, ה זו כנסת ישראל, וזהו אלוה, והם עושים את האדם שמתקנים אותו בכל יום, ולפיכך כתוב עושי, כמש"כ ישמח ישראל בעושיו, אמר רבי יוסי ודאי כך הוא והכל הוא ענין אחד.

עושי, עושה לי היה צריך לומר, מהו עושי, אלא כמו שאמרת, בשעה שהאדם קם בחצות הלילה ומתיגע בתורה, כאשר מאיר היום נתעורר אברהם באותו החוט שלו, שנאמר בו (בראשית יד) אם מחוט ועד שרוך נעל וגו', והקב"ה וכן כנסת ישראל מתקנים אותו ועושים אותו בכל יום בריה

כ « מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזַרְחִי: ב חֶסְדֵי יְהוָה: עוֹלָם אֲשִׁירָה לְדֹר וָדֹר »

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לאדם שמאבד אבריו

משכיל לאיתן האזרחי חסדי ה' עולם (פט, א): [שימוש תהלים לפרק פט] לאדם שמתאבדים איבריו ועצמותיו מן החולאים אמור אותו על שמן זית וקח צמר מאיל גוזו ותן אותו השמן על הצמר ועשן אותו עליו, ואם תרצה להושיע איש מתפיסה צא לאויר השמים ואמור אותו ועניך לשמים.

— זוהר תהלים —

הרים ואתנים הכל דבר אחד

ואם אברהם הוא איתן, יצחק ויעקב נקראו איתנים. קום זקן, שהרי ידעת רעיון זה היה מכה את רעיוןך. וישא משלו ויאמר איתן מושכך ושים בסלע קנף (במדבר כד). איתן - זה בקר של אברהם, והינו (בראשית מד) הבקר אור. זה העמוד שכל העולם עומד עליו, ואת אורו ירש מאברהם. נקרא נהר היוצא מעדן. אי זקן זקן, הנה רעיון אחר כנגדך, ולא ידעת להשמר איך עורכים קרב. זקן, איפה הכח שלך? ודאי לא לגבורים המלחמה.

כתוב משכיל לאיתן האזרחי, וכתוב משכיל לדוד. זה נהר היוצא מעדן, שהוא תרגמן לדוד להודיע לו מאותם דברים הנספרים העליונים. אם משכיל הוא נהר שיוצא מעדן, אז איתן האזרחי אברהם הוא למעלה ודאי. זה ידעתי. ואף על גב שאני זקן, על רעיון זה אני מוחה. איתן האזרחי הם שתי דרגות, כמו שנאמר בקר אור. אור זה אברהם. בקר זה נהר. אף כף איתן האזרחי. אזרח הוא אברהם. איתן, כמו שנאמר, זה אותו נהר ששופע ויוצא מעדן. עכשו, זקן, קום עמד על מרכבתך, שעכשו תפל ולא תוכל לקום. הרי שלמה המלך בא בכחותיו

משכיל לאיתן האזרחי (פמ, א): [זוהר ח"ב פ' משפטים (דף ק"ט): בא וראה, כתוב והאתנים מוסדי ארץ. פיון שכתוב שמעו הרים, מי הם הרים ומי הם אתנים? אלא הרים ואתנים הכל דבר אחד. אבל אותם שלשה עליונים מעל ראשיהם, ואותם שלשה למטה מהם, וכלם אחד. הרים למעלה, ועליהם אמר דוד, (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים. ואלה הם שלשה הראשונים. והאתנים מסדי ארץ, אלה הם שלשה אחרונים, למטה מהם, שני עמודי הבית ואחד שמחת הבית, ואלה נקראו מסדי ארץ. אתנים הם, ואתנים נקראו. זקן זקן, הרי ידעת, מי שעורך קרב, אם לא יודע להשמר, לא ינצח בקרב. צריך להכות בידו ולהשמר ברעיונו, מה שיהיה אחר חשוב, שיהיה הוא חשוב, ויד ימין מזמנת תמיד להכות ומחשבותיו ויד שמאלית זמינים תמיד לקבל ולהשמר, וימין הכל. עכשו אמרת והאתנים. איתנים הם למטה, והרים למעלה. השמר זקן, שהרי רעיון אחר כנגדך, שכתוב (שם פט) משכיל לאיתן האזרחי. וזהו אברהם הזקן, ונקרא איתן.

— תהלים — זוהר תהלים —

ידיו של אברהם) אִהְבּוּ כָּל מֵה שְׁצָרֶיךָ, וְאוֹתוֹ מִחַ עֲלִיּוֹן מִשְׁכִּיל לְאִיתָן. וְכִשְׁדּוֹד הַמֶּלֶךְ נִתְקַן בְּתִשׁוּבָה אֱלֹהִים, הוּא מִשְׁכִּיל לְדָוִד, כְּמוֹ שֶׁהָיָה הַמֶּחַ הָעֲלִיּוֹן מִשְׁכִּיל אוֹתוֹ. וְלִכֵּן יֵשׁ מִשְׁכִּיל וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל. (יש משכיל).

בִּירַח הָאֵתָנִים, שְׁנוּלְדוֹ הָאֵתָנִים בִּירַח הַזֶּה. הַבְּנִין לְמִטָּה הוּא כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וְנוּלְדוֹ בּוֹ הָרִים וְאֵתָנִים. הָרִים נִסְתָּרִים. אֵתָנִים - יְרֻכִים חֲזָקוֹת כְּנַחֲשֵׁת, וְאוֹתוֹ הָאֵיתָן בִּינֵיהֶם. קוּם זָקֵן, תִּפְּחֵה לְכָל הַצְּדָדִים. בְּשִׁעָה שֶׁעָלָה מִשָּׁה לְקַבֵּל תּוֹרָה, מָסַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁבַעִים מִפְּתָחוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְחֻמְשֵׁים (לששים) וְתִשְׁעָה, הָיָה מִפְּתַח אֶחָד גִּנּוּז וְנִסְתָּר, שֶׁלֹּא הָיָה מוֹסֵר לוֹ. הַתַּחֲנֵן לְפָנָיו אָמַר לוֹ: מִשָּׁה, כָּל הַמִּפְתָּחוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחֲתוֹנִים תְּלוּיִים בְּמִפְתָּח הַזֶּה. אָמַר לְפָנָיו: רְבוּן הָעוֹלָם, מֵה שָׁמוּ? אָמַר לוֹ: אֵיתָן. וְכָל אוֹתָם אֵיתָנִים תְּלוּיִים בּוֹ, וְבוֹ עוֹמְדִים מִחוּץ לַגּוֹף, שֶׁתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב הוּא, מוֹדִיעַ לוֹ וּמִשְׁכִּיל אוֹתוֹ, הוּא עֶקֶר וְהַמִּפְתָּח שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב.

וּכְשֶׁנִּתְקַנְתָּ תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה אֱלֹהִים, עֶקֶר הַהִיכָל הוּא הַמִּפְתָּח שֶׁלָּה (אליו), וְדָאִי שְׁאֵז מִשְׁכִּיל לְדָוִד. וּמִתּוֹךְ שִׁירְשָׁה תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה (אליו) אוֹתִיּוֹת לְמַפְרַע. וְעַל זֶה הוּא נִקְרָא תִּשְׁרִי, הוּא תִּשְׁרִי, אֲבָל מִשׁוּם שֶׁהוּא סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, חֲתוּם בּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹת שֶׁל שָׁמוּ י'. בְּמִזְבֵּחַ חֲתוּם בּוֹ ה', הַרְשֵׁת עַד חֲצֵי הַמִּזְבֵּחַ. בְּאֵה דְבוּרָה וְחֻתְמָה בּוֹ ו', וְהִינּוּ מֵה שְׁכֻתוֹב (שׁוּפְטִים ה) וְתִשְׁרִי דְבוּרָה. וּבְמִקּוּם הַזֶּה חֲתוּם שֶׁל הַשֵּׁם

וּמִרְכַּבּוֹתָיו וּגְבָרָיו וּפְרָשָׁיו וּבָא כְּנִגְדְךָ. קוּם צֵא מִן הַשָּׂדֶה, שֶׁלֹּא יִמָּצֵא אוֹתְךָ שָׁם. כְּתוּב (מַלְכִים אח) וַיִּקְהָלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּירַח הָאֵתָנִים בְּחָג וְגו'. יִרַח שְׁנוּלְדוֹ בּוֹ הָאֵתָנִים, וּמִי הֵם? הָאֲבוֹת, וְהֵם אֵיתָנֵי הָעוֹלָם, וְיִרַח זֶה הוּא תִּשְׁרִי. שְׁאֵלְפָא בֵּיתָא חוּזַר לְמַפְרַע מִמִּטָּה לְמַעְלָה.

וְעוֹד מִדְּבָרֶיךָ, נֹאֵה שֶׁתִּצָּא מִן הַשָּׂדֶה וְלֹא תִמָּצֵא שָׁם. אֵלּוֹ כְּתוּב מִשְׁכִּיל אֵיתָן הָאֲזָרְחִי - אֵז כְּמוֹ שְׁאִמְרָתָ. אֲבָל עַכְשָׁיו שְׁכֻתוֹב מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי, הַקָּרֵב שֶׁלְךָ אֵינוֹ כְּלוּם, וְתִצָּא מִן הַשָּׂדֶה בְּעַל כְּרַחֲךָ וְלֹא תִתְרָאֵה שָׁם. אֵי זָקֵן, עֲנֵי מִסְכֵּן, אֵיךְ תִּצָּא? אִם כֶּף, יִנְצָחוּ אוֹתְךָ וְתִבְרַח מִן הַשָּׂדֶה, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יִרְדְּפוּ אַחֲרֶיךָ, וְאֵין לְךָ פָּנִים לְהִרְאוֹת לְפָנָיו אִישׁ לְעוֹלָמִים. כְּאֵן נִשְׁבַּע אֲנִי שֶׁלֹּא אֵצֵא מִהַשָּׂדֶה, וְכֵאֵן אֶרְאֶה פָּנִים בְּפָנִים בְּשֹׁלְמֹה הַמֶּלֶךְ, וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְהַגְּבָרִים וְהַפְּרָשִׁים וְהַמְּרַכְּבוֹת שְׁלוֹ. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִסִּיעַ לְךָ, זָקֵן, שְׁהִרִי אֶתְּהָ עֲיָף כַח. קוּם זָקֵן, הַתְּגַבֵּר בְּכַחֲךָ וְהַתְּחַזֵּק, שְׁעַד הַיּוֹם הַזֶּה הָיִיתָ גְבוּר חֲזָק בְּגִבְרִים. פִּתַח וְאָמַר, מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי. אֵלּוֹ כְּתוּב מִשְׁכִּיל לְדָוִד - אֵז כְּמוֹ שְׁאִמְרָתָ, אֲבָל מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן כְּתוּב. יֵשׁ מִשְׁכִּיל וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל. יֵשׁ מִשְׁכִּיל לְמַעְלָה וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל לְמִטָּה. מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן, בְּזִמְן שְׁאוֹתוֹ אִישׁ (נִהר) עוֹמֵד בְּתִשׁוּבָה, כָּל הָאֵיבָרִים שְׁמַחִים וּמִתְחַבְּרִים עִמּוֹ. וְאִם הוּא עוֹלָה, עַד שֶׁהַמֶּחַ הָעֲלִיּוֹן מִתְפַּיֵס אֱלֹהִים וְשִׁמַּח כְּנִגְדּוֹ. וְאֵז מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי, מִשְׁכִּיל אוֹתוֹ וּמוֹדִיעַ לוֹ עַל יְדֵי אֲבָרָהֶם (על

—= זוהר תהלים =—

ובחן אותו. והרי נתבאר שיצחק בן שלשים ושבע שנים היה באותו הזמן, מה זה נסה את אברהם? היה צריך לכתב נסה את יצחק! אלא נסה את אברהם שימצא בדין ולהפיל בדין שימצא שלם כראוי, ועל זה חסדי ה' עולם אשירה. דבר אחר חסדי ה' עולם אשירה - אותם חסדים שהקדוש ברוך הוא עושה עם העולם. לדר ודר אודיע אמונתך בפי - טוב ואמת שעושה עם הכל. לדר ודר אודיע אמונתך - זו אמונת הקדוש ברוך הוא שהודיע אברהם בעולם והזכירו בפי כל הבריות, ועל זה אודיע אמונתך בפי.

והקדוש ברוך הוא הודיע לאברהם סוד האמונה, וכשידע סוד האמונה, ידע שהוא עקר וקיום העולם, שבגללו נברא העולם והתקיים. זהו שכתוב כי אמרתי עולם חסד יבנה וגו'. כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, ראה שלא יכול לעמד, עד שהושיט ימין עליו והתקיים, ואם לא שהושיט ימין עליו, לא היה מתקיים, משום שהעולם הזה נברא בדין, וכך בארנו. ונאמר בראשית, וסוד כלל אחד, שני גונים כאן, בראשית. אף על גב שאמרנו ראשית מלמטה למעלה, ראשית כך גם מלמעלה למטה, ואמרנו ב' ראשית, כמו שאמרנו בית קדש הקדשים, שהרי נתנה [היא בית] לאותה ראשית, והדבר כלול הוא כאחד. ובבי"ת הזו נברא העולם הזה ולא התקיים אלא בימין, והרי פרשוה בהבראם - כתוב באברהם, ומשום כך, אמרתי עולם חסד יבנה. ובגין הראשון של העולם [אותו העולם], אותו

הקדוש שחתם בו. ואותו המפתח, כשפותח בתורה שבעל פה, צריכים להודיע לו, וזהו תניא, איתן מושבך, בריאת מחוץ לגוף. איתנים הם תנאים, עמודים תומכים מחוץ לגוף. עכשו יש להודיע דבר, בזמן שאלה לתורה שבכתב נקראים איתנים - לתורה שבעל פה נקראים תנאים. איתן אל התורה שבכתב. תניא אל התורה שבעל פה, והכל כראוי. חברים, הריני בשדה. שלמה המלך והגבורים החזקים שלו יבא וימצא זקן אחד עיף בכחו, חזק גבור, מנצח קרבות. הריני יודע שיבא, ועומד אחר סלע השדה והוא משגיח בי ואיך גבורתי עומדת בשדה, לבדו משגיח, שהוא איש שלום, בעל השלום, והולך לו. עכשו, זקן, גבורתך עליך, ואתה לבד בשדה, שוב למקומך והתר כלי זינד מעליך. (כמי שיוצא מן השדה).

התשבחת הזו אברהם אמר אותה בשעה שעסק בעבודת הקב"ה

משכיל לאיתן האזרחי וגו' (פס, א) : [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רל:)] פתח רבי יהודה ואמר. התשבחת הזו אברהם אמר אותה בשעה שעסק בעבודת הקדוש ברוך הוא, ועשה חסד עם בני העולם שיודעו כלם לקדוש ברוך הוא, שהקדוש ברוך הוא שולט על העולם, ונקרא איתן משום שהתחזק בתקף בקדוש ברוך הוא. חסדי ה' לעולם אשירה, וכי מצד החסדים באים לזמר? אלא כאן נכלל צד השמאל בימין, ולכן הקדוש ברוך הוא נסה את אברהם

אודיע אמונתך בפי: ג כי אמרתי עולם חסד יבנה שמים תבן אמונתך בהם: ד פרתו ברית לבחירי נשבעתי לדוד עבדי: ה עד עולם אבין ורעה ובגיתי לדוד

— זוהר תהלים —

כי אמרתי עולם חסד יבנה וגו' (פס, ג):
[זוהר ח"ג פ' מטות (דף רנ"ט:)] בא וראה,
כתוב (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה.
מה זה חסד? הוא אחד מכתרים עליונים
של המלך, שנשמת ישראל קרא לה
הקדוש ברוך הוא חסד, על תנאי שיבנה,
ולא ישמד חסד מהעולם, משמע שכתוב
יבנה. ומשום כך שנינו, מי שמשמיד חסד
מהעולם, ישמר הוא לעולם הבא. ועל זה
כתוב, (דברים כה) לא תהיה אשת המת
החוצה, בשביל לעשות חסד עם המת.
ויעשה הבנין, שכתוב עולם חסד יבנה.

נשבעתי לדוד עבדי (פס, ד): [זוהר ח"א פ'
ויחי (דף ע"ג)] דבר אחר, זהו צדיק
שממנו יוצאות ברכות לכל התחתונים,
וכל [אותן] החיות הקדושות, כלן
מתברכות מאותו השפע ששופע
לתחתונים, ולכן כתוב פרתו ברית
לבחירי. נשבעתי לדוד עבדי - זה סוד
האמונה שהוא עומד תמיד בצדיק הזה,
קיום העולם, שלא יתפזר לעולמים חוץ
מזמן הגלות שנמנע שפע הברכות, וסוד
האמונה לא השלם, וכל החידות נמנעו.
וכשנכנס הלילה, מאותו הזמן החידות לא
נכנסו לפני המלך. ואף על גב שהחידות
לא התעוררו, אבל בחוץ עומדים ומזמרים
שירה, וכשנחלק הלילה והתעוררות עולה
מלמטה למעלה, אז הקדוש ברוך הוא
מעורר כל חילות השמים לבכיה, ובוטט
ברקיע, ומזדעזעים עליונים ותחתונים.

האור של היום הראשון היה בו לקים,
ואחר כך ביום השני בשמאל. ובאלה תקן
שמים, וכתוב שמים תכין אמונתך בהם.
דבר אחר שמים תכין אמונתך בהם -
שמים נתקנו באותם חסדים, וסוד האמונה
התקינה בהם, שאין תקונייה אלא מתוך
שמים. פרתו ברית לבחירי - זהו סוד
האמונה.

הגדיל הקדוש ברוך הוא את החסד בעולם
ולכל אחד נולדה עמו נקבה

כי אמרתי עולם חסד יבנה וגו' (פס, ג):
[זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ע"ז:)] למדנו,
אחר שהסתלקו קין וקהל, חזר אדם
לאשתו, והתלבש ברוח אחרת, והוליד את
שת. מכאן התייחסו דורות הצדיקים
בעולם, והגדיל הקדוש ברוך הוא את
החסד בעולם, ולכל אחד נולדה עמו
נקבה, שיתישב העולם כמו שלמעלה.
והרי פרשוה החברים בסתם משנה,
שכתוב ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו
או בת אמו וגו', חסד הוא. חסד הוא
ודאי. ואחר ששרה החסד, יצאו גזעים
ושרשים מתחת למעלה, ונפרדו הענפים,
והקרוב התרחק. אז גדל הענף ובא
להתחבר בזווג אחד עם האילן. זה
בראשונה, וזה בסתר העולם, משום
שכתוב (תהלים פב) אמרתי עולם חסד יבנה.
אבל מכאן והלאה, אנשים שימצאו בו -
ונקרתו לעיני בני עמם.

זוהר בסאך סלה: ו יזרו שמים פלאך יתואל: אף אמונתך בקהל קדשים:
 ז בי מי בשחק יערך ליהווא: ידמה ליהווא: בבני אלים: ה אל נערץ
 בסוד קדשים רבה ונרא על כל סביביו: ט יתואל: אלהי צבאות
 מי כמוד חסין יה ואמונתך סביבותך: י אתה מושל בגאות הים בשוא גליו
 אתה תשבחם: יא אתה דפאת כחלל רחב בזרוע עזך פזרת אויבך: יב לך
 שמים אף לך ארץ תבל ומלאה אתה יסדתם: יג צפון וזמן אתה בראתם תבור

— זוהר תהלים —

גדל ההשתוקקות אף על פי שאינו יכול
 לעשות למעשה - גדול הוא מאד
 הכיסופים

אתה מושל בגאות הים וגו' (פס, י): [זוהר
 בראשית פ' נח (דף 100:)] כתוב. בשעה
 שהים קופץ בגליו והתהומות עולים
 ויורדים, הקדוש ברוך הוא שולח חוט
 אחד מצד הימין ומושך את גליו ושוכך
 ועפו, ואין מי שיודע אותו. יונה ירד לים
 והזדמן לו אותו הדג ובלע אותו, איך לא
 יצאה נשמתו ממנו ולא פרכה מיד? אלא
 משום שהקדוש ברוך הוא שולט באותה
 גאות של הים, ואותה גאות הים היא חוט
 אחד של השמאל שמעלה את הים
 למעלה, וכו הוא מתעלה. ואם לא אותו
 החוט שמגיע אליו מצד הימין, לא יעלה
 לעולמים. שכאשר [שכיוון] שאותו החוט
 יורד לים, והים אחז בו, אז מתעוררים
 הגלים ושואגים לטרף טרף, עד שהקדוש
 ברוך הוא משיב אותו [אותם] לאחור
 ושבים למקומם. זהו שכתוב בשוא גליו
 אתה תשבחם. תשבחם את אותם גליו
 הים. תשבחם - תשבר אותם לחזק
 למקומם. דבר אחר, תשבחם ממש. שבה
 הוא הים משום שעולים לראות

ואין מנוחה לפניו, פרט לזמן
 שמתעוררים למטה בתורה, אז
 הקדוש ברוך הוא וכל אותן נשמות
 הצדיקים [שעמו], כלם מקשיבים ושמחים
 לאתו קול, ואז מנוחה. [לפניו, ובאה
 מנוחה לכל נשמות הצדיקים שעמו] [לפניו
 נמצאת]. משום שמים שנגחב המקדש
 למטה, נשבע הקדוש ברוך הוא שלא
 יכנס לתוף ירושלים של מעלה עד
 שיכנסו ישראל לירושלים של מטה,
 שכתוב (הושע יא) בקרבך קדוש ולא אבוא
 בעיר, והרי פרשוה החברים. וכל אותם
 מזמרים עומדים בחוץ ואמרים שירה
 בשלשת חלקי הלילה, וכלם משבחים
 בתשבחות ידועות, וכל חילות השמים,
 כלם מתעוררים בלילה, וישראל ביום,
 וקדשה לא מקדשים למעלה עד
 שישראל מקדשים למטה, ואז כל חילות
 השמים מקדשים את השם הקדוש
 כאחד. ועל זה ישראל קדושים
 מתקדשים מעליונים ותחתונים [משום
 שהקדשה של שמו של הקדוש ברוך הוא לא
 עולה אלא מלמעלה ומלמטה] כאחד. זהו
 שכתוב (ויקרא יט) קדשים תהיו כי קדוש
 אני ה' אלהיכם.

וְחֶרְמוֹן בְּשִׁמְךָ יִרְנְנוּ: יי לְךָ זְרוּעַ עִם גְּבוּרָה תָעֵז יְיָךְ תִּרְוֶם
יְמִינֶךָ: טו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְבוֹן בְּכֹאֵף חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדְּמוּ פְּנֶיךָ:

זוהר תהלים

הרבה צדיקים נפטרים מהעולם, וכל זה למה, לפי שנתרחק בחי' הזכר מבחי' הנקבה, והמשפט אינו קרב בצדק הזאת, ועל זה כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט, שהמשפט נתרחק מן צדק הזאת ואינה נמתקת, והצדק יונקת ממקום אחר.

הַקְּבִ"ה אֵינוֹ יוֹשֵׁב עַל פְּסָא הֵהוּא אֶלָּא
בְּחֻתָּם הִזָּה שֶׁהוּא אֶמֶת

חסד ואמת יקדמו פניך (פס, טו) : [זוהר ח"ב (דף רכ): זוהר תורה] **פתח רבי אלעזר ואמר, כתוב** (ישעי' טז) והוכן בחסד כסא וישב עליו באמת באהל דוד שופט ודורש משפט ומהיר צדק, הרי נתבאר שמצד הימין ההוא [שלמעלה מעלה] נתתקן הכסא למטה קדי שהרי הקב"ה התקין לכסא הזה בחסד, וישב עליו באמת, שהוא תקון החותם של הכל, ואינו יושב על כסא ההוא אלא בחותם הזה שהוא אמת, באהל דוד, שהוא כסא הבית למטה, שופט ודורש משפט ומהיר צדק, שופט מצד הדין, ודורש משפט מצד של רחמים, ומהיר צדק, היינו כסא הדין שהוא בית דין שלמטה.

בְּהִשְׁתַּוְּקוּת. מְכַאן, כֵּל מִי שֶׁנִּכְסַף
דְּהִסְתַּכֵּל וְלִדְעַת, אֵף עַל גַּב שְׂלֵא יְכוּל
נ"א: ולא נותנים לו רשות] - השבב הוא שלו,
וְכֻלָּם מְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ.

צדק ומשפט מכון כסאך וגו' (פס, טו) : [זוהר ח"ג (דף רצא): זוהר תורה] אמר רבי שמעון צדק ומשפט הם שני מאורות תקון הכסא של המלך קני והם ההתחלה והשלמות של כל האמונה, ובהם מתעטרים כל הדינים שלמעלה ושלמטה, והכל נעלם במשפט, וצדק ניזונת מזה המשפט, ולפעמים נקראת ומלכי צדק מלך שלם, וכאשר נתעוררים דינים ממשפט הם כולם רחמים וכולם בשלימות, שהוא ממתיק לצדק הזאת והדינים נמתקים, וכלם יורדים לעולם בהשלמת הרחמים, ובכן היא השעה של התחברות העולמות בחי' זכר עם בחי' נקבה, וכל העולמות ברחמים ובשמחה, וכאשר נתרבים פשעי העולם ונטמא המקדש, ובחי' הזכר נתרחק מבחי' הנקבה ונחש התקיף מתחיל להתעורר קני אוי לעולם שניזון בזמן ההוא מזאת הצדק, הרבה מחנות משחיתים נתעוררים בעולם,

זיו הזוהר

קכג. זה סמא"ל השטן המקטרג התובע תמיד דינים ועונשין: קכד. פי' מן ג' ספירות הראשונות נאצלת מדת המלכות, כידוע בסוד כתר עליון איהו כתר מלכות ועלייהו אתמר מגיד מראשית אחרית:

קכב. משפט היינו מדת הרחמים כולל עלמא דדכורא, וצדק היינו המלכות מדת הדין כולל עלמא דנוקבא, וענין זה הוא התחלת יסוד האמונה לגרום בעובדתנו הזדווגותם להמשיך שפע מן השמים:

מז אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְתוֹרָה בְּאֹר פְּנֵיךָ יְהִלְבוּן: יז בְּשִׁמְךָ יִגִּילוּן

זוהר תהלים

עֲלִיוֹן, יתְעוֹרְרוּ לְצֵאתָ. וּבְקוֹלוֹת הַלְלוּ, שְׁלִמְטָה נוֹתְנִים יִשְׂרָאֵל כַּח (לרחמים מלמטה, ומתעורר השופר הגדול) לְמַעְלָה, וְעַל כֵּן צְרִיכִים לְזִמְן שׁוֹפֵר בְּיוֹם הַזֶּה וְלַעֲרֹךְ קוֹלוֹת, לְכַנֵּן בוּ כְּדֵי לְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחֵר, שְׁבוּ כְּלוּלִים הַקּוֹלוֹת לְמַעְלָה (ולסדר קולות בשופר).

סְדְרָה ראשונה - יוצא קול ומתעטר לְמַעְלָה, עוֹלָה רְקִיעִים, וְנִבְקָע בֵּין הָרִים רְמִים, וּמַגִּיעַ לְאַבְרָהָם וְשׁוֹרָה בְּרֵאשׁוֹ וּמִתְעַטֵּר, וְהוּא מִתְעוֹרֵר וּמִתְקִין אֶת הַכֶּסֶף. וּבְסִפֵּר הָאֲגָדָה שְׁנִינוּ, בְּשַׁעַה שְׁאוֹתוֹ קוֹל רֵאשׁוֹן עוֹלָה, מִתְעוֹרֵר וּמִתְעַטֵּר אַבְרָהָם, וּמִתְקִין אֶת הַכֶּסֶף, וּפּוֹקֵד עָלָיו (אבא ואמא) אַבָּא. בֵּינְתִים עוֹלָה הַשְּׁנִי, הַתְּקִיף (לחבר) לְשִׁבְרָתָה אֶת הַדִּינִים הַקָּשִׁים. וְזֶה הַסֵּדֵר הַשְּׁנִי, אוֹתוֹ הַקּוֹל שׁוֹבֵר בְּכַחוֹ. וְאָז עוֹלָה, וְכָל הַדִּינִים שְׁמִתְעוֹרְרִים (שנקרים) לְפָנָיו נִשְׁבָּרִים, עַד שְׁעוֹלָה לְמַקוֹמוֹ שֶׁל יִצְחָק. כִּיּוֹן שְׁמִתְעוֹרֵר יִצְחָק וְרוֹאֶה אֶת אַבְרָהָם, מִתְקֵן אֶת הַכֶּסֶף לְעַמֵּד לְפָנָיו. אָז נִכְנַע, שׁוֹבֵר אֶת הַתְּקִיף הַקָּשֶׁה. וּבְזֶה צְרִיף מִי שְׁתוֹקֵעַ לְכַנֵּן הַלֵּב וְהָרָצוֹן, כְּדֵי לְשִׁבֵר הַכַּח וְהַתְּקִיף שֶׁל הַדִּין הַקָּשֶׁה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים פט) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְדָאֵי. סְדְרָה שְׁלִישִׁית - יוצא קול ועולה, וּבּוֹקֵעַ כָּל אוֹתָם רְקִיעִים, וּמִתְעוֹרְרִים רְחִמִים, וּמַגִּיעַ אוֹתוֹ קוֹל לְרֵאשׁוֹ שֶׁל יִעֲקֹב, וַיִּעַקֵּב מִתְעוֹרֵר וְרוֹאֶה אֶת אַבְרָהָם מִתְתַּקֵּן בְּצַד הָאֲחֵר. אָזֵי אוֹחֲזִים שְׁנִיָּהֶם בְּיִצְחָק, זֶה מַצֵּד זֶה וְזֶה מַצֵּד זֶה, וְלֹא יְכוּלִים הַתְּקִיף

צְרִיף לְכַנֵּן אֶת הַלֵּב וְהָרָצוֹן בְּקוֹלוֹת הַלְלוּ, וְלַחֲזוֹר בְּתְשׁוּבָה לְפָנָי רְבוּנָם. אָזֵי כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל מִתְקַנִּים וּמִסְדְּרִים קוֹלוֹת בְּרָצוֹן הַלֵּב כְּרֵאוּי בְּשׁוֹפֵר הַזֶּה חוֹזֵר אוֹתוֹ שׁוֹפֵר עֲלִיוֹן

אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְגו' (פט, מז) : [זוהר ח"ג פ' אמור (דף צ"ח):] רַבִּי אַבָּא הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ, הָרִי פְּעָמִים רְבוּת שְׁאֵלְתִי עַל הַשׁוֹפֵר הַזֶּה מַה זֶה אוֹמֵר, וְעַד כָּאֵן לֹא הִתְיַשְׁבְּתִי בוֹ. אָמַר לוֹ, הָרִי וְדָאֵי זֶהוּ בְּרוּר הַדְּבַר, שִׁישְׂרָאֵל צְרִיכִים בְּיוֹם הַדִּין (הזהר) שׁוֹפֵר וְלֹא קָרַן, מִשׁוּם שֶׁקָּרַן הָרִי נוֹדַע בְּאִיזָה מְקוֹם הַיָּא, וְלִהְדַּבֵּק בְּדִין אֵינְנוּ רוֹצִים. אֲכַל הָרִי שְׁנִינוּ, בְּדַבְרִים וּבְמַעֲשִׂים צְרִיכִים לְהִרְאוֹת וְלִהְעִיר דְּבָרִים נִסְתָּרִים. בֵּא רֵאָה, כְּשִׁאוֹתוֹ שׁוֹפֵר עֲלִיוֹן, שְׁבוּ הָאוֹר שֶׁל הַכֵּל, מִסְתַּלַּק וְלֹא מְאִיר לְבָנִים, אָזֵי מִתְעוֹרֵר הַדִּין, וְהַכֶּסֶף אוֹתוֹ מִתְקַנֵּם לְבֵית הַדִּין, וְזֶה הַשׁוֹפֵר, נִקְרָא אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק, תְּקַפּוֹ שֶׁל יִצְחָק, תְּשַׁבַּחַת הָאֲבוֹת, כְּשִׁמְתַּעֲלָה אוֹתוֹ שׁוֹפֵר גָּדוֹל שְׁאִין מִיְנִיק אֶת הַבָּנִים, אָזֵי יִצְחָק מִתְחַזֵּק, וּמִתְתַּקֵּן לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם.

וּבְשִׁמְתְּעוֹרֵר הַשׁוֹפֵר הַזֶּה וּכְשִׁבְנֵי אָדָם שָׁבִים מִחֻטְאֵיהֶם, צְרִיכִים לְהַשְׁפִּיעַ קוֹל שׁוֹפֵר מְמַטָּה, וְאוֹתוֹ קוֹל עוֹלָה לְמַעְלָה, אָזֵי מִתְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחֵר עֲלִיוֹן, וּמִתְעוֹרֵר רְחִמִים וּמִסְתַּלַּק הַדִּין. וְצְרִיכִים לְהִרְאוֹת מַעֲשֶׂה בְּשׁוֹפֵר, לְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחֵר, וְלִהְוֹצִיא בְּשׁוֹפֵר הַזֶּה לְמַטָּה אוֹתָם קוֹלוֹת, לְהִרְאוֹת שְׁכָל אוֹתָם קוֹלוֹת שְׁלִמְעָלָה, שְׁכָלָם כְּלוּלִים בְּאוֹתוֹ שׁוֹפֵר

— זהו זה תהלים —

ולמשך את רבונם מדין לרחמים, ולתקן את כל העולמות על ידיהם. בא ראה, כנגד זה נפתחים שלשה ספרים ביום זה, וכמו שרחמים מתעוררים והדינים הקשים נכנעים ונכנסים למקומם - כך הוא למטה כמו שלמעלה, הדינים הקשים נכנעים ומעברים מן העולם. ומי הם? אלו אותם רשעים גמורים, שהם דינים קשים שנכנעו והעברו מן העולם. ועל כן נכתבים ונחתמים וכו'. אמר רבי אבא, ודאי זהו ברור הדבר. ברוך הרחמן ששאלתי והרחמתי את הדברים הללו.

אמר רבי יהודה, כתוב זכרון תרועה, עושים זכרון, לכונן את הלב והרצון. ישראל עושים זכרון למטה, במה? במעשה, כדי שיתעורר דבר באותו גון שלמעלה. אמר רבי אלעזר, כתוב (תהלים פא) בכסה ליום חגנו, שמתכסה בו הלבנה. ואיך מתכסה? אלא כשעומד ענן והשמש אינו מאיר, אזי הלבנה מתכסה ולא מאירה. ועל כן מלפני ענן השמש אינה מאירה, כל שכן הלבנה שמתכסה ואינה מאירה. ועל כן בכסה ליום חגנו, בה"א, שמתכסה הלבנה. ובמה מאירה? הכל בתשובה, ובקול שופר, שכתוב אשרי העם יודעי תרועה. אז - ה' באור פניו יהלכון.

צריך באותו היום שאותו שתוקע שידע עקר הדבר ויכונן בה בתרועה ויעשה הדבר בחכמה ועל זה כתוב 'אשרי העם יודעי תרועה'

אשרי העם יודעי תרועה וגו' (פס, פז) : זוהר ח"ג פ' בהעלותך (דף קמ"ט:)

שלו לצאת החוצה, ושלש הסדרות הללו הן סדרה אחת.

סדרה אחרת - קול יוצא ועולה, ונוטל את אברהם ממקומו, ומשפיע אותו למטה, למקום שהגבורות של יצחק שורים שם, ומקימים את אברהם בתוכם. סדרה שנייה - יוצא קול שבור, לא חזק כמו הראשון. לא שחלש אותו קול שתקע, אלא שאותו קול אינו אצל יצחק כבראשונה, ששם שורה התקף התקיף, אלא רק לאותם בית דין של מעלה שהם יותר רפים, וכלם רואים את אברהם אצלם, ונכנעים לפניו. בינתים סדרה שלישית - יוצא קול ועולה, ומתעטר בראשו של יעקב, ומשפיע אותו לאותו מקום שאותן הגבורות שורות, ועומד כנגדן, אברהם מצד זה ויעקב מצד זה, והם באמצע, ואז כלם נכנעים ונמצאים (ושווכים) במקומם. ואלו כלם סדר אחר שני.

סדרה אחרונה - שצריך להעלותם למקומם ולישב (ולישב) ביניהם את יצחק כמקדם, משום שאת זה צריך לישר במקומו, ולא יצא בגבורותיו החוצה, אז כל הדינים נכנעים, ומתעוררים רחמים. על כן צריך לכונן את הלב והרצון בקולות הללו, ולחזור בתשובה לפני רבונם. אזי כשישראל מתקנים ומסדרים קולות ברצון הלב כראוי בשופר הזה, חוזר אותו שופר עליון. וכשחוזר, מעטר את יעקב, והכל נתקן. וכסא אחר עולה, ואז נמצאת שמחה בכל, והקדוש ברוך הוא מרחם על העולם. אשרי חלקם של ישראל שיודעים להנהיג

כָּל חַיּוֹם וּבְצַדִּיקְתָּךְ יְרוּמוֹ: יֵה כִּי תִפְאֶרֶת עֲזָמוֹ אֶתָּה וּבְרַצְנָךְ (תרים) תָּרוּם קְרַנְנוּ:
 יֵה כִּי לַיהוָה ^ל מִגִּנְנוּ וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵינוּ: כֵּן אִזּוּ דְבַרְתָּ בַחֲזוֹן לְחַסְדֶּיךָ
 וְתֹאמַר שׁוֹיִתִּי עוֹר עַל גְּבוּרַת הַרִימוֹתַי בַּחֲזוֹן מַעַם: כֵּן מִצְּאֵתִי יְדוּד עֲבָדִי בְּשִׁמְן
 קֶדְשִׁי מִשְׁחַתִּיו: כֵּן אֲשֶׁר יָדִי תִבּוֹן עִמּוֹ אִף זְרוּעֵי תֹאמְצֵנּוּ: כֵּן לֹא יֵשֵׂא אוֹיֵב בּוֹ
 וּבֶן עוֹלָה לֹא יַעֲנֵנּוּ: כֵּן זְבַתוֹתַי מִפְּנֵי צָרָיו וּמִשְׁנֵאָיו אֲנֹסָ: כֵּן וְאִמּוֹנְתִי וְחַסְדֵי
 עִמּוֹ וּבִשְׁמוֹ תָּרוּם קְרַנְנוּ: כֵּן וְשִׁמְתִי בַיָּם יָדוֹ וּבִנְהַרְוֹת יָמֵינוּ: כֵּן הוּא יִקְרָאֵנִי אָבִי
 אֶתָּה אֱלֹהֵי וְצוֹר יִשׁוּעָתִי: כֵּן אִף אֲנִי בְכוֹר אֶתְנֶהוּ עֲלוֹיִן לְמַלְכֵי אֶרֶץ: כֵּן לְעוֹלָם
 (אשמור) אֲשַׁמֵּר לוֹ חַסְדֵי וּבְרִיתִי נֶאֱמַנְתָּ לוֹ: ל וְשִׁמְתִי לְעַד זְרַעוֹ וּבְכֹסֵאוֹ בְּיָמֵי
 שָׁמַיִם: לֹא אִם יַעֲזוּבּוּ בְנָיו תּוֹרְתִי וּבְמִשְׁפָּטֵי לֹא יִלְבּוּן: לֹא אִם חִקְתִּי וַיִּחַלְלוּ
 וּמִצְוֹתַי לֹא יִשְׁמְרוּ: לֹא וּפְקַדְתִּי בְּשֹׁבֵט פְּשָׁעִים וּבִנְנָעִים עוֹנֵם: לֹא וְחַסְדֵי לֹא
 אֶפִּיר מִעִמּוֹ וְלֹא אֲשַׁקֵּךְ בְּאִמּוֹנְתִי: לֹא לֹא אֶחַלֵּל בְּרִיתִי וּמוֹצֵא שִׁפְתֵי לֹא
 אֲשַׁנֶּה: לֹא אַחַת נִשְׁבַּעְתִּי בְּקֶדְשִׁי אִם לְדוֹד אֲבִיב: לֹא זְרַעוֹ לְעוֹלָם יִהְיֶה וּבְכֹסֵאוֹ
 בְּשִׁמְשׁ נִגְדִי: לֹא בְיָרֵחַ וּבֶן עוֹלָם וְעַד בְּשִׁחַק נֶאֱמַן סֵלָה: לֹא וְאֶתָּה זְנַחְתָּ וְתִמְאָם
 הַתַּעַבְרָתָ עִם מְשִׁיחֶךָ: מ נִאֲרַתָּה בְּרִית עֲבָדֶיךָ חֲלִלְתָּ לְאֶרֶץ נִזְרוּ: מֵא פִרְצֵתָ כָּל
 גְּדֵרְתָיו שְׁמֵת מִבְּצָרָיו מִחַתָּה: מֵב שִׁפְחוּ כָּל עֲבָדֵי דָרְךָ הָיָה חֲרַפָּה לְשִׁבְנָיו:
 מֵג הַרִימוֹת יָמִין צָרָיו הִשְׁמַחְתָּ כָּל אוֹיְבָיו: מֵד אִף תִּשְׁיֵב צוֹר חֲרַבּוֹ וְלֹא
 תִקְיֹמְתוֹ בַּמְּלַחְמָה: מֵה הִשְׁבַּתָּ מִטְּהָרוֹ וּבְכֹסֵאוֹ לְאֶרֶץ מִגְרָתָה: מֵו הַקְּצַרְתָּ יָמֵי
 עֲלוֹמָיו הַעֲטִיטָה עָלָיו בּוֹשֵׁה סֵלָה: מֵז עַד מָה וַיְהוָה ^ל תִּפְתָּר לְנֶצַח תִּבְכַּעַר
 בְּמוֹ אֵשׁ חֲמַתְךָ: מֵח זָכַר אֲנִי מָה חֲלָד עַל מָה שׁוּא בְּרֵאתָ כָּל בְּנֵי אָדָם:

— זוהר תהלים —

וְכָל אֵלּוֹ שְׁיֹדְעִים סוּד הַתְּרוּעָה וְתִקְרָבוּ
 לְלֶכֶת בְּאוֹר פָּנָיו שֶׁל הַקְּב"ה וְזֶה הָאוֹר
 הָרֵאשׁוֹן שֶׁגָּנַז הַקְּב"ה לְצַדִּיקִים
אֲשָׁרֵי הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה וְגו' (פט, טו): זוהר
 ח"ג פ' פנחס (דף ג"א:) לֹא כָּתוּב
 שׁוֹמְעֵי, אוּ תוֹקְעֵי תְרוּעָה, אֲלֵא יִדְעֵי
 תְרוּעָה. בְּגִלָּל (בַּגִּין) הַחֲכָמִים שְׁדָרִים בְּאוֹר
 שֶׁל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, אֵלּוֹ יִדְעֵי תְרוּעָה. סוּד
 שֶׁל הַתְּרוּעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים ב) תִּרְעַם
 בְּשֹׁבֵט בְּרוּל. מִי עִם כִּי־יִשְׂרָאֵל שְׁיֹדְעִים

מִתְּפַלְלִים תִּפְלֶה בְּאוֹתוֹ יוֹם, וּמִבְּקָשִׁים
 וּמִתְחַנְּנִים לְפָנָיו, וְתוֹקְעִים בְּשׁוֹפָר,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עֲלֵיהֶם וְהוֹפֵךְ דִּין
 לְרַחֲמִים, וְכָל עֲלוֹנוֹת וְתַחְתּוֹנוֹת פּוֹתְחִים
 וְאוֹמְרִים: (שם פט) אֲשָׁרֵי הָעַם יִדְעֵי
 תְרוּעָה. וְעַל זֶה צָרִיךְ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם,
 שְׂאוֹתוֹ שֶׁתּוֹקַע שִׂידַע עֶקֶר הַדְּבָר, וַיִּכְנַן
 בָּהּ בַּתְּרוּעָה, וַיַּעֲשֶׂה הַדְּבָר בְּחֻכְמָה, וְעַל
 זֶה כָּתוּב אֲשָׁרֵי הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה, וְלֹא
 כָּתוּב תּוֹקְעֵי תְרוּעָה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

מט מי גבר יחיה ולא יראה מות ימלט נפשו מיד שאול סלה: נ איה חסדיך הראשנים אדני נשבעת לדוד באמונתך: נא זכר אדני חרפת עבדיך שאתי בחיקי כל רבים עמים: נב אשר חרפו אויביך יהוה: אשר חרפו עקבות משיחך: נג ברוך יהוה לעולם אמן ואמן:

זוהר תהלים

ערל, רע, צפוני. אלו הם שבעה שמות כנגד שבע דרגות של ההיכלות שלו, שכלם מצד הטמאה כפי שאמרנו. כנגד שבעה השמות הללו, אותם שנקרא בהם גיהנם, המקום שבו נדונים הרשעים של העולם, ואלו הם: בור, שחת, דומה, טיט היזן, שאול, צלמות, ארץ תחתית. כל אלו שבעת מדורי הגיהנם כנגד שבעת השמות הללו שיש ליצר הרע. והרי בארנו, שכמו שיש דרגות והיכלות לצד הקדושה - כך גם לצד הטמאה. וכלם נמצאים ושוולטים בעולם בצד (השמאל) הטמאה. שבעה היכלות הם, שהם כנגד שבעה שמות, שבהם נקרא גיהנם (יצר הרע). וכלם עומדים (להשטין רע) לדון ולטמא את אותם הרשעים של העולם שדבק בהם, ולא שמרו את דרכיהם ממנו כשהם בעולם הזה.

שהרי מי שזוכה להטהר בעולם הזה בצד הטהרה, מטהרים אותו באותו מקום שנקרא סוד האמונה. שכמה דרגות הן וכמה ממנים, שכלם עומדים לקרב בני אדם לעבודת הקדוש ברוך הוא ולטהר אותם, ומי שבא להטמא, מטמאים אותו בצד האחר הזה, שהוא טמא. שהרי כמה דרגות וכמה ממנים, כלם עומדים כדי לטמא בני אדם. מי שקרב אליהם ובא להמשיך אחר אותו הצד הרע, עליו כתוב (תהלים פט) מי גבר יחיה ולא יראה מות

סודות עליונים של רבונם, לעלות לפניו ולהתקשר בו. וכל אלו שיודעים סוד התרועה, יתקרבו ללכת באור פניו של הקדוש ברוך הוא. וזה האור הראשון שגנזו הקדוש ברוך הוא לצדיקים. ועל זה צריך לדעת אותה.

שכמה צדדים ודרגות יש ליצר הרע יש לו שבעה שמות: אלו הם שבעה שמות כנגד שבע דרגות של ההיכלות שלו

מי גבר יחיה ולא יראה מות וגו' (פט, מט): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רס"ב)] בא וראה, דוד היה קיומו נעוץ במקור של מים נובעים, וכשנדהה לארץ אחרת וצערו אותו, ולפי צערו נדחה מהארץ הקדושה - אף על גב שירד מדרגתו לדרגה תחתונה עמד בקיומו, ולא נכנס לצד האחר ונשמר ממנו. מה כתוב? (שמאל א כ) ואולם חי ה' וחי נפשך כי כפשע ביני ובין המות. שהרי ירד בדרגתו עד שהיה בו השעור הזה. ואשרי חלקו של מי שנשמר מאותו הצד הרע, ומכל דרגותיו של אותו הצד שנמצאים בעולם.

שכמה צדדים ודרגות יש ליצר הרע: נחש עקלתון, שטן, מלאך המות, יצר הרע. והרי פרושה. שאף על גב שנקרא בשמות הללו, יש לו שבעה שמות: שטן, טמא, שונא, אבן מכשול,

ספר רביעי

יט לחודש

צ א תפלה לְמוֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ בְּדֶרֶךְ
 וְדָר: ב בְּמִטָּה חָרִים יִלְדוּ וְתַחֲוִלָּל אֶרֶץ וְתִכַּל וּמַעוֹלָם עַד עוֹלָם אַתָּה
 אֵל: ג תֵּשֶׁב אָנוּשׁ עַד דָּבָא וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם: ד כִּי אֵלֶּף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ
 בְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה כְּלִילָה: ה זְרַמְתָּם שְׁנָה יְהִיוּ בַּבֶּקֶר בַּחֲצִיר
 וְחֶלֶף: ו בַּבֶּקֶר יִצְיִן וְחֶלֶף לְעָרֵב יִמּוֹלֵל וַיִּבְשׁ: ז כִּי כָלִינוּ בְּאֶפְדָּ וּבַחֲמַתְךָ
 נִבְחַלְנוּ: ח (שֶׁת) שְׁתָּה עֲזוֹנְתֵינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנִיךָ: ט כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ
 בְּעֶבְרַתְךָ כְּלִינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ הֶגְחָ: י יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שְׁנָה

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לאריה

תפלה לְמוֹשֶׁה (צ, א): [שימוש תהלים לפרק צ] שם שלו שד"י. 'ש' מן ת' "תפלה באותיות ש"ת, ד'
 הוא מן "מעון בחלוף דמ"ת, 'י' מן א' ד"אתה באי"ק. אמור אותו עם מזמור.

— זוהר תהלים —

יְמֵי אָדָם הֵם נֶגֶד סִפִּירוֹת שְׁלֻמְעֵלָה
 יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שְׁנָה וְגו' (צ, א):
 [זוהר ח"א פ'רשת ח"י ש'רה (דף קכג ע"א)] בֵּא
 רְאֵה, הַיָּמִים שֶׁל אָדָם נִבְרָאוּ וְעָמְדוּ
 בְּאוֹתָם הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, כִּינּוֹן שֶׁהִסְתִּימוּ
 לְהִתְקִים בְּאוֹתָן הַדְּרָגוֹת, שְׁכָתוּב (תהלים צ)
 יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שְׁנָה וְגו'. מִכָּאֵן
 וְהִלָּאָה אֵין דְּרָגָה לְהִתְקִים, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ
 וְרַבְּבִים עָמַל וְאָנּוּן, וְהֵם כְּלֵא הִיוּ.

י'ם שְׁקָרֵב קִצּוֹ נִקְרָא יוֹם ה'

יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שְׁנָה וְגו' (צ, א):
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשָׁעָה שְׁנִלְפָדוֹת רַגְלֵי
 בְּנֵי הָאָדָם וְיָמֵיו מִתְקָרְבִים, אוֹתוֹ יוֹם נִקְרָא
 יוֹם ה' לְהָשִׁיב רוּחוֹ אֵלָיו. שְׁנֵינוּ, בְּאוֹתָהּ
 שָׁעָה פּוֹקֵד אוֹתוֹ הַכֶּתֶר הַקָּדוֹשׁ עַל רוּחוֹ,
 וּמִיְהוּ? שְׁכָתוּב (תהלים צ) יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם
 שְׁבָעִים שְׁנָה. וְהִיא כְּתוּרָה שֶׁל שְׁבִיעֵי שֶׁל הַכֹּל.

יְמֵי הַצְּדִיקִים נִתְקִימוּ

יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שְׁנָה וְגו' (צ, א):
 [זוהר ח"א פ'רשת ו'ח"י (דף ר"ז ע"א)] אָבֵל
 אוֹתָם הַיָּמִים שֶׁל הַצְּדִיקִים הִיוּ וְהִתְקִימוּ,

וְאֵם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרֵהָבִם עֲמֹל וְאֶן כִּי גָז חִישׁ וְנִעְפָּה: יא מִי יִדְעַ

זוהר תהלים

וחובה בסוד של חסד וגבורה, שאם כן לא היה לו לאדם לחיות יותר משבעים שנה, אלא במזל העליון הקדמון לכל הדבר תולה קמי, ולפיכך הוא מוסיף על ימי כל אדם כרצונו.

המלכות פוקדת את האדם להחזיר רוחו אליה

אמר רבי יהודה, בשעה שנלכדות רגלי האנשים, ונגמרו ימי חייו, יום ההוא נקרא יום ה' להשיב רוחו אליו, למדנו שבשעה ההיא פוקד כתר הקדוש ההוא על רוחו, ומי הוא, היינו שכתוב: "ימי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה", והוא כתר השביעי לכלקמי.

החי יותר משמונים שנה נשמתו מהבינה שהיא מידה השמינית מלמטה למעלה

וְאֵם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה (צ, י): [זוהר ח"א, פרשת ויחי (דף ריז): זוהר תורה] **וְאֵם מצד של גבורה הוא בא כתוב: "וְאֵם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה", כי הכתר של גבורה הוא שמיניקמי מכאן ולהלאה אין מקום להמשךקמי כמ"ש: "וְרֵהָבִם עֲמֹל וְאֶן", במקום שלא נודע היסוד, אין הבנין מתקיים.**

מצד הגבורה יש לו שמונים שנה

ימי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה וגו' (צ, י): וְאֵם מצד הגבורה הוא בא - כתוב וְאֵם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, שְׁפֹתֵר הגבורה הוא הרי שמיני. מכאן וְהִלָּאָה אין מקום לְהַמְשֵׁךְ, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר וְרֵהָבִם עֲמֹל וְאֶן. בְּמָקוֹם שֶׁלֹא הָיָה יְסוּד, הַבְּנִיָן לֹא עוֹמֵד.

שני חיי האדם תלויין ב"בהם" בספירות העליונות

ימי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה (צ, י): [זוהר ח"א (דף רנז): זוהר תורה] למדנו שמדרגת צד"ק, שהיא השביעית שנת השמיטהקמי באותה מדרגה נשתלמו ימי האדם, כאשר נשלמו שבעים שנה כנגד שבע המדרגות, עשר לכל מדרגה, זהו שכתוב: "ימי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה", איזה "בָּהֶם", באותן ימים ושנים שלמעלה.

בני חיי ומזוני תלויין בכתר והוא יכול להוסיף על הכל כרצונו -

וְאֵם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה (צ, י): [זוהר ח"א (דף רנז): זוהר תורה] בוא וראה, בניס חיים ומזונות לא בזכות הדבר תולה, והיינו סוד אותן ז' המדרגות שבהן זכות

זיו הזוהר

קכח. זו הבינה שהיא ספירה השמינית מלמטה למעלה: קכט. פי' שאחר שמנים שנה אין לומר עוד שתולה החיות בשיעור וקצבה, כיון שאין השגה שלנו מגעת שמה:

קכה. זו מדת המלכות ספירה השביעית מן ספירת חסד: קכו. פי' בספירת הבינה שהיא הקדמון לז' הספירות של ימי הבנין מעשה בראשית: קכז. זו המלכות:

עו אַפְּךָ וּכְרֹאתְךָ עֲבָרְתֶךָ: יב לַמָּנוֹת יָמִינוּ בֵּן חוֹדֵעַ וְנָבֵא לְבַב חֲכָמָה:
 יג שׁוּבָה יְחֹוָה עַד מָתִי וְהִנַּחֵם עַל עֲבָרֶיךָ: יד שְׂפָעֵנוּ בַּכֶּקֶר חֲסִדְךָ
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל יָמֵינוּ: טו שְׂמַחְנוּ בַּיּוֹמוֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה:
 טז יִרְאֵה אֵל עֲבָרֶיךָ פְּעֻלָּךְ וְהִרְרֵךְ עַל בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ
 עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה:

זוהר תהלים

הַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יו'):
 [זוהר ח"א פרשת ויחי (דף רז ע"ב)]
 הַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת בֵּין אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים
 בַּיָּמִי הַחֹל לְשַׁבָּת. וּכְשִׁיּוֹצֵאת הַשַּׁבָּת,
 עוֹלָה מְגִייהֶנּוּ צַד אֶחָד מֵעֵין הָרָעָה [ס"א
 מִשְׁחִית חֲמִנָה רע] שְׁרוּצָה לְשַׁלֵּט בְּשַׁעֲה
 שִׁישְׁרָאֵל אוֹמְרִים (תהלים ז) וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
 כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וַיּוֹצֵא מֵאוֹתָהּ דְּרָגָה שְׁנַקְרָאת
 שְׁמֵאל [שאול], וְרוּצָה לְהִתְעַרֵב בְּזָרַע שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל וּלְשַׁלֵּט עַל יִשְׂרָאֵל.

על ידי הַבְּדֵלָה נִכְנַע אוֹתוֹ צַד

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יו'):
 [זוהר ח"א פרשת בראשית (דף יז ע"ב)]
 וַיִּשְׁרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְהִדָּס וַיִּזַּן וְאוֹמְרִים
 הַבְּדֵלָה, וְנִפְרָד מֵהֶם, וּמָךְ אוֹתוֹ צַד וְנִכְנַס
 לְמַקוֹמוֹ בְּשָׂאוֹל, בְּמַקוֹם שֶׁקָּרַח וַעֲדָתוֹ
 שָׁם, שֶׁפְּתוּב (במדבר יט) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר
 לָהֶם חַיִּים שְׂאוּלָה. וְהֵם לֹא יוֹרְדִים לְשָׁם
 עַד שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל הַבְּדֵלָה מֵהֶם, שֶׁפְּתוּב
 (שם) הַבְּדֵלוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה וּגו'.

הַכּוֹנֵנָה הַצְּרִיכָה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יו'):
 [זוהר ח"ב פרשת יתרו (דף צג ע"ב)] וְאִם

יִזְדַּמֵּן לוֹ מַעֲשֵׂה וַיִּכְנַן בּוֹ, צַדִּיק הוּא. וְאִף
 עַל גַּב שְׁלֹא מְכֻוֵן בּוֹ, צַדִּיק הוּא, שְׁעוֹשֵׂה
 מִצְוֹת אֲדוֹנוֹ. אֲבָל לֹא נִחְשָׁב כְּמִי שְׁעֵשֶׂה
 רְצוֹנוֹ לְשִׂמְחָה, וַיִּכְנַן בּוֹ בְּרִצּוֹן שֶׁל
 הַסְּתַכְלוֹת בְּכָבוֹד רְבוּנוֹ, כְּמִי שְׁלֹא יוֹדַע
 לְסַבֵּר סִבְרָא, שֶׁהָרִי בְּרִצּוֹן תְּלוּי הַדְּבַר
 לְשִׁמוֹ. וּבְמַעֲשֵׂה שְׁלֵמֻטָּה לְשִׁמוֹ, מִתְעַלָּה
 הַמַּעֲשֵׂה לְמַעְלָה וּמִתְתַקֵּן כְּרָאוּי.

רַחֲמָנָא לִיבָא בְּעִי

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יו'):
 כְּמוֹ זֶה בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַגּוֹפֵף נִתְקַן
 מַעֲשֵׂה הַנֶּפֶשׁ בְּאוֹתוֹ הַרְצוֹן, שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא רוּצָה אֶת הַלֵּב וְהַרְצוֹן שֶׁל
 הָאָדָם, וְאֶפְלוֹ כֶּף, אִם אֵין שָׁם רְצוֹן שֶׁל
 הַלֵּב, שֶׁהוּא עֵקֶר הַכֹּל, עַל זֶה הַתְּפִלָּל דְּוָד
 וְאָמַר, (תהלים צא) וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
 וּגו'. שֶׁהָרִי אֵין כָּל אָדָם חֲכָם לְשִׁים רְצוֹן
 וְלֵב לְתַקֵּן הַכֹּל וַיַּעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה שֶׁל מְצֻנָּה.
 עַל זֶה הַתְּפִלָּל תְּפִלָּה זוֹ - וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
 כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ.

על ידי הַמַּעֲשֵׂה כָּאֵן מִתְקַנֵּים לְמַעְלָה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יו'):
 מַה זֶה כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ? כּוֹנֵנָה וְהִתְקַן
 תְּקוּנָה לְמַעְלָה כְּרָאוּי. עָלֵינוּ, אִף עַל גַּב
 שְׂאִינְנוּ יוֹדְעִים לְשִׁים הַרְצוֹן, אֲלֵא הַמַּעֲשֵׂה

== זוהר תהלים ==

כְּשִׁישׁן רוּחוֹ עוֹלָה

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יו')
 [זָהָר תָּדַשׁ מְדַרְשׁ רוּת (דף קא ע"א)] כְּשִׁאֲדָם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה יִשָּׁן בְּמִטָּתוֹ, רוּחוֹ מְשׁוֹטְטָת
 וְהוֹלְכָת, וּרְצוֹנוֹ לְעֹלוֹת בְּכָל לַיְלָה. וְכַמָּה
 מִמְּנִים מְגַנִּים עוֹמְדִים בְּכָל יְרֻקֵי וְרֻקֵי.

בְּרֻקֵי הָעֲלִיּוֹן יֵשׁ מְלֹאכִים שֶׁל אֵשׁ

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יו')
 שְׁאָמַר רַבִּי נְחוּנְיָא, סָח לִי בֵּן
 גָּאִים, כְּשֶׁעֲלִיתִי לְרֻקֵי, בְּרֻקֵי הָעֲלִיּוֹן
 מְצֹאֲתֵי מְלֹאכִים שְׂרָפִים, כְּלָם כְּמֵרְאָה
 הַלְפִידִים, וְגִלְגְּלֵי אֵשׁ סוֹכְבִים אוֹתָם,
 וְגִבּוֹתָם כְּגִחְלֵי אֵשׁ, וְשִׁנְיָהֶם וְעֵינֵיהֶם
 שְׂבִיבִים שֶׁל אֵשׁ, הַכֹּסוֹת שֶׁלָּהֶם אֵשׁ
 לוֹהֶטָת, וְעֲלֵיהֶם מְמַנֶּה אֶחָד, הַדּוּמִיעַם
 שָׁמוּ.

מִי נִתֵּן יְלֹוד אִשָּׁה בִּינֵינוּ

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יו')
 (י) כְּשֶׁרָאוּ אוֹתֵי שָׁם, אָמְרוּ: מִי
 נִתֵּן יְלֹוד אִשָּׁה בִּינֵינוּ בְּמָקוֹם הַזֶּה?
 פְּתַדְתִּי מִמֶּנּוּ, וְהִזְכַּרְתִּי אוֹתֵי הַשָּׁם,
 כְּשֶׁרָאִיתִי שְׂמֵבֻקְשִׁים לְשָׂרֵף אוֹתִי בְּהַבֵּל
 פִּיהֶם, וְעַמְדוֹ כְּלָם. אָמַר לִי אוֹתוֹ הַשָּׂר
 הַגָּדוֹל הַמְּמַנֶּה עֲלֵיהֶם: מִי אֶתָּה? אֲמַרְתִּי
 לוֹ שְׁמִי.

כָּל בְּאֵי עוֹלָם עוֹבְרִים לִפְנֵינוּ

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יו')
 אָמַר לִי: אֵי יָדִיד, כָּל בְּאֵי עוֹלָם
 עוֹבְרִים עַל יָדִי בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, בְּשַׁעַה
 שְׂבָאִים לְשֹׁכֵב עַל מִטּוֹתֵיהֶם, וּמְפַקִּידִים

לְבַדּוֹ. מַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָהוּ, לְמִי? לְאוֹתָהּ
 דְּרָגָה שְׁצָרִיף לְהַתְקֵן. כּוֹנְנָהוּ, אֶת מִי?
 בְּחִבּוֹר אֶחָד בְּאֹבוֹת, לְהִיּוֹת מְתַקֵּן בָּהֶם
 בְּמַעֲשֵׂה הַזֶּה כְּרָאוּי.

שֵׁם י-ה-ו-ה

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יו')
 [זָהָר תָּדַשׁ מְדַרְשׁ רוּת (דף צב ע"א)] פְּתַח
 רַבִּי וְאָמַר, בְּסוּד שֶׁל יְהוָה. י' נִקְרָא
 בְּדַגְמָא, זֶה אֱלִימְלָךְ. ה' נִקְרָא בְּדַגְמָא, זו
 נְעָמִי. וְלָמָּה נִקְרָאת שְׁמָה נְעָמִי? שְׁנֵאמַר
 וַיְהִי נֶעֱם ה' אֱלֵהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו'. ו"ה דְּגָמָא,
 זו רות וּבַעֲלָהּ.

רות היא תור

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יו')
 רות הִפְכָּה שְׁמָהּ לְתוֹר, שְׁנֵאמַר
 (בראשית טו) וְתוֹר וְגוֹזֵל. (שיר השירים ב) יוֹנְתִי
 בְּחֻגֵי הַסֶּלַע בְּסִתְרֵי הַמְּדַרְגָּה הַרְאִינִי אֶת
 מְרִאֲיֶךָ הַשְּׂמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ כִּי קוֹלְךָ עָרֵב
 וּמְרִאֲיֶךָ נְאוּהָ.

על מעשים טובים שוכן שם ה'

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יו')
 פְּתַח וְאָמַר, וּמָה זֶה וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
 כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ? זֶה הַמַּעֲשֵׂה שֶׁיַּעֲשֶׂה הָאָדָם.
 אִם הֵם מַעֲשִׂים טוֹבִים - יִשְׁכֵּן עָלָיו הוּיָהּ,
 וְאִם לֹא - יִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, שְׁנֵאמַר (משלי יד)
 חֻכְמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה וְאוֹלֶת בִּידֶיךָ
 תִּהְרָסְנוּ. חֻכְמוֹת נָשִׁים - זו הַנְּשֻׁמָּה
 וְהַנְּפֶשׁ. וְאוֹלֶת - זו נֶפֶשׁ הַשְּׂמֵאלִית
 שְׁנִקְרָאת עֶרְפָּה.

— תהלים — זוהר תהלים —

וּרְחַם בְּיַד אֲדוֹן עוֹלָם. מִיַּד פּוֹרְחִים מֵהֶם, וְעוֹלָיִם לְפָנָיו.

לֹא הִכְנִיס אֶת כּוֹלָם

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, י"ג):
וְכָל הַרוּחֹת לְפָנָיו, וְלֹא נָתַן לִי רְשׁוּת
לְהִכְנִיס אֶלָּא אוֹתָם הַכְּתוּבִים לְפָנָיו. חוּץ
מֵאוֹתָם שֶׁעָשׂוּ מַצּוֹת לְפָנָיו בַּיּוֹם, עַד־כֵּן
אֲנִי מִבְּקָשִׁים וּמִחֲפָשִׁים אַחַר רִיחָם.

ס"ה היכלות

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, י"ג):
נִשְׂאֲתִי עֵינַי, רְאִיתִי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
שָׁשִׁים וַחֲמֵשֶׁה הַיְכָלוֹת, כַּמִּנְיָן יְמוֹת
הַחֲמָה. וְכֹלָם לְצַד מְזוּרָח, וְאַרְבַּעַת שְׁעָרִים
בְּכָל הַיְכָל וְהַיְכָל, וְכַמָּה מִמְּנִים וּמִשְׁרָתִים
עֲלֵיהֶם, וְכֹלָם דְּמוּת אַחַת לָהֶם, וְקוֹרְאִים
לָהֶם מִשְׁרָתֵי מְזוּרָח. וְכֵן לְצַד דְּרוֹם.

שער אחד גבוה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, י"ג):
י: חוּץ מִמָּה שֶׁרְאִיתִי לְאוֹתוֹ צַד
שַׁעַר גְּבוּהָ עַד מְאֹד מִכָּל הַשְּׁעָרִים.
שְׂאֵלְתִי עַל הַשַּׁעַר הַהוּא. אָמַר לִי: אֵי
יָדִיד, בַּשַּׁעַר הַזֶּה עוֹבְרִים כָּל בְּעָלֵי צַעַר,
וְכָל בְּעָלֵי דְמָעָה, מִצַּעַר אֲמוֹת הָעוֹלָם.
וְכָל אוֹתָם בְּעָלֵי תְשׁוּבָה, כֹּלָם נִכְנָסִים
בַּשַּׁעַר זֶה.

שער שנפתח רק בזמנים ידועים

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, י"ג):
לְמַעַלָּה מִזֶּה הַשַּׁעַר נִגְלָה לְפָנָיו שַׁעַר
גָּדוֹל, וְעָשְׂרָה שְׁעָרִים סְבִיבָיו. שְׂאֵלְתִי עָלָיו.
אָמַר לִי, הַשַּׁעַר הַזֶּה אֵין לִי רְשׁוּת עָלָיו, וְלֹא

נִפְתַּח אֶלָּא בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשַׁבָּתוֹת וַיְמִים
טוֹבִים. בְּאוֹתוֹ זְמַן, כְּשֶׁנִּכְנַס שַׁבָּת, אוֹ רֵאשִׁי
חֲדָשׁ, אוֹ מוֹעֵד, קוֹל מִתְּפוּצֵץ בְּכָל אוֹתָם
רְקִיעִים, וְאוֹמֵר, (ישעיה כו) פִּתְחוּ שְׁעָרִים
וַיָּבֵא גוֹי צַדִּיק שְׂמֵר אַמְנִים.

בזמן שהוא מתלבשים בלבושיהם שבעולם
הזה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, י"ג):
מִפְּנֵי שֶׁכָּל הַרוּחֹת שֶׁבָּגַן עֵדֶן
שֶׁבְּאַרְצָן, כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ עוֹמְדוֹת שָׁם,
וּמְטִילוֹת בְּתוֹכוֹ. וּבְאוֹתוֹ זְמַן וּבְאוֹתוֹ רְקִיעַ
שֶׁעַל גְּבֵי גֵן עֵדֶן שֶׁבְּאַרְצָן, שֶׁבְּאוֹתָם שְׁעָרִים
נִפְתַּחוּ ד' חֲלוֹנוֹת, רְשׁוּמוֹת בְּד' אוֹתִיּוֹת
שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרָשׁ, הוּא הַמֵּיחָד בְּגִנְזֵי
מְרוֹמִים, וְכָל אוֹתָם הַרוּחֹת מִתְּלַבְּשׁוֹת
בְּלְבוּשׁ יָקָר בְּאוֹתוֹ גֵן עֵדֶן, כְּדְמוּת אוֹתוֹ
עוֹלָם שֶׁהָיוּ עוֹמְדוֹת בְּמִלְבוּשׁ בְּשׂוֹר מְטָפָה
סְרוּחָה.

החלונות נפתחים וכלם עולים למעלה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, י"ג):
וּבְשַׁעַר שֶׁהַחֲלוֹנוֹת נִפְתַּחִים, כָּלָם
פּוֹשְׁטִים מִלְבוּשֵׁיהֶם, וּפּוֹרְחִים לְמַעַלָּה
בְּאוֹתָם חֲלוֹנוֹת, וְעוֹלוֹת בְּמִקּוֹם הַזֶּה.
וְשֵׁשֶׁה בְּעָלֵי כְּנָפִים, וְכַמָּה מִמְּנִים עִמָּהֶם,
פּוֹתַחִים הַשַּׁעַר הַזֶּה. וְכָל אֵלוֹ הַעֲשָׂרָה
שְׁעָרִים, הַרוּחֹת נִכְנָסוֹת לְשֵׁם בְּחֻדָּה
וְעוֹלוֹת לְמַעַלָּה. וְכֵן כָּל רְקִיעַ וְרְקִיעַ בְּדֶרֶךְ
זֶה, בְּשָׁלוֹם וּבְשִׂמְחָה רַבָּה.

אלו עולות ואלו יורדות

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, י"ג):
בְּשַׁעַר שֶׁאֵלוֹ הַרוּחֹת עוֹלוֹת, רוּחֹת

—= זוהר תהלים =—

ההיא ולהלאה, ונצרך לנו להתפלל ולומר "ויהי נעם אדני אלהינו עלינו וגו'" קלא, זה הוא נעם העליון, חירות של הכל, וזהו שכתוב: "דְרָכֶיהָ דְרָכֵי נְעָם וְגו'".

בעשית מצוה למטה לשמה מתעלה העשיה למעלה

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): בוא וראה, אם נודמן לו לאדם עשיית מצוה וכוון בה זכאי הוא, ואף גם אם אינו מכוון בה זכאי הוא, כיון שעושה מצות רבנו, אבל אינו חשוב כמי שעושה ברצון הלב לשמה, ומכוון בה במחשבה של הסתכלות בכבוד רבנו, שהרי ברצון הלב ובמחשבת המוח תולה הענין של לשמה, ובעשיה שלמטה לשמה נתעלה העשיה למעלה, ועושה התיקון כראוי.

דוד התפלל שיתקבל אפילו ללא כוונה

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): כדמיון זה במעשה הגוף נתתקן מעשה הנפש על ידי הרצון והמחשבה ההוא, כיון שהקדוש ברוך הוא חפץ ברצון הלב ומחשבת המוח של האדם, ואפילו הכי אם חסר רצון הלב ומחשבת המוח שהוא העיקר, על זה התפלל דוד ואמר: "וּמַעֲשֵׂה יְדִינִי כוֹנֵנָה עָלֵינוּ וְגו'", שהרי אין כל אדם מבין לעשות ברצון הלב ומחשבת המוח לגרום תיקון הראוי, והוא יעשה המצוה [בלי כונה הראויה], ועל זה התפלל דוד תפלה זו.

אחרות יורדות, שנתוספו בין החיים באותו העולם. אלו עולות, ואלו יורדות. באותו מקום שירדו אלו משם, שם חונות האחרות, ואין המקום נשאר פנוי.

הנשמה יתרה עולה בשעת ויהי נעם

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו וגו' (צ, יז): במוצאי שבת, בשעה שישאל אומרים ויהי נעם ה' אלהינו כו', אותם הרוחות שירדו להם בשבת, עולות. אלו עולות, ואלו יורדות. אלו עולות במקומן, ואלו יורדות למקומן. וכן תמיד בענין זה.

עולם הבא עולם הבינה נקראת נועם

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): [זוהר ח"א, פרשת ויחי (דף ריז) זוהר תורה] אמר יהודי ההוא, כתוב: "דְרָכֶיהָ דְרָכֵי נְעָם וְגו'" (משלי ג, יז), עולם הבא נקרא נעם קל, וכאשר נתעורר עולם הבא, כל חדוה וכל טוב וכל הארות וכל חירות שבעולם נתעורר, ולפיכך נקרא נעם.

אנו מתפללים במוצאי שבת ש"נועם" תשרה עלינו וניצל מהגיהנם

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): [זוהר ח"א, מקץ (דף קצז) זוהר תורה] ועל זה למדנו, שרשעי הגיהנם בשעת כניסת שבת נוחים כלם, ויש להם חירות ומנוחה, ובשעה של מוצאי שבת, נצרך לנו לעורר חירות העליונה עלינו, שנצל מעונש ההוא של הרשעים שחוזרים ונידונים משעה

זיו הזוהר

קל. זה עולם הבינה: קלא. רצה לומר אדני מלכות, אלהינו בינה:

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

תשלים את התקון ותחשב כאלו עשינו
 בעצמנו את התקון
 ומעשה ידינו כוננה עלינו וגו' (צ, יז):
 [זוהר ח"ב, יתרו (דף צג:)] "ומעשה
 ידינו כוננה עלינו", מהו "כוננה עלינו",
 שהקדוש ברוך הוא יכונן ויתקן התיקון
 למעלה כראוי, "עלינו", אף על פי שאין
 אנו יודעים לכוון הכונות, אלא שאנו
 עושים העשיה בלבד, "ומעשה ידינו
 כוננהו", למי, לאותה המדרגה שנצרך
 להגיע אליה התיקון, "כוננהו" קלב
 בחבור אחד עם האבות, שתהיה
 מתתקנת עמהם כראוי על ידי עשיית
 מצוה זו.

זיו הזוהר

קלב. זו המלכות לחבר אותה עם האבות, פי' עם חסד גבורה תפארת עלמא דדכורא לקבל שפע עבור
 בניה וכל התבל:

צא יָשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן בְּצֵל שְׁדֵי יִתְלוֹנֵן: ב אָמַר לִיתְנוּנָהּ מַחְסֵי וּמְצוֹדֹתַי
 אֱלֹהֵי הַמַּלְאָכִים אֲבִטָּח בּוֹ: ג כִּי הוּא יִצְיִלְךָ מִפַּח יָקוֹשׁ מְדַבֵּר הוֹזוֹת: ד בְּאַבְרָתוֹ
 יִסְדֵּךְ לְךָ וְתַחַת בְּנִפְיֹ תַחֲסֶה צָנָה וְסַחֲרָה אֲמַתּוֹ: ה לֹא תִירָא מִפַּחַד לְיָלֵה מַחֲזִין

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לרוח רעה

יושב בסתר עליון (צא, א): [שימוש תהלים לפרק צא] לאריה או לרוח רעה ויברחו. ואחר שאמרת שני מזמורים הללו תאמר. יהי רצון מלפניך אל שדי הגדול הגבור והנורא שתדחה רוח רעה מעל (פלוגי) ותשלח לו רפואה שלימה בקרוב ותחזירהו לבריאותו ותענה אותו כמו שענית למשה עבדך בשירה הזאת. ותעלה תפלתו לפניך כמו שהיה עולה עשן קטורת לפניך מעל גבי המזבח אמן אמן אמן סלה סלה סלה. ועוד כתוב כל המזמור הזה למפרע ותן אותו אחורי פתח הבית ותנצל מכל רע. והשם שלו א"ל. יוצא מן א' ד"אורך ימים באי"ק, ל' מן "עליון.

— זוהר תהלים —

צֵל ש ל ש-ד-י שֶׁהוּא נִקְרָא אוֹת
 בְּרִית קוֹדֵשׁ

שְׁאָמַר (שיר ב) הִרְאִינִי אֶת מְרֵאִיךָ?
 כְּשֶׁנֶּעֱשֶׂה אָדָם מְטָפָה בְּשִׁלִּית אָמוֹ, כְּמוֹ
 שְׁמַתְגָּדֵל (אחר ארבעים יום שנברא) - מְכַנֵּס בּוֹ
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַט מְעַט רוּחַ וְנִפְשׁ,
 וְגַר נִתֵּן עַל רֹאשׁוֹ בְּלִילָה, שְׁנֵאמַר (איוב כט)
 בְּהִלּוֹ גָרוּ עָלַי רֹאשֵׁי. וְעַמּוּד אֹרֶךְ בַּיּוֹם,
 שְׁנֵאמַר (שמות יד) וַיִּסַּע עַמּוּד הָעָנָן וְגו', (שם
 י) וְלִילָה בְּעַמּוּד אֵשׁ כּוֹ' לְלַכֵּת יוֹמָם
 וְלִילָה. וְנֵאמַר (משלי ו) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה
 אֹרֶךְ. וּמְלַמְדִים אוֹתוֹ אֶת כָּל הַתּוֹרָה,
 וּמְלַמְדִים אוֹתוֹ אֶת כָּל הַמִּצְוּוֹת, וְאוֹמְרִים
 לוֹ: רְאֵה, שְׁזוּהִי דְרָךְ עֲקֻלְתוֹן, שְׁנִקְרָאת
 לִילָה. וּבְמִקּוֹם הַזֶּה יִכְנִיסוּ כָּל נֶפֶשׁ שֶׁל
 הָאֵישׁ, שְׁנֵאמַר (איוב א) קָטָן וְגָדוֹל שֵׁם הוּא
 וְעַבְדֵי חִפְשֵׁי מְאֹדוֹנָיו. וּמְרֵאִים לוֹ בְּעַמּוּד
 שֶׁל אֵשׁ, שֶׁהוּא עַל רֹאשׁוֹ, כְּמֵה דְבִים
 וְנִמְרִים וְאֲרִיּוֹת וּמְלֹאכֵי חֲבָלָה שְׂיוֹשְׁבִים
 שָׁם. וְשֵׁם הַכְּלָב. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד (תהלים
 כב) הַצִּילָה מִתְּרֵב נִפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי.
 וְהַמִּקּוֹם הַזֶּה הוּא חֶשֶׁן, וּמְלֹאכֵי הַחֲבָלָה
 קוֹרְאִים אוֹתָם לִילוֹת. וְעַל זֶה אָמַר מִפַּחַד
 בְּלִילוֹת. לִילוֹת מִמֶּשׁ נִקְרָאוּ.

יָשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן וְגו' (צא, א): [תיקוני זוהר
 תיקון ס"ב] זוהר תורה] יָשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן
 בְּצֵל שְׁדֵי יִתְלוֹנֵן. כתוב (משלי כב) ערום
 ראה רעה ונסתר, במה נסתר האיש מאותן
 הדינים והקטרוגים שלא ישלטו עליו,
 בתשובה, זה הוא שאמר הכתוב יושב
 בסתר עליון, זו אם העליונה שהיא הבינה
 עולם הנסתר, עליון ממנה עולם החכמה
 שאינו ניכר אלא בהבינה, בצל שדי
 יתלונן, זו אם התחתונה צל של שדי
 שהוא נקרא אות ברית קודש ונאמר בו אך
 בצלם יתהלך איש, וזו שכינה התחתונה
 שהיא צלמו של הקב"ה.

וּבְזוֹ הַדְּגָמָא בַּיּוֹם יֵאמְרוּ: אִם תִּזְכֶּה בְּתוֹרָה
 כָּל אוֹת וְאוֹת תִּהְיֶה מְלֹאךְ שְׂעִנְרָךְ
 בְּמִקּוֹם הַזֶּה

לֹא תִירָא מִפַּחַד לְיָלֵה (צא, ה): [זוהר חדש,
 מדרש רות (ד צב.א)] פֶּתַח וְאָמַר, מֵה זֶה

יְעוֹף יוֹמָם: וּמְדַבֵּר בְּאֶפֶס יַהֲלֹךְ מִקְמָט בְּיַשׁוּר צַחְרִים: וַיִּפֹּל מִצִּדְדֵי אֶלְפָּה וּרְבִבָּה

זוהר תהלים

כְּשִׁיסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, יִכְנַס לְדֶרֶךְ הַחֲשׂוּכָה שְׂאֲמָרְנוּ, וּמְזִדְעָזְעִים כָּל מִי שִׁישְׁנוּ בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם, וַיֹּאמְרוּ: הַזֹּאת נַעֲמִי, שֶׁהִלְכָה בְּדֶרֶךְ הַזֶּה מְלֵאָה כָּל טוֹב, מְלֵאָה מְתוֹרָה?! עֲמוּד הָעֲנַן שֶׁהָאִיר לָהּ בְּמְקוֹם הַזֶּה לְלַכֵּת בַּיּוֹם, וְעֲמוּד הָאֵשׁ לְהָאִיר לָהּ לְלַכֵּת בְּמְקוֹם הַזֶּה בַּלַּיְלָה, וְעַם בַּעֲלָהּ, נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה?! הִיא מְשִׁיבָה וְאוֹמֶרֶת, (רות א) אֵל תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמִי, קְרָאנָה לִי מְרָה, כִּי הֵמֶר שָׂדֵי לִי מְאֹד. שֶׁהִנְעִיל אוֹתִי בַּגּוֹף רַע. אֲנִי מְלֵאָה הִלְכֵתִי בְּמְקוֹם הַזֶּה, וְרִיקָם הִשִּׁיבֵנִי ה'. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הִיא אוֹמֶרֶת, שְׂבִנָּה בְּנִתִי וְגו', שְׂנֵאֲמֵר וְתֵאמֵר נַעֲמִי לְכֻלְתֵּיהָ שְׂבִנָּה בְּנִתִי. מְשִׁיבָה רות הַנִּפְשׁ הַקְּדוּשָׁה וְאוֹמֶרֶת, אֵל תִּפְגְּעֵי בִי לְעִזְבֹּךְ לְשׁוֹב מֵאַחֲרֶיךָ כִּי אֵל אֲשֶׁר תִּלְכִי אֵלַי וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֶלֶיךָ וְכוּ'. אֲבָל עֲרָפָה, הַנִּפְשׁ שֶׁהִיא צַד הַשְּׂמֵאל, הוֹלֵכֶת לַגּוֹף וּמֵתְאֲבֵלֶת עָלָיו, שְׂנֵאֲמֵר (אִיּוֹב יד) אֵיךְ בִּשְׂרׁוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוּ עָלָיו תֵּאָבֵל. וְכָל זְמַן שִׂמְתָאֲבֵל עָלָיו, אוֹמֵר הַגּוֹף לַנִּפְשׁ הַבְּהֵמִית: בְּשִׁבִיל הָאֲכִילָה וְהַשְׂתִּיָּה שְׂנִתָּה לִי, הַנִּשְׁמָה בְּצַעַר גְּדוֹל, וּבְלֹא תוֹרָה וּבְלֹא מִצְוֹת. טַל מֵה שְׂנִתָּה לִי. וְנִבְקַע הַגּוֹף.

וְאוֹמְרִים לוֹ: אִם תִּזְכֶּה לְמִצְוֹת, כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה יַעֲשֶׂה לָךְ מִמְּנָה מְלֵאָךְ טוֹב. וּבְזִמְן שֶׁתִּכְנַס לְמְקוֹם הַזֶּה וְתִזְכֶּה לְמִצְוֹת, יֹאמְרוּ: סִלּוּ סִלּוּ פִּנּוּ דֶרֶךְ הָרִימוּ מִכְּשׁוֹל מִדֶּרֶךְ פְּלוֹנֵי זֶה, וְלֹא יִשְׁלְטוּ עָלֶיךָ (מְלֹאכֵי חִבְלָה). וּבְזוֹ הַדְּגָמָא בַּיּוֹם, יֹאמְרוּ: אִם תִּזְכֶּה בְּתוֹרָה, כָּל אוֹת וְאוֹת תִּהְיֶה מְלֵאָךְ, שִׁיעֲזֹרֶךְ בְּמְקוֹם הַזֶּה. וְהַתּוֹרָה שְׂנִקְרֵאת דֶּרֶךְ, תִּלְךְ בְּדֶרֶךְ הַזֶּה, שְׁלֹא יִשְׁלְטוּ עָלֶיךָ. וְעַל כֵּן אָמַר לְנַחוּתֵם הַדֶּרֶךְ. וְאַחַר זֶה יֵרָאוּ לוֹ גַּן הָעֲדֵן, וְכָל חֵלֶק וְחֵלֶק שִׁישׁ לְצַדִּיק בְּפָנָיו עֲצָמוֹ. וּמִשְׂבִּיעִים אוֹתוֹ שִׁיקָמֵם כָּל הַתּוֹרָה. וְאַחַר כֵּן יֹאמְרוּ לוֹ, (בְּרֵאשִׁית יב) וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם לָךְ לָךְ וְגו', (שם) וְאַעֲשֶׂךָ לְגוֹי גְּדוֹל וְגו'. וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם - זֶה הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא אֵב לְרוּחַ וְרֵם לְגוֹף. לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ - זֶה גַּן הָעֲדֵן. וּמְמוֹלְדֶתְךָ - זֶה בְּטֵן הָאֵם, שֶׁל בֶּשֶׂר וְדָם. וּמִבֵּית - זֶה הַשְּׂכִינָה. אֲבִיךָ - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׂאִין אֲבִיו אֵלָּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין אִמּוֹ אֵלָּא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. אֵל הָאֶרֶץ - זֶה הָעוֹלָם הַשְּׁפֵל. וְנוֹתְנִים לוֹ שְׂבַע בְּרָכוֹת כְּמוֹ שְׂאֲמָרְנוּ לְעִיל, מוֹאֲעֶשֶׂךָ וְגו', עַד כָּל מִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה וְגו'.

מְדַבֵּר בְּאֶפֶס יַהֲלֹךְ (צא, א): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רל"ג)] בא וְרָאָה, כְּשֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה וְגָרְמוּ אֶת אוֹתוֹ הַחֲטָא, מָה הִטְעַם עִגְלָה וְלֹא צַד אַחֵר? וְאִם תֹּאמְרוּ שֶׁהֵם בְּחִירוֹ עִגְלָה - לֹא כֵּךְ! אֵלָּא הֵם אָמְרוּ, (שְׁמוֹת לב) קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ, וְיִרְצוּנוּ שֶׁל אֶהְרֵן הִזֶּה לְעַכְב

אִם הָאָדָם יִזְכֶּה, וְיִהְיֶה צַדִּיק, וּמְכִיר אֶת שֵׁם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - מָה אוֹמְרִים לוֹ כְּשִׁיסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם? (תהלים צא) לֹא תִירָא מִפְּחַד לַיְלָה וְגו', (שם) עַל כַּפִּים יִשְׂאוּנֶךָ פֶּן תִּגַּף בְּאֶבֶן. מִן הָאֶבֶן שֶׁל דֶּרֶךְ עֲקָלְתוֹן. רְגֵלְךָ כּוֹי, עַד כִּי יִדַע שְׁמִי. וְאִם אָדָם לֹא יִזְכֶּה לַתּוֹרָה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים -

—= זוהר תהלים =—

הולכים עמו מלאכים קדושים מצד זה, ומלאכים מצד זה, והשכינה על כלם, כאם על הבנים. ובשעה הזו (תהלים צא) יפל מצדך אלף ורבבה מימינך וגו', רק בעיניך תביט וגו', כי אתה ה' מחסי וגו', לא תאנה אליך רעה וגו'. כל זה, אם האיש יכנס לביתו בשמחה ויקבל אורחים בשמחה. וכשבאה השכינה והמלאכים, ויראו נר מאיר ושלחן מתקן, ואיש ואשתו בשמחה - בשעה הזו אומרת השכינה: זה שלי הוא! (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר. ואם לא - השכינה הולכת, ועמה המלאכים, ויבא יצר הרע עם צבאותיו, ומתחברים עמם, ויאמר: זה שלי הוא, ומחזקאות שלי! ומיד שורה עליו ומטמאתו, ויסתלק י"ה מן איש ואשה, וישאר אש עם אש. ומאכלו טמא. ועל זה (משלי כג) ואל תתאו למטעמותיו של רע עין. ודאי ששלחנו היא מלאה קי"א צוא"ה. ואין צואה אלא יצר הרע, שהיא טמא.

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך

יפל מצדך אלף (צא, ט): על זה הבא לטהר מסיעים אותו. בא לטמא פותחים לו. ובא תראה, מלאכים קדושים ומלאכים טמאים הולכים עם אדם בכל מקום שהולך. אם אדם הוא צדיק, מתחברים לו מלאכים קדושים, וישמרו אותו בכל מקום שהולך. זהו שכתוב (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. ואם לא - יסתלקו ממנו המלאכים הקדושים, וישלטו עליו מלאכים טמאים, ומנהיגים

אותם. אלא ודאי המעשה נעשה כראוי, שהרי מצד הזהב יוצאת פסלת כשנבחר הזהב, ומשם מתפשטים כל אותם צדדי השמאל, שהם התוכו של אותה פסלת של הזהב, ונפרדים לכמה צדדים. וכל אותם שיש להם מראה אדם, גנון של זהב עומד בקהרים, כשהשמש בתקפו, משום שתקף השמש מראה זהב, ומוליד אותו בארץ. ואותו שממנה באותו התקף של השמש, המראה שלו כעגל, ונקרא (תהלים צא) קטב ישוד צהרים, וזה יוצא מתוך עגל התוף האדם של הזהב, וכל אלה באים מאותו הצד האדם, רוח הטמאה, שכל אותם שנפרדים מרוח הטמאה מתפשטים בעולם. ורוח הטמאה הזו היא הנחש הרע, ויש מי שרוכב עליו, והם זכר ונקבה, ונקראים אלה, שהם מזדמנים בעולם בכל אותם הצדדים שלהם, ורוח הקדש נקראת זאת, שהיא סוד הברית, הרשם הקדוש שנמצא תמיד עם האדם. וכן (ישעיה כה) זה ה', (שמות טו) זה אלי. אבל אלו נקראים אלה, ועל זה כתוב אלה אלהיך ישראל. ומשום כך כתוב (ישעיה מט) גם אלה תשפחנה, ואנכי - סוד של זאת - לא אשכחך. וכתוב (איכה א) על אלה אני בוכיה. שאותו חטא גרם להם לבכות כמה בכיות.

אם האיש יכנס לביתו בשמחה ויקבל אורחים בשמחה. בשעה הזו אומרת השכינה: שלי הוא!

יפל מצדך אלף (צא, ט): [זוהר חדש, פ' אחר']
ובא ראה, כשבא אדם מבית הכנסת,

— תהלים — זוהר תהלים —

ומי שְׁבָא לְהַטְמֵא, מוֹשֵׁף עָלָיו אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵאָה וְנִדְבַק עִמּוֹ. וְכַמָּה הֵם שְׂמֻזְמָנִים לְטֵמֵא אוֹתוֹ, וּמְטַמְּאִים אוֹתוֹ וְהוּא טְמֵא, וּמְטַמְּאִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְאוֹתוֹ עוֹלָם, וְהָרִי נִתְבָּאָר. וּבִשְׁעָה שְׁבָא בֶּן אָדָם לְהַטְהֵר, אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵאָה נִכְפָּה לְפָנָיו וְלֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו, וְאָז כָּתוּב לֹא תֵאֵנָה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ. אָמַר [כְּשֶׁאֲמַר] רַבִּי יוֹסִי, לֹא תֵאֵנָה אֵלֶיךָ רָעָה - זוֹ לִילִית. וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ - אֵלּוֹ שְׂאָר מִזִּיקִים, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ וְנִתְבָּאָר. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, הָרִי אֲמַרְנוּ שְׁלֹא יֵצֵא אָדָם יְחִידִי בְּלִילָה, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהִלְבְּנָה נִבְרָאָה וְהִיתָה חֲסֵרָה, וּבְאֵרוּהָ שְׁהָרִי אִזּוֹ רוּחַ טְמֵאָה שׁוֹלֵטָת, וְזוּהִי רוּחַ רָעָה. מִי רָעָה? זֶה נִחַשׁ הָרַע, וְנִגַע זֶהוּ מִי שְׂרוּכֵב עַל הַנֶּחֱשׁ. רָעָה וְנִגַע הֵם כְּאֶחָד.

וְאֵף עַל גֵּב שְׂשִׁינָיו שְׂנַגַע אֵלּוֹ נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם שִׁיִּצְאוּ מֵאָדָם, שְׁהָרִי כָּל אוֹתָן שְׂנִיָּם שְׁלֹא קָרַב אָדָם לְאִשְׁתּוֹ, רוּחוֹת טְמֵאָה הֵיוּ בָּאוֹת וּמִתְחַמְּמוֹת מִמֶּנּוּ וּמוֹלִידוֹת מִמֶּנּוּ, וְאֵלֶּה נִקְרְאוּ נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם. וְהָרִי נֹאמַר, שְׁכַשְׁבֵּן אָדָם בְּחִלּוּמוֹ וְלֹא שׁוֹלֵט בְּגוֹפּוֹ וְהַגּוֹף שׁוֹכֵף, רוּחַ טְמֵאָה בָּאָה וְשׁוּרָה עָלָיו, וְלִפְעָמִים רוּחוֹת נִקְבוֹת טְמֵאוֹת בָּאוֹת וְקִרְבוֹת אֵלָיו וּמוֹשְׁכוֹת אוֹתוֹ אֵלֵיהֶן וּמִתְחַמְּמוֹת מִמֶּנּוּ, וּמוֹלִידוֹת אַחַר כֵּן רוּחוֹת וּמִזִּיקִים [נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם, כְּמוֹ בְּנֵי אֲדָם], וְלִפְעָמִים נִרְאִים כְּמֵרָאָה בְּנֵי אָדָם, פָּרִט לְזֶה שְׂאִין לָהֶם שְׁעָרוֹת בְּרֵאשׁוֹ. וּבְכָל יֵשׁ לְאָדָם לְהַשְׁמֵר מִלְּפָנֵיהֶם כְּדִי שִׁילֶךְ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה וְלֹא יִטְמָא עִמָּם, שְׁהָרִי אֵין לָךְ מִי שִׁישֵׁן בְּלִילָה בְּמִטָּתוֹ וְלֹא טוֹעֵם טַעַם מוֹת

אוֹתוֹ לְגִיּהֵנָם. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה, (ישעיה ג) קָרָאתִי וְאֵין עוֹנָה, בְּשַׁעַת דְּחִקּוֹ. וּבִשְׁעָה שְׁשׁוֹלֵטָת עָלָיו רוּחַ הַטְּמֵאָה, אוֹ מַחְלוֹת, אוֹ שׁוֹלֵטִים עָלָיו אַמּוֹת הָעוֹלָם, (איכה ג) סִכְתָּהּ בְּעַנְּן לָךְ מֵעֵבֹר תִּפְלָה. וְגַם תִּפְלָתוֹ תוֹעֵבָה.

אֵין לְאָדָם לְהַעֲבִיר יָדָיו עַל עֵינָיו בְּבִקּוֹר מְשׁוּם שְׁהָרִי רוּחַ טְמֵאָה שׁוּרָה עֲלֵיהֶם

וּפִלַּ מִצִּדָּה אֵלֶיךָ (צא, ט): [זוהר ח"א פ' וישלח (דף קסט:)] וְיִתְּנֵהוּ יַעֲקֹב לְבָדוֹ וְגו'. רַבִּי חֵיִיא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים צא) לֹא תֵאֵנָה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ. בֵּא רֵאָה, כְּשֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מַעֲשֵׂהוּ הָרְאוּי לוֹ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. וְנִתְבָּאָר, [וְאִם תֵּאֵמַר] בְּיוֹם הַרְבִּיעִי עָשָׂה מְאוֹרוֹת, וְאָז נִבְרָאָה הַלְּבָנָה חֲסֵרָה, אוֹר שֶׁהִקְטִינָה עֲצָמָה, וּמְשׁוּם שֶׁהִיא מְאֵרֵת חֶסֶד וְאִי, נִתֵּן מְקוֹם לְשַׁלֵּט כָּל הַרוּחוֹת וְהַשְּׂדִים וְרוּחוֹת סַעְרָה וּמִזִּיקִים וְכָל רוּחוֹת הַטְּמֵאָה. כָּלֵם עוֹלִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם לְהִסְטוֹת, וְנִתְמַנּוּ בְּמִקְוֹמוֹת חֲרָבִים וּבִשְׂדוֹת חֲזָקִים וּבְמִדְבָּרוֹת חֲרָבִים, וְכָלֵם מִצַּד רוּחַ הַטְּמֵאָה. וְהָרִי נִתְבָּאָר שְׁהָרִי רוּחַ הַטְּמֵאָה בָּאָה שְׁבָאָה מִנְּחֹשׁ הָעֵקֶלְתוֹן, הוּא רוּחַ טְמֵאָה מִמֶּשׁ, וְהוּא הִתְמַנֶּה בְּעוֹלָם לְהִסְטוֹת בֶּן אָדָם אֵלָיו, וְעַל זֶה יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם. וְהוּא הִתְמַנֶּה אֲצֵל בְּנֵי אָדָם וְנִמְצָא עִמָּם, וּבְעַקְמוּמִיּוֹת וּבְתַחְבּוּלוֹת בָּא אֵלֵיהֶם לְהִסְטוֹתָם מִדַּרְכֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּמוֹ שֶׁהִסְטָה אֶת אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְגַרְם מוֹת לְכָל הָעוֹלָם, כֵּן גַּם מִסְטָה בְּנֵי אָדָם וְגוֹרֵם לָהֶם לְהַטְמֵא.

מִיִּמִּינָהּ אֵלָיִךְ לֹא יָגֵשׁ: ה רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֹט וְשִׁלְמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה: ט כִּי אֲתָה יְהוָה מַחְסֵי עֲלוּיֹן שְׁמַת מְעוֹנָה: י לֹא תֵאָנֶה אֵלָיִךְ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ: יא כִּי מִלְּאֲבִיּוֹ יֵצֵה לְךָ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל הַרְכֹּבֶךָ: יב עַל כַּפַּיִם יִשְׁאוּנֶךָ פֶּן

זוהר תהלים

(פרשת המן דף ט"ו) רבי אבא פתח ואמר, (קהלת 1) יש רעה חולה ראיתי תחת השמש. כמה בני האדם אטומי לב, משום שלא משתדלים בתורה. יש רעה חולה - וכי יש רעה שהיא חולה ויש רעה שאינה חולה? אל ודאי שיש רעה חולה, ששנינו, מצד השמאל יוצאים כמה בעלי דין הבוקעים באור. וכשרוצים לצאת, הולכים ונשאבים בנקב תהום רבה. אחר כך יוצאים ומתחברים כאחד, ובוקעים אוררים ומשוטטים בעולם ומתקרבים לבני אדם, וכל אחד נקרא רעה, כמו שנאמר (תהלים צא) לא תאנה אליך רעה. מה זה לא תאנה? משום שבאים בתחבולות על בני אדם. חולה - למה היא חולה? כשזו שורה על בני אדם, עושה אותם קמצנים מממנם. באים גבאי צדקה אליו - היא מוחה בידו ואומרת לו אל תוציא משלך. באים העניים - היא מוחה בידו. בא הוא לאכל מממנו - היא מוחה בידו, כדי לשמר אותו לאחר. ומיום ששרויה על האדם, היא חולה, כמו הגוסס הזה שאינו אוכל ואינו שותה, ולכן היא רעה חולה.

ויש'מה המלך צוח בחרמה ואומר, (קהלת 1) איש אשר יתן לו האלהים עשר ונכסים וכבוד וגו'. הפסוק הזה, אין ראשו סופו ואין סופו ראשו. כתוב איש אשר יתן לו האלהים עשר ונכסים וכבוד וגו'. מה זה ולא ישליטנו האלהים לאכל ממנו? אם

ויוצאת נשמתו ממנו, וכיון שנשאר הגוף בלי נשמה קדושה, רוח טמאה זמינה ושורה עליו ונטמא. והרי בארנו דבר, שאין לאדם להעביר ידיו על עיניו בבקר, משום שהרי רוח טמאה שורה עליהם, והרי נתבאר.

בא ראה שהרי יעקב, אף על גב שנגאב על ידי הקדוש ברוך הוא, משום שנשאר לבדו, רוח אחרת נועדה להזדוג עמו. רבי שמעון אמר, בא ראה מה כתוב בו בבלעם הרשע, וילך שפי. מהו שפי? יחידי, כמו שנאמר שפיפון עלי ארץ. כנחש הזה שהולך יחידי ואורב על דרכים ושבילים, כך גם בלעם היה הולך יחידי. מה הטעם? כדי להמשיך עליו רוח טמאה. שכל מי שהולך יחידי בזמנים ידועים אפלו בעיר במקומות ידועים, מושך עליו רוח טמאה. לכן בכל זמן לא ילך אדם יחידי בדרך ובעיר, אלא במקום שבני אדם הולכים ושבבים ונמצאים שם, ועל פן לא ילך אדם יחידי בלילה, הואיל ובני אדם לא נמצאים, והינו הטעם שלא תלין נבלתו, שלא להתזיק גוף מת בלי רוח על הארץ בלילה. משום כך אותו בלעם הרשע היה הולך יחידי כנחש הזה, כמו שבארוהו.

חולה - למה היא חולה? כשזו שורה על בני אדם, עושה אותם קמצנים מממנם

לא תאנה אליך רעה וגו' (צא, יא): [זוהר ח"ב,

— זוהר תהלים —

אֶת תְּשׁוּקַת הָאָדָם. אֶף כֶּף לְנָשִׁים הֵם
נִרְאִים כְּגִבְרִים, וְאֵלֹהֵי נִקְרְאוּת רְעָה וְנִגְעָה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צא) לֹא תֵאֵנָה אֵלֶיךָ
רְעָה וְנִגְעָה לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ. וְאֵלֹהֵי נִקְרְאוּת
רוּחוֹת תַּחְתּוֹנוֹת לְמִטָּה, שְׂיוּצָאוֹת מִתּוֹךְ
שְׁלֵהֶבֶת הָאֵשׁ. שְׁכַשְׁנוֹסְעוֹת הַרוּחוֹת
הֵלְלוּ שְׁלִמְעֵלָה שְׁבִתוֹךָ הַהִיכֵל הַזֶּה,
יוּצָאוֹת שְׁתֵּי שְׁלֵהֶבוֹת אֵשׁ, וְאֵלֹהֵי טָסוֹת
בְּעוֹלָם, וְאֵלֹהֵי נַעֲשׂוּ שְׁתֵּי רוּחוֹת כְּפִי
שְׁאֲמַרְנֵנוּ, וְהַכֵּל בְּצַד הַטְּמֵאָה הַזֶּה. אֲשֶׁר־
הַצַּדִּיקִים שֶׁנִּמְנָעִים מֵהַצַּדִּיקִים הֵלְלוּ
וְנִשְׁמְרִים מֵהֶם, וְעַל זֶה כְּתוּב, (משלי ז)
לְשִׁמְרֶךָ מֵאֲשֶׁה זָרָה וְגו'.

מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה פָּרַשׁ אָדָם מֵאֲשֶׁתּוֹ וְלֹא
הָיָה מוֹלִיד מִשְׁהָרֵג קִינָה אֶת הַבָּל

לֹא תֵאֵנָה אֵלֶיךָ רְעָה וְגו' (צא, יא): [זוהר ח"ג
פ' אחריו מות (דף ע"ו:)] עֲרוֹת אַחוֹת אֲבִיךָ
לֹא תִגְלֶה. רַבִּי חִיָּיא פִּתַּח, וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח
אֶת אַחֲתוֹ בֵּת אֲבִיו אוֹ בֵּת אִמּוֹ וְרָאָה אֶת
עֲרוֹתָהּ וְגו'. שֶׁם שְׁנֵינֵנוּ, מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה
פָּרַשׁ אָדָם מֵאֲשֶׁתּוֹ וְלֹא הָיָה מוֹלִיד.
מִשְׁהָרֵג קִינָה אֶת הַבָּל לֹא רְעָה אָדָם לְהַזְדַּוֵּג
עִם אֲשֶׁתּוֹ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִשְׁעָה שֶׁנִּגְזְרָה
עָלָיו וְעַל כָּל הָעוֹלָם מֵיְתָה. אָמַר, לָמָּה אֲנִי
אוֹלִיד לְבִהְלָה? מִיָּד פָּרַשׁ מֵאֲשֶׁתּוֹ. וּשְׁתֵּי
רוּחוֹת נִקְבוֹת הֵיוּ בָאוֹת וּמְזַדְּוֹגוֹת עִמּוֹ
וְהוֹלִידוּ. וְאוֹתָם שֶׁהוֹלִידוּ הֵיוּ הַמְזַיְקִים
שֶׁל הָעוֹלָם, וְנִקְרְאוּ נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם, וְאֵלָה
מְסִיתִים בְּנֵי אָדָם וְשׁוֹרִים בְּפִתַח הַבַּיִת
וּבְבוֹרוֹת וּבְכַתֵּי הַכֶּסֶף. וְעַל כֵּן בֶּן אָדָם
שֶׁנִּמְצָא בְּפִתַח בֵּיתוֹ הֵשֵׁם הַקָּדוֹשׁ שְׂדֵי
בְּכַתְרֵים עֲלֵיוֹנִים, כְּלָם בּוֹרְחִים וּמִתְרַחֲקִים

כֶּף, הוּא אֵינוֹ בְּרִשׁוֹת הָאָדָם? אֵלָּא אִם
כְּתוּב וְלֹא יַעֲזֹבֵנוּ הָאֱלֹהִים לְאָכַל מִמֶּנּוּ -
הֵינּוּ אוֹמְרִים כֶּף. אֵלָּא (כתוב) וְלֹא
יִשְׁלִיטֵנוּ, שְׁבַגְלָל שֶׁהָאֱמִין לְאוֹתָהּ רְעָה
וְאִחְזוּ בָּהּ, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הִשְׁלִיטוּ
עָלֶיהָ לְשִׁכְרָה תַּחְתּוֹ עַל שֶׁהוּא רְעָה בָּהּ
וְאִחְזוּ אוֹתָהּ. וְכָל דְּרָכָיו כְּמוֹ גּוֹסֵס, שְׁלֹא
אוֹכֵל וְלֹא שׁוֹתֶה וְלֹא מִתְקַרֵּב לְמִמּוֹנוֹ וְלֹא
מוֹצִיא מִמֶּנּוּ, וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ עַד אוֹתוֹ יוֹם
שֶׁיֵּצֵא מִן הָעוֹלָם, וְיָבֵא אַחֵר וְיִטַּל אוֹתוֹ,
שֶׁהוּא בְּעָלָיו.

וּשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ צוּחַ וְאוֹמֵר, (שם ה) עֲשֹׂר
שְׁמוֹר לְבַעְלָיו לְרַעְתּוֹ. מִי זֶה
בְּעָלָיו? זֶה הָאֲחֵר שִׁיּוֹרֵשׁ אוֹתוֹ. וְלָמָּה זֶה
זָכָה לְהִיּוֹת בְּעָלָיו שֶׁל אוֹתוֹ הָעֲשֹׂר? מִשׁוּם
שֶׁזֶה הָאֱמִין לְאוֹתָהּ רְעָה וְהִתְרַצָּה בָּהּ [זהו
שְׁכָתוֹב לְרַעְתּוֹ, בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ רַעָה] וְדָבַק בָּהּ,
וְלִכְּנֵן הָאֲחֵר הַזֶּה שְׁלֹא נִדְבַק בְּאוֹתָהּ רְעָה,
זָכָה [זהו] לְהִיּוֹת הַבְּעָלִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעֲשֹׂר.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב לְרַעְתּוֹ, כְּלוֹמֵר, מִשׁוּם רַעְתּוֹ
שֶׁהָיָה נִדְבַק בָּהּ, הַרְוִיחַ לוֹ זֶה.

מֵהַהִיכֵל הַזֶּה יוּצָאוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת
שְׁמֵתֵהֶפְכוֹת לְפַעְעִמִּים לְגִבְרִים וְלְפַעְעִמִּים
לְנָשִׁים וְאֵלֹהֵי הוֹלְכִים וּמְשׁוּטָטִים בְּעוֹלָם
בְּאוֹר

לֹא תֵאֵנָה אֵלֶיךָ רְעָה וְגו' (צא, יא): [זוהר
ח"ב פ' פקודי (דף ע"ט:)] מֵהַהִיכֵל הַזֶּה
יוּצָאוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת שְׁמֵתֵהֶפְכוֹת לְפַעְעִמִּים
לְגִבְרִים וְלְפַעְעִמִּים לְנָשִׁים, וְאֵלֹהֵי הוֹלְכִים
וּמְשׁוּטָטִים בְּעוֹלָם בְּאוֹר, וְצוּחִקִים עִם
אֲנָשִׁים בְּתוֹךְ הַחֲלוּם, וְנִרְאִים לְגִבְרִים
כְּמוֹ נָשִׁים יָפוֹת בְּמִרְאֵה הַחֲלוּם, וְנוֹטָלִים

—== תהלים —== זוהר תהלים —==

ונדבכת בו. תשוקה היא נוטלת, ולא יותר. ומאותה תשוקה היא מתעברת, ומוציאה מינים אחרים לעולם.

והבנים הללו שמולידה מבני אדם נמצאים כנגד נקבות בני האדם, ומתעברות מהם ומולידות רוחות, וכלם הולכים אל לילית הראשונה, והיא מגדלת אותם. והיא יוצאת לעולם ורוצה תינוקותיה. ורואה תינוקות של בני אדם ונדבכת להם להרג אותם, ולהשאב לרוחות תינוקות בני האדם, והולכת עם אותה הרוח (תינוק), ומזדמנים שם שלש רוחות קדושות, וטסים לפניה, ונוטלים ממנה אותה הרוח (תינוק), ומניחים אותה לפני הקדוש ברוך הוא, ושם נחקקים (לומדים) לפניו. משום כך התורה מזוהרה את בני האדם, והתקדשתם והייתם קדשים, ודאי. אם נמצא אדם קדוש, לא פוחד ממנה, שאז מזמין הקדוש ברוך הוא את אותם שלשת המלאכים הקדושים שאמרנו, ושומרים את אותו התינוק, והיא לא יכולה להרע לו. זהו שכתוב לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך. מה הטעם לא תאנה אליך רעה? משום שפי מלאכיו יצוה לך. וכתוב פי כי חשק ואפלטוהו.

שאים אדם לא נמצא קדוש, ושולף רוח מצד הטמאה, אזי היא באה וצוחקת עם אותו תינוק. ואם היא הורגת אותו, היא נשאבת לאותה הרוח ולא זזה ממנה לעולמים. ואם תאמר, אותם האחרים שהרגה אותם והזדמנו לפניה הם אותם שלשה קדושים, ונוטלים ממנה

ממנו. זהו שכתוב (תהלים צא) ונגע לא יקרב באהלך. מה זה ונגע לא יקרב? אלו נגעי בני אדם.

וזמרנו, בשעה שירד אדם בדיוקן עליון, בדיוקן קדוש, וראו אותו עליונים ותחתונים, כלם קרבו אליו והמליכוהו על העולם הזה. לאחר שבא הנחש על חנה והטיל בה זמה, אחר כך הולידה את קין, ומשם (נתיחסו) נתחייבו כל דורות הרשעים בעולם. ומדור השדים והרוחות משם נמצאו, ומצדו. ומשום כך כל השדים והרוחות, חצי יש בהם מבני אדם שלמטה, וחצי ממלאכים עליונים שלמעלה. וכן כשנולדו מאדם אותם אחרים, כלם נמצאו כגון זה - חצי מהתחתונים, וחצי מהעליונים. אחר שנולדו מאדם, (חזרו לו קצת מאותן רוחות שיצאו מתשוקתו בחלום) הוליד מאותן רוחות בנות שדומות ליפי העליונים וליפי התחתונים, ועל זה כתוב, (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה וגו', וטעו כלם אחריהן. וזכר אחד נמצא שבא לעולם מרוחו של צד קין, וקראו לו תובל קין, ונקבה אחת יצאה עמו, והיו הבניות טועים אחריה, ונקראת נעמ"ה. ממנה יצאו רוחות ושדים אחרים, והם תלויים באויר ומודיעים דברים לאותם אחרים שמצויים למטה. ותובל קין הזה הוציא כלי זין להרג לעולם, ונעמה היו התרעשה ברגשה, ונדבקה בצדה. ועד עכשו היא קימת, ומדורה בין שאון הים הגדול, ויוצאת וצוחקת עם בני אדם, ומתחממת מהם בחלום באותה התשוקה של אדם,

— תהלים — זוהר תהלים —

אֲנָשִׁים יְכוּלִים לְהַנְצִל אֶלָּא בְּעֶזְרָה שֶׁל
הַתּוֹרָה, שְׁכָתוּב (דברים כג) כִּי יִהְיֶה כִּךְ אִישׁ
אֲשֶׁר לֹא טָהוּר מִקְרָה לְיִלְהָ. אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה
טָהוּר דְּוִקָּא, מִקְרָה לְיִלְהָ דְּוִקָּא, וְהָרִי
בְּאַרְנוּ אֶת הַדְּבָרִים בְּעֶצֶת הַתּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה. שְׁכָךְ כְּתוּב בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה,
וְהַתְּקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים כִּי אֲנִי ה'
אֱלֹהֵיכֶם.

הַכְּשָׁפִים הֵם יוֹתֵר בְּנָשִׁים

לֹא תֵאָנֶה אֱלִיךְ רְעָה וְגו' (צא, יא): [זוהר
דש-מדדש רות] רַבִּי עֲזַרְיָה שָׁאֵל אֶת
רַבִּי יוֹסִי אִישׁ כְּפָר אֹנוֹ, מָה הַטַּעַם
הַכְּשָׁפִים הֵם יוֹתֵר בְּנָשִׁים, וְלֹא בַּגְּבָרִים,
שְׁכָתוּב (שמות כב) מִכְּשָׁפָה לֹא תִחְיֶה, וְלֹא
כְּתוּב מִכְּשָׁף? אָמַר לוֹ, כְּתוּב (תהלים צא) לֹא
תֵאָנֶה אֱלִיךְ רְעָה. לֹא כְּתוּב רְעָה, אֶלָּא רְעָה.
זֶהוּ צַד הַנְּקִבָה וְדָאִי. וְנִגְעָה לֹא יִקְרַב
לְאַהֲלֶךְ - זֶהוּ הַזְּכָר. וּמִן הַנְּקִבָה כָּל סוּגֵי
הַכְּשָׁפִים, וְכָל הָעֶסְקִים הָרַעִים בָּאִים
לְעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (קהלת ז) וּמוֹצָא אֲנִי מֵר
מִמּוֹת אֶת הָאִשָּׁה וְגו'. וּמָה זֶה אֲסוּרִים
יְדִיָּה? רַבִּי יְנָאִי וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעִיא. אַחַד
אוֹמֵר, כָּל הַנּוֹגֵעַ בְּאִשָּׁה, אוּ מִקְבֵּל מִמֶּנָּה
מִידָה לְיָדוֹ, לֹא יִנְקָה מְדִינָה שֶׁל גִּיהֶנָם,
שְׁנֵאֵמַר יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רַע. זֶהוּ שְׁכָתוּב
אֲסוּרִים יְדִיָּה, וְדָאִי. וְאַחַד אוֹמֵר, מִן
הַנְּקִבָה בָּאוֹת כָּל מִינֵי נַחַשׁ וְכִשׁוּף וְכָל
הַרְהוּרִים רַעִים. וְאַלְמֵלֵא שְׁאֲסוּרִים יְדִיָּה,
שְׁלֵא נוֹתְנִים לָהּ מִן הַשָּׁמַיִם, הֵיוּ הוֹרְגִים
וּמְמִיתִים כָּל הָעוֹלָם בְּכָל עֵת וְזָמָן. וְאִין
מִתְּגַבְּרַת הַנְּקִבָה אֶלָּא בִּכְחַשׁ שֶׁל הַזְּכָר,
שְׁהִיא שׁוֹרָה בְּעַמְמָקִים שְׁלוֹ, שְׁהִיא יוֹדַעַת

אוֹתָהּ הָרוּחַ, הָרִי לֹא נִמְצָאוּ בְּצַד הַטְּמָאָה,
לְמָה הִיא שׁוֹלְטַת לְהַרְגַּ אֹתָם? אֶלָּא זֶה
כְּשֶׁהָאִישׁ הַזֶּה אֵינוֹ מִתְּקַדֵּשׁ, אֲכַל לֹא
מִתְּכַוֵּן לְהַטְמֵא וְלֹא נִטְמָא, כִּי כִךְ הִיא
יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בְּגוּף וְלֹא בְּרוּחַ. וּלְפַעְמִים
נִמְצָא שְׁיִוצֵאת נַעֲמָה לְעוֹלָם לְהַתְחַמֵּם עִם
בְּנֵי אָדָם, וְנִמְצָא אָדָם בְּקֶשֶׁר (בקשור) שֶׁל
תְּשׁוּקָה עִמָּה, וּמִתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ, וְאוֹחֵז
בְּאִשְׁתּוֹ וְשׁוֹכֵב עִמָּה, וְהַרְצוֹן שֶׁלּוֹ בְּאוֹתָהּ
תְּשׁוּקָה שְׁהִיָּתָה לוֹ בְּחִלּוּמוֹ, אִזּוֹ אוֹתוֹ הַבֶּן
שְׁמוּלִיד בָּא מִצְדָּה שֶׁל נַעֲמָה, שְׁהָרִי
בַּתְּשׁוּקָה שְׁלָה זֶה נִמְצָא. כְּשִׁיּוּצֵאת
לִילִי"ת וְרוּאָה אוֹתוֹ, הִיא יוֹדַעַת הַדְּבָר
וְנִקְשְׁרַת בּוֹ, וּמְגַדֵּלֶת אוֹתוֹ כְּמוֹ הָאֲחֵרִים
בְּנֵי נַעֲמָה, וְנִמְצָאת עִמּוֹ זְמַנִּים רַבִּים וְלֹא
הוֹרְגַת אוֹתוֹ.

זֶהוּ אִישׁ, שְׁבָכַל לְבָנָה וְלְבָנָה נַחֲסֵר, וְלֹא
מִתְיַאֲשֵׁת מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים, שְׁהָרִי בְּכָל
לְבָנָה וְלְבָנָה כְּשֶׁהִיא מִתְּחַדֶּשֶׁת בְּעוֹלָם,
לִילִי"ת יוֹצֵאת, וּפּוֹקֶדֶת עַל כָּל אֱלֹהִים שְׁהִיא
מְגַדֵּלֶת וְצוֹחֶקֶת בָּהֶם, וְאִזּוֹ אוֹתוֹ הָאִישׁ
פָּגוּם בְּאוֹתוֹ זָמָן. אֲשֶׁרִיהֶם הַצְּדִיקִים
שְׁמִתְקַדְּשִׁים בְּקִדְשַׁת הַמֶּלֶךְ, עֲלֵיהֶם כְּתוּב,
(ישעיה נ) וְהָיָה מְדִי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ וּמְדִי
שְׁבַת בְּשַׁבְתּוֹ וְגו'. אֶת הַדְּבָרִים הִלְלוּ גְלָה
שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּסִפְרוֹ שֶׁל אֲשֶׁמְדָאִי הַמֶּלֶךְ,
וּמִצָּאֵנוּ בּוֹ אֶלְף וְאַרְבַּע מֵאוֹת וְחֲמִשָּׁה מִיָּנִי
טְמָאָה שְׁנִטְמָאִים בָּהֶם בְּנֵי אָדָם. אֶת זֶה
גְּלָה אֲשֶׁמְדָאִי לְמֶלֶךְ שְׁלֵמָה. אוֹי לָהֶם לְבָנֵי
אָדָם, שְׁכָלָם אֲטוּמִים וְסִתּוּמֵי עֵינַיִם, וְלֹא
יוֹדְעִים וְלֹא שׁוֹמְעִים וְלֹא מְשִׁיחִים אִיךְ
הֵם עוֹמְדִים בְּעוֹלָם. וְהִנֵּה עֶזְרָה וְרַפּוּאָה
לְפָנֵיהֶם, וְאִינָם מִסְתַּכְּלִים. שְׁהָרִי אִין

—=— זוהר תהלים —=—

(צא) לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב
באֵהָלֶךְ.

בשעה שאדם בא לעולם מיד מזדמן עמו
יצר הרע שהוא מקטרג לאדם תמיד

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך (צא, יא): נזוהר
ח"א פ' וישלח (דף קס"ה): וישלח יעקב

מלאכים וגו'. רבי יהודה פתח, (תהלים צא)
כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך.
פסוק זה בארוהו החברים, שהרי בשעה
שאדם בא לעולם, מיד מזדמן עמו יצר
הרע שהוא מקטרג לאדם תמיד, כמו
שנאמר (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ. מי זה
חטאת רבץ? זה יצר הרע. וכך גם דוד קרא
לו חטאת, (תהלים נא) וחטאתי נגדי תמיד,
משום שהוא עושה כל יום לאדם לחטא
לפני רבונו, ויצר הרע הזה לא זו מבין
האדם מיום שנולד האדם לעולמים, ויצר
הטוב בא לאדם מיום שבא להטהר. ומתי
בא אדם להטהר? כשהוא בן שלש עשרה
שנים, אז מזדוג האדם בשניהם, אחד
מימין ואחד משמאל. יצר טוב לימין, ויצר
הרע לשמאל. ואלה הם שני מלאכים ממש
ממנים, והם נמצאים תמיד עם האדם. בא
בן אדם להטהר - אותו יצר הרע נכפה
לפניו, ושולט הימין על השמאל. ושניהם
מזדוגים לשמר את האדם בכל דרכיו
שהוא עושה. זהו שכתוב כי מלאכיו יצוה
לך לשמרך בכל דרכיך.

אם זכיותיו רבים שולטים כל מחנות יצר
הטוב עד שיסתלקו כל מחנות יצר הרע

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך (צא, יא): נזוהר

להשביע את האדם להשלים את רצונה.
(שהיא יודעת בכל מיני כישוף והאדם צריך להשלים
רצונה) ובמה? בשם, ובדברים עמקים,
בשם של טמאה. ועל כן המעשים תלויים
בה, והדברים בזכר. ושניהם מתעוררים
מהנקבה. ומשום כך מיני הכשפים
נמצאים בנקבה, ולא בזכר.

שנינו, העובר בין שתי נשים, אם נדות
הן - נכפה, ולא תזוז מגופו אם
לא יעשו לו דבר, ספנת דם או הריגה
מזמנת לו. ואם אינן נדות - עין הרע
שולט בו בגופו או בממונו. כמו זה של
רבי נחום ברבי שמלאי, פעם אחת היה
בכרך של קסרין. עבר בין שתי נשים.
הסתכלו בו, והסתפן מיד בגופו ובממונו.
מה הטעם? משום שאותה רוח רעה
שרתה עליהן, ויכולה להזיק. מה תקנתו?
יאמר כך: לכי לכי, המי דמי, הסירי את
קשירת הקשר, לא ולא לי. ואחר כך
יתחיל באל ויסים באל. יתחיל באל,
שכתוב (במדברג) אל מוציאו ממצרים.
ויסים באל, (שם) כי לא נחש בייעקב וגו',
עד מה פעל אל. וילך לו, ולא ישגיח
אחריו. רב הונא היה עולה מבבל לארץ
ישראל, והיה עולה לשם. נקלע לכפר
אחד, ראה אותה אשה שהיתה הולכת
אחריו. זרקה מים על כתפיו, ונטלה עפר
מרגליו. החזיר ראשו ואמר לה: עשי וקחי
אחרי, שהרי אין כלום אצלי, אבל אני
גוזר עליך בלבול בדעתך. אחר כך אמר:
לא בשבילי, אלא בשביל שלא תהרגי בני
אדם אחרים. וכן היה. התבלבלה דעתה,
ולא ידעה דבר, ומתה. ועל זה כתוב (תהלים

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

וְאֶחָרָיו גְּבִרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו נּוֹרִיא"ל, וְאֶחָרָיו רְפָא"ל. וְאִם מְזֹלוּ שׁוֹר - מְקַדִּים גְּבִרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו מִיכָא"ל, וְאֶחָרָיו נּוֹרִיא"ל, וְאֶחָרָיו רְפָא"ל. וְאִם מְזֹלוּ נְשׂוֹר - מְקַדִּים נּוֹרִיא"ל, וְאֶחָרָיו מִיכָא"ל, וְאֶחָרָיו גְּבִרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו רְפָא"ל. וְאִם מְזֹלוּ אָדָם - מְקַדִּים רְפָא"ל, וְאֶחָרָיו מִיכָא"ל, וְאֶחָרָיו גְּבִרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו נּוֹרִיא"ל. וְאוֹתָם שְׁמַצַּד יְמִין, מְצַד שֶׁל מִיכָאֵל, כָּל הַפְּנִים שֶׁלוֹ הֵם רַחֲמִים, בְּעַל גְּמִילוֹת חֲסָדִים, פְּנִים לְבָנִים, וְאָדָם זֶה גּוֹמֵל חֲסֵד, חֲסִיד וְחֹכֵם, אִם הַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה. וְאִם לֹא - בְּהַפְּךָ, מְצַד שֶׁל יֵצֵר הָרַע, גְּזֹלָן, טַפֵּשׁ, אֵין בּוֹ חֲסֵד. שְׁלֹא עִם הָאֶרֶץ חֲסִיד. מְצַד שֶׁל גְּבִרְיָאֵל, אֲרַבְעַת הַפְּנִים שֶׁלוֹ דִּין, מֵדַת הַדִּין עַל הַרְשָׁעִים, וּמִתְגַּרָּה בָּהֶם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוָה, מִתָּר לְהַתְּגַרֵּת בְּרָשָׁעִים בְּעוֹלָם הַזֶּה. גְּבוֹר בְּיֵצֵרוֹ, יֵרָא חֲטָא, יִהְיֶה דִּין, אִם יִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה וּגְבוֹר בַּתְּלַמוּדוֹ. בְּהַפְּךָ מְצַד שֶׁל יֵצֵר הָרַע - מִתְגַּרָּה בְּצַדִּיקִים, דִּין קָשָׁה לָהֶם, גְּבוֹר בְּעֵבְרָה לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ, אֵינוֹ יֵרָא חֲטָא, וְגוֹנֵי פְּנֵי אָדָמִים, עֲשׂוֹ שׁוֹפֵף דָּמִים. מִי שֶׁמְזֹלוּ נְשׂוֹר אֵינוֹ רַחֲמָן הַרְבֵּה, וְלֹא מֵדַת הַדִּין הַרְבֵּה, אֲלֵא בִּינוּנֵי בִּיצֵר הַטוֹב בְּמִדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁלוֹ, וּבִינוּנֵי בִּיצֵר הָרַע בְּמִדּוֹת הָרָעוֹת, וְלוֹ פְּנִים לְבָנִים וְאָדָמִים. מִי שֶׁמְזֹלוּ אָדָם, מְצַד הַטּוֹב, כְּלוֹל מְכַל מִדּוֹת טוֹבוֹת, חֲסִיד וְחֹכֵם וּגְבוֹר בַּתּוֹרָה, יֵרָא חֲטָא, מְמַלָּא בְּכָל מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְגוֹן פְּנֵי שְׁחוּרִים. וּמְצַד שֶׁל יֵצֵר הָרַע מְמַלָּא מְכַל הַמִּדּוֹת הָרָעוֹת. וְאִם חֲטָאֵי הָאָדָם רַבִּים, שׁוֹלְטִים עָלָיו כָּל

ח"ב פ' בא (דף ת"א): וְקָדָם שְׁיַבֵּא אָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה וַיֵּצֵא מֵרַחֲסָא אִמּוֹ - וַיַּאֲבֹק אִישׁ עִמּוֹ. זֶה גְּבִרְיָאֵל, בְּאוֹתוֹ אֲבָק שֶׁל עֵפֶר שֶׁנֶּאֱמַר (שם ב) וַיֵּיצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה. וְלִמַּד אוֹתוֹ שְׁבַעִים לְשׁוֹן, וּמִשׁוּם זֶה וַיֵּיצֵר, אֶחָד יֵצֵר טוֹב, שֶׁלִּמַּד אוֹתוֹ שְׁבַעִים לְשׁוֹן, וְאֶחָד יֵצֵר הָרַע שֶׁנֶּאֱבֹק עִמּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר כִּי נִגַע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנְּשִׂאָה, וּמְצָא מִמֶּנּוּ שְׁבַעִים לְשׁוֹן שֶׁלִּמַּד אוֹתוֹ יֵצֵר הַטּוֹב. וְקָדָם כָּל זֶה יֵרְדוּ עִמּוֹ אֲרַבְעָה מְלָאָכִים, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (תהלים צא) כִּי מְלָאָכֵי יֵצְוֶה לָךְ. אִם יֵשׁ לוֹ זְכוֹת אָבוֹת - אֶחָד מִיכָאֵל בְּזְכוֹת אֲבָרָהֶם, וְהַשְׁנֵי גְּבִרְיָאֵל בְּזְכוֹת יֵצַחֵק, וְהַשְּׁלִישִׁי שִׁיּוּרַד עִמּוֹ נּוֹרִיאֵל בְּזְכוֹת יַעֲקֹב, וְהַרְבִּיעִי רְפָאֵל בְּזְכוֹת אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וַיֵּצֵר הַטּוֹב מְעָלָיו. וְאִם אֵין לוֹ זְכוֹת - הוֹלְכִים עִמּוֹ אֲרַבְעָה: עוֹן, מִשְׁחִית, אֶף וְחִמָּה, וַיֵּצֵר הָרַע מְעָלֵיהֶם לְדוֹן אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא. וְלִכְן פִּרְשׂוּהָ, רִשָּׁע - יֵצֵר הָרַע שׁוֹפְטוֹ. צַדִּיק - יֵצֵר הַטּוֹב שׁוֹפְטוֹ. בִּינוּנֵי - זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ. וְלִכְן אִם הוּא בִּינוּנֵי, גְּבִרְיָאֵל שֶׁהוּא יֵצֵר טוֹב, וְסַמָּא"ל שֶׁהוּא יֵצֵר הָרַע, זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ. שֶׁבְּכָל אָדָם יֵשׁ אֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, אֲרַבְעָה מְלָאָכִים יוֹרְדִים עִמּוֹ מִיְמִין, וְאֲרַבְעָה מִשְׁמָאל. אֲרַבְעָה מִיְמִין: מִיכָא"ל, גְּבִרְיָא"ל, רְפָא"ל, נּוֹרִיא"ל. וְאֲרַבְעָה מִשְׁמָאל: עוֹן, מִשְׁחִי"ת, א"ף וְחַמ"ה. מְצַד הַגּוֹף מְטַטְרוּן יוֹרֵד עָלָיו מִיְמִין, וְסַמָּא"ל מִשְׁמָאל. וְאֵין אָדָם שֶׁאֵין בּוֹ אֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, אֲבָל כְּפִי הַיְסוּד שִׁיקְדִים בּוֹ, כִּךָּ מִתְחִילִים הָאֲרַבְעָה הַלָּלוּ. אִם הִמְזַל שֶׁלוֹ אַרְבֵּי - מְקַדִּים מִיכָא"ל,

תִּגַּף בְּאֶבֶן רִגְלָךְ: יג עַל שַׁחַל נִפְתָּן תִּדְרֹךְ תִּרְמַם כְּפִיר וְתַנִּין: יד כִּי בִי חֶשֶׁק
וְאִפְלִטְהוּ אֲשׁוּבָהוּ כִּי יָדַע שְׁמוֹ: טו יִקְרָאנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְצֶהוּ
וְאֲבַכְרֶהוּ: טז אֲרֹךְ יָמִים אֲשׁוּבִיעֶהוּ וְאֲרֹאֶהוּ בִישׁוּעָתִי:

— זוהר תהלים —

עוד, אלא ששני מלאכי השרת מלוין לו
לאדם, אחד בימינו ואחד בשמאלו,
שכתוב (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך
לשמרך בכל דרכיך. ולא עוד, אלא שאם
תמיד מצוי במצוה, כפיכול שהקדוש
ברוך הוא נעשה לו שומר, שנאמר (שם קכא)
ה' שמריך. מה עושה הקדוש ברוך הוא?
נוטל מלאך ההולך בימינו, ומעמידו
לפניו, והוא עומד במקומו, שנאמר ה'
צלך עד יד ימינך. ואותו המלאך שהוא
משמאלו, מעמידו אחרי האדם, והקדוש
ברוך הוא מימין ומשמאל. נמצא האדם
נשמר מכל צדדיו, מי יוכל להזיק אותו.
ועל כן צריך שלא יהא האדם מצוי בלא
תורה ובלא מצוות אפלו שעה אחת.
בביתו הקדוש ברוך הוא שומרו מבחוץ,
והאדם מבפנים.

אלה שיודעים ומכונים לב ורצון - אשרי
חלקם שהרי הקב"ה קרוב אליהם ומזמן
בנגדם בשעה שקוראים לו הוא קוזמן
אליהם בשעה שהם בצרה הוא אצלם

כי בִּי חֶשֶׁק וְאִפְלִטְהוּ וְגו' (צא, יד): [זוהר ח"ג
פ' חקת (דף ק"ט ע"א)] אמר רבי שמעון, כאן
צריך לגלות דבר. בא וראה, כל מי שיודע
לסדר מעשה כראוי ולסדר דברים כראוי,
זה בודאי מעורר את הקדוש ברוך הוא
להמשיך דברים עליונים שמכשרים. (ואם

המחנות של היצר הרע, עד שמסתלקים
ממנו כל מחנות היצר הטוב, וממליך על
איבריו את סמאל"ל וכל מחנותיו.

ואם זכיותיו רבים, שולטים כל מחנות
יצר הטוב, עד שישתלקו כל מחנות
יצר הרע, וממליך על כל איבריו המחנות
של היצר הטוב. באותו זמן שולט עליו
שם יהו"ה. ואם הוא בינוני, צבא השמים
עומדים עליו מימינו ומשמאלו. אלו
מימינים לזכות, ואלו משמאילים לחובה,
ומי שאלים - גובר. ולכן פרשה בעלי
המשנה, לעולם יראה אדם עצמו כאלו כל
העולם כלו תלוי בו.

צריך שלא יהא האדם מצוי בלא תורה
ובלא מצוות אפלו שעה אחת

כי מִלְאֲכָיו יִצְוֶה לְךָ לְשִׁמְרֶךָ (צא, יא): [זוהר
חדש-מדרש רות (דף ק"ג)] פתח רבי יודאי
ואמר, (דברים ו) וכתבתם על מזוזת ביתך
ובשעריך. מזוזת כתוב, מה הטעם? אלא
אשריהם ישראל, שהם מציינים תמיד
במצוות, בשבתם ובכלתם, בשכבם
ובקומם, שכתוב בשבתך בביתך ובכלתך
בדרך ובשכבך ובקומך. ושיהיו ישראל
מעטרים בתורה ובמצוות, כדי שידבקו
תמיד בקדוש ברוך הוא, שכתוב ואתם
הדבקים בה' אלהיכם תיים כלכם היום.
וכל הדבק בקונו, אינו נזוק לעולם. ולא

— זוהר תהלים —

מִזְמֵן אֲלֵיהֶם. בְּשִׁעָה שֶׁהֵם בְּצָרָה הוּא אֲצִלָּם. הוּא מְכַבֵּד אוֹתָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים צא) כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלָטָהוּ אֲשַׁגְּבֵהוּ כִּי יַדַע שְׁמִי.

כ"י ב"י - אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם הֵינּוּ שֵׁם קְדוֹשׁ מ"ב

כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלָטָהוּ וְגו' (צא, יד): נזוהר
 חדש תקונא קדמאה (ד קל"ו:)] ל"ב
 נְתִיבוֹת פְּלִיאוֹת חֲכָמָה, וְעֲלִיָּה בְּאֵרוֹ
 בְּעֲלֵי הַקְּבֵלָה נִגַע בַּבַּת, וְכָלֵל בָּהּ כָּל
 הַמְּאֻמְרוֹת וְהַנְּתִיבוֹת. וְעֶשֶׂר הַאֲמִירוֹת
 וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת הֵן אַרְבָּעִים
 וּשְׁתַּיִם שְׂרָמְזוּ בָּהֶם מִשֶּׁה בְּשִׁיר שֶׁל
 פְּגָעִים. כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלָטָהוּ. כ"י ב"י
 - אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם. שְׁבָהֶם נִקְרְאוֹת יָד
 הַגְּדוּלָּה יָד הַחֲזָקָה יָד רַמָּה.

לא, לא יכשר להם). וְלֹא הִכְשֵׁר לָהֶם. אִם כֵּן,
 כָּל הָעוֹלָם יוֹדְעִים לְסִדֵּר מַעֲשֵׂה וּלְסִדֵּר
 דְּבָרִים, מַה חֲשִׁיבוֹת הַצְּדִיקִים שִׁיּוֹדְעִים
 עֵקֶר הַדְּבָר וְהַמַּעֲשֵׂה, וְיוֹדְעִים לְכַוֵּן לֵב
 וְרָצוֹן יוֹתֵר מֵאלוֹ הָאֲחֵרִים שֶׁלֹּא יוֹדְעִים
 כָּל כֵּן? אֵלָּא אֵלָּה שֶׁלֹּא יוֹדְעִים עֵקֶר
 הַמַּעֲשֵׂה כָּל זֶה, אֵלָּא סְדוּר בְּעֵלְמָא וְלֹא
 יוֹתֵר, מוֹשְׁכִים עֲלֵיהֶם מְשִׁיכוֹת שְׂאֲחֵר
 כְּתַפֵּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא טַס בְּאֵינִר,
 שֶׁהַשְּׁגָחָה נִקְרָא. וְאֵלָּה שִׁיּוֹדְעִים וּמְכוֹנְנִים
 לֵב וְרָצוֹן, מוֹצִיאִים בְּרִכּוֹת מִמְּקוֹם
 הַמְּחַשְׁבָּה, וְיוֹצִאִים בְּכָל הַגְּזוּעִים
 וְהַשְּׂרָשִׁים בְּדֶרֶךְ יֵשֶׁר כְּרֵאוּי, עַד
 שְׁמֵתְבָרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְשֵׁם
 הַקְּדוֹשׁ מְתַבָּרֵךְ עַל יָדָם. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם,
 שֶׁהֵרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוֹב אֲלֵיהֶם
 וּמִזְמֵן כְּנִגְדָם. בְּשִׁעָה שְׁקוֹרְאִים לוֹ הוּא

צב א מזמור שיר ליום השבת: ב טוב להדות ליהוה ולומר לשמך

שימוש תהלים

לראות נסים גדולים

מזמור שיר ליום השבת (צב, א): [שימוש תהלים לפרק צב] אל נקמות, ה' רועי לא אחסר, יענך ה' ביום צרה, לה' הארץ ומלואה, מזמור לתודה, מסוגלים לעלות לגדולה קח קדרה חדשה ומלא יתה מיא ותן בה הדס וגפנים, ואמור עליה אלו המזמורים ג"פ ותרחץ מאותן המים, ואח"כ משח מאותן המים גופך ופניך והתפלל לה' לצד צפון ותראה נסים גדולים.

זוהר תהלים

מפרש שבח פרק שירה זה של שבת ומי אפרו

הדרגה העליונה הוא לא עולה בשם. אור המנורה לא עולה ביום באור השמש, ועל זה לא עולה בשם. וכל אלה תשבחות השבת, שהיא כבוד (יום השבת, שהיא תשבחת היום, היא תשבחת עליונה על כל שאר הימים). וכל אלו התשבחות התקינו בתקון של שבת, שהיא עולה להתעטר בעטרות עליונות, מקומות קדושים על כל שאר הימים).

מזמור שיר ליום השבת (צב, א): [זוהר ח"ב

פ' תרומה (דף קל"ח.)] התשבחת הזו אדם הראשון אמר אותה בשעה שגרש מגן עדן, ובאה שבת והגנה עליו. ובארוה החברים, את התשבחת הזו משבח העולם התחתון את העולם העליון, יום (שהכל בו) שהוא כלו שבת, המלך שהשלום שלו. וזהו מזמור שיר, ולא כתוב מי אמר אותו, כמו שבארנו. ליום השבת - היום העליון, השבת העליונה. זו שבת וזו שבת. מה בין זה לזה? אלא שבת סתם זו שבת של ערב שבת. יום השבת זו שבת שלמעלה. זה יום וזה לילה. (שמות לא) ושמו בני ישראל את השבת - הרי לילה, סוד של נקבה. (שם כ) זכור את יום השבת - הרי יום, סוד של זכר. ולכן מזמור שיר ליום השבת. ומצאנו בכמה מקומות, שהעולם התחתון עולה בשם ובא סתם, כמו זה - ויקרא אל משה, וכמו (שמות כד) ואל משה אמר עלה אל ה'. כלם שם נסתר ולא עולה בו, (אלא) (והכל) משום שיש בו דרגה עליונה, ואל

מזמור שיר ליום השבת - ליום השבת
מכוש

מזמור שיר ליום השבת (צב, א): [זוהר ח"ג

פ' אחרי מות (דף ע"ט.)] אמר רבי שמעון, כתוב (ישעיה סו) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו. למה שקול זה בזה? אלא הכל בדרגה אחת עולה. זה מזדוג עם זה, ושמחה של זה עם זה לא נמצאת, אלא כשמתגלה העתיק הקדוש, אז זוהי חדות הכל. ושנינו, כתוב (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת, ליום השבת ממש. השבח שמשבח הקדוש ברוך הוא, אזי נמצאת שמחה, ונשמה מתוספת. שהרי העתיק התגלה, והזווג יזדמן.

עליון: ג להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות: ד עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון

זוהר תהלים

יום השביעי משבת ואומר

חצי מענשו. משום שגזר עליו בהתחלה ואמר לו נע ונד תהיה בארץ, ועכשו נשאר בנוד בלבדו. זהו שכתוב ויצא קין מלפני ה' וגו'. כלומר, שפשיצא מלפני ה' היה בשביל להיות נד בארץ ולא נע. ועוד אמרו, כפשיצא קין מלפני ה', אמר לו אדם: בני, מה נעשה על דינך? אמר לו קין: אבא, כבר התבשרתי שמחל לי הקדוש ברוך הוא בנוד בלבדו. אמר לו: היאך הוא? אמר לו: משום שחטאתי והודיתי לפניו. אמר אדם: וכי זהו גדל וחזק פח התשובה ואני לא ידעתי! התחיל לשבח לרבונו ולהודות לו. פתח ואמר (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה'. כלומר, טוב לשבח ולשוב ולהתודות לפני הקדוש ברוך הוא. עד כאן התוספתא.

מזמור שיר ליום השבת (צב, א): [זוהר חדש 9' בראשית (דף טב.)] אמר רב יהודה אמר רב, לא ישב הקדוש ברוך הוא על כסא כבודו, עד ששב שבת ונתעלה וישב על כסאו. אמר לו רבי יוסי, והרי קדם שנברא העולם ישב היה ויהיה. אמר רבי יהודה, אם משמיע לנו שעל כסא כבודו ממש הוא - לא. אלא כך שנינו, עד שלא נברא העולם לא היה מי שיקלס את הקדוש ברוך הוא ויכיר אותו. כיון שברא עולמו, ברא המלאכים וחיות הקדש, השמים וכל צבאם, וברא את האדם, וכלם מוכנים לשבח ליוצרים ולפארו. ועדין לא היה פאר ושבח לפניו, עד שנכנס שבת וישקטו כלם, ופצחו רנה ושבחה העליונים והתחתונים, ואז ישב על כסא כבודו. כלומר, אזי היה מי שיפיר את כבודו (בורא) וישבח לכבודו. ואמר רבי יהודה, אין לך שבח וקלוס לפני הקדוש ברוך הוא כמו שבחו של שבת העליונים ותחתונים כלם משבחים לו כאחד, ואפלו יומו של השבת ממש משבח לו, זהו שכתוב (תהלים לב) מזמור שיר ליום השבת.

מה גדלו מעשיך ה' - זה מעשה בראשית. מאד עמקו מחשבתך - אלו סתרי תורה טוב להודות ליהוה וגו' (צב, ב): [זוהר חדש 9' בראשית (דף יא.)] רבי לוי אמר, כתוב (תהלים צב) מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבתך. מה גדלו מעשיך ה' - זה מעשה בראשית, שהם מעשיו של הקדוש ברוך הוא. מאד עמקו מחשבתך - אלו סתרי תורה.

זהו גדל וחזק פח התשובה ואני לא ידעתי! התחיל לשבח לרבונו ולהודות לו פתח ואמר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות

להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות

טוב להודות ליהוה וגו' (צב, ב): [זוהר ח"א 9' בראשית (דף טז.)] כיון שאמר קין גדול עוני מנשוא, מחל לו הקדוש ברוך הוא

ואמונתך בלילות וגו' (צב, ג): [זוהר ח"א 9' בראשית (דף טז.)] ותקח מפריו,

בְּכִנּוּרִי הִי כִי שִׁמְחַתְנִי יְהוָה בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרִנֵּן: ו מַה גָּדְלוֹ
מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה מֵאֵד עֲמָקוֹ מִחִשְׁבֹתֶיךָ: ז אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְכִסִּיל לֹא יִבִּין

זוהר תהלים

חֲכָמֵי דוֹר וְדוֹר, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְדוֹרוֹ שֶׁל רַבִּי
עֲקִיבָא, וְרָאָה תוֹרָה שְׁלוֹ וְשִׁמְחָת. רָאָה
מִיתָתוֹ וְהִתְעַצֵּב. פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קלט)
וְלִי מָה יִקְרוּ רַעֲיָךְ אֶל מָה עֲצָמוּ רְאִשֵׁיהֶם.

כְּמָה טַפְשִׁים אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא
מִשְׁגִּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים וְלֹא מוֹסְתַכְלִים
לְדַעַת אֶת דְּרָכֵי הַקִּבְ"ה עַל מָה הֵם עוֹמְדִים
בְּעוֹלָם מִי מַעֲכָב אוֹתָם לְדַעַת? טַפְשוֹתָם,
כִּי לֹא עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה

אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע (צב, ט): [זוהר ח"ג פ' אחר

מֹות (דף ע"ה):] בְּפַעַם אַחֲרַת הָיָה רַבִּי
אֲבָא הוֹלֵךְ אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן, נִכְנַס לְעִירוֹ,
מָצָא אוֹתוֹ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ (תהלים צב)
אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת.
אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְגו', כְּמָה טַפְשִׁים אוֹתָם
בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא מִשְׁגִּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים
וְלֹא מוֹסְתַכְלִים לְדַעַת אֶת דְּרָכֵי הַקִּדּוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא עַל מָה הֵם עוֹמְדִים בְּעוֹלָם, מִי
מַעֲכָב אוֹתָם לְדַעַת? טַפְשוֹתָם, כִּי לֹא
עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. שְׁאֵלוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה,
הֵיוּ יוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת, שֶׁלֹּא מִתְבּוֹנֵן וְלֹא
יוֹדַע הֵנְהַגְוֹת שֶׁל זֹאת בְּעוֹלָם. (שאף על גב)
שָׁדָן אֶת הָעוֹלָם בְּדִינָיו וְרוֹאִים אֶת דִּינָהּ
שֶׁל זֹאת הַזֶּה שֶׁמְגִיעִים לְבִנְי אָדָם שֶׁהֵם
צְדִיקִים, וְלֹא מְגִיעִים עַל הַרְשָׁעִים הַחֲיָבִים
שְׁעוֹבְרִים עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שֶׁכְּתוּב בְּפִרוּחַ
רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשָׂב וְגו'. שְׁאֵת הָעוֹלָם הַזֶּה
הֵם יוֹרְשִׁים אוֹתוֹ בְּכָל צְדָדָיו, וְהַדִּינִים לֹא
מְגִיעִים אֵלֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאַלְמָלָא

הָרִי שְׁנִינוּ שְׁסַחֲטָה עֲנָבִים וְנִתְנָה לוֹ, וְגִרְמוּ
מָוֹת לְכָל הָעוֹלָם. שֶׁהָרִי אֵילָן זֶה כּוֹ שוֹרָה
הַמָּוֹת, וְהוּא אֵילָן שֶׁשׁוּלֵט בְּלִילָה.
וְכִשְׁהִיא שׁוּלֵטָת, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים
טַעַם מָוֹת. אֲלֵא אוֹתָם בְּנֵי הָאֲמוּנָה
מְקַדִּימִים וְנוֹתְנִים לָהּ נַפְשָׁם בְּפַקְדוֹן.
וּבְגִלָּל שֶׁהוּא בְּפַקְדוֹן, חוֹזְרוֹת הַנְּפֹשׁוֹת
לְמִקְוָם, וְעַל זֶה (תהלים צב) וְאַמוּנָתְךָ
בְּלִילוֹת כְּתוּב.

וְגִרְעוּ מֵאָדָם שְׁבַעִים שָׁנִים וְהַעֲלָה אוֹתָם
הַקִּבְ"ה לְדוֹד

כִּי שִׁמְחַתְנִי יְהוָה בְּפַעֲלֶךָ וְגו' (צב, ה): [זוהר

ח"א פ' בראשית (דף נה):] זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת
אָדָם - לְדִמְיוֹתָיו. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָרָאָה
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם דְּמִיוֹת שֶׁל כָּל
אוֹתָם דּוֹרוֹת שְׁיִכְאוּ לְעוֹלָם, וְכָל חֲכָמֵי
הָעוֹלָם וּמְלָכֵי הָעוֹלָם שֶׁעֲתִידִים לְעַמֵּד עַל
יִשְׂרָאֵל. הִגִּיעַ לְרֵאוֹת אֶת דּוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
שְׁנוּלָד וּמַת. אָמַר לוֹ, [אמר] מֵהַשָּׁנִים שְׁלִי
[אנוסיף] אֵלָנָה לוֹ שְׁבַעִים שָׁנִים. וְגִרְעוּ
מֵאָדָם שְׁבַעִים שָׁנִים וְהַעֲלָה אוֹתָם הַקִּדּוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְדוֹד. וְעַל זֶה שֶׁכַּח דּוֹד וְאָמַר,
(תהלים צב) כִּי שִׁמְחַתְנִי ה' בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי
יָדֶיךָ אֲרִנֵּן. מִי גִרַם לִי חֲדוּהָ בְּעוֹלָם [הזהר]?
פַּעֲלֶךָ, זֶהוּ אָדָם הֵרָאשׁוֹן שֶׁהוּא פִּעְלוֹ שֶׁל
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא פִּעְלוֹ שֶׁל בִּשְׂר
וְדָם, מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְלֹא מִבְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה גִרְעוּ אוֹתָם שְׁבַעִים
שָׁנִים מֵאָדָם מֵאַלְף שָׁנִים שֶׁהֵיוּ לוֹ לְהִתְקִים
בָּהֶם. וְהָרָאָה לוֹ הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל

את זאת: ה בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד: ט ואתה מרום לעולם יהוה: י כי הנה איביך יהוה: יא כי הנה איביך יאברו ותפרדו כל פעלי און: יב ותרים בראים קרני בלתי בשמן רענן: יג ותבט עיני בשורי בקמים עלי מרעים תשמענה אזני: יד צדיק בתמר יפרח בארו

זוהר תהלים

הצדדים הללו עומדים זה כנגד זה. זה צד הקדשה, וזה הצד האחר שטמא. זה עומד לצדיקים, וזה עומד לרשעים. והכל זה כנגד זה. אשרי הצדיקים שאין להם חלק בעולם הזה, אלא בעולם הבא.

מה תמר בין שגוזרים אותו לא עולה עד זמן רב - אף כף צדיק בין שאבד מן העולם לא עולה אחר תחתיו עד זמן רב

צדיק בתמר יפרח (צב, יא): [זוהר ח"א פ' לך לך (דף 99 ב.)] רבי יצחק פתח ואמר,

צדיק בתמר יפרח, מפני מה הקיש צדיק לתמר? מה תמר בין שגוזרים אותו לא עולה עד זמן רב - אף כף צדיק, בין שאבד מן העולם, לא עולה אחר תחתיו עד זמן רב. בארו בלבנון ישגה - אף כף גם. בתמר יפרח - מה תמר לא עולה אלא זכר ונקבה, אף כף הצדיק לא עולה אלא זכר ונקבה. הזכר צדיק והנקבה צדיקת, כמו שאברהם ושרה. בארו בלבנון ישגה - מה הארו בלבנון עליון על הכל והכל יושבים תחתיו - אף כף הצדיק הוא עליון על הכל והכל יושבים תחתיו. והעולם אינו עומד אלא על צדיק אחד, שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. ועליו העולם עומד, ובגללו נסמך, ועליו נשתל. רבי יהודה אמר, והרי שנינו שעל שבעה עמודים העולם עומד, ככתוב (שם ט) חצבה

שדוד המלך הודיע אותו בסוף הכתוב, לא היינו יודעים, שכתוב להשמדם עדי עד, להשמדם מאותו העולם, ושיהיו עפר תחת רגלי הצדיקים, שכתוב (מלאכי ג) ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם.

עוד יש סוד אחר בזה על שהקדוש ברוך הוא מאריך רגזו עם הרשעים בעולם הזה

בפרח רשעים כמו עשב (צב, ה): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ג.)] פתח ואמר, (תהלים

צב) בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד. הפסוק הזה פרושהו. אבל בא וראה, בפרח רשעים כמו עשב, כעשב הזה שהוא ביבש בארץ והוא יבש, כששורים בו מים הוא פורח, ואותו יבש פורח. וכאילו הזה קצוץ שצץ מחדש, ולא מעלה אלא אותם פירות לצד זה ולצד זה, שהם ענפים שעולים, ולעולמים לא עולה אילו כפי שהיה בראשונה להיות אילו, וכל זה להשמדם עדי עד, לעקרם מהשרשים ומחלל.

עוד יש סוד אחר בזה, על שהקדוש ברוך הוא מאריך רגזו עם הרשעים בעולם הזה, משום שהעולם הזה הוא חלק של הצד האחר, והעולם הבא הוא צד הקדשה. והוא חלק הצדיקים, שהצדיקים יהיו בו בעטרת הכבוד של רבונם. ושני

בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה: יד שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהוָה: כַּחצֹרֹת אֶלְהִינוּ תְּהִלָּתְךָ יִפְרוּחוּ: טו עוֹד יִנּוּבוּן בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ: טז לְהַגִּיד בִּי יִשְׂרָאֵל יְהוָה: צוּרֵי וְלֹא (עלתה) עוֹלָתָה בּוֹ:

זוהר תהלים

כְּתָמַר יִפְרַח וְגו'. צְדִיק כְּתָמַר, מַה זֶה כְּתָמַר? שֶׁהֵרִי מִכָּל הָאֵילָנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, אֵין מִי שֶׁמִּתְעַכֵּב לִפְרַח כְּמוֹ תָמַר שֶׁעוֹלָה לְשִׁבְעִים שָׁנִים. מַה הַטַּעַם כְּתָמַר? אֵלֹא אִף עַל גֵּב שֶׁהַכְּתוּב מַעִיד, הַחֲבָרִים כָּלָם אֵין רוֹצִים לְגָלוֹת. אֲבָל צְדִיק כְּתָמַר יִפְרַח, זֶה נֹאמֵר עַל גָּלוֹת בְּכָל, שֶׁהֵרִי לֹא שָׁבָה שְׁכִינָה לְמִקוּמָה אֵלֹא לְסוֹף שִׁבְעִים שָׁנָה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (יִרְמִיָּה כט) כִּי לְפִי מְלֹאת לְבַבְךָ שִׁבְעִים שָׁנָה אֶפְקָד אֶתְכֶם. וְזֶהוּ צְדִיק כְּתָמַר יִפְרַח, שֶׁעוֹלָה זָכַר וְנִקְבָּה לְשִׁבְעִים שָׁנָה. צְדִיק - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים יא) כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהַב. וְכְתוּב (שְׁמוֹת ה) ה' הַצְּדִיק. וְכְתוּב (ישעיה ג) אִמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב.

כְּאֶרְזוּ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה. מַה זֶה אֶרְזוּ? זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁכְּתוּב בְּחוֹר כְּאֶרְזִים. (שִׁיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף שֶׁל יַעֲקֹב הַשְּׁלָם) בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה, בְּלִבְנוֹן וְדָאִי, וְזֶהוּ הַעֲדָן שֶׁלְמַעְלָה, שֶׁעָלְיוֹ כְּתוּב (שם טד) עֵינִי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ. וְהָאֶרְזוּ הַזֶּה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם עָלְיוֹן יִשְׁגָה. וְזֶה בְּגָלוֹת הָאֶחָרונה הוּא כְּמוֹ הָאֶרְזוּ הַזֶּה שֶׁמִּתְעַכֵּב לְעֵלּוֹת. וּמִשְׁעָה שֶׁעוֹלָה עַד שְׁעוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ הוּא יוֹם, וְתַחֲלַת הַיּוֹם הָאֶחָד עַד שֶׁעוֹשֶׂה צֶל בְּאוֹר הַיּוֹם. וְהָאֶרְזוּ לֹא עוֹלָה אֵלֹא בְּעֵדוֹן שֶׁל הַמַּיִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר כד) כְּאֶרְזִים עָלִי מַיִם. כִּף אֶרְזוּ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה. שֶׁמֶשׁ יוֹצֵא

עֲמוּדֶיהָ שִׁבְעָה. אִמְרוּ לוֹ רַבִּי יוֹסִי, כִּף הוּא וְדָאִי, אֲבָל [כא] כָּל הָאֶחָרִים בְּשִׁבְעֵי הַם עוֹמְדִים, שֶׁהוּא סִמְךָ שֶׁל הָעוֹלָם, וְהוּא צְדִיק, וְזֶה מִשְׁקָה [אֵת הַעוֹלָם] וּמְרוּהָ אֵת הָעוֹלָם [מִן הַכָּל] וְזֶן לְכָל, וְעָלְיוֹ כְּתוּב (ישעיה ג) אִמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב כִּי פָרִי מַעֲלִלֶיהֶם יֵאכְלוּ, וְכְתוּב (תְּהִלִּים קמח) טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. אִמְרוּ רַבִּי יִצְחָק, הֵרִי כְּתוּב (בְּרַאשִׁית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֵת הַגֵּן. זֶה הוּא הַעֲמוּד שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו וְהוּא מִשְׁקָה לְגֵן [הַעֲדָן], וְהַגֵּן נִשְׁקָה מִמֶּנּוּ, וּמִמֶּנּוּ עוֹשֶׂה פְרוֹת. וְכָל הַפְרוֹת פּוֹרְחִים בְּעוֹלָם וְהֵם הַקִּיּוּם שֶׁל הָעוֹלָם, הַקִּיּוּם שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִי הֵם? נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם פְּרִי מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשּׁוֹם כִּף בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים עוֹלוֹת. וְכִשְׁנַחֲלֵק הַלַּיְלָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְגֵן הַעֲדָן לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ בָּהֶם. בְּמִי? אִמְרוּ רַבִּי יוֹסִי, בְּכָלָם. בֵּין אוֹתָם שְׁמִדוֹרָם בְּעוֹלָם הַהוּא, וּבֵין אוֹתָם שִׁיּוֹשְׁבִים בְּמִדוֹרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, בְּכָלֵם מִשְׁתַּעֲשֵׁעַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחִצּוֹת הַלַּיְלָה.

שְׁתוּלִים בְּבֵית ה' - לְזַמְנוֹ שֶׁל מְלֶכֶךְ הַמְּשִׁיחַ צְדִיק כְּתָמַר יִפְרַח (צב, יג): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ט"ז)]. רַבִּי אֲבָא הֵיךְ יוֹשֵׁב לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן. נִכְנַס רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. אִמְרוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב (תְּהִלִּים צב) צְדִיק

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

שֶׁהַעוֹלָם יִמָּצָא חָרָב. דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ
 - לְאַחַר שְׁכָתוּב (ישעיה סו) הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים
 וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה. וְאָז, (תהלים קד) יִשְׂמַח ה'
 בְּמַעֲשָׂיו כְּתוּב. וְכָל כֶּף לְמָה? (תהלים צב)
 לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר ה' צוּרֵי וְלֹא עוֹלְתָהּ בּוֹ.

הַמַּעֲזִין וְהַנֶּהָר שֶׁל הַמַּיִם לְהַשְׁקוֹת. וְאָרְזוּ זֶה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב (שיר ה) בְּחוֹר
 כְּאֲרָזִים. שְׁתוּלִים בְּבֵית ה' - לְזַמְנוּ שֶׁל מֶלֶךְ
 הַמְּשִׁיחַ. בְּחֲצוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ - בְּתַחֲתֵת
 הַמַּתִּים. עוֹד יִנּוּבּוֹן בְּשִׁיבָה - בְּאוֹתוֹ יוֹם

צג א יְהוָה מֶלֶךְ גֹּאֲוֹת לְבַשׁ לְבַשׁ יְהוָה עַז הַתְּאֹזֵר אַף תְּבוּן
תִּבְל בַּל תַּמוּט: ב נִבּוֹן כַּסְאֶךָ מֵאֵז מַעֲלֵם אֶתְּה: ג נְשָׂאוּ נְהָרוֹת יְהוָה

שימוש תהלים

לנצח בעל דינו

ה' מלך גאות לבש (צג, א): [שימוש תהלים לפרק צג] טוב לאמרו לנצח בעל דינו.

זוהר תהלים

ואותה הנקדה העליונה, שהיא סגולתא, התעלתה על כנפיהם. ועליתו באיזה מקום הוא? אלא אלו שני נהרות הם אבא ואמא. מצד הבת של המלך נקראו טפות, שנאמר בהם וייצר, (ישעיה כו) כי ביה ה' צור עולמים. ציר שני עולמות דקים. העולמות של בת המלך הם ממטה למעלה. מצד העמוד האמצעי נקראו נהרות, ומשום זה נשאו נהרות. למי? לאותה סגולתא, מעלים אותו כתר על גביהם י י י להיות כולל סגולתא, ומתעטרת בו בשלשה כתרים, שהם כתר כהנה וכתר מלכות, וכתר תורה על גביהן. וכך הם שלשה נהרות ור' ושלש יודיים ושלש וי"ם רמוזים בשלשה ראשי תבות שהם וי"סע וי"בא וי"ט. שנים שהם אבא ואמא מעלים כתר על כנפיהם.

נשאו נהרות קולם. הם חסד גבורה, עליהם נאמר נשאו נהרות קולם. מי קולם? העמוד האמצעי, וזה הסוד של שורק למעלה. השלשלת כוללת שלש נקדות בקשור אחד של העמוד האמצעי, שעליו נאמר (ירמיה ב) ואנכי נטעתיך שורק כלה זרע אמת. ישאו נהרות דכים, הם נצח והוד. לא כתוב נשאו, אלא ישאו, והם סגול, שהיא נקדה מצד השכינה, היא נקדה למטה, שצדיק שכינה תחת רגלים,

כיון שקבלו ישראל תורה על הר סיני אז התבשם העולם והתקמו שמים וארץ

ה' מלך גאות לבש וגו' (צג, א): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף 97 ע"א)] כיון שקבלו ישראל תורה על הר סיני, אז התבשם העולם, והתקמו שמים וארץ, ונודע הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה, והתעלה בכבודו על הכל. ועל אותו יום כתוב, (תהלים צג) ה' מלך גאות לבש לבש ה' עז התאזר. ואין עז אלא תורה, שנאמר (שם כט) ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

בגיא אב ל"ג מדות - שהם וא"ו

נשאו נהרות ה' נשאו נהרות קולם וגו'

(צג, א): [זוהר חדש ספרא תנינא (דף ק"ח)].

ובגאולה האחרונה, תורה תהיה לישראל כמו שהים, שנאמר בך, הרועה הנאמן, (שם) ותשם בסוף על שפת היאר. בסוף פ"ו ימים, דרגה של גאולה, נאמר בך ותשם בסוף על שפת היאר, שהוא אור התורה, העמוד האמצעי. שפתו השכינה. באותו הזמן אלו הטפות שהיו יוצאות מהסלע, שהן פסקי הלכות, נאמר בהם (תהלים צג) נשאו נהרות ה'. שתי טפות שהן צר"י, עולות עם שני וי"ם ונעשים נהרות.

נְשָׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם וְיִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכָבִים: ה' מַקְלוֹת מַיִם רַבִּים אֲדִירִים
 מִשְׁפְּרֵי יַם אֲדִיר בְּמָרוֹם יְהוָה: ה' עֲרִתְיָךְ נֶאֱמַנְנוּ מֵאֵד לְבֵיתְךָ נִאֲוָה קִרְשׁ
 יְהוָה לְאָרֶץ יָמִים:

זוהר תהלים

צג) נְשָׂאוּ נְהָרוֹת ה'. וּבָהֶם כָּל גֵּיא יִנְשָׂא, ההוא שֶׁהִכַּל כְּלוּל בּוֹ. וְזֶה הָרוּעָה הַנֶּאֱמָן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דברים לד) וַיִּקְבַּר אֹתוֹ בְּגִי. שֶׁבִשְׂבִּילוֹ נֶאֱמַר (תהלים ט) וַיִּךְ אֶת אָדוֹם בְּגִיא מֶלֶח. וְנִשְׁמָתוֹ גִּנְזָה בְּגִי"א מִן אֲבָגִית"ץ. ת' תּוֹרַת מֹשֶׁה צְפוּנָה בְּצַד"י שֶׁהוּא י'. שְׂצָדִי אֶרְכָּה מִצַּד הָעוֹלָם הַבָּא, מִשָּׁם הוּא טוֹב לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. בְּגִי"א אָב לִי"ג מְדוּת, שֶׁהֵם וַא"ו, וַיַּעֲבֹר ה' עַל פְּנָיו. וַיַּעֲבֹר ע"ב רִי"ו. ע"ב חֶסֶד. רִי"ו גְבוּרָה, שְׁבוּ קר"ע שֶׁט"ן מִן הַיָּם, וְבוֹ עֲתִיד לְקַרְעַ לוֹ מִן הַיָּם שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִצַּד הַחֶסֶד הוּא אָב לִי"ג מְדוּת, שְׁבוּ יְהו"ה, הוּא הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי אֶרֶךְ אַפַּיִם, וּמֵאֲרִיף בּוֹ עַל הַבֵּינּוֹנִים וּמִטָּה לָהֶם כְּלָפֵי חֶסֶד.

הַמַּיִם הָיוּ מְכַסִּים אֶת הָעוֹלָם מִהֶרְבּוּי שְׁבָהֶם וְעִשִׂיתָ לָהֶם שְׂיִתְכַנְסוּ בְּצִמְצוּם כָּלֶם אֶחָד אֶל מְקוֹם אֶחָד

מַקְלוֹת מַיִם רַבִּים וְגו' (צג, ד): [זוהר חדש פ' בראשית (דף 99 טו)] דְּבַר אַחַר, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד, רַבִּי פֶתַח, מַקְלוֹת מַיִם רַבִּים, כְּשֶׁאֱמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַמַּיִם שְׂיִתְכַנְסוּ בְּמְקוֹם אֶחָד, הָיוּ מְשׁוּטָטִים לְכָאן וּלְכָאן, וְנִתְגָּאוּ לְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעַה הַזֹּאת נִטְלוּ הַמַּיִם אֶת הָאֶרֶץ, שְׁהִיתָה כְּנוֹסָה בָהֶם, וְהָיוּ מְכַסִּים אוֹתָהּ.

שֶׁהֵם יִרְכְּתֵי צְפוּן. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (תהלים מח) יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאֶרֶץ וְגו'. כְּשֶׁהִיא נִקְדָּה וְד' תַּחַת יִרְכִּי אֲמַת, נִקְרָאת הַר צִיּוֹן, הַר נְמוּף. וְנִקְרָאת מִצַּד שֶׁל צַדִּיק דְּכָבִים, ד"ף י"ם. דף כְּלוּל מִכ"ד אוֹתוֹת שֶׁהֵן בְּרוּךְ שֶׁם כְּבוֹד מְלֻכּוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, וּבָהֶם אֵל יֵשֵׁב דף נְכָלֶם. ים נִקְרָאת מִצַּד שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, כְּלוּלָה מִחֻמְשֵׁים אוֹתוֹת שְׂכָלוֹת בְּקִרְיַת שֶׁמַּע בְּפִסּוּק הָרִאשׁוֹן שְׂמִיחִדִּים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פְּעַמִּים, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וּבָהֶם וַיִּפֹּן כֶּה וְכֶה וַיִּךְ אֶת הַמִּצְרִי. וּמִצַּד שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה הִיא נִקְדָּה עַל כְּנַפְיָהֶם, קִרְיַת מֶלֶךְ רַב. וְכַעַת נֶאֱמַר בָּהּ (איכה א) הָעִיר רַבְתִּי עִם הִיתָה כְּאֶלְמָנָה.

קוֹם הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי, שֶׁאֲתָהּ הוּא ו' כּוֹלֵל שֶׁשׁ סְפִירוֹת, וְאֲתָהּ אֶחָד בֵּין כ"ה עֲלִיּוֹנָה וּבֵין כ"ה תַּחְתּוֹנָה. קוֹם אֶצֶל סַמַּא"ל, שֶׁהוּא מִצְרִי, בְּכָלֵי הַקְּרִב שֶׁלָּךְ, שֶׁהֵם הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, הַמְקַלֵּעַ הַתַּחְתּוֹן. וְהַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה, הַמְקַלֵּעַ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁעָלִיו נֶאֱמַר (שמואל א כה) וְאֵת נַפְשׁ אִיבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקְּלַע. מִי נַפְשׁ אוֹיְבִיךָ? סַם מוֹת נִחַשׁ אֲשֶׁת זְנוּנִים, שְׂמִקְנָנָת בְּשַׁבְּעָה סְלַעִים, וּבַעֲלָהּ בְּשַׁבְּעָה הָרִים. קוֹם בְּאַבְנֵים שֶׁלָּךְ שֶׁהִסְתַּלְקוּ בְּהָרִים לְשִׁבּוֹר אֶת הַהָרִים וְהִסְלַעִים שֶׁל הַנְּחָשׁ, וּבִשְׂבִיל הַהָרִים שֶׁלָּךְ נֶאֱמַר (תהלים

—== זוהר תהלים ==—

קדש. מה רוצה פסוק זה לפסוק שלמעלה? אמר רבי יצחק, אמר דוד: רבונו של עולם, העדות שעשית במעשה בראשית, הם אמת להעיד עליהם בכל יום, שהרי שנינו, כל המעיד במעשה בראשית בכל יום, מבטח לו שהוא בן העולם הבא. ואמר דוד, אתה הוא שעשית את כל העולם, ועשית את המים, והמים היו מכסים את העולם מהרבוני שבהם, ועשית להם שיתכנסו בצמצום כלם אחד אל מקום אחד. כך יהי רצון מלפניך, ששכינתך שהיא מלאה כל העולם כלו, שתצמצם אותה בביתך, שיותר ראוי הוא להיות שם. זהו שכתוב לביתך נאווה קדש, ולא לזמן מועט, אלא לארך ימים.

אמר להם הקדוש ברוך הוא, לא כך, אלא הכנסו כלכם אל מקום אחד ותראה היבשה. משמע שהיבשה היתה מקדם ארץ, בלי לחות, בין המים. לא כתוב יבשה, אלא היבשה. והיו המים הולכים גובהים ויורדים, ומשמיעים קולם לסוף השמים, עד שגער בהם הקדוש ברוך הוא והכניסם לתהום, ושם היא התכנסות המים, ועד עתה קולם אינו שוכך, וקרא להם ימים. וכשהם גובהים שם במקום ההוא, נשבר תקפם, ויורדים ואין יוצאים החוצה מיראת תקפו של אדונם. זהו שכתוב (ש) אדירים משברי ים אדיר במרום ה'.

אמר רבי יוסי, ואם כן, מה כתוב אחריו? (ש) עדתיך נאמנו מאד לביתך נאווה

צד א אל נקמות יהוה אל נקמות הופיע: ב הנשא שפט הארץ השב גמול על גאים: ג עד מתי רשעים יהוה עד מתי רשעים יעלו: ד יביעו ידברו עתק יתאמרו כל פעלי און: ה עמך יהוה ידפאו ונחלתך יעני: ו אלמנה וגר יחרגו ויתומים ירצחו: ז ויאמרו לא יראה יה ולא יבין אלהי יעקב: ח בינו בערים פגעם וכסילים מתי תשפילו: ט הנטע און הלא

תתן פל חסות
תתן חסות ביום

שימוש תהלים

אם שונאך מעיק לך

אל נקמות (צד, א): [שימוש תהלים לפרק צד] זה המזמור ומזמור טוב להודות. אי סנאך מעיק לך דכי גרמיך ופוק בשפרפריא לאוריא והב בפומך לבונה ביום שני ויהיו פניך מזרחית צפונית וצלי יתיה ז' זמנין ביום ואת חמי נסין רברבין. ושם של אלו מזמורים א"ל קנ"א טו"ב. ולאחר שתגמור אלו המזמורים אמור. יהי רצון מלפניך א"ל קנ"א טו"ב שתשפיל ותכניע (פלוני בן פלוני) אויבי וכן הראנו נסים כשם שהכנעת והשפלת את אויב משה רבינו עלי השלום כשהתפלל לפניך אלו השירות ותעלה תפלתי כריח הקטורת מעל המזבח.

זוהר תהלים

לו: רבון העולם, כתוב בתורה (ויקרא כ) ואיש אשר ינאף את אשת איש, וכתוב (שם יח) ואל אשת צמיתך וכו'. דוד שקלקל ברית בערוה מהו (מה דינו) אמר לו הקדוש ברוך הוא: דוד צדיק הוא, וברית הקדש על תקונו עומד, שהרי לפני גלוי שמזמנת לו בת שבע מיום שנברא העולם.

אמר לו: אם לפניך גלוי - לפניו לא גלוי! אמר לו: ועוד בהתרה היה מה שהיה, שהרי כל אלו שעולים לקרב, לא עולה אחד מהם עד שפוטרו אשתו בגט. אמר לו: אם כך, היה לו לחכות שלשה חדשים, ולא חפה. אמר לו: במה עומד הדבר במקום שחוששים שהיא מעברת, וגלוי לפני שאוריה לא קרב אליה מעולם, שהרי שמי חתום בתוכו לעדות. כתוב אוריה, וכתוב אוריהו. שמי חתום עמו, שלא שמש בה לעולמים. אמר לו: רבון העולם,

אל תתן את פיך לחטיא את בשרך - שלא יתן בן אדם את פיו להביא להרהור רע ויגרם להחטיא אותו בשר קדש שחתום בו ברית הקדש

ויאמרו לא יראה יה וגו' (צד, ז): [זוהר הקדמת ספר הזוהר (דף ת.ט)] רב המנונא הזקן אמר כך, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך - שלא יתן בן אדם את פיו להביא להרהור רע ויגרם להחטיא אותו בשר קדש שחתום בו ברית הקדש, שאם עושה כך, מושכים אותו לגיהנם. ואותו ממנה על הגיהנם דומ"ה שמו, וכמה רבואות של מלאכי חבלה יחד אתו, ועומד על פתח הגיהנם, וכל אותם ששמרו ברית הקדש בעולם הזה אין לו רשות לקרב אליהם. דוד המלך, בשעה שקרה לו אותו מעשה, פחד. באותה שעה עלה דומ"ה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר

יִשְׁמַע אִם יֵצֵר עֵינַי חָלָא יְבִיט: י חֵיסֵר גְּזִימָה הָלֵא יוֹכִיחַ הַמְּלִמֵּד אָדָם דְּעַת:
 יא יְהוָה יְהוָה יִדַע מַחְשְׁבוֹת אָדָם בִּי הַמָּה הֶבֶל: יב אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר תִּפְסְרֵנוּ
 יג וּמִתּוֹרַתְךָ תִּלְמַדְנוּ: יד לְהִשְׁקִיט לֹא מִיָּמֵי רַע עַד יִכְרַח לְרָשָׁע שְׁחַת: יו בִּי
 יז לֹא יִמָּשׁ יְהוָה עִמּוֹ וְנִחַלְתּוּ לֹא יַעֲזֹב: יח בִּי עַד צָדֵק יָשׁוּב מִשְׁפָּט
 יט וְאַחֲרָיו כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב: כו מִי יִקּוּם לִי עִם מְרַעִים מִי יתְנַצֵּב לִי עִם פְּעָלֵי אֲנִי:

— זוהר תהלים —

חטאתי לה, אף על פי שלא חטא. אכל
 במה שחטא באוריה, ענש כתבתי עליו
 וקבל. מיד חזר דומה למקומו בפחי
 נפש. ועל זה אמר דוד, (תהלים צד) לולי
 ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי.
 לולי ה' עזרתה לי שהיה אפוטרופוס
 שלי, כמעט שכנה וכי. מה זה כמעט
 כמו חוט דק כמו השעור שיש ביני ובין
 הצד האחר, פאותו שעור היה שלא
 שכנה דומה נפשי.

ולכן צריך בן אדם להשמר שלא
 יאמר דבר בדרך, בגלל שלא
 יוכל לומר לדומה (קהלת ה) פי שגגה
 היא, כמו שהיה לדוד ונצח אותו
 הקדוש ברוך הוא בדין. למה יקצף
 האלהים על קולך - על אותו קול
 שהוא אמר, וחבל את מעשה ידיך
 - זה בשר קדש ברית הקדוש שפגם
 ונמשך בגיהנם על ידי דומה. ובגלל
 זה (תהלים יט) ומעשה ידיו מגיד הרקיע.
 אלו אותם החברים שהתחברו עם הפלה
 הזו ובעלי בריתה, מגיד ורושם כל
 אחד ואחד. מי הרקיע זהו הרקיע
 שבו חמה ולבנה וכוכבים ומזלות, וזהו
 ספר זכרון, הוא מגיד ורושם אותם
 וכותב אותם להיות בני ההיכל ולעשות
 רצונם תמיד.

זה מה שאמרת - אם לפניך גלוי שאוריה
 לא שכב עמה, לפניו האם גלוי היה לו
 לחכות לה שלשה חדשים. ועוד, אם ידע
 שמעולם לא שכב עמה, אז למה שלח
 לו דוד וצוה עליו לשמש עם אשתו,
 שכתוב (שמואל ב יא) רד לביתך ורחץ
 רגליך. אמר לו: ודאי לא ידע, אבל חכה
 יותר משלשה חדשים, שהרי ארבעה
 חדשים היו, שכך למדנו, בעשרים
 וחמשה בניסן העביר דוד כרוז בכל
 ישראל, והיו עם יואב בשבעה ימים
 שבסיון, והלכו והשחיתו ארץ בני עמון.
 שהו שם סיון תמוז אב ואולול, ובעשרים
 וארבעה באולול היה מה שהיה עם בת
 שבע, וביום הכפורים מחל לו הקדוש
 ברוך הוא אותו חטא. ויש אומרים
 בשבעה באדר העבר כרוז, והתכנסו
 בחמשה עשר באיר, ובחמשה עשר
 באולול היה מה שהיה עם בת שבע,
 וביום הכפורים התבשר (שם יב) גם ה'
 העביר חטאתך לא תמות. מה זה לא
 תמות לא תמות ביד דומה. אמר דומה:
 רבון העולם, הרי דבר אחד יש לי אליו,
 שהוא פתח פיו ואמר (שם) חי ה' בי בן
 מות האיש העשה זאת, והוא דן את
 נפשו. טרוניא יש לי עליו. אמר לו: אין
 לך רשות, שהרי הודה לפני ואמר

י' לולִי יְהוָה עֲזַרְתָּה לִי כַמַּעַט שְׁכַנָּה דוּמָה נַפְשִׁי: יח אִם אָמַרְתִּי מָטָה
 רַגְלִי חֲסִדְךָ יְהוָה יִסְעֲדֵנִי: יט בָּרַב שְׂרַעְפֵי בְּקַרְבִי תִנְחַוְמִיךָ יִשְׁעִשְׁעוּ
 נַפְשִׁי: כ הִתְחַבְּרָךְ פֶּסַע הַזּוֹת יֵצֵר עָמַל עָלַי חֵק: כא יְגוּדוּ עַל נַפְשׁ צַדִּיק וְדָם נָקוּ
 יִרְשִׁיעוּ: כב וַיְהִי יְהוָה לִי לְמִשְׁגָּב וְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְצוּר מַחְסִי: כג וַיֵּשֶׁב
 עָלֵיהֶם אֵת אֹזְנֵם וַיְבָרְעֵתֶם יַצְמִיתֶם יַצְמִיתֶם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

זוהר תהלים

ואמר, לולִי ה' עֲזַרְתָּה לִי כַמַּעַט שְׁכַנָּה
 דוּמָה נַפְשִׁי.

נפשות הרשעים נתונות בידו של מלאך זה
 ששמו דומה להכניסם בגיהנם ולדון שם

לולִי יְהוָה עֲזַרְתָּה לִי וְגו' (צד, יז) : זוהר ח"א
 פ' לך לך (דף ק"ט) : ולמדנו, אמר רבי
 שמואל ברבי יעקב, נפשות הרשעים
 נתונות בידו של מלאך זה ששמו דומה
 להכניסם בגיהנם ולדון שם. וכיון
 שנמסרות בידו, שוב אינן חוזרות, עד
 שיכנסו לגיהנם. וזה יראת דוד שנתירא
 כשעשה אותו עון, שנאמר (תהלים צד) לולִי
 ה' עֲזַרְתָּה לִי כַמַּעַט שְׁכַנָּה דוּמָה נַפְשִׁי.
 אמר רבי ייסא, הנשמה פוגעת לו להכניס
 אותו גוף עם שאר גופות הצדיקים
 בחשבונם. זהו שכתוב וידבר אל עפרון
 וגו'. אמר רבי תנחום, המלאך קודם
 ואומר לו: ראה מה כתוב למעלה - ועפרון
 ישב בתוך בני חת. שחתו לשכן בעפר, ו
 הוא מקדים ואומר לו להכניס אותו הגוף
 בחשבון הצדיקים. זהו שכתוב ויען עפרון
 החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי
 שער עירו לאמר. מה זה לכל באי שער
 עירו? רב נחמן אמר, אותם שנכנסו בכתב
 חשבון פנקסו. שאמר רב נחמן, וכך נגזר
 [על] חשבון, על יד דומה נכנסים לבתי

בשעה שאדם יוצא מן העולם הזה כמה
 קבוצות של מלאכי חבלה נפקדים עליו
 מרימים עינים ורואים את האות הזו שהיא
 ברית הקדש ונפרדים ממנו

לולִי יְהוָה עֲזַרְתָּה לִי וְגו' (צד, יז) : זוהר ח"א
 פ' לך לך (דף ק"ט) : פתח אחר ואמר.
 למדנו, כמה זוכים ישראל שאינם יורדים
 לגיהנם כמו שאר העמים עובדי עבודה
 זרה, ואין נמסרים בידי דומה? [אלא] באות
 הזו. שפך למדנו, בשעה שאדם יוצא מן
 העולם הזה, כמה קבוצות של (מלאכי חבלה)
 מחבלים נפקדים עליו. מרימים עינים
 ורואים את האות הזו, שהיא ברית הקדש,
 ונפרדים ממנו, ואינו נתן בידי דומה לרדת
 לגיהנם. שכל מי שנמסר בידו, ודאי יורד
 לגיהנם. ומהאמת הזו פוחדים עליונים
 ותחתונים, והדינים הרעים אין שולטים בו
 באדם אם הוא זוכה לשמר את הברית
 הזו, משום שהוא נאחז בשמו של הקדוש
 ברוך הוא. כיון שדוד המלך לא שמר את
 אות הברית הזו כראוי, העברה ממנו
 המלכות, ונטרד מירושלים. מיד פחד, כי
 סבר שיורידו אותו מיד, וימסרו אותו ביד
 דומה וימות בעולם ההוא, עד שהתבשר
 עליו, שכתוב (שמואל ב ב) גם ה' העביר
 חטאתך לא תמות. באותה השעה פתח

— — — — — תהלים — — — — —

(דף רכ"א:) זוהר תורה] באו נשתחוה ונכרעה
 נברכה לפני יהוה עשנו. בשעה שאדם
 הראשון עמד על רגליו ראו אותו כל
 הבריות ופחדו מפניו, והיו מהלכים אחריו
 כעבדים אחר המלך, והוא אמר להם אני
 ואתם באו ונשתחוה וגו', והלכו כלם
 אחריו:

הקברות, ובחשכון הפתק עתיד להוציא
 אותם, והוא ממנה על שוכני העפר.

בשעה שאדם הראשון עמד על רגליו ראו
 אותו כל הבריות ופחדו מפניו

באו נשתחוה ונכרעה וגו' (צה, ו) : [זוהר ח"א

צה א לכו נרננה ליתוואה ^ה נריעה לצור ישענו: ב נקדמה פניו בתורה
 בזמרות נריע לו: ג פי אל גדול יהוואה ^ה ומלך גדול על כל אלהים
^ה ד אשר בידו מחקרי ארץ ותועפות הרים לו: ה אשר לו הים והוא
 עשהו ויבשת ידיו יצרו: ו באו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני יהוואה ^ה
 עשנו: ז פי הוא אלהינו ^ה ואנחנו עם מרעיתו וצאן ידו היום אם בקלו

שימוש תהלים
 לבל יטעוהו אנשי עיר

לכו נרננה (צה, א): [שימוש תהלים לפרק צה] לבל יטעוהו אנשי עירו לטומאה ושם שלו א"ל.

זוהר תהלים

כריעה והשתחוואה במודים
באו נשתחוה ונכרעה וגו' (צה, ו): [זוהר ח"ג
 (דף קטו)] פתח סבא ואמר (תהלים קו) מי
 ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו, מי
 הוא בעולם שיוכל לספר הגבורות שעושה
 הקב"ה תמיד בעולם, כאשר האדם נפטר
 מעולם הזה הגוף שלו שהניח אינו נאבד,
 ותקומה תהיה לו לעתיד לבוא, שהרי
 עונשו סבל בכמה אופנים, והקב"ה אינו
 מקפח שכרן של כל הבריות שכרא, מלבד
 אותן שיצאו מתוך האמונה שלו ולא היה
 בהם דבר טוב לעולם, ומלבד אותן שלא
 כרעו במודים, כי אלה עושה הקב"ה
 מגופותם בריות אחרות, בשביל שלא
 יבנה עוד מאותו הגוף צרות אדם ולא
 יקום לעולם: (זוהר ח"ב-דף ק.) וכך למדנו
 שדרתו של אדם אם הוא היה כורע לפני
 רבונו יעמוד ויתקיים בתחיית המתים,
 ואם לא היה כורע במודים נעשה שדרתו
 נחש, ואין לו תקומה בזמן התחיה:

מאה ברכות בכל יום

לפני יהוה עשנו וגו' (צה, ו): [זוהר ח"ג (דף
 קטו)] כמו שדרשו החכמים בעלי

משנה (דברים י) ועתה ישראל מה ה' אלהיך
 שואל מעמך, ואמרו אל תקרא מ"ה אלא
 מא"ה, כנגד מאה ברכות שמחויב האדם
 לברך לרבנו בכל יום, וזהו שצריך האדם
 להטעים בכל יום לרבנו:

אימתי קץ הגאולה היום אם בקולו תשמעו
היום אם בקלו תשמעו וגו' (צה, ז): [זוהר
 ח"ד, זוהר תורה]. פתח רבי יצחק
 ואמר (ישעי' כא) משא דומה אלי קורא
 משעיר שומר מה מלילה שומר מה מליל,
 אלי קורא משעיר, אלו ישראל שקוראין
 להקב"ה מעול כבוד של בני שעיר, ומה
 אומרים, שומר מה מלילה, ר"ל רבונו של
 עולם אתה הוא שומר ישראל בזה הגלות
 שדומה ללילה, אמור לנו מה מלילה, מה
 תהיה מזה הלילה, אימתי תוציאנו ממנה
 בוא וראה מה כתוב אחריו אמר שומר
 אתא בקר וגם לילה, אמר הקב"ה שהוא
 שומר ישראל, אתא בקר, הבאתי והוצאתי
 אתכם מן הגלות, לא זכיתם להיות בבקר,
 וגם לילה, הבאתי לכם הלילה והאפלתי
 אתכם בבור הגלות הזה שהוא הלילה, אם
 תבעוין בעיו, אם אתם מבקשים לדעת קץ

תִּשְׁמְעוּ: ח אֵל תִּקְשׁוּ לִבְכֶכֶם בְּמִרְיָהּ בְּיוֹם מִסַּח בְּפִדְבָּר: ט אֲשֶׁר נִסּוּנִי
 אֲבוֹתֵיכֶם בְּחַנּוּנֵי גַם רָאוּ פְעָלַי: י אֲרַבְּעִים שָׁנָה אֶקְנֵט בְּדוֹר וְאָמַר עִם תַּעֲי
 לִבִּי הֵם וְהֵם לֹא יָדְעוּ דְרָכַי: יא אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתִּי בְּאִפִּי אִם יִבְאוּן אֵל מְנוּחָתִי:
 זוהר תהלים

אשמורות, בראש היה לו לומר, אלא לראש, כמו שנאמר (בראשית מז) על ראש המטה, וביארנו שראש המטה זה היסוד, אף כאן לראש זה היסוד, שהמטרונה מתברכת בוקלד ראש אשמורות, זה הוא ראש לנצח והודקלה רבי יוסי אמר זה הוא ראש של כתר המלך והסוף קלו רבי אבא אמר לראש אשמורת כתוב חסר, זה הוא הראש כמו ראש המטה קלו והכל במלך הקדוש העליון נאמר, וזה הוא לי"י:

זיו הזוהר

הראש וההתחלה של כתרי המלך שהן הספירות של עלמא דדכורא מתתא לעילא, כי הוא סיומא מלעילא לתתא לכן הוא הראש מתתא לעילא, ובוה מתורץ הל"ר כי אשמורות מוסב על כתרי מלכא: קלז. רבי אבא פליג עליהם ואומר שאשמורת כתיב חסר, לכן אין זה ל"ר אלא כמו ואשמורה בלילה אשמורת הבקר, ונראה שרבי אבא גרס האות וא"ו בין מ' ר' ולא בין ר' ת', ולפי דבריו מכוון הכתוב שכנסת ישראל תשיר לראש של המלכות, והיינו התפארת מלכא קדישא עלאה, וזהו ג"כ מה שנזכר בפסוק שהשירה תהיה לי"י, רצה לומר להתפארת, ועי"ז תברך שמו, היינו המלכות והשכינה הקדושה:

גאולתכם אימתי תבואו לארצכם, שובו אתיו, והיינו כמו שאמר רבי יהודה, אין קץ הגלות נתלה אלא בתשובה, שנאמר היום אם בקלו תשמעו:

שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ וְגו' (צו, ב): [זוהר ח"ב (דף טז):] שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ וְאמר (איכה ב) קומי רוני בלילה לראש אשמורות, קומי רוני, זו כנסת ישראל, בלילה, בגלות קלד רבי יוסי אמר בלילה, בזמן שהיא שולטת ומעוררת, לראש

קלג. ר"ל שהלשון נקבה מוסב על כנסת ישראל היינו השכינה הקדושה, וגם כפשוטו על עם ישראל שלא יאמרו שהגלות גרם פירוד וכריתות לגמרי ח"ו, ואיך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר, ומה גם שאין שומע מאזין ומקשיב, ועי"ז אומר הכתוב איזה ספר כריתות אמכם וְגו', והגם שאין הזדוגות כמקדם, אמנם כריתות אין, אלא שיש דבקות בהסתר שאין מובן לנו: קלד. שמן היסוד נשפע אליה שפע העליונה: קלה. פי' שהיסוד הוא בבחי' ראש ועיקר לנצח והוד שהם שוחקים המן עבור הצדיק, ובוה מתורץ הלשון רבים של אשמורות שהוא מוסב על נצח והוד: קלו. רבי יוסי נותן טעם שהיסוד נקרא ראש יען כי הוא

צו א שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ שִׁירוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ: ב שִׁירוּ לַיהוָה בָּרְכוּ שְׁמוֹ בְּשָׂרוֹ מִיּוֹם לְיוֹם יִשׁוּעָתוֹ: ג סִפְרוּ בְּגוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: ד בִּי גְדוֹל יְהוָה וּמְהֵלָּל מְאֹד נֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים: ה כִּי כָּל אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הָעַמִּים אֱלִילִים וַיהוָה אֱלֹהֵי שָׁמַיִם עָשָׂה: ו הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֵז וְתַפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ: ז הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֵז: ח הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבְאוּ לְחִצְרוֹתָיו: ט הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַרְרַת קִדְשׁ חִילוֹ מִפְּנֵי כָּל הָאָרֶץ: י אָמְרוּ בְּגוֹיִם יְהוָה מֶלֶךְ אֵף תִּבּוֹן תִּבַּל כֹּל תִּמְוֹט יָדָיו עַמִּים בְּמִישְׁרֵיהֶם: יא יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוּ: יב יַעֲלוּ שָׁדֵי וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ אֵז

שימוש תהלים

לשמה בני משפחתו

שירו לה' שיר חדש (צו, א): [שימוש תהלים לפרק צו] לשמח בני משפחתו, ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

במראות הכוכבים ומזלות, שכלם מראים דבר, והקב"ה מחליף הדבר לגון אחר, ומי צור זולתי אלהינו, הרי נתבאר שאין צייר כמו הקב"ה, שהוא צייר שלם, שעושה ומצייר צורה תוך צורה, ומשלים לאותה הצורה בכל התיקונים, ומכניס בה נפש עליונה הדומה לתיקון העליון, ולפיכך אין צייר כמו הקב"ה. א"ר חייא בוא וראה כמה הם גדולים ונפלאים מעשי הקב"ה, שהרי האומנות והציור של האדם הוא כדמיון העולם, ובכל יום ויום הקב"ה בורא עולמות, מזווג זווגים לכל אחד ואחד כראוי לו, והוא מצייר תמונותם קודם שבאים לעולם:

ישמחו השמים ותגל הארץ וגו' (צו, יא):

[זוהר ח"ג (דף טו, נט) זוהר תורה] למדנו

שכל מחנות העליונים בשעה שכנסת

בוא וראה כמה הם גדולים ונפלאים מעשי הקב"ה שהרי האומנות והציור של האדם הוא כדמיון העולם ובכל יום ויום הקב"ה בורא עולמות

בי גדול ה' ומהלל מאד נורא הוא על

כל אלהים (צו, ד): [זוהר ח"א (דף טו, צו)] רבי

אבא פתח (שמואל ב' כב) כי מי אל מבלעדי ה' ומי צרו זולתי אלהינו, כך אמר דוד המלך מקרא זה כי מי אל מבלעדי ה', מי הוא המושל או השר שיוכל לעשות דבר מבלעדי ה', אלא מה שנפקד מעם הקב"ה, לפי שכלם אין עומדים ברשותם ואין יכולים לעשות דבר, ומי צור, ומי הוא התקיף שיוכל לעשות תוקף וגבורה מעצמו מבלעדי אלהינו, אלא כולם בידי הקב"ה ואין יכולים לעשות דבר בלי רשותו: דבר אחר כי מי אל מבלעדי ה', שהקב"ה הכל ברשותו, ולא כמה שנראה

יִרְנְנוּ כָּל עַצְי יַעַר: יג לְפָנַי יְהוָה כִּי בָא בִּי כָּא לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ וְשֹׁפֵט תְּבֵל
 בְּצַדִּיק וְעַמִּים בְּאִמּוֹנָתוֹ:

זוהר תהלים

ישראל תשמח ותתברך כלם שמחים, ושהדין אין שורה אז בעולם, ועל זה כתוב
 ישמחו השמים ותגל הארץ.

כ לחודש

צָדֵק אֶיְהוָה מֶלֶךְ תִּגְלַל הָאָרֶץ יִשְׁמְחוּ אַיִּים רַבִּים: ב עָנָן וַעֲרַפֵּל סְבִיבֵי
 צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מִבּוֹן כְּסָאוֹ: ג אִשׁ לִפְנֵי תִלְךָ וּתְלַחֲטָ סְבִיב צְרִי: ד הָאֵרוֹן
 בָּרְקוֹן תִּבְלֵ רְאֵתָהּ וּתְחַלֵּל הָאָרֶץ: ה הָרִים כְּדוֹנֵג נִמְסוּ מִלִּפְנֵי יְהוָה מִלִּפְנֵי
 אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ: ו הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צֶדֶק וְרָאוּ כָּל הַעַמִּים כְּבוֹדוֹ: ז וּבִשְׂוֹ כָּל עַבְדֵי
 פְּסָל הַמַּתְחַלְלִים בְּאֵלִילִים הַשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ כָּל אֱלֹהִים: ח שְׁמֹעָה וּתְשַׁמַּח
 צִיּוֹן וּתְגַלְגֵּלָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֵיךָ יְהוָה: ט כִּי אַתָּה יְהוָה
 עֲלִיזוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ מְאֹד נַעֲלִיתָ עַל כָּל אֱלֹהִים: י אֲהַבִּי יְהוָה
 שְׁנָאוֹ רַע שָׁמַר נִפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים יִצִּילֵם: יא אֹזֶר זָרַע לְצַדִּיק וּלְיֹשְׁרֵי
 לֵב שְׁמַחָה: יב שְׂמֹחוּ צַדִּיקִים בִּיהוָה וְחוּדוּ לְזִכָּר קִרְשׁוֹ:

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים

לאדם שרוצה להיות שמח

ה' מלך תגל הארץ (צז, א): [שימוש תהלים לפרק צז] ג"כ לשמח בני משפחתו. ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

אור שְׂבָרָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הָיָה עוֹלָה אֹרֹן מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד
 סוּף הָעוֹלָם וְנִגְנְזוּ
 בְּכָל מְקוֹם שְׁעוֹסָקִים בְּתוֹרָה בְּלִילָה חוּט
 אֶחָד יוֹצֵא מְאוֹתוֹ אֹרֹן גְּנוּז וְנִמְשָׁף עַל
 אוֹתָם שְׁעוֹסָקִים בָּהּ

אֹזֶר זָרַע לְצַדִּיק וְגו' (צז, יא): [זוהר ח"ב פ'
 פ' בראשית (דף קמ"א):] יְהִי אֹזֶר וַיְהִי
 אור. כָּל מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בּוֹ וַיְהִי - הוּא
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק, אֹרֹן שְׂבָרָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, הָיָה עוֹלָה אֹרֹן מְסוּף
 הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם וְנִגְנְזוּ. מַה הַטַּעַם
 שֶׁנִּגְנְזוּ? כְּדֵי שְׁלֹא יִהְיוּ מִמֶּנּוּ רְשָׁעֵי
 הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָמוֹת לֹא יִהְיוּ בְּגִלְלָם.
 וְהוּא שְׂמֹר לְצַדִּיקִים, לְצַדִּיק דְּוָקָא,
 שְׂכַתוֹב (תהלים צז) אֹזֶר זָרַע לְצַדִּיק וּלְיֹשְׁרֵי
 לֵב שְׁמַחָה. וְאִזּוֹ יִתְבַּשְׂמוּ הָעוֹלָמוֹת וַיְהִיו
 כְּלֵם אֶחָד. וְעַד הַיּוֹם שֶׁיְהִי הָעוֹלָם
 הַבָּא, הוּא נִסְתָּר וְנִגְנְזוּ.

אֹזֶר זָרַע לְצַדִּיק וְגו' (צז, יא): [זוהר ח"ב פ'
 תרומה (דף קמ"א):] כְּתוּב (בראשית א)
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹזֶר וַיְהִי אֹרֹן. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי, אוֹתוֹ אֹרֹן נִגְנְזוּ וְהִזְדַּמְּנוּ לְצַדִּיקִים
 לְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שְׂבָאֲרוּהָ, שְׂכַתוֹב (תהלים
 צז) אֹזֶר זָרַע לְצַדִּיק, לְצַדִּיק וְדָאֵי סַתְּמֵם.
 וְאוֹתוֹ הָאֹרֹן לֹא שָׁמַשׁ בְּעוֹלָם פְּרֻט לַיּוֹם
 הָרֵאשׁוֹן, וְאַחַר כֵּךְ נִגְנְזוּ וְלֹא שָׁמַשׁ יוֹתֵר.
 רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֲלֵמָלָא נִגְנְזוּ מִכָּל וְכָל,
 לֹא עוֹמֵד הָעוֹלָם אֶפְלוּ רַגְעָא אֶחָד, אֲלֵא
 נִגְנְזוּ וְנִזְרַע כְּזַרְעָה הַזֶּה שְׁעוֹשָׂה תוֹלְדוֹת
 וְזַרְעִים וּפְרוֹת, וּמִמֶּנּוּ הַתְּקִים הָעוֹלָם. וְאִין
 לֵךְ יוֹם שְׁלֹא יוֹצֵא מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם וּמְקִים
 הַכָּל שְׂבּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זֶן אֶת הָעוֹלָם.

—== זוהר תהלים ==—

כי טוב, לגנוז אותו. וירא אלהים את האור
 כי טוב, שלא נמצא בו רגז. כתוב כאן כי
 טוב, וכתוב שם (במדבר כד א) כי טוב בעיני ה'
 לברך את ישראל, וסוף הפתוב מוכיח,
 שכתוב (בראשית א ד) ויבדל אלהים בין האור
 ובין החשך, ומשום כך לא נמצא בו רגז,
 ואף על גב ששתף אותם הקדוש ברוך הוא
 יחד. בא וראה, האור העליון שיהיה האור
 הזה מאיר, ומאותו האור שמחת הכל בו,
 והוא הימין להתעטר חקוקי החקיקות עמו,
 והרי נתבאר, שכתוב (תהלים ל, כ) מה רב
 טובך אשר צפנת ליראיך, זה האור הראשון
 שגנוז הקדוש ברוך הוא לצדיקים לאותם
 יראי החטא, כמו שאמרנו. ויהי ערב, מצד
 החשך. ויהי בקר, מצד האור. ומתוך שהם
 משתתפים יחד, כתוב יום אחד.

הקב"ה ראה וצפה שהעולם אינו יכול
 לעמד בלתי היסוד - הוא הצדיק

אור זרע לצדיק וגו' (צו, יא): [זוהר חדש פ'
 בראשית (דף י"א):] ויאמר אלהים יהי
 אור ויהי אור (בראשית א). רבי חייא פתח,
 (תהלים צו) אור זרע לצדיק ולישרי לב
 שמחה. הקדוש ברוך הוא ראה וצפה
 שהעולם אינו יכול לעמד בלתי היסוד,
 ואיזהו היסוד שהעולם עומד עליו? הוא
 הצדיק, שנאמר (משלי י) וצדיק יסוד עולם.
 וזהו יסוד הראשון שברא הקדוש ברוך
 הוא בעולמו, והוא נקרא אור, שנאמר אור
 זרע לצדיק. ועוד, ממה שכתוב (בראשית א)
 וירא אלהים את האור כי טוב. נאמר כאן
 כי טוב, ונאמר להלן (ישעיה ג) אמרו צדיק
 כי טוב.

ובכל מקום שעוסקים בתורה בליילה, חוט
 אחד יוצא מאותו אור גנוז ונמשך על
 אותם שעוסקים בה. זהו שכתוב (תהלים מב)
 יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי.
 והרי בארנו. ביום שהוקם המשכן למטה,
 מה כתוב? (שמות מ) ולא יכל משה לבא אל
 אהל מועד כי שכן עליו הענן. מה זה
 הענן? חוט אחד היה (עמוד הענן) מאותו צד
 של האור הראשון שיצא בשמחה בכל (של
 הכל) כשנכנס למשכן שלמטה, ומאותו יום
 (ראשון) לא נגלה, אבל שמוש משמש
 בעולם, והוא מחדש בכל יום מעשה
 בראשית.

אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה

אור זרע לצדיק וגו' (צו, יא): [זוהר חדש
 בראשית (דף ק"ג):] ויאמר אלהים יהי אור
 (בראשית א ג), אמר רבי יצחק, מכאן משמע
 שעקר הקדוש ברוך הוא את הנטיעות הללו
 ושתל אותן, שכתוב יהי. רבי יהודה אומר,
 האור שכבר היה שנינו. משמע שכתוב ויהי
 אור. והיה לא כתוב, אלא ויהי. וכשהסתכל
 הקדוש ברוך הוא באותם הדורות של
 הרשעים שלא ראויים לאותו האור, גנוז
 אותו. זהו שכתוב (איוב לח טו) וימנע
 מרשעים אורם, ולמי גנוז אותו? דוקא
 לצדיקים, כמו שכתוב (תהלים צו יא) אור זרע
 לצדיק ולישרי לב שמחה. ויאמר אלהים
 יהי אור, זהו שכתוב (ישעיה מא ב) מי העיר
 ממזרח. וירא אלהים את האור כי טוב
 (בראשית א ד), מה ראה? אמר רבי חייא, כמו
 שאמרנו, ראה את מעשי הרשעים וגנוז
 אותו. רבי אבא אמר, וירא אלהים את האור

— זוהר תהלים —

דְּבַר אַחַר, שְׂכַרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד - יֵשׁ לְךָ שְׂכָר הִרְבֵּה מְאֹד, עַל שֶׁהָיָה לְךָ בְּרֵאשׁוֹנָה וּמִתְלַבֶּשֶׁת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל אוֹת אַחַת מִשְּׁמוֹ, וְנוֹתְנָה בְּרֵאשָׁה. כִּי הֵרִי שְׁנִינִי, עֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לִהְיוֹת עֲטָרָה בְּרֵאשׁ כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק לְעוֹלָם הַבָּא. וְאִיזְהוּ? זֶה אוֹת ה"א, כְּאֲשֶׁר בְּרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שְׂכָתוֹב (כְּרֵאשִׁית ב) בְּהַבְּרָאָה, בְּה"א בְּרֵאשׁ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שֵׁם יז) וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם, לִהְיוֹת הַנְּשֻׁמָּה שְׁלֵמָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת וְהַטּוֹב. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (יִשְׁעִיה סב) עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים וּזְלַתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ.

נְשַׁמְתוֹ שֶׁל צַדִּיק יוֹדַעַת וּמַכְרַת לְעוֹלָם הַבָּא מֵה שְׂאִינִי יוֹדַע וּמַכִּיר מִלְּאָךְ הַמְּשַׁרֵּת

אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְגו' (צו, יא) : [זוהר חדט פ' ט' לך (דף ל"ג)] אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נְשַׁמְתוֹ שֶׁל צַדִּיק יוֹדַעַת וּמַכְרַת לְעוֹלָם הַבָּא מֵה שְׂאִינִי יוֹדַע וּמַכִּיר מִלְּאָךְ הַמְּשַׁרֵּת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (יִשְׁעִיה ג) אָמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב, כִּי טוֹב מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרֵת. וְכָתוֹב (תהלים צו) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב שְׂמַחָה.

נְשַׁמְתוֹ שֶׁל צַדִּיק נְטִלָה מֵאוֹר כֶּסֶף הַכְּבוֹד וְנִכְנָסַת בְּעוֹלָם הַזֶּה

אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְגו' (צו, יא) : [זוהר חדט פ' ט' לך (דף ל"ג)] דְּבַר אַחַר, אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, מֵה כְּתוֹב לְמַעְלָה מִן הָעֵנִינִי? רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים. וְכָתוֹב אַחֲרָיו אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר ה' אֶל אַבְרָם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהִנְשָׁמָה יוֹשְׁבַת וְנוֹזְנִית מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁל מַעְלָה, וּמִתְלַבֶּשֶׁת בוֹ. שְׂאֵמַר רַבִּי תַנְחוּם, לְבוֹשׁ הַנְּשֻׁמָּה לְעוֹלָם הַבָּא הוּא אוֹר זוהַר שְׁלֵמַעְלָה מִכֶּסֶף הַכְּבוֹד הוּא, שְׂנַאָמַר (תהלים צו) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב שְׂמַחָה. וְכָתוֹב (יִשְׁעִיה ס) וְהָיָה לְךָ ה' לְאוֹר עוֹלָם. וְלֹא מִלְּאָךְ וְלֹא כֶּסֶף הַכְּבוֹד. וְדוֹד אָמַר (תהלים כז) ה' אוֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי אִירָא. וְהוֹלֵךְ זֶה כְּמוֹ שְׂאֵמַר רַבִּי יְהוּדָה, נְשַׁמְתוֹ שֶׁל צַדִּיק נְטִלָה מֵאוֹר כֶּסֶף הַכְּבוֹד, וְנִכְנָסַת בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִם זָכַתָּה וְעוֹלָה לְמַעְלָה - אֵינִי דִין שִׁיתוֹסֵף לָהּ יוֹתֵר אוֹר מִמֶּה שֶׁקִּבְּלָה בְּרֵאשׁוֹנָה לְכַנֵּס בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמִמִּי מַקְבֵּלֵת אוֹתוֹ הָאוֹר? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶלְמֵלֵא מִקְרָא כְּתוֹב, אִי אֶפְשֶׁר לְאָמְרוֹ, שְׂכָתוֹב (כְּרֵאשִׁית טו) אֶל תִּירָא אַבְרָם אֲנִכִּי מִגֵּן לְךָ, אֲנִכִּי וְלֹא אַחַר, וְלָמָּה? בְּשִׁבִיל שְׂשַׁכְרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד.

צח « מזמור שירו ליהוה שיר חדש כי נפלאות עשה חושיעה לו

שימוש תהלים

להטיל שלום בין אדם לחברו

שירו לה' שיר חדש (צח, א): [שימוש תהלים לפרק צח] להטיל שלום בין אדם לחבירו, ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

ישראל מן העפר, ואז שירו לה' שיר חדש. אז הוא חדש. שהרי שירה כזו לא נאמרה מיום שנברא העולם.

מזמור שירו לה' - תשבחת זו כשנושאות הארון משבחות אותה

מזמור שירו לה' שיר חדש וגו' (צח, א):

[זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קל"ח)] וזוהו

מזמור שירו לה' שיר חדש. התשבחת הזו הרי בארנוה. אף על גב שהתעוררנו בה, התעוררות החברים שהתעוררו, יפה הוא, שהפרות הללו עלות, כשהיו נושאות את הארון, התעוררו בתשבחת הזו, כמו שנאמר (שמואל א' ו) וישרנה הפרות בדרך. ואיזו שירה היו אומרות? מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. הסוד הזה הוא כמו שלמעלה. בשעה שאותן חיות נושאות את (הארון) הכסא להרים אותו למעלה, הן אומרות תשבחת זו. ואם תאמר, למה כתוב כאן חדש, והרי תמיד אומרים תשבחת זו? אלא ודאי שהוא חדש, וחדש לא נקרא אלא בהתחדשות הלבנה כשנאורה מהשמש, אז הוא חדש, וזהו שיר חדש. הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו, הרי התעוררות של ימין ושמאל לקבל אותה. ותשבחת זו, כשנושאות

כל מה שנברא הקדוש ברוך הוא בעולם כלם אומרים שירה ותשבחות לפניו בין למעלה בין למטה

מזמור שירו לה' שיר חדש וגו' (צח, א):

[זוהר ח"א פ' חיי שרה (דף קכג)] רבי

יוסי פתח ואמר, הפסוק הזה בארוהו החברים שהפרות אמרו אותו, כפתיב (שמואל א' ו) וישרנה הפרות בדרך, שהיו אומרות שירה חדשה. ואיזו שירה הן אמרו? מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. כאן יש להסתכל, שכל מה שנברא הקדוש ברוך הוא בעולם, כלם אומרים שירה ותשבחות לפניו, בין למעלה בין למטה. ואם תאמר שהם מעצמם [ד"א היו] אומרים את השירה הזו - כך זה ודאי! שזהו סוד עליון. אבל אלו הארון היה על גבן. וכיון שהארון נשקל עליהם ושמוהו למעלה, הן שרו [נ"א: לא שכבו] שירה, שהרי כיון שנגטל מהן הארון, היו גועות בדרך שאר הפרות של העולם ולא אמרו שירה. ודאי שהארון שעל גבן עשה אותן לזמר. מזמור, הרי בארנו, ונתבאר, ובכל כתוב מזמור לזוד או לזוד מזמור, וכאן לא אמר דוד כלל. אלא מזמור, שעתידה רוח הקדש לזמר אותו בזמן שיקים הקדוש ברוך הוא את

יְמִינוּ וְזִרְעֵי קִדְשׁוֹ: ב הַזֹּרֵעַ יְהוָה יִשְׁוַעְתּוּ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גְּלָה צְדָקָתוֹ:
 ג זָכַר חֶסְדּוֹ וְאַמּוֹנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָּל אַפְסֵי אֲרֶץ אֶת יִשְׁוַעַת אֱלֹהֵינוּ
 ד הָרִיעוּ לִיהוָה כָּל הָאָרֶץ פִּצְחוּ וְרִנְנוּ וְזָמְרוּ: ה וְזָמְרוּ לִיהוָה
 וּבְכִנּוּר בְּכִנּוּר וְקוֹל זְמִירָה: ו בְּחִצְצוֹרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
 זִיהוָה: ז וְרַעַם תֵּים וּמְלֶאֶז תִּבַּל וַיִּשְׁבִּי בָהּ: ח נִהְרֹזֹת יִמְחֲאוּ כָּף יַחַד
 חֲרִים יְרִנְנוּ: ט לִפְנֵי יְהוָה כִּי בָא לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תִּבַּל בְּצַדֵּק
 וְעַמִּים בְּמִישָׁרִים:

זוהר תהלים

הַתְּחַדֵּשׁ. (ולא עושה תולדות. ואלמלא עשה תולדות,
 היה מטשטש העולם).

כְּשֹׁמְכָסִים עַל הַכַּפְרֹת אוֹמְרִים לִפְנֵי ה' כִּי
 בָּא לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תִּבַּל בְּצַדֵּק

לִפְנֵי ה' כִּי בָּא לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ וְגו' (צח, ט):
 [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף נ"ח)] אָמַר

רבי אבא, מָה רָצָה כָּאן, כִּי בְּעֵנָן אֲרָאָה עַל
 הַכַּפְרֹת, וְכַתּוּב בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן, וְהָרִי
 הַכֶּהֱן אֵינּוּ רוֹאֶה אֶת הַשְּׂכִינָה בְּשַׁעַת
 שְׁנִכְנָס? אֵלָּא עֵנָן הִיא יוֹרֵד, וְכִשְׂהִיָּה יוֹרֵד,
 מְגִיעַ עַל הַכַּפְרֹת הַזֶּה וּמִתְעוֹרְרִים כְּנִפֵי
 הַכְּרוּבִים, וּמְקִיִּשִׁים בָּהֶם וְאוֹמְרִים שִׁירָה.
 וְאֵיזוֹ שִׁירָה אוֹמְרִים? (תהלים צו) כִּי גָדוֹל ה'
 וּמְהִלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים. זֶה
 כְּשֹׁמְעֵלִים אֶת כְּנִפְיָהֶם. וּבְשַׁעַת שְׁפוֹרְשִׁים
 אוֹתָן, אוֹמְרִים, כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים
 אֱלִילִים וְה' שָׁמַיִם עָשָׂה. כְּשֹׁמְכָסִים עַל
 הַכַּפְרֹת, אוֹמְרִים, לִפְנֵי ה' כִּי בָּא לְשֹׁפֵט
 הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תִּבַּל בְּצַדֵּק, וְעַמִּים בְּמִישָׁרִים.

וְקוֹלֹתֵיהֶם הִיא שׁוֹמֵעַ הַכֶּהֱן בְּמִקְדָּשׁ,
 אָז שֶׁם קִטְרֹת בְּמִקְוָמָה,
 וּמִתְכַּוֵּן בְּמָה שֶׁמִּתְכַּוֵּן, כְּדִי שִׁיתְבָּרַךְ הַכֹּל
 (ויקולותיהם). וְכַנְפֵי הַכְּרוּבִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים,

הָאָרוֹן, מְשַׁבְּחוֹת אוֹתָהּ כְּשֶׁעוֹלוֹת לְבֵית
 שָׁמֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁעֲגָלוֹת עוֹלוֹת לְבֵית שָׁמֶשׁ,
 וְהַכֹּל עוֹלִים בְּסוּד אֶחָד, מִשׁוּם שֶׁבְּשַׁבְּת
 הִיא עֲלִית הַכֶּסֶף לְעֹלוֹת לְמַעְלָה. הַתְּקוּן
 שֶׁל הַתְּשַׁבְּחוֹת הַזֶּה בְּשַׁבְּת. כָּל הַתְּשַׁבְּחוֹת
 הַלְלוּ תִּקְנוּ לְשַׁבְּת, לְשַׁבְּחֵה אוֹתוֹ הָעַם
 הַיְחִיד בְּעוֹלָם.

שִׁיר חֲדָשׁ: וְכִי יֵשׁ שִׁיר עֲתִיק? אֵלָּא שִׁיר
 שְׁעַד כְּעַת מְלֶאכִים קְדוּשִׁים לֹא שִׁבְחוּ לוֹ
 מִשׁוּם שֶׁהוּא חֲדָשׁ

מְזִמּוֹר שִׁירוֹ הִיא שִׁיר חֲדָשׁ וְגו' (צח, א):
 [זוהר ח"ג פ' שלח לך דף ק"ע:] אֵלָּה
 שְׁעוֹלִים שְׁמַנְגְנִים נְגוּן, אֵיזָה נְגוּן מְנַגְנִים?
 שִׁיר יְתוּם. (תהלים צח) מְזִמּוֹר שִׁירוֹ לְה' שִׁיר
 חֲדָשׁ כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה וְגו'. שִׁיר חֲדָשׁ, וְכִי
 יֵשׁ שִׁיר עֲתִיק? אֵלָּא שִׁיר, שְׁעַד כְּעַת
 מְלֶאכִים קְדוּשִׁים לֹא שִׁבְחוּ לוֹ, מִשׁוּם
 שֶׁהוּא חֲדָשׁ. מָה הַטַּעַם הוּא חֲדָשׁ? בְּגִלְל
 אוֹתוֹ אֶחָד שֶׁמִּחְדָּשׁ עֲלוּמָיו, מְשַׁבְּחוּ
 וְאוֹמַר לוֹ. וְכִּי אָמַר רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, זֶה
 נִקְרָא חֲדָשׁ וְהוּא חֲדָשׁ, מִשׁוּם שֶׁדְּבַק
 בְּשָׁמֶשׁ וְלֹא נִפְרָד מִמֶּנּוּ. לְהוֹצִיא סִטְרָא
 אַחֲרָא שְׂאִין בַּהּ חֲדוּשׁ, שְׁכַתּוּב בַּהּ (קהלת א)
 וְאֵין כָּל חֲדָשׁ. זְקֵן הוּא וּבְלָה, וְלֹא

— — — — — תהלים — — — — —

הַכְּרִבִּים וַיְדַבֵּר אֱלֹהֵינוּ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִכָּאֵן
 לְמַדְנֵנוּ, שֶׁבְּכֹל מְקוֹם שֶׁלֹּא נִמְצָא זָכָר וּנְקֵבָה,
 אֵינֵנו כְּדָאֵי לְרֵאוֹת פְּנֵי שְׂכִינָהּ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
 (תהלים קמ) יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶם, וְשָׁנִינוּ,
 כְּתוּב (דברים לב) צְדִיק וַיֵּשֶׁר הוּא, זָכָר וּנְקֵבָה,
 אֵף כָּאֵן כְּרֹבִיּוֹת זָכָר וּנְקֵבָה. וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב,
 (תהלים צט) אֲתָה כּוֹנֵנֶת מִיִּשְׂרָאֵל. וְעַמִּים
 בְּמִיִּשְׂרָאֵל. וּמְשׁוֹם כָּךְ, (שמות כה) וּפְנֵיהֶם
 אִישׁ אֶל אָחִיו, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

וְשָׂרִים שִׁירִים, מְכַסִּים לְכַפְּרֵת וּמַעֲלִים
 לָהֶם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב סִכְכִּים. סִכְכִּים דְּוָקָא.
 וּמִנֵּין לָנוּ שֶׁקּוֹלוֹתֵיהֶם נִשְׁמָעִים? כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל א) וְאֶשְׁמַע אֶת קוֹל וְגו'. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, וְעַמִּים בְּמִיִּשְׂרָאֵל. מֵהוּ בְּמִיִּשְׂרָאֵל?
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מִיִּשְׂרָאֵל אֶהְיֶה – לְהַכְּלִיל שְׁנֵי
 כְּרֹבִיּוֹת, זָכָר וּנְקֵבָה, מִיִּשְׂרָאֵל וְדָאֵי. וְעַל זֶה,
 וְעַמִּים בְּמִיִּשְׂרָאֵל. וְכְתוּב, (במדבר ז) וַיִּשְׁמַע
 אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵינוּ (וְגו') מִבֵּין שְׁנֵי

צט א יְהוָה מֶלֶךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב בְּרוּכִים תִּנְנוּט הָאָרֶץ: ב יְהוָה
 בְּצִיּוֹן גְּדוֹל וְרַם הוּא עַל כָּל הָעַמִּים: ג יוֹדוּ שְׁמֹךְ גְּדוֹל וְנוֹרָא קְרוֹשׁ הוּא:
 ד וְעוֹ מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אֶתָּה בּוֹנֵנֵת מִיִּשְׂרָאֵל מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּיַעֲקֹב אֶתָּה
 עֲשִׂיתָ: ה רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִי לְחַדְשֵׁי רִגְלָיו קְרוֹשׁ הוּא:
 ו מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וְשִׁמְוֵאל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ קִרְאִים אֶל יְהוָה וְהוּא יַעֲנֵם:

שימוש תהלים

להיות חסיד

ה' מלך ירגזו עמים (צט, א): [שימוש תהלים לפרק צט] להיות חסיד.

זוהר תהלים

(דף כא:) וַיַּעַבְדוּ בְּכַף יָרְכוּ. כְּשֶׁבֵא אֶצֶל יַעֲקֹב,
 לָקַח כַּחַם מֵאוֹתוֹ פָּנוֹת עָרֵב בְּדִין הַקֶּשֶׁה.
 וַיַּעֲקֹב הָיָה נִכְלָל בּוֹ וְלֹא יָכַל לוֹ. וַיֵּרָא כִּי
 לֹא יָכַל לוֹ וַיַּעַבְדוּ בְּכַף יָרְכוּ. לָקַח תַּקְּףָה הַדִּין
 מִשָּׁם, בְּגִלְל שִׁירָף הוּא מַחוּץ לַגּוֹף.
 שִׁיעֲקֹב הָיָה גּוֹף, וְגוֹפּוֹ הָיָה כְּלוּל בְּסוּד
 שֶׁל שְׁתֵּי דְרָגוֹת בְּסוּד שֶׁנִּקְרָא אָדָם. כִּי
 שֶׁלָּקַח תַּקְּףָה מַחוּץ לַגּוֹף, מִיָּד - וַתַּקַּע כַּף
 יָרְף יַעֲקֹב. וְלֹא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבֵא
 שִׁמְוֵאל, וְעַל זֶה נִצַּח יִשְׂרָאֵל כְּתוּב בּוֹ, כִּי
 לֹא אָדָם הוּא. יְהוֹשֻׁעַ נִתְנַבֵּא מֵהוֹדוֹ שֶׁל
 מֹשֶׁה, שֶׁכְּתוּב (במדבר כז) וַנִּתַּתְּ מֵהוֹדֶךָ עָלָיו.
 הוֹד. וְזוֹ דְרָגָה חֲמִישִׁית. נִצַּח - יָרְף שֶׁמֵּאל
 שֶׁל יַעֲקֹב. וְלָכֵן בָּא דוֹד וְכִלְל אוֹתוֹ בְּיָמִין,
 שֶׁכְּתוּב (תהלים טז) נַעֲמֹת בְּיָמֶיךָ נִצַּח.
 יָמֶיךָ לֹא כְּתוּב אֶלָּא בְּיָמֶיךָ. מֵה הִטְעַם
 נִחְלָשָׁה יָרְף יַעֲקֹב? בְּגִלְל שֶׁהִתְקַרַּב אֵלָיו
 צַד הַטְּמָאָה וְלָקַח מִמֶּנּוּ כַח, וְהִתְעַכַּב עַד
 שִׁמְוֵאל. וְעַל זֶה בָּא לְהִזְכִּיר שֶׁזָּהוּ יָרְף שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁכְּתוּב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה
 כָּל דְּבָרָיו הָיוּ בְּדִין בְּרֵאשִׁית וּלְבִסוּף.

ועוד, שהקדוש ברוך הוא כלל אותו אחר
 כך בהוד, מתי? לאחר שמשח

ועז מלך משפט אהב - זה הקדוש ברוך
 הוא

ועז מלך משפט אהב וגו' (צט, ד): זוהר ח"א
 פ' ויחי (דף רלב:) פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר,
 וְעוֹ מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וְעוֹ מֶלֶךְ - תַּקְּףָה שֶׁמִּחֲזֵק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֵינוֹ אֶלָּא בְּמִשְׁפָּט, שֶׁהָרִי בְּמִשְׁפָּט
 עוֹמֵדֵת הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כט) מֶלֶךְ
 בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אֶרֶץ. וּמִשׁוֹם כֵּן, וְעוֹ מֶלֶךְ
 מִשְׁפָּט אָהֵב, וְלֹא [מתחזקת] נִתְקַנְתָּ כְּנִסְתָּ
 יִשְׂרָאֵל אֶלָּא בְּמִשְׁפָּט, מִשׁוֹם שֶׁמִּשָּׁם
 נִזְוֵנִית, וְכָל הַבְּרוּכוֹת שְׁנוּטְלָת, הִיא נוֹטְלָת
 מִשָּׁם, וְלָכֵן וְעוֹ מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב - כָּל
 הַתְּשׁוּקָה וְכָל הָאֲהָבָה שֶׁלָּהּ כְּנֻגַד הַמִּשְׁפָּט.
 אֶתָּה כּוֹנֵנֵת מִיִּשְׂרָאֵל - סוּד שֶׁל שְׁנֵי
 הַכְּרוּבִים לְמִטָּה, שֶׁהֵם תַּקּוּן וַיִּשׁוּב
 הָעוֹלָם, וְהָרִי נִתְבָּאָר.

שמואל שקול כמושה ואהרן - במדת נצח
 והוד

משה ואהרן בכהניו ושמואל בקראי
 שמו וגו' (צט, ו): זוהר ח"א פ' בראשית

—=— זוהר תהלים —=—

חזרות פָּנִי כְּתִינוּק וְשִׁמְח עִמָּהֶם. וְסוּד
זֶה, כִּינּוּן שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם מִי שְׁשׁוּרָה, חוֹזֵר
נֶעַר בְּשִׁמְחָה שֶׁל הַכֹּל וּבְרָצוֹן. אָף עַל גַּב
שְׁחֹזֵר בְּדִין עַל הָעוֹלָם, כִּינּוּן שְׁשׁוּרָה
עֲלֵיהֶם, חוֹזֵר בְּשִׁמְחָה, נֶעַר קָשׁוּר
בְּשִׁמְחָה, וְהָעוֹלָם חוֹזֵר בְּרַחֲמִים (ברגזו). מִי
שֶׁהוּא בְּרָגֵז, יִבְיֵאוּ אֲצֵלוֹ תִינוּק וַיִּשְׁקֹט
רָגֵזוֹ, וַיִּחְזֹר בְּשִׁמְחָה וַיַּעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּתִינוּק,
וְאֵז הַכֹּל בְּשִׁמְחָה. וְעַל סוּד זֶה נֶאֱמַר כִּי
נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ. אֵין אֶהְבֵּה וְחִבִּיבוֹת,
רַק בְּנֶעַר. כְּתוּב (שמות לג) וַיְהִי־שֶׁעַ בֶּן נֹנֶן
נֶעַר לֹא יִמִּישׁ. הִיָּה עוֹמֵד תּוֹךְ הַמִּשְׁכָּן שֶׁל
מֹשֶׁה, בְּגִלְל שְׁאוֹתוֹ אֶהֱל הִיָּה אֶהֱל מֹשֶׁה,
וּבְשִׁעָה שֶׁהִשְׁכִּינָה הִיתָה בָּאָה, נִמְצָא שֶׁם
יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא נֶעַר, וּמִיָּד הִיָּה בְּשִׁמְחָה
וּבְרָצוֹן שֶׁל הַשְׁמִחָה, וַיְהוֹשֻׁעַ שִׁפְּנֵי הֵם
כְּלַבָּנָה בְּכָל, בְּכָל הַסּוּדוֹת שֶׁלּוֹ כֶּף הִיָּה.
וְכִינּוּן שְׁנִבְנָה הַמִּשְׁכָּן, לֹא הִיָּה צְרִיף יְהוֹשֻׁעַ
לְהִיּוֹת שֶׁם, אֲלֹא כְּרוּבִים הָיוּ שֶׁם וְנִמְצָאִים
בְּחִבִּיבוֹת זֶה בְּזוֹה, פָּנִים בְּפָנִים כְּנֶעְרִים
בְּשִׁמְחָה. וְכִינּוּן שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם, מִיָּד הַכֹּל
בְּשִׁמְחָה וְדִין לֹא נִמְצָא כָּלֵל.

בְּגִלְל זֶה הַקְּב"ה, שְׁרָצוֹנוֹ בְּעַם יִשְׂרָאֵל,
רָצָה לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה לְמִטָּה, לְעוֹרֵר
רַחֲמִים וּלְהַעֲבִיר דִּין שֶׁלֹּא יִשְׁלַט עֲלֵיהֶם
כָּלֵל, וַיְהִי תָמִיד בְּשִׁמְחָה עִמּוֹ. זְכָאִים הֵם
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. כְּתוּב (שמואל א ג)
וְהִנֵּעַר שְׁמוּאֵל מִשֶּׁרֶת וְגו'. כְּתוּב נֶעַר,
וְכְתוּב (תהלים טט) וְשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ,
וְלִמְדוֹנֵי, שְׁקוֹל הִיָּה מֹשֶׁה כְּנִגְדֵי מֹשֶׁה
וְאֶהְרֹן. אִם שְׁקוֹל כְּמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן, מְדוּעַ
כְּתוּב נֶעַר, שֶׁהָרִי כְּמָה מְדַרְגּוֹת הֵן, וְלֹא
הִיָּה מְגִיעַ אֶפְלוֹ לְמַדְרַגָּה קְטָנָה שֶׁל מֹשֶׁה,

מְלָכִים. וְעַל זֶה הוּא שְׁקוֹל כְּמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן.
מִה מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן בְּשְׁנֵי צְדָדִים שְׁלִמְעָלָה -
גַּם הוּא לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁאוֹתָם שְׁנֵי הַצְּדָדִים,
וּמִי הֵם? נִצַּח וְהוֹד, כְּמוֹ שְׁמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן
שְׁלִמְעָלָה. וְכָל הַדְּרָגוֹת אַחֲזוֹזוֹת זֹו בְּזוֹ,
שְׁכָתוּב (שם טט) מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן בְּכַהֲנֵי
וְשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ. שֶׁהָרִי שֶׁשֶׁה צְדָדִים
נִכְלָלוּ וְאַחֲזוֹזוֹת זֹו בְּזוֹ.

מִי שֶׁהוּא בְּרָגֵז יִבְיֵאוּ אֲצֵלוֹ תִינוּק וַיִּשְׁקֹט
רָגֵזוֹ וַיִּחְזֹר בְּשִׁמְחָה וַיַּעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּתִינוּק
וְאֵז הַכֹּל בְּשִׁמְחָה

מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן בְּכַהֲנֵי וְשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי

שְׁמוֹ וְגו' (טט, ו: [זוהר ח"ב פ' תרומה
דף קמ"ח.]) כְּרוּבִים - תִּינוּקוֹת, וְהַכֹּל עוֹמֵד
בְּסוּד אֶחָד, שְׁכָתוּב (הושע יא) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל
וְאֶהְבֵּהוּ. וּבְגִלְל זֶה הַכֹּל בְּחִדוּשׁ הִירַח
תְּלוּי. כְּמוֹ שְׁמֵתְחַדֵּשׁ זֶה בְּחִדוּשׁוֹ, כֶּף הוּא
הַכֹּל. וּמִשׁוּם כֶּף הַנֶּעַר, הֵם נְעָרִים, וְזֶה סוּד
אֲשֶׁת נְעוּרִים, שְׁעוֹמֵדָת עַל שְׁנֵי נְעָרִים
בְּחִדוּשׁ עֲלִיּוֹן. כְּרוּבִים - פָּנִים גְּדוֹלוֹת
וּפָנִים קְטָנוֹת, וְדָאֵי כֶּף הֵם. פָּנִים נִסְתָּרִים
לְמַעַלָּה שְׁלֹא מִתְגַּלִּים, וּבְגִלְלֵם חִדוּשׁ
הַלְבָּנָה וּמְלוּי שְׁלָה. פָּנִים קְטָנוֹת לְמִטָּה,
כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוֹ בְּכַפְרֵת, לְמַעַלָּה וּמִטָּה בְּסוּד
אֶחָד עוֹמְדִים. אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, אֵלוֹ
הֵם סוּד שֶׁל שְׁנֵי כְרוּבִים, אֶחָד זָכָר וְאֶחָד
נְקֵבָה, לְהִיּוֹת דְּבוּקִים אֵלוֹ בְּאֵלוֹ בְּחִבִּיבוֹת,
כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאָר אֵת - לְרִבּוֹת מַעַלָּה וּמִטָּה
כְּאֶחָד, לְהִיּוֹת סוּד הַכְּרוּבִים בְּכָלֵל אֶחָד.

כְּתוּב (תהלים ק) עֲבָדוּ אֵת ה' בְּשִׁמְחָה,
שְׁמִחָה שֶׁל שְׁנֵי הַכְּרוּבִים. שֶׁהָרִי
תִינוּקוֹת, כָּל מִה (מ"י) שְׁנִמְצָא בִּינֵיהֶם,

וּבְעַמּוּד עֵנָן יִדְבַר אֱלֹהִים שְׁמְרוּ עֲדָתוֹ וְחַק נִתַּן לְמוֹ: ה' יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
 אֲתָה עֲנִיתָם אֵל נִשְׂא הַיִּיֵת לָהֶם וְנִקְּם עַל עֲלִילוֹתָם: ט רֹמְמוּ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַר קָדְשׁוֹ בִּי קְרוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ:

זוהר תהלים

אחר הָהָה שְׁמַשׁ בְּכַהֲנָה, ומיהו? ירמיהו - לא כִּף! שְׁהָרִי כְּתוּב (ירמיהא) מִן הַכַּהֲנִים אֲשֶׁר בְּעֲנַתוֹת. מִן הַכַּהֲנִים הִיָּה, אֲכַל לֹא שְׁמַשׁ. וּשְׁמוּאֵל שְׁמַשׁ בִּימֵי עָלִי, וּמִשָּׁה פַעַם אַחַת כָּל אֹתָם שְׁבַעַת יְמֵי הַמְּלוּאִים. שְׁמוּאֵל זָכָה לְנַעַר, שְׁכְּתוּב (שְׁמוּאֵל א א) וְהַנְּעַר נָעַר. (שם ב) וּשְׁמוּאֵל מְשֻׁרָת. וּמִשׁוּם שְׁעוֹמֵד בְּדַרְגָּה הַזֹּה, וְדָאִי שְׁהוּא כְּמוֹ מִשָּׁה וְאַהֲרֹן. מִי שְׁנוּטֵל אֶת הַנְּעַר הַזֶּה וְזוֹכָה בּוֹ, זוֹכָה בְּאוֹתָן דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁעֻמְדוֹ בְּהֶם מִשָּׁה וְאַהֲרֹן.

שְׁקוּל הִיָּה שְׁמוּאֵל כְּנֶגֶד מִשָּׁה וְאַהֲרֹן

מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי וּשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ

[וגו' (צט, ט): [זוהר חדש 9' תרומה (דף 97 ט.)]

כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א ג) וְהַנְּעַר שְׁמוּאֵל מְשֻׁרָת, כְּתוּב נַעַר, וְכְּתוּב (תהלים צט) וּשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ. וְשִׁנְיָנוּ, שְׁקוּל הִיָּה שְׁמוּאֵל כְּנֶגֶד מִשָּׁה וְאַהֲרֹן. אִם שְׁקוּל כְּמוֹ מִשָּׁה וְאַהֲרֹן, לְמָה כְּתוּב נַעַר? שְׁהָרִי כְּכִמְהָ דְרָגוֹת הֶם, שְׁלֹא הִיָּה מְגִיעַ אֶפְלוֹ לְדַרְגָּה הַקְּטִנָּה שֶׁל מִשָּׁה, כָּל שְׁכָן לְהִיֵּיִת שְׁקוּל כְּנֶגֶד שְׁנֵיָהֶם! אֲלֹא הַפְּסוּק הַזֶּה הוּא כִּף: (שם) מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, מִשָּׁה הוּא נְבִיא נְאֻמָּן עֲלִיּוֹן עַל כָּל שְׁאָר הַנְּבִיאִים. אַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, הוּא הַכֹּהֵן הָעֲלִיּוֹן עַל כָּל כַּהֲנֵי הָעוֹלָם, שְׁלֹא הִיָּה כֹהֵן גָּדוֹל שְׁעֵלָה בְּדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה כְּמוֹ אַהֲרֹן. זָכָה אַהֲרֹן לְכַהֲנָה וּנְבוּאָה, נְבִיא וְכֹהֵן, מִה שְׁלֹא זָכָה כֹהֵן אַחַר. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי זְכָרִיָּה כֹהֵן וְנְבִיא הִיָּה? הַנְּבוּאָה הַהִיא לְשַׁעֲתָה הִיָּתָה, שְׁכְּתוּב (דה"ב כד) וְרוּחַ לְבָשָׂה אֶת זְכָרִיָּה.

כָּל שְׁכָן לְהִיֵּיִת שְׁקוּל כְּשִׁנְיָהֶם? (שם) מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, מִשָּׁה הוּא נְבִיא נְאֻמָּן עֲלִיּוֹן עַל כָּל שְׁאָר הַנְּבִיאִים. אַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, וְהוּא כֹהֵן עֲלִיּוֹן עַל כָּל כַּהֲנֵי הָעוֹלָם. שְׁלֹא הִיָּה כֹהֵן גָּדוֹל שְׁעוֹלָה בְּמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה כְּאַהֲרֹן. זָכָה אַהֲרֹן לְכַהֲנָה וּנְבוּאָה, נְבִיא וְכֹהֵן, מִה שְׁלֹא זָכָה כֹהֵן אַחַר. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי זְכָרִיָּה כֹהֵן וְנְבִיא הִיָּה - הַנְּבוּאָה הַהִיא הִיָּתָה לְשַׁעֲתָה. (עד כאן מִהַשְׁמַטוֹת), לְשַׁעֲתוֹ הוּא הִיָּה, שְׁכְּתוּב וְרוּחַ אֱלֹהִים לְבָשָׂה אֶת זְכָרִיָּה. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי ירמיהו שָׁבוּ כְּתוּב (ירמיה א) בְּטָרְס אֲצִרְךָ בְּכַטָּן יַדְעִיתָךְ, וְהָרִי אַחֲרֵי־ם - אֲלֹא כָלֵם לֹא זָכוּ לְנְבוּאָה וְלְכַהֲנָה עֲלִיוֹנָה כְּמוֹ אַהֲרֹן, שְׁהָרִי אַהֲרֹן זָכָה בְּנְבוּאָה עֲלִיוֹנָה עַל כָּל שְׁאָר הַכַּהֲנִים. זָכָה בְּכַהֲנָה עַל כָּלֵם. מִשָּׁה זָכָה בְּנְבוּאָה, וּשְׁמַשׁ בְּכַהֲנָה עֲלִיוֹנָה. שְׁמוּאֵל זָכָה בְּשִׁתִּיָּהֵן. מִה מִשָּׁה הִיָּה קוֹרָא וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשִׁיב לוֹ מִיָּד - אִף בְּשְׁמוּאֵל כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א יב) הֲלֹא קָצִיר חֲטִיִּים הַיּוֹם אֲקַרָּא אֵל ה' וְיִתֵּן קִלּוֹת וְגו'. אֲבָל לֹא עָלָה לְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה כְּמִשָּׁה. מִה אַהֲרֹן הִיָּה מְשַׁמֵּשׁ בְּכַהֲנָה אֲצֵל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - אִף שְׁמוּאֵל הִיָּה מְשַׁמֵּשׁ לְפָנָי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל לֹא עָלָה בְּשִׁמּוֹשׁ עֲלִיּוֹן כְּמוֹ אַהֲרֹן.

וְהַדְּבָר כִּף הוּא: שְׁלֵשָׁה הֶם שְׁהִיּוּ נְבִיאִים נְאֻמָּנִים וּשְׁמָשׁוּ בְּכַהֲנָה. אַחַד מִשָּׁה, וְאַחַד אַהֲרֹן, וְאַחַד שְׁמוּאֵל. וְאִם תֹּאמַר שְׁשְׁמוּאֵל לֹא הִמְשִׁיךְ (שְׁמַשׁ) בְּכַהֲנָה, אֲלֹא

—== תהלים —== זוהר תהלים —==

שָׁרְתָהּ בּוֹ שְׂכִינָה. שְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת ה'
בְּשִׁמְחָה בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה. לְהוֹצִיא, שְׁאִין
עֲבוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָּא מִתּוֹךְ
חֲדוּהָ. שְׁאִמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִין שְׂכִינָה
שׁוּרָה מִתּוֹךְ עֲצָבוֹת, שְׂכָתוּב (מלכים ב ג)
וְעַתָּה קָחוּ לִי מִנְגֵן וְהָיָה כְּנֶגֶן הַמִּנְגֵן. מִנְגֵן
מִנְגֵן שֶׁלֹשׁ פְּעָמִים לְשֵׁם מָה? כְּדִי לְעוֹרֵר
רוּחַ מְשָׁלְמוֹת הַכֹּל, שֶׁהוּא רוּחַ שְׁלָם.

שְׁנֵי קָרְבָּנוֹת לְיוֹם כְּנֶגֶד שְׁנֵי אֵלֹה שְׁהֵם
שְׂמִיחָה וְרִנָּה שְׂמִיחָה בְּבִקְרָה וְרִנָּה בְּלַיְלָה

עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׁמְחָה וְגו' (ק, ב): [זוהר
בראשית פ' ויחי (דף רכט:)] רַבִּי יוֹסִי

פָּתַח וְאָמַר, (שם ב) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּרִאָה
וְגִילוּ בְּרַעְדָּה, וְכָתוּב (שם ק) עֲבָדוּ אֶת ה'
בְּשִׁמְחָה בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה. בֵּא רֵאָה, כָּל
אָדָם שֶׁבָּא לְעַבֵּד לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּבִקְרָה
וּבְעֶרֶב צְרִיף לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
בְּבִקְרָה, כְּשֶׁעוֹלָה הָאֹר, וְהִתְעוֹרְרוֹת צַדִּיק
הַיָּמִין מִתְעוֹרְרֵת בְּעוֹלָם, אֲזַי צְרִיף אָדָם
לְהִתְקַשֵּׁר בִּימִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלְעַבֵּד
לְפָנָיו בְּעֲבוּדַת הַתְּפִלָּה, מִשּׁוּם שֶׁתְּפִלָּה
מִחֲזִקַת תְּקִיף לְמַעְלָה, וּמִמְשִׁיכָה בְּרִכּוֹת
מִהָעֵמֶק הָעֲלִיוֹן לְכֹל הָעוֹלָמוֹת, וּמִשָּׁם
מִמְשִׁיף בְּרִכּוֹת לְמַטָּה לְתַחְתּוֹנִים, וְנִמְצָאוּ
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים מִתְּבָרְכִים בְּאוֹתָהּ
עֲבוּדַת הַתְּפִלָּה.

עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה - כְּנֶגֶד הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן
בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה - כְּנֶגֶד הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן

עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׁמְחָה (ק, ב): [זוהר ח"א
פ' ויצא (דף קטג:)] וְעַל הַמָּקוֹם הַזֶּה
כְּתוּב, וַיִּנְחַם ה', וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ. חֲרוֹן אַף
ה'. שְׁהָרִי בְּמָקוֹם הַזֶּה תְּלוּי. שְׁהָרִי כָּל מָה
שֶׁלְּמַעְלָה, הַכֹּל הוּא בְּאוֹר, חַיִּים לְכֹל
הַצְּדִידִים, וְעַל כֵּן שְׁנִינוּ, אִין עֲצָבוֹת לְפָנָי
הַמָּקוֹם, בְּדִיוֹק לְפָנָי, וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים
ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה.
עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה - כְּנֶגֶד הָעוֹלָם
הָעֲלִיוֹן. בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה - כְּנֶגֶד הָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

שְׁאִין עֲבוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָּא מִתּוֹךְ
חֲדוּהָ

עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׁמְחָה וְגו' (ק, ב): [זוהר
ח"א פ' ויחי (דף קטג:)] בֵּא רֵאָה, כְּתוּב
וְתַחֲי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. נִרְאָה הָיָה
שֶׁבְּתַחֲלָה מִתָּה הָיְתָה אוֹתָהּ הָרוּחַ שְׁלוֹ
וְלֹא הָיָה מִתְכוּן לְקַבֵּל רוּחַ אַחֲרָת, שְׁהָרִי
רוּחַ שֶׁלְּמַעְלָה לֹא שׁוּרָה בְּרִיקָנוֹת. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, שְׂכִינָה לֹא שׁוּרָה אֵלָּא בְּמָקוֹם
שְׁלָם, וְלֹא בְּמָקוֹם חֶסֶר, וְלֹא בְּמָקוֹם פְּגוּם,
וְלֹא בְּמָקוֹם עֲצוּב, אֵלָּא בְּמָקוֹם שֶׁהִתְכַּוֵּן,
בְּמָקוֹם שְׂמִיחָה, וְלִכֵּן כָּל אוֹתָן שְׁנִים
שְׁיוֹסֵף נִפְרָד מֵאֲבִיו וַיַּעֲקֹב הָיָה עֲצוּב, לֹא

א מזמור לתודה הריעו ליהוה כל הארץ: ב עבדו את יהוה בשמחה באו לפניו ברננה: ג רעו פי יהוה הוא אלהים הוא

לנצח אויבך

מזמור לתודה (ק, א): [שימוש תהלים לפרק ק] לנצח אויבים, ושם שלו י"ה ואמור אותו ז"פ.

זוהר תהלים

ועבודת התפלה, שצריך אדם לעבד לפני הקדוש ברוך הוא בשמחה וברננה להכליל את כנסת ישראל ביניהם, ואחר כך ליחד היחוד פראוי, שכתוב דעו כי ה' הוא אלהים. זהו סוד היחוד בסוד העבודה. ועם כל זה צריך אדם לעבד לפני הקדוש ברוך הוא בחידה ולהראות חידה בעבודתו, ושני אלה - שמחה ורננה - כנגד שני אלה. שתי תפלות, שני קרבנות ליום כנגד שני אלה, שהם שמחה ורננה. שמחה בבקר, ורננה בלילה. ועל זה (במדבר כח) את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. ועל זה תפלת ערבית היא רשות, משום שאותה שעה מחלקת טרף לכל חילותיה, ולא שעה להזכיר [להתברר], אלא לתת מזון. ביום ההוא מתברכת משני הצדדים הללו, בבקר ובלילה, מתוך שמחה ורננה, ובלילה מחלקת לכל פראוי. זהו שכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לבייתה וגו'.

כל עבודה שצריך אדם לעבד את הקדוש ברוך הוא צריך בשמחה וברצון הלב כדי שתמצא עבודתו בשלמות

עבדו את יהוה בשמחה וגו' (ק, ב): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ט"ו)] פתח רבי יהודה

ואמר, (תהלים ק) עבדו את ה' בשמחה וגו'. עבדו את ה' בשמחה, כך למדנו, שכל עבודה שצריך אדם לעבד את הקדוש ברוך הוא, צריך בשמחה וברצון הלב, כדי שתמצא עבודתו בשלמות. ואם תאמר שעבודת הקרבן כך היא - אי אפשר! שהרי אותו אדם שעבר על מצות רבונו ועל מצות התורה ושב לפני רבונו, באיזה פנים יעמד לפניו? הרי ודאי ברוח שבורה, ברוח עצובה, איפה השמחה? איפה הרננה? אלא שם שנינו, אותו אדם שחוטא לפני רבונו ועבר על מצוותיו, וכא להקריב קרבן ולתקן את עצמו ברוח שבורה, צריך להמצא ברוח עצובה. ואם הוא בוכה, זה יפה מהכל. הרי שמחה והרי רננה אין נמצאים. אלא במה מתתקן? באותם כהנים ולוים, שהרי הם משלימים שמחה ורננה בשבילו. השמחה מתקיימת בכהן, משום שהוא תמיד רחוק מן הדין, והכהנים צריכים תמיד להמצא בפנים מאירות, שמחים יותר מכל העם, שהרי הכתר שלו גורם הרננה בלויים, וכך זה, שהרי הלויים נמצאים תמיד על השיר, כמו שבארוה. ואלו עומדים עליו, ובהם נשלמת העבודה לקדוש ברוך הוא. הפהן עומד עליו ומכון דברים בשמחה וברצון, ליחד את השם הקדוש פראוי, והלויים

עֲשֵׂנוּ (ולא) וְלוֹ אֲנַחְנוּ עִמּוֹ וְצִאֵן מֵרַעִיתוֹ: - בָּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חֲצוֹתָיו בְּתַהֲלָה
 חוֹדוּ לוֹ בְּרַבּוֹ שְׁמוֹ: ה' בִּי טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם חֲסִדוֹ וְעַד דוֹר וָדוֹר אֱמוּנָתוֹ:

— זוהר תהלים —

הקדש, והכל אחד. באו לפניו ברננה - זו השלמות שלה. של שמחה בלב, ורננה בפפה. וזוהי שלמות יתרה. והשלמות של השמחה הזו הרי ידועה ונודעת, וזהו התקון של האדם לפני רבונו, ואז - דעו כי ה' הוא האלהים. והכל בא בדבר אחד, שצריך אחר כך ליחד את השם הקדוש כראוי ולקשר זה בזה להיות הכל אחד, וזוהי עבודת הקדוש ברוך הוא. אמרו לו רבי אחא ורבי אבא, ודאי כך הוא. אשרי חלקם של הצדיקים שמשתדלים בתורה ויודעים דרכי הקדוש ברוך הוא. קמו והלכו אחרי רבי אבא שלשה מילין.

עבדו את " בשמחה - בזמן שישראל שרויים בארץ הקדושה

עבדו את יהוה בשמחה וגו' (ק, ב): [זוהר
 ח"ג פ' במדבר (דק"ח)] רבי אבא ראה איש שהיה שמח בבית טרוניא שבבבל. הכה בו ואמר, שמחו את ירושלים כתוב (אמר רבי אבא), בזמן שירושלים בשמחה צריך אדם לשמח. רבי אלעזר לטעמו, שאמר שמחו את ירושלים, הינו שכתוב (תהלים ק) עבדו את ה' בשמחה. כתוב אחד אומר, עבדו את ה' בשמחה. וכתוב אחד אומר, (שם ב) עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה. מה בין זה לזה? אלא, כן בזמן שישראל שרויים בארץ הקדושה - כן בזמן שישראל שרויים בארץ אחרת. (ד"א)
 עבדו את ה' ביראה - זו כנסת ישראל בזמן

בשיר. אז כתוב, דעו כי ה' הוא אלהים. זהו קרבן לקרב רחמים לדין, והכל מתבשר. עכשו שלא נמצא קרבן, מי שחוטא לפני רבונו ושב אליו, ודאי במרירות הנפש, בעצב, בבכיה, ברוח שבורה, איך מקים שמחה ורננה? הרי אין הם נמצאים אצלו? אלא כך פרשה, שתשבחות רבונו ושמחת התורה ורננות התורה, זוהי שמחה ורננה. והרי שנינו, ולא מתוך עצבות וכו', שלא יעמד אדם לפני רבונו בעצבות, והרי לא יכול, אז מה תקנתו?

א"א סוד הדבר, הרי שנינו, לעולם יכנס אדם שעור שני פתחים וכו', ויתפלל תפלתו. זהו שכתוב (משלי ח) לשמור מזוות פתחי. החשבת שני פתחים? אלא אמר, שעור שני פתחים. כן רמז למה שאמר דוד (תהלים כד), שאו שערים ראשיכם. הם מעון ומכון, שהם לפני ולפנים. ראשית הדרגות - חסד ופחד, והם הפתחים של העולם. על כן צריך אדם להתכונן בתפלתו כנגד קדש הקדשים, שהם השם הקדוש, ויתפלל תפלתו, ואלה הם שעור שני פתחים, שני כתרים. ויש ששונה כך: שמחה זו כנסת ישראל. ושמחה הרי פרשה, ככתוב (ישעיה נה) כי בשמחה תצאו וגו'. ועתידים ישראל לצאת מהגלות בשמחה הזו, ומי זו? כנסת ישראל. ולכן עבדו את ה' בשמחה, כמו שכתוב (ויקרא טו) בזאת יבא אהרן אל

— — — — — תהלים — — — — —

שְׁהִיא בְּגִלוֹת בֵּין הָעַמִּים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרִי כְּתוּב (ישעיה נה) כִּי בְּשִׁמְחָה תֵצֵאוּ, וְזוֹ הִיא פְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר תֵצֵאוּ, מֵהַגְלוֹת הוּא, וְנִקְרְאת שִׁמְחָה. אָמַר לוֹ, וְדָאֵי כֶּף הוּא זֶה, שְׁכָל זְמַן שְׁהִיא בְּגִלוֹת וְשׁוֹכֶכֶת לְעַפָּר, לֹא נִקְרְאת שִׁמְחָה, עַד שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יָבֵא אֲלֶיהָ, וַיְקִימָהּ מֵהַעַפָּר וַיֹּאמֶר, (שם נב)

הַתְּנַעֲרִי מֵעַפָּר קוּמִי וְגו', (שם ט) קוּמִי אוּרִי וְגו', וַיִּתְחַבְּרוּ כְּאֶחָד, (ויקימה מעפרה) וְאִזְ חֲדוּהָ נִקְרְאת, חֲדוּת הַכֹּל, וְאִזְ בְּשִׁמְחָה תֵצֵאוּ וְדָאֵי. אִזְ כַּמָּה חֲדוּת יֵצֵאוּ מִוֹל הַגְּבִירָה לְחֲדוּת הַלְוִלַת הַמְּלֶכֶךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם נה) הִהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ וְגו', וְכְתוּב (שם נב) כִּי הִלֵּךְ לִפְנֵיכֶם ה' וַיִּמְאַסְפְּכֶם וְגו'.

קא א לְרוּחַ מְזֻמָּר חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה לְךָ יְהוָהּ אֲזַמְרָה:
 ב אֲשַׁכִּילָה בְּדֶרֶךְ תָּמִים מְתִי תְבוּאָה אֵלַי אֲתַחֲלֶךְ בְּתָם לִבִּי בְּקֶרֶב
 בֵּיתִי: ג לא אֲשִׁית לִנְגַד עֵינַי דְּבַר בְּלִיעַל עֲשֵׂה סָטִים שְׁנֵאתִי לא יִדְבַק בִּי:
 ד לִבִּי עָקַשׁ יָסוּר מִמֶּנִּי רָע לא אֲדַע: ה (מלושנ) מְלִשְׁנִי בְּסִתֵּר רַעְיוֹ אוֹתוֹ
 אֲצַמִּית גְּבַה עֵינַיִם וְרַחֵב לִבִּי אֲתוֹ לא אוֹכֵל: ו עֵינַי בְּנֶאֱמָנִי אֶרֶץ לְשֹׁכֵת
 עֲמֹדֵי הַלֶּךְ בְּדֶרֶךְ תָּמִים הוּא יִשְׁרְתֵנִי: ז לא יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֲשֵׂה רְמִיָּה
 דְּבַר שְׁקָרִים לא יִכּוֹן לִנְגַד עֵינַי: ח לְבַקְרִים אֲצַמִּית כָּל רִשְׁעֵי אֶרֶץ לְהַכְרִית
 מַעִיר יְהוָהּ: ט כל פְּעָלֵי אֲנִי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לרוח רע

חסד ומשפט (קא, א): [שימוש תהלים לפרק קא] טוב לכתבו עם מזמור יקום אלהים. בקלף והוא טוב לרוח רעה.

— זוהר תהלים —

זכאי הוא האדם שידע לפתות לו ולעבד לרבונו ברצון ובכונת הלב
 לא ישב בקרב ביתי וגו' (קא, ט): [זוהר ח"ג (דף קכא.) זוהר תורה] לא ישב בקרב ביתי עשה רמיה דבר שקרים לא יכון לנגד עיני. אמר רבי שמעון זכאי הוא האדם שידוע לפתות לו ולעבוד לרבונו ברצון ובכונת הלב, אוי לו למי שבא לפתות לרבונו בלב רחוק ולא ברצון, כמש"כ (תהלים עח) ויפתוהו בפיהם ובלשונם יזכו לו ולבם לא נכון עמו. וע"כ צריך האדם להדבק נפשו ורצונו ברכונו, ולא יבא אליו ברצון שקר, לפי שכתוב דובר שקרים לא יכון לנגד עיני, מהו לא יכון. אין רצוני שיתתקן אם הוא בא ליחד שם הקדוש ואין מיחדו כראוי.

קב « תַּפְּלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְהוָה יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ: ב יְהוָה

שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים

לאשה עקרה

תפלה לעני (קב, א): [שימוש תהלים לפרק קב] לבקש רחמים מאת ה' יתעלה שיעשה לו חסד בעבור אשה עקרה. ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

ימי החל בשביל השכינה, ומתעטף לה בעטוף של מצוה של ציצית כמו עני, ויהיה בתפלין כמו אביון אצל השער שהוא אדני". שפך עולה לחשבון היכ"ל. וזהו אדני"י שפתי תפתח.

תפלת העני היא תפלה שעומדת לפני הקדוש ברוך הוא ושוכרת שערים ופתחים ונכנסת להתקבל לפניו

תַּפְּלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֹף וְגו' (קב, א): [זוהר ח"א פ' וישלח (דף קסח:)] רבי יוסי פתח ואמר, (תהלים קב) תַּפְּלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ. פסוק זה בארוהו בכמה מקומות. אלא דוד המלך אמר את זה כשהסתכל וראה בדברי העני, והסתכל בו כשהיה הולך ובורח מלפני חמיו אמר זה. תפלה לעני - זוהי תפלה שמבקש העני לפני הקדוש ברוך הוא, וזו התפלה שמקדימה את כל תפלות העולם. כתוב כאן תפלה לעני, וכתוב שם (שם ז) תפלה למשה איש האלהים. מה בין זה לזה? אלא זו תפלה של יד, וזו תפלה של ראש, ואין להפריד בין התפלה לעני הזו ובין תפלה למשה איש האלהים, ושתייהן שקולות כאחת. ועל זה תפלת העני מקדימה לפני הקדוש ברוך הוא מפל תפלות העולם, משום שכתוב (שם כב) כי

דוד המלך אחר שראה שישאל חוזרים בתשובה בחדוה תקן עשרה מיני נגונים ובסוף כלם אמר תפלה לעני כי יעטף

תַּפְּלָה לְעֵנִי וְגו' (קב, א): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף כג:)] ודוד, בגלל הגלות

אמר (שמואל ב יז) רַעַב וְעֵיף וְצָמָא בַּמִּדְבָּר. בגלל שראה שכינה חרבה יבשה, היה נוטל צער בגללה. אחר שראה שישאל חוזרים (בתשובה) בחדוה, תקן עשרה מיני נגונים, ובסוף כלם אמר (תהלים קב) תַּפְּלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֹף [נ"א: תקן עשרה מיני תילים, ובסוף כלם תפלה לדוד הטה ה' אהן ענני, אחת שכל התפלות שבגלגלן מתעטפים לפני המלך, ולא היו נכנסות עד שתכנס תפלת העני, אמר תפלה לעני כי יעטף], והיא תפלה שעוטפת כל התפלות לפנייה עד שתכנס תפלתו, לכן הקדים עני לכלם. מהי תפלת העני? זו תפלת ערבית שהיא רשות בפני עצמה בלי בעלה, ומשום שהיא בלי בעלה, היא עניה ויבשה, וצדיק עני יבש זה זרע יעקב, שהוא ברשות כל אמות העולם, ודומה לתפלת ערבית שהיא לילה של הגלות. ותפלת שבת היא צדקה לעני, כמו שבארוה בעלי המשנה, שמש בשבת צדקה לעניים [שעניים מתנחמים בדרך של שמש של שבת]. ולכן צריך אדם להיות כמו עני לשער המלך בתפלת עמידה בכל ששת

—== זוהר תהלים ==—

משום שזו עולה עד כסא הכבוד של המלך ומתעטרת בראשו. והקדוש ברוך הוא משתבח (מתעטף) באותה תפלה ודאי, תפלת העני נקראת תפלה. כי יעטף. עטוף זה אינו עטוף של כסוי, שהרי אין לו. אלא כתוב כאן כי יעטף, וכתוב שם (איכה ב) העטופים ברעב. ולפני ה' ישפך שיחו, שקובל לפני רבונו. וזה נוח לפני הקדוש ברוך הוא, משום שהעולם מתקים בו כשלא נמצאים שאר מקימי העולם בעולם. או למי שאותו העני יקבל עליו לרבנו, משום שהעני קרוב למלך יותר מכלם, שכתוב (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני. וכתוב (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני.

וְרֵשָׁאָר בני העולם - לפעמים ששומע ולפעמים שלא שומע. מה הטעם? משום שדיור המלך הוא בפלים השבורים הללו, שכתוב (ישעיה נז) ואת דכא ושפל רוח. וכתוב (תהלים לד) קרוב ה' לנשברי לב. (שם נה) לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה. מכאן שנינו, מי שנוזף בעני - נוזף בשכינה, שכתוב ואת דכא ושפל רוח, וכתוב (משלי כב) כי ה' יריב ריבם וגו'. משום שהאפוטרופוס שלהם חזק ושולט על הכל, שלא צריך עדים ולא צריך דין אחר, ולא נוטל משכון כשאר הדינים. ואיזה משכון נוטל? נשמות בני אדם, שכתוב וקבע את קבעיהם נפש. עוד אמר, תפלה לעני - כל מקום שנקרא תפלה, דבר עליון הוא, שהוא עולה למקום (שהקדוש ברוך הוא) עליון. תפלת הראש הן התפלין של המלך שמניח אותם.

לא בזה ולא שקץ ענות עני וגו'. בא ראה, תפלה לעני זו תפלה של יד, שהעני דבוק בעניו כמי שאין לו מעצמו כלום.

דְּבַר אַחַר, תפלה - זה משה, לעני - זה דוד, כי יעטף - כשמתכסה הלבנה ומתכסה השמש ממנה, ולפני ה' ישפך שיחו - כדי להתחבר עם השמש. בא ראה, התפלה של כל בני אדם תפלה, ותפלת העני היא תפלה שעומדת לפני הקדוש ברוך הוא ושוכרת שערים ופתחים ונכנסת להתקבל לפניו. זהו שכתוב (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני, וכתוב שמע אשמע צעקתו. ולפני ה' ישפך שיחו - כמי שמתרעם על דין הקדוש ברוך הוא. אמר רבי אלעזר, תפלות הצדיקים חדוה לכנסת ישראל להתעטר לפני הקדוש ברוך הוא. משום זה חביבה היא יותר לפני הקדוש ברוך הוא, ולכן הקדוש ברוך הוא תאב לתפלות הצדיקים בשעה שצריך להם, משום שידועים לרצות את רבונו.

תפלת העני עליונה מכלם מה הטעם? משום שזו עולה עד כסא הכבוד של המלך ומתעטרת בראשו

תַּפִּלָּה לְעַנִּי כִּי יַעֲטֵף וְגו' (קב, א): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף פ"א)] כשהגיעו אליו, [רבי שמעון בר יוחאי] צאוהו שהיה יושב ועוסק בתורה, והיה אומר (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' ישפך שיחו. כל תפלת ישראל היא תפלה, ותפלת העני עליונה מכלם. מה הטעם?

— תהלים — זוהר תהלים —

שכתוב תפלה לעני כי יעטף. כי יתעטף צריך לו לכתב! מה זה כי יעטף? אלא הוא עושה עטוף לכל תפלות העולם, ולא נכנסות עד שנכנסת תפלתו. והקדוש ברוך הוא אומר: יתעטפו כל התפלות, ותפלה זו תכנס אלי. איני רוצה כאן בית דין שידון בינינו. לפני יהיו תרעומות שלו, ואני והוא לבדנו. והקדוש ברוך הוא מתיחד לבדו באותן התרעומות, באותה תפלה, שכתוב ולפני ה' ישפך שיחו. לפני ה' בודאי. כל חילות השמים שואלים אלה לאלה: במה מתעסק הקדוש ברוך הוא? במה משתדל? אומרים: מתיחד בערגה בכלים שלו. כלם לא יודעים מה נעשה מתפלת אותו עני ומפל אותו תרעומותיו. שאין תאנה לעני אלא כששופך דמעותיו בתרעמת לפני המלך הקדוש, ואין תאנה לקדוש ברוך הוא אלא כשמקבל אותם ונשפכים לפניו. וזוהי תפלה שעושה עטוף ועוטפת כל תפלות העולם.

מישה התפלל תפלתו, והתעכב כמה ימים בתפלה זו. דוד ראה שכל החלונות וכל שערי השמים, כלם מזמנים להפתח לעני, ואין בכל תפלות העולם שהקדוש ברוך הוא מקשיב מיד כמו לתפלת העני. כיון שראה את זה, עשה עצמו עני ומספן. פשט לבוש המלכות וישב על הארץ כמו עני ואמר תפלה, שכתוב (תהלים פ) תפלה לדוד הטה ה' אֲזַנְךָ עֲנִי. ואם תאמר למה? בגלל כי עני ואביון אני. אמר לו הקדוש ברוך הוא, דוד, ולא מלך אתה, ושולט על מלכים חזקים, ואתה עושה עצמך עני ואביון?! מיד החזיר תפלתו לגון אחר ועזב דבר אביון ועני, ואמר שמרה נפשי

תפלה לעני כי יעטף - כי יתעטף צריך לו לכתב! מה זה כי יעטף? אלא הוא עושה עטוף לכל תפלות העולם ולא נכנסות עד שנכנסת תפלתו

תפלה לעני כי יעטף וגו' (קב, א): זוהר ח"ג פ' בלק (דף קצ"ה.) ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה וגו'. רבי אבא פתח, (שם קב) תפלה לעני כי יעטף וגו'. שלשה הם שכתוב בהם תפלה. ובארנו דבר זה (אבל דבר זה) - אחד היה משה, ואחד היה דוד, ואחד עני, שנכלל בהם והתחבר בהם. ואם תאמר, הרי כתוב (חבקוק א) תפלה לחבקוק הנביא - הרי ארבעה הם? אלא חבקוק לא בגלל תפלה היה, ואף על גב שכתוב בו תפלה, תשפחת והודאה היא לקדוש ברוך הוא על שהחיהו ועשה אתו נסים וגבורות, שהרי בן השונמית היה. אבל שלש הן שנקראות תפלה: (תהלים ז) תפלה למשה איש האלהים, תפלה זו שאין כמותה באיש אחר. תפלה לדוד, תפלה זו היא תפלה שאין כמותה במלך אחר. תפלה לעני, תפלה היא מאותן שלש. מי חשובה מכלן? הוי אומר תפלת העני. תפלה זו קודמת לתפלת משה, וקודמת לתפלת דוד, וקודמת לכל שאר תפלות העולם.

מה הטעם? משום שהעני הוא שבור לב, וכתוב (שם לד) קרוב ה' לנשברי לב וגו'. והעני עושה תמיד קטטה בקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא מקשיב ושומע דבריו. כיון שמתפלל תפלתו, פותח כל חלונות הרקיעים, וכל שאר התפלות שעולה למעלה, דוחה אותן אותו עני שבור לב,

—=— זוהר תהלים —=—

אחריהם. שהרי למדנו, אין בודקים חורי הבית העליונים למעלה, ולא אותם תחתונים למטה בבעור חמץ. אין בין שבדק כפי מראה עיניו מה שיכול להגיע, הכל נמשך אחרי זה והתבטל יחד אתו.

וְכִי גִרְסָנוּ בְּנִגְעִים: עשרים וארבעה ראשי איברים הם שלא מטמאים משום מחיה. והכהן לא טורח אחריהם, והינו מה שכתוב, (ויקרא יג) לְכֹל מְרָאָה עֵינֵי הַכֹּהֵן. מקום שיכול לראות מכתש בהסתכלות אחת, ולא צריך להנמיך את עצמו ולהרים עיניו כאן וכאן. גם כך לא צריך לפרט חטאיו (לבקש) מיום שהיה, שהרי חורי הבית התחתונים, ולא אלו שהתכסו שלא יכול להגיע, שהם חורי הבית העליונים למעלה, (אלא) בא ראה, לְכֹל מְרָאָה עֵינֵי הַכֹּהֵן. וכלם נמשכים אחריהם. ועל זה שם דוד עצמו בתוף החסידים. הוא שם עצמו יחד עם עבדים, שכתוב (תהלים קכג) הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם. וכתוב (שם פו) הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֶתְּהָ אֱלֹהֵי. שם עצמו עם אותם שמסרו נפשם על קדשת שמו, שכתוב (שם) שִׁמַּח נֶפֶשׁ עֲבָדְךָ כִּי אֶלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא. בכל הארבעה הללו שם עצמו דוד המלך לפני אֲדוֹנוֹ.

אסור לו לאדם להרים ידיו למעלה פֶּרֶט לתפלה ובברכות ובתחנונים לאֲדוֹנוֹ

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הרמתי ידי בתפלה לפני המלך הקדוש. שהרי שנינו, אסור לו לאדם להרים ידיו למעלה פֶּרֶט לתפלה,

כי חסיד אני. ועם כל זה, הכל היה בדוד. אמר לו רבי אלעזר, יפה אמרת, ועם כל זה (ועל זה) צריך לאדם שמתפלל תפלתו (להיות שם עני ואביון) לעשות עצמו עני, כדי שתכנס תפלתו בכלל כל העניים. שהרי כל שומרי השערים לא משאירים כך להכנס כמו משאירים את העניים, שהרי בלי רשות נכנסים. ואם עושה אדם עצמו ושם רצונו תמיד כעני, תפלתו עולה ונפגשת עם אותן תפלות העניים ומתחברת אתן, ועולה יחד אתן ונכנסת בכללן, ומתקבלת ברצון לפני המלך הקדוש (בהם).

דָּוִד הַמֶּלֶךְ שָׁם אֶת עֲצָמוֹ בְּאַרְבַּעַה דְּרָכִים: שם עצמו יחד עם עניים, שם עצמו יחד עם חסידים, שם עצמו יחד עם עבדים, ושם עצמו יחד עם אותם שמוסרים עצמם ונפשם על קדשת שמו. שם עצמו עם עני, שכתוב כי עני ואביון אני. שם עצמו יחד עם חסידים, שכתוב שמרה נפשי כי חסיד אני, משום שצריך האדם שלא לשים עצמו רשע. ואם תאמר, אם כך, לא יפרט חטאיו לעולמים? לא כך! אלא כשיפרט חטאיו, אז הוא חסיד, שבא לקבל תשובה. מוציא עצמו מצד הרע שהיה בטנפת שלו עד עכשו, וכעת נדבק בימין העליון, שהיא פשוטה לקבלו. ולא תאמר שלא יקבלו הקדוש ברוך הוא עד שיפרט חטאיו מיום שהיה בעולם, (אם כך) איפה (או) אותם שהתכסו ממנו, שלא יכול להגיע. אלא לא צריך לפרש, פֶּרֶט לאותם שיזכר מהם. ואם שם רצונו בהם, כל האחרים נמשכים

— תהלים — זוהר תהלים —

עבד שפולל את כל השאר. שלשה עבדים הם בשלשה מקומות, וכלם אחד. ועליהם כתוב (שם קכג) הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם וגו'. בין עבד לעבד הם אותם אחרים. בין עבד ראשון לעבד שני יש לו למסר נפשו על יחוד קדשת שמו, ולשים עצמו עני ומספן בתפלת עמידה, ולשים עצמו בתוך חסידים בשומע תפלה. עבד שלישי לאחר שסים וסדר הכל. למדנו, באותה שעה שמסדר בן אדם כל ארבעה הסדורים הללו ברצון הלב, נוח לפני הקדוש ברוך הוא ופורש ימינו עליו, באותו עבד שלישי, וקורא עליו ואומר לו עבדי אתה, שכתוב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. ודאי תפלה של אדם זה לא תחזור ריקם לעולמים. בא רבי אבא ונשקו.

אמר רבי אלעזר, בא וראה, שני עבד מאותם השלשה הם שפוללים כל אלה, שהרי השלישי עומד לחתם בו חותם למעלה לשים בו יד מימין המלך ולהשתבח בו. אבל שני אלה, ראשון ושני, הם כלל הכל. ודוד משבח עצמו בהם, שכתוב (תהלים קטז) אנה ה' כי אני עבדך אני עבדך וגו', שאלו כוללים כל השאר. שלישי בך עומד לגאל אותי, שכתוב הושע עבדך אתה אלהי מי שמסדר את זה, שיהיה ידוע לו שהקדוש ברוך הוא משתבח בו, וקורא עליו עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. בא רבי אבא ונשקו. אמר רבי אבא, על זה קראנו, (שם יט) הנחמדים מזהב ומפז רב וגו'. כמה מתוקים דברים עתיקים שסדרו

ובברכות ובתחנונים לאדונו, שכתוב (בראשית יד) הרמתי ידי אל ה' אל עליון, ומתרגמים: הרמתי ידי בתפלה. שהרי באצבעות הידים יש דברים עליונים. וכעת כך אני עושה, ואומר שכל מי שארבעה אלו יסדר לפני אדונו ועושה עצמו ברצון בתקון זה כראוי, בתקון זה לא תחזור תפלתו ריקם. בתפלה עבד - לסדר שבח לפני אדונו ולזמר לפניו, וזה בתשכחות שלפני התפלה. אחר כך עבד לאחר שהתפלל תפלת עמידה, הוא עבד שסדר תפלת אדונו. אחר כך עבד אחר שהתפלל כל תפלתו והלך לו. ועל זה עשה עצמו דוד שלש פעמים בתפלה זו עבד, שכתוב הושע עבדך אתה אלהי. שמח נפש עבדך. וכתוב (תהלים פז) תנה עזך לעבדך. הרי שלש פעמים צריך לשים עצמו עבד. אחר כך לשים עצמו תוך אלו שמסרו נפשם על קדשת שמו, כלומר ביחוד של שמע ישראל. שכל מי ששם כך רצונו בזה הפסוק, נחשב לו כאלו מסר עצמו על קדשת השם. לאחר ששם עצמו עני, בזמן שנקנס ודופק על פתחים של רומי מרומים, כשאומר אמת ויציב (וסימך) גאלה לתפלה, להיות בתפלת עמידה שבור לב עני ומספן. ולשים רצונו להכלל בתוך העניים בשברון לב בנמיכות נפש.

לאחר ששם עצמו בתוך חסידים בשומע תפלה לפרש חטאיו, שכך צריך יחיד בשומע תפלה בשביל להתדבק בימין שפשוטה לקבל שבים, אז נקרא חסיד. הרי ארבעה אלה כראוי. מי כולל כל אלה? אותו שצריך לכלל אותם, וזהו

שְׁמַעַה תְּפִלָּתִי וְשִׁיעֵתִי אֱלֹהִי תְבוֹא: ג אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי כִּי־זֶר לִי הַטָּה
 אֱלֹהֵי אֲזֻנֶיךָ כִּי־זֶר אֶקְרָא מִהַר עֲנֵנִי: ד כִּי כָלוּ בְעֵשֶׂן יָמַי וְעֲצָמוֹתַי כָּמוֹ קֶדַח נְחָרוֹ:
 ה הוֹפֶה כְּעֵשֶׂב וַיִּבֶשׁ לִפְנֵי כִּי שִׁבְחָתִי מֵאֲבָל לְחַיִּי: ו מִקּוֹל אֲנָחָתִי דִבְקָה עֲצָמֵי
 לְבָשָׁרִי: ז דְּמִיתִי לְקָאֵת מִדְּבַר הַיָּיְתִי כְבוֹס חֲרָבוֹת: ח שִׁקְדָתִי וְאַהֲוִיהַ כְּצַפּוֹר
 בּוֹדֵד עַל גֵּגִי: ט כָּל הַיּוֹם חֲרַפּוֹנִי אוֹיְבֵי מְהוֹלְלֵי כִּי נִשְׁבָּעוּ: י כִּי אֶפְרַח בְּלֶחֶם
 אֲבָלָתִי וְשִׁקְנִי בִבְכֵי מִסְכְּתִי: יא מִפְּנֵי זַעֲמֻךְ וְקִצְפֶיךָ כִּי נִשְׁאַתְנִי וְתִשְׁלִיכֵנִי: יב יָמַי
 כְּצֶל נְטוּי וְאֲנִי כְּעֵשֶׂב אֵיבֶשׁ: יג וְאַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם תִּשָּׁב וְזִכְרֶךָ לְדוֹר

זוהר תהלים

תְּפִלָּתָם. פְּסוּק זֶה בְּאֲרוּחוֹ, וְהִתְקַשְׁוּ בוֹ
 הַחֲבָרִים. (אלא עוד יש בו צד בציורים רבים)
 פְּנֵה!?! הַקְּשִׁיב הֲיֵה צְרִיךְ, או שְׁמַע.
 מַה זֶה פְּנֵה? אֵלֶּא כָּל תְּפִלוֹת הָעוֹלָם
 - תְּפִלוֹת, וְתִפְלַת הַיְחִיד לֹא נִכְנָסֶת
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ אֵלֶּא בְּכַח חֲזוֹק.
 שְׁעַד שְׁלֹא נִכְנָסֶת אוֹתָהּ תְּפִלָּה לְהִתְעַטֵּר
 בְּמִקּוּמָהּ, מִשְׁגִּיחַ בָּהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וּמִסְתַּכֵּל בָּהּ, וּמִסְתַּכֵּל בְּחֻטְאֵי וּבִזְכוֹת
 אוֹתוֹ הָאָדָם, מַה שְׂאִינוֹ עוֹשֶׂה כֵּן בְּתִפְלַת
 הַרְבִּים, שֶׁתְּפִלַת הַרְבִּים כְּמַה הֵן תְּפִלוֹת
 שְׂאִינָן [מבני] מְצַדִּיקִים, וְכֵלֶן נִכְנָסוֹת
 לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא מִשְׁגִּיחַ
 בְּחֻטְאֵיהֶם. מִשּׁוּם כֵּךְ פְּנֵה אֵל תְּפִלַת
 הָעֲרֵעֵר, מִהַפֵּךְ וּמִסְתַּכֵּל בָּהּ, וּמִסְתַּכֵּל
 [בזכותו] בְּמַה רְצוֹן נַעֲשֶׂה, וּמִי אוֹתוֹ
 הָאִישׁ שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּה זוֹ וּמֵהֶם מַעֲשִׂיו.
 מִשּׁוּם כֵּךְ צְרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה
 בְּצַבּוֹר. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁלֹא כִּזָּה אֵת
 תְּפִלָּתָם, אִף עַל גַּב שְׁלֹא כָּלֶם בְּכֹנְנָה
 וּרְצוֹן הַלֵּב. דְּבַר אַחַר פְּנֵה אֵל תְּפִלַת
 הָעֲרֵעֵר - זֶה יְחִידִי שֶׁנִּכְלָל בְּרַבִּים. וּמִיָּהוּ
 יְחִידִי שֶׁנִּכְלָל בְּרַבִּים? הֲוֵי אוֹמֵר זֶה
 יַעֲקֹב, שֶׁהוּא כְּלוּל בְּשֵׁנֵי צְדִידִים, וְקָרָא

הָרֵאשׁוֹנִים. וְאֲנִי, כְּשִׁטּוּעָמִים אוֹתָם, לֹא
 יְכוּלִים לְאָכַל. וְדָאִי זֶה כֵּךְ, וְהַפְּסוּק
 מוֹכִיחַ עַל שְׁלֹשָׁה עֲבָדִים, וְהֵם אֶחָד
 וּבְמִקּוּם אֶחָד. וְשִׁנִּים כְּפִי שְׁאִמְרָת, וְאֶחָד
 הוּא לְהִתְעַטֵּר בוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שֶׁכְּתוּב (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים
 עֲבָדֵי הֵם וְגו'. לֹא יִמְכְּרוּ מִמִּכְרַת עֶבֶד.
 מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צְרִיךְ לְהִתְעַטֵּר
 בְּשְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים. וְעַל זֶה לֹא יִמְכְּרוּ לְשֵׁם
 עֶבֶד, שֶׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיָּה.

תְּפִלַת הַרְבִּים אֲפִילוֹ כְּמַה הֵן תְּפִלוֹת שְׂאִינָן
 מְצַדִּיקִים וְכֵלֶן נִכְנָסוֹת לְפָנֵי הַקְּב"ה וְלֹא
 מִשְׁגִּיחַ בְּחֻטְאֵיהֶם

פְּנֵה אֵל תְּפִלַת וְגו' (קב, יח): [זוהר ח"א
 פ' ויחי (דף רלד.)] וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֵל
 בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ וְגו', רַבִּי אַבְרָהָם פְּתַח
 וְאָמַר, (תהלים ק"ב) פְּנֵה אֵל תְּפִלַת הָעֲרֵעֵר
 וְלֹא כִּזָּה אֵת תְּפִלָּתָם. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּנָהּ,
 וְאֶקְשׁוּ בֵיהּ חֲבָרִיאַי. (אלא תו אית ביה סטר
 קורדיטא) פְּנֵה, הַקְּשִׁיב מִבְּעֵי לֵיהּ, או שְׁמַע,
 מֵאִי פְּנֵה.

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֵל בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ
 וְגו'. רַבִּי אַבְרָהָם פְּתַח וְאָמַר, (תהלים
 קב) פְּנֵה אֵל תְּפִלַת הָעֲרֵעֵר וְלֹא כִּזָּה אֵת

וְדַר: י' אַתָּה תִקְנֶם תִּרְחַם צִיּוֹן כִּי עַתָּה לְחַנְּנָהּ כִּי כָּא מוֹעֵד: טו כִּי רָצוּ עֲבָדֶיךָ
 אֶת אֲבֹנֶיהָ וְאֶת עֲפָרָהּ יִחַנְּנוּ: טז וַיִּירָאוּ גוֹיִם אֶת שֵׁם יְהוָה: ז' וְכָל מַלְכֵי
 הָאָרֶץ אֶת כְּבוֹדָךָ: י"ז כִּי בָנָה יְהוָה: ז' צִיּוֹן נִרְאָה בְּכַבֹּד: יח פָּנָה אֶל תְּפִלַּת
 הָעָרָעַר וְלֹא בָזָה אֶת תְּפִלָּתָם: יט תִּפְתָּח וְאֶת לְדוֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יִחַלֵּל יְהוָה:
 כ כִּי הִשְׁקִיף מִמְרוֹם קִדְשׁוֹ יְהוָה: ז' מִשָּׁמַיִם אֶל אֶרֶץ חַיִּיט: כא לִשְׁמַע
 אֲנִקֶּת אֲסִיר לְפִתַּח בְּנֵי תְמוֹתָהּ: כב לְסֵפֶר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְהוָה: ז' וְתִהְיֶה
 בִּירוּשָׁלַם: כג בְּהַקְבִּץ עַמּוּם יִחַדּוּ וּמַמְלָכוֹת לְעַבְדֹת אֶת יְהוָה: ז' כד עֲנֵה
 בְּדַרְךָ (כח) בְּחַי קֶצֶר יָמַי: כה אִמֵר אֱלֹהֵי אֵל תִּעֲלֵנִי בַחֲצֵי יָמַי בְּדוֹר דּוֹרִים
 שְׁנוֹתֶיךָ: כו לְפָנִים הָאָרֶץ יִסְדַּת וּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ שָׁמַיִם: כז הַמֶּה יִאֲבֹדוּ וְאֶתָּה תַעֲמֹד
 וְכֹלָם בְּבָגֵד יִבְלוּ בְּלִבוֹשׁ תִּחְלִיפֵם וְיִחַלְפוּ: כח וְאֶתָּה הוּא וְשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתְמוּ:
 כט בְּנֵי עֲבָדֶיךָ יִשְׁבֹּנוּ וְזֶרַעֲם לְפָנֶיךָ יִבּוֹן:

———— זוהר תהלים ————

לְבָנָיו, וְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּתוֹ עֲלֵיהֶם. אִיזוֹ תְּפִלָּה אֶת ה' - זוֹ שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. אֶת ה' - הַכֹּלֵל
 שִׁיתְקַבְּלוּ בְּשְׁלֵמוֹת לְמַעְלָה? תְּפִלָּה שְׁלֵא יִשְׁמְדוּ בְּגִלוֹת.

קָג א לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה וְכָל קְרִבֵי אֶת שֵׁם קְדֹשׁוֹ: ב בְּרַכִּי

שימוש תהלים

לבקש רחמים על עקרה

לדוד ברכי (קג, א): [שימוש תהלים לפרק קג] ג"כ טוב לבקש רחמים על אשה שהיא עקרה ושם שלו הוא א"ה.

זוהר תהלים

בְּעוֹלָם וְלֹא מוֹצֵאת מְקוֹם מְנוּחָה עַד שִׁישְׁלָמוּ מַעֲשָׂיו. מִשׁוּם זֶה צָרִיךְ אָדָם לְהִתְבּוֹנֵן תָּמִיד בְּמַעֲשָׂיו וְיָשׁוּב לְפָנָיו אֲדוֹנוֹ. וְכִשְׁהִתְבּוֹנֵן דָּוֵד הִמְלִיךְ בְּדִינֵי הָאָדָם הַלְלוּ, הַקְּדִים וְאָמַר, (תהלים קד) בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה', בְּטָרֶם תֵּצֵא מִן הָעוֹלָם, בְּעוֹד שְׂאֵת נִמְצָאת עִם הַגּוֹף. וְכָל קְרִבֵי אֶת שֵׁם קְדֹשׁוֹ - הֵם אֲבָרֵי הַגּוֹף שֶׁמְשַׁתְּפִים כְּאֶחָד עִם הָרוּחַ. עִכְשָׁו כְּשֶׁתִּמְצָאוּ עִמָּה, הַקְּדִימוּ לְבָרֵךְ אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ טָרֶם שְׂיָבֵא זְמַן שְׁלֵא תוּכְלוּ לְבָרֵךְ וְלַחְזֹר בְּתִשׁוּבָה. וְעַל זֶה אָמַר בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' הַלְלוּיָהּ. כְּאוֹתָם הַחֲבָרִים וְנִשְׁקוּ אֶת רֵאשׁוֹ.

עתיד לתן דין וחשבון - סדר המשפט והעדויות והעונשים על העוונות מרגע הפטירה עד שמגיע לקבר

לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי וְגו' (קג, א): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קכ"ו).] רְבִי אַבְא פְּתַח, (תהלים

קג) לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' וְכָל קְרִבֵי אֶת שֵׁם קְדֹשׁוֹ. כְּמָה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל וְלִדְעַת בְּעִבּוּדֵת רְבוּנוֹ, שֶׁהָרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַכְּרוֹז קוֹרֵא וְאוֹמֵר: (משלי א) עַד מָתַי פְּתִים תֵּאֱהָבוּ פְתֵי וְגו'. (ירמיה ג) שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹכְבִים אֲרָפָה מְשׁוּבְתֵיכֶם. וְאֵין מִי שִׁירְכִין אֲזַנָּיו. הַתּוֹרָה מְכַרְזָה לְפָנֵיהֶם,

לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי וְגו' (קג, א): [זוהר ח"א פ' לך לך (דף ט"ז).] כְּמוֹ כֵן (שם קג) לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה'. מִשׁוּם דְּרָגָתוֹ אָמַר. וּמָה אָמַר בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה'? אֶת - לְהִתְקַשֵּׁר בְּקֶשֶׁר לְמַעְלָה. וְכָל קְרִבֵי, מִי הֵם קְרִבֵי? אֵלּוּ שְׂאֵר חַיּוֹת הַשָּׂדֶה שֶׁנִּקְרְאוֹת קְרִבִּים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ה) וּמַעֲי הָמוּ עָלָיו. דְּבָר אַחַר בְּרַכִּי נַפְשִׁי - בְּשִׁבְלֵוֹ הוּא אָמַר. אֶת ה' - זוֹ שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. אֶת ה' - הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל.

לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי וְגו' (קג, א): [זוהר ח"ב פ' ויקהל (דף קצ"ט).] שְׁבַעֲהָ דִינִים יִחְלְפוּ עַל הָאָדָם כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. אֶחָד - אוֹתוֹ דִּין עֲלִיּוֹן כְּשִׁיּוֹצֵאת הָרוּחַ מִן הַגּוֹף. ב' - כְּשֶׁמַּעֲשָׂיו וְדַבְּרָיו הוֹלְכִים לְפָנָיו וּמְכַרְזִים עָלָיו. ג' - כְּשֶׁנִּכְנַס לְקֶבֶר. ד' - דִּין הַקֶּבֶר. ה' - דִּין הַתּוֹלְעַת. ו' - דִּין הַגֵּיהֶנֶם. ז' - דִּין הָרוּחַ שֶׁהוֹלְכַת וּמְשׁוֹטְטַת בְּעוֹלָם וְלֹא מוֹצֵאת מְקוֹם מְנוּחָה עַד שִׁישְׁלָמוּ מַעֲשָׂיו

וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ, שֶׁשְׁבַעֲהָ דִינִים יִחְלְפוּ עַל הָאָדָם כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. אֶחָד - אוֹתוֹ דִּין עֲלִיּוֹן כְּשִׁיּוֹצֵאת הָרוּחַ מִן הַגּוֹף. ב' - כְּשֶׁמַּעֲשָׂיו וְדַבְּרָיו הוֹלְכִים לְפָנָיו וּמְכַרְזִים עָלָיו. ג' - כְּשֶׁנִּכְנַס לְקֶבֶר. ד' - דִּין הַקֶּבֶר. ה' - דִּין הַתּוֹלְעַת. ו' - דִּין הַגֵּיהֶנֶם. ז' - דִּין הָרוּחַ שֶׁהוֹלְכַת וּמְשׁוֹטְטַת

— זהו זה תהלים —

ראו מעשיו! ראו דבריו! טוב לו שלא נברא! עד שמגיע לקבר, כל המתים רוגזים עליו ממקומם ואומרים: אוי אוי שזה נקבר בתוכנו! מעשיו ודבריו מקדימים ונכנסים לקבר, ועומדים על אותו גוף, ורוחו הולכת ושטה ומתאבלת על הגוף. כיון שהאדם נטמן בבית הקברות, דומ"ה מקדים ויוצא תחת ידיו שלשה בתי דינים שממנים על דין הקבר, ושלשה שרביטי אש בידיהם, ודינים רוח ונפש כאחד. אוי על אותו הדין! אוי על מעשיו! בשעה שהוא תפוס בקולר המלך, ונדון דינו ונשלם, שלא נמצא עליו סגור, ושומר המלך נחת, ועומד לפניו לרגלו, וחרב שנונה אחת בידו.

מרים האיש את עיניו, ורואה כתלי הבית לזהים באש (היו) ממנו. ובין כך רואה אותו לפניו כלו מלא עינים, לבוש אש לזהט לפני האדם. כך הוא ודאי, שהרי כמה בני אדם ראו מלאך בשוק ועמדו לפניו, ושאר בני אדם לא ראו אותו. ואם תאמר, הרי כתוב (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות וגו', איך יכול להראות בארץ? אלא דבר זה כך בארוהו: שכיון שיורד מלאך לארץ, מתלבש בגוף, ונראה למי שנראה באותו לבוש שהוא לבוש בו. ואם לא, לא יכול העולם לסבל ולהראות בו. כל שכן וכל שכן זה שכל בני העולם צריכים אותו. שלש טפות בתרבו, והרי בארוהו החברים. כיון שרואהו, מזדעזע כל גופו ורוחו, ולבו לא שוכן, משום שהוא המלך של כל הגוף. ורוחו הולכת בכל איברי הגוף, ונפרדת

ואין מי שישגיח. בא ראה, בן אדם הולך בעולם הזה וחושב ששלו הוא תמיד וישאר בתוכו לדורי דורות. עד שהוא הולך בעולם, נותנים אותו בקולר. עד שהוא יושב, דנים אותו במושב הדינים עם שאר בני הדין. אם נמצא לו סגור - הרי נצול מהדין. זהו שכתוב (איוב לג) אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה להגיד לאדם ישרו ויחננו ויאמר וגו'. מי הוא הסגור? אלה מעשים כשרים שעומדים על האדם בשעה שמצטרף להם. ואם לא ימצא עליו סגור - הרי התחייב מהדין להסתלק מהעולם. באותה שעה כששוכב בקולר המלך, עד שמרים עיניו, רואה שבאים אליו שנים שכותבים לפניו כל מה שעשה בעולם הזה, וכל מה שהוציא מפיו, ונותן דין (חשבון) על הכל וכותבים לפניו. זהו שכתוב (עמוס ד) כי הנה יוצר הרים וברא רוח ומגיד לאדם מה שחזו וגו'. והוא מודה עליהם.

מה הטעם? משום שאותו מעשה שעשה, עולה ועומד עליו להעיד בו, ועומדים להעיד עליו, וכלם יורדים ונרשמים לפניו ועומדים לפניו, ולא עוברים ממנו עד שעה שנדון בהם באותו עולם. בא ראה, כל אותם דברים שעשה בן אדם בעולם הזה, כלם זמינים ועומדים להעיד בו, ולא נאבדו ממנו. ובשעה שמוציאים אותו לקבר, כלם מזדמנים והולכים לפניו, ושלשה כרוזים מכריזים, אחד לפניו, ואחד מימינו, ואחד משמאלו, ואומרים: זה פלוני שמרד ברבוננו, מרד למעלה, מרד למטה, מרד בתורה, מרד במצוותיו.

נפשי את יהוה ואל תשכחי כל גְמוּלוֹי: ג הפלח לכל עונכי הרפא לכל
 תחלאיכי: ד הגואל משחת חייכי המְעַטְרְכִי חסד ורחמים: ה המשפיע בטוב
 עֲרֹךְ תתחדש בנשר נְעִירֵיכִי: ו עשה צדקות יהוה וּמְשַׁפְּטִים לְכָל
 עֲשׂוּקִים: ז יודיע דרכיו לְמִשְׁה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל עֲלִילוֹתָיו: ח רחום וחנון יהוה
 אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד: ט לא לנצח יריב ולא לעולם ישור: י לא בחטאינו
 עָשָׂה לָנוּ וְלֹא כְעֹנֵתֵינוּ גָמַל עָלֵינוּ: יא כי כגבה שמים על הארץ גבר חסדו
 עַל יִרְאָיו: יב ברחק מִזְרַח מִמְּעַרְב הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת פְּשָׁעֵינוּ: יג ברחם אב על
 בָּנִים רַחֵם יְהוָה עַל יִרְאָיו: יד כי הוא ידע יצרנו זכור כי עֲפָר אָנַחְנוּ:

זוהר תהלים

הגוף, אֲז הַשְׁכִּינָה עֹמֶדֶת עָלָיו, וּמִיד
 פּוֹרַחַת מֵהַגּוֹף. אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁנִּדְבַק
 בָּהּ! אוי לאותם רשעים שרחוקים ממנה
 ולא מתדבקים בה! וכמה בתי דינים עובר
 האיש כשיוצא מהעולם הזה? אחד - אותו
 דין עליון שאמרנו כשיוצאת הרוח
 מהגוף. ואחד דין, כשמעשיו ודבריו
 הולכים לפניו והפרושים מכריזים עליו.
 ואחד דין כשנכנס לקבר. ואחד דין הקבר.
 ואחד דין התולעת. ואחד דין הגיהנם.
 ואחד דין הרוח שהולכת ומשוטטת
 בעולם ולא מוצאת מקום עד שישתלמו
 מעשיו. ודאי שבעה עדנים יחלפו עליו.
 בגלל זה צריך האדם כשהוא נמצא בעולם
 הזה לירא מרבנו ולהסתפל בכל יום ויום
 במעשיו, וישוב מהם לפני רבונו.
 כשהסתפל דוד המלך באותם דיני האדם
 כשמסתלק מהעולם הזה, הקדים ואמר,
 (תהלים קג) ברכי נפשי את ה', עד שלא תצא
 מהעולם, כעת שאת נמצאת עם הגוף. וכל
 קרבי את שם קדשו, אתם האִיבְרִים
 שמשתתפים ברוח, כעת שהיא נמצאת
 אתכם, הקדימו לברך את השם הקדוש עד

מהם, כמו בן אדם שנפרד מחברו ללכת
 למקום אחר. אֲז הוא אומר אוי על מה
 שעשה - ולא עוזר לו, אלא אם הקדים
 רפואת התשובה עד שלא הגיעה אותה
 שעה. פוחד אותו האיש ורוצה להסתתר
 ולא יכול. פיון שרואה שאינו יכול, הוא
 פוחד עיניו, ויש לו להסתפל בו, ומסתפל
 בו בעינים פקוחות. ואז הוא מוסר עצמו
 ונפשו. ואותה שעה הוא זמן דין הגדול
 שהאדם נדון בו בעולם הזה, ואז הרוח
 הולכת בכל האִיבְרִים של הגוף ונפרדת
 מהם, ומשוטטת בכל האִיבְרִים ומדעזעת
 לכל הצדדים, וכל איברי הגוף כלם
 מדעזעים.

צריך האדם כשהוא נמצא בעולם הזה
 לירא מרבנו ולהסתפל בכל יום ויום
 במעשיו

כשמגיעה הרוח לכל איבר ואיבר
 ונפרדת ממנו, נופלת זיעה
 על אותו איבר, והרוח מסתלקת ממנו,
 ומיד מת אותו איבר, וכן בכלם. פיון
 שמגיעה הרוח לצאת, שהרי נפרדה מכל

טו אָנוֹשׁ כְּחֶצִיר יָמִיו כְּצִיץ הַשָּׂדֶה בֶּן יָצִיץ: טז כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ וְלֹא יִכְרְנוּ
 זוהר תהלים

הוא בודאי אנוש כחציר ימיו כציץ השדה כן יציץ שנתחדש וחוזר ונולד כמקדם, אבל מהו זה שכתוב אחריו כי רוח עברה בו ואיננו, אלא זה הוא רוח העליון הנסתר והנעלם מהכל שכולל לרוח האדם בתוכו, ואז ואיננוקלה וזה הוא הסוד של חנוך שנאמר בו ואיננו כי לקח אתו אלהים, זה אלהים עליון, רוח העליון רוח הנסתר והנעלם, ולא יכירנו עוד מקומו, שהרי נכלל רוח מצער ברוח העליון, מה כתוב אחריו, וחסד ה' מעולם ועד עולם, שמכניס אותו כהן הגדול לתוך קדש הקדשים קלט ונוטל אותו ומולידו כמקדם, ונתחדש כנשר נעוריו, שהוא חוזר להיות נער.

צָרִיף לַעֲשׂוֹת לוֹ שְׁנוּי מְקוֹם וְשְׁנוּי הַשֵּׁם
 וְשְׁנוּי מַעֲשֵׂה

כִּי רוּחַ עֲבָרָה וְגו' (קג, טז): [זוהר ח"ג פ' פנחס
 רעיא מהימנא (דף ר"ט.)] וּבְחֶבְרוֹן רֵאשׁוֹן

זיו הזוהר

קלט. זה סוד השני שמיכאל כהנא רבא ששרשו חסד ה' מכניס להנשמה בהמקום שנקרא קדש קדשים ומקריבה על המזבח כמו קרבן, ועי"ז מקבלת הנשמה משם אור חדש, ואח"כ לוקח אותה משם ומולידה כמקדם, וזהו מעולם ועד עולם, וענין ההולדה הוא כי שם במקום קדש הקדשים היא בבחי' ביטול, וההולדה היא התחדשות ושותה כמקדם ביתר שאת ויתר עז, ולפעמים עפ"י גזרה העליונה לטובת העולם תחזור ותבוא לעולם הזה להוולד בגוף וחזרת להיות נער, אבל נשמת חנוך לאחר שנלקחה ממקום קדש הקדשים נתחדש כחו להיות מלאך עליון גדול ונורא מאד הנקרא נער מטט' כידוע:

שְׁלֹא יִגִיעַ זְמַן שְׁלֹא תוֹכְלוּ לְכַרְכוּ וּלְהוֹדוֹת
 עֲלֵיכֶם.

בְּכָל יוֹם מֵתִים אֶלְף אֲנָשִׁים וּמֵתֶחְדָּשִׁים
 בְּבְרִיאָה אֶלְף

אָנוֹשׁ כְּחֶצִיר יָמִיו וְגו' (קג, טז): [זוהר ח"ג (דף
 רט): זוהר תורה] אָנוֹשׁ כְּחֶצִיר יָמִיו
 כְּצִיץ הַשָּׂדֶה בֶּן יָצִיץ. בו נאמר נער הייתי גם זקנתי, ואח"כ (איוב לג) יושב לימי עלומי, שהעץ שנחתכו ענפים הישנים שלו יצמחו כמקדם בשרשיו ויחזרו לגדל בעולם כמקדם, מתו זקנים וחוזרים לעולם הזה ילדים, וזהו הסוד שמחדש הקב"ה בכל יום תמיד מעשה בראשית, שמתים אלף בכל יום ומתחדשים אלף בכל יום.

אָדָם נִתְחַדֵּשׁ וְחוֹזֵר וְנוֹלָד כְּמִקְדָּם

אָנוֹשׁ כְּחֶצִיר יָמִיו וְגו' (קג, טז): [זוהר ח"ג (דף
 רז): זוהר תורה] אָמַר רַבִּי אַבָּא כֵךְ

קלח. כאן יבאר סוד גדול בענין מיתת הצדיקים שהיא כעין מיתת נשיקה, כמו למשל שלהבת הנר בהתקרב אליה אבוקה יפרח השלהבת מן הנר אל האבוקה להתכלל בתוכה, כן הוא מיתת הצדיקים שנתגלה אל נשמתם ברגע האחרון הארת רוחא עלאה טמירא שהוא אור השכינה, ואז תפרח מדי נשמת הצדיק שהיא רוחא זעירא מן הגוף ונכלל באור רוחא עלאה אור השכינה, ויש בזה כמה וכמה מדרגות, כי לא התגלות רוחא עלאה שוה לכל, כי זה לפי ערך מדרגת נשמת הצדיק, וכן הי' בחנוך שאליו נתגלה הארה מן שכינתא עלאה טמירא גניזא מכלא, היינו מעולם הבינה, ודי בזה למבין:

עוד מקומו: י וְחֶסֶד יְהוָה מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו וְצַדִּיקְתּוֹ לְבָנָיו

זוהר תהלים

עצמות וגידים ומתחדש, כמו בית ישן שעושים אותו חדש, ודאי שהוא מתחדש. ומה שאמר ולא יפירנו עוד מקומו - על רוח, שנכללה רוח קטנה ברוח עליונה. זהו משל לאילן שלא עושה פרות, לוקחים ענפים שלו ומרכיבים אותו בענף של עץ אחר עליון (זהבזה) שעושה פרות, ונכלל זה בזה ועושה פרות. באותו זמן נאמר בו, ולא יפירנו עוד מקומו.

נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא ישנו בכלן ומי שאינו ירא שמים אין בו לא ענוה ולא חסידות

וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְגו' (קג, יז): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קמ"ה.)] דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו וגו'. רבי יצחק פתח ואמר, (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו וְצַדִּיקְתּוֹ לְבָנָיו בְּנִים. כמה גדולה היראה לפני הקדוש ברוך הוא, שבכלל היראה ענוה, ובכלל הענוה חסידות. נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא, ישנו בכלן. ומי שאינו ירא שמים, אין בו לא ענוה ולא חסידות. למדנו, מי שיצא מן היראה ונתלבש בענוה - ענוה עדיף, ונכלל בכלם. זהו שכתוב (משלי כח) עַקֵּב עֲנוּה יִרְאֵת ה'. כל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לענוה. כל מי שיש בו ענוה, זוכה לחסידות. וכל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לכלם. לענוה - שכתוב עַקֵּב עֲנוּה יִרְאֵת ה'. לחסידות - שכתוב (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו. למדנו, כל אדם שיש בו חסידות, נקרא

אמר הרועה הנאמן, מנורה הקדושה, יפה אמרו רבי אבא ורבי חייא ורבי יוסי, אבל (תהלים קג) כי רוח עברה בו ואיננו - כאן צריך לפתח בדברים, מה זה עברה בו? זו עברה וזעם וצרה, אחד מאותם מלאכים רעים.

שמשום שלא ידעו בו אותם בעלי חטאים, צריך לעשות לו שנוי מקום ושנוי השם ושנוי מעשה, כמו אברהם, שנאמר בו (בראשית יב) לך לך מארצך וממולדתך - הרי שנוי מקום. (שם יז) ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם - הרי שנוי השם. שנוי מעשה - שהשתנה ממעשים רעים שעשה בתחלה למעשים טובים. הוא משל לרוח של אותו שמת בלא בנים. כמו זה עושה הקדוש ברוך הוא לאדם כשגרש אותו מאותו עולם, והביאו לעולם הזה, והרי נתבאר למעלה. משנה פניו ותשלחהו (איוב יד). ומשום זה כי רוח עברה בו. אחד מאותם מלאכים רעים, כשרואה אותו משנה בזמן שנפגש (כו) עמו, שואלים אותו שאר המשחיתים עליו: זהו בעל חובך? הוא עונה להם ואומר: איננו. כשמתגרש ממקומו וננטע במקום אחר, נאמר בו ולא יפירנו עוד מקומו, בגלל (ויקרא יד) שעפר אחר יקח וטח את הבית. וזהו סוד ונתן את הבית את אבניו ואת עציו - אותם עצמות וגידים ובשר שהיה, חזר לעפר. מה כתוב בו? (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו, משום שהיה מנגע. ואחר כך, ועפר אחר יקח וטח את הבית, ובונה לו

בָּנִים: יח לְשִׁמְרֵי בְרִיתוֹ וְלִזְכָּרֵי פִקְדוֹי לְעֲשׂוֹתָם: יט יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשֵׁמוֹת הַבָּנִים

זוהר תהלים

וּנְקָבָה, נִקְרָא אָדָם, וְאִזּוּ יֵרָא חֲטָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁשׁוּרָה בּוֹ עֲנוּה. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁשׁוּרָה בּוֹ חֶסֶד. וּמִי שֶׁלֹּא נִמְצָא זָכָר וּנְקָבָה, אֵין בּוֹ לֹא יִרְאָה וְלֹא עֲנוּה וְלֹא חֲסִידוּת. וּמִשּׁוּם כִּךָּ נִקְרָא אָדָם כָּלֵל הַכֹּל. וּכְיִזְן שְׁנִקְרָא אָדָם, שׁוּרָה בּוֹ חֶסֶד, שְׁכָתוֹב (שם פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה וְגו'. וְלֹא יִכּוֹל לְהַבְנוֹת אִם לֹא נִמְצָא זָכָר וּנְקָבָה.

וּכְתוֹב (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו. יִרְאָיו - כָּלֵל שֶׁל אָדָם. דְּבָר אַחַר וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם - אֵלֶּה אוֹתָם כִּהְנִים שְׁבָאוּ מִצַּד הַחֶסֶד, וְיִרְשׁוּ יִרְשָׁה זוֹ שְׁיִרְדֶּה מְעוֹלָם שְׁלֹמְעֵלָה לְעוֹלָם שְׁלֹמְטָה. עַל יִרְאָיו - כִּהְנִים שְׁלֹמְטָה, שְׁכָתוֹב (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ, לְהַתְּכִלֵּל בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם. (שם) וְצִדְקָתוֹ לְבַנְי בָּנִים, מִשּׁוּם שְׁזָכָה לְבַנְי בָּנִים. אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כִּךָּ, מֵהוּ וְצִדְקָתוֹ? וְחֶסֶדוֹ הֵיךָ צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵינּוּ סוּד שְׁשָׁנִינוּ בְּזֹאת, (בראשית ב) כִּי מֵאִישׁ לָקַחְתָּה זֹאת. וְכָתוֹב לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה. וְזֹאת נִכְלָלָה בְּאִישׁ, שְׁהֵינּוּ חֶסֶד, וְזֹאת נִקְבָּה. חֶסֶד זָכָר. וּמִשּׁוּם כִּךָּ זָכָר שְׁבָא מִצַּד הַלְּבָן הַזֶּה, נִקְרָא חֶסֶד. וְזֹאת נִקְרָאת צְדָקָה, שְׁבָאָה מִצַּד אָדָם, וּמִשּׁוּם כִּךָּ נִקְרָאת אִשָּׁה. וְהֵינּוּ מֵהוּ שְׁכָתוֹב וְצִדְקָתוֹ. מֵה זֶה וְצִדְקָתוֹ? צִדְקָתוֹ שֶׁל חֶסֶד, בֵּת זוּגוֹ, לְהַתְּבַשֵּׁם זֶה בְּזֶה. וּמִשּׁוּם כִּךָּ לְמַדְנּוּ, כָּל כֵּהֵן שְׁאֵין לוֹ בֵּת זוּג, אֲסוּר בְּעֵבֻדָּה, שְׁכָתוֹב וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ.

מִלְאָף ה' צְבָאוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (מלאכי ב) כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלְאָף ה' צְבָאוֹת הוּא. מִפְּנֵי מָה זָכָה כֹהֵן לְהִקְרָא מִלְאָף ה' צְבָאוֹת? אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵה מִלְאָף ה' צְבָאוֹת כֹהֵן לְמַעְלָה, אִף כֹהֵן מִלְאָף ה' צְבָאוֹת לְמַטָּה.

וּמִי הוּא מִלְאָף ה' צְבָאוֹת לְמַעְלָה? (דניאל יב) זֶה מִיכָאֵ"ל הַשָּׁר הַגְּדוֹל, שְׁבָא מִחֶסֶד שֶׁל מַעְלָה, וְהוּא כֹהֵן גְּדוֹל שֶׁל מַעְלָה. כְּבִיכּוֹל כֹהֵן גְּדוֹל שְׁלֹמְטָה נִקְרָא מִלְאָף ה' צְבָאוֹת, מִשּׁוּם שְׁבָא מִצַּד הַחֶסֶד. מֵהוּ חֶסֶד? רַחֲמִים תוֹךְ רַחֲמִים. וּמִשּׁוּם כִּךָּ כֹהֵן לֹא נִמְצָא מִצַּד הַדִּין. מָה הַטַּעַם זָכָה כֹהֵן לְחֶסֶד? בְּגַלֵּל הִירְאָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו. מֵהוּ עוֹלָם וְעוֹלָם? אֲמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּמוֹ שֶׁהִתְקַן בְּחֶדֶר הַקְּדוֹשׁ, עוֹלָם אֶחָד, וְעוֹלָם שְׁנַיִם. אֲמַר רַבִּי חֵיִיא, אִם כִּךָּ, מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! אֲמַר לוֹ, שְׁנַיִ עוֹלָמוֹת הֵם, וְחֶזְרוּ לְהִיּוֹת אֶחָד. אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יִצְחָק, עַד מְתִי תִסְתַּם דְּבָרֶיךָ? מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם כָּלֵל שֶׁל סוּד עֲלִיּוֹן, אָדָם שְׁלֹמְעֵלָה וְאָדָם שְׁלֹמְטָה, וְהֵינּוּ עוֹלָם וְעוֹלָם. וְכָתוֹב יְמֵי עוֹלָם, וְכָתוֹב שְׁנוֹת עוֹלָם, וְהָרִי פְרָשׁוּהָ בְּחֶדֶר הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן. עַל יִרְאָיו - שְׁכָל מִי שֶׁהוּא רֹא חֲטָא, נִקְרָא אָדָם. מְתִי? אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאָה, עֲנוּה, חֲסִידוּת, כָּלֵל שֶׁל הַכֹּל. אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרִי שְׁנִינוּ, אָדָם כָּלֵל זָכָר וּנְקָבָה. אֲמַר לוֹ, וְדָאֵי כִךָ זֶה בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם, שְׁמִי שְׁמַתְחַבֵּר זָכָר

בְּסֵאוֹ וּמִלְבוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה: כ בָּרְכוּ יְהוָה מִלְּאֲכוּי גְבֵרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ

זוהר תהלים

כעת מי יכול לעמד עם אותם שהם קדושים עליונים? אשרי אותם שיכולים לעמד לפניהם. אשרי אותם שיכולים [למי שיוכל] להנצל מלפניהם. השגחתו של הקדוש ברוך הוא עליהם בכל יום. איך אנו יכולים להכנס לפניהם? ועל זה פתוב (שם סה) אשרי תבחר ותקרב, וכתוב (שם פד) אשרי אדם עוז לו בך וגו'.

בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכוּי וְגו' (קג, כ): [זוהר ח"ג פ' בלק (דף ק"צ):] פתח רבי אלעזר ואמר, (תהלים קג) בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכוּי גְבֵרֵי כַח וְגו'. דוד המלך הזמין לברך את הקדוש ברוך הוא, והזמין את כחות השמים, שהם כוכבים ומזלות ושאר חילות, ושתף את נשמתו אתם לברך את הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב בְּרָכוּ ה' פֶּלַע מַעֲשָׂיו בְּכָל מְקוֹמוֹת מַמְשַׁלְתוֹ בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת ה'. חתם בנפשו כל הברכות. הזמין מלאכי מרום לברכו, שכתוב בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכוּי וְגו', ועד שלא באו ישראל מלאכי מרום היו עושים ומשלמים עשיה. כיון שבאו ישראל ועמדו על הר סיני ואמרו נעשה ונשמע, לקחו עשיה ממלאכי השרת, נכללו בדברו. ומאז עשיה היתה בארץ ישראל לבדם, ומלאכים קדושים לבדם. ישראל גומרים ומשלמים עשיה, ולכן גברי כח עשי דברו בתחלה, ואחר כך לשמע. אשריהם ישראל שלקחו מהם עשיה והתקימה בהם. אמר אותו תינוק, שמר עצמו והצלח בכליו. וכי שבח זה בלבד לקחו ישראל, ולא אחר? אמר, שבח זה מצאנו, ולא אחר. אמר אותו תינוק, כיון

אשריהם ישראל מכל שאר העמים של העולם, שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים ועשה אותם חלקו ונחלתו

בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכוּי וְגו' (קג, כ): [זוהר ח"א פ' לך לך סתרי תורה (דף ט"ז):] בעודם הולכים, פתח רבי חייא ואמר, (שם קג) בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכוּי גְבֵרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ וְגו'. אשריהם ישראל מכל שאר העמים של העולם, שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים ועשה אותם חלקו ונחלתו, ועל כן נתן להם תורה קדושה, משום שכלם היו ברצון אחד על הר סיני והקדימו עשיה לשמיעה. כיון שהקדימו עשיה לשמיעה, קרא הקדוש ברוך הוא לפמליה שלו. אמר להם, עד כאן אתם הייתם יחידים לפני בעולם, מכאן והלאה הנה בני בארץ חברים עמהם בכל. אין לכם רשות לקדש את שמי עד שישאל יתחברו עמכם בארץ, וכלכם תהיו יחד חברים לקדש את שמי, משום שהקדימו עשיה לשמיעה כמו שעושים המלאכים העליונים ברקיע, שכתוב בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכוּי גְבֵרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעָה בְּקוֹל דְּבָרוֹ. עשי דברו בהתחלה, ואחר כך לשמע.

דָּבָר אַחֵר, בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכוּי - אלו אותם הצדיקים בארץ שהם חשובים לפני הקדוש ברוך הוא כמלאכים העליונים ברקיע, משום שהם גבורי כח שמתגברים על יצרם כגבור טוב שמתגבר על שונאו. לשמע בקול דברו - שזוכים בכל יום לשמע קול מלמעלה בשעה שמצטרפים.

לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ: כֹּא בָרְכוּ יְהוָה: כָּל צְבָאוֹ מִשְׁרָתוֹ עֲשֵׂי רְצוֹנוֹ:
 כֹּב בָּרְכוּ יְהוָה: כָּל מַעֲשָׂיו בְּכָל מְקוֹמוֹת מִמִּשְׁלַתּוֹ בָּרְכֵי נַפְשֵׁי אֶת
 יְהוָה:

— זוהר תהלים —

מֵאַחֲרֵי כִתְפָךְ וְשִׁמְתִּיהוּ בִּידְךָ. מִכָּאן
 וְהִלָּאָה תִזְכָּר בְּרַמְח, שֶׁהוּא בִּידְךָ. שׁוּב
 לְמָקוֹם שֶׁהִשְׁאֲרָתָּ.

שְׁחַרְבְּךָ לֹא הִצְלִיחָה, אוֹ שְׁאִינְךָ מְנַעַנְעָה
 כְּרָאוֹי, הַשְׁאֵר הַחֲרֹב לְמִי שֶׁעוֹרְךָ קָרַב.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַדְּבָרִים שְׁאָנוּ בָהֶם,
 בְּבִרְכָה הֵם. בָּרְכוּ, מַה זֶה בָּרְכוּ?
 מְשִׁיכַת הַבְּרִכוֹת מִמָּקוֹם שֶׁכָּל הַבְּרִכוֹת
 יוֹצְאוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשׂוֹת בְּרָכָה, מֵרַב מְשִׁיכוֹת
 שֶׁנִּמְשַׁכֶּת, וּמִתּוֹךְ רַב הַמַּיִם בְּאוֹתָהּ בְּרָכָה
 מִיַּד יִרְבוּ הַמַּיִם הַרְבֵּה דְגִים לְכֶמֶה מֵיָנִים,
 וְאוֹתָהּ מְשִׁיכַת מִים מַה הִיא? ה' מְשִׁיכוֹת
 אוֹר הַמַּאִיר מִתּוֹךְ אוֹתָהּ אֶסְפְּקֶלְרִיָּה
 שֶׁמַּאִירָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה. זֶה
 לְמַלְאָכִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם בְּבֵית מְרוֹם שֶׁל
 הַגִּרְןָּ הָעֲלִיּוֹן, נֹאמַר בָּרְכוּ ה'. אָנוּ
 שְׁיוֹשְׁבִים לְמַטָּה, מֵדוּעַ בָּרְכוּ אֶת ה'?
 מִשׁוּם שְׁאָנוּ צְרִיכִים לְמִשְׁךְ עֲלֵינוּ אֶת הָאֵת
 הַזֹּאת, וּבָה נִכְנָס לְמַלְךְ לְרִאוֹת פְּנֵיו. וְלִכְן
 אָמַר דָּוִד, (תהלים י') אֲנִי בְּצַדֵּק אֶחְזָה פְּנֵיךָ.
 אֲנִי בְּצַדֵּק בּוֹדְאִי. וְלִכְן רֵאשִׁית הַתְּפִלָּה -
 בָּרְכוּ אֶת ה', לְמִשְׁךְ עַל רֵאשֵׁינוּ הָאֵת
 הַזֹּאת. וְכִיּוֹן שְׁאָנוּ מוֹשְׁכִים עֲלֵינוּ אֶת
 הַ"אֵת" הַזֹּאת, יֵשׁ לָנוּ לֹאמַר תְּפִלָּה
 וְלִשְׁבַח. וְלִכְן אָסוּר לְבָרֵךְ אָדָם עַד שֶׁלֹּא
 יִתְפַּלֵּל הָאָדָם תְּפִלָּתוֹ וּיְמַשְׁךְ אֶת הַ"אֵת"
 הַזֹּאת עַל רֵאשׁוֹ. וְאִם יִקְדֵּים וּיְבָרֵךְ לְאָדָם
 בַּתְּחִלָּה, הָרִי הַמְּשִׁיךְ לְאוֹתוֹ אָדָם בְּמָה עַל
 רֵאשׁוֹ בְּמָקוֹם הַ"אֵת" הַזֹּאת.

בְּזִמְנוֹ שִׁישְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁים לְמַטָּה. וְעַד
 שִׁישְׂרָאֵל לֹא מְקַדְּשִׁים לְמַטָּה הֵם אֵינָם
 אוֹמְרִים קִדְּשָׁה

שֶׁבַח עֲלִיוֹן שֶׁלֹּא נִמְסַר לְמַלְאָכִים עֲלִיוֹנִים
 לְבָדֵם, אֲלֵא יַחַד עִם יִשְׂרָאֵל, מִיְהוּ?
 קְדוּשָׁה. בְּרָכָה נִמְסְרָה לָהֶם לְבָדֵם כְּמוֹ
 שֶׁנִּמְסְרָה לְיִשְׂרָאֵל, אֲבָל קְדוּשָׁה לֹא נִמְסַר
 לָהֶם לְבָדֵם, אֲלֵא עִם יִשְׂרָאֵל. שֶׁלֹּא
 מְקַדְּשִׁים קִדְּשָׁה אֲלֵא עִם יִשְׂרָאֵל. וְאִם
 תֹּאמַר, וְהָרִי כְּתוּב (ישעיהו ו) וְקָרָא זֶה אֵל זֶה
 וְאָמַר, מִתִּי? בְּזִמְנוֹ שִׁישְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁים
 לְמַטָּה. וְעַד שִׁישְׂרָאֵל לֹא מְקַדְּשִׁים לְמַטָּה,
 הֵם אֵינָם אוֹמְרִים קִדְּשָׁה. מִשׁוּם שֶׁקִּדְּשָׁה
 עוֹלָה מְשַׁלְּשָׁה עוֹלָמוֹת, וְלֹא מְשַׁנִּים,
 וְהֵינּוּ, וְקָרָא זֶה - הָרִי אֶחָד. אֵל זֶה - הָרִי
 שְׁנַיִם. וְאָמַר - הָרִי שְׁלֹשָׁה. שְׁלֹשָׁה עוֹלָמוֹת
 הֵם כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ קְדוּשׁוֹת. וּמִשׁוּם כֵּךְ שֶׁבַח
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁלוֹקֵחִים קִדְּשָׁה לְמַטָּה לְבָדֵם.
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כֵּךְ זֶה וְדָאִי, וְדְבָרִים אֵלוּ
 בְּאַרְנוּם. וְעוֹד בְּאַרְנוּ, שֶׁהָרִי שְׁלֹשׁ קְדוּשׁוֹת
 נִמְסְרוֹ לְיִשְׂרָאֵל לְמַטָּה מִפְּסוּק זֶה, (ויקרא כ)
 וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם וְהִיִּיתָם קְדוּשִׁים, (שם) כִּי קְדוּשָׁה
 אֲנִי ה'. וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם - אֶחָד. וְהִיִּיתָם
 קְדוּשִׁים - שְׁנַיִם. כִּי קְדוּשָׁה אֲנִי ה' - הָרִי
 שְׁלֹשָׁה. כָּאֵן נִמְסְרָה לָהֶם קְדוּשָׁה. אָמַר לוֹ,
 נָאָה, וְהָרִי לֹא נִזְכָּרְתָּ בְּרַמְח עַד שֶׁלְּקַחְתִּיהוּ

וְלִכְן לְמַלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים כְּתוּב בָּרְכוּ ה',
 וְאָנוּ אֶת ה', לְתוֹסַפָּתָהּ. אָמַר אוֹתוֹ

—== זוהר תהלים ==—

כָּלֵל. וְאֵז, מִתּוֹךְ קוֹלוֹת וּשְׁאֵגוֹת שֶׁל אוֹתָם גְּבוּרֵי חַיִל שֶׁלָּה, יוֹצֵא דוֹדָה אֶהוּבָה מִתּוֹךְ הַיִּכְלוּ בְכֶמְהָ מִתְּנוּת, בְּכֶמְהָ אוֹצְרוֹת, בְּרִיחוֹת וּבְשָׁמִים, וּבָא אֵלֶיָּה, וּמוֹצֵא אוֹתָהּ שְׁחוּרָה קִטְנָה לְלֹא דְמוּת וְיָפִי כָּלֵל. קָרַב אֵלֶיָּה, מִחֶבֶק אוֹתָהּ וּמִנְשָׁקָה עַד שְׁמִתְעוֹרְרַת לְאֵט לְאֵט מִתּוֹךְ רִיחוֹת וּבְשָׁמִים וּבְחֻדוּהָ שְׁאֵהוּבָה עִמָּה, וּנְבִנִית וְנַעֲשִׂית בְּתַקּוּנֶיהָ, בְּדְמוּתָהּ, בְּיָפִיָּה, ה' כְּמִקְדָּם. וְזֶה גְּבֻרֵי כַח. עָשׂוּ לָהּ וְהַחֲזִירוּהָ לְדְמוּתָהּ וְיָפִיָּה, שֶׁתִּקְפָּם וּגְבוּרָתָם גָּרְמוּ אֶת זֶה, וְעַל זֶה כְּתוּב גְּבֻרֵי כַח עָשִׂי דְבָרוֹ. עָשִׂי דְבָרוֹ בְּדָאֵי, שְׁמִתְקַנִּים אֶת ה' "דְּבָרוֹ" הַזֶּה וּמְחַזְרִים אוֹתוֹ לְדְמוּת רֵאשׁוֹנָה. (ומכאן ולהלאה) כִּיּוֹן שֶׁהִתְתַּקְּנָה וְנַעֲשֶׂתָה בְּדְמוּתָהּ יָפָה כְּמִקְדָּם, אֲזִי הֵם וְכָל שְׂאֵר הַחֲיִלוֹת עוֹמְדִים לְשִׁמְעַם מָה שֶׁהִיא אוֹמְרַת, וְהִיא עוֹמְדַת כְּמוֹ מֶלֶךְ בְּתוֹךְ חֲיִלוֹתָיו, וְזֶהוּ עָשִׂי דְבָרוֹ בְּדָאֵי.

כְּמוֹ זֶה לְמַטָּה - בְּזִמְן שֶׁהִרְשָׁעִים בְּדוֹר, הִיא מִתְכַּסֶּה וּמִקְטִינָה עֲצָמָה עַד שֶׁלֹּא נִרְאִית מִכָּל דְּמִיּוּתֶיהָ, פָּרַט לְנִקְדָּה אַחַת. וּכְשֶׁבָּאִים גְּבֻרֵי כַח וְצַדִּיקֵי אָמֶת, כְּבִיכּוֹל עוֹשִׂים אֶת הַדְּבָר הַזֶּה, וּמוֹאֲרַת לְאֵט לְאֵט, וְנַעֲשִׂית בְּדְמוּתָהּ, בְּיָפִיָּה, ה' כְּמִקְדָּם. בְּאוֹ הַחֲבָרִים וּנְשָׁקוּהוּ. אָמַר רַבִּי אֲלַעְזָר, אֲלֵמָּלֵא יִחְזַקְאֵל הַנְּבִיא אָמַר אֶת זֶה, תְּמִיּהָ הֵיטָה בְּעוֹלָם. לְקַחוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וּנְשָׁקוּ כְּמִקְדָּם. אָמַר אוֹתוֹ תִּינּוֹק, אֲנִי אֲבָרְךָ. אָמְרוּ לוֹ, אַתָּה בְּרוּךְ, וְלָךְ נִגְאָה לְבָרְךָ. אָמַר, כְּמָה קְדוּשִׁים אַתֶּם, כְּמָה בְּרָכוֹת מְזַמְּנוֹת לָכֶם מֵאֵם הַקְּדוּשָׁה, מִשׁוּם שֶׁלֹּא מְנַעַתּוּנִי לְבָרְךָ.

תִּינּוֹק, וְדָאֵי הָרִי יִדְעַתִּי שְׁפָלֵי הַקָּרֵב שֶׁלָּךְ הֵם טוֹבִים, (אם תיזכר) הַזְּכָר בְּהֵם וְאֵל תִּשְׁכַּחֵם, וְדָאֵי גְבוּרַת הָאָדָם שְׁעוֹרְךָ קָרַב בְּרַמַּח, וְחָרַב הִיא. אָבֵל מָה זֶה גְּבֻרֵי כַח עָשִׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַם בְּקוֹל דְּבָרוֹ? אָמַר רַבִּי אֲלַעְזָר, הָרִי אָמַרְתִּי. אָמַר אוֹתוֹ תִּינּוֹק, הָרִי יִדְעַתִּי שֶׁכַּח זְרוּעֶךָ נִחְלַשׁ, כַּעַת הוּא זִמְן שֶׁלֹּא לְהִמְתִּין, אֲלֵא לְהִלְקוֹת בְּכַלִּיסְטְרָאוֹת אֲבָן אַחַר אֲבָן, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שְׁמוּאֵל א יז) בְּקָלַע וּבְכָאָבָן. בְּבַהֲלִיּוֹת זֶה אַחַר זֶה. שְׁמַח רַבִּי אֲלַעְזָר, וְשְׁמַחוּ רַבִּי אֲבָא וְהַחֲבָרִים. פָּתַח אוֹתוֹ תִּינּוֹק וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) שְׁחוּרָה אֲנִי וְנִגְאוּהָ בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. אֵל תִּרְאֵנִי שְׁאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ וְגו'. דְּבָרִים הֵלְלוּ הָרִי פְּרִשׁוּהָ. אָבֵל בְּשַׁעָה שֶׁהִיא בְּתוֹךְ אֶהְבָּה רַבָּה לְאֶהוּבָה, מִתּוֹךְ דַּחֲקָה הָאֶהְבָּה שֶׁלֹּא יְכוּלָה לְסַבֵּל מִקְטִינָה עֲצָמָה בְּקִטְטָן רַב עַד שֶׁלֹּא נִרְאָה (אח) מִמֶּנָּה, רַק קִטְנוֹת שֶׁל נִקְדָּה אַחַת, (ומהי, איחי י'). וְאֵז מִתְכַּסֶּה מִכָּל הַחֲיִלוֹת וּמִחֻנּוּתֶיהָ וְאוֹמְרַת שְׁחוּרָה אֲנִי, שְׁאִין בָּאוֹת הַזֶּה לְכֵן כְּמוֹ בְּשִׂאָר הָאוֹתִיּוֹת. וְזֶה שְׁחוּרָה אֲנִי. וְאִין לִי מְקוֹם לְהַכְנִיסְכֶם תַּחַת כְּנָפַי. כְּאֶהְלִי קִדְר - שְׁנִינּוּ, זוּ י', שְׁאִין בָּהּ לְכֵן בְּפָנִים. כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה - זוּ ו'.

וּמִשׁוּם זֶה אֵל תִּרְאֵנִי, אֵל תִּסְתַּכְּלוּ בִּי כָּלֵל, שְׁאֲנִי נִקְדָּה קִטְנָה. מָה עוֹשִׂים גְּבָרִים חֲזָקִים, חֲיִלוֹתֶיהָ? שׁוֹאֲגִים כְּאֶרִיּוֹת תְּקִיפִים, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תהלים קד) הַכְּפִירִים שְׁאֲגִים לְטָרֶף. וּמִתּוֹךְ קוֹלוֹת וּשְׁאֵגוֹת חֲזָקוֹת שְׁשׁוֹאֲגִים כְּמוֹ אֶרִיּוֹת גְּבוּרִים תְּקִיפֵי כַח, שׁוֹמְעַם הָאֶהוּב לְמַעַלָּה, וְיוֹדַע שְׁאֵהוּבָתוֹ בְּאֶהְבָּה כְּמוֹתוֹ מִתּוֹךְ אֶהְבָּתוֹ, עַד שֶׁלֹּא נִרְאִית מִדְּמוּתָהּ וְיָפִיָּה

כא לחודש

קִדְרָא בְּרַבִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵי יְהוָה גְּדַלְתָּ מְאֹד

שימוש תהלים

להרחיק המזיקים והחיצונים

ה' אלהי גדלת מאד (קד, א): [שימוש תהלים החדש לפרק קד] פסוק ד' עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט, עמ"ר מא"ל יו"ה - שם קדוש - והוא ממונה על כת מלאכים וכוחו לכותבו בקמיע לבטל כוח החיצונים ולכל דבר רע שבעולם, ולבטל כשפים מעין כמוהו.

זוהר תהלים

השם עבים רכובו - זה מיכאל וגבריאל
אלה הם עבים

ה' אלהי גדלת מאד וגו' (קד, א): [זוהר
ח"ב פ' משפטים (דף צ"ח)] פתח ואמר,
(תהלים קד) ה' אלהי גדלת מאד הוד
והדר לבשת. ה' אלהי - זו ראשית
האמונה, עלית המחשבה והעולם הבא,
סוד אחד בלא פרוד. גדלת - זו
הראשית, היום הראשון ואותם ימים
עתיקים, צד הימין. מאד - זהו צד
השמאל. הוד והדר לבשת - אלו שני
בדי ערבות. עד כאן, כיון שהגיע לתוף
עץ החיים, נטמן ולא התעלה להיות
במנין משום אותו מאד. מה זה מאד?
השמאל, שכל הענפים שלמטה ובכלל
ענף מר אחד. ולכן נטמן אותו עץ
החיים ולא רצה להיות במנין הזה,
עד שחזר כמו מקדם ושבח בגון אחר.
ואמר, עטה אור בשלמה - זו ראשיתו
(של האור) של היום הראשון. נוטה שמים
- כאן נכלל השמאל, ולא אמר מאד,
נכלל השמאל בימין להיות מאיר בכלל
של שמים. המקרה במים עליותיו -
כאן יוצא בשמחה אותו עץ החיים,

וזהו שכתוב (ירמיה יז) ועל יובל ישלח
שרשיו. וזהו סוד הכתוב (תהלים

מו) נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים.
מי הם פלגיו? אלו הם שרשיו, וכך
נקראים. עליותיו, שרשיו, פלגיו - כלם
נשרשו באותם המים של אותו נהר.
השם עבים רכובו - זה מיכאל וגבריאל,
אלה הם עבים. המהלך על פני רוח,
לתת רפואה לעולם, וזהו רפאל. מכאן
והלאה עשה מלאכיו רוחות וגו'. זקן
זקן, אם כל אלה ידעת, אמר ואל
תפחד, אמר דבריו ויאירו דברי פיך!
שמחו החברים, והיו מקשיבים בשמחה
לדבריו הקדושים. אמר, אי זקן, אי
זקן, במה הכנסת את עצמך, נכנסת
לים הגדול? יש לך לשוטט ולצאת
משם.

חֹדֶר וְחֹדֶר לְבִשְׁתָּהּ: ב עֵטָה אֹר בְּשִׁלְמָה נוֹטָה שָׁמַיִם פִּירִיעָה:

— זוהר תהלים —

עוטה אור כשילמה - הינו אור הגנוז שגנוזו
לעיתיד לבוא

עֵטָה אֹר בְּשִׁלְמָה וְגו' (קד, ב): [זוהר ח"א פ'
בראשית (ד' ק"א):] ויאמר אלהים יהי
אור ויהי אור. ויאמר אלהים, למי הוא אומר?
אינו אומר אלא לאחרים, יהי אור לעולם הזה,
ויהי אור לעולם הבא. וזהו האור שברא
הקדוש ברוך הוא בתחלה, והוא אור
העין, והוא אור שהראה הקדוש ברוך הוא
לאדם הראשון והיה רואה בו מסוף
העולם ועד סוף העולם, והוא אור
שהראה הקדוש ברוך הוא לדוד, והיה
משבח ואומר (תהלים לא) מה רב טובך אשר
צפנת ליראיך. והוא האור שהראה הקדוש
ברוך הוא למשה וראה בו מגלעד ועד דן.

וּבְשִׁעָה שראה הקדוש ברוך הוא
שיעמדו שלשה דורות של
רשעים, והם, דור אנוש, ודור המבול,
ודור הפלגה - גנוז אותו כדי שלא ישתמשו
בו, ונתן אותו הקדוש ברוך הוא למשה
והשתמש בו שלשה חדשים שנשארו לו
מיום עבורו, כמו שנאמר (שמות ב) ותצפנהו
שלשה ירחים. ואחר שלשה ירחים נכנס
לפני פרעה, לקח אותו הקדוש ברוך הוא
ממנו, עד שעמד על הר סיני לקבל את
התורה, והחזיר לו אותו האור והשתמש
בו כל ימיו. ולא יכלו בני ישראל לקרב
אליו, עד שנתן מסוה על פניו, כמו
שנאמר (שם לד) וייראו מגשת אליו.
והתעטף בו כטלית. זהו שכתוב (תהלים קד)
עטה אור כשילמה.

תשעה רקיעים הם ושכינה היא עשירית

עֵטָה אֹר בְּשִׁלְמָה (קד, ב): [זוהר ח"ב פ'
תרומה (ד' קס"ד):] רבי חייא פתח

ואמר, (תהלים קד) עטה אור כשילמה נוטה
שמים פיריעה. פסוק זה פרושהו,
שכשברא הקדוש ברוך הוא את העולם,
התעטף באותו אור קדמון וברא בו שמים.
ובא ראה, אור וחשך (לא) היו כאחד. אור
מצד הימין, וחשך מצד השמאל. מה עשה
הקדוש ברוך הוא? שתפס כאחד וברא
מהם שמים. מה זה שמים? אש ומים
שתפס כאחד ועשה שלום ביניהם.
וכשנתקנו כאחד ומתח אותם, מתח אותם
פיריעה ועשה מהם אות ר', וזו נקראת
יריעה. יריעות, שהרי מאות זו התפשט
אור ונעשו יריעות. זהו שכתוב ואת
המשכן תעשה עשר יריעות. ושבעה
רקיעים הם מתוחים, גנוזים בגניזה
עליונה, כמו שבארנו, ורקיע אחד שעומד
עליהם. ולאותו רקיע אין גון ואין לו
מקום בגלוי, ולא עומד להתבונן בו (אלא
בתבונה), והרקיע הזה גנוז ומאיר לכלם,
ומסיע אותם למסעיהם, כל אחד ואחד
כראוי לו. אלא עומד בהשכל.

מִהֶרְקִיעַ הזה והלאה אין מי שידע
וישגיח, ויש לאדם לסתם פיו
ולא לדבר ולהתבונן בהשכל. מי שישתכל
חוזר לאחור, שאין מי שיכול לדעת. עשר
יריעות הן, שהם עשרה רקיעים. ומי הם
יריעות המשכן שהן עשר ועומדות להודע
לחכמי הלב? מי שידע בהן, מסתכל

— תהלים — זוהר תהלים —

ואוכלים. אמרתי להם: יהי חלקי עמכם לעולם הבא, אשריכם בעולם הזה, וטוב לכם לעולם הבא. כעת ידעתי שלא תהיו בבושה כשיבא משה לתבע את עלבון התורה. אמרתי להם: בני, חייכם, היום הזה איזה חדוש התחדש לכם?

אמרו לי הפסוק הזה: (בראשית א) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. ושנה רבי כרוספדאי, גדול התוספת מהאור, שהיה אור שלא היה כמוהו, זהו הוא אור השכל הגדול שנתנהו מאור זיו הודו, וזהו העומד מאחורי הפרגוד. ששנינו, מה שכתוב (תהלים קד) עטה אור כשלמה, מלמד שעשה הקדוש ברוך הוא שאר המלאכים באותו האור הראשון, מאותו האור ממש, התעלה על דעתך כמוהו? אלא מה הוא דבר מבדל ומשפל, כך שאר המלאכים דברים מבדלים ומשפלים, אבל אין השגתם כהשגתו, ששנה רבי כרוספדאי, השגת המלאכים היא השגה גדולה, מה שאין כן למטה מהם. השגה שניה היא השגת השמים, שמשגיגים השגה, מה שלמטה מהם אין משיגים כמוהם. השגה שלישית היא השגת המדרגה התחתונה אשר מעפר יסודה, והיא השגת בני אדם, מה שאין משיגין שאר הנבראים. וכנגד שלש מעלות הללו יש באדם שלש צורות נפשויות. צורה הראשונה היא הנפש השכלית. השניה היא הנפש המתאנית השלישית היא הנפש הבהמית המתאנית תאוות, והיא הנפש אשר תמלל מעל. ואם תאמר כך, הנפש הראשונה היא נפש הבהמית, כנגד המדרגה התחתונה

בחכמה רבה ובסודות של העולם, ומסתכל למעלה באותו מקום, שכל אחד ואחד נדבק בו, פרט לשני אלה שעומדים בימין ובשמאל, והם גנוזים עם השכינה רבי יוסי אמר, תשעה רקיעים הם, ושכינה היא עשירית. שאם תאמר בשביל שכתוב עשר - הוא חוץ מהשכינה. אם כך, השכינה היא אחת עשרה שעומדת על עשר. אלא ודאי שתשע הן, והם תשעה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, והיא העשירית. כמו זה המשכן הוא עשר יריעות.

אנו פרושי העולם: ומתעסקים בתורה בכל יום ויום ולפעמים איננו אוכלים רק מעשבי הבר

עטה אור כשלמה (קד, ט): זוהר חדש פ' בראשית (דף יב:) רבי חזקיה אמר, אני הייתי במקומות הערביים, וראיתי גברים שהיו מסתתרים בין ההרים במערה, ובאו מערב שבת לערב שבת לבתיהם. אמרתי להם: מה זה מה שאתם עושים? אמרו לי: אנו פרושי העולם, ומתעסקים בתורה בכל יום ויום, ולפעמים איננו אוכלים, רק מעשבי הבר. אמרתי להם: ושאר הפעמים, במה אתם מתפרנסים? אמרו לי: אנו מצאנו במדבר עצים שמצמיחים באלוד, ואנו אוכלים אותם. כשמאירה לנו השמועה, מרב שמחה משתמטים מעמנו, ומבשלים אותם ואוכלים, ואותו היום נחשב לנו שהוא כי טוב. ובזמן שלא צומחים אותם העצים, אנו אוכלים עשבים שאנו מוצאים, ומבשלים אותם

ג המְקַרְה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו הַשָּׁם עָבִים רְכוּבוּ הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי רוּחַ:

— זוהר תהלים —

כְּרוּב אֶחָד, אַחַר כֵּךְ נִגְלָה עַל כַּנְפֵי רוּחַ.
וְעַד שָׁזָה מִתְעוֹרֵר, לֹא מִתְגַּלֶּה בְּזָה.

כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם
הוֹצִיא אוֹתוֹ מִתּוֹךְ מִים

שְׁאֲמַרְנוּ. נֶפֶשׁ הַמְדַבְּרֶת כְּנֶגֶד הַשָּׁמַיִם,
שֶׁהִיא מַעֲלָה יִתְרָה עַל הָרָאשׁוֹנָה. נֶפֶשׁ
הַשְּׁכֵלִית כְּנֶגֶד מַדְרַגַת הַמְלָאכִים, שֶׁהִיא
הַמַּעֲלָה הָעֲלִיּוֹנָה עַל כָּל אֱלֹהִים.

הוֹד וְהִדָּר לְבִשְׁתָּ

הַמְקַרְה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו' (קד, א): [זוהר פ'
ויקרא (ד 97 לב.)] רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח,

(תהלים קד) הַמְקַרְה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו'.
כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
הוֹצִיא אוֹתוֹ מִתּוֹךְ מִים, וְסִדֵּר אוֹתוֹ עַל
הַמִּים. מָה עָשָׂה? חֵלֶק אֶת הַמִּים לְשָׁנִים,
מַחְצִית לְמִטָּה וּמַחְצִית לְמַעֲלָה, וְעָשָׂה
מֵהֶם מַעֲשִׂים. מֵהַמַּחְצִית הַתַּחְתּוֹנָה עָשָׂה
וְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְסִדֵּר אוֹתוֹ עַל
הַמַּחְצִית הַזֹּאת, וְתַקֵּן אוֹתוֹ לְמַעֲלָה
עֲלֵיהֶם, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם כד) כִּי הוּא עַל
יָמִים יִסְדֶּה. וְאֵת הַמַּחְצִית הָאֲחֵרֶת הָעֲלָה
לְמַעֲלָה וְסִדֵּר בּוֹ אֶת הַתְּקוּרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת,
זֶהוּ שְׁכָתוּב הַמְקַרְה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו'.
וְעָשָׂה רְקִיעַ בֵּין שְׁנֵי הַחֻצָּאִים הַלְלוּ, זֶהוּ
שְׁכָתוּב (בראשית א) הֲיִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמִּים
וְגו'. וְעֲלֵיהֶם תִּקֵּן וְסִדֵּר עֲלִיּוֹנִים קְדוֹשִׁים
מִתּוֹךְ טְפוֹת טְפוֹת בְּרוּחַ שְׁנֹגְזָה בְּתֹאֵר
(במאור) (וסדר מלאכים עליונים קדושים מתוך רוח
שנגזרה מפיו), שְׁכָתוּב וּבְרוּחַ פִּי כָל צָבָאָם.

גְּדוּדֵי הַצְּבָאוֹת אוֹמְרִים שִׁירָה בְּיָוִם
תִּשְׁבְּחוּת בְּבִקְר וְזִמְרוֹת בְּעֶרֶב

וּבַאֲלֵי תִקֵּן וְסִדֵּר הַמְזַמְרִים אֶת תִּשְׁבְּחָתוֹ
בְּיָוִם, וְהַתְּעַרְבוּ בְּשִׁלְהַבּוֹת אֵשׁ.
וְאוֹתָם גְּדוּדֵי הַצְּבָאוֹת אוֹמְרִים שִׁירָה

עֲטָה אֹר כִּשְׁלֵמָה (קד, ב): [זוהר חדש מדרש
רות (ד 97 צג.)] וְאָמַר רַבִּי שְׁמַלְאִי,
כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
הִכְנִיס אֹר בְּאוֹר, וְהִלְבִּישׁ זֶה בְּזֶה, וּבְרָא
שָׁמַיִם, שְׁכָתוּב (שם קד) עֲטָה אֹר כִּשְׁלֵמָה
נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה. וְהָאֹר הַזֶּה נִקְרָא אֹר
לְבוּשׁוֹ. הָאֹר הָרָאשׁוֹן שֶׁהִתְלַבֵּשׁ בּוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאוֹתוֹ הָאֹר הַתַּפְּשֻׁט
בְּהוֹד וְהִדָּר, וְנִבְרָא הָעוֹלָם, שְׁכָתוּב הוֹד
וְהִדָּר לְבִשְׁתָּ כו' נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה.

הַשָּׁם עָבִים רְכוּבוּ - רַבִּי יִיסָא הִזְקֵן חֵלֶק
עָבִים ע"ב י"ג

הַמְקַרְה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו' (קד, א): [זוהר
ח"א פ' בראשית (ד 97 לב.)] רַבִּי אֲבָא
פִּתַח, (תהלים קד) הַמְקַרְה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו'.
בַּמִּים - אֱלוֹ מִים עֲלִיּוֹנִים שֶׁל הַכֹּל שְׁבָהֶם
תִּקֵּן בֵּית, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (משלי כד) בְּחֻכְמָה
יִבְנֶה בֵּית וּבְתִבּוּנָה יִתְכַוֵּן. הַשָּׁם עָבִים
רְכוּבוּ - רַבִּי יִיסָא הִזְקֵן חֵלֶק עָבִים ע"ב
י"ם. עַב שֶׁהוּא חֹשֶׁךְ, שְׁמַאֲל שְׁעוֹמֵד עַל
יָם זֶה. הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי רוּחַ - זוֹ רוּחַ שֶׁל
הַמְקַדָּשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְזֶה סוּד (שמות כה) שְׁנַיִם
כְּרָבִים זָהָב. כְּתוּב (תהלים יח) וַיִּרְכַּב עַל
כְּרוּב וַיַּעֲף וַיִּדָּא עַל כַּנְפֵי רוּחַ. וַיִּרְכַּב עַל

ר עֲשֵׂה מְלֶאכֶיךָ רִחוּת מְשַׁרְתֵּיךָ אֵשׁ לַחַט: ה יסד אָרֶץ עַל מְבוֹנֶיהָ בַּל תַּמוּט

— זוהר תהלים —

שְׁשַׁלְּחוּ לוֹ דוֹרוֹן, וְהִיָּה מְקַבֵּל לְפָנָיו. אָמַר לְעַבְדּוֹ, לֵךְ וְטַל אֶת הַדּוֹרוֹן הַזֶּה שֶׁהֵבִיאוּ לִי. כִּן אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוּרִיאֵל, לֵךְ וְקַבֵּל אֶת הַדּוֹרוֹן שֶׁבָּנֵי מְקַרְיָבִים לְפָנָיו. כִּמָּה שֶׁמָּחָה נִמְצָאת בְּכָל, כִּמָּה הַתְּבַשְׂמוֹת נִמְצָאת בְּכָל, כִּשֶׁהִפְהֵן וְהֵלֹוִי וְאוֹתוֹ שֶׁמְקַרְיָב קָרָבן מְכוֹנִים לְהַקְרִיב קָרָבן כְּרָאוֹי בִּיחֹדֶר שְׁלָם.

עֲשֵׂה מְלֶאכֶיךָ רִחוּת - מִשׁוּם שֶׁכָּל יוֹם יוֹם עוֹשֶׂה

עֲשֵׂה מְלֶאכֶיךָ רִחוּת וְגו' (קד, ה) : [זוהר ח"ב פ' שמות (דף י"א)] וְיָקָם מִלֶּךְ חֲדָשׁ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּכָל יוֹם עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֶאכֶיךָ שְׁלוּחִים עַל הָעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב (תהלים קד) עֲשֵׂה מְלֶאכֶיךָ רִחוּת. עֲשֵׂה לֹא כְּתוּב, אֲלֹא עוֹשֶׂה, מִשׁוּם שֶׁכָּל יוֹם יוֹם עוֹשֶׂה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן הַתְּמַנָּה מְמַנֶּה אֶחָד עַל מְצָרִים, וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְיָקָם מִלֶּךְ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ וְדָאִי.

כְּשֶׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין בְּפִמְלִיאָ שֶׁל מַעְלָה מַעְבִּיר אוֹתָם בְּאוֹתוֹ נְהַר דִּינֹר וּמַעְבִּירָם מִשְׁלֹטוֹנָם

עֲשֵׂה מְלֶאכֶיךָ רִחוּת וְגו' (קד, ה) : [זוהר ח"ב פ' שמות (דף י"א)] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּשֶׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין בְּפִמְלִיאָ שֶׁל מַעְלָה, אוֹתוֹ דִּין מָה יְהִיָּה? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַעְבִּיר אוֹתָם בְּאוֹתוֹ נְהַר דִּינֹר, וּמַעְבִּירָם מִשְׁלֹטוֹנָם, וּמְמַנֶּה שְׁלִיטִים אַחֵרִים שֶׁל שְׂאָר עַמִּים. אָמַר לוֹ, וְהָרִי

בַּיּוֹם, תִּשְׁבַּחְתָּ בְּבִקְרַת וּזְמִירוֹת בְּעַרְב. כְּשֶׁמְגִיעַ הַלַּיְלָה, כָּלֵם מִפְּסִיקִים אֶת הַשִּׁירָה. מַעְלִיָּהֶם גְּדוּדֵי אֵשׁ בְּשִׁלְהֶבֶת חֲזָקָה עוֹמְדִים וּמְרִיחִים אֵשׁ אוֹכֵלֶת, וְחוֹזְרִים לְמִקְוָם. וְיֵשׁ בְּצַד הָאֲחֵר שְׁתַּהוּמוֹת עוֹלָם אֵלֹהֵי עַלְיוֹן וְיֵשׁ תַּהוֹם עֲלֵיוֹן וְתַהוֹם תַּחְתּוֹן, וּבְכָלֵם שׁוֹרִים בְּעַלְי הַדִּינִים מִצַּד שֶׁל הַדִּין הַקָּשֶׁה. וְיֵשׁ בְּתוֹךְ צַד הַתַּהוֹם הַתַּחְתּוֹן שְׁלֵהֲבוֹת שְׁשׁוֹרְפוֹת זִיקִים שֶׁל אֵשׁ הַמְּמַנִּים עַל דִּינֵי הָעוֹלָם, לְשַׁרְף אֶת הַרְשָׁעִים בְּאֵשׁ שְׁיוּצָאת מֵאוֹתוֹ נְהַר דִּינֹר. וְכָלֵם אֵשׁ, וּמְרַאֲיָהֶם אֵשׁ לוֹהֶטֶת, וְעוֹמְדִים בֵּין עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. וּכְשֶׁעוֹלָה עֲשֵׁן הַמְּזֻבָּח, עוֹבְרִים וְעוֹלִים מֵאוֹתָהּ דְרָגָה, שְׁעוֹמְדִים לְכָלֹת וְלִהְאֹבֵד, וְאוֹתוֹ זָרָם שֶׁל אֵשׁ חֲזָרָה שֶׁל נְהַר דִּינֹר, שֶׁהוּא תַקִּיף וְעֲלִיוֹן, חוֹזֵר לְמִקְוָמוֹ, וְכָלֵם נְהַנִּים מַעֲשֵׂן הַמְּזֻבָּח, מִשׁוּם שֶׁנִּתְמַקֵּן כְּנֶגֶד (הַמְּזֻבָּח) הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיוֹן, וּמִשׁוּם כִּן הֵם נְהַנִּים מִמֶּנּוּ, וְהֵם קָרְבִים לְכֹאֵן. וְעֲשֵׂן אַחֵר עוֹלָה, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, הַרְצוֹן שֶׁל הַכָּל שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה, שֶׁהוּא נַחַת רִחוּת לְמֶלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

הָרִי נִתְבָּאָר שֶׁבְּמִזְבַּח עוֹלָה וְנִרְאָה אוּרִיאֵ"ל, כְּמוֹ מְרַאֲהָ שֶׁל אַרְיָה חֲזָק רוֹבֵץ עַל טְרָפוֹ, וְהָיוּ הַכְּהֵנִים וְיִשְׂרָאֵלִים רוֹאִים וְשִׁמְחִים, שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים שֶׁהַתְּקַבֵּל בְּרָצוֹן לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְאֵשׁ אַחֶרֶת עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה יוֹרֶדֶת כְּנֶגֶד הָאֵשׁ הַתַּחְתּוֹנָה, וְאֵז אָדָם הוֹלֵךְ (יֵרָא) וּמִזְדַּעְזַע לְפָנָיו אֲדוֹנוֹ וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה. לְמֶלֶךְ

—== זוהר תהלים ==—

ושני צדדים, עליונים ותחתונים, כשרוצים לקרב למלך הקדוש, דוחים אותה החוצה. ולכן כשנכנס הלילה, ומלאכים קדושים עליונים כשמתדירים שורות שורות לקרב (לשבת) לרבונם, דוחים את אותו צד החוצה בראשונה, ואחר כך נכנסים לקדש. (ועל זה, כשנכנס הלילה, כל רוחות רעות ומינים רעים ורוחות טמאה נדחות לחוץ, ושמי המלך נכנסים לתוך הקדשה).

למלך שהיו לו אבנים יקרות בתבה אחת חקוקה בהיכלו, ואותו מלך היה חכם, וכדי שלא יתקרב כל מי שרוצה לאותה תבה של אבנים יקרות ומרגליות של שם, נטל בחכמתו נחש חזק אחד וכרך אותו סביב אותה תבה. כל מי שרוצה להושיט ידו לתבה, הרי הנחש קופץ עליו והורגו. אהוב אחד היה למלך. אמר לו המלך, כל פעם שאתה רוצה להכנס ולהשתמש בתבה, תעשה כך וכך לאותו נחש, ותפתח את התבה ותשתמש בגנזים שלי. כך הקדוש ברוך הוא כרך נחש סביב הקדשה, באים מלאכים עליונים לתוך הקדשה - הרי הנחש שם, ופוחדים להטמא בו. (ואם תאמר, זה כלם אש, ואש לא מקבלת טמאה) בא וראה, כתוב (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט. עשה מלאכיו רוחות - אלו המלאכים שעומדים בחוץ. משרתיו אש להט - אלו מלאכים שעומדים בפנים. הוא רוח טמאה, והם רוח. רוח עם רוח לא נכנסות זו בזו. רוח טמאה ברוח קדשה לא מתערבות זו בזו. ומשום כך אותם שנקראו רוח לא יכולים להכנס לפנים

כתוב משרתיו אש להט? אמר לו, יש אש קשה מאש, ויש אש שדוחה אש.

עשה מלאכיו רוחות - אלו המלאכים שעומדים בחוץ משרתיו אש להט - אלו מלאכים שעומדים בפנים

עשה מלאכיו רוחות וגו' (קד, ד) : זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קע"ג.) סוד לחכמים, מלאכים עליונים וישראל למטה, כלם דוחקים באותו הצד האחר. כשרוצים המלאכים העליונים להתיחד עם רבונם, לא יכולים, עד שדוחים אותו החוצה. מה עושים? יורדים ששים רבוא של מלאכים קדושים ומפילים שנה על כל בני העולם. כיון שהיא יורדת, שדוחים אותה החוצה, ונותנים לה כל העולם הזה באותה שנה, אז היא שולטת עליהם ומקבלים ממנו טמאה, פרט לארץ ישראל לבדה ששם אינה שולטת. כיון שנפרדה מהם, הם נכנסים לרבונם, ומשבחים ומודים לפניו. כמו זה ישראל למטה לא יכולים להתיחד עם רבונם עד שדוחים אותו הצד האחר מהם, ונותנים לו חלק במה שיתעסק, ואחר כך הם מתקרבים לרבונם, ולא נמצא מקטרג למעלה ולמטה. ואם תאמר, מילא למטה, אבל למעלה מה הקטרוג שם? אלא למעלה, משום שהיא רוח טמאה והם רוחות קדושות, עד שמשלחים רוח טמאה מביניהם לא יכולים לקרב אל רבונם, שהרי קדשה בתוך טמאה לא מתערבות לעולמים. וכן כמו זה ישראל למטה לא מתערבים באמות עובדי כוכבים ומזלות של העולם.

עשה מלאכיו רוחות משותפות

שכתוב (תהלים קד, ד) עשה מלאכיו רוחות משותפות איש להט. עשה לא נאמר, אלא עושה, משמע שהוא עושה בכל יום. אמר רבי אבהו, לא יקשה לך זה, שהרי יש מלאכים שנבראו מכסא הכבוד, והם שליחים ממנים בשליחותו של הקדוש ברוך הוא. אם שאר המלאכים שהיו מכסא הכבוד כך, נשמות הצדיקים שהיו משם וקימו את התורה, על אחת כמה וכמה שעושה אותם הקדוש ברוך הוא מלאכים עליונים קדושים.

יש מלאכים שהם מרוח ויש מלאכים שהם מאש זה נותן משלו לחברו

עשה מלאכיו רוחות וגו' (קד, ד) : [זוהר חדש ח' פ' פקודי (ד' רכ"ט)] בא וראה, אין נשמה עולה להראות לפני המלך הקדוש עד שזוכה להתלבש בלבוש של מעלה להראות שם. וכן כמו זה לא יורדת למטה עד שמתלבשת בלבוש של העולם הזה. כמו כן המלאכים הקדושים שלמעלה, שכתוב בהם (תהלים קב) עשה מלאכיו רוחות משותפות איש להט, כשעושים שליחות בעולם הזה, אין יורדים למטה עד שמתלבשים בלבוש של העולם הזה, והכל הוא כמו שאותו מקום שהולך לשם. והרי בארנו שנשמה לא עולה אלא בלבוש שמיאיר.

שנו רבותינו: כל יום ויום הקדוש ברוך הוא עושה מלאכים קדושים ואלו הם - נשמות הצדיקים

עשה מלאכיו רוחות וגו' (קד, ד) : [זוהר חדש ח' פ' בראשית (ד' י"ג)] שנו רבותינו, כל יום ויום הקדוש ברוך הוא עושה מלאכים קדושים, ואלו הם נשמות הצדיקים. זהו

משום אותה רוח טמאה. אותם שבפנים הם איש, ואותה איש דוחה את אותה רוח טמאה שלא נכנסת לפנים. ומשום כך הכל דוחים את הטמאה החוצה שלא תתערב עמם, ולכן המלאכים העליונים משבחים את הקדוש ברוך הוא אחר שדוחים את הטמאה החוצה.

המלאכים כשעושים שליחות בעולם הזה אין יורדים למטה עד שמתלבשים בלבוש של העולם הזה

עשה מלאכיו רוחות וגו' (קד, ד) : [זוהר ח' פ' פקודי (ד' רכ"ט)] בא וראה, אין נשמה עולה להראות לפני המלך הקדוש עד שזוכה להתלבש בלבוש של מעלה להראות שם. וכן כמו זה לא יורדת למטה עד שמתלבשת בלבוש של העולם הזה. כמו כן המלאכים הקדושים שלמעלה, שכתוב בהם (תהלים קב) עשה מלאכיו רוחות משותפות איש להט, כשעושים שליחות בעולם הזה, אין יורדים למטה עד שמתלבשים בלבוש של העולם הזה, והכל הוא כמו שאותו מקום שהולך לשם. והרי בארנו שנשמה לא עולה אלא בלבוש שמיאיר.

שנו רבותינו: כל יום ויום הקדוש ברוך הוא עושה מלאכים קדושים ואלו הם - נשמות הצדיקים

עשה מלאכיו רוחות וגו' (קד, ד) : [זוהר חדש ח' פ' בראשית (ד' י"ג)] שנו רבותינו, כל יום ויום הקדוש ברוך הוא עושה מלאכים קדושים, ואלו הם נשמות הצדיקים. זהו

בין שהולידו בנים, לקח אותם הקדוש ברוך הוא והכניס אותם בהרי

—== זוהר תהלים ==—

העולם, והקדוש ברוך הוא בשביעי של הכל. שבעה שחקים (רקיעים) למעלה, ובכל אחד ואחד כוכבים ומזלות ושמש ושמשמים בכל רקיע ורקיע. ובכלם מאלו, מרכבות אלו על אלו, לקבל עליהם על מלכות רבונם, ובכל הרקיעים יש מרכבות ושמשים משנים זה מזה אלו על אלו, מהם בשש כנפים, ומהם בארבע כנפים. מהם בארבע פנים, ומהם בשתי פנים, ומהם באחת. מהם אש לזהט, ומהם מים. מהם רוח. זהו שכתוב (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט. וכל הרקיעים אלו על אלו כגלדי בצלים, אלו למטה ואלו למעלה. וכל רקיע ורקיע הולך ורועש מאימת רבונם. על פיו נוסעים, ועל פיו עומדים. ומעל לכלם הקדוש ברוך הוא שנושא הכל בחילו ותקפו. כמו כן שבע ארצות למטה, וכלם בישוב, פרט שאלה עליונים ואלה תחתונים. וארץ ישראל עליונה מהכל, וירושלים עליונה מכל ישוב.

והברינו יושבי הדרום ראו בספרי
הקדמונים ובספרו של אדם, שכתב מחלקים כל הארצות הללו, שכלם נמצאים למטה כמו אותם הרקיעים שלמעלה, אלו על אלו ואלו על אלו, ובין כל ארץ וארץ רקיע מפריד בין זה לזה, ולכן כל הארצות מפרשות בשמות, וביניהן גן עדן וגיהנם, ויש ביניהן בריות משנות אלו מאלו, כמו שלמעלה, מהן בשתי פנים ומהן בארבע ומהן באחת, ומראה של אלה אינו כאלה. ואם תאמר, הרי כל בני העולם יצאו מאדם, (אינו כד

החשך, שנקראים הררי קדם, וקשר אותם בשלשלאות של ברזל. ואותן השלשלאות משקעות עד לתוך התהום הגדולה, ושם מלמדים כשפים לבני האדם. בלעם נטל משם את כשפיו, ולמד מהם, באותם ההרים. זהו שכתוב (במדבר כג) מן ארם ינחנו בלק מלך מואב מהררי קדם. ומשם התעטרו כל יודעי הכשפים שבעולם. ומתוך שהיו מקטרגים על רבונם בראשונה ועד היום הזה, הם מקטרגים לרבונם במה? באותם הכשפים, שמכחישים פמליא של מעלה. ואלמלא אותן השלשלאות המשקעות בתוך התהום הגדולה ואחוזים בהם בתפיסה רבה, היו מחריבים את העולם, והעולם אינו יכול לסבל. ושם, באותם הרי החשך, יונקים מצד הצפון, שהרי מאותו הצד כל אותם המינים מתעוררים בעולם.

ראינו בספרי הקדמונים ובספרו של אדם שכתב מחלקים כל הארצות הללו שכלם נמצאים למטה כמו אותם הרקיעים שלמעלה

עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט
(קד, ד): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (ד טו)] אם זבח שלמים קרבנו. רבי יהודה פתח, (בראשית א) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו'. בא ראה, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם - ברא שבעה רקיעים למעלה, ברא שבע ארצות למטה, שבעה ימים, שבעה נהרות, שבעה ימים, שבעה שבועות, שבע שנים, שבע פעמים. שבעה אלפי שנים יהיה

עולם ועד: ו תהום בלבוש כפיתו על הרים ועמרו מים: ז מן גערתך ינוסון מן קול רעמך יחפזון: ח יעלו הרים ירדו בקעות אל מקום זה יסדת להם: ט גבול שמת כל יעברון כל ישובון לבסות הארץ: י המשלח מעינים בנחלים בין

זוהר תהלים

חדש מדרש רות (דף 91 ג.) בשעה שנקפאה הארץ מתחת המים, מה כתוב? (בראשית א) יקו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה. כיון שראו המים יבשה, היו עולים ונגבהים לכסותה ככראשונה, עד שגער בהם הקדוש ברוך הוא ונסו, שכתוב (תהלים קד) מן גערתך ינוסון. ואף על פי שהיו נסים, לא היו משתככים. מה הטעם? מפני שהיו מכסים עליה בתחלה, ועכשו נסים מפניה. מה עשה הקדוש ברוך הוא? נטל כמין צרור של חרש, וחקק בו שמו של שבעים ושנים שמות והשליך לתוך המים, ועמדו מיד ונשתככו. ובאיזה מקום עמדו? בציון, שכתוב (שם ג) מציון מכלל לפי, זה שמו של הקדוש ברוך הוא. וכשהארץ מתמוטטת, אינה מתמוטטת אלא ממקום זה, שהוא מקום העולם.

המשלח מעינים בנחלים - ישקו כל חיתו שדי - פסוקים אלו אמרם דוד המלך ברוח הקדש

המשלח מעינים בנחלים וגו' (קד, ט): זוהר ח"ג פ' חקת (דף 91 קפ"א.) פתח רבי

שמעון ואמר, (תהלים קד) המשלח מעינים בנחלים וגו'. ישקו כל חיתו שדי וגו'. פסוקים אלו אמרם דוד המלך ברוח הקדש, ויש להסתכל בהם. בא וראה, בשעה שחקמה עליונה מכה בחקיקות, אף על גב שהיא נסתרת בכל הצדדים, נפתח ושופע ממנה נהר אחד מלא (וממלא לשערים) בשערים עליונים. כמבוע ומקור

שלא) וכי ירד אדם הראשון לכל הארצות והוליד בנים? וכמה נשים היו לו? אלא אדם לא נמצא אלא בעולם העליון הזה מכלם, שנקרא תבל, כמו שאמרנו, שכתוב (משלי ח) (משחקת בתבל ארצו) ויצו לתבל ארצו. והתבל הזו אחוזה ברקיע שלמעלה ונאחזת בשם העליון. זהו שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. בצדק ודאי. משום כך בניו של אדם נמצאים בארץ העליונה הזו שנקראת תבל. והם עליונים על הכל, כמו שלמעלה.

מה הטעם? כמו שלמעלה לכל הרקיעים יש רקיע עליון מכלם, ולמעלה נמצא כסאו של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר כמראה אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. אף כאן בתבל הזו נמצא המלך של הכל, ומיהו? אדם, מה שלא נמצא בכל התחתונים. ואותם תחתונים מאיפה באו? אלא מהאדים (מעשן) של הארץ והסיוע של הרקיע שלמעלה, יוצאים בריות משנות אלו מאלו, מהם בלבושים, מהם בקלפות, כתולעים הללו שנמצאות בארץ, מהן בקלפות אדמות, שחורות ולבנות, ומהן מכל הגונים. כך כל הבריות כמו כן, ולא נמצאים בקיום, רק עשור שנים (או יותר. ס"א מעט או פחות מעט).

כשהארץ מתמוטטת אינה מתמוטטת אלא ממקום ארץ ישראל שהוא מקום העולם

מן גערתך ינוסון וגו' (קד, ט): [פסוק ד' זוהר

הַרִים יִחַלְבוּן: יֵא יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם: יב עֲלֵיהֶם עוֹף

זוהר תהלים

שְׁנַמְצָאוֹת בְּרֻכּוֹת מִהַשְׁקָאָת הַנַּחַל הַעֵמֶק שֶׁל הַכֹּל. וּבִשְׂעָה שֶׁהָעוֹלָם יוֹשֵׁב בְּדִין, שֶׁבְּרֻכּוֹת לֹא נִמְצָאוֹת לְרֵדֶת בְּעוֹלָם, אִזּוּ נִטְמָא הַמְּקַדָּשׁ. (ובשעה שאין נמצאות ברכות לרדת למטה, אז העולם יושב בדין. ומצד שמאל מתעוררת רוח ומתפשטת בעולם) וְכַמָּה חִבְלוֹת שֶׁל מְזִיקִים נִמְצָאִים בְּעוֹלָם וְשׁוּרִים (בכמה מקומות) עַל בְּנֵי אָדָם, וּמִטְמָאֵת אוֹתָם אוֹתָהּ הַרוּחַ, כְּמוֹ בֶן אָדָם שֶׁגּוֹעַ (כבר הרוח הזו) וְרוּחַ הַטְּמָאָה שׁוֹרָה עָלָיו. כֵּן גַּם שׁוֹרָה, לְמִי שֶׁיִּקְרַב אֵלָיו.

זֶהוּ שְׁכֵתוֹב תַּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן וְגו'.

פְּסוּק זֶה מֵהוּ אוֹמֵר? אֵלָא תַּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן, שֶׁהֲרִי לֹא הִשְׁקוּ לְהַמְצֵא בְּרֻכּוֹת לְעוֹלָמוֹת. תּוֹסֵף רוּחַם יִגְוְעוּן, (לעורר) וּמִתְעוֹרֵר רוּחַ אַחֵר מִצַּד שְׂמָאל, וְרוּחַ טְמָאָה שׁוֹרָה עַל בְּנֵי אָדָם, עַל אוֹתָם שְׁמַתוֹ וּמִי שֶׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם וְעַל שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם, מָה רְפוּאָתָם? זֶה שְׁכֵתוֹב וְאֵל עֶפְרָם יִשׁוּבוּן. זֶה עֶפְרַיִם שֶׁרַפְתָּ הַחֲטָאֵת (והעפר המקדש שלמעלה) בְּשִׁבִיל לְטַהֵר בּוֹ, וְהִינּוּ סוּד (קהלת ג) הַכֹּל הָיָה מִן הָעֶפֶר, וְאֶפְלוּ גִלְגַּל חֲמָה. לְאַחַר שֶׁחֲזָרִים לְעֶפֶר זֶה בְּשִׁבִיל לְטַהֵר בּוֹ, נִעְבְּרַת רוּחַ הַטְּמָאָה, וּמִתְעוֹרֵר רוּחַ אַחֵרֵת קְדוּשָׁה וְשׁוֹרָה בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן, יִבְרָאוּן וְיִרְפְּאוּ בְּרְפוּאָה עֲלִיוֹנָה שֶׁל רוּחַ אַחֵרֵת. וְתַחֲדָשׁ פְּנֵי אֲדָמָה, שֶׁהֲרִי נִטְהָרָה (אשה לבעלה), וְחֲדוּשׁ הַלְּבָבָה נִמְצָא, וְכֹל הָעוֹלָמוֹת מִתְבָּרְכִים. אֲשֶׁרִי חָלַק יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָהֶם עֲצָה שֶׁכֻּלָּה רְפוּאָה כְּדִי שִׁיזְכּוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְיִמְצְאוּ טְהוּרִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, קְדוּשִׁים

שֶׁל מִים שֶׁמִּמֶּלֶא כְּלִי גְדוֹל מִמֶּנּוּ, וּמִשֵּׁם נִמְשָׁכִים מִבוּעֵים שֶׁל נַחְלִים וְנִהְרֹת בְּכָל צֶד - כֵּן זֶה, בְּשִׁבִיל דְּקִיק אַחַד שֶׁלֹּא נוֹדַע, מוֹשֵׁף וְשׁוֹפֵעַ אוֹתוֹ נִהַר שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא וּמִמֶּלֶא לְאוֹתוֹ נַחַל עֵמֶק, וּמִשֵּׁם נִמְשָׁכִים מִבוּעֵים וְנַחְלִים וּמִתְמַלְאִים מִמֶּנּוּ. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב הַמְשַׁלַּח מַעֲיָנִים בְּנַחְלִים וְגו'. אֵלֶּה נִהְרֹת עֲלִיוֹנֵי קְדָשׁ שֶׁל אֶפְרָסִמוֹן זָךְ, וְכֹלֶם מְשָׁקִים כְּאֶחָד מֵאוֹתָהּ נִבְעֵת הַנַּחַל הָעֲלִיוֹן הַקְּדוּשׁ שִׁיּוֹצֵא וְשׁוֹפֵעַ. אַחֵר כֵּן, יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי, הִינּוּ שְׁכֵתוֹב (בראשיתב) וּמִשֵּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רְאִשִׁים. אַרְבָּעָה רְאִשִׁים אֵלֶּה הֵם חֵיתוֹ שְׂדֵי, כֹּלֶל כָּל אוֹתָן מְרַכְבוֹת וְכֹל אוֹתָם חֵילוֹת שְׂדֵי אַחֲזָה בָהֶם. אֵל תִּקְרִי שְׂדֵי אֵלָא שְׂדֵי, שֶׁהוּא נוֹטֵל וּמְשַׁלֵּם אֶת הַשֵּׁם מִסוּד הָעוֹלָם.

יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם - אֵלֶּה אוֹתָם שְׁכֵתוֹב בָּהֶם (יחזקאל א) וְהָאוֹפְנִים יִנְשְׂאוּ לְעַמְתָּם כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפְנִים. מִי הַחַיָּה? אֵלֶּה אֵלוֹ חֵיתוֹ שְׂדֵי, אַרְבַּע הֵן, וְכֹל אַחַת וְאַחַת לְצַד אַחַד שֶׁל הָעוֹלָם. וְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא חַיָּה, וְאוֹפְנִים מוֹל כָּל אַחַד וְאַחַד. וְלֹא הוֹלִכִים אֵלֶּה מְרוּחַ אוֹתָהּ חַיָּה שֶׁהוֹלֶכֶת עֲלֵיהֶם, וְכֹאֲשֶׁר אֵלֶּה מְשָׁקִים מֵאוֹתָהּ הַשְּׁקָאָה עֲלִיוֹנָה, כֹּל שְׂאֵר הַחֵילוֹת הָאַחֵרִים מְשָׁקִים וּמְרוּיִם וּמְשַׁתְּרָשִׁים בְּשְׂרָשֵׁיהֶם, וְנִאֲחָזִים אֵלֶּה בְּאֵלֶּה בְּדַרְגּוֹת יְדוּעוֹת. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב עֲלֵיהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוּן וְגו'. מִשְׁקָה הַרִים מְעֲלִיּוֹתֵיו וְגו' - אֵלוֹ שְׂאֵר דַּרְגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת. אַחֵר כָּל זֶה - מְפָרִי מְעַשֶׂיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ, (למטה, וכל העולמות וכו') אָרֶץ עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה. וְכִשְׁהִיא מִתְבָּרְכֶת, כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה, וּמִתְבָּרְכִים. וְזֶה בְּשַׁעַה

הַשָּׁמַיִם יִשְׁבֹּן מִבֵּין עַפְּאִים יִתְּנוּ קוֹל: יג מִשְׁקֵה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו מִפְּרֵי מַעְשֵׂיךָ
תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ: יד מִצְמִיחַ חֲצִיר לְבִהמָה וְעֵשֶׂב לְעִבְדַת הָאָדָם לְהוֹצִיא לָחֶם מִן

זוהר תהלים

עֲלִיּוֹתָיו? כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ, שְׁכָתוּב (שם)
הַמְקָרָה בְּמִים עֲלִיּוֹתָיו. מִפְּרֵי מַעְשֵׂיךָ
תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ - סוּד שֶׁל אוֹתוֹ נִהַר שֶׁשׁוֹפֵעַ
וַיּוֹצֵא לְמַטָּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב עֲשֵׂה פְרֵי אֲשֶׁר
יָרְעוּ בּוֹ וְגו', וְהָרִי נִתְבָּאָר.

בְּשִׁעָה שֶׁבָּנִי אָדָם בָּאִים לְעִבּוֹדַת רְבוֹנָם
בְּקַרְבְּנֵיהֶם וּבִתְפִלָּה שְׁזוּהֵי עֲבוֹדַת הָאָדָם
וְכֵן עֵשֶׂב זֶה מְזַמֵּן וּמוֹכֵן לְעִבּוֹדַת הָאָדָם
לְהִתְתַּקֵּן בְּתַקּוּנוֹ כְּרֵאוּי

מִצְמִיחַ חֲצִיר לְבִהמָה וְגו' (קד, יח): [זוהר
ח"א פ' בראשית (דף יח:)] תִּדְּשָׂא

הָאָרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׂב וְגו' (בראשית א, יא) כָּאֵן
הוֹצִיאָה כֹחַ בְּאוֹתָם מִים שֶׁהִתְפַּנְסוּ לְמִקּוֹם
אֶחָד וְשׁוֹפְעִים בְּתוֹכּוֹ תוֹךְ טְמִירוֹת נִסְתַּרְתָּ,
וַיּוֹצֵאִים בְּתוֹכּוֹ טְמִירִים עֲלִיּוֹנִים וְצִבְאוֹת
קְדוּשִׁים, שְׁכָל אוֹתָם בְּנֵי הָאֱמוּנָה מִתְקַנְיִם
אוֹתָם בְּתַקּוּן הָאֱמוּנָה בְּאוֹתָהּ עֲבוֹדַת
רְבוֹנָם. וְזֶה סוּד (תהלים קד) מִצְמִיחַ חֲצִיר
לְבִהמָה וְגו'. זֶה בְּהִמָּה שְׂרוּכְצַת עַל אֶלְף
הָרִים, וּמְגַדְלִים לָהּ בְּכָל יוֹם אוֹתוֹ חֲצִיר,
וְחֲצִיר הַזֶּה, אוֹתָם מְלֹאכִים שְׁלִיטִים לְפִי
שְׁעָה שְׁנִבְרָאוּ בְּשָׁנֵי וְעוֹמְדִים לְמֵאכָל שֶׁל
הַבְּהִמָּה הַזֶּה. בְּגִלְל שֵׁשׁ אֵשׁ אוֹכֵלֵת אֵשׁ.
וְעֵשֶׂב לְעִבּוֹדַת הָאָדָם - עֵשֶׂב זֶה הָאוֹפְנִים
הָאֵלֶּה וְחִיּוֹת וְכְרוּבִים, שְׁכָלָם מִתְקַנְיִם תוֹךְ
תְּקוּנֵיהֶם וְעוֹמְדִים לְהִתְתַּקֵּן בְּשִׁעָה שֶׁבָּנִי
אָדָם בָּאִים לְעִבּוֹדַת רְבוֹנָם בְּקַרְבְּנֵיהֶם
וּבִתְפִלָּה, שְׁזוּהֵי עֲבוֹדַת הָאָדָם. וְעֵשֶׂב זֶה
מְזַמֵּן וּמוֹכֵן לְעִבּוֹדַת הָאָדָם לְהִתְתַּקֵּן

לְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (יחזקאל לו)
וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם.

וַיִּשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי וְגו' (קד, יא): [זוהר ח"ב
פ' פקודי (דף רכ:)] אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן
מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה וְגו'.
רַבִּי חֲזִיא פִּתַּח, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלְכִים
אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מְלֵא וְגו'. פְּסוּקַת זֶה
פְּרִשְׁוֵהוּ וְנִתְבָּאָר, אַבְּל כָּל הַנְּחָלִים - אֵלוֹ
סוּדוֹת הַנְּחָלִים וְהַמְעִינּוֹת הַקְּדוּשִׁים
שְׁמֵתֵמְלֵאִים וַיּוֹצֵאִים (מבועים קדושים) לְהָאִיר
וּלְמֵלֵא אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל. וְכִיּוֹן שֶׁהַיָּם הַגָּדוֹל
הַזֶּה הִתְמַלֵּא מִצַּד אוֹתָם הַנְּחָלִים, אִזּוֹ הוּא
מוֹצֵיא מִים וּמִשְׁקָה אֶת כָּל חֵיֹת הַבַּר, כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר (תהלים קד) וַיִּשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי. מֵה
כְּתוּב לְמַעְלָה? הַמִּשְׁלַח מַעְיָנִים וְגו'. וְאַחַר
כֵּן - וַיִּשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים
צְמָאִם. אֵלֶּה הֵן הַמְּרַכְּבוֹת שְׁלֵמָטָה,
שְׁכָאֲשֶׁר הַיָּם לוֹקַח אוֹתָם, אֶת כָּלֵם הוּא
לוֹקַח וְשׁוֹאֵב אוֹתָם לְתוֹכּוֹ, וְאַחַר כֵּן
מוֹצֵיא מִים לְצַד אַחַר, שֶׁהֵן הַמְּרַכְּבוֹת
הַקְּדוּשׁוֹת שְׁלֵמָטָה, וּמִשְׁקָה אוֹתָם, וְכָלֵם
הִתְמַנּוּ וּנְפָקְדוּ בְּשֵׁם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה מ)
לְכָלֵם בְּשֵׁם יְקָרָא. וּמִשׁוּם כֵּן, אֵלֶּה פְּקוּדֵי
הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת.

מִשְׁקֵה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו

מִשְׁקֵה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו (קד, יח): [זוהר ח"א פ'
בראשית (דף ג:)] מִשְׁקֵה
הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו מִפְּרֵי מַעְשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע
הָאָרֶץ. מִשְׁקֵה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו, מֵה זֶה

הָאָרֶץ: טו וַיֵּין יִשְׂמַח לְבַב אֲנוּשׁ לְהִצְהִיל פָּנָיו מִשְׁמֵן וְלַחֵם לְבַב אֲנוּשׁ יִסְעֵד:

— זוהר תהלים —

שמחה הוא בא, ומהו סוף הפסוק? להצִהיל פְּנִים מִשְׁמֵן, ודאי מִמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא שְׁמֵן. בא רֵאָה, שִׁירַת הַיַּיִן חֲדוּהָ, הוּא מְקוֹם שֶׁכָּל שְׂמֵחָה יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ, וְסוּפוֹ דִּין, מֵהַ טַעַם? מִשּׁוּם שֶׁסּוּפוֹ מְקוֹם כְּנוּס שֶׁל הַכֹּל, דִּין הוּא, וְבוֹ נִדוּן הָעוֹלָם, וְלִכְּנֹן רֵאשִׁית חֲדוּהָ, וְסוּף דִּין. מִשּׁוּם כִּף לְהִצְהִיל פָּנָיו מִשְׁמֵן, מִמְּקוֹם שֶׁכָּל חֲדוּהָ יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ.

וְלַחֵם לְבַב אֲנוּשׁ יִסְעֵד, אֵיזָה לַחֵם? אֵלָּא לַחֵם סוּעֵד [סוּמָד] אֵת הָעוֹלָם. וְאִם תֹּאמַר שְׂבוּ תְלוּי לְבַדוֹ סַעַד הָעוֹלָם – לֹא כִּי, שֶׁהָרִי לִילָה בְּלִי יוֹם לֹא נִמְצָא, וְלֹא צָרִיף לְהַפְרִידֵם. וְמִי שֶׁמִּפְרִידֵם יִתְפָּרַד מֵהַחַיִּים, וְהִינּוּ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ח) לְמַעַן הוֹדִיעֶנָּה כִּי לֹא עַל הַלָּחֵם לְבַדוֹ יִחְיֶה הָאָדָם, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא צָרִיף לְהַפְרִיד. וְאִם תֹּאמַר, דָּוִד אֵיךְ אָמַר וְלַחֵם לְבַב אֲנוּשׁ יִסְעֵד, הוּאִיל וְלֹא תְלוּי בּוֹ לְבַדוֹ סַעַד כָּל הָעוֹלָם? אֵלָּא דִּיּוּק הַדְּבָר וְלַחֵם, וְאִי הַתּוֹסֵף, כְּמוֹ וְהָ, וְעַל זֶה הַכֹּל נִמְצָא כְּאָחָד. בֹּא רֵאָה, מִי שֶׁמִּכְרָךְ עַל הַמְּזוֹן, לֹא יִכְרָךְ עַל שְׁלֶחַן רֵיק, וְצָרִיף לְהַמְצֵא לַחֵם עַל הַשְּׁלֶחַן וְכוּס שֶׁל יַיִן בְּיָמֶיךָ, מֵהַ טַעַם? בְּשִׁבִיל לְקַשֵּׁר שְׂמָאל בְּיָמֶיךָ, וְלַחֵם שִׁיתְכַּרְךָ מֵהֶם וְלִהְיוֹת בָּהֶם, וְלִהְיוֹת הַכֹּל קָשֶׁר אָחָד, לְכַרְךָ אֵת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כְּרֵאוּי. שֶׁהָרִי לַחֵם נִקְשֵׁר בְּיָיִן, וַיֵּין בְּיָמֶיךָ, וְאִזּוֹ הַבְּרָכוֹת שׁוֹרוֹת בְּעוֹלָם, וְהַשְּׁלֶחַן נִתְקַן כְּרֵאוּי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵלְמָלָא לֹא הוֹדְמָנָה לָנוּ דְרַךְ זֶה אֵלָּא לְשִׁמְעַ דְּהַדְּבָרִים

בְּתַקּוּנוֹ כְּרֵאוּי. וְכִשְׁהֵם מִתְתַּקְּנִים בְּאוֹתָהּ עֲבוּדַת הָאָדָם, אַחַר כִּי יוֹצֵאִים מֵהֶם מְזוֹנוֹת וְטָרֵף לְעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב (שם) לְהוֹצִיא לַחֵם מִן הָאָרֶץ. וְזֶהוּ עֵשֶׂב מְזֻרֵיעַ זֶרַע, שֶׁהָרִי חֲצִיר לֹא מְזֻרֵיעַ זֶרַע, אֲלֵא מְזֻדְמָן לְמֵאֲכָל שֶׁל אִשׁ קְדוּשָׁה, וְעֵשֶׂב לְתַקּוּן הָעוֹלָם. וְכֹל זֶה לְהוֹצִיא לַחֵם מִן הָאָרֶץ. כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם שֶׁמִּתְקַנִּים אֵת עֵשֶׂב הָאָרֶץ הַזֶּה, שֶׁעֲבוּדָתָם לְרַבּוֹנָם לְסַפֵּק עַל יָדָם מֵאוֹתָהּ אָרֶץ טָרֵף וּמְזוֹנוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה וְלִהְתַּכְרֵךְ בְּנֵי אָדָם מִבְּרָכוֹת שֶׁל מַעֲלָה.

מִלֵּךְ הַמְּשִׁיחַ יִרְאֶה שְׂמֵחָה לְיִשְׂרָאֵל וְכֹל דִּין לְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת וַיֵּין יִשְׂמַח לְבַב וְגו' (קד, טו): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רמג)] דְּבַר אַחַר כִּבְס בְּיַיִן לְבָשׁוּ – כְּמוֹ הַיַּיִן הַזֶּה, מִרְאֵה שְׂמֵחָה, וְכֹל דִּין [לְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת]. כִּי גַם מִלֵּךְ הַמְּשִׁיחַ, יִרְאֶה שְׂמֵחָה לְיִשְׂרָאֵל, וְכֹל דִּין לְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, זֶה רוּחוֹ שֶׁל מִלֵּךְ הַמְּשִׁיחַ, וּמִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם הוּא רוּחַץ לְבוּשׁוֹ בְּיַיִן הָעֵלְיוֹן. רֵאָה מֵהַ כְּתוּב אַחֲרָיו, חֲכִילִי עֵינַיִם מֵיַיִן וְלִבִּי שְׁנַיִם מִחֻלָּב. זֶה יַיִן הָעֵלְיוֹן, [נְשִׁמְרוּהָ שֶׁל הַתּוֹרָה] שֶׁל הַתּוֹרָה שְׂמֵרוּהָ, מִמֶּנּוּ שׁוֹתָהּ. וְלִבִּי שְׁנַיִם מִחֻלָּב, שֶׁהָרִי הַתּוֹרָה יַיִן וְחֻלָּב, תּוֹרָה שֶׁבְּכֻתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פִּה. כְּתוּב (תְּהִלִּים קד) וַיֵּין יִשְׂמַח לְבַב אֲנוּשׁ [לְמַח? מִשּׁוּם שֶׁמִּמְקוֹם שֶׁל

מִזְּיָבְעוֹ עֲצֵי יְהוּדָה אֲרִזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָמְעוּ: יוֹ אֲשֶׁר שָׁם צִפְרִים יִקְנְנוּ

— זוהר תהלים —

בְּרֵאשִׁית, ב' מְבִרָאשִׁית, ל' מְלַעֲיָנִי כָּל יִשְׂרָאֵל. זְהוּ ל"ב שָׁנִי. זֶה ל"ב ל"ב (הם) שָׁנִים - ס"ד, חֶסֶר שְׁמוֹנֶה לַע"ב, שֶׁהוּא וְיִכְלוּ. הֵם שְׁבַעַה יְמֵי בְּרֵאשִׁית. שְׁמִינִי מֵהוּ? שְׁבַעַה יְמֵי בְּרֵאשִׁית עִם (בְּרֵאשִׁית ה) זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֵת אָדָם. זֶה ע"ב בְּחֻשְׁבוֹן בֵּינָן. מֵה זֶה לְהַצְהִיל פְּנִים מִשְׁמָן? אֵלֹה שָׁנִים עֶשֶׂר פְּנִים - אַרְבַּעַה שֶׁל אַרְיָה, אַרְבַּעַה שֶׁל שׁוֹר אַרְבַּעַה שֶׁל נֶשֶׁר, שֶׁהֵם: מִיכָאֵל אַרְיָה, אַרְבַּע פְּנִים שֶׁלֹּו יְהוֹ"ה. אַרְבַּע פְּנֵי שׁוֹר, וְהוּא גְבֻרִיאֵל, וְהֵם יְהוֹ"ה. אַרְבַּע פְּנֵי נֶשֶׁר, וְהוּא נוֹרִיאֵל, וְהֵם יְהוֹ"ה. וְהֵם מְמַנִּים תַּחַת חֶסֶד פַּח"ד אֲמִת, דְּרָגוֹת שְׁלֶשֶׁת הָאֲבוֹת. וּפְרִשׁוּהָ רַבּוּתֵינוּ, הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְּרַכְּבָה. וְעוֹלָיִם (נְקוּדָיִם) הָאוֹרוֹת לְחֻשְׁבוֹן יב"ק. וְהֵם מְלַךְ מְלַךְ יְמִלָּךְ, יְהוֹ"ה אֱהִי"ה אֲדַנְי"י. סֶךְ הַכֹּל - יב"ק.

אֵלֶּה הֵם שְׁשִׁים אֶלֶף רַבּוּא שֶׁל מְלֹאכִים שְׁלִיחִים שֶׁנִּבְרָאוּ בְּיוֹם הַשְּׁנִי שֶׁל בְּרֵאשִׁית וְכֹלֶם אֵשׁ לוֹהֶטָת

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' (קד, טז): [זוהר ח"ג פ' פנחס דף 99] רַעִיָא מֵהִימְנָא: רַבִּי חֲזִיָא פְּתַח, (תהלים קד) יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרִזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע. מֵה כְּתוּב לְמַעְלָה? וַיִּין יִשְׁמַח לְבַב אָנוּשׁ וְגו'. וְכִי מֵה זֶה לְזֶה? אֵלָּא כֶּף לְמַדְנוּ, שְׁכַתוּב מְצַמִּיחַ חֲצִיר לְבִהֶמָה וְגו' - וְכִי שְׁבַח לְבִהֶמָה שֵׁישׁ לָהּ חֲצִיר, בָּא דוֹד לומר בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ? אֵלָּא מְצַמִּיחַ חֲצִיר - אֵלֶּה הֵם שְׁשִׁים אֶלֶף רַבּוּא שֶׁל מְלֹאכִים, שְׁלִיחִים, שֶׁנִּבְרָאוּ בְּיוֹם הַשְּׁנִי שֶׁל בְּרֵאשִׁית, וְכֹלֶם אֵשׁ לוֹהֶטָת. אֵלֶּה הֵם חֲצִיר. לְמָה

הִלְלוּ - דִּי לָנוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נֶאֱמָה הוּא לְתִינוּק זֶה שְׁלֹא יָדַע כָּל זֶה, וְאָנִי פּוֹחַד עָלָיו אִם יִתְקִים בְּעוֹלָם מִשׁוּם זֶה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְלָמָּה? אָמַר לוֹ, מִשׁוּם שְׁתִּינוּק זֶה יִכּוֹל לְהִסְתַּפֵּל בְּמָקוֹם שְׁאִין רְשׁוּת לְאָדָם לְהִסְתַּכַּל בוֹ, וְאָנִי פּוֹחַד עָלָיו, שְׁעַד שְׁלֹא יִגִּיעַ לְפָרְקוֹ וְיִשְׁגִּיחַ וְיִסְתַּכַּל וְיַעֲנִישׁוּ אוֹתוֹ. שְׁמַע אוֹתוֹ הַתִּינוּק. אָמַר, אִינִי פּוֹחַד מִעֲנֵשׁ לְעוֹלָמִים, שֶׁהָרִי בְּשַׁעַה שְׁאֲבָא הִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, בְּרַךְ אוֹתִי וְהִתְפַּלֵּל עָלַי, וְיִדְעִתִּי שְׁזִכּוֹת אָבִי תִגַּן עָלַי. אָמַרְוּ לוֹ, וְמִי הוּא אָבִיךָ? אָמַר, [אִין רַבִּי יְהוּדָה] בְּנוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא הַזֶּקֶן. לְקַחוּ אוֹתוֹ וְהַרְפִּיכוּ אוֹתוֹ עַל כַּתְּפֵיהֶם שְׁלֶשֶׁה מִלִּין.

וְמָה יִי"ן צָרִיךְ לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם שְׁלֹא יִתְנַסֵּף לְעַבּוּדָה זָרָה גַם כֶּף צָרִיךְ לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם סוּד הַתּוֹרָה וְכֹל סוּדוּתֶיהָ

וַיִּין יִשְׁמַח לְבַב אָנוּשׁ וְגו' (תהלים קד, טז): [זוהר ח"ג פ' פנחס דף 99] זֶה יִין הַתּוֹרָה. שְׁכַף עוֹלָה יִין, כְּחֻשְׁבוֹן סו"ד. וְמָה יִי"ן צָרִיךְ לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם שְׁלֹא יִתְנַסֵּף לְעַבּוּדָה זָרָה, גַם כֶּף צָרִיךְ לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם סוּד הַתּוֹרָה, וְכֹל סוּדוּתֶיהָ, וְלֹא מְשָׁקִים אוֹתָם, רַק לִירְאָיו. וְלֹא לְחַנָּם עוֹשִׂים כְּמָה מַצּוֹת בֵּינָן וּמְבַרְכִים בוֹ אֵת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלִיִּין יֵשׁ שְׁנֵי גִּוְנִים - לְבָן וְאָדָם, דִּין וְרַחֲמִים, וְהִינּוּ ב' תּוֹסַפֶּת בֵּינָן. כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה לְבָנָה וְאָדָמָה. לְבָן מַצַּד יְמִין, אָדָם מַצַּד שְׂמָאל. וְמָה זֶה לְבַב אָנוּשׁ? לֵב הִיָּה לוֹ לומר! אֵלָּא שֵׁישׁ לֵב מְסוּר לְלֵב, וְהֵם ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה

זוהר תהלים

נטע. אשר שם צפרים יקננו, בצלם מקננות נשמות הצדיקים, וכל חילות הקדש נזונים משם. חסידה - בתו של אברהם אבינו, שנקרא חסיד, ועשה חסד עם כל בני העולם, בגלל זה נקראת חסידה. ברושים ביתה, בין זרועות עולם יושבת.

גן עדן באיזה מקום הוא? רבי יהודה אמר למעלה מערבות הוא. רבי יוסי אמר בערבות הוא שהרי שנינו שם גנזי חיים טובים ברכה ושלוש ונשמתן של צדיקים

ישבעו עצי ה' וגו' (קד, טז): [זוהר ח"א פ' חיי שרה (דף קלז):] שנינו שם, בארבע פעמים [בשנה] בשעה בכל יום העדן מנטף על הגן, ויוצא מאותם הטפות נהר גדול המתחלק לארבעה ראשים, ושמונה וארבעים טפות מנטף בכל יום, ומשם שבעים אילני הגן. זהו שכתוב (תהלים קד) **ישבעו עצי ה'.** רבי תנחום אמר, מכאן (שם) משקה הרים מעליותיו. איזו היא עליה? זהו עדן. ועדן באיזה מקום הוא? רבי יהודה אמר, למעלה מערבות הוא. רבי יוסי אמר, בערבות הוא, שהרי שנינו שם גנזי חיים טובים ברכה ושלוש ונשמתן של צדיקים, והגנוז העליון. הוא עדן למטה מכון כנגדו גן בארץ ונוטל ממנו שפע בכל יום.

ישבעו עצי ה' וגו' (קד, טז): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קסג):] בא ראה, (תהלים קד) **ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע.** מי הלבנון? הרי פרוהו ונתבאר. הפסוק הזה, אשר שם צפרים יקננו חסידה

חציר? משום שצומחים כחציר זה בעולם, שכל יום יום נקצרו כעת, ואחר כך צומחים וחוזרים כמקדם. ולכן כתוב מצמיח חציר לבהמה, זהו שכתוב (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו. ושנינו, אלה הרים מעלים לה בכל יום יום, ובכל הר והר יש ששים רבוא, והיא אוכלת. ועשב לעבדת האדם - אלו אותם נשמות הצדיקים, שאותו אדם שרוכב ושולט על בהמה זו אוכל ומכניסם בתוכו, ובזכותם נזון כל העולם מאותו אדם, שכתוב בו (יחזקאל א) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם וגו'. ועל זה כתוב האדם, אותו שנודע, כדי להוציא לחם מן הארץ, להוציא מזון לעולם מהארץ הקדושה. וזו - זה יין עתיק ששופע מלמעלה. ישמח לבב אנוש - אנוש זה סוד של אותו נער שעלה לשיבה וחזר כמקדם. ועל זה כתוב (תהלים קג) אנוש כחציר ימיו.

להציהיל פנים - אלו אותם פנים שנקראים פנים גדולות ופנים קטנות. משמן, משפע העולם הבא, שמן ומשחה קדוש עליון. ולחם לבב אנוש יסעד - אותו לחם שמזילים השחקים, וטוחנים מן למאכל של צדיקים סתם, ומשם שופע לכמה חילות שנקראים לבב אנוש, והכל בא משפע עליון. **ישבעו עצי ה' -** אלו אותם עצים עליונים פנימיים. ארזי לבנון אשר נטע, שהרי נעקרו ונטעם הקדוש ברוך הוא. מה בין עצי ה' לארזי לבנון? עצי ה' - אלו עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע. ארזי לבנון - אלו חמשים שערים שנקראים חמש מאות שנה. אשר

— תהלים — זוהר תהלים —

וְחִזַּק שָׁבוּ יֵשׁ מְזוֹן לְכָל נִקְרָא עֵץ הַחַיִּים.
הַאֵילָן שְׁנִטֵּעַ שֶׁרָשִׁיו בְּאוֹתָם הַחַיִּים, וְהַכֹּל
הוא נֶאֱחָה. וְשִׁנִּינוּ, אוֹתוֹ הִנְהַר הוֹצִיא
נְחָלִים עֲמָקִים בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, לְהַשְׁקוֹת
אֶת הַגֶּזֶן וְלַהֲרוֹת עֲצִים וְנִטְעוֹת, שֶׁכְּתוּב
(תהלים קד) יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר
נִטְעוּ. וְאוֹתָם הַנְּחָלִים שׁוֹפְעִים וְנִמְשָׁכִים
וּמִתְכַּנְּסִים לְשָׁנֵי עֲמוּדִים, וְאוֹתָן בְּרִיתוֹת
(שתיים) קוֹרְאִים לָהֶן יְכִי"ן וְכוּע"ז, וְיִפְחָה.
וּמִשׁוֹם יוֹצְאִים כָּל אוֹתָם נְחָלִים, וּמִשָּׁרִים
אוֹתָם בְּדִרְגָּה אַחַת שֶׁנִּקְרָאת צִדִּיק, שֶׁכְּתוּב
(משלי י) וְצִדִּיק יִסּוּד עוֹלָם. וְכֹלֶם הוֹלְכִים
וּמִתְכַּנְּסִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא ים, וְהוּא
ים הַחֲכָמָה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (קהלת א) כָּל
הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'. וְאִם תֹּאמַר
שֶׁהָרֵי מְגִיעִים לְמְקוֹם הַזֶּה וְלֹא שְׁבִים -
כְּתוּב אַחַר כָּךְ, אֵל מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים הֹלְכִים
שֶׁם הֵם שְׁבִים לְלִכְתָּהּ, מִשׁוֹם שֶׁאוֹתוֹ נִהַר
לֹא פוֹסֵק לְעוֹלָמִים. הֵם שְׁבִים, לְאֵיזָה
מְקוֹם הֵם שְׁבִים? לְאוֹתָם שְׁנֵי עֲמוּדִים,
נִצַּח וְהוֹד. לְלִכְתָּהּ, בְּצִדִּיק הַזֶּה, לְמִצְאָה
בְּרִכּוֹת וְשִׁמְחָה. וְזֶהוּ הַסּוּד שֶׁשִּׁנִּינוּ, (תהלים
קד) לְוִיִּתָּן זֶה יִצְרֶתָּ לְשִׁחַק בּוֹ, זֶה צִדִּיק.
כֵּלָם אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּן לְתַת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ. מִי זֶה
עֵתוֹ? (זו עתו של צדיק) זֶה הַגְּבִירָה, שֶׁנִּקְרָאת
עֵתוֹ שֶׁל צִדִּיק, וּמִשׁוֹם כָּךְ כֵּלָם מַחְכִּים
לְעֵתוֹ הַזֶּה. כָּל אֵלֹהִים שֶׁנִּזְזוּנִים לְמִטָּה, מִמְּקוֹם
זֶה נִזְזוּנִים, וְסוּד זֶה בְּאֲרָנוֹ, (שם קמה) עֵינֵי כָל
אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ וְגו', כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוֹ.

בא רָאָה, בְּשַׁעַה שֶׁהַכֹּל הַזֶּה מְבַשֵּׁם אֶת
עֵתוֹ וּמִתְחַבֵּר עִמּוֹ, אֲזַי כָּל הָעוֹלָמוֹת
בְּשִׁמְחָה וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּבְרִכּוֹת, אֲזַי נִמְצָא
שְׁלוֹם בְּעֵלְיוֹנִים וּבַתְּחִתּוֹנִים, וְכִשְׁגּוֹרְמִים

בְּרוּשִׁים בֵּיתָה - אֲשֶׁר שָׁם צִפְרִים יִקְנְנוּ,
בְּאֵיזָה מְקוֹם? בְּלְבָנוֹן. וְאֵלֹהֵי הַן שְׁתֵּי
הַצִּפְרִים שֶׁאֲמָרְנוּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, וּמֵאֵלֹהֵי
נִפְרְדוֹת כַּמָּה צִפְרִים אַחֲרוֹת. אֲבָל אֵלֹהֵי
עֵלְיוֹנוֹת, וְיוֹצֵאת מִן לְבָנוֹן, שֶׁהוּא [סתום]
לְמַעַלָּה, וְסוּד הַדְּבָר - וְלִלְבָן שְׁתֵּי בְּנוֹת
וְגו'. חֲסִידָה בְּרוּשִׁים בֵּיתָה, [זו לאה]
בְּאוֹתָם שֶׁשָּׂה בָנִים עֵלְיוֹנִים, שֶׁשֶׁת צִדְדֵי
הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. לְמָה נִקְרָא חֲסִידָה?
אֵלֹהֵי הָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן הַזֶּה, אֵף עַל גִּבּ שֶׁהוּא
נִקְבָּה, קוֹרְאִים לוֹ זָכָר. שֶׁכְּאֲשֶׁר מִתְפַּשֵּׁט,
כָּל טוֹב וְכָל הָאוֹר יוֹצֵא מִמֶּנּוּ. וּמִשׁוֹם
שֶׁהִיא חֲסִידָה, יוֹצֵא [משם] מִמֶּנָּה חֶסֶד,
שֶׁהוּא הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן, שֶׁכְּתוּב (בראשית א)
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. וְעַל זֶה בְּרוּשִׁים
בֵּיתָה. בְּרוּשִׁים - אֵל תִּקְרִי בְּרוּשִׁים אֵלֹהֵי
בְּרֵאשִׁים, שֶׁהָרֵי הָעוֹלָם הָאֲחֵר בַּתְּחִתּוֹנִים
בֵּיתָה, וְהִיא בֵּית הַדִּין שֶׁל הָעוֹלָם,
וּלְפַעְמִים נִקְרָא כְּמוֹ שֶׁלְמַעַלָּה בְּכָל אוֹתָם
הַשְּׁמוֹת.

יֵשׁ בְּשָׁנָה זְמַנִּים שֶׁנִּמְצָא רְצוֹן וַיֵּשׁ זְמַנִּים
בְּשָׁנָה שֶׁהָדִין נִמְצָא וְתִלּוּי. יֵשׁ זְמַנִּים
בְּחִדְשֵׁים שֶׁהָרְצוֹן נִמְצָא בָהֶם וַיֵּשׁ זְמַנִּים
בְּחִדְשֵׁים שֶׁנִּמְצָאִים דִּינִים וְתִלּוּיִים עַל הַכֹּל

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' וְגו' (קד, טז): [זוהר ח"ג פ'

אחרי מות (דף י"ח).] **בא** רָאָה, כְּתוּב
(בראשית ב) וְנִהַר יִצְא מֵעֵדֶן. וְשִׁנִּינוּ, מֵהַ
שְׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ נִהַר? בְּאֲרָנוֹ שֶׁשְׁמוֹ יוֹבֵל,
שֶׁכְּתוּב (ירמיה טז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שֶׁרָשִׁיו.
וּבְסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבֵא: חַיִּים שְׁמוֹ,
שֶׁמִּשְׁם יוֹצְאִים חַיִּים לְעוֹלָם, וְהֵם נִקְרָאִים
חַיֵּי הַמְּלֶךְ. וְהָרֵי בְּאֲרָנוֹ, אוֹתוֹ עֵץ גְּדוֹל

— זוהר תהלים —

וְכָתוּב (תהלים י) לָמָּה ה' תַּעֲמֹד בְּרַחֹק
תַּעֲלִים לַעֲתוֹת בְּצָרָה. וְכָתוּב (ירמיה לא)
מִרַחֹק ה' נִרְאָה לִי. וְלַפְעָמַיִם שֶׁהוּא
קָרוֹב, שְׁכָתוּב (תהלים קמה) קָרוֹב ה' לְכָל
קִרְאָיו. מִשׁוּם כֶּף, וְאֵל יְבֹא בְּכָל עֵת אֶל
הַקֹּדֶשׁ וְגו'.

הָאֲרֵץ הַצְּמִיחָה הַכֹּל וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּרַךְ
אֶת כָּל הַמְּעֵלָה מֵהֶם וְשִׁתַּל אוֹתָם בְּגֵן עֵדֶן

יִשְׁבְּעוּ עַצְמֵי ה' וְגו' (קד, טז): [זוהר חדש פ'
בראשית (דף ע"ג)] שָׁנָה רַבּוֹתֵינוּ,

עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גֵן עֵדֶן לְמַטָּה
בְּאֲרֵץ, וְהוּא מְכוּן כְּנֶגֶד כֶּסֶף הַכְּבוֹד,
וּפְרֻכְתָּ, הַקָּרִיחַ הַנּוֹרָא. וְלִמְדֵנוּ מְקוֹם יְדוּעַ
יֵשׁ עָלָיו אֲשֶׁר לֹא שְׁלֹטָה בּוֹ עֵינַי נְבִיא
לְרֵאוֹת לֹא בְּמַחְזָה וְלֹא בְּמֵרָאָה, וְעֵדֶן
שָׁמוּ, שְׁכָתוּב (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָ
אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאוֹתוֹ
עֵדֶן שְׁלַמְעֵלָה, מִמֶּנּוּ נִזּוֹן אוֹתוֹ הַגֵּן
שְׁלַמְטָה הַיְמָנוּ, וּמִתְדַשְּׁנִים מִשָּׁם כָּל
הָאֵילָנוֹת וְכָל הַיְבוּלִים וְכָל הַצְּמִחִים
שֶׁבְּגֵן. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁלֹשׁ פְּעָמַיִם
בְּכָל יוֹם מְנַטֵּף אוֹתוֹ עֵדֶן שְׁלַמְטָה מֵעַל
הַגֵּן מְכַל הַרְיָחוֹת הַטּוֹבִים וְהַזּוֹהָרִים
הָעֲלִיוֹנִים וְהַנְּאוֹת וְכִסּוּפִים, וּמִהַרְיָח הַהוּא
וְהַכֶּסֶף וְהַהֲנָאָה שִׁיּוֹרֵד עָלָיו, נִזּוֹן מִמֶּנּוּ
כָּל הָעוֹלָם. וְלִמְדֵנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
כְּשֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּדַשָּׂא הָאֲרֵץ
דְּשָׂא, מִיַּד הַצְּמִיחָה הָאֲרֵץ כָּל הַיְבוּלִים
וְכָל הַדְּשָׂאִים וְכָל הָאֵילָנוֹת שֶׁבְּגֵן עֵדֶן
בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֶּף הַצְּמִיחָה לְכָל הָעוֹלָם.
וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאֲרֵץ הַצְּמִיחָה לְכָל
הָעוֹלָם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַצְּמִיחַ אֶת

רְשָׁעֵי הָעוֹלָם שֶׁשָּׁם לֹא נִמְצְאוֹת בְּרָכוֹת
שֶׁל אוֹתָם הַנְּחָלִים, וְהָעֵת הַזֹּאת יוֹנֶקֶת מִצַּד
הָאַחַר, אֲזִי מִתְעוֹרְרִים דִּינָיִם בְּעוֹלָם וְלֹא
נִמְצָא שָׁלוֹם. וּכְשֶׁרוֹצִים בְּנֵי הָעוֹלָם
לְהַתְּבַרֵךְ, לֹא יְכוּלִים, אֲלֵא רַק עַל יְדֵי
הַכֶּהֱן, כִּדֵי שִׁיעוֹרֵר אֶת הַכֶּתֶר שֶׁלוֹ
וְתַתְּבַרֵךְ הַגְּבִירָה, וְיִמְצְאוּ בְּרָכוֹת בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת. שְׁנִינוּ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בְּקֶשׁ מִשָּׁה
מִלְּפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דְּבַר זֶה. אָמַר לוֹ,
אִם בְּנֵי הָעוֹלָם יָשׁוּבוּ לְפָנֶיךָ, עַל יְדֵי מִי
מִתְּבָרְכִים? אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִי
אִתָּה אוֹמְרִי?! דְּבַר אֶל אַהֲרֹן אַחִיךָ, שֶׁהָרִי
בִּידוֹ מְסוּרוֹת הַבְּרָכוֹת לְמַעְלָה וְלִמְטָה.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דְּבַר אֶל אַהֲרֹן אַחִיךָ
וְאֵל יְבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו'.

אָמַר רַבִּי אַבְא, יֵשׁ זְמַנִּים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּמְצְאִים רְצוּנוֹת וְנִמְצְאוֹת
בְּרָכוֹת וְלִבְקֶשׁ בְּקִשׁוֹת, וְלַפְעָמַיִם שְׁאִין
נִמְצְאִים רְצוּנוֹת, וְאִין מְזַדְּמָנוֹת בְּרָכוֹת,
וְדִינָיִם הַקָּשִׁים מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם.
וְלַפְעָמַיִם שֶׁהִדִּין תְּלוּי. בֹּא רֵאָה, יֵשׁ בְּשָׁנָה
זְמַנִּים שֶׁנִּמְצָא רְצוֹן, וְיֵשׁ זְמַנִּים בְּשָׁנָה
שֶׁהִדִּין נִמְצָא וְתְלוּי. יֵשׁ זְמַנִּים בְּחֻדְשִׁים
שֶׁהִרְצוֹן נִמְצָא בָּהֶם, וְיֵשׁ זְמַנִּים בְּחֻדְשִׁים
שֶׁנִּמְצְאִים דִּינָיִם, וְתְלוּיִים עַל הַכֹּל. יֵשׁ
זְמַנִּים בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁרְצוּנוֹת נִמְצְאִים, וְיֵשׁ
זְמַנִּים בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁדִּינָיִם נִמְצְאִים בְּעוֹלָם.
וְיֵשׁ זְמַנִּים בְּיָמִים שֶׁנִּמְצָא רְצוֹן בְּעוֹלָם
וְהָעוֹלָם מִתְּבַשֵּׂם. וְיֵשׁ זְמַנִּים בְּיָמִים
שֶׁהִדִּינִים תְּלוּיִים וְנִמְצְאִים, וְאִפְלוּ
בְּשָׁעוֹת, וְעַל זֶה כָּתוּב (קהלת א) וְעַת לְכָל
חִפְץ וְגו'. וְכָתוּב (תהלים טו) וְאֲנִי תַפְלֵתִי לְךָ
וְגו'. וְכָתוּב (ישעיה נח) דְּרָשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ.

חֲסִידָה בְּרוּשִׁים בִּיתָה: יֵה הָרִים הַגְּבוּהִים לְיַעֲלִים סְלָעִים מַחֲסֶה לְשִׁפְנִים:
יֵט עֲשֵׂה יֵרַח לְמוֹעֲדִים שְׁמֵשׁ יִדַע מְבוֹאוֹ: כ תִּשֶׁת חֲשֵׁךְ וַיְהִי לַיְלָה

— זוהר תהלים —

אֶלְמֵלָא אַבְרָהָם שְׁקִבַּל תּוֹרָתוֹ וּבְרִיתוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִתְקַיְמוּ שְׁמַיִם וָאָרֶץ

הָרִים הַגְּבוּהִים לְיַעֲלִים וגו' (קד, יח): נזוהר
חדש פ' בראשית (דף כב:) [וְרַב נַחֲמָן
אָמַר, אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם, אֲלֵא בְּאַבְרָהָם,
שְׁקִבַּל תּוֹרָתוֹ וּבְרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׁם בּוֹ.
וְאֶלְמֵלָא אַבְרָהָם שְׁקִבַּל תּוֹרָתוֹ וּבְרִיתוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא נִתְקַיְמוּ שְׁמַיִם
וָאָרֶץ, שְׁנֶאֱמַר (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם
וְלַיְלָה חֻקַּת שְׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי. וְאֵל
תַּתְמָה עַל זֶה, שֶׁהָרִי שְׁנִינוּ, כְּתוּב (תהלים קד)
הָרִים הַגְּבוּהִים לְיַעֲלִים סְלָעִים מַחֲסֶה
לְשִׁפְנִים. אִם הָרִים הַגְּבוּהִים נִבְרְאוּ בְּעוֹלָם
לְיַעֲלִים, וְהַסְּלָעִים לֹא נִבְרְאוּ אֲלֵא
לְשִׁפְנִים, אֵל תַּתְמָה לְהִיּוֹת הָעוֹלָם נִבְרָא
בְּשִׁבִיל אַבְרָהָם, שְׁקִים כָּל הַתּוֹרָה וְכָל מֵה
שְׁנִצְטֻנָּה מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. רַבִּי יִצְחָק
אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי יְהוּדָה, בְּהַ בְּרָאָם, זֶהוּ
שְׁכֵתוֹב (שמות כג) כִּי שְׁמִי בְּקִרְבּוֹ.

אֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹשִׂים מוֹנִים הַחֲשִׁבּוֹן
לְשִׁמּוֹשׁ וַיִּשְׂרָאֵל לְלִבְנָה

עֲשֵׂה יֵרַח לְמוֹעֲדִים וגו' (קד, יט): נזוהר ח"א
פ' ויחי (דף רלז:) [הַיְהוּדָה אֲתָה יוֹדוּךְ
אֲחִיךָ יִדְךָ בְּעַרְףְּ אִיבִיךָ וגו'. רַבִּי יוֹסִי
פָּתַח, (תהלים קד) עֲשֵׂה יֵרַח לְמוֹעֲדִים וגו'.
עֲשֵׂה יֵרַח, כְּדִי לְקַדֵּשׁ בּוֹ רֵאשִׁי חֲדָשִׁים
וְרֵאשִׁי שָׁנִים. וְלְעוֹלָמִים הַלְּבָנָה מְאִירָה רַק
מִן הַשֶּׁמֶשׁ, וְכִשְׁשׁוֹלְטַת הַשֶּׁמֶשׁ - לֹא
שׁוֹלְטַת הַלְּבָנָה, וְכִשְׁמַתְכַנְּסַת הַשֶּׁמֶשׁ, אֲזַי

הַגֵּן עֵדֶן, זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (בראשית ב, ח) וַיִּטַע ה'
אֱלֹהִים גֵּן בְּעֵדֶן מִקְדָּם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאָרֶץ הַצְּמִיחָה הַכֹּל,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַר אֶת כָּל
הַמַּעֲלָה מֵהֶם וְשָׁתַל אוֹתָם בְּגֵן עֵדֶן, וּמִמֵּה
שִׁיורֵד מֵעֵדֶן כָּלֵם נִזְוִנִים. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב
(תהלים כד) יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזִי לְבִנּוֹן אֲשֶׁר
נָטַע אֲשֶׁר שָׁם צַפְרִים יִקְנְנוּ. מִי הֵם
הַצַּפְרִים? אֵלּוּ הֵם הַצְּדִיקִים, שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עֲשֵׂה לָהֶם כְּנָפִים כְּצַפְרִים
לְהַתְּעוֹפֵף לְמַעְלָה בְּמַדְעַ וְהַשְּׁכֵל,
וְלְהַעֲלוֹתָם לְמִקּוֹם הַהוּא שְׁגָנוּ לָהֶם,
שְׁכֵתוֹב בּוֹ (ישעיה סד, ג) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים
זוֹלָתָךְ יַעֲשֵׂה לְמַחֲכָה לוֹ.

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזִי - אֵלּוּ אֵילָנוֹת שְׁבִגָן
עֵדֶן

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' וגו' (קד, טז): נזוהר חדש
פ' בראשית (דף כג:) אָמַר רַבִּי
יַעֲקֹב בַּר אֵידִי, עַל כָּל פְּנִים מִטַע ה'
הוּא, שְׁנִטַע שָׁם כָּל עֵץ נַחֲמָד לְמַרְאֵה.
וְאִיךָ נִטַע? אֲלֵא כְּשֶׁהוּצִיאָה הָאָרֶץ
אֵילָנוֹתֶיהָ וּפְרוֹתֶיהָ, הוּצִיאָה בְּתַחֲלָה בְּגֵן
עֵדֶן, וְאַחַר כֵּךְ בְּכָל הָעוֹלָם, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בָחַר בְּמִקּוֹם הַהוּא וְהִכִּינוּ
לְהִיּוֹת שָׁם לְעוֹלָם. וְהוּא פּוֹקֵד אוֹתוֹ,
וּמְשַׁקֵּה בְטוֹבוֹ מֵאוֹתוֹ הַטוֹב הַנִּשְׁפָּע
מֵעֵדֶן שֶׁל מַעְלָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (תהלים קד)
יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזִי וגו', אֵלּוּ אֵילָנוֹת
שְׁבִגָן עֵדֶן.

בו תרמש כל חיתו יער: כא הכפירים שאנים לטרף ולבקש מאל אכלם: כב תזרח השמש יאספון ואל מעונתם ירבעון: כג יצא אדם לפעלו ולעבדתו ערי ערב: כד מה רבו מעשיך יהוה: כה בלם בחכמה עשית מלאה הארץ

זוהר תהלים

הגדלים - אלו לוי'תן ובת זוגו. ואת כל נפש החיה הרמשת - זו נפש אותה החיה שהיא רומשת לארבעת צדדי העולם. ומי היא החיה שהיא רומשת? הוי אומר זו לילית. אשר שרצו המים למיניהם - שהמים מגדלים אותם. שכשבא צד הדרום, מפשירים המים ושופעים לכל הצדדים, ואניות הים הולכים ועוברים, כמו שנאמר (תהלים קד) שם אניות יהלכון לוי'תן זה יצרת לשחק בו. ואת כל עוף כנף למינהו - כמו שנאמר (קהלת י) כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר. רבי יוסי אמר, כלם משש כנפים ולא משתנים לעולמים, ומשום כך כתוב למינהו. מה זה למינהו? למין שלמעלה, ואלה טסים ומשוטטים בעולם בשש, ורואים מעשי בני אדם ומעלים אותם למעלה, ועל זה כתוב (שם) גם במדעך מלך אל תקלל וגו'. רבי חזקיה אמר, הרמשת? השורצת צריך להיות! אלא כמו שאמרנו, רומש לילה. ועל זה (תהלים קד, כ) בו תרמש כל חיתו יער. שכלם שולטים בשעה שהיא שולטת, ופותחים שירה בשלשה צדדים של חצות הלילה, ומזמרים שירה ולא שוקטים, ועל אלו כתוב המזמרים את ה' אל דמי לכם.

מי יכול למנות את מעשי הקדוש ברוך הוא שהנה כמה צבאות ומחנות משנים זה מזה שאין להם חשבון וכלם בפעם אחת מה רבו מעשיך ה' וגו' (קד, כד): [זוהר ח"א

שולטת הלכנה, ואין חשבון ללכנה אלא רק כשמתכנסת השמש. ושניהם עשה הקדוש ברוך הוא להאיר, וזה שכתוב (בראשית א) ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ וגו'. והיו לאתת - אלו שבתות, שכתוב (שמות לא) כי אות היא. ולמועדים - אלו ימים טובים. ולימים - אלו ראשי חודשים. ולשנים - אלו ראשי שנים. שיהיו אמות העולם עושים חשבון לשמש, וישראל ללכנה. וזה הולך כמו שאמר רבי אלעזר, כתוב (ישעיה ט) הרבית הגוי לו הגדלת השמחה. הרבית הגוי - אלו ישראל, שכתוב בהם (דברים ד) כי מי גוי גדול, וכתוב גוי אחד בארץ. לו - בשבילו. הגדלת השמחה [מחם] - זו הלכנה שמתגדלת באור בשביל ישראל. אמות העולם לשמש, וישראל ללכנה, איזה מהם עדיף? ודאי הלכנה למעלה, והשמש של אמות העולם תחת הלכנה הוא, ואותו השמש מזו [הצד] הלכנה מאיר. ראה מה בינם לבין ישראל. ישראל אחוזים בלכנה, והשתששו בשמש העליונה, ונאחזו במקום [בו] [שמאיר לשמש] שמאירה מהשמש העליון ונדבקים בו, שכתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום.

ויברא אלהים את התנינים הגדלים - אלו לוי'תן ובת זוגו

בו תרמש כל חיתו יער (קד, כ): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טז):] ויברא אלהים את התנינים

— זהו שכתוב (תהלים קד) : [זוהר ח"ג פ' תוריע (דף מ"ג).] אשה פי תזריע. רבי

הקדוש ברוך הוא עשה מעשיו בחכמה - נטל הכל יחד וזרע אותם ואחר כך יצאו כל אחד ואחד בזמנו

מה רבו מעשיהו ה' וגו' (קד, כד) : [זוהר ח"ג פ' תוריע (דף מ"ג).] אשה פי תזריע. רבי

חזקה פתח, מה רבו מעשיהו ה', כמה רבים מעשי המלך הקדוש בעולם. משל לאדם שלקח בידו כמה זרעים יחד, וזרע אותם בפעם אחת, ואחר כך יוצא כל אחד ואחד לבדו. כך הקדוש ברוך הוא עשה מעשיו בחכמה, ובחכמה נטל הכל יחד וזרע אותם, ואחר כך יצאו כל אחד ואחד בזמנו. זהו שכתוב (תהלים קד) כלם בחכמה עשית. אמר רבי אבא, מה רבו מעשיהו ה', כמה רבים מעשי המלך הקדוש, וכלם סתומים בחכמה. זהו שכתוב כלם בחכמה עשית. כלם כלולים בחכמה, ולא יוצאים החוצה אלא בשבילים ידועים כלפי הבינה, ומשם נעשים הכל ונתתקנים. זהו שכתוב (משלי כד) ובתבונה יתכונן, ועל זה - כלם בחכמה עשית, בבינה. מלאה הארץ. הארץ - זו כנסת ישראל, שמשם הכל מתמלא, כמו שנאמר (קהלת א) כל הנחלים הלכים אל הים וגו'. קנייך - שהיא מוציאה אותם אחר כך. זהו שכתוב (בראשית) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם. משום כך, מלאה הארץ קנייך.

משל לאיש שנוטל בידו הרבה קשרי זרעים ביחד וזרע אותם בפעם אחד ואחר כך יוצא כל אחד ואחד בלבדו כך הקב"ה עשה מעשיו בחכמה ולקח הכל יחד וזרע אותם ואחר כך יצאו כל אחד ואחד בזמנו מה רבו מעשיהו ה' וגו' (קד, כד) : [זוהר ח"ג

פ' ויצא (דף קנו).] וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים בשדה. רבי יצחק פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיהו ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך. הפסוק הזה בארוהו בכמה מקומות. אלא מי יכול למנות את מעשי הקדוש ברוך הוא, שהנה כמה צבאות ומחנות משנים זה מזה שאין להם חשבון, וכלם בפעם אחת, כמו פטיש שמוציא זיקים לכל הצדדים בפעם אחת, כך הקדוש ברוך הוא מוציא כמה מינים ומחנות משנים זה מזה שאין להם חשבון, וכלם בפעם אחת. בא ראה, בדבור וברוח יחד נעשה העולם, שכתוב בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם. בדבר ה' - זה הדבור. וברוח פיו - זו הרוח. זה בלי זה לא הולך, ונכללים זה עם זה ויוצאים מהם כמה צבאות לצבאות, ומחנות למחנות, והכל בפעם אחת.

בא ראה, כשרצה הקדוש ברוך הוא לברא את העולמות, הוציא אור נסתר אחד, שמהאור ההוא יוצאים ומאירים כל אותם האורות שהתגלו, ומאותו האור יוצאים והתפשטו ונעשו שאר האורות, והוא העולם העליון.

ועוד, האור העליון הזה התפשט ועשה אמן, אור שאינו מאיר, ועשה את העולם התחתון. ומשום שהוא אור שלא מאיר, רוצה להתקשר למעלה, רוצה להתקשר למטה. ובקשר שלמטה נקשר להאיר בקשר שלמעלה. והאור הזה שאינו מאיר בקשר שלמעלה, מוציא את כל החילות והמחנות למינים רבים. זהו שכתוב מה רבו מעשיהו ה' כלם בחכמה עשית וגו'.

קְנִינְךָ: כֹּה זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם שָׁם רָמַשׁ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קָטָנוֹת עִם

זוהר תהלים

מקומות, אבל מי יכול לספר מעשי הקב"ה, שהרי כמה חילות ומחנות משונים זה מן זה שאין להם מספר, וכלם יצאו ברגע אחד, כפטיש המוציא ניצוצות לכל צד ברגע אחד, כך הקב"ה הוציא כמה מינים מחנות משונים זה מן זה שאין להם מספר, וכלם בזמן אחד, בוא וראה בדבור וברוח יחד נברא העולם, שכתוב בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם, בדבר ה' זה דבור, וברוח פיו זה רוח, זה בלא זה אינו הולך, נכלל זה בזה ויצא מהם כמה חילות לחילות ומחנות למחנות, והכל בזמן אחד, בוא וראה כאשר רצה הקב"ה לבורא העולם, הוציא מאור נסתר אחד^{קמ"א} ומן המאור ההוא יוצאים ומאירים כל אותן מאורות הנגלים, ומאותו המאור יצאו ונתפשטו ונעשו שאר המאורות, והוא עולם העליון, ועוד התפשט אותו מאור העליון ועשה אומנות מאור שאינו מאיר^{קמ"ב} ועשה עולם התחתון, ולפי שהוא מאור שאינו מאיר נצרך להתקשר למעלה ונצרך להתקשר למטה^{קמ"ג} ובהתקשרות שלמטה נתקשר להיות נואר בהתקשרות שלמעלה, וזה המאור שאינו מאיר בהתקשרות שלמעלה הוציא כל החילות והמחנות של הרבה מינים, זש"כ מה רבו מעשיך ה' וגו'^{קמ"ג} וכל

(דף מב:) זוהר תורה] רבי חזקיה מָה רַבּוּ מַעְשֵׁיךָ ה' פְּלִם בְּחַכְמָה עֲשִׂיתָ מְלֶאכֶה הָאָרֶץ קְנִינְךָ, כמה גדולים מעשי המלך הקדוש בעולם, משל לאיש שנוטל בידיו הרבה קשרי זרעים ביחד וזורע אותם בפעם אחד, ואח"כ יוצא כל אחד ואחד בלבדו, כך הקב"ה עשה מעשיו בחכמה, ובחכמה לקח הכל יחד וזרע אותם, ואח"כ יצאו כל אחד ואחד בזמנו, זש"כ כלם בחכמה עשית, א"ר אבא מה רבו מעשיך ה', כמה גדולים הם מעשי המלך הקדוש, וכלם נסתרים בחכמה, זה שכתוב כלם בחכמה עשית, כלם בחכמה נכללים ואין יוצאים לחוץ אלא בנתיבות יודעים אל הבינה, ומשם נעשים כלם ונתתקנו, זש"כ (משלי כד) ובתבונה יתכונן, וע"ד כלם בחכמה עשית בבינה, מאלה הארץ קנינך, האר"ץ, זו כנסת ישראל, שמשם נתמלאית מהכל, כמש"כ (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים וגו', קנינך, שהיא מוציאה אותם אח"כ, זש"כ אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה בראם, לפיכך מלאה הארץ קניינך.

מי יכול לספר מעשי הקב"ה

מָה רַבּוּ מַעְשֵׁיךָ ה' (קד, כד): [זוהר ח"א (דף קמ"ו).

זוהר תורה] רבי יצחק אמר מה רבו מעשיך ה' וגו'. מקרא זה נתבאר בכמה

זיו הזוהר

עבודתם הקדושה תורה תפלה ומצות שע"ז תתעלה להתקשרות שלמעלה: קמג. ועל פי זה יתבאר כלם בחכמה עשית, שהתחלת הבריאה היתה בחכמה העליונה וגמר הבריאה בחכמה זעירא שהיא המלכות:

קמ. זו הבינה, וממנה נשתלשלו שאר הספירות מאורות הנגלים, וממנה תבא להן הארת השפע: קמא. זו המלכות בחי' לבנה: קמב. ההתקשרות דלעילא היינו עם התפארת לקבלת השפע, וההתקשרות שלמטה היינו עם צדיקי הדור לקבל

גְדֹלוֹת: כו שֵׁם אֲנִיּוֹת יִחַלְכוּן לְיִיתֵן זֶה יִצְרֶת לְשִׁחַק בּוֹ: כו בָּלֵם אֱלֹהֵי יִשְׁבְּרוּן

זוהר תהלים

הַעֲלִינוֹת שְׂמֵחוֹת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (איוב מ) וְכָל חֵית הַשָּׂדֶה יִשְׁחָקוּ שָׁם. בֹּא רֵאֵה, כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה יֵשׁ לְמִטָּה, כְּמוֹ שְׁלֹמֶטָה יֵשׁ בָּיִם. כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה יֵשׁ לְמִטָּה בָּיִם הַעֲלִיּוֹן. כְּגוֹן שְׁלֹמֶעֱלָה יֵשׁ לְמִטָּה. כְּגוֹן שְׁלֹמֶטָה יֵשׁ בָּיִם הַתַּחְתּוֹן. הַגּוֹף שֶׁל אוֹתוֹ הַיָּם, הָרִי הַתְּעוֹרְרָנוּ לְחִבְרִינוּ, אַרְךְ וְרַחֵב, רֹאשׁ וְזוֹעוֹת וְשַׁעֲרוֹת הַגּוֹף, הַכֹּל כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, וְהַכֹּל נִקְרָא בְשֵׁמוֹ. וְכְמוֹ זֶה לְמִטָּה לַיָּם שְׁלֹמֶטָה, כִּי גַם הָרֹאשׁ שֶׁל הַיָּם וְזוֹעוֹת הַיָּם וְגוֹף הַיָּם. כְּתוֹב (בראשית מט) זְבוּלָן לְחוֹף יָמִים יִשְׁכֵן. וְהָרִי יֵם אֶחָד הִיָּה בְּגוֹרְלוֹ, אֲלֵא מָה זֶה לְחוֹף יָמִים? וְדָאֵי שְׁבִאֲרוּהָ הַחֲבָרִים בְּסוּד עֲלִיּוֹן. וְיִרְכָתוּ עַל צִידוֹ, כְּנֶאֱמַר (שמות א) יִצְאֵי יַרְךְ יַעֲקֹב. זְבוּלָן הִיָּה שׁוֹק הַיָּמִין שֶׁל הַגּוֹף, וַיֵּם כְּנֶגַת הִיָּה בְּגוֹרְלוֹ, וּמִכַּאֲן נִמְצָא הַחֲלִזוֹן שֶׁל הַתְּכֵלֶת.

יֵשׁ רְקִיעַ עֲלִיּוֹן נִסְתָּר לְמַעַל מְאוֹתָם הַשְּׁבָעָה וְזֶה הוּא הָרְקִיעַ שְׁמֵנְהִיגָם וּמְאִיר לְכֻלָּם

שֵׁם אֲנִיּוֹת יִחַלְכוּן (קד, כו): זוהר ח"א פ' לך
לך (ד' ט' ט"ז) בֹּא רֵאֵה, יֵשׁ רְקִיעַ עֲלִיּוֹן נִסְתָּר לְמַעַל מְאוֹתָם הַשְּׁבָעָה, וְזֶה הוּא הָרְקִיעַ שְׁמֵנְהִיגָם וּמְאִיר לְכֻלָּם, וְזֶה אֵינוֹ נוֹדֵעַ, וְעוֹמֵד בְּשֵׂאֵלָה שֶׁלֹּא יְדוּעָה, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא נִסְתָּר וְעֵמֶק, וְכֻלָּם תְּמַהִים עֲלָיו. וּמִשּׁוֹם כִּי נִקְרָא מ"י, כְּמוֹ שְׁפָרְשׁוּהָ שְׂכָתוֹב (איוב לח) מִבְּטָן מִי יִצָּא הַקֶּרֶחַ, וְנֶאֱמַר. וְזֶה הוּא הָרְקִיעַ הַעֲלִיּוֹן שְׁעוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם הַשְּׁבָעָה. וַיֵּשׁ לְמִטָּה רְקִיעַ שֶׁהוּא תַּחְתּוֹן מִכָּלֵם וְלֹא מְאִיר. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא תַּחְתּוֹן שֶׁלֹּא מְאִיר, אוֹתוֹ הָרְקִיעַ שְׁעַלִּיהֶם מִתְּחַבֵּר עִמּוֹ, וְשִׁתִּי הַאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ הוּא

זְבוּלוֹן הִיָּה שׁוֹק הַיָּמִין שֶׁל הַגּוֹף וַיֵּם כְּנֶגַת הִיָּה בְּגוֹרְלוֹ וּמִכַּאֲן נִמְצָא הַחֲלִזוֹן שֶׁל הַתְּכֵלֶת וְזֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם וְגו' (קד, כו): [זוהר ח"ב פ' בשלח (ד' ט' ט"ז)] בֹּא רֵאֵה, כָּל הַמַּחְנוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה וְכָל אוֹתָן הַמְּרַכְּבוֹת, כָּלֵם אֲחִיּוֹתֵם אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, דְּרָגוֹת בְּדְרָגוֹת. אֵלֶּה עֲלִיּוֹנִים וְאֵלֶּה תַּחְתּוֹנִים, וְחֵיּוֹת הַקֶּדֶשׁ עֲלֵיהֶם, וְכָל הָאוֹכְלוֹסִים וְהַמַּחְנוֹת, כָּלֵם נוֹסְעִים תַּחַת יְדֵיהֶם. עַל מְאִמְרָה נוֹסְעִים וְעַל מְאִמְרָה חוֹנִים. וְזוֹהֵי הַתְּחִיָּה (הַעֲלִיּוֹנָה הַקְּדוּשָׁה) שְׁכָל שְׁאָר הַחֵיּוֹת אֲחִיּוֹתָם בָּהֶן, וְהַשְּׁתַּלְשְׁלוֹ (וּנְתַקְנוּ) בְּשִׁבִּילָהּ כְּמָה חֵיּוֹת לְחֵיּוֹת (אלו יורדות ואלו יורדות). וְנֶאֱחָזוֹת דְּרָגוֹת בְּדְרָגוֹת, וְכָל הַעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים הוֹלְכִים וְשֹׁטִים בָּיִם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים קד, כו) זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם שֵׁם רַמְשׁ וְאֵין מִסְפָּר וְגו'. וְכִשְׁמַעְלָה הַיָּם אֶת גְּלִיו, כָּל הָאֲנִיּוֹת עוֹלוֹת וְיורְדוֹת, וְנִמְצָא זַעֲף, וְרוּחַ קָשָׁה הוֹלְכֶת עֲלָיו בְּחֶזֶק, וְדָגֵי הַיָּם מִתְּפָזְרִים לְכָל צַד, אֵלֶּה לְמִזְרַח וְאֵלֶּה לְמַעְרָב, אֵלֶּה לְצַפּוֹן וְאֵלֶּה לְדָרוֹם. וְכָל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם שְׂרוֹאִים אֶת הָרֶשֶׁם עֲלֵיהֶם, לוֹקְחִים אוֹתָם וְכוֹלְעִים אוֹתָם בְּמַעְרוֹת הָעֶפְרָר.

וְכֹל הָאֲנִיּוֹת לֹא נוֹסְעוֹת מִמְּקוֹמָם, וְלֹא עוֹלוֹת וְיורְדוֹת, פָּרַט לְאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁבָא מְנַהֵיג אֶחָד שֶׁל הַיָּם וְיוֹצֵא לְהַשְׁלִים רוּחַ שֶׁל זַעֲף הַיָּם. כִּיּוֹן שֶׁזֶּה עוֹלָה עַל הַיָּם, שׁוֹכֵךְ מְרָגְזוֹ, וְנִמְצָא מְנוּחָה. וְאֵז כָּל הָאֲנִיּוֹת הוֹלְכוֹת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא סוֹטוֹת לְיָמִין וְלִשְׂמָאל. זֶהוּ שְׂכָתוֹב שֵׁם אֲנִיּוֹת יִחַלְכוּן לְיִיתֵן זֶה יִצְרֶת לְשִׁחַק בּוֹ. זֶה דוֹקָא. וְכָל דָּגֵי הַיָּם מִתְּפַנְסִים לְמְקוֹמָם, וְכָל אוֹתָן הַחֵיּוֹת שְׂמֵחוֹת עֲלֵיהֶן, וְחֵיּוֹת הַשָּׂדֶה

לְתַת אֲבָלִים בְּעֵתוֹ: כח תִּתֵּן לָהֶם יִלְקַטוּן תִּפְתַּח יְדֶךָ יִשְׁבְּעוּן מִזֶּבֶב: כט תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן תִּסְרָף רוּחָם יִגְוִעוּן וְאֵל עֲפָרָם יִשׁוּבוּן: ל תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן

זוהר תהלים

תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן וְגו' (קד, כט): [זוהר ח"א פ' וירא (דף קיח:)] רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, לֹא רָאִינוּ מִי שֶׁפָּרַשׁ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה כְּדוּד הַמֶּלֶךְ שֶׁאָמַר (תהלים קד, כט) תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן וְגו'. מִכָּאן שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה רָעָה לְשׁוֹם אָדָם, אֲלֵא כִּשְׂאִינוּ מִשְׁגִּיחַ בּוֹ - הוּא כֹּלֵה מֵאֲלִיו, שֶׁכְּתוּב תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן תִּסְרָף רוּחָם יִגְוִעוּן וְגו', וְאַחַר כֵּךְ (שם) תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן וְגו', וְאַחַר כֵּךְ (שם) יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם יִשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו. וְאֵזִי הַשְּׁחוֹק בְּעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב (שם קכו) אֲזִי יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְתֹאמַר שְׂרָה צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים, לְשִׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ.

בְּשַׁעָה שֶׁאָדָם מֵת נִתְּנָה לוֹ רְשׁוּת לְרֵאוֹת וְרוּאָה אֲצִלוֹ קְרוֹבָיו וְחִבְרָיו מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְנוֹדַע לָהֶם

תִּסְרָף רוּחָם יִגְוִעוּן וְגו' (קד, כט): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף ריח:)] אַף כָּאן, בְּשַׁעָה שְׁדִין הָאָדָם יִתְעוֹרֵר, מִתְחִיל וְקוֹרֵא לוֹ, וְאֵין מִי שִׂיּוּדַע בְּזֶה, פָּרַט לְאוֹתוֹ אִישׁ שֶׁשׁוֹכֵב. שֶׁשְׁנִינוּ, בְּשַׁעָה שֶׁהָאִישׁ שׁוֹכֵב וְהִדִּין שְׂרוּי עָלָיו לְהוֹצִיא מִהָעוֹלָם הַזֶּה, מִתּוֹסַפֶּת בּוֹ רוּחַ עֲלִיוֹנָה מֵהַ שְׁלֵא הִיָּה בְיָמָיו, וְכִיּוֹן שֶׁשׁוּרָה עָלָיו וְנִדְבַקֶּת בּוֹ, רוּאָה מֵהַ שְׁלֵא זָכָה בְיָמָיו, מִשׁוֹם שֶׁהַתּוֹסַפָּה בּוֹ אוֹתָהּ הָרוּחַ. וְכִשְׁמִתּוֹסַפֶּת בּוֹ וְרוּאָה, אֲזִי יוֹצֵא מִהָעוֹלָם הַזֶּה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם) תִּסְרָף רוּחָם יִגְוִעוּן וְאֵל עֲפָרָם יִשׁוּבוּן. אֲזִי כְּתוּב (שמות לג) כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי. בְּחַיֵּיהֶם לֹא

כּוֹלֵלִם בְּתוֹכוֹ, וְנִקְרָא יָם, שְׁאוֹתוֹ הִרְקִיעַ הָעֲלִיוֹן שֶׁנִּקְרָא מ"י. מִשׁוֹם שֶׁכָּל אוֹתָם הִרְקִיעִים הָאֲחֵרִים נַעֲשִׂים נַחֲלִים וְנִכְנָסִים אֲלָיו, וְאֵזִי הוּא הֵימָּן הָעֲלִיוֹן, וְעוֹשֶׂה פְרוֹת וְדָגִים לְמִינֵיהֶם. וְעַל זֶה אָמַר דּוּד (תהלים קד) זֶה הֵימָּן גְּדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם שֶׁם רָמַשׁ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדוֹלוֹת.

לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ

שָׁם אֲנִיּוֹת יִהְלָכוּן (קד, כו): [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף קד:)] רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כְּתוּב (תהלים קד) שָׁם אֲנִיּוֹת יִהְלָכוּן לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ. שָׁם אֲנִיּוֹת יִהְלָכוּן - בְּאוֹתוֹ הֵימָּן שֶׁהוֹלְכִים וְשָׂטִים עַד שֶׁבָּאִים לְהִתְחַבֵּר בְּאוֹתָהּ דְרָגָה, אֲזִי כְּתוּב לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה יוֹתֵר, יֵשׁ זְווג אַחַר שֶׁשׁוּרָה בְּחִבְיבוֹת וְלֹא נִפְרָד לְעוֹלָמִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי זֹכֵה לְאוֹתוֹ זְווג? אָמַר לוֹ, מִי שֵׁישׁ לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. דּוֹקָא בְּעוֹלָם הַבָּא. אָמַר לוֹ, וְהָרִי מִכָּאן לְמִדְנוּ, שֶׁכְּתוּב לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ, אָמַר לוֹ, וְהָרִי מִכָּאן לְמִדְנוּ, שֶׁכְּתוּב לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ, מִשְׁמַע שֶׁאָמַר זֶה, וְזֶה וְזֹאת הֵם יְדוּעִים. אָמַר רַבִּי אַבָּא, שְׁנִיכֶם יָפָה אֲמַרְתֶּם, וְזֶה שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה דּוֹקָא יָפָה, וְהַכֵּל עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִתְעַנֵּג בְּהֶם לְצַדִּיקִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ישעיה נח) אֲזִי תִתְעַנֵּג עַל ה'.

מִכָּאן שֶׁאֵין הַקְּב"ה עוֹשֶׂה רָעָה לְשׁוֹם אָדָם אֲלֵא כִּשְׂאִינוּ מִשְׁגִּיחַ בּוֹ - הוּא כֹּלֵה מֵאֲלִיו שֶׁכְּתוּב 'תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן תִּסְרָף רוּחָם יִגְוִעוּן'

וְתַחֲדָשׁ פָּנַי אֲדַמָּה: לֹא יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם יְהוָה

זוהר תהלים

רַעֲצָתָּהּ, אֲלֵא תִרְעֵץ. מֵה כְּתוּב בַּתְּחִלָּה?
(איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲזֹר יְמֵינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב.
בְּאוֹתוֹ זְמַן הִיא תִרְעֵץ אוֹיֵב לְעֵתִיד לְבֹא.
וְהַכֵּל כֶּךָ הוּא. תִּהְרַס קְמִיךָ - לֹא כְּתוּב
הִרְסָתָּהּ, אֲלֵא תִהְרַס. תִּשְׁלַח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוּ
פְּקִשׁ. הַכֵּל לְעֵתִיד לְבֹא. יְמִינְךָ ה' נֹאדְרֵי
בִּכְח - בְּזִמְנֵי הַזֶּה, בְּעוֹלָם הַזֶּה. יְמִינְךָ ה'
תִּרְעֵץ אוֹיֵב - בְּזִמְנֵי מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. וְכָרַב
גְּאֻנְךָ תִּהְרַס קְמִיךָ - לְבִיאַת גּוֹג וּמְגוּג.
תִּשְׁלַח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוּ פְּקִשׁ - לְתַחֲתִית
הַמְּתִים, שְׁכַתוּב (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל
אֲדַמַּת עֶפְרָיִם יִקְיִצּוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה
לְחִרְפוֹת וּלְדִרְאוֹן עוֹלָם.

בְּאוֹתוֹ זְמַן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרִי
אוֹתָם שִׁישְׂאָרוֹ בְּעוֹלָם. וּמִי הֵם?
בֹּא רְאֵה, לֹא יִשְׂאָרוֹ בְּעוֹלָם רַק אוֹתָם
מֵהוֹלִים, שְׁקִבְלוּ אוֹת בְּרִית הַקְּדוּשׁ,
וְנִכְנְסוּ לְבְרִית הַקְּדוּשׁ בְּאוֹתָם שְׁנֵי חֻלְקִים,
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנֹנָה, וְהוּא שׁוֹמֵר אֶת אוֹתוֹ הַבְּרִית
וְלֹא מִכְנִיסוֹ לְמִקְוֵה שְׁלֹא צָרִיף. אֵלֶּה הֵם
יִשְׂאָרוֹ וְיִכְתְּבוּ לְחַיֵּי עוֹלָם. מִנֵּינ לָנוּ?
שְׁכַתוּב (ישעיה ד) וְהָיָה הַנִּשְׂאָר בְּצִיּוֹן
וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ כֹּל
הַכְּתוּב לְחַיִּים בִּירוּשָׁלַם. מִשְׁמַע הַנִּשְׂאָר
בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם, שְׁכָל מִי שֶׁנִּמְוֵל,
בְּשֵׁתֵי הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ נִכְנַס. וְאִם שׁוֹמֵר
אוֹתוֹ בְּרִית כְּרָאוֹי וְיִזְהַר בּוֹ, עָלָיו כְּתוּב
הַנִּשְׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם. אֵלוֹ
יִשְׂאָרוֹ לְאוֹתוֹ זְמַן, וּבְהֵם עֵתִיד הַקְּדוּשׁ
כְּרוּף הוּא לְחַדְשׁ אֶת הָעוֹלָם וּלְשַׁמַּח בְּהֵם.
עַל אוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב, (תהלים קד) יְהִי כְבוֹד ה'
לְעוֹלָם יְשַׁמַּח ה' בְּמַעֲשָׂיו.

זוֹכִים, בְּמִיתָתָם זוֹכִים. לְמַדְנוּ, בְּשַׁעַה
שְׂאָדָם מֵת, נִתְּנָה לוֹ רְשׁוֹת לְרֹאוֹת, וְרוֹאֵה
אֲצִלוֹ קְרוֹבָיו וְחִבְרָיו מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְנוֹדַע
לָהֶם, וְכֹלָם חֲקוּקִים בְּדִמְיוֹתֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁהָיוּ
בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִם צָדִיק אוֹתוֹ הָאִישׁ, כֹּלָם
שְׁמַחִים לְפָנָיו וּמְקַדְמִים לוֹ שְׁלוֹם. וְאִם
אִינוֹ צָדִיק, לֹא נוֹדְעִים אֵלָיו. פָּרַט לְאוֹתָם
הַרְשָׁעִים שְׁטוּרְדִים אוֹתָם בְּכֹל יוֹם
בְּגִיהֵנָם, וְכֹלָם עֲצוּבִים וּפּוֹתְחִים בְּוִי
וּמְסִימִים בְּוִי, וּמְרִים עֵינָיו וְרוֹאֵה אוֹתָם
כְּמוֹ גֵץ שְׁעוֹלָה מֵהָאֵשׁ. אָף כֶּךָ הוּא פּוֹתֵחַ
וִי. לְמַדְנוּ, בְּשַׁעַה שִׁישְׂאָת נִשְׁמַת הָאָדָם,
הוֹלְכִים כֹּל קְרוֹבָיו וְחִבְרָיו שְׁבֹאוֹתוֹ עוֹלָם
עִם נִשְׁמַתוֹ, וּמְרִים לוֹ מְקוֹם הָעֵדוּן
וּמְקוֹם הָעֵנֶשׁ. אִם הוּא צָדִיק, רוֹאֵה אֶת
מְקוֹמוֹ, וְעוֹלָה וְיוֹשֵׁב וּמִתְעַדֵּן בְּעֵדוּן
עֲלִיוֹן שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם. וְאִם אִינוֹ צָדִיק,
נִשְׂאָרְתָּ אוֹתָהּ נִשְׁמָה בְּעוֹלָם הַזֶּה עַד
שֶׁנִּשְׁטַמָּן הַגּוֹי בְּקַרְקַע. בִּיּוֹן שֶׁנִּשְׁטַמָּן,
שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים אוֹחֲזִים בּוֹ עַד שֶׁמִּגִּיעַ
לְדוֹמָ"ה, וּמִכְנִיסִים אוֹתוֹ בְּמְדוּר שְׁלוֹ שֶׁל
הַגִּיהֵנָם.

בְּאוֹתוֹ זְמַן הַגְּאוּלָּה - אֲשֶׁרִי אוֹתָם שִׁישְׂאָרוֹ
בְּעוֹלָם וּמִי הֵם? בֹּא רְאֵה לֹא יִשְׂאָרוֹ בְּעוֹלָם
רַק אוֹתָם מֵהוֹלִים שְׁקִבְלוּ אוֹת בְּרִית
הַקְּדוּשׁ

יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם (קד, לא): זוהר ח"ב פ'
בשלה (דף נ"ז) [בא ראה לא ישארו בעולם
נאמרה על אותו זמן ועל הזמן שיבא
לעתיד, בימים שיתעורר מלך המשיח,
שכתוב ימינך ה' תרעץ אויב. לא כתב

בְּמַעֲשָׂיו: לִב הַמְּבִיט לְאָרֶץ וְהַתְּרַעַד יַנַּע בְּהַרִים וַיַּעֲשֶׂנוּ: לִג אֲשִׁירָה לִיהוָה

זוהר תהלים

וְכֵן בְּכָאן בְּאָדָם, הָאָרֶץ הוֹצִיאָה אוֹתוֹ
הַדְּבָר הַמְּסַפֵּיק לָהּ לַעֲשׂוֹת, וְעַמְדָה עַד
שִׁיתֵן הַכַּח שֵׁישׁ בִּידוֹ לְתַת, וּלְפִיכָף לֹא
נֶאֱמַר מִיָּד וַיְהִי כֵן, עַד שֶׁבָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְנָתַן בּוֹ הַכַּח מִלְּמַעְלָה, וְעָשָׂה
הַקִּיּוּם. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, רַבִּי, מֶה רָאָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹא עָשָׂה אֶת הָאָדָם
אֶלָּא בְּשֵׁשִׁי? אָמַר לוֹ, שְׁלֹא יְהֵא פִתְחוֹן
פֶּה לְאָדָם לֹמַר שֶׁהוּא סִיעַ בְּשׁוּם דְּבָר
מִכָּל מֶה שֶׁנִּבְרָא. הֲלֹכּוּ, עַד שֶׁהָיוּ
הוֹלְכִים, קָם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְגָחַן רֹאשׁוֹ,
וְשָׁם יָדוֹ עַל פִּיו וּבִכָּה. אָמַר לוֹ רַבִּי
עֲקִיבָא, רַבִּי, לָמָּה אֲתָּה בּוֹכֶה? אָמַר לוֹ,
עַל זֶה שֶׁשָּׂאֵלְתָּ. הַמְּרָאָה שְׂרָאִיתִי, וְקָשָׂה
לִי הַדְּבָר.

עֲקִיבָא, עֲקִיבָא, מִי יִזְכֶּה לְאָרֶץ הַגְּלוּת הַזֹּאת
שֶׁנִּמְשַׁכֶּת?

עֲקִיבָא, עֲקִיבָא, מִי יִזְכֶּה לְאָרֶץ הַגְּלוּת
הַזֹּאת שֶׁנִּמְשַׁכֶּת? שֶׁהָיוּ לֹא
יַעֲמֵד אִישׁ שֶׁעֲתִיד לְהִגִּיעַ לְעַנְיַי הַשָּׁמַיִם
עַד הַיּוֹם הַשֵּׁשִׁי, שֶׁהוּא בְּשֵׁשׁ אֶלֶף
שָׁנִים, וְלֹא בְּהִשְׁלָמְתוֹ, רַק בְּכַח
הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהָיוּ שְׁלוֹטוֹן הָאָדָם הַהוּא
אֵינוֹ אֶלָּא בְּשֵׁשִׁי. וּבְשִׁבְעֵי תִשְׁאָר שְׁמֻטָּה
בְּעוֹלָם, חֲרוּב. וּבְשִׁמְנֵי יִתְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם
כְּמוֹ מִקְדָּם, וַיְהִי מֶה שִׁיְהִיָּה. עַל זֶה
(ישעיה ד) וְהָיָה הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר
בִּירוּשָׁלַיִם קְדוֹשׁ יֵאָמַר לוֹ, וּבְשִׁבְעִילָם
נֶאֱמַר (תהלים קד) יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם
יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו.

בְּרִיאַת הָאָדָם הָאָרֶץ הוֹצִיאָה אוֹתוֹ הַדְּבָר
הַמְּסַפֵּיק לָהּ לַעֲשׂוֹת וְעַמְדָה, עַד שִׁיתֵן
הַקְּב"ה הַכַּח שֵׁישׁ בִּידוֹ לְתַת וּלְפִיכָף לֹא
נֶאֱמַר מִיָּד וַיְהִי כֵן

יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם (קד, לא): [זוהר חדש פ'
בראשית (דף כ"א:)] רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי
עֲקִיבָא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר לוֹ רַבִּי
עֲקִיבָא, רַבִּי, אָמַר לִי, זֶה שְׁכָתוּב (בראשית
א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם, לָמָּה לֹא
נֶאֱמַר וַיְהִי כֵן מִיָּד, כִּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים,
כִּשְׁהָיָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר דְּבָר, מִיָּד
נֶאֱמַר וַיְהִי כֵן, וְכָאן לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא לְאַחַר
שֶׁאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, כְּתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם, הָיָה לוֹ לֹמַר וַיְהִי כֵן! אָמַר לוֹ
רַבִּי עֲקִיבָא, וְכִי זֹאת הִיְתָה מַעֲשֶׂה
בְּרִאשִׁית וְלֹא יוֹתֵר? וְהָרִי כְּתוּב (שם)
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַיָּמִים, וְלֹא
נֶאֱמַר וַיְהִי כֵן, אֶלָּא וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת
הַרְקִיעַ. וְכֵן (שם) יְהִי מְאֹרֹת בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם
לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ, הָיָה לוֹ לֹמַר מִיָּד וַיְהִי
כֵן, וְכְתוּב וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת
הַגְּדֹלִים? אֶלָּא, אָמַר לָךְ, כָּל דְּבָר שְׁלֹא
הָיָה בְּהֵם הַכַּח הָאֶצוּל מִלְּמַעְלָה, נֶאֱמַר
מִיָּד וַיְהִי כֵן. שֶׁהָאָרֶץ הוֹצִיאָה אוֹתָם
בְּתִשְׁלוּם כָּל פְּעֻלָּתָם, וְלֹא הִצְרָכָה
לְהִמָּתִין לַכַּח הַעֲלִיּוֹן לְהַשְׁלִים תִּשְׁלוּם
אוֹתָהּ הַפְּעֻלָּה.

אָבָּא בְּכָל דְּבָר וְדְבָר שֶׁהוֹצִיאָה הָאָרֶץ
וְקִיּוּם תִּשְׁלוּם הַפְּעֻלָּה לֹא הִיְתָה
בָּהּ, הִצְרָכָה לְהִמָּתִין עַד שִׁיבָא הַכַּח
מִלְּמַעְלָה, וַיַּעֲשֶׂה הַקִּיּוּם וּשְׁלֵמוֹת הַפְּעֻלָּה.

בְּחַיֵּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהֵי יִשְׁרָאֵל בְּעוֹדֵי: לֹד יַעֲרֹב עֲלָיו שִׁיחֵי אֲנָבִי אֲשַׁמַּח בֵּיתוֹנָם
 הַלְלוּ: לֹה יִתְּמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וְרִשְׁעִים עוֹד אֵינָם בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה
 הַלְלוּ: הַלְלוּיָהּ:

זוהר תהלים

אין לך דור שאין בו מאותו זרע רע של עמלק והקב"ה עורף בהם קרב

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה): [זוהר ח"ב פ' המון (דף ט"ו)] שנינו, ויבן

משה מזבח, כמו שאמרנו. ויקרא שמו ה' נסי, ה' נסי ממש. למה? משום שעמלק לקח כל אותם מהולים שלא נפרעו, ומל אותם וזרק אותם למעלה, ואמר: טל מה שרצית בו. באותה שעה מה כתוב? ויאמר כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדר דר. מדר דר חסרים, מהדירים של מעלה ומהדירים של מטה. אמר רבי יהודה, בכל דור ודור, בכל הדורות שבאים לעולם, אין לך דור שאין בו מאותו זרע רע, והקדוש ברוך הוא עורף בהם קרב. רבי יצחק אמר (מהדיר שלמטה לדיר שלמעלה), ועליהם כתוב (תהלים קד) יתמו חטאים מן הארץ וגו'. מן הארץ - בעולם הזה ובעולם הבא. באותו זמן כתוב, ברכי נפשי את ה' הללויה.

כל מי שלא זוכה בתורה לא זוכה לא ברוח ולא בנשמה וההדבקות שלהם באותו הצד של המינים הרעים ולזה אין חלק בפלוך הקדוש

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף כ"ה)] אמר רבי שמעון,

הקב"ה האריך להם כל אותו הזמן שאותם צדיקים - ירד ומתושלח וחנוף קימים בעולם כיון שהסתלקו מהעולם אז הוריד הקב"ה דין עליהם ונאבדו

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף נז)] בימי אנוש אפלו

תינוקות של אותו [היום] הדור היו משגיחים בחכמות עליונות והיו מסתכלים בהם. אמר רבי ייסא, אם כך, טפשים היו שלא היו יודעים שעתיד הקדוש ברוך הוא להביא עליהם מי מבול וימותו בהם? אמר רבי יצחק, ידוע היו יודעים, אבל אחזו טפשות בלבם. שהם היו יודעים אותו מלאך הממנה על אש ואותו הממנה על המים, והיו יודעים לעצר אותם שלא יוכלו לעשות דין עליהם. והם לא היו יודעים שהקדוש ברוך הוא שולט על הארץ וממנו יבא דין על העולם? אלא היו רואים שהעולם הפקד בידי אותם ממנים, ובהם כל דברי העולם, ולכן לא היו מסתכלים בקדוש ברוך הוא ולא משגיחים במעשיו עד שהארץ נשחתה. ורוח הקדש מכריזה בכל יום ואומרת: יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם. והקדוש ברוך הוא האריך להם כל אותו הזמן שאותם צדיקים, ירד ומתושלח וחנוף, קימים בעולם. כיון שהסתלקו מהעולם, אז הוריד הקדוש ברוך הוא דין עליהם ונאבדו, כמו שנאמר (בראשית ז) וימחו מן הארץ.

— תהלים — זוהר תהלים —

כָּךְ, עָלֵינוּ כְּתוּב (תהלים קד) יתמו חטאים מן הארץ - בעולם הזה ובעולם הבא. ורשעים עוד אינם - בתחית המתים. אז - ברכי נפשי את ה' הללויה.

זהו רבי חגי - שכל ימיו לא רצה להראות עצמו במה שיידע

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה) : זוהר ח"ג

פ' שלח לך (דף קנ"ז: קנ"ח.) [רבי חזקיה ורבי ייסא היו הולכים בדרך. אמר רבי ייסא לרבי חזקיה, אני רואה בפניך שבתוךך יש הרהור. אמר לו, הרי ודאי בפסוק זה הסתפלתי בו. בין שאמר שלמה, (קהלת ג) כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה מקרה אחד להם וגו'. ושנינו, שכל דברי שלמה המלך כלם נסתרים מדרגות החכמה. אם כן, בפסוק זה יש להסתכל, שהרי נמצא בו פתח לאותם שאינם בני האמונה. אמר לו, ודאי כן זה, ויש בו לדעת ולהסתכל. בין כן ראו אדם שהיה בא, ובקש מהם מים, שהיה צמא ועיף מחזק השמש. אמרו לו, מי אתה? אמר להם? יהודי אני, ואני עיף וצמא. אמרו, עסקת בתורה? אמר להם, עד שאני אתכם בדברים, אעלה להר הזה, ושם אקח מים ואשתה. הוציא רבי ייסא כלי אחד מלא מים ונתן לו. אחר ששתה, אמר, נעלה אתך למים. עלה להר, ונמצאו חוט מים דקיק, ומלאו כלי אחד. ישבו. אמר להם אותו האדם, כעת תשאלו, שהרי אני השתדלתי בתורה על ידי בני אחד, שאני הכנסתי לבית רב ובגללו הרונחתי בתורה. אמר רבי חזקיה, אם על ידי בןך - טוב

אשריהם בעלי הנשמה, בעלי התורה, בני עבודתו של המלך הקדוש. או לאותם הרשעים שאין זוכים להדבק ברבונם ולא זוכים בתורה, שכל מי שלא זוכה בתורה, לא זוכה לא ברוח ולא בנשמה, וההדבקות שלהם באותו הצד של המינים הרעים. ולזה אין חלק במלך הקדוש, אין לו חלק של קדשה. אוי לו כשיצא מן העולם הזה, שהוא הוא מקר לאותם המינים הרעים, בעלי החצפה, עזים כמו כלב, שליחי אש הגיהנם, שאין מרחמים עליהם. בא וראה מה בין ישראל לעמים עובדי עבודה זרה. ישראל, אף על גב שלא זוכה איש ישראל אלא בנפש, דרגה עליונה עומדת עליו, ואם הוא רוצה לקנות רוח ואם הוא רוצה לקנות נשמה, הוא קונה וזוכה בה. אבל עמים עובדי עבודה זרה לא קונים לעולמים, פרט לאם נמול, שאז קונה נפש (תחת נפש) ממקום אחר. וישראל שעומדים בדרגה תחתונה בנפש, אם אינו רוצה לזכות יותר, ענשו רב. אוי לאותו רשע ששכח את מצוות התורה ולא השתדל בתורה, שכח את אדונו, עליו כתוב יתמו חטאים מן הארץ.

יתמו חטאים מן הארץ - בעולם הזה ובעולם הבא

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה) : זוהר ח"ג

פ' אחרי מות (דף ע"ב:) אמר רבי יצחק, משום כן, כל מי שמעביר מאותם מינים רעים או רשות אחרת לארץ, הארץ נטמאת. אוי לאותו האיש! אוי לנפשו! שהרי הארץ הקדושה לא תקבל אותו אחר

—== זוהר תהלים ==—

המה להם - בלבדם, ולא להכניס את בני האמונה בדעת וטפשות זו, ועל כך המה להם, ולא לאחרים. ומה דעתם? כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד לכלם וגו'. תפח רוחם של אותן בהמות, אותם טפשים או מחסרי אמונה. אוי להם! אוי לנפשם! טוב להם שלא יבואו לעולם! ומה השיבם שלמה על זה? הפסוק אחריו, ואמר, ומי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ. מי יודע באותם טפשים שלא יודעים בכבוד המלך העליון ולא מסתכלים בתורה, רוח בני האדם העלה היא למעלה, למקום עליון, למקום נכבד, למקום קדוש, להזון מאור עליון, מאור המלך הקדוש, להיות צרור בצרור החיים, ונמצא לפני המלך הקדוש עולה תמימה, וזוהי העלה היא למעלה. ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ, ולא לאותו מקום שהיה כל אדם, שכתוב בו (בראשית ט) בצלם אלהים עשה את האדם, וכתוב (משלי כ) נר ה' נשמת אדם. איך אומרים אותם טפשים שאינם מבני האמונה, ורוח אחד לכל (קהלת א)? תפח רוחם! עליהם כתוב (תהלים לה) יהיו כמץ לפני רוח ומלאך ה' דוחה. אלה ישארו בגיהנם לאותן דרגות תחתונות, ולא יעלו לדורי דורות. עליהם כתוב (שם קד) יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה. באו רבי חזקיה ורבי ייסא ונשקו ראשו. אמרו, ומה כל זה היה אתך ולא ידענו? אשרי השעה הזו שפגשנו אותך.

הוא. אבל הדבר שאנו בו, אני רואה שלמקום אחר רוצה לעלות. אמר אותו האדם, אמר דברך, שלפעמים בתרמיל העני תמצא מרגלית.

אמר לו פסוק זה שאמר שלמה. סח לו. אמר לו, וכי (כמו) במה אתם נפרדים משאר בני אדם שלא יודעים? אמרו לו, ובמה? אמר להם, על זה אמר שלמה פסוק זה, ולא אמר זה מעצמו כשאר אותם דברים, אלא חזר על אותם דברים של טפשי העולם שאומרים כך. ומה אומרים? כי מקרה [בני] האדם ומקרה הבהמה וגו'. טפשים שלא יודעים ולא מסתכלים בחכמה, אומרים שהעולם הזה הולך במקרה, והקדוש ברוך הוא לא משגיח עליהם, אלא מקרה [בני] האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד וגו'. וכששלמה הסתכל בטפשים הללו שאומרים את זה, קרא להם בהמה, שהם עושים עצמם בהמה ממש משום שאומרים דברים אלו. ומנין לנו? הפסוק שעליו מוכיח, שכתוב (קהלת א) אמרתי אני בלבי על דברת בני האדם לברם האלהים ולראות שהם בהמה המה להם. אמרתי אני בלבי, וחסבתי בזה להסתכל על מה? על דברת בני האדם, על אותו דבר טפשות שהם אומרים לברם האלהים לבדם, ולא יתחברו יחד עם בני אדם אחרים שיש להם אמונה, ולראות שהם בהמה המה להם.

ולראות בהם אותם בני אמונה שהם בהמה ממש, ודעתם כבהמה.

זוהר תהלים

הָלְלוּ תִמְצָא סְמוּכִין לְחֻבְרִים בְּדָבָרִים
 אַחֲרִים, אָבָל שְׁלֵמָה בָּא לְגַלּוּת עַל אוֹתָם
 רְשָׁעִים מְחַסְרֵי אֱמוּנָה שְׁאִין לָהֶם חֶלֶק
 בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
 הַבָּא. אָמַר לוֹ, הִתְרַצָּה שְׁנַתְחַבֵּר אִתְּךָ
 וְתִלְךָ אִתָּנוּ? אָמַר לָהֶם, אִם אֶעֱשֶׂה כֵּךְ,
 הַתּוֹרָה תִּקְרָא עָלַי כְּסִיל! וְלֹא עוֹד, אֲלֹא
 שְׁאִתְחַיֵּב בְּנַפְשִׁי. אָמְרוּ לוֹ, לָמָּה? אָמַר
 לָהֶם, שְׁהָרִי אֲנִי שְׁלִיחַ, וּשְׁלַחֲוֹנֵי
 בְּשְׁלִיחוּת, וּשְׁלֵמָה הִמְלִיךְ אֹמֵר, (משלי כו)
 מְקַצֶּה רְגָלִים חֲמָס שְׁתֵּה שְׁלַח דְּבָרִים בְּיַד
 כְּסִיל. בֹּא וּרְאֵה, הַמְרַגְּלִים, עַל שְׁלֵמָה
 נִמְצְאוּ בְּנֵי הָאֱמוּנָה וּשְׁלוּחֵי אֱמוּנָה,
 הַתְּחַיְבוּ בְּנַפְשָׁם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
 נִשְׁקֵם וְהִלְךְ לוֹ.

אֲשֶׁרֵינוּ מִי שְׁשָׁלַח דְּבָרָיו בְּיַד שְׁלִיחַ נֶאֱמָן
 הַדְּבָרֵינוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא. עַד שֶׁהָיוּ
 הוֹלְכִים פָּגְעוּ בְּאוֹתָם בְּנֵי אָדָם.
 שְׁאָלוּ אֶת רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא עָלֵינוּ.
 אָמְרוּ, מַה שָּׁמוּ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם? אָמְרוּ, רַבִּי
 חֲגִי הוּא, וְחֵבֵר בֵּין הַחֻבְרִים הוּא,
 וּשְׁלַחֲוֵהוּ הַחֻבְרִים מִבְּכָל לְדַעַת דְּבָרִים
 מֵרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וּשְׁאָר הַחֻבְרִים.
 אָמַר רַבִּי יִיסָא, וְדַאי זֶהוּ רַבִּי חֲגִי, שְׁכָל
 יָמָיו לֹא רָצָה לְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ בְּמַה שְׂיָדַע,
 וְעַל זֶה אָמַר לָנוּ שְׁהָרִי בְּנוֹ זָכָה לוֹ בַּתּוֹרָה,
 מִשּׁוּם שְׁאִמַּר הַפְּסוּק, (שם) רְאִיתָ אִישׁ חָקֵם
 בְּעֵינָיו תִּקְוָה לְכִסִּיל מִמֶּנּוּ. וְדַאי שְׁלִיחַ
 נֶאֱמָן הוּא, (ואשריו הוא שליח נאמן) וְאֲשֶׁרֵינוּ מִי
 שְׁשָׁלַח דְּבָרָיו בְּיַד שְׁלִיחַ נֶאֱמָן.

מִי שְׁשׁוֹפֵף זָרַע בְּרִיקְנוֹת, לֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק
 לְעוֹלָם הַבָּא

עוֹד אָמַר, וְכִי עַל זֶה בְּלִבְד תִּמְהַ שְׁלֵמָה,
 וְהָרִי בְּמִקּוֹם אַחַר אָמַר כְּמוֹ זֶה? פִּתַּח
 וְאָמַר, (קהלת ט) זֶה רָע בְּכָל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה
 תַּחַת הַשָּׁמַשׁ. זֶה רָע וְדַאי. מַהוּ זֶה רָע? זֶהוּ
 מִי שְׁשׁוֹפֵף זָרַע בְּרִיקְנוֹת וּמִחֻבְל דְּרִכּוֹ,
 מִשּׁוּם שֶׁזֶה אֵין מְדוּרוֹ בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (תהלים ה) כִּי לֹא אֵל חֲפִץ רָשַׁע אִתָּהּ
 לֹא יִגְרַף רָע. עַל זֶה אָמַר, זֶה רָע, שְׁלֵמָה
 יִהְיֶה לוֹ מְדוּר לְמַעְלָה. כִּי מְקַרָּה אֶחָד לְכָל
 וְגַם לֵב בְּנֵי הָאָדָם מְלֵא רָע (משום זה)
 וְהוֹלִלּוֹת בְּלִבָּבָם בְּחַיֵּיהֶם (קהלת ט). שְׁטוֹת
 תִּקְוָעָה בְּלִבָּבָם, וְהֵם מְחַסְרֵי אֱמוּנָה, וְאֵין
 לָהֶם חֶלֶק בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְאוֹתָם בְּנֵי
 אֱמוּנָה, לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.
 זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) וְאֲחֵרֵינוּ אֵל הַמַּתִּים.

בֹּא וּרְאֵה, הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַהֵר לְבָנֵי
 הָעוֹלָם וְאָמַר, (דברים ל) וּבַחֲרַתְּ בְּחַיִּים
 לְמַעַן תִּחְיֶה, (בעולם הזה, ובעולם הבא) וְהַחַיִּים
 שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם הֵם. אוֹתָם רְשָׁעִים מְחַסְרֵי
 אֱמוּנָה מַה אוֹמְרִים? כִּי מִי אֲשֶׁר יִבְחַר
 וְגו'. אִף עַל גַּב שְׁיִבְחַר אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם
 (באוֹתוֹ עוֹלָם) כְּמוֹ שְׁאִמַּר - לֹא כְּלוּם הוּא,
 שְׁהָרִי מְסוּר בְּיַדֵּינוּ, (קהלת שם) אֵל כָּל
 הַחַיִּים יֵשׁ בְּטַחֲוֹן, וּמְסוּר הוּא בְּיַדֵּינוּ, (שם)
 כִּי לְכָלֵב חַי הוּא טוֹב מִן הָאֲרִיָּה הַמֵּת. אֵיךְ
 יִהְיֶה לָנוּ חַיִּים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם? וְעַל כֵּן זֶה רָע
 וְדַאי, שְׁלֵמָה יְדוּרוֹ בְּמִלְךָ הָעֲלִיּוֹן וְלֹא יִהְיֶה
 לָהֶם בּוֹ חֶלֶק. וְאִף עַל גַּב שְׁכָל הַפְּסוּקִים

קָהָה א' הוֹדוּ לַיהוָה **קָרְאוּ** בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמּוּם עַל־לִוְתָיו: ב' שִׁירוּ לֹא זָמְרוּ לֹא שִׁיחוּ כָּכֵל נִפְלְאוֹתָיו: ג' הַתְּחַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לָב מִבְּקָשֵׁי יְהוָה **קָרְאוּ**: ד' הִרְשׁוּ יְהוָה **קָרְאוּ** וְעוֹז בְּקִשׁוֹ פָּנָיו תָּמִיד: ה' זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מִפְתּוֹ וּמִשְׁפָּטֵי פְיוֹ: ו' זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ פָּנָי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: ז' הוּא יְהוָה **קָרְאוּ** אֱלֹהֵינוּ **קָרְאוּ** כָּכֵל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: ח' זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאַלְפֵי דוֹר: ט' אֲשֶׁר פָּרַת אֶת אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: י' וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֵק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: י"א לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ פְּנֵעַן חָבֵל נַחֲלַתְכֶם: י"ב בְּהוֹיֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר בְּמַעֲט וְגָרִים בָּהּ: י"ג וַיִּתְחַלְבוּ מִגֹּי אֶל גֹּי מִמַּמְלָכָה אֶל עַם אַחֵר: י"ד לֹא הֵנִיחַ אָדָם לְעַשְׂקֶם וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מַלְכִים: ט"ו אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁחֵי וּלְנִבְיָאֵי אֵל תִּרְעוּ: ט"ז וַיִּקְרָא רַעַב עַל הָאָרֶץ כָּל מִטָּה לָחֶם שָׁבַר: י"ח שָׁלַח לַפְּנִיחַם אִישׁ לְעַבְדֵי נִמְפָר יוֹסֵף: י"ח עָנּוּ בְּכָבֵל (רַגְלִי) רָגְלוֹ בְּרֹזֶל בָּאָה נִפְשׁוֹ: י"ט עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ אֲמַרְתָּ יְהוָה **קָרְאוּ** צְרַפְתָּהּ:

לקדחת רביעית

הוֹדוּ לַה' קָרְאוּ בְשֵׁמוֹ (קה, א): [שימוש תהלים לפרק קה] טוב לאמרו לקדחת רביעית.

זוהר תהלים

יִשְׂמַח אֲבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ
עָנּוּ בְּכָבֵל רָגְלוֹ (קה, יח): [זוהר ויקרא פרשת
 מְצֹרֶע (דף נה.)] וּבֹא רְאֵה, בְּיוֹסֵף כְּתוּב,
 (שם קה) עָנּוּ בְּכָבֵל רָגְלוֹ וְגו'. עַד מְתֵי עָנּוּ
 בְּכָבֵל רָגְלוֹ? עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ אֲמַרְתָּ ה'
 צְרַפְתָּהּ. עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ שֶׁל מִי? אֵלָּא עַד
 עַת בֹּא דְבָרוֹ (שֶׁל יוֹסֵף, וּנְבַח) אוֹתוֹ דְבוּר. זֶהוּ
 שְׁכַתוּב אֲמַרְתָּ ה' צְרַפְתָּהּ. וְאֵז - שְׁלַח
 מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשַּׁל עַמִּים וַיַּפְתָּחֵהוּ. בֵּינְתִים
 הָיָה בָּא הַבְּקָר.

בְּלִילָה לְזִמְדִים תוֹרָה וּבִבְקָר מִתְקַשְׂרִים
 בְּה' וְהַשְׂכִּינָה
אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א כה) וְהִיתָה
 נֶפֶשׁ אֲדָנִי צְרוּרָה בְּצֹרֹר הַחַיִּים.

נֶפֶשׁ אֲדָנִי, סֶתֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כד)
 אֲשֶׁר לֹא נִשָּׂא לְשׂוֹא נִפְשֵׁי. הֲרֵי הַזְּמַן
 בְּבִקְרָא לְקַשֵּׁר אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וּלְחַבְרָה
 לְבַעֲלָהּ. אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים
 בַּתוֹרָה בְּלִילָה וּבָאִים לְהַתְקַשֵּׁר עִם הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְעַם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, עֲלֵיהֶם כְּתוּב
 (משלי כג) יִשְׂמַח אֲבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ.

כל מילה של תפלה נבחנת

עָנּוּ בְּכָבֵל רָגְלוֹ (קה, יח): [זוהר חלק ג',
 מְצֹרֶע (דף נה.) זוהר תורה] אֲמַר רַבִּי
 חֲזַקִּיָּה, כִּךְ לְמַדְנּוּ, כֵּל דְבוּר וּדְבוּר שֶׁל
 תְּפִלָּה שְׁמוּצִיא אָדָם מִפְּיוֹ, עוֹלָה לְמַעֲלָה,
 וּבֹקֵעַ רְקִיעִים, וּנְכַנְסָה לְמַקוֹם שְׁנַכְנַסָּה,
 וְשֵׁם נְבַחְנַת תְּפִלָּה הִיא, אִם הִיא תְּפִלָּה

כ נִשְׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: כא שָׁמוּ אֶרֶז לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל
קִנְיָנוּ: כב לְאַסֵּר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וּזְקַנָּיו יַחֲבִים: כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גָּר
בְּאֶרֶץ חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצֵמְהוּ מִצְרָיו: כה הִפְךָ לָבָם לְשָׂנֵא עַמּוֹ

זוהר תהלים

ה' התיר אותו מהפלא

שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ וְגו' (קה, כ): [בְּרֵאשִׁית
פְּרֻשַׁת מִקְצֵי (דף קצד ע"ב)] בא רֵאָה מֵה
כְּתוּב? שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים
וַיִּפְתַּחְהוּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כְּתוּב (תהלים
קמו) ה' מִתִּיר אֲסוּרִים וְגו', וְכֵן כְּתוּב
שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ, לָמָּה מִשָּׁל עַמִּים
וַיִּפְתַּחְהוּ? אֵלֶּא שָׁלַח מְלָךְ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא. מִשָּׁל עַמִּים - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא.
שָׁלַח מְלָךְ - הַמְּלָךְ הַעֲלִיז שָׁלַח וַיִּתִּירָהוּ.
וְמִי הוּא שֶׁשָּׁלַח לוֹ? זֶה הַמְּלָאךְ הַגּוֹאֵל,
שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַמִּים, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל
הַתַּחְתּוֹנִים, וְהַכֹּל הוּא מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא.

מגלגל גלגולים בעולם

וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וְגו' (קה, כג): [בְּרֵאשִׁית
פְּרֻשַׁת מִקְצֵי (דף קצד ע"ב)] רַבִּי אֱלֵעָזָר פִּתַּח,
(תהלים קה, כג) וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גָּר
בְּאֶרֶץ חָם. בא רֵאָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא
מְגַלְגֵּל גִּלְגוּלִים בְּעוֹלָם, וּמְקַיֵּם נְדָרִים
וְשׁוֹבְעוֹת כְּדֵי לְקַיֵּם שְׁבוּעָה וְגִזְרָה שֶׁהוּא גִזְרָה.

אֶהְבֵּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאֲבוֹת

שְׁהָרֵי שְׁנֵינוּ, אִם לֹא שֶׁחֲבִיבוֹת וְאֶהְבֵּה
שְׁאֵהֵב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָאֲבוֹת, הִיָּה רְאוּי לְהוֹרִיד אֶת יַעֲקֹב
לְמִצְרַיִם בְּכַבְלִים שֶׁל בְּרָזֶל. וּבִאֵהָבְתוֹ

כשרה, מכניסין אותה לפני המלך הקדוש,
לעשות רצונה, ואם לא, דוחים אותה
החוצה, ונתעורר בתפלה זו רוח אחר.

כשנתקבלה תפלת יוסף הוציאו אותו
מבית האסורים

עַד עַתָּה בֵּא דְבָרוֹ וְגו' (קה, יש): [זוהר חלק ג', מצודע
(דף נה.) זוהר תורה] ובוא וראה, כתוב בו
ביוסף, "עֲנֵנו בְּכַבֵּל רְגְלוֹ וְגו'", עַד מֵתִי "עֲנֵנו
בְּכַבֵּל רְגְלוֹ", "עַד עַתָּה בֵּא דְבָרוֹ אֲמַרְתָּ ה'
צָרְפְּתָהוּ", עַד עַתָּה בֵּא דְבָרוֹ שֶׁל מִי, אֲלֵא עַד עַתָּה
בֵּא דְבָרוֹ שֶׁל יוֹסֵף לְמַעַלָּה, וְנִבְחַנָּה תְּפִלָּתוֹ,
זֶהוּ שֶׁכְּתוּב: "אֲמַרְתָּ ה' צָרְפְּתָהוּ", וְאוֹ "שָׁלַח
מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ".

ה' שלח את השכינה שתתיר את יוסף
מבית האסורים

שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ וְגו' (קה, כ): [זוהר חלק א'
פְּרֻשַׁת מִקְצֵי (דף קצה.) זוהר תורה] אִמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, כְּתִיב "ה' מִתִּיר אֲסוּרִים" (תהלים קמו, ז),
וְכֵן כְּתִיב: "שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ", וְמֵהוּ
"מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ" קִמַּד? אֲלֵא "שָׁלַח
מְלָךְ" זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, "מִשָּׁל עַמִּים" זֶה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, "שָׁלַח מְלָךְ", מֶלֶךְ עֲלִיז
שֶׁלַח וַיִּתִּירָהוּ, וְמִי הוּא שֶׁשָּׁלַח אוֹתוֹ, זֶה מִלֵּאךְ
הַגּוֹאֵל, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַמִּים, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל
הַתַּחְתּוֹנִים, וְהַכֹּל מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

זיו הזוהר

על הקדוש ברוך הוא, הוא שלח את המלאך הגואל
הידוע, שעליו נאמר אשר שמי בקרבו, לפיכך הרי זה
כאילו הקדוש ברוך הוא בעצמו היה מתיר אסירתו.

קמד. ה' מתיר אסורים, משמע הוא בעצמו, וכאן
משמע על ידי שליח, ועוד מושל עמים ויפתחהו
כפל לשון במלות שונות למה, ומתריך שהכל מוסב

לְהַתְנַבֵּל בְּעֵבְדָיו: כו שְׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָיו אַחֲרָיו אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: כז שָׁמוּ בָּם דְּבָרַי
 אֲתוֹתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח חֲשֵׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא מָרוּ אֶת (דבריו) דְּבָרַי:
 כט הִפֵּךְ אֶת מַיְמֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת הַנְּתָם: ל שְׂרִיץ אֲרָצָם צִפְרֻדָּעִים בְּחֹדְרֵי
 מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב בְּנִים בְּכָל גְּבוּלָם: לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם כְּרֹד אִשׁ
 לְהַכּוֹת בְּאֲרָצָם: לד וַיִּךְ גִּפְנָם וַתֵּאֱנָתָם וַיִּשְׁפַּר עֵץ גְּבוּלָם: לה אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה
 וַיִּלֶּק וַאֲיִן מִסָּפֵר: לו וַיֵּאֱבֵל כָּל עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֵּאֱבֵל פְּרִי אֲדָמָתָם: לו וַיִּךְ כָּל
 כְּבוֹד בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל אֹנֶם: לו וַיִּצְיֵאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:

—== זוהר תהלים ==—

בראשונה, ואחר כך הביא את האדם לעולם
 ומצא מזון. [בא ראה] כמו כן הקדוש ברוך
 הוא אמר לאברהם, (בראשית טו) ידע תדע כי
 גר יהיה זרעך בארץ לא להם וגו', ואחרי כן
 יצאו ברכש גדול. כשבא יוסף לארץ מצרים,
 לא מצא בה רכוש גדול. גלגל גלגולים,
 והביא רעב על העולם, וכל העולם היו
 מביאים כסף וזהב למצרים, והתמלאה כל
 ארץ מצרים כסף וזהב. לאחר שהכל נתקן
 רכוש גדול, הביא את יעקב למצרים.

מקדים רפואה למכה

שָׁפַךְ דַּרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - בְּרֵאשׁוֹנָה
 בּוֹרָא [מקדים] רְפוּאָה, וְאַחַר כֵּן
 מִכָּה. כֵּן בְּרֵאשׁוֹנָה הַתְּקִין רְכוּשׁ גָּדוֹל,
 וְאַחַר כֵּן הִבִּיא אוֹתָם לְגָלוּת, וְעַל כֵּן גִּלְגַּל
 גִּלְגּוּלִים וְהִבִּיא רָעַב עַל [כל] הָעוֹלָם, כְּדִי
 שִׁיְהִיו מְבִיאִים כֶּסֶף וְזָהָב כָּל הָעוֹלָם
 לְמִצְרַיִם.

על ידי יוסף הצדיק נשפע עשירות
 לישראל

בא ראה, משום יוסף שהוא צדיק, הוא
 גרם עשר של כסף וזהב שישטלו

אותם המליך ליוסף בנו, ועשה אותו מלך
 ששולט על כל הארץ, וירדו כל השבטים
 בכבוד, ויעקב כמלך.

ה' השליט את יוסף על מצרים

וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וְגו' (קה, כג): בא ראה
 מה פתוב? (סו) וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם
 וַיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ חָם. כִּיִּין שְׁכַתוֹב וַיָּבֵא
 יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, לֹא יִדְעֵנוּ שִׁיעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ
 חָם? לְמָה צְרִיךְ אֶת זֶה? אֵלָּא, וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל
 מִצְרַיִם - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וַיַּעֲקֹב גֵּר
 בְּאֶרֶץ חָם - זֶה יַעֲקֹב. שֶׁהָרִי בְּשִׁבִיל יַעֲקֹב
 וּבְנָיו בָּאָה הַשְּׁכִינָה לְמִצְרַיִם, וְהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא גִלְגַּל גִּלְגּוּלִים וְהוֹרִיד אֶת יוֹסֵף
 בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׁבֻזְכוֹתוֹ הַתְּקִימָה הַבְּרִית עִמּוֹ,
 וְהַשְּׁלִיט אוֹתוֹ עַל כָּל הָאֶרֶץ.

הקדוש ברוך הוא מקים גזרותיו

וַיִּצְיֵאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְגו' (קה, לו): [בראשית
 פ'רשת מ'ק' (ד' קצו ע"א)] אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, כָּל מָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה,
 הַכֹּל הוּא לְגִלְגַּל גִּלְגּוּלִים, מִשּׁוּם שֶׁרָצָה
 לְקַיֵּם הַגְּזָרָה. בֵּא רֵאָה, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת הָעוֹלָם, הִבִּיא כָּל מָה שֶׁצְּרִיךְ הָעוֹלָם

לח שְׂמֵחַ מְצִירִים בְּצִאתָם כִּי נָפַל פְּתָדָם עֲלֵיהֶם: לט פָּרַשׁ עֲנַן לְמִסְפָּה וְאֵשׁ
 לְהֶאֱיִר לַיְלָה: מ שָׂאֵל וַיָּבֵא שָׁלוֹ וְלֶחֶם שָׁמַיִם יִשְׂבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר וַיִּזְבְּנוּ
 מִיּוֹם הָלְבָנוּ בְּצִיּוֹת נְהַר: מב כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת אֲבֹרְתָהֶם עֲבָדוֹ: מג וַיִּזְצֵא
 עַמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצּוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ:
 מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

—=— זוהר תהלים —=—

באה השכינה למצרים, והקדוש ברוך הוא
 היה מסבב סבות, והוריד ליוסף
 בראשונה, שבזכותו נתקיים עמו הברית,
 והשליטו על כל הארץ.

יִשְׂרָאֵל, כְּפָתוּב (תהלים קה, לו) וַיִּזְצֵאֵם בְּכֶסֶף
 וְזָהָב וְאֵין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל. וּמִדְּרוֹ שֶׁל
 הַצַּדִּיק זֶה בָּא לְיִשְׂרָאֵל, וְהַכֹּל לְזַכּוֹת אוֹתָם
 לְעוֹלָם הַבָּא.

הלא היה מלכנו עוד לפני ארץ מצרים?
 וַיִּזְצֵא עַמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו" (קה,
 טג): [זוהר חלק ג' רע"א מהימנא קדושים
 (דף 99 ע"ד): זוהר תורה] פתח רבי אלעזר ואמר,
 "וְאֵנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם וְאֵלֹהִים
 זוֹלָתִי לֹא תִדְעַ" (הושע יג, ד), לא כתוב אשר
 הוצאתיך מארץ מצרים, אלא "וְאֵנְכִי ה'
 אֱלֹהֶיךָ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם", וכי מארץ מצרים
 היה להם למלך ולא מקודם לזה, והלא
 כתוב: ויאמר יעקב אל בניו "הֲסִרְוּ אֶת
 אֱלֹהֵי הַנֶּכֶר אֲשֶׁר בְּתַכְכֶּם" (בראשית לה, ב),
 ונאמר: "וַנִּקְוֶמָה וְנַעֲלָה בֵּית אֵל" (שם, ג),
 וכתוב כאן: "מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם"? (ב) זה יובן
 מהברייתא דרבי עקיבא שיש חיה אחת
 נושאת הכסא עומדת באמצע הרקיע
 וישראל שמה וחוקק על מצחה ישראל
 שאומרת בקול רם ברכו וכו'.

בזכות האהבה שאהב ה' את האבות ירד
 יעקב למצרים כמלך

וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וְגו' (קה, כג): [זוהר
 ח"א, (מקץ קצ"ד): זוהר תורה] אמר רבי
 אלעזר, בוא וראה, שהקדוש ברוך הוא
 מסבב סבות בעולם, לקיים השבועה
 והגזרה שהיה גזור, שהרי למדנו, אלמלי
 החביבות והאהבה שאהב הקדוש ברוך
 הוא להאבות, היה ראוי יעקב לרדת
 למצרים בשלשלאות של ברזל, ובאהבתו
 אותם השליט ליוסף בנו, ועשה אותו
 למלך המושל על כל הארץ, וירדו כל
 השבטים בכבוד, ויעקב כמלך.

במצרים נודע כבודו של הקדוש ברוך הוא
 אֵלֵּא מִן הַיּוֹם שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם, לֹא
 הִכִּירוּ כְבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִלְּבַד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, שֶׁהָיוּ בְּעַבְדוּת קִשָּׁה,

השכינה באה למצרים וגם יעקב ובניו
 בוא וראה מה כתוב: "וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל
 מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ חָם", כיון
 שכתוב: "וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם" האם לא
 ידענו שיעקב גר בארץ חם, ולמה הצריך
 לומר זה, אלא "וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם", זה
 הקדוש ברוך הוא (ב), "וַיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ
 חָם", זה יעקב, שהרי בשביל יעקב ובניו

—=— זוהר תהלים —=—

ויצעקו אל הקדוש ברוך הוא, ולא שינו ממנהגים שלהם, שם נזדקקו אבותינו, כזהב בתוך הכור.

ישראל הלכו אחר האמונה הפשוטה שקיבלו מאבותיהם

ועוד שהיו רואים בכל יום כמה כשפים כמה מינים רעים, להטעות לאנשים, ולא סרו מדרכם לימין ולשמאל, ואף על פי שלא היו יודעים כל כך בכבודו של הקדוש ברוך הוא, אלא שהלכו אחר מנהגי אבותם.

באותות ומופתים שבמצרים והים, אמונתם נתחזקה ביותר

ואחר כך ראו כמה נסים וכמה גבורות,

אני שעשיתי המופתים אני נתתי לכם התורה

ולפיכך אל תאמרו שאלהים אחר הוא שדיבר עמנו, אלא אני הוא אשר ראיתם בארץ מצרים, אני הוא שהרגתי שונאיכם בארץ מצרים, אני הוא שעשיתי כל אותן עשר מכות בארץ מצרים, ובעבור זה "יאלהים זולתי לא תדע" (הושע יג, ד), אל תאמר שיש אחר אלא אני הוא הכל.

כב לחודש

קו א תללוניה חודו ליתנוניה **בי טוב פי לעולם חסדו: ב מי ימלל גבורות**

שימוש תהלים

לקדחת שלישית

מי ימלל גבורות (קו, ב): שימוש תהלים לפרק קו] טוב לקדחת שלישית ושם שלו ו"ה.

זוהר תהלים

בא ראה, כל מי שמשתדל בתורה, מקיים העולם ומקיים כל מעשה ומעשה על תקונו פראוי, ואין לך כל איבר ואיבר באדם שאין כנגדו בריה בעולם. שהרי כמו שאדם נחלק לאיברים, וכלם עומדים דרגות על דרגות מתקנים אלו על אלו וכלם גוף אחד - כך גם העולם, כל אותם בריות כלם איברים איברים ועומדים אלו על אלו, וכאשר כלם מתקנים - הנה גוף אחד [אחד] ממש. והכל כמו שהתורה. שהרי כל התורה איברים ופרקים ועומדים אלו על אלו, וכשכלם נתקנים - נעשים גוף אחד. כיון שדוד הסתכל במעשה הזה, פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך.

בתורה כל הסודות עליונים חתומים שלא יכולים להשיג. כל הדברים של העולם הזה והעולם הבא

בתורה כל הסודות עליונים חתומים שלא יכולים להשיג. בתורה כל אותם דברים עליונים שהתגלו ולא התגלו. בתורה הם כל הדברים שלמעלה ולמטה. כל הדברים של העולם הזה וכל הדברים של העולם הבא הם בתורה, ואין מי שמשגיח ומכיר אותם. ומשום כך כתוב (תהלים קו) מי ימלל גבורות ה' ישמיע

מי ימלל גבורות ה' וגו' (קו, ב): נזוהר ח"א פ' תולדות (דף קלד:) ואלה תולדות יצחק וגו'. פתח רבי חייא ואמר, (תהלים קו, ב) מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. בא ראה, כשרצה הקדוש ברוך הוא ועלה ברצון לפניו לברא את העולם, היה מסתכל בתורה ובורא אותו, ובכל מעשה ומעשה שברא הקדוש ברוך הוא בעולם, היה מסתכל בתורה ובורא אותו. זהו שכתוב (משלי ח) ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום. אל תקרי אמון אלא אמן. כשרצה לברא אדם, אמרה התורה לפניו: אם האדם יברא ואחר כך יחטא ואתה תדון אותו, למה יהיו מעשי ידך לחנם, שהרי לא יוכל לסבל את דינך? אמר לה הקדוש ברוך הוא: הנה תקנתי תשובה טרם שבראתי את העולם. אמר הקדוש ברוך הוא לעולם בשעה שעשה אותו וברא את האדם, אמר לו: עולם, עולם, אתה וחקותיך לא יתקיימו אלא על התורה. ומשום כך בראתי כן את האדם, כדי שיתעסק בה, ואם לא - הריני מחזירך לתהו ובהו, והכל בשביל האדם קים. זהו שכתוב (ישעיה מה) אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי. והתורה עומדת ומכריזה לפני בני אדם כדי שיתעסקו וישתדלו בה, ואין מי שירכין אָזְנוֹ.

— תהלים — זוהר תהלים —

ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. פסוק זה בארוהו, אבל מה זה ימלל? ידבר ה'יה צריך לכתב! ואם תאמר שזו דרך הכתוב, שהרי הפסוקים הם כף - לא, שכלם באים להראות דבר, אף כאן בא להראות דבר. מי ימלל [גבורות ה'], ככתוב (דברים כג) וקטפת מלילת. גבורות ה', משום שהם רבים, שהרי כל גזרת הדין באה משם, ולכן מי הוא שישלך ויעביר גזרה אחת מאותן גבורות שעושה הקדוש ברוך הוא? עוד, מי ימלל וידבר, הכל אחד. ידבר, שהרי כמה וכמה גבורות הן שאין להם חשבון, כמה בעלי דינים, כמה בעלי מגנים, כמה שומרי החקים, והדבור לא יכול לדבר להם. ובמה ידועות? כלם בהגדה, שיש בה סוד החכמה, שהרי בדבור ובאמירה לא יכול לדבר להם ולדעת אותם, אבל בהגדה הן ידועות, ככתוב (תהלים קמה) דור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך יגידו. בסוד זה יודעים, אבל גבורתך, שהיא גבורה תחתונה, ידברו, שכתוב וגבורתך ידברו. ישמיע כל תהלתו, שרבים הם [הדוגות] הדינים שנודעים ומחברים בתהלה, וכמה חילות וכמה מחנות שמתחברים בה, ככתוב (איוב כה) ה'יש מספר לגדודיו, ועל זה מי יכול להשמיע כל תהלתו?

שש מאות ושלשה עשר מיני עצה נתנה תורה לאדם להיות שלם ברבונו משום שרבונו רוצה להיטיב לו בעולם הזה ולעולם הבא ויותר לעולם הבא

מי ימלל גבורות ה' וגו' (קמ, ב): [זוהר ח"ב פ' יתר (דף רמט:)] וידבר אליהם את כל

כל תהלתו. בא ראה, בא שלמה ובקש לעמד על דברי התורה ועל דקדוקי התורה ולא יכל. אמר, אמרתי אחקמה והיא רחוקה ממני. דוד אמר, (תהלים קיט) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. בא ראה, כתוב בשלמה (מלכים א ה) וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף. והרי בארוהו שחמשה ואלף טעמים היו בכל משל ומשל שהיה אומר. ומה שלמה, שהוא בשר ודם, כף היו בדבריו - דברי התורה שאמר הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה שבכל דבר ודבר יש בו כמה משלים, כמה שירים, כמה תשבחות, כמה סודות עליונים, כמה חכמות, ועל כן כתוב מי ימלל גבורות ה'. בא ראה מה כתוב למעלה, ואלה תלדת ישמעאל. שהם שנים עשר נשיאים. אחר כף אמר ואלה תולדת יצחק. התעלה על דעתך שכתוב בו בישמעאל שהוליד שנים עשר נשיאים ויצחק הוליד שני בנים, שזה התעלה וזה לא התעלה? על כן כתוב מי ימלל גבורות ה'. זה יצחק. ויצחק הוציא את יעקב, שהוא היה לבדו יותר מכלם, שהוליד שנים עשר שבטים, הקיום של מעלה ומטה. אבל יצחק למעלה בקדשה עליונה, [וישמעאל] ועשו למטה, ועל כן כתוב מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. זה יעקב. כשנדבק השמש בלבנה, כמה כוכבים מאירים מהם.

מי הוא שישלך ויעביר גזרה אחת מאותן גבורות שעושה הקדוש ברוך הוא

מי ימלל גבורות ה' וגו' (קמ, ב): [זוהר ח"א פ' יחי (דף רמט:)] פתח ואמר, (תהלים קו) מי

— זוהר תהלים —

מקום, שכתוב (תהלים קכא) מאין יבא עזרי. וכתוב (דניאל ז) ועד עתיק הימים מגיע ולפניו הקריבוהו. ותשוקת וענג הצדיקים להסתכל לאותו זיו, שכל זיו יוצא ממנו, וממנו נמשכים כל אותם הכתרים. עוד אמר רבי שמעון, שנינו בפסוק זה אז תתענג על ה', בסוף הפסוק מה כתוב? והרפכתיו על במתי ארץ, על אותו מקום שנקרא במתי ארץ, הוא למעלה מהארץ הזו. ואותו מקום שנקרא במתי ארץ, הינו שמים, והינו שכתוב על במתי ארץ. על ה' - אמר רבי אבא, לא כתוב אז תשב, אלא אז תתענג על ה', הינו שמים, שכתוב (תהלים נז) רומה על השמים אלהים. והרפכתיו על במתי ארץ, הינו ארץ החיים, ממשמע שכתוב על במתי להכליל ציון וירושלים שנקראו במתי ארץ, והינו שמים שלמעלה וארץ שלמעלה. והדבר שאמר רבי שמעון כן הוא, והכל אחד, שכתוב ועד עתיק הימים מגיע וגו', וכל הדברים הללו עולים למקום אחד.

אמר רבי אבא לרבי שמעון, יאמר לי מורי, פסוק זה כלו במה בארנו אותו, שכתוב אז תתענג על ה' והרפכתיו על במתי ארץ והאכלתיו נחלת יעקב אביך? אמר לו, הרי הכל נאמר כבר, שתפנוק ועדון על ה' כתוב, מקום שהוא למעלה, וכתוב ועד עתיק הימים מגיע. על במתי ארץ, כמו שנתבאר. והאכלתיו נחלת יעקב אביך, כמו שכתוב (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים וגו', והינו נחלת יעקב. והברכה שברך יצחק את

הדברים האלה לאמר. רבי יהודה פתח, (תהלים קו) מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. בכמה דרכים העידה התורה באדם שלא יחטא לפני רבונו. בכמה דרכים נתנה לו עצה שלא יסטה מדרכיו מיין ושמאל. בכמה דרכים נתנה לו עצה איך ישוב לפני רבונו וימחל לו. ששנינו, שש מאות ושלושה עשר מיני עצה נתנה תורה לאדם להיות שלם ברבונו, משום שרבונו רוצה להיטיב לו בעולם הזה ולעולם הבא, ויותר לעולם הבא, שהרי שנינו, כל מה שהשלים הקדוש ברוך הוא לאדם - מאותן טובות שזכה בהם לעולם הבא השתלם בהם. מה הטעם? משום שהעולם הבא הוא של הקדוש ברוך הוא. (ואם תאמר שהעולם הזה אינו שלו אלא) וכך שנינו, העולם הזה כנגד העולם הבא אינו אלא כפרוודור לטרקלין. (משום כך העולם הבא הוא של הקדוש ברוך הוא) וכשזוכה אותו הצדיק - בשלו הוא זוכה. ששנינו, כתוב (דברים ב) ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו. מה הטעם? משום שה' הוא נחלתו. אשרי חלקו מי שזוכה לחלק ירשה עליון זה. זוכה בה בעולם הזה, ובבית של העולם הזה. כן בעולם הבא ובבית העליון הקדוש, שכתוב (ישעיהו) ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם. אשרי חלקו של אותו צדיק שמדורו עם המלך בביתו.

רבי שמעון אמר, אשרי חלקו של אותו צדיק שזוכה לזה, שכתוב (ישעיה נח) אז תתענג על ה'. לא כתוב עם ה', אלא על ה'. מה זה על ה'? מקום שעליונים ותחתונים נמשכים ממנו ותאבים לאותו

זוהר תהלים

אותו גוף הראשון שהשאיר, לא נאָכַד, ויהיה לו קיום לעתיד לבא, שהרי את ענשו סבל בכמה מינים, והקדוש ברוך הוא לא מקפח שכר שום בריות שבָּרָא, פָּרַט לאותם שיצאו מתוך האמונה שלו ולא היה בהם טוב לעולמים, ופָּרַט לאלו שלא כָּרְעו במודים, שמאלה עושה הקדוש ברוך הוא בריות אחרות, כדי שלא יבנה באותו הגוף בדמות של אדם ולא יקום לעולמים. אָבַל אֵלֶּה לֹא כָּף.

מה עושה הקדוש ברוך הוא? אם אותה רוח זוכה להתתקן בעולם הזה באותו הגוף האחר, מה עושה הקדוש ברוך הוא? אותו הגואל שגואל אותה, אותה הרוח שלו שמכניס לשם, ומשתף ומעַרְב באותה רוח שהיתה באותו הכלי, ודאי שלא נאָבַדְתָּ. ומה נַעֲשֶׂה? שהרי יש שם שלש רוחות (באותו גוף אחר בו יקום. ומה עשה הקדוש ברוך הוא, ' בא וראה, הגאלה ההיא שהיה גואל אותה, רוח שלו הרי נכנסת שם ונעזבת, ומשתתפת ומתערבת בכלי ההוא. ואותה הרוח הראשונה שהיתה באותו כלי ונדבקת בו, ודאי גשגשאת שם ולא נאבדת, ומשום זה אותה הרוח שעזב באותו הכלי ונדבקה שם, הוא רודף אחר השרש שלו והיסוד שלו שהיה יוצא ממנו ומביאו אליו, ובונה אותו במקום שהיתה בת זוגו. הרי שלש רוחות שם) - אחת שהיתה באותו הכלי ונשארה שם, ואחת אותה שנמשכה לשם והיתה ערטילאית, ואחת אותה שהכניס לשם אותו הגואל והתערב בהן. להיות שלש רוחות אי אפשר, ומה נַעֲשֶׂה?

אָא כָּף הֵן הַגְּבוּרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שְׁעוֹשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוֹתָהּ רוּחַ שֶׁהַכְּנִיס לְשֵׁם אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל, בּוֹ הַתְּלַבְּשָׁה

יעקב, על השמים הללו הוא אָמַר, וברכו בברכה, שעתידים בני יעקב, להחיות באותו טל לעתיד לבוא, שכתוב ויתן לך האלהים, לך ולא לאחר, מטל השמים, שבו עתידים המתים להחיות לעתיד לבוא, שיוצא מהעתיק לזעיר אנפין ושורה בשמים הללו. התבונן רבי אבא ואמר, עכשו נשמע הכל, ונמצאת ברפת יצחק עליונה ממה שחשבתי.

שְׁנִינּוּ, מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה'. מִי יִמְלֵל? מִי יִדְבֵר הִיא צְרִיף לְהִיּוֹת! אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (דברים כג) וְקִטְפַת מְלִילַת בִּדְדָךְ. גְּבוּרוֹת ה', שְׂרָפִים הֵם וַיּוֹצֵאִים מִגְּבוּרָה אַחַת. וְשִׁנִּינוּ, גְּבוּרָה עֲלִיּוֹנָה אַחַת, עֲטַרְתַּת הָעֲטַרְוֹת, מִתְּעַטְרַת, וַיּוֹצֵאִים מִמֶּנָּה חֲמָשִׁים שְׁעָרִים, מֵהֵם יִמְיִנָּה וּמֵהֵם שְׂמֵאלָהּ, וְכָל אַחַת נִקְרְאָת גְּבוּרָה, וְכָל אַחַת וְאַחַת מִתְּעַטְרַת בְּאוֹרוֹת שֶׁל חֻקִּיקוֹת גְּבוּהוֹת, וְכֹלֶם נִקְרְאוֹת גְּבוּרוֹת ה'. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, גְּבוּרוֹת ה' חֶסֶד כְּתוּב, שֶׁהָרִי כֹלֶם כְּלוּלִים בָּזֶה. יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ - זוּהִי שְׁכִינַת זִיו כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָתוּב וְתִהְלָתוֹ מְלֵאָה הָאָרֶץ.

הַקְּב"ה לֹא מִקְפַח שְׂכָר שׁוּם בְּרִיּוֹת שְׂבָרָא פָּרַט לְאוֹתָם שִׁיִּצְאוּ מִתּוֹךְ הָאֱמוּנָה שְׁלוֹ וְלֹא הָיָה בָּהֶם טוֹב לְעוֹלָמִים וּפָרַט לְאוֹלוֹ שְׁלֵא כָּרְעוּ בְּמוֹדִים

מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה' וְגו' (קו, ב) : [זוהר ח"א פ' משפטים (דף ק)] פֶּתַח הַזִּקְן וְאָמַר, (תהלים קו) מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ. מִי הוּא בְּעוֹלָם שִׁיכּוֹל לְמִלַּל הַגְּבוּרוֹת שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם תְּמִיד?

יְהוָה יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ: ג אֲשֶׁר־י שְׁמִירֵי מִשְׁפָּט עֲשֵׂה צְדָקָה כְּבֹל עֵת:

זוהר תהלים

שְׁעוֹשָׂה, וְאֶפְלוּ דְבוּר שֶׁל אָדָם וְאֶפְלוּ קוֹל
אֵינוֹ בְּרִיקָנוֹת, וְאַתָּר וּמְקוֹם יֵשׁ לְכֻלָּם. זֶה
שְׁנִבְנָה עֲכָשׁוּ וַיֵּצֵא לְעוֹלָם בְּרִיהַ חֲדָשָׁה,
אֵין לוֹ בֵּת זוּג, וְעַל זֶה לֹא מְכַרְיִזִים, שֶׁהָרִי
בֵּת זוּגוֹ אֲבָדָה מִמֶּנּוּ. בֵּת הַזּוּג שֶׁהֵיטָה לוֹ
נִעֲשְׂתָה אָמוּ, וְאַחִיו לְאָבִיו.

אֲשֶׁר־הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְבִּ"ה נָתַן לָהֶם תּוֹרַת
אֱמֶת לְהִשְׁתַּדֵּל בָּהּ יָמִים וְלִילֹת שֶׁהָרִי כָּל
כִּי שִׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה יֵשׁ לוֹ חֲרוֹת מֵהַכֵּל
חֲרוֹת מִן הַמְּנוֹת, שֶׁלֹּא יִכּוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו

אֲשֶׁר־י שְׁמִירֵי מִשְׁפָּט וְגו' (קו, א): זוהר ח"א
פ' ויצא (דף קנב:) דְּבַר אַחֵר וַיֵּצֵא
יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה - רַבִּי אֲבָא
פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קו) אֲשֶׁר־י שְׁמִירֵי מִשְׁפָּט
עֲשֵׂה צְדָקָה כְּבֹל עֵת. אֲשֶׁר־י שְׁמִירֵי מִשְׁפָּט,
אֲשֶׁר־הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן
לָהֶם תּוֹרַת אֱמֶת לְהִשְׁתַּדֵּל בָּהּ יָמִים
וְלִילֹת, שֶׁהָרִי כָּל מִי שִׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה, יֵשׁ
לוֹ חֲרוֹת מֵהַכֵּל, חֲרוֹת מִן הַמְּנוֹת, שֶׁלֹּא יִכּוֹל
לְשַׁלֵּט עָלָיו, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, מִשׁוּם שֶׁכָּל מִי
שִׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה וְנִאֲחָז בָּהּ, נִאֲחָז בַּעֲץ
הַחַיִּים. וְאִם מִרְפָּה אֶת עֲצָמוֹ מֵעֵץ הַחַיִּים,
הֵנָּה עֵץ הַמְּנוֹת שׁוֹרָה עָלָיו וְנִאֲחָז בוֹ. זֶהוּ
שִׁכְתוּב (משלי כד) הַתְּרַפִּית בְּיוֹם צָרָה צַר
כַּחֲכָה. הַתְּרַפִּית - אִם מִרְפָּה יָדָיו מִן
הַתּוֹרָה. בְּיוֹם צָרָה צַר כַּחֲכָה, מַה זֶה צַר
כַּחֲכָה? צַר כַּח כָּה. שֶׁהָרִי הִיא תָּמִיד
לְיָמִין, וְשִׁמְרִתָּה תָּמִיד עַל בֶּן אָדָם כְּאִשּׁוֹר
הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה, וְאִזּוֹ דוֹחָה אֶת הָרַע
הַחוּצָה שֶׁלֹּא יִקְרַב לְבֶן הָאָדָם וְלֹא יוּכַל
לְקַטְרֵג לוֹ. וְכִשְׂאָדָם סוּטָה מְדַרְכֵי הַתּוֹרָה

הַנְּשֻׁמָּה הַזֶּה בְּמְקוֹם שֶׁל לְבוּשׁ הַגָּרִים,
(וְהוּא) וְאוֹתָהּ רוּחַ עֲרִטִילָאִית שֶׁשָּׂבָה שָׁם
לְהַבְנוֹת לְהִיּוֹת לְבוּשׁ לְנִשְׁמָה הַעֲלִיוֹנָה.
וְאוֹתָהּ רוּחַ שֶׁהֵיטָה בַּתְּחִלָּה שֶׁנִּשְׁאַרָה
בְּאוֹתוֹ כְּלִי, פָּרְחָה מִשָּׁם, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְזַמֵּין לָהּ מְקוֹם בְּתוֹךְ סוּדוֹת
הַחֲלוּנוֹת שֶׁבִּסְלַע שְׂאֵחַר כְּתַפִּי הַגֵּן עֲדָן,
וְנִטְמָנֶת שָׁם. וּמִתְעַלָּה לְאוֹתוֹ הַגּוֹף
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהֵיטָה בַּתְּחִלָּה, וּבְאוֹתָהּ רוּחַ יְקוּם
אוֹתוֹ הַגּוֹף, וְזֶהוּ אֶחָד מֵאוֹתָם הַשְּׁנַיִם
שֶׁאֲמַרְנוּ (למעלה). אֲבָל אוֹתוֹ הַגּוֹף טָרַם
שִׁיקוּם עָנְשׁוֹ גְּדוֹל, שֶׁהָרִי מִשׁוּם שֶׁלֹּא זָכָה
לְהַתְּרַבּוֹת, הוֹרִידוֹ אוֹתוֹ לְתוֹךְ הָאֲדָמָה,
שֶׁסְּמוּכָה לְאַרְקָא, וְנִדּוֹן שָׁם. וְאַחֵר כֶּף
מְעֵלִים אוֹתוֹ לְתַבֵּל. עֲכָשׁוּ יוֹרֵד וְעֲכָשׁוּ
עוֹלָה, הֵנָּה עָלָה וְהֵנָּה יָרַד, אֵין לוֹ מְנוּחָה,
פָּרַט לְשִׁבְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים וּבְרָאשֵׁי
חֲדָשִׁים. וְאַלְהָ יִשְׁנִים בְּאֲדַמַּת עֶפְרַיִם. אֲדַמַּת
- מְאֲדָמָה. עֶפְרַיִם - מִתְּבַל. וְעַל אֵלוֹ כְּתוּב
(דניאלים) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַּת עֶפְרַיִם יִקְיָצוּ
אֵלָה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאַלְהָ לְחַרְפּוֹת וּלְדַרְאוֹן
עוֹלָם. כָּל אֵלָה שֶׁלֹּא זָכוּ לְהַתְּתַקֵּן. אֲבָל
אִם זָכְתָה אוֹתָהּ רוּחַ עֲרִטִילָאִית שֶׁשָּׂבָה
כְּמוֹ מִקְדָּם לְהַתְּתַקֵּן, אִזּוֹ צְדִיק הוּא, שֶׁהָרִי
אוֹתָהּ רוּחַ שֶׁנִּאֲמַר בָּהּ שֶׁנִּשְׁמָרָה בִּסְלַע,
תְּתַקֵּן בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף הָרֵאשׁוֹן, וְעַל אֵלָה
כְּתוּב אֵלָה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאַלְהָ לְחַרְפּוֹת וְגו'.

כָּל אוֹתָם שֶׁלֹּא זָכוּ לְהַתְּתַקֵּן.

וְאֵלָיו הֵן הַגְּבוּרוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת שֶׁל הַמַּלְאָךְ
הַעֲלִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, וְכֻלּוֹם לֹא נִאֲבָד.
אֶפְלוּ הַכֵּל הִפָּה יֵשׁ לוֹ אֶתֶר וּמְקוֹם,
וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ מַה

—=— זוהר תהלים —=—

לא נקרא קץ כל רוח, וסוד הדבר - זהו קץ [כל בשר] וזהו קץ. זה קץ על בשר, וזה על רוח. משום כך זה פנימי וזה חיצוני, זה ימין וזה שמאל, זה קדוש וזה טמא, והנה פרשוק.

ובא וראה סוד עליון קדוש של האמונה, הסוד של עולם הזכר ועולם הנקבה, וכל קדש הקדשים בו, וכל סודות האמונה מכאן יצאו, וכל החיים וכל החרות, וכל הטובות וכל האורות הם מכאן, וכל הברכות וטללי נדבות, וכל האהבה של האהבות הכל מהצד הזה, סוד הדרום. מצד הצפון מתפשטות דרגות עד שמגיעה למטה פסלת הזהב, בצד הטמאה, לכולן טמא, ואוחז את זה למעלה, ואוחז את זה למטה. וכאן מזדווגים זכר ונקבה יחד, והם רוכב נחש, הסוד של זכר ונקבה, וזה סוד עזאז "ל. ומכאן נפרדות הדרגות ויוצאים כמה צדדים לעולם, שמתפשטים מכאן ושולטים על העולם, וכלם צדדי הטמאה, וממנים שרים לתוך העולם. בא ראה, כשיצא עשו לעולם, כלו אדם כשושנה בשער כמו השעיר, ומשם אלופים, מגנים ממנים [שנים עשר] ששולטים בעולם, והנה פרשוק.

שומרים האמונה של הקדוש ברוך הוא

בא ראה, אשרי שמרי משפט - ששומרים האמונה של הקדוש ברוך הוא, משום שהקדוש ברוך הוא הוא משפט, וצריך לאדם לשמר שלא יסטה לדרך אחרת, אלא שיהיה שומר משפט, משום שהקדוש ברוך הוא הוא משפט, שכל

ומתרפה ממנה, אזי צר כח כה, משום שאותו הרע, שהוא השמאל, שולט על האדם, ודוחה את ה"כה" הזו החוצה, עד שדוחק אותו מקום בצרה.

כאשר בן אדם אוחז בדרכי התורה, אהוב של הקדוש ברוך הוא

דבר אחר צר כחכה - שכאשר בן אדם אוחז בדרכי התורה, נאהב למעלה ונאהב למטה, והוא אהוב של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (שמואל ב יב) 'וה' אהבו, שהיה אהוב של הקדוש ברוך הוא, ואהוב אותו. וכשאדם סוטה מדרכי התורה, אזי צר כח כה, צר שלו ובעל שנאה הוא אליו, ושולט עליו אותו שנקרא רע, עד שמקטרג בו בעולם הזה ובעולם הבא. בא ראה, הרע הזה, שהוא יצר הרע, שולט על העולם בכמה צדדים, וכמה שלטון יש לו בעולם, והוא נחש תקיף שחטא בו אדם, ונכשלים בו בני העולם ומושכים אותו עליהם, עד שמוציא להם את נשמותיהם. ובא וראה, כשהוא שולט, שולט על הגוף. וכיון ששולט על הגוף, יוצאת ממנו הנשמה, משום שהגוף נטמא, והנשמה עולה, ואין שולט עליו עד שנוטל רשות. וכמה הם שבאים מצדו ושולטים על העולם, והרי שנינו שכל מעשי העולם שנעשים ושולטים בהם, ויש לו ממנים ושמשים, כלם שמשים במעשי העולם. ועל כן הוא קץ של השמאל, והרי פרשוה שיש קץ לימין ויש קץ לשמאל, והקץ של השמאל הזה הוא קץ כל בשר. נקרא קץ כל בשר,

— זהו זה תהלים —

לפני רבי שמעון, ספרו לו המעשה. אמר, ומה זה בעצמו, אפלו כל מי שמחזיק לאילן (כאילן) החיים נצול בעולם הזה, ואפלו מן מיתת העולם משאר בני אדם, כל שכן מאחר.

אמר רבי שמעון, בכלם מעוררת הצדקה את אילן החיים, ומקום זה הוא המזון לכל, ולתלמידי החכמים מה מעשיהם? שהרי כל בני העולם לא יכולים לעורר צדקה עליהם, שהרי הם אחוזים בצדקה, וכל בני העולם נזונים בזכותם, בהם ממש. והם לא יכולים להתפרנס מהם ממש, מפני שכל מי שמשתדל בתורה, משתדל באילן החיים שכל בני העולם מתפרנסים ממנו. נמצא שהתלמידי חכמים מעוררים מזון לעולם ושלוש. אם לכל בני העולם מתעורר מזון, מדוע להם לא מתעורר? אלא תלמיד חכם הוא אילן החיים ממש, ואילן החיים לא נזון אלא מן העולם הבא, והעולם הבא לא נמצא בעולם הזה, אלא לאחר שעולה לעולם ההוא, אז נזון ממנו ונשרש שרשיו עליו. עכשו אוכלים מפרי עץ החיים. ומה הוא? אותו מקום שנמצא אצל העניים, והוא נקרא (בראשית א) פרי העץ אשר בתוך הגן. ועל זה אוכלים מהפרי הוא בעולם הזה.

ועל זה למדנו, הם נזונים בזרוע. מהי הזרוע? זו גבורה. והם מזמנים לעולם הבא. שמזון העולם הבא אינו בעולם הזה, אלא צמצום קטן של הכח שלו שנמצא במתיקות התורה. וזה טעמו על הפרי ההוא של העץ התחתון, וזו

דרכיו משפט. עשה צדקה בכל עת - וכי בכל עת יכול אדם לעשות צדקה? אלא מי שמשתדל בדרכי התורה ועושה צדקה עם אותם שצריכים אותה. שכל מי שעושה צדקה עם העני, מרבה אותה צדקה למעלה ולמטה. בא ראה, מי שמשתדל בצדקה, אותה צדקה שעושה עולה למעלה ומגיעה למעלה לאותו המקום של יעקב, שהוא מרכבה עליונה, וממשיך ברכות למקום שהוא מן המעין של כל המעיינות. ומאתה הצדקה ממשיך ומרבה ברכות לכל אותם התחתונים ולכל המרכבות ולכל החילות, וכלם מתברכים, ונוספים אורות כראוי, משום שכלם נקראו עת, וזהו שכתוב עשה צדקה בכל עת.

עושה צדקה בכל עת - וכי בכל עת יכול אדם לעשות צדקה? אם כן שתים עשרה שעות ביום מי יכול!?

עשה צדקה צדקה בכל עת. (קו, א): [זוהר ח"ג פ' בהר (דף ק"א)]. השלמה מההשמטות (סימון ט) והרי נתבאר: וכי בכל עת יכול אדם לעשות צדקה? אם כן, שתים עשרה שעות ביום מי יכול?! אלא כף למדנו, מי שעושה צדקה בכל עת. מהו בכל עת? כמו שנאמר (ויקרא טו) ואל יבא בכל עת אל הקדש, ובארוה. ולא תאמר בכנסת ישראל לבדה, שהיא עת רצון קדוש בצדיק, אלא אפלו בכל עת שלמטה מרבה צדקה עליהם, ומתעוררת צדקה בכלם, בעליונים ותחתונים. מפני כן ישים אדם לבו ורצונו וידבק בו בקדוש ברוף הוא. כיון שהגיעו

— זהו זה תהלים —

יעטף. תפלה, זו תפלה של יד, ובארנו. ומי שנותן צדקה לעני, הוא עושה למעלה שם קדוש שלם כראוי. כי צדקה זה עץ החיים, וצדקה נותן לצדק. וכשנותן לצדק, אז מתחבר זה עם זה, והשם הקדוש נמצא שלם.

מי שעושה זו ההתעוררות (שעושה התעוררות זו) שלמטה, בודאי כאלו עשה את השם הקדוש בשלמות. כמו שהוא עושה למטה, כך מתעורר למעלה. ועל זה כתוב, (שם קו) אשרי שמרי משפט עשה צדקה בכל עת. עשה צדקה - זה הקדוש ברוך הוא, כביכול הוא עושה אותו. בא ראה, העני הרי נתבאר מיהו מקומו. מה הטעם? כי העני אין לו משלו כלום אלא מה שנותנים לו, והלבנה אין לה אור משלה אלא מה שהשמש נותן לה. בא ראה, למה עני חשוב כמת? מה הטעם? כי אותו מקום גורם לו, שהרי במקום המות הוא מצוי, ולכן נקרא מת. אותו שחס עליו הוא נותן לו צדקה, עץ החיים שורה עליו, כמו שנאמר (משלי י) וצדקה תציל ממות. וכמו שעושה אדם למטה, כך גם הוא עושה למעלה ממנו. אשרי חלקו של הזוכה לעשות שם קדוש למעלה, משום כך הצדקה עולה על הכל. והדברים האלה, כשהצדקה לשמה, שהרי מעורר צדקה לצדק לחברם כאחד, ושיהיה הכל שם קדוש כראוי. שהרי צדק לא מתתקן ולא נשלם אלא בצדקה, שכתוב (ישעיה נד) בצדקה תכונני. ולכנסת ישאל נאמר, ומשום כך ועשיתם אתם וגו'.

שמחה של התלמידי חכמים ומזון העליון שלהם. כיון שיעברו מהעולם הזה, כמה נחלים עליונים של עולם הבא מקיפים למקומם, וישתרו בו ויעלו למעלה למעלה, כמו שנאמר (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו. מהו יעשה? זה היובל, זה שנקרא עולם הבא. למחכה לו, ודאי. שלא רוצים מזון לעולם הזה עד שיגיעו (שיתקן) למזון שלהם. ומהו המזון שלהם? העולם הבא. ועל זה זכאים בכל, שעליהם כתוב עין לא ראתה אלהים וגו' : (עד כאן מההשמטות).

מי שנותן צדקה לעני הוא עושה למעלה שם קדוש שלם כראוי

עשה צדקה צדקה בכל עת. (קו, ג): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ק"ג)] ונתתי גשמיכם בעתם וגו'. כל אחד ואחד יתן לחו עליכם. מי הם? אותו תקון שעשיתם של אותו השם הקדוש, כמו זה כתוב (בראשית יח) ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט. וכי כיון שכתוב ושמרו דרך ה', למה לעשות צדקה ומשפט? אלא מי ששומר דרכי התורה, כביכול הוא עושה צדקה ומשפט. ומה זה צדקה ומשפט? זה הקדוש ברוך הוא. בכה רבי שמעון ואמר, אוי להם לבני אדם שלא יודעים ולא משגיחים בכבוד רבונם. מי עושה השם הקדוש בכל יום? הוה אומר, מי שנותן צדקה לעניים. בא ראה, הרי פרשוהו כך הוא, שהעני אחוז בדין, וכל מאכלו הוא בדין, המקום שנקרא צדק, כמו שנאמר (תהלים קב) תפלה לעני כי

ד זכרני יהוה ^א ברצון עמך פקדני בישועתך: ה לראות במוכת בחיריך לשמח בשמחת גונך להתחלל עם נחלתך: ו חטאנו עם אבותינו העוינו הרשענו: ז אבותינו במצרים לא השפילו נפלאותיך לא זכרו את רב חסדיך וימרו על ים בים סוף: ח וישועים למען שמו להודיע את גבורתו: ט ויגער בים סוף ויחרב ויוליכם בתהמות במדבר: י וישועים מיד שווא וינאלם מיד אויב: יא ויכפו מים צריהם אחד מהם לא נותר: יב ויאמינו בדברי ישרו תהלתו: יג מהרו שכתו מעשיו לא חבו לעצתו: יד ויתאוו תאוה במדבר וינסו אל בישיומן: טו ויתן להם שאלתם וישלח רוזן בנפשם: טז וינאו למשה במחנה לאהרן קדוש יהוה ^א: יז תפתח ארץ ותבלע דתן ותכם על עדת אבירים: יח ותבער אש בעדתם להבה תלהט רשעים: יט ועשו עגל בחרב וישתחוו למסכה: כ וימירו את כבודם בתבנית שור אבל עשב: כא שכתו אל מושיעים

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

למטה, רוצה להתלבש בלבוש להזיק את העולם. ויורד הוא ומרכבותיו. והלבוש הראשון שהוא לוקח - תבנית שור, דמות שור, וראשון לנזיקין מאותם ארבעה. הוא שור. והם ארבעה אבות להזיק לעולם, וכל שלשת אבות הנזיקין פרט לשור, כלם שלו, ועל זה כתוב וימירו את כבודם בתבנית שור.

מה זה אכל עשב? הרי דרשנו בו, אבל עקר הדבר מתמצית של לחם ושבעה מיני דגן אין לו בהם חלק. ומשום כך האם לא היתה שם, ולא נאה לה להיות שם. ומשום שהאב היה יודע את רחמנות האם ודרכה, אמר למשה, בני אהובי, העצה בזה תמיד בשניהם. וזהו שלחשו לי בלחש, שלא ראוי לגלות, שהבן לא ידע, ויראה שהרי רצועה מוכנה, ותמיד יפחד. אבל שניהם בעצה זו ובעצה אחת.

ראשון לנזיקין מאותם ארבעה הוא שור והם ארבעה אבות להזיק לעולם

וימירו את כבודם וגו' (קו, כ): [זוהר ח"ב פ' כי תשא (דף קצ"א.)] בני, החטא שעשו (ערב רב) העם שבחונן, והשתתפו בו העם הקדוש - באם הם חטאו, שכתוב קום עשה לנו אלהים, אלהים ודאי. כבוד ישראל הזה, הוא ששורה עליה כאם על בנים, וזהו סוד הפתוב (תהלים קו) וימירו את כבודם בתבנית שור. זה כבודם של ישראל, האמא שלהם. וזהו שכתוב (שמאל א ד) גלה כבוד. שגרמו לשכינה לגלות בגלות עמהם. ועל זה וימירו את כבודם. במה? בתבנית שור. כאן הוא סוד הדבר. בא וראה, למטה בתוך שמרי היין השמרים הרעים, יצא מפגיע אחד, מקטרג, מזיק קדמון, והוא בסוד דמות אדם. כשקרב לתוך הקדש, כיון שמעבר משם ורוצה לרדת

עֲשֵׂה נִדְלוֹת בְּמִצְרַיִם: כִּב נִפְלְאוֹת בְּאֶרֶץ חָם נִזְרָאוֹת עַל יַם סוּף: כִּג וַיֹּאמֶר
לְהַשְׁמִידם לְוִלֵי מִשֶּׁה בַחִירוֹ עָמַד בַּפָּרִץ לְפָנָיו לְהָשִׁיב חַמְתּוֹ מִהַשְּׁחִית:
זוהר תהלים

וַיִּמְרוּ אֶת כְּבוֹדִם - זו שְׂכִינָה שֶׁהִלְכָה
לְפָנֵיהֶם וְהִחְלִיפוּ אוֹתָהּ בְּמָקוֹם טָמֵא אֶל
אֲחֵר
וַיִּמְרוּ אֶת כְּבוֹדִם וְגו' (קו, כ): [זוהר ח"ב פ'
פ'קודי (דף רל"ז)] כְּתוּב (תהלים קו)
וַיִּמְרוּ אֶת כְּבוֹדִם בְּתַבְנִית שׁוֹר אֲכִיל עֵשֶׂב.
מַה זֶה תַבְנִית שׁוֹר? זֶה עֵגֶל. שׁוֹר מִצַּד
הַשְּׂמָאל, אֲהָרָן יָמִין, וְנִכְלָל בּוֹ שְׂמָאל
וְהַתְגַּבֵּר בּוֹ וַיִּצָּא עַל יָדוֹ. בֵּא וּרְאֵה, וַיִּמְרוּ
אֶת כְּבוֹדִם - זו שְׂכִינָה שֶׁהִלְכָה לְפָנֵיהֶם,
וְהִחְלִיפוּ אוֹתָהּ בְּמָקוֹם טָמֵא, אֶל אֲחֵר.
וּמְשׁוֹם כֶּף לֹא עָבְרָה הַזְהָמָה הַזוֹ מִהָעוֹלָם
עַד אוֹתוֹ זְמַן שֶׁיַּעֲבִירָנָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִהָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (זכריה יג) וְאֵת רוּחַ
הַטְּמָאָה אֲעַבִּיר מִן הָאָרֶץ, וְהָרִי בְּאֶרְנוּ.

מִהוּ וַיִּחַל? מְלַמֵּד שֶׁהַתְּפִלָּה עַד שֶׁאֲחֻזָּתוֹ
תִּלְחַלֵּה חֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא הֵנִיחַ מִשֶּׁה
לְהַקְבֵּ"ה עַד שֶׁנִּתְּנָה נֶפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם מִן הָעוֹה"ו
וּמִן הָעוֹה"ב

וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידם לְוִלֵי מִשֶּׁה בַחִירוֹ וְגו'

(קו, כ): [זוהר חדש פ' נח (דף טו). השמטות

ט"ו יב] אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בֵּא וּרְאֵה מַה בֵּין
הַצְּדִיקִים שֶׁהָיוּ לְיִשְׂרָאֵל אֲחֵר כֶּף וּבֵין גֵּחַ.
גֵּחַ לֹא הֵגֵן עַל דּוֹרוֹ וְלֹא הִתְּפַלֵּל עָלָיו
כְּאַבְרָהָם. שְׂכִינָתוֹ שְׂאֲמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְאַבְרָהָם (שם יח, כ) זַעֲקַת סְדוּם וְעַמּוֹרָה כִּי
רָבָה, מִיָּד - וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר, וְהִרְבָּה
דְּבָרִים כְּנִגַּד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁשָּׂאֵל
שְׂאֵם יִמְצֵא שֵׁם עֲשֶׂרָה צְדִיקִים שֶׁיִּכַּפֵּר
לְכָל הַדּוֹר בְּשִׁבְלֵם. וְחָשַׁב אַבְרָהָם שֶׁהָיוּ
עֲשֶׂרָה בְּעִיר, עִם לוֹט וְאַשְׁתּוֹ וּבְנָיו וּבְנוֹתָיו
וְחַתָּנָיו, וְלָכֵן לֹא הִתְּפַלֵּל יוֹתֵר. בֵּא מִשֶּׁה
וְהֵגֵן עַל כָּל הַדּוֹר. כֵּינֵן שְׂאֲמַר הַקְּדוֹשׁ

כָּל זְמַן שֶׁהַצְּדִיקִים בְּדוֹר אֵין מֵדַת הַדִּין
יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בָּהֶם?

וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידם לְוִלֵי מִשֶּׁה בַחִירוֹ וְגו'

(קו, כ): [זוהר חדש פ' בראשית (דף ט"ז):]

שֶׁהָרִי שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַב, וַיִּשׁ
אוֹמְרִים אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּשֵׁם רַב, כָּל זְמַן
שֶׁהַצְּדִיקִים בְּדוֹר, אֵין מֵדַת הַדִּין יְכוּלָה
לְשַׁלֵּט בָּהֶם. זֶהוּ שְׂכָתוּב (תהלים קו) וַיֹּאמֶר
לְהַשְׁמִידם לְוִלֵי מִשֶּׁה בַחִירוֹ עָמַד בַּפָּרִץ
לְפָנָיו לְהָשִׁיב חַמְתּוֹ מִהַשְּׁחִית. וְכִשֶּׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת דִּין בְּרָשָׁעִים,
מְסַלֵּק הַצְּדִיקִים מִבִּינֵיהֶם, וְאֵז עוֹשֶׂה דִין
בְּרָשָׁעִים. מְשַׁל לָמָּה הַדְּבָר דּוּמָה? לְמַלְךְ
שֶׁהָיָה לוֹ פְּרִדָּס. יוֹם אֶחָד נִכְנַס לִגְנוֹ וְרָאָה

כד וַיִּמְאַסוּ בְּאֶרֶץ חֲמֹדָה לֹא הֶאֱמִינוּ לְדַבְרוֹ: כה וַיִּרְגְּנוּ בְּאֶחָלֵיהֶם לֹא שָׁמְעוּ
 בְּקוֹל יְהוָה: ^לכו וַיֵּשֶׂא יְדוֹ לָהֶם לְהַפִּיל אוֹתָם בַּמִּדְבָּר: כז וַלְהַפִּיל זֶרְעָם
 בַּגּוֹזִים וּלְזוֹרוֹתָם בְּאַרְצוֹת: כח וַיִּצְמְדוּ לְבַעַל פְּעוֹר וַיֵּאבְלוּ וּבָחִי מֵתוֹם: כט וַיִּבְעִימוּ
 בְּמַעַלְלֵיהֶם וַתִּפְרֹץ בָּם מַגֵּפָה: ל וַיַּעֲמֹד פִּינְחָם וַיִּפְלַל וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה:
 לא וַתִּחַשֵּׁב לוֹ לְצַדִּיקָה לְדֹר וְדֹר עוֹלָם: לב וַיִּקְצִיפוּ עַל מִי מְרִיבָה וַיִּרַע לַמֹּשֶׁה
 בְּעַבְדָּם: לג כִּי חָמְדוּ אֶת רוּחוֹ וַיִּכְפֹּא בַשִּׁפְתָיו: לד לֹא הִשְׁמִידוּ אֶת הָעַמִּים
 אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה: ^ללה לָהֶם: לה וַיִּתְעַרְבוּ בַּגּוֹזִים וַיִּלְמְדוּ מַעֲשֵׂיהֶם: לו וַיַּעֲבְדוּ
 אֶת עֲצֻבֵיהֶם וַיְהִיו לָהֶם לְמוֹקֵשׁ: לו וַיִּזְבְּחוּ אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת בָּנוֹתֵיהֶם לְאֲשֵׁרִים:
 לח וַיִּשְׁפְּכוּ דָם נָקִי דָם בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר זָבְחוּ לְעַצְבֵי בְנֵעַן וַתִּחַנֵּף הָאֶרֶץ
 בְּדָמִים: מט וַיִּטְמְאוּ בְּמַעֲשֵׂיהֶם וַיִּזְנוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם: מ וַיִּחַר אַף יְהוָה: ^מכעמוז
 וַיִּתְעַב אֶת נַחֲלָתוֹ: מא וַיִּתְּנֵם בְּיַד גּוֹזִים וַיִּמְשְׁלוּ בָהֶם שְׂנְאֵיהֶם: מב וַיִּלְחָצוּם
 אוֹיְבֵיהֶם וַיִּבְנְעוּ תַּחַת יָדָם: מג פְּעָמִים רַבּוֹת יִצְלִים וְהִמָּה יִמְרוּ בַעֲצָתָם וַיִּמְכוּ
 בְּעוֹנָם: מד וַיֵּרָא בְּצַר לָהֶם בְּשָׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם: מה וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כְּרַב
 (חסדו) חֲסִדָיו: מו וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים לִפְנֵי כָּל שׂוֹבֵיהֶם: מז הוֹשִׁיעֵנו יְהוָה: ^{מז}
 אֱלֹהֵינוּ ^{מח}וּקְבָצֵנו מִן הַגּוֹזִים לְהַדּוֹת לְשֵׁם קְדוֹשׁ לְהַשְׁתַּבַּח בַּתְּהִלָּתָךְ:
 מח בְּרוּךְ יְהוָה ^{מח}אֱלֹהֵינוּ ^{מח}אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל הָעָם
 אָמֵן הַלְלוּיָהּ:

———— ❦ ———— זוהר תהלים ❦ ————

אָמַר רַבִּי יוֹסִי מְכַאן, (תהלים קו) וַיֵּאמֶר
 לְהַשְׁמִידָם לְוִלֵי מֹשֶׁה בְּחִירוֹ עָמַד בְּפָרֹץ
 לִפְנָיו. וְכֵן כָּל הַצַּדִּיקִים הִגְנוּ עַל דְּוָרָם,
 וְלֹא הִנִּיחוּ מִדַּת הַדִּין לְשַׁלֵּט בָּהֶם. וְנַח
 הַתְּעַכָּב עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לוֹ
 רַבּוּי דְּבָרִים שָׁמְא יִבְקֵשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים,
 וְלֹא הַשְׁגִּית וְלֹא בִקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים,
 וְעָשָׂה הַתְּכָה וְנֶאֱבַד כָּל הָעוֹלָם.

בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, יִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ, סְרוּ מֵהַר
 מִן הַדֶּרֶךְ - מַה כְּתוּב בּו? (שמות לב) וַיַּחַל
 מֹשֶׁה. מַהוּ וַיַּחַל? מְלַמֵּד שֶׁהַתְּפִלָּל עַד
 שְׂאֲחֻזתוֹ תִּלְחַלֶּה. חֲכָמִים אוֹמְרִים, לֹא
 הִנִּיחַ מֹשֶׁה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁנִּתֵּן
 נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּמִן הָעוֹלָם
 הַבָּא, שְׁכָתוּב (שם) וְעַתָּה אִם תֵּשֵׂא חֲטָאתָם
 וְאִם אֵין מַחְנִי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ.

ספר חמישי

א יִזְדְּרוּ לַיהוָה **ב** כִּי מִזֶּבֶחַ כִּי לְעֹלָם חֲסֵדוֹ: **ג** יֹאמְרוּ גְאוּלַי יִתְנוּנָה
ד אֲשֶׁר גָּאֵלָם מִיַּד צָר: **ה** וּמִבְּרָצוֹת קִבְצָם מִמִּזְרַח וּמִמְעַרְב מִצְפוֹן
 וּמִיָּם: **ו** תָּעִי בַמִּדְבָּר בִּישִׁימוֹן דְּרָךְ עִיר מוֹשֵׁב לֹא מְצָאוּ: **ז** רַעֲבִים גַּם צְמֵאִים
 נִפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַשֶּׂת: **ח** וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְהוָה **ט** בְּצַר לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם:
י וַיְדַרְיָם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל לְלֶכֶת אֶל עִיר מוֹשֵׁב: **יא** יִזְדְּרוּ לַיהוָה **יב** חֲסֵדוֹ
 וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: **יג** כִּי הִשְׁבִּיעַ נֶפֶשׁ שִׁקְקָה וְנֶפֶשׁ רַעֲבָה מִלֹּא מִזֶּבֶחַ: **יד** יִשְׁבִּי
 חֲשֵׁךְ וְצִלְמוֹת אֲסִירֵי עֵינַי וּבְרֹזֶל: **טו** כִּי חֲמָרוּ אֲמָרֵי אֵל נְעֻצַת עֲלוּיֹן נֶאֱצִי:
טז וַיִּכְנַע בְּעַמֵּל לֶבָם בְּשָׁלוֹ וְאִין עִזָּר: **יז** וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְהוָה **יח** בְּצַר לָהֶם
 מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם וַיִּשְׁעֵם: **יט** יוֹצִיאֵם מִחֲשֵׁךְ וְצִלְמוֹת וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יִתַּק: **כ** יִזְדְּרוּ
 לַיהוָה **כא** חֲסֵדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: **כב** כִּי שִׁבְרַת דְּלַתוֹת נַחֲשֵׁת וּבְרִיחֵי
 בְּרוֹזֶל גִּדְעוּ: **כג** אֲוֹלִים מִדֶּרֶךְ פִּשְׁעֵם וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: **כד** כָּל אֲבָל תִּתְעַב נֶפֶשָׁם
 וַיִּגִּיעוּ עַד שְׁעָרֵי מוֹת: **כה** וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְהוָה **כו** בְּצַר לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לקדחת תמידית

יאמרו גאולי ה' (קז, ב): [שימוש תהלים לפרק קז] זה המזמור הוא טוב מאוד לאמרו לקדחת תמידית. והשם שלו הוא י"ה.

— זוהר תהלים —

שנו רבותינו: זה מי שמתפלל ובוכה וצועק עד שלא יכול לרחש בשפתיו - תפלה זו שלמה שהיא בלב ולעולם לא חוזרת ריקם ויצעקו א"ל ה' וגו' (קז, א): [זוהר ח"ב פ' שמות (ד 90)] שנו רבותינו, זה מי שמתפלל ובוכה וצועק עד שלא יכול לרחש בשפתיו - תפלה זו שלמה, שהיא בלב, ולעולם לא חוזרת ריקם. אמר רבי יהודה, גדולה צעקה שקורעת גזר דינו של אדם מכל ימיו. רבי יצחק אמר, גדולה צעקה שמושלת על מדת הדין של מעלה. רבי יוסי אמר, גדולה צעקה שמושלת בעולם הזה ובעולם הבא. בשביל צעקה נוחל האדם העולם הזה והעולם הבא, שכתוב (תהלים קז) ויצעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יצילים.

וְיִשְׁעִים: כ' יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפְּאֵם וַיַּמְלֵט מִשְׁחִיתוֹתָם: כא יִרְדּוּ לַיהוָה
 חֲסִדוֹ וַנְּפַלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם: כב וַיִּזְבְּחוּ וַבְּחֵי תוֹרָה וַיִּסְפְּרוּ מַעֲשָׂיו בְּרִנָּה:
 כג יוֹרְדֵי הַיָּם בְּאֵיזוֹת עֲשֵׂי מְלָאכָה בְּמַיִם רַבִּים: כד הִמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי יְהוָה
 וַנְּפַלְאוֹתָיו בְּמַצּוֹלָה: כה וַיֹּאמֶר וַיַּעֲמֵד רוּחַ סַעֲרָה וַתִּרְוַמֶם גְּלִיוֹ: כו יַעֲלוּ
 שָׁמַיִם יִרְדּוּ תְּהוֹמוֹת נַפְשָׁם בְּרַעַח תִּתְמוֹנָג: כז יִחוּגוּ וַיִּנְעוּ בַּשְּׁפוּר וְכָל חֲכַמְתָּם
 תִּתְבַּלַּע: כח וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְהוָה וַיִּבְרַח לָהֶם וַמְּצִוְקֵיהֶם יוֹצִיאֵם: כט יָקָם

זוהר תהלים

באיש הזה ששוכב במחלתו כמו אסיר בבית אסירים, ויעזור לו להוציאו מבית האסירים, ובוא וראה שהקב"ה דן הדינים של בני העולם למעלה, הן למות הן לשרש הן לעקור הן לעונש רכוש והן להאסר, מי שנידון לעונש רכוש נופל במחלה, ולא ירפא עד שיתן ויפסיד מן רכושו כפי מה שנגזר עליו, וכיון שנענש בממונו שהפסיד ונתן כפי מה שנגזר עליו נרפא ויוצא מבית האסירים של מחלתו, וע"כ נצרך להתיגע אצלו שיתן עונשו במוקדם וישתחרר, מי שנידון לשרש יהיה נתפס וינתן בבית אסירים עד שישתרש מהכל, ולפעמים ישתרש מאבר שבגופו ואח"כ יוציאו אותו מבית האסירים, אבל מי שנידון למות אף אם יתן כל כופר וכל ממון שבעולם לא ינצל, ולכן נצרך לרופא שהוא חכם להתיגע אצל החולה, שאם יכול לתת לו רפואה לגופו הרי טוב, ואם לא יתן לו רפואה לנשמתו ויתיגע על רפואת הנפש, זה הוא רופא חכם שהקב"ה נמצא בעזרתו בעולם הזה ובעולם הבא.

תְּפַלְּהָ שְׁלֹמָה מִתְמַלְאֵת וְאֵינָה חוֹזֶרֶת רִיקָם,
 אֵין לָהּ שֶׁעַר שְׁלֵא יִכְנָסוּ אוֹתָן דְּמַעוֹת
 וַיִּצְעֲקוּ אֶל ה' בְּצַר לָהֶם וַמְּצִוְקֵיהֶם

רְפוּאָה עַל יְדֵי הַקַּב"ה הוּא רְפוּאָה שְׁלֹמָה
 וְהַתְּמִידוּת

וְיִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפְּאֵם וַיַּמְלֵט מִשְׁחִיתוֹתָם
 (קז, ב): [זוהר ח"ג (תוספות) זוהר תורה]
 פתח רבי אלעזר ואמר (ירמיה יז) רפאני ה' וארפא הושיעני ואושעה, כיון שאמר רפאני ה' מהו וארפא, וכיון שאמר הושיעני מהו ואושעה, הלא כיון שהרופא ירפא אין עוד מחלה, אלא כל הרפואות שבעולם ביד הקב"ה, אבל יש מהן על ידי שליח, ויש מהן שאינן נמסרין בידי שליח, אותן שנמסרין בידי שליח רפואות הן, אבל לפעמים חוזרין אליו המחלות, מלבד אותן שהקב"ה מרפא אינן חוזרין לעולם, וע"כ הרפואה שלו היא רפואה שאין עוד מחלה כלל, ובשביל זה רפאני ה' וארפא בודאי בלי קטרוג כלל.

רְפוּאֵת הָרופָא לְרְפָאוֹת גַּם רְפוּאֵת הַנְּפֶשׁ
 וְיִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפְּאֵם וְגו' (קז, ב): [זוהר ח"ג
 (רצט). זוהר תורה] תאנא כתוב (תהלים
 מא) אשרי משכיל אל דל, דל נקרא זה ששוכב במחלתו, והוא אסיר על מטתו בבית אסירי המלך, ואם נמצא רופא שהוא חכם, נותן לו הקב"ה ברכות לזה שמתיגע

כג לחודש

קח א שיר מזמור לדוד: ב נכון לבי אלהים ^{תהי' מעל השמים} אשירה ואזמרה אף כבודי:
 ג עזרה הנבל ונגנור אעירה שחר: ד אודך בעמים יהונתן ^{תהי' מעל השמים} ואזמרך
 בלאמים: ה פי גדול מעל שמים חסדך ועד שחקים אמתך: ו רומה על שמים
 אלהים ^{תהי' מעל השמים} ועל כל הארץ כבודך: ז למען יחלצון ידיך הושיעה מינדך

— ❦ — **שימוש תהלים** — ❦ —

להצלחה

נכון לבי אלהים (קח, ב): [שימוש תהלים לפרק קח] תכתוב אותו ותטמנהו אחורי פתח הבית ותצליח. והשם שלו הוא ו"ה. ו' מן "צרינו דבסוף המזמור, ה' מן נ' ד"נכון בחלוף הנ"ך.

— ❦ — **זוהר תהלים** — ❦ —

חסדי דוד הנאמנים קמיו ובהם כתיב עד שמים.

מעל שמים חסדך - באורו מדוע מעל שמים

פי גדול מעל שמים חסדך ועד שחקים אמתך (קח, ה): [זוהר ח"ג (דף טו.) זוהר

תורה] רבי יצחק אמר כתיב פי גדול מעל שמים חסדך מעל שמים, שעולה למעלה מהמקום שנקרא שמים קמיו ומה הוא, זו היא הבינה והיינו שנקרא תשובה, רבי יהודה אמר ממשמע שכתוב מעל השמים, אלמלי כתוב על שמים היה נשמע שזהו המקום שעוד מעל שמים ולא יותר, אבל כיון שאמר מעל שמים משמע שזה המקום שעוד

פי גדול מעל שמים חסדך ועד שחקים אמתך (קח, ה): [זוהר ח"א (דף ריט.) זוהר

תורה] למדנו אשרי חלקו מי שזוכה לאחר שתצא נשמתו מעולם הזה, להעלות נשמתו במקום יותר עליון, שהוא למעלה מהמקום נקרא שמים, ושם תזכה לחזות בכבוד המלך ולהתעדן בעדון העליון, כמו שכתוב (ישעי' נה) אז תתענג על ה', על ה' דוקא, אשרי חלקו מי שזוכה לחסד הזה שכתוב כי גדול מעל שמים חסדך, וכי על השמים הוא הלא כתוב (תהלים נז) כי גדול עד שמים חסדך, אמר רבי יוסי יש חסד ויש חסד, חסד עליון וחסד תחתון, חסד עליון מעל שמים הוא קמיה חסד תחתון הוא שכתוב (ישעי' נה)

זו הזוהר

יצחק ג"כ שמעל שמים רומז על הבינה עולם הבריאה, ודעת רבי יהודה שרומז על הספירה היותר גבוה מן הבינה שהיא חכמה עולם האצילות, ואור אי"ן סו"ף שנמצא שם נקרא בשם אבא עתיקא קדישא, ולעומתו אור אי"ן סו"ף שנמצא בהתפארת נקרא בשם ברא זעיר אנפין פני קטנות:

קמה. חסד עלאה שהוא מעל שמים, פי' למעלה מן התפארת שנקרא שמים, היינו ספירת חסד שהיא ספירה הראשונה של ז' ספירות התחתונות: קמו. חסדי דוד הנאמנים נקראין ב' הספירות נצח והוד, על שהן מכינות ומתקנות שפע החסד עבור דוד, פי' עבור המלכות, והן עד שמים, היינו מ תחת התפארת: קמו. דעת רבי

וַעֲנֵנִי: ה' אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי בְּעַל הַיּוֹמִים} דְּבַר בְּקִרְשׁוֹ אֶעֱלֶזָה אַחֲלֶקְהָ שְׂכֵם וְעִמָּק סִפּוֹת אֲמַדְד: ^{מִנְעַת הַיּוֹמִים בְּיָמֵינוּ}
 ט לִי גִלְעָד לִי מְנַשָּׁה וְאַפְרַיִם מָעִיזוּ רֵאשִׁי יְהוּדָה מְחַקְקִי: י מוֹאָב סִיר רַחֲצִי עַל
 אֲדָוִים אֲשֶׁלֶיךָ נִעְלִי עָלַי פְּלִשְׁתִּי אֲתַרוּעֵעַ: י"א מִי יִבְלֵנִי עִיר מְבַצֵּר מִי נַחֲנִי עַד
 אֲדָוִים: י"ב הֲלֹא אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי בְּעַל הַיּוֹמִים} וְנַחֲתָנוּ וְלֹא תֵצֵא אֱלֹהִים ^{מִנְעַת הַיּוֹמִים בְּיָמֵינוּ}: כְּצַבְאֵתֵינוּ:
 יג הֲבָה לָנוּ עֲזֵרַת מִצָּר וְשׂוֹא תְשׁוּעַת אָדָם: יד בְּאֱלֹהִים ^{הַתְּהִי בְּעַל הַיּוֹמִים} נַעֲשֶׂה חֵיל וְהוּא
 יְבוֹם צָרֵינוּ:

===== זוהר תהלים =====

מעל השמים למעלה מעלה, שלמדנו כי הקדוש ומאיר אורו אל פני הקטנות, בזמן שהוא שטובים המה מעשה ובכך הכל בשמחה הכל בשלמות, כלם האנשים למטה ואם הבנים היא בשמחה, אז מופיע בהתגלות הקדמון העולמות בשמחה.

ל אֹדָה יְהוָה מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַבִּים אֶחְלָלְנֹו: לֹא כִי יַעֲמֹד לִימִין אֲבִיוֹן
 לְהוֹשִׁיעַ מִשְׁפָּטַי נַפְשׁוֹ:

זוהר תהלים

שהוא משתמש בהם, ומי הם, לב נשבר ונדכה, ואת דכא ושפל רוח, אלה הם הכלים של המלך, וכאשר יש בצורת בעולם והרעב והדין מתגבר על העניים, אז הם בוכים וגועים לפני המלך, והקב"ה קרוב אליהם יותר מלאחרים, זש"ה (תהלים כב) כי לא בזה ואל שקץ ענות עני, ואז הקב"ה פוקד בשביל מה בא הרעב לעולם, אוי לאותן הרשעים שגרמו הרעב כאשר נתעורר המלך להשגיח בעולם על צעקת העניים, רחמנא ליצלן מהם ומעלבונם, בכך כתוב (שמות כב) שמוע אשמע צעקתו, שמוע אשמע שני פעמים, אחד להשגיח בצעקתם, ואחד להפרע מאותן שגרמו להם כך, וע"כ בזמן שהרעב נמצא בעולם אוי להם לאותן עשירים הרשעים מצעתקם של העניים לפני הקב"ה.

אין לך כלים קרובים יותר להשי"ת יותר מן העניים

כִּי יַעֲמֹד לִימִין אֲבִיוֹן לְהוֹשִׁיעַ מִשְׁפָּטַי נַפְשׁוֹ (קט, לא): [זוהר ח"ג (דף ט:) זוהר תורה] רבי אלעזר שאל לרבי שמעון אביו ואמר לו, הרי למדנו שבשביל ג' פשעים שבעולם רעב בא לעולם, וכל אותן הפשעים לא נמצאים אלא בעשירים, לפי שלכם מתגאה בהם, ואין נמצאים בעניים, א"כ מה הוא הדין שהקב"ה מענה לעניים ומחזק העשירים, שהרי בעבור זה מוסיפין לחטוא לפניו, אמר לו יפה שאלת, והרי ביארו החברים ואמרו שכאשר חפץ הקב"ה להפרע מן הרשעים ולהאבידם מן העולם, אז נותן להם שלמות ומשלים להם בכל, אבל בוא וראה שכל בני העולם אין נמצאים קרובים למלך העליון כאלה הכלים

קָיָה אֶל לְדָוִד מְזֻמָּוֹר נְאֻם יְהוָה לְאֲדֹנָי שָׁב לִימִינֵי עַד אֲשִׁית אִיבֶיךָ הָדָם

שימוש תהלים

שישלימו לך שונאיך

נאום ה' לאדני (ק, א): [שימוש תהלים לפרק קי] שישלימו לך שונאיך ושם שלו יה.

זוהר תהלים

אָבֵל בְּאוֹתוֹ זְמַן לֹא תִזְוֶה מִשֵּׁם לְעוֹלָמִים,
שְׁכָתוֹב (ישעיה נד) כִּי יִמִּין וּשְׂמֹאֹל תִּפְרָצִי,
לְהִיּוֹת הַכֹּל אַחֵד.

שֶׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מְצוּוֹת נִמְנָה כְּאֵן

נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי שָׁב לִימִינֵי וְגו' (ק, א): [זוהר
ח"ב פ' תרומה (דף קט"ב)] זו רֵאשִׁית
הַיְמִין, לְאַהֲבָה אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּאַהֲבָה שֶׁל הַדְּבָקוֹת שְׁלוֹ, וּמִיְהוּ? (האהבה
של התעוררות הימין) הַיְמִין, שֶׁהוּא מְעוֹרֵר
הָאַהֲבָה. מִי שְׂאוּהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
הוּא מְעִיר אֶת יְמִינוֹ אֵלָיו וּמְקַבְּלוֹ בְּאַהֲבָה.
כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם לֹא תְלוּיִים אֶלָּא בְּרִצּוֹן,
רוּחַ מְמַשֵּׁיכָה רוּחַ וּמְבִיאָה רוּחַ, וְסִימְנָךְ
זֶה - (איוב לד) אִם יִשִּׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ
וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֵף. כְּשֶׁמְעוֹרֵר הָאֲדָם
אֶהְבֶּה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַתְּעוֹרְרוֹת
הַיְמִין לֹא נְעוּרָה אֶלָּא בְּשִׁלְשָׁה גִּוְנִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ו) בְּכֹל לְבָבְךָ וּבְכֹל נַפְשְׁךָ
וּבְכֹל מְאֹדְךָ. הֲרִי כְּאֵן שִׁלְשָׁה גִּוְנִים. שְׁלֹשׁ
תֵּאמַר אוֹ זֶה אוֹ זֶה, שֶׁהֲרִי לֹא כְּתוּב אוֹ
בְּכֹל לְבָבְךָ אוֹ בְּכֹל נַפְשְׁךָ אוֹ בְּכֹל מְאֹדְךָ.
אֶלָּא צְרִיךְ אֶת כְּלֵם, לֵב וְנֶפֶשׁ וּמְמוֹן. וְאִז
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעִיר אֶת יְמִינוֹ אֵלָיו,
וּפּוֹשֵׁט אוֹתָהּ כְּנִגְדּוֹ וּמְקַבֵּל אוֹתוֹ.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קו) נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי שָׁב
לִימִינֵי. וְסוּד הַכְּתוּב הַזֶּה הֲרִי הָעֵרְנוּ
בוֹ, שֶׁדָּוִד הִמְלִיךְ עַל דְּרָגָתוֹ אָמַר, כְּשֶׁנִּקְשַׁר

נְאֻם ה' זֶה יַעֲקֹב לְאֲדֹנָי - זֶה אֲרוֹן הַבְּרִית
אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ

נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי שָׁב לִימִינֵי וְגו' (ק, א): [זוהר
ח"א פ' בראשית (דף ג)] עוֹד פִּתַּח רַבִּי
שָׁמְעוֹן וְאָמַר, (תהלים ק) נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי שָׁב
לִימִינֵי עַד אֲשִׁית אִיבֶיךָ הָדָם לְרַגְלֶיךָ. נְאֻם
ה' לְאֲדֹנָי - הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה לְדְרָגָה
הַתְּחִתּוֹנָה אוֹמְרַת שָׁב לִימִינֵי, לְקַשֵּׁר
מְעַרְבִית בְּדְרוּמִית, שְׂמֹאל בְּיָמִין, כְּדִי
לְשַׁבֵּר אֶת כַּחַם שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת. נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי - נְאֻם ה'
זֶה יַעֲקֹב. לְאֲדֹנָי - זֶה (יהושע ג) אֲרוֹן הַבְּרִית
אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. דְּבַר אַחֵר נְאֻם ה' - זֶה
יּוֹבֵל. לְאֲדֹנָי - זוֹ שְׂמֻטָּה, שְׁכָתוֹב בָּהּ (שמות
כא) אֶהְבְּתִי אֶת אֲדֹנָי. שָׁב לִימִינֵי - שֶׁהֲרִי
הַיְמִין מִתְחִיל בִּיּוֹבֵל, וּשְׂמֻטָּה צְרִיךְ לְקַשֵּׁר
בְּיָמִין. בֵּא רְאֵה, שְׂמֻטָּה זוֹ לֹא נִקְשְׁרַת
בְּקִיּוּם שְׁלֵם בְּיָמִין וּבְשְׂמֹאל מִיּוֹם
שֶׁנִּבְרָאת. כְּשֶׁרוּצָה לְהִתְקַשֵּׁר, הוֹשִׁיט זְרוּעַ
שְׂמֹאל כְּנִגְדָּה וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה.
וּבְגִלָּל שֶׁהוּא מְצַד שְׂמֹאל, אֵין בוֹ קִיּוּם עַד
הַזְּמַן שֶׁל הָאֶלֶף הַשְּׂבִיעִי, שְׁבָאוֹתוֹ יוֹם
לְחֹדֶשׁ מִתְקַשֵּׁר אִזּוֹ בְּיָמִין. וְאִזּוֹ תִהְיֶה בֵּין
הַיְמִין וְהַשְּׂמֹאל בְּקִיּוּם שְׁלֵם, וְיִמְצְאוּ
שְׁמִים חֲדָשִׁים וְאָרֶץ חֲדָשָׁה, וְאִזּוֹ לֹא תִזְוֶה
מִשֵּׁם לְעוֹלָמִים. אִם כֵּן, בְּמָה נִעְמִיד שָׁב
לִימִינֵי? אֶלָּא עַד זְמַן יְדוּעַ, שְׁכָתוֹב עַד
אֲשִׁית אִיבֶיךָ הָדָם לְרַגְלֶיךָ, וְלֹא תִמִּיד.

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. דָּבַר אַחַר נְאֻם ה' - זֶה יוֹבֵל. לְאֲדֹנָי - זֶה שְׁמִטָּה, שְׁכָתוֹב בָּהּ (שְׁמוֹת כ"א) אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנָי. שֵׁב לִימִינִי - שְׁהִי הַיָּמִין מִתְחִיל בַּיּוֹבֵל, וּשְׁמִטָּה צָרִיף לְקִשְׁר בַּיָּמִין. בֵּא רְאֵה, שְׁמִטָּה זֶה לֹא נִקְשְׁרַת בְּקִיּוֹם שְׁלֹם בַּיָּמִין וּבְשִׂמְאֵל מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָאת. כְּשֶׁרוֹצֵה לְהִתְקַשֵּׁר, הוֹשִׁיט זְרוּעַ שְׂמָאל כְּנִגְדָּה וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה. וּבְגִלְלָה שֶׁהוּא מַצֵּד שְׂמָאל, אֵין בּוֹ קִיּוֹם עַד הַזְּמַן שֶׁל הָאֵלֶף הַשְּׂבִיעִי, שְׁבָאוֹתוֹ יוֹם לְחוּד מִתְקַשֵּׁר אֶז בַּיָּמִין. וְאִז תְּהִיָּה בֵּין הַיָּמִין וְהַשְּׂמָאל בְּקִיּוֹם שְׁלֹם, וַיִּמְצְאוּ שְׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאָרֶץ חֲדָשָׁה, וְאִז לֹא תִזוּז מִשָּׁם לְעוֹלָמִים. אִם כֵּן, בְּמָה נֶעֱמִיד שֵׁב לִימִינִי? אֲלֵא עַד זְמַן יְדוּעַ, שְׁכָתוֹב עַד אֲשִׁית אִיבֶיךָ הַדָּם לְרַגְלֶיךָ, וְלֹא תִמִּיד. אֲבָל בָּאוֹתוֹ זְמַן לֹא תִזוּז מִשָּׁם לְעוֹלָמִים, שְׁכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה נ"ד) כִּי יָמִין וּשְׂמָאוֹל תִּפְרָצִי, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד.

שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְצוּוֹת נִמְנָה כָּאן

נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי שֵׁב לִימִינִי וְגו' (ק"י, א): [זוהר

ח"ב פ' תרומה (דף קס"ב.)] זֶה רֵאשִׁית הַיָּמִין, לְאֶהֱבֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶהְבָּה שֶׁל הַדְּבָקוֹת שְׁלוֹ, וּמִיָּהוּ? (הֵאֱהָבָה שֶׁל הַתְּעוֹרְרוֹת הַיָּמִין) שֶׁהוּא מְעוֹרֵר הֵאֱהָבָה. מִי שְׂאוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא מְעִיר אֶת יָמִינוֹ אֵלָיו וּמְקַבְּלוֹ בְּאֶהְבָּה. כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם לֹא תְלוּיִים אֲלֵא בְּרִצּוֹן, רוּחַ מְמַשִּׁיכָה רוּחַ וּמְבִיאָה רוּחַ, וּסְמִינָךְ זֶה - (אֵיבּוֹלָה) אִם יָשִׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֵף. כְּשֶׁמְעוֹרֵר הָאָדָם אֶהְבָּה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַתְּעוֹרְרוֹת הַיָּמִין לֹא נְעוּרָה אֲלֵא בְּשִׁלְשָׁה גִּוְנִים, כְּמוֹ

בַּיָּמִין. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְצוּוֹת כָּאן בַּיָּמִין: וְאֶהְבֵּת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ - הֲרֵי אַחַת. בְּכֹל לְבַבְךָ - שְׁתִּים. וּבְכֹל נַפְשְׁךָ - שְׁלֹשׁ. וּבְכֹל מְאֹדְךָ - אַרְבַּע. וְשִׁנְנָתָם לְבַנְיָךְ - חֲמֵשׁ. וְדַבַּרְתָּ בָּם - הֲרֵי שֵׁשׁ. בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ - הֲרֵי שִׁבְעָה. וּבִלְכַתְּךָ בְּדֶרֶךְ - שְׁמוֹנֶה. וּבְשִׁכְבְּךָ - הֲרֵי תִשְׁעָה. וּבִקְוֹמְךָ - הֲרֵי עֶשְׂרֵה. וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדְךָ - הֲרֵי אַחַת עֶשְׂרֵה. וְהִיוּ לְטִטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ - הֲרֵי שְׁתִּים עֶשְׂרֵה. וּכְתַבְתָּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ - הֲרֵי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הַמְצוּוֹת הֵלְלוּ תְלוּיּוֹת בַּיָּמִין, וְהַשְּׂמָאל נִכְלָל בַּיָּמִין, וְכָךְ צָרִיף. וּבְכֹל זְמַן שֶׁמִּתְעוֹרֵר הַשְּׂמָאל, הַיָּמִין מִתְחִיל בְּרֵאשׁ. וְלִכְּן אִם יִזְכּוּ, הַשְּׂמָאל נִכְלָל בַּיָּמִין. וְאִם לֹא, הַיָּמִין נִכְלָל בְּשִׂמְאֵל, וְשׁוֹלֵט הַשְּׂמָאל. וְסִימָן לְזֶה, אִם בְּרֵאשׁ, כְּמוֹ אִם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ. וּבְכֹל מְקוֹם הַשְּׂמָאל מִתְעוֹרֵר בְּאֶהְבָּה בְּסוּד הַיָּמִין, אַחַר כֵּן מִתְחַזֵּק דִּינוֹ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף, וְכָךְ צָרִיף בְּכֹל מְקוֹם, וְזֶה הַעִירוֹ הַחֲבָרִים בְּדְבָרִים הֵלְלוּ. בֵּא רַבִּי חֲתִיָּא וּנְשָׁקוּ.

נְאֻם ה' זֶה יַעֲקֹב לְאֲדֹנָי - זֶה אֲרוֹן הַבְּרִית

אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ

נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי שֵׁב לִימִינִי וְגו' (ק"י, א): [זוהר

ח"א פ' בראשית (דף נ"ג)] עוֹד פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תְּהִלִּים ק) נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי שֵׁב לִימִינִי עַד אֲשִׁית אִיבֶיךָ הַדָּם לְרַגְלֶיךָ. נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי - הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה לְדְרָגָה הַתְּחִתּוֹנָה אוֹמַרְתָּ שֵׁב לִימִינִי, לְקִשְׁר מְעַרְבִית בְּדְרוֹמִית, שְׂמָאל בַּיָּמִין, כְּדִי לְשַׁבֵּר אֶת כַּחַם שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. נְאֻם ה' לְאֲדֹנָי - נְאֻם ה' זֶה יַעֲקֹב. לְאֲדֹנָי - זֶה (יְהוֹשֻׁעַ ג) אֲרוֹן הַבְּרִית

לְרַגְלֵיךָ: ב מִטְּהָ עֲזָרָה יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן רִדְהָ בְּקֶרֶב אֲבוֹתֶיךָ: ג עֲזָרָה
 נְדַבְתָּ בַּיּוֹם חִילָךְ בְּהַדְרֵי קִדְשׁ מִרְחֹם מִשְׁחַר לְךָ מִלַּיְלַתֶיךָ: ד נִשְׁבַּע יְהוָה
 וְלֹא יִנְחַם אֶתָּה כִּתְּוֹן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְּפִי צָדִיק: ה אֲדַע עַל יְמִינְךָ
 מִחֵץ בַּיּוֹם אֲפֹ מְלָכִים: ו יָדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גִּוְיוֹת מִחֵץ רֹאשׁ עַל אֲרֶץ רַבָּה:
 ז מִנְחַל בְּדָרְךָ יִשְׁתַּח עַל בֵּן יָרִים רֹאשׁ:

זוהר תהלים

בראש, כמו אם בחקתי תלכו. ובכל מקום השמאל מתעורר באהבה בסוד הימין, אחר כך מתחזק דינו כמו שצריך, וכך צריך בכל מקום, וזה העירו החברים בדברים הללו. בא רבי חייא ונשקו.

כל ההרואים על קדוש השם נמצאים בהיכל מיוחד בגן עדן

יָדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גִּוְיוֹת וגו' (ק, ט): זוהר ח"א (לח: זוהר תורה) ידן בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה. אמר רבי שמעון בהיכל הרביעי [אשר בגן עדן התחתון] שם כל אותן אבלי ציון וירושלם וכל אותן שנהרגו ע"י העמים עכו"ם, וכאשר המשיח נכנס ועומד ביניהם הוא מתחיל לבכות, ואז כל הנשיאים מגזע דוד אוחזים בו ומנחמים אותו, והוא מתחיל פעם שנית לבכות עד שהקול יוצא ומתאחד בקול ההוא, והוא עולה למעלה ושוהה שם עד ראש חודש, וכאשר יורד יורדים עמו כמה אורות ובהירות מאירות ורפואות והארה לכל אותן ההרואים ובעלי מחלות ומכאובים שסבלו עם המשיח, ואז הוא לובש אדרת ושם נחקקים ונצטיירים כל אותן ההרואים שנהרגו ע"י העמים עכו"ם באדרת ההיא,

שנאמר (דברים ו) בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. הרי כאן שלשה גוונים. שלא תאמר או זה או זה, שהרי לא כתוב או בכל לבבך או בכל נפשך או בכל מאדך. אלא צריך את כלם, לב ונפש וממון. ואז הקדוש ברוך הוא מעיר את ימינו אליו, ופושט אותה כנגדו ומקבל אותו.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קו) נָאֵם ה' לֵאדְנִי שֶׁב לִימִינִי. וסוד הכתוב הזה הרי הערנו בו, שדוד המלך על דרגתו אמר, כשנקשר בימין. שלש עשרה מצוות כאן בימין: ואהבת את ה' אלהיך - הרי אחת. בכל לבבך - שתים. ובכל נפשך - שלש. ובכל מאדך - ארבע. ושונתם לבניך - חמש. ודברת בם - הרי שש. בשבתך בביתך - הרי שבע. ובלכתך בדרך - שמונה. ובשכבך - הרי תשע. ובקומך - הרי עשר. וקשרתם לאות על ירך - הרי אחת עשרה. והיו לטטפת בין עיניך - הרי שתים עשרה. וכתבתם על מזוזת ביתך ובשעריך - הרי שלש עשרה. שלש עשרה המצוות הללו תלויות בימין, והשמאל נכלל בימין, וכך צריך. ובכל זמן שמתעורר השמאל, הימין מתחיל בראש. ולכן אם יזכו, השמאל נכלל בימין. ואם לא, הימין נכלל בשמאל, ושולט השמאל. וסימן לזה, אם

— — — — — תהלים — — — — —

אוחזים בו ומנחמים אותו, והוא מתחיל פעם שנית לבכות עד שהקול יוצא ומתאחד בקול ההוא, והוא עולה למעלה ושוהה שם עד ראש חודש, וכאשר יורד יורדים עמו כמה אורות ובהירות מאירות ורפואות והארה לכל אותן ההרוגים ובעלי מחלות ומכאובים שסבלו עם המשיח, ואז הוא לובש אדרת ושם נחקקים ונצטיירים כל אותן ההרוגים שנהרגו ע"י העמים עכו"ם באדרת ההיא, ומעלה אותה האדרת למעלה ונחקקת שם בתוך אדרת העליונה של המלך, והקב"ה עתיד ללבוש אדרת ההוא ולדון אותן העמים, וע"ז כתיב ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה.

ומעלה אותה האדרת למעלה ונחקקת שם בתוך אדרת העליונה של המלך, והקב"ה עתיד ללבוש אדרת ההוא ולדון אותן העמים, וע"ז כתיב ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה.

כָּל הַהְרוּגִים עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם נִמְצָאִים
בְּהִיכַל קְיָיִת בְּגֵן עֵדֶן

יְדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גְוִיּוֹת וְגו' (ק"ט): [זוהר ח"א
(לח): זוהר תורה] יְדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גְוִיּוֹת

מחץ ראש על ארץ רבה. אמר רבי שמעון בהיכל הרביעי [אשר בגן עדן התחתון] שם כל אותן אבלי ציון וירושלם וכל אותן שנהרגו ע"י העמים עכו"ם, וכאשר המשיח נכנס ועומד ביניהם הוא מתחיל לבכות, ואז כל הנשיאים מגזע דוד

קיא א הללויה אודה יהוה בְּכָל לֵבב בְּסוּד יְשָׁרִים וְעֵדָה: ב גְּדֹלִים

שִׁימוּשׁ תְּהִלִּים

שירנו לך אוהבים

הללויה אודה (קיא, א): [שימוש תהלים לפרק קיא] שירנו לך אוהבים.

זוהר תהלים

ותעמד, שעמדה בקיום של הברית כראוי,
שהרי הכל נתקן מרכבה קדושה.

עבודת השירות ותשבחות להקב"ה מצלת
מכל פגעים

הללויה אודה ה' וגו' (קיא, א): [זוהר ח"א פ'

פ' וישלח (דף קנח): פתח רבי

אלעזר ואמר, (שם קיא) הללויה אודה ה'
בְּכָל לֵבב בְּסוּד יְשָׁרִים וְעֵדָה, פְּסוּק זֶה
פְּרָשׁוּהוּ, אָבֵל בֵּא רֵאָה, דָּוִד הַמֶּלֶךְ כָּל יָמָיו
הָיָה מְשַׁתְּדֵל בְּעִבּוּדַת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא,
וְהָיָה קָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה וּמְשַׁבַּח וּמוֹדָה
בְּשִׁירוֹת וּתְשֻׁבָחוֹת כְּדִי לְתַקֵּן מְקוֹמוֹ
בַּמְּלָכוֹת שֶׁל מַעְלָה. שְׁכַשְׁמַתְעוֹרֵר רוּחַ
צְפוֹן בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהַקְּדוּשָׁה
בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ שְׁעָה מִתְעוֹרֵר בְּגֵן עֵדֶן
לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצְּדִיקִים, וְהוּא הָיָה קָם
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה וּמִתְגַּבֵּר בְּשִׁירִים וּתְשֻׁבָחוֹת
עַד שְׁעוֹלָה הַשַּׁחַר. מְשׁוּם שְׁכַשְׁהַקְּדוּשָׁה
בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בְּגֵן עֵדֶן, הָרִי בְּאֶרְצוֹ
שֶׁהוּא וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּגֵן, כָּלָם מְקַשְׁיָבִים
לְקוּלוֹ, כְּכַתוּב (שִׁיר ח) חֲבָרִים מְקַשְׁיָבִים
לְקוּלָּךְ הַשְּׁמִיעֵנִי. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא חוֹט שֶׁל
חֶסֶד מְשׁוּף עָלָיו בְּיוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר,
שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים מ"ב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ
וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁאוֹתָם
דְּבָרֵי תוֹרָה שֶׁהוּא אוֹמֵר, כָּלָם עוֹלָיִם
וּמִתְעַטְטִים לְפָנָי הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּנֹן

בְּכָל לֵבב? בְּכָל לֵב הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! אֲלֵא
דָּוִד בְּסוּד עֲלִיּוֹן רָצָה לְהוֹדוֹת לְקַבְ"ה אֹדָה
ה' בְּכָל לֵבב - בִּיָּצֵר טוֹב וּבִיָּצֵר רַע

אודה ה' בכל לבב (קיא, א): [זוהר ח"א פ'
ויצא (דף קנח): הפעם אודה את ה'.

רבי שמעון פתח ואמר, (תהלים קיא) אודה ה'
בְּכָל לֵבב בְּסוּד יְשָׁרִים וְעֵדָה. בְּכָל לֵבב?
בְּכָל לֵב הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! אֲלֵא דָּוִד בְּסוּד
עֲלִיּוֹן שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ רָצָה לְהוֹדוֹת
לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֹדָה ה' בְּכָל לֵבב -
בִּיָּצֵר טוֹב וּבִיָּצֵר רַע, וְאֵלּוּ שְׁנֵי הַצְּדִידִים,
אֶחָד יְמִין וְאֶחָד שְׂמָאל.

בְּסוּד יְשָׁרִים וְעֵדָה - אֵלּוּ הֵם שְׁאָר
הַצְּדִידִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהָרִי
לֵבב כְּמוֹ צְפוֹן וְדָרוֹם. בְּסוּד יְשָׁרִים - אֵלּוּ
הֵם שְׁאָר צְדֵדֵי הָעוֹלָם, שֶׁהֵם שֵׁשׁ כְּמוֹ
שְׁלֹמֶעֱלָה. וְעֵדָה - זֶהוּ הַמְּקוֹם שֶׁל יְהוּדָה,
וְכַתוּב (תְּהִלִּים קלב) וְעֵדִיתִי זֹו אֶלְמָדָם. וְכַתוּב
(הוֹשֵׁעַ י"ב) וַיְהוּדָה עַד רֹד עִם אֵל וְגו'. כְּתִיב
(תְּהִלִּים קלח) אוֹדֶךָ בְּכָל לֵבִי נִגְדֵי אֱלֹהִים
אֲזַמְרֶךָ. כֵּאֵן בְּמָקוֹם אֶחָד נֶאֱמַר, שְׁכַתוּב
נִגְדֵי אֱלֹהִים אֲזַמְרֶךָ, שֶׁהָרִי לְדִרְגָּה הַזֹּאת אָמַר
שִׁירָה, לְחַבֵּר אוֹתָהּ לְיָמִין. בֵּא רֵאָה, יְהוּדָה
אֲחִיזוּ בְּכָל הַצְּדִידִים. אֲחִיזוּ בְּדָרוֹם, אֲחִיזוּ
בְּמִזְרָח. שֶׁהָרִי הוּא בֵּא מִצַּד הַשְּׂמָאל,
וְרֵאשִׁיתוֹ בְּצְפוֹן, וְאֲחִיזוּ בְּדָרוֹם, מְשׁוּם
שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְיָמִין וְנֶאֱחָזוּ בְּגוּף. מְשׁוּם כֶּן,
הַפֶּעַם אֹדָה אֶת ה' וְתַעֲמַד מְלֻדָּת.

—== זוהר תהלים ==—

תרומה (דף קע"ג) פתח רבי אלעזר ואמר, (תהלים קיא) הללויה אודה ה' בכל לבב וגו'. הללויה, הרי נתבאר והתעוררו בו החברים, וכך הוא, שזהו שבח שעולה על כל אותן השירות והתשבחות שאמר דוד בעשרה מיני תשבחות שאמר, משום שהוא כולל שבח ושם באחד, והוא כלל של השם הקדוש העליון. אודה ה' בכל לבב. בכל מקום שאמר דוד המלך סוד של אלפא ביתא, הוא סוד האותיות החקוקות שיוצאות בחקיקות של שלשים ושנים שבילים. ויש אותיות עליונות מסוד העולם העליון, ויש אותיות אחרות שהן אותיות קטנות. וכאן הוא סוד של אלפא ביתא של העולם (העליון נתון לעולם) התחתון.

אודה ה' בכל לבב - ביצר הטוב וביצר הרע שהיא שורה בתוכו. שהרי על הכל יש להודות לקדוש ברוך הוא ביצר הטוב וביצר הרע. שהרי מצד של יצר הטוב בא טוב לאדם, ויש לברך את הקדוש ברוך הוא הטוב והמטיב. ובצד של יצר הרע בא קטרוג לאדם, ויש להודות לקדוש ברוך הוא (ביצר הטוב וביצר הרע) בכל מה שבא על האדם מצד זה ומצד זה. בסוד ישרים ועדה. בסוד ישרים - באותם (מלאכים עליונים קדושים) שאת סוד הקדוש ברוך הוא הם יודעים, שהרי את כל סודות הקדוש ברוך הוא הם יודעים, והם הסוד שלו. ולכן בסוד ישרים ועדה - אלה הם ישראל, כשמתכנסים בעשרה להודות לקדוש ברוך הוא. ומשום כך יש להודות לקדוש ברוך הוא על טוב ועל רע ולפרסם לפני הכל. שאם תאמר, הרי הוא

דוד המלך היה משתדל בלילה בעבודת אדונו. בא ראה, הללויה, בכל אותן שירות ותשבחות שדוד אמר, הרי שנינו שלמעלה מכלם הוא הללויה, ובארוהו, מה הטעם? משום שכולל השם והשבח כאחד. מה שם ומה שבח? שם זה י"ה. השבח מהו? אלא זו כנסת ישראל שהיא (הלל בגימטריא ה"ס, שהוא אדנ"י) מתקנת שבח תמיד לקדוש ברוך הוא ולא שוקטת, כמו שנאמר (שם פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל. משום שסדור השבח היא מסדרת ומשבחת תמיד אליו, ולכן שם ושבח כאחד.

אודה ה' בכל לבב, כמו שבארוהו - ביצר הטוב וביצר הרע, משום שהם נמצאים תמיד אצל האדם, כמו שנאמר (דברים ו) בכל לבבך, ובארוהו. בסוד ישרים ועדה - אלו הם ישראל שכל הדרגות מתעשרות בהם, כהנים ולוים, צדיקים וחסידים, ישרים. ועדה, כמו שנאמר (תהלים פג) נצב בעדת אל. והם סוד שהקדוש ברוך הוא מתעטר בהם. ולכן צריך האדם לשבח את הקדוש ברוך הוא תמיד, משום שהוא מתרצה בשירים ותשבחות, ומי שיודע לשבח לו להקדוש ברוך הוא פראוי, הקדוש ברוך הוא מקבל תפלתו ומצילו. זהו שכתוב (שם צא) אשגבהו כי ידע שמי וגו', ארך ימים וגו'.

הללויה אודה ה' בכל לבב - זהו שבח שעולה על כל אותן השירות והתשבחות שאמר דוד בעשרה מיני תשבחות

הללויה אודה ה' וגו' (קיא, א) : זוהר ח"ב פ'

מַעֲשֵׂי יְהוָה לְכֹל חַפְצֵיהֶם: ג חוֹד וְחָדָר פָּעֵלוּ וְצַדִּיקָתוֹ עִמָּדָת
 לְעַד: ד וְכֹר עָשָׂה לְנַפְלְאוֹתָיו חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה: ה טָרַף נָתַן לִירְאָיו יִזְכֹּר
 לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: ו בַּח מַעֲשָׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ לְתַת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם: ז מַעֲשֵׂי יְדָיו אִמַּת
 וּמִשְׁפָּט נְאֻמָּנִים כָּל פְּקוּדָיו: ח סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם בְּאִמַּת וַיִּשָּׂר:

זוהר תהלים

כל אדם שעוסק בתורה בלילה וקם בחצות הלילה בשעה שפנסת ישראל מתעוררת להתקין בית למלך - זה משתתף עמה וזה נקרא מבית המלך

יודע, אז למה צריך לפרסם? אלא בזה מתכבד הקדוש ברוך הוא בעולם לפרסם את הנס, ועל זה כתוב בקדוש ברוך הוא, (יחזקאל לח) והתגדלתי והתקדשתי וגו'.

טָרַף נָתַן לִירְאָיו וגו' (קיא, ה): [זוהר ח"ג פ'

אמור (דף טז ע"ב) מהו טָרַף נָתַן לִירְאָיו? אלא כמו שכתוב, (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טָרַף לְבֵיתָהּ. מכאן למדנו, שכל אדם שעוסק בתורה בלילה, וקם בחצות הלילה, בשעה שפנסת ישראל מתעוררת להתקין בית למלך - זה משתתף עמה, וזה נקרא מבית המלך, ונותנים לו כל יום מאותם תקוני הבית. זהו שכתוב ותתן טָרַף לְבֵיתָהּ וחק לנערתיך. מי זה ביתה? כל אותם שמשתתפים עמה בלילה נקראים ביתה, בני ביתה. ומשום כך, טָרַף נָתַן לִירְאָיו.

כל חמרות התורה לא נתנם הקב"ה אלא לאותם יראי חטא לאותם יראי מצוותיו ולא לכם

טָרַף נָתַן לִירְאָיו וגו' (קיא, ה): [זוהר ח"ב

פ' משפטים (דף קכ"א):] לגיון אחד שאל את רבי אבא ואמר לו, לא כתוב ובשר בשדה טרפה לא תאכלו! אם כך, מהו שכתוב (תהלים קיא) טָרַף נָתַן לִירְאָיו? טָרַף נָתַן לְכַלְבִּים הֲיֵה צָרִיף לְהִיּוֹת! לְמָה נָתַן לִירְאָיו? אָמַר לוֹ, רִיקָא, הָאֵם כְּתוּב טְרַפָּה נָתַן לִירְאָיו! טְרַף כְּתוּב! וְאֵם תֹּאמַר, טְרַף כְּמוֹ טְרַפָּה, נָתַן לִירְאָיו וְדָאִי, שְׁדָבָר זֶה לֹא נָתַנוּ לְהִזְהַר בּוֹ אֲלָא לְאוֹתָם יִרְאֵי שְׁמוֹ וִירְאִים מְמַנּוּ. מִשּׁוּם זֶה דָּבָר זֶה לֹא נָתַן לָכֶם, שְׁהָרִי יָדַע שְׂאֵינְכֶם יִרְאִים מְמַנּוּ וְלֹא שׁוֹמְרִים מְצוּוֹתָיו, וּמִשּׁוּם דָּבָר זֶה חֲמָרָה שֶׁל הַתּוֹרָה וְצָרִיף לְהִזְהַר בָּהּ. נָתַן לִירְאָיו, נָתַן לִירְאָיו וְדָאִי, וְלֹא לְאַחֵרִים. וְכָל חֲמָרוֹת הַתּוֹרָה לֹא נָתַנָּם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלָא לְאוֹתָם יִרְאֵי חֲטָא, לְאוֹתָם יִרְאֵי מְצוּוֹתָיו וְלֹא לָכֶם.

מה זה טָרַף? טָרַף מִמֶּשֶׁשׁ, שֶׁהִיא נוֹטֶלֶת מִמְּקוֹם רְחוֹק עֲלִיּוֹן, שְׁכָתוּב (משלי לא) מִמְּרָחֵק תָּבִיא לְחֻמָּהּ. וּמִי זוֹכֵה לְטָרַף הַזֶּה? סוֹף הַכְּתוּב מוֹכִיחַ, שְׁכָתוּב (תהלים קיא) יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ. מִי שְׂמֵתְבוֹנֵן (שמשדל) בַּתּוֹרָה לְהַשְׁתַּחֲוֹת עִמָּה בְּלִילָהּ. וְלֹא עוֹד, אֲלָא שְׂצַדִּיק אֶחָד עֲלִיּוֹן יֵשׁ לוֹ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְשַׁתַּחֲוֶה עִמּוֹ, וְיִוְרָשִׁים שְׁנֵיהֶם אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב (ישעיה ס) צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אָרֶץ.

ט פְּדוּת שְׁלַח לְעִמּוֹ צְוָה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ: י רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת
יְהוָה: שִׁכְל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם תְּהַלְתּוּ עֲמַדַת לְעַד:

זוהר תהלים

בראשית, רבי חייא פתח, (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עשיהם תהלתו עמדת לעד. ראשית חכמה, פסוק זה כף צריך לכתב: סוף חכמה יראת ה', בגלל שיראת ה' היא סוף חכמה. [נ"א: אלא היא ראשית] להפנס לתוך הדרגה של חכמה עליונה. זהו שכתוב (שם קיח) פתחו לי שערי צדק. זה השער לה', ונדאי. שאם לא יפנס בשער זה, לא יפנס לעולמים. (משל) למלך עליון שהוא עליון נסתר וגנוז, ועשה לו שערים אלה על אלה, ובסוף כל השערים עשה שער אחד בכמה מנעולים, בכמה פתחים, בכמה היכלות אלה על אלה, ואמר: כל מי שרוצה להפנס אלי - שער זה יהיה ראשון לגבי. מי שיפנס בשער זה - יפנס. גם כף שער ראשון לחכמה עליונה, יראת ה' היא. וזוהי ראשית. ב, שנים הם שמתחברים כאחד, ואלה שתי נקודות - אחד גנוז ונסתר, ואחד עומד בהתגלות. ובגלל שאין להם פרוז נקראים ראשית, אחד ולא שנים. מי שנוטל זה נוטל זה, והכל אחד. שהרי הוא ושמו אחד, שכתוב (שם פג) וידעו כי אתה ה' שמך לבדך. למה נקרא יראת ה' בגלל שהוא עץ של טוב ורע. זכה בן האדם - הנה טוב. ואם לא זכה - הנה רע. ולכן שורה במקום זה יראה, וזה שער להפנס לכל טוב שבעולם. שכל טוב - אלה שני שערים שהם כאחד.

רבי יוסי אמר, שכל טוב - זה עץ החיים, שהוא שכל טוב בלי רע כלל. ועל

מפרש פדות שלח לעמו צוה לעולם בריתו קדוש ונורא שמו מה שונה בכל שאר הפסוקים שבכלם שתי תבות מאלפא ביתא ובפסוק זה ושלאחריו שלש שלש?

פדות שלח לעמו וגו' (קיא, ט): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף ט"ח)] וישמע יתרו כהן מדין. רבי יוסי פתח, (תהלים קיא) פדות שלח לעמו צוה לעולם בריתו קדוש ונורא שמו. מה שונה בכל שאר הפסוקים, שבכלם שתי תבות מאלפא ביתא, ובפסוק זה ושלאחריו שלש שלש? אלא כדי להשלים ששה צדדים באלפא ביתא הזה, זה כנגד שלש הגלות של ישראל, חוץ מהגאולה הראשונה, פסוק אחר כנגד תורה נביאים וכתובים, והכל תלוי בחכמה הזו. פדות שלח לעמו - כשגאל הקדוש ברוך הוא את ישראל מגלות מצרים ועשה להם נסים וגבורות. צוה לעולם בריתו - כשבא יתרו וקבלו הקדוש ברוך הוא וקרבו לעבודתו, ומשם התקרבו כל אותם גרים תחת כנפי השכינה. משם והלאה, קדוש ונורא שמו. שהרי אז התקדש שם הקדוש ברוך הוא, שהרי (מהצד האחר) מתקדש שם הקדוש, כשנשבר ונכפה הצד האחר, כמו שהיה ביתרו.

מי שיפנס בשער זה - יפנס גם כף שער ראשון לחכמה עליונה יראת ה' היא וזוהי ראשית

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט): [הקדמת ספר הזוהר (דף ט"ז)]

— זהו זה תהלים —

הִירָאָה שְׁהִיא עֵקֶר, שְׁאָדָם יִירָא מִרְבוּנוּ
מִשּׁוּם שֶׁהוּא גְדוּל וְשִׁלִּיט, עֵקֶר
וְשֵׁרֶשׁ שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהַכֹּל לִפְנֵינוּ כְּלֹא
חֲשׁוּבִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דניאל ד) וְכֹל דִּיִּרִי
הָאֲרֵץ כְּאִינָם חֲשׁוּבִים, וְלִשִׁים אֵת רְצוֹנוֹ
בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא יְרָאָה. בְּכֹה רַבִּי
שִׁמְעוֹן וְאָמַר, אוֹי אִם אִמֵּר, וְאוֹי אִם לֹא
אִמֵּר. אִם אִמֵּר - יִדְעוּ הַרְשָׁעִים אֵיךְ יַעֲבְדוּ
אֵת רְבוּנָם. אִם לֹא אִמֵּר - יִאֲבְדוּ הַחֲבֵרִים
אֵת הַדְּבָר הַזֶּה. בְּמִקְוֵם שְׁשׁוּרָה יִרְאָה
קְדוּשָׁה, מִלִּפְנֵיהִי יֵשׁ יְרָאָה רְעָה שֶׁמִּלְקָה
וּמִכֹּה וּמִקְטָרְגָתָה, וְהִיא הַרְצוּעָה לְהִלְקוֹת
אֵת הַרְשָׁעִים, וּמִי שֶׁפּוֹחַד בְּגִלּוֹל עֲנֵשׁ
הַמִּלְקוֹת וְהַקְטָרוֹג כְּמוֹ שֶׁנֶּתְבָאָר, לֹא שׁוּרָה
עָלָיו אוֹתָהּ יְרָאָה ה' שֶׁנִּקְרָאת יְרָאָה ה'
לְחַיִּים. אֲלֹא מִי שׁוּרָה עָלָיו הִירָאָה הַרְעָה
הַהִיא. וְנִמְצָא שֶׁשׁוּרָה עָלָיו הַרְצוּעָה הַהִיא,
יְרָאָה רְעָה וְלֹא יְרָאָה ה'. וּמִשּׁוּם כִּךְ הַמְּקוֹם
שֶׁנִּקְרָא יְרָאָה ה' נִקְרָא רֵאשִׁית דְּעַת, וְעַל כֵּן
נִכְלָלָתָה כְּאֵן הַמְצָוָה הַזֹּאת, וְזֶה הָעֵקֶר וְהַיְסוּד
לְכָל שְׁאָר הַמְצָוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. מִי שֶׁשׁוּמֵר
הִירָאָה הַזֹּאת - שׁוּמֵר הַכֹּל. לֹא שׁוּמֵר יְרָאָה -
לֹא שׁוּמֵר אֵת מְצָוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהִרִי זֶה
הַשְּׁעָר שֶׁל הַכֹּל. וּמִשּׁוּם כִּךְ כְּתוּב בְּרֵאשִׁית,
שְׁהִיא יְרָאָה, בְּרֵא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת
הָאָרֶץ. שְׁמִי שְׁעוֹבֵר עַל זֶה, עוֹבֵר עַל
מְצָוֹת הַתּוֹרָה. וְעֲנִשׁוּ שֶׁל מִי שֶׁעוֹבֵר עַל זֶה
- הַרְצוּעָה הַרְעָה הַזֹּאת מִלְקָה אוֹתוֹ, וְהִינּוּ
וְהָאֲרֵץ הִיִּתָּה תֵהוּ וְבָהוּ וְחִשָּׁף עַל פְּנֵי
תֵהוּם וְרוּחַ אֱלֹהִים. הִנֵּה אֵלֹהֵי אֲרִבְעָה
עֲנִשִׁים לְהַעֲנִיֵשׁ בְּהֵם אֵת הַרְשָׁעִים.

תֵהוּ - זֶה חֲנֻק, שֶׁכְּתוּב (ישעיה לז) קוֹ תֵהוּ,
(זכריה ב) חֲבַל מִדָּה. בָּהוּ - זֶה סְקִילָה,

שֶׁלֹא שׁוּרָה בּוֹ רַע הוּא שֶׁכָּל טוֹב בְּלֹא רַע.
לְכָל עֲשִׂיהֶם - אֵלֹהֵי חֲסִדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים,
תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה. וְאוֹתָם תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה
כְּבִיכּוֹל הֵם עוֹשִׂים. כָּל אֵלֹהֵי שְׁעוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה אֵינן בְּהֵם עֲשִׂיהַּ בְּעוֹד שְׁעוֹסְקִים
בָּהּ. אוֹתָם שְׁתּוֹמְכִים בְּהֵם יֵשׁ בְּהֵם עֲשִׂיהַּ,
וּבְכֹחַ זֶה כְּתוּב תֵהִלְתוּ עֲמַדַת לְעַד, וְעוֹמֵד
הַכֹּסֵס עַל עֲמֻדוֹ כְּרֵאוֹי.

מְצָוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנֶּתַן הַקְּב"ה לְיִשְׂרָאֵל כְּלָן
כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל

רֵאשִׁית חֲכֻמָּה יְרָאָה ה' וְגו' (קיא, ט):

[הקדמת ספר זוהר (דף ע"א): פתח
רבי שמעון במצוות התורה ואמר, מצוות
התורה שנתן הקדוש ברוך הוא לישראל,
כלן כתובות בתורה בדרך כלל. בראשית
ברא אלהים. זוהי המצוה הראשונה של
הכל. ונקראת מצוה זו יראת ה', שנקראת
ראשית, שכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה
יראת ה'. (משלי א) יראת ה' ראשית דעת.
משום שדבר זה נקרא ראשית, וזה השער
להכניס לתוך האמונה, ועל המצוה הזו
מתקנים כל העולם. היראה נפרדת לשלשה
צדדים, שנים מהם אין בהם עקר כראוי,
ואחד עקר של יראת ה'. יש אדם שירא
מהקדוש ברוך הוא כדי שיחיו בניו ולא
ימותו, או שירא מענש של גופו או של
ממונו, ועל כן ירא ממנו תמיד. נמצאת
היראה שהוא ירא מן הקדוש ברוך הוא
לא שם אותה לעקר. יש אדם שפוחד מן
הקדוש ברוך הוא משום שפוחד מענש
אותו העולם ומענש הגיהנם. שני אלה לא
עקר של יראת ה' והשרש שלו.

—=— זוהר תהלים —=—

רבותינו, אמר רבי יוסי בן פזי, פעם אחת הייתי הולך בדרך ופגעתי באותו הר של כפר קרדו, והיו האנשים שמחים בחלקם, ולנתי שם ליל שבת אחד, וראיתי את מארתי שהיה רוצה לשכב עם אשתו. עמד זה מצד זה והתפלל, ועמדה היא מצד ההוא והתפללה. אמרתי להם: מהי תפלתכם בשעה זו? אמרו לי: הזמן שלנו לזווג משבת לשבת, ומתפללים את תפלתנו לפני הקדוש ברוך הוא שיהיה לנו בן שיעבד עבודתו, בן ירא חטא, בן שיעשה את מצוותיו ולא יסטה מהתורה לימין ולשמאל. אמרתי להם: יהי רצון שתהיה לכם בקשתכם, שהרי לשם שמים עשיתם.

אמר רבי יוסי: אראה פני השכינה, שלאחר ימים נקלעתי לשם, וראיתי אותו הבן שנולד להם, והיה בן שבע שנים. ראה אותי בבית, ולא רצה לדבר עמי. אמר לו אביו: לך לפניו, שאיש גדול הוא. אמר, אני פוחד לדבר עמו ולהתקרב עמו, שהרי לא ידעתי אם יש לו נשמה קדושה אם לא, שפך למד אותי מורי היום הזה, שלכל מי שאין לו נשמה קדושה, אסור לדבר עמו ולהתקרב עמו. אמר לו: חס ושלום, שאיש גדול והחכם של הדור הוא. קרב אלי, ולא הספיק לדבר עמי. אמר לי: אני רואה בך שנשמה חדשה יש בך מזה ימים מועטים, ולא נזרקה בך בשעה שיצאת לעולם. תמהתי. אמרתי: כך הוא! שרוך הייתי, כשעסקתי בתורה, ונתנה בי נשמה. אמר לי: ידעת את נפש החיה, שאמר הכתוב

אֲבָנִים הַמְשַׁקְעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוֹם הַגָּדוֹל לַעֲנֹשׁ אֶת הַרְשָׁעִים. וְחֹשֶׁךְ - זו שרפה, שכתוב (דברים ה) וַיְהִי כְשֶׁמְעַכְם אֶת הַקּוֹל מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ, (שם ה) וַהֲהָר בַּעַר בְּאֵשׁ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם חֹשֶׁךְ וְכוּ'. וזו האש החזקה שעל ראשי הרשעים מתחילה לשרף אותם. ורוח - זה הרג בסיף. רוח סערה, חרב שנונה מלהטת בו, כמו שנאמר (בראשית ג) וְאֵת לֵהַט הַחֶרֶב הַמַּתְּהַפֶּכֶת, ונקראת רוח. הענש הזה למי שיעבר על מצוות התורה. ואחר כתוב יראה ראשית, שהיא הפלל של הכל. מכאן והלאה שאר מצוות התורה.

לא נברא העולם אלא בשביל היראה - ראשית חכמה יראת ה'

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט):
[הקדמת ספר הזוהר (דף יא, א):]
יצחק אמר, תחלת כל העולם ובנינו לא נברא אלא על היראה, להיות אדם בעל יראה לשמים ובעל יראה לבריות. ממה שכתוב (בראשית א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ את השמים - להיות ירא את השמים, ואת הארץ - להיות ירא לבריות. כמו כן מלמד שכל העולם לא נברא אלא על היראה שנקראת ראשית, שנאמר (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה', וזהו שכתוב בראשית.

מהו החכמה האמתות - ראשית חכמה יראת ה'

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט): [זוהר חדש פ' בראשית (דף טו, א):] שנו

זוהר תהלים

מאהבה. אמרתי לו: מה שמך? אמר לי: אהבה. אמרתי לו: מר אהבה, וקראתי עליו (ירמיה לא) ואהבת עולם אהבתיך. ואני זכיתי לראות את רב אדא בנו, וספרתי לו את זה.

כל חמרות התורה לא נתנם הקב"ה אלא לאותם יראי חטא לאותם יראי מצוותיו ולא לכם

טרף נתן ליראיו וגו' (קיא, ה): [זוהר ח"ב פ' משפטים דף קכ"א] לגיון אחד שאל את רבי אבא ואמר לו, לא כתוב ובשר בשדה טרפה לא תאכלו?! אם כן, מהו שכתוב (תהלים קיא) טרף נתן ליראיו? טרף נתן לכלבים היה צריך להיות! למה נתן ליראיו? אמר לו, ריקא, האם כתוב טרפה נתן ליראיו?! טרף כתוב! ואם תאמר, טרף כמו טרפה, נתן ליראיו ודאי, שדבר זה לא נתנו להזהר בו אלא לאותם יראי שמו ויראים ממנו. משום זה דבר זה לא נתן לכם, שהרי ידע שאינכם יראים ממנו ולא שומרים מצוותיו, ומשום דבר זה חמרה של התורה וצריך להזהר בה. נתן ליראיו, נתן ליראיו ודאי, ולא לאחרים. וכל חמרות התורה לא נתנם הקדוש ברוך הוא אלא לאותם יראי חטא, לאותם יראי מצוותיו ולא לכם.

כל אדם שעוסק בתורה בלילה וקם בחצות הלילה בשעה שפנסת ישראל מתעוררת להתקין בית למלך - זה משתתף עמו וזה נקרא מבית המלך

טרף נתן ליראיו (קיא, ה): [זוהר ח"ב פ' אמור

שהיתה מן הארץ, והרי משמע נפש חיה? אמרתי לו: אמר בני.

אמר, כן אמר לי מורי, שהיא הנפש שהוציאה הארץ, ומן הארץ היא נגזרה, אבל היא חיה שיכולה להתנענע לכאן ולכאן, כמו שעושים בהמות ושרצים והכל. אבל אין בה השכל וחכמה בעבודת הקדוש ברוך הוא, שלא נבראה אלא לבהמה ולחיה להתנענע בה ללא השכל, ולהתפללות פשתצא, כהכל הזה של הפה. אמרתי לו: בני, מי הוא רבך? אמר לי: רבי אלכסנדראי. אמרתי לו: ומה למדת היום הזה? אמר לי: הפסוק הזה שכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם, כן אמר לי רבי אלכסנדראי, מה הוא חכמה? הוא שמו של הקדוש ברוך הוא, והוא חכמה, ומעולם לא גלה לשום אדם ולא עתיד להגלות, אלא קצת הימנה למשה לבד.

ולא עמד על כל ידיעתה, אלא עמד על מה שלא עמד אדם, על הראשית הזו שהיא חכמה, שכתוב בו במשה (דברים לג) וירא ראשית לו, וזהו חכמה. ואם תאמר, הרי כתוב וה' נתן חכמה לשלמה? בא וראה, לא כתוב נתן החכמה, אלא חכמה, שעמד על קצת אמתתה. המשיח עתיד לדעת קצתו, שכתוב בו (ישעיה יא) ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה כו'. והחכמה היא ראשית הכל וקדם הכל, אבל יראת ה' שכל טוב. כלומר, היראה נשארה בשכל ובינה, לדעת ולחקר יראת ה'. לכל עושיהם - לעושה המצוות ביראה בתחלה, עד שירגיל עצמו לעשות

זוהר תהלים

שְׁשֶׁה צְדָדִים בְּאַלְפָּא בֵּיתָא הִזְה, זֶה כְּנֶגֶד
שְׁלֹשׁ הַגְּאֹלוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, חוּץ מֵהַגְּאֹלָה
הַרְאֵשׁוֹנָה, פְּסוּק אַחַר כְּנֶגֶד תּוֹרָה נְבִיאִים
וּכְתוּבִים, וְהַכֹּל תְּלוּי בְּחֻמְהָ הַזֶּה. פְּדוּת
שְׁלַח לְעֵמוּ - כְּשֶׁגָּאֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת יִשְׂרָאֵל מִגְּלוּת מִצְרַיִם וְעָשָׂה לָהֶם נְסִים
וּגְבוּרוֹת. צִוָּה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ - כְּשֶׁבָּא יִתְרוֹ
וּקְבְּלוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּקְרָבוּ לְעַבְדוּתוֹ,
וּמִשָּׁם הִתְקַרְּבוּ כָּל אוֹתָם גְּרִים תַּחַת כְּנָפֵי
הַשְּׁכִינָה. מִשָּׁם וְהִלָּאָה, קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ.
שְׁהָרִי אֲזוּ הִתְקַדְּשׁ שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׁהָרִי (מֵהַצַּד הָאֲחֵר) מִתְקַדְּשׁ שֵׁם הַקְּדוֹשׁ,
כְּשֶׁנֶּשְׁבַר וְנִכְפָּה הַצַּד הָאֲחֵר, כְּמוֹ שֶׁהִיא
בֵּיתָרוֹ.

מי שִׁיכְנֹס בְּשַׁעַר זֶה - יִכְנֹס גַּם כֶּף שַׁעַר
רֵאשׁוֹן לְחֻמְהָ עֲלִינוּנָה יְרֵאת ה' הִיא וְזוּהִי
רֵאשִׁית

רֵאשִׁית חֻמְהָ יְרֵאת ה' וְגו' (קיא, ט):

[הקדמת ספר זוהר (דף טז):]

בְּרֵאשִׁית, רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח, רֵאשִׁית חֻמְהָ
יְרֵאת ה' שְׁכָל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם תְּהִלָּתוֹ
עֲמֻדַת לְעַד. רֵאשִׁית חֻמְהָ, פְּסוּק זֶה כֶּף
צָרִיךְ לְכַתֵּב: סוֹף חֻמְהָ יְרֵאת ה', בְּגִלְל
שִׁירָאת ה' הִיא סוֹף חֻמְהָ. [נ"א: אלא היא
רֵאשִׁית] לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַדְּרָגָה שֶׁל חֻמְהָ
עֲלִינוּנָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם קיח) פְתַחוּ לִי
שַׁעַר צְדָקָה. זֶה הַשַּׁעַר לַה', וְדַאִי. שְׁאֵם לֹא
יִכְנֹס בְּשַׁעַר זֶה, לֹא יִכְנֹס לְעוֹלָמִים. (מִשְׁל)
לְמַלְךְ עֲלִיוֹן שֶׁהוּא עֲלִיוֹן נִסְתָּר וְנִגְנוּז,
וְעָשָׂה לוֹ שְׁעָרִים אֲלֵה עַל אֲלֵה, וּבִסוּף כָּל
הַשְּׁעָרִים עָשָׂה שַׁעַר אֶחָד בְּכַמָּה מְנַעוּלִים,
בְּכַמָּה פְתָחִים, בְּכַמָּה הִיכְלוֹת אֲלֵה עַל

(דף טז) מֵהוּ טָרַף נָתַן לִירְאִיו? אֲלֵא כְּמוֹ
שְׁכָתוּב, (מִשְׁלֵי לֵא) וְתַקֵּם בְּעוֹד לִילָה וְתַתֵּן
טָרַף לְבֵיתָהּ. מִכָּאֵן לְמַדְנוּ, שְׁכָל אָדָם
שֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה בְּלִילָה, וְקָם בְּחֻצוֹת
הַלֵּילָה, בְּשַׁעַר שְׁכָנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרְרַת
לְהִתְקִין בֵּית לְמַלְךְ - זֶה מִשְׁתַּתֵּף עִמָּה, וְזֶה
נִקְרָא מִבֵּית הַמַּלְךְ, וְנוֹתְנִים לוֹ כָּל יוֹם
מֵאוֹתָם תְּקוּנֵי הַבַּיִת. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְתַתֵּן טָרַף
לְבֵיתָהּ וְחַק לְנַעֲרֹתֶיהָ. מִי זֶה בֵּיתָהּ? כָּל
אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים עִמָּה בְּלִילָה נִקְרָאִים
בֵּיתָהּ, בְּנֵי בֵּיתָהּ. וּמִשּׁוּם כֶּף, טָרַף נָתַן
לִירְאִיו. מֵה זֶה טָרַף? טָרַף מִמֶּשׁ, שֶׁהִיא
נוֹטְלַת מִמָּקוֹם רְחוּק עֲלִיוֹן, שְׁכָתוּב (מִשְׁלֵי
לֵא) מִמְּרָחֵק תְּבִיא לְחֻמָּה. וְיִי זוֹכָה לְטָרַף
הַזֶּה? סוֹף הַכְּתוּב מוֹכִיחַ, שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים
קיא) יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ. מִי שֶׁמִּתְבוֹנֵן
(שִׁמְשַׁדְל) בְּתוֹרָה לְהַשְׁתַּתֵּף עִמָּה בְּלִילָה.
וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁצַדִּיק אֶחָד עֲלִיוֹן יֵשׁ לוֹ
לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ,
וְיוֹרְשִׁים שְׁנִיָּהֶם אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב
(יִשְׁעִיה ט) צִדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ.

מִפְּרֵשׁ פְּדוּת שְׁלַח לְעֵמוּ צִוָּה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ
קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ מֵה שׁוֹנָה בְּכָל שְׁאֵר
הַפְּסוּקִים שְׁבַכְלָם שְׁתֵּי תְבוֹת מֵאַלְפָּא
בֵּיתָא וּבְפְסוּק זֶה וְשְׁלֹאֲחֲרֵיו שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ?

פְּדוּת שְׁלַח לְעֵמוּ וְגו' (קיא, ט): [זוהר ח"ב פ'

יִתְרוֹ (דף ט"ז): צִוָּה וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהֵן
מִדִּין. רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (תְּהִלִּים קיא) פְּדוּת שְׁלַח
לְעֵמוּ צִוָּה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ.
מֵה שׁוֹנָה בְּכָל שְׁאֵר הַפְּסוּקִים, שְׁבַכְלָם
שְׁתֵּי תְבוֹת מֵאַלְפָּא בֵּיתָא, וּבְפְסוּק זֶה
וְשְׁלֹאֲחֲרֵיו שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ? אֲלֵא כְּדִי לְהַשְׁלִים

— זהו זה תהלים —

כֵּן כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל. בְּרֵאשִׁית
בְּרָא אֱלֹהִים. זוּהִי הַמְצִיגָה הַרְאֵשׁוֹנָה שֶׁל
הַכֹּל. וְנִקְרְאת מְצִיגָה זוּ 'רֵאת ה', שֶׁנִּקְרְאת
רֵאשִׁית, שֶׁכְּתוּב (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה
'רֵאת ה'. (משלי א) 'רֵאת ה' רֵאשִׁית דַּעַת.

מִשׁוּם שֶׁדָּבַר זֶה נִקְרָא רֵאשִׁית, וְזֶה הַשֶּׁעַר
לְהַכְנִס לְתוֹךְ הָאֱמוּנָה, וְעַל הַמְצִיגָה הַזֹּאת
מִתְקִיָּם כָּל הָעוֹלָם. הִירָאָה נִפְרֶדֶת לְשִׁלְשָׁה
צְדָדִים, שְׁנַיִם מֵהֶם אֵין בְּהֶם עֶקֶר כְּרָאוֹי,
וְאֶחָד עֶקֶר שֶׁל יִרְאָה. יֵשׁ אָדָם שֶׁיִּרְאָה
מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדִי שִׁיחִיו בְּנִיּוֹ וְלֹא
יִמּוֹתוֹ, אוֹ שִׁירְאָה מֵעֵנֶשׁ שֶׁל גּוֹפּוֹ אוֹ שֶׁל
מְמוֹנּוֹ, וְעַל כֵּן יִרְאָה מִמֶּנּוּ תְּמִיד. נִמְצָאת
הִירָאָה שֶׁהוּא יִרְאָה מִן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לֹא שֵׁם אוֹתָהּ לְעֶקֶר. יֵשׁ אָדָם שֶׁפּוֹחֵד מִן
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשׁוּם שֶׁפּוֹחֵד מֵעֵנֶשׁ
אוֹתוֹ הָעוֹלָם וּמֵעֵנֶשׁ הַגִּיחֵנֶם. שְׁנַיִם אֱלֹהִים לֹא
עֶקֶר שֶׁל יִרְאָה הֵם וְהַשֶּׁרֶשׁ שֶׁלּוֹ. הִירָאָה
שֶׁהִיא עֶקֶר, שֶׁאָדָם יִירְאָה מִרְבוּנוֹ מִשׁוּם
שֶׁהוּא גְדוֹל וְשְׁלִיט, עֶקֶר וְשֶׁרֶשׁ שֶׁל כָּל
הָעוֹלָמוֹת, וְהַכֹּל לִפְנֵי כָּל חֲשׁוּבִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (דניאל ד) וְכָל דְּיָרִי הָאָרֶץ כְּאֵינֶם
חֲשׁוּבִים, וְלָשִׁים אֶת רְצוֹנָהּ בְּאוֹתוֹ הַמְקוֹם
שֶׁנִּקְרְאָה יִרְאָה.

בְּכָה רַבִּי שֶׁמְעוֹן וְאָמַר, אוֹי אִם אָמַר, וְאוֹי
אִם לֹא אָמַר. אִם אָמַר - יִדְעוּ

הַרְשָׁעִים אֵיךְ יַעֲבְדוּ אֶת רְבוּנוֹ. אִם לֹא
אָמַר - יַעֲבְדוּ הַחֲבָרִים אֶת הַדְּבָר הַזֶּה.
בְּמָקוֹם שֶׁשׁוֹרָה יִרְאָה קְדוּשָׁה, מִלְּפָנֶיהָ יֵשׁ
יִרְאָה רַעֲהָ שֶׁמְלַקָּה וּמַכָּה וּמְקַטְרֶגֶת, וְהִיא
הַרְצוּעָה לְהִלְקוֹת אֶת הַרְשָׁעִים, וּמִי
שֶׁפּוֹחֵד בְּגִלְלָה עֵנֶשׁ הַמְלַקוֹת וְהַקְטְרוּג כְּמוֹ
שֶׁנֶּחְבָּאָר, לֹא שׁוֹרָה עָלָיו אוֹתָהּ יִרְאָה ה'

אֱלֹהִים, וְאָמַר: כָּל מִי שֶׁרוּצָה לְהַכְנִס אֵלַי -
שֶׁעַר זֶה יִהְיֶה רֵאשׁוֹן לְגַבִּי. מִי שֶׁיַּכְנִס
בְּשֶׁעַר זֶה - יַכְנִס. גַּם כֵּן שֶׁעַר רֵאשׁוֹן
לְחֲכָמָה עָלִינוּהָ, יִרְאָה ה' הִיא. וְזוּהִי
רֵאשִׁית.

ב, שְׁנַיִם הֵם שֶׁמִּתְחַבְּרִים כְּאֶחָד, וְאֱלֹהִים
שְׁתֵּי נִקְדוּת - אֶחָד גְּנוּז וְנִסְתָּר, וְאֶחָד
עוֹמֵד בְּהַתְגַּלּוּת. וּבְגִלְלָה שֶׁאֵין לָהֶם פְּרוּד
נִקְרְאִים רֵאשִׁית, אֶחָד וְלֹא שְׁנַיִם. מִי
שֶׁנוּטֵל זֶה נוּטֵל זֶה, וְהַכֹּל אֶחָד. שֶׁהָרִי הוּא
וְשִׁמוֹ אֶחָד, שֶׁכְּתוּב (שם פג) וַיִּדְעוּ כִּי אֶתָּה
ה' שֶׁמֶךְ לְבַדְּךָ. לְמָה נִקְרָא יִרְאָה ה' בְּגִלְלָה
שֶׁהוּא עֵץ שֶׁל טוֹב וְרַע. זָכָה בֶּן הָאָדָם -
הִנֵּה טוֹב. וְאִם לֹא זָכָה - הִנֵּה רַע. וְלִכְּן
שׁוֹרָה בְּמָקוֹם זֶה יִרְאָה, וְזֶה שֶׁעַר לְהַכְנִס
לְכָל טוֹב שֶׁבְּעוֹלָם. שֶׁכָּל טוֹב - אֱלֹהִים שְׁנַיִם
שֶׁעָרִים שֶׁהֵם כְּאֶחָד. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שֶׁכָּל
טוֹב - זֶה עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא שֶׁכָּל טוֹב בְּלִי
רַע כָּלֵל. וְעַל שֶׁלֹּא שׁוֹרָה בּוֹ רַע הוּא שֶׁכָּל
טוֹב בְּלֹא רַע. לְכָל עֲשִׂיהֶם - אֵלוֹ חֲסִדֵי דָוִד
הַנְּאֻמָּנִים, תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה. וְאוֹתָם תּוֹמְכֵי
הַתּוֹרָה כִּבְיָכּוֹל הֵם עוֹשִׂים. כָּל אֵלוֹ
שֶׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה אֵין בְּהֶם עֲשִׂיָּה בְּעוֹד
שֶׁעוֹסְקִים בָּהּ. אוֹתָם שֶׁתּוֹמְכִים בְּהֶם יֵשׁ
בְּהֶם עֲשִׂיָּה, וּבְכַח זֶה כְּתוּב תִּהְלְתוּ עִמְדַת
לְעַד, וְעוֹמֵד הַכֶּסֶף עַל עֲמֻדוֹ כְּרָאוֹי.

מְצוּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנֶּתַן הַקְּב"ה לְיִשְׂרָאֵל כָּלֵן
כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל

רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאָה ה' וְגו' (קיא, ט):

[הקדמת זוהר דף י"א:] פְּתַח רַבִּי

שֶׁמְעוֹן בְּמְצוּוֹת הַתּוֹרָה וְאָמַר, מְצוּוֹת
הַתּוֹרָה שֶׁנֶּתַן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל,

— זוהר תהלים —

לא נברא העולם אלא בשביל היראה -
ראשית חכמה יראת ה'

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט): [זוהר

חדש פ' בראשית (דף יא:)] **רבי יצחק**

אמר, תחלת כל העולם ובנינו לא נברא
אלא על היראה, להיות אדם בעל יראה
לשמים ובעל יראה לבריות. ממה שכתוב
(בראשית א) בראשית ברא אלהים את
השמים ואת הארץ את השמים - להיות
ירא את השמים, ואת הארץ - להיות ירא
לבריות. כמו כן מלמד שכל העולם לא
נברא אלא על היראה שנקראת ראשית,
שנאמר (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה',
וזהו שכתוב בראשית.

מהו החכמה האמתות - ראשית חכמה
יראת ה'

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט): [זוהר

חדש פ' בראשית (דף טו:)] **שנו**

רבותינו, אמר רבי יוסי בן פזי, פעם אחת
הייתי הולך בדרך ופגעתי באותו הר של
כפר קרדו, והיו האנשים שמחים בחלקם,
ולנתי שם ליל שבת אחד, וראיתי את
מארחי שהיה רוצה לשכב עם אשתו. עמד
זה מצד זה והתפלל, ועמדה היא מצד
ההוא והתפללה. אמרתי להם: מהי
תפלתכם בשעה זו? אמרו לי: הזמן שלנו
לזווג משבת לשבת, ומתפללים את
תפלתנו לפני הקדוש ברוך הוא שיהיה לנו
בן שיעבד עבודתו, בן ירא חטא, בן
שיעשה את מצוותיו ולא יסטה מהתורה
לימין ולשמאל. אמרתי להם: יהי רצון
שתהיה לכם בקשתכם, שהרי לשם שמים

שנקראת יראת ה' לחיים. אלא מי שורה
עליו היראה הרעה ההיא. ונמצא ששורה
עליו הרצועה ההיא, יראה רעה ולא
יראת ה'. ומשום כך המקום שנקרא
יראת ה' נקרא ראשית דעת, ועל כן
נכללת כאן המצוה הזו, וזה העקר
והיסוד לכל שאר המצוות של התורה. מי
ששומר היראה הזו - שומר הכל. לא
שומר יראה - לא שומר את מצוות
התורה, שהרי זה השער של הכל. ומשום
כך כתוב בראשית, שהיא יראה, ברא
אלהים את השמים ואת הארץ. שמי
שעובר על זה, עובר על מצוות התורה.
וענשו של מי שעובר על זה - הרצועה
הרעה הזו מלקה אותו, והינו והארץ
היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום
ורוח אלהים. הנה אלו ארבעה ענשים
להעניש בהם את הרשעים.

תהו - זה חנק, שכתוב (ישעיה לד) קו תהו,

(זכריה ב) חבל מדה. בהו - זו סקילה,

אבנים המשקעות בתוך התהום הגדול
לענש את הרשעים. וחשך - זו שרפה,
שכתוב (דברים ה) ויהי כשמעכם את הקול
מתוך החשך, (שם ה) וההר בער באש עד
לב השמים חשך וכו'. וזו האש החזקה
שעל ראשי הרשעים מתחילה לשרף
אותם. ורוח - זה הרג בסוף. רוח סערה,
חרב שנונה מלהטת בו, כמו שנאמר
(בראשית ג) ואת להט החרב המתהפכת,
ונקראת רוח. הענש הזה למי שיעבר על
מצוות התורה. ואחר כתוב יראה ראשית,
שהיא הכלל של הכל. מכאן והלאה שאר
מצוות התורה.

—== זוהר תהלים ==—

עשיתם. אמר רבי יוסי: אַרְאָה פְּנֵי
הַשְּׂכִינָה, שְׁלֹאֲחֵר יָמִים נִקְלַעְתִּי לְשָׁם,
וְרֵאִיתִי אוֹתוֹ הַבֵּן שֶׁנּוֹלַד לָהֶם, וְהָיָה בֵּן
שֶׁבַע שָׁנִים. רָאָה אוֹתִי בְּבֵית, וְלֹא רָצָה
לְדַבֵּר עִמִּי. אָמַר לוֹ אָבִיו: לָךְ לְפָנָיו,
שְׂאִישׁ גָּדוֹל הוּא. אָמַר, אֲנִי פּוֹחֵד לְדַבֵּר
עִמּוֹ וְלִהְתְּקֵרֵב עִמּוֹ, שֶׁהָרִי לֹא יִדְעֵתִי אִם
יֵשׁ לוֹ נִשְׁמָה קְדוּשָׁה אִם לֹא, שֶׁכֵּךְ לְמַד
אוֹתִי מוֹרֵי הַיּוֹם הַזֶּה, שֶׁלְּכֹל מִי שֶׁאֵין לוֹ
נִשְׁמָה קְדוּשָׁה, אֲסוּר לְדַבֵּר עִמּוֹ וְלִהְתְּקֵרֵב
עִמּוֹ. אָמַר לוֹ: חֵס וְשָׁלוֹם, שְׂאִישׁ גָּדוֹל
וְהַחֲכָם שֶׁל הַדּוֹר הוּא. קָרַב אֵלַי, וְלֹא
הִסְפִּיק לְדַבֵּר עִמִּי. אָמַר לִי: אֲנִי רוֹאֶה בְּךָ
שֶׁנִּשְׁמָה חֲדָשָׁה יֵשׁ בְּךָ מִזֶּה יָמִים מוֹעֲטִים,
וְלֹא נִזְרְקָה בְּךָ בְּשַׁעַה שִׁצְצַתָּ לְעוֹלָם.
תְּמַהֲתִי. אֲמַרְתִּי: כֵּךְ הוּא! שְׂרוּק הָיִיתִי,
כְּשֶׁעֲסַקְתִּי בַתּוֹרָה, וְנִתְּנָה בִּי נִשְׁמָה. אָמַר
לִי: יִדְעַתָּ אֵת נֶפֶשׁ הַחַיָּה, שֶׁאֲמַר הַכְּתוּב
שֶׁהִיְתָה מִן הָאָרֶץ, וְהָרִי מִשְׁמַע נֶפֶשׁ חַיָּה?
אֲמַרְתִּי לוֹ: אָמַר בְּנִי. אָמַר, כֵּךְ אָמַר לִי
מוֹרֵי, שֶׁהִיא הַנֶּפֶשׁ שֶׁהוֹצִיאָהּ
הָאָרֶץ, וּמִן הָאָרֶץ הִיא נִגְזְרָה, אֲבָל הִיא
חַיָּה שֶׁיְכוּלָה לְהִתְנַעֵנַע לְכָאן וּלְכָאן, כְּמוֹ
שֶׁעוֹשִׂים בְּהֵמוֹת וּשְׂרָצִים וְהַכֹּל. אֲבָל אֵין
בָּהּ הַשְּׂכֵל וְחֻכְמָה בְּעִבּוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שֶׁלֹּא נִבְרָאָה אֲלָא לְבַהֲמָה וּלְחַיָּה
לְהִתְנַעֵנַע בָּהּ לְלֹא הַשְּׂכֵל, וְלִהְתְּפַלּוֹת
כְּשֶׁתִּצְאָ, כִּהְבֵּל הַזֶּה שֶׁל הַפֶּה. אֲמַרְתִּי לוֹ:

בְּנִי, מִי הוּא רַבְּךָ? אָמַר לִי: רַבִּי
אֶלְכַסְנֵדְרָאִי. אֲמַרְתִּי לוֹ: וּמָה לְמַדְתָּ הַיּוֹם
הַזֶּה? אָמַר לִי: הַפְּסוּק הַזֶּה שֶׁכְּתוּב (תהלים
קיא) רֵאשִׁית חֻכְמָה יִרְאֵת ה' שְׂכָל טוֹב לְכֹל
עוֹשִׂיהֶם, כֵּךְ אָמַר לִי רַבִּי אֶלְכַסְנֵדְרָאִי, מָה
הוּא חֻכְמָה? הוּא שְׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְהוּא חֻכְמָה, וּמַעוֹלָם לֹא גָלָה לְשׁוֹם
אָדָם וְלֹא עֲתִיד לְהַגְלוֹת, אֲלָא קִצַּת הַיְמִנָה
לְמִשָּׁה לְבַד. וְלֹא עָמַד עַל כָּל יְדִיעַתָּה,
אֲלָא עָמַד עַל מָה שֶׁלֹּא עָמַד אָדָם, עַל
הַרְאשִׁית הַזֶּה שֶׁהִיא חֻכְמָה, שֶׁכְּתוּב בּוֹ
בְּמִשָּׁה (דברים לג) וַיֵּרָא רֵאשִׁית לוֹ, וְזֶהוּ
חֻכְמָה. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כְּתוּב וְה' נִתַּן
חֻכְמָה לְשַׁלְמָה? בֵּא וּרְאֵה, לֹא כְּתוּב נִתַּן
הַחֻכְמָה, אֲלָא חֻכְמָה, שֶׁעָמַד עַל קִצַּת
אֲמַתָּתָה. הַמְשִׁיחַ עֲתִיד לְדַעַת קִצַּתוֹ,
שֶׁכְּתוּב בּוֹ (ישעיה יא) וְנִחַה עָלָיו רוּחַ ה'
רוּחַ חֻכְמָה וּבִינָה כו'. וְהַחֻכְמָה הִיא
רֵאשִׁית הַכֹּל וְקֵדֶם הַכֹּל, אֲבָל יִרְאֵת ה'
שְׂכָל טוֹב. כְּלוֹמֵר, הִירְאָה נִשְׂאָרָה בְּשְׂכָל
וּבִינָה, לְדַעַת וְלַחֲקֹר יִרְאֵת ה'. לְכֹל
עוֹשִׂיהֶם - לְעוֹשֵׂה הַמְצֻוֹת בִּירְאָה
בַּתְּחִלָּה, עַד שִׁירְגִיל עֲצָמוֹ לְעִשׂוֹת
מֵאֲהָבָה. אֲמַרְתִּי לוֹ: מָה שְׂמֶךְ? אָמַר לִי:
אֲהָבָה. אֲמַרְתִּי לוֹ: מִרְ אֲהָבָה, וְקָרָאתִי
עָלָיו (ירמיה לא) וְאֲהַבְתָּ עוֹלָם אֲהַבְתִּיךָ. וְאֲנִי
זְכִיתִי לְרֵאוֹת אֵת רַב אֲדָא בְּנִי, וְסַפְרֵתִי לוֹ
אֵת זֶה.

קִיב א הַלְלוּיָהּ אֲשֶׁרִי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָהּ בְּמִצּוֹתָיו חֲפִיץ מְאֹד: ב גְּבוּר
בְּאַרְצֵי יְהוּה זָרְעוּ דוֹר יִשְׂרָאֵל יִבְרָךְ: ג הוֹן וְעֵשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להתגדל בגבורותיך

הללויה אשרי איש (קיב, א): [שימוש תהלים לפרק קיב] להתגבר בגבורותיך.

— זוהר תהלים —

האחר ולהעלות כבוד הקדוש ברוך הוא, ועל זה כתוב באהרן, (מלאכי ב) ורבים השיב מעון. וכתוב (שם) בריתי היתה אתו. בא וראה, כל מי שאוחז ביד הרשע (ושב אליו) ומשתדל בו לעזב דרך רעה, הוא עולה בשלש עליות מה שלא עולה כף שום איש אחר: גורם לכפות את הצד האחר, גורם שמתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו, וגורם להעמיד כל העולם בקיומו למעלה ולמטה. ועל האיש הזה כתוב, בריתי היתה אתו החיים והשלוש. וזוכה לראות בנים לבניו, וזוכה בעולם הזה וזוכה לעולם הבא. כל בעלי הדינים לא יכולים לדון אותו בעולם הזה ובעולם הבא. נכנס בשנים עשר שערים, ואין מי שימחה בידו. ועל זה כתוב, (תהלים קיב) גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך. הון ועשר בביתו וצדקתו עמדת לעד. זרח בחשך אור לישרים וגו'.

כשבן אדם גבור בארץ גבור בתורה גבור ביצרו - גבור בארץ ודאי עולה אורו ונמשך בו כשיכות יתר אז דור ישרים יברך

גבור בארץ יהיה זרעו וגו' (קיב, ב): [זוהר ח"ג פ' בלק (דף קצ"א):] פתח ואמר, (תהלים קיב) גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך. כשבן אדם גבור בארץ, גבור

כשרואים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקב"ה בלבו ונפשו ורצונו ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו

גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך וגו' (ק"ב, ב): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קכ"ח):] ומנין יודעים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו ושם בו את מדורו? כשרואים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקדוש ברוך הוא בלבו ונפשו ורצונו, ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו, ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם, (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו. ועל זה הראשונים היו אומרים, וקנה לך חבר - בשכר שלם יש לקנות אותו, כדי לזכות בשכינה. עד כאן צריך לרדף אחר הצדיק ולקנות אותו. אף כף אותו הצדיק צריך לרדף אחר הרשע ולקנותו בשכר שלם, כדי שיעביר ממנו אותה זהמה ויכפה את הצד האחר ויעשה לנפשו, כדי שיחשב עליו כאלו הוא ברא אותו. וזהו השבח שיתעלה בו הקדוש ברוך הוא יותר מכל שבח אחר, ועליה זו יותר מהכל. מה הטעם? כי הוא גורם לכפות את הצד

— זוהר תהלים —

מן הה' מתעוררת תשובה לאיש.

והם פועלים בעולם הזה כמו זה: השכל מהנשמה לנשמה. ותאות השכל נמשכת מן הנשמה. ומן רוח הבהמית יבא המשא ומתן עם הגוים. ונפש הבהמית להנהיג האיברים, שילכו לאכילה ושתיה ותאות המשגל, וזוהי הנפש הבהמית (מן הרוח ארבע רוחות, קר וחם קיץ וחרף). וחמשה מקומות שעשורים ושתים אותיות נזכרות בהם, והם: אחה"ע מגרון, בומ"ף משפתים, גיכ"ק מחיף, דטלנ"ת מלשון, זסצר"ש משינים. ואלו חמשת המקומות נכללים בארבעה כחות, שהם מנהיגים האיברים, ובהם נברא כל הגוף. ועליהם הארבע אותיות קדושות, שנקראו אדם, ועליהם אמר הכתוב, (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. ומן הי"וד מתעוררת יראה לאדוני האדונים, שיהיה האדם ירא ממנו. ומן הה' מתעוררת תשובה לאיש. ומן הו' מתעוררת לאדם תורה. ומן הה' מתעוררים מעשים טובים ומצוות, ולא יחטא. זהו השם הנסתר בצלמו. כמו שהקדוש ברוך הוא נסתר בעולמו, כך הוא זה השם נסתר באדם.

ודע שהם ארבעה שמות: יהו"ה. יהו"ה. יהו"ה. יהו"ה. ודע שהארבע אותיות דגמת ארבעה יסודות שנקראו גוף, ומתפשטים למאתים ארבעים ושמונה איברים. ועל אלו הארבעה יש ארבע אותיות הנזכרים למעלה, והם מתעלים על הארבעה גופים שהזכרנו, ונקראים נקודות. כי בהברת 'אי, ובהברת ה' אה. ובהברת ו' או. ובהברת ה' אה. ויש על הנקודות

בתורה, גבור ביצרו - גבור בארץ ודאי. עולה אורו ונמשך בו משיכות יתר, אז דור ישרים יברך, יברך כתוב. אמר רבי אבא, והרי ראינו תינוקות שאומרים דברים עליונים ואחר כך עומדים ראשי העולם. אמר לו, תינוק שאמר דבר אחד או שנים לפי שעה, בלי כוונתם, מבטח אדם בזה, שיזכה ללמד תורה בישראל. אבל זה שאורו עומד על עמדו בדת שלמה, לא כך. ועוד, שהרי הקדוש ברוך הוא וערגתו להריח תפוח זה. אשרי חלקו.

אשרי הוא מי שמתברך בבנים בעולם הזה

גבור בארץ יהיה זרעו וגו' (ק"ב, ב) : זוהר
 חדש מדרש רות (דף ק"ב.) גבור בארץ
 יהיה זרעו - אשרי הוא מי שמתברך בבנים
 בעולם הזה כדי שלא ילך יחידי לאותו
 העולם ולנעמי מודע לאישה איש גבור
 חיל ממשפחת אלימלך ושמו בעז וגו'
 (רות). רבי רחומאי פתח, (תהלים קיב) גבור
 בארץ יהיה זרעו. אשרי הוא מי שמתברך
 בבנים בעולם הזה, כדי שלא ילך יחידי
 לאותו העולם. בא וראה, בדגמא שיש
 באדם יהו"ה מלא, ומתפרש האור שלו
 למ"ה, כאן יש בגוף השם מלא יהו"ה,
 ומתפרש לעשירים ושתים אותיות, ועם
 מנצפ"ך הם עשירים ושבע. ואני אפתח לך
 דרך ישר. כמו שהוא דגמת אדם, שהוא
 מארבע אותיות, והוא אור גדול, כך יש
 בגוף ארבעה יסודות - אש ועפר רוח
 ומים, והם ארבעה כחות. ואלו הם: רוח
 הבהמית, ונפש הבהמית, והנשמה,
 והנשמה לנשמה. והם מצד השמאל.

לְעַד: ד זרח בחֶשֶׁךְ אֹר לְיִשְׂרָאֵל חֲנוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק: ה טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלֹאָה
 יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט: ו בִּי לְעוֹלָם לֹא יִמוּט לְזִכֹּר עוֹלָם יְהוָה צַדִּיק: ז מִשְׁמוּעָה
 רָעָה לֹא יִירָא נְבוֹן לְבוֹ בְּטַח בִּיהוָה: ח סְמוּךְ לְבוֹ לֹא יִירָא עַד אֲשֶׁר
 יִרְאֶה בְּצָרָיו: ט פֶּזֶר נָתַן לְאַבְיֹנִים צַדִּיקָתוֹ עֹמֶדֶת לְעַד קִרְנוֹ תְרוּם בְּכִבוֹד: י רִשְׁעֵי

זוהר תהלים

נִסְתָּר וְקָדוֹשׁ, וְהַנְּקֻדוֹת גּוּף לְטַעֲמִים,
 וְהָאוֹתִיּוֹת גּוּף לְנִקְדוֹת. רַבִּי רְחוּמַי פִּתַּח,
 (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאַרְצָן יְהוָה זָרְעוּ. אֲשֶׁר־
 הוּא מִי שְׂיִזְכֶּה לְהַתְּבַרֵּךְ בְּכַנִּים בְּעוֹלָם
 הַזֶּה. וְאִם לֹא, הוּא הוֹלֵךְ מִיַּד לַיָּד. וְכַתּוּב
 (משלי יא) יָד לַיָּד לֹא יִנְקֶה רַע. מַה זֶה יָד
 לַיָּד? (תהלים כה) סוֹד ה' לִירְאָיו.

טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלֹאָה יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט
טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלֹאָה וְגו' (ק"יב, ה): [זוהר
 ח"א פ' נח (דף טו.)] אֵלֶּה תּוֹלְדַת נַח וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (תהלים קיב) **טוֹב אִישׁ חוֹנֵן**
 וּמְלֹאָה יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט. טוֹב אִישׁ -
 זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּקְרָא טוֹב, כְּמוֹ
 שְׂכָתוֹב (שם קמה) טוֹב ה' לְכֹל, וְכַתּוּב (שמות
 טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. לְכֹל הַזֶּה חוֹנֵן וּמְלֹאָה,
 לְמָקוֹם שְׂאִין לוֹ מְשָׁלוֹ, וְאוֹתוֹ מְקוּם נְזוּן
 מִמֶּנּוּ. יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט - שֶׁהָרִי אֹתוֹ
 דָּבַר לֹא נְזוּן אֲלָא בְּמִשְׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (תהלים פט) צַדִּיק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסָאָךְ.

הַצַּדִּיקָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עוֹמֶדֶת לְעוֹלָמִים

פֶּזֶר נָתַן לְאַבְיֹנִים צַדִּיקָתוֹ וְגו' (ק"יב, ט):
 [זוהר ח"א פ' יגש (דף נח.)] כָּל־
 מִתְקַיְמִים בְּעוֹלָם - עֲשִׂירִים וְעֵנִים וְכָל־
 כְּדֵי לְזִכּוֹת אֱלוֹ בְּאֵלוֹ: לְזִכּוֹת צַדִּיקִים עִם
 רִשְׁעִים, לְזִכּוֹת חַקְמִים עִם טְפָשִׁים, לְזִכּוֹת
 עֲשִׂירִים עִם עֲנִיִּים, שֶׁהָרִי מִשׁוּם כֶּף זֹכֶה
 הָאָדָם לְחַיֵּי הָעוֹלָם וְנִקְשָׁר בְּעֵץ הַחַיִּים

טַעֲמִים, שֶׁהֵם מְנַהֲיָגִים לְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת,
 שֶׁהֵם כְּנֶגֶד רִגְלֵי הַמְּרַכְּבָה, שֶׁהֵם מוֹצֵא
 הַיְסוּדוֹת הַשְּׁפָלִים, וְהֵם נִקְרָאִים נִקְדוֹת.
 וְעַלֵּיהֶם שְׁלֹשָׁה טַעֲמִים, וְהֵם זִרְקָא תְּלִשָּׁא
 שְׁלִשְׁתָּ. וְזֶהוּ שֵׁם הַנִּסְתָּר הַשְּׁהוּר
 וְהַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוּא שֵׁם הוֹי"ה. וְכֵן בְּאֶדָם, מִן
 הָא' לְבִדָּה הַתְּפִשְׁטוֹ אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁל
 שֵׁם: אִי, אָה, או, אָה. וּמִן הָאֶלְפָּה הַתְּפִשְׁט
 ה"א הַנְּעֵלָם, כִּי הוּא מוֹצֵא מַה שֶׁקָּבַל.
 וְגַם שְׁתֵּי הַבְּרוֹתָיו אִי או - הָרֵאשׁוֹן מְקַבֵּל
 וְהַשְּׁנִי מוֹלִיד. וְהוֹי"ד הַנְּעֵלָם שֶׁל אִי מוֹרָה
 כִּי מִמֶּנּוּ מִתְּפִשְׁט הַכֹּל. וְעַל כֵּן נִקְרָא
 הָרֵאשׁוֹן מְקַבֵּל, וְהַשְּׁנִי מוֹלִיד. וְהוֹי"ד
 הַנְּעֵלָם שְׁמוּרָה כִּי מִמֶּנּוּ מִתְּפִשְׁט הַכֹּל. וְעַל
 כֵּן נִקְרָא הָרֵאשׁוֹן זִרְקָא, כְּשֵׁמוֹ כֵּן הוּא, כִּי
 הוּא מוֹרָה שְׂאִין לוֹ סוּף. וְהַשְּׁנִי תְּלִשָּׁא,
 מִלָּה מְרַכְּבַת: ת"ל ש"א. כִּי הִיא נוֹשֵׂאת
 הַת"ל. וְהַשְּׁלִישִׁי שְׁלִשְׁתָּ, כְּשֵׁמָּה כֵּן הִיא,
 הַמְּשַׁפְּעַת לְחַל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים שָׁם (וְעַל זֶה כוּן
 הַמַּחֲבֵר בְּאִמְרוֹ).

וְדַע שֶׁהֵם אַרְבַּעַה שְׁמוֹת, בְּדִגְמָא הַזֶּה:
 יוֹסִי יוֹסִי יוֹסִי יוֹסִי. יֵשׁ אַרְבַּע
 אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרָאוּ גּוּף, וּמִתְּפִשְׁטִים לְמֵאתִים
 אַרְבַּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵיבָרִים. וְיֵשׁ אַרְבַּע
 אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרָאוּ נִקְדוֹת, וְהֵם מִתְּעַלִּים עַל
 הַגּוּף. וְיֵשׁ עַל הַנְּקֻדוֹת טַעֲמִים, שֶׁהֵם
 מְנַהֲיָגִים אֶת הָאוֹתִיּוֹת. וְעַל שְׁלֹשָׁה שֵׁם

—==— זוהר תהלים —==—

ואתה נתן להם את אכלם בעתו. ומשום כך פזר נתן לאביונים - זה צדיק. צדקתו עמדת לעד - זו כנסת ישראל, שמשום כך היא עומדת בסוד של שלום בקיום שלם. רשע יראה וכעס - זו מלכות עובדי כוכבים ומזלות. בא ראה, מלכות שמים היא בית המקדש, לקיים כל העניים בתוך הצל של ראשית השכינה, והצדיק הזה הוא נקרא גבאי צדקה, לחן ולזון את הכל, שכתוב פזר נתן לאביונים, משום כך גבאי צדקה נוטלים שכר כנגד כל הנותנים צדקה.

עמדת לעד - עומדת על האדם לזמן לו קיום וחיים

פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד
 וגו' (קיב, ט) [זוהר ח"ג פ' בהעלותך (דף קנ"ג)] וכיום הקים את המשכן. רבי חייא פתח, (תהלים קיב) פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד קרנו תרום בכבוד. פזר לאביונים, מה זה פזר? כמו שנאמר (משלי יא) יש מפזר ונוסף עוד. יכול פזר בעלמא? בא להשמיענו פזר נתן לאביונים. כיון שנתן לעניים, פזר זה נאה. מה זה ונוסף עוד? בכל. ונוסף עוד - בעשר. ונוסף עוד - בחיים.

פסוק זה כך צריך לו להיות: יש מפזר ויוסף עוד. מה זה ונוסף? אלא אותו מקום ששורה בו מיתה, הוא גורם לו שיתוסף מחיים שלמעלה להוסיף לו. אמר רבי יהודה אמר רבי חייא, הפסוק מעיד שכל מי שנותן לעניים, מעורר עץ

ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו וגו'. רבי חייא פתח ואמר, (תהלים קיב) פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד קרנו תרום בכבוד. בא ראה, הקדוש ברוך הוא ברא את העולם והשליט עליו את האדם שיהיה מלך על הכל. והאדם הזה נפרדים ממנו בעולם כמה מינים, מהם צדיקים ומהם רשעים, מהם טפשים ומהם חכמים, וכלם מתקיימים בעולם, עשירים ועניים, וכלם כדי לזכות אלו באלו, לזכות צדיקים עם רשעים, לזכות חכמים עם טפשים, לזכות עשירים עם עניים, שהרי משום כך זוכה האדם לחיי העולם ונקשר בעץ החיים. ולא עוד, אלא שהנה הצדקה שהיא עושה עומדת לעולמים, שכתוב וצדקתו עמדת לעד. פזר נתן לאביונים. רבי אלעזר אמר, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, העמיד אותו על עמוד אחד ושמו צדיק, והצדיק הזה הוא הקיום של העולם, וזה הוא שמשקה וזן לכל, שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים.

צדקתו עמדת לעד - זו כנסת ישראל

ומשם יפרד, מה זה יפרד? אלא המזון שהוא והמשקה של הנהר שהוא נוטל הגן הכל, ואחר כך מתפזר המשקה שהוא לארבעה צדדים של העולם, וכמה הם שמצפים להיות משקים ולהזון משם, כמו שנאמר (תהלים קמה) עיני כל אליך ישברו

כד לחודש

קִיג א תְּלִינָה תְּלִי עֲבָדֵי יְהוָה תְּלִי אֶת שֵׁם יְהוָה : ב יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : ג מְזַרְחַ שְׁמֵשׁ עַד מְבוֹאוֹ מִחֶלֶל

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להשמיד המינות

הללויה הללו עבדי ה' (קיג, א): [שימוש תהלים לפרק קיג] הוא טוב להשמיד עבודת כוכבים.

— זוהר תהלים —

אָמְרוּ הַלְלוּ? אֲלֵא כְּמוֹ שִׁי"ה נִסְתָּר, כִּף שִׁבַּח שְׁמֵשִׁבְּחִים הֵם נִסְתָּרִים, שְׁמֵשִׁבְּחִים לֹא יִדְעֵנוּ מִי הֵם, וְכִף צְרִיף הַכֹּל לִהְיוֹת נִסְתָּר בְּסוּד עֲלִיּוֹן. וְאַחַר שֶׁנִּסְתָּר בְּסוּד עֲלִיּוֹן, גָּלָה וְאָמַר הַלְלוּ עֲבָדֵי ה' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה', מִשּׁוֹם שֶׁזֶהוּ מְקוֹם שֶׁלֹּא נִסְתָּר, כְּאוֹתוֹ עֲלִיּוֹן הַטְּמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים. זֶהוּ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שֵׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל ב' ו) אֲשֶׁר נִקְרָא שֵׁם שֵׁם ה'. הֲרֵאשׁוֹן נִסְתָּר שְׁאִינוֹ [זח] גְּלוּי. [השני] נִסְתָּר וְגְלוּי. וּמִשּׁוֹם שֶׁעוֹמֵד בְּהַתְּגַלּוֹת אָמַר, אוֹתָם שְׁמֵשִׁבְּחִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם מִי הֵם? וְאָמַר שֶׁהֵם עֲבָדֵי ה' הֲרֵאוּיִים לְשִׁבַּח אֶת הַמְּקוֹם הַזֶּה.

יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ

יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ, מֵה שׁוֹנֵה שְׁאָמַר יְהִי? אֲלֵא יְהִי - סוּד הַהִמְשָׁכָה מְאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא נִסְתָּר, כְּמוֹ שְׁאָמְרֵנוּ, שֶׁהוּא י"ה, עַד סוּד הַבְּרִית שֶׁהוּא יו"ד תַּחְתּוֹנָה, כְּמוֹ שִׁי"ד הַעֲלִיּוֹנָה, הֲרֵאשִׁית כְּסוּף. וּמִשּׁוֹם כִּף יְהִי, סוּד הַהִמְשָׁכָה מִטְּמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים עַד הַדְּרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה, וּבִדְבַר הַזֶּה מִתְקַיֵּם כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר יְהִי רִקְיעַ, יְהִי מְאֹרֹת, יְהִי אוֹר. בְּכָל אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים שֶׁלְּמַעַלָּה כְּתוּב יְהִי. בְּכָל אוֹתָם מַעֲשִׂים

מִי שְׁמֵשִׁבַּח אֶת הָאֶחָד צְרִיף לְשִׁבְּחוֹ לְפִי כְּבוֹדוֹ וְלְפִי כְּבוֹדוֹ כִּף צְרִיף שִׁבְּחוֹ הַעֲלִיּוֹנָה הַעֲלֵנוּ עֲבָדֵי ה' וְגו' (ק"ג, א): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלבב):] רַבִּי חִזְקִיָּה פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קיג) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עֲבָדֵי ה' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'. בְּפִסּוּק זֶה יֵשׁ לְהַתְּבוֹנֵן בּוֹ. כִּיּוֹן שְׁאָמַר הַלְלוּיָהּ, אֲזַלְמָה הַלְלוּ עֲבָדֵי ה', וְאַחַר כִּף הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'? אֲלֵא כִּף שֶׁנִּינּוּ, מִי שְׁמֵשִׁבַּח אֶת [האחד] הָאֶחָד, צְרִיף לְשִׁבְּחוֹ לְפִי כְּבוֹדוֹ, וְלְפִי כְּבוֹדוֹ כִּף צְרִיף שִׁבְּחוֹ. וְשֶׁנִּינּוּ, מִי שְׁמֵשִׁבַּח אֶת הָאֶחָד בְּשִׁבַּח שְׁאִין בּוֹ - הוּא מְגַלֵּה [גלוּי וּמְסַבֵּב] אֶת גְּנוּתוֹ, וְרוֹצֵה לְגַלּוֹת אוֹתוֹ. וְעַל זֶה מִי שֶׁעוֹשֶׂה *הַסְּפֵד עַל בֶּן אָדָם, צְרִיף כְּפִי כְּבוֹדוֹ וְלֹא יוֹתֵר, שֶׁמִּתּוֹךְ שִׁבְּחוֹ בָּא לְגְנוּתוֹ, וּבְכָל שִׁבְּחַ צְרִיף לְפִי כְּבוֹדוֹ.

הַלְלוּ עֲבָדֵי ה' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'

בֹּא רְאֵה, הַלְלוּיָהּ, כְּאֵן יֵשׁ שִׁבְּחַ עֲלִיּוֹן שֶׁל רְבוּז הַכֹּל, מְקוֹם שְׁאִין הַעֵיִן שׁוֹלְטֵת בּוֹ לְדַעַת וְלְהַתְּבוֹנֵן [מְקוֹם], שֶׁהוּא טְמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים, וּמִיָּהוּ? י"ה, שֵׁם עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. וּמִשּׁוֹם כִּף הַלְלוּיָהּ, שִׁבְּחַ וְשֵׁם כְּאֶחָד, כְּלוּלִים כְּאֶחָד, וְכֵאֵן נִסְתָּר הַדְּבַר שְׁאָמַר הַלְלוּיָהּ וְלֹא אָמַר מִי הַלְלוּיָהּ, לְמִי

שֵׁם יְהוָה יִתְנֶהֱמָה: ד רַם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָה יִתְנֶהֱמָה: על השָׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: ה מִי בִיהוָה יִתְנֶהֱמָה אֱלֹהֵינוּ יִתְנֶהֱמָה הַמְּגַבִּיחַ לְשִׁבְתִּי: ו הַמְּשַׁפִּילִי לְרֵאוֹת בְּשָׁמַיִם וּבְאָרְצִי: ז מְקוֹמִי מַעְפָּר דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן: ח לְהוֹשִׁיבִי עִם גְּדִיבִים עִם גְּדִיבֵי עַמּוֹ: ט מוֹשִׁיבֵי עֲקָרַת הַבַּיִת אִם הַפְּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ:

זוהר תהלים

צדיקים בעולם, הרי הוא מסתלק מהם ולא מתגלה להם. המשפילי לראות - בשעה שהצדיקים הם נמצאים בעולם, הקדוש ברוך הוא יורד בדרגותיו כנגד התחתונים להשגיח על העולם, להיטיב להם. שהרי כשאין נמצאים הצדיקים בעולם, הוא מסתלק ומסתיר מהם פנים ולא משגיח עליהם, משום שהצדיקים הם היסוד והקיום של העולם, שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. ועל כן הקדוש ברוך הוא לא גלה את שמו הקדוש, רק לישראל לבדם, שהם חלק גורלו ונחלתו, ואת העולם חלק הקדוש ברוך הוא לממנים מגנים, והנה נתבאר, שכתוב (דברים לב) בהנחל עליון גוים וגו', וכתוב כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

עכשו שכינה בין שני צדיקים צדיק למעלה - יוסף הצדיק למטה - בנימין זהו בעל הגבירה וזה המארח

מוֹשִׁיבֵי עֲקָרַת הַבַּיִת וְגו' (קיג, ט): זוהר ח"א פ' בראשית (דף טו.) בא ראיה, כתוב

ביהודה (בראשית לו) לכו ונמכרנו לישמעאלים. ובגלל שהוא חטא אל אותו היסוד והפרידו מאותה ארץ עליונה ונתן עצה למכר אותו, משום כך באותו חלק שלו לא היה לו יסוד. וכך שנינו, מה היה חלקו של יהודה? הר הבית ולשכות

שלמטה לא כתוב יהי, משום שסוד זה שהוא (המשכה) מסוד עליון, נסתר כל הנסתרים, לא מתקים אלא בדברים עליונים שלמעלה, ולא נאמר באותם דברים תחתונים שלמטה. ובזה מתברר השם הקדוש בכל, ועל זה כתוב יהי שם ה' מברך וגו', ממזרח שמש עד מבואו. זה מקום עליון שמאירה ממנו השמש ומאיר לכל, וזהו מקום של הראש העליון הנסתר. ועד מבואו - זהו מקום הקשר שנקשרת בו האמונה פראוי, ומשם יוצאות ברכות לכל, והעולם מכאן נזון, כמו שנתבאר, ומשום כך עומד מקום זה להזון מלמעלה ולהתברך משם, והכל עומד בהתעוררות התחתונה שמעוררים אותם עבדי ה' כשמברכים את השם הקדוש, כפי שאמרנו. ומשום כך שהיא בהתגלות, כתוב הללו עבדי ה' הללו את שם ה'.

בשעה שאין נמצאים צדיקים בעולם הרי הקב"ה מסתלק מהם ולא מתגלה להם

מִי כֹה אֱלֹהֵינוּ וְגו' (קיג, ט): זוהר ח"א פ' מקץ (דף טז.) פתח ואמר, (תהלים קיג) מי כה' אלהינו המגביהי לשבת וגו'. מי כה' אלהינו המגביהי לשבת - שהתעלה מעל פסא כבודו, [על כסא כבודו למעלה] ולא התגלה למטה. בשעה שאין נמצאים

— זהוהר תהלים —

מושיבי עקרת הבית - זו רחל שהיא עקר
הבית אם הבנים שמחה - זו לאה

מושיבי עקרת הבית וגו' (קיג, ט): [זוהר ח"א
פ' ויצא (דף קנד.)] וירא ה' כי שנואה
לאה וגו'. רבי אלעזר פתח, (תהלים קיג)
מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה
הללויה. מושיבי עקרת הבית - זו רחל,
שהיא עקר הבית. אם הבנים שמחה - זו
לאה. דבר אחר מושיבי עקרת הבית - זו
שמטה, שהיא עקר העולם הזה, עליו הוא
מנהג. אם הבנים שמחה - זה היובל, שכל
שמחה וכל חדרה של כל העולמות תלויים
בו, והפסוק הזה הוא הפלל של הכל,
משום שזה כולל הכל בסוד קדוש, ועל זה
סיום הפסוק הללויה.

מושיבי עקרת הבית - זו רחל. אם הבנים
שמחה - זו לאה

מושיבי עקרת הבית וגו' (קיג, ט): [זוהר ח"א
פ' ויצא (דף קנד.)] פתח ואמר,
מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה
הללויה. אמר רבי תיבא, רוח הקדש
אומרת: מושיבי עקרת הבית - זו רחל. אם
הבנים שמחה - זו לאה. מושיבי עקרת
הבית - זה העולם התחתון. אם הבנים
שמחה [הללויה] - זה העולם העליון.
משום כך הללויה.

כששבים בני העולם ומרבים בזכות לפני
הקב"ה והאם שבה ומכסה על הבנים אז
זה נקרא תשובה

מושיבי עקרת הבית וגו' (קיג, ט): [זוהר ח"א
פ' ויחי (דף ריח.)] למדנו, אמר רבי

ועזרות. ומה היה בחלקו של בנימין,
שהוא צדיק למטה? אולם והיכל ובית
קדש הקדשים. ורצועה יוצאת מחלקו של
יהודה שהיא כלפי מזרח, שהרי גם דגלו
היה ממזרח, ונכנסה לחלקו של בנימין,
ועליה נבנה המזבח, שהרי המזבח חלקו
של יהודה היה, כפי שבארנו (בראשית כט)
ותעמד מלדת, שעמד הכסא על עמודיו,
והוא תומך הרביעי (מלכות), כנגד כנסת
ישראל שהיא רביעית, וכתוב בה (תהלים
קיח) אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה.
ודור, בנו אחז באותו מזבח, כמו שבארנו
בסוד האמונה, ובנימין הצדיק מצטער
עליו לקרב אותה אליו. זהו שכתוב (דברים
לג) חופף עליו כל היום. משום כך זכה
בנימין הצדיק למטה, ונעשה מארח
לגבורה, זהו שכתוב ופין כתפיו שכן,
שהוא חלקו במערב.

נקרא בית המקדש בית עולמים

ועבשו שכינה בין שני צדיקים. צדיק
למעלה - יוסף הצדיק, למטה -
בנימין. זהו בעל הגבירה, זה המארח.
לכן כתוב (תהלים קיג) מושיבי עקרת הבית,
זה עולם שמתפקדה [ס"א שמתגלה], זו שכינה
תחתונה שהיא עקרת הבית. עקר העולם
הזה רחל בין שני צדיקים למעלה ולמטה.
לכן נקרא בית המקדש בית עולמים.
המזבח של בית עולמים היה בירשתו של
בנימין, אבל כששרתה שכינה בירשתו של
יוסף בשילה, לא קורא לה בית עולמים,
שהרי עולם הוד הוא למעלה ולמטה. אם
הבנים שמחה - זו שכינה, ולכן הללויה.

—== זוהר תהלים ==—

יִצְחָק, כְּתוּב (תהלים קיג) אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ. הָאֵם הַיְדוּעָה. הַבְּנִים מִי הֵם? אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, הָרִי שְׁנִינוּ שֵׁישׁ שְׁנֵי בָנִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶחָד זָכַר וְאֶחָד נִקְבָּה. הַזְכָּר נִתֵּן אוֹתוֹ לְיִצְחָק, שְׂכָתוּב (שמואל ד) בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכָתוּב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר. בַּת נִתֵּן לְאַבְרָהָם, שְׂכָתוּב (בראשית כד) וְהָ בָרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל. בַּת הֵיטָה לוֹ לְאַבְרָהָם, וּבְכָל שְׂמָה. וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עֲלֵיהֶם, שְׂמִינִיקָה אוֹתָם, וְעַל זֶה כְּתוּב לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים. וְשְׁנִינוּ, אַל יִרְבֶּה הָאָדָם חֲטָאִיו לְמַטָּה, כְּדֵי שֶׁתִּסְתַּלַּק הָאֵם מֵעַל הַבְּנִים, וְכָתוּב (ויקרא יח) אִמְךָ הוּא לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ. אוֹי לְמִי שְׂמַגְלָה עֲרוֹתָהּ. וְכֹשֶׁשְׁבִים בְּנֵי הָעוֹלָם וּמְרַבִּים בְּזִכְיוֹת לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהָאֵם שָׂבָה וּמְכַסֶּה עַל הַבְּנִים, אֲזִי זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה. מַה זֶה תְּשׁוּבָה? זֹאת תְּשׁוּבָה שֶׁל הָאֵם שֶׁשָּׂבָה בְּקִיומָהּ, וְאִזְ כְּתוּב אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. אִם הַבְּנִים וְדָאִי. וְלִכְּנֵן לֹא יִפְטֹר הָאָדָם מִפְּרִיָהּ וּרְבִיָּה עַד שֶׁמוֹלִיד בֵּן וּבַת.

מִי שֶׁשָּׁפַע בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה כְּמִי שֶׁשָּׁפַע בְּגוֹף הַמְּלֶךְ

מוֹשִׁיבֵי עֲקָרַת הַבַּיִת וְגו' (ק"ג, ט): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף פ"ה):] כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינוּ, כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה אַחֲזוּזוֹת בְּגוֹף הַמְּלֶךְ, (במלך הקדוש העליון) מֵהֵן בְּרֵאשׁ הַמְּלֶךְ, וּמֵהֵן בְּגוֹף, וּמֵהֵן בְּיַד הַמְּלֶךְ, וּמֵהֵן בְּרַגְלָיו, וְאִין מִי שִׁיּוּצָא מִגּוֹף הַמְּלֶךְ הַחוּצָה. וְלִכְּנֵן מִי שֶׁשָּׁפַע בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּמִי שֶׁשָּׁפַע בְּגוֹף הַמְּלֶךְ, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (ישעיה ס) וַיִּצְאוּ וְרָאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בֵּי, בִּי מִמֶּשׁ. אוֹי לְרָשָׁעִים שְׁעוֹבְרִים עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא יוֹדְעִים מַה הֵם עוֹשִׂים.

שְׂאֵמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, אוֹתוֹ מְקוּם שֶׁהוּא חֲטָא אֵלָיו, אוֹתוֹ מְקוּם מִמֶּשׁ מַגְלָה חֲטָאוֹ. (ואמר רבי שמעון, הקדוש ברוך הוא ממש מגלה חטאו) חֲטָא בְּקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַגְלָה חֲטָאוֹ, שְׂכָתוּב (איוב כ) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ. יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (וּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל). שְׁנִינוּ, שְׂמֵיִם מַגְלִים חֲטָאוֹ שֶׁל אָדָם, וּבִשְׁעָה שֶׁהוּא מַגְלָה חֲטָאוֹ, אָרֶץ עוֹשֶׂה דִין הָאָדָם, שְׂכָתוּב וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ, לַעֲשׂוֹת בּוֹ דִין. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁנִינוּ מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׂמַעוֹן, בְּשָׁעָה שֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה, הָאֵם וְהַבְּנִים נִמְצְאוּ בְּשִׁלְמוֹת, שְׂכָתוּב (תהלים קיג) אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ. אֲנֹכִי, כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינוּ, בַּת הֵיטָה לוֹ לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ. הִיא שְׂכִינָה, וְזוֹ בַּת. ה' אֱלֹהֶיךָ, שְׂכָתוּב בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל. וְכָתוּב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ. הִנֵּה בֵּן. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאָרֶץ מִצְרַיִם, שְׂכָתוּב (ויקרא כה) יוֹבֵל הוּא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם. וְכָתוּב אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. וְקֹדֶשְׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְּרוֹר. הָרִי אִם וּבָנִים. יוֹשְׁבֵת הָאֵם, יוֹשְׁבִים הַבְּנִים. (והעולמות) כָּלֶם בְּשִׁמְחָה בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל זֶה כְּתוּב אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. נִעְבְּרָה הָאֵם - כָּלֶם נִעְבְּרִים מִמְּקוּמָם. וְכָתוּב (דברים כב) לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים. וְשְׁנִינוּ, לֹא יַעֲשֶׂה אָדָם חֲטָאִים לְמַטָּה, כְּדֵי שֶׁתַּעֲבֹר הָאֵם מֵעַל הַבְּנִים. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַכֹּל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַכֹּל הוּא. הַכֹּל אֶחָד. וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ הַתְּגִלוֹת לְקוֹצְרֵי הַשְּׂדֵה. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

מִי שֶׁשָּׁפַע בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה כְּמִי שֶׁשָּׁפַע בְּגוֹף הַמְּלֶךְ

מוֹשִׁיבֵי עֲקָרַת הַבַּיִת וְגו' (ק"ג, ט): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף פ"ה):] כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינוּ, כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה אַחֲזוּזוֹת בְּגוֹף הַמְּלֶךְ, (במלך הקדוש העליון) מֵהֵן בְּרֵאשׁ הַמְּלֶךְ, וּמֵהֵן בְּגוֹף, וּמֵהֵן בְּיַד הַמְּלֶךְ, וּמֵהֵן בְּרַגְלָיו, וְאִין מִי שִׁיּוּצָא מִגּוֹף הַמְּלֶךְ הַחוּצָה. וְלִכְּנֵן מִי שֶׁשָּׁפַע בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּמִי שֶׁשָּׁפַע בְּגוֹף הַמְּלֶךְ, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (ישעיה ס) וַיִּצְאוּ וְרָאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בֵּי, בִּי מִמֶּשׁ. אוֹי לְרָשָׁעִים שְׁעוֹבְרִים עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא יוֹדְעִים מַה הֵם עוֹשִׂים.

קיד א בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לְעֹז: ב הִוְתָּה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ
 יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלֹתָיו: ג הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס תִּירָדְדִן יֹסֵב לְאַחֹר: ד הַתְּהָרִים רָקְדוּ
 בְּאֵילִים גְּבַעוֹת כִּבְנֵי צֹאן: ה מַה לָּךְ הַיָּם כִּי תִנּוּס תִּירָדְדִן תִּפְסֵב לְאַחֹר: ו הַתְּהָרִים

שימוש תהלים

למי שקונה ומוכר

בצאת ישראל (קיד, א): [שימוש תהלים לפרק קיד] לכאן דזבין ומזבין. כתוב בחנותא. ותצלית. ושם שלו הוא א"ה.

זוהר תהלים

(דף ר"ד) אָמַר רַבִּי יִיסָא, מִי שְׁמוֹקִיר שֵׁם רְבוּנוּ בְּזָה וְשׁוֹמֵר זֶה, זֹכֶה שְׂוִיקִיר אוֹתוֹ רְבוּנוּ עַל הַכֹּל. מַנִּין לָנוּ? מִיּוֹסֵף, שְׁכַתּוּב (בראשית מא) וַיִּרְכַּב אוֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר לוֹ, וְכַתּוּב וַנִּתּוֹן אוֹתוֹ עַל כָּל אַרְצֵי מִצְרַיִם. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא כְּשֶׁעֲבָרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם, אַרוֹנוּ שֶׁל יוֹסֵף נִכְנַס בְּפָנִים בִּהַתְּחַלָּה, וְלֹא הָיוּ הַמַּיִם עוֹמְדִים עַל עַמּוּדָם לְפָנָיו. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (תהלים קיד) הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס. מַה זֶה וַיִּנָּס? אֲלֵא רָאָה אוֹתוֹ שְׁכַתּוּב בּוֹ (בראשית ט) וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה. בֵּא וַרְאָה, זֹכֶה לְכָבוֹד בְּחַיָּיו וְזֹכֶה לְכָבוֹד בְּמִיתָתוֹ. בְּחַיָּיו מְדוּעָ? בְּגִלְל אוֹתוֹ זִמְן שְׁלֵא רָצָה לְהִתְדַבֵּק בָּהּ, שְׁכַתּוּב (ס) וַיִּמָּאן וַיֹּאמֶר אֶל אִשְׁתִּי אֲדַנְיָו. וְכַתּוּב, וְלֹא שָׁמַע אֵלֶיהָ לְשִׁכְבַּת אֲצִלָּה לְהִיּוֹת עִמָּה. בְּגִלְל זֶה זָכָה בְּזֶה הָעוֹלָם. כִּיּוֹן שְׁכַתּוּב וַתִּתְפָּשְׁהוּ בְּכַבְדּוֹ, וְכַתּוּב וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה, זָכָה לְבִסּוֹף שְׁנִכְנַס לְתוֹךְ מַחְצָה עֲלִיוֹנָה, וְכִךְ רְאוּי לוֹ - אֶת שְׁלוֹ לְקַח בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֶת שְׁלוֹ לְקַח בְּעוֹלָם הָאַחֵר.

בְּשַׁעָה שֶׁהִקְבִּ"ה הִתְגַּלָּה בְּהַר סִינַי הִזְדַּעְזַע הָהָר וּבְשַׁעָה שֶׁסִּינַי הִזְדַּעְזַע כָּל שְׂאֵר הָרֵי הָעוֹלָם הִזְדַּעְזְעוּ וְהָיוּ עוֹלָיִם וַיִּוְרְדִים

מַה יָּרָה הַיָּם כִּי תִנּוּס וַיִּנָּס (קיד, ה): [זוהר ח"ב

כִּיּוֹן שְׁרָאָה הַיָּם אֶת אַרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף מִיַּד נִבְקַע וְהָיָה יְבֵשָׁה

הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס וַיִּגוֹ' (קיד, ג): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף ר"ד)] פָּתַח וְאָמַר, (וינה א) וַיֹּאמְרוּ אֲלֵינוּ

הַגִּידָה נָא לָנוּ בְּאֲשֶׁר לָמִי הִרְעָה הַזֹּאת לָנוּ וַיִּגוֹ'. בְּפִסּוֹק הַזֶּה יֵשׁ לְהִתְבוּנָן, כָּלֵם שְׁאֵלוֹ בְּסוּד הַחֲכָמָה, שְׁכַתּוּב הַגִּידָה נָא לָנוּ בְּאֲשֶׁר לָמִי. בְּאֲשֶׁר - שְׁאֵלוֹ בְּסוּד הַחֲכָמָה. כָּאֵן שְׁאֵלוֹ סוּד שֶׁהוּא בְּנִגְלָה, לְדַעַת אִם בָּא מִזְרַעוֹ שֶׁל יוֹסֵף, שְׁכִיּוֹן שְׁרָאָה הַיָּם אֶת אַרוֹנוֹ, מִיַּד נִבְקַע וְהָיָה יְבֵשָׁה, שְׁכַתּוּב (תהלים קיד) הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס. הַיָּם רָאָה אֶת אוֹתוֹ שְׁכַתּוּב בּוֹ (בראשית ט) וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה. מִיַּד - הִיִּרְדְּדִן יֹסֵב לְאַחֹר. וְעַל כֵּן שְׁאֵלוֹ אוֹתוֹ בְּאֲשֶׁר, שְׁכַתּוּב בּוֹ בְּיוֹסֵף, בְּאֲשֶׁר אֶת אִשְׁתּוֹ. אִם בָּאתָ מֵאוֹתוֹ הַזֶּרַע, הִתְפַּלֵּל שִׁישְׁתַּק הַיָּם מֵאֲתָנוּ. לָמִי - וְאִם בָּאתָ מִזְרַעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁכַתּוּב בּוֹ (סם לב) לָמִי אֲתָה וְאָנָּה תִלְךְ. וְהֵם הָיוּ מְלֹאכִים קְדוֹשִׁים שֶׁשָּׁלַח בְּשְׁלִיחוֹתוֹ וַנִּצַּל מֵאוֹתָהּ צָרָה. הִתְפַּלֵּל לְרַבּוֹנָךְ, וַיִּשְׁלַח מְלֹאכֹו וַנִּצַּל מֵאוֹתָהּ צָרָה.

מַה זֶה וַיִּנָּס? אֲלֵא רָאָה אוֹתוֹ שְׁכַתּוּב בּוֹ וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה

הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס וַיִּגוֹ' (קיד, ג): [זוהר ח"ג פ' פנחס

תִּרְקְדוּ בְּאֵילִים גְּבֻעוֹת כִּבְנֵי צֶאֱן: ז מִלְּפָנַי אֲדוֹן חוּלֵי אֶרֶץ מִלְּפָנַי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב:
ח הַהִפְכִי הַצּוּר אָגַם מִיָּם חֲלָמִישׁ לְמַעַנֵּנוּ מִיָּם:

—== זוהר תהלים ==—

[פ' הַמִּזְמוֹר (דף ס"ד:)] עוֹד אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִיָּם בְּכָל מְקוֹם, הָרִי יְדוּעַ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעוֹרֵר בְּצוּר הַזֶּה לְהוֹרִיק מִיָּם, שֶׁהָרִי לֹא רָאוּי [אלא מַגְדִּילָהּ], וְזֶהוּ אוֹת וְנֹס שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה שִׁבַּח דָּוִד וְאָמַר, (תהלים קיד) הַהִפְכִי הַצּוּר אָגַם מִיָּם וְגו'. וּמִשְׁמַע הַהִפְכִי, שֶׁהָרִי אֵין דֶּרֶךְ הַצּוּר בְּכָף. וְעַל זֶה בְּצוּר הַעֲלִיּוֹן הוּצֵא מִיָּם מִמְּקוֹם שֶׁלְמִטָּה. וּמָה שָׁמוּ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁלְמִטָּה? סֵלַע, שֶׁכְּתוּב וְהוּצֵאתָ לָהֶם מִיָּם מִן הַסֵּלַע. וּבִמָּה הוּצֵא הַסֵּלַע הַזֶּה מִיָּם? בְּכַח הַצּוּר שֶׁלְמַעֲלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ, מָה מִשְׁמַעוֹ שֶׁל הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ? שֶׁהִתְהַפֵּךְ הַצּוּר לַעֲשׂוֹת פְּעָלוֹ שֶׁל תָּמִים. וּמִיָּהוּ הַתָּמִים? אַבְרָהָם, שֶׁכְּתוּב בּוֹ (בראשית יז) הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה תָּמִים. וְזֶהוּ הַהִפְכִי הַצּוּר אָגַם מִיָּם, וּמִשְׁמַע תָּמִים פְּעָלוֹ, וְזֶה אַבְרָהָם. בְּשַׁעַר זֶה הוֹפֵךְ הַצּוּר לְתָמִים. בְּשַׁעַר שְׁנֵי אַחֲרָת, כְּשֶׁרָצָה [כשנעט] מִשָּׁה לְהוּצֵא מִיָּם בְּצוּר הַזֶּה, בְּחִטָּאֵי יִשְׂרָאֵל לֹא חָזַר לְתָמִים כְּמוֹ בִּהְתַחֲלָה. בְּאוֹתוֹ זְמַן הִתְרַעַם מִשָּׁה וְאָמַר, צוּר יִלְדֶךָ תִּשִּׁי. כְּלוֹמַר, הִחֲלַשְׁתָּ אוֹתוֹ מִמָּה שֶׁהָיָה בְּתַחֲלָה, שֶׁבִּשְׂבִילֶךָ לֹא נִמְצָא עֲכָשׁוֹ תָּמִים, וְנַעֲשֵׂה [בו] דִּין, מָה שֶׁלֹּא הָיָה בִּימֵי יִלְדֶךָ, כְּלוֹמַר עֲלוּמִיךָ.

פ' יתרו (דף פ"ט:)] שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעַר שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְגַּלָּה בְּהַר סִינַי, הַזְדַּעְזַע הָהָר, וּבְשַׁעַר שְׁסִינֵי הַזְדַּעְזַע, כָּל שְׂאֵר הָרֵי הָעוֹלָם הַזְדַּעְזְעוּ וְהָיוּ עוֹלִים וַיּוֹרְדִים, עַד שֶׁהוֹשִׁיט הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְדוּ עֲלֵיהֶם וְהִתִּישְׁבוּ, וְקוֹל יוּצֵא וּמְכַרִּיז, (תהלים קיד) מָה לָּךְ הָיִם כִּי תִגּוֹס הַיַּרְדֵּן תִּסַּב לְאַחֹר, הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים וְגו'. וְהֵם שְׂבִים וְאוֹמְרִים, מִלְּפָנַי אֲדוֹן חוּלֵי אֶרֶץ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִלְּפָנַי אֲדוֹן - זוֹ הָאֵם, שֶׁכְּתוּב אִם הַבָּנִים שִׁמְחָה. חוּלֵי אֶרֶץ - זוֹ הָאֵם הַתַּחֲתוֹנָה. מִלְּפָנַי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב - זֶהוּ הָאֵב, שֶׁכְּתוּב בְּנֵי כְּכָרִי יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה כְּתוּב בְּעֵטְרָה שֶׁעֵטְרָה לּוֹ אִמוֹ. מָה זֶה בְּעֵטְרָה? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּכָתוּב (שמואל א כג) וְשָׂאוֹל וְאַנְשָׁיו עֵטְרִים אֶל דָּוִד. מִשׁוּם שֶׁמִּתְעַטֵּר בְּלֶכֶן וּבְאָדָם וּבְיָרֵק, בְּכָל הַגְּוֹנִים שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בּוֹ וּמְקַפִּים בּוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוֹנָדָה, בְּעֵטְרָה שֶׁעֵטְרָה לּוֹ אִמוֹ, מִי זוֹ הַעֵטְרָה? שֶׁכְּתוּב (ישעיהמט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֲתַפְּאֵר, וְכְתוּב (שם) וּבֵית תַּפְּאֲרָתִי אֲפָאֵר.

הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ מָה מִשְׁמַעוֹ שֶׁל הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ? שֶׁהִתְהַפֵּךְ הַצּוּר מִיָּם לַעֲשׂוֹת פְּעָלוֹ שֶׁל תָּמִים

הַהִפְכִי הַצּוּר אָגַם מִיָּם וְגו' (קיד, ח): [זוהר ח"ב

קטו א לא לנו יהוה **ב** לא לנו כי לשמך תן כבוד על חסדך על אמתך:
 ב למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם **ג** ואלהינו **ד** בשמים
 כל אשר חפץ עשה: **ה** עצביהם פסף וזרב מעשה ידי אדם: **ו** פה להם ולא
 ידברו עינים להם ולא יראו: **ז** אוזנים להם ולא ישמעו אף להם ולא יריחון:
ח ידיהם ולא ימישון רגליהם ולא יתלכו לא יתנו בנרונם: **ט** כמותם יהיו עשיהם
 כל אשר ביטח בהם: **י** ישראל ביטח ביהוה **יא** עזרם ומגנם הוא: **יב** בית
 אהרן ביטחו ביהוה **יג** עזרם ומגנם הוא: **יד** יראי יהוה **יז** ביטחו
 ביהוה **יח** עזרם ומגנם הוא: **יט** יזכרנו יברך יברך את בית

שימוש תהלים

להתוכח עם המינים

לא לנו (קטו, א): [שימוש תהלים לפרק קטו] זה המזמור הוא טוב בבואך להתוכח בדת נגד עובדי ע"ג.

זוהר תהלים

שכשמתברכים אלו בתחלה, ומברכה זו מתברכות. אלא במה בארנו יברך את בית ישראל? אלא הקדוש ברוך הוא נתן תוספת ברכות לזכר שנושא, משום שמתברכת ממנו האשה, וכן בכל מקום נותן הקדוש ברוך הוא תוספת ברכות לזכר שנושא, משום שמתברך ממנו אשתו, וכן בכל מקום נותן הקדוש ברוך הוא תוספת ברכות לזכר שנשא כדי שתתברך ממנו הנקבה מאותה תוספת הברכות. כיון שנשא האדם, נתן לו שני חלקים, אחד לו ואחד לנקבתו, והוא נוטל הכל - חלקו וחלק נקבתו.

ה' זכרנו יברך - אלו הגברים יברך את בית ישראל - אלו הנשים משום שזכרים צריכים להתברך בתחלה ואחר כך נשים

ה' זכרנו יברך וגו' (קטו, יב): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלג.)] וזכרכם ביום ההוא לאמור. רבי יוסי פתח ואמר, (תהלים קטו) ה' זכרנו יברך יברך את בית ישראל וגו'. ה' זכרנו יברך - אלו הגברים. יברך את בית ישראל - אלו הנשים. משום שזכרים צריכים להתברך בתחלה, ואחר כך נשים, ונשים לא מתברכות אלא מברכת הזכרים, שכשזכרים מתברכים, אז מתברכות הנשים. ואם תאמר מזה שכתוב (ויקרא טז) וכפר בעדו ובעד ביתו, שצריך לכפר עליו בתחלה ואחר כך על ביתו, משום שמתברך ממנו. בא ראה שנשים לא מתברכות אלא רק מגברים,

ה' זכרנו יברך - אלה הגברים שהיו עולים בחשבון במדבר ונקב"ה מברך אותם ומוסיף עליהם בכל זמן

ה' זכרנו יברך וגו' (קטו, יב): [זוהר במדבר פ'

ישראל יברך את בית אהרן: יג יברך יראי יהוה הקטנים עם הגדלים:

זוהר תהלים

לקח מהם, והרי פְּרִשׁוּהָ, והחֲשׁבוֹן לֹא הָיָה עַד שֶׁנֶּאֱסַף כָּל אוֹתוֹ הַכֹּפֶר וְעָלָה לְחֲשׁבוֹן. וּבַתְּחִלָּה מְבָרְכִים אֶת יִשְׂרָאֵל, אַחֵר כֶּף מוֹנִים אוֹתוֹ כֹּפֶר, אַחֵר כֶּף חוֹזְרִים וּמְבָרְכִים אֶת יִשְׂרָאֵל. נִמְצָא שִׁישְׂרָאֵל מְתַבְרָכִים בַּתְּחִלָּה וּבִסּוֹף, וְלֹא עוֹלָה בָהֶם מִגִּפָּה. לָמָּה הַמִּגִּפָּה עוֹלָה בְּמַנְיָן? אֵלָּא מִשׁוּם שֶׁבְּרָכָה לֹא שׁוֹרָה בְּמַנְיָן. כִּיִּן שְׁמִסְתַּלְּקֵת הַבְּרָכָה, הַצַּד הָאֲחֵר שׁוֹרָה עָלָיו, וְיָכוֹל לְהַנְזֹק. בְּגִלְל זֶה בְּמַנְיָן לֹקְחִים כֹּפֶר וּפְדִיּוֹן, לְסַלֵּק אוֹתוֹ מֵהֶם. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל - אֵלֹהֵי הַנְּשִׁים, שֶׁלֹּא עוֹלוֹת בְּמַנְיָן. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהֱרֹן - שֶׁהֵם מְבָרְכִים אֶת הָעַם בְּעֵינַי טוֹבָה וּבִלְבָב טוֹב וּבְאֵהֱבַת הַלֵּב. אֶת בֵּית אֶהֱרֹן - כֶּף גַּם הַנְּשִׁים (שלהם), שֶׁמְתַבְּרָכוֹת בַּבְּרָכָה (שלהם).

חֲדָשׁ הַשָּׁנִי, שֶׁהוּא זִיו בְּרָכוֹת הָעוֹלָם

יְבָרֵךְ יְרָאֵי ה' - אֵלֶּה הֵם הַלְוִיִּם, וְכֻלָּם מְתַבְּרָכִים, כִּי הֵם יְרָאִים מִהֶקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַקְּטָנִים עִם הַגְּדוֹלִים - אֵף עַל גַּב שֶׁלֹּא עוֹלִים בְּמַנְיָן. בֹּא רְאֵה, לֹא נִמְצָא מַנְיָן בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁהַתְּבָרְכוֹ בּוֹ כְּמַנְיָן זֶה, שֶׁמַּנְיָן זֶה לְהַתְּבָרֵךְ הִיָּה, וְלִהְיוֹת שְׁלֵמוֹת הָעוֹלָמִים הִיָּה, וּבִמְקוֹם שֶׁהַבְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת נִמְנוּ, שֶׁכְּתוּב בְּאַחַד לְחֲדָשׁ הַשָּׁנִי, שֶׁהוּא זִיו בְּרָכוֹת הָעוֹלָם, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵא זִיו לְעוֹלָם. וְעַל זֶה נִקְרָא חֲדָשׁ זִי"ו, שֶׁהִזִּיר שֶׁל הַכֹּל יוֹצֵא מִמֶּנּוּ, וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים קלד) יְבָרֵךְ ה' מִצִּיּוֹן, וְהַכֹּל דָּבָר אֶחָד, וְכְתוּב (שם קלג) כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה וְגו'.

במדבר (ד ק"ז): רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (תהלים קטו) ה' זָכְרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת בֵּית וְגו'. ה' זָכְרָנוּ יְבָרֵךְ - אֵלֶּה הַגְּבָרִים, שֶׁהֵיוּ עוֹלִים בְּחֲשׁבוֹן בְּמִדְבָּר, וְהֶקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבָרֵךְ אוֹתָם וּמוֹסִיף עֲלֵיהֶם בְּכָל זְמַן. בֹּא רְאֵה, מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁבַח חִבְרוֹ, שֶׁל בְּנֵי, אוֹ שֶׁל מִמּוֹנוֹ - צָרִיךְ לְבָרְכוֹ וְלְהוֹדוֹת עָלָיו בְּבְרָכוֹת. מַנְיָן לָנוּ? מִמַּשָּׁה, שֶׁכְּתוּב (דברים א) וְהִנֵּכֶם הַיּוֹם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרַב. אַחֵר כֶּף מֵהַ פְּתוּב? ה' אֵלֶּהי אֲבוֹתְכֶם יִסַּף עֲלֵיכֶם כְּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים וְגו'. שְׁתֵּי בְּרָכוֹת הֵיוּ: אַחַת - ה' אֵלֶּהי אֲבוֹתְכֶם, הִרִי אַחַת. אַחֵר כֶּף - וְיְבָרֵךְ אֶתְכֶם כְּאִשֶׁר דָּבָר לְכֶם. לְהוֹדוֹת עֲלֵיהֶם, בְּרָכוֹת עַל בְּרָכוֹת. וְאִם הוּא מוֹנֵה אֶת שֶׁבַח חִבְרוֹ וְלֹא מוֹדָה עָלָיו בְּרָכוֹת - הוּא נִתְפָּס בַּתְּחִלָּה מִלְּמַעְלָה. וְאִם הוּא מְבָרֵךְ אוֹתוֹ - הוּא מְתַבְּרֵךְ מִלְּמַעְלָה. וְהַבְּרָכָה צָרִיךְ לְבָרֵךְ אוֹתָהּ בְּעֵינַי טוֹבָה, וְלֹא בְּעֵינַי רָעָה. וּבְכָל רוּצָה הֶקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵהֱבַת הַלֵּב. וּמֵה מִי שֶׁמְבָרֵךְ אֶת חִבְרוֹ, רוּצָה הֶקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיְבָרֵךְ אוֹתוֹ בְּעֵינַי טוֹבָה, בְּלֵב טוֹב - מִי שֶׁמְבָרֵךְ אֶת הֶקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שֶׁצָּרִיךְ עֵינַי טוֹבָה וְלֵב טוֹב וְאֵהֱבַת הַלֵּב. בְּגִלְל זֶה, (שם ו) וְאֵהֱבַת אֶת ה' אֵלֶּהיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וְגו'.

יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהֱרֹן - שֶׁהֵם מְבָרְכִים אֶת הָעַם בְּעֵינַי טוֹבָה וּבִלְבָב טוֹב

בֹּא רְאֵה, הִרִי פְּרִשׁוּהָ, אֵינן הַבְּרָכָה שֶׁלְּמַעְלָה שׁוֹרָה עַל דָּבָר שֶׁנִּמְנָה. וְאִם תֹּאמַר, יִשְׂרָאֵל אֵיךְ נִמְנוּ? אֵלָּא כֹּפֶר

יֵד יִסֵּף יְהוָה לְיָמָיו עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם: מו בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה לְעֵשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: מו הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיהוָה וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם: ז' לֹא הַמֵּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה וְלֹא כָּל יִרְדֵי הַיָּמָה: יח וְאַנְחֵנוּ נִבְרָךְ יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּהָ:

— זוהר תהלים —

הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַה' – יִשְׁנוּ ב' עֲנִינֵי שָׁמַיִם לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה מְמוֹנָה הַעֲשִׂירִי הוּא הַעֲקָרָה.

דָּוִד הַמְּלֹךְ הוּא חֵי וְהַקְרָבָה שְׁלוֹ לְחֵי הָעוֹלָמִים

לֹא הַמֵּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה וְגו' (קטו, יז): [זוהר ח"א פ' ויגש (דף טז:)] וּמִשׁוּם כֵּךְ אָמַר לֹא הַמֵּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה. לֹא הַמֵּתִים, מִשׁוּם שֶׁצָּרִיךְ לְשַׁבַּח חֵי לְחֵי. וּמֵת לְחֵי לֹא כֵן, שֶׁכָּתוּב לֹא הַמֵּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה, וְאַנְחֵנוּ נִבְרָךְ יְהוָה, שֶׁהֲרִי אָנוּ חַיִּים, וְאֵין לָנוּ חֵלֶק בְּצַד הַמֵּתִים כָּלֵל. חֲזַקֵּהוּ אָמַר, (ישעיה לח) חֵי חֵי הוּא יוֹדֵךְ כְּמוֹנֵי, מִשׁוּם שֶׁחֵי מִתְקַרֵּב לְחֵי. דָּוִד הַמְּלֹךְ הוּא חֵי, וְהַקְרָבָה שְׁלוֹ לְחֵי הָעוֹלָמִים, וּמִי שֶׁנִּקְרַב אֵלָיו הוּא חֵי, שֶׁכָּתוּב וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם, וְכָתוּב וּבְנִיָּהוּ בֵּן יְהוֹדֵעַ בֵּן אִישׁ חֵי רַב פְּעִלִים מְקַבְּצָאֵל.

הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַה' וְגו' (קטו טז): [זוהר שמות (דף טז:)] פָּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר,

כְּתוּב (תהלים קטו) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַה' וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם. בְּפִסּוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, וְכֵךְ צָרִיךְ לוֹמַר: הַשָּׁמַיִם לַה', וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם. מַה זֶה הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם? אֵלָּא כְּאֵן יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, מִשׁוּם שֶׁיֵּשׁ שָׁמַיִם וְיֵשׁ שָׁמַיִם לְמַעַלָּה, וְהָאָרֶץ לְמַטָּה מֵהֶם. וְכָל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת וְהַתְּתוֹנוֹת כֵּלְךָ כְּמוֹ זֶה, אֵלֶּה בְּאֵלֶּה. שָׁמַיִם לְמַטָּה, הֵם עֹשֵׂר יְרִיעוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קד) נוֹטָה שָׁמַיִם כְּרִיעָה. וְהַקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא עֹשֵׂה אוֹתָם וְאֵת הַמַּחְנוֹת שֶׁכָּתוּב לְהַנְהִיג אֶת הָאָרֶץ הַתְּתוֹנָה. הַתְּשִׁיעֵי מְנַהִיג אֶת הַתְּתוֹנוֹתֵיכֶם,

וּבְשֵׁם יְהוָה יִתְחַנֵּן אֶקְרָא: יְהוָה לִיהְיֶהֱוֵה אֲשֶׁלֶם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ:

זוהר תהלים

חֲרַב חֲדָה מִנַּחַת עַל צְוֹארוֹ שֶׁל אָדָם אֵל
 יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים. מִיָּד חֲזַר
 מִתְּפִלָּתוֹ, וְקָבַל הַדִּין עַל זָרְעוֹ, שֶׁכְּתוּב
 (שְׁמוּאֵל ב כא) וַיַּעֲזֹר לוֹ אֲבִישִׁי בֶן צְרוּיָה וַיִּף
 אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וְגו'. מַה כְּתוּב? (שְׁמוּאֵל א יא)
 וְעַתְלִיָּה אִם אֲחִזִּיְהוּ רֵאתָה כִּי מֵת בָּנָה
 וְתָקַם, (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב כב) וְתֹאבֵד אֶת כָּל זָרַע
 הַמְּמַלְכָה. כְּתוּב וְתֹאבֵד, וְכְתוּב וְתִדְבֹר אֶת
 כָּל זָרַע כּו'. מַהוּ וְתִדְבֹר? אֲמָרָה, שֶׁעַתִּידִין
 זָרְעוֹ שֶׁל דָּוִד לֵאבֹד מִן הָעוֹלָם. וְתִקַּח
 יְהוֹשֻׁבֵעַ בַּת הַמֶּלֶךְ יוֹרָם כּו', אֶת יוֹאָשׁ כּו'.
 מְלֻמֵּד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִן מֵדָה כְּנֶגֶד
 מֵדָה. וְעַל כָּל זֶה, אָף עַל פִּי שְׁנַגְזָרָה גְזָרָה
 זו וְנִתֵּן רְשׁוֹת לְמִדַּת הַדִּין, עַל זֶה כְּתוּב
 (יִשְׁעִיָּה י) עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לְעַמֵּד. עַדִּין מִדַּת
 הַדִּין בְּנֹב עוֹמֵדָת וְתוֹבַעַת דִּין מְלַפְּנִי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמָה בְּצַדִּיקִים מְדַקְדָּק
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֶּף - בְּרִשְׁעִים עַל אַחַת
 כְּמָה וְכְמָה.

מַה שׁוֹשְׁנָה יֵשׁ בָּהּ שְׁלִשָּׁה עֶשְׂרֵי עָלִים - אָף
 בְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת
 רַחֲמִים שְׁמֻקִּיפּוֹת אוֹתָהּ מְכַל צְדָדִיָּה

בוֹם יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא וְגו' (קטז, י): [הַקְּדוּמַת
 הַזוהר (דף קטז)] רַבִּי חֲזַקְיָה (נ"א רַבִּי אֲלֵעָזָר)
 פִּתַח, כְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין
 הַחֻחִים. מִי הַשׁוֹשְׁנָה זו כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
 [מִשׁוּם שֵׁשׁ שׁוֹשְׁנָה וְיֵשׁ שׁוֹשְׁנָה]. מַה הַשׁוֹשְׁנָה
 שְׁהִיא בֵּין הַחֻחִים יֵשׁ בָּהּ אָדָם וְלָכֵן - אָף
 כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בָּהּ דִּין וְרַחֲמִים. מַה
 שׁוֹשְׁנָה יֵשׁ בָּהּ שְׁלִשָּׁה עֶשְׂרֵי עָלִים - אָף
 בְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, מְלַמֵּד שְׁבָא עַל עֶסְקֵי נֹב,
 מִפְּנֵי שְׁגָרָם עֲנִין נֹב עִיר הַכֹּהֲנִים, וְהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדָּק עִם הַצַּדִּיקִים אֲפִלוּ
 כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
 דָּוִד, גְּרַמְתָּ כָּל כֶּף בְּנֹב עִיר הַכֹּהֲנִים, חֲיִיךָ,
 או הַדִּין יִחוּל עַל עֲצָמְךָ, או עַל זָרְעֶךָ, וְלֹא
 יִשְׂאָר אֵלָא אַחַד. שְׁנֵה רַבִּי חֲזִיא, כְּתוּב
 (שְׁמוּאֵל א כב) וַיִּמְלֹט בֶּן אַחַד לְאַחִימֶלֶךְ וְגו'.
 שְׁלֹא נִשְׂאָר לְאַחִימֶלֶךְ מְכַל בֵּית אָבִיו
 זוֹלָתִי אֲבִיתָר לְבָדוֹ, וְעַל עוֹן זֶה מֵת שְׁאוּל
 וּבְנָיו, וְכִמָּה אֲלָפִים וּרְכָבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל,
 וְנִגְזַר עַל דָּוִד לְמוֹת. בֵּינָן שְׁהֵלֶךְ לְאַרְץ
 פְּלִשְׁתִּים, רֵאתָה אוֹתוֹ הִרְפָּה. אֲמָרָה
 לְכַנָּה: זֶה שְׁהִרְגָ אַחִיךָ. בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה
 הַגִּיעַ זְמַן מִדַּת הַדִּין לְהִנָּקַם מְדוּד עַל עֶסְקֵי
 נֹב, וְזָמַן אֶת יוֹשְׁבֵי הַרְגוֹ. מִיָּד - וַיִּשְׁבִּי
 כְּנֹב, שְׁבָא עַל עֶסְקֵי נֹב. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,
 כֶּף אָמַר דָּוִד: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זָרְעֵי יְהִיָּה
 נִכּוֹן לְפָנֶיךָ, וְהַרְיֵנִי מְקַבֵּל עָלַי אֶת הַדִּין.

מַה עֲשֵׂה? נָטְלוּ יוֹשְׁבֵי, וְהַגְרִים אֶת עֲצָמוֹ
 עָלָיו וְעַל הַמַּטָּה. אָמַר לוֹ: אֵין כְּבוֹדִי.
 נָטְלוּ וְזָרְקוּ בְּאוֹיֵר, וְשֵׁם הַסִּיף שְׁיִהְרַג בּוֹ
 דָּוִד. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שְׁמוּאֵל ב כא) וְהוּא חָגוּר
 חֲרַב חֲדָשָׁה וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת אֶת דָּוִד. מִיָּד
 הַזְכִּיר אֲבִישִׁי שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ, וְעַמֵּד בְּאוֹיֵר,
 וְסוֹסוֹ מִיָּד נִשְׁמַט, וְהֵלֶךְ לִירוּשָׁלַיִם. הֵלֶךְ
 אֲבִישִׁי וּבָא לְסַנְהֶדְרִין וְאָמַר, מַהוּ לְרַכֵּב
 עַל סוֹסוֹ שֶׁל מֶלֶךְ בְּשַׁעַת הַדְּחָק?
 וְהַתִּירוּהוּ. מִצְאוּ לְדוּד עוֹמֵד בְּאוֹיֵר. אָמַר
 לוֹ, חֲזַר מִתְּפִלָּתְךָ. אָמַר לוֹ, (תְּהִלִּים קטז) מָה
 אֲשִׁיב לָהּ כָּל תַּגְּמוּלוֹהִי עָלַי. שְׁכַף מְקַבְּלָנִי
 מִבֵּית דִּינּוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל הַרְמַתִּי, שְׁאֲפִלוּ

— זהו זה תהלים —

שְׁצַרְיָךְ לְטַל אוֹתוֹ בְּיָמַי [ולא בשמאל]
 וּבְשִׂמְאֵל, וְאָף עַל גַּב שְׂכָלְךָ הַתְּעוֹרְרוֹ בּוֹ
 - יָפֵה הוּא. אָבֵל כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה כִּךָ צָרִיךְ
 כּוֹס, שְׂכָתוֹב (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא,
 שְׁהָרִי בְּכּוֹס זֶה שׁוֹפְעוֹת הַבְּרָכוֹת מֵאוֹתָן
 יְשׁוּעוֹת שֶׁלְמַעְלָה, וְהוּא נוֹטֵל אוֹתָם וְכוֹנֵס
 אוֹתָם אֵלָיו, וְשֵׁם נִשְׁמַר [להם] יַיִן הַעֲלִיּוֹן
 וּמִתְכַּנֵּס בְּאוֹתוֹ כּוֹס, וְצָרִיכִים לְבָרֵךְ אוֹתוֹ
 בְּיָמַי [ובשמאל] וְלֹא בְשִׂמְאֵל, וְהַיּוֹן שֶׁהוּא
 כְּנוֹס בְּכּוֹס הַזֶּה, שְׂוִיתְבָּרְכוּ כְּאַחַד,
 וְצָרִיכִים לְבָרֵךְ אֶת הַשֶּׁלֶחַן שֶׁלֹּא יִהְיֶה
 רִיק מִלֶּחֶם וַיַּיִן, הַכֹּף [אחד] כְּאַחַד. בֹּא
 רְאֵה, כְּנִסְתֵי יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה,
 וְכַיּוֹן שֶׁהִיא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, צָרִיךְ יָמַי
 וּשְׂמַאל [וצריך] לְטַל אוֹתָהּ, וְאוֹתָהּ כּוֹס
 נִתְּנָת בֵּין יָמַי לְשִׂמְאֵל, וְצָרִיכָה לְהִתְמַלֵּא
 יַיִן בְּשִׂבִּיל יַיִן הַתּוֹרָה שִׁיּוּצָא מִן הָעוֹלָם
 הַבָּא. וּבֹא רְאֵה, כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, [כאן] בְּזֶה
 הַתְּגִלוֹת דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים כְּאֵן שְׁאֲנוּ בְּמַעְרָה,
 אוֹמֵר כְּאֵן נִתְּגַלָּה סוּד הַמְּרַכְבָּה הַקְּדוּשָׁה,
 כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה צָרִיךְ לְקַבֵּלָה בְּיָמַי
 וּבְשִׂמְאֵל, זֶה צְפוֹן וְדָרוֹם, וְכוֹס שֶׁל בְּרָכָה
 שִׁיְהִיָּה נוֹטֵל בְּרָכָה מֵהֶם.

בְּכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה סוּד הַאֲמוּנָה

מִי זֶה כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה? זֶה (שיר ג) מִטְּתוֹ
 שֶׁלְשִׁמְאֵל, שְׁצַרְיָךְ שֶׁתִּתְּנֵנִי בֵּין צְפוֹן
 וְדָרוֹם, וְצָרִיךְ לְהִנְיָחָה בְּיָמַי, וְהַגּוֹף
 שִׁיתְתַּקֵּן עִמָּהֶם, וְיִשְׁגִּיחַ בְּאוֹתָהּ כּוֹס שֶׁל
 בְּרָכָה לְבָרֵךְ אוֹתָהּ בְּאַרְבַּע בְּרָכוֹת, מִשׁוּם
 שְׂכָתוֹב (דברים יא) תְּמִיד עֵינַי ה' אֵלֶיךָ בֵּה
 וְגו'. נִמְצָא בְּכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה סוּד הַאֲמוּנָה,
 צְפוֹן וְדָרוֹם וּמִזְרָח וּמַעְרָב, הֲרִי מְרַכְבָּה

רְחֵמִים שְׂמַקִּיפּוֹת אוֹתָהּ מְכַל צְדָדִיָּה. אָף
 אֱלֹהִים שֶׁל כְּאֵן, מְשַׁעָּה שְׂנֹזְכֵר, הוֹצִיא
 שֶׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה תְבוֹת לְהַקִּיף אֶת כְּנִסְתֵי
 יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁמֹר אוֹתָהּ. וְאַחַר כִּךָ נִזְכַּר פַּעַם
 אַחֲרָת. לְמָה נִזְכַּר בְּפַעַם אַחֲרָת כְּדִי
 לְהוֹצִיא חֲמֻשָּׁה עָלַיִם חֲזָקִים שְׂסוֹבְבִים אֶת
 הַשׁוֹשְׁנָה. וְאוֹתָם הַחֲמֻשָּׁה נִקְרָאִים
 יְשׁוּעוֹת, וְהֵם [חמשה] [חמשים] שְׁעָרִים. וְעַל
 זֶה הַסּוּד כְּתוּב (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת
 אֲשָׁא, זֶה כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. הַכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה
 צָרִיכָה לְהִיּוֹת עַל חֲמֻשׁ אֲצַבְעוֹת וְלֹא יוֹתֵר,
 כְּמוֹ שֶׁהַשׁוֹשְׁנָה שְׂוִיּוֹשְׁבֵת עַל חֲמֻשָּׁה עָלַיִם
 חֲזָקִים בְּדַגְמָא שֶׁל חֲמֻשׁ אֲצַבְעוֹת.
 וְהַשׁוֹשְׁנָה הַזֶּה הִיא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה.
 מִ"אֱלֹהִים" הַשְּׁנִי עַד "אֱלֹהִים" הַשְּׁלִישִׁי -
 חֲמֻשׁ תְּבוֹת. מְכַאֵן וְהִלָּא הָאוֹר שֶׁנִּבְרָא
 וְנִגְנָז וְנִכְלָל בְּבְרִית הַהוּא שֶׁנִּכְנַס בְּשׁוֹשְׁנָה
 [ס"א זז] וְהוֹצִיא בָּהּ זֶרַע, וְזֶה נִקְרָא עֵץ
 עֵשָׂה פְרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ. וְאוֹתוֹ הַזֶּרַע קִיָּם
 בְּאוֹת הַבְּרִית מִמֶּשׁ. וְכְמוֹ שֶׁדְּמִוֹת הַבְּרִית
 נִזְרַע בְּאַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם זְנוּגִים [של אותו]
 הַזֶּרַע הַהוּא, כִּךָ נִזְרַע הַשֵּׁם הַחֲקוּק מִפְּרֻשׁ
 בְּאַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית.

כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא שְׁהָרִי בְּכּוֹס זֶה שׁוֹפְעוֹת
 הַבְּרָכוֹת מֵאוֹתָן יְשׁוּעוֹת שֶׁלְמַעְלָה וְהוּא
 נוֹטֵל אוֹתָם וְכוֹנֵס אוֹתָם אֵלָיו

כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא וְגו' (קטז, יא) : [זוהר ח"א פ'
 יח"י (דף רג.)] רַב הַמְּנַנָּא הִזְקֵן לֹא נִתַּן
 כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה לְאָדָם אַחַר לְבָרֵךְ, [שרצה
 לטל] אֲלָא הוּא הַקְּדָיִם וְנִטְלָ אוֹתוֹ [בימיו
 ובשמאל] בְּשִׁתֵּי יָדָיו וּמְבָרֵךְ. וְהֲרִי אֲמַרְנּוּ

— זוהר תהלים —

שִׁיחַ תּוֹכוֹ כָּבוֹד. מִי שֶׁזָּכָה לְנִשְׁמָה מְכוּסָה, זֶה, לֵהִיּוֹת נִשְׁמָה טְהוֹרָה מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ. וְסוּד הַדְּבָר - (ויקרא טז) וְטָהְרוּ וְקַדְשׁוּ. טְהוֹרָה מִבְּפָנִים, וְקַדְשָׁה מִבְּחוּץ. וְיָמָּה כּוֹס אֵין טְהוֹרָתוֹ וְקַדְשׁוֹ מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ בְּלִי מַיִם - אַף כִּף הַנִּשְׁמָה אֵין טְהוֹרָה וְקַדְשָׁתָה מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ בְּלִי תוֹרָה. וּמִשׁוּם זֶה אָמַר רַבֵּן גַּמְלִיאֵל, מִי שֶׁאֵין תּוֹכוֹ כָּבוֹד לֹא יִכְנָס לְבֵית הַמְּדַרְשׁ. בְּגִלְל שֶׁאֵין הוּא מַצֵּד עֵץ הַחַיִּים, אֲלֵא מַעַץ הַדְּעֵת טוֹב וְרַע.

עמור - פְּרִשׁוּהוּ מֵעֵטְרוֹ בְּתַלְמִידִים. וְדַרְךְ

סוּד - ה' הִיא כּוֹס, מֵעֵטְרוֹ בְּתַלְמִידִים בְּאוֹת י', שֶׁהִיא עֵטְרָה עַל ה'. עֵטוּף - צָרִיף לְעֵטְף רֵאשׁוֹ בְּגִלְל שֶׁהַשְּׂכִינָה עַל רֵאשׁוֹ. שֶׁכֶּף פְּרִשׁוּהוּ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה, אָסוּר לְתַלְמִיד חֶקֶם לְהֵלֵךְ ד' אֲמוֹת בְּגִלְוֵי הָרֵאשׁ, מִשׁוּם (ישעיה ו) מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. כָּל שֶׁכֶּן בְּבִרְכָה וּבְהַזְכָּרַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁאָסוּר לֵהִיּוֹת בְּגִלְוֵי הָרֵאשׁ. שְׁאוֹת י' מִן יְהוָה הִיא שֶׁהִתְעַטְפָה בְּאוֹר, וְנִעְשָׂתָה אֲוִיר. (וְזֵהוּ אוֹר שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִחַכִּים) מִשׁוּם שְׁאוֹת י', שֶׁהִיא חֶקֶמָה, בְּאֲוִיר, וְזֵהוּ אוֹר שֶׁהִתְעַטְפָה בּוֹ כְּשֶׁבְּרָא אֶת הָעוֹלָם. זֵהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים קד) עֵטָה אוֹר כְּשֶׁלָּמָה. וְזֵהוּ (בראשית א) יְהִי אוֹר - יְהִי אֲוִיר. וּפְרִשׁוּהוּ בְּעֲלֵי סוּדוֹת הַתּוֹרָה, בְּטָרְם שְׁנִתְהוּהוּ כָּל דְּבָר, נִתְהוּוּ הַהֲוִיּוֹת. וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר יְהִי אוֹר וְיְהִי אוֹר, שֶׁהִיא מִזְמֵן קְדָמוֹן. חֵי - פְּרִשׁוּהוּ חֵי מִן הַחֲבִית. וְדַרְךְ סוּד - שֶׁכִּינָה עֲלִיוֹנָה הִיא שְׁמִינִית לְסַפִּירוֹת מִמֶּטָה לְמַעְלָה, וּמִשׁוּם זֶה נִקְרָאת אוֹת ח', וְנֶאֱמַר בָּהּ (משלי כד) בְּחֶקֶמָה יִבְנֶה בֵּית. וְזֵהוּ

קְדוּשָׁה כְּרֵאוֹי לוֹ. וְשִׁלְחָן בְּלַחֵם, כְּדִי שִׁיתְבָּרַךְ אוֹתוֹ לַחֵם שֶׁלְמִטָּה וְיִתְבָּרַךְ לַחֵם עֲנִי, וְיִהְיֶה לַחֵם עֲנֵג, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. וְיִמְצָא שְׁכִנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכַת בְּאַרְבַּעַת צְדִדֵי הָעוֹלָם, לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, לְמַעְלָה [בְּאוֹתוֹ לַחֵם שֶׁל בְּרַכָּה]. וְכוֹס שֶׁל בְּרַכָּה, לְחִבְרָה דוּד הַמֶּלֶךְ בְּאַבּוֹת, וְיִתְבָּרַךְ לְמִטָּה, שִׁיתְבָּרַךְ [וְהַשְׁלַחַן בְּלַחֵם מִשׁוּם שִׁיתְבָּרַךְ מִכָּל הַצַּדִּים, מִלְּמַעְלָה וּמִלְּמַטָּה לְמַעְלָה בְּסוּד כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה, שִׁיתְחַבֵּר דוּד הַמֶּלֶךְ בְּאַבּוֹת וְיִתְבָּרַךְ לְמִטָּה, שִׁיתְבָּרַךְ לַחֵם עֲנִי וְיִהְיֶה לַחֵם עֲנֵג, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, וְיִתְבָּרַךְ] שֶׁלְחָנוֹ שֶׁל הָאֵדָם, שִׁמְצָא בּוֹ מִזְוֹן תְּמִיד.

סוּד כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה וּמְנַהֲגֶיהָ וְסוּדוֹתֶיהָ

כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָׂא וְגו' (קטז, יג): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רמ"ד):] שְׁלִישִׁי - כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה שֶׁתְּקַנּוּ בּוֹ עֲשָׂרָה דְּבָרִים: הַדְּחָה וְשִׁטְיָפָה. עֵטוּר. עֵטוּף. חֵי. מְלֵא. מְקַבְּלוּ בְּשִׁתֵּי יָדָיו. וְנִתְנָהוּ בְּיָמֵינוּ. וְנִתְנָהוּ עֵינָיו בּוֹ. וּמְגַבִּיהוּ מִן הַקֶּרֶקַע טַפַּח. וּמִשְׁגָּרוֹ בְּמִתְנַהֵה לְאֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ. וּבְדַרְךְ סוּד, כּוֹס (דְּבָרִים לג) מְלֵא בְּרַכָּתָהּ. כּוֹס בְּגִימְטְרִיא אֱלֹהִים, וּמִשָּׁם הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא עַל שְׁמוֹ - כּוֹס. זֵהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָׂא. מִי נִקְרָא יְשׁוּעוֹת? חֵמֶשׁ אֶצְבְּעוֹת, שֶׁהֵן כְּנֶגֶד חֵמֶשׁ סַפִּירוֹת שֶׁל כּוֹס, שֶׁהוּא שֵׁם אֱלֹהִים חַיִּים שֶׁהִבִּינָה מִתְפַּשְׁטָת בְּהֵם לְחֵמֵשִׁים שְׁעָרִים. ה' פְּעָמִים עֶשְׂרִי, בְּאוֹת י', שֶׁהוּא עֲשָׂרָה דְּבָרִים שֶׁתְּקַנּוּ חֶקֶמִים בְּכוֹס, שֶׁהוּא אֱלֹהִים חַיִּים, חֵמֶשׁ אוֹתִיוֹת בְּחֶשְׁבוֹן ה'. וּבְאֲרוֹ, בְּכוֹס שֶׁצָּרִיף הַדְּחָה וְשִׁטְיָפָה. הַדְּחָה מִבְּחוּץ, וְשִׁטְיָפָה מִבְּפָנִים. וְסוּד הַדְּבָר -

טו יָקַר בְּעֵינַי יְהוָהּ ִּיְהוָהּ הַמְּוֹתֶה לַחֲסִידָיו: טז אָנָּה יְהוָהּ ִּיְהוָהּ כִּי אֲנִי עַבְדְּךָ
 אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסְרֵי: יז לָךְ אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹרָה וּבָשָׂם יְהוָהּ ִּיְהוָהּ
 אֶמְרָא: יח נִדְרֵי לַיהוָהּ ִּיְהוָהּ אֲשֶׁלֶם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: יט בְּחִצְרוֹת בַּיִת
 יְהוָהּ ִּיְהוָהּ בְּתוֹכָי יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ:

זוהר תהלים

חבית: ח' בי"ת. ומשום שהיא חיים, שכתוב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה, היין משם הוא חי. וזהו יינה של תורה. מי שמשתדל בה נקרא חי. ועוד, צדיק חי, שהוא חי מן החבית. יין יש ממנו שני גונים - לכן. ואדם. יין גימטריא שבעים פנים. הרי ע"ב. וכנגד שני גונים של היין, הוא זכור ושמור של שבת, ושבעים תבות של קדוש ויכל"ו - הרי ע"ב.

מ"א - זהו שכתוב כוס (דברים לג) מלא ברפת ה'. ואף שהוא מלא מיינה של תורה. אדם כף צריך להיות שלם, כמו שנאמר (בראשית כה) איש תם - גבר שלם, כמו (שם לג) ויבא יעקב שלם. כף צריך להיות נשמה שלמה, ולא יהיה בה פגם, שנאמר (ויקרא כא) שפל (איש) אשר בו מום לא יקרב. אף כף אותיות אלם עם י"ה - הוא אלהים, כחשבון כוס. (שם י"ה) הוא מלא, והפך אותיות אלם ותמצא מלא. מתי? כאשר יש שם אותיות י"ה. והינו (שמות יז) כי יד על כס י"ה. אדנ"י חשבונו ו"ה. העמוד האמצעי מלא משניהם,

ומשום זה שורה עליו אדם, שהוא שם מפרש. מקבלו בשתי ידיו - כמו התורה שהיתה בשני לוחות, חמשה דברות בלוח אחד כנגד חמש אצבעות של יד ימין, וחמשה בלוח שני כנגד חמש אצבעות של יד שמאל. ונתנו בימין, כלומר ביד ימין. ומשום זה, שני לוחות אבנים בידו, ולא בידיו. וזהו שמעיד הפסוק, (דברים לג) מימינו אש דת למו. ונותן עיניו בו - משום שכוס זה הוא כנגד ארץ ישראל, שנאמר בה (דברים יא) תמיד עיני ה' אלהיך בה. ועינים של מעלה הם שבעים סנהדרין, ועליהם משה ואהרן. שתי עינים עליונות. אחת עין ימין, ואחת עין שמאל. והם ע"ב, כמנין "ביין". וזהו סוד של נותן בכוס עינו. ומגביהו מן הקרקע טפח - משום שאות ה' היא כוס, צריך להעלות אותה באות י', שהיא טפח, שבו נפתחת אות ה' בחמש אצבעות. ומשגרו לאנשי ביתו במתנה - משום שתתברך אשתו, שהיא נפש, שנאמר בה (במדבר יא) נפשנו יבשה אין כל. ומתברכת ועושה פרות. זהו שכתוב (בראשית א) תדשא הארץ דשא.

קָרָא אֶת הַלְלוֹת אֶת יְהוָה כָּל גּוֹיִם שִׁבְחֵהוּ כָּל הָאָמִים: בְּכִי נִבְרַעְנוּ עֲלֵינוּ חֲסִדוֹ וְאַמֶּת יְהוָה לְעוֹלָם תְּלַלְנוּהָ:

שימוש תהלים

למי שהלשינוהו הינם

הללו את ה' כל גוים (ק"ז, א): [שימוש תהלים לפרק קיז] למי שהלשינו עליו ולא עשה כלום.

זוהר תהלים

9' תרומה (דף קנ"ז) זוהר תורה] פתח רבי יוסי ואמר, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ ה' בה אשר נתן לך. אם בארץ ישראל מברכים, בחוץ לארץ מניין לנו, שהרי בגון זה לא צריך? אלא, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, חלק את הארץ. הישוב הוא לצד אחד, והחברה היא לצד אחר. חלק את הישוב והקיף את העולם סביב נקדה אחת, ומי היא? הארץ הקדושה. הארץ הקדושה היא מרכז העולם, ובאמצע הארץ הקדושה היא ירושלים. אמצע ירושלים הוא בית קדש הקדשים. וכל הטוב וכל המזון של כל הישוב יורד לשם מלמעלה, ואין לך מקום בכל הישוב שלא נזון משם. חלק את החברה, ולא נמצא מקום חרב קשה בכל העולם פרט לאותו מדבר, ששברו ישראל כחו ותקפו ארבעים שנה, כמו שנאמר (דברים ח) המוליכך במדבר הגדל והנורא. באותו מדבר שולט הצד האחר, ובעל פרוחו הלכו עליו ישראל ושברו כחו ארבעים שנים. ואם ישראל נמצאו צדיקים באותם ארבעים שנים, ה'ה מעבר אותו הצד האחר מן העולם. ומשהרגיזו את הקדוש ברוך הוא כל אותן פעמים, התחזק אותו

ה' את יהוה כל גוים שבוהו כל האמים (ק"ז, א): [זוהר פר' שמות 9' תרומה (דף קנ"ב)] אמר רבי יצחק, זה שאמר מורנו שתכלת היא כסא דין, וכשהיא עומדת בגון הזה, אזי היא כסא לדון דיני נפשות. מתי היא ברחמים? אמר לו, בשעה שהכרובים מחזירים פניהם זה עם זה ומסתכלים פנים בפנים. פיון שאותם כרובים מסתכלים פנים בפנים, אז כל הגונים מתתקנים, ומתהפך גון תכלת לגון אחר. מתהפך גון ירק לגון זהב (לבן). ולכן בהפוך הגונים מתהפך מדין לרחמים, וכן מרחמים לדין, והכל בהפוך הגונים. כמו שמסדרים ישראל תקוניהם לקדוש ברוך הוא, כך הכל עומד וכך מסתדר. ולכן כתוב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר, באותם גונים שכלולים זה בזה, היפי של כלם. ועשית שלחן עצי שטים וגו'. רבי יצחק פתח, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו'. כמה צדיקים הם ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם וקרבם אליו מכל העמים, ובשביל ישראל נתן מזון ושבע לכל העולם, ואלמלא ישראל - לא נתן הקדוש ברוך הוא מזון לעולם

כי נבר עלינו חסדו וגו' (ק"ז, ב): [זוהר שמות

— זהו זה תהלים —

התחזק במקום שלא עבר בו איש שם לעולמים, ובאותו הר הרי הנה דיוגרם של ישראל שם ארבעים שנים.

אב בשעיר הזה, אותו מקום הוא סלע חזק עליון, ותחת עמק אותו סלע, שאיש לא (אינו יכול להכנס לשם) נכנס שם, הוא שולט יותר לאכל טרפו, כדי שיעבר מעל ישראל ולא ימצא להם מקטרג עליהם בישוב. שלטונו של סוד האמונה תוך מרכז הנקדה של כל (העולם) הארץ הקדושה בבית קדש הקדשים. ואף על גב שעכשו אינו בקיום, בזכותו נזון כל העולם, ומזון וספוק יוצאים משם לכל בכל מקום של צד הישוב. ולכן, אף על גב שישאל עכשו מחוץ לארץ הקדושה, עם כל זה, מכח וזכות הארץ נמצא מזון וספוק לכל העולם. ועל זה כתוב (דברים ח) וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטבה אשר נתן לך. על הארץ הטבה ודאי, שהרי בשבילה נמצא מזון וספוק לעולם. מי שמתעדין על שלחנו ומתענג באותם מאכלים, יש לו להזכיר ולדאג על קדשת הארץ הקדושה ועל היכל המלך שחרב. ובשביל אותו עצב שהוא מתעצב על שלחנו באותה שמחה ומשחה של שם, הקדוש ברוך הוא חושב עליו כאלו בנה את ביתו ובנה את כל חרבות בית המקדש. אשרי חלקו!

הצד האחר, ונפלו כלם תחת רשותו. ואם תאמר, והרי משה שעלה על כל בני העולם איך מת שם? - לא כך, שהרי משה הנאמן לא היה ברשותו אלא בהר העברים. מה זה העברים? מחלקת. שנחלקו עליו שליטים עליונים שלמעלה, ולא נמסר בידי ממנה ושלט אחר, ונשאר כך, עד שבא משה העבד הנאמן ושלט עליו, ונקבר שם, ולא התעסק בקבורתו - רק הקדוש ברוך הוא לבדו, שכתוב (שם לה) ויקבר אתו בגי. ויקבר אתו, מי? אותו שכתוב בו בדרך נסתר (שמות כד) ואל משה אמר, ולא כתוב מי הוא. ויקרא אל משה, ולא כתוב מי הוא. אף כאן ויקבר אתו, ולא כתוב מי הוא, אלא ודאי מקום זה ידוע הוא לחברים. ולכן באותו הר לא שלט עליו - רק משה לבדו, והוא נקבר שם. ובשביל להודיע לכל הדורות האחרים של העולם שאותם מתי מדבר יקומו, אותו הרועה שלהם השרה בתוכם, להיות כלם בהתעוררות העמידה לעולם הבא.

ואם תאמר, אם כך שאותו מדבר הוא תקף וכח הצד האחר, איך צוה הקדוש ברוך הוא על אותו שעיר לשלחו להר אחר שנקרא עזאזל? הנה להם לשלחו לאותו הר שהלכו בו ישראל במדבר. אלא, כיון שהרי הלכו בו ישראל ארבעים שנים, הרי נשבר תקפו. ותקפו

קִיחַ א הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: ב יֹאמֶר נָא יִשְׂרָאֵל
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: ג יֹאמְרוּ נָא בֵּית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: ד יֹאמְרוּ נָא
יְרֵאֵי יְהוָה כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: ה מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בַּמֶּרְחָב יְהוָה:

שימוש תהלים

ליתן תשובה לאפיקורוס

הודו לה' כי טוב (קיא, א): (שימוש תהלים לפרק קיח) להשיב תשובה לאפיקורוס.

זוהר תהלים

תְּרִין. יי לי לא אירא, תלת. יי לי בעוזרי,
אָרְבַּע. טוב לחסות ביי, חמשה. טוב
לחסות ביי, שיתא. אדם תלת, דכתיב: יי
לי לא אירא מה יעשה לי אדם, חד. טוב
לחסות ביי מבטוח באדם, תרי. טוב
לחסות ביי מבטוח בנדיבים, תלת. ותא
חזי רזא דמלה, דבכל אתר דאדפר אדם
הכא, לא אדפר אלא בשמא קדישא. דהכי
אתחזי. משום דלא אקרי (הוה) אדם, אלא
במה דאתחזי ליה. ומאי אתחזי ליה. שמא
קדישא. דכתיב, (בראשית ב) ויצר יי אלהים
את האדם, בשם מלא, דהוא יי אלהים.
כמה דאתחזי ליה ובגין כך הכא לא אדפר
אדם אלא בשמא קדישא. ותנא, כתיב מן
המצר קראתי יה ענני במרחב יה, תרי זמני
ייה ייה, לקביל תרי עלעוי, דשערי
אתאחדן בהו. ומדחמא דשערי אתמשכאן
ותליין, שארי ואמר יי לי לא אירא. יי לי
בעוזרי. בשמא דלא חסר. בשמא דהוא
קדישא. ובשמא דא, אדפר אדם. ומה
דאמר מה יעשה לי אדם, הכי הוא. דתנא
כל אינון כתרין קדישין דמלפא, כד
אתתקנן בתקונוי. אתקרון אדם. דיוקנא
דכליל כלא. ומה דמשלפא בהו, אתקרי
שמא קדישא. ותערא ומה דביה, אתקרי

תשעה תקונין אמר דוד כאן ששה שמות
קדושים וג' בבני אדם
מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה וְגו' (קיא, ה) : [זוהר ח"ג
פ' נשא (דף קל"ט:)] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי
אֲלֶעָזָר בְּרִיָּה, קוּם בְּרִי (קדישא), סְלִסְל
תְּקוּנָא דְדִיקְנָא (נ"א דמלכא) קְדִישָׁא, בְּתַקּוּנוֹי
אֲלִין. (דף קל"ט ע"ב) קָם רַבִּי אֲלֶעָזָר, פָּתַח
וְאָמַר, (תהלים קיח) מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי
בַּמֶּרְחָב יְהוָה וְגו'. עַד מִבְּטוּחַ בְּנְדִיבִים. תְּנָא,
הָכָא ט' תְּקוּנֵין דְּבִיקְנָא דָּא. לְהַנִּי תְּקוּנֵין
אֲצִטְרִיךְ דְּוֹד מַלְכָּא, בְּגִין לְנַצְחָא לְשָׂאֵר
מַלְכִין, וְלִשְׂאֵר עַמִּין. תָּא חֲזִי, כִּיִּן דָּאֵמַר
הַנִּי ט' תְּקוּנֵין, לְבַתֵּר אָמַר כָּל גּוֹיִם סְבִבוּנִי
בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילִם. אָמַר, הַנִּי תְּקוּנֵין
דְּאֲמִינָא, לְמַאי אֲצִטְרִיכְנָא. מְשׁוּם דְּכָל
גּוֹיִם סְבִבוּנִי. וּבְתַקּוּנָא דְדִיקְנָא דָּא, ט'
תְּקוּנֵין, דְּאִינוּן שֵׁם יְיָ, אֲשַׁצִּינוּן מִן עֲלָמָא,
הָדָא הוּא דְכָתִיב בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילִם. וְתָנָא
בְּצִנְיַעוּתָא דְסַפְרָא, תְּשַׁעַה תְּקוּנֵין אָמַר
דְּוֹד, הָכָא, שִׁיתָא אִינוּן בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא.
דְּשִׁית שְׁמֵהּ הוּו, וְתִלַּת אָדָם. וְאִי תִימָא
תְּרִין אִינוּן. תְּלַתָּא הוּו, דְּהָא נְדִיבִים בְּכָלֵל
אָדָם הוּו.

תְּנָא שִׁיתָא שְׁמֵהּ, דְכָתִיב: מִן הַמִּצַּר
קָרָאתִי יְהוָה, חַד. עֲנֵנִי בַּמֶּרְחָב יְהוָה,

ו יתְּוֹנֵם לִי לֹא אִירָא מַה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם: ו יתְּוֹנֵם לִי בְעוֹרֵי וְאֲנִי

זוהר תהלים

ידו"ד, ואתקרי אדם בכלל דתערא, ומה דביה.
האי אצטריך) דוד לאכנע תחותיה מלכין ועמין, בגין יקרא דדיקנא דא.

מה ראו חנניה מישאל ועזריה שנפלו לאש? אלא אמרו הצפרדעים הפילו את גופם באש כדי להרע למצרים במאמרו של הקדוש ברוך הוא - אנחנו על אחת כמה וכמה בשביל כבוד רבוננו

ה' לִי לֹא אִירָא וְגו' (ק"ח, ו): זוהר חדש מדרש דות (דף צ"ג)

את חנניה מישאל ועזריה שיפילו אותם לתוף כבשן האש היוקדת, חנניה אמר (תהלים קיח) ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם. מישאל אמר (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי אתך אני נאם ה'. עזריה אמר, שמע ישראל וגו'. אמר הקדוש ברוך הוא, (ישעיה מד) זה יאמר לה' אני - זה חנניה, שאמר ה' לי לא אירא. וזה יקרא בשם יעקב - זה מישאל, שאמר ואתה אל תירא עבדי יעקב. ובשם ישראל יכנה - זה עזריה, שאמר שמע ישראל וכו'. לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. ולמה לא היה דניאל עמהם? אלא דניאל אמר, אני נקרא בלששאצר, כשם האליל שלו, שנאמר (דניאל ד) בלששאצר כשם אלהי כו', וכתוב (שם ב) אז המלך נבוכדנצר נפל על פניו והשתחוה לדניאל. והקדוש ברוך הוא אמר, פסילי אלהיהם תשרפון באש. הלא ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם. מיה ראו חנניה מישאל ועזריה שנפלו לאש? אלא אמרו,

ואני תשעה תקונין דאמר דוד הכא, לאכנעא שנאוי בגין דמאן דאחיד דיקנא דמלכא, ואוקיר ליה ביקירו עלאה, כל מה דבעי מן מלכא. מלכא עביד בגיניה. מאי טעמא דיקנא, ולא גופא. אלא גופא אזיל בתר דיקנא, ודיקנא לא אזיל בתר גופא. (ס"א ומה דאשתליף מתערא אתקרי שמא קדישא, תערא ומה דביה אתקרי יהו"ה אתקרי אדם בכלל תערא ומה דביה) (ול"ג מן ודיקנא עד וגופא) ובתרי גוויי אתי האי חושבנא, חד כדקאמרן. תרין: מן המצר קראתי יה, חד. ענני במרחב יה, תרי. ה' לי לא אירא, תלת. מה יעשה לי אדם, ארבע. ה' לי בעוזרי, חמש. ואני אראה בשונאי, שיתא. טוב לחסות בה', שבעה. מבטוח באדם, תמנייא. טוב לחסות ביי מבטוח בנדיבים, תשעה. (ס"א טוב לחסות בה', מבטוח באדם. ז. טוב לחסות בה'. ח. מבטוח בנדיבים)

מז המצר קראתי יה, מאי קא מיירי אלא דוד, כל מה דאמר הכא, על תקונא דדיקנא דא קאמר. (רבי יהודה אמר) מן המצר קראתי יה, מאתר דשארי דיקנא לאתפשטא, דהוא אתר דחיק, מקמי פתחא דאודנין מעילא, תחות שערי דרישא. ובגין כך אמר יה"ה יה תרי זמני. ובאתר (ס"א ובתר) דאתפשט דיקנא, ונחית מאודנוי, ושארי לאתפשטא, אמר יי לי לא אירא, דהוא אתר דלא דחיל (ס"א דחיק) וכל האי אצטריך וכו', (אדם אתקרי ועל אתפשטותא

אַרְאֵה בְּשֵׁנָאִי: ח מִזֶּבֶחַ לַחֲסוֹת בִּיהוָה: ט מִבְּמִטַּח בְּאָדָם: ט מִזֶּבֶחַ לַחֲסוֹת
בִּיהוָה: ט מִבְּמִטַּח בְּנִדְרֵיכֶם: י כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי בְּשֵׁם יְהוָה: ט כִּי אֲמִילֶם:

זוהר תהלים

סבּוּנִי כְּדַבְרֵי יְהוָה. הִנֵּה כָּאֵן שְׁלֹשָׁה, כָּלפִי
שְׁלֹשָׁה שְׁנֵשְׂאָרוֹ. אַחַת - אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת
הַרְאֵשׁוֹנוֹת שֶׁל אָבִיו. שְׁתַּיִם - אוֹתֵן בְּרָכוֹת
שֶׁבֶרֶךְ אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁלֹשׁ -
אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת שֶׁבֶרֶךְ אוֹתוֹ הַמְּלֶאֶךְ הַהוּא.
אָמַר יַעֲקֹב, לְשֵׁם צְרִיף אוֹתֵן, אֶל הַמְּלָכִים
וְכָל הָעַמִּים שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְאֶעֱבִיר אוֹתֵן
לְשֵׁם, וְכַעַת כָּלפִי עֲשׂוּ דִי לִי בְּזֵה. לְמַלְךְ
שְׁהִי לֹו כְּמֵה לְגִיּוֹנוֹת חֲזָקִים, כְּמֵה בַעֲלֵי
לוֹחֲמֵי קְרָבוֹת לְהִלָּחֵם בְּקְרָבוֹת, שְׁמֻזְמָנִים
כָּלפִי מְלָכִים חֲזָקִים לְהִלָּחֵם בָּהֶם קְרָבוֹת.
בִּינְתַיִם שָׁמַע עַל שׁוֹדֵד אֶחָד רוֹצֵחַ. אָמַר,
בְּנֵי הַשְּׁעָרִים הִלְלוּ יִלְכוּ לְשֵׁם. אָמְרוּ לוֹ,
מִכָּל הַלְּגִיּוֹנוֹת שֶׁלָּךְ אֵינְךָ שׁוֹלַח לְשֵׁם אֱלֹא
אֵלֹו? אָמַר, כָּלפִי אוֹתוֹ הַשׁוֹדֵד דִּי בְּאֵלוֹ,
שְׁהִי כָּל לְגִיּוֹנֹתִי וּבַעֲלֵי הַקְּרָב אֶעֱבִיר
אוֹתָם לְאוֹתָם הַמְּלָכִים הַחֲזָקִים. בְּיוֹם
הַקְּרָב כְּשִׁיטְצֻכֶּךָ לִי, יִהְיֶה.

אָמַר כֶּךָ יַעֲקֹב אָמַר כָּלפִי עֲשׂוּ, דִּי לִי כַעַת
בַּבְּרָכוֹת הִלְלוּ. אָבֵל לְזִמְן הַהוּא
שִׁיטְצֻכֶּךָ לְבְנֵי כָּלפִי כָּל הַמְּלָכִים וְהַשְּׁלִיטִים
שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, אֲעֵלֶה אוֹתָם. כְּשִׁיגִיעַ אוֹתוֹ
הַזִּמְן, יִתְעוֹרְרוּ אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת מִכָּל
הַצְּדִדִים, וְיִתְקִים הָעוֹלָם עַל קִיּוּמוֹ כְּרָאוּי.
וּמֵהַיּוֹם הַהוּא וְהִלָּאָה תְּקוּם הַמְּלָכוֹת הַזֹּו
עַל כָּל שְׂאָר מְלָכוֹת אַחֲרָת, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְבֵּה,
שְׁכְּתוּב (דְּנִיאל ב) תִּכְתֹּת וּתְכַלֶּה כָּל אֵלוֹ
הַמְּלָכוֹת וְהִיא תְּקוּם לְעוֹלָם. וְהִינּוּ הָאֲבָן
הַהִיא שֶׁנִּגְזְרָת מִן הַהָר וְלֹא בִּידֵים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר מִשֶּׁם רַעֲה אֲבָן יִשְׂרָאֵל. מִי הָאֲבָן

הַצְּפֻרְדָּעִים הַפִּילוּ אוֹת אוֹתוֹ גּוֹפֶם בְּאֵשׁ כְּדִי
לְהִרַע לְמִצְרַיִם, בְּמֵאֲמָרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא - אֲנַחְנוּ עַל אַחַת כְּמֵה וְכְמֵה בְּשִׁבִיל
כְּבוֹד רְבוּנֵנוּ.

יַעֲקֹב אָמַר... כְּשִׁיגִיעַ אוֹתוֹ הַזִּמְן יִתְעוֹרְרוּ
אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת מִכָּל הַצְּדִדִים וְיִתְקִים הָעוֹלָם
עַל קִיּוּמוֹ כְּרָאוּי

כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי וְגו' (קִיח, ט): [זוהר ח"א פ'
תולדות (דף קמ"ט)] בֹּא רְאֵה כְּמֵה בְּרָכוֹת
הַתְּבַרֵךְ יַעֲקֹב: אַחַת שֶׁל אָבִיו בְּאוֹתָהּ
הַתְּעַקְמוֹת, וְהַרְוִיחַ אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת.
וְאַחַת שֶׁל הַשְּׁכִינָה, שֶׁבֶרֶךְ אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהָיָה בֹא מְלָכֵן, שְׁכְּתוּב וַיְבָרֶךְ
אֱלֹהִים אוֹת יַעֲקֹב. וְאַחַת שֶׁבֶרֶךְ אוֹתוֹ
הַמְּלֶאֶךְ הַהוּא, הַמְּמַנֶּה שֶׁל עֲשׂוֹ. וְאַחַת
בְּרָכָה אַחֲרָת שֶׁבֶרֶךְ אוֹתוֹ אָבִיו כְּשֶׁהִלְךְ
לְפָדֵן אָרֶם, שְׁכְּתוּב וְאֵל שְׁדֵי יְבָרֶךְ אוֹתֵךְ
וְגו'. בְּזִמְן הַהוּא שֶׁרְאֵה יַעֲקֹב אוֹת עֲצָמוֹ
בְּכָל הַבְּרָכוֹת הִלְלוּ, אָמַר, בְּאִיזוֹ בְּרָכָה
מֵהֶם אֲשַׁתְּמֵשׁ כַּעַת? אָמַר, כַּעַת אֲשַׁתְּמֵשׁ
בַּחֲלֻשָׁה שְׁבֵהֵן, וּמִי הִיא? זוֹ הָאַחֲרוֹנָה,
שֶׁבֶרֶךְ אוֹתוֹ אָבִיו. וְאַף עַל גַּב שֶׁהִיא
חֲזָקָה, אָמַר, אֵינֶה חֲזָקָה בְּשִׁלְטוֹן הָעוֹלָם
הַזֶּה כְּרָאוּנָה. אָמַר יַעֲקֹב, אֶטֶל עֲכָשׁוּ אוֹת
זוֹ וְאֲשַׁתְּמֵשׁ בָּהּ, וְאֶעֱבִיר אוֹתֵךְ כָּל אוֹתֵךְ
הָאַחֲרוֹת לְזִמְן שֶׁאֲצַטְרֶךְ לִי וּלְבְנֵי אַחֲרָי,
מִתִּי? בְּזִמְן שִׁיתְכַּנְסוּ כָּל הָעַמִּים לְהָאָבִיד
אוֹת בְּנֵי מִן הָעוֹלָם, שְׁכְּתוּב כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי
בְּשֵׁם ה' כִּי אֲמִילֶם. סבּוּנִי גַם סִבְבוּנִי וְגו'.

יִשְׁתַּחֲוֶה לִי שְׁעָרֵי צְדָק אָבֹא בָּם אוֹדֶה יְהוָה: כִּי זֶה הַשְּׁעָר לַיהוָה צְדִיקִים

זוהר תהלים

חֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה נִכְבְּדָה מֵהַשְּׁלֵא הָיוּ יוֹדְעִים
מִקֶּדֶם לְזֶה, שְׁכָתוּב (ישעיה יא) וְנָחָה עָלָיו
רוּחַ ה' רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה
רוּחַ דַּעַת וַיֵּרָאֵת ה'. כָּלֶם עֲתִידִים לְשֵׁרוֹת
עַל הַפֶּתַח הַתַּחְתּוֹן הַזֶּה, שֶׁהוּא פֶתַח
הָאֵהֶל, וְכָלֶם עֲתִידִים לְשֵׁרוֹת עַל מַלְאָךְ
הַמְּשִׁיחַ כְּדִי לְדוֹן הָעוֹלָם, שְׁכָתוּב וְשֹׁפֵט
בְּצִדְקַת דָּלִים וְגו'.

פֶתַחִי לִי פֶתַח כְּפֶתַחוֹ שֶׁל מַחֲטָ וְאַנִּי
אֶפְתַּח לָכֶם שְׁעָרִים עֲלִיּוֹנִים

פֶתַחִי לִי שְׁעָרֵי צְדָק וְגו' (ק"ח, י"ט): [זוהר
ויקרא פ' אמו"ר (דף צ"ה.)] פֶתַחִי לִי
פֶתַח כְּפֶתַחוֹ שֶׁל מַחֲטָ, וְאַנִּי אֶפְתַּח לָכֶם
שְׁעָרִים עֲלִיּוֹנִים. פֶתַחִי לִי אַחֲתִי, שֶׁהָרִי
הַפֶּתַח לְהַכְנִיס אוֹתִי הוּא בֶךְ, שֶׁלֹא יִכְנָסוּ
אֲצִלִּי בְנֵי אֱלֹא בֶךְ, אֵת הוּא הַפֶּתַח לְהַכְנִיס
אוֹתִי (ב'ך). אִם אֵת לֹא תִפְתַּחִי פֶתַחֶךָ, הָרִי
אֲנִי סָגוּר, שֶׁלֹא יִמְצָאוּ אוֹתִי. מִשׁוּם כֶּךָ
פֶתַחִי לִי. פֶתַחִי לִי וְדָאִי. וְעַל כֵּן אָמַר דָּוִד,
כְּשֶׁרָצָה לְהַכְנִס לְמַלְאָךְ, אָמַר (תהלים קיח)
פֶתַחִי לִי שְׁעָרֵי צְדָק אָבֹא בָּם אוֹדֶה יְהוָה. זֶה
הַשְּׁעָר לֵה', זֶהוּ וְדָאִי הַפֶּתַח לְהַכְנִס לְמַלְאָךְ.
זֶה הַשְּׁעָר לֵה', לְמִצָּא אוֹתוֹ וְלְהַדְבִק בוֹ,
וְעַל כֵּן פֶתַחִי לִי אַחֲתִי רַעֲיָתִי שְׂרָאֲשִׁי וְגו'.

כְּדִי לְהַזְדַּוֵּג עִמָּךְ, וְלִהְיוֹת עִמָּךְ בְּשָׁלוֹם
לְעוֹלָמִים

אוֹתוֹ טוֹב הַגְּנוּז יֹאמַר לָהֶם: פֶתַחִי לוֹ
בְּשֶׁעַר זֶה שְׁנַקְרָא אַהֲבָה, אוֹ בְּשֶׁעַר זֶה
שְׁנַקְרָא תְּשׁוּבָה, כֹּל צְדִיק יִכְנָס כְּפִי דְרָגְתוֹ
פֶתַחִי לִי שְׁעָרֵי צְדָק וְגו' (ק"ח, י"ט): [זוהר ח"ג

בְּאֶרֶץ מוֹאָב וּבְאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים, וּמִכָּלֶם
הֲצִילוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא הַשְּׂאִירוֹ
לְמוֹת, וְאָמַר עַל הַהִבְטָחָה שֶׁל אוֹתוֹ
הָעוֹלָם.

אָמַר דָּוִד, אִם כָּאֵן חֲטָאתִי לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כָּאֵן לְקִיתִי וְקִבַּלְתִּי עֲנָשִׁי,
וְטַהַר אוֹתִי מִכָּל מַה שֶׁחֲטָאתִי, וְלֹא
הַשְּׂאִיר עֲנָשׁ שְׁלִי לְעוֹלָם הֵהוּא לְאַחַר
מִיתָה, וְדָאִי יִסֹר יִסְרֵנִי יְהוָה - בְּעוֹלָם הַזֶּה
כְּדִי לְנַקּוֹתֵנִי, וְלְמוֹת לֹא נִתְּנֵנִי - בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם לְקַחַת מִמֶּנִּי נִקְמָה. וְאַנִּי, הָרִי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָקָה אוֹתִי פַעַם אַחַת
בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִכָּאֵן וְהִלָּאָה אֲנִי צָרִיךְ שֶׁלֹא
לִהְיוֹת בְּכוֹשָׁה בְּעוֹלָם הַבָּא.

בְּזִמְנֵי שִׁישְׂרָאֵל יֵצְאוּ מִן הַגְּלוּת עֲתִידוֹת כָּל
הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת לְשֵׁרוֹת עֲלֵיהֶם כְּרָאוּי

פֶתַחִי לִי שְׁעָרֵי צְדָק וְגו' (ק"ח, י"ט): [זוהר ח"א
פ' וירא (דף ק"ג.)] בֹּא רֵאֵה, יֵשׁ פֶּתַח
לְפֶתַח וְדַרְגָּה לְדַרְגָּה, וּמֵהֶם יָדוּעַ כְּבוֹדוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. פֶּתַח הָאֵהֶל - זֶהוּ
פֶתַח שֶׁל צְדָק, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ק"ח) פֶתַח־וֹ
לִ"י שְׁעָרֵי צְדָק וְגו'. זֶהוּ פֶתַח רֵאשׁוֹן
לְהַכְנִס בוֹ, וּבְפֶתַח הַזֶּה נִרְאִים כָּל שְׂאָר
הַפֶּתַחִים הָעֲלִיּוֹנִים. מִי שֶׁזֹּכֵה לְזֶה [לפֶתַח],
זֹכֵה לְדַעַת אוֹתוֹ וּבְכָל שְׂאָר הַפֶּתַחִים,
מִשׁוּם שֶׁכָּלֶם שׁוֹרִים עָלָיו. וְעַכְשָׁו שֶׁפֶתַח
זֶה לֹא נוֹדָע, מִשׁוּם שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוּת וְכָל
הַפֶּתַחִים הִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא יְכוּלִים לְדַעַת
וְלְדַבֵּק. אֲבָל בְּזִמְנֵי שִׁישְׂרָאֵל יֵצְאוּ מִן
הַגְּלוּת, עֲתִידוֹת כָּל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת
לְשֵׁרוֹת עָלָיו כְּרָאוּי. וְאִזּוֹ יִדְעוּ בְנֵי הָעוֹלָם

יבאו בו: כא אורך בי עניתי ותחי לי לישועה: כב אכן מאסו הבונים היתה

זוהר תהלים

ק"ח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יי, זה השער לה' צדיקים יבאו בו. ולמעלה מהם שומרים מלאכי השרת בחומות העיר, שנאמר (ישעיה סב, ו) על חומתיך ירושלים - זו ירושלים של מעלה, הפקדתי שמרים - אלו מלאכי השרת. ולמדנו, שבעה פתחים יש לנפשות הצדיקים להכנס עד מקום מעלתם, ועל כל פתח ופתח שומרים.

הפתח הראשון - נכנסת הנשמה במערת המכפלה, שהיא סמוכה לגן עדן, ואדם הראשון שומר עליו. זכתה - הוא מכריז ואומר: פנו מקום, שלום בואך. ויצאה מפתח הראשון. הפתח השני - בשערי גן עדן, ומוצאה את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת. זכתה - נכנסת בשלום. ואם לאו - שם תקבל ענשה, ותשרף בלהט הכרובים. וכנגדם היו הכרובים במקדש, בשעה שהכהן נכנס ביום הכפורים. זכה - נכנס בשלום. לא זכה - מבין שני הכרובים יוצא להב, ונשרף מבפנים ומת. והיו מכוונים כנגד אלו אשר בשער גן עדן, לצרף הנשמות. זכתה הנשמה - נותנים לה פינקס סימן לכנס, ונכנסת לגן עדן אשר בארץ. ועמוד אחד של ענן ונגה מערב זה בזה, ועשן ונגה סביבו, שנאמר (ישעיה ד, ה) וכרא ה' על כל מכוון הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן ונגה. והוא נעוץ מלמטה למעלה לשערי שמים. זכתה לעלות למעלה - עולה באותו עמוד. לא זכתה יותר - נשארת שם, ומתעדת מהטוב אשר

פ' נשא (דף קכ"ב.) ומשום זה, מי שהוא רשע ויכנס לדעת סודות התורה, כמה מלאכי חבלה שנקראים חשך ואפלה, נחשים ועקרבים, חיות בר נקראים, ומבלבלים מחשבתו שלא יכנס למקום שאינו שלו. אבל מי שהוא טוב, כל השומרים הם למרותו, וקטגור נעשה סגור, ויכניסו אותו) לטוב הגנוז, ויאמרו לו: מורנו, איש זה הוא טוב וצדיק, ירא שמים, רוצה להכנס לפניך, אמר לנו (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יי. אותו טוב הגנוז יאמר להם: פתחו לו בשער זה שנקרא אהבה, או בשער זה שנקרא תשובה. כל צדיק יכנס כפי דרגתו, וסוד הדבר - (ישעיה כו) פתחו שערים ויבא גוי צדיק וגו'.

שבעה פתחים יש לנפשות הצדיקים להכנס עד מקום מעלתם

זו השער לה' צדיקים יבאו בו וגו' (ק"ח, כ) [זוהר חדש פ' נח (דף כו):] אמר רבי יהודה, עשה הקדוש ברוך הוא ירושלים למעלה כנגד ירושלים של מטה, ונשבע שלא יבא שם עד שיבאו ישראל בירושלים של מטה, שנאמר (הושע יא) בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר. ושבע פתות של מלאכי השרת שומרים אותם סביב, ועל כל פתח ופתח פתות של מלאכי השרת, והם הפתחים הנקראים שערי צדק, ואלו הם הפתחים המכוונים להכנס שם נפשות הצדיקים. ודוד המלך, עליו השלום, נכסף להם, שנאמר (תהלים

— זוהר תהלים —

ברוך הוא, ונזוּנִין מִזֵּי הַשְּׁכִינָה, אֶסְפֹּק לָרִיחַ הַמְּאִירָה, וְשֵׁם הַמְּנוּחָה וְהַנְּחָלָה, וְנוּחַ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, (שם סד) אֲשֶׁר עֵין לֹא רָאתָה אֱלֹהִים זֹלָתָךְ.

יַעֲקֹב תִּקְנֵן תִּפְלַת עֲרֵבִית

אָבֶן מְאִסוֹ הַבּוֹנִים וְגו' (ק"ח, כב): [זוהר ח"א פ' נח (דף ע"ב.)] אָמַר לוֹ, שְׂאֵלְתִי עַל מַה שְׂאֵמַרְתָּ בַּפִּסּוּק הַזֶּה [סוד של אבן השתייה שאמרת], וְהָאָבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׂמַתִּי מִצְבֵּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים, שְׂזוֹ אָבֶן הַשְּׂתִיָּה, [נעכשו שמקשיב לדברי] אֵיךְ אֶפְשָׁר? שֶׁהֲרִי אָבֶן הַשְּׂתִיָּה טָרַם שְׂנַבְרָא הָעוֹלָם הַיְתָה, וּמִמְנָה נִשְׁתַּל הָעוֹלָם, וְאַתָּה אֵמַרְתָּ אֲשֶׁר שְׂמַתִּי, שְׂמִשְׁמַע שִׁיעֲקֹב שֵׁם אוֹתָהּ כְּעַתָּה, וְכַתּוּב וַיִּקַּח אֶת הָאָבֶן אֲשֶׁר שֵׁם מְרַאשְׁתּוֹ? וְעוֹד, שִׁיעֲקֹב בְּבֵית אֵל הִיָּה, וְהָאָבֶן הַזֶּה הִיְתָה בִּירוּשָׁלַיִם. אָמַר לוֹ, כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִתְקַפְּלָה תַּחְתּוֹ, וְאוֹתָהּ אָבֶן תַּחְתּוֹ הִיְתָה. אָמַר לוֹ, אֲשֶׁר שֵׁם כְּתוּב, וְכַתּוּב וְהָאָבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׂמַתִּי מִצְבֵּה. אָמַר לוֹ, אִם יִדְעַתְּ הַדְּבָר - אָמַר אוֹתוֹ.

דוּד הַמֶּלֶךְ, הַחֲבִיבוֹת וְהַדְּבָקוֹת שְׁלוֹ הִיְתָה בְּאָבֶן הַזֹּאת

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים יז) אֲנִי בְצַדֵּק אֶחְזָה פְּנִיךָ אֶשְׁבְּעָה בְּהַקִּיץ תְּמוֹנֶתְךָ. דוּד הַמֶּלֶךְ, הַחֲבִיבוֹת וְהַדְּבָקוֹת שְׁלוֹ הִיְתָה בְּאָבֶן הַזֹּאת, וְעֲלֶיהָ אָמַר (שם ק"ח) אָבֶן מְאִסוֹ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. וְכִשְׂרָצָה לְהִסְתַּכֵּל בְּמִרְאֵה כְבוֹד רְבוּנוֹ, נִטַּל אָבֶן זוֹ בִּידוֹ בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּךְ נִכְנַס. מִשּׁוֹם שֶׁכָּל מִי שְׂרוּצָה לְהִרְאוֹת לְפָנֵי רְבוּנוֹ, לֹא נִכְנַס

לְמַעַלָּה. שְׂאֵמַר רַבִּי יוֹסִי, רְאִיתִי גַן עֵדֶן וְהוּא מְכוּן כְּנֶגֶד פְּרֻכַת קֶרֶחַ הַנּוֹרָא אֲשֶׁר לְמַעַלָּה, וְהִיא נִהְיִית מִזֵּי הַשְּׁכִינָה, אֲכַל אִינָה נְזוּנִית מִמְּנָה. זְכַתָּה לְעֵלוֹת - עוֹלָה בְּאוֹתוֹ עֲמוּד, עַד שְׂמַגְעַת עַד הַפֶּתַח הַשְּׁלִישִׁי, וְהוּא נֶגֶד הַרְקִיעַ הַנִּקְרָא זְבוּל. וּמַגְעַת עַד יְרוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר שֵׁם. וְשֵׁם הַשּׁוֹמְרִים. זְכַתָּה - פּוֹתַחֲזִין לָהּ הַפֶּתַחִים וְנִכְנַסְתָּ. לֹא זְכַתָּה - נוֹעֲלִים הַשְּׁעָרִים, וְדוּחִים אוֹתָהּ לְחוּץ, וְנוֹטְלִים פִּינְקֶסָה מִמְּנָה, וְהַנְּשִׂמָה אוֹמַרְתָּ, (שיר ה, ז) מִצְּאֵנִי הַשּׁוֹמְרִים הַסּוֹכְבִים בְּעִיר. אֵלּוּ מְלֹאכֵי הַשָּׂרָת, הַשּׁוֹמְרִים בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וִירוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר לְמַעַלָּה. נִשְׂאוּ אֶת רִדִּידֵי מַעְלֵי - זֶהוּ פִּינְקֶס, סִימָן שְׁלֵה. שְׂמָרֵי הַחֲמוֹת - כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (ישעיה סב) עַל חוֹמֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַיִם הַפְּקֹדֵתִי שְׂמָרִים.

זְכַתָּה לְעֵלוֹת - נִכְנַסְתָּ שֵׁם בְּאוֹתָם הַשְּׁעָרִים, וּמִשְׁבַּחַת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ אֲשֶׁר לְמַעַלָּה. וּמִיכָאֵל הַשֵּׁר הַגְּדוֹל מִקְרִיב אוֹתָהּ לְקַרְבָּן. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק לְרַבִּי חֲזִיא: מַה קְרָבָן הוּא זֶה, יְכוּל לֹאמַר כְּשֶׂאֵר הַקְרָבָן? אָמַר רַבִּי חֲזִיא: הַקְרָבָה זוֹ הִיא כְּאֵדָם הַמִּקְרִיב דוּרוֹן לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ. וּמִיכָאֵל הוֹלֵךְ עִמָּה, עַד הַפֶּתַח הַרְבִּיעִי וְהַחֲמִישִׁי וְהַשְּׁשִׁי, וְאוֹמַר לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲשֶׁרִי בְּנִי אוֹהֲבֶיךָ אֲבָרְהָם יֶצְחָק וְיַעֲקֹב, אֲשֶׁרִיהֶם הַצְדִּיקִים הַטּוֹבִים הַזּוֹכִים לָזֶה. עַד שְׂמַגִּיעִים לְשַׁעַר הַשְּׁבִיעִי, שֶׁהוּא עֲרֵבוֹת, וְגַנְזֵי חַיִּים טוֹבִים מִצּוּיִים שֵׁם, וְכָל נִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים כָּלֵם שֵׁם, וְנַעֲשִׂים מְלֹאכֵי הַשָּׂרָת, וּמִקְלָסִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ

— תהלים — זוהר תהלים —

בלילה הקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן

במשמרת השניה הכרובים הללו מקישים כנפיהם למעלה,

ונשמע קול נגונם, ואז מתחילים לנגן אותם המלאכים שעומדים במשמרת השניה. ואיזו שירה היו אומרים בשעה הזו? נגון כנפי הכרובים, (תהלים קכה) הבטחים בה' כהר ציון לא ימוט וגו'. ואז [אותה] היא [שירה] תחלה לאותם העומדים במשמרת השניה הזו לנגן. במשמרת השלישית הכרובים הללו מקישים בכנפיהם ואומרים שירה, ומה היא? (שם קיג) הללויה הללו עבדי ה' וגו', יהי שם ה' מברך וגו', ממזרח שמש וגו'. אז אותם מלאכים שעומדים במשמרת השלישית, כלם אומרים שירה. וכל הכוכבים ומזלות הרקיע פותחים בשירה, כמו שכתוב (איוב לח) ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים, וכתוב (תהלים קמח) הללוהו כל כוכבי אור, שהרי אותם כוכבי האור מנגנים על אור. [שמונים על השירה] כשמגיע הבקר, ואז לוקחים שירה אחרי ישראל למטה, ועולה כבוד הקדוש ברוך הוא מלמטה ומלמעלה. ישראל למטה ביום, ומלאכים עליונים למעלה בלילה, ואז נשתלם השם הקדוש בכל הצדדים. והאבן הזאת שאמר, כל המלאכים העליונים וישראל למטה, כלם מחזיקים באבן הזאת, והיא עולה למעלה להתעטר בתוך האבות ביום, ובלילה הקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן. אשריהם כל העומדים בקיומם ועוסקים

ולפעמים נובעים ממנו מים ומתמלאים התהומות, ואבן זו עומדת לאות באמצע העולם, וזוהי אבן שהעמיד והשתיל יעקב שתילת וקיום העולם. זהו שכתוב (בראשית לא) ויקח יעקב אבן וירימה מצבה.

והאבן הזאת אשר שמתי מצבה וגו'. וכי אבן זאת שם לו יעקב, והרי אבן הזאת נבראה בתחלה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם? אלא ששם אותה וכי כעת שם אותה יעקב? והרי עד שלא נברא העולם היתה, אלא שיעקב שם אותה קיום שלמעלה ולמטה, ועל זה אשר שמתי מצבה כתוב. מה זה אשר שמתי? שכתוב יהיה בית אלהים, ששם מדור שלמעלה כאן. בא ראה, על אבן זו יש שבעה עינים, כמו שנאמר (זכריה א) על אבן אחת שבעה עינים. על מה נקראת שתיה? אחד - שממנה השתל העולם, ואחד שתיה - שת יה, ששם אותה הקדוש ברוך הוא להתברך ממנה העולם, בשביל שממנה מתברך העולם. ובא וראה, בשעה שנכנס השמש, הכרובים הללו שעומדים במקום הזה והיו יושבים באות, היו מקישים כנפיהם למעלה ופורשים אותם, ונשמע קול נגון הכנפים למעלה, ואז מתחילים לנגן אותם המלאכים שאומרים שירה בראשית הלילה, בשביל שיעלה כבוד הקדוש ברוך הוא מלמטה למעלה. ואיזו שירה היו אומרים? אותו נגון כנפי הכרובים, (תהלים קלה) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו', שאו ידיכם קדש וגו', ואז [הם] היא שירה לאותם מלאכים עליונים לזמר.

— תהלים — זוהר תהלים —

שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם כָּלוּ שָׁלוֹ. שְׁשִׁים
גְּבָרִים סָבִיב לָהּ - אֵלוֹ שְׁשִׁים גְּדוֹלִים
מְשֻׁמְשִׁים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם
מְשֻׁמְשִׁים לְכֹסֵא הַכְּבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן.
מִגְּבַרֵי יִשְׂרָאֵל - שֶׁהֵם מְמַנִּים תַּחַת שְׁלִיט
גְּדוֹל קְדוּשׁ, מִיְכָאֵל הָאֲפוּטְרוֹפּוֹס שֶׁל
יִשְׂרָאֵל. מִשּׁוֹם שֶׁהֵם תַּחַת יָדוֹ, כָּלֵם
גְּדוֹלִים שָׂרִים אֲפוּטְרוֹפּוֹסִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
זֶהוּ שִׁכְתוּב מִגְּבַרֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר לוֹ רַבִּי דוֹסְתָאִי: רְאוּי אַתָּה יוֹתֵר
מִמֶּנִּי לְלַכֵּת לְרֵאוֹת אֶת סִבְר פְּנֵי
הַיָּמִים. הֲלָכּוּ. כְּשֶׁהֲגִיעוּ אֵלָיו וְרָאָה אוֹתָם,
אָמַר לְשִׁמְשׁוֹ: לָךְ וְאָמַר לָהֶם, שְׁכֹסֵא שֶׁל
שְׁלֶשָׁה עֲמוּדִים מַה הוּא בְּלֵי אַחַד? שְׁמַע
רַבִּי דוֹסְתָאִי, הִסְתַּכַּל בְּנַפְשׁוֹ עַל הַדְּבָר
וְאָמַר לְשִׁמְשׁוֹ: לָךְ וְאָמַר לְמַר, שְׁלֵא לְחַנּוּם
אָמַר דָּוִד (תהלים קיח, כב) אֲבָן מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים
הַיְתֵה לְרֵאשׁ פְּנֵה, זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא
הֲרִבְעִי. הֲלָךְ שְׁמָשׁוֹ וְאָמַר לוֹ הַדְּבָר הַזֶּה.
אָמַר לוֹ: מֵאָמַר יְפֵה אֲמַרְתָּ, אֵלֵא לָךְ וְאָמַר
לוֹ, אֵיפֵה בְּחִלּוֹ בְּדוֹד שְׁאָמַר אֲבָן מְאֹסוֹ
הַבּוֹנִים? אָמַר לוֹ לְרַבִּי חֲגִי: שְׁמַעְתָּ בְּדָבָר
הַזֶּה אֵיזְשֶׁהוּ פִתְגָם? אָמַר לוֹ: שְׁלֶשָׁה
עֲנִינִים שְׁמַעְתִּי, אַחַד הוּא דָּרֵשׁ. אָמַר לוֹ:
לֹא לְדָרֵשׁ בְּאֵתִי לְכָאן, שְׁמַעְשֶׁה יִשִּׁי וּבְנִי
שְׁמַעְתִּי, אֲבָל עֵקֶר הַדְּבָר, אִם שְׁמַעְתָּ -
אָמַר. אָמַר, עֵקֶר הַדְּבָר הֵם שְׁנֵי עֲנִינִים
שְׁמַעְתִּי, אַחַד הוּא שְׁאָמַר אֲבָא, בְּיוֹם
שְׁנַכְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עֲשֶׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא חֲסֵד רַב לְדָוִד הַמֶּלֶךְ. שְׁאֲחַר שֶׁהִזְדַּמֵּן
לוֹ אוֹתוֹ הַחֲטָא, וְאָף עַל גִּב שְׁמַחַל לוֹ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשִׁיִּצֵּא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה
לֹא הִשְׁאִירוּ אוֹתוֹ הַמְּלָאָכִים הָעֲלִיוֹנִים

בְּתוֹרָה בְּלִילָה, מִשּׁוֹם שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים שְׁבָגָן עֵדָן שׁוֹמְעִים
קוֹלוֹת בְּנֵי הָאָדָם אוֹתָם הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה,
כְּמוֹ שִׁכְתוּב (שיר ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים וְגו' .
בֹּא רְאֵה, אֲבָן זֶה הִיא אֲבָן טוֹבָה, וְזֶהוּ סוּד
הַכְּתוּב (שמות כח) וּמְלֵאתָ בּוֹ מְלֵאתָ אֲבָן
אֲרַבְעָה טוֹרִים אֲבָן. וְאֵלֶּה הֵם סְדָרִים [של
שלמות] שֶׁל הָאֲבָן הַטּוֹבָה, הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל
אֲבָן יְקָרָה, מִשּׁוֹם שִׁישׁ [שלמות] אֲבָן אַחֲרֵת,
שְׁכְתוּב (יחזקאל לו) וְהִסְרֵתִי אֶת לֵב הָאֲבָן
וְגו', וְכְתוּב (שם) וְאֵת רוּחִי אֲתֵן בְּקִרְבְּכֶם.
וְזֶהוּ (ישעיה כח) אֲבָן בַּחַן פִּנַּת יְקָרָת,
וּבְאֵרוּהָ.

אֲבָן מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים הַיְתֵה לְרֵאשׁ פְּנֵה - זֶה
דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא רִגְל הַרְבִּיעִי

אֲבָן מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים הַיְתֵה לְרֵאשׁ פְּנֵה (קִיח,
כב): [זוהר חדש 9' בראשית (דף לב.)] שְׁנוֹ
רְבוּתֵינוּ, פַּעַם אַחַת הֲלָךְ רַבִּי דוֹסְתָאִי
לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָף. הִזְדַּמֵּן לוֹ
רַבִּי חֲגִי. אָמַר לוֹ: יֹאמַר לָנוּ מוֹרְנוּ דְרָף
תְּקִינָה לְפָנָיו, לְמִי הֲלָךְ? אָמַר לוֹ: לְרֵאוֹת
אֶת סִבְר פְּנֵי הַיָּמִים. אָמַר לוֹ: מִי הוּא?
אָמַר לוֹ: מִי שִׁיּוּרִידִים לְפָנָיו גְּדוֹלִים
עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לוֹ:
גּוֹחַ לוֹ לְמַר שְׁאֵלְךָ עֲמוֹ לְדָרוֹכוֹ? אָמַר לוֹ:
אִם תּוֹכַל לְסַבֵּר סְבָרָא לְמַה שְׁתִּשְׁמַע - לָךְ,
וְאִם לֹא - סִטָּה לְאַחֲרִיךְ, כִּף שְׁלֵא תַעֲנֵשׁ.
אָמַר לוֹ: לֹא יַחֲשֵׁשׁ מֵר לְזֵה, שֶׁהֲרִי שְׁמַעְתִּי
דְּבָר שֶׁל סוּד עֲלִיּוֹן, וְהִסְתַּכַּלְתִּי בּוֹ,
וְסִבְרֵתִי סְבָרָא. אָמַר לוֹ: וּמַה הִיא? אָמַר
לוֹ: שְׁמַעְתִּי אֶת סוּד הַפְּסוּק הַזֶּה (שיר ג)
הִנֵּה מִטְּתוֹ שְׁלֶשְׁלֵמָה - הִיא כֹּסֵא הַכְּבוֹד

עֲשֵׂה יְהוָה יְהוָה נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ: כִּי אָנָּה יְהוָה יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּה
 יְהוָה יְהוָה הַצְּלִיחָה נָּא: כּוּ בְרוּךְ הַפֶּאֱ בִשְׁם יְהוָה יְהוָה בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית
 יְהוָה יְהוָה: כּוּ אֵל יְהוָה יְהוָה וַיָּאָר לָנוּ אִסְרוּ חַג בְּעֵבְתֵימָם עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ:
 כִּי אֵלֵי אַתָּה וְאוֹדְךָ אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ: כִּי הוֹדוּ לַיהוָה יְהוָה כִּי טוֹב כִּי
 לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:

— זוהר תהלים —

ולישׂראל עמו. והיתר - ענין הוא, שכתוב
 ביהודה סבו שבחלו בו אחיו. זהו שכתוב
 (בראשית לח) וירד יהודה מאת אחיו,
 שהסירוהו מגאנתו. והקדוש ברוך הוא
 אין נוח לפניו מכל בני יעקב להיות שליט
 של מלכות של עולמים, אלא רק ליהודה.
 זהו שכתוב (שם ט) לא יסור שבט מיהודה
 וכו' ולו יקתה עמים. הוא לבדו, ולא
 לשאר בני יעקב, והינו הדבר שהיה אומר
 אביו. ועוד שמעתי, מה ראה הקדוש ברוך
 הוא לתת שלטון ליהודה מכל שאר אחיו?
 אלא הסתפל הקדוש ברוך הוא בשמו,
 הגדול שהיה רשום בשמו של יהודה,
 ובגללו השליטו על הכל ושלטונו לא
 יסור. בא רבי דוסתאי ונשקו בראשו.

לעבר בשערי ירושלים שלמעלה, והיה
 יושב בחוץ. וביום שנבנה בית המקדש,
 קרא הקדוש ברוך הוא למיכאל השר
 הקדוש, ומנה אותו להיות הוא וששים
 קדושים עליונים אפטרופוסים של
 ישראל, אותם שהקיפו את כסא כבודו
 הקדוש.

מנה את מיכאל להכניס את דוד המשיח
 לשערי ירושלים של מעלה

ומנה את מיכאל להכניס את דוד המשיח
 לשערי ירושלים של מעלה,
 ולהתקינו עם האבות כמרכבה קדושה
 עליונה. זהו שכתוב (מלכים א ח) על כל
 הטובה אשר עשה ה' לדוד עבדו

— ❦ — זוהר תהלים ❦ —

אלא התדבק בהשכינה והלך לחיי עולם, וזה חי נקרא כמו שביארנו שכתוב (שמואל ב' כג) ובניהו בן יהוידע בן איש חי וגו', וע"כ כל מי שמתגיגע בתורה חירות יש לו מהכל בעולם הזה משעבוד של שאר עמים עכו"ם, חירות בעולם הבא שלא יתבעו ממנו דין כלל בעולם ההוא.

ובני עליון כלכם, השחיתם עצמכם, אכן כאדם תמותון וגו', וע"כ כל מי שעמלו בתורה אין יכול לשלוט עליו נחש הרע ההוא שהחשיך את העולם, אמר רבי ייסא אם כן משה למה מת, א"ל ודאי מת אבל לא שלט בו אני אומר, לא מת על ידי מלאך המות ולא נטמא בו, לא מת בודאי

ט בַּמָּה יִזְכֶּה נֶעֶר אֶת אֲרָחוֹ לְשֹׁמֵר בְּדַבְרֶךָ: י בְּכָל לְבִי דִרְשָׁתִיךָ אֵל תִּשְׁנֵנִי
 מִמְצוֹתֶיךָ: יא בְּלִבִּי צִפְנֵתִי אִמְרֹתֶיךָ לְמַעַן לֹא אֲחַטָּא לָךְ: יב בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
 לְמַדְנֵי חֶקְךָ: יג בְּשִׁפְתֵי סִפְרֹתֵי כָל מִשְׁפָּטֵי פִיךָ: יד בְּדַרְךָ עֲדוֹתֶיךָ שִׁשְׁתִּי
 בָּעַל כָּל הַזֶּן: טו בְּפִקְדוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה וְאֲבִיטָה אֲרָחֹתֶיךָ: טז בְּחֻקֶיךָ אֲשַׁתְּעֶשֶׂע לֹא
 אֲשַׁבַּח דְּבָרֶךָ:

שימוש תהלים

לשכחה

במה יזכה נער (קיט-ב, ט'): (שימוש תהלים לפרק קיט-ב) לשכחה, עוד לפתיחת הלב סב ביעא בשלוחה וקלוף יתה וכתו עליו, במה יזכה נער עד לא אשכח דברך. ותורה צוה לנו משה מורשה וכו'. לא ימוש ספר התורה וכו'. ושם שלו פניא"ל. שובניא"ל. מופיא"ל. פתח לבי בתורתך וכל מה שאני לומד אהיה זוכר, ותעשה זה בעת מנחה בתענית יום ה' ויאכל הביצה בבת אחת. עוד יאמר מיד במה יזכה נער עד למדני חקיך ג"פ.

זוהר תהלים

מהפון הזה עתידים הצדיקים לאכל לעולם
 הבא
 בכ"ל לבי דרשתך, (קיט-ב, ט'): זוהר שמות, פ'
 חנו (דף ט"ו): שנה רבי אלעזר, מהמן
 הזה עתידים הצדיקים לאכל לעולם הבא.
 ואם תאמר כמו זה? לא! אלא יותר. שלא
 היה כף לעולמים. מהו? כמו שבארנו
 שכתוב (תהלים כז) לחזות בנעם ה' ולבקר
 בהיכלו, וכתוב (ישעיה סב) עין לא ראתה
 אלהים זולתך וגו'. ראו כי ה' נתן לכם
 השבת. רבי חזקיה פתח, (תהלים קל) שיר
 המעלות ממעמקים קראתך ה'. שיר
 המעלות, סתם ולא פרש מי אמרו. אלא
 שיר המעלות שעתידים לומר כל בני
 העולם, שעתיד השיר הזה להאמר אותו
 לדורות עולם. ומהו ממעמקים קראתך?
 כף שנינו, כל מי שמתפלל תפלתו לפני

המלך הקדוש, צריך לבקש בקשתו
 ולהתפלל מעמק הלב כדי שימצא לבו
 שלם עם הקדוש ברוך הוא, ויכנין לב ורצון.
 והאם דוד אמר כן, והרי כתוב בכל לבי
 דרשתך, (תהלים קיט) ופסוק זה מספיק? מה
 צריך ממעמקים? אלא כף שנינו, כל אדם
 שמבקש בקשתו לפני המלך, צריך לכונן
 דעתו (לבו) ורצונו מעקר של כל העקרים
 למשך ברכות מעמק הבאר (של הכל), כדי
 שישפיע ברכות מהמעין של הכל, ומהו?
 אותו מקום שיוצא ממנו ונמצא ממנו אותו
 נהר, שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן,
 וכתוב (תהלים מו) נהר פלגיו ישמחו עיר
 אלהים. וזה נקרא ממעמקים. עמק הכל,
 עמק הבאר שמעינות יוצאים ושופעים
 לברך את הכל, וזוהי הראשית למשך
 ברכות ממעלה למטה.

יז גְּמַל עַל עַבְדְּךָ אַחִיָּה וְאַשְׁמְרָה דְּבַרְךָ: יח גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ:
 יט גַּר אֲנֹכִי בְּאֶרֶץ אֲל תִּסְתַּר מִמֶּנִּי מִצְוֹתֶיךָ: כ גָּרַסָה נַפְשִׁי לְתַאֲבָה אֶל
 מִשְׁפָּטֶיךָ כְּכֹל עֵת: כא גָּעַרְתָּ יָדַיִם אֲרוּרִים הַשָּׁגִים מִמִּצְוֹתֶיךָ: כב גַּל מֵעָלַי
 חֲרָפָה וְבוֹז כִּי עֲדַתְךָ נִצְרַתִּי: כג גַּם יֵשְׁבוּ שָׂרִים כִּי נִדְּבָרוּ עִבְדְּךָ יִשְׁיחַ בְּחֻקְךָ:
 כד גַּם עֲדַתְךָ שִׁעֲשַׁעֵי אֲנָשִׁי עֲצָתִי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת עין ימנית

גמול וגו' (קיט-ג, ז): [שימוש תהלים לפרק קיט-ג] לחשישת עין ימין לחוש עליו ז"פ.

— זוהר תהלים —

עֲקִיבָא וְחִבְרִי, וְכָף עֲלֵתָה בְּמַחְשָׁבָה.
 חרות של מלאך המות שלא יכול לשלט
 עליו, וכף זה ודאי. שאם אדם היה נדבק
 בעץ החיים, שהיא התורה, לא היה גורם
 מות לו ולכל העולם. ומשום כך, כשנתן
 הקדוש ברוך הוא תורה לישראל, מה
 כתוב בה? חרות על הלחת, והרי פרשוה.
 ואלמלא הם לא חטאו ועזבו את עץ
 החיים, לא היו גורמים מות לעולם
 כבתחלה. והקדוש ברוך הוא אמר, (תהלים
 פב) אֲנִי אֲמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבִנְיָ עֲלִיּוֹן
 בְּלַכְּסִים. חבלתם את עצמכם - אכן כאדם
 תמותון וגו'. ועל כן, כל מי שמשתדל
 בתורה, אין יכול לשלט עליו הנחש הרע
 ההוא שהחשיך את העולם.

ובניהו בן יהודע בן איש חי

אָמַר רַבִּי יִיסָא, אִם כָּף, לָמָּה מִשָּׁה מַתִּי
 שָׂאָם כָּף, בִּיּוֹן שְׂלָא חָטָא - לָא
 יְמוּתִי! [ולמה ימות? אמר לו, ודאי מת, אבל
 לא שלט בו אמרנו, אלא לא מת על ידו
 ולא נטמא בו, ולא מת ודאי. אלא נדבק
 בשכינה והלך לחיי עולם. וזה נקרא חי,

כמה טפשים האנשים שלא יודעים ולא
 מסתכלים להשתדל בתורה משום
 שהתורה כל החיים וכל החרות וכל הטוב
 בעוה"ז ובעוה"ב

גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ (קיט
 יח): [זוהר ח"א פ' חיי שרה (דף קלא:)] רַבִּי
 אֶלְעָזָר פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קיט) גַּל עֵינַי
 וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ. כְּמָה טַפְשִׁים
 הָאֲנָשִׁים שֶׁלֹּא יוֹדְעִים וְלֹא מְסַתְּפִלִים
 לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, מִשּׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה כָּל
 הַחַיִּים וְכָל הַחֲרוּת וְכָל הַטּוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא. [החרות היא של העולם הזה
 ושל הבא היא] [נ"א: החרות היא של העולם
 הבא היא החיים בעולם הזה] הַחַיִּים הֵם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֵׁיזְכוּ לְיָמִים שְׁלָמִים בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כג) אֵת מִסְפַּר יְמֵיךָ
 אֲמַלֵּא. וְלְיָמִים אֲרָכִים בְּעוֹלָם הַבָּא, מִשּׁוּם
 שֶׁהֵם חַיִּים שְׁלָמִים, הֵם חַיִּים שֶׁל שְׂמִיחָה,
 חַיִּים בְּלֵי עֲצָבוֹת, חַיִּים שֶׁהֵם חַיִּים. חֲרוּת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, חֲרוּת שֶׁל הַכֹּל. שֶׁכֵּל מִי
 שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, אֵין יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עָלָיו
 כָּל הַעֲמִים שֶׁל הָעוֹלָם. וְאִם תֹּאמַר, אוֹתָם
 בְּנֵי הַשָּׂמַד? גְּזֵרָה הִיא מְלַמְעֵלָה, כְּמוֹ רַבִּי

—= זוהר תהלים =—

הַדְּיוֹטוֹת שָׁאם כֶּךָ אֶפְלוּ בְּזִמְנֵי זֶה אָנוּ
יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת תּוֹרָה בְּדַבְרֵי הַדְּיוֹטוֹת
וּבְשִׁבְחָה יוֹתֵר מִכֻּלָּם אֲלֵא כִּלּוֹ אֱלֻקִּית

גַּל עֵינֵי וְאַבְיִטָּה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ (ק"ט יח):

[זוהר במדבר פ' בהעלותך (דף קנ"ב.)] רַבִּי
שִׁמְעוֹן אָמַר, אוֹי לְאוֹתוֹ אִישׁ שֶׁאִמַּר
שֶׁתּוֹרָה זוֹ בָּאָה לְהִרְאוֹת סִפּוּרִים בְּעִלְמָא
וּדְבָרֵי הַדְּיוֹטוֹת. שָׁאם כֶּךָ, אֶפְלוּ בְּזִמְנֵי זֶה
אָנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת תּוֹרָה בְּדַבְרֵי הַדְּיוֹטוֹת,
וּבְשִׁבְחָה יוֹתֵר מִכֻּלָּם. אִם לְהִרְאוֹת דְּבַר
הָעוֹלָם, אֶפְלוּ אוֹתָם סוֹפְרִים בְּעוֹלָם יֵשׁ
בֵּינֵיהֶם דְּבָרִים יוֹתֵר עֲלִיוֹנִים. אִם כֶּךָ, גַּלְיָה
אֲחֵרִיָּהם וְנִעְשָׂה מֵהֶם תּוֹרָה כְּמוֹ זֶה. אֲלֵא
כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים הֵם
וְסוּדוֹת עֲלִיוֹנִים. בֵּא רְאֵה, עוֹלָם עֲלִיוֹן
וְעוֹלָם תַּחְתּוֹן בְּמִשְׁקַל אֶחָד נִשְׁקָלוּ.
יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה - מִלְּאָכִים עֲלִיוֹנִים לְמַעְלָה.
בְּמִלְּאָכִים הָעֲלִיוֹנִים כְּתוּב, (תהלים קד) עֲשֵׂה
מִלְּאָכִיו רוּחוֹת. (זה במקום עליון) בְּשִׁעָה
שִׁיּוֹרְדִים לְמִטָּה (אף על גב שיורדים),
מִתְּלַבְּשִׁים בְּלְבוּשׁ הָעוֹלָם הַזֶּה. וְאִם לֹא
יִתְּלַבְּשׁוּ בְּלְבוּשׁ כְּמוֹ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא
יִוָּכְלוּ לַעֲמֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהָעוֹלָם לֹא יִסְבֵּל
אוֹתָם. וְאִם בְּמִלְּאָכִים כֶּךָ, הַתּוֹרָה שֶׁבְּרָאָה
אוֹתָם וּבְרָאָה אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְעוֹמְדִים
בְּגִלְגָּלָה עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה, כִּיּוֹן שֶׁיִּרְדֶּה
לְעוֹלָם הַזֶּה, אִם לֹא תִתְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשֵׁי
הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא יִוָּכְלוּ הָעוֹלָם לְסַבֵּל. וְעַל
זֶה סִפּוּר זֶה שֶׁל הַתּוֹרָה, לְבוּשׁ הַתּוֹרָה
הוּא. מִי שֶׁחֹשֵׁב שְׂאוֹתוֹ לְבוּשׁ הַתּוֹרָה
מִמֶּשׁ וְלֹא דְבָר אַחֵר - תִּפְחֵ רוּחוֹ, וְלֹא יִהְיֶה
לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. בְּגִלְגַּל זֶה אָמַר דָּוִד,
(שם ק"ט) גַּל עֵינֵי וְאַבְיִטָּה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ.

כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ שֶׁכְּתוּב (שמואל ב כג) וּבִנְיָהוּ בֶן
יְהוֹיָדָע בֶּן אִישׁ חֵי וְגו'. וְעַל כֵּן, כָּל מִי
שֶׁשֶׁתְּדַל בַּתּוֹרָה, יֵשׁ לוֹ חֲרוֹת מִן הַכֹּל
בְּעוֹלָם הַזֶּה מִשְׁעִבּוּד שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. חֲרוֹת
בְּעוֹלָם הַבָּא, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא יִתְּבַעוּ מִמֶּנּוּ דִין
בְּעוֹלָם הַהוּא כָּלֵל. בֵּא רְאֵה כְּמָה סוּדוֹת
עֲלִיוֹנִים יֵשׁ בַּתּוֹרָה, מִשּׁוּם כֶּךָ כְּתוּב (משלי
א) יִקְרָה הִיא מִפְּנֵינִים. כְּמָה גְּנוּזִים טְמוּנִים
יֵשׁ בָּהּ. וְעַל כֵּן, כִּשְׁהַסְתַּכֵּל דוֹד בְּרוּחַ שֶׁל
הַחֲכָמָה וְיִדַע כְּמָה נִפְלְאוֹת יוֹצְאִים מִן
הַתּוֹרָה. פִּתַּח וְאָמַר (תהלים קיט) גַּל עֵינֵי
וְאַבְיִטָּה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ.

כְּדִי לְדַעַת שֶׁכְּמָה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים הֵם בְּכָל
מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה הַכְּתוּב בַּתּוֹרָה וּבְכָל דְּבַר
וּדְבַר הִיא חֲכָמָה וְתוֹרַת אֱמֶת

גַּל עֵינֵי וְאַבְיִטָּה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ (ק"ט יט)

(יח): [זוהר ח"א פ' תולדות (דף קמ"ה.)] בֵּא
רְאֵה, שֶׁהָרִי רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן זְכַאִי הִזִּיה אוֹמַר
שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת הֶלְכוֹת פְּסוּקוֹת בְּסוּד הַחֲכָמָה
הָעֲלִיוֹנָה בְּפִסּוּק וְשֵׁם אֲשֶׁתּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בַּת
מִטְרָד בַּת מִי זְהָב, וְלֹא גָלָה אוֹתָם אֲלֵא
לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר שֶׁהָיָה עִמּוֹ, כְּדִי לְדַעַת
שֶׁכְּמָה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים הֵם בְּכָל מַעֲשֵׂה
וּמַעֲשֵׂה, שֶׁהוּא בַּתּוֹרָה, וּבְכָל דְּבַר וּדְבַר,
הִיא חֲכָמָה וְתוֹרַת אֱמֶת. מִשּׁוּם כֶּךָ דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה הֵם דְּבָרִים קְדוּשִׁים לְהִרְאוֹת מִמֶּנּוּ
נִפְלְאוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּל עֵינֵי וְאַבְיִטָּה
נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ.

אוֹי לְאוֹתוֹ אִישׁ שֶׁאִמַּר שֶׁתּוֹרָה זוֹ בָּאָה
לְהִרְאוֹת רַק סִפּוּרִים בְּעִלְמָא וּדְבָרֵי

— זוהר תהלים —

שֶׁהַתּוֹרָה הִיא רַק סִפּוּר בְּעֶלְמָא, וְהֵם מְסַתְּפִלִים בְּלְבוּשׁ זֶה וְלֹא יוֹתֵר. אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שֶׁמְסַתְּפִלִים בַּתּוֹרָה פְּרָאוּי. יֵין אֵינּוּ יוֹשֵׁב, רַק בְּקִנְקֵן. כִּי הַתּוֹרָה אֵינֶה יוֹשֶׁבֶת אֶלָּא בְּלְבוּשׁ זֶה, וְעַל כֵּן לֹא צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל אֶלָּא בְּמָה שֵׁישׁ תַּחַת הַלְּבוּשׁ. וְעַל כֵּן כָּל הַדְּבָרִים הַלְלוּ וְכָל הַסְּפוּרִים הַלְלוּ הֵם לְבוּשִׁים.

גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מְתוֹרֶתְךָ - נ' פְּלֹאוֹת

גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מְתוֹרֶתְךָ (קִיט י"ח): [זוהר חדש פ' בראשית (דף ט.ד.)] וְאֵלוּ נִקְרְאוּם נִפְלְאוֹת, נ' פְּלֹאוֹת, עַל סוּד זֶה רָצָה דָּוִד הַמֶּלֶךְ לַעֲמֹד עַל חֲמֵשׁ מְרַכְּבוֹת הַלְלוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קיט יח) גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מְתוֹרֶתְךָ, וְכִשְׂאֵלוּ מְאִירִים וּמַעֲלָה אוֹתָהּ לְהַתְעַטֵּר, נַעֲשִׂים חֲמֵשׁ, לְהֵאִיר לְתוֹךְ הַחֲמֵשׁ שְׁלֹמֹה, וְשִׁיבְאוּ מִמֶּנָּה. וְאוֹתָם נ' פְּלֹאוֹת מְאִירִים וּמַעֲלִים אוֹתָהּ לְמַעֲלָה, וּמִתְעַטְרִים וְנִקְשְׂרִים בְּתוֹךְ אוֹתָם תִּשְׁעַת הַעֲמוּדִים הָאֲחֵרִים. וְאוֹתָם הַתְּשֻׁעָה מַעֲלִים אֶת הָאוֹת יו"ד לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה. כְּאֲשֶׁר יוֹרְדִים וְלֹא יָדוּעַ מִמֵּי יוֹרְדִים, הֵה"א הַזֶּה מִתְעַטְרֵת בְּסוּד אוֹתָם הַנִּי, וְאוֹתָם הַפְּלֹאוֹת, שֶׁהֵם חֲמֵשׁ הַעֲמוּדִים לְתוֹכָהּ. וְכִשְׂאֵר מִתְעַטְרֵת וּמִתְפַּשְׁטֵת, חוֹזֵר מִהַסּוּד שֶׁל נו"ן לְתוֹךְ הַסּוּד שֶׁל ה"א.

מֵה שֶׁתַּחַת לְבוּשׁ הַתּוֹרָה. בֹּא רְאֵה, יֵשׁ לְבוּשׁ שֶׁנֶּרְאָה לְכָל, וְאוֹתָם הִטְפְּשִׂים כְּשֵׁרוֹאִים לְבוּשׁ עַל בֶּן אָדָם שֶׁנֶּרְאָה יָפֵה, לֹא מְסַתְּפִלִים יוֹתֵר. חוֹשְׁבִים שְׂאוֹתוֹ לְבוּשׁ הוּא הַגּוֹף, וְחוֹשְׁבִים שֶׁהַגּוֹף הִיא הַנְּשֻׁמָּה.

לְעֵתִיד לְבֹא עֲתִידִים לְהִסְתַּכֵּל בְּנִשְׁמָה שֶׁל נִשְׁמַת הַתּוֹרָה

כְּמוֹ זֶה הַתּוֹרָה יֵשׁ לָהּ גּוֹף, וְהֵם מְצוּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאוּם גּוֹפֵי תוֹרָה. גּוֹף זֶה מִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשִׁים, שֶׁהֵם סְפוּרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. טְפְּשֵׁי הָעוֹלָם לֹא מְסַתְּפִלִים, רַק בְּאוֹתוֹ לְבוּשׁ, שֶׁהוּא סִפּוּר הַתּוֹרָה, וְלֹא יוֹדְעִים יוֹתֵר, וְלֹא מְסַתְּפִלִים בְּמָה שֶׁתַּחַת אוֹתוֹ לְבוּשׁ. אוֹתָם שִׁיּוֹדְעִים יוֹתֵר לֹא מְסַתְּפִלִים בְּלְבוּשׁ, אֶלָּא בְּגוֹף שֶׁהוּא תַּחַת אוֹתוֹ לְבוּשׁ. הַחֲכָמִים עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהֵם עֲמָדוֹ בְּהַר סִינַי, לֹא מְסַתְּפִלִים אֶלָּא רַק בְּנִשְׁמָה, שֶׁהִיא עֶקֶר הַכֹּל, תּוֹרָה מִמֶּשׁ. (וּלְעוֹלָם) וְלְעֵתִיד לְבֹא עֲתִידִים לְהִסְתַּכֵּל בְּנִשְׁמָה שֶׁל נִשְׁמַת הַתּוֹרָה. בֹּא רְאֵה, כִּי גַם לְמַעֲלָה יֵשׁ לְבוּשׁ, וְגוֹף, וְנִשְׁמָה, וְנִשְׁמָה לְנִשְׁמָה. הַשָּׁמַיִם וְחִילוֹתֵיהֶם אֵלֶּה אוֹתָם לְבוּשִׁים, וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל זֶה הַגּוֹף שֶׁמְקַבֵּל אֶת הַנִּשְׁמָה שֶׁהִיא תְּפֹאֶרֶת יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן הִיא גּוֹף לְנִשְׁמָה. נִשְׁמָה שֶׁאֲמַרְנוּ זֶה תְּפֹאֶרֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא תּוֹרָה מִמֶּשׁ. וְנִשְׁמָה לְנִשְׁמָה זֶהוּ הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ, וְהַכֹּל אַחֲזוּ זֶה בְּזֶה. אוֹי לְאוֹתָם רְשָׁעִים שְׂאוֹמְרִים

כה דְּבָקָה לְעֶפֶר נִפְשֵׁי חַיְנֵי בְּדַבְרְךָ: כו דְּרַבִּי סִפְרָתִי וַתַּעֲנֵנִי לְפָדְנִי חֲקוּךָ:
 כז דְּרֶךְ פְּקוּדֶיךָ הִבִּינֵנִי וְאִשְׁיָחָה בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ: כח דְּלִפְּנֵי נִפְשֵׁי מִתּוֹנָה קִיַּמְנִי
 בְּדַבְרְךָ: כט דְּרֶךְ שִׁקְר הָסֵר מִמֶּנִּי וְתוֹרַתְךָ חֲנַנִּי: ל דְּרֶךְ אַמּוּנָה בְּחַרְתִּי
 מִשְׁפָּטֶיךָ שְׁוִיתִי: לא דְּבִקְתִּי בְּעֶרְוֹתֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי אֵל תִּבְשִׁינִי: לב דְּרֶךְ
 מִצְוֹתֶיךָ אֲרוּץ בִּי תִרְחֹב לְבִי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת עין שמאלית

דבקה (קיט-ד, כה): [שימוש תהלים לפרק קיט-ד] לחשישת עין שמאל, ואם יתקשה לך עצה אמור
 אותו ז' פעמים, וטוב לדרוש ברבים י' פעמים.

— זוהר תהלים —

השמחה יגדל שכרו. וכן גילה הרב החסיד
 המקובל מוהר"ר ר' יצחק אשכנזי ז"ל
 לאיש סודו, שכל מה שהשיג שנפתחו לו
 שערי חכמה ורוח הקודש, בשכר שהיה
 שמח בעשיית כל מצוה שמחה גדולה
 לאין תכלית. ואמר דהיינו דכתיב (דברים כח,
 מז), תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך
 בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, פירוש
 מרוב כל, מכל מיני תענוגים שבעולם
 ומכל זהב ופז רב ואבנים טובים
 ומרגליות...

המצוה שבא לידו תחילה יעשנה, ולא
 יניחנה עד שיעשה אחרת תחילה - לא
 יעשה שתי מצות כאחת, שמא לא יוכל
 להזדרז בשתייהן

התנאי הששי, הדיקדוק הגדול במצוה
 לעשותה כתקנה וכל פרטיה
 ודיקדוקיה כמצותה. התנאי השביעי,
 הריצה והרדיפה לקראתה, דכתיב (תהלים
 קיט, לב), דרך מצותיך ארוץ. התנאי
 השמיני, כל מצוה שיכול הוא לעשותה

להתעורר לקיום המצות בשלימות
 ותמימות

דרך מצותיך ארוץ (קיש-ד, לב): [השל"ה
 הקדוש מסכת יומא (פרק דרך חיים ותוכחות
 מוסר כ"ג)] כדי להתעורר לקיום המצות
 בשלימות ותמימות, אעתיק דברי אחד
 קדוש מדבר, והוא בעל ספר החרידים
 (בהקדמה למצוות), ויש לי להקדים כל התנאים
 שאדם צריך ליזוהר בכל מצוה ומצוה
 לעשותה כהלכתה, כדי שתקובל לרצון
 לפני מלכנו יוצרינו יתברך, ולא נייעול
 בכיסופא לעלמא דאתי. התנאי הראשון
 שנעשה כל מצוה ומצוה בכוונה לצאת ידי
 חובתינו, כדפסק הרי"ף והרמב"ם
 והרמב"ן מצות צריכות כוונה. התנאי
 השני והשלישי, לעשות המצוה ביראה
 ובאהבה רבה, כדאמר רבי שמעון בן
 יוחאי (תק"ז ת' י' כה, ב), כל פקודא דלאו
 איהי בדחילו ורחימו לאו פקודא היא.
 התנאי הרביעי, השמחה הגדולה במצוה,
 דכל מצוה ומצוה שתזדמן לו, דורנא הוא
 דשדר ליה הקדוש ברוך הוא, ולפי רוב

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

כידו יעשנה בידו ולא על ידי שליח, כדאמרינן בריש פרק שני דקידושין (מא, א), מצוה בו יותר מבשלוחו, ובצורכי שבת היו האמוראים בעצמם עוסקין. התנאי התשיעי, המצוה שבא לידו תחילה יעשנה, ולא יניחנה עד שיעשה אחרת תחילה, כדאמרו (פסחים סד, ב) אין מעבירין על המצות. התנאי העשירי, לא יעשה שתי מצות כאחת, שמא לא יוכל להזדרז בשתיהן, כדאמרו (ברכות מט, ב), אין עושין מצות חבילות חבילות.

התנאי הי"א, שיזהר בכבוד המצוה, דכתיב גבי כיסוי הדם ושפך וכסה, במה ששפך יכסה (חולין פו, א), דהיינו ביד ולא ברגל, שלא תהא המצוה בזויה עליו, וזה בנין אב לכל המצות. ובמדרש תנחומא פרשת ויגש (י) אמר רבי שמעון בן יוחאי, אמר הקדוש ברוך הוא, הוו מכבדין את המצות שהם שלוחי ושלוחו של אדם כמותו, אם כבדת אותם כאלו לי כבדת, ואם בזית אותם כאלו לי בזית: תנאי המצוות.

— תהלים — זוהר תהלים —

שונות המתגלגלות ובאות מסיבת כל הסיבות וכמו שאנו רואין בחוש אשר דבר המוכן לאדם זה ממילא יבוא אליו לביתו על ידי גלגולים שונים אשר לא יבוא כלל בשכל האדם וכמאמר החכם (בספר מבחר הפנינים שער האמונה) אילו היה אחד בורח מטורפו כאשר בורח מן המות היה טורפו רודף אחריו יותר ממנו ולמהר להשיגו יותר וכו'. ונמצא למה יהיה זה יגע לריק בכל כוחו ובכל היום כולו מעת האיר פני המזרח עד אישון לילה ואפילה, הלא גם במעט מהיום אשר ישתדל לצורך פרנסת מזונו, ודאי ודאי ישתכר וירויה כאשר בכל היום כולו.

ה'א תראה על פי רוב עיקר הריוח בשעה אחת מהיום בבוקר או לפנות ערב או באמצע היום ושאר היום עוסק בשיחה בטילה וליצנות ושאר דיבורים האסורים מחניפות ושקרים וכזבים ולשון הרע וכדומה, ולמה לא יקבע עצמו לשיעורין דאורייתא לחלק את היום לחצאין לעשותו חציו לה' וחציו לכם על כל פנים, כי איך יהיה שולחנו מלא ושולחן רבו ריקם ח'ו, ועל כל פנים צריך להשוות חלק עבודה לה' אלהיו עם עבודת עצמו, ולראות להשתדל בפרנסת נשמתו כמו בפרנסת גופא ולא יזוז מתורה ועבודה עד חצי היום, והחצי הנשאר, לפרנסתו. ואם אינו יכול בשום אופן באמת להקצות את חצי היום לה' על כל פנים כאשר יוכל בשליש היום או פחות יקבע שיעור ללימוד התורה בקביעות בכל יום תמיד, ושאר כל היום יהיה עוסק במלאכתו והן עוד היום גדול לעמוד בחוץ להשתכר על מזונו:

הכלכלה, וטוב היה לקרבו ללמדו דרך ה' ואת המעשה אשר יעשה לפי ערכו, להכניס בלבו שגם בעת הלכו בחוצות לבל יושכח שם שמים ממנו מכל וכל, ויעלה על זכרונו בכל עת, יראתו ופחדו יתברך ויזכור תמיד בכל עת ובכל שעה ובכל רגע כי ה' הוא הנותן לו כח לעשות חיל ולולא עזרתו יתברך לא היה מרויח דבר קטן וגדול. ונמצא אם כן הוא, מה לו ח'ו להנות לפעמים מממון שאינו נקי כל כך מאיסורא, כמו בענין המדידה והמשקל וחזרת דיבורו והשגת גבול וכדומה בענינים האלה, אשר הם עמוקים מני ים וכמאמר חז"ל (בבא בתרא קס"ה.) רובן בגזל וכו', אם הכל מתת אלהים הוא ולא יהיה לו אף פרוטה אחת יותר מכאשר נגזר עליו שישתכר ביום זה בשום אופן. ואם לא ישתדלנה באיסור, ודאי ודאי שהיה מזדמן לו זאת בהיתר גמור, כי כיון שנגזר עליו כבר שירויה כזה ביום הלזה לא ימלט בשום אופן שלא להיות לו זה, וזה אשר מיהר ודחק את השעה לעשות להרויח זאת באיסור, הנה פגה אכל תאנה שלא בזמנה ואינו אלא שוטה גמור, פתי יותר מכל הפתאים שבעולם כי למה לו זאת הלא עד שיאכלנה באיסור יאכלנה בהיתר ואילו המתין שעה או רגע אחת היה מגיע לו זאת בהיתר גמור מאת הבורא יתעלה. וגם יצמיח מזה אם יאמין באמת שהכל מאת אלהים הוא, ומה שנגזר עליו שישתכר ביום זה לא ימלט מהיות לו זה אפילו אם היה מתחבא בחדרי חדרים, היה זאת רודפת אחריו ומשיגו על ידי סיבות

מא ויבאני חסדיך יחונאני תשועתך באמרתך: מב ואענה חרפי דבר בי
 בטחתי בדברך: מג ואל תצל מפי דבר אמת עד מאד בי למשפטך יחלתי:
 מד ואשמרה תורתך תמיד לעולם ועד: מה ואתהלכה ברחבה בי פקדיך

===== שימוש תהלים =====

להכעיס מושל

ויבואני (קיט-ו, מא): [שימוש תהלים לפרק קיט-י] להכעיס מושל על האדם אמור על מים וישתה.

===== זוהר תהלים =====

עשה עמנו יכולים אנו לעורר בעת הזאת
 בימים ההם בזמן הזה להיות גם עתה
 אותם הישועות. וזה פירוש הגמרא
 קבעוני לדורות. שיהי' קביעות הניסים
 לכל הדורות להיות נזכרים ונשפעים לכל
 דור ודור בימים האלו. וז"ש ותכתב אסתר
 המלכה את כל תוקף לקיים את ימי
 הפורים האלה בזמניהם כאשר אנו רואים
 כי בכל דור ודור עומדים עלינו כו' ובחי'
 המן הוא בכל יום ובכל דור והלואי שנזכה
 למעלות בחי' מרדכי ואסתר אשר המשיכו
 בעוצם קדושתם החסדים ע"י המגילה.
 וז"ש ותכתב אסתר המלכה כו' את כל
 תוקף לעורר גם עתה החסדים שהי' בימים
 ההם גם בזמן הזה. כמ"ש תשועתם היית
 לנצח ותקנתם בכל דור ודור. להיות כן
 תמיד כח בימים האלו לעורר החסדים
 שהי' בימים ההם גם בזמן הזה:

כשלקח יעקב מאבני המקום וישם
 מראשותיו סדרם בזהר ריש פרשת ויצא
 צפון מערב דרום מזרח בסוד שמאלו
 תחת לראשי וימינו תחבקני

ואתהלכה ברחבה וגו' (קיט-ו, מה): [כתבי
 הרמ"ע מפאנו מאמר ימין ה' עושה

כאשר אנו מזכירים הישועות אשר מאז
 עשה עמנו יכולים אנו לעורר בעת הזאת
 בימים ההם בזמן הזה להיות גם עתה
 אותם הישועות

ויבואני חסדיך ה' תשועתך כאמרתך

(קיט-ו, מא): [תפארת שלמה על
 המועדים רמזי פורים] ותכתב אסתר המלכה
 את כל תוקף וכו' (אסתר ט, כט). אי' (מגילה ז,
 א) שלחה להם אסתר לחכמים קבעוני
 לדורות. הנ"ל לבאר עפ"י הפ' (תהלים קיט,
 מא) ויבואני חסדיך ד' תשועתך כאמרתך.
 כוננת דוד המע"ה לעורר הרחמים
 והחסדים אשר יצאו מפי הקב"ה אשר
 דברו לא ישוב ריקם כי בדבר ד' שמים
 נעשו (שם לג, ו), וז"ש (ישעיהו נט, כא) אמר ד'
 מעתה ועד עולם. וזה פירוש ויבואני
 חסדיך ד' תשועתך כאמרתך וכתי' (תהלים
 פט, א) עולם חסד יבנה. ודבר ד' הוא נצחי
 כמ"ש (שם קיט, פט) לעולם ד' דברך נצב
 בשמים כוננת ארץ ותעמוד. וכאשר
 יתעורר הבטחת החסד הלזה שהי' בשעת
 הבריאה אז ממילא יוצמח כל הישועות גם
 עתה כמ"ש (שם קיט, מא) תשועתך כאמרתך.
 וז"ש (שם קה, ח) זכר לעולם בריתו כו'. כי
 כאשר אנו מזכירים הישועות אשר מאז

דְרָשְׁתִּי: מו וְאֶדְבַּרְהָ בְעֵדוּתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ: מו וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בְּמִצְוֹתֶיךָ
אֲשֶׁר אֶהְבַּתִּי: מח וְאִשָּׂא כְּפִי אֶל מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אֶהְבַּתִּי וְאֶשְׁיַחָהּ בְּחֶסֶד:

זוהר תהלים

ביאור הפסוק (ישעיה מ"ג, ד') כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ורומז כאן כל הד' עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה, להורות על התפשטות השראת השכינה מאין סוף עד אין תכלית, וזהו תכלית כל הבריאה, ומי שזוכה זה שתהיה התפשטות אור השכינה שורה עליו אז כל העולם לא נברא אלא בשבילו, כי זה כל האדם, והוא יכול ללבן ולצרף נשמות ישראל החפצים בו ובכל מקום שהוא שם שכינה עמו, וזה יש לומר שמרומז בפסוק כי יקרא והתורה נכתבה בלי נקודות כדי לדורשה בע' אנפין וכאלו נכתב יקרא לשון המשכה, קן היינו השכינה, וכשתהיה במדריגה זו שתוכל להמשיך השכינה כביכול שהוא קן לצפור הוא הקב"ה כמו שכתוב (משלי כ"ז, ח') כצפור נודדת וגו', ממקומו, או על דרך הרמב"ם שכתב שכל בעלי השיר נקרא צפרים על שם כשצפרא נהור הם מתחילים לשורר, וזהו קן צפור היינו השכינה שהיא קן של אור הבהיר אור עולם ותזכה להמשיך התפשטות אורם עליך, אז לפניך בדרך, היינו בכל מקום שאתה תהיה בביתך ובלכתך בדרך היא הולכת לפניך, בכל עץ היינו בכל עניני תורה הנקראת עץ חיים שתלמוד תבא ותשרה עליך כמאמרם ז"ל (ברכות ו'). אפילו אחד שיושב ועוסק בתורה שכינה שרויה עליו, או על הארץ היינו אפילו

ואני אתנהלה לאטי לברר האמת בעצמה מארץ תצמח וכשמש תזרח ואתהלכה ברחבה באהבה וביראה כי הנה בזוהר פרשת ויחי דף רל"ה גבי ראובן בכורי אתה דרשו מארבע רוחות בואי הרוח כפי סדורינו דוקא ובפרשת ויקהל דף צ"ה סדרו אותיות שם אדנ"י לארבע רוחות העולם על פי דרכינו בדקדוק והיא פנייה רבתי צריכה לנו תמיד במאוד מאד כי הוא חיינו ואורך ימינו ואין סייעתא גדולה מזו. וכשלקח יעקב מאבני המקום וישם מראשותיו סדרם בזה ריש פרשת ויצא צפון מערב דרום מזרח בסוד שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני.

דוד המלך ע"ה התפאר את עצמו שהיה יכול לילך בשוקים וברחובות... פקודיך דרשתי היינו יחודים, ותמיד מיחד קודשא בריך הוא ושכינתיה

ואתהלכה ברחבה כי פקודיך דרשתי

(קיס"ג, מה): [דגל מחנה אפרים פ']

כי תצא] או יאמר כי יקרא קן צפור וגו' והאם רובצת וגו' שלח תשלח את האם וגו' והארכת ימים. הגם שהאירו כבר עינינו בזה בזוהר הקדוש ובתיקונים רזין עלאין, גם אני אומר מה שחנני ה' ברחמיו וברוב חסדיו, דהנה (מדרש תהלים קמ"ח, ה') כל העולם כולו לא נברא אלא לכבודו וכבוד היינו השראת השכינה שיש בישראל בשביל זה נברא העולם וזהו

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

בכל ביצה וכן הענין גם כן בכני אדם שהוא רק ניצוץ מישראל שיש בו כח היולי שיתפשט בו הניצוץ ההוא ויזכה להשראת השכינה עליו בכל עניניו רק שצריך לעוררם ולחממם ולהבעיר הניצוץ הקדוש שיש בתוכם שיתלהבו לעבודתו יתברך, והאם רובצת על האפרוחים וגו' היינו שכביכול זהו גלות השכינה שרובצת בכל מקום שיש שם ניצוץ הקדוש ומשתוקקת שידבק בה וזהו והאם היינו השכינה כביכול רובצת לשון נפילה על אפרוחים וכו' היינו על אותם ב' בחינות כי מלכותו בכל משלה וזהו לה צער גדול שיש ניצוץ הקדוש אפילו במקום הקליפה, וזהו שלח תשלח לשון מי שילוח היינו שמזהיר לצדיק שירחם על אותם הבחינת ויראה להחזיר ולהשיב במים חיים שהיא התורה ועבודה את האם היא השכינה כביכול על ידי שמעורר אותם שני בחינות הנ"ל לעבודתו יתברך ובוזה יתעלו הניצוצין קדישין למקורם ושרשם, ואת הבנים תקח לך היינו שגם לך תגיע יתרון מהבנים שתחיה אותם ותעוררם, למען ייטב לך היינו שתתרכה ויתוסף טוב בנשמתך בשכר שתחזיר בן המלך למלך, והארכת ימים שתזכה לאותו מקום שנמשך משם אריכות ימים והבן.

כשתעסוק בדברים גשמיים וארציים גם כן תהיה עמך על דרך ששמעתי מאא"ז זללה"ה על פסוק (תהלים קי"ט, מ"ה) ואתהלכה ברחבה כי פקודיך דרשתי היינו דוד המלך ע"ה התפאר את עצמו שהיה יכול לילך בשוקים וברחובות והטעם כי פקודיך דרשתי היינו שלא היה דורש מעולם כי אם יחודים זה היה כל מגמותיו תמיד שיוכל ליחד קודשא בריך הוא ושכינתיה, אפרוחים או ביצים היינו שצריך לרחם על נשמות ישראל שיש בהם שתי בחינות אלו והיינו שהתחילו להשתדל בעבודת השי"ת ונעזב מהם מחמת מניעה של כל אחד ואחד ויש שעושים מעשי ה' כמצות אנשים מלומדה בלא דחילו ורחימו וזהו בחינת אפרוחים שאין להם גדפין כי תורה ותפלה בלא דחילו ורחימו לא פרחת לעילא גם יש בהם עוד מדריגה פחותה מזו שלא התחילו כלל בשום השתדלות בעבודת השי"ת רק שיש בהם כח היולי וזהו ביצים שנמשלו לביצה שיש בה כח היולי שיתהוו ממנה אפרוח אך צריך טירחא לחמם אותה שיצא מכח אל הפועל ולעשות בריה וזה הכח אין לו שיעור כי מכל בריה יכול להיות כמה בריות אין מספר ולהחיות כמה נפשות זה הכח הוא

מט זכר דְּכַר לְעַבְדְּךָ עַל אֲשֶׁר יִחַלְתָּנִי: נ זאת נַחֲמָתִי בְּעֵנָי כִּי אִמְרַתְךָ חִיתָנִי: נא זָדִים הִלִּיצְנִי עַד מְאֹד מִתּוֹרַתְךָ לֹא נִטִּיתִי: נב זְכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ מֵעוֹלָם יְהוָה וְאַתְנַחֵם: נג זִלְעָפָה אֲחֹתַי מִרְשָׁעִים עֹזְבֵי תוֹרַתְךָ: נד זְמֵרוֹת הָיוּ לִי חֲקִיךָ בְּבֵית מְגוּרַי: נה זְכַרְתִּי בְּלֵילָה שְׁמֶךָ יְהוָה וְאַשְׁמְרָה תּוֹרַתְךָ: נו זאת הִיְתָה לִי כִּי פָקַדְךָ נִצַּרְתִּי:

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לטחול

זכר דבר (קיט-ז, מט): [שימוש תהלים לפרק קיט-ז] לטחול, כתוב על מקום הטחול וכתוב גם רפאל, ואם יסיך עצה רעה אמור יתיה י"ח פעמים.

— זוהר תהלים —

הַטְּהַרָה הַעֲקֵרִית כִּיֹּן שֶׁנַּעֲשָׂה בְּתַקּוּנֹוּ בְּרַחֲמֵיֹו וּבְדַחֲלֹו, אֲזִי כְּנֹולֵד דְּמִי, וְנַעֲשָׂה אָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְמֵי אֱלֹהִים. וְזֶהוּ סוּד 'זוֹהֶמָה' בְּגִימְטְרִיא 'בְּטוּמָאָה', וְטְבִילָה עִם הַכּוֹלֵל בְּגִימְטְרִיא 'הוּא אָדָם'. כְּלוּמַר, בְּטְבִילָה הָרַא שׁוֹנָה הַעֲבִיר מִמֶּנּוּ זֶהֱמַת עֹונוֹ שֶׁהִיְתָה מִטְּמֵאָת אוֹתוֹ, וְנַעֲשָׂה אָדָם כְּנֹולֵד דְּמִי. וְאַחַר שִׁיצָא מִטְּבִילָה, יִתְלַבֵּשׁ כְּדָרְכוֹ, וְאִזֹּ הוּא טְהוֹר וְקָדוֹשׁ מְסֻטְרָא דְּמְסַאָבָא דְּשָׂרִיָה עֲלֵיהָ קָדָם, וְכַשְׂזֶה קָם זֶה נוֹפֵל, וְכַשְׂזֶה טְבִילָה בָּא אֲזִי רוּחַ מְסַאָבָא נוֹפֵלֵת וּבוֹרַחַת וּמְסַתְּרָא. וְכֵן עוֹלָה 'טְבִילָה' עִם הַחֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת כְּמַנִּין 'טוּמָאָה', וְדִי:

[תמו] ויאמר אחר כך תפלה זו בשיח שפתותיו, שהם נשלמה פרים שפתותינו, ויהיו אז נכרתים כל הרוחא מסאבא, וכן עולה 'רוח מסאבא' בגימטריא 'שיח', וזהו סוד זמירות של תפלתנו, זמירות היו לי חקיקה' (תהלים קיט, נד). ויאמר: יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי, שתהא טבילה זו שטהרת את גופי עם שיח שפתותי והגיון לבי לפניך מקבלת

הַטְּהַרָה הַעֲקֵרִית כִּיֹּן שֶׁנַּעֲשָׂה בְּתַקּוּנֹוּ בְּרַחֲמֵיֹו וּבְדַחֲלֹו, אֲזִי כְּנֹולֵד דְּמִי, וְנַעֲשָׂה אָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְמֵי אֱלֹהִים

'זְמֵרוֹת הָיוּ לִי חֲקִיךָ' (תהלים קיט-ז, נד):
[השל"ה הקדוש - שער האותיות אות

ק' - קדושה תמו-תמו] אָבֵל לְעֵנִין תְּקוּן שְׁבַת לְבַד, אִף כִּי יֵאמַר הַיּוֹדֵי הַנּוֹכַר, אֵינֹו צְרִיךְ כִּי אִם שְׁלֵשׁ טְבִילוֹת, אַחַת יִטְבַּל לְהַעֲבִיר זֶהֱמַת עֹונוֹ וְהַשְׂאָרַת סְטְרָא אַחְרָא הַשּׁוֹלְטַת בִּימֵי הַחַל, כִּי אָדָם אֵין שְׁמִילֵט מִמְצוֹדָתָם. הַשְּׁנִי הוּא הַכְּנָה לְקַבֵּל נִיצוּצֵי מְלָבוֹשׁ הַנְּשָׂמָה, וּבְטְבִילָה זֶו יִכּוֹן בְּשֵׁלֶשׁ שְׁמוֹת הַנּוֹכְרִים בְּכָלֵל וּבַפְּרָט, שְׁעוֹלִים כְּמַנִּין יב"ק - 'יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרִיאָנוּ' (תהלים כ, ט). וְזֶהוּ סוּד 'יַעֲבֹר אֶת מַעְבַּר יב"ק, וַיִּקְחֵם וַיַּעֲבֵרֵם אֶת הַנַּחַל וַיַּעֲבֹר אֶת אֲשֶׁר לוֹ' (בראשית לב, כג-כד), כְּלוּמַר בְּטְבִילָה זֶו עִם הַכּוֹנָה נְכוֹנָה שְׁמִכּוֹן בְּשֵׁם יב"ק, הַשְּׁלִיט וְהַמְשִׁיל עֲלָיו הַקְּדוּשָׁה, וַיִּפְשְׁטוּ מִמֶּנּוּ בְּגָדֵי מְעִילֵי סְטְרָא אַחְרָא בִּימֵי הַחַל, בְּרַב רַחֲמֵי הָאֵל, שְׂנִיצַר חֲסֵד לְאַלְפִים' (שמות לד, ז), רְאִשֵׁי תְבוֹת נח"ל, וּבְזֶה מַעְבִּיר אֶת כָּל הַטְּמֵאוֹת מְסֻטְרָא דְּמְסַאָבָא אֲשֶׁר לוֹ.

— תהלים —

עָשׂוּ, שָׁבָא בְּדֶרֶךְ לְחַנְקוֹ וְלִהְיֵיתוּ וְנִצּוּל, כֵּן תִּצְלִינִי מִחֲנֹק. וְאִם נִתְחַיְבִיתִי לְפָנֶיךָ 'סְקִילָה', יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אָבוֹתַי, שֶׁתִּצְלִינִי כְּמוֹ שֶׁהֲצַלְתָּ אֶת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ ע"ה כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (שְׁמוֹת יז, ד) 'עוֹד מַעַט וְסִקְלֵנִי', וְנִצּוּל. וְכֵן כְּמוֹ שֶׁהֲצַלְתָּ אֶת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל מֵאֲבָן שֶׁבִקַּשׁ עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן לְהַפִּיל עֲלֵיהֶם וְנִצּוּלוֹ, כֵּן תִּצְלִינִי בְּרַב רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחֶסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים, אִם נִתְחַיְבִיתִי לְפָנֶיךָ סְקִילָה:

וְאֵל נָא תִּשְׁיַבֵּנִי רִיקִם מִלְּפָנֶיךָ, כִּי נִשְׁעַנְתִּי בְּרַב רַחֲמֹנֹתֶיךָ, וְאִין אֶתָּה חֲפִץ בְּמִיתַתְּן שֶׁל רְשָׁעִים, כִּי אִם בְּשׁוֹב מִרְשָׁעוֹ וְחַיָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נה, ז) 'יַעֲזֹב רָשָׁע דְּרָכוֹ וְאִישׁ אֲנוֹן מִחֲשַׁבְתּוֹ וַיֵּשֶׁב אֶל ה' וַיִּרְחַמְהוּ וְאֵל אֱלֹהֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסִלּוּחַ'. מִי שֶׁאֵהָב אֶת הָאָבוֹת יֵאָהֵב אֶת הַבְּנִים, מִי שֶׁבִרְךְ אֶת הָאָבוֹת יִבְרַךְ אֶת הַבְּנִים, מִי שֶׁגָּאֵל, מִי שֶׁדָּרַשׁ, מִי שֶׁהִדַּר, מִי שֶׁוֹעֵד, מִי שֶׁזָּכַר, מִי שֶׁחָנַן, מִי שֶׁטָּהַר, מִי שֶׁיִּשֵּׁר, מִי שֶׁכִּבְּד, מִי שֶׁלָּמַד, מִי שֶׁמְלַט, מִי שֶׁנִּשְׁאָא, מִי שֶׁסָּמַךְ, מִי שֶׁעֲזָר, מִי שֶׁפָּדָה, מִי שֶׁצָּדַק, מִי שֶׁקָּדַשׁ, מִי שֶׁרַחֵם, מִי שֶׁשָּׁמַר, מִי שֶׁתָּמַךְ אֶת הָאָבוֹת, יִתְמַךְ אֶת הַבְּנִים, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סְלָה.

וְנִחְשַׁבְתָּ כְּאִלוֹ נִחְנַקְתִּי בְּטַבְעַת בֵּית הַמְּטַבְּחִים שֶׁבְּמִקְדָּשׁ, וּבִתְפִישַׁת יְדֵיהֶם שֶׁל הַכֹּהֲנִים בְּשָׁנֵי סִימָנִים שֶׁבְּצִוְאָר, לְפִיִּס ה' אַחֲרוֹנָה שֶׁל שֵׁם הָעֶצֶם. וְכְּאִלוֹ נִהְרַגְתִּי בְּמֵאֲכַלֶּת הַמִּיחַדָּת לְשַׁחִיטַת הָעוֹלָה, וְנִתְקַבַּל [דְּמִי] בְּכָלִי שָׂרַת בְּצַפּוֹן, וְנִרְצָה לְפָנֶיךָ, לְפִיִּס הַנְּאִוֹ שֶׁל שֵׁם הָעֶצֶם. וְכְּאִלוֹ נִשְׁרַפְתִּי אֵיבָר אֵיבָר וְכִלְיִל לְאִשִּׁים, לְרִיחַ נִיחּוּחַ לְפָנֶיךָ, לְפִיִּס ה' רֵאשׁוֹנָה. וְכְּאִלוֹ נַעֲשִׂיתִי אֶפְרַע עַל מִזְבְּחֶךָ הַטְּהוֹר שֶׁהוּא שְׂרִירֵי הַקָּרְבָּן, וְעָבַר עָלַי דִּין סְקִילָה כְּמַצּוֹת תְּרוּמַת הַדָּשָׁן שֶׁהִיא גֹמֵר הַכִּפְּרָה, לְפִיִּס הַיּוֹד שֶׁל שֵׁם הָעֶצֶם. וְאֶתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אָבוֹתַי, שֶׁבְּזִכּוֹת חַנּוּנֶיךָ מִיִּשְׂאֵל וְעֲזוּרָיָה שֶׁהִשְׁלַכּוּ לְכַבֵּשׁן הָאֵשׁ וְנִצּוּלוֹ, כֵּן תִּצְלִינִי אִם נִתְחַיְבִיתִי 'שְׂרָפָה' לְפָנֶיךָ כִּסָּא כְּבוֹדֶךָ. וְאִם נִתְחַיְבִיתִי לְפָנֶיךָ 'הֶרֶג', יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אָבוֹתַי, שֶׁבְּזִכּוֹת יִצְחָק אָבִינוּ שֶׁנִּעַקְדָּ לְפָנֶיךָ כְּשֶׁה לְטַבַּח לְהֶרֶג וְנִצּוּל, כֵּן תִּצְלִינִי מִהֲרִיגָה אִם נִתְחַיְבִיתִי לְפָנֶיךָ, כִּי אֵל רַחוּם וְחַנוּן אַתָּה. וְאִם נִתְחַיְבִיתִי לְפָנֶיךָ 'חֲנֹק', יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אָבוֹתַי, שֶׁתִּצְלִינִי בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב אָבִינוּ ע"ה, שֶׁהֲצַלְתָּ אוֹתוֹ מִיַּד אֱלִיפַז בֶּן

נו חִלְקֵי יְהוָה אָמַרְתִּי לְשֹׁמֵר דְּבָרֶיךָ: נח חִלְיִתִּי פָּנֶיךָ בְּכָל לֵב חֲנֻנִי
 פְּאֻמְרֶתְךָ: נט חֲשַׁבְתִּי דְרָבִי וְאָשִׁיבָה רַגְלִי אֶל עֲדֹתֶיךָ: ס חֲשַׁתִּי וְלֹא
 הִתְמַהֲמַהְתִּי לְשֹׁמֵר מִצְוֹתֶיךָ: סא חֲבַלִּי רִשְׁעִים עֲוֹנֵי תוֹרַתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי:
 סב חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָתְךָ: סג חֵבֶר אֲנִי לְכָל אֲשֶׁר
 יִרְאוּךָ וְלִשְׁמֵרֵי פִקּוּדֶיךָ: סד חֲסִדְךָ יְהוָה מְלֵאכָה הָאָרֶץ חֲקוּךָ לְמִדְנֵי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לכרס העליון

חלקי (קיט-ח, נז): [שימוש תהלים לפרק קיט-ח] לכרס העליון אמור ז"פ על יין ושתי.

— זוהר תהלים —

אבא הִיָּה בֵּא מְטַבְרִיָּה לְבֵית טְרוּנֵיָא
 שְׁלַחְמִי, וְרַבִּי יַעֲקֹב בְּנוֹ הִיָּה עִמּוֹ. נִפְגְּשׁוּ
 בְּכַפֵּר טְרָשָׁא. כְּשָׂרְצוּ לְשָׁכֵב, אָמַר רַבִּי
 אבא לְבַעַל הַבַּיִת: יֵשׁ כָּאן תְּרַנְגוּל? אָמַר
 לוֹ בַעַל הַבַּיִת: לְמָה? אָמַר לוֹ: מִשׁוּם
 שְׂאֲנֵי קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ. אָמַר לוֹ:
 לֹא צָרִיךְ, שְׁהָרִי סִימָן יֵשׁ לִי בַּבַּיִת -
 שְׁהַמְשַׁקֵּל הַזֶּה שְׁלַפְנֵי מִטְתִּי, אֲנִי מְמַלֵּא
 אוֹתוֹ בְּמִים, וּמְטַפֵּטֵף טַפָּה טַפָּה. וּבְחֲצוֹת
 הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ מִתְרוֹקְנִים כָּל הַמִּים,
 וּמִתְגַּלְגֵּל הַגְּלִגֵּל [הדבוק] הַזֶּה וְנוֹהֵם,
 וְנִשְׁמָע קוֹלוֹ בְּכָל הַבַּיִת. וְאִזּוֹ הוּא חֲצוֹת
 הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ. וְזָקֵן אֶחָד הִיָּה לִי שְׁהִיָּה קָם
 בְּכָל חֲצוֹת לַיְלָה וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, וּמִשׁוּם
 כִּךְ עָשָׂה אֶת זֶה. אָמַר רַבִּי אבא: בְּרוּךְ
 הַרְחֵמֵן שְׁשַׁלְחֵנִי לְכָאן. בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה
 נִהַם אוֹתוֹ הַגְּלִגֵּל [הדבוק]. קָמוּ רַבִּי אבא
 וְרַבִּי יַעֲקֹב, וְשָׁמְעוּ אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ שְׁהִיָּה
 יוֹשֵׁב בִּירְכַתֵּי הַבַּיִת וְשָׁנֵי בְנָיו עִמּוֹ, וְהִיָּה
 אוֹמֵר, כְּתוּב (תהלים קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוּם
 לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָתְךָ. מָה רָאָה
 דָּוִד שְׁהוּא אָמַר חֲצוֹת לַיְלָה וְלֹא בְּחֲצוֹת
 הַלַּיְלָה? אֶלֵּא חֲצוֹת לַיְלָה - וְדַאי לְקַדּוֹשׁ

דָּוִד הַמְּלֶךְ חֵי לְעוֹלָמִים - וְאַפְלוּ בִּימֵי מְלֶךְ
 הַמְּשִׁיחַ הוּא מְלֶךְ

חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' (קיט, סב):

[זוהר ח"א פ' לך לך (דף 99 ב:)] בֵּא רָאָה
 שְׁדוּד הַמְּלֶךְ הִיָּה קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, שְׂאֵם
 תֹּאמַר שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב אוֹ שׁוֹכֵב בְּמִטָּתוֹ וְהִיָּה
 אוֹמֵר שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחְתוּ - לֹא, אֶלֵּא כְּמוֹ
 שְׁכַתוּב (שם קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת
 לָךְ. אֶקוּם וְדַאי בְּעִמְדָה לְהַתְעַסֵּק בְּשִׁירוֹת
 וְתִשְׁבַּחְתוּ שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִשׁוּם כִּךְ דָּוִד
 הַמְּלֶךְ חֵי לְעוֹלָמִים, וְאַפְלוּ בִּימֵי מְלֶךְ
 הַמְּשִׁיחַ הוּא מְלֶךְ. שְׁהָרִי שְׁנִינּוּ, מְלֶךְ
 הַמְּשִׁיחַ, אִם מִן הַחַיִּים הוּא - דָּוִד שְׁמוֹ, וְאִם
 מִן הַמַּתִּים הוּא - דָּוִד שְׁמוֹ. וְהוּא הִיָּה
 מִתְעוֹרֵר בְּבִקְרָה בְּטָרֵם יבא, שְׁכַתוּב (שם נז)
 עוֹרָה כְּבוֹדֵי עוֹרָה הַנִּבָּל וְכַנּוּר אַעִירָה שְׁחַר.

כַּעַת רְאִיתִי שְׂאֶפְלוּ יְלָדִים בְּדוֹר שֶׁל רַבִּי
 שְׁמַעוֹן זְכוּ לְחֻכְמָה עֲלִינָה. אֲשַׁרִּיךְ רַבִּי
 שְׁמַעוֹן! אוֹי לְדוֹר שְׂאֵתָה תִּסְתַּלַּק כּוֹמְנוּ

חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' (קיט, סב):

[זוהר ח"א פ' לך לך (דף 99 ב:)] רַבִּי

זוהר תהלים

וְקָם וְאָמַר שִׁירָה. בָּא רַבִּי אַבְבָּא וּנְשָׁקוּ.
אָמַר לוֹ, וַדַּאי כִּף בְּרוּךְ הִרְחַמְן
שְׁשֻׁלְחָנֵי לְכָאן.

אֶפְלוּ יְלָדִים בְּדוֹר שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן זְכוֹ
לְחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה. אֲשֶׁרִיף רַבִּי שְׁמַעוֹן!

בא ראה, הלילה הוא דין בכל מקום, והרי
הקמנו את הדברים, וכך הוא ודאי,
והרי הערתי לפני רבי שמעון. אמר אותו
הילד בנו של אותו האיש, אם כן, למה
כתוב חצות לילה? אמר לו, הרי נאמר
שבחצות הלילה מתעוררת מלכות
השמים. אמר, אני שמעתי דבר. אמר לו
רבי אבא, אמר בני טוב, שהרי דבר פיו
יהיה קול המאור. אמר, אני שמעתי, שהרי
הלילה הוא דין המלכות, ובכל מקום הוא
דין. וזה שאמר חצות, משום שיונקת
בשני גונים [חצות] - בדין וחסד. וודאי
שהמחצית הראשונה היא דין, שהרי
במחצית האחרת היא מאירה פניה בצד
החסד, ועל כן חצות לילה כתוב ודאי. קם
רבי אבא ושם ידו בראשו וברך אותו.
אמר, ודאי חשבת שאין נמצאת חכמה,
רק באותם הצדיקים שזכו בה. כעת ראיתי
שאפלו ילדים בדור של רבי שמעון זכו
לחכמה עליונה. אשריך רבי שמעון! אוי
לדור שאתה תסתלק ממנו! ישבו עד הבקר
והתעסקו בתורה.

בְּרוּךְ הוּא אָמַר כִּף. וְכִי כִף נִקְרָא הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא? כֵּן, שֶׁהָרִי חֲצוֹת לַיְלָה מִמֶּשׁ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא וְסִיעָתוֹ, וְאֵז הַיָּא
הַשְּׁעָה שְׁנַכְנֵס לְגַן הָעֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם
הַצְּדִיקִים.

אמר רבי אבא לרבי יעקב, ודאי נשתתף
עם השכינה ונתחבר יחד. קרבו
וישבו עמו. אמרו לו, אמר דבר פיו,
שיפה אמרת, מנין לך זה? אמר להם,
דבר זה למדתי מסבי. ועוד היה אומר,
ששלוש [שתחלת] השעות הראשונות של
הלילה, כל הדינים שלמטה מתעוררים
והולכים ומשוטטים בעולם. ובחצות
הלילה ממש הקדוש ברוך הוא מתעורר
בגן עדן, והדינים שלמטה אין נמצאים.
וכל המנהגים שלמעלה בלילה, אין
נמצאים אלא בחצות הלילה ממש. מנין
לנו? מאברהם, שכתוב (בראשית יד) ויחלק
עליהם לילה. במצרים - (שמות יב) ויהי
בחצי הלילה. ובמקומות רבים בתורה כן
נמצא. ודוד היה יודע. [ומה] ומנין היה
יודע? אלא כן אמר הזקן, שמלכותו
תלויה בזה [הלילה], ועל זה עומד בשעה
הזו ואומר שירה, ולכן קרא לקדוש-
ברוך-הוא חצות לילה [ממש] אקום
להודות לך וגו', שהרי כל הדינים
תלויים מכאן, ודיני המלכות נמצאים
מכאן. ובאותה השעה נקשר דוד בה,

סח טוב עשית עם עבדך והזאתה כדברך: סו טוב טעם ודעת למדני כי במצותך האמנתי: סז טרם אענה אני שנג ועתה אמרתך שמרתי: סח טוב אתה ומטיב למדני חקוד: סט מפלו עלי שקר ודים אני בכל לב אצר פקודיך: ע טפש בחלב לבם אני תורתך שעשעתי: עא טוב לי כי ענית למען אלמד חקוד: עב טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף:

== שימוש תהלים ==

לחשישת כוליא שמאלית וימנית

טוב עשיתי (קיט-ט, סה): [שימוש תהלים לפרק קיט-ט] לחשישת כוליא שמאלית והימנית אמור עליו ז"פ.

== זוהר תהלים ==

תפדה ושביה בצדקה. ובוא וראה מה בין אותן המתיגעים בתורה לנביאי האמת, אלו המתיגעים בתורה חשובים מהנביאים בכל זמן, מה הטעם, לפי שלומדי התורה עומדים במדרגה עליונה יותר מנביאים, אלו המתיגעים בתורה עומדים למעלה בהמקום שנקרא תורה קמיט שהוא היסוד של כל האמונה, והנביאים עומדים למטה בהמקום שנקרא נצח והוד, וע"כ אלו המתיגעים בתורה חשובים מהנביאים ועליונים מהם יותר, שאלה עומדים למעלה ואלו עומדים למטה, ואותן שאומרים דברים ברוח הקודש עומדים למטה מכלם, וע"כ זכאים הם המתיגעים בתורה שהם במדרגה עליונה יותר על כלם, מי שעמלו בתורה אינו צריך לא לקרבנות ולא לעולות, שהרי התורה טובה מהכל והיא הקשר של כל האמונה, וע"כ כתוב (משלי ג) דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום, וכתוב שלום רב לאוהבי

מי שעמלו בתורה אינו צריך לא לקרבנות ולא לעולות שהרי התורה טובה מהכל והיא הקשר של כל האמונה
טוב לי תורת פיך וגו' (קיט, עב): [זוהר ח"ג (דף 17) זוהר תורה] טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף. פתח רבי אלעזר ואמר (ישעי' נא) ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתוך לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה, למדנו כל מי שמתיגע בדברי תורה ושפתותיו מרחשות תורה, הקב"ה מחפה עליו והשכינה תפרוס עליו כנפיה, זש"כ ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתוך, ולא עוד אלא שהוא מקיים העולם, והקב"ה משמח עמו כאילו ביום הזה נטע שמים ויסד הארץ, זש"כ לנטוע שמים וליסוד ארץ, ולאמר לציון עמי אתה מכאן למדנו שישראל נקראים בשם של ציון, שכתוב ולאמר לציון עמי אתה, ויש לראות שכנס"ת ישראל נקראת בשם של ציון, שכתוב (שם א) ציון במשפט

— ❧ — זוהר תהלים ❧ —

תורתך ואין למו מכשול, (ג-לה.) ובוא וראה כל אותן המתיגעים בתורה נדבקים בו בהקב"ה ונתעטרים בכתר התורה, ונאהבים למעלה ולמטה, והקב"ה משויט להם ימינו, כל שכן אותן המתיגעים בתורה גם בלילה, וזה נתבאר שהם משתתפים עם השכינה ומחוברים יחד, וכאשר בא הבקר מעטרם הקב"ה בחוט אחד של חסד שיהיו ניכרים בין העליונים והתחתונים, וכל אותן ככבי בקר בשעה שכנסת ישראל וכל אותן העמלים בתורה באים להראות לפני המלך, כלם מזמרים יחד, זש"כ (איוב לח) ברן יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלהים, מה ויריעו, כמש"כ (ישעי' כד) רועה התרועעה הארץ, שאותן הדינים בטלים ונשברים כלם מלפני הבקר כאשר נתעורר הבקר בעולם כי כמש"כ וישכם אברהם בבקר, וע"כ ויריעו כל בני אלהים.

זיו הזוהר

קנ. פי' שבבקר נתעורר מדת החסד שהיא מדתו של אברהם אבינו:

עג יִדְיָךְ עֲשׂוּנִי וַיְכוּנְנֹנִי הִבִּינִי וְאַלְמֶדָה מְצֹתְיָךְ: עה יִרְאֶיךָ יִרְאוּנִי וַיִּשְׁמְחוּ בִּי לְדַבְרֶךָ יַחְלֵתִי: עה יִדְעֵתִי יַחְוֶאֱמֵם כִּי צִדְקַת מִשְׁפָּטֶיךָ וְאַמוּנָה עֲנִיתָנִי: עו יְהִי נָא חֶסֶדְךָ לְנַחֲמֵנִי פְּאַמְרֹתֶךָ לְעִבְרֶךָ: עו יְבֹאוּנִי רַחֲמֶיךָ וְאַתִּיחָה בִּי תוֹרַתְךָ שְׁעֵשְׂעֵי: עה יִבְשׂוּ זְרִים בִּי שֶׁקֶר עֲוֹתוֹנִי אֲנִי אֲשִׁיחַ בְּפִקְוֶיךָ: עט יִשׁוּבוּ לִי יִרְאֶיךָ (וידעו) וַיִּדְעֵי עֲדֹתֶיךָ: פ יְהִי לִבִּי תָמוּם בְּחֻקֶיךָ לְמַעַן לֹא אִבּוֹשׁ:

===== שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים =====

לחשדא

ידיך עשוני (קיט-י, עג): [שימוש תהלים לפרק קיט-י] לחשדא, התפלל אותו אחר תפלתך בשחרית.

===== זוהר תהלים =====

יְדִי אָדָם לְמַעַלָּה לְקַבֵּל אֶת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל וְיִדְיָךְ עֲשׂוּנִי וַיְכוּנְנֹנִי וְגו' (קיט, עג): [זוהר ח"ב (דף 97 עט): זוהר תורה] יִדְיָךְ עֲשׂוּנִי וַיְכוּנְנֹנִי הִבִּינִי וְאַלְמֶדָה מְצֹתְיָךְ. אמר רבי שמעון כתוב (יחזקאל א) וידי אדם מתחת כנפיהם, הרי ביארנו שכל ידי אדם היינו שרפים ואופנים וחיות הקודש, כלם עם כנפים וידים תחת כנפיהם לקבל התפלות ולקבל בעלי תשובה, ידי אדם היינו מקומות ובתים לקבל התפלות

ובקשות של האנשים, לפתוח פתחים לקבל אותן, לייחד ולקשר קשרים ולעשות רצונם, ואלו המקומות והבתים שנקראים ידי אדם העומדים לעזור לאנשים אלה הם שמות הקדושים השולטים בכל מדרגה ומדרגה קטנה ועל ידיהם נכנסין התפלות והבקשות של האנשים בכל השערים העליונים, ובכח זה שולטים התחתונים למעלה, וזהו הסוד ידיך עשוני ויכונוני, אלו הם שמות הקדושים.

זו הזוהר

קנא. כל ספירה וספירה יש לה שמות קדושים מיוחדים, כמובא בספר הקדוש שערי אורה:

פא כְּלֶתֶה לְתַשׁוּעָתְךָ נַפְשִׁי לְדַבְרְךָ יְהִלְתִּי: פב כָּלוּ עֵינַי לְאַמְרֶתְךָ לֵאמֹר
 מָתִי הִנְחַמְנִי: פג כִּי הָיִיתִי בְּנֶאֱדָר בְּקִימֹר חֶקְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: פד כִּמְהָ יָמִי
 עָבַדְךָ מָתִי תַעֲשֶׂה כְרֹדְפֵי מִשְׁפָּט: פה כָּרוּ לִי יָדַיִם שִׁיחֹת אֲשֶׁר לֹא
 כְּתוּרְתְּךָ: פו כָּל מִצּוֹתֶיךָ אֲמוֹנָה שֶׁכֶּךָ רָדְפוּנִי עֲזֹרְנִי: פז כִּמְעַט כָּלוּנִי בְּאֶרֶץ
 וְאֲנִי לֹא עֲזַבְתִּי בְּקִנּוּיֶךָ: פח כִּחֲסֶדְךָ חִינִי וְאַשְׁמְרָה עֲדוֹת פִּיד:

===== שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים =====

לנפוח אף ימינו

כלתה (ק"ט-כ, פא): [שימוש תהלים לפרק ק"ט-כ] לנפוח האף הימני לחוש עליו 'י פעמים.

===== זוהר תהלים =====

יתוקנו טר"ף שהם הרפ"ח עה"כ כנ"ל. וזוכה לזה על ידי שמירת התורה הקדושה ושבת קודש, לכן הר"ת והס"ת של מ'טר"ף בני' ע'לית' לחשבון הפ' פשוטה ת"ת גימ' כת"ר שב"ת, ועל ידי זה נתייחדו היחודים הק' הוי"ה אהי"ה אדנ"י העולים יב"ק, המרומו בר"ת מ'טר"ף בני' ע'לית' שהוא מב"ע גימ' יב"ק, וזה שפירש רש"י לפיכך כרע רבץ בימי שלמה איש תחת גפנו, כי האותיות שתחת גפ"ן ר"ל הקודמות מגפ"ן הם גם כן מב"ע גימ' יב"ק וכנ"ל:

אסרי לגפן עירה (מט, יא). אפשר לומר על דרך שפרשנו (ליקוטים ד"ה המשנה הבונה) מה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים ק"ט, פד) כמה ימי עבדך, ר"ל ימי העבדות שלי הוא כמ"ה גימ' ס"ה כמנין אדנ"י, שכל העבודה שלו היה לאוקמא שכינתא מעפרא ולא לצורכו. וזה מרומו כאן דר"ת א'סרי לגפן ע'ירה הוא ק"א, מרמו על התורה הקדושה, שצריך לשנות פרקו ק"א פעמים כידוע מדברי חז"ל (חגיגה ט ע"ב), והלימוד יהיה רק לשמ"ה, לש"ם ה',

כמה ימי עבדך - שכל העבודה שלו היה לאוקמא שכינתא מעפרא ולא לצורכו

כמה ימי עבדך וגו' (ק"ט-כ, פד): [צמח צדיק פ' ויחי] ג'ור אר"יה י'הוד"ה (מט, ט). ר"ת וס"ת גימ' דר"ך, כמנין ב' פעמים יב"ק שהוא הוי"ה אהי"ה אדנ"י, לרמוז על אתערותא מתתא לעילא מיין נוקבין, ומעילא לתתא מיין דוכרין. ונרמוז זה אצל יהודה הרומז למלכות (זוה"ק ב, קד.), כי מדת המלכות היא המעוררת מיין נוקבין ליחוד אהי"ה הוי"ה, שהוא חכמה בינה, כידוע בספרי חכמי האמת (שער מאמרי רשב"י, ט' ספרא דצניעתא פ"א). - מטרף בני עלית (מט, ט).

פירש רש"י בהריגת תמר שהודה צדקה ממנו (לח, כו) לפיכך כרע רבץ בימי שלמה איש תחת גפנו (מלכים-א ה, ה) עיי"ש. יש לומר שרש"י ז"ל כיון בזה ענין גדול, כי על ידי שיהודה הודה צדקה ממנו, נולד מתמר מקור נפתח למלכות בית דוד, שממנו נולד משיח שיהיה תיקון הרפ"ח ניצוצין הידועים (ע"י ליקו"ת בראשית ד"ה יש להקשות), ועה"כ הם טר"ף. וזה מטרף בני עלית, שנתעלה מחמת שעל ידי הודאתו

— ❦ — זוהר תהלים ❦ —

לאוקמא שכינתא מעפרא, ולכן הס"ת של
 אסר'י לגפ'ן עיר'ה גימ' ס"ה כמנין אדנ"י,
 שיהיה רק לאוקמא שכינתא מעפרא, על
 דרך מה שאמרו חז"ל (יבמות יג ע"ב) כל
 מקום שצריך למ"ד בתחילתה הטיל לה
 ה' בסופה, שהלימוד בתחלה יהיה רק
 לשם ה' אחרונה כנ"ל, ועל ידי זה זוכה
 להעלות מדת המלכות עד מוחין עילאין,
 הנרמזין בולשרק'ה בני' אתונ'ו שהס"ת
 גימ' אהי"ה רומז לבינה (זוה"ק ג, קח ע"ב),
 ור"ת של בני' אתונ'ו א"ב, רומז לחכמה
 עילאה הנקרא אבא (שם, רצ.).

פֶּטַל לְעוֹלָם יִהְיוּ אֲנִי וְהַזְּמִירָהּ דְּבִרְךָ נֶצֶב בְּשָׁמַיִם: צ לְדָר וְדָר אֲמוֹנָתְךָ בּוֹנֵנֶת אֶרֶץ
 וְתַעֲמֹד: צא לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ חַיִּים בִּי חֶבֶל עֲבָרֶיךָ: צב לִילֵי תוֹרָתְךָ שְׁעִשְׁעֵי אִז
 אֲבִרְתִּי בְּעֵנָי: צג לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁבַּח פְּקוּדֶיךָ בִּי בַּסּ חַיִּיתָנִי: צד לֵךְ אֲנִי הוֹשִׁיעֵנִי
 בִּי פְקוּדֶיךָ דָּרְשֵׁתִי: צה לִי קוֹו רְשָׁעִים לְאַפְרִנִּי עֲדֹתֶיךָ אֲתַבּוֹנֵן: צו לְכַל תִּכְלֶה
 רְאִיתִי קִץ רַחֲבָה מִצְּוֹתֶיךָ מְאֹד:

===== שימוש תהלים =====

לדינא

לעולם ה' (קיט-ל, פט): [שימוש תהלים לפרק קיט-ל] לדינא, התפלל אחר תפלתך במנחה ואת זכי
 בדין.

===== זוהר תהלים =====

המְצוּנָה שְׁאֲדָם עוֹשֶׂה קְעִידָה וְרוֹדְפֵת אַחֲרָיו לְמַעְלָה
 דְּעוֹרָם לֹא אֲשַׁבַּח פְּקוּדֶיךָ וְגו' (קיט, צ):
 [זוהר ח"ג דף קיח. זוהר תורה] לְעוֹלָם
 לֹא אֲשַׁבַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בַּסּ חַיִּיתָנִי. אִמְרֵי רַבִּי
 אֲלֵעֶזֶר בּוֹא וּרְאֵה מִצּוֹת הַתּוֹרָה עֲלִיוֹנוֹת
 הֵן לְמַעְלָה, אִם בֹּא אָדָם וְעָשָׂה מִצּוּה
 אַחַת, מִצּוּה זו עוֹמֵד לִפְנֵי הַקַּב"ה
 וּמִתְעַטֵּר לִפְנֵי, וְאוֹמֵר פְּלוֹנִי עָשָׂה
 אוֹתִי וּמִן פְּלוֹנִי אֲנִי, לִפִּי שֶׁהוּא מְעוֹרֵר
 עֲשִׂיהָ כְּזוֹ לְמַעְלָה, כְּדַמְיוֹן שֶׁהוּא מְעוֹרֵר
 עֲשִׂיַת הַמִּצְוָה לְמַטָּה כְּמוֹ כֵּן נִתְעוֹרֵר
 לְמַעְלָה, וְעוֹשֶׂה בְּזוֹ שְׁלוֹם לְמַעְלָה
 וּלְמַטָּה, כְּמִש"כ (ישעי"כ) אוֹ יַחֲזִיק בְּמַעוֹזֵי
 יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִּי, יַעֲשֶׂה
 שְׁלוֹם לִי לְמַעְלָה, שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי לְמַטָּה,
 אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ שֶׁל אָדָם זֶה שֶׁעוֹשֶׂה מִצּוֹת
 הַתּוֹרָה.

קה נר לרגלי דברך ואור לנתיבותי: קו נשבעתי ואקנמה לשמר משפטי צדקך:
 קו נענית עד מאד יהוה חני כדברך: קח נדבות פי רצה נא יהוה
 ומשפטיך למדני: קט נפשי בבפי תמיד ותורתך לא שכחתי: קן נתנו
 רשעים פח לי ומפקודיך לא תעיתי: קיא נחלתי עדותיך לעולם פי ששון לפי
 המה: קיב נטיתי לפי לעשות חקך לעולם עקב:

❦ — ❦ שימוש תהלים ❦ — ❦

לצאת לדרך

נר לרגלי (קיט-ג, קה): [שימוש תהלים לפרק קיט-ג] התפלל בעת שתצא לדרך ותנצל מכל צרה.

❦ — ❦ זוהר תהלים ❦ — ❦

לקיים נר לרגלי דברך לדבק הכל לתורה
 נר לרגלי דברך ואור לנתיבותי (קיט-ג, קה):
 [אמרי אמת תוספת מאמרים בסוף בראשית]
 (ליל ב') איתא בגמרא הרגיל בנר הויין ליה
 בנים תלמידי חכמים וברש"י דכתיב כי נר
 מצוה ותורה אור, בחנוכה יכולים להגיע
 לאור התורה כי היונים רצו להשכיחם
 תורתך ואחר כך נעשה ההיפך מזה, איש
 ישראל צריך לקשר עצמו לתורה שזה
 יהיה אצלו הרגילות, אאז"ל אמר בשם
 אאז"ל דהרגיל בנר היינו שהולך מכל
 הרגילות וממשיך ומדבק הכל לתורה וזהו
 דכתיב נר לרגלי דברך, בברכת התורה
 מתפללים ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי
 צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך
 לשמה כי זה הוא כח התורה שעושה
 פירות ופירי פירות ונעשה מהכל תורה,
 כתיב חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל
 עדותיך ואיתא בכל יום ויום הייתי מחשב
 ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית
 אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי
 כנסיות ולבתי מדרשות, היינו שהכניס כח
 התורה לכל המקומות שיהיו רק על פי

התורה והיה עושה מכל המעשים תורה,
 כל העולם לא נברא אלא בכח התורה
 ולכן צריכים לעשות מכל המעשים תורה,
 איתא ומפני מה אין מצויין ת"ח לצאת
 ת"ח מבניהן וכו' שאין מברכין בתורה
 תחלה וכו' דכתיב על עזבם את תורתי וגו'
 ולא הלכו בה, הכוונה כי צריך לדבק כל
 המחשבות שיהיו רק מכח התורה ומהאי
 טעמא מברכין ברכת התורה בתחלת היום
 ואין מברכין שוב בכל שעה שלומדים כי
 אין להפסיק אפילו רגע אחד בלי תורה
 והיינו שאין מברכין בתורה תחלה דייקא
 שלא היו דבקים בתורה כל היום, היונים
 רצו להרע עוד יותר שהיה להם משהו
 חלק ושייכות לתורה כי התורה נכתבת
 יונית דכתיב יפת אלקים ליפת וישכון
 באהלי שם, ועל ידי זה היה להם שליטה
 ורצו לערב אור התורה בחכמות חיצוניות
 ורצו לעשות מהתורה חכמה חיצונית וזהו
 שאיתא שאמר המלך לחכמים כתבו לי
 את התורה בלשון יונית, אולם איתא
 למשמאילים בה סמא דמותא שעבורם
 התורה היא עוד סם המות, וכשנצחום

זוהר תהלים

נר של חנוכה שהניחה למעלה מכ' אמה פסולה כי נר חנוכה מרמז לת"ח דהרגיל בנר הוי"ן ליה בנים ת"ח ות"ח צריך שמירה ביותר כדאיתא ובתלמידי חכמים יותר מכולם, כתיב אני חכמה שכנתי ערמה ואיתא כיון שנכנסה חכמה באדם נכנסה עמו ערמומית ולכן ובתלמידי חכמים יותר מכולם, והעצה לזה לקיים נר לרגלי דברך לדבק הכל לתורה.

ישראל נעשה הדבר אצלם להיפך שיש להם כח לעשות אפילו מחיצוניות תורה ובכל מקום שיש יותר הסתר יכולים הם לברר שיש שם כח התורה, אאז"ל אמר על מימרא דר' תנחום מאי דכתיב והבור רק אין בו מים וכו' מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו שהפירוש הוא שאם אין מים שהם תורה אז נעשה נחשים ועקרבים, וזה הסמיכות למימרא הקודמת דר' תנחום

קִיט סַעֲפִים שְׁנֵאתִי וְתוֹרַתְךָ אֶהְבֵּתִי: קִיד סְתָרֵי וּמַגְנֵי אֶתָּה לְדַבְרְךָ יַחֲלֵתִי:
 קטו סוֹרוּ מִמְּנֵי מְרַעִים וְאַצְרָה מִצֹּת אֱלֹהֵי ^{תַּחַת בְּעַל הַיְּבוֹתִים}: קטז סִמְכֵנִי כְּאַמְרַתְךָ וְאַחִיחַ
 וְאֵל תְּבִישְׁנִי מִשִּׁבְרֵי: קיז סַעֲרֵנִי וְאַיִשְׁעָה וְאַיִשְׁעָה בְּחֶקֶךָ תָּמִיד: קיח סְלִית פֶּל
 שׁוֹנִים מִחֶקֶךָ פִּי שֶׁקֶר תִּרְמִיתֶם: קיט סִגִּים הַשֶּׁפֶת כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ לָכֵן אֶהְבֵּתִי
 עֲדַתְךָ: קכ סָמַר מִפְּחָדְךָ בְּשָׂרֵי וּמִמְשַׁפְּטֵיךָ יִרְאֵתִי:

— ❦ — שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים — ❦ —

לבקש צרכך

סעפים (קיט-ס, קיג): [שימוש תהלים לפרק קיט-ס] בעת שיש לך כלום בקשה התפלל זה ואחר בקש.

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

אינם עושיין אלא מיראה. אני איני כן, אלא מאהבה של תורה אני עושה אותה. וכן הוא אומר, מה אהבתי וגו'. ובשביל שאהבתי אותה אל תניחני, אלא, סתרי ומגני אתה. דבר אחר סתרי ומגני אתה וגו'. לאיזה דבר, שאמרת לאברהם, (בראשית טו, א) אל תירא אברם אנכי מגן לך וגו'. וכן הוא אומר (שמואל-ב כב, לו) ותתן לי מגן ישעך. ולא לעצמי, אלא לכל מי שבוטח בך. וכן הוא אומר, (שם, לא) מגן הוא לכל החוסים בו. לכך נאמר, סתרי ומגני אתה וגו'. סורו ממני מרעים וגו'. זה דואג ואחיתופל, שהיה אומר להם, מה אתם דוחפים לי הניחו לי שעה אחת שאשב ואעסוק בתורה. וכן הוא אומר לשאול, (שמואל-א כו, יט) ועתה ישמע נא אדוני את דברי עבדך וגו' כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים. וכי אלהים אחרים היה עובד, אלא אמר דוד, בשביל שרדפוני ואיני עוסק בתורה כאלו אלהים אחרים אני עובד. לכך נאמר, סורו ממני מרעים וגו'. סמכני כאמרתך וגו'. באיזו אמירה,

עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים **סעפים שנאתי** (קיט-ס, קיג): [מדרש תהלים] סעפים שנאתי. אמר שלמה (משלי ח, יג) יראת ה' שנאת רע. כך הקב"ה שונא למי שהוא שונא דרך החיים והולך דרך הרע. א"ל דוד, כל מה שאתה שונא אני שונא. לכך נאמר, סעפים וגו'. ומהו סעפים, כל מי שפורש מדרכיו של הקב"ה. וכן הוא אומר, (יחזקאל לא, ו) בסעפותיו קננו כל עוף השמים. רוצה לומר, סעפים. וכן אליהו אמר, (מלכים א יח, כא) עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים. אמר, לא תאחזו החבל בשתי ראשים, בחרו לכם היום למי תעבדון וגו'. סעפים שנאתי, אלו הם בני אדם שמחשביין יראת אלהים מתוך ייסוריהן ולא מאהבה, וגם מי שפורש מדרכי האלהים והולך בדרכי בני אדם. אמר דוד, לא עשיתי אני אותם לא באונס ולא ביראה אלא באהבה, שנאמר, ותורתך אהבתי. שנאתי מה שנאת, אהבתי מה שאהבת. בשר ודם פורש כתב גזרתו והכל עושיין אותם, אף על פי שעושיין אותם

— תהלים — זוהר תהלים —

אותה, וחלפת אותו. בא אחיתופל מעלה פנים ולמד את התורה ולא קיימה, וחלפת אותו. למה היו דומין דואג ואחיתופל, לבית מלא תבן לאחר ימים פנה בעל הבית וטחו בטיט, אף על פי שטחו בטיט חורין מלאים תבן, נפל הטיט התחיל התבן יוצא מן החורין. כך היו גם אלו, באו ולמדו כל דקדוקי תורה ולבבם מלא הוללות. לכך נאמר, סלית כל שוגים מחקיך. כי שקר תרמיתם. מהו כי שקר תרמיתם, כשבאו ולמדו את התורה, בשקר וברמיות למדוה. לכך נאמר, כי שקר תרמיתם. סיגים השבת כל רשעי ארץ. מהו, סיגים השבת. האשכול הזה, כל זמן שיש בו ענבים הוא נתון ביד אדם. אכל הענבים עושה סוגים, והנשאר משליכו לארץ. כך אלו. הכל סג יחדו נאלחו. לכך נאמר, סיגים השבת וגו'. סמר מפחדך בשרי. מפחד של גיהנם. וכן הוא אומר, (ישעיה לג, יד) פחדו בציון חטאים. אמר לו הקב"ה, פחדת, אשריך. שנאמר (משלי כח, יד) אשרי אדם מפחד תמיד:

כשם שאמרת, (תהלים קמה, יד) סומך ה' לכל הנופלים. וכן הוא אומר, (שם לו, כד) כי יפול לא יטל כי ה' סומך ידו. אמרתי שאתה סומך, סמכני כאמרתך וגו'. שברתי שאעשה את התורה תן לי חיים ואני עושה את התורה ואיני מתבייש. סעדני ואושעה וגו'. כך אמר דוד, יסעדני שיהא בי כח לעמוד בייסורין שאתה מביא עלי, בשביל שתושיעני. הלכתי לשנות פרק א' ולא היה בי כח, סעדני. אם אבוא לידי מצוה ולא הייתי יכול לעשותה, סעדני ואושעה. וכן הוא אומר, (תהלים יח, לו) וימינך תסעדני. מכאן אתה למד, שאין הקב"ה מושיע לישראל אלא על שעוסקים בתורה. לכך נאמר, סעדני ואושעה.

כשבאו ולמדו את התורה, בשקר וברמיות למדוה. לכך נאמר, כי שקר תרמיתם.

סלית כל שוגים מחקיך וגו' (ק"ט-ס, ק"ח) מהו סלית כל שוגים, החוטאים, בא דואג ולמד את התורה ולא עשה

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

יִלְדֶּךָ תְּשִׂי. וְאִז כְּתוּב, וְכָל צָבָא הַשָּׁמַיִם
 עֹמְדִים עָלָיו. וְעַל זֶה עֵת לַעֲשׂוֹת לָהּ.
 אוֹתָם (בְּנֵי הָעוֹלָם) הַצְּדִיקִים שֶׁנִּשְׁאַרְוּ, יֵשׁ
 לָהֶם לְשִׁנֵּס מְתָנִים וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים
 כְּשֵׁרִים, כְּדֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְחַזֵּק
 בָּהֶם בְּצַדִּיקִים וּבִמְחִנּוֹת וּבִהְמוֹנִים שְׁלוֹ.
 מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁהִפְרוּ תוֹרַתְךָ, וְלֹא
 מִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ בְּנֵי הָעוֹלָם כְּרְאוּי.

קבט פְּלֹאוֹת עֲדוֹתֶיךָ עַל בֵּן נִצְרָתָם נִפְשֵׁי: קל פִּתַח דְּבָרֶיךָ יָאִיר מִבֵּין פְּתָיִים:
 קלא פי פְּעַרְתִּי וְאַשְׁאֶפֶה בִּי לְמַצּוֹתֶיךָ יֹאכְבְּתִי: קלב פִּנָּה אֵלַי וְחַנְּנִי כַּמִּשְׁפָּט
 לְאַהֲבֵי שְׁמֶךָ: קלג פְּעָמֵי הֶבֶן בְּאַמְרֹתֶךָ וְאַל תִּשְׁלַט בִּי כָּל אֲנֹן: קלד פְּדַנִּי מֵעֶשֶׂק
 אָדָם וְאַשְׁמְרֵה פְּקוּדֶיךָ: קלה פְּנִיךָ הָאֵר בְּעַבְדְּךָ וְלִמְדֵנִי אֶת חֻקֶּיךָ: קלו פְּלִגֵּי
 מִים יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא שְׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ:

===== שִׁימוּשׁ תֵּהִלִּים =====

לנפוח אף שמאלי

פלאות (קיט-פ, קכט): [שימוש תהלים לפרק קיט-פ] לנפוח האף השמאלי לחוש על שמן ומשחחו.

===== זוהר תהלים =====

כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפַּר עֲלֵיכֶם לְטֹהַר אֶתְכֶם
 מִכָּל חַטָּאוֹתֵיכֶם לְפָנַי ה' תִּטְהָרוּ
 פְּלִגֵּי מִים יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא שְׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ
 (קיט-פ, קלו): [זוהר זוהר חדש פ' כו כי תצא]
 וּבְכַתְּהָ אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ יֵרַח יָמִים - זְהוּ
 חֲדָשׁ אֱלוֹל, שָׁבוּ עֲלֶיהָ מִשָּׁה לְהָר לְבַקֵּשׁ
 רַחֲמִים לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִמְחַל
 לְיִשְׂרָאֵל עַל (חטא) הָעֵגֶל. וּמִשׁוֹם זֶה,
 וּבְכַתְּהָ אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ יֵרַח יָמִים,
 מִשׁוֹם שְׁגִלָּה אֶת עֲרוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְעֲרוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יח) עֲרוֹת
 אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמֶּךָ לֹא תִגְלֶה. וְעַל זֶה אָמַר
 (תהלים קיט) פְּלִגֵּי מִים יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא
 שְׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ. וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל רַחוּקִים
 מִהַמְּלֶךְ כָּל הַזְּמַן הַהוּא, עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים
 שְׂיִרְדַּ מִשָּׁה מִהֶהָר, וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַעֲנִית
 כָּל הַיּוֹם הַהוּא. וְאֵז נִדְּבַק הַמְּלֶךְ בְּגִבְרִיהָ,

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כא) וְאַחַר כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיךָ
 וּבַעֲלֹתָהּ וְהִיְתָה לְךָ לְאַשָּׁה. וְכָרְתוּ בְרִית
 עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹא יַעֲבֹדוּ עוֹד
 עֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לד) הִנֵּה
 אָנֹכִי בּוֹרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל עַמְּךָ וְגו'. וְכַתּוּב
 שָׁם (שם) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ. וְעַל
 זֶה, וּמְכַר לֹא תִמְכְּרֶנָּה בְּכֶסֶף, אֵל תִּשְׁקַר
 בְּנִשְׁמֹתֶךָ בְּשִׁבִיל אֱלֹהֵי כֶסֶף, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שמות כ) לֹא תַעֲשׂוּן אֶתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף וְאֱלֹהֵי
 זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם. אֲשֶׁרֵי הֵם יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גָזַר עֲלֵיהֶם תַּעֲנִית
 בַּיּוֹם הַזֶּה, שֶׁכַּתּוּב (ויקרא כג) כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ
 אֲשֶׁר לֹא תַעֲנֶה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָהּ
 מֵעַמִּיהָ. כְּדִי שְׂיִתְכַפְּרוּ לָכֶם כָּל חַטָּאוֹתֵיכֶם.
 שֶׁכַּתּוּב (שם טז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפַּר עֲלֵיכֶם
 לְטֹהַר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאוֹתֵיכֶם לְפָנַי ה'
 תִּטְהָרוּ. עַד כְּאֵן.

קלו צדיק אתה יהוה וישר משפטיך: קלה צוית צדק עדתיה ואמונה מאד: קלט צמתתני קנאתי כי שכחו דבריך צרי: קמ צרופה אמרתך מאד ועברך אהבה: קמא צעיר אנכי ונבזה פקדיך לא שכחתי: קמב צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת: קמג צר ומצוק מצאוני מצותך שעשעי: קמד צדק עדותיה לעולם הבינני ואחיה:

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

להשמיד השונאים

צדיק אתה ה' וישר משפטיך (קיט-צ, קלו): [שימוש תהלים החדש לפרק קיט-צ] פסוק - צדיק אתה ה' וגו', - א. טוב מאוד לנצח במשפט, יאמר אותו כמה פעמים קודם המשפט ויצדיק עליו את הדין וינצח בדינו. - ב. כתוב לומר אותו כ"ד פעמים לפני הדין. - ג. כל הרוצה לומר או להוציא דבר שהאמת איתו, יאמר י"ב פעמים כל אות צ.

— זוהר תהלים —

שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁנִסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם בְּשַׁעַת תְּפִלַּת מְנַחָה שֶׁל שַׁבַּת שְׁאֵז עַת רְצוֹן נְמִצָּאת צִדְקַתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְגו' (קיט, קמב): [זוהר ח"ב (דף 9 קנו.) זוהר תורה] צִדְקַתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת. לַמְדֵנוּ שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁנִסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם בְּשַׁעַת תְּפִלַּת מְנַחָה שֶׁל שַׁבַּת שְׁאֵז עַת רְצוֹן נְמִצָּאת, אַחַד מִשֵּׁה נְבִיא הַנְּאֻמָּן הַעֲלִיּוֹן, וְאַחַד יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וְאַחַד דּוֹד הַמֶּלֶךְ, לְפִיכֵךְ אֲנִי אוֹמְרִים ג' פְּסוּקִים שֶׁל צְדוּק הַדִּין

במנחה של שבת, אחד הוא של יוסף הצדיק לראשונה, וזהו צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה וגו', זה יוסף שהוא בלבדו כהררי אל ככל הרים העליונים ומה נביא הנאמן, וזהו שכתוב וצדקתך אלהים עד מרום אשר עשית גדולות וגו', לפי שהוא נושא לכל הצדדים ימין ושמאל וזהו דוד המלך, וזהו שכתוב צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת, לעולם זה דוד המלך.

— זיו הזוהר —

קנג. כי כל הרים העליונים שהן הספירות העליונות משפיעות בספירת יסוד צדיק והוא מקבל מכלן השפע להעבירו להמלכות: קנד. כי משה שרשו הוא התפארת שהוא הכולל של הימין והשמאל של חסד ושל גבורה: קנה. כי דוד מלך ישראל חי וקיים:

קמה קראתי בכל לב עיני יְהוָה חֲסֵד אֶצְרָה: קמו קראתיך הוֹשִׁיעֵנִי
 וְאַשְׁמְרָה עֲדָתִיךָ: קמו קדמתי בְּנִשְׁפָּה וְאַשְׁוֵעָה (לדברך) לְדַבְרֶךָ יִחַלְתִּי:
 קמה קדמו עיני אשמרות לְשִׁיחַ בְּאַמְרֶתְךָ: קמט קולי שְׁמָעָה בְּחֶסֶדְךָ יְהוָה
 בְּמִשְׁפָּטְךָ חִינִי: קג קרבו רַדְפֵי זְמַח מִתּוֹרַתְךָ רְחֵקוּ: קנא קרוב אֶתָּה
 יְהוָה וְכָל מִצְוֹתֶיךָ אֱמַת: קנב קדם ידעתי מעדתיך פי לעולם יסדתם:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת רגל שמאלית

קראתי (קיט-ק, קמה): [שימוש תהלים לפרק קיט-ק] לחשישת רגל שמאל, לחוש על שמן וורד ומשחהו.

— זוהר תהלים —

להעשיר את ישראל ולהמשיך עליהם השפעה צריך להצפין הדבר מן הקטרוג. וזהו מצפון זהב יאתה על ידי שיצפין יבא זהב היינו השפעות, וזהו קדם רוצה לומר על ידי מזרח האור ידעתי מעדותיך פירוש אוכל לדעת השני דברים הנקראים עדות דהיינו מגורה היה בדרום ושולחן בצפון ונאמר בשניהם עדות וזהו ידעתי מעדותיך שאוכל להשיג החכמה כדי להשפיע כי לעולם יסדתם פירוש שכל זה יסדת בשביל העולם כדי להשפיע להם.

טעמו וראו כי טוב ד'. ויש לפרש דהנה האדם אין רשאי להנות מהעולם הזה הן אכילה ושתיה, והן הראיה שאדם רואה בעיניו שהם עיקר החמדה כדרך שאמרו עין רואה ולב חומד ואם כן צריך האדם שכל ראיותיו לא יהיה כי אם בדבר ד' וברוממותו לבחון בנפלאותיו ומובן ממילא טעמו פירוש כל מה שתטעמו בפה היא אכילה ושתיה וראו וכל מה שתראו זה לא יהיה הכל כי אם להבין כי טוב ד' להכיר טובתו וגדולתו יתברך.

שיפנה עצמו. לסביבות ישראל להשפיע להם די צרכיהם

קדם ידעתי מעדותיך כי לעולם יסדתם (קיט-ק, קנב): [נועם אלימלך, ליקוטי שושנה] בהקדים לפרש על דרך הרמז, כיצד עלה בכבש פירוש כיצד עולה ממדריגה למדרגה ומפרש פנה לסובב פירוש שיפנה עצמו. לסביבות ישראל להשפיע להם די צרכיהם דרומית רוצה לומר הרוצה לבא אל החכמה כמו הרוצה להחכים ידרים מזרחית פירוש מיד בקומו בבוקר לא יפנה רק אל התורה שמזה יבא לו שיזריח אור גדול וזהו השמש יצא על הארץ פירוש כשיבא הבהירות על הארץ הוא הגוף על ידי עסק התורה ולוט בא צוערה רוצה לומר יצר הרע הנקרא לוט בא צוערה מלשון מצער שנעשה מצער וקטן, מזרחית צפונית פירוש, עם האור הזה יכול להשפיע השפעות וטובות גדולות שצריך לזה הצפנה והטמנה גדולה שלא יבין המקטרג ע"ד שפרשתי הרוצה להעשיר יצפין פירוש מי שרוצה

קנני ראה עניי וחלצני כי תזרתך לא שְׁבַחְתִּי: קנני ריבה ריבי ונאלני לאמרתך חניני: קנני רחוק מרשעים ישועה כי חקוק לא דרשני: קנני רחמיך רבים יהוה ^{יְהוָה} כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲנִינִי: קנני רבים רדפי וצרי מעדותיך לא נטיתי: קנני ראיתי בְּגֵדִים וְאֶתְקוּטָטָה אֲשֶׁר אִמְרַתְךָ לֹא שָׁמְרוּ: קנני ראה כי פקודיך אהבתי יְהוָה ^{יְהוָה} כְּחֶסֶדְךָ חֲנִינִי: קס ראש דברך אמת ולעולם כל משפט צדקך:

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת אוזן ימנית

ראה עניי (קיט-ר, קנג): [שימוש תהלים לפרק קיט-ר] לחשישת אוזן ימנית, אמור אותו כמי בצל והטף טפה אחת.

— זוהר תהלים —

על מה שעשו. אבל כיון שהתנחמו, הקדוש ברוך הוא מקבל אותם. לכן האדם הזה, אף על גב שפשע בו ופגם במקום שלא צריך ושב לפניו - מקבל אותו וחס עליו, שהרי הקדוש ברוך הוא הוא מלא רחמים, ומתמלא רחמים על כל מעשיו, כמו שנאמר (תהלים קמה) ורחמיו על כל מעשיו. אפלו על בהמות ועופות מגיעים רחמיו. אם עליהם מגיעים רחמיו, כל שכן על בני אדם שיודעים ומכירים לשבח רבונם שרחמיו מגיעים עליהם ושורים עליהם. ועל זה אמר דוד, (שם קיט) רחמיך רבים ה' כמשפטיך חניני. אם על רשעים מגיעים רחמיו, כל שכן על צדיקים. אלא מי צריך רפואה? אותם בעלי כאבים. ומי הם בעלי כאבים? אלה אותם רשעים, הם צריכים רפואה ורחמים, שהקדוש ברוך הוא (מרחם) עליהם שלא יהיו עזובים ממנו, והוא - שלא מסתלק מהם, וישובו כנגדו. כשהקדוש ברוך הוא מקרב, הוא מקרב בימין. וכשדוחה, דוחה בשמאל. וכשעה שדוחה, הימין מקרבת. מצד הזה דוחה ומהצד הזה מקרב, והקדוש ברוך הוא לא עוזב את רחמיו מהם.

הקדוש ברוך הוא הוא מלא רחמים, ומתמלא רחמים על כל מעשיו ורחמיך רבים ה' כמשפטיך חניני (קיט-ר, קנג): [זוהר פ' משפטים (דף ק"ו)] שנינו, אין דבר בעולם שעומד לפני התשובה, ואת הכל הקדוש ברוך הוא מקבל ודאי. ואם שב בתשובה, הרי מזמן כנגדו ארח חיים. ואף על גב שפגם מה שפגם - הכל נתקן והכל חוזר על תקונו, שהרי אפלו כמה שיש בו שבועה, (לפני הקדוש ברוך הוא נקרא בו כי ה' צבאות יעץ ומי יפר. זהו סוד סתום. ועוד, כאשר הקדוש ברוך הוא נשבע שבועה, לא נשבע אלא אם לא יעשה תשובה, שהרי אין דבר שעומד בפני התשובה, ועל הכל מכפר הקדוש ברוך הוא כאשר עושים תשובה שלמה) הקדוש ברוך הוא מקבל, שכתוב חי אני נאם ה' כי אם יהיה כנייהו וגו'. וכתוב כתבו את האיש הזה עירי וגו'. ואחר ששב בתשובה כתוב, ובני יכניה אסר בנו וגו'. מכאן שתשובה משברת כמה גזרת ודינים וכמה שלשלאות ברזל, ואין מי שעומד לפני התשובה. ועל זה כתוב, (ישעיהו) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי. אשר פשעו בי לא כתוב, אלא הפשעים בי. שלא רוצים לשוב ולהתנחם

קסא שָׁרִים רָדְפוּנִי חֲנָם (ומדברך) וּמִדְּבַרְךָ פָּחַד לְבִי: קסב שָׁשׁ אֲנֹכִי עַל אִמְרָתְךָ
 בְּמוֹצֵא שָׁלֹל רָב: קסג שְׁקַר שִׁנְאָתִי וְאַתְּעֹבָה תוֹרַתְךָ אֶהְבֵּתִי: קסד שֶׁבַע בְּיוֹם
 הַלְלִיתִךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה: קסה שְׁלוֹם רָב לְאַהְבֵי תוֹרַתְךָ וְאִין לָמוּ מִבְּשׂוֹל:
 קסו שִׁבְרִתִי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָה וּמִצִּוֹתֶיךָ עֲשִׂיתִי: קסז שְׁמֵרָה נַפְשִׁי עֲדֹתֶיךָ
 וְאַהֲבֵם מְאֹד: קסח שְׁמֵרִתִי בְּמִנְיֶיךָ וְעֲדֹתֶיךָ בִּי כָּל דְּרָבִי נִגְדֶּה:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לפחד אויב

שרים (קיט-ש, קסא): [שימוש תהלים לפרק קיט-ש] לחשישת הראש אמור אותו על שמן זית ושים
 במקום הכאב.

— זוהר תהלים —

וַיֵּרָא אֵלָיו מְלֹאךְ ה' בְּלַבַּת אֵשׁ. בְּלַבַּת הָאֵשׁ
 שֶׁל הַתּוֹרָה
 שֶׁבַע בְּיוֹם הִלְלִיתִךָ וְגו' (קיט-ש, קסד): [זוהר
 זוהר חדש, תקונא קדמאה] בְּרֵאשִׁית
 בָּרָא אֱלֹהִים אֶת יְהוָה. ב' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 יְהִי אֹר וְיִהְיֶה ג' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ
 יְהוָה. ד' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקּוּוּ הַמַּיִם יְהוָה.
 ה' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ יְהוָה. ו'
 - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֲרֵת יְהוָה. ז' -
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם יְהוָה. ח' -
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ יְהוָה. ט' -
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פָּרוּ וּרְבוּ יְהוָה. י' - וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים הִנֵּה נִתְּתִי יְהוָה. אֵלֹו הֵם ל"ב
 אֱלֹהִים שֶׁל בְּרֵאשִׁית שֶׁהֵם כְּנֶגֶד ל"ב
 שְׁבִילִים. א' - בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת. ב'
 - וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל. ג' - וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים יְהִי אֹר. ד' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
 הָאֹר. ה' - וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר. ו' -
 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם. ז' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 יְהִי רְקִיעַ. ח' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הָרְקִיעַ. ט'
 - וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. י' - וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים יִקּוּוּ הַמַּיִם. יא' - וַיִּקְרָא אֱלֹהִים

לִיבְשֵׂה אָרֶץ. יב' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. יג'
 - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ. יד' - וַיֵּרָא
 אֱלֹהִים כִּי טוֹב. טו' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
 מְאֲרֵת. טז' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי יז' -
 וַיִּתֵּן אֶתֶם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. יח' -
 וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. יט' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם. כ' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
 הַתַּנִּינִם. כא' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב כב' -
 וַיְבָרֶךְ אֶתֶם אֱלֹהִים לֵאמֹר. כג' - וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ. כד' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים
 אֶת חֵיִת. כה' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. כו'
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה. כז' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
 אֶת הָאָדָם. כח' - בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ.
 כט' - וַיְבָרֶךְ אֶתֶם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר. ל'
 וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פָּרוּ וּרְבוּ. לא' - וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים הִנֵּה נִתְּתִי. לב' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
 כָּל. לא' - וַיַּכֵּל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי. ב'
 וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. ג' - אֲשֶׁר
 בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת. אֵלֹו הַשְּׁלֵשָׁה עוֹלָם
 עַל כָּל ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.
 וְזֶה סוּד (שמות ג) וַיֵּרָא אֵלָיו מְלֹאךְ ה' בְּלַבַּת
 אֵשׁ. בְּלַבַּת הָאֵשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזֶהוּ (ישעיה

— תהלים — זוהר תהלים —

מְכָשׁוּל. אמר רבי יצחק בוא וראה שאין העולם עומד אלא על שלום, כאשר ברא הקב"ה את העולם לא היה יכול להתקיים עד שבא ושכן עליהם שלום, ומה הוא, זה השבת שהוא שלום של העליונים והתחתונים, ואז נתקיים העולם, ומי שחולק עליו יאבד מן העולם, מחלוקת זה שחולק על השלום, ומי שחולק על השלום חולק על השם הקדוש, לפי שהשם הקדוש נקרא שלום, רבי יוסי אמר כתוב שלום רב לאהבי תורתך וגו', התורה היא שלום, שכתוב (משלי ג) וכל נתיבותיה שלום.

סג) כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי. וּבָהֶם פּוֹעֲלִים אֲרַבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל יְהוָה בָּם, וְכֻלָּם נִכְלָלִים בְּבַת שֶׁבַע, וְהֵם שְׁבַע שְׁמוֹת שֶׁל אֲרַבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת אֲבִיגַיִת קָרַע שֶׁטֶן נִגְדַּיִךְ בְּטֵר צַתַּג חִקְבֵי טַנְעַיִת יִגְלֵיךְ פִּזְקֵי שְׁקוֹ צִיטָה. עֲלֵיהֶן נֶאֱמַר (תהלים קיט) שְׁבַע בְּיוֹם הַלְלִיתִיךָ. וּבָהֶם נִישְׁתַּחֲוּ אֲרָצֵה שְׁבַע פְּעָמִים.

אֵין הָעוֹלָם עוֹמֵד אֶלָּא עַל הַשְּׁלוֹם

שְׁלוֹם רַב לְאַהֲבֵי תוֹרַתְךָ וְגו' (קיט, קסח):
[זוהר חלק ג (דף קע"ה) זוהר תורה]
שְׁלוֹם רַב לְאַהֲבֵי תוֹרַתְךָ וְאֵין לְמוֹ

קסט תקרב רנתי לפניך יהוה: כדברך הבינני: קע תבוא תחנתי לפניך
 פאמרתך הצילני: קעא תבענה שפתי תהלה בי תלמדני חקך: קעב תען לשוני
 אמרתך בי כל מצותיך צדק: קעג תחי ידך לעירני בי פקודיך בחרתי:
 קעד תאבתי לישועתך יהוה: ותורתך שעשעי: קעה תחי נפשי ותהללך
 ומשפטך יעזרני: קעו תעיתי פשה אבר פקש עבדך בי מצותיך לא שבחתי:

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת און שמאלית

תקרב (קיט-ת, קסט): [שימוש תהלים לפרק קיט-ת] לחשישת און שמאלית, לחוש במי בצל והטף טפה אחת, מי שחושש זרועותיו וצדו האחת ופרסת רגליו כעין פרלסי"א אמור. אשרי, תקרב, במה, שרים, גמול, ראה, דבקה, קראתי, הורני, צדיק, ויבואוני, פלאות, זכור עשיתי, חלקי, סעפים, טוב, נר, ידיך, מה, כלתה, לעולם. והוא בדוק ומנוסה מאן דחשיש חרציה עשה לו סטרין. אדם שת אנוש קינן מהללאל ירד חנוך מתושלח למך נח שם.

— זוהר תהלים —

בגרוננו נחר גרוני בקראי אליך, קלסו בשפתיים תרננה שפתי, קלסו בלב לבי ובשרי ירננו. קלסו בקרביו וכל קרבי את שם קדשו. קלסו בידיו ברוך ה' צורי המלמד ידי לקרב, קלסו ברגליו רגלי עמדה במישור. סוף דבר כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. אמר דוד אע"פ שקלסתיך בכל אלו עד עכשו איני יודע לקלס פי יספר צדקותיך, כי לא ידעתי ספורות. כל עצמותי תאמרנה אמר דוד אני משבחך בכל אבריי ומקיים בהן המצות, בראשי אני רופפו וקורא בתפילתי, בשערות ראשי אני מקיים לא תקיפו פאת ראשכם ותפלין אני מניח בראשי, (פד) בצוארי עטיפת ציצית, בעיני וראיתם אותן, כפי תהלת ה' ידבר פי, בשפתי תבענה שפתי תהלה, בזקני ולא תשחית את פאת זקנך, בלשוני ולשוני תהגה צדקך, בלבי בלבי צפנתי אמרתך. בחזה

כל עצמותי תאמרנה אמר דוד אני משבחך בכל אבריי ומקיים בהן המצות
תבענה שפתי תהלה (קיט-ת, קעא): [נילקוט שמעוני תהלים פרק לה רמז תשכג] כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. איתמר צואה על בשרו או ידו מונחת בבית הכסא רב הונא אמר מותר לקרות קריאת שמע, רב חסדא אמר אסור, אמר רבא מאי טעמא דרב חסדא דכתיב כל עצמותי תאמרנה, מ"ט דרב הונא אמר מותר לקרות קריאת שמע, רב חסדא אמר אסור, אמר רבא מאי טעמא דרב חסדא דכתיב כל עצמותי תאמרנה, מ"ט דרב הונא דכתיב כל הנשמה תהלל יה. אמר רבי תנחום אין לך כל אבר ואבר שלא קלס דוד להקב"ה בו. קלסו בראשו דשנת בשמן ראשי. קלסו בעיניו אליך נשאתי את עיני. קלסו בפיו תהלת ה' ידבר פי. קלסו בלשונו ולשוני תהגה צדקך. קלסו

— תהלים —

לילדים בשעת מילה ופריעה לכך נאמר כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. מציל עני מחזק ממנו אלו ישראל שהם נכנסין לתוך עובדי אלילים והקב"ה מצילים, ואין עני אלא ישראל שנאמר והשארתי בקרבך עם עני ודל, כבש בין שבעים זאבים מה יכול לעשות, הוי מציל עני מחזק ממנו.

רבי יהושע בן לוי אמר זה יצר הרע, בנוהג שבעולם אדם גדל עם חברו שתים ושלוש שנים הוא קושר עמו אהבה וזה גדל עמו מנערותו ועד זקנותו ואם מצא להפילו בתוך שבעים שנה הוא מפילו, בתוך שמונים שנה הוא מפילו, הוא שדוד אמר מציל עני מחזק ממנו דאמר רבי אחא וכי יש גזלן גדול מזה:

הציצית אני משים כנגד הלב כל זמן שאני קורא קריאת שמע שנאמר והיו הדברים האלה על לבבך, מאחרי ומלפני השלכתי שני כנפים של טלית כשאני עומד בתפלה, יד ימנית אני כותב בה ומראה בה טעמי תורה, יד שמאלית בה אני קושר תפלין של יד ובה אני אוחז ציצית בזמן קריאת שמע, צפרנים לעשות בהם פריעה או מליקת העוף, או שניהם יחד ובוהן להסתכל אור להבדלה, כליותי אף לילות יסרוני כליותי, מעי ותורתך בתוך מעי, קרבי וכל קרבי את שם קדשו, רגל ימין לחליצה, רגל שמאל קודם לשלש פסיעות אחר התפלה, כרעים כריעת ברכים בתפלה, הגיד מצות מילה ופריעה, ברכים בהן אני עושה סנדיקוס

כז לחודש

קכ א שיר המעלות אל יהוה: פְּצַרְתָּה לִי קְרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי: ב יְהוָה
הֲצִילָה נַפְשִׁי מִשִּׁפְּתַי שִׁקָּר מִלְּשׁוֹן רַמְיָה: ג מַה יִּתֵּן לָךְ וּמַה יִּסְוֶה
לָךְ לְשׁוֹן רַמְיָה: ד חֲצִי גִבּוֹר שְׁנוּנִים עִם גַּחְלֵי רִתְמוֹם: ה אֵיזָה לִי כִּי גִרְתִּי מִשִּׁקָּר
שָׁבַנְתִּי עִם אֲחֵלֵי קָדְר: ו רַבַּת שָׁבָנָה לָהּ נַפְשִׁי עִם שׁוֹנֵא שְׁלוֹם: ז אֲנִי שְׁלוֹם
וְכִי אֲדַבֵּר הַמָּה לַמַּלְחָמָה:

שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים

לעשות שלום

שיר המעלות אל ה' בצרתה (קכ, א): [שימוש תהלים לפרק קכ] בראותך נחש או עקרב התפלל השיר ז' פעמים.

זוהר תהלים

והיה אומרם, וזהו שיר תאב.

שירים תאבים ברא הקדוש ברוך הוא
בבריאת שמים וארץ, כדי להללו ולשבחו

כמה שירות ותשבחות אומר דוד המלך
לפני הקדוש ברוך הוא

שיר המעלות אל ה' בצרתה ל' וגו' (קכ,
א): [זוהר חדש פ' בראשית (דף י')]

שיר המעלות אל ה' וגו' (קכ, א): [זוהר ח"א
פ' תולדות (דף קמב):] ויתן לך האלהים
מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן
ותירוש. אומר רבי אבא, הפסוק הזה
בארוהו, אבל [פתח רבי אבא ואמר] בא ראה,
שיר המעלות אל ה' בצרתה ל' קראתי
ויענני. כמה שירות ותשבחות אומר דוד
המלך לפני הקדוש ברוך הוא, והכל כדי
להתקין את דרגתו ולעשות לו שם, כמו
שנאמר (שמואל ב ח) ויעש דוד שם. והשירה
הזו אומר [לז] כשראה המעשה הזה ליעקב
[של יעקב].

בראשית, רבי אלעזר פתח (תהלים קכ) שיר
המעלות אל ה' בצרתה ל' קראתי ויענני.
שירים תאבים ברא הקדוש ברוך הוא
בבריאת שמים וארץ, כדי להללו ולשבחו,
שהוא יוצר הכל. השמים אומרים שירה
לפניו, שנאמר (תהלים יט) השמים מספרים
כבוד אל, והארץ אומרת שירה, שנאמר
(שם צו) שירו לה' כל הארץ. ועוד, שכל
העולם תאבים ושמחים לפאר ליוצרים
בחזותם נפלאותיו בשמים ובארץ, וזהו
בראשית. עין באותיות ותראה, ש"ר
תא"ב. כלומר, תא"ב לאמר ש"ר על
נפלאותיו בשמים ובארץ, איזה הוא אותם
המעלות שהיה דוד המלך עליו השלום
אומר. אלו הם אותם השירים של אותן
המעלות, שהם השמים, שנאמר (עמוס ט)
הבונה בשמים מעלותו. ודוד תאב להם

ה' הציפה נפשי וגו' (קכ, ב): [זוהר ח"א פ'
תולדות (דף קמב):] רבי אלעזר אומר, יעקב
אמר השירה הזו [שהרי] בשעה שאמר לו
אביו גשה נא ואמשך בני האתה זה בני
עשו אם לא. אז [משום] שהיה [היה] יעקב

זוהר תהלים

כְּדִי לְהִטְעוֹת וּלְהִבִּיא קָלְלוֹת עַל הָעוֹלָם.
מִשׁוּם כִּךְ בָּא יַעֲקֹב בְּחֻמְכָּה וְהִטְעָה אֶת
אָבִיו, כְּדִי לְהִבִּיא בְּרָכוֹת עַל הָעוֹלָם וְלִטַּל
מִמֶּנּוּ מַה שְּׁמַנֵּע מִן הָעוֹלָם. וּמִדָּה כִּנְגֵד
מִדָּה הֵיטָה, וְעַל כֵּן כְּתוּב (תהלים קט) וַיֵּאָהֵב
קָלְלָה וַתְּבוֹאֶהוּ וְלֹא חִפֵּץ בְּבִרְכָה וַתִּרְחַק
מִמֶּנּוּ. עָלָיו כְּתוּב (בראשית ג) אָרוּר אַתָּה
מִכָּל הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיֵּי הַשָּׂדֶה. וְנִשְׁאָר בּוֹ
לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וּבֹא יַעֲקֹב וְנִטַּל מִמֶּנּוּ
הַבְּרָכוֹת.

בָּא יַעֲקֹב וְנִטַּל מִשְׁלוֹ אֶת כָּל אוֹתָם
הַבְּרָכוֹת

מִדָּה יִתֵּן לָךְ וּגו' (קב, א): [זוהר ח"א פ' תולדות
(דף קמב:)] וּמִיָּמֵינוּ שֶׁל אָדָם הִרְאִישׁוֹן
נוֹעֵד יַעֲקֹב לִטַּל מִהֲנַחֵשׁ הַהוּא אֶת כָּל
הַבְּרָכוֹת הַלְלוּ, וְהוּא נִשְׁאָר עִם קָלְלוֹת וְלֹא
יֵצֵא מֵהֶם. וְדוֹד אָמַר בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, (תהלים
קכ) מִה יִתֵּן לָךְ וּמִה יִסִּיף לָךְ לְשׁוֹן רַמְיָה
חֲצִי גִבּוֹר שְׁנוּנִים. מִה אֲכַפֵּת לְאוֹתוֹ הַנְּחָשׁ
הִרְעֵ שֶׁהִבִּיא קָלְלוֹת עַל הָעוֹלָם, כְּמוֹ
שְׁאֲמָרוֹ, נַחֵשׁ נוֹשֵׁף וּמְמִית, וְאִין לוֹ מִמֶּנּוּ
הַנָּאֵה. לְשׁוֹן רַמְיָה - שְׂרָמָה אֶת אָדָם
וְאִשְׁתּוֹ וְהִבִּיא רַע עָלָיו וְעַל הָעוֹלָם. אַחַר
כִּךְ בָּא יַעֲקֹב וְנִטַּל מִשְׁלוֹ אֶת כָּל אוֹתָם
הַבְּרָכוֹת. חֲצִי גִבּוֹר שְׁנוּנִים - זֶה עֲשׂוֹ
שְׂשֹמֵר שְׁנָאָה [שהפחיד] לְיַעֲקֹב עַל אוֹתָן
הַבְּרָכוֹת, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר וַיִּשְׁטֵם עֲשׂוֹ אֶת
יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה וּגו'.

בְּצָרָה גְדוֹלָה, שְׁפַחַד שְׁאָבִיו יִפִּיר אוֹתוֹ
וַיִּוֹדַע לְפָנָיו. מַה כְּתוּב? וְלֹא הִכִּירוּ כִי הָיוּ
יָדָיו כִּיָּדֵי עֲשׂוֹ אֲחִיו שְׁעֵרֶת וַיְבָרְכֶהוּ. אַז
אָמַר, אֵל ה' בְּצָרָתָה לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי. ה'
הִצִּילָה נַפְשִׁי מִשְׁפַּת שְׁקָר מִלְשׁוֹן רַמְיָה.
זוֹהֵי הַדְרָגָה שְׁעֲשׂוֹ שְׂרוּי בָּהּ, שֶׁהִיא שְׁפַת
הַשְּׁקָר [מה הוא]. שְׁפַת שְׁקָר, בְּשָׁעָה שֶׁהִבִּיא
אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ קָלְלוֹת עַל הָעוֹלָם,
וּבְהִתְחַכְּמוֹת וּבְעַקְמִימוֹת הִבִּיא קָלְלוֹת,
שֶׁהִתְקַלַּל הָעוֹלָם. בָּא רָאָה, בְּשָׁעָה שְׁאֲמַר
יִצְחָק לְעֲשׂוֹ, וַיֵּצֵא הַשָּׂדֶה וַצּוּדָה לִי צִידָה,
בְּה"א, וּבְאֲרוּהָ, וַיֵּצֵא עֲשׂוֹ כְּדִי שִׁיתְבָּרֵךְ
מִיִּצְחָק, שְׁאֲמַר לוֹ וְאַבְרָכְכָה לְפָנָי ה'.
שְׁאֲלוֹ אָמַר וְאַבְרָכְכָה וְלֹא יוֹתֵר - יָפֵה. כִּיִּן
שְׁאֲמַר לְפָנָי ה', בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה הַזֹּדַעֲזוּעַ
כְּפֶסַע כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמְרָה,
וּמִה שְׁיֵצֵא נַחֵשׁ מֵאוֹתָן הַקָּלְלוֹת וַיִּשְׁאָר
יַעֲקֹב.

בְּשָׁעָה הַהִיא הַזֹּדַמֵּן מִיכָאֵל, וּבָא לְפָנָי
יַעֲקֹב וְהִשְׁכִּינָה עִמּוֹ. וַיִּדַּע יִצְחָק,
וְרָאָה אֶת גֵּן עֵדֶן עִם יַעֲקֹב וּבִרְכוּ לְפָנָיו.
וּכְשֶׁנִּכְנַס עֲשׂוֹ, נִכְנַס עִמּוֹ גִּיהֵנִם, וְעַל כֵּן
וַיִּחְרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוֹלָה עַד מָאֵד, שֶׁחָשַׁב
שְׁעֲשׂוֹ לֹא הָיָה בְּצַד הַהוּא. פָּתַח וְאָמַר,
וְאַבְרָכְכָהוּ גַם בְּרוּךְ יְהִיָּה. מִשׁוּם כִּךְ הַזֹּדַמֵּן
יַעֲקֹב בְּחֻמְכָּה וּבְעַקְמוֹמִיּוֹת שֶׁהִבִּיא בְּרָכוֹת
עַל יַעֲקֹב, שֶׁהוּא כְּמוֹ אָדָם הִרְאִישׁוֹן,
וְנִטְלוּ מֵאוֹתוֹ הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא שְׁפַת שְׁקָר.
שְׁכַמָּה שְׁקָר אָמַר, וְכַמָּה דְּבָרֵי שְׁקָר עֲשָׂה

קכא « שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי: ב עזרי מעם יהוה עשה שמים וארץ: ג אל ותן לפזת רגליך אל ינחם שמרך: ד הנה לא ינחם ולא יישן שומר ישראל: ה יהוה שמרך יהוה צלך על יד ימינה: ו יזמם השמש לא יפכה ורח בלילה: ז יהוה שמרך ישרך: ח שימוש תהלים »

לצאת בלילה יחידי

שיר למעלות אשא עיני (קכא, א): [שימוש תהלים לפרק קכא] בצאתך בלילה יחידי אמור אותו ז"פ.

זוהר תהלים

מאין יבוא עזרי

עיניהם, כל שכן הראש הלכן שאין צריך כלום. אמר רבי שמעון לרבי אבא למה רמוז ראש הלכן, אמר לו לדגי הים, שאין להם כסות על עיניהם ולא גבות על עיניהם, ואינם יושנים, ואין צריכים שמירה על העינים, כל שכן עתיקא דעתיקא שאין צריך שמירה, וכל שכן שהוא משגיח על הכל, וכלם נזונים ממנו, ואינו ישן, זהו שכתוב הנה לא ינחם ולא יישן שומר ישראל, את ישראל שלמעלה.

כשיצא אדם מן העוה"ז אם הוא זוכה - נשמתו עולה ומתעטרת במקומה ואם לא - ככה קבוצות של מחבלים מזמנים למשך אותו לגיהנם

ישמרך מכל רע וגו' (קכא, ט): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלז:)] אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו וגו'. רבי חייא פתח, (תהלים קכא) ה' ישמרך מכל רע ישמר את נפשך. כיון שאמר ה' ישמרך מכל רע, לשם מה ישמר את נפשך? אלא ה' ישמרך מכל רע - בעולם הזה, ישמר את נפשך - באותו עולם. שמירה של העולם הזה הוא, להיות האדם שמור מכמה מינים

אשא עיני אל ההרים (קכא, א): [תיקוני זוהר (תיקוני ע) זוהר תורה] אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי. הסוד של אי"ן הוא ידוע, א כתר עליון, י חכמה, ן' בינה, וכאשר נסתכל דוד ברוח הקודש וראה שיסתתר אי"ן בגלות האחרון, וראה שלא יהיו משיגים אותו אלא בשלש התפלות שתקנו האבות שנקראים הרים, אמר עליהם אשא עיני אל ההרים מאי"ן יבא עזרי, עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ, זה מלך יושב על כסא רחמים, וכסא הדין נסתלק משם:

הנה לא ינחם ולא יישן שומר ישראל, את ישראל שלמעלה

הנה לא ינחם ולא יישן וגו' (קכא, ד): [זוהר ח"א פ' נשא (דף קכ"ט:)] העינים של ראש הלכן, הם משנות מעיני שאר הפרצופים, שאין לו כסות על העינים, מהו הטעם, לפי שכתוב הנה לא ינחם ולא יישן שומר ישראל, את ישראל שלמעלה, וכתיב אשר עיניך פקוחות. ולמדנו, כל מה שבא ברחמים אין להם כסות על עיניהם ואין להם גבות על

מִבֶּל רַע יִשְׁמַר אֶת נַפְשׁוֹ: ה' יְהוָה־לִּי יִשְׁמַר צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

זוהר תהלים

בְּשֶׁעָה שָׁבֹן אָדָם אוֹהֵב אֶת הַקֶּבֶ"ה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ בְּכֹל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה וְשׁוֹמֵר דְּרָכָיו

ה' יִשְׁמַר צִאתְךָ (קכא, ח): [זוהר ח"א פ' וירא (דף קיב):] דְּבַר אַחַר רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמַר - בְּשֶׁעָה שָׁבֹן אָדָם אוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ בְּכֹל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה וְשׁוֹמֵר דְּרָכָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קכא) ה' יִשְׁמַר צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

מִצְוָה שִׁיקְבַע אָדָם מְזוּזָה לְשַׁעְרוֹ לְהִיּוֹת כֹּל אָדָם שׁוֹמֵר מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁיּוֹצֵא וּכְשֶׁנִּכְנָס

ה' יִשְׁמַר צִאתְךָ וּגְו' (קכא, ח): [זוהר ח"א פ' וירא ואתחנן (דף קס"ג):] מִצְוָה שִׁיקְבַע אָדָם מְזוּזָה לְשַׁעְרוֹ, לְהִיּוֹת כֹּל אָדָם שׁוֹמֵר מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁיּוֹצֵא וּכְשֶׁנִּכְנָס. וְהַסּוּד - (תהלים קכא) ה' יִשְׁמַר צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. מִשׁוּם שֶׁסּוּד הַמְּזוּזָה עוֹמֵד תָּמִיד לְפֶתַח, וְזֶהוּ פֶתַח שְׁלֹמֶעֱלָה, וְזֶהוּ דְרָגָה שֶׁנִּקְרָאת שׁוֹמֵר, לְהִמָּצֵא בְּשִׁמְרָה. שְׂאָדָם אֵינוֹ שׁוֹמֵר, רַק מְשִׁמֵּר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא תָּמִיד שׁוֹמֵר, וְעוֹמֵד לְפֶתַח, וְהָאָדָם בְּפָנָיו. וְעוֹד, שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח אָדָם זְכוּרֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָמִים. וְזֶהוּ כְּמוֹ הַצִּיצִית, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר טו) וַיֵּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַיִּזְכַּרְתֶּם אֶת יְהוָה. כִּי כָּרָא שְׂרוּאָה הָאָדָם אֶת הַזְּכוּרֹן הַזֶּה, נִזְכָּר בְּעֵצְמוֹ לְעֵשׂוֹת מִצְוֹת רַבּוּנוֹ. וְסוּד הָאֲמוּנָה, מְזוּזָה כָּלֵל שֶׁל זְכוּר וְנִקְבָּה

רַעִים מְקַטְרָגִים שֶׁהוֹלְכִים לְקַטְרֵג בְּנֵי הָאָדָם בְּעוֹלָם וְלִדְבַק בָּהֶם. בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם מָה זֶה? כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ, כְּשִׁיּוֹצֵא אָדָם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, אִם הוּא זוֹכֵה - נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה וּמִתְעַטֶּרֶת בְּמִקְוָמָה, וְאִם לֹא - כְּמָה קְבוּצוֹת שֶׁל מַחְבְּלִים מְזַמְנִים לְמַשֵּׁךְ אוֹתוֹ לְגִיהֵנָם וְלִמְסוֹר אוֹתוֹ בְּיַדֵּי דוּמָה, שֶׁנִּמְסָר לְמִמְנָה עַל הַגִּיהֵנָם, וְשֶׁלֵּשׁ עֶשְׂרֵה אֲלָף רַבּוּא מְזַמְנִים עִמוֹ, וְכֹלֵם מְזַמְנִים עַל נַפְשׁוֹת הַרְשָׁעִים. בֵּא רְאֵה, שְׁבַעַה מְדוּרִים יֵשׁ בְּגִיהֵנָם, וְשְׁבַעַה פְּתוּחִים. וְנִשְׁמַת הַרְשָׁע נִכְנָסֶת, וְכַמָּה מְלֹאכֵי חֲבָלָה, רוּחוֹת, שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים, וְעַלִּיָּהֶם מְמַנָּה אַחַד בְּכֹל שַׁעַר וְשַׁעַר, וְנִשְׁמוֹת הַרְשָׁעִים נִמְסָרוֹת לְאוֹתָם מְזַמְנִים עַל יְדֵי דוּמָה. כִּיּוֹן שֶׁנִּמְסָרוֹת בְּיַדֵּיהֶם, סוֹתְמִים שְׁעָרִים שֶׁל אֵשׁ לוֹהֵט. שֶׁהָרִי יֵשׁ שְׁעָרִים אַחַר שְׁעָרִים. כֹּל הַשְּׁעָרִים פְּתוּחִים וְסוֹתוּמִים, הַחִיצוֹנִיִּים פְּתוּחִים וְהַפְּנִימִיִּים סוֹתוּמִים, וּבְכֹל שְׁבַת וְשַׁבָּת כָּלֵם פְּתוּחִים, וְיוֹצְאִים הַרְשָׁעִים עַד לְאוֹתָם הַשְּׁעָרִים הַחִיצוֹנִיִּים, וּפּוֹגְשִׁים נִשְׁמוֹת אַחֲרוֹת שֶׁמִּתְעַכְּבוֹת בְּפֶתַח הַחִיצוֹנִיִּים. וְכִשִּׁיּוֹצֵאת שְׁבַת, הַכְּרוּז עוֹמֵד בְּכֹל פֶּתַח וּפֶתַח וְאוֹמֵר: (תהלים ט) יִשׁוּבוּ רְשָׁעִים לְשִׂאוֹלָה וְגו'. בֵּא רְאֵה, נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אוֹתָן שֶׁלֹּא יִמְסָרוּ לְיַדֵּי דוּמָה, שֶׁהוּא הַמְּמַנָּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב יִשְׁמַר צִאתְךָ וּבֹאֶךָ, וְכָתוּב יִשְׁמַר אֶת נַפְשְׁךָ.

— זוהר תהלים —

על ראשו בזמן שנכנס, פותחים ואומרים:
אוי לו לפלוני שיצא מרשות רבונו!
מאותו זמן הוא עומד בלי שמירה, שאין
מי שישמר עליו. הרחמן יצילנו.

ובואך מה זה אומר? שהרי מי שנכנס
לביתו אינו פוחד אלא האדם הזה ששם
רשם קדוש לביתו בדברים של השם
העליון זה נשמר מהכל

ה' ישמר צאתך וגו' (קכא, ה): [זוהר ח"ג פ'
ואתחנן (דף רס"ו):] עוד אמר רבי אבא,
כתוב (שם קכא) ה' ישמר צאתך ובוואך
מעתי ועד עולם. ישמר צאתך ברור, אלא
ובואך מה זה אומר? שהרי מי שנכנס
לביתו אינו פוחד. אלא האדם הזה ששם
רשם קדוש לביתו בדברים של השם
העליון, זה נשמר מהכל. וכשיוצא ההוא
שמדורו לשער ביתו, זוקף ורואה את
השם הקדוש ומעיין (נעוץ) בפתחו. כשיוצא
האדם, הוא מלנה אותו ושומר אותו.
כשנכנס לביתו הוא מכריז לפניו: הזהרו
בדיוקן של המלך הקדוש! וכל זה משום
אותו הרשם של השם הקדוש שגורשם
בשער שלו. ולא די לו לאדם שגומר
בביתו, אלא הקדוש ברוף הוא שומר אותו
כשנכנס וכשיוצא, שפתוב ה' ישמר צאתך
ובואך מעתי ועד עולם. אשריהם ישראל
בעולם הזה ובעולם הבא.

בא וראה, הרוח הרעה הזו ששרויה בין
השערים, אוי לו לאדם שלא יודע
להזהר ממנו ולא רושם על פתח ביתו את
השם העליון הקדוש שימצא עמו, שהרי

כאחד. בספרו של שלמה, סמוך לפתח,
כנגד שתי דרגות, מזדמן שד אחד (וזהו)
ויש לו רשות לחבל, והוא עומד לצד
שמאל. מרים האדם את עיניו, ורואה את
סוד שם רבונו, ונזכר בו, ולא יכול להרע
לו. ואם תאמר, אם כך, כשהאדם יוצא
מהשער החוצה הרי אותו שד עומד
לימינו, ומזוזה לשמאלו, ואיך נשמר
האדם כשהוא שורה לשמאלו? אלא כל
מה שעשה הקדוש ברוף הוא, כל דבר
ודבר נמשך אחר מינו. באדם יש שתי
דרגות, אחת מימין ואחת משמאל. אותו
שמימין נקרא יצר הטוב, ואותו של
השמאל נקרא יצר הרע. כיון שיצא אדם
משער ביתו, אותו שד מרים עיניו, ורואה
את היצר הרע ששורה לשמאל, נמשך
לאותו צד וזו מימין. ובאותו צד עומד שם
של רבונו, ולא יכול להתקרב ולהרע לו,
ויצא האדם ונצול ממנו. כשנכנס, הרי
השם הקדוש עומד לימין ולא יכול לקטרג
עמו.

ועל זה צריך האדם שלא יעשה (יעביר)
טנוף ולכלוף בשער ביתו ולא ישפך
מים עכורים. אחד, שלא יעשה קלון לשם
רבונו. ואחד, שיש רשות לאותו המחבל
לחבל. ולכן יזהר האדם מזה, ויזהר האדם
שלא ימנע משער ביתו שם רבונו.
וכשאדם מתקין מזוזה לפתחו, כשנכנס
(אותו האדם), אותו יצר הרע ואותו שד בעל
כרחם שומרים אותו, ואומרים (תהלים קיח)
זה השער לה' צדיקים יבאו בו. וכשלא
עומדת מזוזה בפתח האיש, יצר הרע
ואותו שד מתתקנים כאחד, שמים ידיהם

— — — — — תהלים — — — — —

מְרֻשׁוֹת אֲדוֹנוֹ! אוֹי לוֹ לְפָלוֹנִי בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא! מִשׁוֹם כָּךְ צְרִיכִים בְּנֵי
 הָאָמוּנָה לְהִיּוֹת רְשׁוּמִים בְּכֹל, לְהִיּוֹת
 רְשׁוּמִים בְּרֶשֶׁם שֶׁל רְבוּנָם, שִׂידְדְּעוּזָעוּ מֵהֶם
 כָּל הַצְּדָדִים הַמֵּינִים הָרָעִים, שֶׁיְהִי
 שְׁמוֹרִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרִי
 חִלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עָלֵיהֶם כָּתוּב (ישעיה ס)
 וְעַמְּךָ כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְגו'.

יֵשׁ לוֹ שְׁלֵשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה שְׁמֹשִׁים
 רָעִים שְׁמֻקְטָרְגִים, כָּל אֶחָד מְשַׁמֵּשׁ בְּיוֹמוֹ,
 וְכֹלֵם נִמְצָאִים עִמּוֹ כָּל יְמֹת הַשָּׁנָה
 וּמְקֻטָּרְגִים עָלָיו לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה, וְכֹלֵם
 נִמְצָאִים עִמּוֹ בְּיוֹם וּבַלַּיְלָה. בְּיוֹם לְקֻטָּרְג
 לוֹ, בַּלַּיְלָה לְצַעַר אוֹתוֹ בְּחִלּוּמוֹ. כְּשִׁיּוּצָא
 לְקֻטָּרְג עָלָיו, כְּשֶׁנִּכְנַס, שְׁמִים יִדְיָהֶם עַל
 כְּתַפּוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ: אוֹי לוֹ לְפָלוֹנִי שִׁיּוּצָא

ב עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים: ג ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה

זוהר תהלים

האם עם הפת ונהיו יחד, ובארונה. ונאמר ששם עלו שבטים, אלו הם קיום של העולם והתקון של העולם התחתון. ואל תאמר שהעולם התחתון לבדו, אלא אפלו של העולם העליון, שכתוב שבטי יה עדות לישראל, דוקא לישראל, משום שהם הקיום למטה, עדות הם למעלה, והכל - להודות לשם ה', להודות לשם הקדוש ברוך הוא לכל הצדדים, שכתוב להודות לשם ה'.

כל צדיק וצדיק יש לו מדור לפי כבודו ולפי הראוי לו

ירושלים הבנויה וגו' (קכב, א): [זוהר חדש פ' טז לך (דף קכג)] רבי יהודה בן פזי היה לו האריס ההוא, והיה מצער אותו. באו לפניו רבי זירא ורבי אבא. אמרו לו: מה עושה מר עם אריסו? אמר להם: כשהאיש גונב, בעל השמש יזהיר עליו זהרו. אמרו לו: לא מעין אדוני בדבריו? אמר להם: ומה אעשה, והוא מצער אותי. אמרו לו: יפרד אדוני ממנו וירוח לך. בעודם יושבים, אמרו לו: לא לזה באנו אליך, אלא יאמר לנו מורנו, השבטים בני יעקב מה הם לעולם הבא? אמר להם הקדוש ברוך הוא: העלה אותם לישיבת הרקיע, וכל נשמת צדיק שעולה, הם מעידים על מעשיה. זהו שכתוב (תהלים קכב) ירושלים הבנויה, זו ירושלים של מעלה. ששם עלו שבטים שבטי יה עדות

אע"ג שהיו אומרים מתי ימות הזקן הזה דוד המלך אפ"ה אזי שמחתי ושמחה היתה לי בשביל בני שהיו אומרים שבני יקום תחתי לגמור את המצוה לבנות את הבית אז התחיל לשבח אותה

שמחתי באמרים יי וגו' (קכב, א): [זוהר ח"א פ' וישב (דף קכג)] פתח ואמר, (שם) שמחתי באמרים לי בית ה' נלך. את הפסוק הזה בארונה, שדוד היה עם לבו לבנות הבית, כמו שנאמר (מלכים א ח) ויהי עם לכב דוד אבי לבנות בית לשם ה' וגו'. ואחר כך מה כתוב? רק אתה לא תבנה הבית כי אם בנך היצא מחלצריך הוא יבנה הבית לשמי. וכל ישראל היו יודעים את זה, והיו אומרים מתי ימות דוד ויקום שלמה בנו ויבנה את הבית, ואז עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים, אז נעלה ונקריב שם קרבנות. ועם כל זה, אף על גב שהיו אומרים מתי ימות הזקן הזה, אזי שמחתי ושמחה היתה לי בשביל בני, שהיו אומרים שבני יקום תחתי לגמור את המצוה לבנות את הבית. אז התחיל לשבח אותה ואמר, ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו. שנינו, עשה הקדוש ברוך הוא ירושלים למטה כמו שלמעלה, וזו מתקנת [זו] כנגד זו, שכתוב (שמות טו) מכוון לשבתך פעלת ה'. הבנויה, שעתיד הקדוש ברוך הוא להוריד את ירושלים שלמעלה פראוי, ומשום כך הבנויה. שחברה לה יחדו, והרי בארונה, שחברה? היה צריך להיות שחברו! אלא שהתחברה

יְחַדְּרוּ: הַשָּׁשִׁים עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם יְהוָה: (קכב, טו)

— זוהר תהלים —

שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'. בְּלִם צְדִיקִים וְחַסִּידִים, הַקִּיּוֹם שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, הֵם קִיּוֹם לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

כְּשֶׁרָצָה לְהַעֲמִיד אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה אֶת אַבְרָהָם בְּסוּד הַחֲכָמָה, אֶת יִצְחָק בְּסוּד הַתְּבוּנָה, וְאֶת יַעֲקֹב בְּסוּד הַדַּעַת.

שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל (קכב, טו): נזוהר שמונת 9' שמונת (טו טו) ועוד סוד

הַדָּבָר הוּא, שְׁשָׁנִינוּ, בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, וּכְשֶׁתְּסַתְּפֵל הֵם שְׁלֹשָׁה, וְהָעוֹלָם נִבְרָא בָּהֶם בְּחֲכָמָה וּבְתְבוּנָה וּבְדַעַת, וְהָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁרָצָה לְהַעֲמִיד אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה אֶת אַבְרָהָם בְּסוּד הַחֲכָמָה, אֶת יִצְחָק בְּסוּד הַתְּבוּנָה, וְאֶת יַעֲקֹב בְּסוּד הַדַּעַת, וּבְזֶה נִקְרָא (משלי כד) וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלְאוּ.

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה נִתְקַן כָּל הָעוֹלָם, וּמִשְׁנֹלְדוֹ לִיעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים, נִתְקַן הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלֹשָׁה. כְּשֶׁרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲדוּהָ רַבָּה שֶׁל הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן הַזֶּה שֶׁנִּתְקַן כְּמוֹ שְׁלֹשָׁה, אָמַר, אוֹלֵי חַס וְשְׁלוֹם יִתְעַרְבוּ בְּשָׂרָה הַעֲמִים וַיִּשְׂאָר פָּגָם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. מִה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? טֹלְטֵל אֶת כָּל מִכָּאן לְכָאן, עַד שֶׁיִּרְדוּ לְמִצְרַיִם לְדוֹר אֶת דִּיּוֹרָם בְּעַם קִשָּׁה עֲרָף, שְׁמִכְזִים אֶת מְנַהֲגֵיהֶם וּמְכִזִּים אוֹתָם לְהַתְּחַתּוֹן בָּהֶם וּלְהַתְּעַרֵּב עִמָּהֶם, וְחוֹשְׁבִים אוֹתָם לְעַבְדִּים. הַגְּבָרִים גָּעְלוּ בָּהֶם, וְהִנְקִבוּת גָּעְלוּ בָּהֶם, עַד שֶׁנִּתְקַן הַכֹּל בְּזֵרַע קֹדֶשׁ, וּבֵין כֶּף וּבֵין כֶּף נִשְׁלַם חֲטָא שָׂאָר הַעֲמִים, שְׁכָתוּב (בראשית טו) כִּי לֹא שָׁלַם עוֹן

לְיִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַעֲיֵד עַל כָּל צְדִיק וְצְדִיק מִיִּשְׂרָאֵל. וְלָמָּה? לְהִיּוֹת בְּלִם מוֹדִים וּמְבָרְכִים לְשֵׁמוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב, עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מְכִיר אֶת שְׁלוֹ וּמִשְׁתַּבַּח וְאוֹמֵר: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רְאֵה מַה הִנְחִיתִי בְּאֶרֶץ, וְזֶהוּ לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'. וְהִינוּ שְׁשָׁנִינוּ, כָּל צְדִיק וְצְדִיק יֵשׁ לוֹ מְדוֹר לְפִי כְבוֹדוֹ וּלְפִי הָרְאוּי לּוֹ. מִי שָׂבָא מְרָאוּבָן, שֶׁם מְדוֹרוֹ עִם הַצְּדִיקִים מִן רְאוּבָן, וְכֵן כָּל שְׁבָט וְשְׁבָט. וּמִי שֶׁהוּא גֵר מְאֻמּוֹת הָעוֹלָם וְנִתְגַּיֵר, מְדוֹרוֹ בְּמְדוֹר שֶׁל גֵּרִים. וְהַשְּׁבָטִים עוֹמְדִים לְעֵדִים לְכָל צְדִיק וְצְדִיק. זֶהוּ שְׁכָתוּב שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'.

שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים וְגו' (קכב, טו): נזוהר ח"א 9' וישב (טו טו) וילכו אחיו לרעות את

צֵאן אָבִיהֶם בְּשָׂכָם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לְרַעוּת צֵאן אָבִיהֶם הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה אִ"ת נִקּוּד מַעְלִיו? לְרַבּוֹת שְׁכִינָה עִמָּהֶם, שֶׁהִיא שְׂרוּיָה עִמָּהֶם, מִשּׁוֹם שֶׁהֵם הָיוּ עֲשָׂרָה, שֶׁהָרִי יוֹסֵף לֹא הָיָה עִמָּהֶם, וּבְנִימִין הוּא קָטָן בְּבֵית, וּמִשּׁוֹם כֶּף הֵם הָיוּ עֲשָׂרָה, וּכְשֶׁהִלְכוּ, הַשְּׁכִינָה הִיָּתָה בֵּינֵיהֶם, וְעַל כֵּן נִקּוּד מְלֻמְעָלָה. וּמִשּׁוֹם כֶּף, בְּזִמְן שְׁמִכְרוּ אֶת יוֹסֵף, הִשְׁתַּתְּפוּ כָּלֵם עִם הַשְּׁכִינָה, וְשִׁתְּפוּ אוֹתָהּ עִמָּהֶם כְּשֶׁעָשׂוּ שְׁבוּעָה, וְעַד שֶׁהִתְגַּלָּה דְּבַר יוֹסֵף, לֹא שָׁרְתָה שְׁכִינָה עַל יַעֲקֹב. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהַשְּׁכִינָה לֹא נִמְצְאָה עִמָּהֶם - בֹּא רְאֵה, שְׁכָתוּב (תהלים קכב) שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים

—== זוהר תהלים ==—

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קלב) וְעֵדִיתִי זֹאת אֶלְמִדָּם. וְאוֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים הֵם שְׁתַּיִם עֲשֶׂרָה אֲבָנִים קְדוּשׁוֹת, וְלִכְּן הֵם עוֹמְדִים לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וְכָל אוֹתָם שְׁמוֹת שֶׁל שְׁנַיִם עָשָׂר הַשְּׁבָטִים, כְּלָם חֲקוּקִים בְּאוֹתָן אֲבָנִים, וְהִכְתֵּן הַגְּדוֹל נוֹטֵל אוֹתָם.

בא וּרְאָה, כְּשֵׁיֶעֱקֹב הָיָה הוֹלֵךְ לַחֲרוֹן, מֵהַ כְּתוּב? (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מְרֹאשֹׁתָיו. אֵלֹהֵי שְׁתַּיִם עֲשֶׂרָה אֲבָנִים קְדוּשׁוֹת, וְכִלְּן נַעֲשׂוּ אֲבָן אַחַת, שְׁכָתוּב וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמִתִּי מִצְבָּה. וְקוּרָא לְהֵן אֲבָן, מֵהַ הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁכָּל שְׁתַּיִם עֲשֶׂרָה הָאֲבָנִים נִכְלְלוּ בְּאֲבָן קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה אַחַת, שֶׁהִיא מְעֲלִיָּה, שְׁכָתוּב וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמִתִּי מִצְבָּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים. וְלִכְּן כָּאֵן הִכְתֵּן הַגְּדוֹל הָיָה שֶׁם אוֹתָן עַל לְבוֹ לְזִכְרוֹם תְּמִיד, שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת כח) וַנִּשָּׂא אֶהְרֵן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לְבוֹ לְפָנָי ה' תְּמִיד. וּמִשׁוּם כֵּן הַכֹּל הוּא בְּסוּד שֶׁל שְׁנַיִם עָשָׂר, שְׁנַיִם עָשָׂר עֲלִיוֹנִים טְמִירִים לְמַעְלָה שְׁנַגְנְזוּ בְּסוּד עֲלִיוֹן קְדוּשׁ, וְהֵם הַסּוּד שֶׁל הַתּוֹרָה, וַיּוֹצֵאִים מִקּוֹל דַּק אֶחָד, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. שְׁנַיִם עָשָׂר אֲחֵרִים טְמִירִים לְמִטָּה כְּמוֹ שֶׁהֵם, וַיּוֹצֵאִים תּוֹךְ קוֹל אֲחֵר שֶׁהִיא אֲבָן, שְׁכָתוּב (בראשית מט) מִשֶׁם רַעְיָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל. וְלִכְּן פְּרִשׁוּהָ בְּסוּד הַכְּתוּב, (שם כט) וַנֶּאֱסַפּוּ שָׁמָּה כָּל הָעֶדְרִים וַגְּלָלוּ אֶת הָאֲבָן. זֹאת הַשְּׁכִינָה שְׁנַקְרָאת אֲבָן בַּחֵן, אֲבָן יִשְׂרָאֵל. שְׁגוּלָלִים אוֹתָהּ וּמִכְנִיסִים אוֹתָהּ לְגִלוֹת, וְכָתוּב וְהִשִּׁיבּוּ אֶת הָאֲבָן עַל פִּי הַבְּאֵר לְמִקְוָמָה, וְעַל שְׁמָה נִקְרָאִים כָּל הָאֲבָנִים. וְכִמְהָ אֲבָנִים לְאֲבָנִים.

הָאֲמוּרֵי עַד הֵנָּה. וְכִשְׁיִצְאוּ, יִצְאוּ צְדִיקִים קְדוּשִׁים, שְׁכָתוּב שְׁבָטִי יְהִי עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל. בֵּא רַבִּי שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקוּ בְּרֹאשׁוֹ. אָמַר לוֹ, עֲמַד בְּנֵי בְּעַמְדָךְ, כִּי הַשְּׁעָה עוֹמְדַת לָךְ.

בְּשַׁעֲהָ שֶׁהִכְתֵּן הַגְּדוֹל הָיָה שֶׁם אֶת שְׁתַּיִם עֲשֶׂרָה הָאֲבָנִים הִלְלוּ וְלֹבֵשׁ אוֹתָן בַּחֲשׁוֹן וְאִפּוּד, אֲזַי שְׁרַתָּה עֲלִיו שְׁכִינָה, וְבוֹ חֲקוּקוֹת שְׁמוֹת כָּל הַשְּׁבָטִים

שְׁשֵׁם עָלוּ שְׁבָטִים (קכב, ד): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ט)] וְעַל כֵּן הַנִּשְׁמָה מִתְּלַבֶּשֶׁת בְּשְׁנַיִם עוֹלְמוֹת, לְהִיּוֹת לָהּ שְׁלֵמוֹת בְּכָל - בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׁלֵמוֹתָהּ וּבְעוֹלָם שְׁלֵמוֹתָהּ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (שם קמ) אֶךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ. אֶךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ - בְּעוֹלָם הַזֶּה. יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ - בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וַיַּעַשׂ אֶת הָאִפּוּד זֶה, הָרִי פְּרִשׁוּהָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִפּוּד וְחֲשׁוֹן הֵיוּ כְּאֶחָד, וּפְרִשׁוּהָ שְׁהָרִי בְּמִקּוֹם אוֹתוֹ הַקִּיּוֹם עוֹמְדִים כָּל אוֹתָן שְׁתַּיִם עֲשֶׂרָה אֲבָנִים, כְּלָם נוֹטְלִים שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְכָלֵם שְׁנַיִם עָשָׂר תְּחוּמִים עֲלִיוֹנִים, כְּלָם הֵם בְּסוּד שֶׁל שְׁבָטִי יִשְׂרָאֵל. וְסוּד זֶה כְּתוּב, (שם קכב) שְׁשֵׁם עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטִי יְהִי עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'. שְׁשֵׁם עָלוּ שְׁבָטִים - אֵלֹהֵי שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים עֲלִיוֹנִים לְמַעְלָה, שֶׁהֵם שְׁבָטִי יְהִי, שְׁהָרִי שֶׁם זֶה עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, פְּעַמִּים כְּתוּב שְׁבָטִים. אֶלָּא, שְׁשֵׁם עָלוּ שְׁבָטִים - אֵלֹהֵי הַשְּׁבָטִים שְׁלֵמוֹתָהּ. שְׁבָטִי יְהִי - אֵלֹהֵי הַשְּׁבָטִים שְׁלֵמוֹתָהּ. עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל - זֶה הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ הָעֲלִיוֹן הַזֶּה שְׁנַקְרָא עֲדוֹת,

זוהר תהלים

אותו האור שגנוז וטמיר. ועל זה כתוב, (תהלים פד) לא ימנע טוב להולכים בתמים. וזהו האור של כל השבטים. ומשום כך לא נחקקה בהן. ועוד, שכל השתים עשרה יוצאות מתוך האכסדרה הזו הטמירה שהיא בסוד האות ט', ומשום כך היא טמירה וגנוזה ואינה נראית בהן. בא וראה, כל אותן אבנים עומדות בדרך אות ננס, וכלן כשהאירו, אז פני הכהן הגדול היו מאירות, והאותיות מאירות ובלטות להודיע לחוץ. וכשהיו מאירים פני הכהן, אז היו נודעות בליטות האותיות שהוא לטוב, וכזה נודע הכהן אם צדיק האיש אם לא. ועל כך הכל הוא באות ננס, והרי פרשוה.

משום שי"ה עדות לישראל ודאי ולכן הראובני השמעוני י"ה בכל אחד ואחד

שְׁבִטֵי יְהוָה וְגו' (קכב, ד): [זוהר ח"ג פ' במדבר (במדבר ב) - אלו ארבע מחנות של כנסת ישראל, שהם שנים עשר שבטים, שנים עשר תחומים סביב סביב לה. הכל כמו שלמעלה, כתוב (תהלים קכב) ששם עלו שבטים שבטי יה וגו'. ששם עלו שבטים - אלו שנים עשר שבטים, שנים עשר תחומים שלמטה. שבטי יה - הרי פרשוה, משום שי"ה עדות לישראל ודאי. ולכן (במדבר כו) הראובני, השמעוני, י"ה בכל אחד ואחד. אבל ודאי כך הוא, שהרי העץ העליון הקדוש, בו חותם בחותמו. ופרשוה שכתוב, (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם ופני אריה אל הימין וגו'. דמות

יש אבנים ויש אבנים. יש אבנים יסודי הבית, שכתוב (מלכים א ה) ויצו המלך ויסעו אבנים גדולות אבנים יקרות ליסד הבית אבני גזית. ויש אבנים עליונות נכבדות, והן (אלו) שתים עשרה, והן ארבע מערכות, שלש שלש לכל מערכה לארבעה רוחות העולם. כמו כן אותם ארבעה דגלים שהיו הולכים במדבר, והם שנים עשר שבטים, שלשה שלשה לכל צד לארבעה רוחות העולם. והכל סוד אחד, והרי פרשוה.

ובא ראה, בשעה שהכהן הגדול היה שם את שתים עשרה האבנים הללו ולובש אותן בחשן ואפור, אז שרתה עליו שכינה, ואותן שתים עשרה אבנים חקוקות בשמות כל השבטים, וכל שבט ושבת חקוק על אבן אחת. שקועות היו האותיות על האבנים, וכשהאירו האבנים, היו האותיות בולטות החוצה ומאירות על מה שהצטרכו. (ובאותיות השבטים) ובכל השבטים לא היו שתי האותיות ח' ט', בשביל שלא נמצא חט"א בכלם. אמר רבי חזקיה, אם כך, ח' שהשם גורם - נאה. אבל ט', שהיא אות טובה, ושנינו, מי שרואה ט' בחלמו טוב לו, משום שבה פתחה תורה כי טוב שכתוב (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב, והואיל והיא אות טובה, למה לא נכתבה באותם שבטים?

אמר לו, משום שסמוכות שתי האותיות זו לזו. ועוד, שהרי האות ט' גנוזה וטמירה, והיא מאירה את האור של כלם, שהרי אות זו היא האור של כלם, ואין אור נמצא חוץ מהאות הזו, שכתוב וירא אלהים את האור כי טוב. והוא האור של

ה בִּי שָׁמָּה יֵשְׁבוּ בְּסֵאוֹת לְמוֹשֶׁפֶט בְּסֵאוֹת לְבֵית דָּוִד: ו שְׂאֵלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם
 וּשְׁלֵוֵי אֶהְבִּיךָ: ז וְהִי שְׁלוֹם בְּחִילְךָ שְׁלוֹה בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ: ח לְמַעַן אַחִי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה
 נָא שְׁלוֹם בְּךָ: ט לְמַעַן בֵּית יְהוָה: י אֵלֵהֶנּוּ ^{אֵלֵהֶנּוּ} אֲבַקְשָׁה טוֹב לְךָ:

— זוהר תהלים —

רבי יהודה - זהו ישראל למטה. ואחות
 אמה - זו ירושלים שלמטה. בחטאים
 הללו יגלו ישראל לבין העמים ותחרב
 ירושלים למטה. ועל זה שנינו, אהבת
 הקדוש ברוך הוא שקרא לישראל אחים,
 שנאמר (תהלים קכב) לְמַעַן אַחִי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה
 נָא וְגו'. (ובארנו הדברים, ושם (דברים שם) בת בנה
 ובת בתה. ואף על גב שהם בנגלה ובנסתר
 וכן אחריו. שהרי העולם צריך להם, והם
 ישוב העולם, כמו שכתוב (משלי כז) רַעַךְ
 וְרַע אַבִּיךָ) וְזֶה סוּד הַדְּבָר. שְׂאֵמֵר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן. אָמֵר רַבִּי יְהוּדָה, אִם אַחִי, לְמָה
 רַעֲי? וְאִם רַעֲי, לְמָה אַחִי? אֵלֵא לְמַדְנֵנו,
 אוֹתוֹ דְּבָר שְׁלֵא סָר לְעוֹלָמִים נִקְרָא רַע,
 כְּמוֹ שְׂנֵאֵמֵר רַעַךְ וְרַע אַבִּיךָ אֵל תַּעֲזֹב. וְזֶהוּ
 סוּד הַדְּבָר שְׂאֵמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאִם
 הָעֲלִינָה נִקְרָאת רַעֲיָה, כִּי לֹא זֶה אֶהְבֵּת
 הָאֵב מִמֶּנָּה לְעוֹלָמִים. וְהָאִם הַתַּחַתוֹנָה
 נִקְרָאת כְּלָה, וְנִקְרָאת אַחוֹת, כְּמוֹ שְׂבֵאֲרֵנוּ
 (שיר ח) אַחוֹת לָנוּ קִטְנָה. וְהִינוּ סַתֵּם מִשְׁנָה
 שְׁלֵנוּ, שְׁכַתוֹב כָּאֵן עֲרוֹת אַחוֹתְךָ בַת אַבִּיךָ
 אוֹ בַת אִמְךָ. כִּיֵּן שְׂאֵמֵר בַּת אַבִּיךָ, מַה זֶה
 אוֹ בַת אִמְךָ? אֵלֵא, אִם הִיא נִמְצָאת מִצַּד
 הָאֵב, נִקְרָאת חֲכָמָה. וְאִם מִצַּד הָאִם,
 נִקְרָאת בִּינָה. וְעַל כָּל פָּנִים, בֵּין כָּךְ וּבֵין
 כָּךְ, הִיא נִמְצָאת מִהָאֵב וְהָאִם. שְׁהָרִי יו"ד
 אֵינָה זֶה מַה לְעוֹלָמִים. וְזֶהוּ סוּד הַדְּבָר,
 מוֹלְדֵת בֵּית - מִצַּד הָאֵב. אוֹ מוֹלְדֵת חוּץ -
 מִצַּד הָאִם.

אדם נכללת בכלם, והפנים היו לארבעת
 צדדי העולם, ונפרדים בדמיותיהם, וככלם
 כלולים בו באדם.

מִיכָאֵל מִמִּין, גְּבִרְיָאֵל מִשְׁמַאֵל, אוֹרִיָאֵל
 לְפָנֵיהֶם, רְפָאֵל לְאַחוּרֵיהֶם,
 הַשְּׂכִינָה מְעֻלֵיהֶם. שְׁנַיִם מִכָּאֵן, וְשְׁנַיִם
 מִכָּאֵן, וְהִיא בְּאִמְצָע. כְּמוֹ זֶה בְּאִרְץ
 שְׁלֵמָטָה - שְׁנַיִם מִכָּאֵן, וְשְׁנַיִם מִכָּאֵן, וְי"ה
 בֵּינֵיהֶם. כִּיֵּן שְׁלֹקְחִים שְׁנַיִ דְּגָלִים, מַה
 כְּתוּב? וְנִסְעֵ אֵהֵל מוֹעֵד מַחְנֵה הַלְוִיִּם וְגו'.
 וְאַחַר כֵּךְ אוֹתָם שְׁנַיִם אַחֲרִים אַרְבַּע מַחְנוֹת
 הֵן לְאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם, וְנִמְצָאִים שְׁנַיִם
 עֶשֶׂר. אֵף כֵּךְ לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁלֵמָעֵלָה. וְנִסְעֵ
 בְּרַאשׁוֹנָה דְּגָל מַחְנֵה יְהוּדָה מוֹל מַחְנֵה
 אוֹרִיָאֵל. וּמַחְנֵה רְאוּבֵן מוֹל מַחְנֵה מִיכָאֵל.
 זֶה לְדָרוֹם, וְזֶה לְמִזְרָח. כֵּךְ גַּם הַמְזֻבַּח
 דְּרוּמִית מִזְרַחִית. וּמַחְנֵה דֵן לְצַפּוֹן. מַחְנֵה
 אֶפְרַיִם יְמָה. מַחְנֵה דֵן מוֹל מַחְנֵה גְּבִרְיָאֵל.
 מַחְנֵה אֶפְרַיִם לְמַעַרְב מוֹל מַחְנֵה רְפָאֵל. כֵּךְ
 גַּם הַמְזֻבַּח צְפוֹנִית מְעַרְבִית. הַכֹּל אַחוֹז זֶה
 בְּזֶה, עַד שֶׁהַכֹּל עוֹלָה וְנִאָחַז בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ,
 שֶׁהוּא הָרַאשִׁית שֶׁל הַכֹּל, הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַכֹּל,
 הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַכֹּל, הַכֹּל כְּלוּל בּוּ.

אהבת הקדוש ברוך הוא שקרא לישראל
 אחים שנאמר לְמַעַן אַחִי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה נָא
 לְמַעַן אַחִי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה נָא וְגו' (קכב, ח):
 [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ע"ז ע"ב)]
 עֲרוֹת אַחִי אַבִּיךָ לֹא תִגְלָה (ויקרא יח), שְׁנָה

— — — — — תהלים — — — — —

בְּדַרְגָּת הַצְּדִיק, וְכָל כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ שְׁפָלוּלִים
 בּוֹ. וְהֵינּוּ שְׁחַבְרָה לָּהּ יַחְדָּו. רַבִּי יִצְחָק
 אָמַר, שֵׁשׁ עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה. מִי
 הַשְּׁבָטִים? אֵלוּ שְׁנַיִם עָשָׂר תְּחוּמִּים
 שֶׁנִּפְרְדִּים מֵאוֹתוֹ אֵילָן גְּדוֹל וְחִזֵּק שֶׁיִּרְשׁ
 אוֹתָם מִצַּד הָאֵב וְהָאֵם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שְׁבָטֵי
 יְהוָה, מִיִּפֵּי הָעֵדוּת שֶׁמַּעֲיֵד הַבֵּן הַקְּדוֹשׁ,
 (שמעיד אבא ואמא בבן הקדוש) שְׁכָתוֹב שְׁבָטֵי יְהוָה
 עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְהֵם נְהָרוֹת עֲמֻקִּים
 שְׁשׁוּפְעִים וְנִמְשָׁכִים מִן י"ה. וְהַכֹּל (וְכָל כֹּךְ
 למה,) לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה' כִּי שָׁמָּה יֵשְׁבוּ
 כִּסְאוֹת לְמִשְׁפַּט כִּסְאוֹת לְבֵית דָּוִד, לְרִשְׁת
 אֶת הַמַּלְכוּת הַקְּדוֹשָׁה הוּא וּבְנָיו לְדוֹרֵי
 דוֹרוֹת, וְזוֹהֵי הַשִּׁירָה שֶׁאָמַר דָּוִד עַל
 הַמַּלְכוּת הָעֲלִיּוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה
 בַּיִת. מִי הַבַּיִת שֶׁנִּבְנָה בְּחֻכְמָה? הֲוֵי
 אוֹמֵר זֶה הִנְהָר שִׁיּוּצָא מֵעֵדָן. מִשׁוּם כֶּךָ
 מוֹלְדֵת בַּיִת אוּ מוֹלְדֵת חוּץ, כְּשִׁיּוּצָא מוֹ,
 כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (בראשית ב) עָצָם מֵעֲצָמֵי וּבֶשֶׂר
 מִבְּשָׂרִי. וְכָתוֹב וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלַעְתָּיו, וְזֶהוּ
 מוֹלְדֵת חוּץ, מִמְּקוֹם שֶׁל זַעִיר אֲנָפִין
 נִמְצָא, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. וְעַל זֶה אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים אֲחִים לְקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא סָרָה אֶהְבְּתָם לְעוֹלָמִים.
 יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֵמָטָה נִקְרָאת אַחוֹת אִמָּךְ,
 כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תהלים קכב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה
 כְּעִיר שְׁחַבְרָה לָּהּ יַחְדָּו וְגו'. מַה זֶה
 שְׁחַבְרָה לָּהּ יַחְדָּו? כְּדֵי שִׁיִּזְדוּג עִמָּה
 הַמֶּלֶךְ מִשְׁשָׁה צְדָדִים, בְּכָל צְדָדֵי הַמֶּלֶךְ,

קכג א שיר המעלות אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים: ב הנה בעיני

שימוש תהלים

לעבד שברה

שיר המעלות אליך נשאתי (קכג, א): [שימוש תהלים לפרק קכג] לעבד שברה כתוב בטס של עופרת שם האדון ושם העבד והוא ישוב.

זוהר תהלים

מבעלה כראוי, וכל העומדים בכל הצדדים עומדים לבדם, כמו שנאמר ולא עמד איש אתו, שכתוב ויקרא הוציאו כל איש מעלי. ואחר שהיא מקבלת עדוניה מבעלה, כלם נשקים לאחר מכן ונזונים, כמו שנאמר ישקו כל חיתו שדי ישברו פראים צמאם.

תפלה של בן אדם שמתכונן בה הוא למעלה לעמק העליון שמשם שופעות כל הברכות וכל החרות ומשם יוצאים לקים את הכל

אליך נשאתי את עיני הישבי וגו' (קכג, א): [זוהר ח"א פ' יח (ד רכח):] רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים קכג) אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים. פסוק זה בארוהו, אבל בא ראה, תפלה של בן אדם שמתכונן בה, הוא למעלה לעמק העליון שמשם שופעות כל הברכות וכל החרות, ומשם יוצאים לקים את הכל. ועל זה יתר יו"ד, משום שיו"ד לא פוסק ממקום הזה לעולמים, ולכן כתוב הישבי בשמים, אחרז למעלה בסוד החכמה העליונה, ואחרז למטה שיושב על כסא האבות, יושב על הכסא שנקרא שמים, ולכן כתוב הישבי בשמים.

ומכאן, כשברכות שופעות מלמעלה מהעמק הזה, את כלן נוטל

אליך נשאתי את עיני - לצפות ולחכות לאותן ברכות שיורדות משם למטה

אליך נשאתי את עיני וגו' (קכג, א): [זוהר ח"א פ' יג (ד רח):] ולא יכל יוסף להתאפק. רבי חזקיה פתח ואמר, (תהלים קכג) שיר המעלות אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים. הפסוק הזה בארוהו ונתבאר, אבל בא ראה, אליך נשאתי את עיני, וכתוב (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים. אלא, זה למעלה וזה למטה. אשא עיני אל ההרים - זה למעלה, כדי להמשיך ברכות ממעלה למטה, מההרים הללו העליונים למשך מהם ברכות לכנסת ישראל שמתברכת מהם. אליך נשאתי את עיני, לצפות ולחכות לאותן ברכות שיורדות משם למטה. הישבי בשמים, שכל תקפה וקיומה וחילה הוא בשמים. משום שכאשר היובל פותח המעינות של כל אותם השערים, כלם עומדים בשמים. וכיון ששמים נוטלים כל אותם אורות שיוצאים מהיובל, אז הוא זן ומשקה את כנסת ישראל על ידי צדיק אחד. וכיון שזה מתעורר אליה, כמה הם שעומדים בכל הצדדים להיות משקים ולהתברך משם, כמו שנאמר הכפירים שאגים לטרף ולבקש מאל אכלם. ואז היא עולה בסוד הסודות כראוי [לח], ומקבלת עדוניה

עֲבָדִים אֶל יְד אֲרוֹנֵיהֶם בְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבֻרָתָהּ בֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ עַד שִׁחְתָּנוּ: ג חֲנֵנוּ יְהוָה חֲנֵנוּ כִּי רַב שִׁבְעֵנוּ כּוֹז: ד רַבַּת
 שִׁבְעָה לָּהּ נִפְשָׁנוּ הִלְעַג הַשְּׂאֲנִים הַבּוֹז לְגֵאוֹנִים:

זוהר תהלים

שופעות ונמשכות מאתו מקום עמק הכל,
 ומתישבים במקום שנקרא שמים, אז ברכות
 נמצאות בעליונים ובתחתונים.

כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יְד (קכג, ב): [זוהר ח"ג פ' ו' ואתחנן

(דף רס"ה)] כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יְד אֲרוֹנֵיהֶם,
 מה זה כְּעֵינֵי עֲבָדִים? אלו אותם שאר גדולי
 העמים שלא נזונים אלא משירי (גוף) נוף האילן
 שישראל נדבקים בו. וכשישראל לוקחים
 ברכות מאתו מקום, כלם מתברכים מישראל.
 כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבֻרָתָהּ - זוהי השפחה
 שבארנו, שהקדוש ברוך הוא הרג את הכח
 שלה במצרים, שהרי אין כח שלה אלא רק
 כששופע מתמצית של ארץ ישראל. וארץ
 ישראל נקראת גְּבֻרָתָהּ, ועל זה כתוב (משלי ל)

תחת שלוש רגזה ארץ. איזו ארץ? זו ארץ
 ישראל, כמו שנתבאר. תחת עבד כי ימלוך -
 אלה אותם עבדים שאמרנו, כשנתן השלטון
 לאחד מהם. וזהו שכתוב אשר הוצאתיך מארץ
 מצרים מבית עבדים. שפחה כי תירש גְּבֻרָתָהּ
 (מי היא) - זוהי שפחה כמו שאמרנו. בא וראה,
 מצד השפחה הזו יוצאים כמה שומרי חק בעלי
 דינים, מקטרגים כנגד ישראל כדי לקטרג
 עליהם, והקדוש ברוך הוא עושה לישראל
 שמירה כאב שרוצה לשמר את בנו מהכל. אמר
 הקדוש ברוך הוא לישראל, כמה מקטרגים
 מזמנים כנגדכם, השתדלו בעבודתי, ואני
 אשמר אתכם מבחוז, ואתם תהיו זמינים
 בבתיכם בפנים וישנים במטותיכם, ואני
 אשמר אתכם מבחוז וסביב מטותיכם.

המקום הזה שנקרא שמים, ומזה שופעים
 למטה, עד שמגיעים לצדיק עמוד העולם,
 ומפאן מתברכים כל אותם החילות וכל
 אותם המחנות למיניהם, והרי פשוטה.

בֹּא רָאָה, בשבעים ושנים מאורות עולה
 עטרת כל המחנות, עגול העולם,
 בשבעים מקומות, עגול אחד לכלם. בתוך
 אותו עגול נקדה אחת שעומדת באמצע.
 מנקדה זו נזון כל אותו עגול, בית קדש
 הקדשים, הוא מקום לאותה רוח כל
 הרוחות, [כמו טוד של כל הסודות] נסתר בתוכו.
 סתר זה הוא בתוך חילותיה, טמיר הוא לפני
 ולפנים. כשעולה זו, עולים כלם אחריה.
 זהו שכתוב (שיר א) משכני אחריך נרוצה.

אֵלֶיךָ נִשְׁאֲתִי אֶת עֵינֵי וְגו' (קכג, א): [זוהר ח"ג פ' ו' ואתחנן

(דף רס"ה)] פתח רבי אבא ואמר,
 (שם קכג) שיר המעלות אליך נשאתי את עיני
 הישבי בשמים. שיר זה לא כתוב מי אמרו.
 אלא בכל מקום שהוא סתום, רוח הקדש
 אמרה על כנסת ישראל בגלות. הישבי
 בשמים?! היושב צריך לו לכתב! מה זה
 הישבי? אלא בארנו, מי שרוצה להתפלל
 תפלתו לפני המלך הקדוש, צריך לבקש מעמק
 הכל להוריק ברכות למטה, כמו שכתוב (שם קל)
 שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה'. ויו"ד זו
 היא יתרה, עמק הכל היא, וכזה צריך לבקש
 בקשתו, להוריק ברכות לאתו מקום שנקרא
 שמים, להזין ממנו את הכל. ועל זה הישבי
 בשמים, בשמים ממש. שפשאותן ברכות

קכד א שיר המעלות לדוד לולי יהוהה **ה** שְׁהִיָּה לָנוּ יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל:
 ב לולי יהוהה **ה** שְׁהִיָּה לָנוּ בְּקוֹם עֲלֵינוּ אָדָם: ג אֲזִי חַיִּים בְּלַעֲוֵנוּ
 בַּחֲרוֹת אָפֶם בָּנוּ: ד אֲזִי הַמּוֹם שְׁטַפוּנוּ נַחֲלָה עֶבֶר עַל נַפְשֵׁנוּ: ה אֲזִי עֶבֶר עַל
 נַפְשֵׁנוּ הַמּוֹם הַיִּדְוֹנִים: ו בְּרוּךְ יְהוָהה **ה** שְׁלֹא נִתְּנָנוּ טָרַף לְשֹׁנֵיהֶם: ז נַפְשֵׁנוּ
 בַּצַּפּוֹר נִמְלְטָה מִפֶּחַ יוֹקְשִׁים תַּפַּח נִשְׁבֵּר וְאַנְחָנוּ נִמְלְטָנוּ: ח עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם יְהוָהה
ה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

לעבור בספינה

שיר המעלות לולי ה' (קכד, א): [שימוש תהלים לפרק קכד] כשתרצה לעבור בנהר או בספינה התפלל השירה הזאת ואח"כ תעבור.

— זוהר תהלים —

יֹוֹם אוֹמֵר לָנוּ דְבָרֵי תוֹרָה חֲדָשִׁים, וְאָמֵר
 שְׁהִיָּה בְּחַג זְמַן הוּא לְשֵׁלֵט. [ישראל שולטים
 באתו זמן ולוקחים לולב שמראה שאנו נצחנו על כל
 אותם שנקראים המון העם ולשלט עליהם] [אזי עבר
 על נפשנו המים הזידונים ברוך ה' שלא נתננו טרף
 לשניהם, וכי יש שנים למים? אלא] (שכל אותם
 גדולים) אותם שְׁאָר הָעַמִּים. אותם מְמַנִּים
 גְּדוֹלִים עַל שְׁאָר הָעַמִּים עֲבוּרִים, ומתברכים
 מִצַּדָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְקוֹרְאִים לָהֶם מִים
 הַיִּדְוֹנִים, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים קכד) הַמַּיִם
 הַיִּדְוֹנִים. וּבְשִׁבִיל לְשֵׁלֵט עֲלֵיהֶם בָּאנוּ
 בְּסוֹד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּאוֹתָם אַרְבָּעָה מִיָּנִי
 הַלּוֹלֵב לְרִצּוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא [עליהם]
 וְלְשֵׁלֵט עֲלֵיהֶם בְּסוֹד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, וְלִהְעִיר
 עֲלֵינוּ מִים קְדוֹשִׁים לְנִסְף עַל גְּבֵי הַמַּזְבֵּחַ.

לולי ה' שְׁהִיָּה לָנוּ בְּקוֹם עֲלֵינוּ אָדָם זֶה
 פְּרָעָה אֲזִי עֶבֶר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמּוֹם הַיִּדְוֹנִים
 כְּמוֹ שְׁאֵמַרְנוּ

נַפְשֵׁנוּ בַּצַּפּוֹר נִמְלְטָה (קכד, ז): [זוהר ח"ב פ'
 המן (דף ט"ז). השלמה השמטת סימן ו']

לולי ה' שְׁהִיָּה לָנוּ יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל -
 יִשְׂרָאֵל סָבָא

לולי ה' שְׁהִיָּה לָנוּ (קכד, ד): [זוהר ח"ב פ'
 בשלח (דף ט"ז)] הַתִּצְבּוּ וְרָאוּ - אֵינן
 לָכֶם לְעֶרְךָ קָרֵב, שְׁהִיָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 יְעֶרְךָ קָרֵב בְּשִׁבְלֵכֶם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר ה'
 יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישוּן. בֹּא רְאֵה,
 בְּאוֹתוֹ לִיָּלָה כִּנְסַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ וְדָן אֶת דִּינֵי יִשְׂרָאֵל,
 וְאַלְמֵלֵא שְׁהִקְדִּימוּ הָאֲבוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, לֹא
 הָיוּ נִצּוּלִים מִן הַדִּין. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר,
 זְכוּת יַעֲקֹב הִגְנָה עַל יִשְׂרָאֵל, זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 (תהלים קכד) לולי ה' שְׁהִיָּה לָנוּ יֹאמֵר נָא
 יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבָא.

נסוף המים בכדי לשלוט על מים הזדונים
 הַמּוֹם הַיִּדְוֹנִים (קכד, ה): [זוהר חלק א' פרשת
 נח (דף ט"ז)] אָמַר לָהֶם, וְדָאֵי אוֹתוֹ
 מְקוֹם שְׁאָנוּ גָרִים בּוֹ הוּא קָטָן, וְכָלֶם
 עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וַיֵּשׁ עֲלֵינוּ תַלְמִיד חָקֵם
 וַשְּׂמוּ רַבִּי יִצְחָק בְּרִי יוֹסִי מְחוֹזָאָה, וְכָכֵל יוֹם

זוהר תהלים

כְּאֶשֶׁר בָּא רַבִּי אַבְא, בָּאוּ שְׁאֵלוּ לְפָנָיו. אָמַר לָהֶם, יִפְהוּ אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וְכֵן הוּא, וְאֵינִי צָרִיךְ לְגִלּוֹת סוּד הַעֲנִינִי, וְהֵרִי רְאִינוּ שְׂרַבִּי יְהוּדָה גְּלָה אוֹתוֹ. אֲלֵא אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה: מֹשֶׁה, עֲתָה בְּמִצְרַיִם הִיָּה הַמַּטֶּה שֶׁל אֶהְרֵן לְדַחוֹת הַקֶּשׁ הַשּׁוֹלֵט עַל יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם. אָבָל כְּשִׁיבָאוּ מִמִּצְרַיִם, כִּמָּה מְקַטְרָגִים מְזַמְנִים עַל יִשְׂרָאֵל לְדַחוֹתָם בֵּינֵם, כִּמָּה מִים מְרִים נִזְדַּמְּנוּ וְקַטְרָגוּ. בָּאוּ לֵיָם - בָּא רַהֲב, שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם וְשֶׁל יָם, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה: הָרִם וּנְטֵה יָדְךָ. כִּיּוֹן שְׁאָמַר הָרִם אֶת מַטְּךָ, מֵהוּ וּנְטֵה אֶת יָדְךָ? אֲלֵא הָרִם אֶת מַטְּךָ נִגְדַּת רַהֲב שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם. בָּאוּ לְמֹרָה - כִּמָּה מִים מְרִים נִזְדַּמְּנוּ אֲצֵלָם וְנִצְטַעַר מֹשֶׁה וְצַעַק, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת טו) וַיִּצְעַק אֶל ה'. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מֹשֶׁה, הֲרִי לְךָ עֲצָה בְּזֶה - הַשְׁלֵךְ הַמַּטֶּה אֲצֵלָם וַיִּתְחַקֵּק נַחֵשׁ עָלֶי צוּר, שְׁנִיָּהֶם בְּיַחַד, וַיִּצְלוּ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שֵׁם) וַיִּוְרָהוּ ה' עֵץ וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם. עֵץ, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (קֹהֶלֶת יא) מְקוֹם שִׁפְלֵי הָעֵץ, שֶׁהוּא עֲצָה, וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם. וְכָתוּב (שְׁמוֹת טו) שֵׁם שֵׁם לוֹ חֵק וּמִשְׁפָּט, נַחֵשׁ עָלֶי צוּר. וְשֵׁם נִסְהוּ, עֲטָרָהוּ בְּנִסִּים. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מְכַאֵן וּלְהֵלָא הַרִי לְךָ שִׁיעֲמַד אֲצֵל הַמַּיִם, הֲרִי לְךָ לְהִתְקַדֵּשׁ שְׁמִי בַמַּיִם.

בָּאוּ לְחֹרֵב - בָּאוּ הַמַּיִם לְקַטְרָג. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (שְׁמוֹת יז) וְהִכִּיתָ בְּצוּר. הַמַּטֶּה נִצְרָף כָּאֵן, וְהִכִּיתָ לְאֵלוֹ בְּאוֹתוֹ צוּר, וְלֹא בְּנַחֵשׁ. אָמַר מֹשֶׁה, יוֹתֵר צָרִיךְ כָּאֵן, אֵינִי רוֹאֶה מִים שְׂרוּצִים לְשִׁטְף. מִדּוּעַ? (שֵׁם) הִנְנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ שֵׁם עַל הַצּוּר בְּחֹרֵב וְהִכִּיתָ בְּצוּר. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה: עֲדִין בְּמַרְיָבָה עֲתִידִין הַמַּיִם לְקַטְרָג יוֹתֵר, שֶׁהֵם מִים עֲכוּרִים, רְעִים וְזוּדוֹנִים, וַיִּזְדוּגּוּ בָּהֶם יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּי לְעֵינֵיהֶם. וְאוֹתָהּ שַׁעַת נִצְרָף הַמַּטֶּה וְהִתִּיר עֲלֵיהֶם הַנַּחֵשׁ בְּגִלּוּי לְעֵינֵיהֶם, וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמִי. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בְּמִדְבָר כז) לְהִתְקַדֵּשׁ בַּמַּיִם לְעֵינֵיהֶם. מֵהוּ לְעֵינֵיהֶם? דָּבָר שְׁנִזְדוּגּוּ בָּהֶם בְּגִלּוּי. בֵּא רְאֵה, כֵּן רְאֵה דוֹד, שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים קכד) לוֹלִי ה' שֶׁהִיָּה לְנוּ בְּקוֹם עֲלֵינוּ אָדָם. זֶה פְּרַעַה. (שֵׁם) אֲזִי עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. וְכָתוּב (שֵׁם) נַפְשֵׁנוּ כְּצַפּוֹר נִמְלָטָה מִפַּח יוֹקָשִׁים.

עֲזַרְנוּ בְּשֵׁם ה' עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְצֵן:

עֲזַרְנוּ בְּשֵׁם ה' עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְצֵן (קֹהֶלֶת ח):
[זוהר ח"ג (דף קצט.) זוהר תורה] פתח

כְּשֶׁבָאוּ לְאֵילִם - בָּאוּ הַמַּיִם לְקַטְרָג בָּהֶם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּמְקוֹם הַזֶּה אֵינִי צָרִיךְ מַטֶּה. הֲרִי יַעֲקֹב שֶׁהוּא אֵילָן בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, וְהוּא שְׁבַעִים תְּמָרִים, וְשָׁתִים עֲשָׂרָה עֵינַת מַיִם, שְׁנַיִם עֲשָׂר שְׁבַטִים בְּשִׁבְעִים עֲמוּדִים וְשְׁנַיִם עֲשָׂר

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

שנאחזת בהם תבטל ממנו, ואם כן א"ת עושה ליכניט שהרי אות ה עיקר של השם הזה תעקר, וע"ז אמר יהושע (יהושע ז) וישמעו הכנעני וגו' והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול, שהרי בודאי שם הזה הוא העיקר והיסוד של הכליט את"ה הוא הוי"ה, ומשה אע"פ שהקב"ה לא אמר לו כך קסי ידע שזה בזה תולה והחטא יגרום כך, זש"כ ואת"ה אל תירא עבדי יעקב וגו', שהרי הכל אחד קסי כי אתך אני וגו', זה נתבאר כי אתי אתה לא כתוב, אלא כי אתך אני, ובעבור זה כי אעשה כלה בכל הגוים וגו' אך אתך לא אעשה כלה:

רבי אלעזר ואמר (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' וגו', כי אתך אני נאם ה' להושיעך כי אעשה כלה בכל הגוים וגו' אך אתך לא אעשה כלה, מקרא זה נדרש והעירו בו, את"ה מה הוא, זה סוד של ארון הברית קסי וזו היא המדרגה ההולכת בגלות עם בניה עם הקדוש, משה בשעה שביקש רחמים על ישראל מה כתוב (במדבר יא) ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרוג, וזה נתבאר, אבל כך אמר משה מדרגה האחת שנתת לי נקראת את"ה, לפי שאין לה הפרשה ממך קסי ה שלה נאחזת בהם בישראל קסי ואם יכרתו ישראל מן העולם הרי ה של השם הזה

זיו הזוהר

גם השם הוי"ה אינו בשלימות: קסא. פי' אע"פ שהקב"ה לא אמר למשה שע"י אכילת הבשר יכרת כל עם ישראל והשכינה תפרד מהם, מ"מ הבין משה מעצמו שיכול לבוא ח"ו לידי כך כי עבירה גוררת עבירה: קסב. פי' שבאמת היה צריך לומר ועתה אל תירא ואמר ואתה, לרמז כי מן תיבת את"ה על ישראל להבין שאין להם לירא מכליון ח"ו, דהא כלא חד, דקב"ה ואורייתא וישראל חד ע"י האות ה של את"ה שהיא ג"כ ה האחרונה מן השם הוי"ה ב"ה שנקשרת עם ישראל תמיד, וזהו שאומר כי אתך אני תמיד בכל אופן שהוא אע"פ שאין אתם אתי כראוי, וכידוע שאפילו על הזמן של ואנכי הסתר אסתיר את פני וגו' הוא משגיח מן החלונות ומציץ מן החרכים על עם ישראל לעזור להם, ומכל זה יובן מה שאמר דוד עזרנו בשם הוי"ה וגו', רצה לומר שבעבור שמו הגדול השם הוי"ה ב"ה שלא תחסר ה האחרונה הוא עוזר לנו להיותנו עם נצחי:

קנו. היינו מדת המלכות והשכינה הקדושה השוכנת עם ישראל תמיד אפילו בתוך טומאותם וגם בגלותם: קנז. תיבה א"ת רמז על מדת המלכות ואת ה נוספת שהיא ה האחרונה מן השם הוי"ה ב"ה, להורות שהמלכות נקשרת תמיד עם התפארת ושאר הספירות העליונות, כי השם הוי"ה ב"ה כולל הכל: קנח. זו השכינה הקדושה ששורשה אות ה האחרונה מן השם הוי"ה ב"ה ומן תיבת את"ה, והיינו מלכות שבמלכות מדרגה האחרונה שעל זה נאמר והנה אופן אחד בארץ כידוע: קנט. כי כשיחסר אות ה מן את"ה ישאר א"ת, וגם השם הוי"ה ב"ה לא יהיה שלם: קס. אומר שכן היה גם טענת ומליצת יהושע, שאם ח"ו ישראל יעברו מן העולם מה תעשה לשמך הגדול, היינו השם הוי"ה ב"ה שהוא בודאי העיקר ויסוד הכל, וזהו שאומר את"ה הוא הוי"ה, כלומר אם את"ה בשלימות עם האות ה הוא הוי"ה בשלימות, אבל אם אין את"ה בשלימות אלא בחסרון האות ה

קכה « שיר המעלות הבטחים ביהוה כהר ציון לא ימוט לעולם

שימוש תהלים

לאויבים

שיר המעלות הבטחים (קכה, א): [שימוש תהלים לפרק קכה] בעת שתלך בדרך ויעמדו עליך אויבים קח מלח בידך ואמור את השירה הזאת שבע פעמים.

זוהר תהלים

כתוב לא אריה ולא שחל ולא שחץ - אלא כפיר, שהוא החלש והקטן מכלם ולא בוטח בכחו אף על גב שהוא חזק. כף הצדיקים לא בוטחים במעשיהם עכשו אלא ככפיר. אף על גב שיודעים שחזק כח מעשיהם, לא בוטחים אלא ככפיר, ולא יותר. ולכן הבטחים בה' כהר ציון וגו', לא ככפיר ולא כאריה ולא כמו כל השמות, אלא כהר ציון. ופרשוהו, מה הר ציון הוא חזק ולא ימוט תמיד, אף כף באותו זמן יהיו כמו הר ציון, ולא כמו עכשו שלא בוטחים, אלא ככפיר שפוחד ולא בוטח בכחו. ואתם בני קדושים עליונים, בטחונכם כהר ציון, ודאי אשריכם בעולם הזה ובעולם הבא.

הללו, כשהגיעו לעיר נחשף הלילה. אמר רבי שמעון, כמו שיום זה מאיר לנו בדרך הזו לזכות בו בעולם הבא, אף כף הלילה הזה יאיר לנו לזכותנו לעולם הבא, ולעטר דברים של היום בלילה הזה לפני עתיק הימים. שהרי כמו היום השלם הזה לא ימצא בכל הדורות האחרים. אשרי חלקנו בעולם הזה ובעולם הבא.

נבנסו לביתו של רבי שמעון, ורבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי עמם. לנו עד שנחלק הלילה. כיון שנחלק הלילה, אמר רבי שמעון לחברים, זמן הוא לעטר את

בימי דוד המלך לא היו כל אותם מנגנים מתקנים במקומם לנגן כראוי ובית המקדש לא נבנה ולכן לא התתקנו למעלה במקומם

שיר המעלות הבטחים וגו' (קכה, א): זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קמ"ג.) פתח ואמר,

(תהלים קכה) שיר המעלות הבטחים בה' כהר ציון לא ימוט לעולם ישב. פסוק זה פרושו. אבל שיר המעלות - תשבחת שאומרות אותן דרגות קדושות עליונות מצד של הגבורות העליונות, והם כמו הלויים שלמטה, והם מעלות, דרגות על דרגות, ועובדים בסוד של חמשים שנים. וזהו שיר המעלות הבטחים בה' כהר ציון, אלו הם הצדיקים שבוטחים בו במעשים שלהם. כמו שנאמר (משלי כח) וצדיקים ככפיר יבטח. ואם תאמר, הרי הצדיקים לא בוטחים במעשיהם כלל ותמיד פוחדים, כמו אכרזה שכתוב בו (בראשית יב) ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה וגו', כמו יצחק שכתוב בו (שם כו) כי ירא לאמר אשתי כיעקב שכתוב בו (שם לב) וירא יעקב מאד ויצר לו. ואם אלה לא בטחו במעשיהם, כל שכן שאר צדיקי העולם, ואתה אומר וצדיקים ככפיר יבטח!?

אף ודאי כתוב ככפיר, שהרי מכל אותם שמות לא כתוב אלא כפיר, ולא

יָשָׁב: ב' יְרוּשָׁלַם הָרִים סָבִיב לָהּ וַיְהוֹדֵנוּ סָבִיב לְעַמּוֹ מַעֲתָהּ וְעַד עוֹלָם: ג' בִּי לֹא יִנּוּחַ שְׁבַט הָרִשָׁע עַל גּוֹרֵל הַצַּדִּיקִים לְמַעַן לֹא יִשְׁלַחוּ הַצַּדִּיקִים

זוהר תהלים

אמר שיר המעלות. שלמה המלך אמר שיר השירים, שיר מאותם מנגנים. מה בין זה לזה, שהרי נשמע שהכל אחד? אלא ודאי שהכל אחד, אבל בימי דוד המלך לא היו כל אותם מנגנים מתקנים במקומם לנגן כראוי, ובית המקדש לא נבנה, ולכן לא התקנו למעלה במקומם. שהרי כמו שיש תקוני משמרות בארץ, אף כך ברכיע, ועומדים אלה פנגד אלה. וביום שנבנה בית המקדש נתקנו כלם במקומם, והנר שלא מאיר התחיל להאיר. ושירה זו נתקנה למלך העליון, המלך שהשלוש שלו. והתשפחת הזו היא מעלה מכל התשפחות הראשונות. היום שהתגלתה תשפחת זו (בעולם) בארץ, באותו יום נמצאה שלמות בכל, ולכן הוא קדש קדשים.

מי שפגם את הברית - אוי לו שפגם אותה בחייו, ואוי לו שפגם אותה במיתתו אוי לו מאותו ענש אוי לו שפגם האות וארון הברית הקדוש, אוי לו מאותה בוש

כי לא ינוח שבט הרשע וגו' (קכה, א): נזוהר ח"ב פ' ויקהל (דף ר"ד): ככה רבי אבא ואמר, אוי לבני העולם שלא יודעים אותה בוש! אוי לאותו ענש של כל מי שרוצה להכניס לארון, כי לא צריך להכניס לארון, פרט לצדיק שיודע בנפשו ונודע בעצמו שלא חטא באותה ברית, אות הברית הקדוש, מעלומיו, ושמר אותה כראוי. ואם

המרכבה הקדושה למעלה בהשתדלותנו. אמר לרבי יוסי, אתה שלא נשמעו דבריך ביום הזה בינינו, אתה תהיה ראשית להאיר הלילה, שהרי עכשו עת רצון היא להאיר מעלה ומטה. פתח רבי יוסי ואמר, שיר השירים אשר לשלמה. שיר זה עורר אותה שלמה המלך כשנבנה בית המקדש, וכל העולמות נשלמו, מעלה ומטה, בשלמות אחת. ואף על גב שהחברים חלקו בזה (מתי נאמר), אבל שירה זו לא נאמרה אלא בשלמות. כשהלכנה התמלאה בשלמות, ובית המקדש נבנה כמו שלמעלה בשעה שנבנה בית המקדש למטה, לא היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא מיום שנברא העולם כמו אותו היום.

המשפן שעשה משה במדבר להוריד שכינה לארץ, באותו יום הוקם משפן אחר עמו למעלה, כמו שבארורה שכתוב (שמות מ) הוקם המשפן. המשפן - משפן אחר שהוקם עמו, וזה משפן הנער מטטרו"ן, ולא יותר. כשנבנה בית ראשון, בית ראשון אחר נבנה עמו, והתקים בכל העולמות והאיר (בעולם והאיר) לכל העולמות, והתבשם העולם, ונפתחו כל המשקופים העליונים להאיר, ולא היתה שמחה בכל העולמות כמו אותו היום. אז פתחו עליונים ותחתונים ואמרו שירה, וזהו שיר השירים. שיר שאותם המנגנים שמנגנים לקדוש ברוך הוא. דוד המלך

קכו א שיר המעלות בשׁוֹב וְהוֹדִיָּה אֶת שׁוֹבֵת צִיּוֹן הֵינּוּ כַחֲלָמִים: ב אִזּוּ יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וְלִשְׁוִנֵנוּ רִנָּה אִזּוּ יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל וְהוֹדִיָּה אֶת לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהִים: ג הַגְּדִיל וְהוֹדִיָּה אֶת לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הֵינּוּ שְׂמֵחִים: ד שׁוֹבָה וְהוֹדִיָּה אֶת (שְׁבוֹתֵנוּ) שְׁבִיתֵנוּ פֶּאֶפִיקִים פִּנְגָּב: ה הַזְרָעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: ו הַלֶּחֶם יִלֶּךְ וּבִכְהָ נִשְׂא מִשְׁךְ הַזָּרַע בֹּא יָבוֹא בְרִנָּה נִשְׂא אֶלְמָתָיו:

שימוש תהלים

לאשה שנפטרו ילדיה

שיר המעלות בשׁוֹב ה' (קכו, א): (שימוש תהלים לפרק קכז) טוב לאשה שמתים ילדיה. כתוב בקמיע שירה זאת וכתוב גם כן סנוי וסנסנוי וסמנגלף בשיטה אחרונה ותשים אותה בארבע רוחות הבית.

זוהר תהלים

בשׁוֹב ה' אֶת שׁוֹבֵת - זֶה נֶאֱמַר בְּגִלּוֹת בְּבֵל שְׁלֵא נִמְצְאוּ יוֹתֵר בְּגִלּוֹת אֶלָּא שְׁבָעִים שָׁנִים

בשׁוֹב ה' אֶת שׁוֹבֵת צִיּוֹן (קכו, א): [זוהר ח"ג

פ' אמור (דף ט"ז ע"ב): פְּתַח וְאָמַר, (תהלים

קכו) בְּשׁוֹב ה' אֶת שׁוֹבֵת צִיּוֹן הֵינּוּ כַחֲלָמִים. בְּשׁוֹב ה' אֶת שׁוֹבֵת, זֶה נֶאֱמַר בְּגִלּוֹת בְּבֵל, שְׁלֵא נִמְצְאוּ יוֹתֵר בְּגִלּוֹת אֶלָּא שְׁבָעִים שָׁנִים, שְׁכָתוֹב (ירמיה כט) כִּי לִפִּי מְלֹאת לְבַבְךָ שְׁבָעִים שָׁנָה אֶפְקֵד אֶתְכֶם. וְכָתוֹב הֵינּוּ כַחֲלָמִים, מַה זֶה כַחֲלָמִים? אֶלָּא הָרִי הַתְּעוֹרְרוּ הַחֲבָרִים, שֵׁישׁ שְׁבָעִים שָׁנִים בְּחֵלֶם. וְכֹא רָאָה, כְּתוֹב כִּי שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת יְדְכֶם. מִי שְׁבַעַת הַיָּמִים? הָרִי נִתְבָּאֵר, אוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא כָּלֵל שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת הָאֲחָרִים נִקְרָא שְׁבַעַת יָמִים, וְנִקְרָא תְּשׁוּבָה. שְׁנִינוּ, מִי שִׁוֹשֵׁב בְּחַעֲנִית בְּשִׁבְתָּ, קוֹרְעִים לוֹ גְּזֵר דִּינוֹ שֶׁל שְׁבָעִים שָׁנָה, וְשְׁבָעִים שָׁנָה הֵם שְׁבַע פְּנֵי הַמֶּלֶךְ, שְׁאֵפְלוּ הַסְּכִימוּ כָּלֶם עָלָיו (הכל) לְרַע, נִקְרָע אוֹתוֹ גְּזֵר הַדִּין. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁאֲחִז בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם בְּכִלְלֵי שֶׁל כָּלֶם, שְׁנִקְרָא

אוֹתוֹ הַגּוֹף שְׁנִצְטַעַר עִמִּי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְלֹא הָיָה לוֹ הַנְּאָה וְכִסּוּף בּוֹ מִפְּנֵי יְרֵאת קוֹנוֹ אוֹתוֹ הַגּוֹף מִמֶּשׁ תִּקַּח לִיצְחָק עִמּוֹ בְּהַאי שְׁמַחַת הַצְּדִיקִים

אִזּוּ יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וְגו'. (קכו, ב): [זוהר ח"ג פ' חיי שרה (דף ט"ז ע"ב): אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַהוּ וְלִקְחַת אִשָּׁה לְבָנִי לִיצְחָק? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אוֹתוֹ הַגּוֹף שְׁנִצְטַעַר עִמִּי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְלֹא הָיָה לוֹ הַנְּאָה וְכִסּוּף בּוֹ מִפְּנֵי יְרֵאת קוֹנוֹ, אוֹתוֹ הַגּוֹף מִמֶּשׁ תִּקַּח לִיצְחָק עִמּוֹ בְּשִׁמְחַת הַצְּדִיקִים הַזֶּה, לִיצְחָק עִמּוֹ בְּשִׁמְחַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לִיצְחָק עִמּוֹ שְׁעִכְשׁוּ עֵת שְׁחוֹק בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים קכו) אִזּוּ יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וְגו'.

הַלֶּחֶם יִלֶּךְ וּבִכְהָ וְגו'. (קכו, ו): [זוהר ח"ג שיר השירים (דף ע"ו ע"ב): מִדְּרַשׁ הַנְּעִלִים] פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה.

— תהלים — זוהר תהלים —

הוא שֶׁמַח עִמָּהֶם בְּשִׂמְחָה בְּשִׁלְמוֹת. וּבְשִׁעָה שְׂאִין יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים, הַכֹּל הוּא בְּהַפּוֹךְ. וְעַם כָּל זֶה, אֶהְבֵּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִמְנַעַת מֵהֶם, וְכִסְאוֹ יוֹשֵׁב עֲלֵיהֶם כְּאִם עַל הַבְּנִיִּים, וְאִין נִמְנַעַת מִלְּבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. וּבִקּוֹל הַזֶּה עוֹלָה לְמַעְלָה, מִשׁוֹם שְׂרָצוֹנוֹ מִי שֶׁמְלַמֵּד סִנְגוּרְיָה עַל בְּנָיו. מִנֵּין לָנוּ? מִמַּשֶּׁה שֶׁהִתְעַלָּה בְּעֲלִיָּה עַל שְׁלֹמֵד זְכוּת עַל יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת לד) וּמַשֶּׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו. מִתִּי הִתְעַלָּה לְכַבּוֹד הַזֶּה? כִּשְׁחָטָאוֹ יִשְׂרָאֵל, וְלִמַּד עֲלֵיהֶם זְכוּת. כְּמוֹ כֵּן כְּתוֹב הַלּוּךְ יִלֵּךְ וּבְכָה, עַל חָטְאֵי יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה נִשְׂא מֶשֶׁךְ הַזֶּרַע? זֶהוּ סוּד כֶּסֶף הַכְּבוֹד, שְׁנוּטֵל מְשִׁיכָה שֶׁל זֶרַע קָדֵשׁ עֲלִיּוֹן לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּכְשִׁמְתַּעֲלִית בְּקוֹל שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב שְׂאִינָם צְדִיקִים, עִם כָּל זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעְלָה אוֹתָהּ, וּמִשְׁקָה אוֹתָהּ מִהַשְׁקָאֵת הַנְּחַל הַעֵמֶק, וְנִשְׁתַּלֵּם מִכָּל הַצְּדִידִים. אֲזִי, בֹּא יָבֵא בְּרִנָּה, מִתּוֹךְ אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת וּבְרִכוֹת וּקְדוּשׁוֹת שְׁנִשְׁתַּלְמָה. בְּרִאשׁוֹנָה - הַלּוּךְ יִלֵּךְ וּבְכָה, עַל חָטְאֵי יִשְׂרָאֵל. כִּשְׁשׁוּבוֹ - בֹּא יָבֵא בְּרִנָּה.

כְּתוֹב (תהלים קכו) הַלּוּךְ יִלֵּךְ וּבְכָה נִשְׂא מֶשֶׁךְ הַזֶּרַע וּגו'. כְּמָה פְּעָמִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו, לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהִתְעַלּוֹת בְּתוֹכָם. שֶׁהָרִי כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל צְדִיקִים וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל זֶה עֲלִיָּה לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמָּהֶם עִם כָּל הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם. כְּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, מַעְלָה אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְכֹלֵם מוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ, וְלֹא הֵם בְּלִבְדָם, אֲלֵא אֶפְלוֹ הָעֲלִיוֹנִים לְמַעְלָה, כְּלָם מוֹדִים לוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל. וְלֹא זֶה בְּלִבְדוֹ, אֲלֵא שֶׁהוּא מִתְעַלָּה בְּכַבּוֹדוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל מֶשֶׁ. וְלֹא זֶה בְּלִבְדוֹ, אֲלֵא אֶפְלוֹ יִשְׂרָאֵל מִשְׁ מִתְעַלִּים בְּכַבּוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעְלָה וְלִמְטָה.

בֹּא וּרְאֵה, בְּשִׁעָה שִׁיִּשְׂרָאֵל צְדִיקִים, כֶּסֶף הַכְּבוֹד שֶׁלְמַעְלָה מִתְעַלָּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, בְּכִמָּה שְׁמַחוֹת, בְּכִמָּה אֶהְבֵּה, וּמִתְחַבְּרִים הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה, וְכֹלֵם מִתְבָּרְכִים מֵעֵמֶק הַנְּחָלִים, וְכֹל הָעוֹלָמִים נִשְׁקִים וּמִתְבָּרְכִים וּמִתְקַדְּשִׁים בְּכִמָּה בְּרִכוֹת, בְּכִמָּה קְדוּשִׁים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

קכו א שיר המעלות לשלמה אם יחוננו לא יבנה בית

שימוש תהלים

לנער היולד

שיר המעלות לשלמה (קכו, א): [שימוש תהלים לפרק קכז] כתוב אותו ותלהו על הנער מעת שיולד והוא טוב לשמירה.

זוהר תהלים

לְאֲדוֹנוֹ, שְׂרָחְבוּ אַרְבַּעַה וּגְבַהוּ עֶשְׂרֵה. וּמִי שִׁמְחַעֶסֶק בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֵה בִּירְאָה וּבְאֵהֶבֶת אֲדוֹנוֹ, בְּמָקוֹם יִרְאֶה שְׂרוּיָה שָׁם י', בְּמָקוֹם אֵהֶבֶה שְׂרוּיָה שָׁם ה', בְּמָקוֹם תּוֹרָה שְׂרוּיָה ו', וּבְמָקוֹם מִצְוֵה שְׂרוּיָה ה', בְּמָקוֹם הַמְחַשְׁבָּה שְׁנֵאמַר בָּהּ (שְׂמוּאֵל ב יט) וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם, כָּלוּל מֵהַכֹּל, שׁוֹרֶה בּו יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, (תהלים קכו) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנִיו בּו. מֵה זֶה שְׂוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנִיו בּו? אֵלּוּ סַמָּא"ל וְנִחַשׁ: [ע"כ מהשמטות].

שִׁיר הַמַּעְלֹת לְשִׁלְמֹה וְגו' (קכו, א): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף כח.)] וְעֲלִיָּה נֹאמַר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר ה' חוֹמַת אֲשֶׁר סָבִיב. וְלִכֵּן בִּהְרֵזָה יִבְנֶה בַּיִת הַמְקֻדָּשׁ עַל יְדֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יִהְיֶה קִיָּם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְעֲלִיוֹ נֹאמַר (חגי ב) גְּדוֹל יִהְיֶה כְבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן. שְׁהֵרֵאשׁוֹן נִבְנָה עַל יְדֵי אָדָם - וְזֶה עַל יְדֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן (תהלים קכו) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנִיו בּו.

מִצְוֹת פְּרִיָּה וְרִבְיָה לְקִיָּם בֵּן וּבַת

שִׁיר הַמַּעְלֹת לְשִׁלְמֹה וְגו' (קכו, א): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קנא.)] רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי חֲזַקְיָה הָיוּ יוֹשְׁבִים תַּחַת הָאֵילָנוֹת שֶׁל שְׂדֵה אוֹנוֹ. נִרְדָּם רַבִּי חֲזִיָּא, וְרָאָה אֶת אֵלֶיהוּ. אָמַר, מֵהוֹכַחַת הַדֶּרֶךְ שֶׁל מֶר מְאִיר הַשְּׂדֵה. אָמַר, כָּעֵת בְּאֵתִי לְהוֹדִיעַ שְׁקֻרוּכָה יְרוּשָׁלַיִם לְהַתְּרַב, וְכֹל אוֹתָן קְרִיּוֹת הַחֲכָמִים, מְשׁוּם שְׁיְרוּשָׁלַיִם הִיא דִין, וְעַל דִּין עוֹמְדָת וְעַל דִּין תַּתְּרַב, וְהִנֵּה נִתְּנָה רְשׁוּת לְסַמָּא"ל עֲלֶיהָ וְעַל גְּבוּרֵי הָעוֹלָם, וּבְאֵתִי לְהוֹדִיעַ לְחֲכָמִים אוֹלֵי יִאֲרִיכוּ אֶת שְׁנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, שְׁהָרִי כָּל זְמַן שְׁנַמְצַאת בָּהּ תּוֹרָה - הִיא עוֹמְדָת, מְשׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה עֵץ הַחַיִּים הָעוֹמֵד עֲלֶיהָ. כָּל זְמַן שֶׁהַתּוֹרָה מִתְּעוֹרֶרֶת לְמִטָּה - עֵץ הַחַיִּים לֹא זֶז לְמַעְלָה. פְּסָקָה הַתּוֹרָה לְמִטָּה - עֵץ הַחַיִּים

שִׁיר הַמַּעְלֹת לְשִׁלְמֹה וְגו' (קכו, א): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף מ.)] רַעִיָּא מְהִימְנָא הַשְׁלֵמָה מֵהַשְׁמַטוֹת (סִימָן לח) מִצְוֵה זֶה לְקִיָּם מִצְוֹת פְּרִיָּה וְרִבְיָה לְקִיָּם בֵּן וּבַת, מְשׁוּם שְׂאָב שָׁם י', וְאִם שָׁם ה', בֵּן שָׁם ו', בַּת שָׁם ה', וְאָב וְאִם שֵׁשׁ לָהֶם בֵּן וּבַת, גַּם ה' לֹא שׁוֹרֶה עֲלֵיהֶם. וְכֵמוֹ זֶה בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית אָמַר (בראשית א) פָּרוּ וּרְבוּ, פָּרוּ מִצַּד הַיָּמִין, וּרְבוּ מִצַּד הַשְּׂמָאל, שְׁבוּ בְּרֵא אֱלֹהִים הַכֹּל, וּבְרֵא זֶה עֲמוּד הָאֲמָצְעִי, אֶת הָאֶרֶץ - זֶה שְׁכִינָה. וְלָמָּה צְרִיךְ אַרְבַּע, בְּאָב וְאִם בֵּן וּבַת? מְשׁוּם שֶׁהָרִי הַתְּקֻדָּשׁוֹ וְהַתְּבָרְכוֹ בְּשֵׁלֶשׁ קְדָשׁוֹת וְשִׁבַע בְּרָכוֹת שֶׁהֵם י', צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שְׁשׁוֹרוֹת עֲלֵיהֶם עֶשְׂרֵה, לְהִיּוֹת אָדָם רְשׁוּת הַיְחִיד

זוהר תהלים

לְשִׁלֶּשֶׁת הַהָרִים הִלְלוּ יוֹצֵא, עוֹלָה לְמַעְלָה
וַיּוֹרֵד לְמַטָּה. הַבַּיִת הַזֶּה מְשַׁקֵּה מִמֶּנּוּ וְגוֹנֵז
בְּתוֹכּוֹ כַּמָּה גְּנֵזִים עֲלִיוֹנִים שְׁלֹא נוֹדְעוּ,
בְּזֶה נִבְנְהָ בֵּית זֶה וְנִתְקַן. אוֹתוֹ הָאֵילָן
מִתְגַּלֶּה בַּיּוֹם וּמִתְכַּסֶּה בַּלַּיְלָה. וְהַבַּיִת זֶה
שׁוֹלֵט בַּלַּיְלָה וּמִתְכַּסֶּה בַּיּוֹם.

בְּשִׁעָה שׁוֹכֵנֵס הַחֶשֶׁךְ וְנִקְשָׁר בּוֹ שׁוֹלֵט,
וְכָל הַפְּתָחִים סְתוּמִים מִכָּל
הַצְּדָדִים. אֲזַי כַּמָּה רוּחוֹת פּוֹרְחוֹת בְּאָוִיר,
תְּאֵבוֹת לְדַעַת וְלִהְפֵּס בּוֹ, וְנִכְנָסוֹת בֵּין
אוֹתָן צְפָרִים, וְלוֹקְחוֹת עֲדוֹת, וְשִׁטּוֹת
וְרוּאוֹת מֵה שְׁרוּאוֹת. עַד שֶׁמִּתְעוֹרֵר אוֹתוֹ
חֶשֶׁךְ שֶׁנִּקְשָׁר בּוֹ, וּמוֹצֵא שְׁלֵהֶבֶת אַחַת,
וּמִכָּה בְּכָל הַפְּטִישִׁים הַחֲזָקִים, וּפּוֹתַח
פְּתָחִים וּבּוֹקֵעַ סְלָעִים. עוֹלָה וַיּוֹרֵד אוֹתָהּ
שְׁלֵהֶבֶת וּמִכָּה בְּעוֹלָם וּמְעוֹרֶרֶת קוֹלוֹת
לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְאֲזַי פְּרוּז אֶחָד עוֹלָה
וְנִקְשָׁר בְּאָוִיר וְקוֹרָא. אוֹתוֹ אָוִיר יוֹצֵא
מִתּוֹךְ עֲמוּד עֲנָן שֶׁל הַמְּזַבֵּחַ הַפְּנִימִי,
וְכִשְׁיוֹצֵא מִתְפַּשֵּׁט לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.
אֵלַף אֵלָפִים עוֹמְדִים מִצַּד שֶׁהוּא שְׂמָאל,
וְרַבּוּא רַבָּבוֹת עוֹמְדִים מִצַּד שֶׁהוּא יָמִין,
וְהַפְּרוּז עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ, קוֹרָא בְּחֵיל וּמְכַרִּיז.
אֲזַי כַּמָּה אוֹתָם שֶׁמִּתְקַנְיִם שִׁירָה וְעוֹבְדִים
עֲבוּדָה, וְשִׁנֵּי פְתָחִים נִפְתָּחִים, אֶחָד לְצַד
דָּרוֹם וְאֶחָד לְצַד צָפוֹן. עוֹלָה הַבַּיִת הַזֶּה
וְנִתְן וּמִתְקַשֵּׁר בֵּין שְׁנֵי צְדָדִים, וְשִׁירִים
מְזוּמְרִים וְתִשְׁבָּחוֹת עוֹלוֹת. אֲזַי נִכְנָס מִי
שֶׁנִּכְנָס בְּלַחֶשׁ, וְהַבַּיִת מִתְלַהֵט בְּשִׁשָּׁה
אוֹרוֹת מְאִירִים זֵיו לְכָל צַד, וְנִהְרֹת
בְּשָׁמַיִם יוֹצֵאִים וּמְשַׁקִּים כָּל חַיּוֹת הַשָּׂדֶה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חַיֵּיתוֹ שְׂדֵי
יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם וְגו', וּמְזוּמְרִים עַד

מִסְתַּלֵּק [מִמֶּנּוּ] מִן הָעוֹלָם. וְעַל כֵּן, כָּל זְמַן
שֶׁהַחֲכָמִים יִשְׁמְחוּ בַּתּוֹרָה, לֹא יוֹכֵל עֲלֵיהֶם
סַמְא"ל, שֶׁהָרִי כְּתוֹב הַקַּל קוֹל יַעֲקֹב
וְהַיְדִים יְדֵי עֶשָׂו. זֶה הַתּוֹרָה הָעֲלִיוֹנָה
שֶׁנִּקְרָאת קוֹל יַעֲקֹב. בְּעוֹד שְׁאוֹתוֹ קוֹל לֹא
פוֹסֵק, הַדְּבוּר שׁוֹלֵט וְיִכּוֹל, וְעַל כֵּן לֹא
צָרִיךְ לְהַפְסִיק בַּתּוֹרָה. וְהַתְּעוֹרֵר רַבִּי חֲזִיָּא,
וְהִלְכוּ וְאָמְרוּ אֵת הַדְּבָר הַזֶּה לְחֲכָמִים.
אָמַר רַבִּי יִיסָא, הַכֹּל יוֹדְעִים אֵת זֶה, וְכִךְ
הוּא, שֶׁכְּתוּב אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר שְׁוֹא
שֶׁקֵּד שׁוֹמֵר. אֲלוֹהִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה,
הַקְּרִיָּה הַקְּדוּשָׁה עוֹמְדַת עֲלֵיהֶם, וְלֹא עַל
הַגְּבָרִים הַגְּבוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם, הֵינּוּ שֶׁכְּתוּב
אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר וְגו'.

שִׁיר הַמַּעְלָוֹת לְשִׁלְמָה וְגו' (קכו, א) [זוהר
ח"א פ' ו' וישלח (דף קעב)] וַיַּעֲקֹב נָסַע
סִכְתָּה וַיִּבֶן לּוֹ בַּיִת וַלְמַקְנָהּוּ עֶשֶׂה סִכְתָּה עַל
כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סִכְתָּה. רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח
וְאָמַר, (תהלים קכו) **שִׁיר הַמַּעְלָוֹת לְשִׁלְמָה אִם**
ה' לֹא יִבְנֶה בַיִת וְגו', אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר
וְגו'. בֵּא רֵאָה, בְּשִׁעָה שֶׁעָלָה בְּרִצּוֹן הַקְּדוּשָׁה
בְּרוּךְ הוּא לְבָרָא עוֹלָם, הוֹצֵא מִתּוֹךְ נִיצוּץ
חֲזָק קָשֶׁר אֶחָד, וְהַתְּלַהֵט מִתּוֹךְ הַחֶשֶׁךְ,
וְנִשְׁאָר בְּעֲלִיָּה וַיּוֹרֵד לְמַטָּה. אוֹתָהּ חִשְׁבָּה
לְהִטָּה [וְהַתְּלַהֵט] בְּמֵאָה שְׁבִילִים דְּרָכִים
דְּקִיקִים גְּדוּלִים, וְנִעֲשֶׂה בַיִת שֶׁל הָעוֹלָם.
בַּיִת זֶה הוּא בְּתוֹךְ אֲמִצַּע הַכֹּל. כַּמָּה
פְּתָחִים וְחֲדָרִים לוֹ סְבִיב סְבִיב, מְקוֹמוֹת
עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, שֵׁם מְקַנְנוֹת צְפָרִי
הַשָּׁמַיִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִינוֹ. בְּתוֹכּוֹ יוֹצֵא
אֵילָן גְּדוֹל אֶחָד וְחֲזָק, עֲנָפָיו וּפְרִיּוֹ רַב,
מְזוּן לְכָל בּוֹ. אוֹתוֹ הָאֵילָן עוֹלָה לְעֲנָנֵי
הַשָּׁמַיִם, וְנִטְמָן בֵּין שְׁלֹשָׁה הָרִים. מִתַּחַת

— תהלים — זוהר תהלים —

המקדש. ואחר כך דוד המלך הראה לשלמה בנו את דיוקן בית המקדש. כיון שראה דוד את דיוקן בית המקדש וכל תקוניו, אמר שירה על שלמה בנו, ואמר אם ה' לא יבנה בית וגו'. דבר אחר שיר המעלות לשלמה - למלך שהשלוש שלו. ושירה זו היא שירה ותשבחת על כל שאר השירה, ושירה זו עולה על כלן. אם ה' לא יבנה בית - שראה דוד המלך את כל אותם שבעת העמודים שהבית הזה עומד עליהם שעומדים שורות שורות לבנות את הבית הזה. מעל כלם עומד בעל הבית שהולך על גביהם, ונותן להם פח ותקף לכל אחד ואחד כראוי.

ועל זה אמר דוד, אם המלך הזה שכל השלוש שלו, שהוא בעל הבית, לא בונה את הבית הזה - שוא עמלו בוניו בו, אותם עמודים שעומדים לבנות על הבית הזה. אם ה' לא ישמר עיר - זה המלך שכל השלוש שלו. שוא שקד שומר - זהו עמוד אחד שהעולם התתקן עליו, ומיהו? צדיק, שהרי הוא שומר את אותה העיר. המשכן שעשה משה, תמיד היה יהושע עומד ושומר אותו, שהרי אין שמירתו - רק בזה שנקרא נער, שכתוב (שמות לג) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל. אחר כך משכן זה לא היה שמור אלא בשביל נער אחר, שכתוב (שמואל א ג) והנער שמואל משרת. (והיה מסדר שם) משום שאין שמירת המשכן אלא בנער. (אבל בית המקדש אינו כך, שאין שמירתו אלא בקדוש ברוך הוא, שכתוב אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר) ומיהו השומר הזה? אותו ששומר המשכן שנקרא כך:

עלות הבקר. וכשעולה הבקר, אז כוכבים ומזלות השמים וחילותיהם, כלם משבחים ואומרים שירה, כמו שנאמר (איוב לח) בָּרֶן יַחַד כִּכְבֵּי בָקָר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

בא ראה, (תהלים קכז) אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. אם ה' וגו' - זה המלך העליון שהוא בונה את הבית הזה תמיד ומתקן אותו. אימתי? כשעולים הרצונות והעבודות מלמטה כראוי. אם ה' לא ישמר עיר, אימתי? בשעה שנגחשך הלילה והצדדים המזינים שורים ומשוטטים בעולם, והפתחים סתומים, ונשמר מכל הצדדים שלא יתקרב בו ערל וטמא, כמו שנאמר (ישעיה נב) לא יוסיף לבא כך עוד ערל וטמא, שעתיד הקדוש ברוך הוא להעבירם מן העולם. מי ערל ומי טמא? אלא הכל אחד ערל וטמא. זהו שהתפתח בו והלך אחריו אדם ואשתו וגרמו מות לכל העולם, והוא המטמא את הבית הזה עד אותו זמן שיעבירו הקדוש ברוך הוא מן העולם. משום כך אם ה' לא ישמר עיר, שוא ודאי.

שיר המעלות לשלמה וגו' (קכז, א): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קט"ד)] פתח ואמר, (תהלים קכז) שיר המעלות לשלמה אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. וכי שלמה אמר התשבחת הזו כשבנה את בית המקדש? לא כך, שהרי דוד המלך אמר לו בשביל שלמה בנו, כשבא נתן אצלו ואמר לו על שלמה שהוא יבנה את בית

ב שׂוֹא לָכֶם מִשְׁבִּימֵי קוֹם מֵאַחֲרֵי שְׁבֶת אֲבְלֵי לָחֶם הַעֲצָבִים בֶּן יִתְנֶן לִידִידוֹ

— זוהר תהלים —

הַנְּבִיא לְדוֹד הִנֵּה בֶן נוֹלָד לָךְ כֹּוֹ, כִּי שְׁלֵמָה יִהְיֶה שְׁמוֹ. אָמַר דָּוִד, בֶּן אֶחָד הִיָּה לִי מִבֶּת שֶׁבַע וּמֵתָ, עֲכָשׁוּ אַחֵר יוֹלֵד לִי? מִן שְׁמִיָּא הוּא בָּא! וְאָמַר שִׁיר זֶה, וְנִתְכַּוֵּן בּוֹ לְשֵׁם שְׁמִיִּם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְשֵׁלֵמָה, בְּשִׁבִיל שְׁלֵמָה אָמְרוּ. אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת, אִם סִיעֵתוֹ לֹא יִסִּיעַ בַּכּוֹנֵה הַשְּׁלֵמָה שְׁלֵי, שׂוֹא עֲמְלוֹ בּוֹנֵי בּוֹ, לְשׂוֹא נַעֲמַל, כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּרֵאשׁוֹנָה שְׁעֲמַלְנוּ לְשׂוֹא, וּבְשִׁבִיל אוֹתוֹ הַחֲטָא מֵתָ, וְאֲנִי יֹשֵׁב לִי לְהִטְרֵד מִירוּשָׁלַיִם, וּבְעוֹד שְׁאֲנִי אֲצָא, אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר מִכָּל אָדָם, שׂוֹא שְׁקָד שׁוֹמֵר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שֶׁהַנִּיחַ עֲשָׂר נְשִׁיִּם פִּילְגָשִׁים לְשִׁמְרֵי הַבַּיִת, וְהָיָה מֵה שֶׁהָיָה, וְעַל כֵּן שׂוֹא שְׁקָד שׁוֹמֵר.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשִׁבִיל שְׁלֵמָה נֶאֱמַר שִׁיר זֶה, שֶׁנִּתְכַּוֵּן דָּוִד עָלָיו לְשֵׁם שְׁמִיִּם, וְאִמּוֹ גַם כֵּן נִתְכַּוֵּנָה לְשֵׁם שְׁמִיִּם, וְיִצָּא מֵהֶם שְׁלֵמָה, שְׁכָתוֹב בּוֹ וַיֵּשֶׁב שְׁלֵמָה עַל כֶּסֶף ה' לְמַלְךְ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְפִיכֵךְ נִקְרָא לְמוֹאֵל. מֵהוּ לְמוֹאֵל? כְּמוֹ לְמוֹ פִי. מְלַמֵּד שֶׁשְׁנִיָּהִם נִתְכַּוֵּנוּ לְמוֹ אֵל, כְּמוֹ לְאֵל. וּמִכָּאֵן לְמַדְנֵוּ, כָּל הַמִּתְכַּוֵּן לְשֵׁם שְׁמִיִּם, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יוֹצֵא מִמֶּנּוּ בֶן מַעֲלָה. וּמִנֵּיִן לָנוּ? מִשְׁמוֹאֵל שֶׁנִּתְכַּוֵּנָה אִמּוֹ עָלָיו תָּמִיד לְשֵׁם שְׁמִיִּם, שְׁכָתוֹב וּנְתַתִּיּוֹ לֵה', וְכֵן אֵל הַנֶּעֱרַר הַזֶּה הַתְּפִלָּתִי. וְכֵן אָמַר דָּוִד, אִם יִהְיֶה לִי הַבֵּן הַזֶּה. מִכָּאֵן יִהְיֶה מְזִמֵּן לְמוֹאֵל, כְּלוֹמֵר, נִתְנַן הוּא לְאֵל.

שׂוֹא לָכֶם מִשְׁבִּימֵי קוֹם וּגו' (קכו, ב): זוהר חדש פ' שלח לר (דף קמט): וְהָרִי הַקָּשׁוּ הַרְאִשׁוֹנִים, אַחֵר שְׁכָל הַבְּרִיּוֹת שְׁכָרָא

בְּאוֹתוֹ הַוּלָד, הָרִי עֲמְלוֹ שֶׁל שׂוֹא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲמַת הוּא נוֹטְרִיקוֹן: אֶל"ף - אֲמַת, מ"ם - מֵאֲרִיץ, תִּי"ו - תַּצְמַח. כְּלוֹמֵר, (תהלים פה) אֲמַת מֵאֲרִיץ תַּצְמַח. מֵה מִשְׁמַע? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעַת הַחֲבוּר שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת שֵׁם הָאֲמַת וְהַיִּשָּׁר, בְּשַׁעַת שְׁנִתְהוּהָ מֵאֲרִיץ וּנְתִיֶסֶד, וְלֹא בְּשַׁעַת שְׁנִתְגַּבַּל, וְהִינּוּ מֵה שְׁאָמַר רַב הוֹנָא, כָּל בְּנֵיִן שְׁאִין בּוֹ יֶסוּד - אֵינּוּ כְּלוּם, וְאִיזְהוּ יֶסוּד שְׁצָרִיךְ הָאָדָם בְּשַׁעַת הַחֲבוּר, כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ. רַבִּי זִירָא אָמַר, פַּעַם הָיִיתִי הוֹלֵךְ בְּמַדְבָּר, וּמִצָּאֵי עַרְבֵי אֶחָד שֶׁהָיָה נוֹשֵׂא עַל כַּתְּפוֹ מִשָּׂא שֶׁל י' סָאִים, וְהָיָה זָקֵן, וְאֲמַרְתִּי לוֹ, הַכַּח הַזֶּה צָרִיךְ לַעֲסֹק בְּתוֹרָה! אָמַר, לֹא עָשׂוּ אוֹתִי אָבִי וְאִמִּי בְּשִׁבִיל זֶה, אֲלֵא לְמַעֲשֵׂה הַזֶּה. שְׁאֲנִי שְׁמַעְתִּי אֶת אָבִי, שְׁבִשְׁעָה שְׁעֵשָׂה אוֹתִי, שֶׁתְּשׁוּקָתוֹ לְבֶן הִיתָה שִׁיְהִיָּה לוֹ כַּח לְהַבִּיא תְּבוּאָה מִן הַשָּׂדֶה, וּבְעֵצָה הַזֶּה נִמְלָךְ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וְהָרִי אֲנִי זָקֵן, וּמֵה אַעֲשֶׂה? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאֲבוּתִי הִרְהַרְוּ בְּדָבָר טוֹב. מִנֵּיִן לָנוּ? מִבֶּת שֶׁבַע אִם שְׁלֵמָה, שֶׁהַכְּתוּב מַעֲיֵד עָלֶיָּה שֶׁהִיא אִם שְׁלֵמָה מִמֶּשׁ, מִשׁוּם שֶׁהִתִּיֶסֶד מִמֶּנָּה, מַעֲנִינָהּ, וּמֵהִרְהוּרָהּ, וּמֵהִשְׁתַּדְּלוּתָהּ, שְׁנֵאֲמַר (משלי לא) מֵה בְּרִי וּמַר בַּר בְּטָנִי וּגו'. אִמּוֹ מִילָא, אָבִל אָבִי מִנֵּיִן לָנוּ? שְׁכָתוֹב (תהלים קכז) שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְשֵׁלֵמָה אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שׂוֹא עֲמְלוֹ בּוֹנֵי בּוֹ. וְכִי שְׁלֵמָה אָמַר אֶת הַמְּזִמּוֹר הַזֶּה? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, חֶסֶד וְשְׁלוֹם! אֲלֵא דָּוִד אָמְרוּ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ עַל שְׁלֵמָה בְּשַׁעַת שְׁאָמַר

— תהלים — זוהר תהלים —

הכסאות והחיות והמלאכים וכל הצבא העליונים ובני אדם באותיות הללו. וְאֵף עַל גַּב שֵׁישׁ בְּיִשְׂרָאֵל הָאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ בְּשִׁבְלֵי הַתּוֹרָה שֶׁנִּתֵּן לָהֶם, לֹא יִמָּצְאוּ בְּאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה בָהֶם שְׁלֹא יִשְׁתַּפּוּ אוֹתֵי עַמֶּהֶם. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר לָהֶם נַעֲשֵׂה אִדָּם, בְּשִׁתּוּף שְׁלֵי, וְלֹא הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה עֲשׂוּ פַעֲלָה לַמַּעֲלָה וְלַמַּטָּה פְּחוֹת מִמֶּנִּי. וּמִשּׁוּם זֶה בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ. וְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם שְׁלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ תוֹרָה, אֵין לָהֶם בּוֹ יְדִיעָה, וְהוֹלְכִים כְּצֶאֱנָן בְּלֵי רוּעָה, וְנֹאמַר בָּהֶם כִּי כָּל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו, וְעוֹשִׂים הַרְבֵּה אֱלֹהוֹת. וְכָל יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ תוֹרָה, הֵם עוֹבְדִים אוֹתוֹ אַחַד בּוֹ, וְכָּל הָאוֹתִיּוֹת וְהַשְּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים שְׁלוּ וּבְכָל הַמַּחֲנוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים שֶׁנִּבְרְאוּ בָהֶם. וּבְכָל הַבְּרִיּוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת וְהַתַּחְתּוֹנוֹת וְלַמַּעֲלָה מִכָּל אַחַד, וְלַמַּטָּה מִכָּל מִכָּל, וּמִבְּפָנִים שֶׁל כָּלֶם, וּמִבְּחוּץ שֶׁל כָּלֶם הוּא אַחַד. מִבֵּית וּמְחוּץ תִּצְפְּנוּ, וְכִף תּוֹכוֹ כְּבָרוּ. כִּף הוּא מִבְּפָנִים שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּמוֹ מְחוּץ לְכָל הָעוֹלָמוֹת לֹא מִשְׁתַּנֶּה, וְאֵין שֵׁם וְחִבּוּר אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם ה' וּבְכָל הַכּוֹנִיִּים שְׁלוּ חוּץ מִמֶּנּוּ. שָׂאֵם לֹא שֶׁהוּא חִבֵּר בְּקִרְבָּנָה י' בַּה' ו' בַּה', לֹא נִקְרָאוּ הָאוֹתִיּוֹת בְּשֵׁם יְהוָה, וְהוּא מְחַבֵּר יְהוָה אֲדָנָי, וְהוּא מְחַבֵּר יְהוָה בְּאֱלֹהִים, שְׁעוֹלָה לְחִשְׁבוֹן אֱהִיָּה אֲדָנָי. וְהוּא לֹא נִקְרָא אַחַד פְּחוֹת מֵהֶם, שֶׁהוּא אַחַד שֶׁמְחַבֵּר שְׁנַיִם, שֶׁהֵם זָכַר וְנִקְבָּה, וְעוֹשֵׂה אוֹתָם אַחַד. זֶהוּ שְׁכָתוּב בְּאִדָּם וְחַוָּה כִּי אַחַד קִרְאֵתִיו. וְהוּא מִשְׁתַּף בְּבִנְיָן בֵּין וּבֵת שֶׁהֵם בָּנִים, לְשׁוֹן שֶׁל בְּנִין. וְזֶהוּ אֵם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית.

בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הַזִּכִּיר בְּרִיאָה בְּלִשׁוֹן יְחִיד, לְמָה הַזִּכִּיר בְּנַעֲשֵׂה אִדָּם בְּלִשׁוֹן רַבִּים כְּדֵי לְתַת פְּתֻחוֹן פֶּה לַמִּינִים וְלַמוֹמְרִים? אֲלֹא כֹּאן כְּתוּב (הוֹשֵׁעַ יד) כִּי יִשְׂרָיִם דְּרָכֵי ה' וְגו' וּפִשְׁעִים יִכְשְׁלוּ בָם. לְקִיָּם בָּהֶם וּבִאֲבֹד רִשְׁעִים וְנִהָ. שְׁהִרִי הַתּוֹרָה סְתָמָה שֶׁהוּא בְּרָא אֶת הָאִדָּם הָעֲלִיוֹן הָרֵאשׁוֹן, זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאִדָּם בְּצִלְמוֹ. אֶת - לְרַבּוֹת שְׁבָרָא אוֹתוֹ בְּדִיוֹקָן שֶׁל אִדָּם עֲלִיוֹן בְּמִרְכָּבָה, שֶׁנֹּאמַר בּוֹ וּדְמוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אִדָּם. וּבְרָא אוֹתוֹ בְּשְׁנֵי דְיוֹקְנָאוֹת שְׁכָתוּב בְּצִלְמוֹ, בְּצִלְמוֹ, שֶׁהֵם אִדָּם שֶׁל כֹּסֵא הַכְּבוֹד מְרוֹם, וְאִדָּם שֶׁל הַכֹּסֵא הַשְּׁנַיִ שֶׁנֹּאמַר בּוֹ מְרֵאשׁוֹן, וְזֶהוּ מְרוֹם מְרֵאשׁוֹן. וְמָה שְׁאָמַר נַעֲשֵׂה אִדָּם, זֶה לְלַמֵּד לְכָל אַחַד וְאַחַד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהֵם זָכַר וְנִקְבָּה לְשִׁתַּף אוֹתוֹ בְּזוּגוֹ, שָׂאֵם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית שְׁוֹא עֲמָלוֹ בּוֹנִיו בּוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר הַפְּסוּק בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישֵׁר אַרְחֻתֶיךָ. שֶׁנֹּאמַר בָּהֶם כִּי יִשְׂרָיִם דְּרָכֵי ה'. שְׁוֹדָאֵי נֹאמַר בְּעֵלְת הָעֲלוֹת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת שְׁצִיר בָּהֶם עֵלְת עַל הַכָּל, וְהֵם י' מְאִישׁ וְה' מְאִשָּׁה. שְׁנֵי עוֹלָמוֹת שְׁצִיר בָּהֶם עֵלְת עַל הַכָּל הֵם ו' ה', הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, וְזֶה י"ה, וְזֶה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְאָמַר עֵלְת עַל הַכָּל, אֵף עַל גַּב שֶׁנֹּאמַר שְׁבָאֵלוֹ הָאוֹתִיּוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, וְכֹסֵא לְאִדָּם לְשִׁבְת בֵּית, לְשִׁבְת עַל הַכֹּסֵא, שְׁבָהֶם אִי"ה או"ה, וּבָהֶם נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל בָּנִים אֲתָם לְה' אֱלֹהֵיכֶם, וְנֹאמַר בָּהֶם אִדָּם אֲתָם - שְׁתַּפּוּנֵי עַמְכֶם בְּאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ וְיִתְקִימוּ מַעֲשֵׂיהֶם, שְׂאֵנִי הוּא שְׁבָרָאֵתִי כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל

זוהר תהלים

שֶׁל הָאָדָם הָעֲלִיּוֹן. אָמְרוּ לוֹ: לָמָּה תֹאמַר לָנוּ שְׂכָל אֶחָד וְאֶחָד נוֹתֵן בּוֹ חֶלְקוֹ, וְהִירֵי אֶתְּהָּ הוּא אֲדוֹן הַכֹּל, וְאַתָּה בְּרֵאתָ הַכֹּל? טַל אֶתְּהָּ מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַ שְׂאֵתָהּ רוּצָה, שְׂלֵא יִהְיֶה פִתְחוֹן פֶּה לְאוֹתָם שְׂלֵא יוֹדְעִים בְּכֶךָ, שְׂיֵאמְרוּ שְׂמַעְשֵׂה שְׂל אָדָם אֶתְּהָ צְרִיף מֵהַשְּׁלִיחִים שְׁלָךְ. אָמַר לָהֶם: לְמַלְךְ שְׂנַתֵּן מִתְּנָה לְעַבְדֵּי וְנַתֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד חֶלְקוֹ וִירְשָׁתוֹ מֵאוֹתָהּ מִתְּנָה, אַחַר כֵּךְ בָּא הָעַבֵּד הַנְּאֻמָּן אֵלָיו וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ מִתְּנָה. אָמַר הַמֶּלֶךְ: הָעַבֵּד הַזֶּה עַבְדֵּי אוֹתִי בְּכָל הָאֵיבָרִים שְׂלוֹ, כֵּךְ אָנִי רוּצָה לְעִשׂוֹת הַכְּלִי שְׂלוֹ מִתְּנָה מִכָּל הַצְּבָאוֹת שְׁלִי. מַה עֲשֵׂה? כִּנֵּס אֶת כָּל הַמַּחְנוֹת שְׂלוֹ וְאָמַר: אָנִי רוּצָה מִכֶּם כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִתֵּן מִתְּנָה מְשָׁלוֹ לְעַבְדֵּי הַזֶּה, וְאָנִי אֲשַׁתְּתֵף עִמָּהֶם וְאַתֵּן בּוֹ מִתְּנָה מְשָׁלִי. מַהֶם הִקְשׁוּ וְאָמְרוּ מַה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ, וּמַהֶם אָמְרוּ בְּרִצּוֹן שְׁלָם. אַף כֵּךְ קָדָם שְׂנַבְרָא הָעוֹלָם, נִכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַחְשָׁבָה לְהַבְרָאוֹת, קָדָם שְׂנַבְרָאוֹ הַמְּלָאכִים וְכָל הַבְּרִיּוֹת שְׂל הָעוֹלָם שְׂל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וּבַחֲבִיבוֹת שְׁלָהֶם הִנִּיחַ אֶת הַמַּעֲשֵׂה שְׁלָהֶם שְׂיֵהִיו אַחֲרוֹנִים לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. וְאָמַר עָלָיו נַעֲשֵׂה אָדָם. וְלָמָּה? אֵלֵא בְּשִׁבִיל הַחֲבִיבוֹת שְׂל אֲבִיָּהֶם שְׂבִשְׂמִים שְׂנַקְרָא יִשְׂרָאֵל, וְהֵם הִיוּ עֲתִידִים לְהַקְרָא בְּשִׁמוֹ יִשְׂרָאֵל, כִּנֵּס אֶת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים לְתַת חֶלֶק מִכָּלֶם. מִשׁוּם שְׂאֵם יַחְטָא הָאָדָם, כָּלֶם נִמְצָאִים חֲסִרִים בָּהֶם מֵאוֹתוֹ הַחֶלֶק שְׂנַתְּנוּ בּוֹ, וְכָלֶם יִבְקִשׁוּ רַחֲמִים בְּשִׁבִילוֹ. וְהוּא נִתֵּן בָּהֶם מְשָׁלוֹ, מִשׁוּם שְׂמֵרוּיִם לוֹ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעַנְנוּ, בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ הַחֶלֶק שְׁלָךְ שְׂנַתְּתָ

וְכֵךְ עֲנִין וּמַעֲשֵׂה שְׂאִינוּ מְשַׁתֵּף בּוֹ, מַה כְּתוּב בּוֹ? כִּי שָׁמַיִם כְּעֶשֶׂן נִמְלָחוּ וְהָאָרֶץ כְּבִגְד תְּבִלָּה. וּמִיָּד, יִשְׁמַחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ, שְׂהֵם הַבְּנִין וְהַשְּׁתֵּף שְׂלוֹ. שְׂכָל הַהֲבָלִים שְׂל אֲמוֹת הָעוֹלָם הֵם שָׁמַיִם וְאָרֶץ, וְעֲתִידִים לְהֵאָבֵד, וְכָל הַהֲבָלִים שְׂל יִשְׂרָאֵל בִּיָּחֻדוֹ. אוֹתָם שָׁמַיִם וְאָרֶץ הַבְּנִין שְׂלוֹ. וּמַה הוּא חֵי וְקִיָּם - כֵּךְ מַעֲשֵׂהוּ חֵי וְקִיָּם. וּמִשׁוּם זֶה אָמַר חֵי אָנִי נְאֻם ה' אִם אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכּוֹ וְחִיָּהּ. וּכְמוֹ שְׂאָמַר לְיִשְׂרָאֵל נַעֲשֵׂה אָדָם, כֵּךְ אָמַר לְסַפִּירוֹת נַעֲשֵׂה אָדָם. זֶה הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי שְׂהוּא רֵאשׁוֹן לְמַחְשָׁבָה וְאַחֲרוֹן לְמַעֲשֵׂה, שְׂהֵם חֲכָמָה בְּרֵאשׁ וְחֲכָמָה בְּסוֹף. שְׂכָל סַפִּירָה נוֹתֵנָת בּוֹ חֶלְקוֹ, וּמִשׁוּם זֶה הוּא בְּדִיוֹקְנוֹ מֵאֶסֶף לְכָל הַמַּחְנוֹת הַצְּבָאוֹת. וְרוּעָה הַנְּאֻמָּן בְּדִיוֹקְנוֹ. וְאָמַר לְמַלְאכִים נַעֲשֵׂה אָדָם, וְזֶה מִטְּטְרוּ"ן, שְׂכָל מְלָאךְ וְחִיָּה שֵׁם בּוֹ חֶלְקוֹ. וְכֵךְ אָמַר לְצַבָּא הַשָּׁמַיִם לְעִשׂוֹת אֶת הַשְּׂמֶשׁ בְּדִיוֹקְנוֹ, וְכָל כּוֹכַב נוֹתֵן בּוֹ חֶלְקוֹ, וְעַלֵּת עַל הַכֹּל הַשְּׁתֵּתֵף בּוֹ בְּכָל מְקוֹם, בְּתַפְאָר"ת בְּמִטְּטְרוּ"ן וּבְשִׁמְשׁ, וְאִין לְהֵאָרִיף בְּזֶה.

וְעוֹד נַעֲשֵׂה אָדָם, לְאֻמָּן שְׂזָרַע כְּמַה זְרַעוֹנִים בְּכַת אַחַת, וְכָל אֶחָד יִצָּא בְּיוֹמוֹ. אַחַר כֵּךְ אָמַר לְאֵלָה שְׂהֵם פּוֹעֲלִים: אָנִי רוּצָה שְׂתַשְׁתַּפּוּ כָּלְכֶם לְעִשׂוֹת כְּלִי, וְכָל אֶחָד מֵהֶם יִתֵּן בּוֹ חֶלֶק מִמֶּה שְׂנַתְּתִי בְּכֶם, וְאָנִי אֲשַׁתְּתֵף עִמָּכֶם בְּכִלֵּי הַהוּא חֶלֶק מִמֶּנִּי. אָמְרוּ לוֹ: מַה הַכְּלִי הַזֶּה כָּל כֵּךְ חָשׁוּב לְפָנֶיךָ שְׂיֵהִיהָ כְּלוֹל מֵהַכֹּל? אָמַר לָהֶם: הַכְּלִי הַזֶּה הוּא אָדָם שְׂיֵהִיהָ בְּדִיוֹקְנוֹ

— זהו זוהר תהלים —

בישראל. זהו שכתוב כי חלק ה' עמו. והוא מוחל להם בשביל אותו החלק שלו של שמו שנתן בהם. שאם לא יתנו הם מעצמם חלק בו ברצונם, כלם היו טוענים עליו, שאתה נטלת מעמנו על כרחנו חלקנו שהוא באדם מכל אחד ואחד, ולא היו מרחמים עליו. וכדי שלא יהיה להם פתחון פה, משום זה לא רצה לטל חלק אלא ברצונם. כמו זה שנאמר ברועה הנאמן, עלית למרום שביט שבי לקחת מתנות באדם. ומשום שהמזיקים סרחו לו ולא רצו לתת בו חלק, ואמרו מה אנוש כי תזכרנו וגו', לא ברא להם לבושים, שהם הגופים שלהם, והם שונאים אותם. ועל כן הממנים שעל שבעים ושתים אמות שהם לפניך, כמו כאשר ישראל מחיבים לאביהם שבשמים, אותם אמות העולם הם רצועות בידי בורא העולם להלקותם בהם.

וכנגד שבעים ושנים שרים הם השמות שבעים ושנים של ויסע ויבא ויש, לקיים בהם הנה ה' רכב על: ק"ל, לטל מהם נקמה מעמלק שכולל בו שבעים ושתים אמות. וכנגד שבעים ושנים שמות ויכלו הוא שעולה שבעים ושתים. וזה עליו נאמר שזרע כל הזרעונים בבת אחת יחידה, והיא הפלה, שבת המלכה מן הקדוש ברוך הוא, שהיא תפארת והמעשה שלו. ומשום שכל בריות בראשית נכללים בה, לכך התחילה התורה בביית מבראשית, והיא בת זוגו של תפארת אדם, כל אחד נתן בו חלקו. והקדוש ברוך הוא נתן אותה גדולה

וכשחוזרים בתשובה, זורק את הרצועות מידו, ולא יהיה בהם ממש. שהכח של הרצועות אינו אלא בידי של מי שנוטל, שעליהם נאמר כל הגוים כאין נגדו. ומשום שישראל יש בהם חלק מבורא העולמות שהוא עלת על הכל, ומעשר הספירות ומהפסאות ומהמלאכים והכוכבים והמזלות, כשחוזרים בתשובה, מכל מה שנטלו מבקשים עליהם רחמים, חוץ משדים ומזיקים וכחות הטמאה, שנאמר בישראל אל תטמאו בכל אלה, שאין להם חלק בהם. ומשום זה אמות העולם, שנשמותיהם מאותם כחות הטמאה, אין להשתתף עמם באכילה

מדור דור.

שְׁנָא: ג הִנֵּה נַחֲלַת יְהוָה בְּנִים שָׂכַר פְּרֵי הַבֶּטֶן: ד בְּחַצִּים בְּיַד גְּבוּר בֶּן

זוהר תהלים

שְׁהֵאֵשָׁה אֶל הָאָדָם הִיא נַחַת וְדַאי אֶצְלוּ. אֲכָלִי לֶחֶם הָעֶצְבִּים, מֵה זֶה לֶחֶם הָעֶצְבִּים? שְׁפָאֵשׁ לְאָדָם יֵשׁ בְּנִים, אוֹתוֹ הִלְחֵם שְׂאוּכָל, אוֹכֵל אוֹתוֹ בְּשִׂמְחָה וּבְרִצּוֹן הַלֵּב. וְזֶה שְׂאִין לוֹ בְּנִים, אוֹתוֹ לֶחֶם שְׂאוּכָל הוּא לֶחֶם שֶׁל עֶצֶב, וְאֵלוֹ הֵם אֲכָלִי לֶחֶם הָעֶצְבִּים וְדַאי. בֶּן יִתֵּן לִידִידוֹ שְׁנָא, מֵה זֶה יִתֵּן לִידִידוֹ? זֶהוּ שְׁמֻקּוּרוֹ מְבָרֵךְ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ שְׁנָה בְּעוֹלָם הַהוּא, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (משלי ג) וְשִׁכַּבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנֵתָךְ, מִשּׁוּם שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא, כְּדֵי שְׂאוֹתוֹ הָאִישׁ יִשְׁכַּב וַיִּהְיֶה בְּעוֹלָם הַבָּא הֵהוּא כְּרֵאוֹי.

אוֹתוֹ הֵבֵן שֶׁהַשְּׂאִיר בֶּן הָאָדָם וְזוֹכֶה בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא יִזְכֶּה אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא

הִנֵּה נַחֲלַת ה' בְּנִים וְגו' (קכו, ב): זוהר בראשית פ' וישב (דף קפג:) כתוב (תהלים קכו) שְׁוֹא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם וְגו' (קכו, ב): זוהר קכו) שְׁוֹא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם מֵאַחֲרֵי שְׁבַת אֲכָלִי לֶחֶם הָעֶצְבִּים בֶּן יִתֵּן לִידִידוֹ שְׁנָא. בֹּא רֵאֵה כְּמָה הֵם חֲבִיבִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׁבָכָל דְּבָר וְדָבָר בַּתּוֹרָה יֵשׁ בּוֹ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, וְהָרִי נֹאמַר שְׁפָאֵשׁ נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, אֵת כָּל הַגְּנוּזִים הָעֲלִיוֹנִים הַקְּדוּשִׁים כָּלֵם נִתֵּן לָהֶם [וכלם] בַּתּוֹרָה, וְכָלֵם נִתְּנוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת שְׁקִבְלוֹ הַתּוֹרָה בְּסִינַי. בֹּא רֵאֵה, שְׁוֹא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם - אֵלוֹ הֵם הַיְחִידִים שְׁנִמְצָאִים, שְׂאִינֵם זָכָר וּנְקֵבָה כְּרֵאוֹי, וּמְקַדְּמִים בְּבִקְרָה לְעַבּוֹדָתָם, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (קהלת ד) יֵשׁ אַחַד וְאִין שְׁנֵי וְגו', וְאִין קָץ לְכָל עֲמָלוֹ. מֵאַחֲרֵי שְׁבַת - מֵאַחֲרֵים הַמְּנוּחָה, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר כִּי בּוֹ שְׁבַת, מִשּׁוּם

וְשׁוֹלְטַת עֲלֵיהֶם, מִשּׁוּם שְׁכָלֵם נִכְרָאוּ בְּאוֹת י', בַּת יַחֲדָה הַכְּלוּלָה מִעֲשָׂר אֲמִירוֹת, וְעֲשָׂר אֱלֹהִים. ה' כְּלוּלָה מִחֲמֵשָׁה אוֹרוֹת, הָאוֹר שֶׁל הַיּוֹם הָרֵאשׁוֹן. ו' שְׁשָׁה עֲמוּדֵי אֲמֵת. יוֹם הַשְּׁשִׁי ה', שְׁבַשְׁבִּיל שְׁבִיּוֹם הַשְּׁשִׁי ו', נִשְׁלָמָה ה' בְּבַת אַחַת. בֹּא וְרֵאֵה, כְּשֵׁישׁ לְסִפְיֹרוֹת לְעֲשׂוֹת פְּעֻלָּה בְּשֵׁם יְדוּעַ, שְׁמֵשׁ פְּעֻלָּה, לֹא תִשְׁתַּלֵּם וְלֹא תִעָשֶׂה עַד שְׁכָל סִפְיָהּ נוֹתֵנָת שֵׁם חִלְקָהּ (כחה). זֶה נוֹתֵן שֵׁם הָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם כָּל הַגְּנוּזִים הַשְּׁחוּרִים מֵהַצַּד שֶׁל בַּת יַחֲדָה, וְהֵם הַנְּקֻדוֹת הָאֲדָמוֹת מִצְדָּם שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, וְזֶה נוֹתֵן וְכוּ' עַד שְׁנִכְלָלוֹת בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁם שֶׁל כָּל הַסִּפְיֹרוֹת. (עכ"מ).

שְׁוֹא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם וְגו' (קכו, ב): זוהר בראשית פ' וישב (דף קפג:) כתוב (תהלים קכו) שְׁוֹא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם מֵאַחֲרֵי שְׁבַת אֲכָלִי לֶחֶם הָעֶצְבִּים בֶּן יִתֵּן לִידִידוֹ שְׁנָא. בֹּא רֵאֵה כְּמָה הֵם חֲבִיבִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׁבָכָל דְּבָר וְדָבָר בַּתּוֹרָה יֵשׁ בּוֹ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, וְהָרִי נֹאמַר שְׁפָאֵשׁ נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, אֵת כָּל הַגְּנוּזִים הָעֲלִיוֹנִים הַקְּדוּשִׁים כָּלֵם נִתֵּן לָהֶם [וכלם] בַּתּוֹרָה, וְכָלֵם נִתְּנוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת שְׁקִבְלוֹ הַתּוֹרָה בְּסִינַי. בֹּא רֵאֵה, שְׁוֹא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם - אֵלוֹ הֵם הַיְחִידִים שְׁנִמְצָאִים, שְׂאִינֵם זָכָר וּנְקֵבָה כְּרֵאוֹי, וּמְקַדְּמִים בְּבִקְרָה לְעַבּוֹדָתָם, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (קהלת ד) יֵשׁ אַחַד וְאִין שְׁנֵי וְגו', וְאִין קָץ לְכָל עֲמָלוֹ. מֵאַחֲרֵי שְׁבַת - מֵאַחֲרֵים הַמְּנוּחָה, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר כִּי בּוֹ שְׁבַת, מִשּׁוּם

בְּנֵי הַנְּעוּרִים: ה' אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר:

— זוהר תהלים —

יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, וְעַל כֵּן אוֹתָהּ הַזְכוּת קִיָּמַת לוֹ בְּעוֹלָם הַהוּא אֲצֵל כָּל בְּעָלֵי הַדִּין. וּמִשׁוֹם כֶּךָ בִּבְקָר זָרַע אֶת זָרְעוֹ, וְלַעֲרַב אֶל תַּנַּח יִדְךָ – אֶפְלוּ בֵימֵי הַזְקָנָה, שֶׁהוּא הַזְמַן שְׁאֵדָם זָקֵן, [לֹא יֵאמָר כִּבְר הַשְּׁתַדְלִית וְדִי לִי, אוֹ כִבְר הַשְּׁתַדְלִית וְאֵינִי יָכוֹל, וְכַעַת שְׁאֵינִי זָקֵן אֵינִי רוֹצֵה, וְעַם כָּל זֶה] מָה כְּתוּב? אֶל תַּנַּח יִדְךָ. לֹא יִנִּיחַ מִלְּהוֹלִיד בְּעוֹלָם הַזֶּה. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁלֹּא תִדַּע אֵיזָה יִכְשַׁר הַזֶּה אוֹ זֶה. לִפְנֵי הָאֱלֹהִים – כִּדִּי שְׁיַעֲמָדוּ בְּשִׁבְלֵי בְּעוֹלָם הַהוּא. וְעַל כֵּן כְּתוּב (תהלים קכז) הִנֵּה נִחְלַת ה' בְּנִים. זֶהוּ צְרוּר הַנְּשֻׁמוֹת, הַצֵּד שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא. וְלַנְּחֻלָּה הַזֶּה, מִי מְזַכֵּה אֶת הָאָדָם לְהַכְנִס לְאוֹתָהּ נִחְלַת ה'? הַבְּנִים. אוֹתָם הַבְּנִים מְזַכִּים אוֹתוֹ לַנְּחֻלַת ה', וְעַל כֵּן אֲשֶׁרֵי אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁמְזַכֵּה אוֹתָם לְלַמֵּד אוֹתָם דְּרָכֵי הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר.

אֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַבָּא

אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר וְגו' (קכו, ה): [זוהר בראשית פ' וירא (דף קטו.)] בֹּא רְאֵה, הִנֵּה נִחְלַת

ה' בְּנִים, יִרְשֶׁה וְחִלְקָ שֶׁל פְּרוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלַמֵּעָלָה הוּא מַעֲצֵן הַחַיִּים, שֶׁהֵרִי מִשָּׁם זוֹכֶה בֵּן אָדָם לְבְנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (הושע יד) מִמֶּנִּי פָרִיךְ נִמְצָא. מָה כְּתוּב? (תהלים קכו) אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׁוּ וְגו'. אֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַבָּא. לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר, מִי הָאוֹיְבִים

נִחְלַת ה', שְׁכָתוֹב (שמואל א כו) כִּי גִרְשׁוֹנֵי הַיּוֹם מֵהַסְתַּפַּח בְּנִחְלַת ה' לֵאמֹר לֶךְ עֲבַד אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, וּמִשׁוֹם כֶּךָ הִנֵּה נִחְלַת ה' בְּנִים. מִי מְזַכֵּה אֶת הָאִישׁ הַזֶּה? בְּנִים. אִם זוֹכֶה בְּהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה – שְׁכָר פְּרֵי הַבֶּטֶן. שְׁכָר וְחִלְקָ טוֹב בְּאוֹתוֹ עוֹלָם בְּאוֹתוֹ פְּרֵי מַעְיוֹ הוּא שְׁזוֹכֶה בֵּן אָדָם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם בְּהֶם.

אֵין לֶךְ שְׁכָר טוֹב בְּעוֹלָם הַהוּא כְּמוֹ הַהוּא שְׁמִלְמַד אֶת בְּנוֹ יִרְאֵת רַבּוֹנוֹ בְּדְרָכֵי הַתּוֹרָה

כְּחֻצִים בֵּיד גִּבּוֹר וְגו' (קכו, ד): [זוהר בראשית

פ' וישב (דף קפח.)] בֹּא רְאֵה, בִּבְקָר זָרַע [אֶת] זָרְעוֹ. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוֹהוּ, בִּבְקָר – זֶהוּ בְּזִמְנֵן שְׁאֵדָם עוֹמֵד בְּכַחוֹ וְיִהְיֶה בְּעוֹלָמוֹ, אֲזִי יִשְׁתַּדֵּל לְהוֹלִיד בְּנִים עִם אִשָּׁה שְׂרָאוּיָה לוֹ, שְׁכָתוֹב בִּבְקָר זָרַע אֶת זָרְעוֹ. שֶׁהֵרִי אֲזִי הוּא הַזְמַן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (תהלים קכו) כְּחֻצִים בֵּיד גִּבּוֹר כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים, מִשׁוֹם שֶׁיְכוֹל לְלַמֵּד אוֹתָם דְּרָכֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיִהְיֶה לוֹ שְׁכָר טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁכָתוֹב אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. לֹא יִבְשׁוּ – בְּעוֹלָם הַהוּא, בְּזִמְנֵן שֶׁבְּעָלֵי הַדִּין יְבוֹאוּ לְקַטְרֵג עָלָיו, שְׁאֵינִי לֶךְ שְׁכָר טוֹב בְּעוֹלָם הַהוּא כְּמוֹ הַהוּא שְׁמִלְמַד אֶת בְּנוֹ יִרְאֵת רַבּוֹנוֹ בְּדְרָכֵי הַתּוֹרָה.

בֹּא רְאֵה מָה אָמַר בְּאִבְרָהָם, שְׁכָתוֹב (בראשית יח) כִּי יִדְעַתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר

זוהר תהלים

וכנגדם שבעה קולות של הבו לה, ושמונה עשרה אזכרות שבהן משוטט הקדוש ברוך הוא בשמונה עשר עולמות (תהלים סח) ברכב אלהים רבתיים אלפי שנאן, שהם שמונה עשר רבוא עולמות, וכמה שומרי שערים יש להיכלות שמקבלים תפלות, וכל תפלה לא תכנס אלא במדה במשקל, ואין מי שעומד לפני שער התפלה, ועליו נאמר (שם קכו) לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער, שהיא שער המלך. בגלל שתפלה היא מצוה, וזו שכינה, ותורה זה הקדוש ברוך הוא - לא צריך ביניהם הפסקה. וצריך להעלות תורה ומצוה באהבה ויראה.

אשרי הגבר אשר מלא (קכו, ה): [זוהר ח"א פ'

בראשית השלמה מההשמטות (סימן ג, דף כד.) זרע אברהם אהבי. אין מי שעומד לפני שער התפלה, ועליו נאמר (שם קכו) לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער, שהוא שער המלך, בגלל שתפלה היא מצוה, וזו שכינה, ותורה זה הקדוש ברוך הוא, לא צריך ביניהם הפסקה, וצריך להעלות תורה ומצוה ביראה ואהבה, שכל מצוות עשה ולא תעשה תלויות משם יהו"ה, כמו שבארנו סוד זה שמי עם י"ה - שס"ה מצוות לא תעשה, וזה זכרי עם ו"ה - רמ"ח מצוות עשה, והרי כאן מאתיים ושמונה וארבעים, ושלש מאות וחמשה ושישים, והן מאתיים ושמונה וארבעים שבקריאת שמע, ונתנו מאהבה ויראה של אות ה', ומשום כך תקנו הבוחר בעמו ישראל באהבה, והם כלולים באברהם שנאמר בו (ישעיה מא) זרע אברהם אהבי.

בשער? אלו בעלי הדינים. שפאשר נשמה יוצאת מהעולם הזה, כמה הם בעלי הדינים שמזמנים לפניה עד שלא תכנס למקום בשער באותו שער שתכנס לשם, משום שהשאייר משכונות בעולם הזה ובגללם יזכה באותו עולם. ועל זה לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער.

אשרי הגבר אשר מלא (קכו, ה): [זוהר ח"א

פ' בראשית (דף כג.) וכשפותח פיו בתפלת ערבית, נוחת נשך בימי החל לקבל בכנפיו תפלת הלילה. וזה נוריא"ל נקרא אוריא"ל מצד של חס"ד, ונוריא"ל מצד של גבורה, שהוא גר דולק, שנאמר בו (דניאל ז) נהר דינור וגו'. ובתפלת שחרית אריה נוחת לקבל תפלה בזרועותיו וכנפיו, שארבע כנפים [יש] לכל חיה, זה מיכאל. ובתפלת מנחה שור נוחת לקבל [נ"א: תפלה] בקרניו וכנפיו, וזה גבריאל. ובשבת נוחת הקדוש ברוך הוא בשלשת האבות לקבל הבת יחידה שלו בהם, וזה סוד של שבת, ש' בת יחידה שלו. באותו זמן החיות העליונות שנקראו בשם של יי', פותחים ואומרים, (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם.

באותו זמן נפתחים שבעה היכלות. היכל הראשון - היכל האהבה. שני - היכל היראה. שלישי - היכל הרחמים. רביעי - היכל הנבואה באספקלריה המאירה. חמישי - היכל הנבואה באספקלריה שאינה מאירה. ששי - היכל הצדק. שביעי - היכל הדין. ועליהם נאמר בראשית - ברא שי"ת. אלהים היכל שביעי. וכך הם שבעה היכלות למטה,

זוהר תהלים

מִלְאָכִי חֲבֵלָה וְגִיּהֲנָם שׁוֹלְטִים בּוֹ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים קכז) לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. אֵלֹו מִלְאָכִי חֲבֵלָה שְׁאִינָם יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עָלָיו. שְׁלֹא יֵאמֶר אָדָם, הֲרִי תוֹרְתִי וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים מְגַנְּנִים עָלַי, וְלֹא אֲתַעֲסֵק בַּפְּרִיָה וּרְבִיָה. אֲלֵא אִף עַל פִּי שֵׁשׁ בְּיָדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים, אִינּוֹ נִכְנָס בְּמַחְצָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין לּוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. כְּמוֹ אֶחָד מִחֲבַרְנֵנוּ, שֶׁהוֹצִיאֹהוּ מִשְׁלֶשָׁה עָשָׂר שְׁעָרִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׁאֵלְמֵלֵא קוּלוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹדָאֵי הַחֲסִיד, הִיָּה גִטְרָד מְשַׁנֵּי הָעוֹלָמוֹת. שְׁהַרִי אִין לָךְ אָדָם בְּעַל תוֹרָה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים כְּחֻזְקָהּ מְלָךְ יְהוּדָה, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, וְכַתוּב בּוֹ (ישעיה לח) כֹּה אָמַר ה' צוּ לְבִיתְךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תַחֲיֶה. כִּי מֵת אַתָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא תַחֲיֶה בְּעוֹלָם הַבָּא.

אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר מָלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ וְגו' (קכו, ה): [זוהר חדש מדרש רות (דף קח:)]
 רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (תהלים קכז) אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר מָלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם וְגו'. בְּמַתְעַסֵּק בַּפְּרִיָה וּרְבִיָה הַכְּתוּב מְדַבֵּר. מֵהוּ לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר? אֲלֵא בְּזִמְן שֶׁהָאָדָם יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וְנִפְשׁוּ בָּאָה לְכַנֵּס בְּמִקוֹם הָרְאוּי לָהּ, כְּמָה מִלְאָכִי חֲבֵלָה עוֹמְדִים מַצַּד זֶה וּמַצַּד זֶה, וְכַמָּה מִלְאָכִי שְׁלוֹם עוֹמְדִים מַצַּד זֶה וּמַצַּד זֶה. זָכָה - מְקַדִּימִים לּוֹ מִלְאָכִי שְׁלוֹם וְאוֹמְרִים לּוֹ שְׁלוֹם בּוֹאֵךְ. לֹא זָכָה - מִלְאָכִי חֲבֵלָה מְקַדִּימִים לּוֹ וְאוֹמְרִים (ישעיה ג) אוֹי לְרַשָּׁע רַע כִּי גְמוּל יִדְּיו יַעֲשֶׂה לּוֹ.
 וּמִי הוּא? מִי שְׁלֹא נִתְעַסֵּק לְהַנִּיחַ בֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׁכַל הַמְּנִיחַ בֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמְלַמְּדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים, אִין

קכח « שיר המעלות אשרי כל ירא יהוה: תהלה בדרביו: ב יגיע
בפיה כי תאכל אשריך וטוב לך: ג אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך
בניך פשתלי זיתים סביב לשלחנך: ד הנה כי בן יברך גבר ירא יהוה:

שימוש תהלים

למעוברת

אשרי כל ירא ה' (קכח, א): [שימוש תהלים לפרק קכח] כתוב על קלף כשר ותלהו על אשה בעת שהיא מעוברת.

זוהר תהלים

ה'. מה זה הנה כי בן יברך גבר? הנה בן היה צריך (לכתב)! אלא לרבות דבר אחר שלמדנו זה ממנה, שכל זמן שהשכינה היתה צנועה במקומה פראוי לה כביכול - בניך פשתילי זיתים, אלו ישראל כששרויים בארץ. סביב לשלחנך - שאוכלים ושותים ומקריבים קרבנות ושמחים לפני הקדוש ברוך הוא, ומתברכים עליונים ותחתונים בגללם.

מה גפן לא מקבלת עליה אלא משלה - כך אשת ישראל עומדת בכגון זה שלא מקבלת עליה אלא אותו בן זוגה

הנה כי בן יברך וגו' (קכח, ד): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קכ"ה)] רבי חזקיה פתח, (תהלים

קכח) אשתך כגפן פריה וגו'. מה גפן לא מקבלת עליה אלא משלה - כך אשת ישראל עומדת בכגון זה, שלא מקבלת עליה אלא אותו בן זוגה, כמו היונה (כיונה) הזו שלא מקבלת עליה אלא אותו בן זוגה. ועל בן, כגפן פריה בירכתי ביתך. מה זה פריה? כמו שנאמר (דברים כט) פרה ראש. פריה - פורחת, שמוציאה ענפים לכל צד. ואיפה? בירכתי ביתך, ולא לחוץ בשוק, משום שלא תבא לשקר בבירת

כל זמן שמדברים בדברי תורה באה השכינה ומתחברת וכל שכן בדרך

אשתך כגפן פריה וגו' (קכח, ט): [זוהר

בראשית פ' וידא (דף קט"ו)] רבי

יהודה ורבי יוסי היו הולכים בדרך. אמר רבי יהודה לרבי יוסי, פתח פיה ודבר בתורה, שהרי השכינה נמצאת אצלך, שבכל זמן שבדברי תורה מדברים, באה השכינה ומתחברת, וכל שכן בדרך, שהשכינה מקדימה ובאה והולכת לפני בני אדם שזוכים באמונת הקדוש ברוך הוא. פתח רבי יוסי ואמר, (שם) אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בניך פשתילי זיתים סביב לשלחנך. אשתך כגפן פריה - כל זמן שהאשה בירכתי הבית ולא יוצאת החוצה, היא צנועה וראויה להוליד בנים כשרים. כגפן - מה גפן לא ננטעת אלא במינה ולא במין אחר, כך אשה כשרה לא תעשה נטיעות עם איש אחר; מה גפן אין בה הרפכה מעץ אחר, אף כך אשה כשרה גם כן. ראה מה שכרה: בניך פשתילי זיתים. מה זיתים אין עליהם נופלים כל ימות השנה וכלם קשורים [בסוד] תמיד, אף כך בניך פשתילי זיתים סביב לשלחנך. מה כתוב אחריו? הנה כי בן יברך גבר ירא

ה יִבְרַךְ יְהוָה וְהוֹדָה מְצִיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶּ; ו וְרָאָה בָנִים
לְבָנָיִךְ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

זוהר תהלים

עֲלִיוְנָה. וּשְׁלֵמָה אָמַר, (משלי ב) הַעֲזֹבֵת
אֲלוֹף נַעֲוִירָה וְאֵת בְּרִית אֱלֹהֶיהָ שְׂכַחָה.
מֵה זֶה בְּרִית אֱלֹהֶיהָ? אֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
בְּרִית וְהִיא הַתְּקַשְׁרָה בּוֹ, בְּגִלְל כֶּךָ בִּירְכָתִי
בֵּיתְךָ. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, קָלְלָה תָּבֵא עַל
אוֹתוֹ אִישׁ שֶׁמִּשְׁאִיר אֶת אִשְׁתּוֹ לְהִרְאוֹת
עִם שְׁעֵרוֹת רֹאשָׁה בַּחוּץ, וְזֶה אֶחָד מֵאוֹתָם
צְנִיעוּת שֶׁל הַבַּיִת. וְאִשָּׁה שֶׁמוֹצִיאָה
מִשְׁעֵרוֹת רֹאשָׁה הַחוּצָה לְהַתְתַּקֵּן בּוֹ,
גּוֹרְמֵת עֲנִי לְבַיִת, וְגּוֹרְמֵת לְבָנֶיהָ שְׁלֵא
יִחְשְׁבוּ בְּדוֹר, וְגּוֹרְמֵת דָּבָר אַחֵר שֶׁשׁוֹרָה
בְּבַיִת. מִי גֵרָם זֶה? אֹתוֹ שֶׁעַר שֶׁנִּרְאָה
מִרֹאשָׁה הַחוּצָה. וְמֵה בְּבַיִת כֶּךָ - כָּל שֶׁכֵּן
בְּשׁוֹק, וְכָל שֶׁכֵּן חֲצִיפוֹת אַחֲרָת. וּמִשׁוֹם
זֶה, אֶשְׁתָּךְ כִּגְפֵן פְּרִיָה בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ.

עֲלִיו, וְתָמִיד נִמְצָאת בּוֹ חֲשִׁיבוֹת יְתָרָה עַל
שְׂאָר הָאֵילָנוֹת - כֶּךָ בְּנִיָּה יַעֲלוּ בַּחֲשִׁיבוֹת
עַל שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא
שְׁבַעֲלָה מִתְבָּרֵךְ כָּל: בְּבִרְכוֹת שְׁלֵמַעֲלָה,
בְּבִרְכוֹת שְׁלֵמָטָה, בְּעֶשֶׂר, בְּבָנִים וּבְבָנֵי
בָנִים. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (ס) הִנֵּה כִּי כֵן יִבְרַךְ גִּבּוֹר
יִרְאֵה ה'. וְכַתוּב, יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן וְרָאָה
בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶּ וְרָאָה בָנִים
לְבָנָיִךְ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. (ישראל הוֹקֵן הַקְּדוּשׁ).

יִבְרַךְ ה' - מְזָכֹר, וְיִשְׁמְרֵךְ - מְשֻׁמָּר

יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן וְגו' (קכח, ה): [זוהר בראשית
9' ויחי (97 רמח):] פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים
קכח) יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם
וְגו'. יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצְאִים
בְּרָכוֹת לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וְהוּא כּוֹלֵל כָּל
הַבְּרָכוֹת וְנוֹתֵן לָהֶן. וְאַחֵר כֶּךָ וְרָאָה בְּטוֹב
יְרוּשָׁלַם, לְהִרְאוֹת שְׁכָל הַבְּרָכוֹת בְּאוֹת
מְזָכֵר וְנִקְבָּה. כִּמוֹ זֶה (במדבר ו) יִבְרַךְ ה'
וְיִשְׁמְרֵךְ: יִבְרַךְ ה' - מְזָכֵר, וְיִשְׁמְרֵךְ -
מְנַקְבָּה. יִבְרַךְ ה' - מְזָכֹר, וְיִשְׁמְרֵךְ -
מְשֻׁמָּר, וְהַכָּל דָּבָר אֶחָד, מִשׁוֹם שֶׁמִּשְׁנִיָּהֶם
יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְעוֹלָמוֹת. וְעַל זֶה, אִישׁ
אֶשֶׁר כְּבִרְכָתוֹ בְּרַךְ אֹתָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שֶׁעַר רֹאשׁ הָאִשָּׁה
שֶׁמִּתְגַּלָּה, גּוֹרֵם לְשַׁעַר אַחֵר
לְהַתְגַּלּוֹת וּלְפָגֵם אוֹתָהּ. מִשׁוֹם כֶּךָ צְרִיכָה
אִשָּׁה שֶׁאֶפְלוּ קוֹרוֹת בֵּיתָה לֹא יִירָאוּ שְׁעָרָה
אַחַת מִרֹאשָׁה, וְכָל שֶׁכֵּן בַּחוּץ. בֹּא רָאָה,
כִּמוֹ שֶׁבְּזָכֵר הַשַּׁעַר הוּא חֲמֵרַת הַכָּל - כֶּךָ
גַּם לְנִקְבָּה. צֹא וְרָאָה כִּמָּה פָּגֵם גּוֹרֵם אוֹתוֹ
שֶׁעַר הָאִשָּׁה: גּוֹרֵם לְמַעַלָּה וְגּוֹרֵם לְמַטָּה,
גּוֹרֵם לְבַעֲלָה לְהַתְקַלֵּל, גּוֹרֵם עֲנִי, וְגּוֹרֵם
דָּבָר אַחֵר בְּבַיִת, גּוֹרֵם שֶׁתְּסַלֵּק חֲשִׁיבוֹת
מִבְּנִיָּה. הִרְחַמְנָנוּ יִצְיִלְנוּ מִחֲצִיפוֹתָן. וְעַל כֶּךָ
צְרִיכָה אִשָּׁה לְהַתְּכַסּוֹת בְּזוּיוֹת בֵּיתָה. וְאִם
עוֹשָׂה כֶּךָ, מֵה כְּתוּב? (תהלים קכח) בְּנִיָּךְ
כְּשֶׁתְּלִי זֵיתִים. מֵה זֶה כְּשֶׁתְּלִי זֵיתִים? מֵה
זֵית זֶה, בֵּין בְּסֵתוֹ בֵּין בְּקִיץ לֹא אוֹבְדִים

יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן, שְׁהָרִי מִשֵּׁם יוֹצְאוֹת
בְּרָכוֹת לְכָל

יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן וְגו' (קכח, ה): [זוהר 9'
ויקרא (97 טז):] רַבִּי אֱלֶעָזָר הֵיךָ
הוֹלֵךְ בְּדָרְךָ. מִצָּא אֶת רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יֶאִיר

— זוהר תהלים —

זְהוּ שְׁכָתוּב, כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה
 חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וּמְשׁוּם כֶּךָ, יְבָרְכֶךָ ה'
 מִצִּיּוֹן, שֶׁהָרִי מְשֹׁם יוֹצֵאוֹת בְּרָכוֹת לְכָל.
 וּרְאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁבְגִל צִיּוֹן
 יְרוּשָׁלַיִם מִתְבָּרְכֶת. שֶׁכִּיּוֹן שֶׁצִּיּוֹן הִתְמַלֵּא
 בְּבְרָכוֹת, אֲזִי יְרוּשָׁלַיִם מִתְבָּרְכֶת, וְנִמְצָאִים
 בָּהּ רַחֲמִים. וְכִשְׁיְרוּשָׁלַיִם מִתְבָּרְכֶת, כָּל
 הָעַם מִתְבָּרֵךְ. כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, שְׁלֵא תִרְאֶה
 קִשְׁת בַּיַּמִּיךָ כְּמוֹ לְאִבֶּיךָ. וְעַל זֶה – וּרְאֶה
 בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וּרְאֶה בְּנִים
 לְבָנֶיךָ, יְרָאֵי חֹטָא, חֲסִידִים, קְדוֹשִׁים. אֲזִי –
 שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. מֵה זֶה שְׁלוֹם עַל
 יִשְׂרָאֵל? אֵלֵא כְּמִי שְׁאוֹמֵר: שְׁלוֹם עַל רֹאשׁ
 הַמֶּלֶךְ, שְׁלֵא יִחְסַר כֹּל. כֶּךָ שְׁלוֹם עַל
 יִשְׂרָאֵל, בְּזִמְן שֶׁצְדִיקִים יִמְצְאוּ בְּעוֹלָם.

שֶׁהָיָה בָּא. גָּעָה חֲמוּרוֹ. אָמַר רַבִּי פְּנַחֲס,
 וַדַּאי בְּמִשְׁקַל (בְּקוּל) שֶׁמִּחַת הַחֲמוּר אֲנִי
 רוֹאֶה שְׁפָנִים חֲדָשׁוֹת יִמְצְאוּ פֹה. כִּיּוֹן
 שֶׁיִּצְא מֵאַחַר עֲנֹפֵי הָהָר, רְאָה אֶת רַבִּי
 אֶלְעָזָר שֶׁהָיָה בָּא. אָמַר, וַדַּאי מִשְׁקַל (קוּל)
 הַשְּׁמִמָּה נִשְׁלָם. יָרַד רַבִּי אֶלְעָזָר אֵלָיו
 וְנִשְׁקַל לוֹ. אָמַר לוֹ, אִם צוּרַת הַדֶּרֶךְ הָאֶחָת
 אֵלֶיךָ, גִּלְךָ וְנִתְחַבֵּר כְּאַחַד. וְאִם לֹא, קַח
 אֶת דֶּרֶכְךָ וְלֵךְ. אָמַר לוֹ, וַדַּי שֶׁכִּנְגְדֶךָ אֲנִי
 הוֹלֵךְ, כִּיּוֹן שֶׁמִּצְאָתִי אוֹתְךָ, אֵלֶיךָ אֶחְרִיךָ
 וְנִתְחַבֵּר כְּאַחַד.

פְּתַח רַבִּי פְּנַחֲס וְאָמַר, (תהלים קכח) יְבָרְכֶךָ
 ה' מִצִּיּוֹן וּרְאֶה בְּטוֹב וְגו'. יְבָרְכֶךָ ה'
 מִצִּיּוֹן, מֵה הַטַּעַם מִצִּיּוֹן? מְשׁוּם שֶׁהָרִי
 מְשֹׁם יוֹצֵאוֹת בְּרָכוֹת לְהִשְׁתַּתֵּף (לְהַמְצִיא).

קכט א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת רַבַּת צְרוּנֵי מְנַעֲוֵרֵי יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל: ב רַבַּת צְרוּנֵי מְנַעֲוֵרֵי גַם לֹא יִכְלֹוּ לִי: ג עַל גְּבֵי חֲרָשׁוֹ חֲרָשִׁים הֶאָרִיכוּ (למענותם) לְמַעֲנֵיתֶם: ד יְהוָה צְדִיק קָצִין עֲבוֹת רְשָׁעִים: ה יִכְשֹׁוּ וַיִּפְגְּוּ אַחֲזֹר כֹּל שְׁנֵאֵי צִיּוֹן: ו יִהְיוּ כְּחֵצֵי נִגְוֹת שֶׁקָּדְמַת שְׁלֹף יִבֶּשׁ: ז שְׁלֹא מִלֵּא כִפּוֹ קוֹצֵר וַחֲצָנוּ מַעֲמֵר: ח וְלֹא אָמְרוּ הַעֲבָרִים בְּרַבַּת יְהוָה אֵלֵיכֶם בְּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְהוָה:

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לדבר מצוה

רבת צרוני מנעורי (קכט, א): [שימוש תהלים לפרק קכט] טוב לאמרו בכל יום לדבר מצוה.

— זוהר תהלים —

הושיעם^{סד} אבל מושיעם לא כתוב אלא הושיעם, הושיעם מקודם לזה במה שהוא נזדמן לסבול עמהם באותה צרה, ובוא וראה שבכל זמן שישראל הם בגלות גם השכינה עמהם בגלות, והרי ביארו כן בהכתוב (דברים ל) וש"ב ה' אלהיך את שבותך ורחמך וגו'. דבר אחר, ומלאך פניו הושיעם, זו השכינה שהיא עמהם בגלות, ולבעבור שהשכינה עמהם, הקב"ה זוכר אותם להטיב להם ולהוציאם מן הגלות^{סה} שנאמר (שמות ו) ואזכר את בריתי, בתחלה, ואחר כך ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי... ועתיד הקב"ה להכריז בכל העולם ולהשמיע קול לאמר (ישעי' ס) ויאמר אך עמי המה בנים לא ישקרו ויהי להם למושיע.

בכל זמן שישראל הם בגלות גם השכינה עמהם בגלות

רַבַּת צְרוּנֵי מְנַעֲוֵרֵי גַם לֹא יִכְלֹוּ לִי (קכט, ב):

[ח"א (דף קכ) זוהר תורה]. פתח רבי יהודה

ואמר (ישעי' ס) בכל צרתם לו צר ומלאך פניו הושיעם וגו', בוא וראה בכל צרתם של ישראל כאשר נזדמן להם צרות כתוב לא באל"ף וקרי בוא"ו, לפי שהקב"ה עמהם בצרה, לא באל"ף מרמז על מקום עליון יותר^{סז}, אע"ג שאין במקום ההוא רוגז וצער, מגיע שמה למעלה צרת ישראל, לא באל"ף כמו שכתוב הוא עשנו ולא אנחנו, כתוב באל"ף וקרי בוא"ו, ומלאך פניו הושיעם, והלא הוא עמהם באותה צרה ואתה אומר

זיו הזוהר

שהושיעם בלשון עבר משמעותו שהושיעם מקודם ומכבר במה שמלאך פניו הסכים להגלות עם ישראל, והשכינה מגינה עליהם בגלות והיא תגאל עמהם: קסה. לפי פירוש זה אין הושיעם מוסב עלמלאך פניו שהיא השכינה אלא שמוסב על הקב"ה היינו התפארת בעלה דמטרוניתא, כי לבעבור השכינה שהיא שורה בישראל בתורת משכן יזכור הקב"ה את עמו ישראל להטיבם בגלות ולהוציאם מן הגלות יחד עם השכינה, ומשמעות הכתוב הוא שמלאך פניו של הקב"ה הוא סבת הישועה של הגאולה:

קסג. פי' כי לא באל"ף מורה על מקום גבוה שאין לנו השגה שם, ויש מפרשים המכיוון כמו לאל"ף, והיינו שהענין נוגע עד ראשית הכל, והרי זה כמו בהפסוק ולא אנחנו, רצה לומר לאל"ף אנחנו ואל לשר מן השרים, כי סוף מעשה במחשבה תחלה כידוע שכל עיקר בריאת עולם הזה היה בשביל ישראל שיקבלו התורה, ובעבור זה נקראים בנים למקום: קסד. קשיא ליה דמלאך פניו היינו השכינה הקדושה, וכיון שהיא עם ישראל בגלות איך תושיע, הלא אין חבוש מתיר עצמו וכל שכן לאחרים, ומתריך

קל « שיר המעלות ממעמקים קראתיך יהוה: ב אדני שמעה בקולי

שימוש תהלים

אם רוצה לעבור בספינה

שיר המעלות ממעמקים (קל, א): [שימוש תהלים לפרק קל] אם שומרים סובבים בעיר ותרצה לעבור לפניהם ולא יראוך לחוש אותו בד' רוחות העולם ונופלת עליהם תרדמה ולא ישמרו.

זוהר תהלים

ושופעים לברך את הכל, זוהי הראשית למשך ברכות ממעלה למטה. אמר רבי חזקיה, כשהעתיק, נסתר של הנסתרים, רוצה לזמן ברכות לעולמות, משרה את הכל, ומכליל את הכל בעמק העליון הזה, ומכאן שואב ונשפע באר (נהר) שנחלים ומעינות נשפעים ממנו, וכלם נשקים ממנו. ומי שמתפלל תפלתו, צריך לבנו לבו ורצונו למשך ברכות מאותו עמק של הכל כדי שתתקבל תפלתו ויעשה רצונו.

שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה' (קל,

א): [זוהר ח"ג פ' אחר מות (ד' ס"ט):] רבי

יהודה פתח, (תהלים קל) שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה'. שנינו, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, רצה לברא אדם. נמלך בתורה. אמרה לפניו: תרצה לברא האדם הזה?! עתיד הוא לחטא לפניך ועתיד הוא להרגיז לפניך. אם תעשה לו כמעשיו, הרי העולם לא יוכל לעמד לפניך, כל שכן אותו האיש. אמר לה: וכי לחנם נקראתי (שמות לד) אל רחום וחונן ארך אפים? וטרם שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, ברא תשובה. אמר לה לתשובה: אני רוצה לברא אדם בעולם, על מנת שכשישבו לך מחטאיהם, שתהיי עתידה לעזב את חטאיהם ולכפר עליהם. ובכל שעה ושעה

כל מי שמתפלל תפלתו לפני המלך הקדוש צריך לבקש בקשתו ולהתפלל מעמק הלב

שיר המעלות ממעמקים וגו' (קל, א): [זוהר

שמות פ' המן (ד' ס"ט):] ראו כי ה' נתן

לכם השבת (שמות טז). רבי חזקיה פתח,

(תהלים קל) שיר המעלות ממעמקים קראתיך

ה'. שיר המעלות, סתם ולא פרש מי

אמרו. אלא שיר המעלות שעתידים לומר

כל בני העולם, שעתידי השיר הזה להאמר

אותו לדורות עולם. ומהו ממעמקים

קראתיך? כך שנינו, כל מי שמתפלל

תפלתו לפני המלך הקדוש, צריך לבקש

בקשתו ולהתפלל מעמק הלב כדי שימצא

לבו שלם עם הקדוש ברוך הוא, ויכון לב

ורצון. והאם דוד אמר כך, והרי כתוב בכל

לבי דרשתיך, ופסוק זה מספיק? מה צריך

ממעמקים? אלא כך שנינו, כל אדם

שמבקש בקשתו לפני המלך, צריך לבנו

דעתו (לבו) ורצונו מעקר של כל העקריות

למשך ברכות מעמק הבאר (של הכל), כדי

שישפיע ברכות מהמעין של הכל, ומהו?

אותו מקום שיוצא ממנו ונמצא ממנו

אותו נהר, שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא

מעדן, וכתוב (תהלים מז) נהר פלגיו ישמחו

עיר אלהים. וזה נקרא ממעמקים. עמק

הכל, עמק הבאר שמעינות יוצאים

תְּהַיִּינָה אֲזוּיָךְ כְּשִׁבּוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: ג אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמַר יְהוָה אֲדָנִי מִי יַעֲמֵד: ד כִּי עֲמָךְ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּזְרָא: ה קִוִּיתִי יְהוָה וְלֹא יָצָא מִי יָדָי: ו נִפְשִׁי לְאֲדָנִי מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים לְבַקֵּר: ז יַחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה וְלֹא יִשְׁתָּוֶה: ח עִם יְהוָה וְלֹא יִשְׁתָּוֶה: ט תַּחֲסֹד וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: י וְהוּא יַפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

== זוהר תהלים ==

אם עוונות תשמר יהוה אדני מי יעמד. כאן יש להסתכל, כיון שאמר אם עוונות תשמר יהוה, למה ה' (אדני) אלא, שלש דרגות רחמים הזכיר כאן דוד. אם עוונות תשמר יהוה, אם רבים העוונות עד שעולים למעלה לאבא ואמא, הרי ה' (אדני), שהוא רחמים. ואם שם זה, אף על גב שהוא רחמים, תעורר בדין וכל הדרגות נסתמו בדין - דרגה אחת יש לחזור אליה, שכל הרפואות יוצאות ממנה, היא תחוס עלינו. ומי היא? מי. מ"י תעמד בודאי. מ"י ירפא לך. (כמו שנאמר (איכה ב) כי גדול כים שברך מי ירפא לך) ולכן יהוה ה' (אדני). אם השמות הללו יסתתמו מאתנו, מ"י יעמד, שכל דרכי התשובה פתוחים ממנה.

ואם ישונו אני אקבל אותם

אם עוונות תשמר יהוה אדני מי יעמד (קל, ג): [זוהר ח"ג פ' אמור (דף ק"א)] אמר רבי אבא בראש השנה נברא אדם, ועמד בדין לפני קונו, וחזר בתשובה, וקבל אותו הקדוש ברוך הוא, אמר לו, אדם, אתה תהיה סימן לבניך לדורי דורות, שכזה היום יעמדו בדין, ואם ישונו, אני אקבל אותם, ואקום מכסא הדין, ואתקיים על פסא הרחמים, וארחם עליהם. ודוד אמר אהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנוני, ועל זה כתיב כי עמך הסליחה למען תזרא, וכתיב כי עמך מקור חיים בארץ נראה אור.

התשובה זמינה לאנשים, וכשאנשים שבים מחטאייהם, התשובה הזו שבה לקדוש ברוך הוא, והוא מכפר על הכל, והדינים נכנעים, וכלם מתבשמים, ואדם נטהר מחטאו.

מתי נטהר אדם מחטאו? בשעה שנכנס לתשובה הזו כראוי. רבי יצחק אמר, ששב לפני המלך העליון ומתפלל תפלה מעמק הלב. זהו שכתוב ממעמקים קראתיך ה'. רבי אבא אמר, ממעמקים קראתיך ה', מקום גנוז הוא למעלה, והוא עמק הבאר, ומזה יוצאים נחלים ומעינות לכל עבר, ואותו עמק העמקים נקרא תשובה. ומי שרוצה לשוב ולהטהר מחטאיו, מהעמק הזה הוא צריך לקרא לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב ממעמקים קראתיך ה'.

אם עוונות תשמר יהוה אדני מי יעמד (קל, ג): [זוהר במדבר פ' בלק (דף ק"פ)] שהרי כשרוחות בני אדם יוצאות מהעולם הזה, כמה הם מקטרגים שעומדים לפנייהם, והכרוזים יוצאים הן לטוב הן לרע, כפי מה שיוצא מהדין. ששנינו, בכמה דינים נדון האדם בעולם הזה, בין בחייו בין אחר כך, שהרי כל דבריו הם בדין, והקדוש ברוך הוא תמיד ברחמנות ורחמיו על הכל, ולא רוצה לדון בני אדם כפי מעשיהם. שכתב אמר דוד, (תהלים קל)

קלא « שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד יְהוֹנָתָן **לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְלֹא הִלַּכְתִּי בַגְּדֵלוֹת וּבִנְפִלְאוֹת מִמֶּנִּי: ב אִם לֹא שׁוֹיֵתִי וְדוֹמַמְתִּי נִפְשִׁי בְּגִמְלָה עָלַי אִמּוֹ בְּגִמְלָה עָלַי נִפְשִׁי: ג יַחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוֹנָתָן מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:**

== שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים ==

לגאווה

ה' לא גבה לבי (קלא, א): [שימוש תהלים לפרק קלא] למי שמתגאה יותר מדאי לבא אל המדה האמצעית הישרה, יהיה רגיל בזה המזמור לאמרו בכל יום ג"פ.

== זוהר תהלים ==

הַעֵם. וְאִם דָּוִד הִמְלִיךְ אָמַר כֵּן - שְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וְאֲנִי כַּמָּה אֲנִי שְׂפָל לֵב עִם עֵין נְמוּכָה לִפְנֵי הַמְּלִיךְ הַקְּדוֹשׁ, וַיַּחֲבֵל לִי שְׂבָדְכֵרִים קְדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה יְרוּם לְבִי. בְּכֹה וְדַמְעוֹתַי נּוֹפְלוֹת עַל זְקֵנוֹ.

ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו' (קלא, א): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רל"ב):] אף הוא פתח ואמר, (תהלים קלא) ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו'. פסוק זה אמר דוד בשעה שהיה הולך על שפת הנהר, (והיה אומר) רבונו של עולם, כלום היה בין אדם שהודה ושבח לאדונו כמוני?! הזדמנה לו צפרדע, אמרה לו: דוד, לא תתגאה, שאני עשיתי יותר ממך, שמסרתי גופי על דבר קוני, שנאמר (שמות ז) ושרץ היאר צפרדעים, והרי פרשוהו. ועוד, שאני משבחת ומזמרת לילה ויום בלי הפסקה. באותה שעה אמר דוד, ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני. ה' לא גבה לבי.

דָּוִד הַמְּלִיךְ אָמַר אֵת זֶה כִּשְׁמוֹ שֶׁהָיָה מְלִיךְ עֲלֵיוֹן וְשׁוֹלֵט עַל כָּל הַמְּלָכִים הָעֲלִיּוֹנִים וְהַשְּׁלִיטִים וְתַמִּיד שְׂפָל לְבוֹ לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ

ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו' (קלא, א): [זוהר ח"ב פ' משפטים (דף ק"א ע"ב)] פתח אותו זקן ואמר, (תהלים קלא) ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו'. דוד המלך אמר את זה משום שהיה מלך עליון ושולט על כל המלכים העליונים והשליטים שיש ממזרח ועד מערב, ולא עלה על לבו לסטות מן הדרך, ותמיד שפל לבו לפני רבונו, וכשהיה עוסק בתורה, היה מתגבר כאריה, ועיניו תמיד מנמכות לארץ מפחד רבונו, וכשהיה הולך בין העם, לא היתה בו גסות הרוח כלל. ועל זה כתוב (תהלים קלא) ה' לא גבה לבי וגו'. לא גבה לבי, אף על גב שאני מלך שליט על כל שאר מלכי העולם. ולא רמו עיני, בזמן שאני עומד לפניך ועוסק בתורה. ולא הלכתי בגדלות ובנפלאות ממני, בשעה שאני הולך בין

קלב א שיר המעלות זכור יתוואה לידוד את כל ענותו: ב אשר נשבע ליתוואה נדר לאביר יעקב: ג אם אבא באהל ביתי אם אעלה על ערש יציעי: ד אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה: ה עד אמצא מקום ליתוואה משכנות לאביר יעקב: ו הנה שמענות באפרתה מצאנות בשדי

שימוש תהלים

לפרוץ בשבועה

זכור ה' לדוד (קלב, א): [שימוש תהלים לפרק קלב] למי שפרוץ בשבועה לקיים שבועתו. יהי רגיל לאמרו בכל יום.

זוהר תהלים

ששים נשימות הן של חיים

אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה (קלב, ד): [זוהר ח"א פ' ויגש (דף טז.)] בינתים בא רבי אלעזר. פיון שראה אותם, אמר, ודאי שהשכינה כאן. אמר להם, במה עסקתם? אמרו לו את כל המעשה. אמר, ודאי שיפה אמר, אבל אותם ששים הנשימות, ודאי שששים נשימות הן של חיים, בין למעלה בין למטה. מכאן והלאה יש ששים נשימות אחרות שהן כלן מצד המות, ודרגת המות עליהן, ונקראות תרדמה, וכלן טעם המות. ומשום כך דוד המלך הוא היה נדבק לאותם ששים הנשימות של חיים, ומשם והלאה לא ישן כלל. זהו שכתוב (תהלים קלב) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה. ועל כן יפה אמר, כדי שיקום דוד חי, בצד של החי, ולא בצד המות. כלם ישבו והשתדלו בתורה והתחברו יחד.

למד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה

תנומה עד אמצא מקום (ה' וגו' (קלב, ה): [זוהר חדש ספרא תנינא (דף ק"י.)] פתח

ואמר, ורקא מקף שופר הולך סגולתא. נטל שלש אבנים וזרק אותן למעלה. וכשזרק אותן, נעשו אבן אחת, ואמר לראשי הישיבה: קבלו אליכם את האבן הזו, שהרי השכינה בגלות, ואין בכם מי שיתעורר אליה לרצותה לבעלה, ולא עוד, אלא כמה בעלי מדרשות, שהם חברים אצלכם, צווחים בכל יום ולילה בתורה שבעל פה בכמה קשיות, וצווחים בה כמו כלבים שאומרים הב הב, כמו שהגיהנם צווח הב הב. זהו שכתוב (משלי ל) לעלקה שתי כנות הב הב. הב לנו עשר בעולם הזה, הב לנו עשר בעולם הבא. כמו שבארנו, למד תורה הרבה, ויתנו לך שכר הרבה. ואין מי שישתדל בתורה להעלות בה השכינה מהגלות וליחד אותה עם בעלה, משום שהם אטומי עינים וסתומי לב. ומשום זה יוצא קול בכל לילה, כשיורד הקדוש ברוך הוא לגן עדן, כשעולות הנשמות לפניו, ואותו הקול אומר פסוק ככתוב (ישעיה מ) קול אמר קרא, לך ואמר להם שישתדלו בתורה כדי לחבר השכינה עם הקדוש ברוך הוא. כמו

יער: ז נבואה למשפנותיו נשתחזה להרם רגליו: ה קומה יהוה למנוחתך

זוהר תהלים

שָׁאֲמוּ קוֹמָה ה' - מִשֶּׁה וְדוֹד. מִשֶּׁה אָמַר, (במדבר י') קוֹמָה ה' וַיִּפְצוּ אֲבִיךָ. וְדוֹד אָמַר (תהלים קלב) קוֹמָה ה' לְמִנוּחַתְךָ. מַה הַהֲבִדֵל בֵּינֵיהֶם? אֵלָּא מִשֶּׁה, כְּמוֹ מִי שֶׁמְצוּהָ אֶת בֵּיתוֹ הוּא אָמַר. מִשֶּׁה צִוָּה אוֹתָהּ לְהִלָּחֵם קָרֵב כְּנֶגֶד שׁוֹנְאֵיו, וְדוֹד הִזְמִין אוֹתָהּ לְמִנוּחָהּ. כְּמוֹ שֶׁמְזַמֵּן [לו] אֶת רַבּוֹ, מְזַמֵּן אֶת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה עִמּוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב קוֹמָה ה' לְמִנוּחַתְךָ אֶתָּה וְאַרְוֵן עִזְךָ, כְּדִי שְׁלֹא לְהִפְרִידֶם. כַּהֲנִיף יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וְחִסְדֵיךָ יִרְנְנוּ. מִכָּאֵן לְמַדְנּוֹ, שְׁמִי שֶׁמְזַמֵּן אֶת הַמֶּלֶךְ, יִשְׁנֶה אֶת מַעֲשָׂיו כְּדִי לְתַת שְׂמִיחָה לְמֶלֶךְ. אִם דְּרָךְ הַמֶּלֶךְ שֶׁמְשַׁמְחִים אוֹתוֹ בְּדַחְנִים פְּשׁוּטִים - יִסְדֵּר לְפָנָיו בְּדַחְנִים נִכְבְּדִים וְשָׂרִים גְּדוֹלִים, וְאִם לֹא - זוֹ לֹא [משום] שְׂמִיחַת הַמֶּלֶךְ.

בא ראה, דוד הזמין את המלך והגבירה למנוחה, מה עשה? שנה את בדחני המלך בשביל שרים וכבדים, ומי הם? שכתוב כהניף ילבשו צדק וחסידיך ירננו. וחסידיך ירננו? הנה צריך להיות לוֹיִף ירננו! שהרי הלויים הם בדחני המלך, וכעת דוד שהזמין אותו למנוחה, עשה את הכהנים והחסידים שיהיו הם בדחני המלך. אמר לו הקדוש ברוך הוא, דוד, איני רוצה להטריח עליך. [אלו] [אמר לו הקדוש ברוך הוא, דוד, לא כן] אמר לו דוד, רבוני, [לא כן, אלא] כשאתה בהיכלך, אתה עושה רצונך. כעת שהזמנתי אותך, הדבר עומד ברצוני לקרב את אלו, שהם יתרו חשוכים, אף על גב שאין דרכם בזה.

שָׁדוֹד שָׁאֲמַר (תהלים קלב) אִם אֶתָּן שְׁנֵת לְעֵינַי לְעַפְעָפֵי תְנוּמָה עַד אֲמַצָּא מְקוֹם לַה'. וְהוּא הִיָּה מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְחַבֵּר אֶת הָאֵם, שְׁנֹאֲמַר בָּהּ (משלי א) וְאֵל תִּטַּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ, עִם בַּעֲלָהּ. שְׁהָרִי הַשְּׂכִינָה מִצַּד שֶׁל הַחֶסֶד נִקְרָאת גְּמִילוֹת חֶסֶדִים.

מכאן למדנו שמי שמוזמין את המלך ישנה את מעשיו כדי לתת שמחה למלך

קוֹמָה ה' לְמִנוּחַתְךָ (קלב, ח): [זוהר ח"א פ' וי"א (דף קמח.)] רבי יצחק היה יושב יום אחד לפני מערת אפיקותא. עבר איש אחד ושני בנים עמו, והיה אחד לאחד אומר, חזק השמש הזה הוא מצד הדרום, ואין העולם מתקים אלא על הרוח, משום שהרוח היא קיום השלמות של כל הצדדים, ואלמלא שהוא עומד בשלמות, אין העולם יכול להתקיים. אמר לו אחיו הקטן, אלמלא יעקב, לא התקיים העולם. בא ראה, בשעה שיחדו בניו את היחוד שלמעלה ואמרו (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, זוהי השלמות העליונה להתיחד ביחוד אחד, אזי התחבר יעקב אביהם, ונטל את ביתו, וישב בו בחבור אחד עם האבות, להתחבר זכר ונקבה יחד.

אמר רבי יצחק, אשתתף עמכם ואשמע מה הם אומרים. פתח אותו האיש ואמר, קומה ה' למנוחתך אתה וארון עזך. קומה ה' למנוחתך - כמי שאומר יקום המלך לבית מנוחת משפנו. שנים הם היו

אתה וארון עזך: ט כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו: י בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך: יא נשבע יהוה ללוד אמת לא ישוב מפני

זוהר תהלים

יערי עם דבשי וגו'. מי שאין בו אכילה ושתיה, הוא אומר אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי?! אומר רבי שמעון, והקדוש ברוך הוא מה השיב להם? אומר לו, אומר הקדוש ברוך הוא, הרי בר יוחאי יאמר, ובאתי לשאל ממך. אומר רבי שמעון, כמה חביבות חבב הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל, ומרביי האהבה שאוהב אותה, שנה מעשיו ממה שהוא עושה. שאף על גב שאין דרכיו באכילה ושתיה - בגלל האהבה אכל ושתה. הואיל ובא אצלה, עשה רצונה. כלה נכנסת לחפה ורוצה לאכל, אין זה דין שיאכל חתנה עמה אף על גב שאין דרכו לעשות כן?! זהו שכתוב באתי לגני אחתי כלה. הואיל ובאתי אצלה ולעלות עמה לחפה, אכלתי יערי עם דבשי וגו'. ולמדנו מדוד, שהזמין להקדוש ברוך הוא ושנה מעשיו ממה שדרכיו של הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא קבל ועשה רצונו. זמן למלך והמלכה עמו - זהו שכתוב (תהלים קלב) קומה ה' למנוחתך אתה וארון עזך. מלך ומלכה כאחד, כדי שלא להפריד אותם, שנה כלים ושנה מעשים של המלך. זהו שכתוב (שם) כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו בעבור דוד וגו'. כהניך ילבשו צדק?! לויך צריך לכתב! שהרי צדק מצד הלויים הוא. וחסידך ירננו?! לויך ירננו צריך לכתב! שהרי רנה וזמרה היא בלויים. והוא שנה ואמר כהניך וחסידך, שהם מצד הימין.

מכאן למדנו, שמי שהוא בביתו, יסדר דרכו ומעשהו כרצונו. אם מזמינים אותו, יעשה את רצונו של מארחו כמו שמסדר עליו, שהרי דוד החליף לויים וסדר כהנים, והקדוש ברוך הוא הקים את הדבר כרצונו. אומר דוד, בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך. הסדור שסדרתי לא ישוב אחור. אומר לו הקדוש ברוך הוא, דוד, חייך, אפלו בכלים שלי לא אשתמש, אלא בכלים שלך. ולא זו הקדוש ברוך הוא משם עד שנתן לו אוצרות ומתנות, שכתוב נשבע ה' לדוד אמת לא ישוב מפני משיחך אשית לכסא לך. בא רבי יצחק ונשק לו. אומר, אם לא באתי לדוד הזה אלא לשמע את זה - די לי.

כמה חביבות חבב הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל

כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו בעבור דוד עבדך וגו' (קלב, ט): זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רמ"א): רבי שמעון היה הולך לטבריה. פגע בו אליהו, אומר לו, שלום עליך מורי. אומר לו רבי שמעון, במה עוסק הקדוש ברוך הוא ברקיע? אומר לו, בקרבנות עוסק, ואומר דברים חדשים משמך. אשריך! ובאתי להקדים לך שלום, ודבר אחד רוצה אני לשאל ממך להסכים, בישיבה של הרקיע שאלו שאלות: העולם הבא אין בו אכילה ושתיה, והרי כתוב (שיר השירים ה) באתי לגני אחתי כלה וגו', אכלתי

בַּטְנֵךְ אֲשִׁית לְכַפֵּא לָךְ: יב אִם יִשְׁמְרוּ בְּנֵיךָ בְּרִיתִי וְעַדְתִּי זוּ אֶלְמַדְדֵם גַּם בְּנֵיהֶם

זוהר תהלים

נִרְאָה ה' אֵל שְׁלֵמָה בַּחֲלוֹם הַלֵּילָה וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים שְׂאֵל מָה אַתָּן לָךְ. וְאִם תֹּאמַר, כִּי
בַּחֲלוֹם, וְכִי אֵיזוֹ רְשׁוֹת יֵשׁ לַחֲלוֹם בְּזֶה?
אֵלָּא כִּי נִכְלַלְתָּ דַרְגָּה בְּדַרְגָּה, הַדַּרְגָּה
הָעֲלִיוֹנָה עִם הַדַּרְגָּה הַתַּחְתּוֹנָה. מִשׁוֹם
שְׂעֵד עֲכָשׁוּ שְׁלֵמָה לֹא הָיָה שְׁלֵם. כִּי
שְׁנֵשְׁלֵם, כְּתוּב (שם ה) וְה' נָתַן חֲכֻמָּה
לְשֵׁלֵמָה, וְכְתוּב (שם) וַתִּרְבַּח חֲכֻמַּת שְׁלֵמָה.
שְׂעֵמְדָה הַלְּבָנָה בַּשְּׁלֵמוֹתָהּ, וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ
נִבְנָה, וְאִזְ הָיָה רוֹאֵה שְׁלֵמָה אֶת הַחֲכֻמָּה
עֵין בְּעֵין, וְלֹא הִצְטַרֵּךְ לַחֲלוֹם. אַחַר
שְׁחָטָא, הִצְטַרֵּךְ לַחֲלוֹם כְּבִרְאשׁוֹנָה, וְעַל
כֵּן כְּתוּב (שם יא) הִנְרָאָה אֱלֹהֵי פְעָמִים. וְכִי
פְעָמִים הָיָה וְלֹא יוֹתֵר? אֵלָּא צַד הַחֲלוֹם
הָיָה לוֹ פְעָמִים, וְצַד הַחֲכֻמָּה הָיָה בְּכָל יוֹם.

וְעַם כָּל זֶה הַצַּד שֶׁל הַחֲלוֹם הָיָה יוֹתֵר עַל
כָּל שְׂאֵר בְּנֵי הָאָדָם, מִשׁוֹם שְׁנִכְלָלָה
דַּרְגָּה עִם דַּרְגָּה, מִרְאָ"ה בְּמִרְאָ"ה. וְהִנֵּה
כִּי בְּסוּף יָמָיו יוֹתֵר חֲשׂוֹף, וְזֶה מִשׁוֹם
שְׁחָטָא, וְהַלְּבָנָה עֲמָדָה לְהַפְגֵם. מָה
הַטַּעַם? מִשׁוֹם שְׁלֵא שְׁמַר אֶת בְּרִית הַקִּדְּשׁ
בְּהִתְעַסְקוֹתוֹ עִם נְשִׁים נְכַרְיֹת, וְזֶה הַתְּנָאי
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה עִם דָּוִד, שְׁכַתוּב
(תהלים קלב) אִם יִשְׁמְרוּ בְּנֵיךָ בְּרִיתִי וְגו', גַּם
בְּנֵיהֶם עָדִי עַד יִשְׁכּוּ לְכַפֵּא לָךְ. מָה זֶה עָדִי
עַד? הֵינּוּ שְׁכַתוּב (דברים יא) כִּימֵי הַשָּׁמַיִם
עַל הָאָרֶץ. וּמִשׁוֹם שְׁשֵׁלֵמָה לֹא שְׁמַר אֶת
הַבְּרִית הַזֹּאת כְּרִאוּי, הַתְּחִילָה הַלְּבָנָה
לְהַפְגֵם, וְעַל כֵּן בְּסוּף הִצְטַרֵּךְ אֶת הַחֲלוֹם,
וְכֵן יַעֲקֹב הִצְטַרֵּךְ אֶת הַחֲלוֹם, כְּמוֹ
שְׁבִאֲרָנוּ. וְעַיֵּא מִהֵימָנָא

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דָּוִד, אֵין דְּרַכֵּי
כָּךְ. אָמַר דָּוִד, בְּעִבּוֹר דָּוִד עֲבָדְךָ אֵל
תִּשָּׁב פְּנֵי מְשִׁיחֵךְ. תִּקּוֹן שְׂאֵנִי תִקְנֵתִי, אֵל
תִּשְׁנֶה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, דָּוִד, הוּאֵיל וְזִמְנַתְּ
אוֹתִי, יֵשׁ לִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְלֹא רְצוֹנִי.
וְלִמְדִים מִכָּאן דְּרַךְ הָעוֹלָם, שְׁמִי שְׁמִזְמֵן
לְאַחַר, אוֹתוֹ שְׁבֵא אֲצִלוֹ יֵשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנוֹ אִף עַל גַּב שְׂאֵין דְּרַכּוֹ בְּכָךְ. כָּךְ
(בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבֵנֵי הַמָּקוֹם וְגו'.
הוּאֵיל וְכֵא חֲתָן אֲצֵל הַכֶּלֶה, אִף עַל גַּב
שְׂאֵין דְּרַכּוֹ לְשַׁכְּבֵי אֵלָּא בְּכָרִים וּכְסֻתּוֹת,
וְהִיא נְתֻנָה לוֹ אֲבָנִים לְשַׁכְּבֵי - הַכֹּל יִקְבֵּל
בְּרִצּוֹן הַלֵּב. זֶהוּ שְׁכַתוּב וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם
הַהוּא, עַל אוֹתָם אֲבָנִים, אִף עַל גַּב שְׂאֵין
דְּרַכּוֹ בְּכָךְ. אִף גַּם כִּי אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם
דְּבִשִׁי - אִף עַל גַּב שְׂאֵין דְּרַכּוֹ בְּכָךְ, בְּגִלְל
אֲהַבָה שֶׁל הַכֶּלֶה. וְעַם כָּל זֶה בְּבִיתָה שֶׁל
הַכֶּלֶה, וְלֹא בְּמָקוֹם אַחֵר. בְּמָקוֹמוֹ לֹא
אוּכַל וְלֹא שׁוֹתָה - בְּמָקוֹם שֶׁלָּה אוּכַל
וְשׁוֹתָה. זֶהוּ שְׁכַתוּב בְּאֵתִי לְגַנִּי. מִלְּאֲכִים
שְׁשַׁלַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם לֹא
אָכְלוּ וְשָׁתוּ וְלֹא שָׁתוּ בְּמָקוֹמָם - בְּשַׁבִּיל אֲבָרָהָם
אָכְלוּ וְשָׁתוּ. אָמַר לוֹ, רַבִּי, חֲזִיךְ דְּכַר זֶה
רְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִזְמַר, וּמִשׁוֹם שְׁלֵא
לְהַחֲזִיק טוֹבָה לַעֲצָמוֹ לְפָנֵי כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל,
הֵבִיא הַדְּבָר לְפָנֵיךְ. אֲשֶׁרִיךְ בְּעוֹלָם,
שְׂאֵדוֹנְךָ מִשְׁתַּבַּח כָּךְ לְמַעֲלָה, וְעַלִּיךְ כְּתוּב
(שמואל ב כג) צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים.

אִם יִשְׁמְרוּ בְּנֵיךָ בְּרִיתִי וְגו', גַּם בְּנֵיהֶם
עָדִי עַד יִשְׁכּוּ לְכַפֵּא לָךְ (קלב, יב): נזוהר
בראשית פ' ויצא (דף קנ.) כתוב (מלכים א ג)

עדי עד יִשְׁבוּ לְכַפֵּא לָךְ: יג כִּי בָחַר יְהוָה לְיִחוּזָא בְּצִיּוֹן אֲנֹה לְמוֹשֵׁב לוֹ: יד זֹאת מְנוּחָתִי עַד־עַד פַּה אֲשַׁב כִּי אֹתִיָּהּ: טו צִיְדָה בָּרַךְ אֲבִירָא אֲבִיּוֹנִיָּה אֲשַׁבִּיעַ לְחֶם: טז וְכַהֲנִיָּה אֲלִבִּישׁ יִשַׁע וְחִסְדִּיהָ רִנָּן יִרְנְנִי: יז שֵׁם אֲצַמִּיחַ קֶרֶן לְדוֹד עֲרַכְתִּי גַר לְמִשִּׁיחִי: יח אוֹיְבָיו אֲלִבִּישׁ בְּשֶׁת וְעָלְיוֹ יְצִיץ נִירוֹ:

— זוהר תהלים —

מה בין אותם שמשתדלים בתורה לנביאים נאמנים

וְעַדוּתִי זֹו אֲלִמְדִים (קלב, יב) [זוהר ח"ג פ' צו

(דף ל"ה.)] עוֹד פֶּתַח וְאָמַר, (שם ח)

צור תעודה חתום תורה בלמדי. צור תעודה - זו עדות של דוד, שכתוב (תהלים קלב) וְעַדוּתִי זֹו אֲלִמְדִים. צור - היא קשור, כמו שקושר קשר במקום אחד. חתום תורה בלמדי. חתום תורה - חתימה של התורה, וכל שפע ומשחת שמן ששופעים מלמעלה, באיזו (בין) חתימה שלו? בלמדי. משום ששם מתכנס שמן משחה בין שני עומדים ששם שורים, מקום הכנוס של כל שמן משחה ששופע ממעל, לשפך אותו לפי האמה ולהריק אותו בתעודה הזאת, ואז נקשר הכל קשר אחד נאמן. בא וראה מה בין אותם שמשתדלים בתורה לנביאים נאמנים. אותם שמשתדלים בתורה עדיפים מנביאים בכל פעם. מה הטעם? שהם עומדים בדרגה עליונה יותר מנביאים, אלו שמשתדלים בתורה עומדים למעלה, במקום שנקרא תורה, (תפארת) שהוא קיימה של כל האמונה, ונביאים עומדים למטה במקום שנקראו נצח יהוד. ועל כן (נקראו) אותם שמשתדלים בתורה עדיפים מנביאים, ועליונים יותר מהם. שאלו עומדים למעלה, ואלו עומדים למטה. ואותם

שאומרים דברים ברוח הקדש, עומדים למטה מכלם.

כִּי בָחַר ה' בְּצִיּוֹן אֲנֹה לְמוֹשֵׁב לוֹ (קלב, יג):

[זוהר ח"ג פ' צו (דף ל"ה.)] רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים מאושא לטבריה. אמר רבי חייא, כתוב (תהלים קלב) כִּי בָחַר ה' בְּצִיּוֹן וְגו'. זאת מנוחתי וגו'. לפעמים קוראים את זה כל החברים זכר, משום שהוא (שציון הוא) רחמים, וכאן הפתוב קורא אותו נקבה. אמר רבי יוסי, כך נשמע לי מהמנורה הקדושה, (אבל) בשעה שהזויג מזדוג כאחד להראות שהנקבה נכללת בו בכלל אחד, הנקבה נקראת בשם (הזכר), שְׁהָרִי אֲזֹ נִמְצְאוֹת הַבְּרֻכּוֹת שֶׁל הַגְּבִירָה וְאִין בָּהּ פְּרִישׁוֹת כָּלֵל, וְעַל כֵּן כְּתוּב לְמוֹשֵׁב לוֹ. וכתוב כִּי בָחַר ה' בְּצִיּוֹן, בְּצִיּוֹן בְּדִיּוּק, בְּאוֹתוֹ שֵׁישׁ בְּתוֹכוֹ שְׁשׁוּרָה בּוֹ, וְלֹא כְּתוּב לְצִיּוֹן, וְהַכֵּל אֶחָד. בֵּין שְׁקוּרָא לְזֶה בְּשֵׁם שֶׁל זָכָר, וּבֵין שְׁקוּרָא לְזֶה בְּשֵׁם שֶׁל נְקֵבָה, הַכֵּל אֶחָד וְעוֹמְדִים בְּדִרְגָּה אַחַת.

זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אותייה. (קלב, יד): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ב):] בא וראה, היפי של העולם והמראה של העולם לא נראה בעולם, עד שנבנה והוקם המשכן ונכנס הארון לתוך הקדש. מאותה שעה נראה המראה של הכל בעולם והתתקן העולם, והולכים באותו

— — — — — תהלים — — — — —

לְמִקְוֵמוֹ. רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אָמַר אוֹתוֹ עַל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
 כְּשִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ, שֶׁהָרִי אָז
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ
 וְחָס עַל הָעוֹלָם, וּבִרְכָה וְשָׁלוֹם וְחֻבִּיבוּת
 הַכֹּל נִמְצָאִים. וְאָז אָמַר, זֹאת מְנוּחָתִי
 עַדִּי עַד.

מִשְׁכָּן וּבְאוֹתוֹ אֲרוֹן, עַד שְׁמִיָּעִים
 לְאוֹתָהּ נִקְדָּה שֶׁהִיא יָפֵה נוֹף שְׂמִיחַת
 הַכֹּל. כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעוּ לְשָׁם, אָז פָּתַח הָאֲרוֹן
 וְאָמַר, (תהלים קלב) זֹאת מְנוּחָתִי עַדִּי עַד
 פֶּה אֵשֵׁב כִּי אוֹיֵתִיהָ. רַבִּי יִיסָא אָמַר,
 הַפָּסוּק הַזֶּה אָמְרָה אוֹתוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
 בְּשָׁעָה שֶׁנִּבְנְהָ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִכְנַס הָאֲרוֹן

קלג א שיר המעלות לדוד הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד:

שימוש תהלים

לקיים אהבת אחובים

הנה מה טוב (קלג, א): [שימוש תהלים לפרק קלג] לקיים אהבת האוהבים ולהתחבר עם החברים
היא מרגלא בפומיה זה המזמור.

זוהר תהלים

בשעה שפנסת ישראל (באחה באחדות)
באחדות עם הקדוש ברוך הוא, ישראל
שלמטה שונים בשמחה גם הם עם
הקדוש ברוך הוא, ומשום כך כתוב גם
יחד. ובספרו של רב המנונא סבא, גם יחד
- לרבות צדיק. בה, בפנסת ישראל, שהם
זווג אחד, והכל דבר אחד.

ושנינו בפרשת שמע ישראל ה' אלהינו
ה' אחד, מהו אחד? זו פנסת
ישראל שאחווה בקדוש ברוך הוא. שאמר
רבי שמעון, זווג של זכר ונקבה נקרא
אחד. במקום שהנקבה שורה, אחד נקרא.
מה הטעם? בגלל שזכר בלי נקבה נקרא
חצי גוף, וחצי אינו אחד. וכשמתחברים
כאחד שני חצאי גוף, נעשים גוף אחד,
ואז נקרא אחד. ועכשו הקדוש ברוך הוא
לא נקרא אחד. וסוד הדבר - פנסת ישראל
בגלות, והקדוש ברוך הוא עלה למעלה
למעלה, והזווג נפרד, והשם הקדוש לא
נמצא שלם ולא נקרא אחד. ומתי יקרא
אחד? בשעה שהגבירה תמצא עם המלך
ויזדווגו כאחד. זהו שכתוב (עובדיה א) והיתה
לה המלוכה. מי המלוכה? זו פנסת
ישראל שהמלכות קשורה בה, אז (זכריה יד)
ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ועל
זה, הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם
יחד. כשמן הטוב על הראש. מי שמן

משום שקרא להם אחים רצה לשים את
מדורו בהם ולא יסור מהם

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם
יחד (קלג, א): [זוהר ח"ג פ' ויקרא דף דף
עוד פתח ואמר, (תהלים קלג) הנה מה
טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.
אשריהם ישראל שלא נתן אותם הקדוש
ברוך הוא לגדול או לשליח, אלא ישראל
אחוזים בו, והוא אחוז בהם, ומחביבותם
קרא להם הקדוש ברוך הוא עבדים, זהו
שכתוב (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים
עבדי הם. אחר כך קרא להם בנים, זהו
שכתוב בנים אתם לה' אלהיכם. אחר כך
קרא להם אחים, זהו שכתוב למען אחי
ורעי וגו'. ומשום שקרא להם אחים, רצה
לשים את מדורו בהם ולא יסור מהם, ואז
כתוב הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים
גם יחד. והמנונה הקדושה כך אמר, הנה
מה טוב ומה נעים וגו', כמו שנאמר
(ויקרא כ) ואיש אשר יקח את אחתו
של רב יבא סבא, ואיש - זה הקדוש ברוך
הוא. אשר יקח את אחתו - זו פנסת
ישראל. וכל כך למה? חסד הוא, חסד הוא
ודאי, והרי פשוטה. ולכן, הנה מה טוב
ומה נעים שבת אחים גם יחד - הקדוש
ברוך הוא ופנסת ישראל. גם - לרבות
ישראל שלמטה, כמו שאמרנו, שהרי

— זהו זה תהלים —

כמו שְׁנֵאמַר וּפְנִיָּהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו. בְּשִׁעָה שֶׁהָיוּ אֶחָד עִם אֶחָד, מְשִׁיחִים פְּנִים בְּפָנִים, כְּתוּב מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים. וּכְשֶׁהִזְכַּר מִחֲזִיר פָּנָיו מִן הַנִּקְבָּה - אוֹי לְעוֹלָם, שָׂאז כְּתוּב, (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. בְּלֹא מִשְׁפָּט וְדָאִי. וְכְתוּב (תהלים פט) צִדְק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסָאָךְ, שְׁלֹא הוֹלְכִים זֶה בְּלִי זֶה. וּכְשֶׁמִּשְׁפָּט מִתְרַחֵק מִצְדָּק - אוֹי לְעוֹלָם. (אז כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט).

וְעַבְשׁוּ רְאִיתִי שְׂאֵתֶם בְּאֵתֶם עַל שֶׁהִזְכַּר לֹא שׁוֹרָה עִם הַנִּקְבָּה. אָמַר, אִם לִשְׁם זֶה בְּאֵתֶם אֲלֵי - שְׁבוּ, שֶׁהָרִי הַיּוֹם הַסֵּתְכִלְתִּי, שִׁיחֲזוֹר הַכֹּל פְּנִים בְּפָנִים לְשֵׁרוֹת. וְאִם לְתוֹרָה בְּאֵתֶם - שְׁבוּ לְפָנָי. אָמְרוּ לוֹ, לְכָל בְּאֵנוּ לְפָנָי מוֹרְנוּ, יִשְׁתַּמֵּט אֶחָד מֵאֵתָנוּ לְבִשָּׁר לְאֵחִינוּ שְׂאָר הַחֲבָרִים, וְאֵנוּ נִשָּׁב לְפָנָי מוֹרְנוּ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּתַח וְאָמַר, (שיר א) שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנִאֲוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. אָמְרָה כְּנִסְתִּי יִשְׂרָאֵל לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: שְׁחוֹרָה אֲנִי בְּגָלוֹת, וְנִאֲוָה אֲנִי בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה. שְׂאָף עַל פִּי שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוֹת, אֵין עוֹזְבִים אוֹתֶם. כְּאֵהֲלִי קָדָר, שְׂאוֹתֶם בְּנֵי קְטוֹרָה (הרים) שְׂמִקְדָּמִים פְּנִיָּהֶם תְּמִיד, וְעַם כֹּל זֶה - כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה, כְּאוֹתוֹ מִרְאֵה הַשָּׁמַיִם לְטָהָר, שְׂכְתוּב (תהלים קד) נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה. אֵל תְּרַאֲנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ. מֵה הַטַּעַם (אני שחרחרת משום שופתני) אֵל תְּרַאֲנִי? מִשׁוֹם שְׂאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ. שְׂשׁוֹפְתַנִּי הַשָּׁמֶשׁ, שְׁלֹא הַסֵּתְכָל עָלַי הַשָּׁמֶשׁ לְהָאִיר לִי כְּרָאוּי. וּמֵה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים? בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי. מִי הֵם אוֹתֶם בְּנֵי אֲמִי? אֵלּוּ הַמְּמַנִּים הַגְּדוֹלִים הַמְּגַנִּים עַל שְׂאָר הָעַמִּים.

הַטוֹב? זֶה שְׁמֵן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ שְׂשׁוֹפֵעַ וַיּוֹצֵא מִהֶעֱתִיק הַקְּדוֹשׁ שְׂנִמְצָא בְּאוֹתוֹ נִהַר עֲלִיוֹן, שְׂמִינִיק אֶת הַבְּנִים לְהַדְלִיק מְנוֹרוֹת, וְאוֹתוֹ שְׁמֵן שׁוֹפֵעַ עַל רֹאשׁ הַמֶּלֶךְ, וּמִרְאוֹ לְכַבּוֹד שֶׁל הַזְּקֵן הַקְּדוֹשׁ, וּמִשְׁם שׁוֹפֵעַ לְכָל אוֹתֶם לְבוֹשֵׁי כְבוֹד שֶׁהַמֶּלֶךְ מִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם. זֶהוּ שְׂכְתוּב שִׁיּוֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו. עַל פִּי מְדוּתָיו מִמֶּשׁ, וְאֵלוֹ הֵם כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁהֵשֵׁם הַקְּדוֹשׁ נִמְצָא בָּהֶם.

בֹּא רְאֵה, כֹּל הַשָּׁפֵעַ וְכֹל שֶׁמִּשְׁחַת הָעוֹלָמוֹת לֹא יוֹרְדִים לְבִרְךְ אֶלֶּא עַל יְדֵי הַכְּתָרִים הַקְּדוֹשִׁים הַלְלוּ, שֶׁהֵם שְׂמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וּמִשׁוֹם כֶּךָ שִׁיּוֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו. עַל פִּי מְדוּתָיו וְדָאִי, כְּמוֹ שְׂנֵאמַר (במדבר ד) עַל פִּי אֶהְרֵץ וּבְנִיּוֹ תִהְיֶה. כֶּךָ עַל פִּי מְדוּתָיו יוֹרֵד וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל הָעוֹלָמוֹת, לְהַמְצִיא בְּרִכּוֹת לְכֻלָּם. וּבֹא רְאֵה, הַשָּׁמֵן הַטוֹב הַזֶּה אֵינוֹ זָמִין, עַד אוֹתוֹ זְמַן שֶׁהָעֵבֻדָּה שְׁלֵמָטָה הִיְתָה עוֹלָה וְנִפְגָּשִׁים זֶה בְּזֶה. זֶהוּ שְׂכְתוּב (משלי כז) שְׁמֵן וּקְטֹרֶת יִשְׂמַח לֵב. שְׁמֵן לְמַעַלָּה וּקְטֹרֶת לְמַטָּה, אֲזִי זוֹ שֶׁמִּשְׁחַת הַכֹּל. רַבִּי אֶחָא וְרַבִּי יְהוּדָה זְקִפּוּ יְדֵים, וְהוֹדוּ לְרַבִּי אֲבָא.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים שְׂכְתֵת אַחִים גַּם יַחַד וְגו' (קלג, א): [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ו' ע"ב)] שְׂנִינּוּ שְׂאֵמַר רַבִּי יוֹסִי, פַּעַם אַחַת הָיָה צְרִיף הָעוֹלָם לְמָטָר, בְּאוֹ לְפָנָי (הלכו אצל) רַבִּי שְׂמַעוֹן רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה וּשְׂאָר הַחֲבָרִים. מִצְּאוּהוּ שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לְרֹאוֹת אֶת רַבִּי פְּנַחְס בֶּן יְאִיר, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. כִּיּוֹן שְׂרָאָה אוֹתֶם, פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קלג) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים שְׂכְתֵת אַחִים גַּם יַחַד. מֵה זֶה שְׂכְתֵת אַחִים גַּם יַחַד?

ב כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל הַזָּקֵן וְכֵן אַחֲרָיו שִׁירַד עַל פִּי מְדוּתָתָיו: ג בְּטַל
 חֲרָמוֹן שִׁירַד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צִוָּה יְהוָה לְבָרְכָה חַיִּים עַד
 הָעוֹלָם:

זוהר תהלים

עִמְכֶם, יִקְרָא עֲלֵיכֶם שְׁלוֹם, וַיִּמְצָא
 בְּגִלְלַתְכֶם שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב,
 (תהלים קכב) לְמַעַן אַחִי וְרַעִי אֲדַבְרָה נָא
 שְׁלוֹם בְּךָ.

כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד
 הָעוֹלָם (קלג, ג): [זוהר בראשית פ' לך לך
 (דף 99.ת9)] אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר ה'
 אֶל אַבְרָם וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח, (שיר ז)
 אֲנִי לְדוּדֵי וְעָלִי תְשׁוּקָתוֹ. הֲרֵי פְרִשְׁוֹה,
 אֲבָל בְּהִתְעוֹרְרוֹת שְׁלֵמָטָה תִּמְצָא
 הִתְעוֹרְרוֹת שְׁלֵמָעֵלָה, שֶׁהֲרֵי אֵין מִתְעוֹרֵר
 לְמַעֲלָה עַד שֶׁמִּתְעוֹרֵר לְמַטָּה, וְהַבְּרָכוֹת
 שְׁלֵמָעֵלָה לֹא נִמְצְאוֹת אֶלָּא בְּמָה שֵׁישׁ בּו
 מִמֶּשׁ, וְאֵינוֹ רִיקָן. מִנֵּיִן לָנוּ? מֵאֲשֶׁת
 עוֹבְדֵיֵהוּ שֶׁאָמַר לָהּ אֱלִישֵׁעַ (מלכים ב ד)
 הַגִּידִי לִי מַה יֵשׁ לָךְ בְּבֵית. שֶׁהֲרֵי הַבְּרָכוֹת
 שְׁלֵמָעֵלָה אֵינָן שׁוֹרוֹת עַל שְׁלַחַן רִיק וְלֹא
 בְּמִקּוֹם רִיק. מַה כְּתוֹב? וְתֹאמַר אֵין
 לְשִׁפְחָתְךָ כֹּל בְּבֵית כִּי אִם אֶסוּף שְׁמֶן. מַה
 זֶה אֶסוּף? אֶלָּא אִמְרָה לוֹ, הִשְׁעוּר שֶׁל
 הַשְּׁמֶן הַזֶּה אֵינוֹ אֶלָּא כְּדֵי מְשִׁיחַת אֶצְבַּע
 קְטָנָה. אָמַר לָהּ, נִחְמַתְנִי, שֶׁהֲרֵי לֹא יִדְעָתִי
 אֵיךְ יִשְׂרוּ הַבְּרָכוֹת שְׁלֵמָעֵלָה בְּמִקּוֹם רִיק,
 אֲבָל עֲכָשׁוּ שֵׁישׁ לָךְ שְׁמֶן, זֶהוּ מִקּוֹם
 שִׁימְצָאוּ בּו בְּרָכוֹת. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׁכַתּוֹב
 (תהלים קלג) כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב וְגו'. וּבְסוּפוֹ מַה
 כְּתוֹב? (שם) כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה
 חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וּבְמִקּוֹם הַזֶּה שׁוֹרוֹת
 הַבְּרָכוֹת. [ונתבאר].

דְּבַר אַחֲרֵי, בְּנֵי אֲמִי מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ וְגו'.
 וְכִשְׁהַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ, שְׁמַנִּי נִטְרָה אֶת
 הַכְּרָמִים. מַה הִטְעַם? שְׁכַרְמֵי שְׁלִי לֹא
 נִטְרָתִי. וְשִׁנֵּינוּ, בְּנֵי אֲמִי וְדַאי הִסְכִּימוּ
 עָלַי, כְּלוֹמַר, כְּשֶׁסְּרָה אֶרֶץ מִשָּׁמַיִם, כְּמוֹ
 שֶׁבְּאַרְנוֹ, שְׁכַתּוֹב (שמות ב) וַתִּתְצַב אֶחְתָּו
 מִרְחֹק. וְכֵאֵן נֶאֱמַר וְדַאי, הִנֵּה מַה טוֹב
 וּמַה נְּעִים שְׁכַת אַחִים גַּם יַחַד. וּבְהֵם
 בְּאַרְנוֹ (וכאן בארנו), גַּם יַחַד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (ויקרא כו) וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתְכֶם, שְׁכַת
 אַחִים בְּכֻלָּל, כִּיּוֹן שְׁכַתּוֹב גַּם, לְהַכְלִיל כָּל
 אוֹתָם שְׁלֵמָעֵלָה, שְׁכָל הַשְּׁלִטוֹן נִמְצָא
 בְּאוֹתוֹ מִקּוֹם. דְּבַר אַחֲרֵי הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה
 נְּעִים וְגו' - אֵלוֹ אוֹתָם הַחֲבָרִים בְּשַׁעַה
 שֶׁהֵם יוֹשְׁבִים כְּאֶחָד וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה,
 בְּהִתְחַלָּה הֵם נִרְאִים אֲנָשִׁים עוֹרְכֵי קָרֵב
 שְׂרוּצִים לְהִרְגֵּז זֶה אֶת זֶה. אַחֲרַי כִּף חוֹזְרִים
 לְאַהֲבָה וְאַחֻוּהָ. מַה אוֹמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא? הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נְּעִים שְׁכַת אַחִים
 גַּם יַחַד. גַּם - לְהַכְלִיל עִמָּהֶם שְׁכִינָה. וְלֹא
 עוֹד, אֶלָּא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִקְשִׁיב
 לְדַבְרֵיהֶם, וְיֵשׁ לוֹ נַחַת וְשִׂמְחָה בָּהֶם. זֶהוּ
 שְׁכַתּוֹב (מלאכי ג) אֲזַ נְדַבְּרוּ יְרָאֵי ה' אִישׁ
 אֶל רַעְהוֹ וַיִּקְשַׁב ה' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתַּב סֵפֶר
 זְכָרוֹן לְפָנָיו וְגו'. וְאַתֶּם הַחֲבָרִים שֶׁל כָּאֵן,
 כְּמוֹ שֶׁהֵייתֶם בְּחִיבוֹת וְאַהֲבָה מִקְדָּם
 לְכֵן, כִּף גַּם מִכָּאֵן וְהִלָּא לֹא תִפְרְדוּ זֶה
 מִזֶּה, עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַח

קלד « שיר הפעלות הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה
העמדים בבית יהוה בלילות: ב שאו ידיכם קדש וברכו את
יהוה: ג וברכה יהוה מציון עשה שמים וארץ:

שימוש תהלים

לאומרו קודם התלמוד

הנה ברכו את ה' (קלד, א): [שימוש תהלים לפרק קלד] טוב לומר אותו קודם תלמודו.

זוהר תהלים

חזקה היה יושב לפני רבי יצחק. קמו
בחצות הלילה ללמד תורה. פתח רבי
יצחק ואמר, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה'
כל עבדי ה' וגו'. הפסוק הזה הרי פשוטו
החברים והרי נתבאר, אבל השבח הזה
הוא של כל בני האמונה, ומי הם בני
האמונה? אותם שמשתדלים בתורה
ויודעים ליחד את השם הקדוש פראוי.
והשבח של אותם בני האמונה, אותם
שעומדים בחצות הלילה לעסק בתורה
ונדבקים בכנסת ישראל לשבח את הקדוש
ברוך הוא בדברי תורה.

בא ראה, בשעה שאדם קם בחצות הלילה
לעסק בתורה ורוח צפון מתעוררת
בחצות הלילה, אותה אילת עומדת
ומשבחת את הקדוש ברוך הוא. ובשעה
שהיא עומדת, כמה אלפים וכמה רבבות
עומדים עמה במקומם, וכלם מתחילים
לשבח את המלך הקדוש. אותו מי שזכה
וקם בחצות הלילה לעסק בתורה, הקדוש
ברוך הוא מקשיב לו, כמו שבארנו,
שכתוב (שיר ח) היושבת בגנים חברים
מקשיבים לקולך השמיעני. וכל אותם
אוכלוסים של מעלה וכל בני התשבחת
שמזמרים לרבונם, כלם שוככים בשביל

כל אדם בעולם, כלם ראויים לברך את
הקדוש ברוך הוא

הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו' (קלד, א):
[זוהר ח"א פ' תולדות (דף קלו.)] פתח רבי
יהודה ואמר, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה'
כל עבדי ה' וגו'. הפסוק הזה בארוהו.
אבל בא ראה, הנה ברכו את ה', ומי הם
שראויים לברך את הקדוש ברוך הוא? כל
עבדי ה', משום שכל אדם בעולם
מישראל, אף על גב שכלם ראויים לברך
את הקדוש ברוך הוא, הברכה שבשבילם
יתברכו העליונים והתחתונים מה היא?
אותה שמברכים אותו עבדי ה', ולא כלם.
ומי הם שברכתם ברכה? העמדים בבית
ה' בלילות. אלה הם שעומדים בחצות
הלילה ומתעוררים לקרא בתורה, אלו
עומדים בבית ה' בלילות, שהרי אז בא
הקדוש ברוך הוא להשתעשע עם
הצדיקים בגן עדן.

שבח של אותם בני האמונה אותם
שעומדים בחצות הלילה לעסק בתורה

שאו ידיכם קדש וברכו את ה' וגו' (קלד, א):
[זוהר ח"א פ' ויקרא (דף ק"ג.)] רבי

—== זוהר תהלים ==—

אתה תברך את הקדוש ברוך הוא ממקום שנקרא קדש עליון, והוא יברך אותך ממקום שנקרא ציון, שאתה והגבירה תתברכו כאחד. כמו שהזווג שלכם היה כאחד לשבח את המלך, כך מאותו מקום שמתברכת כנסת ישראל, מאותו מקום יזמין לך ברכות. זהו שכתוב יברך ה' מציון וראה בטוב ירושלים. מי הוא טוב ירושלים? אותן ברכות שיוצאות לה מהמלך על ידי אותה דרגת צדיק הקדושה. ועל כן, יברך ה' מציון וראה בטוב ירושלים, והכל דבר אחד. וראה בנים לבניך וגו'. וראה בנים לבניך - יפה, מה זה שלום על ישראל? מה צריך כאן על ישראל? אלא משום שמרבה שלום למעלה, שפאשר הוא זוכה לכל זה, מרבה שלום למעלה ולמטה. שלום על ישראל, סתם. והשלום הוא שבחם של עליונים ותחתונים, שבח הוא של כל העולמות, ודברי תורה מרבים שלום בעולם, שכתוב (שם כט) ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

התשבת של אותם שעסקו בתורה, ומכריזים ואומרים: (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה'. אתם ברכו את ה', אתם שבחו את המלך הקדוש, אתם עטרו את המלך. ואתה האיילת מתעטרת באותו אדם, ועומדת לפני המלך ואומרת: ראה באיזה בן באתי לפניך, באיזה בן התעוררתי אליך. ומי הם שהשבח כלו שלהם לפני המלך? וחוזר ואמר, העומדים בבית ה' בלילות, אלו נקראים עבדי ה', אלו ראויים לברך את המלך, וברכתם ברכה, זהו שכתוב (שם) שאו ידיכם קדש וברכו את ה' וגו'. אתם ראויים שהמלך הקדוש יתברך על ידיכם, והברכה שעל ידיכם ברכה היא.

שאו ידיכם קדש. מהו קדש? המקום העליון שמעין הנחל העמק יוצא ממנו, שכתוב ונהר יצא מעדן להשקות. ועדן הוא שנקרא קדש עליון, משום כך שאו ידיכם קדש. ואדם שעושה כן וזוכה לזה, מה מכריזים עליו? יברך ה' מציון,

כח לחודש

קלה א תללויה תללו את שם יהוה תללו עברי יהוה :
 ב שעמדים בבית יהוה בחצרות בית אלהינו : ג תללויה
 פי טוב יהוה זמרו לשמו כי נעים : ד כי יעקב בחר לו יה ישראל
 שימוש תהלים

למי שיש לו מחשבת עבודה זרה שישוב בתשובה

הללו את שם ה' (קלה, א): [שימוש תהלים לפרק קלה] לשוב בתשובה שלמה לפני ה'. יאמר אותו
 בכל יום אחר תפלתו בשחרית במנחה ובערבית ורוח נכון יתחדש בקרבו.

זוהר תהלים

ממה שגלה הכתוב ידענו שהקדוש ברוך
 הוא נטל את יעקב לגורלו, שכתוב (דברים
 לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך
 הוא התרצה בהם להדבק בהם ולהיות
 להם חלק ושהם יהיו בחלקו

כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו (קלה,
 ד): [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף מ"ח:)] ועוד ויסר
 את אפן מרכבתיו - בא ראה, אשרי חלקם
 של ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה
 בהם להדבק בהם ולהיות להם חלק,
 ושהם יהיו בחלקו. זהו שכתוב (דברים יג)
 ובו תדבקון. וכתוב (שם ד) ואתם הדבקים
 בה' אלהיכם. בה' ממש. וכתוב (תהלים קלה)
 כי יעקב בחר לו יה. וכתוב כי חלק ה' עמו
 יעקב חבל נחלתו. שהוציא אותם מזרע
 קדוש להיות חלקו, ועל זה נתן להם תורה
 קדושה עליונה גנוזה אלפים שנים עד
 שלא נברא העולם, והרי זה נאמר. ומשום
 אהבתו נתן אותה לישראל ללכת אחריה
 ולדבק בה.

כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו (קלה,
 ד): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קכ"א:)] ידבר ה'

לא ידענו מי בחר את מי - אם הקדוש
 ברוך הוא בחר את יעקב, אם יעקב בחר
 לו את הקדוש ברוך הוא

כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו (קלה,
 ד): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קס"א:)] ויחמנה -
 מה זה ויחמנה? בא ראה, בשעה שרוח
 צפון נושבת, המים קופאים ולא נמשכים
 לחוץ ולא משקים, משום שהדין תלוי,
 וקר הצפון מקפיא את המים.
 וכשמתעוררת רוח הדרום, מתחממים
 המים והקפאון שלהם עובר ושופעים. אז
 הכל משקים, משום שהחם של הדרום
 מפשירים המים, וכלם מתחממים
 ושמחים לשתות מאותו הקר של הצפון
 שהיה להם בראשונה. זהו שכתוב
 ויחמנה. ויחמנה, והרי [ולא] כתוב ויחמו.
 אלא שהם כלם נקבות. ועל זה התפנן
 יעקב לעשות מעשה בחכמה, וזהו שכתוב
 ויקח לו יעקב מקל לבנה לח וגו'. פתח
 [רבי אלעזר] ואמר, כי יעקב בחר לו יה
 ישראל לסגלתו. בא ראה, כי יעקב בחר לו
 יה, עד כאן לא ידענו מי בחר את מי - אם
 הקדוש ברוך הוא בחר את יעקב, אם
 יעקב בחר לו את הקדוש ברוך הוא, אלא

זוהר תהלים

ובאותו אור נסתר הפה בו מי שלא הכה, האיר בו מי שלא האיר, ואז יצא אור אחד שהוא עדון לעדון, להשתעשע, לגנוז אור דקיק ונסתר בתוך אותו האור. ואותו אור שהוא עדון לעדון, נסתר, התקיימו (ג'קמו) ונתקנו בו ששה רשומים שלא ידועים, פרט לאותו אור דקיק כשנכנס להגנוז עדון בעדון, אור באור. והאור הזה שיוצא מתוך האור הדקיק, הוא מפחיד ואימתני ותקיף יותר, וזה התפשט ונעשה עולם אחד שמאיר לכל העולמות, עולם נסתר שלא ידוע כלל, ובתוכו דרים שש רבוא אלה של אותם דירים וחילות ומחנות העליונות. וכיון שהוציא אותם ונתקנו כאחד, אז הוא חבור אחד, והם סוד של אות וי"ו שהתחברה באותו עולם נסתר, ואז כתוב פי יעקב בחר לו יה. כשיוצא וי"ו ונתקן מתוך י"ה, אז ישראל לסגלתו. לשאר בני העולם לא נתנה רשות לעלות כן, אלא רק לסגלתו, מקום שנוטל וכונס הכל, וזוהי דרגה למטה, ומתוך זה נוטלים למעלה בסתר הרצון, אבל לא בגלוי כמו שנטל יעקב. זהו שכתוב ויקחו לי תרומה.

מה זה לסגלתו? אמר לו שלשת האבות נקראו סגלה

פי יעקב בחר לו יה וגו' (קלה, ד): [זוהר ח"ג פ' במדבר (ד ק"ט): פתח ואמר, (במדבר כג) מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'. בא ראה, כמו שיש למעלה יש למטה. למעלה יש ימין ויש שמאל - למטה ישראל והעמים. ישראל אחרים לימין בקדשת המלך הקדוש. העמים עובדי

אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו'. רבי חייא פתח, (תהלים קלה) פי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו. כמה חביבים ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שהתרצה בהם ורצה להדבק בהם ולהתקשר עמם, ועשה אותם עם יחידי בעולם, שכתוב (שמואל ב ז) ומי כעמך פִּי־יִשְׂרָאֵל גוי אחד בארץ, והם התרצו בו והתקשרו בו. זהו שכתוב פי יעקב בחר לו יה, וכתוב (דברים לב) פי חלק ה' עמו. ונתן לשאר העמים שליטים גדולים ממנים עליהם, והוא נטל את ישראל לחלקו.

פי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו (קלה, ד): [זוהר ח"ב פ' תרומה (ד קכ"ו): בא וראה, פי יעקב בחר לו יה - סוד עליון למעלה. כיון שהשלים ונקרא ישראל, אז לסגלתו, נטל הכל בכל הצדדים, ונטל למעלה ונטל למטה, ונשלם בכל. אמר רבי שמעון, הרי שנינו, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, חקק בחקיקותיו של סודות האמונה תוך קלפות בסודות עליונים, וחקק למעלה וחקק למטה, והכל בסוד אחד, בסוד גלופי השם הקדוש יהו"ה, ששולט באותיותיו מעלה ומטה, ובסוד זה נתקנו העולמות - העולם העליון והעולם התחתון.

העולם העליון נתקן בסוד של אות י', נקדה עליונה ראשונה שיצאה מתוך הנסתר והגנוז שלא ידוע, ולא עומד להודע ולא נודע כלל, עליה של סוד האין סוף, ומתוך סתר זה מאיר אור אחד דקיק ונסתר, כולל בתוכו כלל כל האורות.

לסגלתו: ה כי אני ידעתי כי גדול יהוה וארנינו מכל אלהים: ו כל אשר חפץ יהוה עשה בשמים ובארץ בימים וכל תהומות: ו מעלה נשאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה מוצא רוח מאוצרותיו: ו שהבה בכורי מצרים מאדם עד בהמה: ט שלח אתות ומפתים בתוככי

זוהר תהלים

שִׁישָׁאֵל בְּגִלוֹת, היא ודאי הולכת כפנחש. נחש, כשהוא (בדין) כופף ראשו לעפר, עולה הזנב, שולט ומכה את כל אותם שנמצאים לפניו. אף כך פעת בגלות - כגון זה הראש כפוף לעפר, והזנב שולט. מי עשה שהזנב יעלה למעלה, ישלט ויכה? הראש שמתכופף למטה. ועם כל זה, מי מנהיג את הזנב ומי מסיעו למסעיו? זה הראש. אף על גב שהוא כפוף לעפר, הוא מנהיג את מסעיו. בגלל זה, קולה כפנחש ילך.

ועכשיו, שאר העמים שהם אֲחוּזִים בְּזָנֵב, עולים למעלה, ושולטים ומכים, והראש כפוף לעפר, כמו שנאמר (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום וגו'. ועם כל זה, הראש הזה מנהיג את הזנב ושומר (ומסיע) אותו, כמו שנאמר (שיר השירים א) שִׁמְנֵי נִטְרָה אֶת הַכֶּרְמִים. אלה עמים עובדי כוכבים ומזלות, שהם הזנב. בא רבי יהודה, ונשק ידיו ואמר, אלמלא לא שאלתי דבר בעולם, אלא ששאלתי זה והרוחתי אותו - די לי, שעכשו ידעתי עמים עובדי כוכבים ומזלות ושלטונם איך מנהג. אשרי חלקם של ישראל, שעליהם כתוב (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה וגו'. אמר לו רבי אלעזר, מה זה לסגלתו? אמר לו, שלשת האבות הללו נקראו סגלה, בין למעלה בין למטה, כמו

כוכבים ומזלות לשמאל, לצד רוח הטמאה. וכלם למטה מכל דרגות השמאל. וכל הדרגות אֲחוּזוֹת זו בזו עד שתליות מהראש. וכמו שהראש נוסע, באותו הגון נוסע הזנב, שהוא תחתון. מה הטעם? משום שאחוז בו. ומשום זה העמים עובדי כוכבים ומזלות, באותו צד הטמאה שלהם כך מנהגים. בלעם השתמש בכל הדרגות התחתונות, והוא היה רואה בתחתון הזה, שהוא הזנב, שלא יכול להתנהג אלא בראש. משום כך אמר מה אקב לא קבה אל, (שהוא הראש משום) שאותו הראש העליון אינו נמצא בדין באותם הימים. ואף על גב שהאל הזה בארנו, המלכות הקדושה הזו לוקחת שם כמו הכל, והטוב והחסד של העולם הזה, (בארנו במקום אחר עליון, והוא טוב וחסד של העולם, המלכות הקדושה הזו לוקחת שם כמו שלמעלה) ומשום זה נקראת אל, אלא שהוא זועם בכל יום, שנמצא בו דין.

ובא ראה, אל שדי בארנו שבו הנאת העולם, והוא אמר לעולם די. שהרי האל זה הוא שמזדוג עמו, ומשום כך נקרא אל שדי, אל של שדי. ועל זה מה אקב לא קבה אל. משום כך, כמו שמתעורר הראש - כך מתעורר התחתון. בכה רבי אלעזר, פתח ואמר, (ירמיה מו) קולה כפנחש ילך וגו'. פעת (כמו זה)

מִצָּרִים בְּפָרְעָה וּבְכָל עֲבָדָיו: י שְׁחַבֵּה גֵזִים רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים:
 יא לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וּלְעֹג מֶלֶךְ הַכְּשֵׁן וְלָבַל מִמְּלֻכּוֹת בְּנִעַן: יב וְנָתַן אֲרָצָם
 נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: יג יְהוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְהוָה וְכָרַךְ לְדָר
 וָדָר: יד כִּי יֵרֶן יְהוָה עַמּוֹ וְעַל עֲבָדָיו יִתְנַחֵם: טו עֲצַפֵּי הַגִּזִּים כָּסַף וְזָהַב
 מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: טז פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ: יז אֲזִינִים לָהֶם
 וְלֹא יֵאָזִינוּ אֵף אֵין יֵשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם: יח כְּמוֹתֵם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר בְּיַמְּתָם:
 יט בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת יְהוָה בֵּית אַחֲרָן בָּרְכוּ אֶת יְהוָה: כ בֵּית

זוהר תהלים

זה כְּהֵנִים לְוִים וְיִשְׂרָאֵלִים, וְהַכֹּל אֶחָד. וְאַלְהָ סִגְלָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה וּסְגֻלָּתוֹ לְמַטָּה, וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יט) וְהֵייתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים.

וְנָתַן אֲרָצָם נַחֲלָה וְגו' (קֵלֶה, יב): [זוהר ח"ג דף עב: (זוהר תורה)] וְנָתַן אֲרָצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. אִמַר רַבִּי יְהוּדָה לְמַדְנָה כְּתוּב (יִרְמִיָּה ב) וְתַבּוּאוֹ וְתַטְמָאוֹ אֶת אֶרְצִי וְנַחֲלַתִּי שְׁמַתֶּם לְתוֹעֵבָה, אֲשֶׁרִי חִלְקוּ מִי שְׁזוּכָה בַחֲיָיו לְשֵׁים מְדוּרוֹ בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, שְׁכַל מִי שְׁזוּכָה לֵה זוּכָה לְהַמְשִׁיךְ עֲלָיו מִטַל הַשָּׁמַיִם שֶׁלֹּמַעֲלָה הַיּוֹרֵד עַל הָאֶרֶץ, וְכֹל מִי שְׁזוּכָה לְהַתְקַשֵּׁר בַחֲיָיו בְּזֹאת הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, זוּכָה לְהַתְקַשֵּׁר אַח"כ בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה הָעֲלִיוֹנָה, וְכֹל מִי שֶׁלֹּא זָכָה בַחֲיָיו וּמַבִּיאִים לוֹ לְהִקְרַב שָׁם, עֲלָיו כְּתוּב וְנַחֲלַתִּי שְׁמַתֶּם

לְהַחֲזִיר הַפְּקֻדוֹן לְרַבּוֹנֵינוּ.

זוהר תהלים

עוֹשֶׂה זֹאת לְבַעֲבוֹר אִיזוֹ הַטְּבָה שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, וְלִכְךָ הִיָּה רַב הַמְּנוּנָה מִתְרַץ עֲצָמוֹ וְהַבִּינָה לָהֶם שְׁעוֹשֶׂה זֹאת רַק מִשּׁוּם שְׁנַתְמַעֲטוֹ כַחֲתִּינוֹ וְאִין בִּיכּוּלָתוֹ עוֹד לְנַהֵג יִשִּׁיבָה כִּי מִרְגִישׁ בְּעֲצָמוֹ שֶׁקָּרַב קֶצֶף:

קֶסוֹ. יֵשׁ לוֹמַר שֶׁרַב הַמְּנוּנָה הַכִּיר שְׁבַעֲיָנִי תַלְמִידָיו אִין נִכּוֹן הַדְּבָר מֵה שְׁעוֹלָה מִבְּכַל לֹא"י, כִּי בְּכַל הִיָּה מְנַהֵג יִשִּׁיבָה, מֵה שֶׁלֹּא יוּכַל לַעֲשׂוֹת כַּךְ בֹּא"י, נִמְצָא שִׁישׁ בְּזֶה בִּיטוּל תוֹרָה, וְהִלָּא תַלְמוּד תוֹרָה כְּנֶגֶד כֹּל, וְהִרְהוֹר אַחֲרֵי רַבִּים שְׁאוּלֵי

חֲלוּי בָּרְכוּ אֶת יְהוָה יִרְאֵי יְהוָה בָּרְכוּ אֶת יְהוָה : כֹּה בָּרוּךְ
יְהוָה מְצִיּוֹן שֶׁבֶן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּהָ:

== זוהר תהלים ==

מאת ה' מן השמים. ולא זה לבדו, אלא
אפלו שליח אחד לפעמים (ממש) נקרא
בשם המלך. דבר אחר ברוך ה' מציון -
מאיזה מקום נודע הקדוש ברוך הוא
שהוא ברוך? חזר ואמר מציון, ממקום
של ציון נודע שהוא ברוך. מה הטעם?
משום שכתוב (תהלים קלד) כי שם צנה ה'
את הברכה וגו'. אמר לו רבי ייסא, אשרי
חלקך שזכית לכל זה. אשרי אותם
שעוסקים בתורה. שכל מי שעוסק בתורה
כאלו אחז בקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב
(דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים
כלכם היום.

כל מי שעוסק בתורה כאלו אחז בקדוש
ברוך הוא

ברוך ה' מציון שכן ירושלים הללויה (קלה,

כא): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ט:) עוד פתח

ואמר, (תהלים קלה)] ברוך ה' מציון שכן
ירושלים הללויה. וכי מציון הוא ברוך?
והרי מהנהר העמק העליון הוא ברוך!
אלא ברוך ה', כשמאירה הלבנה מאור
השמש ומתקרבים זה לזו, ולא מוסר
האור הזה מזה. ולפעמים שהלבנה נקראת
בשם המלך, כמו שהיא נקרא יהו"ה, כך
היא נקראת יהו"ה, כמו שנאמר (בראשית יט)
וה' המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש

— תהלים — זוהר תהלים —

ומשום זה את השירה הזאת, נקבה. אבל כּאן ארון ומה שהיה בתוכו יצא, ומשום אותו שהיה גנוז בתוכו נאמר שיר חדש, זכר. כי נפלאות עשה - מה שעשה לפלשתים ומה שעשה לעבודה זרה שלהם. הושיעה לו ימינו, למי? לעצמו. מי זה עצמו? אותו מזמור עצמו, ורוח עליונה קדושה גנוזה בו. ימינו - אותו שירש הזקן, וזו ימינו, שהחזיק באותו מזמור ולא השאירו ביד אחר.

כּאן יש לגלות דבר אחד: כל פעם שאותו ימין היה להרחיש נס, היה מחזיק במזמור זה ושם אותו לפניו להחזיק בו, כּאבא שמחזק ימינו בחזה בנו לפניו ואומר: מי הוא שיקרב לבני? כּיין שפּרח לגבי אביו, שם אביו ידיו על כתפיו לאחור, וזרקו בידי שונאיו. כּביכול בהתחלה כתוב, (שמות טו) 'מינך ה' נאדרי בכח. בכח מי? אותו הנודע. בערבית קוראים לחזה כח. אותו ימין נאדרי ונתחזק בכח. מי הוא שיקרב לבני. אחר כך מה כתוב? (איכה ב) השיב אחר ימינו מפני אויב. שם ימינו על כתפו ודחה אותו לידי שונאיו. בהתחלה ימינו לפניו בחזהו להתחזק בו, ואחר כך לאחוריו על כתפיו לדחות אותו. וכּאן - הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו, שתי זרועות להתחזק בו. שאם אותן פרות שלא התרגלו בנסים, אלא אותה שעה בגעיה שלהן אמרו שירה זו, נעירת חמור הזקן החסיד שרגיל בנסים על אחת כמה וכמה שאמר שירה. חברים, אם תאמרו שאין דרכו של החמור בכך מיום שנברא העולם, צאו וראו אתון

שבים, והצל לא עבר מעל ראשיהם, ואותו זקן הרים קולו עליהם, והם שומעים. אומר, על זה שאלתי. ערבים ערבים, תלכו, ודרך זו תהא תקינה לפניכם בכל מה שתצוו. שני דברים אמרתם לי ששמחתי בהם. הלכו. אמרו לו החברים, אותו מקום שרבי שמעון שרוי בו, איך אנו יודעים? אמר להם, תשאירו לבעל פסיעות הבהמות שהוא ידריך פסיעותיו לשם. לא היה טוען חמורו, וחמורו סטה מהדרך שני מילין, והלך לשם. התחיל לנהר שלש פעמים, ירד רבי פנחס ואמר לחברים, נקום לקבל סבר פני הימים, שעכשו יצאו אלינו פנים גדולות ופנים קטנות. שמע רבי שמעון נהרת החמור, אומר לחברים, נקום שהרי קול (שמחת) החמור של הזקן החסיד התעורר אלינו. קם רבי שמעון וקמו החברים.

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים צח) מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה וגו'. מזמור, זקוף טעם למעלה, (שיר יתום קראנו לזה) למה? אלא רשום טעם גדול, שהרי בא אותו מזמור מתעטר בעטרת עליונה למעלה על ראשו ובא זקוף. מי אומר שירה זו? אותן פרות באותן געיות שהיו גועות. שירו לה' שיר חדש, למי היו אומרות שירו? לכמה מרפבות, לכמה ממנים, לכמה דרגות, שהיו באים שם ויצאו לקבל את הארון (נסו), ולהם היו אומרות. שירו לה' שיר חדש - זכר. מה הטעם כּאן שיר, ומשה אמר שירה, נקבה? אלא שם במשה ארון אחד (לחוד). זאת, יצאה מהגלות היא ואוכלוסייה, ולא יותר,

לְעוֹלָם חֶסֶד: וְלִרְקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם בִּי לְעוֹלָם חֶסֶד: וְלַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים

זוהר תהלים

בֵּין כֶּף רְאוּ אֶת רַבִּי פִּנְחָס שֶׁהָיָה בָּא. הַגִּיעוּ אֵלָיו, בָּא רַבִּי פִּנְחָס וְנָשַׁק אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר, נִשְׁקַתִּי אֶת פִּי ה', הַתְּבַשֵּׁם בְּבִשְׂמִים שֶׁל גִּנְתּוֹ. שְׁמַחוּ כַּאֲחַד וַיֵּשְׁבוּ. כִּינּוּן שִׁישְׁבוּ, פָּרְחוּ כָּל אוֹתָם עוֹפוֹת שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים צַל וְהַתְּפָזְרוּ. הַחֲזִיר רָאָשׁוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהָרִים לָהֶם קוֹל וְאָמַר, עוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם! אֵינְכֶם מְשַׁגִּיחִים בְּכַבּוֹד רְבוּנְכֶם שְׁעוֹמֵד כָּאֵן?! עֲמַדוּ, וְלֹא לָקַחוּ מִמְּקוֹמָם, וְלֹא קָרְבוּ אֵלָיו. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, אָמַר לָהֶם שִׁילְכוּ לְדַרְכָּם, שֶׁהָרִי לֹא נִתְּנוּ לָהֶם רְשׁוֹת לְחֹזֵר? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, יָדַעְתִּי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהַרְחִישׁ לָנוּ נֶס. עוֹפוֹת עוֹפוֹת! לָכוּ לְדַרְכְּכֶם, וְאָמְרוּ לְאוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה עֲלֵיכֶם שֶׁהָרִי בַּהֲתַחֲלָה הָיָה בְּרִשְׁוֹתוֹ, וְכַעַת זֶה לֹא קִיַּם בְּרִשְׁוֹתוֹ. אָבֵל הַעֲלִינוּ אוֹתוֹ לְיוֹם הַסֵּלַע, כְּשֶׁעוֹלָה עֲנַן בֵּין שְׁנֵי חֲזָקִים, וְלֹא מִתְּחַבְּרִים. הַתְּפָזְרוּ אוֹתָם עוֹפוֹת וְהִלְכוּ. בֵּין כֶּף הָרִי שֶׁלֶּשָׁה אֵילָנוֹת מִתְּפַשְׁטִים בְּעֲנַפִּים לְשֶׁלֶשָׁה צְדָדִים עֲלֵיהֶם, וּמַעֲיֵן מֵיִם נוֹבְעִים לְפָנֵיהֶם. שְׁמַחוּ כָּל הַחֲבָרִים, וְשְׁמַחוּ רַבִּי פִּנְחָס וְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, טָרַח גְּדוֹל הָיָה לְאוֹתָם עוֹפוֹת בַּתְּחִלָּה, וְטָרַח בְּעֲלֵי חַיִּים לֹא צָרִיכִים, שֶׁהָרִי כְּתוּב (תהלים קמה) וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲנִי לֹא הִטְרַחְתִּי אוֹתָם. אָבֵל אִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עֲלֵינוּ, אֵינְנוּ יְכוּלִים לְדַחֹת אֶת הַמִּתְּנוֹת שֶׁלוֹ. יֵשְׁבוּ תַּחַת אוֹתוֹ הָאֵילָן, וְשִׁתּוֹ מֵהַמַּיִם וְנִהְנֵנוּ שָׁם.

לְרַקַּע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם בִּי לְעוֹלָם חֶסֶד

(קלו, ו): [זוהר חדש פ' בראשית (דף יז.)]

בְּלַעַם הִרְשַׁע שֶׁנִּצְחָה אֶת בְּעָלְיָהּ בְּכָל. חֲמוּרוֹ שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וְעוֹד, אֲתוֹן בְּלַעַם כְּשֶׁדִּבְרָה, מְלֹאךְ עֲלִיוֹן הָיָה עֲלֵיהָ מִלְּמַעְלָה.

כַּעַת יֵשׁ לְגַלוֹת. חֲבָרִים שְׁמַעוּ. פִּי הָאֲתוֹן שֶׁנִּבְרָא בְּעָרֵב שֶׁבַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, הָעוֹלָה בְּדַעְתְּכֶם שֶׁהִפָּה הָיָה פְּתוּחַ מֵאוֹתוֹ זְמַן, אוֹ שֶׁתִּנְאֵי הַתְּנָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאוֹתוֹ זְמַן? לֹא כֶּף. וְסוּד כָּאֵן שֶׁנִּמְסַר לְחֲכָמִים שֶׁלֹּא מְשַׁגִּיחִים עַל טְפִשׁוֹת הַלֵּב. פִּי הָאֲתוֹן - דְּרַגַּת הָאֲתוֹנוֹת, אוֹתוֹ עֲלִיוֹן שֶׁל צַד נִקְבוֹת, אוֹתוֹ שֶׁהָיָה שְׂרוּי עַל אוֹתָהּ אֲתוֹן וְדָבַר מֵעֲלֵיהָ. וְכִשְׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדַרְגָּה זוֹ שֶׁנִּקְרָאת פִּי הָאֲתוֹן, סִתַּם אוֹתָהּ בְּתוֹךְ (הַאֲתוֹן) נִקְבַּ תְּהוֹם רַבָּה, וְסִתַּם עֲלֵיהָ עַד אוֹתוֹ זְמַן. כְּשֶׁהִגִּיעַ אוֹתוֹ זְמַן, פָּתַח אוֹתוֹ נִקְבַּ, וַיֵּצֵא וְשָׂרָה עֲלֵיהָ וְדִבְרָה. כְּמוֹ זֶה, (במדבר טז) וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ. אֶת - לְרִבּוֹת דוּמָ"ה, שֶׁהוּא פִּי הָאָרֶץ. אֶת פִּי הָאֲתוֹן - לְרִבּוֹת קַמְרִיא"ל, שֶׁנִּקְרָא פִּי הָאֲתוֹן. פִּי הַבְּאֵר כְּמוֹ זֶה. מַה זֶה פִּי הַבְּאֵר? אוֹתָהּ דְּרַגָּה שֶׁהִיָּתָה מְמַנֶּה עֲלֵיהָ לְמַטָּה, וְהִיא תַּחַת פִּי ה', וּמִיָּהוּ? יְהִדְרִיא"ל שְׁמוֹ. שֶׁלֶּשֶׁת הַפִּיּוֹת הִלְלוּ נִבְרָאוּ עָרֵב שֶׁבַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. בְּשַׁעַת שֶׁקִּדַּשׁ הַיּוֹם, עוֹלָה פִּי הַמְּמַנֶּה עַל כָּל יֵתֵר הַפִּיּוֹת, וּמִיָּהוּ? אוֹתוֹ יוֹם שֶׁהִתְעַלָּה וְהִתְקַדַּשׁ בְּכָל, אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא (ישעיה נח) פִּי ה'. עָרֵב שֶׁבַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת נִבְרָאוּ שְׂאֵר הַפִּיּוֹת. הַתְּקַדַּשׁ הַיּוֹם, עֲלָה הִפָּה שְׁשׁוּלֵט עַל הַכָּל, פִּי ה'.

בי לעולם חסדו: ה את השמש לממשלת ביום כי לעולם חסדו: ט את הירח

זוהר תהלים

והיו עמו רבי יעקב בר אידי ורבי ייסא הקטן. עד שהיו הולכים, אמר רבי ייסא לרבי חייא, תמונה מה שכתוב (מלכים א ב) ולבני ברזלי הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחנך וגו'. אם כן, כל טוב ואמת לאכל על שלחנו ולא יותר, משאמר כאן והיו באכלי שלחנך. ועוד, לא כבוד המלך הוא שיאכל איש אחר על שלחן המלך, ולא צריך זה אלא המלך לבדו, וכך הגדולים שלו סביבו למטה ממנו.

אמר רבי חייא, לא שמעתי בזה דבר, ולא אמר. אמר לו לרבי יעקב בר אידי, ואתה שמעת בזה הדבר? אמר לו, אתם שיונקים בכל יום מדבש שמן העליון לא שמעתם, כל שכן אני. שאל את רבי ייסא, ואתה שמעת בזה דבר? אמר לו, אף על גב שאני תינוק ומלפני מספר ימים באתי אליכם ולא זכיתי מקדם לזה - אני כן שמעתי. פתח ואמר, (תהלים קלו) נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו. מה ראה דוד שבסיום ההלל הגדול סים כן בפסוק הזה? אלא שלשה שליטים הם למעלה שהקדוש ברוך הוא נודע בהם, והם סוד נכבד שלו, ואלה הם: מוח ולב וכבד. והם בהפך של העולם הזה. למעלה המוח נוטל בראש, ואחר כך נותן ללב, והלב נוטל ונותן לכבד, ואחר כך הכבד נותן חלק לכל אותם מקורות שלמטה, כל אחד ואחד כראוי לו. למטה הכבד נוטל בראש, ואחר מקרב הכל ללב, והלב נוטל את היפה של המאכל. כיון שנוטל ומתחזק מאותו כח ורצון שנוטל, נותן ומעורר אל

אמר רבי יוסי, המים היו היסוד של הכל, משום שמצאנו שעקר כל מעשה בראשית שלו היו מן המים, ושנינו, בתחלה היו המים מפזרים תחת השמים, עד שגער הקדוש ברוך הוא בהם, והכניסם ואספם את מקום אחד. זהו שכתוב (בראשית א) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה. ולאחר כך נתפזרו כמתחלה, ורקע הארץ על המים. זהו שכתוב (תהלים קלו) לרקע הארץ על המים כי לעולם חסדו. אמר עולא, וכי למה צריך כאן חסד, שכתוב לרקע הארץ על המים כי לעולם חסדו? אמר רבי יוסי, חסד גדול עשה הקדוש ברוך הוא בעולמו שהעמיד הארץ על המים, שאלמלא לא היתה הארץ מלמעלה, היה העולם מטושטש בבת אחת. אמר רבי חסדא, אלמלא כן, לא היו בני אדם נוטעים וחורשים וזורעים. עכשו שהארץ למעלה, נוטעים וזורעים, והארץ עומדת בכחה ובקיומה מפני לחות המים אשר מתחת לארץ. ומלמטה יוצאים כמה נהרות, כמה מעינות, כמה מקואות, לרשן כל העולם ולהצמיח הכל, וזהו החסד שעשה הקדוש ברוך הוא עם בריותיו ועם כל העולם.

שלשה שליטים הם למעלה שהקדוש ברוך הוא נודע בהם והם סוד נכבד שלו ואלה הם: מוח ולב וכבד

נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו (קלו, כח): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קנ"ג)] רבי חייא היה הולך לרבי שמעון לטבריה,

—= זוהר תהלים =—

על שלחן המלך, שמשם היה בא מזונו ומאכלו. וזהו על שלחן המלך תמיד הוא אכל. בא רבי חייא ונשקו על ראשו. אמר לו, תינוק אתה, וחקמה עלייך שורה בלבך. בינתים ראו את רבי חזקיה שהיה בא. אמר לו רבי חייא, ודאי בכתבות זו הקדוש ברוך הוא יתחבר עלינו, שהרי דברים חדושי תורה יתחדשו כאן.

נותן לחם לכל בשר כי יעוץ חסדו (קלו,

כה): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף מ).] השלמה מהשמטות סימן כ"ה] בא ראיה, עשר נטיעות, ערבה ונסוף המים - הלכה למשה מסיני, שאר הדברים של התורה - תורה, וכאן הלכה. מה הטעם? אלא משום שמקום זה שנקרא הר סיני, תורה שבעל פה למדה את משה לקשר קשרי האמונה. אותן עשר נטיעות שנטע הקדוש ברוך הוא, שאחז אותן באותו מקום שנקרא ערב שביעית, ויעשו פרי באותו בית סאה, כדי שיבא מזון לעולם בשביעית הזו, שאין להם מזון אלא מאותה שנה ששית שזרעים בה זרעים. זהו שכתוב (הושע י) זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד. מה שזרעים יהיה לאותו מקום שנקרא צדקה שלמה, ואז וקצרו לפי חסד, אז יהיה טוב העליון. ומי הוא לפי חסד? זה אברהם. בא ראיה, למטה שבעה מעשים יש ביניהם. זריעה - כנגד האם העליונה, זהו שכתוב (בראשית מו) הא לם זרע. קצירה - כנגד דרגת אברהם, זהו שכתוב [ו] קצרו לפי חסד. דישה בחרוץ - כנגד דרגת יצחק, שעושה דין ומפריד תבן מאותו בר. דין מפריד ממנו, ועושה דין ברשעי

המח. ואחר כך חוזר לכבוד ומחלק מזון לכל מקורות הגוף. (כיום שהאדם מתעורר בתענית, מתעורר למעלה כאותה דגמא ממש, וכיום של שבע לא כך).

ביום של תענית, אדם מקריב מאכל ומשקה לכבוד העליון, ומה הוא מקריב? חלבו ודמו ורצונו. אותו כבוד נוטל הכל ברצון. כיון שהכל הוא אליו, נוטל ומקריב הכל לפני הלב, שהוא גדול ושולט עליו. כיון שהלב נוטל ומתחזק הרצון, מקריב הכל למח, שהוא שליט עליון על כל הגוף. אחר כך חוזר הכבוד ומחלק חלקים לכל אותם מקורות ואיברים שלמטה. בזמן אחר, כאשר (כל) המח נוטל הכל בתחלה, ואחר כך נותן ללב, והלב נותן לכבוד, והכבוד נותן לכל המקורות והאיברים שלמטה, ואחר כך כשרוצה לחלק מזון לעולם הזה, בראשונה נותן ללב, שהוא המלך שבארץ, ושלחן המלך מתעורר בראשונה מכל שאר בני העולם. אשריו מי שהיה בחשבון של שלחן המלך, שהרי ידוע הוא להיטיב לו באותו טוב שלמעלה. (ומשום כך) וזהו טוב ואמת שעשה דוד לבני ברזלי, שכתוב והיו באכלי שלחנה. ואם תאמר שבשלחן המלך אוכל אדם אחר פרט לו - לא! אלא המלך אוכל בראשונה, ואחר כך כל העם. ואותם שאוכלים עם המלך בשעה שהוא אוכל - אותם שחביבים עליו מכלם, והם נמנים משלחן המלך. ואם תאמר, הרי כתוב (שמואל ב ט) על שלחן המלך תמיד הוא אכל - משום שכל מזונו לא עושה חשבון אחר, אלא

קלו א על נהרות בבֵּל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן: ב על

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להעביר השנאה

על נהרות בבל וגו' (קלו, א): [שימוש תהלים לפרק קלז] טוב לאמרו להעביר שנאה.

— זוהר תהלים —

כּוּי שְׁלֵא רְגִיל בְּצַעַר צַעְרוּ הֲרֵבָה חֲמוּר
 עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ וְגו' (קלו, א):
 [זוהר ח"ב פרשת שמות (ד' ב ע"ב)] אָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִי שֶׁרְגִיל לְסִבַּל צַעַר, אֵף עַל
 גַּב שֶׁבֶא לְפִי שַׁעַר צַעַר, סוֹבֵל מִשְׂאוֹ וְלֹא
 חוֹשֵׁשׁ. אֲבָל מִי שְׁלֵא רְגִיל בְּצַעַר, וְכָל יָמָיו
 הָיָה בְּתַפְנוּקִים וְעִדּוּנִים, וְכֹא לֹו צַעַר – זֶהוּ
 צַעַר שְׁלֵם, וְעַל זֶה צָרִיךְ לִכְכּוֹת.

צַעַר שֶׁל ה' עַל שְׁכִינְתּוֹ שֶׁהִלְכָה בְּגִלוֹת
 עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ וְגו' (קלו, א): [זוהר
 במדבר פרשת פנחס (ד' ריג ע"ב)] רַבִּי יִיסָא
 פְּתַח, (תהלים קלז) עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ
 גַם בְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן. אֶת יְרוּשָׁלַיִם הָיָה
 צָרִיךְ לוֹ לְהֵיוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב אִם אֲשַׁכַּח
 יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי! מַה זֶה בְּזַכְרֵנוּ אֶת
 צִיּוֹן? לְאָדָם שֶׁהָיָה לוֹ הֵיכָל נִכְבָּד, נֶאֱדָה
 וְיָפָה, כְּאוֹ לְסִטִּים וְשָׂרְפוּ אוֹתוֹ. צַעְרוּ שֶׁל
 מִי הוּא? לֹא שֶׁל בַּעַל הַהֵיכָל?! גַּם כָּאֵן
 הַשְּׁכִינָה שְׂרוּיָה בְּגִלוֹת, צַעַר שֶׁל מִי הוּא?
 לֹא שֶׁל הַצְּדִיק?! וְזֶה הוֹלֵךְ כְּפִי שֶׁבְּאַרְוֵה,
 שֶׁכְּתוּב (ישעיה נז) הַצְּדִיק אָבֵד, אָבֵד מִמֶּשׁ.
 גַּם כָּאֵן בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן, בְּזַכְרֵנוּ אֶת אוֹתוֹ
 צַעַר שֶׁלֹו עַל זִוְגָתוֹ, צַעַר שֶׁלֹו הוּא.

יְחֻזְקָאֵל גִּילָה הַכֹּל בְּצוּוּיֹו שֶׁל הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא

עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינוּ
 בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן (קלו, א): [זוהר ח"ב
 פרשת שמות (ד' ב:)] זוהר תורה] רַבִּי שְׁמַעוֹן
 פְּתַח, "הָיָה הָיָה דְבַר ה' אֵל יְחֻזְקָאֵל וְגו'"
 (יחזקאל א, ג), "הָיָה הָיָה" שְׁנֵי פַעְמִים לְמַה,
 וְעוֹד יֵשׁ לְשִׂאוֹל אִם יְחֻזְקָאֵל נְבִיא אִמַּת
 הִיָּה, מְדוּעַ גִּלָּה כָּל מַה שְׂרָאָה, מִי שֶׁהַמֶּלֶךְ
 מְכַנְּסוֹ בַּהֵיכָלוֹ הָאֵם יֵשׁ לוֹ לְגִלוֹת הַסּוּדוֹת
 שְׂרָאָה שֵׁם, אֵלֹא וְדָאֵי יְחֻזְקָאֵל נְבִיא אִמַּת

הַשְּׁבֻטִים הָיוּ רְגִילִים אֲבָל לֹא עִם יִשְׂרָאֵל
 בְּגִלוֹת בְּבֵל

כִּי יִשְׂרָאֵל, כְּשִׁירְדוּ לְמִצְרַיִם הָיוּ רְגִילִים
 בְּצַעַר, שֶׁהָרִי כָּל יְמֵי אוֹתוֹ אֲבִיָּהֵם
 הַצְּדִיק הָיָה בְּצַעַר, וְלִכְּן סָבְלוּ אֶת הַגְּלוֹת
 כְּרָאוּי. אֲבָל גְּלוֹת בְּבֵל הָיָה הִתְּהָ צַעַר
 שְׁלֵם, אוֹתוֹ הַצַּעַר שֶׁעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים
 כְּכוּ עֲלָיו.

כּוֹלָם כְּכוּ עַל גְּלוֹת בְּבֵל

עֲלִיוֹנִים, שֶׁכְּתוּב (ישעיה לג) הֵן אֶרְאֶלֶם
 צַעְקוֹ חֲצָה וְגו'. תַּחְתּוֹנִים,
 שֶׁכְּתוּב (תהלים קלז) עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם
 יִשְׁבְּנוּ וְגו', וְכָלֶם כְּכוּ עַל גְּלוֹת בְּבֵל. מַה
 הַטַּעַם? כִּי הָיוּ בְּתַפְנוּקֵי מְלָכִים, שֶׁכְּתוּב
 (איכה ד) בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים וְגו'.

עָרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ בְּנִרְוֵתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שָׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינּוּ דְבָרִים

זוהר תהלים

ה' שלח לבבל את כל צבאות השמים
וה' עמהם

וַיִּמְדֵנוּ, שבשעה ההיא קרא הקדוש
ברוך הוא לכל פמליא שלו,
ולכל מרכבות הקדושות, ולכל צבאו
מחנותיו ושריו, ולכל צבא השמים, ואמר
להם מה אתם עושים כאן, ומה בני
האהובים בגלות בבל ואתם כאן, קומו
ורדו כלכם לבבל, ואני עמכם, זהו
שכתוב: "כֹּה אָמַר ה' וְגו' לְמַעַנְכֶם
שְׁלַחְתִּי בְכֶלָּה וְגו'" (ישעיהו מג, יד),
"לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְכֶלָּה", זה הקדוש
ברוך הוא, "וְהוֹרְדֵתִי בְרִיחִים כְּלָם", אלו
כל המרכבות ומחנות העליונים.

יחזקאל גילה להם לישראל מה שראה
שכל צבאות השמים באו

וּבַעֲבוּר זֶה נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם בְּכַבֵּל וּשְׂרָתָהּ
רוח נבואה קדושה על יחזקאל,
וראה כל מה שראה, ואמר להם לישראל,
הלא רבונכם כאן, וכל צבא השמים
ומרכבותיו, באו לדור ביניכם, ולא האמינו,
עד שנצרך לגלות כל מה שראה, וארא כך,
וארא כך, ואף אם גלה יותר כל מה שהיה
מגלה הכל נצרך, כיון שראו ישראל כך
שמחו, וכאשר שמעו הדברים מפי יחזקאל
לא דאגו עוד על גלותם, שהרי ידעו
שהקדוש ברוך הוא לא עזב אותם, וכל מה
שגלה יחזקאל ברשות היה מגלה, לדעת
שבכל מקום שישראל גלו שמה השכינה
גלתה עמהם.

היה, וכל מה שראה הוא היה באמונה,
וברשות הקדוש ברוך הוא גלה כל מה
שהיה מגלה, וכך היה נצרך.

מִי שִׁמְכֹנֶק בְּתַפְנוּקִים וּבָא פְתָאוּם צֵעַר
עָלָיו זֶהוּ צֵעַר שְׁלָם

ובוא וראה, מי שרגיל לסכול צער, אם
יבא עליו לפי שעה צער, הוא סובל
צרתו ואינו חושש, אבל מי שאינו רגיל
בצער, והיה כל ימיו בתענוגים ומעדנים,
ובא עליו צער, זה הוא צער גדול, ועל זה
יש לבכות.

בגלות בבל שהיו רגילים במעדני מלכים
העליונים והתחתונים בכו

וּבַשְּׂבִיץ זֶה הַצֵּעַר שֶׁל גְלוּת בְּכַל הוּא הִיא
צֵעַר גְּדוֹל, הוּא הִיא הִיא צֵעַר
שעליונים ותחתונים בכו עליו, עליונים
שכתוב: "הֵן אֲרָאֶלְךָ צָעֲקוֹ חֲצָה וְגו'"
(ישעיהו לג, ז), תחתונים שכתוב: "עַל נִהְרֹת
בְּכֹל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינּוּ", כלם בכו על
גלות בבל, מה הטעם, לפי שהיו במעדני
מלכים, שכתוב: "בְּנֵי צִיּוֹן הִיָּקְרִים
הַמְּסֻלָּאִים בְּפֹז" (איכה ד, ב).

בני ישראל חשבו שה' עזב אותם

וּעַבְשׂוּ הָיוּ יוֹרְדִים בְּגְלוּת, עִם רַחֲיִים עַל
צוֹאֲרֵיהֶם וִידיהם קשורות
לאחור, ועוד חשבו שאין להם קיום
לעולם, שהרי הקדוש ברוך הוא עזב
אותם, ולא ישגיח בהם לעולם.

שִׁיר וְתוֹלְדָנֵנוּ שְׂמַחָה שִׁירוֹ לָנוּ מְשִׁיר צִיּוֹן: ד אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְהוָה **על אֲדַמַּת נְכָר: ה** אִם אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבֵק לְשׁוֹנֵי לְחֻבֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶנִּי אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ

זוהר תהלים

קשורות לאחור, וכאשר הגיעו לנהרות בכל, היו כנורותיהם תלויים על העצים, אשר שם היו מבקשים מהם לנגן, אמרו "איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר", נשכו בשיניהם בוהנות ידיהם, וכרתו אותן, ולא יכלו לנגן, והרגו אותם

בְּכֹל סְעוּדָה וּמִשְׁתֶּה יְדֹאֵג עַל חֶרֶבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ - מִחֲשִׁיב עָלָיו כְּאִלּוֹ בְּנֵה בֵּיתוֹ

תִּדְבֵק לְשׁוֹנֵי לְחֻבֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶנִּי אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמַחָתִי (קלו, ו): [זוהר ח"ב (דף קנ"ג)] אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמַחָתִי. אמר רבי יוסי כתוב (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה"א על הארץ הטובה אשר נתן לך, על הארץ הטובה ודאיסח שהרי בעבורה מזון ופרנסה נמצא בעולם, מי שמתעדין על שלחנו ומתענג באותן מלאכים, יש לו לזכור ולדאוג על קדושת הארץ הקדושה, ועל היכל המלך שנחרב, ובשביל עצבון הזה שהוא נעצב ודואג על שלחנו באותה שמחה ומשתה אשר שם, הקב"ה מחשיב עליו כאילו בנה ביתו, ובנה כל החורבות של בית המקדש, אשרי חלקו.

למה לא כתיב בזכרנו את ירושלים

עַל נְהָרוֹת בְּבֵל וְגו' (קלו, א): [זוהר חלק ג' פ' פנחס (דף ר"ג): זוהר תורה] רבי ייסא פתח "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון". את ירושלים היה צריך לומר, כמו שכתוב: "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני", מהו "בזכרנו את ציון"?

הצער של היסוד הנקרא ציון על השכינה שהלכה בגלות

אִלֵּא לְאָדָם שֶׁהִיָּה לוֹ הֵיכַל נִכְבַּד יִפָּה וּמִפּוֹאֵר, בָּאוּ לְסֻטִים וּשְׂרָפוּ אוֹתוֹ, הַצֵּעַר שֶׁל מִי הוּא, הָאִם לֹא לְאֲדוֹן הַהֵיכַל, אִף כֵּאֵן כֹּאשֶׁר הַשְׂכִּינָה תִּשְׂרָה בְּגִלוֹת, הַצֵּעַר שֶׁל מִי הוּא, הָאִם לֹא לְהַצְדִּיקִי קִסִּי וְזֶה מִתְאִים, כִּמוֹ שְׂבִיֵּארוּ בַּהֲכַתּוּב: "הַצְדִּיק אָבָד" (ישעיהו נו, א), אָבָד מִמֶּשׁ, אִף כֵּאֵן בְּזַכְרָנוּ אֶת צִיּוֹן, בְּזַכְרָנוּ אוֹתוֹ הַצֵּעַר שֶׁל צִיּוֹן עַל זִיווּגוֹ, שֶׁהָרִי הַצֵּעַר שָׁלוֹ הוּא.

כרתו את בהונותיהם ולא יכלו לנגן בכינור
אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר ה' וְגו' (קלו, ד): [זוהר חדש מדרש איכה (דף קי"ב): למדנו, ששמונים אלף לויים היו ידיהם

זו הזוהר

קסז. זו הספירה יסוד צדיק שנקרא ציון. קסח. הארץ הטובה זו מדת המלכות והשכינה הקדושה.

שְׁמַחְתִּי: זֶכֶר יְהוָה לְבַנֵּי אָדָם יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ

זוהר תהלים

הַמְלָכוֹת תַּעֲשֶׂה הַנְּקֻמוֹת

אמרו ישראל לישעי, מי הוא זה שיעשה כל כך, פתח ואמר: "אני מדבר בצדקה" (ישעיהו סג, א), זה שהוא רב להושיע" (שם), זה שכתוב בו "אהב צדקה ומשפט" (תהלים לג, ה), והוא צדק"ה ממש והוא רב להושיע".

בגלל שהשכיבו את המלכות לעפר

ובכך כן למה, לפי שגרמו לכנסת ישראל להיות שוכבת לעפר בגלות, ולנפול לארץ, כמו שכתוב: "נפלה לא תוסיף, קום בתולת ישראל" (עמוס ה, ב), ובשביל זה ילבש הקדוש ברוך הוא בגדי נקם עליהם, להגאיל אותם ברוב ההרוגים, זהו שכתוב: "יכל מלבושי אגאלתי".

ויסדתיך בספירים

זכור יי לבני אדם את יום ירושלים וגו' (קלו, ז): [זוהר ח"ב פרשת פקודי (דף רמ ע"א)]

בא וראה, כתוב (תהלים קלז) זכור ה' לבני אדם את יום ירושלים האמרים ערו ערו עד היסוד בה. ועל כן עתיד הקדוש ברוך הוא לבנות את יסודותיה של ירושלים מיסודות אחרים שישלטו על הכל, ומי הם? ספירים, שכתוב (ישעיה נד) ויסדתיך בספירים, שאלו הם היסודות והתומכים החזקים והעליונים שאין בהם חלשה בראשונה.

מאירים הם מאור העליון

מה הטעם? פי האבנים הראשונות מאותם היסודות, יכלו שאר העמים לשלט עליהם. מה הטעם? משום שאין

הַנְּקֻמָה הַגְּדוֹלָה שְׁעֵתִיד ה' לַעֲשׂוֹת לְאָדָם

זכור ה' לבני אדם (קלו, ז): [ח"ג (דף טז) זוהר תורה] זכור ה' לבני אדם את יום ירושלים האמרים ערו ערו עד היסוד בה" רבי אבא פתח "מי זה בא מאדם חמוץ בגדים מבצרה וגו'" (ישעיהו סג, א), "מי זה בא מאדם", עתיד הקדוש ברוך הוא ללבוש בגדי נקמה על אדם, שהחריבו ביתו ושרפו היכלו, והגלו לכנסת ישראל בין האומות, ולעשות בהם נקמת עולם, עד שימצאו כל ההרים מהרי עולם מלאים הרוגי עמים, ולקרות לכל עופות השמים עליהם, וכל חיות השדה יזונו מהם י"ב חדשים, ועופות השמים ז' שנים, עד שלא תסבול הארץ סרחון שלהם, זהו שכתוב: "פי זבח לה' בבצרה וטבח גדול בארץ אדם" (שם לד, ו), עד שאותן הבגדים יתגאלו, זהו שכתוב: (שם סג) "יכל מלבושי אגאלתי".

בני אדם היו מהרסים החומות

חמוץ בגדים מבצרה וגו' (שם, א), לפי שממנה יצאו ההמונים שבעולם לצבוא על ירושלים, והם התחילו לשרוף ההיכל, ובני אדם היו מהרסים החומות, והשליכו אבני היסוד, זהו שכתוב: "זכור ה' לבני אדם וגו' האמרים ערו ערו עד היסוד בה". "זה הדור בלבושו", באותן בגדי נקם שעתיד ללבוש, "צעה ברב כחו" (שם), מהו "צעה", משבר, כמו שכתוב: (תהלים מה, ו), "עמים תחתיך יפלו" וגו'.

—== זוהר תהלים ==—

ה' יחזיר את ציון למקומה

וְאָז, (ישעיה נב) כִּי עֵינֵי בְעֵינֵי יִרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן. מַה זֶה בְּשׁוּב ה'? אֲלֵא כִּשְׁשָׁלְטוֹ עָלֶיהָ שָׁאֵר הַעַמִּים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעֵלָה אוֹתָהּ לְמַעְלָה, וּבִאוּתוֹ הַזְּמַן הוּא יַחְזִירָנָה לְמַקְוֶמָה, שְׁכָתוּב (ס) בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן. בְּשׁוּב ה' וַדַּאי.

וְיִסְדְּתִיךָ בְּסִפְרִים.

וּבֹא רָאָה, כָּל מַה שֶׁנִּסְתָּר מִן הָעֵינַי וְלֹא נִתְּנָה לְעֵינַי רְשׁוּת לְשַׁלֵּט בּוֹ, לֹא תוּכַל לְשַׁלֵּט בּוֹ הָעֵינַי, פָּרַט לְאֲשֶׁר בְּכַחֲלִית הָעֵינַי בְּדְבָרִים יְדוּעִים. וּמִשׁוּם כֶּף, הִנֵּה אֲנִכִי מְרַבֵּץ בַּפּוּךְ אֲבִיךָ. וּבֹא רָאָה, כָּל הָאֲבָנִים הַלְלוּ יַעֲמְדוּ בְּמַקְוֶמָן וַיְהִיו יְסוּדוֹת כְּבָרֵאשׁוּנָה, וְיִסוּד שֶׁל סִפְרִים (אחרי) יַעֲמְדוּ בְּמַקּוֹם אַחַר סָבִיב, לְרַחֵב וְלֵארוֹךְ. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְיִסְדְּתִיךָ בְּסִפְרִים.

יסודות ירושלים יהיו מאבני ספירים שלא יהיו נחרבות

זָכַר ה' לְבַנֵּי אֲדוֹם וְגו' (קלו, ט): [נח"ב פרשת פקודי (דף רמ). זוהר תורה] רבי שמעון אמר, כתוב: "זָכַר ה' לְבַנֵּי אֲדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ", עֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַנּוֹת יְסוּדֵי יְרוּשָׁלַם, מִן יְסוּדוֹת אַחֲרֵים שִׁישְׁלִטוֹ עַל הַכֹּל, וּמַה הֵם, סִפְרִים, שְׁכָתוּב: "וְיִסְדְּתִיךָ בְּסִפְרִים" (ישעיה נד, יא), שֶׁאֵלּוּ הֵם יְסוּדוֹת וְעַמּוּדִים חֲזִקִים וּגְבוּהִים, שֶׁאֵין לָהֶם רַפְיוֹן כְּמוֹ לְרֵאשׁוֹנִים, מַה הֵטַעַם, לְפִי שֶׁאֲבָנִים הֵרֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל אוֹתָן הַיְסוּדוֹת, יִכְלוּ שֶׁאֵר עַמִּים לְשִׁלוֹט עֲלֵיהֶן,

בָּהֶם אִוֵּר עֲלִיוֹן כְּרֹאוֹי. אֲבָל אֵלֶּה יְהִיוּ מְאִירִים מִתּוֹךְ הָאוֹר הָעֲלִיוֹן וּמִשְׁקַעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת, שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם. וְאֵלּוּ הֵם הַסִּפְרִים שִׁיאִירוּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, (וְאֵם תֵּאמֶר) מִשׁוּם שְׁבִאוֹתוֹ זְמַן יִתּוֹסֵף אוֹר עֲלִיוֹן לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

יתקנו היסודות השבורים

וְאֵם תֵּאמֶר שְׁאוֹתָם יְסוּדוֹת רֵאשׁוֹנִים יִתְבַּטְּלוּ, הֲרֵי כְּתוּב (ס) הִנֵּה אֲנִכִי מְרַבֵּץ בַּפּוּךְ אֲבִיךָ. מְרַבֵּץ לְתַקֵּן הַשְּׁבוּר. מַה זֶה בַּפּוּךְ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (מלכים ב ט) וַתִּשֶׂם בַּפּוּךְ עֵינֶיךָ. יֵשׁ אֲבָנִים שֶׁנִּקְרְאוֹת פּוּךְ. מַה הֵטַעַם שֶׁל זֶה? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, סוּד הוּא, וְסוּד זֶה נִתֵּן לְדַעַת לְקוֹצְרֵי הַשְּׂדֵה.

לא שלטה ידם של גוים על האבנים

בֹּא וּרְאָה, אוֹתָן אֲבָנִים שֶׁל יְסוּדוֹת צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם, חֵס וְשָׁלוֹם שֶׁשְׁלִטוֹ עֲלֵיהֶם שָׁאֵר הַעַמִּים, וְלֹא שָׁרְפוּ אוֹתָם וְלֹא נִשְׂרְפוּ, אֲלֵא כָּלֵם נִגְנְזוּ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גִנְזוֹ אוֹתָם, וְכָל אוֹתָם יְסוּדוֹת הַבַּיִת הַקְּדוֹשׁ נִגְנְזוּ, וְלֹא אָבַד מֵהֶם אֶפְלוֹ אֶחָד. וּכְשִׁיחְזוֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּקֵּם אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל מְקוֹמָהּ, אוֹתָם הַיְסוּדוֹת שֶׁל הָאֲבָנִים הֵרֵאשׁוֹנוֹת יִחְזְרוּ לְמַקְוֶמָם וְלֹא תִשְׁלַט בָּהֶם עֵינַי אַחֲרֵת (רעה), פָּרַט לְזְמַן שֶׁאֲדָם יִכַּחַל אֶת עֵינָיו בְּאוֹתוֹ הַפּוּךְ וַיִּמְלֵא אֶת עֵינָיו מִמֶּנּוּ, וְאָז יִרְאָה אֶת כָּל הָאֲבָנִים וְהַיְסוּדוֹת שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם מְתַקְנִים עַל מְקוֹמָם, שֶׁלֹּא שְׁלִטוֹ בָּהֶם שָׁאֵר הַעַמִּים. וְכָל אוֹתָן אֲבָנִים יִקְרוּת הָאֲחֵרוֹת, וְכָל אוֹתָם בְּנֵינֵי הָאֲבָנִים, כָּלֵם עוֹמְדִים עַל מְקוֹמָם.

עַד תִּסְוֹר בָּהּ: ח בַּת בְּבֹל הַשְּׁהוּדָה אֲשֶׁרִי שְׁיִשְׁלַם לָךְ אֶת גְּמוּלָךְ שְׁגַמְלָהּ
לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי שְׁיֵאֱחֹזוּ וְנַפִּין אֶת עַלְלוֹךְ אֶל הַפְּלַע:

—= זוהר תהלים =—

עליה שאר עמים, הקדוש ברוך הוא הרימה למעלה, ובזמן שהוא יחזירנה הקדוש ברוך הוא למקומה, שכתוב "בשוב ה' ציון", בשוב ה' ודאי.

היסודות החדשים יהיו סביב ליסודות הישנים

ובוא וראה, כל אותן אבנים יתקיימו במקומותן, להיותן יסודות כבראשנה, ויסודות אחרים של ספירים יתקיימו במקום אחר מסביב לרוחב ולאורך, זהו שכתוב: (שם נד, יא) "ויסדתיך בספירים"

צד הטומאה יתבטל לעולם

ובזמן שיקים הקדוש ברוך הוא לביתו, על זמן שהוא מה כתוב: "בלע המנת לנצח" (שם כה, ח), מהו "לנצח", לדורי דורות לעולם. לפי שיתבטל צד הטומאה ולא יקום לעולם, ובכך "וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דבר" (שם).

מפני מה, מפני שלא היה בהן הארה עליונה כראויסט, אבל אלו תהיינה מאירות מתוך הארה עליונה, ומשוקעות תוך התהום, שלא יהיה ביכולת לשלוט עליהן. ואלו הן ספירים שיאירו למעלה ולמטה, לפי שבזמן שהוא יתוסף הארה עליונה למעלה ולמטה.

כל האבנים והיסודות נגזו

אמר רבי אלעזר בוא וראה, אותן אבנים של יסודי ציון וירושלים, חס ושלוש ששלטו עליהן שאר עמים, לא שרפו אותן, ולא נשרפו, אלא כלן נגזו, שגזון הקדוש ברוך הוא, ולא נאבד מהן אפילו אחת.

ה' יחזיר את ירושלים למקומה שהרימה משם כשבאו השונאים

וכאשר ישוב הקדוש ברוך הוא ויקים לה לירושלם על מקומה, אותן אבני היסוד הראשונות יחזרו למקומותן. ובכך "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון" (שם נב, ח), מהו "בשוב ה'", אלא כאשר שלטו

זו הזוהר

כדמיון האור שהוא ההיפוך מן החשך, והרי זה כענין הארת השכינה, וכמוהו רבים בזוהר הקדוש.

קסט. זה כח רוחני דקדושה, הנקשר בדבר גשמי, וגם זה הכח נקרא בשם הארת חנם, שאין זה

קלח « לְדוֹד אוֹדֶךָ כְּכֹל לְבִי נֶגְדַי אֱלֹהִים אֲזַמְרָךְ: ב אֲשֶׁתְּתוֹחַ אֶל
 חֵיבֵל קַרְשֶׁךָ וְאוֹרֵחַ אֶת שְׁמֶךָ עַל חֶסֶדְךָ וְעַל אֲמִתְךָ כִּי הִגְדַּלְתָּ עַל כָּל
 שְׁמֶךָ אֲמַרְתֶּךָ: ג בְּיוֹם קָרָאתִי וַתַּעֲנֵנִי תִרְחַבְנִי בְנִפְשֵׁי עֹז: ד יוֹדֶךָ יְהוָה
 כָּל מַלְכֵי אֶרֶץ כִּי שָׁמְעוּ אִמְרֵי פִיךָ: ה וַיִּשְׁירוּ בְּדַרְכֵי יְהוָה כָּל גְּדוֹל
 כְּבוֹד יְהוָה: ו בִּי רַם יְהוָה וְשָׁפַל יִרְאֶה וְגִבּוֹת מִמֶּרְחֵק יִדְעֶ: ז אִם
 אֵלֶיךָ בְּקֶרֶב צָרָה תַחֲיִנִי עַל אֵף אֵיבֵי תִשְׁלַח יָדְךָ וַתּוֹשִׁיעֵנִי יְמִינְךָ: ח יְהוָה
 יִגְמַר בְּעַדִּי יְהוָה חֶסֶדְךָ לְעוֹלָם מַעֲשֵׂי יְדֶיךָ אֵל תִּרְפֵּ: »

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

להעביר הגאווה

לדוד אודך בכל לבי (קלח, א): [שימוש תהלים לפרק קלח] טוב לאמרו לאהבה.

— זוהר תהלים —

חסד נמשך עליו ביום, כמו שנדרש על הכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי, ולא עוד אלא שאותן דברי תורה שהוא אומר כלם עולים ומתעטרים לפני הקב"ה, ובשביל זה דוד המלך היה מתגע בלילה בעבודת רבונו: **אם אֵלֶיךָ בְּקֶרֶב צָרָה תַחֲיִנִי עַל אֵף אֵיבֵי תִשְׁלַח יָדְךָ וַתּוֹשִׁיעֵנִי יְמִינְךָ** (קלח, ז): [זוהר ח"ב (דף רל"ט):] אם אלך בקרב צרה תחייני על אף איבי תשלח ידך ותושיעני ימינך, [מקרא זה יש לעיין בו מה זה שאמר תשלח ידך ותושיעני ימינך] אמר רבי שמעון כתוב (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, מהו ולא תוסיף קום, (משמע שהרי בפעם אחרת קמה) אלא בפעם אחרת שקמה היא קמה מעצמה ולא הקים אותה הקב"ה, שהרי בגלות מצרים הקב"ה הקימה ועשה כמה נסים בשביל להקים

דוד המלך הִיָּה מְתַיַּגֵּעַ בְּלִילָה בְּעִבּוֹדַת רְבוּנוֹ

לְדוֹד אוֹדֶךָ כְּכֹל לְבִי וְגו' (קלח, א): [זוהר ח"א (דף קע"ח):] לְדוֹד אוֹדֶךָ כְּכֹל לְבִי נֶגְדַי אֱלֹהִים אֲזַמְרָךְ. אמר רבי אלעזר בוא וראה דוד המלך כל ימיו היה מתגע בעובדת הקב"ה, והיה קם בחצות הלילה ומשבח ומודה בשירות ותשבחות, בשביל שיתקן מקומו במלכות העליונה כי כאשר נתעורר רוח צפון בחצות הלילה היה ידוע שהקב"ה באותה שעה נתעורר בגן העדן להשתעשע עם הצדיקים, והוא היה קם בשעה ההיא והתגבר בשירות ותשבחות עד עלות הבקר, לפי שכאשר הקב"ה נמצא בגן העדן הרי ביארו שהוא וכל הצדיקים שבגן העדן מקשיבים לקולו, ככתוב (שיר ח) חברים מקשיבים לקולך השמעני, ולא עוד אלא שחוט של

זיו הזוהר

קע. זהו פירושו של נגד אלהים אזמרך, כי השם אלהים היינו מדת המלכות והשכינה הקדושה שורש דוד:

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

בזמן ההוא כראוי, אבל לעתיד לבוא ולא תוסיף קום כתוב, לא תוסיף קום מעצמה, אלא הקב"ה יקים אותה, שכתוב (עמוס ט) אקים את סכת דוד הנופלת, וכתוב (ירמי' ל) ואת דוד מלכם אשר אקים להם: [ועל זה התפלל דוד ואמר תשלח ירך ותושיעני ימינך קעא תשלח ירך להקים אותי].

אותה, ובגלות ככל הוא לא הקימה, לפי שלא עשה להם נסים כיון שהחטא גרם, אלא היא קמה מעצמה, ועלו בני הגולה כאילו לא היתה להם גאולה, ולא גדלה תשוקת הקב"ה עליהם, לפי שגרם חטא ההוא שנשאו נשים נכריות, ועל כן הקב"ה לא הקים לה לכנסת ישראל, ולא עשה לה נסים וגבורות

זיו הזהר

פי תורה, בודאי תהיה זאת אתערותא דלתתא לעורר אתערותא דלעילא לגאולה השלימה, ויתקיים בנו הכתוב מי זאת הנשקפה כמו שחר, בתחילה, ואח"כ יפה כלבנה, ולבסוף ברה כחמה, כידוע שפסוק זה נדרש על הגאולה העתידה לבוא, אמנם חבל, כי כעת אנו רואים מעשה שטן שעובד בכל כוחותיו שיעלו ויתישבו שם אנשים אשר לא יתנהגו על פי תורה, ועל זה יודה לב כל בר ישראל, אבל נקוה שסוף כל סוף אוירא דארעא דישראל יהפך לבבם לטובה, ותעלה ותצמח גאולה השלמה ע"י משיח בן דוד בב"א:

קעא. רצה לומר כזה ששולח ידו להקים למי שנפל ושוכב לעפר, וכאשר יראו הופעת יד ימינו של הקב"ה להקים לכנסת ישראל אז יתבטלו ממילא כל הקטרוגים וכל העכובים בענין הגאולה: ומכאן יש להבין לבל נטעה שהצהרת מלכות אנגליא שארץ פלשתינא תהיה מקום בית מקלט לאומי עבור עם ישראל לחשוב שזהו הגאולה שאנו מצפים עליה, כי הל איזה עוד פחות הרבה מהצהרת כורש בימי עזרא כידוע ומוכן, אבל ודאי שיש בזה התנוצצות של אתחלתא דגאולה, ובאם יעלו אנשים כשרים להתיישב שם בכל פעם יותר ויותר ויתנהגו שם על

קלט « למנצח לדוד מזמור יהוה **חַקְרַתְּנִי וְתַדְעַ:** ב אַתָּה יְדַעַתְּ שִׁבְתִּי וְקוּמִי בְּנִתָּה לְרַעִי מֵרְחוֹק: ג אֲרָחִי וְרַבְעִי זְרִיתָ וְכָל דְּרָבִי הִסְבַּנְתָּ: ד בִּי אֵין מְלָה בְּלִשׁוֹנִי הֵן יְהוָה **יְדַעַתְּ כָּלָה:** ה אַחֲזֹר וְקָדַם צִרְתָּנִי וְתִשָּׁת עָלַי בַּפֶּכֶה: ו (פלאיה) פְּלִיאָה רַעַת מִמֶּנִּי נִשְׁנָכָה לֹא אוֹכַל לָהּ: **שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים**

לשים אהבה בין איש לאשתו

חקרתי ותדע (קלט, א): [שימוש תהלים לפרק קלט] טוב לשים אהבה בין איש לאשתו.

זוהר תהלים

על שמחה ולהשתעשע בו. עשה לו חפה מכסה באבנים יקרות, ומלאכים עליונים שמחים לפניו. אחר כך צנה אותו על עץ אחד, ולא עמד במצות רבנו.

מצאנו בספרו של חנוך, שלאחר שהעלה אותו הקדוש ברוך הוא והראה לו את כל גניי המלך, עליונים ותחתונים, הראה לו את עץ החיים והעץ שהצטנה עליו אדם, והראה לו מקומו של אדם בגן עדן. וראה, שאלמלא שמר אדם מצוה זו, יכול לעמד תמיד ולהיות שם תמיד. הוא לא שמר מצות רבנו - יצא בדימוס ונענש. רבי יצחק אמר, אדם נברא דו-פרצופים, והרי בארנו, (שם ב) ויקח אחת מצלעתיו - נסרו הקדוש ברוך הוא ונעשו שנים, ממזרח וממערב. זהו שכתוב (תהלים קלט) אחור וקדם צרתי. אחור זה מערב. וקדם זה מזרח. רבי חייא אמר, מה עשה הקדוש ברוך הוא? תקן אותה נקבה, ושכלל את יפיה על הכל, והכניסה לאדם. זהו שכתוב ויבן ה' אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה. בא ראה מה כתוב למעלה? ויקח אחת מצלעתיו. מה זה אחת? כמו שנאמר (שיר ו) אחת היא יונתי תמתי אחת היא לאמה. מצלעתיו -

אחור וקדם צרתי ותשת עלי כפכה (קלט, ה): [זוהר שמות פ' בשלח (דף נ"ה)]. רמה בים - אמר רבי יהודה, בו בלילה התעוררה גבורה חזקה, שכתוב בו ויולף ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה. (שהתעוררה בו גבורה חזקה) באותו זמן בקשה המלכה מן המלך את כל אותם אוכלוסים שלמטה וכל אותם שליטים שלמעלה שימסרו בידיה, וכלם נמסרו לידיה לעשות בהם נקמות. זהו שכתוב סוס ורכבו רמה בים. בים סתם, למעלה ולמטה. עזי וזמרת יה.

רבי חייא פתח ואמר, (תהלים קלט) אחור וקדם צרתי ותשת עלי כפכה. כמה הצטרכו בני אדם לכבד את הקדוש ברוך הוא, משום שכאשר ברא הקדוש ברוך הוא את העולם, הסתכל על האדם להיות שליט על הכל, (להיות שלם בכל, ונברא בשני פרצופים) והיה דומה לעליונים ותחתונים. הוריד אותו בדמות מכבדת, וראו אותו הבריות. אז התכנסו אליו והשתחוו לפניו, ופחדו ואימה נפלו עליהם מפתחו. זהו שכתוב (בראשית ט) ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים. הכניס אותו לגנו לשמרו, להיות לו שמחה

—== זוהר תהלים ==—

זה עם זה קשורים, הנקבה לאחור והזכר לפנים, עד שנסר אותם הקדוש ברוך הוא, והתקין אותה והכניס אותה לפני אדם להסתכל פנים בפנים. וכיון שהסתכלו פנים בפנים, אז רבתה האהבה בעולם, והולידו תולדות בעולם, מה שלא היה מקדם לכן, והרי בארנו. ואחר שחטא אדם והאשה, ובא נחש על חנה והטיל בה זמה, הולידה חנה את קין, והיה דיוקנו דיוקן שלמעלה ומטה מסוד הזמה של הצד האחר ומהצד שלמטה. ועל כן הוא היה הראשון שעשה מות בעולם, משום שהצד שלו גרם. הנחש דרכו הוא לארב להרג, אותו שבא ממנו בדרכו לקח והלך. ועל זה כתוב (בראשית ד) ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהי רגהו.

מצאנו בספרי הקדמונים, שכשהרג קין את הבל, היה נושף אותו נשיכות. כנחש, עד שהוציא את נשמתו והרג אותו. וכל הדברים חזרו ליסוד הראשון, ואם קין לא היה מן אותו הצד, לא נמצא כף לאחיו. ועל כן, כיון שראה אדם שנהרג הבל וגרש קין, אמר: מה אני אוליד מכאן והלאה. נפרד מאשתו מאה ושלישים שנה, ורוחות נקבות טמאות היו באות ומתחממות ממנו, והיה מוליד רוחות ושדים, ונקראים נגעי בני אדם, ובארנו.

אחר כף קנא והתלבש בקנאה, והתחבר באשתו והוליד את שת, שכתוב (בראשית ה) ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת. זהו בדמותו כצלמו, מה שלא היה כף בראשונה, באותם בנים ראשונים שהיו מקדם לכן. משום שהרי בראשונה

מצדדיו, כמו שנאמר (שמות כו) ולצלע המשכן. רבי יהודה אמר, הקדוש ברוך הוא נתן נשמה עליונה באדם, וכלל בה חכמה והשכל כדי לדעת הכל. מאיזה מקום נתן בו נשמה? רבי יצחק אמר, ממקום ששאר הנשמות הקדושות באות.

רבי יהודה אמר, מכאן, שכתוב (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה. מי זו הארץ? מאותו מקום שהמקדש נמצא בו. נפש חיה - נפש חיה סתם, זו נפש של אדם הראשון של הכל. רבי חייא אמר, אדם היה יודע חכמה עליונה יותר ממלאכי השרת, והיה מסתכל בכל, ויודע ונודע לרבונו יותר מכל שאר בני העולם. לאחר שחטא נסתמו ממנו מעינות החכמה. מה כתוב? (ממה שכתוב) (שם ג) וישלחהו ה' אלהים מגן עדן לעבד את האדמה. רבי אבא אמר, אדם הראשון מזכר ונקבה נמצא, זהו שכתוב (שם א) ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו. ועל זה זכר ונקבה נעשו כאחד, ונפרדו אחר כך. ואם תאמר, זה שאמר האדמה אשר לקח משם - כך הוא ודאי, וזוהי הנקבה, והקדוש ברוך הוא השתתף עמה, וזהו זכר ונקבה, והכל דבר אחד.

אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה

(קלט, ה): זוהר שמות 9' פקודי (דף

17"א) ובא ראה, המעיל הזה של האפוד - לכסות עליו כשלושב אותו. כתוב (תהלים קלט) אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה. פסוק זה הרי פירושו. אבל בא וראה, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, זכר ונקבה נבראו, והיו שניהם

ו אָנָה אֵלֶיךָ מְרוֹחֶדָה וְאַנְה מִפְּנֵיךָ אֶבְרַח: ה אִם אִפֶּק שְׁמוֹם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה
 שְׂאוּל הַגֵּד: ט אִשָּׁא כִנְפֵי שָׁחַר אֲשַׁכְנָה בְּאַחֲרִית יָם: י גַּם שָׁם יִרְדֶּה תִנְחַנִּי
 וְתֵאחֲזַנִּי יְמוּנָה: יא וְאָמַר אֵךְ חֲשֵׁךְ יִשְׁפְּנֵי וְלִילָה אֹרֶךְ פְּעֵרְנִי: יב גַּם חֲשֵׁךְ לֹא
 יחֲשִׂיךְ מִמֶּךָ וְלִילָה כִּיּוֹם יֵאִיר בְּחֻשִׁיכָה כְּאוֹרָה: יג בִּי אָתָּה קִנִּיתָ כְּלִיתִי תִסְכְּנֵי

===== זוהר תהלים =====

חלקו מי שבא עם המטרונה בבקר, בשעה
 שהיא באה לקבל פני המלך לספר עמו,
 והוא נמצא עמה בשעה שיושיט המלך
 ימינו לקבל את המטרונה, זש"כ אשא
 כנפי שחר אשכנה באחרית ים, מהו
 אחרית ים, אותה שעה של הבקר היא
 האחרית של הי"ם ההוא, כי כאשר נחלק
 הלילה התחלה היתה ודין היה, ועכשיו
 אחרית שלה הוא, שנסתלקים הדינים
 שלה ונכנסת בכנפיו של המלך, היא עם
 כל אותן שהתחברו עמה, זש"כ אשכנה
 באחרית ים, ולמדנו שכל אותן שעסקו
 בתורה בשעה שנחלק הלילה נשתתפו עם
 השכינה, וכאשר בא הבקר והמטרונה
 מזדוגת עם המלך, הם נמצאים עמה עם
 המלך, והמלך יפרס כנפיו על כלם, זש"כ
 (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה
 שירה עמי וגו'.

אָדָם שְׁמֹטְהוּ עֲצָמוּ בְּהֻצָנֵעַ הַקְּב"ה מְחַפָּה
 עָלָיו לְהַסְתִּירוֹ מִן הָעֵינַי

גַּם חֲשֵׁךְ לֹא יִחְשִׂיךָ וְגו' (קלט, יב) : [זוהר ח"א
 (ד' טו). זוהר תורה] גַּם חֲשֵׁךְ לֹא יִחְשִׂיךָ
 מִמֶּךָ וְלִילָה כִּיּוֹם יֵאִיר בְּחֻשִׁיכָה כְּאוֹרָה.
 רבי חייא פתח ואמר (ירמ' כג) אם יסתר
 איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה',
 כמה הם האנשים ערלי לב ועיניהם השע
 שאין משגיחים ואין יודעים בכבוד

התחברות אחרת היתה אליו, ופרשונה, עד
 שבאה חנה והתקינה הקדוש ברוך הוא
 לאדם, והתחברו פנים בפנים. ועל זה
 כתוב, (שם ב) לזאת יקרא אשה. זוהי אשה,
 אבל אחרת לא נקראת כך, והרי פרשונה.
 ומשום שאדם וחיה נבראו כאחד, כתוב
 (שם ה) זכר ונקבה בראם ויברך אתם.
 שניהם כאחד היו. ועל זה כתוב, אֲחֹר
 וְקָדָם צִרְתָּנִי.

בא וראה, אפוד וחשן - אֲחֹר וְקָדָם הָיוּ,
 וכשהכהן התלבש בהם, הָיָה דוּמָה
 בדיוקן עליון. והרי נתבאר שאז פָּנָיו
 האירו והאותיות בלטו, וְעָלוּ לְמַעְלָה
 מאירות, וְאָז הָיָה יוֹדֵעַ אֵת הַדְּבָר. ומשום
 כך תקון החשן ותקון האפוד כאחד
 נקשרו, ואף על גב שתקון זה אינו כתקון
 זה, והכל בסוד אחד. קָשֶׁר שֶׁל זֶה בְּזֶה,
 להתאחו חשן באפוד בארבע טבעות
 שנקשרו במקום הזה ובמקום הזה. והם
 סוד אותן המרכבות שנקשרו בצד הזה
 שלמטה לאותם שלמעלה, והכל הוא
 בסוד של אופנים וחיות.

אוֹתָן שְׁעָסְקוּ בַתּוֹרָה בְּשַׁעַה שֶׁנִּחְלַק הַלֵּילָה
 נִשְׁתַּתְּפוּ עִם הַשְּׂכִינָה

אִשָּׁא כִנְפֵי שָׁחַר וְגו' (קלט, ט) : [זוהר ח"א ד'
 (טו). זוהר תורה] אִשָּׁא כִנְפֵי שָׁחַר
 אֲשַׁכְנָה בְּאַחֲרִית יָם אִמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן אֲשֶׁרִי

בְּכַתְּנֵי אֲמִי: יִי אֲזַכְּרֶךָ עַל כִּי נִזְרָאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלְאִים מַעֲשֶׂיךָ וְנִפְשִׁי יָדַעַת מְאֹד:
 טו לֹא נִבְחַד עֲצָמֵי מִמֶּנּוּ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּסִתְרֵי רַקְמָתִי בְּתַחְתִּיּוֹת אֲרָץ:

===== זוהר תהלים =====

חדש פ' יתרו סתרי תורה (דף נא:)] אָמַר אָדָם
 קְדַמְאָה, לֹא נִבְחַד עֲצָמֵי מִמֶּנּוּ אֲשֶׁר
 עָשִׂיתִי בְּסִתְרֵי רַקְמָתִי (תהלים קלט) בְּתַחְתִּיּוֹת
 אֲרָץ. מִכָּאן דְּמִזְווגָא דְדָכַר וְנוֹקְבָא, אֲתִיא
 נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא. מִזְווגָא דְמִלְכָא
 בְּמִטְרוֹנִיתָא. מֵאֵי טַעְמָא. תַּחְתִּיּוֹת אֲרָץ.
 תַּרְיֵן תַּחֲוּמִין אֵית לֵהּ הִיא דְאֵיתְקַרֵי אֲרָץ
 חִפְץ. אֲתֵרָא דְאֵתְצִיירָא נִשְׁמָתָא דְדָכוּרָא
 לְיַמִּינָא. וְאֲתֵרָא דְנִשְׁמָתָא דְנוֹקְבָא
 לְשְׂמָאלָא. וְעַל דָּא בְּעֵי אֲתַעְרוּתָא מִסְטְרָא
 דְנוֹקְבָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה מא)
 הַעִירוּתִי מִצְפוֹן וַיֵּאת. וְכַדִּין מִמְזֻרְח
 שְׁמֵשׁ קוֹרָא בְּשֵׁמִי. זְווגָא דְשִׁמְשָׁא
 בְּסִיְהָרָא, יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיֵּבֵא סַגְנִים כְּמוֹ
 חֶמֶר. אֲלִין חִיילִין דְּעֵלְמָא, דְנִפְקוּ מֵאֲדָם
 קְדַמְאָה. בְּתַר הַכִּי, (תהלים קלט) גְּלָמִי רָאוּ
 עֵינַיְךָ, כְּשֶׁהֵייתִי מוֹטֵל גּוֹלָם בְּלֹא צוּרָה,
 מִמְזֻרְח לְמַעַרְב. רָאוּ עֵינַיְךָ, הַדּוֹרוֹת
 הַעֲתִידוֹת לְצֵאת מִמֶּנִּי. כִּי אַתָּה הוּא
 הַקּוֹרָא הַדּוֹרוֹת מֵרֵאשׁ. וְעַל סַפְרָךְ כּוֹלֵם
 יִכְתְּבוּ. זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם לְדִיוֹקְנִין.
 דְּבַהֲאֵי סַפְרֵן שֶׁל צְדִיקִים, הוּוּ אֲתַחְקֵק
 כָּל דִּיוֹקְנִין בְּעֵלְמָא. בְּצִירוּפָא דְאֲתַוּוֹן,
 זר"ה פס"ץ.

וְתַפְזוּ כְּלָם יִכְתְּבוּ, בְּצִירוּיֵן דְקַמְטִין,
 בְּמִשְׁכָּא דְאָדָם, כְּגוֹנוּנָא דְרַקִיעַ
 הַשְּׁמַיִם, דְתַמְזֵן כּוֹכְבִים, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא
 בְּמִסְפָּר צְבָאָם לְכָלֵם בְּשֵׁם יְקָרָא. לְזַרְעָא
 דִּישְׂרָאֵל עַבְדֵי, יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחַרְתִּיךָ.
 דְאֵינֵן אֵיקְרוּן אָדָם, דְכְתִיב (יחזקאל לד)

רבונם, שכתוב בו (שם) הלא את השמים
 ואת הארץ אני מלא, ואיך יחפצו
 האנשים להסתתר בעונותיהם ואומרים
 מי רואני ומי יודעני, כמש"כ (ישע"י כט)
 והיה במחשך מעשיהם, אנה הם
 מסתתרים מלפניו, משל למלך שבנה
 היכל ועשה תחת הארץ מערות נסתרות,
 לימים מרדו בני היכלו במלך, סבב אותם
 המלך עם חיללותיו, מה עשו, נכנסו
 והסתתרו תחת הארץ באותן המערות,
 אמר המלך הלא אני עשיתי אותם ומלפני
 תרצו להסתתר בהן, זש"כ אם יסתר איש
 במסתרים ואני לא אראנו וגו', הלא אני
 הוא שעשיתי אותן המערות אני עשיתי
 חשך ואור, ואיך תרצו להסתתר מלפני,
 בוא וראה כאשר האדם ממשך עצמו
 להסתתר ולחטוא לפני רבונו, הקב"ה
 עושה בו דין בגלוי, וכאשר האדם מטהר
 עצמו בהצנע הקב"ה ירצה להסתירו שלא
 יתראה ביום אף ה', שבודאי צריך האדם
 להזהר שלא יתראה לפני המשחית כאשר
 הוא שורה על העולם שלא יסתכל בו,
 שהרי כל אותן שנראים לפניו יש לו
 רשות להשחית, וזה האדם שמטהר עצמו
 בהצנע הקב"ה מחפה עליו להסתירו מן
 העין, שלא יוכל רוח הטומאה לשלוט
 עליו, למען לא ינזק, וזה נתבאר:

שׁוֹפְרִיהַ דְיַעֲקֹב אֲבִינוּ - מְעִין שׁוֹפְרִיהַ
 דְאָדָם קְדַמְאָה

לֹא נִבְחַד עֲצָמֵי מִמֶּנּוּ וְגו' (קלט, טו): [זוהר

זו גַלְמֵי רְאוּ עֵינֶיךָ וְעַל סִפְרְךָ כָּלֵם יִפְתְּבוּ יָמִים יִצְרוּ (ולא) וְלֹא אֶחָד בָּהֶם:

— זוהר תהלים —

מִסַּכְת עֲבוּדָה זָרָה דְאִבְרָהֶם אָבִינוּ, ד' מָאָה פְּרָקֵי הוּיִין. וּמְכַל אֵינּוּן סְפָרִין, אוּלְיָף יַעֲקֹב אָבִינוּ אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהֵלִים, חֲכֻמָּתָא סְגִיָּאָה, וְהוּוּ שׁוֹפְרִיָּה וְשִׁרְטוּטִין דִּיעֲקֹב, כְּגוּוּנָא דְשִׁרְטוּטִין דְאָדָם קְדַמָּאָה. וְהוּוּ כְּגוּוּנָא דְאָדָם קְדַמָּאָה, דְאִיהוּ קְדָם לִיצִירָה, יִצִיר כְּפִיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוּף יַעֲקֹב רֵאשׁוֹן. רֵאשׁוֹן לְשְׁלִימוֹ, קְדָשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, דְהוּוּ עֲרִסִיָּה שְׁלִים. מַה דְלִית הִכִּי בְּאַבְרָהָם, דְנִפְיָק מִנִּיָּה יִשְׁמַעְאֵל וּבְנֵי קְטוּרָה, דְאֵינּוּן סִיגֵי הַכֶּסֶף. וְאָדָם, דְנִפְיָק מִנִּיָּה קִין. וְנַח, דְנִפְיָק מִנִּיָּה חָם. וְיִצְחָק, דְנִפְיָק מִנִּיָּה עֶשָׂו, סִיגֵי דְהִבָּא. אָבֵל יַעֲקֹב עֲרִסִיָּה שְׁלִימָא אִיהוּ. וְעַל דָּא בִּיָּה בְּחַר ה' מְכַל הַעַמִּים. דְכְּתִיב, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ, וּכְתִיב (דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמוֹ יַעֲקֹב חֲבֵל נַחֲלָתוֹ. עַד פֶּאֶן סִתְרֵי תוֹרָה.

כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל אָדָם כְּתוּבִים בְּסִפְרֵי הֵן טוֹב וְהֵן רַע וְעַל כָּלֵם עֵתִיד לְתַת אֶת הַדִּין

גַלְמֵי רְאוּ עֵינֶיךָ וּגו' (קלט, טו): [זוהר ח"א פ'

ח"י שרה (דף קל:)] אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל אָדָם כְּתוּבִים בְּסִפְרֵי הֵן טוֹב וְהֵן רַע, וְעַל כָּלֵם עֵתִיד לְתַת אֶת הַדִּין. שְׁשֻׁנֵינוּ, אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, מַה שְּׁכָתוּב (תהלים קלט) גַלְמֵי רְאוּ עֵינֶיךָ - אוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁעָשָׂה הַגֵּלָם, שְׁאִינוּ מְשַׁגִּיחַ בְּעוֹלָם הַבָּא, כָּלֵם רְאוּ עֵינֶיךָ שְׁעֵינְתָּ בָהֶם. וְעַל סִפְרְךָ כָּלֵם יִפְתְּבוּ - לְתַת עֲלֵיהֶם דִּין וְחִשְׁבוֹן לְעוֹלָם הַבָּא. הַלְכָךְ יִקְדִים אָדָם

וְאִתָּן צִיאֵי צִיאָן מְרַעִיתִי אָדָם אֲתָם. וּבְגִינְהוֹן אֲתַבְרֵי עֲלֵמָא. הִדָּא הוּוּ דְכְּתִיב, (ירמיה ב) קְדָשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ. דְאֵינּוּן עֲאֵלוּ בְּמַחְשָׁבָה, עַד לָא אֲתַבְרֵי עֲלֵמָא. וְכִלְהוּ וְעַל סִפְרְךָ כָּלֵם יִפְתְּבוּ. יָמִים יוֹצְרוּ, לְכִלְהוּ יוֹמִין עֵילָאִין, כְּמִנִּין מְשַׁכְּוֹ וְקַחוּ לְכֶם. מְשַׁכְּוֹ יוֹמִין עֵילָאִין, לְאַנְהָרָא לְיוֹמִין תַּתְּאִין. שִׁסָּה וּרְבִיעֵ יוֹם. וּמְקַצַּת יוֹמָא כְּכּוֹלֵי יוֹמָא, לְחַוְשָׁבֵן מְשַׁכְּוֹ. וּמֵאֵן דְמְשִׁיךְ מִתְּמָן מְשִׁיךְ נִהִירוּ לְסִיְהָרָא לְקַדְשָׁא לַה'. וְלֹא אֶחָד בָּהֶם, דָּא דוּד מְשִׁיחָא. דְלֹא הוּוּ לִיָּה יוֹמִין לְאַנְהָרָא, וְאִיהוּ מְשִׁיךְ לִיָּה שְׁבַעִין שְׁנִין. כְּדָבָר אַחַר, (תהלים ט) הִנֵּה טְפָחוֹת נָתַתְּ יָמֵי. מֵאֵי טְפָחוֹת, ט' פָּחוֹת. טַב הִכָּא דְפָחִית לוֹן מִיוֹמוֹ דְאָדָם, לְמִיָּהֵב לְדוּד, דְהוּוּ טוֹב רוּאֵי טוֹב דִּילִיָּה, מֵאָדָם קְדַמָּאָה, דְעַבְדַּת עַמִּיָּה צְדָקָה, בְּגִין דִּיהָא מוֹכֵן דוּד, לְעִשׂוֹת צְדָקָה לְיִשְׂרָאֵל. כְּגוּוּנָא דְקַבִּיל דוּד דְהוּוּ עֲנִי וְאַבְיוֹן, הִכִּי יִהִיב לְמַסְכְּנֵי. וְכִלְא בְּמִשְׁפָּט, כְּמָה דְאִתָּא אָמַר (שמואל ב ח) וַיְהִי דוּד עוֹשֶׂה מִשְׁפָּט וְצְדָקָה לְכָל עַמּוֹ.

וְאִתְּעָרוּ, שׁוֹפְרִיָּה דִיעֲקֹב אָבִינוּ, מַעֲיָן שׁוֹפְרִיָּה דְאָדָם קְדַמָּאָה. בְּגִין דִיעֲקֹב יוֹשֵׁב אוֹהֵלִים, וְאוּלְיָף תְּמָן, בְּבֵית שָׁם וְעָבַר וְאַבְרָהָם וְיִצְחָק, לְמַפְלַח לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. בְּגִין דְאִיהוּ בְּכוֹר, דְכְּתִיב (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַבּוּדָה בְּבְכוֹרוֹת הָוָה. וְדֹאֵי, סִפְרָא דְאָדָם קְדַמָּאָה, הָוָה לִיָּה לְיַעֲקֹב. וְסִפְרָא דְחַנוּךְ. וְסִפְרָא יִצִירָה דְאַבְרָהָם אָבִינוּ. וְהָא אִיתְרַעוּ,

— זהו זה תהלים —

נְכַד בְּעַמּוֹ וְגו'. וְכֵן כְּמוֹ זֶה, כְּשִׁנּוֹתַי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיִּפִּי טוֹב עֲלִיּוֹן שֶׁל אָדָם הֲרֵאשׁוֹן לָהֶם, לְמָה? כְּדִי לְשֹׁמֵר מְצוּוֹתָיו וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. לֹא עָשׂוּ כִּף אֶלָּא הִתְגָּאוּ בּוֹ - בּוֹ לֹקִים, בִּיִּפִּי הַזֶּה.

אָמַר רַב יְהוּדָה, כְּשִׁבְרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אָדָם הֲרֵאשׁוֹן, הֲיֵה גִלְם טָרַם שְׂזַרְק בּוֹ נְשָׁמָה, וְקָרָא לְאוֹתוֹ הַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה עַל צוּרוֹת בְּנֵי אָדָם, וְאָמַר לוֹ: עֵינַי וְצַר בְּדַמּוֹת הַזֶּה שֶׁשָּׂה בְּנֵי אָדָם. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (בְּרַאשִׁית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת, כְּלוֹמַר שֵׁתָא שֵׁשׁ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאוֹתוֹ עֶפֶר מִמֶּשׁ שֶׁנִּבְרָא אָדָם הֲרֵאשׁוֹן, לְקַח הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבְרָא אֶת שֵׁשֶׁת אֱלֹהִים, וְקָרָא לוֹ שֵׁת שֵׁשׁ. זֶהוּ שְׂכַתוֹב וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ, מֵאוֹתָהּ הַעֶסָה שֶׁנִּבְרָא הַגִּלְם שְׁלוֹ. וְעַל כֵּן נֶאֱמַר גְּלַמִּי רָאוּ עֵינַיךָ, וְעֵינַתְּ בּוֹ לַעֲשׂוֹת [ב] שְׂדוּמִים לוֹ. וְעַל סִפְרָךְ כָּלֶם יִכְתְּבוּ, מִי הֵם? כָּלֶם שֶׁלֹּא שָׁמְרוּ מֵהַ שְׁנַתַּן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָהֶם וְנִטְרְדוּ מִן הָעוֹלָם [וּנְדוּנוּ בְּאוֹתוֹ הַדִּין].

שְׁנִינוּ: אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים שְׂמִיָּהֶם צְדִיקִים **גְּלַמִּי רָאוּ עֵינַיךָ וְגו'** (קל"ט, טז): [זוהר ח"א פ' יחיא (דף רכג)] וְשְׂכַבְתִּי עִם אֲבֹתַי וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (ישעיה מב) הַחֲרָשִׁים שָׁמְעוּ וְהַעֲוָרִים הִבִּיטוּ לְרֵאוֹת. הַחֲרָשִׁים שָׁמְעוּ - אֵלּוּ בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא מִקְשִׁיבִים לְדַבּוּרֵי הַתּוֹרָה וְלֹא פּוֹקְחִים אֲזִנֵּיהֶם לְשִׁמְעַת אֶת מְצוּוֹת רַבּוֹנָם. וְהַעֲוָרִים - שֶׁלֹּא מִסְתַּכְּלִים לְדַעַת עַל מָה הֵם עוֹמְדִים, שֶׁהָרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַכְּרוּז יוֹצֵא וְקוֹרָא,

תְּפַלְתּוֹ תְּמִיד וַיִּוְעִיל לוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין אָדָם עוֹשֶׂה עֲבֻרוֹת אֶלָּא מִי שֶׁהוּא גִלְם וְלֹא אָדָם, וְהִינּוּ אוֹתוֹ שֶׁלֹּא מִסְתַּכֵּל בְּנִשְׁמָה הַקְדוֹשָׁה, אֶלָּא כָּל מַעֲשָׂיו כְּבִהְמָה הַזֶּה שֶׁאֵין מִשְׁגַּחַת וְאֵין יוֹדַעַת. אָמַר רַבִּי בּוֹ, וְכִי גִלְם נִקְרָא דוֹד שֶׁאָמַר אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה? אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק, אָדָם הֲרֵאשׁוֹן אָמְרוּ, גְּלַמִּי רָאוּ עֵינַיךָ. קָדַם שְׂזַרְקָת בִּי נְשָׁמָה, רָאוּ עֵינַיךָ לַעֲשׂוֹת בְּדַמּוֹתֵי בְּנֵי אָדָם שֶׁיִּדְמוּ לִי. וְעַל סִפְרָךְ כָּלֶם יִכְתְּבוּ, מִי הֵם? יָמִים יִצְרוּ, בְּצוּרָה הַזֶּה שְׁלִי. וְלֹא אֶחָד בָּהֶם, שֶׁלֹּא נִשְׁאַר אֶחָד מֵהֶם. אָמַר רַבִּי בּוֹ, לְמָה? אָמַר לוֹ, בְּאֵרֵא, כָּלֶם שְׂדַמּוֹ לוֹ אוֹ בְּרַמְזוֹ שְׁלוֹ, לֹא מֵתוּ בְּמִיתַת נַפְשָׁם, וְכָלֶם לָקוּ בְּאוֹתוֹ עֲנִין מִמֶּשׁ.

בְּאֵרֵא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דְּמּוֹתוֹ שֶׁל אָדָם הֲרֵאשׁוֹן וַיִּפְּיוּ הֲיֵה כְּזֶהֶר הַרְקִיעַ הַעֲלִיּוֹן שֶׁעַל גְּבִי שְׁאֵר הַרְקִיעִים, וְכֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁגִּנּוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. וְכָל אוֹתָם שֶׁהִיוּ רְמוּזִים בּוֹ מִדְּמּוֹתוֹ שֶׁל אָדָם הֲרֵאשׁוֹן, בּוֹ הֵם לָקוּ וּמָתוּ. שְׂכַף דְּרַכּוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - נוֹתֵן עֶשֶׂר לְאָדָם, לְמָה? לְזוֹן אֶת הָעֲנִיִּים וְלַעֲשׂוֹת מְצוּוֹתָיו. אֵינוּ עוֹשֶׂה אֶת זֶה וּמִתְגָּאֵה [וְאֵם נִתְגַּלָּה ב] בְּעֶשֶׂר הַהוּא - בּוֹ יִלְקָה, שְׂכַתוֹב (קהלת ה) עֶשֶׂר שְׂמוֹר לְבַעְלֵיו לְרַעְתּוֹ. נוֹתֵן לוֹ בְּנִים, לְמָה? לְלַמֵּד אוֹתָם דְּרָךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלְשֹׁמֵר מְצוּוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר בְּאַבְרָהָם (בְּרַאשִׁית יח) כִּי יִדְעָתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְנֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת כָּל בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְגו'. הוּא לֹא עוֹשֶׂה אֶת זֶה וּמִתְגָּאֵה בָּהֶם - בָּהֶם הוּא לֹקָה, שְׂכַתוֹב (אֵיוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא

זוהר תהלים

על אותם ימים, ימים על ימים, ימים על כל אחד שנים. שכאשר יוצא מן העולם הזה, אינו מוצא ימים להתלבש בהם, ולא יהיה לו לבוש במה להתכסות. אשרי הצדיקים שכל ימיהם שמורים הם אצל המלך הקדוש, ונעשים מהם לבושי כבוד להתלבש בהם בעולם הבא.

שְׁנֵינוּ בסוד המשנה, מה שכתוב (בראשית א) וַיִּדְעוּ כִּי עִירְמָם הֵם - יְדִיעָה מִמֶּשׁ יָדְעוּ, שאותו לבוש של כבוד שנעשה מאותם ימים נגרע מהם, ולא נשאר יום מאותם ימים להתלבש בו. זהו שכתוב (תהלים קלט) גְּלָמִי רָאוּ עֵינַי וְעַל סִפְרָךְ כָּלִם יִכְתְּבוּ יָמִים יָצְרוּ. ימים יצרו ודאי. ולא אחד בהם, שהרי לא נשאר אחד להתלבש בו, עד שהשתדל אדם ועשה תשובה, והקדוש ברוך הוא קבל אותו ועשה לו כלי לבוש אחרים, ולא מן הימים שלו. זהו שכתוב (בראשית א) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוֹת עוֹר וַיִּלְבָּשֵׁם. בא ראה, באברהם שזכה מה כתוב? (שם כד) בא בימים, משום שזכה. כאשר הסתלק מן העולם הזה, ממש באותם ימים שלו, נכנס והתלבש בהם, ולא נגרע מאותו לבוש כבוד כלום, שכתוב בא בימים. באיוב מה כתוב? (איוב א) וַיֹּאמֶר עָרַם יִצְתִּי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעָרַם אָשׁוּב שְׁמָה, שהרי לא נשאר לבוש להתלבש בו.

שְׁנֵינוּ, אשריהם הצדיקים, שימיהם צדיקים, ונשארו לעולם הבא [צדיקים], וכאשר יוצאים, כלם מתחברים ונעשים לבושי כבוד להתלבש בו, ובאותו לבוש זוכים להתענג מענג העולם הבא,

ואין מי שישגיח. שלמדנו, באותם ימים שנברא האדם, באותו יום שיוצא לעולם, כלם עומדים בקיומם והולכים וטסים בעולם, יורדים ומזהירים את האדם כל יום ויום לבדו. וכשאותו יום בא ומזהירים אותו, וכן אדם עושה באותו יום חטא לפני רבונו - אותו יום עולה בבושה ומעיד עדות, ועומד לבדו בחוץ. ושנינו, אחר שעומד לבדו, יושב, עד שאדם עושה ממנו תשובה. זכה - שב אותו יום למקומו. לא זכה - אותו יום יורד ומשתתף עם אותה רוח שבחוץ, ושב לביתו, ונתקן בדמות אותו אדם ממש כדי להרע לו, ודר עמו בבית. ויש שדוירו לטוב, אם הוא זוכה. ואם לאו, הוא דר עמו לרע. בין כך ובין כך נפקדים אותם ימים וחסרים, ולא נכנסים בחשבון של אותם שנשארו. אזי לאותו האדם שגורע ימיו לפני המלך הקדוש, ולא השאיר למעלה ימים להתעטר בהם באותו העולם ולהתקרב עמם לפני המלך הקדוש.

בא ראה, כשקרבים אותם ימים לפני המלך הקדוש, אם הוא צדיק, זה האדם שיוצא מן העולם ונכנס באותם ימים, והם לבושי כבוד שנשמטו מתלבשת בהם, והם אותם ימים שצדיק היה בהם ולא הרשיע בהם. אזי לאותו שגורע ימיו למעלה, שכאשר רוצים להלביש אותו בימיו, אותם ימים שפגם בחטאיו חסרים מאותו לבוש, ומתלבש בכגד חסר. כל שכן אם הם רבים, ואין לאדם במה להתלבש באותו העולם, אזי אזי לו ואזי לנפשו, שדנים אותו בגיהנם

י וְלִי מַה יִּקְרוּ רַעֲיָה אֶל מַה עֲצָמוּ רֵאשִׁיחַם: יֵה אֶסְפָּרָם מַחֲוֹל יִרְבוּן הַקִּיּוּצָתִי
 וְעוֹדֵי עֶפְדִּי: יֵה אִם תִּקְטַל אֱלֹהֵי רִשָּׁע וְאֲנֹשִׁי דְמַיִם סוּרוּ מִנִּי: כ אֲשֶׁר יֵאמְרוּ
 לְמוֹזְמָה נָשָׂא לְשׂוֹא עֲרִידִי: כֵּא הֲלוֹא מִשְׁנֵאִידִי יְהוֹנָה: אֲשָׁנָא וּבִתְקוּמָיִד
 אֲתִקְוֹטָט: כב תִּכְלִית שְׁנֵאָה שְׁנֵאָתִים לְאוֹיְבִים הָיוּ לִי: כג חֲקַרְנִי אֵל וְדַע לְכָבִי
 בְּחַנְנִי וְדַע שְׂרַעְפִּי: כד וְרֵאָה אִם דָּרָךְ עֵצֵב בִּי וַנְחַנִּי בְּדָרָךְ עוֹלָם:

—== זוהר תהלים ==—

(תהלים קלט) גִּלְמִי רָאוּ עֵינַיָךְ וְעַל סַפְרָךְ כָּלֵם
 יִכְתְּבוּ וְגו'. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוֹהוּ בְּכַמָּה
 מְקוֹמוֹת. אֲבָל בֹּא רֵאָה, כָּל אוֹתָן הַנְּשֻׁמוֹת
 שֶׁהֵיוּ מֵיוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, כִּלְּן עוֹמְדוֹת
 לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁלֹּא יָרְדוּ
 לְעוֹלָם בְּאוֹתָהּ דְמוֹת מִמֶּשׁ שֶׁנִּרְאִים אַחַר
 כֶּךָ בְּעוֹלָם, וְאוֹתוֹ מֵרָאָה שֶׁל גּוֹף הָאָדָם
 שֶׁעוֹמֵד בְּעוֹלָם הַזֶּה, כֶּךָ עוֹמֵד לְמַעְלָה.
 וּבִשְׁעָה שֶׁנִּשְׁמָה זוֹ מִזְמַנָּת לְרֵדֶת לְעוֹלָם,
 אוֹתָהּ נִשְׁמָה בְּאוֹתָהּ דְמוֹת מִמֶּשׁ שֶׁעוֹמְדֵת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, כֶּךָ עוֹמְדֵת [לְמַעְלָה] לְפָנֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשְׁבִּיעַ אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּשְׁמַר מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא
 לְעַבֵּר עַל הַבְּרִיתוֹת. וּמִנֵּיִן לָנוּ שֶׁעוֹמְדֵת
 לְפָנָיו? שֶׁכְּתוּב (מַלְכִים א יז) חֵי ה' אֲשֶׁר
 עִמָּדְתִּי לְפָנָיו. עִמָּדְתִּי וּדְאִי, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.
 וְלָכֵן גִּלְמִי רָאוּ עֵינַיָךְ, עַד שֶׁלֹּא יִתְרָאָה
 [הַצֵּלָם] בְּעוֹלָם. וְעַל סַפְרָךְ כָּלֵם יִכְתְּבוּ,
 שֶׁהָרִי כָּל הַנְּשֻׁמוֹת בְּאוֹתָהּ דְמוֹת שְׁלָהֶם,
 כָּלֵם בְּסִפְרָ כְּתוּבִים. יָמִים יִצְרוּ, הָרִי
 פִּרְשׁוּהָ יִצְרוּ וּדְאִי. וְלֹא אַחַד בְּהֵם, בְּעוֹלָם
 הַזֶּה לְעַמֵּד בְּקִיּוֹם רְבוּנָם כְּרֵאוּי.

וּבאוֹתוֹ לְבוֹשׁ עֲתִידִים לְקוֹם לְתַחֲיָה, וְכָל
 אוֹתָם שֵׁישׁ לָהֶם לְבוֹשׁ יְקוּמוּ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
 (איוב לח) וַיִּתְּצֵבוּ כְמוֹ לְבוֹשׁ. אוֹי לְאוֹתָם
 רִשָּׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם שִׁימִיָּהֶם בְּחֻטְאֵיהֶם
 [עוֹלְמוֹת] חֲסָרִים, וְלֹא נִשְׁאָר מֵהֶם בְּמָה
 שִׁיִּתְּכֶסּוּ כְּשִׁיִּצְאוּ מִן הָעוֹלָם. שְׁנִינוּ, כָּל
 אוֹתָם צְדִיקִים שֶׁזָּכוּ לְהִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוֹשׁ
 כְּבוֹד בִּימִיָּהֶם, מִתְּעַטְרִים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם
 [לְבוֹשׁ] מִהַעֲטוּרִים שֶׁבָּהֶם מִתְּעַטְרִים
 הָאֲבוֹת, מֵאוֹתוֹ נַחַל שִׁיּוּצָא וְשׁוֹפֵעַ לְגַן
 עֵדֶן. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַנְּחַךְ ה' תָּמִיד וְהַשְּׁבִיעַ
 בְּצַחְצְחוֹת נִפְשָׁךְ וְגו'. וְאוֹתָם רִשָּׁעֵי הָעוֹלָם
 שֶׁלֹּא זָכוּ לְהִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוֹשׁ שֶׁל יְמִיָּהֶם,
 עֲלֵיהֶם כְּתוּב (יִרְמִי' יז) וְהָיָה כְּעָרְעָר בְּעָרְבָה
 וְלֹא יִרְאָה כִּי יָבֵא טוֹב וְשָׁכַן חֲרָרִים
 בְּמִדְבָּר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל
 יַעֲקֹב שֶׁבִּשְׁחוּן יִתַּר הָיָה לוֹ, שֶׁכְּתוּב
 וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבֹתִי, שֶׁאֲזָכָה בְּהֵם וְלֹא
 בְּאֲחֵר. שֶׁאֲזָכָה בְּהֵם לְהִתְלַבֵּשׁ בִּימֵים שֶׁלוֹ
 וּבִימֵים שֶׁלָּהֶם.

גִּלְמִי רָאוּ עֵינַיָךְ וְגו' (קלט, טז): [זוהר בראשית
 פ' ויחי (דף רלג)] רַבִּי חֲזַקְיָה פֶּתַח,

כט לחודש

קמ א לְמַנְצַח מְזֻמֹּר לְרֹדֹד: ב תְּלַצְנִי יְהוָה מֵאֲדָם רַע מֵאִישׁ חֲמָסִים
 תִּנְצְרֵנִי: ג אֲשֶׁר חָשְׁבוּ רָעוֹת פֶּלֶב כָּל יוֹם יִגְוְרוּ מִלְחָמוֹת: ד שָׁנְנוּ לְשׁוֹנֵם
 כְּמוֹ נַחֵשׁ חֲמַת עֵבֶשׁוֹב תַּחַת שְׁפָתֵימוֹ סֵלָה: ה שְׁמֹרְנִי יְהוָה מִיַּד רִשָּׁע
 מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי אֲשֶׁר חָשְׁבוּ לְרַחוֹת פְּעָמָיו: ו טָמְנוּ גֵאִים פֶּח לִי וְחַבְלִים
 פָּרְשׁוּ רֶשֶׁת לַיָּד מִעֲגָל מִקְשִׁים שָׁתוּ לִי סֵלָה: ז אֲמַרְתִּי לַיהוָה אֵלֵי אַתָּה
 הַאֲזִינָה יְהוָה קוֹל תַּחֲנוּנָי: ח יְחֹהֶה (קרי אלהים) אֲדַנִּי עֵז יִשׁוּעָתִי סִפְתָּה

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לשנאה אשר בין איש לאשתו

חלצני ה' מאדם (קמ, ב): [שימוש תהלים לפרק קמ] לשנאה אשר בין איש לאשתו להעבירה.

— זוהר תהלים —

שם הקדוש אֱלֹקִים הָאֵם הוּא דִין או
 רְחֻמִּים או חֶסֶד
 ה' אֲדַנִּי עֵז יִשׁוּעָתִי וּגו' (קמ, ח): [זוהר ח"ג דף
 סה.] זוהר תורה] ה' אֲדַנִּי עֵז יִשׁוּעָתִי סִפְתָּה
 לְרֵאשִׁי בַיּוֹם נָשָׁק, רבי אלעזר היה יושב
 לפני רבי שמעון אביו, א"ל הרי למדנו
 אלהים בכל מקום דין הוא, והוי"ה יש
 מקומות שנקרא אלהים, כמו הוי"ה אדני עז
 ישועתי, [וכמו ויאמר אברם אדני הוי"ה מה תתן
 לי] מפני מה נקרא אלהים, הלא האותיות
 של הוי"ה רחמים הן בכל מקום, א"ל הרי
 כך מקרא כתוב (דברים ד) וידעת היום
 והשבות אל לבבך כי הוי"ה הוא האלהים,

— זיו הזוהר —

ג': קעד. פירוש ג' ספירות יש שנקראין בהשם
 אלהים, והן כמו שאר הספירות נקשרין אח שהוא
 הא"ס ב"ה כשלהבת הקשורה בגחלת: קעה. פי' כל
 הספירות הן אלו שנקראין נטיעות או מנורות
 המקבלות והמשפיעות החסדים והגבורות כלן
 מקבלין הארת השפע מן הנהר ההוא שנקרא אמא
 והיינו הבינה:

קעב. רבי אלעזר השיבו שדבר זה הוא ידוע ומ"מ
 שואל כיון שאין זה פירוש מספיק על כל
 המקומות: קעג. רבי שמעון הסביר לו פירוש ב'
 אבל הבין שבנו לא יסתפק גם בפירוש הב' כיון
 שעוד גם פירוש זה אינו פירוש מספיק על כל
 המקומות לפיכך א"ל פירוש ג' על פי סוד, ועתה ב'
 הפירושים יספיקו על כל המקומות או א' או ב' או

לְרֵאשֵׁי בָיִם נָשֶׁק: ט אֶל תִּתֵּן יְהוָה לְרֵאשֵׁי בָיִם נָשֶׁק וְזָמְמוּ אֶל תִּפְקֵי יְרוּשָׁה

זוהר תהלים

ונתעורר מדרגה אחרת שנקראת גבורה, וזה נקרא אלהים באלו האותיות קפא ומדרגה זו היא התחלה אחת מן פני הקטנות ובו היא נאחזת קפא ולפי שנאחזין זו בזו כתוב הוי"ה הוא האלהים, כי הוי"ה הוא האלהים, באלו האותיות והן אחד, זו היא מדרגה השניה: מדרגה השלישית היא צדק כתר האחרון קפא זו בית דינו של המלך, ולמדנו כי אדני כך נכתב וכך נקרא, וכנסת ישראל בזה השם נקראת קפא ושם הוא במקום זה נשתלם, אלו הן שלש המדרגות שנקראות בשמות של דינקספה והכל נקשר אחד באחד בלי פירוד כמו שנתבאר.

שהכל נכלל בו והכולל של הכל בוקשי והנהר ההוא נקרא אם להגן והוא למעלה מהגן קשי לפי שהעדן משתתף עמה ולא נפרש ממנה, ולפיכך כל המעינות ממנה יוצאים ונמשכים ומשפיעים לכל צד, ופתחים בה פתוחות קשי וע"כ רחמים ממנה נמצאים ובה פתחי הרחמים, ולפי שנקראת אם בחינת נקבה יוצא ממנה גבורה ודינקשט היא נקראת רחמים בפני עצמה, אבל הרי מצדה דינים נתעוררים, ולפיכך נכתב הוי"ה ברחמים וננקד בניקוד אלהים בדינקשט שהרי דין נמשך מצדה, זו מדרגה אחת: מדרגה שניה, מצד אותה מדרגה הראשונה יוצא

זו הזוהר

אלהים, היינו שהתפארת הוא ג"כ גבורה של השם אלהים, ואינון חד, אלא כיון שגם החסד אתאחיד בהתפארת לכן הוא נקרא מדת הרחמים: קפא. זה השם אלהים של כתר ... שנקרא צד"ק והיינו מדת המלכות והשכינה הקדושה: קפד. כאן הוא מגלה הסוד ברמז שכנסת ישראל היינו המלכות בהאי שמא אתקרי, פי' בהשם אדני שהוא עיקר שמה, והוא שמא, ר"ל השם אלהים במקום זה נשתלם, היינו שהוא רק מה שמוסיף להמלכות שלימות, כונתו ע"י השכינה הקדושה, כי השם אלהים הוא עיקר שמה של השכינה הקדושה, ואצל המלכות השם אלהים הוא טפל להשם אדני, והשכינה הקדושה היא בבחי' תוספות שלימות למדת המלכות שהיא אור נאצל מן מדת המלכות אשר תופיע לשכון בארץ במקום הראוי לזה, כידוע בסוד הפסוק ואופן אחד בארץ דהיינו מלכות שבמלכות דעולם עשיה: הנה זה עיקר גדול באמונת ישראל להבין הענין של מהימנותא קדישא, וזה יסוד גדול מיסודות של חכמת הקבלה, והמבין יבין: קפה. פי' בשמות אלהים:

קעו. פי' כל הספירות נכללין בהבינה כי ממנה יצאו, והכלל של הכל שהוא החכמה אבא נקשר באותו הנהר: קעז. פי' הנהר ההוא שהיא הבינה נקרא אמו של הגן היינו של התפארת, והוא למעלה מן התפארת כיון שהעדן היינו החכמה משתתף ונקשר בהבינה: קעח. אלו הפתחים הן החמשים שערי בינה: קעט. גבורה זו ספירת גבורה, ודינא זו מדת המלכות: קפ. להורות שהרחמים בה עיקר והדין טפל, ולפיכך השם אלהים של הבינה הוא רק בניקוד בהסתר אבל בהתגלות הוא השם הוי"ה המורה על חסדים ורחמים להמתיק הדינים: קפא. פי' נכתב אלהים ונקרא אלהים: קפב. פירוש שספירת גבורה היא התחלה אחת אל התפארת שנקרא זעיר אנפין, והיינו ... של צד קו השמאלי, כמו שבצד קו הימיני ההתחלה היא ספירת החסד, ומה שאומר וביה אתאחיד כונתו להגבורה נאחזת נקשרת במדת התפארת, כיון שהתפארת הוא מדת הרחמים המורכבת מן חסד וגבורה, ובוה יפורש הפסוק הוי"ה הוא האלהים באלין אתוון של

כָּלָה: י ראש מסבי עמל שפתימו (יכסומו) יכסמו: יא (ימיטו) ימוטו עליהם גחלים
 באש יפלם במהמרות כל יקומו: יב איש לשון כל יבון פארין איש חמם רע
 יצודנו למרחפת: יג (ידעת) ידעתו פי יעשה יהוה **יְדַעְתָּ יְהוָה** דין עני משפט אבינים:
 יד אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך:

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

יראו הצדיקים וישמחו

העמים. פעם אחת עלו ישראל לחג את
 החג, והתערכו עובדי עבודת כוכבים
 ומזלות עם, ואותה שנה לא נמצאה
 ברכה בעולם. באו ושאלו את רב המנונא
 סבא. אמר להם, ראיתם בתולה סימן
 לזה? אמרו לו, ראינו סימן, שכששבנו
 משם כל הדרך היו סתומים ממים, וענן
 וחשכה נמצאו, שלא יכלו ללכת כל אותם
 שעלו לשם. ועוד, בשעה שנכנסנו
 להראות, פני השמים נחשכו ורגזו. (נחירו
 ראה) אמר להם, ודאי או שיש בכם אנשים
 לא נמולים, או עובדי עבודת כוכבים
 ומזלות עלו עמכם, שהרי לא התברכו
 באותה שעה, פרט לאותם ישראלים
 שנמולו, ובאות הקדושה הזו מסתכל
 הקדוש ברוך הוא ומברך אותם.

לְשֵׁנָה האחרת עלו, ועלו אותם עובדי
 עבודת כוכבים ומזלות,
 שהתערכו עם כשהיו אוכלים קרבנות
 והיו שמחים. וראו את אותם עובדי
 עבודת כוכבים ומזלות שדפוסם
 בקשריהם לקשר הכתל. השגיחו בהם
 שכלם מברכים והם לא ברכו. באו ואמרו
 את הדבר לבית הדין. באו ושאלו אותם.
 אמרו, זה שאכלתם, החלק שלכם איזה
 קרבן היה? לא היה בידם. בדקו ומצאו
 שהם עובדי עבודת כוכבים ומזלות והרגו
 אותם. אמרו, ברוך הרחמן שהציל את

אך צדיקים יודו לשמך וגו' (קמ, יד): [זוהר
 בראשית פ' וישב (דף קצ:)] אמר רבי יצחק,
 עתידים הם הצדיקים לראות את יצר הרע
 כמו הר גדול, ויתמהו ויאמרו, איך יכלנו
 להכניע את ההר הגדול העליון הזה?!
 ועתידים הרשעים לראות את היצר הרע
 דקיק כמו חוט של שערה, ויתמהו
 ויאמרו, איך לא יכלנו להכניע את חוט
 השערה כזה דקיק?! אלו יבכו ואלו יכבו.
 והקדוש ברוך הוא יבער אותו מן העולם
 וישחט אותו לעיניהם, ולא ישלט עוד
 בעולם, ויראו הצדיקים וישמחו, כמו
 שנאמר (תהלים קמ) אך צדיקים יודו לשמך
 ישבו ישרים את פניך.

כל ישראל ראויים לראות לפני ה' ברגל

אך צדיקים יודו לשמך וגו' (קמ, יד): [זוהר
 שמות פ' משפטים (דף קכ"ד ע"א)] יראה כל
 זכוה, למה כל זכוה? אמר רבי אלעזר,
 כל זכוה ממש, משום שנוטלים ברכה
 מהמעין של הנחל. מכאן שנינו, כל בן
 ישראל שנמול, צריך להראות לפני המלך
 הקדוש, משום שנוטל ברכה ממבוע
 הנחל. זהו שכתוב כברכת ה' אלהיך אשר
 נתן לך. וכתוב אל פני האדן ה', כמו
 שבארנו, שמשם מריקים ברכות ונוטלים
 ברכה. אשרי חלקם של ישראל מכל שאר

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

[זוהר ח"ב פ' פקודי (ד' רכ"ט ע"ב)] ועל כן הנשמה מתלבשת בשני עולמות, להיות לה שלמות בכל - בעולם הזה שלמטה ובעולם שלמעלה. ועל זה כתוב, (שם קמ) אך צדיקים יודו לשמך יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶם. אך צדיקים יודו לשמך - בעולם הזה. יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶם - באותו עולם.

עמו, שודאי אין ברכה שרויה אלא רק בישראל, הזרע הקדוש, בני האמונה, בני האמת. ואותה השנה נמצאה ברכה בעולם בשלמות. פתחו ואמרו, (תהלים קמ) אך צדיקים יודו לשמך וגו'.

אך צדיקים יודו לשמך - בעולם הזה. יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶם - בעולם הבא

אך צדיקים יודו לשמך וגו' (קמ, יד):

קמא « מזמור לְדָוִד יְהוֹנָתָן קְרָאתִיךָ חוֹשֶׁה לִי הַאֲזִינָה קוֹלִי בְּקִרְאִי לָךְ: ב תבון תפֿלתי קטרת לפניך משאת פפי מנחת ערב: ג שיתח

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לכאב הלב

ה' קראתיך חושה לי (קמא, א): [שימוש תהלים לפרק קמא] טוב לאמרנו לכאב הלב.

— זוהר תהלים —

המגפה. משום שלא יכולים כל הצדדים הרעים וכל המקטרגים לעמד לפני הקטרת, ועל זה היא סוד [חדות] הכל וקשור הכל.

ובשעת המנחה, כשהדין שרוי בעולם, התכונן דוד באותה תפלה, שכתוב תכונ תפֿלתי קטרת לפניך וגו'. ותפלה זו שעולה תעביר רגז דין הקשה ששולט בעת בזמן הזה באותה קטרת, שדוחה ומעבירה מלפניו כל רגז [שעולה כעת בשעה זו באותה קטרת שמעבירה כל רגז] וכל קטרוג שבעולם, [הינו מה שכתוב] [מה הטעם? משום שהיא] מנחת ערב, כשהדין תלוי בעולם. בא ראה, כשנחרב בית המקדש, בשעה שנשרף, היה זמן מנחה, ועל זה כתוב (ירמיה ו) אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב. מה זה צללי ערב? אותם מקטרגים של העולם ורגזי הדינים שמזמנים באותה השעה. ועל זה שנינו שצריך אדם לכונן דעתו בתפלת המנחה. בכל התפלות צריך האדם לכונן דעתו, ובתפלה זו יותר מכל, משום שהדין שרוי בעולם, ועל זה זמן תפלת המנחה יצחק תקן אותה, והרי פשוטה.

קטרת מסלקת מוזיקים ומביאה שמחה לעת ערב בעולם

תבון תפֿלתי קטרת לפניך משאת פפי מנחת ערב (קמא, ב): [זוהר בראשית פ'

ויחי (דף רל)] פתח רבי חזקיה ואמר, (תהלים קמא) תבון תפֿלתי קטרת לפניך משאת פפי מנחת ערב. למה מנחת ערב ולא תפלת הבקר, שלא כתוב תכונ תפֿלתי בבקר? אלא כך נתבאר, תכונ תפֿלתי קטרת לפניך. קטרת לא באה אלא רק על חדוה. זהו שכתוב (משלי כז) שמן וקטרת ישמח לב. ולכן הכהן כשמדליק נרות, היה מקריב קטרת, כמו שנאמר (שמות ל) בהיטיבו את הנרות יקטירנה וכהעלת אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה. בבקר על חדוה, שהשעה גורמת בערב לשמח צד שמאל, וכך ראוי, ולעולם לא בא אלא על חדוה. ובא ראה, קטרת מקשרת קשרים ואוחזת למעלה ולמטה, וזה מעביר מות וקטרוג ורגז, שלא יוכלו לשלט בעולם, כמו שכתוב (במדבר יז) ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת והולך מהרה וגו'. אחר זה כתוב וירץ וגו', וכפר על העם, וכתוב ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שְׁמְרָה לְפִי נִצְרָה עַל דַּל שִׁפְתָי: ד אֵל תַּט לְפִי לְדַבֵּר רָע
 לְהִתְעוֹלֵל עַל לֹוֹת בְּרָשַׁע אֶת אִישִׁים פְּעָלֵי אֲוֶן וּבֹל אֶלְחָם בְּמִנְעַמֵיהֶם:
 ה יִהְיֶה לִּי צַדִּיק חֶסֶד וַיִּזְכִּיחֵנִי שֶׁמֶן רֹאשׁ אֵל יְנִי רֹאשִׁי כִּי עוֹד וְתַפְלְתִּי
 בְּרַעוּתֵיהֶם: ו נִשְׁמָטוּ בְיָדֵי סֹלַע שִׁפְטֵיהֶם וְשָׁמְעוּ אֲמָרֵי כִּי נַעֲמֹו: ז כְּמוֹ פֶלֶח
 וּבִקַּע בְּאָרֶץ נִפְוֹרֵי עֲצָמֵינוּ לְפִי שְׁאוֹל: ח כִּי אֲלִיךָ יְהוָה (קרי אלהים) אֲדַנִּי עֵינַי
 בְּכַה חֲסִיתִי אֵל תַּעַר נַפְשִׁי: ט שְׁמֵרְנֵי מִיָּדִי פַח יִקְנֹשׁ לִי וּמִקְשׁוֹת פְּעָלֵי אֲוֶן:
 י יִפְלוּ בְּמִכְמָרֵיו רְשָׁעִים יַחַד אֲנָכִי עַד אָעֵבֹד:

————— זוהר תהלים —————

בְּדֶרֶךְ שְׁבָה רוּצָה אָדָם לְלַכֵּת- בָּהּ
 מְנַהֲיָגִים אוֹתוֹ
 אֵל תַּט לְפִי לְדַבֵּר רָע לְהִתְעוֹלֵל עַל לֹוֹת
 בְּרָשַׁע (קמא, ד): [זוהר ויקרא פ' תזריע (דף
 מ"ו)] כְּתוּב (תהלים קמא) אֵל תַּט לְפִי לְדַבֵּר
 רָע לְהִתְעוֹלֵל עַל לֹוֹת בְּרָשַׁע. מִכָּאן שְׁנִינֵנוּ,
 בְּדֶרֶךְ שְׁבָה רוּצָה אָדָם לְלַכֵּת, בָּהּ מְנַהֲיָגִים
 אוֹתוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה,
 וְכִי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַטֵּה אֶת הָאָדָם
 לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ שֶׁל חֲטָא וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים
 רָעִים? אִם כֵּן, אֵין דִּין בְּזֶה הָעוֹלָם וְלֹא

בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַתּוֹרָה לֹא מְתַקֶּנֶת, שְׁכַתוּב
 בָּהּ אִם תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע! אֵלֹא דְוֹד
 הַזֶּהִיר אֶת לְבוֹ לְהַנְהִיגוּ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (דברים ד) וְהִשְׁבַּתְ אֶל לְבָבְךָ. מֵה זֶה
 וְהִשְׁבַּתְ? אֵלֹא פַעַם אַחַת וּפַעַמִּים וְשִׁלַּשׁ
 לְחֹזֵר כְּנִגְדּוֹ, וְלִהְיוֹלִיךְ וְלִהְזַהֵיר אוֹתוֹ. וְכֵן
 אָמַר לוֹ: אֵל תַּט לְפִי לְדַבֵּר רָע. לְלִבּוֹ אָמַר
 דְוֹד, (כלומר) אֵל תִּטֵּה לְפִי דְרָכֵי הָאָדָם (ויכ
 אַמַר לוֹ, לְבִי, אֵל תַּט לְדַבֵּר רָע. שֶׁהִרִי דַבַּר) רָע גּוֹרָם
 נִגַע בְּעוֹלָם, וְהַדִּין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, וְהִינּוּ
 נִגַע צָרַעַת.

קמב « משכיל לדוד בהיותו במערה תפלה: ב קולי אל יהוה אֶזְעַק
 קולי אל יהוה אֶתְחַנֵּן: ג אֲשַׁפֵּךְ לִפְנֵי שִׁיחֵי צָרָתִי לִפְנֵי אֲנִיד:
 ד בַּהֲתַעֲפֹף עָלַי רוּחִי וְאַתָּה יְדַעַת נְתִיבָתִי בְּאֶרֶץ זֵי אֲחַלֵּךְ טָמְנֵנוּ פֶּחַ לִי: ה הַפִּיט
 ימין וראה ואין לי מִפִּיר אֶבֶר מְנוּס מִמֶּנִּי אֵין הִרְשׁ לְנַפְשִׁי: ו זַעֲקָתִי אֶלֶיךָ
 יְהוָה אֶמְרָתִי אַתָּה מַחְסֵי חֲלָקִי בְּאֶרֶץ חַחִיִּים: ז הַקְּשִׁיבָה אֵל רִנָּתִי בִּי
 דְלוֹתִי מֵאֵד הַצִּילֵנִי מִרְדְּפֵי בִי אֲמַצֵּוּ מִמֶּנִּי: ח הוֹצִיאָה מִמֶּסְגֵּר נַפְשִׁי לְחַדוֹת
 אֵת שְׁמֶךָ בִּי יִבְתְּרוּ צְדִיקִים בִּי תִגְמַל עָלַי:

שימוש תהלים

לחולי השוקים

משכיל לדוד (קמב, א): [שימוש תהלים לפרק קמב] טוב לאמרו לחולי השוקיים.

זוהר תהלים

כל ישועות שבעולם תלויות בתשובה ובתפלה שמתפלל האדם להקב"ה
 קוֹלִי אֵל ה' אֶזְעַק וגו' (קמב, ב): [זוהר ח"ב-דף
 יב:] קולי אל ה' אֶזְעַק קולי אל ה'
 אֶתְחַנֵּן, אמר רבי יהודה כל ישועות
 שבעולם תלויות בתשובה ובתפלה
 שמתפלל האדם להקב"ה, וכש"כ מי
 ששופך דמעות בתפלתו, שאין לך שער
 שלא יכנסו אותן הדמעות, בוא וראה מה
 כתוב (שמות ב) ותפתח ותראהו את הילד,
 ותפתח, זו השכינה העומדת על ישראל
 כאם על הבנים, והיא פותחת תמיד
 בזכותם של ישראל, כיון שפתחה ותראהו
 את הילד (ירמיה לא) ילד שעשועים שהם
 ישראל שמתחטאים לפני רבונם בכל,
 ומיד שמתחננים לפני הקב"ה חוזרים

בתשובה ובוכים לפניו כבן שבוכה לפני
 אביו, זש"כ והנה נער בוכה, וכיון שבוכה
 נתבטלו ממנו כל גזרות רעות שבעולם,
 מה כתוב, ותחמל עליו, נתעורר עליו
 ברחמים ומרחם עליו, ותאמר מילדי
 העברים זה, שהם רכי לב, ואל מילדי
 עכו"ם שהם קשי ערף וכבדי לב, מילדי
 העברים, רכי לב מאבותם ואמותם לשוב
 לפני רבונם, ותקרא את אם הילד, שהיתה
 בוכה כמו שכתוב (שם) קול ברמה נשמע
 נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה
 וגו', הוא בוכה ואם הילד היא בוכה,
 וא"ר יהודה לעתיד לבוא מה כתוב (שם)
 בבכי יבאו ובתחנונים אובילים, מהו בבכי
 יבאו, בזכות הבכיה של אם הילד שהיא
 רחל, יבאו ויוקבצו מן הגלות:

קמג א מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוֹנָדָה שָׁמַע תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה אֶל תַּחֲנוּנֵי בְּאִמְנַתְךָ
עָנִי בְּצַדִּיקְתֶּךָ: ב וְאֵל תִּבּוֹא בְּמִשְׁפַּט אֶת עֲבָדְךָ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ
כָּל חַי: ג בִּי רַדְּף אֹיֵב נַפְשִׁי דַּפֵּא לְאַרְצֵן חַיְתִּי הוֹשִׁיבֵנִי בְּמַחְשָׁפִים בְּמַתִּי עוֹלָם:
ד וַתִּתְעַשֶּׂה עָלַי רוּחִי בְּתוֹכִי יִשְׁתַּחֲוֶה לְבִי: ה זָכַרְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם הָגִיתִי בְּכָל

שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים

לחולי זרוע

ה' שמע תפילתי (קמג, א): [שימוש תהלים לפרק קמג] טוב לאמרו לחולי הזרוע.

זוהר תהלים

נקראת (בראשית יד) ומלכי צדק מלך שלם, כאשר נתעוררים דינים ממשפט הם כלם ברחמים כלם בשלימות^פ כיון שמשפט ההוא ממתיק לזאת הצדק, והדינים נתתקנים ויורדים כלם לעולם בשלימות ברחמים, ואז נקרא שעת ההזדוגות של בחי' זכר בבחי' נקבה^פ וכל העולמות ברחמים ובשמחה, וכאשר נתרבו עונות העולם ונטמא המקדש ובחי' זכר מתרחק מבחי' נקבה, ונחש התקיף מתחיל להתעורר^פ אז אוי לעולם שניזון בזמן ההוא מן צדק הזו, כמה מחנות משחיתים נתעורר בעולם, כמה צדיקים נפטרים מן

כְּאִשֶּׁר נִמְצָא צְדִיק גָּדוֹל בְּעוֹלָם אֶהוּבֹו שֶׁל
הַקֶּב"ה אֲזֵי אֶפְּיֵלוּ אִם נִתְעוֹרְרָה צְדָק
בְּלִבָּדָה יְכוֹל הָעוֹלָם לְהִנָּצֵל בְּזִכּוֹתוֹ
וְאֵל תִּבּוֹא בְּמִשְׁפַּט אֶת עֲבָדְךָ וְגו' (קמג, ב):
[זוהר ח"ג דף רצא:]: וְאֵל תִּבּוֹא בְּמִשְׁפַּט
אֶת עֲבָדְךָ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל חַי. כתיב
(תהלים פט) צדק ומשפט מכוון כסאך וגו':
אמר רבי שמעון אלה שני המאורות
התיקון של כסא המלך שנקראים צדק
ומשפט הם תחלה וסוף בכל האמונה^פ
ובהם נתעוררים כל הדינים שלמעלה
ושלמטה, והכל נסתר במשפט, והצדק
ניזון מזה המשפט^פ ולפעמים היא

זיו הזוהר

נקראת על שמו שהוא המשפיע להמלכות, והמלכות היא הסוף לכל אותן ז' ספירות המקבלת מהן שפע: קפז. ר"ל שהמלכות נשפעת מן התפארת: קפח. ענין דין של שלימות היינו שהגם שנשפע דין מ"מ הוא באופן שלא יהיה ע"י אותו הדין ח"ו מגרעת וחוסר החיים, אלא שיהיה בכח לסבול הדין שיסאר הכל בשלימות: קפט. פי' שבכ"מ שנזכר הזדוגות זכר ונקבה ענינו הוא השפעת שפע מן התפארת להמלכות ע"י התקשרותם זה בזו: קצ. זה סמא"ל כח השטן שרו של עשו, כי כך אמר יצחק לעשו

קפו. צדק ומשפט היינו מלכות ותפארת, ויש לקרותן תחלה וסוף בכל מהימנותא, סתם מהימנותא היינו הז' ספירות חג"ת נהי"מ, וכיון שהז' ספירות הן ב' כוללות של ב' עולמות בחי' זכר ובחי' נקבה משפיע ומקבל, כי התפארת הוא כולל שאר ה' ספירות והוא בחי' זכר משפיע, והמלכות כולל כל הספירות של עולם המלכות, והיא בחי' נקבה מקבל, לכן כל אותן ז' הספירות נקראין על שם שתי אלה הספירות צדק ומשפט שהן תחלה וסוף, ר"ל התפארת הוא הראשון והראש לשאר ה' ספירות, והשפעת השפע

קמד א לְדוֹד בְּרוּךְ יְהוָה צוּרֵי הַמְּלִמָּד יְדֵי לִקְרָב אֶצְבְּעוֹתַי לְמַלְחָמָה:
 ב חֲסָדֵי וּמְצוּדֹתַי מְשַׁנְּבֵי וּמְפַלְטֵי לִי מִגְּנֵי וּבֹז חֲסִיתִי הָרֹדֵד עִמִּי תַחְתִּי:
 ג יְהוָה מָה אָדָם וַתִּדְעֵהוּ בֶן אֲנוּשׁ וַתַּחֲשֹׁבְהוּ: ד אָדָם לַהֲבֵל דָּמָה יָמוּז
 הַצֵּל עֹזְבֵר: ה יְהוָה הַט שְׂמוֹךְ וַתִּרְדַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֵׂנוּ: ו בְּרוּךְ בְּרַק
 וַתְּפִיֵצֵם שְׁלַח חֲצִיף וַתַּהַמֵּם: ז שְׁלַח יְדִיךָ מִמְרוֹם פְּצַנִּי וַחֲצִילֵנִי מִמַּיִם רַפִּים מִיַּד
 בְּנֵי נֹכֵר: ח אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שׁוֹא וַיִּמְיֵנָם יָמִין שְׁקֵר: ט אֱלֹהִים שִׁיר תִּדְרַשׁ
 אֲשִׁירָה לָךְ בְּנִבְלַל עֲשׂוֹר אֲזַמְרָה לָךְ: י הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְמַלְכִים הַפּוֹצֵה אֶת הָדוֹד
 עֲבָדוֹ מִחֶרֶב רָעָה: יא פְּצַנִּי וַחֲצִילֵנִי מִיַּד בְּנֵי נֹכֵר אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שׁוֹא וַיִּמְיֵנָם

שימוש תהלים

לשירת יד

לדוד ברוך ה' צורי (קמד, א): [שימוש תהלים לפרק קמד] לשבירת יד והוא טוב לשמירה מן המזיקים ושדים.

זוהר תהלים

החיים קצג ומן השורש הוא יתקיימו שאר השרשים למטה, כי כלם מושרשים ומתקיימים ממנו, אשר עומד לנס עמים, שזה הוא עומד לנס ולאות על סוד השם הקדוש קצג אליו גוים ידרשו, כי שם הוא סוד הקיום של השם הקדוש קצג ולפיכך אליו גוים ידרשו, כמש"כ (שם ב) והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' וגו', ועל כן אליו גוים ידרשו, והיתה

הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְמַלְכִים הַפּוֹצֵה אֶת הָדוֹד
 עֲבָדוֹ מִחֶרֶב רָעָה: (קמד, א): [זוהר
 ח"ב-ב 97 רכא:] הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְמַלְכִים
 הַפּוֹצֵה אֶת הָדוֹד עֲבָדוֹ מִחֶרֶב רָעָה. פְּצַנִּי
 וַחֲצִילֵנִי וּגְוִי. רַבִּי אַבְרָם פֶּתַח (יִשְׁעֵי יֵא) וְהָיָה
 בַּיּוֹם הַהוּא שׁוֹרֵשׁ יֵשִׁי אֲשֶׁר עֲמַד לְנֶס
 עַמִּים אֲלֵיו גּוֹיִם יִדְרְשׁוּ וְהָיְתָה מְנוּחָתוֹ
 כְּבוֹד, וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא, בְּזִמְנֵן שֶׁהִקְבִּי
 יִרְבֶּה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם יִתְקַיֵּם הַשׁוֹרֵשׁ שֶׁל עֵץ

זיו הזוהר

מן הזוהר חדש בענין ספירת היסוד, וז"ל ובגין האי דאקרי צדי"ק מתזנין עלאין ותתאין, ועליה קיימין וביה מסתמכין והוא יסודא ושרשא דילהון וכו' יעו"ש, ובזה יובן מה שאומר דכלהו אשתרשן ואתקיימין מניה, כי על ידו תבא השפע למלכות וממנה נתחלק לכל המלאכים והשרים והעולמות שתחתיה, והמעין בזה"ק בענין הסולם שחלם יעקב יבין כאן הדבר לאשורו: קצד. פי' שספירת היסוד הוא הנס והאות לרזא דשמא קדישא, היינו למדת המלכות: קצה. פי' שהיסוד הוא סוד הקיום של מדת המלכות, כי השפע שמעביר

קצג. פי' בזמן הקץ שיתגלה משיח בן דוד והיה שלום בעולם אז יתקיים שרשא דאילנא דחיי, הנה רבו הפירושים כאן, ולפע"ד נראה לפרש שמוסב על ספירת היסוד שאז יתקיים יתגדל ויתחזק בסוד הכתוב ובידך לגדל ולחזק לכ"ל, וזה רמז שאז ימצא הצדיק אבדתו שאבד ויתגדל ויתחזק כראוי להעביר השפע למלכות בהזדוגותה עם התפארת, כי יסודא ושרשא הם כמו שמות נרדפים, הם יסוד נאה לו מצד התפארת, והשם שורשא נאה לו מצד המלכות, ועיין לקמן בהפסוק עיני כל אליך ישברו, שם מובא מאמר

ימין שָׁקֶר: יב אֲשֶׁר בְּנִינוּ בְּנִטְעִים מְגִדְלִים בְּנִעֲזָרֵיהֶם בְּנֹזְתֵינוּ כְּזֹזֵית מְחַטָּבוֹת
 תְּבִנֵית הַיָּבֵל: יג מְזִינֵנוּ מְלֵאִים מְפִיקִים מִזֶּן אֶל זֶן צֹאנֵינוּ מְאֻלִּפוֹת מְרַבָּבוֹת
 בְּחִצּוֹתֵינוּ: יד אֲלוֹפֵינוּ מְסַפְּלִים אֵין פֶּרִץ וְאֵין יוֹצֵאת וְאֵין צֹחֶה בְּרַחֲבֵתֵינוּ:
 טו אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לֹא אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיחֻזָּא־אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ

זוהר תהלים

מנוחתו כבוד, מנוחתו זה בית המקדש, שכתוב (תהלים קלב) זאת מנוחתי עדי עד, כבוד, שבזמן ההוא כך יהיה נקרא כבוד ה', שכתוב (ישעי' ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים וגו'.

פרוש תבת שְׁכָכָה לו

אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לֹא אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיחֻזָּא־אֱלֹהֵינוּ (קמד, טו): [זוהר ח"ג פ' נשא - אידרא רבא קדישא (דף קל"ג.)] תקונא חמישא. נפיק אורחא אחרא מתחות פומא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (מיכה ז) לֹא הִחֲזִיק

לְעַד אַפּוֹ. קוּם רַבִּי יוֹסִי. קוּם רַבִּי יוֹסִי, פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לֹא אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיחֻזָּא־אֱלֹהֵינוּ. אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לֹא. מֵהוּ שְׁכָכָה לֹא. כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (אסתר ז) וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ שְׁכָכָה, שְׁכִיף מְרוּגְזִיהָ. דְּבָר אַחֲרָה. שְׁכִיף בְּרוּגְזִיהָ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר יא) וְאִם כָּכָה אֶת עוֹשֶׂה לִי הֲרֹגִי נָא הָרוּג. דָּא הוּא דִּינָא דִּינָא. אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיחֻזָּא־אֱלֹהֵינוּ, רַחֲמֵי דְרַחֲמֵי. דְּבָר אַחֲרָה, שְׁכָכָה, שְׁמָא דְכָלִּיל כָּל שְׁמָהֶן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְעַבְרֵי רוּגְזִיהָ, וְאִנַּח בֵּיה לְזַעִיר אֲנַפִּין, וּמְעַבְרֵי עַל כָּל אֵינּוֹן דְּלָבָר.

זיו הזוהר

ידעת כמה עולמות תחתיה וכמה אילנות לאין קץ, וכלם קיימים בהאי שרשא, ולכן אליו גוים ידרשו כי הוא הר ה', כד"א לכו ונלעה וגו', כבוד דהכי אקרי בההוא זמנא וגו', הרגיש כי לעולם מלת כבוד הוא בבינה או בתפארת כנוצר בפרשת תרומה (קכו): ולזה אמר כי בההוא זמנא דתהוי אור הלבנה כאור החמה אז תקרא גם היא כבוד, עכ"ל:

אליה היינו הקיום שלה: אמנם אולי שגיתי בפירושי, לכן אביא פירוש אחד מן שאר הפירושים, והוא פירוש הרח"ו זצ"ל, וז"ל יתקיים שרשא דאילנא דחיי וכו', היא המלכות שהיא שורש האילן, ואל תתמה כי שני שרשים הם כנוצר בתיקונים בסוד שי"ן עלאה בינה ויש"ן תתאה מלכות דבה אתנטע אילנא דחיי בההוא גן, וזה יובן בסוד מעילא לתתא ומתתא לעילא, וכבר

ל לחודש

קמה א תהלה לדוד ארוממך אלהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד:
 ב בכל יום אברכה ואהללה שמך לעולם ועד: ג גדול יהוה
 ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר: ד דור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך וגידו:
 ה דור כבוד הודך ודברי נפלאותיך אשיתה: ו ועוזו נוראתיך יאמרו (וגדולתיך)
 וגדולתיך אספרנה: ז וזכר רב טובך יביעו וצדקתך ירננו: ח חנון ורחום יהוה
 ארך אפים וגדל חסד: ט טוב יהוה לכל ורחמיו על כל מעשיו:

שימוש תהלים

לפחד

תהלה לדוד (קמה, א): [שימוש תהלים לפרק קמה] טוב למי שקבל פחד. יאמר אותו ג"פ ואח"כ יאמר יושב בסתר ז' פעמים

זוהר תהלים

כל ימות דוד השתדל לתקן את הכסא ולהאיר פניה כדי שתגן עליו ארוממך אלהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד (קמה, א): [זוהר ח"ב פ' וארא (דף כ"ח):] רבי יצחק פתח פסוק זה, (תהלים קמה) ארוממך אלהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד. בא ראה, דוד כנגד דרגתו אומר, שכתב אלהי שלי. משום שרצה להעלות שכחו ולהכניס אותו לאור עליון להתערב זה בזה להיות הכל אחד, משום כך ארוממך אלהי המלך וגו'. ששנינו, כל ימות דוד השתדל לתקן את הכסא ולהאיר פניה כדי שתגן עליו, ויאר תמיד האור התחתון באור העליון להיות הכל אחד. וכשבא שלמה, מצא העולם שלם, והלבנה התמלאה, ולא צריך לטרח עליה להאירה.

אות ט' טוב הוא

טוב ה' לכף רחמיו על כל מעשיו (קמה)

ט): [זוהר בראשית פ' בראשית (דף ל ע"ב)] וירא אלהים את האור כי טוב. שנינו, כל חלום שעומד בקיום של פי טוב, שלום הוא למעלה ולמטה. ראה אותיות, כפי דרכו כל אחד ואחד. ראה ט' - טוב לו, טוב לחלומו, שהרי התורה פתחה בו כי טוב. מאיר מסוף העולם לסוף העולם. ט' טוב. טוב הוא אור בשלמות. ט' תשיעי של הכל. אות שמאיר מעליון ראשית ונכלל בו ונעשה בסתר של נקדה סוד של י' שהיא נקדה אחת. ו' מכחו יצא. בו נעשו שמים. כשהסתיים בנקדה אחת ונגזו פנימה, האירה ב'. ממנה יצאו עליון ותחתון. עליון טמיר. התחתון גלוי בסוד של שנים, ועומד בכח שלמעלה. וזהו טו"ב. שלש האותיות הללו טו"ב נכללו אחר כך לצדיק העולם שכולל הכל למעלה ולמטה, כמו שנאמר (שם א) אמרו צדיק כי טוב. בגלל שאור עליון כלול בו,

—== זוהר תהלים ==—

שְׁמַעוֹן, בְּרוּךְ הֶרְחַמְן שְׁהֲרַחֵשׁ לָנוּ נִס, שְׁהָרִי כָּל מִי שְׁמַסְתַּכַּל בְּזָה כְּשֶׁהוּא בְּקִיּוּמוֹ, אוֹ שֶׁהוּא מְסַתַּכַּל בְּאָדָם, לֹא יִנְצַל בְּיָדָיו. כָּל שֶׁכֵּן אִם יִקְרַב אֵלָיו. קָרָא עָלָיו, (תהלים צא) לֹא תִאָּנֶה אֵלָיִךְ רַעַה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאֶהְלֶךְ. וּבְכָל עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת שְׁלִיחוֹתוֹ, וְאֵין לָנוּ לְנֶהֱג בְּזִיוֹן בְּכָל מֵה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וְעַל זֶה כְּתוּב, (שם קמה) טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְכְתוּב, יוֹדוּךְ ה' כָּל מַעֲשֶׂיךְ.

סוד שלוח הקן

טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו (קמה),
 (ט): [זוהר חדש מדרש רות (דף צ"ג):] אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִיסְמָא אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, בָּרָא אוֹתוֹ בְּשִׁלְשָׁה קְשָׁרִים, וְהֵם חֲכָמָה וְתְבוּנָה וְדַעַת, שְׁכַתוּב (משלי ג) ה' בְּחֲכָמָה יִסַּד אֶרֶץ כּוֹנֵן שְׁמַיִם בְּתְבוּנָה בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ. וְכָל הַקְּשָׁרִים בְּאָדָם. וְקָשַׁר הַתְּבוּנָה שְׁפָקַע מֵהֶם, הַתְּפִשֵׁט בְּשָׂר הַבְּרִיּוֹת, וּבְכָלֵם יֵשׁ הַשֶּׁכַּל לְפִי דְרָכּוֹ. הָעוֹף הַזֶּה, כְּשֶׁפּוֹרַח מְגוּזָלָיו וְנִשְׁלַח מֵעַל בְּנָיו, מִצְפָּצֵף וְהוֹלֵךְ, וְלֹא יוֹדֵעַ לְאֵיזָה מְקוֹם הוֹלֵךְ, נוֹדֵד לְאֶבֶד אֶת עַצְמוֹ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁכַתוּב בּוֹ (תהלים קמה) וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, אֶפְלוּ עַל יְתוֹשׁ קֶטֶן בְּעוֹלָם, רַחֲמָיו עַל הַכֹּל. אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה עַל הָעוֹף מִתְעוֹרֵר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעוֹרֵר עַל בְּנָיו. אִז קוֹל יוֹצֵא לְפָנָיו וְאוֹמֵר: כְּצִפּוֹר נוֹדֵדֶת מִן קִנָּה בֶּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ. אִז הוּא מְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל כָּל אוֹתָם הַהוֹלְכִים וְנוֹדֵדִים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וּמֵאֵתֵר לְאֵתֵר

שְׁכַתוּב (תהלים קמה) טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. לְכָל כְּתוּב, זֶה סֵתָם שֶׁל הַדְּבָר בְּשֶׁבִיל לְהַאִיר יוֹם אֶחָד שְׁמַאִיר לְכָל, עָלְיוֹן עַל הַכֹּל. עַד כָּאֵן סֵתָם הַדְּבָרִים.

אֶפְלוּ נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים וְנִתּוֹשִׁים, וְאֶפְלוּ אוֹתָם שְׁנֵרָאִים מִחֲבָלֵי הָעוֹלָם, בְּכָלֵם כְּתוּב וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד

טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו (קמה),
 (ט): [זוהר ח"ג פ' אמור (דף ק"ח):] רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ, וְהָיו עִמּוֹ רַבִּי אֲלֶעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה. הִגִּיעוּ לְחֵרִיץ מִיָּם אֶחָד. הַחֲלִיק רַבִּי יוֹסִי בְּבִגְדָיו לְתוֹךְ הַמַּיִם, אָמַר, הַלְוָאִי שְׁחָרִיצֵי הַמַּיִם לֹא הָיוּ נִמְצָאִים. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲסוּר לָךְ! שְׁמַשׁ שֶׁל הָעוֹלָם הוּא, וְאֲסוּר לְנֶהֱג קְלוֹן בְּשִׁמְשׁוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהֵם מַעֲשִׂים שֶׁל אָמֶת שְׁנִמְצָאִים בְּהִנְהָגוֹת הַהִשְׁגָּחָה הָעָלְיוֹנָה. פָּתַח וְאָמַר, (בראשית א) וַיְרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. וַיְרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה - סֵתָם, אֶפְלוּ נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים וְיִתּוֹשִׁים, וְאֶפְלוּ אוֹתָם שְׁנֵרָאִים מִחֲבָלֵי הָעוֹלָם, בְּכָלֵם כְּתוּב וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, בְּלָם שְׁמַשֵׁי הָעוֹלָם, מִנְהִיגֵי הָעוֹלָם, וּבְנֵי אָדָם אֵין יוֹדְעִים.

עַד שֶׁהָיו הוֹלְכִים, רָאוּ נְחָשׁ אֶחָד הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָאִי זֶה הוֹלֵךְ לְהֲרַחֵשׁ לָנוּ נִס. רִץ אוֹתוֹ נְחָשׁ לְפָנֵיהֶם וְנִקְשַׁר בְּאַפְעָה אֶחָד בְּקֶשֶׁר הַדְּרָךְ, הַסִּיטוֹ (גלחמו) זֶה אֶת זֶה וּמִתּוֹ. כְּשֶׁהִגִּיעוּ, רָאוּ אֶת שְׁנֵיהֶם שׁוֹכְבִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי

י יודיך יהוה **כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְחַסְדֵיךָ יִבְרַכּוּכָהּ: יא כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ**

זוהר תהלים

הים. אדם משבח ומרומם את המלך העליון, והעוף מצפצף ומשבח את רבונו, שהוא האלוה העליון. ומשום כך, למען ייטב לך. לא כתוב איטיב לך, אלא ייטב לך. אותו השלוח של הצפור שמשלח, שמעורר על העולם להיטיב לך. רבי בון קם והלך אליו, ומצא שהוא רבי ינאי הזקן, מן החברים. נכנס אצלו ונשקו בראש. אמר, כמו שנחמת את לבי, כך ינחם הקדוש ברוך הוא אותך. ישבו יחד.

ברכת פהנים דוקא על ידי הכהן מדת החסד וקדשת הלויים

וְחַסְדֵיךָ יִבְרַכּוּכָהּ (קמה, י): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קמ"ה:)] אמר רבי יצחק, משום שאין שכינה שורה במי שלא נשא אשה, וכהנים צריכים יותר מכל שאר העם להשרות בהם שכינה. וכיון ששורה בהם שכינה, שורה בהם חסד, ונקראים חסידים, וצריכים לברך את העם. זהו שכתוב (תהלים קמה) **וְחַסְדֵיךָ יִבְרַכּוּכָהּ**. וכתוב (דברים לג) תמיד ואוריך לאיש חסידך. ומשום שכהן נקרא חסיד, צריך לברך. ומשום כך כתוב, דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו. מה הטעם? משום שנקראים חסידים, וכתוב וחסידך יברכוכה. כה תברכו את בני ישראל אמור להם. כה תברכו - בלשון הקדש. כה תברכו - ביראה. כה תברכו - בענוה. אמר רבי אבא, כה תברכו - למדנו, הצדק הזה נקרא כ"ה, שכל הדינים מתעוררים מכ"ה

אחר. שבורי לב, שבורי כח. ומעורר רחמים על כל העולמות וחס עליהם, ועוזב את חטאי הנוודים ממקומם, וחס עליהם ועל כל העולם.

וַעֲלֵ כֵן אמר הקדוש ברוך הוא, אשרי הצפור בחוץ. והיא מעוררת רחמים על כל העולם. מי גרם לחוס על העולם ולעורר עליהם רחמים? אותו האדם ששולח אותה הצפור לצערה בשני גונים, כך מתעורר הקדוש ברוך הוא ומתמלא רחמים על כל אותם בעלי הצער, ועל כל אותם שנוודים ממקומם. ומשום כך, שכרו של האדם הזה, מה כתוב בו? (דברים כב) למען ייטב לך והארכת ימים. קם רבי בון על רגליו, ושמח ואמר: ברוך הרחמן ששמעתי את הקול הזה, ואלמלא לא באתי לעולם אלא לשמע את זה - די לי! חזר אותו הקול כמו מקדם, פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית וגו'. כל העולם לא באים אלא בחכמה, והאדם התמלא בכל. שאר הבריות, בציור (בתוספת) של חכמה שנשארה באדם.

וְאֵף על גב שכל הבריות כך, לא היתה ברירה קלה לרדף אחר מעשה האדם כמו העוף. אדם בונה בנין לדוורו, והעוף בונה בנין לדוורו. אדם מביא מזון לבנו, העוף מביא מזון לבניו. אדם מרפא את המחלות בעשב, והעוף מרפא את המחלות בעשב. אדם אמן ועושה אגניות בים, והעוף נוטל גוזליו ומתקינם על חוף

זוהר תהלים

אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח. בזאת, זה שאמרנו. זאת חבל חלקו לירש ולעשות לו נקמות. ושנינו, עשה הקדוש ברוך הוא את דוד מרובה קדושה עם האבות, כתרם עליונים קדושים של הכל, שירשו האבות. ולמדנו שדוד הוריש מלכות לבניו, ובמקום מלכות העליונה התחזק וירש הוא ובניו מלכות זו שלא תעבר משלטונם לדורי דורות.

ולמדנו, בשעה שכתר המלכות הזה התעורר לבני דוד, אין מי שיעמד לפניו. וראיתי אני דניאל לבדי את המראה, משום שמבני דוד היה, שכתוב (דניאל א) ויהי בהם מבני יהודה דניאל חנניה וגו'. והוא ראה ושמח בזה שהוא מצד ירשת חלק חבל אביו, ומשום שהיה שלו הוא סבל, ואחרים לא סבלו. שאמר רבי שמעון, בשעה שהכ"ה הזאת מתעוררת בדנייה, לא יכולים בני העולם לעמד לפנייה. ובשעה שהכהנים פורשים ידיהם, שבאים מחסד, מתעורר חסד שלמעלה ומתחבר בכ"ה הזאת, ומתבשמת ומתברכת בפנים מאירות לבני ישראל, ומעבירים מהם דינים. זהו שכתוב כה תברכו את בני ישראל, ולא את שאר העמים. בגלל כך כהן ולא אחר. כהן, כדי שיתעורר הכתר הזה שלו, חסד, על ידו, שנקרא חסיד, שכתוב (דברים ג) לאיש חסידך. והוא בא מצד החסד. וכתוב (תהלים קמה) וחסידך יברכוכה. אל תקרי יברכוכה, אלא יברכו כ"ה. כה תברכו - בשם המפרש. כה תברכו - בלשון הקדש.

(ממנו), והינו מה שאמר רבי אלעזר, מה זה מכה (שכה) רבה? כלומר, מכה מכה. וכתוב (שמות ז) והנה לא שמעת עד כ"ה, כמו שהפחיד משה. וכתוב בזאת תדע כי אני ה', והכל אחד. וכתוב ולא שת לבו גם לזאת, שהזמינה להחריב את ארצו.

מהכ"ה הזאת מתעוררים הדינים, ומשהתחבר עמה חסד, מתבשמת. ומשום כך נמסר זה לפהן שבא מחסד, כדי שתתברך ותתבשם כ"ה. זהו שכתוב כה תברכו. כלומר, אף על גב שהכה הזאת נמצאת בדינים, תבשמו אותה ותברכו אותה, שכתוב כה תברכו את בני ישראל. תברכו בחסד זה את כ"ה, ותבשמו אותה מול ישראל, כדי שלא ימצאו בה דינים. זהו שכתוב כה תברכו את בני ישראל אמור להם. לא כתוב אמרו, אלא אמור, להוציא משרבו הפריצים שלא מפרסמים דבר, שהרי לא הצטוו לפרסם השם, משמע שכתוב אמור להם. אמור סתם. דבר אחר אמור - בין שכתוב כה תברכו, למה לא כתוב תאמרו? אלא שנה רבי יהודה, אמור להם, זכו - להם. לא זכו - אמור סתם.

רבי יצחק פתח, (דניאל י) וראיתי אני דניאל לבדי את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה וגו'. וראיתי אני דניאל לבדי?! והרי שנינו, הם נביאים, והוא לא נביא, ומי הם? חגי זכריה ומלאכי. אם כך, נעשה קדש חל, והרי כתוב לא ראו, למה פחדו? ובדניאל כתוב וראיתי אני, ולא פחד, והוא לא נביא, הרי חל קדש? אלא כך למדנו, כתוב (תהלים כז)

—==—==—== זוהר תהלים —==—==—==

כהן על ידו, צריך הוא להתקדש בתחלה. ולמה לוי? שיתקדש על ידי כהן אחר. למדנו, כהן אחר לא צריך, שהרי כהן שאינו שלם, לא צריך זה הכהן השלם להפגם על ידי פגום שלא שלם. אבל לוי שהוא שלם וראוי לעלות לדוכן ולעבד באהל מועד, הרי הוא שלם, והרי נקרא קדוש, שכתוב וקדשת את הלויים. אמר רבי תנחום, אף נקרא טהור, שכתוב וטהרת אתם. ומשום כך צריך להוסיף כהן קדשה על קדשתו. למדנו, כהן שפורש ידיו, צריך שהאצבעות לא יתחברו זו בזו, כדי שיתברכו כתרים קדושים כל אחד ואחד לבדו כמו שראוי לו, משום ששם הקדוש צריך להתפרש באותיות רשומות שלא לערב זה בזה, ולא תכונן (ולחתכון) באותם דברים.

אמר רבי יצחק, רוצה הקדוש ברוך הוא שיתברכו עליונים כדי שיתברכו תחתונים, ויתברכו עליונים שהם קדושים בקדשה עליונה על ידי התחתונים, שהם קדושים בקדשה עליונה, שהם קדושים מכל קדושים שלמטה, שכתוב (תהלים קמה) וחסידך יברכוכה. אמר רבי יהודה, כל כהן שלא יודע סוד זה, ולמי מברך, ומהי הברכה שמברך - אין ברכתו ברכה, והיגו מה שכתוב (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפייהו. מה זה דעת? דעת סתם. ותורה יבקשו מפייהו, עליונים יבקשו מפייהו. ומה יבקשו מפייהו? תורה. תורה סתם. איך אחוזה תורה שלמעלה שנקראת תורה סתם? שלמדנו, תורה שבכתב ותורה שבעל פה באותם כתרים

למדנו, אמר רבי יהודה, בשעה שהכהן שלמטה קם ופורש ידיו, כל הכתרים (ספירות) הקדושים שלמעלה מתעוררים ומתקנים להתברך, ומאירים מעמק הבאר שנמשך להם מאותו עמק שיוצא תמיד, ולא פוסקים הברכות הנובעות מבויעים לכל העולמות, ומתברכים ומשקים מכלם. ולמדנו, באותו זמן לחש ושתיקה יש בכל העולמות. למלך שרוצה להודג במלכה ורוצה להכנס אליה בלחש, וכל השמשים מתעוררים באותו זמן ומתלחשים: הרי המלך בא להודג במלכה. מי המלכה? זו כנסת ישראל. מי כנסת ישראל? כנסת ישראל סתם.

למדנו, אמר רבי יצחק, כהן צריך לזקף ימין על שמאל, שכתוב (ויקרא ט) וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם. ידו כתוב, ולא ידיו, משום ששבח הימין על השמאל. אמר רבי אלעזר, סוד הוא, משום שכתוב (בראשית א) והוא ימשל בך. למדנו, כהן שרוצה לפרש ידיו, צריך שיתוסף קדשה על קדשתו, שצריך לקדש ידיו על יד הקדוש. מי יד של הקדוש? זה לוי, שצריך כהן לטל קדשה של מים מידי, שכתוב וקדשת את הלויים. הרי הם קדושים. וכתוב בלויים, (במדבר יח) וגם את אחיך מטה לוי וגו'. שבט אביך - כלל. מכאן שכל כהן שפורש ידיו, צריך להתקדש על ידי קדוש, להוסיף קדשה על קדשתו. ולכן לא יטל קדשה של מים מבין אדם אחר שאיננו קדוש.

ובספרא דצניעותא למדנו, לוי שהתקדש

וּגְבוּרַתְךָ יִדְבְּרוּ: יב לְחֹדֵיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ וּכְבוֹד הַדָּר
מִלְכוּתוֹ: יג מִלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֲלָמִים וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל הַדָּר
וְדָר: יד סוּמְךָ יִתְנוּגָה לְכָל הַנְּפִלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים:
טו עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:

זוהר תהלים

ועליונים שנקראו כף. מה הטעם? כי מלאך
ה' צבאות הוא. ולמדנו שצריך הזהן לכונן
באותם דברים שלמעלה ליחד את השם
הקדוש כפי שצריך.
בכל לילה ולילה מברכים להשי"ת שמו
כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו
(קמה, יא): [זוהר חדש פ' בראשית (דף
טו)] אמר רבי חייא בר יעקב, אין לך בכל
לילה ולילה שאין הפרוזה יוצא ואומר: עלו
חסידים, באו וברכו ליוצרכם! זהו שכתוב
(תהלים קמה) וחסידך יברכוכה. כבוד
מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו. ולמה?
להודיע לבני האדם גבורותיו וגו'.

ישני מזונות אלו משנים זה מזה, וכלם
שלשה מזונות כתובים כאן: (תהלים קמה)
ואתה נותן להם את אכלם בעתו - זה מזון
העשירים, שנותן אכל רב בעתו. הרי אחד.
שנים - שכתוב ומשביע לכל חי רצון, זה
מזון העניים, שהם שבעים מרצון ולא
מתוך אכל רב. שלשה - שכתוב פותח את
ידך, זהו חזק לאותו מקום, ובפתיחת ידיו
יוצא רצון ושבע לכל.
עוד כף למדנו, שאינו אלא פעמים
בשביל מזון ופרנסה בכל יום,
שאלו חיוב על האדם. ואם אמר יותר, לא
בגלל חובה הוא, אלא בשביל שבח תוף
תשבחנות של זמירות דוד המלך. (שיוצא ידיו
של הקדוש ברוך הוא ומברך ושבעים מרצון, ועל זה אין
חיוב הוא אלא פעמים ביום, ושבח הוא לקדוש ברוך הוא
לתת לו זמירות של דוד המלך) מה הטעם? משום
שפרנסה לא ראוי לשאל, רק לאחר
התפלה ופרנסת רבונו. המלך יאכל
בתחלה, ואחר כך יאכלו עבדיו.

מתיקות קריאת שמע

זהו שכתוב, (שיר השירים ה) באתי לגני
אחתי כלה [וגו'] אכלתי יערי עם
דבשי שתיתי ייני עם חלבי, אחר כך
אכלו רעים. אכלתי יערי - זו תפלת
מישב. עם דבשי - זו קריאת שמע.
אכלתי יערי - זו תפלת מישב, אותו יער

שבח אמירת תהלה לדוד בכל יום והטעם
לג' פעמים
ואתה נותן להם את אכלם בעתו (קמה,
טו): [זוהר במדבר פ' פנחס (דף וכו')]
אמר רבי אלעזר, שנינו, כל מי שאומר
תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים, הוא בן
העולם הבא. והרי נתבאר הטעם. אם
בגלל פרנסה ומזון של כל העולמות -
פעמים הם בכל יום, בבקר ובערב, שכתוב
(שמות טז) בתת ה' לכם בערב בשר וגו'.
למה שלש פעמים בכל יום? אלא שנים
למזון בני אדם ושל כל העולם, ואחד
לתת חזק לאותו מקום שידין פתוחות.

שבח אמירת תהלה לדוד בכל יום והטעם
לג' פעמים
ואתה נותן להם את אכלם בעתו (קמה,
טו): [זוהר במדבר פ' פנחס (דף וכו')]
אמר רבי אלעזר, שנינו, כל מי שאומר
תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים, הוא בן
העולם הבא. והרי נתבאר הטעם. אם
בגלל פרנסה ומזון של כל העולמות -
פעמים הם בכל יום, בבקר ובערב, שכתוב
(שמות טז) בתת ה' לכם בערב בשר וגו'.
למה שלש פעמים בכל יום? אלא שנים
למזון בני אדם ושל כל העולם, ואחד
לתת חזק לאותו מקום שידין פתוחות.

שבח אמירת תהלה לדוד בכל יום והטעם
לג' פעמים

ואתה נותן להם את אכלם בעתו (קמה,
טו): [זוהר במדבר פ' פנחס (דף וכו')]
אמר רבי אלעזר, שנינו, כל מי שאומר
תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים, הוא בן
העולם הבא. והרי נתבאר הטעם. אם
בגלל פרנסה ומזון של כל העולמות -
פעמים הם בכל יום, בבקר ובערב, שכתוב
(שמות טז) בתת ה' לכם בערב בשר וגו'.
למה שלש פעמים בכל יום? אלא שנים
למזון בני אדם ושל כל העולם, ואחד
לתת חזק לאותו מקום שידין פתוחות.

— תהלים — זוהר תהלים —

ואתה נותן להם את אכלם בעתו. שהכל הזה, כשמתעורר אל הפלה, שהיא כנסת ישראל. ואז הוא לרחם על העולם, וכל העולמות בשמחה ושעשוע. ואז מה כתוב? פותח את ידך וגו'. וזה רצון הרצונות, שיורד מן המח הנסתר לכל הזאת, וכיון שהכל הזו מתברכת, כל העולמות התברכו. זהו שכתוב צדיק ה' וגו', קרוב ה' וגו', רצון יראיו יעשה וגו'. וכמו שברא את זה בעולם העליון בסוד שמו הקדוש, כך ברא בעולם התחתון ששה צדיקי אמת, ואחד שביעי, ככתוב (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים.

ובשגורמו החטאים ודחו את אותו כל, שנקרא צדיק, ממקומו, ככתוב (עמוס ב) על מכרם בכסף צדיק, אמר הקדוש ברוך הוא: אני גזרתי שיהיה העולם התחתון כמו העולם העליון, ויהיה אותו הצדיק שליט על הארץ, ויהיו כל בני העולם מתברכים על ידו. זהו שכתוב (בראשית מט) בן פרת יוסף, שהרי אין בכל איברי הגוף שיעשה פרות, אלא רק הצדיק יסוד עולם הזה. ובן פרת עלי עין, מה זה אומר? אלא כמו שהעין הזו קיום הגלגל, שאין יכול הגלגל להתקיים אלא בבת העין שלו, כך יוסף הוא כעין לכל אותם הששה שסובבים אותו, מימין שלשה ומשמאל שלשה, והוא מקיים אותם, וכך הוא לכל העולם, שהרי העולם לא עומד אלא על אותם הששה, והשביעי שמעליהם. וקרא הקדוש ברוך הוא לצדיק בסוד השבת, ונח בו, והניח בו כל הברכות לברך את כל שאר הימים. זהו

לבנון, יוצר אור (משרתים) והאופנים וחיות הקדש (כלם קדושים), כל אלה נקראים יצר עצים ונצבים שבו. עם דבשי - זו קריאת שמע, שהיא מתיקות הכל, בכמה צופים ומתוקים. שתייתי ייני - זו תפלת מעמד, מהטוב (משיכה) של יין עליון המשמר, וזה בשלש ברכות ראשונות. עם חלבי - אלה אותן שלש ברכות אחרונות, וכלולים אלו באלו. עד כאן מאכל המלך. לאחר שאכל המלך - אכלו רעים למעלה, שתו ושכרו דודים למטה. ולכן אין חיוב של מזון אלא לאחר התפלה. בתפלת מנחה (בערב) לפני התפלה. מה הטעם? משום שעד שלא נמצא דין קשה בעולם, בעוד שפני המלך מאירות, יאמר תהלה לדוד בסוד זה של המזון. שלאחר שהדין שרוי ותלוי על העולם, זו אינה השעה. בא רבי פנחס ונשקו.

כדגמת ששת ימי השבוע ושב"ק - כנגדם יש ששה צדיקים ושביעי

עיני כל אליה וישברו וגו' (קמה, טו): [זוהר חדש פ' וישב (דף ל"ו: סתרי תורה)] בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, העמיד אותו ושתל על ששת הימים העליונים הללו, והשביעי שעליהם, שבשבילו של השביעי שנקרא צדיק נזונים עליונים ותחתונים, ועליו עומדים, ובו נסמכים, והוא היסוד והשרש שלהם. זהו שכתוב (תהלים קמה) עיני כל אליה וישברו וגו'. עיני כל אליה וישברו, לאותו שמן משקה עליון ששופע מהמח הנסתר של כל הנסתרים לכ"ל הזה. ואז,

—== תהלים —==

העולם, זהו שכתוב (בראשית מב) הוא המשביר לכל עם הארץ. הוא המשביר - מה זה משביר? אלא מושף הוא בראשונה מן העולם העליון, ככתוב עיני כל אליך ישברו, ואחר כך משביר לעולם התחתון. ומנין לנו שיוסף נקרא כל? שכתוב (מלכים א ה) וכלכל ודרדע. ולמדנו, כלכל זה יוסף, שכתוב וכלכל, וכתוב (בראשית מט) משם רעה אכן ישראל.

ובשראה יעקב השלם כל זה, וראה כל אותן שבע שנים עליונות שהסכימו שיהיה רעב בעולם על החטא שגרמו בניו, שמכרו את הצדיק הקדוש הזה ולהוציאו מקומו, אז התפלל לקדוש ברוך הוא, והסיר מהם חמש שנים. מה הטעם חמש שנים? אלא בא וראה, סוד הדבר כך הוא, באותם ימים עליונים הוא אוהו בחמישי, שכן הוא ממטה למעלה. אבל באותם השנים שעליו, שאוהזים בהם אבותיו, לא היה לו רשות לבטל דבר, ועד חלקו בהם בטל הגזרה, ולא יותר. וגם יוסף הצדיק עשה כך. זהו שכתוב (בראשית מז) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויציגם לפני פרעה. מי אלו? חמשה הם שלא שונא להם. זהו שכתוב והוא נער את בני בלהה וגו'. אמר, כדאי אתם הזכאים לעמד בפרצה זו שפרצו אחיכם. לפני פרעה, מי הפרעה? זה הדין העליון שעומד להפרע מחטאי העולם. וכשנשלמו אותם הימים שנגזר עליהם לשבת בגלות, אזי הקדוש ברוך הוא התעורר ברחמים רבים עליהם, ובדין על אותם שהשתעבדו בהם, והוציא

שכתוב (שמות כ) וינח ביום השביעי על כן ברוך ה' את יום השבת. מי זה יום השבת? הנה אומר, זה הצדיק. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אתם חללתם את השבת הזו שאני גזרתי שיהיה מלך על כל שאר הימים, ואתם עשיתם אותו עבד עבדים - אף אתם תסבלו אותה עבודה קשה.

בא וראה כמה שנים ישב אותו צדיק, שלא ראה את אביו עשרים ושתים שנה, הרי הם ישבו במצרים עשרים ושתים שנה, לכל שבט מאותם עשרת השבטים שמכרו אותו, לפי החשבון היו מאתים ועשרים שנה לכלם, תוריד מהם עשר שנים שנכו להם בית דין שלמעלה בשביל עשרה שבטים קדושים שמתו שם במצרים, נשאר מאתים ועשר, זהו שכתוב (בראשית מב) רד"ו שמה. אמר להם יעקב, בבקשה מכם, רדו לגלות, ונכו אותם החטאים ולא יחרב העולם ברעב, שהרי אין בכם מי שיזון אתכם הקדוש ברוך הוא, פרט על ידי אותו הצדיק שמכרתם. זהו שכתוב (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. על ידי מי? על ידי "כל". חזר ופרש מי הכל הזה - צדיק. זהו שכתוב צדיק ה' וגו'.

וכמו זה למטה, על ידי הצדיק הזה, היתה לו לעולם הצלה באותן שבע שנות רעב. ועל שמגעו ברכות משבע הדרגות העליונות, התעוררו דרגות אחרות של הצד האחר עליהם בחטאייהם. כיון שירד יעקב השלם למצרים, הוא וכל אותם השבטים, וראו העולם התחתון כמו העולם העליון, שעל ידי אותו הצדיק נזון

זו פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון: י צדיק יתוואה

זוהר תהלים

אותם משם.

כיון שהגיעו למרה, עמדה מדת הדין לפני הקדוש ברוך הוא ואמרה: ואיך יצאו ישראל מן הגלות, והרי כתוב בתורה שהיתה נסתרת אלפים שנה לפני שנברא העולם, שעל אחד פי שבעה על חטאם יש להם לסבל, משום אותה הפרצה הגדולה שפרצו וחטאו באותו צדיק קדוש. אמר לה הקדוש ברוך הוא: כך הוא הדין! אבל בתורה הקדושה יש לי מתנה טובה ושבת שמה, וכשהם שומרים אותה, היא עומדת באותו מקום לסגור אותה הפרצה שפרצו, שאותו הצדיק השביעי אחוזו בה, וכדאי הוא לכפר על אותו החטא.

זהו שכתוב (שמות טו) ויצעק אל ה'. מי ויצעק? זו מדת הדין שעמדה וצרכה לפניו. ויורהו ה' עץ - זו התורה. זהו שכתוב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה. וישלך אל המים - מי הם המים? המים הזדונים שקמו להפרע מהם, ואז וימתקו המים, שנמתקו ודאי, שהרי ראו את הרפואה הגדולה לאותו החטא. ומנין לנו שבמרה נצטוו? שכתוב (דברים ה) שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוה ה' אלהיך. ואמר מר, כאשר צוה - במרה. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם שומרים את השביעי העליון הזה, אין רשות למדת הדין לקטרג עליכם. זהו שכתוב (שמות טו) שם שם לו חק ומשפט. ועל כן שנינו, יכולה היא שבת שתרחם עלינו ויקבצנו הקדוש ברוך הוא מגלותנו,

ואלמלא שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן, מיד נגאלים. בא וראה, כשגרמו החטאים, והשבת הזו לא נשמרה כראוי, כמו שמצאנו שהזהיר אותם הנביא העליון, זהו שכתוב (ירמיה יז) כה אמר ה' השמרו בנפשותיכם ואל תשאו משא ביום השבת והבאתם בשערי ירושלים. מה זה ואל תשאו משא? אלא אמר להם: בבקשה מכם, אל תשאו את משא אותו החטא של השבת עליכם. ואם אתם שומרים אותו, אתם תגרמו את קיום העליונים והתחתונים, שאותו שבת העליון שחטאתם כנגדו, מדורו ושעשועו, אינו אלא בשערי ירושלים העליונה, שנקראים שערי צדק, והיא הפלה הכלולה מן הכל.

לבקש מהשם יתברך בכל יום ויום על
מזונו

פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון (קמה)

(טו): [זוהר שמות פ' המן (דף ט"ב)]. הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. רבי יוסי פתח, (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. מה כתוב למעלה? עיני כל אליך ישברו. כל אותם בני העולם מצפים וזוקפים עינים לקדוש-ברוך-הוא, ולכן (אבל) פל אותם בני האמונה מבקשים (צריכים לבקש) בכל יום ויום לשאל את מזונם מן הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלותיהם עליו. מה הטעם? משום שכל מי שמתפלל תפלתו לקדוש ברוך הוא על מזונו, גורם שיתברך כל היום על ידו אותו

— זוהר תהלים —

המאכל עקר מאכלו - נקרא שבועה, שכתוב (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. לא כתוב לכל חי אכילה, אלא רצון. אותו רצון ששם על אותו מאכל נקרא שבועה, ואפלו שאין לפני האדם אלא אותו מעט בכזית ולא יותר, הרי רצון השבע שם עליו. ומשום כך ומשביע לכל חי רצון. פתוב רצון, ולא אכילה. ועל זה וברכת ודאי, ומתחייב האדם לברך את הקדוש ברוך הוא פדי לתת שמחה למעלה.

ברך ברכת המזון בשמחה

פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון:

(קמה, טו): [זוהר ח"ב (דף ריח). זוהר תורה] רבי יוסי פתח ואמר (רות ג) ויאכל בעז וישת וייטב לבו, וביארו שבירך על מזונו, וזה הוא סוד שמי שמברך על מזונו זה מטיב אל לבו, ואיזו הוא לבו, כמו שכתוב (תהלים כז) לך אמר לבי, וכתוב (שם עג) צור לבבי וגו' קצו וכשביל שברכת המזון חביבה לפני הקב"ה, כל מי שמברך על שובע מטיב ומשמח למקום אחר קצו וסימנך סעודות של שבת שמקום אחר נהנה מזאת השביעה והשמחה, וכאן בסעודת חול היה נהנה מקום ההוא מן ברכת השביעה של אותו צדיק בעז, וזהו וייטב לבו, ומה הטעם, לפי שמזונותיו של אדם קשה לפני הקב"ה, וכיון שהאדם

האילן שמזון כלם בו. [וטעם הדבר (תהלים סח) ברוך ה' יום יום] ואף על גב שנמצא עמו, צריך לבקש לפני הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלה על המזון בכל יום, כדי שימצאו על ידו ברכות כל יום ויום למעלה, וזהו (שם סח) ברוך ה' יום יום. ועל זה לא צריך לאדם לבשל מזון מיום ליום אחר, שלא לעכב יום ליום אחר. זהו שכתוב ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו. יום ביומו דוקא, חוץ מערב שבת לשבת, כמו שבארנו. ואז נמצא הקדוש ברוך הוא מלא ברכות בכל יום, ואז כתוב פותח את ידך וגו'. מה זה רצון? אותו רצון שנמצא מהעתיק הקדוש, ויצא ממנו רצון להמציא מזון לכל. ומי ששואל מזונות בכל יום ויום, ההוא נקרא בן נאמן, בסוד שבשבילו נמצאים ברכות למעלה.

לברך על כפי רצונו אפילו אינו שבע - ומשביע לכל חי רצון

פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון (קמה,

טו): [זוהר שמות פ' תרומה (דף קנ"ג ע"ב)]

פתח רבי חייא ואמר, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו'. וכי עד שלא אוכל אדם לשבעה ותתמלא כרסו לא יברך את הקדוש ברוך הוא?! (אם כך) במה נבאר ואכלת ושבעת, ואחר כך וברכת? אלא אפלו לא יאכל אדם אלא כזית, ורצונו עליו, וישים את אותו

זו הזוהר

המלאכים אשר לה כמובא לקמן:

קצו. זו מדת המלכות שורש דוד: קצו. פי' למדת המלכות והשכינה הקדושה עם מחנות

בְּכָל דְּרָכָיו יְחַסֵּד בְּכָל מַעֲשָׂיו: יי קְרוֹב יְהוָה לְכָל קְרָאָיו לְכָל אֲשֶׁר

זוהר תהלים

סעודת מצוה של שבת, כמו שנתבאר. מי שמברך להקב"ה מתוך השובע צריך לכוון לבו ולהשים רצונו בשמחה, ולא יהיה נמצא בעצבות אלא שיברך ברכת המזון בשמחה, וישים מחשבתו בסוד הזה שהוא נותן עכשיו הנאה למקום אחר ההוא בשמחה ובטוב עין, וכמו שהוא מברך בשמחה ובטוב עין כך ינתן לו בשמחה ובטוב עין, ולפיכך לא יהיה נמצא בעצבות כלל אלא בשמחה ובדברי תורה, וישים לבו ורצונו לתת ברכה זו בסוד המקום ההוא שנצרך:

ועוד סוד זה כאן, ארבע מרכבות השולטות בארבעה צדדי העולם

אוכל ושותה ומברך, ברכה זו עולה ומקום ההוא נהנה מאותן דברי הברכה העולים מן השובע, נמצא שנהנה מהמזון מלמטה ומלמעלה קצת וזהו סוד בין החברים, סוד אחד שבחול אין נהנה מקום ההוא אלא מן דברי ברכת המזון העולים מן השובע, וכל דברי הברכה מתעטרים שהם רוח שובע בשמחה, ומקום ההוא נהנה מהם, ובשבת הוא סוד אחר, שנהנה מן המזון ממש ומן השמחה של סעודת מצוה של שבת, ובכל נמצאת הנאתו כלולה מלמעלה ומלמטה קצת וזהו הסוד (דה"א כט) כי ממך הכל ומידך נתנו לך ודאי מוסב על הנאתו הזאת בשמחת

זיו הזוהר

ע"י שהאדם עוסק בתורה ותפלה ומצות בכח הרוחניות שקבל מן המאכל, ולכן באכילה מרויח האדם ומוסיף כח בנשמתו ע"י הברכות שמברך ברכת הנהנין, כי ע"י הברכות לוקחת הנפש חלק הרוחני והוא מזון הנפש, ולכן כל מה שאוכל אדם בחול יותר מקיום נפשו נקרא המותר פרש חגיכם ומוסיף כח לחיצונים, וע"ז כתוב צדיק אוכל לשובע נפשו וגו', ומה שאוכל בשבת ויו"ט הכל הוא רוחניות ונבלע באיברים, וזה היה טעם שמאי שהיה לוקח ביום א' לכבוד שבת וכשהיה מוצא ביום ב' יותר נאה אכל הראשון, לפי שהיה סובר שכיון שלקחו לכבוד שבת חל עליו קדושות שבת, ואפילו אוכלו בחול נבלע באיברים: קצט. פי' שבשבת מקום ההוא נהנה מלמטה היינו מן טעם רוחניות המאכל, ומלמעלה היינו מן רוחניות השמחה וגם מן הברכות ודברי תורה: ר. כי הלא טעם המאכל הן ניצוצות הקדושות שבו ממנו הכל:

קצת. מלמטה היינו מן טעם גשמיות המאכל, ומלמעלה היינו מן השפע שמקבל ומתברך ע"י ברכת המזון, כתב המקמ"ל וז"ל הרב בשה"כ, דע כי כל מה שאדם אוכל בחול הרוב הולך לחיצונים, ואין רוחניות כי אם מה שהוא הכרחי למזון הנפש כדי שלא תפרד, והמותר מוסיף כח לחיצונים וליצה"ר, וכל מה שאוכל בשבת הוא רוחני אע"פ שאוכל יותר מן הצורך הכל נבלע באיברים, ואלו שעושים בחול כמו בשבת ויו"ט ג' ימים אחר הקבורה נבקע הכרס ואומר לו טול מה שנתת בי, ואל יחשוב האדם שהקב"ה רוצה שיאכל להנאת גופו אלא לתקן, כי בחטא אדה"ר נתערב טו"ר ונתקלקל אפילו דומם וצומח, והעירוב הוא שניצוצות קדושה נתערבו אפילו בדומם כמש"כ ארורה האדמה בעבורך, ולכן סדר השי"ת בעולמו שמן הדומם והצומח יתקיימו הבעלי חיים וכשהאדם יאכל הב"ח ישאר בו הרוחניות ועי"ז הניצוצות שנאבדו בזמן אדה"ר חוזרים להקדושה

יְקַרְאֵהוּ בְּאֵמֶת: יֵשׁ רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה וְאֵת שְׁוֹעֵתָם יִשְׁמַע וַיִּוְשִׁיעֵם: כ שׁוֹמֵר

זוהר תהלים

דְּבָרִים שֶׁל מַעְלָה, בֵּין בְּמַעֲשֵׂה בֵּין בְּדַבּוֹר - אִם אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה אוֹ אוֹתוֹ דְּבוֹר לֹא נַעֲשֶׂה כְּרֵאוֹי, לֹא מְעוֹרֵר דְּבַר. כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם הוֹלְכִים לְעוֹרֵר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת דְּבַר שְׁלֹמֶעֱלָה, אֲבָל מְעֵטִים אֵלּוֹ שְׁיֹדְעִים לְעוֹרֵר, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוֹב לְכָל הַיּוֹדְעִים לְקַרְא לּוֹ וּלְעוֹרֵר הַדְּבַר כְּרֵאוֹי. אֲבָל אִם לֹא יוֹדְעִים לְקַרְא לוֹ, הוּא אֵינּוֹ קְרוֹב, שְׁפָתוֹב (שם קמה) קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו וְגו'. מַה זֶה בְּאֵמֶת? שְׁיֹדְעִים לְעוֹרֵר דְּבַר אֵמֶת כְּרֵאוֹי, וְכֵן בְּכָל.

קְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת - בְּחַתִּימָה שֶׁל חוֹתֶמֶת הַמֶּלֶךְ

קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו וְגו' (קמה, יח): [זוהר דברים האדרא זוטא קדישא (דף רצ"ז).] אֲשֶׁרֵי חָלְקוּ שֶׁל מִי שֶׁקּוֹרֵא לְמֶלֶךְ וַיִּוֹדַע לְקַרְא כְּמוֹ שְׁצָרִיף. וְאִם הוּא קוֹרֵא וְלֹא יוֹדַע לְמִי קוֹרֵא, מְתַרְחֵק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּנּוּ, שְׁפָתוֹב (תהלים קמה) קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו וְגו'. קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו, לְמִי קְרוֹב? חֲזוֹר וְאָמַר, לְכָל אֲשֶׁר יְקַרְאֵהוּ בְּאֵמֶת. וְכִי יֵשׁ מִי שֶׁיְקַרְא לוֹ בְּשִׁקְרָא? אָמַר רַבִּי אֲבָא, כֵּן, אוֹתוֹ מִי שֶׁקּוֹרֵא וְלֹא יוֹדַע

עם מחנותיהן ניזונים מן ברכת המזון של שובעיא ובאותן התיבות של ברוך אתה נהנין ונתחזקין ונתעטרין בהן, ומי שמברך צריך לברך ברצון של שמחה ובטוב עין, וע"ז כתוב (משלי כב) טוב עין הוא יבורך וכאן יש להסתכל בסוף המקרא שכתוב כי נתן מלחמו לדל, שאם לא יפורש כר"י הלא מקרא זה אין תחלתו סופו ואין סופו תחלתו אלא טוב עין כמו שנתבאר הוא יברך ודאי בעין טובה בשמחה, ואין זה על חנם לברך בשמחה, שהרי מזאת הברכה ומזאת השמחה נתן מלחמו לדל, היינו המקום שנצרך להיות ניזון מכל הצדדים, הוא המקום שאין לו מעצמו כלום, הוא המקום שנהנה מכל הצדדים ונכלל מכל הצדדים: ענינים האלה לא נמסרו אלא לחכמים היודעים סודות עליונים ודרכי התורה.

קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו - שְׁיֹדְעִים לְעוֹרֵר דְּבַר אֵמֶת כְּרֵאוֹי

קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו וְגו' (קמה, יח): [זוהר במדבר פ' חקת (דף קפ"ג).] מְכַאֵן לְמַדְנּוּ (כא ראה), כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְעוֹרֵר

זו הזוהר

רעה בשל אחרים, זה שכרו שהוא יבורך, ולפי"ז אין נצרך כאן עוד הנתנית טעם כי נתן מלחמו לדל, אבל לפי הדרש של יברך שפיר, שמי שהוא טוב עין שמח בחלקו ומברך ברהמ"ז בשמחה, הוא ראוי לברך, כיון שע"ז נתן מלחמו לדל, היינו מדת המלכות והשכינה הקדושה כמו שמבאר:

רא. פי' מן ד' ברכות שבברכת המזון נהנין גם ד' המרכבות כמו שנהנית מהן השכינה: רב. היינו כמו שנדרש א"ת יבורך אלא יברך: רג. פי' שאם לא תדרוש א"ת יבורך אלא יברך: רד. כי הלא התחלת הפסוק הוא משפט שלם, שמי שהוא טוב עין היינו שהוא בשמחה ושומח בחלקו ואין עינו

— תהלים — זוהר תהלים —

השבת לעני הזה דבר? אמר להם: שמעתי כל מה שאמר והקשבתי לו, אבל הוא רשע לפני, ואינו כדאי לעשות רצונו, שהרי אמרו לו ולחבריו פעמים רבות משמי שלא יהיה רעים, ויבאו לפני ואעשה עמהם טוב, ולא השגיחו בי. כעת איני משגיח בהם. כף הקדוש ברוך הוא - קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת, ושומע להם, אבל למי שהוא עושה רצונו, לזה כתוב (שם) רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע וישועים.

שלושים צדיקים בדור

רצון יראיו יעשה וגו' (קמה, יט): [זוהר חדש 9' וירא (דף גג. בראשית השמסות סי' יח)] ואברהם היה יהיה (בראשית יח) - יהיה בגימטריא שלשים. יום אחד יצא רבי שמעון וראה עולם חשוף ואפל, ונסתתם אורו. אמר לו רבי אלעזר בנו, בא ונראה מה רוצה הקדוש ברוך הוא. הלכו ומצאו מלאך אחד שדומה להר גדול, ומוציא שלהבות אש מפיו. אמר לו רבי שמעון, מה אפה רוצה לעשות? אמר לו: אני רוצה להחריב את העולם משום שלא מצויים שלשים צדיקים בדור, שפך אמר הקדוש ברוך הוא על אברהם, ואברהם היה יהיה, יהיה בגימטריא שלשים הם. אמר לו רבי שמעון: בבקשה ממך, לך לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לו: בר יוחאי מצוי בעולם. הלך המלאך והוא לפני הקדוש ברוך הוא. אמר לו: רבון העולם, גלוי לפניך מה שאמר לי בר יוחאי? אמר לו הקדוש ברוך הוא: לך

למי קורא. מנין לנו? שכתוב לכל אשר יקראהו באמת. מהו באמת? בחתימה של חותמת המלך, שהוא שלמות הכל. זהו שכתוב (מיכה ז) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם. ומשום כך, לכל אשר יקראהו באמת כתוב. אשרי חלקו של מי שנכנס ויצא לדעת דרכיו של הקדוש ברוך הוא, ועל זה כתוב, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה וגו'. וכתוב (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים וגו'.

כמה יש לו לאדם לטהר מעונותיו בעוד דרכי התשובה פתוחין לפניו

קרוב ה' לכל קראיו (קמה, יח): [זוהר חדש 9' לך לך (דף לא.)] וישמע אברהם כי נשבה אחיו (בראשית יד). רבי תנחום פתח, קמתי אני לפתח לדודי כו', ודודי חמק עבר נפשי יצאה בדברו (שיר ה). אמר רבי תנחום, בא וראה כמה יש לו לאדם לטהר מעונותיו בעוד דרכי התשובה פתוחין לפניו, בטרם יסתם הדרך, שנאמר (ישעיה נה) דרשו ה' בהמצאו וגו'. יש עתים שהוא קרוב, ויש עתים שהוא רחוק. והאם אמר רבי תנחום כך, והרי כתוב (תהלים קמה) קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת? אמר, הפסוק הזה מסייע לו, ממשמע שכתוב לכל אשר יקראהו באמת, ועם כל זה מה כתוב? רצון יראיו יעשה.

משל למלך שהיה יושב, ובא אדם וצוח לפניו. הקשיב המלך לכל מה שאמר ולא השיב לו. הוא צוח, והמלך מקשיב ושותק. הלך אותו האיש. אמרו משמשיו לפני המלך: מורנו, למה לא

יְהוָה אֱת כָּל אֲהַבָיו וְאֵת כָּל הַרְשָׁעִים יִשְׁמֹד: כֹּא הִחַלֵּת יְהוָה
 וְדַבֵּר פִּי וַיְכַרֵּךְ כָּל בֶּשֶׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעַד:

זוהר תהלים

תַּחֲרִיב אֵת הָעוֹלָם וְאֵל תִּשְׁגִּיחַ בְּכַר יוֹחֵאִי. כִּשְׁבָא, רָאָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אֵת הַמַּלְאָךְ. אָמַר לוֹ: אִם לֹא תִלְךָ, גּוֹזְרֵנִי עֲלֶיךָ שְׁלֵא תִכְנַס לְשָׁמַיִם, וְתִהְיֶה בַּמָּקוֹם שֶׁל עֲזָא וְעֲזָאֵל. וּכְשֶׁתִּכְנַס לִפְנֵי הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמַר לוֹ, וְאִם אֵין שְׁלִשִׁים צְדִיקִים בְּעוֹלָם, אֲזִי שְׁיֵהִיו עֲשָׂרִים, שְׁהֵרִי כְּתוּב לֹא אֶעֱשֶׂה בְּעִבּוֹר הָעֲשָׂרִים. וְאִם אֵין עֲשָׂרִים, שְׁיֵהִיו עֲשָׂרָה, וְאַחַר כֵּךְ כְּתוּב לֹא אֶשְׁחִית בְּעִבּוֹר הָעֲשָׂרָה. אִם אֵין עֲשָׂרָה - שְׁיֵהִיו שְׁנַיִם, שֶׁהֵם אֲנִי וּבְנִי. שְׁכַךְ כְּתוּב (דְּבָרִים יט) עַל פִּי שְׁנַיִם עֲדִים יָקוּם דְּבָר, וְאֵין דְּבָר אֶלָּא עוֹלָם, שְׁכְּתוּב (תְּהִלִּים לג) בְּדָבָר ה' שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ וְכוּ'. וְאִם אֵין שְׁנַיִם - הֵרִי יֵשׁ אַחַד, וְאֲנִי הוּא, שְׁכְּתוּב (מִשְׁלִי י) וְצְדִיק יִסּוֹד עוֹלָם. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יֵצֵא קוֹל מִן הַשְּׁמַיִם וְאָמַר: אֲשֶׁרִי חִלַּקְךָ, רַבִּי שְׁמַעוֹן, שֶׁהַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר לְמַעְלָה, וְאַתָּה מְבַטֵּל לְמַטָּה. בְּוֹדָאֵי עֲלֶיךָ כְּתוּב (תְּהִלִּים קמה) רִצּוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה.

קמו א הללויה חללי נפשי את יהוה: ב אהללה יהוה בחיי אומרה לאלחי בעודי: ג אל תכטחו בנדיבים כבן אדם שאין לו תשועה: ד תצא רוחו ישב לאדמתו ביום ההוא אברו עשתנתיו: ה אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על יהוה: ו אלהיו יתנו: ז עשה שמים וארץ את הים ואת כל אשר בם השמר אמת לעולם: ח עשה משפט לעשוקים נתן לחם לרעבים יהוה מתיר אסורים: ט יהוה פקח עורים יהוה זקן בפופים יהוה אהב צדיקים: י יהוה שמר את גרים יתום ואלמנה יעזר ודרך רשעים יעות: יי ימלך יהוה לעולם אלהיו: ייא ציון לדר ודר הללויה:

שימוש תהלים

למכת הרב

הללי נפשי (קמו, א): [שימוש תהלים לפרק קמו] זה המזמור הוא לאמר להכאת חרב.

זוהר תהלים

אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה' אלהיו
 אשרי שאל יעקב בעזרו וגו' (קמו, ו): [זוהר שמות פ' ויקהל (דף קצ"ח)]: דבר חדש שמענו. פתח ואמר, (תהלים קמו) אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה' אלהיו. וכי אל יעקב, ולא אל אברהם, ולא אל יצחק? אלא אל יעקב, משום שיעקב לא בטח באביו ולא באמו כשברח מלפני אחיו והלך יחידי בלי ממון, כמו שנאמר (בראשית לב) כי במקלי עברתי את הירדן הזה, והוא בטח בקדוש ברוך הוא, שכתוב (שם כח) אם יהיה אלהים עמדי ושמרני וגו'. והכל שאל מלפני הקדוש ברוך הוא ונתן לו. שברו על ה' אלהיו. שברו, ולא אמר תקנתו ולא בטחוננו, אלא שברו. אל תקרי שברו אלא שברו, שנוח לצדיקים לשבר את עצמם ולהשבר שבר על שבר, והכל על ה' אלהיו, כמו שנאמר

(תהלים מד) כי עליך הרגנו כל היום. כי עליך נשאנו חרפה. כמו שיעקב, שכתוב וירא יעקב כי יש שבר במצרים, שהרי שברון הגלות ראה שהיה לו במצרים, ושם חזקו בקדוש ברוך הוא. ובני יעקב סבלו את שבר הגלות ולא השתנו מתוך סוד האמונה של אבותיהם, ושמו של הקדוש ברוך הוא היה רגיל בגלות בפיהם.

ועל זה כתוב במשה, (שמות ג) ואמרו לי' מה' שמו' מה'. משום שהיו מכירים אותו ולא שכחוהו לעולמים וסבלו את שבר הגלות על הקדוש ברוך הוא, ומשום כך זוכים לגאלות ולנסים ולאותות רבים. ואתם קדושים עליונים, שסובלים את שבר הגוף ממקום למקום על הקדוש ברוך הוא, על אחת כמה וכמה שזכאים אתם לעשות לכם נסים ופרקן ושתזכו לחיי העולם הבא. הלכו כלם כאחד.

קמז א הללויה כי טוב זמרה אלהינו **תהלים קמז** כי נעים נאווה תהלה: ב בונה ירושלים יהוה נדחי ישראל יכנס: ג הרפא לשבורי לב ומחפש

שימוש תהלים

לנשיכת נחש

הללויה כי טוב (קמז, א): [שימוש תהלים לפרק קמז] לאמרו למי שנשכו נחש.

זוהר תהלים

לקבוץ גליות, קבוץ גליות קודם לתחית המתים, ותחית המתים האחרון שבכלם. מנין לנו? שכתוב (תהלים קמז) בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס. הרופא לשבורי לב ומחפש לעצבותם. זו היא תחית המתים שהיא הרפואה לשבורי לב על מתייהם. בונה ירושלים תחלה, ואחריו נדחי ישראל יכנס, והרופא לשבורי לב אחרון על הכל.

כמו שהאיברים לא יכולים לעמוד בעולם אפלו רגע אחד בלי לב, כך העמים כלם לא יכולים לעמוד בעולם בלי ישראל

בונה ירושלים ה' וגו' (קמז, ב): [זוהר במדבר 9 פנחס (דף רכ"א.)] אמר רבי אבא, נזכרתי בדבר אחד ששמעתי מהמנוחה הקדושה, ששמע משמו של רבי אליעזר. יום אחד בא לפניו גוי אחד ואמר לו: זקן זקן, שלש בעיות אני רוצה לתבע ממך. אחת, שאתם אומרים שייבנה לכם בית מקדש אחר, והרי לא היו להבנות אלא רק פעמים - בית ראשון ובית שני. בית שלישי (ובית רביעי) לא תמצא בתורה, והרי מה שהיה לו להבנות כבר נבנו, ולעולם אין בו יותר, שהרי שני בתי ישראל קרא להם הפסוק, וכתוב (חגיג) גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון. ועוד,

סדר הגאולה והקבוץ גליות ותחית המתים **בונה ירושלים ה' וגו'** (קמז, ב): [זוהר בראשית 9 חיי שרה (דף קל"ד.)] ובשעה שעתידי הקדוש ברוך הוא לפקד את עמו, כנסת ישראל תשוב מן הגלות בראשונה. [ואומר לה הקדוש ברוך הוא]: תלכי לבית כדי שבית המקדש יבנה בהתחלה. ויאמר לה הקדוש ברוך הוא: קומי מן העפר. היא שבה ואומרת: לאיזה מקום אלך? ביתי חרב, והיכלי נשרף באש. עד שהקדוש ברוך הוא יבנה את בית המקדש בראשונה ויתקין את ההיכל ויבנה את קרית ירושלים, ואחר כך יקים אותה מן העפר. זהו שכתוב (תהלים קמז) בונה ירושלים ה' וגו'. בונה ירושלים בראשונה, ואחר כך נדחי ישראל יכנס. ויאמר לה: (ישעיה נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים וגו'. ויכנס את גליות ישראל. זהו שכתוב בונה ירושלים ה' - בראשונה, ואחר כך - נדחי ישראל יכנס. ואז הרופא לשבורי לב ומחפש לעצבותם, זו תחית המתים, וכתוב (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקי תלכו וגו'.

בונה ירושלים ה' (קמז, ב): [זוהר ח"א 9 תולדות (דף קמ"ט.)] אמר רב יוסף, וכי ימות המשיח ותחית המתים אינם אחד? אמר לו, לא, ששנינו, בית המקדש קודם

—== זוהר תהלים ==—

שְׁמֵי הַרְקִיעִים וְלִנְטַע אֶת יִשְׂרָאֵל, נְצִיב קְדוּשׁ, כְּמוֹ הַדְּמוּת שְׁלֹמְעֵלָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת טו) תְּבַאֲמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר נַחֲלֹתָךְ. בְּאִיזָה מְקוֹם. בְּמִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלָּתְךָ ה' . בְּאוֹתוֹ שִׁפְעֻלָּתְךָ אֲתָה ה' , וְלֹא אַחֲרַי . מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלָּתְךָ ה' - זֶה בֵּית רֵאשׁוֹן . מִקְדָּשׁ ה' כּוֹנְנֵנו יְדִידְךָ - זֶה בֵּית שְׁנֵי . וּשְׁנֵיהֶם אֲמָנוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵם .

וּמִשְׁהַרְגִּיזוּ לְפָנָיו בְּמִדְבָּר - מֵתוֹ, וְהַכְּנִיס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּנֵיהֶם לְאָרֶץ, (לְמַדוּ מֵעֲשִׂיהֶם) וְהַבִּית נִבְנְהָ עַל יְדֵי אָדָם, וְלֹכֵן לֹא עֲמַד . וּשְׁלֵמָה הִיָּה יוֹדֵעַ שְׁמִשׁוֹם שִׁמְעֵשָׂה זֶה שֶׁל אָדָם לֹא יַעֲמַד, וְעַל זֶה אָמַר, (תְּהִלִּים קכז) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית שׁוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ, שֶׁהָרִי אֵין לוֹ בּוֹ עֲמִידָה . בִּימֵי עֲזָרָא גֵרָם הַחֲטָא, וְהַצְּטָרְכוּ הֵם לְבִנוֹת, וְלֹא הִיָּתָה בּוֹ עֲמִידָה . וְעַד עַכְשָׁיו בְּנֵין הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הִיָּה בְּעוֹלָם, וְלַעֲתִיד לְבֹא כְּתוּב (שֵׁם קמז) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם ה' . הוּא וְלֹא אַחֲרַי . וְלִבְנֵיךָ זֶה אָנּוּ מַחֲכִים, וְלֹא בְנֵין אָדָם, שְׁאֵין לוֹ עֲמִידָה כָּלֵל . בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנֵי יוֹרֵד אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאֶחָד מִלְּמַעְלָה . בֵּית רֵאשׁוֹן בְּכִסּוּי, וּבֵית שְׁנֵי בְּגִלּוּי . אוֹתוֹ בֵּית יְהִיָּה בְּגִלּוּי, שְׁנִקְרָא בֵּית שְׁנֵי, שִׁירָאָה לְכָל הָעוֹלָם אֲמָנוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חֲדוּהָ שְׁלֵמָה וְרִצּוֹן הַלֵּב בְּכָל עֲמִידָה .

אוֹתוֹ בֵּית רֵאשׁוֹן בְּכִסּוּי עֵלָה לְמַעְלָה, עַל גַּב אוֹתוֹ שְׁבַגְלוּי . וְכָל הָעוֹלָם יֵרָאוּ עֲנֵנֵי כְבוֹד שְׁסוּכְבִּים עַל גַּב אוֹתוֹ שְׁבַגְלוּי . וּבִתּוֹךְ אוֹתָם עֲנָנִים יְהִיָּה בֵּית רֵאשׁוֹן בְּמַעֲשֵׂה טְמִיר שְׁעוֹלָה עַד רוּם כְּבוֹד

שְׁאֲתָם אוֹמְרִים שְׁאֲתָם קְרוּבִים לְמִלְךָ הָעֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִכָּל שְׁאָר הָעַמִּים . מִי שְׁקָרוּב לְמִלְךָ הוּא שְׁמַח (יִתְרוֹ) תְּמִיד, בְּלִי צַעַר, בְּלִי פַחַד, בְּלִי דַחַק, וְהָרִי אֲתָם בְּצַעַר וּבְדַחַק וּבִיגּוֹן תְּמִיד יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְלֹנּוּ לֹא הִתְקָרַב צַעַר וְדַחַק וְיִגּוֹן כָּלֵל . אָנּוּ קְרוּבִים לְמִלְךָ הָעֲלִיּוֹן, וְאֲתָם רְחוּקִים מִמֶּנּוּ, וְלֹכֵן יֵשׁ לָכֶם צַעַר וְדַחַק, אֲבָל וְיִגּוֹן, מֵהַ שְׁאֵין לָנוּ . וְעוֹד, שְׁאֲתָם לֹא אוֹכְלִים נְבִלוֹת וּטְרָפוֹת כְּדֵי שִׁתְּהִיוּ בְּרִיאִים וְגוֹפְכֶם יְהִיָּה בְּבְרִיאוֹת . אָנּוּ אוֹכְלִים כָּל מֵה שְׁרוּצִים, וְאָנּוּ חֲזוּקִים בְּכַח בְּבְרִיאוֹת, וְכָל אֵיבְרֵינוּ בְּעַמְדָם . וְאֲתָם שְׁלֹא אוֹכְלִים, חֲלָשִׁים כָּלכֶם בְּחֻלָּאִים רַעִים וּבְשִׁבְרֵי יוֹתֵר מִכָּל שְׁאָר הָעַמִּים . עִם שְׁשׁוֹנָא אֲתָתְכֶם אֵלֵהֶיכֶם בְּכָל . זָקֵן וְזָקֵן, אֵל תֹּאמַר לִי דְבַר, שְׁלֹא אֲשַׁמַּע אוֹתְךָ וְלֹא אֶקְבַּל מִמֶּךָ . הָרִים רַבִּי אֶלְעָזָר עֵינָיו וְהַשְׁגִּיחַ בּוֹ, וְנַעֲשֵׂה גַל שֶׁל עֲצָמוֹת .

בִּיּוֹן שְׁנַח רְגִזוֹ, הַחֲזִיר רֵאשׁוֹ וּבִכְהָ, וְאָמַר, (תְּהִלִּים ח) ה' אֲדַנִּינוּ מֵהַ אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ . כְּמָה חֲזוּק כַּח הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, חֲזוּק בְּכָל הָאָרֶץ, וְכְמָה חֲבִיבִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׁאֵין לָךְ דְּבַר קָטָן שְׁלֹא תִמְצָא בַתּוֹרָה, וְאֵין לָךְ דְּבַר קָטָן שְׁבָא בַתּוֹרָה שְׁלֹא יִצָּא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא . דְּבָרִים אֵלוֹ שְׁשָׂאֵל אוֹתוֹ רִשְׁעֵי, אָנּוּ שְׁאֲלַתִּי יוֹם אֶחָד אֶת אֵלֵהוּ, וְאָמַר שֶׁהָרִי בִישִׁיבַת הַרְקִיעַ הַסִּתְּדָרוּ לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא . וְכָךְ זֶה : שְׁכְּשִׁיצָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמְּצָרִים רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹתָם בְּאָרֶץ כְּמִלְאָכִים קְדוּשִׁים שֶׁל מַעְלָה, וְרָצָה לְבִנוֹת לָהֶם בֵּית קְדוֹשׁ וּלְהוֹרִידוֹ מִתּוֹךְ

לְעֲצוֹתָם: ד מוֹנֵה מִסֵּפֶר לְכֹכְבִּים לְכֹלָם שְׁמוֹת יִקְרָא: ה גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כַּח

זוהר תהלים

השמים, ולבנין זה אנו מחכים.

וְעַד עַכְשָׁו לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, שְׁאָפְלוּ עֵיר
שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם לֹא תִהְיֶה אֲמִנּוֹת אָדָם,
שְׁהָרִי כְּתוּב (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר ה'
חֹמַת אִשׁ סָבִיב וְגו'. אִם לְעֵיר כְּתוּב כֶּךָ
- כָּל שֶׁכֶן הַבַּיִת, שֶׁהוּא דִּיּוֹר שְׁלוֹ. וּמַעֲשֵׂה
זֶה הָרִי רָאוּי לְהִיּוֹת בְּרֹאשׁ כְּשִׁיצְאוּ
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְהִסְתַּלַּק עַד לְסוּף
הַיָּמִים בְּגֹאֲלָהּ הָאֲחֻרוֹנָה. שְׁאֵלָה אַחֲרַת,
שְׁוֹדָאֵי אָנוּ קְרוּבִים לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן יוֹתֵר
מִכָּל שְׁאָר הָעַמִּים - וְדָאֵי כֶּךָ זֶה, שִׁישְׁרָאֵל
עָשָׂה אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֵב כָּל
הָעוֹלָם. וְכֶךָ הֵם יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׁאָר הָעַמִּים,
כְּמוֹ לֵב בֵּין הָאֵיבָרִים. כְּמוֹ שְׁהָאֵיבָרִים לֹא
יְכוּלִים לְעַמֵּד בְּעוֹלָם אֶפְלוּ רִגְעַ אֶחָד בְּלִי
לֵב, כֶּךָ הָעַמִּים כָּלָם לֹא יְכוּלִים לְעַמֵּד
בְּעוֹלָם בְּלִי יִשְׂרָאֵל. וְכֶךָ גַּם יְרוּשָׁלַיִם בְּתוֹךְ
שְׁאָר הָאָרְצוֹת כְּמוֹ לֵב בְּתוֹךְ הָאֵיבָרִים,
וְעַל כֶּךָ הִיא בְּאֲמֻצֵּעַ כָּל הָעוֹלָם, כְּמוֹ לֵב
בְּתוֹךְ הָאֵיבָרִים.

וּיִשְׂרָאֵל מִתְנַהֲגִים בְּתוֹךְ שְׁאָר הָעַמִּים
כְּמוֹ הַלֵּב בְּתוֹךְ הָאֵיבָרִים. הַלֵּב
הוּא רַךְ וְחֻלְשׁ, וְהוּא קִיּוֹם כָּל הָאֵיבָרִים.
לֹא יוֹדֵעַ מַצַּעַר וְצָרָה וְיִגוֹן כָּלָל, רַק הַלֵּב,
שְׁבוּ הַקִּיּוֹם, שְׁבוּ הַשְּׂכָל. שְׁאָר הָאֵיבָרִים
לֹא הִתְקַרְבּוּ בָּהֶם כָּלָל, שְׁהָרִי אֵין בָּהֶם קִיּוֹם
וְלֹא יוֹדְעִים דָּבָר. כָּל שְׁאָר הָאֵיבָרִים לֹא
קְרוּבִים לְמֶלֶךְ, שֶׁהוּא חֲכָמָה וְשְׂכָל,
שְׁשָׂרוּי בְּמַחַ, אֲלֵא רַק הַלֵּב. וְשְׁאָר
הָאֵיבָרִים רְחוּקִים מִמָּנוּ וְלֹא יוֹדְעִים כָּלָל.

כֶּךָ יִשְׂרָאֵל קְרוּבִים לְמֶלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְשְׁאָר
הָעַמִּים רְחוּקִים מִמָּנוּ. שְׁאֵלָה אַחֲרַת,
שִׁישְׁרָאֵל לֹא אוֹכְלִים נְבִלוֹת וּטְרֵפוֹת
וְטַנּוּף וְלִכְלוּף וּשְׁקָצִים וּרְמָשִׁים כְּשְׁאָר
הָעַמִּים - כֶּךָ הוּא, שְׁהָרִי הַלֵּב הוּא רַךְ
וְחֻלְשׁ, וּמֶלֶךְ וְעַמִּידַת כָּל שְׁאָר הָאֵיבָרִים.
לֹא לוֹקַח לְמִזְוֵנוּ, רַק בְּרוּר וְצַחֲחוֹת כָּל הַדָּם,
וּמִזְוֵנוּ נְקִי וּבְרוּר, וְהוּא רַךְ וְחֻלְשׁ מִהַכֵּל,
וְשְׁאָר הַפְּסֻלֹת מִנִּיחַ לְכָל הָאֵיבָרִים, וְכָל
שְׁאָר הָאֵיבָרִים לֹא מְשַׁגִּיחִים בָּזָה, אֲלֵא כָּל
פְּסֻלֹת וְרַע שֶׁל הַכֵּל לוֹקַחִים, וְהֵם בְּחֻזֵּק
כְּמוֹ שְׂרָאוּי לָהֶם. וְעַל זֶה בְּכָל שְׁאָר
הָאֵיבָרִים יֵשׁ אֲבַעֲבוּעוֹת, שְׂאֵת אוֹ סַפְחַת,
סִגִּירוֹת הַצָּרַעַת. לְלֵב אֵין כְּלוֹם מִכָּל אֵלָה,
אֲלֵא הוּא נְקִי וּבְרוּר מִהַכֵּל, אֵין בוֹ מוֹם
כָּלָל. כֶּךָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִקַּח אֶת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא נְקִי וּבְרוּר שְׂאֵין בוֹ מוֹם,
וְעֲלִיו כְּתוּב (שיר השירים ד) כֶּלֶךְ יִפְהַ רְעִיתִי
וּמוֹם אֵין בָּךְ. בָּא רַבִּי יוֹסִי, נִשְׁק יְדוֹ וְאָמַר,
אֵלוֹ לֹא בָּאתִי לְעוֹלָם רַק כְּדִי לְשִׁמְעַ אֶת זֶה
- דִּי לִי.

אם כל בני העולם מיזם שִׁנְבְּרָא אָדָם
תִּתְאַסְפוּ לְמִנּוֹת הַכּוֹכְבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְסַפֵּר

מוֹנֵה מִסֵּפֶר לְכֹכְבִּים וְגו' (קמ"ד): זוהר

ח"ב (דף קע"א): זוהר תורה] מוֹנֵה מִסֵּפֶר

לְכֹכְבִּים לְכֹלָם שְׁמוֹת יִקְרָא. מוֹנֵה מִסֵּפֶר
לְכֹכְבִּים לְכֹלָם שְׁמוֹת יִקְרָא. גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ
וְרַב כַּח לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסֵּפֶר. פֶּתַח רַבִּי
אֵלְעָזָר וְאֵמַר גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כַּח, גְּדוֹל

— זוהר תהלים —

ודבר שנמצא בעולם הזה, ואין צומחים ואין גדלים עשבים ועצים ודשאים וירק השדה אלא בזריחת הכוכבים העומדים כנגדם ממעל, ונראים עליהם פנים בפנים לכל אחד ואחד כראוי לו.

אין מספר לתבונתו כמו מספר הכוכבים גדול אדונינו רב פח וגו' (קמו, ה): [נזוהר שמות פ' תרומה (דף קע"א.)] פתח ואמר, (תהלים קמו) גדול אדונינו רב פח וגו'. גדול רב ועליון הוא הקדוש ברוך הוא. וכי לא ידענו שהקדוש ברוך הוא הוא גדול רב פח? מהו שבחו של דוד פאן? אלא בכל מקום הוא אומר גדול ה', וכאן אמר גדול אדונינו. מה הטעם? אלא שם שהוא אומר (שם מא) גדול ה' ומהלל מאד, בדרגה עליונה הוא אומר. וכאן שכתוב גדול אדונינו, בדרגה תחתונה הוא אומר, שהוא אדון כל הארץ. מה פתוב למעלה מפסוק זה? מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא. אם כל בני העולם מיום שנברא אדם, יתפנסו למנות את הכוכבים, לא יוכלו, כמו שנאמר (בראשית טו) וספר הכוכבים אם תוכל לספר אותם. והקדוש ברוך הוא מה פתוב בו? מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא. מה הטעם? משום שכתוב גדול אדונינו רב פח וגו'. כמו שאין מספר לכוכבי השמים פרט אליו, אף כן הוא פתוב בו, ולתבונתו אין מספר.

ורב ועליון הוא הקב"ה, וכי אין ידוע שהקב"ה גדול ורב כח הוא, מה זה שבח שאמר דוד כאן, ועוד שבכל מקום הוא אמר (תהלים קמה) גדול ה', וכאן אמר גדול אדונינו, מה הטעם, אלא שם שהוא אמר גדול ה' ומהולל מאד, במדרגה העליונה היה אומריה וכאן שכתוב גדול אדונינו, במדרגה התחתונה אמר שהוא אדון כל הארץ מה כתוב קודם מקרא זה, מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא, אם כל בני העולם מיום שנברא אדם יתאספו למנות הכוכבים לא יוכלו לספור, כמש"כ (בראשית טו) וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם, והקב"ה מה כתוב בו מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא, מפני מה, לפי שכתוב גדול אדונינו ורב כח וגו', כמו שאין מי יוכל למנות כוכבי השמים לבד ממנו, אף כך הוא כתוב בו ולתבונתו אין מספרי ובוה וראה כתוב (ישעי' מ) המוציא במספר צבאם וגו', כל חילות ומחנות וכוכבים הקב"ה מוציאם בשם לכל אחד ואחד, ולא יגרע אפילו אחד, כל הכוכבים והמזלות שברקיעים כלם נתמנו שרים ופקידים לשמש העולם, כל אחד ואחד כראוי לו, ואין לך עשב קטון בכל העולם שלא ישלט עליו כוכב או מזל ברקיע, ועל כוכב ההוא יש ממונה אחד שהוא משמש לפני הקב"ה, כל אחד ואחד כראוי לו, וכל הכוכבים שברקיעים כלם משמשים לצורך עולם הזה, וכלם נפקדים לשמש לכל דבר

זיו הזוהר

דעתו ודעתו הוא, והכל נקרא איין סו"ף:

רה. לעומת התפארת: רו. לעומת המלכות: רז. שאין שום נברא יכול להשיג תבונתו, כי הוא

לְתַבְּנֶנְתָּו אֵין מִסְפֵּר: וּמְעוֹדֵד עֲנִיּוֹם יְהוָה: מִשְׁפִּיל רְשָׁעִים עַדֵי אָרֶץ: ז עֲנֵנו
 לַיהוָה: בְּתוֹרָה זְמָרוֹ לְאַלְהֵינוּ: בְּכִנּוּר: ה הַמִּכְפֶּסֶת שְׁמַיִם בְּעֵבִים
 הַמְבִינֵן לְאָרֶץ מִטֵּר הַמְצַמִּיחַ חֲרִים חֲצִיר: ט נִתַּן לְבַהֲמָה לַחֲמָה לְבָנֵי עֶרֶב אֲשֶׁר
 יִקְרְאוּ: י לֹא בַגְּבוּרַת חַסוּם יִחַפֵּץ לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: יא רוּצָה יְהוָה: יב
 אֶת יִרְאִיו אֶת הַמִּיחָלִים לְחַסְדּוֹ: יג שְׁבַחֵי יְרוּשָׁלַם אֶת יְהוָה: יד חֲלָלֵי אֱלֹהֶיךָ
 זוהר תהלים

וירצהו. התפסו לו והחזירו לו דברי
 שמחה, דברים לשמח את הלב, משום
 שהיה עצוב מן הבור. בא ראה, בראשונה
 נפל בבור, ובבור התעלה אחר כך.

לא התקין סעודה בכל יום עד שבקש
 בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא על מזונות

רוצה ה' את יראיו וגו' (קמז, יא): [זוהר שמות
 9' המן (דף ט"ב ע"א)] רבי אבא פתח
 ואמר, (שם קמז) רוצה ה' את יראיו את
 המיחלים לחסדו. כמה יש לבני אדם
 ללכת בדרך המלך הקדוש וללכת בדרך
 התורה כדי שימצאו ברכות לכלם,
 לעליונים ולתחתונים. שלמדנו, מה
 שכתוב (ישעיה מט) ישאל אשר בך אתפאר,
 ודאי אתפאר. מה משמיע? שבשביל
 ישאל למטה, הקדוש ברוך הוא מתפאר
 למעלה. ומה הפאר שלו? שמניח תפלין,
 שמתחברים הגונים להתפאר. שנינו, רוצה
 ה' את יראיו, רוצה ה' ביראיו היה צריך
 להיות! מה זה רוצה ה' את יראיו? אלא
 רוצה ה' את יראיו, כלומר, מוציא את
 הרצון הזה, ומתרצה (ומתדע) בהם הקדוש
 ברוך הוא ליראיו היראים ממנו. ומי הם
 היראיו האלה שמוציא להם את הרצון
 הזה? חזר ואמר את המיחלים לחסדו,
 אותם המצפים ומתכים בכל יום ויום

רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו

רוצה ה' את יראיו וגו' (קמז, יא): [זוהר
 בראשית 9' מקץ (דף קצ"ד)] וישלח
 פרעה ויקרא את יוסף וירצהו מן הבור
 וגו'. רבי אבא פתח ואמר, (תהלים קמז) רוצה
 ה' את יראיו את המיחלים לחסדו. כמה
 הקדוש ברוך הוא מתרצה בצדיקים,
 משום שהצדיקים הם עושים [שלום ועושים]
 שלום למעלה ועושים שלום למטה,
 ומכניסים כלה לבעלה, ומשום כך הקדוש
 ברוך הוא מתרצה בהם באותם שיראים
 ממנו ועושים את רצונו. למיחלים לחסדו,
 מי הם המיחלים לחסדו? הנה אומר,
 אותם שמשתדלים בתורה בלילה
 ומשתתפים עם השכינה. וכשבא הבקר,
 הם מצפים לחסדו, והרי בארוה, בזמן
 שאדם משתדל בתורה בלילה, חוט של
 חסד נמשך עליו ביום, ככתוב (שם מב)
 יומם יצה ה' חסדו ובלילה שירה עמי.
 מה הטעם יומם יצה ה' חסדו? משום
 שבלילה שירה עמי. ומשום כך כתוב
 רוצה ה' את יראיו, ולא ביראיו. כמי
 שרוצה ברצונו את האחר ומתרצה לו
 להתפס עמו, ומשום כך רוצה ה' את
 יראיו ולא ביראיו. כמו כן יוסף היה עצוב
 בעצב הרוח ובעצב הלב, שהיה אסור שם.
 כיון שפרעה שלח בשבילו, מה כתוב?

צִיּוֹן: יג כִּי חִזַּק בְּרוּחִי שְׁעָרֶיךָ בְּרֶךְ בְּנֵיךָ בְּקִרְבֶּךָ: יד הַשָּׁם
 גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם חֶלֶב חַטִּים יִשְׂבִּיעֶךָ: טו הַשְּׁלַח אֲמַרְתוּ אֲרִיז עַד מְהֵרָה
 יְרוּיֵן דְּבָרוֹ: טז הַנְּתַן שְׁלֹג בְּצִמְרַם בַּפּוֹר בְּאֶפְרַיִם יְפֹרֵר: יז מִשְׁלֹךְ קִרְחֹו
 בְּפִתִּים לִפְנֵי קִרְתּוֹ מִי יַעֲמֹד: יח יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֵם יִשָּׁב רֹחוֹ וַיְזַלֵּו מַיִם:

— זוהר תהלים —

מלהתפלל ולקרא בתורה. רבי שמעון אמר, בא ראה, עד שלא נתן הקדוש ברוך הוא תורה לישראל, הבחין בין אותם בני האמונה לבין אותם רשעים שאינם בני אמונה ולא עומדים בתורה. ובמה הבחין בהם? במן, כמו שנאמר אנסנו. וכל אותם שנמצאו שהם בני האמונה, רשם אותם הקדוש ברוך הוא ברשם של כתר החסד, כמו שנאמר המיחלים לחסדו, ועל זה למען אנסנו. וכל אותם שלא נמצאו בני אמונה, העביר מהם הכתר העליון הזה, והמן הכריז ואמר, ובטן רשעים תחסר. ועם כל זה, לא העדיף המרובה והממעט לא החסיר.

יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֵם וְגו' (קמז, יח): [ח"ג דף 99א]: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֵם יִשָּׁב רֹחוֹ

יזלו מים. אמר רבי שמעון הרוח שאצל מים כאן הוא רוח הקודש המנשב בתחלה, ככתוב (שיר ד) הפיחי גני יזלו בשמיו, ואח"כ נוזלים המים למלאות לה, זש"כ ישב רוחו יזלו מיסי ישב רוחו בתחלה ואח"כ יזלו מים, וטרם שמנשב רוח ההוא אין המים נוזלים, ומה שמשיענו, נשמע

לבקש מזונם מן הקדוש ברוך הוא, משמע שכתוב את המיחלים לחסדו.

רבי ייסא סבא לא התקין סעודה בכל יום עד שבקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא על מזונות. אמר, לא נתקין סעודה עד שתנתן מבית המלך. אחר שבקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא, היה מחכה שעה אחת, ואמר: הרי זמן שנתן מבית המלך, מכאן והלאה התקינו הסעודה! וזוהי הדרך של אותם יראי הקדוש ברוך הוא, יראי חטא. אותם הרשעים שהולכים עקמים בדרך התורה, מה כתוב בהם? (ישעיה ה) הוי משכימי בבקר שכר ירדפו. ועל זה רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו. דוקא לחסדו. (ובזה) נודעים בני האמונה בכל יום ויום. זהו שכתוב ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו. יום ביומו אמר, ולא דבר יום ליום אחר. וכל כך למה? למען אנסנו הילך בתורת אים לא. בכאן נודעים אותם בני האמונה, שכל יום ויום הולכים בדרך ישרה בתורה. רבי יצחק אמר מכאן, (משלי יג) צדיק אכל לשבע נפשו - אחר שהשביע נפשו

זו הזוהר

העליונים המשכת השפע ע"י הזדווגות עלמא דדכורא תפארת עם עלמא דנוקבא מלכות והשכינה הקדושה, ולכן נקראת אתעדל"ת של קיום מצות ודיבורי תורה ותפלה בלשון חכמת הקבלה עד"ר משל בשם העלאת מיין נוקבין,

רח. זה המאמר עמוק מאד והוא עיקר גדול ויסוד חזק באמונת ישראל להבין שאתערותא דלעילא תלויה באתעדל"ת, וגם שהאתעדל"ת באה מכח אתעדל"ע, ועוד יש להבין מזה שכל קיום מצוה וכן דיבורי תורה ותפלה פועלים בעולמות

יֵשׁ מְגִיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: כ לֹא עָשָׂה בֶן לְכָל גּוֹי
וּמִשְׁפָּטִים בְּל יָדְעוּם חֲלָלוּהָ:

זוהר תהלים

שְׁכָתוֹב לֹא עָשָׂה בֶן לְכָל גּוֹי. אֲבָל בֵּינָן
שְׁאָמַר מְגִיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב, לְמָה חֲקִיו
וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל? אָמַר לוֹ, אֲלַעְזָר, בֵּא
רְאֵה, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִחֲלַק הָעֲלִיוֹן
הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה נִטַּע בְּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׁכָתוֹב כִּי לָקַח טוֹב נִתְּתִי לָכֶם, לָכֶם וְלֹא
לְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה. וּמִשׁוּם שֶׁהִיא
גְּנוּזָה עֲלֵיוֹנָה נִכְבְּדָה, שָׁמוּ מִמֶּשׁ, הַתּוֹרָה
כְּלָה נִסְתָּר וְנִגְלָה בְּסוּד שֶׁל שָׁמוּ, וְעַל כֵּן
יִשְׂרָאֵל הֵם בְּשִׁתֵּי דְרָגוֹת, נִסְתָּר וְנִגְלָה.
שְׁשֻׁנֵינוּ, שֶׁלֵּשׁ דְּרָגוֹת הֵן שְׁנֵי שְׁרוֹת זו בְּזוֹ:
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, תּוֹרָה וְיִשְׂרָאֵל. וְכָל
אַחַת דְּרָגָה עַל דְּרָגָה, נִסְתָּר וְנִגְלָה. הַקְּדוֹשׁ

מזה שנצרך בכל דבר לעורר הענין במעשה
או בדבור למען יתראה מלמעלה כדמיון
זאת העשייה, כמו כאן שטרם שמנשב
הרוח אין המים נוזלים לעומת הרוח ההוא.

זְכוּת הַתּוֹרָה הוּא רַק לְיִשְׂרָאֵל וְרַק לְנִמְוֹל
וְגָדַל זְכוּתָהּ וְגָדַל קִדְשָׁתָהּ הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלִ"ף
בִּי"ת וְכָל קוֹצָה שֶׁל יו"ד וְתַג

מְגִיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב (קמז, יט): [זוהר ויקרא פ'
אחרי מות (דף ע"ג.)] רַבִּי אֲלַעְזָר שְׁאָל
אֵת רַבִּי שְׁמַעוֹן אֲבִירוֹ. אָמַר לוֹ, הֲרֵי שְׁנֵינוּ
שְׁאָסוּר לְלַמֵּד תּוֹרָה לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
וּמַזְלוֹת, וְיָפָה הָעִירוּ הַחֲבָרִים מִבְּכָל,

זו הזוהר

גזלין מיא, כלומר אע"ג דקי"ל שאי אפשר לעולם
להתקיים אפילו רגע אחד אם לא ירד השפע
מלמעלה, אבל זה בענין השפע של קיום העולמות
ולא בשל פנימיות, כי זה תולה בהתעוררות
התחתונים בהעלאת מ"ן, ואשר שואל רשב"י מאי
קמשמע לן הוא דכיון שאמר ברישא ישלח דברו
וימסם, שחתיכות הקרח נמסים, מה צורך לומר
אח"כ יש ברוחו יזלו מים, וכל שכן שאם כל הפסוק
בענין אחד לא יצדק לומר יזלו מים, כי המים
מאשר נמסו הם כבר על הארץ, ויזלו מים הוא
מלמעלה, אלא ודאי ב' ענינים הם, אחד המסכת
הקרח, והב' נילת המים, וכאן נרמזו ב' בחינות
השפעת השפע, אחד הוא המוכרח לקיום העולם,
שאע"פ שיש עונות בעולם המקפים מימי השפע
ומגדילים הקור שהוא כח הדין, מ"מ הוא ברחמי
ישלח דברו וימסם, ואז אינם מים זכים אלא
עכורים, וזה נקרא שפע החיצוניות, והב' שהוא
העקיר, ישב רוחו, היינו שנותן כח במדת המלכות
לנשוב, ואז יזלו מים טהורים מן דעת העליון כמו
שנתבאר, עכ"ל:

והאתדל"ע של השפעת השפע נקרא עד"ר משל
בשם מיין דוכרין, כמו שנקרא בפסוק זה ישב רוחו
על העלאת מיין נוקבין, ורוחו היינו רוח הקודש זו
המלכות עלמא דנוקבא, ולעומת זה יזלו מים, היינו
השפעת השפע מן התפארת עלמא דדכורא מים
דוכרין, והשפע באה אל התפארת מעולמות היותר
עליונים שנקרא הזדוגות של חכמה ובינה, וכן נרמז
ענין זה בהפסוק הפיחי גני על העלאת מיין נוקבין,
ויזלו בשמיו על השפעת מיין דוכרין, ועפי"ז יש
להבין מעט דברי רשב"י במאמר הזה ללומדי
חכמת הקבלה, אמנם ראיתי כי טוב להביא דברי
הרמ"ז זצ"ל בביאור מאמר העמוק הזה: וזה לשונו,
הה"ד ישב רוחו יזלו מים, מדקדק להיל"ל ישב
רוחו יזל מים, ועוד ישב מבנין הפעיל ויזלו מבנין
הקל, אבל יודיענו ענין נחמד והוא שאין כח
במלכות להעלות מ"ן שהוא נשיבת ההוא רוחא
אם לא בסיוע עליון כנזכר בכוונת שמע, וזהו ישב
רוחו שהוא כמו משבי הרוח, ואח"כ יזלו מים
מאליהם מים דוכרין, כי גדול חשק המשפיע
להשפיע, אבל בכל זאת עד לא נשיב האי רוחא לא

—== זוהר תהלים ==—

שנמול. ובא ראה, הדבר הראשון של התורה שנותנים לתינוקות אל"ף ביי"ת, זה דבר שאין בני העולם יכולים להשיג בשכלם ולהעלותו ברצון, וכל שכן לדבר אותו בפיהם, ואפלו מלאכים עליונים ועליוני העליונים אין יכולים להשיג, כי הם נסתרות השם הקדוש. ואלף וארבע מאות וחמש רבבות של עולמות, כלם תלויים בקוצו של אל"ף, ושבעים ושנים שמות קדושים חקוקים באותיותיו רשומים, שעמדו בהם עליונים ותחתונים, שמים וארץ, וכסא הכבוד של המלך, תלויים מצד אחד לצד אחד, שפשיטות האלף קיומם של כל העולמות, ותומכים של עליונים ותחתונים בסוד החכמה.

ושבילים נסתרים ונהרות עמקים ועשר אמירות, כלם יוצאים מאותו קוץ תחתון שתחת האלף. מכאן והלאה מתחיל להתפשט אלף ביי"ת, ואין חשבון לחכמה שנחקקה כאן. משום כך התורה היא הקיום של הכל ואמונת הכל, לקשר קשר של האמונה זה עם זה כראוי. ומי שנמול, נקשר באותו קשר האמונה. ומי שלא נמול ולא נקשר בו, כתוב בו (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קדש. (שמות יג) ועל ערל לא יאכל בו. שהרי התעוררה רוח הטמאה שמצדו, ובא להתערב בקדשה. ברוך הרחמן שהפריד את ישראל בניו, רשומים ברשם קדוש, מהם ומזהמתם. עליהם כתוב, (ירמיה כ) ואנכי נטעתיך שורק בלה זרע אמת. ומשום כך, (מכהו) תתן אמת ליעקב, ולא לאחר. תורת אמת, לזרע אמת. בא רבי אלעזר ונשקו על ידו.

ברוך הוא דרגה על דרגה, נסתר ונגלה. התורה גם כן נסתר ונגלה. ישראל גם כן דרגה על דרגה. זהו שכתוב (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל. שתי דרגות הן - יעקב וישראל, אחד גלוי ואחד נסתר. מה זה אומר? אלא כל מי שנמול ונרשם בשם (ברשם) הקדוש, נותנים לו באותם דברים שהתגלו בתורה, כלומר, מודיעים לו בראשי אותיות ובראשי פרקים, נותנים עליו חמרה של מצוות התורה, ולא יותר, עד שיתעלה לדרגה אחרת. זהו שכתוב מגיד דבריו ליעקב (ליעקב יפה). אבל חקיו ומשפטיו לישראל, שהוא בדרגה יותר עליונה, וכתוב (בראשית לב) לא יקרא שמו עוד יעקב וגו'. חקיו ומשפטיו לישראל, אלו סודות התורה והנהגות התורה וסתרי תורה, שלא יצטרכו לגלות אלא למי שהוא בדרגה יותר עליונה כראוי.

ומה לישראל כזה, לעמים עובדי עבודה זרה על אחת כמה וכמה. וכל מי שלא נמול ונותנים לו אפלו אות קטנה של התורה, כאלו החריב עולם ומשקר בשמו של הקדוש ברוך הוא, שהכל תלוי בזה, וזה בזה נקשר, שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. בא ראה, כתוב וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. לפני בני ישראל שם, אבל לשאר העמים לא שם. משום כך דבר אל בני ישראל. (ויקרא ב) ואל בני ישראל תאמר. וכן כלם. ינוחו אבות העולם, הם הלל ושמאי, שפך אמרו לאונקלוס, ולא הודיעו לו דבר תורה עד

—== זוהר תהלים ==—

וְאָסוּר לְלַמְדוֹ דְבָרֵי תוֹרָה. וְעַל זֶה שָׁנִינוּ, (שמות כ) מִזְבַּח אֲבָנִים, זֶה מִזְבַּח אֲבָנִים מִמֶּשֶׁ. וְהָרִי קָשִׁי הַלֵּב עוֹמֵד בְּמִקְוֵמוֹ, וְהִזְהֵמָה לֹא פָסְקָה מִמֶּנּוּ. מִשּׁוּם כִּף לֹא עוֹלָה בִּידוֹ אוֹתָהּ מִיָּלָה וְלֹא מוֹעִילָה לוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב, כִּי חִרְבְּךָ הִנֵּפֶת עָלֶיךָ וְתַחֲלִלָּהּ. מִשּׁוּם כִּף, לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי סִתָּם. וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם, לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דְּבַר אַחַר (קטז), לֹא נוֹתְנִים לָהֶם כָּל שִׁפְךְ סוּדוֹת תוֹרָה וְהִנְהִיגוֹת הַתּוֹרָה. וְכְתוּב (דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ, (תהלים קמד) אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׁכְּחָה לוֹ אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׁהָ אֱלֹהֵיו

יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם קִדְשָׁה עֲצֻמִּית קְדוּשִׁים הֵם

לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי וְגוֹי (קמו, כ): [זוהר ויקרא פ' שמיני (דף מ"ב.)] רַבִּי אֱלֵעָזָר הָיָה יוֹשֵׁב לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן אֲבִיו. אָמַר לוֹ, זֶה שָׁנִינוּ עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּמָה? אָמַר לוֹ, בְּמָה שִׁכְּתוּב (יחזקאל לו) וְזִרְקָתִי עָלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטַהַרְתֶּם וְגוֹי. כִּינּוּן שְׁנִטְהָרִים מִתְקַדְּשִׁים, וְיִשְׂרָאֵל שֶׁנִּדְבָּקִים בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָאוּ קִדְשׁ, שִׁכְּתוּב (ירמיה ב) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לְה' רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, וְכְתוּב (שמות כו) וְאִנְשֵׁי קִדְשׁ תִּהְיוּ לִי. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר עָלֵיהֶם, (ויקרא כו) וְהִיִּיתֶם לִי קְדוּשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה', מִשּׁוּם שִׁכְּתוּב וְכוּ תִדְבַק, וְכְתוּב (תהלים קמז) לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם הַלְלוּיָהּ.

רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, כְּתוּב (שמואל א יב) כִּי לֹא יִטַּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ בְּעַבּוּר שְׁמוֹ וְגוֹי. כִּי לֹא יִטַּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ, מָה הַטַּעַם בְּעַבּוּר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל? כִּי הַכֹּל נִקְשָׁר זֶה עִם זֶה. וּבְמָה נִקְשְׁרוּ יִשְׂרָאֵל בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? בְּאוֹתוֹ רִשְׁם קְדוּשׁ שְׁנִרְשָׁם בְּכַשְׁרָם, וּמִשּׁוּם כִּף לֹא יִטַּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ. וְלָמָּה? בְּעַבּוּר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל שְׁנִרְשָׁם בָּהֶם. לְמַדְנֵי, הַתּוֹרָה נִקְרָאת בְּרִית, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא בְּרִית, וְהִרְשָׁם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה נִקְרָא בְּרִית. וְלָכֵן הַכֹּל נִקְשָׁר זֶה עִם זֶה וְלֹא נִפְרָד זֶה מִזֶּה. אָמַר לוֹ רַבִּי יִיסָא, תּוֹרָה וְיִשְׂרָאֵל - יָפָה, אֲבָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִנִּין לָנוּ שֶׁנִּקְרָא בְּרִית? אָמַר לוֹ, שִׁכְּתוּב (תהלים קו) וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ, וְהָרִי נוֹדַע, וְהָרִי נִתְבָּאָר. וְאֵת חֲקָתִי תִשְׁמְרוּ (ויקרא יח). חֲקָתִי - אֵלוֹ הֵן הַנְּהִיגוֹת הַמְּלָךְ. מִשְׁפָּטִי - אֵלוֹ הֵן גְּזֵרוֹת הַתּוֹרָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כָּל אוֹתָן הַנְּהִיגוֹת שֶׁנִּקְרָאוֹת צִדֵּק, נִקְרָאוּ חֲקָתִי, וְהֵן גְּזֵרוֹת הַמְּלָךְ. וּבְכָל מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא מִשְׁפָּט, הֵן נִקְרָאוֹת דִּינֵי שֶׁל הַמְּלָךְ, שֶׁהוּא הַמְּלָךְ הַקְּדוֹשׁ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּלָךְ שֶׁכָּל הַשָּׁלוֹם שָׁלוֹ, שֶׁהוּא הַמְּלָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּמְקוֹם שֶׁשְׁנֵי חֲלָקִים אֲחוּזִים זֶה עִם זֶה. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים פט) צִדֵּק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסָאָךְ, וְהֵם דִּין וְרַחֲמִים. וּמִשּׁוּם כִּף חֵק וּמִשְׁפָּט. וְעַל זֶה כְּתוּב, (שם קמז) חֲקִיו וּמִשְׁפָּטֵיו לְיִשְׂרָאֵל. לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא לְשָׂאֵר הָעַמִּים.

מָה כְּתוּב אַחֲרָיו? לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי. וְשָׁנִינוּ, אֵף עַל גַּב שְׁנַמּוּל וְלֹא עָשָׂה אֶת מַצּוֹת הַתּוֹרָה, הָרִי הוּא כְּמוֹ גּוֹי בְּכָל,

זוהר תהלים

קול דממה דקה. ומשום זה נכנסו ארבעה לפרדס. שלשה שנכנסו בשלש שנים ערלים - אחד הציץ ומת, ואחד הציץ ונפגע, שלישי יצא לתרבות רעה. הרביעי שנכנס בשנה הרביעית - קדש הלולים לה'. נכנס בשלום ויצא בשלום. וזהו סוד של הפרדס בתוך הגן שהוא: פ' פשט, ר' ראיה של פסוק, ד' דרשה, כמו שבארוה אין משיבין על ההגדה. בשלשה האלו נפלו שלשה עליוני עולם ונכשלו. הרביעי שהוא ס' סוד, רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום. ומשום זה נקראת התורה ג"ן. זהו שכתוב ג"ן נעול. ג"ן סדרים של תורה נסתרים וחתומים, והינו מעין חתום. כמו יין חתום וסתום שלא מנסף אותו גוי, אף כך צריכים להיות סודות התורה. זהו שכתוב לא עשה כן לכל גוי. כ"ן בגימטריא סו"ד. ומשום זה פרושה בעלי המשנה, אסור לגלות סתרי תורה לגוי, שלא ינסף אותם לעבודה זרה.

משום זה נקראת התורה ג"ן. ג"ן סדרים של תורה נסתרים וחתומים - והינו מעין חתום זהו שכתוב ג"ן נעול.

לא עשה כן לכל גוי וגו' (קמו, כ): [נזוהר חדש תקנא קדמאה (דף קכו.)] וירא ישראל את היד הגדלה. משניהם מפרק הרים ומשבר סלעים. שהם אמות העולם שלא קבלו תורה. מרוח ה', שנאמר בו ונחה עליו רוח ה'. ונקראת רעש. זהו שכתוב ואשמע אחרי קול רעש גדול וגו'. ועתיד להעביר רעש של הצד האחר, שנאמר בו לא ברעש ה' (מלכים א יט). ונקראת אש. זהו שכתוב כה דברי כאש נאם ה'. ועתיד ללחך האש של הצד האחר, שנאמר בו לא כאש ה'. נשאר המלך בקול דממה דקה, שהיא שכינה, תפלה בחשאי, שבה אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. שבארבעה היא רביעית דקה, שהיא השכינה. אבל שלש קלפות, שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש, זה

קמח א הללויה הללו את יהוה מן השמים הללוהו במרומים:

שימוש תהלים

לשרפה

הללו את ה' מן השמים (קמח, א): [שימוש תהלים לפרק קמח] טוב לאמרו לשריפת אש שלא תקלקל.

זוהר תהלים

הללויה הללו את ה' מן השמים וגו' זה והשבח האחרון, הוא פללות השבחים של הכל

בא וראה, אותם העומדים שהגוף נשען עליהם, עומדים כאן בסוד המלאכים, משום שהירכים הן שליחים ללכת ממקום למקום, ומסוד זה יוצאים אותם שנקראים מלאכים, שהם שליחים ללכת בשליחות אדונם ממקום למקום. הללוהו כל צבאיו - זהו מקום שיוצאים ממנו כל החילות הקדושים העליונים, סוד אות הברית הקדושה, והוא רשום בכל שאר הרבבות, כמו שאמרנו, שכתוב (ישעיה מח) ה' צבאות שמו, אות הוא בכל שאר החילות והרבבות. הללוהו שמש וירח - בו עומד הסוד הזה, והוא השמש להאיר, ובו עומדים כוכבים עליונים שמאירים, ומזלות, והרי בארנו. אחר כך חוזר למעלה לאותו מקום שעומד ברום המרומים, ושם נתקעים הכל, הללוהו שמי השמים. אחר כך הללו את ה' מן הארץ. כנגד אלה אש וכרד וגו'.

כל הארצות נתהוו מארץ ישראל

הללויה את ה' מן השמים וגו' (קמח, א): [זוהר חדש פ' בראשית (דף יג): בא שמע, אמר רבי יהודה, מהכל עשה אחד, אותו

הללויה הללו את ה' וגו' (קמח, א): [זוהר שמות פ' פקודי (דף רל"ב)] פתח ואמר, (תהלים קמח) הללויה הללו את ה' מן השמים וגו'. בא וראה, התשבחת הזו אמר דוד כנגד סוד השם הקדוש, שהוא כלל של תשבחת הכל. שתי תשבחות הן, כמו סוד השם הקדוש העליון, שהוא הכלל של תשבחת הכל. ואלו: זה, והשבח האחרון, שהוא פללות השבחים של הכל, שכתוב (שם קג) הללויה הללו אל בקדשו וגו'. אבל זה היה על עשרה מינים, וזהו על שבעה, והכל סוד אחד בשם הקדוש. הללויה הללו את ה' מן השמים, זוהי ראשית של ששה צדדים להתפשט למטה, וזהו סוד שקיים לשאלה, כמו שנאמר (דברים ד) כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך וגו'. עד כאן יש רשות לשאלה. מן היום אשר ברא וגו', ועד קצה השמים - מכאן והלאה לא עומד לשאלה, משום שהוא מקום טמיר וגנוז. ועל זה, הללו את ה' מן השמים הללוהו במרומים - אלו שני צדדים, (שהם רום ההתחלה) ימין ושמאל. ומכאן מתפשטים כל האחרים למטה בסוד הדרגות להתתקן

ב הללוהו כל מלאכיו הללוהו כל (צבא) צבאיו: ג הללוהו שמש וירח הללוהו
 כל בוכבי אור: ד הללוהו שמי השמים והמים אשר מעל השמים: ה יחלו
 את שם יהוה כי הוא צנה ונבראו: ו ויעמידם לעד לעולם חק נתן ולא
 יעבור: ז הללו את יהוה מן הארץ תנינים וכל תהמות: ח אש וברד
 שלג וקיטור ריח סערה עשה דברו: ט התרים וכל גבעות עין פרי וכל ארזים:
 י החיה וכל בהמה רמש וצפור בנף: יא מלכי ארץ וכל לאמים שרים וכל
 שפטי ארץ: יב בהורים וגם בתולדות זקנים עם נערים: יג יחלו את שם יהוה
 כי נשגב שמו לברו הודו על ארץ ושמים: יד יירם קרן לעמו תהלה לכל
 חסידיו לבני ישראל עם קרבו הללויה:

זוהר תהלים

הללוהו שמי השמים והמים אשר מעל
 השמים:

הללוהו שמי השמים וגו' (קמח, ד): [זוהר ח"ג
 (דף רנח). זוהר תורה] הללוהו שמי
 השמים והמים אשר מעל השמים. אמר
 רועה הנאמן מים העליונים זכרים, מים
 התחתונים נקבותי ועליהם אמר רבי
 עקיבא לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש
 טהור אל תאמרו מים מים, פן תסתכנו
 בנפשכם, כי אין הם מים כמו שנראים, אלא
 זהו אור נובע, ובשביל זה נדמו למים
 נובעים, ואור ההוא אין לו הפסק ואל קצוץ
 ופרוד, ולפי שנובעים מן הכתר נקראים מים
 שאין להם סוף כי הכתר איין סוף נקרא.

המשבח מכלם, וזהו הרקיע (יחזקאל א)
 כעין הקרח הנורא, שממנו נתהוו
 השמים, זהו שכתוב ויקרא אלהים לרקיע
 שמים. וארץ אותה המשבחת מכלן, וזו
 ארץ ישראל, וממנה נתהוו שאר
 הארצות, זהו שכתוב (משלי ח) עד לא
 עשה ארץ וחוצות. ארץ - זו ארץ ישראל,
 וחוצות - שאר הארצות שבחוצה לארץ.
 האדם אחד, וממנו נתהוו כל השאר,
 שכתוב (סם) וראש עפרות תכל. וכן כל
 פיוצא בנה. אמר רבי יצחק, מנין לנו?
 מהפסוק הזה שאמר דוד (תהלים קמח)
 הללו את ה' מן השמים, מאותו שנעשו
 השמים ממנו.

זו הזוהר

להראשונים שנאצל מן האיין סוף ברוך הוא, לכן
 נקרא על שמו:

רט. פי' העליונים משפיעים להתחתונים ומקבלים
 דין מן דין: רי. ר"ל כיון שהכתר הוא כח הראשון

קמט א הללויה שירו ליהוה שיר חדש תהלתו בקהל חסידים:
 ב ישמח ישראל בעשיו בני ציון יגילו במלכם: ג יתללו שמו במחול

שימוש תהלים

לשרפה שלא תרבה

הללויה שירו לה' שיר חדש (קמט, א): [שימוש תהלים לפרק קמט] טוב לאמרו ג"כ לשריפת אש שלא תרבה.

זוהר תהלים

יום ראשון הוציאו השמים אמנות שלהם, שכתוב (שם) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. יום שני הוציאו המים אמנות למעשה, שכתוב (שם) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו'. עלו חצי מים למעלה, וחצי מים נשארו למטה. ואלמלא כף שהמים נפרדו, העולם לא היה עומד. יום שלישי עשתה הארץ והוציאה כמו שצותה, שכתוב ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב, וכתוב ותוצא הארץ דשא וגו'.

עד כאן כל אמנות משלשה אלה הוציאו אמנותו, ועשו מה שהצטוו. נשארו שלשה ימים אחרונים. יום רביעי הצטווה אמן ראשון לעשות אמנותו, שכתוב ויאמר אלהים יהי מארת וגו', והינו שמים. ביום החמישי הוציאו המים, שהוא אמנות אחרת, שכתוב ויאמר אלהים ישרצו המים וגו', ביום הששי עשתה הארץ אמנותה, שכתוב ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה וגו'. כיון ששלשת האמנים האלה השלימו מעשיהם, אמר להם הקדוש ברוך הוא: אמנות אחת יש לי לעשות, והוא אדם. התחברו כאחד, ואני עמכם, נעשה אדם. גוף שלכם, ואני אהיה שתף עמכם ונעשה אדם. כמו

הקדוש ברוך הוא עוקר את אביו ואמו מגן עדן ומביאם עמו לשמחה

ישמח ישראל בעשיו וגו' (קמט, ב): זוהר במדבר פ' פנחס (דף ר"ט.) ומנין לנו שיש להם לישראל לשתף את הקדוש ברוך הוא ושכינתו בחדותם? (משום שאינה שמחה, אלא בשתפות שלו מאלו) שכתוב (תהלים קמט) ישמח ישראל בעשיו. אותה חדוה של ישראל אינה, אלא בעשיו. בעשיו! בעשו צריך לו לכתב! אלא אלו הקדוש ברוך הוא ושכינתו, ואביו ואמו. שאף על גב שמתו, הקדוש ברוך הוא עוקרם מגן עדן ומביאם עמו לאותה חדוה, לקחת חלק של חדוה עם הקדוש ברוך הוא ושכינתו, כמו שנאמר (איוב מ) העשו יגש חרבו.

הקב"ה ברא בעצמו אוכנות אחת וזהו האדם הקב"ה שתף בו

דבר אחר בעשיו - משום שבן אדם נעשה בשתפות איש ואשה והקדוש ברוך הוא, ועל סוד זה כתוב (בראשית א) נעשה אדם, בשתפות. ששנינו, שלשה אמנים עשה הקדוש ברוך הוא להוציא מהם עולם, ואלו הם: השמים, והארץ, והמים. וכל אחד שמש יום אחד, וחזרו כמקדם.

בַּתָּהּ וּבְנוֹר יִזְמְרוּ לֹא: הַ בִּי רוּחָהּ יְהוָה בְּעִמּוֹ יִפְאֵר
עֲנוּיִם בִּישׁוּעָה: הַ יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכַּבְתּוֹתָם:

זוהר תהלים

שבתחלה היתה בשתפנות, גם אחר כך כן. אבא - שבו עושה מעשה השמים ומעשה המים, והאשה - שהיא אמן שלישי כמו הארץ, והקדוש ברוך הוא שהשתתף יחד אתם. ועל סוד זה כתוב בעשירי.

ואף על גב שאבא ואמא נפרדו מהעולם הזה, יש חדוה בכל שתפנות. ששנינו, בשעה שהאדם משתף את הקדוש ברוך הוא בחדוה שלו, בא הקדוש ברוך הוא לגן עדן ועוקר משם את אביו ואמו, שהם שתפים אתו, ומביא אותם עמו לאותה חדוה, וכלם מזמנים שם, ובני אדם לא יודעים. אבל בצרת האדם, הקדוש ברוך הוא מזמן אליו לבדו, ולא מודיע לאביו ולאמו. זהו שכתוב (תהלים יח) בצר לי אקרא ה' ואל אלהי אשוע וגו'.

יעלזו חסידים בכבוד (קמט, ה): [זוהר ויקרא 9' אחרי מות (97 ט"ב)]. פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים קמט) יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם וגו'. למדנו, ביי"ג מדות נקשר קשר האמונה, שימצאו ברכות לכל. וכל אמונתו של הקדוש ברוך הוא נסתרו בשלש. ועל זה בשלש עשרה מדות מתעטרת התורה, כמו שבארנו מקל וחמר ומגזרה שוה וכו', וכמה פעמים בארנו את זה, והשם הקדוש מתעטר בזה. בא ראה, באותה שעה שרצה יעקב שיתברכו בניו בשם (בקשר) האמונה, מה כתוב? (בראשית מט) כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת - הרי שלשה עשר,

על ידי השבח להקב"ה הורגים אלפי מזיקים

יעלזו חסידים בכבוד (קמט, ה): [זוהר במדבר 9' בלק (97 ר"א)]. רבי אלעזר אמר,

ו רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם: ז לעשות נקמה בגוים תוכחת בלאמים: ח לאסר מלכיהם בוקים ונכבדיהם בכבלי ברזל: ט לעשות בהם משפט פתוב הדר הוא לכל חסידיו הללויה:

זוהר תהלים

עליון. שנאמר הנצנים נראו בארץ - אלו העוסקים בתורה לשמה. עת הזמיר הגיע - אז הוא עת לזמר לבוראם ביחד. וקול התור נשמע בארצנו - זה מטטרו"ן, הבא לאסף נשמתם של צדיקים לזמר ליוצרים בכל לילה ולילה, שנאמר (תהלים קמט) יעלו חסידים בכבוד ורננו על משפכותם. מהו בכבוד? אמר רבי יהודה, זה מטטרו"ן.

קריאת שמע על הכטה מגינה ומצלת מן המזיקים

רוממות אל בגרונם (קמט ו): [זוהר דברים פ'

עקב (ד' ע"ב.)] אמר להם, (מלכים א

ט) אל יתהלל חוגר כמפתח. שהרי ודאי בקריאת שמע פרושה, כל הקורא קריאת שמע על מטתו, כאלו אוהו חרב פיפיות, שכתוב (תהלים קמט) רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם. ונענוע החרב צריך לנענעה לששה צדדים, כמו שבארנו, כדי שתמליכוהו על השמים ועל הארץ ועל ארבע רוחות העולם. וזו, גוף החרב. י ראש החרב. ה"ה, שתי פיפיות. נרתיק החרב, אדני.

לא ישכב, מהו לא ישכב? אלא בכל לילה ולילה כשבן אדם הולך במצוות רבנו, לא שוכב על מטתו עד שהורג אלה ומאה ועשרים וחדש מאותם מינים רעים ששורים עמו. רבי אבא אמר, אלה הם מצד שמאל, שכתוב (תהלים צא) 'פל מצדך אלה, כמו שכתוב (שם קמט) יעלו חסידים בכבוד וגו', רוממות אל בגרונם וגו', לעשות נקמה וגו'. זהו שכתוב לא ישכב וגו', וזהו לעשות בהם משפט וגו'.

מלאכי השרת ממתנינים ודוממים מלומר שירה בלילה עד שיתכנסו נפשות - תלמידי חכמים העוסקים בתורה לשמה

יעלו חסידים בכבוד (קמט, ה): [זוהר חדש

פ' לך לך מדרש הנעלם (ד' ל.)] אמר

רבי יהודה, בא וראה, אין בכל לילה ולילה שאינו אוהו מטטרו"ן שר הפנים כל נשמתם של תלמידי חכמים העוסקים בתורה לשמה, ומראה אותן לפני הקדוש ברוך הוא, וממתנינים מלאכי השרת ודוממים מלומר שירה, עד שיתכנסו נפשות הצדיקים עמהם, ויזמרו ביחד לאל

קכ א הללויה הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עזו: ב הללוהו בגבורתו
הללוהו ברב גדלו: ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בגבל וכנור: ד הללוהו
בתוף ומחול הללוהו במנים ועוגב: ה הללוהו בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי
תרועה: ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

זוהר תהלים

הקדוש ברוך הוא צריך את כל
התשבחות?!

כל הנשמה תהלל יה (קג ו): [זוהר שמות
פרשת משפטים (דף צד ע"ב)] בא וראה,
כשנולד איש, נותנים לו נפש מצד
הבהמה מצד של טהר, מצד אלה
שנקראים אופני הקדש. זכה יותר -
נותנים לו רוח מצד של חיות הקדש. זכה
יותר - נותנים לו נשמה מצד של הכסא.
ושלשת אלו הם אמה, עבד ושפחה של
בת המלך.

עוד יותר גבוה

אם זכה יותר - נותנים לו נפש בדרך
אצילות, מצד של בת יחידה,
ונקראת בת מלך. זכה יותר - נותנים לו
רוח של אצילות מצד העמוד האמצעי,
ונקרא בין לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב
(דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם. זכה
יותר - נותנים לו נשמה מצד של אבא
ואמא. זהו שכתוב (בראשית) ויפח באפיו
נשמת חיים. איזה חיים? אלא אותם י"ה
שעליהם נאמר (תהלים קג) כל הנשמה
תהלל יה, ונשלמה בה יהו"ה.

הללויהו בתקע שופר וגו' (קג ו): [זוהר
חדש פרשת בראשית (דף טו:)] עוד
אמר רבי אלעזר, מה שכתוב (תהלים קג)
הללוהו בתקע שופר הללוהו בגבל
וכנור הללוהו בתוף ומחול הללוהו
במנים ועוגב. וכי צריך הקדוש ברוך
הוא את זה?

ה' רוצה את הלול הנשמה

הללויהו בצלצלי שמע הללויהו בצלצלי
תרועה (קג ה): [זוהר חדש פ'
בראשית] אלא אמר דוד, כל מה שתשבחו
לפני הקדוש ברוך הוא במיני הזמר
הללו, אינו כלום. כאדם האומר לחברו:
עכשו עשה זה וזה, וכל מה שתעשה
אינו כלום, עד שתעשה דבר פלוני. כך
אמר דוד, הללויהו בצלצלי שמע הללוהו
בצלצלי תרועה, כלומר אינו הללו, אלא
מהו הללו? כל הנשמה תהלל יה
הללויה. והאחר אינו כלום, אלא הלול
הנשמה, זהו שכתוב (שם) כל הנשמה
תהלל יה הללויה.

—== זוהר תהלים ==—

מֵאָה בְּרָכוֹת

כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהִלָּל יְהוָה (קג ט): [זוהר תד"ש ש"ך לפרשת שלח לך (דף קל"ט)] וַיְהִי חַיֵּי שָׁרָה - זו הַשְּׂכִינָה. ומי הוא החיים שְׁלָה? י"ה, וְזֶהוּ הַשְּׂכִינָה. שְׁכֵן י"ה. וְזֶהוּ הַחַיִּים שֶׁל הַנְּשֻׁמָּה. זֶהוּ שְׁכֵנוֹב כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהִלָּל י"ה. וְהוּ' הַזֶּו בְּאֵת ב"ש - צ'. עִם י' עוֹלָה לֵק', וְהֵם מֵאָה בְּרָכוֹת שְׁחִיב אָדָם לְהַרְיֵק בְּכָל יוֹם בַּשְּׂכִינָה, וְזֶהוּ מֵאָה שָׁנָה. וְעַלֵּיהֶם צִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם מִה ה' אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמְּךָ. אֵל תִּקְרֵי מִ"ה אֲלֵא מֵאָה.

הנשמות נמשכות מחכמה אל מלכות ומשם לאנשים

כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהִלָּל יְהוָה וְגו' (קג ט): [זוהר ח"ב תרומה (דף קע"ד). זוהר תורה] רבי יהודה פתח ואמר, "כל הַנְּשֻׁמָּה תְהִלָּל יְהוָה", למדנו שכל הנשמות באות מן הגוף הקדוש ההוא, ונתעוררות באנשים י"א, ומאיזה מקום י"י, מן המקום ההוא שנקרא י"ה, ואיזהו מקום ההוא י"א, אמר רבי יהודה, שכתוב: "מִה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּל־בְּחֻכְמֹתָה עֲשִׂיתָ" (תהלים קד, כד) י"י. למדנו שמהחכמה ההוא אשר מעינותיו יוצאים אל ל"ב נתיבות נתיסד הכל, כל מה שיש

עוד יותר גבוה הוא שולט בכלם למעלה ולמטה

זָכָה יוֹתֵר - נוֹתְנִים לוֹ יְהו"ה בַּשְּׁלֵמוֹת הָאוֹתִיּוֹת - יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, שְׁהוּא אָדָם, בְּאַרְח אֲצִילוֹת לְמַעְלָה. וְנִקְרָא בְדַמּוֹת רַבּוֹנוֹ. וְעַלֵּיו נֶאֱמַר (בראשית א) וַיְרֹדוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו'. וְזֶהוּ שְׁלֹטוֹנוֹ בְּכָל הָרְקִיעִים וּבְכָל הָאוֹפְנִים וְהַשָּׁרְפִים וְהַחַיּוֹת וּבְכָל הַחַיִּלוֹת וְהַכּוֹחוֹת שֶׁלְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְלָכֵן, כְּשֶׁבֶן אָדָם זֹכֶה בְּנַפְשׁ מֵצַד שֶׁל בַּת יַחֲדָה, נֶאֱמַר בּוֹ לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֶבְדִים.

כָּל הַנְּשֻׁמוֹת בָּאוֹת מִהַחֻכְמָה

כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהִלָּל יְהוָה (קג ט): [זוהר תרומה (דף קע"ד)] רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים קג) כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהִלָּל יְהוָה. שְׁנִינּוּ, כָּל הַנְּשֻׁמוֹת בָּאוּ מִהַגּוֹף הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה וּמִתְעוֹרְרוֹת בְּבִנְי אָדָם. וּמֵאִיזָה מְקוֹם? מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא יָד (י"ה). מֵאִיזָה מְקוֹם זֶה? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁכֵנוֹב (שם קד) מִה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּל־בְּחֻכְמֹתָה עֲשִׂיתָ. שְׁנִינּוּ, מִהַחֻכְמָה הַזֶּה שֶׁמְבוּעֵיהָ יוֹצְאִים לְשִׁלְשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים הַכֹּל נִתְקַן, וְכָל מִה שֵׁיִשׁ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְהִיא נִקְרָאת רוּחַ קְדוּשָׁה שֶׁכָּל הַרוּחוֹת נִתְקַנּוּ בָּהּ.

זיו זוהר

מאיזה מקום נחצבות הנשמות אשר משם באות אל המלכות. ריג. עתה שואל איזה הוא המקום של השם י"ה. ריד. אומר שהוא המקום שנקרא חכמ"ה, וכונתו שמקום הולדת הנשמות בשרשן הוא לראשונה ביחודא עלאה של חכמה ובינה, ואחר כך נשתלשלות אל יחודא תתאה תפארת ומלכות לצאת מכח לפועל.

ריא. פירוש, שהנשמות יוצאות מכח לפועל מן מדת המלכות על ידי הזדווגה עם התפארת, ואומר הלשון ואתערי בבני נשא, כונתו שאף אנשים שאינם כדאים להיות נשמתם בקרבם בבחינת אור פנימי, מכל מקום נשמתן מעוררות אותם לשוב ולעשות טוב על ידי שהן בבחינת אור מקיף להם. ריב. שואל מאן אתר, פירוש

זוהר תהלים

למעלה ולמטה, ואותו חכמ"ה נקרא רוח הקדוש, שכל הרוחות נתיסדו בו.

חזקיהו חשש שלא יזכה לראות האור הזה לפי שלא הוליד בנים

וסוד הדבר, כמו שנותנים לנשמה לבוש שתתלבש בו לעמוד בעולם הזה, כמו כן נותנים לה לבוש של זוהר העליון לעמוד בו בעולם ההוא, ולהסתכל בתוך אותה אספקלריא המאירה, בתוך ארץ החיים היא. זהו שכתוב: "יֵה בְּאֶרֶץ הַחַיִּים" ר"ט, שהיה חושב חזקיהו המלך שלא יזכה לאור ההוא לאותה הסתכלות, לפי שהנהר הנמשך הוא הפסיקו ולא הוליד...

אדם הראשון מקבל פני הצדיקים ופני החוזרים בתשובה

ומה שאמר "לא אביט אדם עוד עם יושבי חֲדָל", ולא כתוב יושבי חֲדָל, אלא אדם זה הוא אדם הראשון, כמו שלמדנו, שכאשר הנשמה הולכת לעולם ההוא, פוגעת באדם הראשון שיושב לפני שער הגן עדן, וכמה צדיקים

תהלל י-ה היינו חכמה ובינה

כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהִלָּל יְהוָה (קג ו): [תיקוני זוהר תיקון כ"א דף נב.] זוהר תורה] עוד למדנו, "כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהִלָּל יְהוָה" שזהו חכמ"ה ובינ"היט", שבהם תהיה הגאולה ל-ו' ול-ה' שנקראים ב"ן וב"ת, ובהם ימחו העמלקים מן העולם.

הנשמה צריכה להתלבש בלבוש של המצוות כדי שתוכל לראות את האור

כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהִלָּל יְהוָה (קג ו): [זוהר חלק א' פרשת נח ח"א (דף סה): זוהר תורה] פתח ואמר, "אֲמַרְתִּי לֹא אֶרְאֶה יְהוָה בְּאֶרֶץ הַחַיִּים לֹא אֶבִּיט אָדָם עוֹד עִם יוֹשְׁבֵי חֲדָל" (ישעיהו לח, יא), "אֲמַרְתִּי לֹא אֶרְאֶה יְהוָה", וכי מי יכול לראות י"ה, אלא סוף המקרא מוכיח, שכתוב "יֵה בְּאֶרֶץ הַחַיִּים" ר"ט, בוא וראה, כאשר הנשמות עולות להמקום צרור החייםי", נהנין שם בזוהר של אספקלריא המאירהי", המאיר ממקום העליון על הכל [שנקרא י"ה], ואילו לא

זיו הזוהר

המלכות. ריח. פירוש, ששם בארץ החיים, יכולות הנשמות להסתכל בזיו זוהר של אספקלריא המאירה, שהוא התפארת, שמאיר בתוך המלכות ארץ החיים, את האור הבא אליו מן חכמה ובינה. ר"ט. פירוש שבזה יובן י"ה בארץ החיים, היינו שאור העליון מן השם י"ה של חכמה ובינה מאיר על ידי ההשתלשלות של אספקלריא המאירה שהוא התפארת בתוך המלכות שנקראת ארץ החיים.

רטו. הגם שהשם י"ה הוא בחכמה, מכל מקום אומר גם בינה, כי חכמה ובינה הן תרין רעין דלא מתפרשין, ועוד כיון שבשם הוי"ה ברוך הוא אות יו"ד היא שורש עולם החכמה, ואות ה"י שורש עולם הבינה. רטז. מתרץ שהגם שאי אפשר להסתכל בהשם י"ה במקורו, אבל אפשר להסתכל אורו במה שהוא נשתלשל על ידי התפארת, להאיר בארץ החיים, היינו במלכות. ריז. מקום צרור החיים של הנשמות היינו עולם

— תהלים — זוהר תהלים —

[שנקרא יח], ולבוש ההוא שאמרנו הוא מה שקוראים אותו החברים בשם חלוקא דרבנן שמתלכשים בעולם ההוא, אשרי חלקם של הצדיקים, שגנזו להם הקדוש ברוך הוא כמה טובות ותענוגים לעולם ההוא, עליהם כתוב: "עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים זֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לּוֹ" (ישעיהו סד, א).

וכי צריך ה' שיהללו אותו? "כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּ יְהוָה"

כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּ יְהוָה (קנ ו): [זוהר חדש פרשת בראשית (דף טו:)] זהר תורה] אמר

רבי אלעזר, מהו דכתיב: "הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנֶבֶל וְכַנּוֹר, הַלְלוּהוּ בְּתֶף וּמְחוֹל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִגָּב", וכי צריך הקב"ה לזה?

צריך שהנשמה תהלל אותו

אֵלֵּא אמר דוד, כל מה שתשבחו לפני הקדוש ברוך הוא באותן מיני כלי

סביבו, לקבל פניהם של כל אותן ששמרו מצות רבונם ומשמח בהם, ויושבי חדל הם בעלי תשובה, ולפי שאדם הראשון חזר בתשובה לפני רבונו, הוא יושב עם אותן ששבו מעונותיהם, והם נקראים בני חדל, כמו שכתוב: "אֲדַעָה מָה חִדַּל אָנִי" (תהלים לט, ה), ולפיכך הוא יושב לפני שער הגן עדן, ומשמח עם הצדיקים ועם בעלי תשובה, הבאים בדרך ההוא של הגן עדן...

חזקיהו חשש שלא יזכה לראות כל אלו הדברים שאמרנו לעיל

והיה מתירא חזקיה המלך שלא יזכה לראות כל זה, מפני שאמר לו הנביא "כִּי מֵת אָתָּה" (ישעיהו לח, א), בעולם הזה, "וְלֹא תַחֲיֶה", לעולם הבא, לפי שכל מי שלא חפץ להוליד בנים בעולם הזה, כאשר הוא יוצא מן העולם מגרשים אותו מכל מה שאמרנו, ולא ניתנה לו רשות לראות באור ההוא המאיר ממקום העליון

זיו הזוהר

הנפש בהתפעלות הלב ומוחו, שתהיה תפלה חיה, כמו שמסיים התהלים בהפסוק, כל הנשמה תהלל יה, ולא שיהלל הגוף בלבד, וסימנך הכל הולך אחר החתום, ולפיכך נקרא דוד מלך ישראל חי וקים. זכותו וזכות רבי שמעון בר יוחאי וכל החבריא תגן עלי ועל כל ישראל לומדי ספר תהלים עם פירוש הזהר הקדוש, שנזכה לראות משיח בן דוד בבוא לציון גואל במהרה בימינו אמן.

גמרת העתקת הזוהר הקדוש על ספר תהלים בעזרת ה' יתברך בין כסא לעשור דשנת תרפ"ט. והסימן "נלמד בספר הזוהר" לפ"ק. בפה עיר מאנטריאל מדינת קאנאדא.

רכ. אומר שעיקר ההלול הוא בהתעוררות הנשמה על ידי התפעלות הלב והמוח, להתפלל בהתלהבות מעומקא דלבא, ובלעדי זאת כל מיני כלי זמר וכל מיני משוררים הוא רק דבר חיזיוניות ולא פנימיות, ואין ה' יתברך חפץ בדברים הטפלים אם העיקר חסר, כדאיתא בספרים הקדושים, שעל זה נאמר על "נִתְּנָה עָלַי פְּקוּלָה פֶּן שִׁנְאַתִּיךָ" (ירמיהו יב, ח), ועל זה אמרו "רחמנא לבא בעי", ועל עבודת נקודה הפנימיות שבלב נתיסד כל ספר תהלים, כמו שאמר דוד "לך אמר לבי", "צור לבבי", "אודך בכל לבי", כי תפלה בלי כונה היא כגוף בלי נשמה תפלה מתה, ועבודת דוד בספר תהלים היא עבודת הנשמה השתפכות

— — — — — תהלים — — — — —

זמר, אינו כלום, כאדם האומר לחברו, עכשיו עשה זה וזה, וכל מה שתעשה אינו כלום, עד שתעשה דבר פלוני, כך אמר דוד, הללוהו בכל אלה מיני כלי זמר, אבל אין כל זה עיקר ההלול, אלא מה הוא עיקר ההלול, "כל הנשמה תהלל יְהוָה הללו יְהוָה" ויהאחר אינו כלום, אלא הלול הנשמה הוא העיקר, הדא הוא דכתיב: "כל הנשמה תהלל יְהוָה הללויה".

ת. ו. ש. ל. ב. ע.